Expositio super tertia, quarta et parte quintae Fen IV libri Avicennae cum textu, etc / [Dinus].

Contributors

Dinus, de Garbo, -1327.
Avicenna, 980-1037.

Publication/Creation

Venice : J. Hamman for A. Torresanus, 1499.

Persistent URL

https://wellcomecollection.org/works/x84u3rpq

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
https://wellcomecollection.org

2·e·1

BOUND BY SANGORSKI & SUTCLIFFE, LONDON.

31888

Expositio Dini Florentini super ter-
tia & quarta & parte quite Fen quar-
ti canonis Auicēne cum textu.
Bētilis de fulgineo sup tractatū de lepra.
Gentilis de florētia super tractatibus
de dislocationibus & fracturis.
Tractatus Dini de pōderib⁹ & mēsuris.
Eiusdem de emplastris & vnguentis.

Di' Alex.ᵈᵘ Padoani

¶Clarissimi artiū ⁊ medicine doctoris Magistri Dini de Florentia expositio sup 3ª ⁊ 4ª Fen quarti canonis Auicenne: ⁊ super parte quinte feliciter incipit.

Am locuti fui musi libro primo de apostematib⁹ et speciebus eorum ⁊ curis ipsorum sermõe vniuersali ad quem redire oportet illum qui vult audire quod nunc loquemur.

Circa istam partem quarti libri Auicen. quã intendim⁹ exponere gratia opis cyrugie: oportet nos aliq̃ pmittere anteq̃z ad lr̃az accedamus. ¶Sũt aũt tria breuiter pintelligenda. ¶Primum est quid sit cyrugia. ¶Secundũ est vtrũ ista pars cyrugie Auicẽne possit cõuenienter dici cyrugia. ¶Tertium est quot sufficiant ad hoc vt aliquis sit perfectus cyrugicus.

De primo dico q̃ ad intelligendũz quid sit cyrugia oportet pmo diuidere totã sciẽtiã medicine. ¶Medicina aũt diuidit in theoricã ⁊ practicaz ꝑm Auicẽ. pmo canone pmi libri. capl'o Dico q̃ medicina. Cyrugia aũt nõ spectat ad theoricã: sed spectat ad practicã. Et hoc ideo est: ga cyrugia imediate circa operationẽ versat vt ipsa ꝓprie accipit. theorica aũt nõ imediate est circa opus. ¶Modo ꝑm q̃ appet ꝑ Auicẽ. in pmo canone Fen 3ª. practica diuidit in duas ptes: ga vna est scientia regendi corpora sana. Et ista vocatur scientia custodiendi corpora sana: alia est scientia regendi corpa egra: ⁊ ista vocat scia medicãdi. ¶Modo cyrugia nõ pncipaliter spectat ad pmam partẽ practice saltẽ ꝑm plurimã ptez eius. q̃re cyrugia nõ est necessaria in tali practica nisi forte rõne corpis neutri vbi cõpetit euacuatio cuz flebotomia in qua est cyrugia rõne incisiõis vene: sed illa pars practice vtit solũ administratione sex rer̃ non nãlium: vn vtit solum instrumẽto q̃ appellat ab Auice. Fen quarta: regimen ⁊ nutrientia: ⁊ hoc dico maxime respectu corpis simpliciter sani: sed plus ptinet ⁊ respicit secũdã ptem practice q̃ est scia regendi corpa egra: qr ista ps practice vtit triplici instr̃o maxime. s. dieta: ⁊ illud vocat ab Aui. Fen 4ª regimẽ ⁊ nutriẽtia: ⁊ ꝑ regimẽ intelligit administratiõez sex rer̃ nõ nãlium. Et vtit secũdo istr̃o. s. regimie p medicinas: ⁊ vtit ẽt tertio. s. cyrugia. Et iõ diẽ Aui. i Fen 4ª in ꝓn⁹ pmi libri: Dicemus q̃ res medicatõis ex vna triũ rer̃ cõplet: vna earũ ẽ regimẽ ⁊ nutriẽtia: altera est medicina rũ exhibitio: ⁊ tertia ẽ opatio manualis. ¶Causa aũt q̃re scia regendi corpa egra vtit plurib⁹ instr̃is q̃z scia medicine regẽdi corpa sana est: ga in egris id qđ attendit est remotio ⁊ ꝓseruatio: ⁊ in sanis ꝑm q̃ sana id qđ attendit est ꝓseruatio: ⁊ ꝓpter ea ga plura attẽdunt in egris: ideo plurib⁹ instr̃is opz in eis vti q̃z in sanis. Sic g̃ tũc ꝑ istã diuisionẽ habet q̃ cyrugia spectat maxime ad partẽ practice q̃ vocat scia medicãdi ⁊ curãdi egritudines. ¶Tunc vlteri⁹ est itelligendũ q̃ cyrugia põt dupl'r accipi: vno⁹ put est instr̃m: alio⁹ put est scia. Si accipiat ꝑm q̃ est instr̃m scie practice q̃ docet modũ curãdi egritudines ꝑz q̃ nos dicim⁹ q̃ tria sũt instr̃a. s. potio: dieta ⁊ cyrugia. ⁊ sic cyrugia nõ est aliud nisi opatio manualis in corpe aialis ad sanitatẽ tendẽs: ⁊ hoc mõ distinguit ꝑm diuersitatem mẽbrorũ: qr q̃dã est in carne: quedã in osse ⁊c. ꝑz q̃ ponit Johãnitius. ⁊ sic accepta cyrugia nõ est scia neq; ps scientie medicine: ga medicia nec quo ad theoricã nec quo ad practicã est opatio ꝑz q̃ Aui. in ꝓmo improbat Alyrabaẽ in dispõne regali. Nam Alyrabas diffiniebat practicã sic: Practica ẽ subiecta theorice demõstrantium in ꝓpatulo sensuũ ⁊ opatõe manuũ ꝑm ꝓeuntis theorice itellectũ: ꝑz est qõdaz instr̃m practice quo vtit medicus q̃n egritudo nõ põt pfecte curari cũ duob⁹ aliis instr̃is. sic g̃ cyrugie accepta sic diffinit: Cyrugia est opatio manualis in corpore aialis ad sanitatẽ tendẽs. ¶Vel vt apti⁹ declarẽt. Cyrugia est postremũ instr̃m medicine. ¶Si aũt accipiat ꝓut est scia: tũc põt accipi dupl'r. vno⁹ ꝓprie: alio⁹ cõiter ⁊ large. Si ꝓprie accipit sic diffinit: Cyrugia ẽ scia docẽs modũz ⁊ q̃litatẽ opandi cũ opatiõe manuali solũ in corpe aialis. Accipit aũt cõiter ⁊ large ꝑ scia curatiõis egritudinũz in ꝗbus finalr̃ accidit opatio manualis. ¶Nõ isto mõ nõ solũ accipit ꝑ scia q̃ docet modũ opandi cũ manu in egritudinib⁹: ꝑz accipit ꝑ scia q̃ docet modũ curãdi egritudines ꝑ dietã ⁊ medicinas: ⁊ p cyrugiã: ꝑz ꝑ tanto dr̃ cyrugia: ga finaliter cadit ibi opatio manualis. Et isto mõ appellat cyrugia cõiter ⁊ large a medicis: q̃n dicunt: in isto libro tractat scia cyrugie. sicut vbi gr̃a. hic in isto nr̃o tractatu tractat pars medicie in qua docet curatio apatum ⁊ solonis ꝓtinuitatis ⁊ dislocatõis ⁊c. Et dr̃ tota cyrugia cõiter accepta ⁊ nõ ꝓprie: ga ibi nõ solũ docet modus opandi cũ manu: imo ẽt ibi docet scia modi opandi cũ dieta ⁊ regimie ꝑ medicinas q̃ cõpetit illis egritudinib⁹. Sed dr̃ tota cyrugia ꝑ tãto: ga in illis egritudinibus cadit finalr̃ opatio manualis. s. icidere vel coquere vel suere vel remouere malã carnez. Sz si accipiat ꝓprie cyrugia: tũc nõ diceret illa scia cyrugia nisi vbi doceret modus opandi cum manu. Sic ergo cyrugia accepta largo modo diffinitur: Cyrugia est scientia docẽs modũ curandi egritudines in quibus cadit operatio manualis. Et hec sufficiãt de pmo ad ostendendum quid sit cyrugia.

Ex predictis põt appere qđ sit dõz ad 2m. s. vtr̃ ista ps Aui. quã intẽdimus exponere possit cõueniẽter dici vel appellari cyrugia: ga vt cyrugia dr̃ instr̃m talis scientie. ⁊ sic manifestũ est q̃ nõ dr̃ cyrugia. ga vt dictũ est supius cyrugia isto mõ nõ est scia: vel cyrugia noiat scientiã talẽ. ⁊ sic dico q̃ tota illa ps posset dici scia largo mõ accepta ꝓut est scia docẽs modũ opandi circa egritudines: in ꝗb⁹ cadit opatio manualis. Et iõ ista ps q̃ztum ad sui totũ nõ dr̃ scia ꝓpe accepta: ga primo ista scientia q̃ hic determinat nõ solũ est practica: sed etiaz theorica: ga Aui. determinat hic de egritudinib⁹ ꝑ⁹ theorice: secũdo practice. Item etiaz quo ad practicã nõ docet hic solũ modũ opandi cũ manu: ga i qualibz egritudine ponit regimẽ ꝑ dietã: ꝑ medicinas ⁊ ꝑ cyrugiã. s. vbi expedit. ⁊ iõ ista ps nõ dr̃ cyrugia ꝓprie nisi vbi docet modus opandi cũ manu sicut icidere vl̃ suere vel coeq̃re ⁊c. Sz ꝓprie tota cirugia dr̃ scientia quã tradidit Albucasis: ga ibi solũmõ docet modus opandi cũ manu ⁊ nõ cum medicinis nisi acutis valde. Sic ergo tunc apparet q̃ largo modo accipiẽdo cyrugiã ista pars Auic. põt conueniẽter appellari cyrugia: sed nõ ꝓprie.

De tertio dico q̃ ad hoc vt cyrugicus sit in sepfectus ẽtiã ad opandũ: pmo regrit vt sit instructus in principijs medicine. 2° regrit vt cũ expto ⁊ pito medico steterit: ⁊ eũ viderit opari: ⁊ apud eũ ipe idẽ fuerit opatus. ¶Postea de his dicit Almasor. Si aũt duo. s. experimẽtuz ⁊ rõnẽ hr̃e inuẽtus fuerit sapiẽs erit ⁊ ꝑferri alijs dz. Et addit iferi⁹ q̃ si ꝓtigat alicui vnũ istoz deficere ꝓuenienti⁹ est vt opandi magisterũ ei desit: qđ est: ga ille q̃ qđ est in libris nouit atq; imaginat cuz pauca operatiõis notitia ꝓueniet ad illud ad qđ multi eorum q̃ ea q̃ ꝓtinent in libris nõ nouerunt nullo mõ poterunt puenire. Et ꝓpter hoc dicit etiã Albucasis. Nos vo iam diximus in introitu hui⁹ libri: q̃m qui nõ est sufficiens

videre anathomiā nō euadet qn cadat in errorē q̄ iterfi-
ciunt hoies. ¶3° regritur vt nō sit timidus in opando: ſz
audax ⁊ securus: ſed hec vba hñt respectū: qa debēt itelli
gi sub discretōe: qa in locis venis ⁊ timorosis dz eē sapi
ens ⁊ remissus in opando sicut cēt in icidēdo apa scropu
losuz: qō eiset submerius in venis ⁊ arterijs. sicut recitat
Albucasis de quodā q̄ secuit apa scropulosuz in collo mu
lieris ⁊ mortua ē mulier in manu ei⁹. Et idē intelligēduz
est in filijb⁹ cabus timorosis: sed dz esse audax ⁊ non timi
dus vbi ꝓuenit opari sicut in locis ⁊ corpibus nō timoro
sis. Et ideo bñ dicit de hoc Albucasis. Et ego tā excitaui
in omni loco h⁹ libz in quo vēt opatio in q̄ est error: ⁊ ti
mor. q̄re neēe est vobis vt caueatis illud timuttatis ipm
vt nō tuemāt stolidi viā ad loquēdū ⁊ deponestādū vos.
g̃ accipite alas vestras cū solicitudine ⁊ ptectiōe ⁊ infir-
mos cuz facilitate ⁊ fortitudine ⁊ firmitudine: ⁊ ytimini
via meliori ꝓducēte gr̃a dei ad salutē ⁊ susceptōez lauda
bilem. Et ꝓpterea dicebat ille aureolus vnuz pulchrum
vbū: Opz medicū esse imisericordē ne infirmi motus cla
moꝛib⁹ minus q̄z oporteat secet: sed oia audacter ⁊ solici
te faciat ac si nullius vagitib⁹ moueref. ¶4° regrit vt ha-
beāt manus leues ⁊ expeditas: qa tūc opatio ⁊ tactus fit
cū minori clamore vel dolore: qa dolor maxime euitan
dus: vt dicit Gal⁹. de igenio sanitatis. Caue dolorē inq̄tū
potes: qñ nihil ē cā apatis sicut dolor. Et pp hoc bñ dicē
Aui. in 3°. canōe. Fen 3ª. de egritudibus oculoꝛ. capło de
curatiōe oiuz spērū obtalmie. Et si tractus fuerit necessa-
rius opz vt fiat cū facilitate. ¶5° regrit vt apud euz apta
sint instrā ⁊ hoc est necēiuz: qz sine aptis instrīs nō pōt fie
ri opatio manualis sicut cū rasorio ⁊ scalpellis male inci
dentib⁹ nō possumus ꝓuenīter radere os ⁊c. Expedita
sunt g̃ illa q̄ erāt ꝓmittēda vt in ꝓn° huius libri.

Hisergo visis ad lr̃az accedamus. Vt ât me
lius appeat distinctio ⁊ diuisio
ist⁹ ꝓis dimittēdus est g̃ tot⁹ liber q̄rit canōis Auicē. Et
dimittit tot⁹ iste liber in quo Aui. agit de egritudib⁹ q̄ nō
sunt alicui mēbro ꝓprie: sed accidut cōiter toti corpi i 7ª
Fen. In ꝓma agit Auic. de feb. i gnāli ⁊ i spāli ⁊ theorice
⁊ practice. ⁊ in 2ª determinat de crisi. ⁊ diebꝰ creticis. ⁊ in
ista 3ª agit de apatib⁹. ⁊ in 4ª d̄ solone ꝓtinuitat. ⁊ i 5ª de
dislocatiōe. ⁊ in 6ª de venēis ⁊ remedijs venenoꝛ. in. 7ª
de decoratōe turpitudis corpis. ¶Omissis aūt alijs fen
q̄ nō spectant ad op⁹ cyrugicū: ꝑpōs intētio ē exponere ter
tiā Fen q̄ est de apatib⁹. ⁊ q̄rtā q̄ est de solone ꝓtinuitatis.
⁊ aliqd exponemus de gnta q̄tū ad aliq̄ capitula in qbus
est difficultas. ¶Cōtinuemus g̃ sic. Postq̄z Auicē. deter
minauit sufficienter de febrib⁹ ⁊ de cura apatū. ⁊ h̄ i ꝓma
fen. ⁊ de crisi ⁊ de diebus creticis: ⁊ h̄ in 2ª fen. hic in ista 3ª
fen determinat de apatib⁹ ⁊ curis ipsoꝛ. Hz aūt ista 3ª fen
tres tractat⁹. i p° determiat de apatib⁹ calis ⁊ curis ipsoꝛ
⁊ in 2° determiat de apatib⁹ frigidis ⁊ curis ipsoꝛ. i tertio
de lepra ⁊ cura ipsius. Causa aūt q̄re fecit tractatuz de le
pra diuersuz ē: qz lepra hz cōicet cū apatib⁹ in hoc q̄ lepra
ponit cācer vlis toti corpi: tū qz lepra hz aliū modū vlce
tis q̄z habeant alia apata: eo q̄ totū corpus cōprehēdit p
tāto distinctū tractatū fecit. Diuidit. n. ps ꝑsens in duas:
qz ꝓmo ꝓtinuat ea que dicunt ad ea q̄ dicta sunt de apati
bus in libro ꝓmo. 2°. ꝓsequit de apostematib⁹ ꝑm q̄ spe-
ctat ad hūc libꝝ. secūda ibi. (Dico q̄ omne apa) prima in
duas. naz ꝓmo ostēdit quō fuit locutus de apatibus in li
bro primo. secūdo ostēdit quō loquit in hoc libro. secūda
ibi. (In hoc autem loco.)

Sed antequā ad lr̃az accedam⁹. 4. breuit sūt
itelligēda extra lr̃az q̄ sūt neces
saria. vnū ē de ꝓtinuatiōe. 2ᵐ ē de diffōne apatis. s. qd sit
apa. 3ᵐ ē de causis apatis. 4ᵐ de inō gñatiōis apati.

De primo hic ꝓcedo. vt q̄ Aui. male ꝓcesserit cū
imediate post deteriatōez de feb. de
termiauerit de apatib⁹. postea vō de solone cōtinuitatis.
qz nāliter ⁊ artificialr simplicia ꝓcedūt ꝓposita: ſz solō cō
tinuitatis ē morb⁹ simplex: apa ē morb⁹ cōpositꝰ: vt dicit
Auicē. in ꝓmo canone Fen 2ª. 2° g̃ tractatus de solutione ne
ꝓtinuitatis dz ꝓcedere tractatū de apatibus. ¶Preterea
B. i lib. de ige. ſam. ꝓmittit curatōez de solone ꝓtinuitatis
curatiōi d̄ apatib⁹. ⁊ alq̄ ſlr sic Brun⁹. g̃ vt h̄ male ꝓces-
sisse. ¶Dom q̄ ē log d̄ apatib⁹ ⁊ de solone ꝓtinuitat⁹ du-
pliciter vno⁰ theorice alio⁰ via curatōis ⁊ practice. Si lo
quamur ꝓmo dico sine dubio q̄ deteriatio solonis cōti-
nuitatis ꝓcedit determiatione apatū: qz nāle simplex ꝑ
cedit cōpositū ⁊ ps totū: nūc solō ꝓtinuit est ps simplex vl
morbus ⁊ apa ē morb⁹ cōpositꝰ: ⁊ō q̄ztum ad hoc solō cō-
tinui ꝓcedit apa. Et ⁊ō qz Aui. in scōa Fen loquit de istis
ꝑ viā speculatiōis ⁊ theorice: ⁊ō Aui. in scōa Fen ꝓmisit ca
pitulū de solone cōtinuitatis ca. de apatib⁹: ſz in via pra-
ctice ⁊ curatiōis nō est curandū nisi ꝓcessus q̄ est i via cu
ratiōis melioꝛ. ¶Ista aūt ꝓp tres cās ꝓmisit tractatuz cu
ratiōis apatum i tractatui curatiōis solonis cōtinui: ꝓmo
qz ipse imediate determinauit de febribus: ⁊ ad febres
multotiēs sequūtur apata ꝑ viā crisi. ⁊ etiā ad apata mul-
totiēs sequunt febres. ⁊ō imediate post febres determina
uit de curatiōe apatū. ¶Alia cā pōt esse: qz ſz solutio con
tinui sit cā vna integrās apa: qz apa cōponit ex trib⁹ mor
bis: tū apa est quo dāmō cā sol. ꝓtinuitatis: ⁊ō erit ps apa-
tis ⁊ cā integralis ipsius ꝓut est occulta imanifesta: ſz apa
est cā solutiōis cōtinuitatis manifeste q̄ apparet ad sensū
ſz vlceris: ⁊ ⁊ō dicit Aui. ꝓmo can. Fen scōa: qz cause vlce-
rum aut apa qō rumpit aut both⁹ qō se comedit: ⁊ ista
etiā est de genere apatis: aut plaga q̄ facit pus: ⁊ ⁊ō qz ad
apa vt plurimū sequit solutio ꝓtinui mānifesta de qua po
nunt auctores curationē salte solutio cōtinui que est vlc⁹
⁊ō ponit tractatū de solone cōtinui post tractatū de apa-
tibus in via curatiōis. ¶Certa causa est: ⁊ sequit ex pdi-
ctis: qz Aui. ⁊ alij auctores loquēdo de cura apatum pōt
curationē ipsoꝛ. vsq̄ ad aptionē: postmodū qn apata sūt
aperta dependet curatio eoꝛ ex curatiōe vlceꝛ: ⁊ ⁊ō Aui
cen. nō docet curā apatū qñ sunt apta in tractatu apatum
sed in tractatu solonis cōtinuitatis ⁊ vlceꝛ: ⁊ ⁊ō qz ad apa
ta sequunt in fine vt plurimū curatio vlceꝛ ⁊ solonis cō
tinuitatis: ⁊ ꝑ ꝓns curatio apatū quo ad hoc precedit cu-
ram solutionis continuitatis ⁊ illa sequit. Ideo in via cu
rationis Auicē. premisit tractatū apatuz tractatui solutio
nis continui. Et propter hoc etiam Auicen. in ꝓmo cano
ne. Fen 4ª. quia ibi loquitur practice prī⁹ determinet de
curis apatum q̄z solutionis continuitatis.

Tunc respōdeo ad argumēta. ¶Ad ꝓmuz
⁊ tertiū ꝓz solō per ea que
dicta sūt: qz arguūt in via theorice ⁊ speculatiōis: ⁊ hoc cō
cessum est. ¶Ad 2ᵐ argumētū: qz dicis Gal. ꝓmo posuit
curā solonis cōtinuitatis. Dom q̄ Gale. respexit ad rō-
nem simplicis ⁊ cōpositi: qz solō cōtinuitatis est simplex
⁊ apa est morbus cōpositus: ⁊ō prius deteriauit Aui. d̄ so
lutiōe cōtinui q̄z de apate: ⁊ nō solum determinauit ꝓus
de solone cōtinui q̄z de apate: ſz etiā prius q̄z de cura ma-
le cōplonis. Et rō huiꝰ potuit esse ista: qz solō cōtinui est
morbus cōior q̄z mala cōplo: cōe aūt ꝓcedit minus cōmu
ne. ¶Vel pōt dici q̄ Gale. ꝑ tanto determinauit prius
de solone cōtinui q̄z de apate: qz in 2° li. Gale. ꝓcesserat
disputādo cōtra illos q̄ dicebāt sufficere in curatiōe cōsi-
derationē cōmunē: vt cū morb⁹ sit qd ꝑter nām dz abiici
corpe: ⁊ nō dicebāt regri cōsiderationes spāles: ⁊ ⁊ō inci
pit in 3ª ꝑticula ab illo morbo q̄ indiget in sui curatione
magis ꝓprijs cōsideratiōibus sicut a solone cōtinui: qz i-
diget multis cōsideratiōib⁹ ⁊ spālibus tam rōne sui q̄z cō
positiōis rōne cū alijs morbis: tuz rōne diuersitatis mor
boꝛ: tū rōne diuersitatis totius corporis ⁊ mēbroꝝ.

De secundo dico ſcz de diuisiōe apatī q̄ d̄
apate pōt dari multiplex
descriptio: vna est q̄ solet dari cōiter. Apa est tumor vel

ſtatio mẽbri ꝑter naturã. ¶Sed ꝓtra illã diuiſionẽ ꝓt obijci: ga in apate eſt triplex peccatũ ſm Auı. ꝓmo canõe ſen 2ª. ſ. peccatuz in ꝙplone ꝙpõe z vnitate: ſed tumoꝛ eſt peccatum in ꝙpõne: qꝛ eſt peccatũ in q̃ſtitate. peccatũ aũt in q̃ſtitate ẽ peccatũ in ꝙpõne. g̃ tũc cũ in apate ſit triplex moꝛbus nõ ſolũ apa erit tumoꝛ ꝑter naturã: ſed etiã mala ꝙplo z ſolutio ꝓtinui nõ eſt ergo erit iſta vera diſcriptõ. ¶Preterea. ſi caro addaꝫ carni ſicut ſit multotiẽs ĩ vulneribus qñ ſupꝛeſcit. vel ſicut ſit a nã z a ꝓncipio gnãtiõis qñ. ſ. feruꝛ ſupaddiꝫ aliqd ꝙpter ſupabũdantiaz materiei: tũc eſt ibi tumoꝛ nõ ſm naturã: z tñ non ibi eſt apa. Dõm qꝫ iſta deſcriptio eſt bona data cõmuniter z põt ſuſtineri ¶Ubi intelligendum qꝫ licet in apate ſit triplex peccatuz ſcz ĩ ꝙplone ꝙpõne z vnitate: nihilomin⁹ dico qꝫ ꝓncipalius peccatũ qõ eſt ibi eſt peccatũ ĩ ꝙpõne: qõ appet ꝓmo p auctoꝛitatem. ſcõo p rationẽ: qꝛ Aui. in 4⁰. libꝛo. capꝰo de flegmone diſtinguit apa ſm ꝓncipiũ z augumẽtũ penes peccatũ in q̃ſtitate. naz peccatũ in q̃ſtitate eſt ſpãliter in ꝙpõne. ergo tunc ꝓncipali⁹ peccatũ eſt pecatũ in ꝙpõne. ¶lex etiã hoc apparet rõne: ga ſi hũoꝛes fluũt vel colligunt in aliquo loco z faciant ſolũ malã ꝙplonez nõ dr ad hũc apa. Item ſi ſua mala q̃litate ſoluũt ꝓtinuũ niſi fiat ibi tumoꝛ nõdũ ẽ ibi apa: ſz ſi hũoꝛes fluũt ad locũ aliũ z faciũt tumoꝛẽ dato qꝫ ſint in ſe boni ſtatum factũ apa: ga qñ faciũt tumoꝛẽ: tũc ſtatim fit extẽſio z ꝙculcatio. ad extẽſionẽ ſequit ſolo ꝓtinui. z ad ꝙculcatõem humoꝛ ſequit mala ꝙplo. tunc ergo formaliuz in apate ꝓſideãdo apa ſz ſe eſt tumoꝛ. Dico qꝛ ſi ꝓſideremus q̃ſtũ ad effectũ ſuũ qõ eſt ledere aliqñ apa ledit plus mala ꝙplone: vel cõſideramus ipm quãtũ ad cãm eius: qꝛ aliqñ cauſa eius eſt mala ꝙplo: ꝓmo ſed ꝓſiderando ipſum ſm ſe ꝓncipale peccatũ. eſt. n. ibi peccatũ in q̃ſtitate magis: quãq̃ ſint ibi alia duo peccata. z ideo qꝛ tumoꝛ eſt ibi peccatũ in q̃ſtitate. ideo apoſtema denominaꝫ ꝓncipaliꝛ a tumoꝛe ſicut a formaliori. z ideo conuenienter põt dici qꝫ apa fit tumoꝛ ꝑter naturã. ¶Et hec diffinitio põt confirmari per Auicẽ. ꝓmo canone. ſen 2ª. g dicit. z eminẽtia in cute ẽ ex genere apatis. Eminẽtie. n. ſunt apata parua ſicut apata ſunt eminentie magne. Et ꝙpter hoc videꝫ velle Auicẽ. qꝫ apa fit eminentia. abſolutõis. cuz g̃ tumoꝛ ſit eminẽtia. ergo apa tũc dr ꝙuenienter tumoꝛ ꝑter nãm: ga non oĩs tumoꝛ facit apa: qꝛ tumoꝛ mẽbri alicuius qõ eſſet extra naturam. ſicut ſi pes alicuius eſſet tumidus plus q̃z alia mẽbra. z ꝟ eſt vel ex abundantia materiei vel exagẽte ſm qꝫ nã poteſt impediri in ſuis opatiõib⁹: talis tumoꝛ non eſſet apa: z qꝛ nõ eſt ex intentõe nature: ſed ex natura que ẽ ex ꝓncipijs generatiõis nãlibus: ſicut etiã alia mõſtra dicũtur nãlia. Et intellige ibi qñ dicit apa eſt tumoꝛ g eſt ex hũorum vicio: nõ qꝫ fit tumoꝛ ex carne addita ſicut fit in ſupexcreſcẽtia carnis vulnez vel vlceꝛũ: z ga apa eſt tumoꝛ g cauſaꝫ ex hoc qꝫ aliqs hũoꝛ colligiꝫ in mẽbꝛo de nouo vel p ſe paulatiz vel qñ fluit ad ipz ex alio mẽbꝛo. z talis hũoꝛ adducit tumoꝛẽ z malã ꝙplonẽ z ſolonẽ ꝓtinuitati. Sic g̃ bñ dr apa eſt tumoꝛ ꝑter nãm membꝛi. Et p ea q̃ dicta ſunt pz ſolutio ad argumenta. ¶Daꝫ etiã alia deſcriptio apatis a Gal. 13. de inge. ſani. Dicit. n. qꝫ apa ẽ moꝛb⁹ mutãs mẽbꝛũ de nãli q̃litate ad id qõ eſt ꝓter naturam. ¶Sz aliqs. d. ꝓtra: ga ois mala ꝙplo eẽt apa vt arguebatur: cũ mutet membꝛũ a ſua nãli q̃litate. ¶Ad hoc põt reſponderi qꝫ Gal. p qualitatẽ membꝛi nõ intelligit cõplonem ſolũ: qꝛ iſto mõ mala cõplo eſſet apa vt arguebaꝫ: ſz itellexit p qualitatẽ triplicẽ formã. ſ. cõpõnez cõplonez z vnitatẽ: z appellat hic qualitatẽ cõem quo ad iſta tria: et iſto mõ nullus moꝛb⁹ mutat mẽbꝛũ a ſua naturali qualitate niſi apa: qꝛ mala cõplo mutat mẽbꝛũ ſolũ a ſua naturali cõplone: ſz nõ a naturali cõpõne z nõ a ſua naturali vnitate: ſz ſolo ꝓtinui mutat mẽbꝛũ a ſua nãli vnitate: ſed nõ a ſua naturali cõpõne z cõplone: ſz apa eſt mutãs mẽbꝛum a ſua totali qualitate in: eã que ẽ ꝑter naturã: qꝛ mutat mẽbꝛũ a ſua nãli cõpõne cõplone z vnitate: z ſic intelligẽdo deſcriptio Galieni vera ẽ. ¶Et põt ẽt dari alia notificatio apatis que põt eligi ex dictis Auicẽ ꝓmo canone ſen 2ª. Apoſtema eſt egritudo compoſita ex tribus moꝛbis ex ꝗbus oĩbus ꝓiunctis ꝓuenit ex eis res q̃ ẽ egritudo vna: z iſta notificatio eſt vere cõpleta notificatio z diſtinctio apatis: qꝛ iſta explicat totã eẽntiaz ipſius: in hoc enim icludũtur tria gña egritudinũ ſimpliciũ. ſ. gen⁹ egritudinũ 2⁰nis: z gen⁹ egritudinũ cõpõnis: z gen⁹ egritudinũ ſolonis ꝓtinuitatis: z pp hoc qõ dicit Aui. ex ꝗbus omnib⁹ ꝓuigit: excludit ois cõpõ egritudinũ plurium q̃ cõpõ nõ facit egritudinẽ vnã: nam ſola illa cõpõ moꝛborum facit apa. qñq; enim cõponunt plures egritudines ſicut multotiẽs cõponit egritudo ꝓſimilis z nõ officialis: z aliqñ ẽ officialis. i. cõis: z aliqñ etiã cõponit officialis cũ cõi: z tũc nõ ẽ apoſtema: iõ qꝛ nõ cõponit ſic qꝫ ex eis peruenias egritudo vna: qꝛ dicimus tunc qꝫ iſte egritudines ſint plures: ſed qñ iſte egritudines cõponunt ſic qꝫ ex eis ꝓuenit egritudo vna tũc cauſant apa. ¶Ubi nota qꝫ triplex eſt cõpoſitio moꝛboꝝ: quedã ẽ cõpoſitio ioꝛdinata: qꝛ nõ ẽ oꝛdo ĩtra illos moꝛbos ſicut ẽ in febꝛib⁹ erraticis qꝛ mõ fit vna mõ ſit alia: mõ nõ eſt ibi aliqd: z talis cõpoſitio vt manifeſtũ eſt nõ facit egritudinẽ vnã. ¶Alia ẽ cõpoſitio moꝛboꝝ oꝛdinata: z hec ẽ duplex: qꝛ q̃dã eſt ꝙpõ moꝛboꝝ aliquoꝝ oꝛdinata: vt qꝛ aliquẽ oꝛdinẽ hñt intra ſe: ſz nõ integrant ꝙp hoc egritudinẽ vnã ſicut eſt triplex modus cõpõnis ſeb. oꝛdinat⁹ ſm qꝫ habeꝫ per Auicẽ. in 4⁰ huius. ſ. vnus ſubintrans alter eſt coalternans: alter dr cõcomitans: z talis compoſitio nõ facit egritudinem vnã: ſed plures: qꝛ nõ dicimus de tali q hz in ſe plures febꝛes cõpoſitas qꝫ habeat vnã febꝛẽ: imo dicimus qꝫ habeat plures. ¶Sed alia eſt compoſito moꝛboꝝ oꝛdinata ſic qꝫ illi moꝛbi hñt oꝛdinẽ intra ſe z integrãt vnũ moꝛbuz: z talis cõpõ facit moꝛbũ vnũ ſicut eſt i apate: qꝛ i apate ſunt tres moꝛbi: z ſũt oꝛdinati. ſ. quãtũ ad generationẽ ipſius: z quantũ ad ꝓncipalitatẽ eſt ibi oꝛdo quãtum ad generationẽ ſicut apparet in generatiõe apoſtematis: qꝛ apoſtema generaꝫ ex hoc qꝫ hũoꝛes colligunt in ſpongioſitatib⁹ membꝛoꝝ vel p ſe: vel qꝛ fluunt ab alio membꝛo: mõ qñ iſti faciunt apa eſt ibi oꝛdo: qꝛ illi hũoꝛes in via generatiõis apoſtematis cõſiderando apoſtema quãtum ad ſui eẽntiaz: ꝓmo faciunt moꝛbuz quantitatis augmentãdo locũ. poſtea per extenſionẽ que fit ibi generatur ſolutio ꝓtinui: poſtea ſi illi hũoꝛes ſunt bone qualitatis: qꝛ aliquãdo apoſtema generaꝫ ex hũoꝛibus bone qualitatis: tamẽ ꝙpter cõculcationẽ z moꝛationẽ q̃ fit ibi indꝛcif mala qualitas in eis ſiue complexio. Et ẽ etiã ibi oꝛdo quãtũ ad ꝓncipalitatẽ: qꝛ ꝓncipaliꝛ moꝛbus ẽ peccatũ in cõpõne vt dcm̃ fuit ꝓbus z declaratum eſt: ſic g̃ tunc oꝛdo eſt inter dictos moꝛbos: z cum iſto oꝛdine ĩtegrant eẽntiã vnius moꝛbi qui dr apoſtema: ſic g̃ tunc apparet qꝫ dcm̃ eſt bene qꝫ apoſtema eſt egritudo cõpoſita ex pluribus moꝛbis ex ꝗbus oĩbus cũ ꝓuigunt adiuicẽ ꝓuenit ex eis res que eſt egritudo vna.

De tertio dico ſcz de cauſis apatis qꝫ cauſaꝝ apatis q̃dã ſunt ꝓmitiue q̃daz ſunt antecedentes quedã ꝓiuncte: z oĩs iſte cauſe poſſũt colligi ex dictis Aui. ꝓmo canone. ſen 2ª ca. de cauſis apatum. ¶Cauſe ꝓmitiue ſunt cauſe extriſece ſicut caſus aut ꝓcuſſio zc. ¶Cãe ãt antecedẽtes quedam ſunt cauſe hũorales vel q̃ ꝓtinent ad hũoꝛes: z iſte vocantur cãe mãles apatũ fiẽ q̃ttuoꝛ ſũt hũoꝛes z aq̃ſitas z vẽoſitas: vnde qñ iſte materie ſupfluit in coꝛpoꝛe: tunc ſunt cauſe antecedentes apatis: vocanꝫ aũt cauſe mãles nõ qꝛ ſint materia apatis ex qua nulla egritudo cum ſit accñs hz materiam ex qua: nec ẽt ſunt materia in qua: quia materia ĩ q̃ apatis eſt mẽbꝛum: imo ſunt cauſe efficientes apatis: ſed vocantur ꝓ tanto cauſe materiales: qꝛ hũoꝛes ſunt in ſe materie mẽbꝛoꝝ z ſpirituũ: ga ex ſubtiliori ꝓte humoꝛuz

fiũt spũs ⁊ ex grossiori fiũt mẽbra: vñ medicus nõ vocat ista causas mãles egritudinis ⁊ sanitatis: qz sũt valde remote: nec ẽt vocat ea mẽbra ⁊ spũs causas materiales: qz lz ista habeãt rõnẽ materiei respcũ totiꝰ corpis: tñ nõ hñt rõnẽ materie adminicẽ: qz spũs nõ est materia mẽbri nec ecõuerso: lz hũores vltra hoc ꝙ sunt de ꝓstructiõe corpis hñt in rõne mãe respectu membrorꝫ ⁊ spirituũ: ⁊ tõ medici vocãt morbos mãles a ꝓprietate: ga sunt in humoribꝰ quãꝝ humores nõ sint ꝓprie materia ipsorꝫ: ⁊ ideo ponũtur ꝙ materie apatis sunt q̃ttuor hũores ⁊ aquositas ⁊ vẽtositas. ¶ Quedaꝫ vo sunt cause antecedentes apatis cõplonales: nã mala cõplo ẽ causa attrahendi apa ad mẽbrũ. Quedã. n. cause antecedẽtes sunt cõpõnales: naꝫ aliq̃ mẽbra sunt q̃ extra naturã facta sũt talis cõpõnis vt recipiãt supfluitates aliorꝫ mẽbrorꝫ sicut cutis. Quedam eni sũt que recipiunt supfluitates p lassitatẽ eorꝫ sicut est caro lassa in locis emũctoriis. Quedã aũt accipiũt superfluitates pp sitũ: vt qz inferiꝰ est positũ ⁊ eodẽ mõ intelligit de similib⁹. ¶ Et si q̃ramus q̃ cause sũt fortitudo mẽbri recipiẽtis vel impellentis ⁊ debilitas mẽbri recipientis. Dõm: ꝙ reducunt in cõplonales efficientes ⁊ cõpõnales: ex hoc. n. ꝙ membrũ est talis cõplonis, ⁊ cõpõnis vel ex egritudine vel ex natura est natũ recipere supfluitates: ⁊ ex hoc ꝙ est talis cõplonis ⁊ talis cõpõnis est forte potens expellere humores: hnmor aũt expellit: aut qz multus: aut qz est malus sicut dicit Galie. 13. de ingenio sanitatis. ¶ Causa aũt ꝓiuncta apatis est humor collectꝰ in apate qui actu facit apa. Et non est intelligẽdũ vt qdã dicũt qui dicũt ꝙ causa ꝓiuncta apatis est fluxus hũoris: si eni ita esset, tũc statim qñ flueret humor fieret apa: qz posita causa coniuncta ponitur effectus: quod est falsum: sed coniuncta causa apostematis est id quod dictuꝫ est: ga ad illam cãm statim sequitur apostema.

Quarto dicamus de mõ generatiõis apatis ꝙ apa generaꝫ duobus modis: vno mõ p viã derivatiõis: alio mõ p viaꝫ cõgestionis: vtriusq; idem est modus generationis apostematis. Naꝫ apa ꝓpter hoc generaꝫ ꝙ humor siue supfluitas aggregaꝫ in mẽbro aliquo: qz siue humores aggregẽtur in membro aliquo p se vel paulatim vel aggregẽtur ibi ex fluxu aliquo ex alio mẽbro facto ibi apa ex hoc ꝙ ꝑmo replent venas magnas mẽbrorꝫ: postea vo replent venas paruas: deinde transeũt in spongiositates mẽbrorum ⁊ faciunt tumorẽ: ⁊ extẽsionẽ in mẽbro: ⁊ p ꝫsis faciunt peccatũ in q̃ltate: post vo extensionẽ causaꝫ solutio continui ibi: ⁊ postea ex cõculcatione humorꝫ: ⁊ si humores eẽnt ꝑmo bone complexiõis inducit ibi mala ꝙlo: ⁊ ex istis triꝰ modis inducit ibi apa. ¶ Sed qz auctores faciunt ibi mẽtionẽ de dolore ꝙ est maxime cã apatis. Jõ dõm est q̃ causa est dolor ipsius apatis. Et videte quõ ꝑmo dolor est cã apatis. Nã dicit Aui. primo can. fen 2ª. ꝙ dolor est cã apatis: pp calorẽ inaturalẽ quem dolor facit euenire in mẽbro: lz illud magis explicat Gal. 13. de ige. sani. Nam dicit ipse ꝙ oñsum est de virtutibus nãlibꝰ ꝙ virtus expulsiua nõ facit suã operationẽ ⁊ actionẽ nisi cũ senserit aliquã lesionẽ ⁊ aliqđ nocumẽtũ. Nũc aũt de numero illorꝫ nocumentorꝫ manifeste est illud qđ facit dolorem: vñ mẽbrũ superius existẽs exꝑmit vt illđ nocumẽtum expellat: ex hac aũt expressiõe sanguis ⁊ spũs deponunt ad locũ doloris q̃ sunt causa apatis: sic ergo ꝑ istuꝫ modũ dolor causat apa. ¶ Ulterius cũ illud qđ facit dolorem nõ sit nisi mala cõplo vel solo ꝓtinui: ⁊ iste sũt cause cõpales: apparet ꝙ dolor est cã antecedẽs apatis ⁊ cã cõiuncta est humor attractus ad locum ꝓpter dolorẽ: verum ẽ ꝙ cã ꝑma doloris põt esse causa ꝑmitiua sicut pcussio ⁊ hmõi: sed causa hmõi imediata ẽ mala cõplo vl solo ꝓtinui: vñ q̃tum ad eius cãm ꝑmitiuã dolor esset cã apatis: lz quãtũ ad cãm eius imediataꝫ est causa añs: ⁊ hũor attractus ad locum est coniuncta. Et si fiat ex fluxu hu. ab alio membro: tunc generatur apa per viam derivatiõis: si autem fiat per adunationem superfluitatum in mẽbro paulatim: tunc fiat per viam congestionis.

His ergo visis extra lram dicit Aui. Jã locuti sumus de apatib⁹. s. qo morbus sit ⁊ quõ ad apata ꝙcurrũt tria genera morborꝫ cum spẽbus eorꝫ. s. quõ diuersificaf ꝑm diuersitatẽ quatuor humorꝫ: ⁊ aquositas ⁊ vẽtositas distinguẽdo ea quo ad alias diuersitates: oñendo ẽt que sunt cause ipsorꝫ apatuꝫ: ⁊ lz totuꝫ supra dcm ẽ in scda fen ꝑmi canonis. ¶ Et ipsorũꝫ curis. s. an 4ª fen de curatiõe apatum: sermõe vniuersali scz quo ad ꝑmũ quãtũ ad id qđ dcm est in quarta fen ad quem redire opꝫ illũ: ratio huius est: qz sermo est specialis respectu illius. Nunc aũt ꝑm Galienũ in libro de igenio sanitatis. Uniuersalia non obliuiscaris vt p ea valeas particularia operari. ¶ Deinde cum dicit:

¶ In hoc autem loco loq̃mur de eis sermonem particularem.

¶ Hic ostendit quõ loquitur i hoc libro de apostematibꝰ: qz loqtur particulariꝫ respcũ illiꝰ: ⁊ pz quod dicit.

¶ Dico ꝙ omne apostema ⁊ pustula aut est calidum aut non calidum.

Superius Auicẽna ꝓtinuãdo doctrinã huius libri de apatib⁹ ꝓposuit quõ hic logf de apatibus: hic exequif ꝓncipalẽ intentionẽ de apatib⁹. Et diuidit ista ps in duas. Primo ꝑmittit quandam diuisionem generalẽ ipsorꝫ apatũ. Scõo ꝓsequitur de membris ipsius. 2ª ibi. (Et apa calm aut ẽ.) De ꝑmo dicit ꝙ omne apa ⁊ pustula aut est calm aut nõ calm. i. ꝙ omne apa aut est ex hũore calo aut frigido. Uel dicatur: ꝙ dixit nõ calz ⁊ nõ dixit frigidũ ad oñdẽdũ ꝙ hic sub apatib⁹ non calidis cõprehendit apata q̃ non sunt calda p essentiã: nec sũt frigida oino: qz fiũt ex hũoribꝰ putrefactis frigidis q̃ pp putrefactionem nõ dicũtur frigida oio: ⁊ ꝓpterea vt cõprehenderet sub hoc apata que sunt frigida p essentiam sed sunt calida p accidẽs vt ꝓpter putrefactionez dicit non calidum: ⁊ non dixit frigidum.

¶ Et apa calm aut est a sanguine ⁊ quod currit cursu eius: aut a colera ⁊ quod currit cursu ipsius.

¶ Hic ꝓsequit mẽbra diuisionis: ⁊ duo facit: ꝑmo ẽterminat de apatibus calidis. 2º de frigidis. 2ª ibi. (Hu. frigi.) Prima in duas. ꝑmo determinat de apatib⁹ calidis ꝑm sermonẽ vlem diuidẽdo ⁊ distinguẽdo ipsũ in suas spẽs. 2º ꝓsegf de eis specificãdo ⁊ declarãdo in spãli de quolz apate calido. scda ibi. (Jã scitisti de flegmone.) Prima i duas. ꝑmo facit hoc. 2º qz apatũ calidorꝫ q̃dam sunt itrinseca ⁊ q̃dam extrinseca ondit de qbꝰ hic logf. scda ibi. (De intrinsecis vero.) ꝑma in duas. ꝑmo ponit quandã distinctionem apatũ calidorũ ⁊ manifestat ea. 2º ponit quosdã canones cões omnibus apatib⁹ calidis. scda ibi. (Et quãdo multiplicaf materia apostematis.) Prima in duas. ꝑmo ponit quandã distinctionẽ generalẽ omniũ apatum calidorꝫ. 2º ꝓsequit de mẽbris illius diuisionis. scda ibi. (Et qđ ẽ a sanguine.) Dicit primo ꝙ omne apa calm aut est ex sanguine ⁊ qđ currit cursu eius ⁊c. ¶ Ubi nota ꝙ Aui. dicit qđ currit cursu eius: istud põt intelligi dupliciter vno mõ ꝙ apa calm aut fit a sanguine. s. laudabili ⁊ naturali ⁊ ꝙ currit cursu eius. i. ab oibus spẽbus sanguinis Alio mõ põt exponi apa calm aut fit a sanguie puro ⁊ qđ currit cursu eius. i. aut fit ex sanguine mixto ⁊ alijs humoribus: sed sanguis hic ꝑdominatur: ⁊ qz hic predominat sanguis alij hũores currũt cursu eius: ⁊ ideo dato ꝙ ibi sint alij humores etiã vocatur tñ apa sanguinea cum: quia alij humores currunt cursu sanguinis ꝓpter dominiuꝫ

sanguis. Sil'r illud quod dicit aut fit a colera: & qđ currit cursu ei⁹ pōt duob⁹ modis exponi. p⁹ mō aut fit a colera. ſ. bona & nālt. Et qđ currit cursu ei⁹. i. aut fit ab alijs spēb⁹ colere. Alio mō pōt exponi aut fit a colera. ſ. pura: & quod currit cursu ei⁹. i. aut fit ex humorib⁹ qui currūt cursu ei⁹. & hoc potest exponi duobus modis. vno⁹ qp pōt currere humo cursu colere: ga hūores in apate sunt mixti: ꝫ dña tur ibi colera: & ideo denominat apa totuꝫ colericū. Alio modo dr currere cursu eius non ꝓpter admixtionez sed quia redundanf in mām suaꝫ p alteratōem sicut sanguis supcalefit & subtiliaf & ꝙuerf ad naturā colere. & ſ̄ apo stema quod fieret ex tali humore diceref colericuꝫ cū fie ret ex hūore q currit cursu colere.

Sed hic est dubitatio ō hoc qđ dicit Aui. qp apa calꝫ aut fit ex sanguie aut ex colera: qr videf qp Aui. ſit hic diminutus: ga vt ipse dicit in p⁹ ca none. Et nō est estimādū qp apa calm fit illud solū qđ ge neraf ex sanguine & colera: sed ex quacūq; alia mā: siue fit calida p essentiaꝫ siue accidat ei supcaliditas p putrefa ctionē. q̄ tūc apa calm nō fiet solū a sanguine & colera: sed ēt ex flegmate & melancolia: cū istis possit accidere calidi tas ex putrefactōe. Nos possumus dicere dupl'r. vno mō qp ꝫ Aui. dicat qp apa calm aut fit a sanguine aut ex cola; non ꝓp hoc excludit qn possit ab alio fieri. Vel al'r possu m⁹ dicere. ſ. qp apa calm dr dupl'r. vno mō cōiter quod fit ex materia calida siue fit calida p se siue p accidens. Alio mō dr apa calm ꝓprie & stricte qđ fit ex materia calida per se & essential'r. Primo mō intelligit Aui. in textu allega to. Scō mō itelligit hic cuius signū est: ga cancer ꝫ pri mum modum esset apa calm: ga fit ex materia cala p acci dens: & tū determinauit de ipo inter apata frigida. Et idē dixit statim post illū textū. nō cala vo &c. vbi connumerat apata frigida quoꝝ plurima sunt acuta. i. calida. ꝓmo enī cōnumerat cancrū inter apata frigida. Et idem dixit sta tim post illum textū. Mō calida vero &c. Vbi cōnumerat apata frigida: quoꝝ plurima sunt acuta. i. calida. ꝓmo. n. cōnumerat cancrū inter apostemata frigida: postea dixit ipm esse calm. Sed qñ dixit ipsuꝫ esse frigiduꝫ intellexit hoc p se: qñ dixit qđ erat calm intellexit p accns. vñ ꝓmo qñ cōnumerat cancrū inter apata non calida accipit apo stema calm stricte. Postea vo qñ dixit ipsum accutū acci pit large. Vel possumus dicere isto mō qp pꝫ qp dic: apa calm aut fit ex sanguine aut ex colera: qp intellexit apa qđ fit ex calida materia essential'r. Et p hoc qđ dicit qp currit cursu eius intelligit apostema calm qđ fit quocunq; mō fit cala. ¶ Et isto mō docef 3ª expō istius vbi: & qđ currit cursu ei⁹ a predictis duabus.

Alterius est hic aliđ dubiū ad maiorē declara tionē dictoꝝ Aui. vtz apa fit a co lera? & videf qp nō. p Gal'. in ꝓmio secūdi ꝓnosticoꝝ. di cit enīz: Et iam diximus in eis q̄ ꝓmissa sunt qp ex cola ñ accidit exture qđ est: qr nēcium est i euētu exture vt hu. sint indigesti crudi & grossi. ¶ Preterea apa fit qñ hūor figit i parte tumorē faciēs: ꝫ colera de se nō é frigibilis vl faciens tumorē cū sit hūor subtilis & fluxibilis. q̄ &c. Dico ad hoc qp apa fit a colera: & hoc pꝫ ex sensu. & ē manifestū ex rōne: qr ad hoc vt fiat apostema oꝫ qp hūor figaf in pte replēs spōgiositates mēbri & tumorez faciēs. hec. n. ē cau sa ꝓiuncta ei⁹ vt appet ex dictis. Nunc aūt cola pōt figi in aliq̄ mēbro. & hoc pꝫ pp tres cās. & ēt nō est semp neēe cō currere istas tres cās: imo aliqñ sufficit vna vel due. vna est virtus. scōa est dispō humoꝝ. tertia dispō mēbri. Vir tus. n. est cā. vt si virtus mēbri fit debilis nō potēs expel lere ad cutim vel ad exteriora māz expulsuꝫ ad ipsuꝫ. Di spositio hūoris ē cā: vt si cuꝫ cola admisceat hūor grossus & viscosus q ē cā fixiōis & retēnōis cole. Et propterea po nit Ga. i. li⁹ de iteriorib⁹ qp flegma salsuꝫ vehemēti⁹ vle rat q̄ colera: ꝓpter maiorē fixiōem ipsi⁹ in mēbro. Dispō mēbri est cā vt si mēbruꝫ ad qđ fluit materia nāliter fue rit spissuꝫ sicut cutis vel accñtal'r opilatū neēe est qp ibi fi gatur materia & pmaneat diu: etiam hoc innuit Gal'. i li bro de crisi in fine. Propē ergo istas tres causas pōt cola figi i mēbro et facere apostema. ¶ Ad id ergo qđ tu. d. qp Gal'. in cōmento secūdi ꝓnosticoꝝ: dōm qp ibi loquit de exturis p modū crisis: & vtplurimū & frequēter crisis in egritudinib⁹ colericis fit p euacuationem rōne colere q̄ est humor subtilis: exitura aūt fit vtplurimū in egritudi nibus flegmaticis rōne hūoris grossi & viscosi: nihilomi nus vt ipse dicit in 3° eiusdē: pōt fieri exitura in egritudi nibus colericis: qr si virtus sit debilis & hūores sint calꝫ fit exitura: qr natura non pōt pfecte dñari hūoribus: hec aūt verba ibi plen⁹ declarabunf. ¶ Ad rōnē quā adduce bas pꝫ solō p tā dicta: nihilominus itelligēdū ē qp sine dubio credo qp rarius fit apa de colera pura nō maligna q̄ de alijs hūoribus per viā radicis hoc ē qp primo hūor peccans fuerit cola: & ꝫ est propter subtilitatē ipsi⁹: vnde nō pōt ita colligi in mēbro sicut ali⁹ humor: sed bene pōt alius hu. colligi in mēbro sicut sanguis q̄ supercalefact⁹ ibi ꝓpter aliquā causam proportionatā ad coleram fiūt accidentia herisipille: & hoc frequenter accidit: vt ponit Aui. in presenti lectione. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et quod est a sanguie: aut a sanguine laudabili: aut sanguine malo.

¶ Hic pſequit de mēbris diuisionis ꝑdicte: & duo facit. ꝓ mo pſequitur de apate sanguineo. 2° de apate colico. 2ª ibi (Colericū.) Prima in duas. ꝓmo premittit quandam diuisionem apatis calidi quod fit a sanguine. 2° proseq tur de membris diuisionis. scōa ibi: (Et sanguis lauda bilis.) Quod dicit patet.

Sed dubitabit aliqs de hoc qđ dicit Aui. qr dicē qp pōt fieri apa ex sangui ne laudabili: illud nō vr verꝝ: qr ipse dicit p⁹ canōe sen 2ª qp nullū apa accidit sine malitia ꝓplonis cū mā: ꝫ in ma litia ꝓplonis cū mā ē hūor malus & nō laudabilis. ¶ Di cunt qdā qp iste sanguis dr laudabilis p ꝓpatiōez ad san guinē adustū malignū & venenosuꝫ. ¶ Ego aūt al'r dico qp apa pōt dupl'r ꝓsiderari. vno⁹ quo ad fieri & sui initiū. alio⁹ q̄ ad factū eē & cōplemētū. Si itelligaf p⁹ mō dico qp apa pōt fieri ex sanguie laudabili siē si accidat pcussio in corpe ipato qđ nō est repletū malis hūoribus: tūc pp pcus sionez pōt fieri apa ex sanguie ꝓcurrēte ad locuꝫ: & tū san guis ille ꝑus erat laudabil'. Et dico qp nō solū illo mō fit apa ex sanguie laudabili i q̄litate: ꝫ pt fieri i q̄ntitate & q̄ litate. ¶ Et ꝫ dico: qr qdā dicūt qp Aui. itellexit ð sangui ne laudabili i q̄litate: ꝫ nō i q̄ntitate. Tñ dicit ipsi qp ille sāguis iducit malā ꝓplonē & supcalefactionē mēbroꝝ rō ne q̄ntitatis: sed nō rōne q̄litatis. Et adducit sile & dicit: Mā sicut ipe ignis in pua q̄ntitate moderate calefacit & in multa adurit. Sz illud non est verꝝ vlr: ga pōt fieri apa ex sanguie laudabili i q̄ntitate & q̄litate. Et hoc dico q̄ ad sui initiū: qr pole ē qp corpe exīte tepato in q̄ntitate & q̄litate hūoꝝ si accidat pcussio & ex illa pcussiōe ibi fit apa: tñ ibi sanguis est laudabilis in q̄ntitate & qualitate. Et ideo san guis quo ad initiū anteq̄ colligatur in apate potest esse laudabilis in quātitate & qualitate: ꝫ vtplurimuꝫ peccat in q̄ntitate. Et isto mō intelligit hic Aui. qđ apostema fit a sanguine laudabili ad minus saltem qualitate: ꝫ pec cet in q̄ntitate: & qdā fit a sanguine illaudabili: qr pōt eē anteq̄ sanguis fit calefactus in apate vel colleci⁹ peccet in quātitate & qualitate. Si aūt intelligat apa quo ad sui esse & complementū: sic dico qp omne apostema fit a san guine illaudabili. Quia cuꝫ in apate sanguis conculcat ex illa conculcatione dato qp ꝑus in se esset bone qualita tis fit qualitatis male. Isto modo intelligit Auicenna in primo cum dicit: qp nulluꝫ apostema accidit sine malitia cum materia. ¶ Deinde cum dicit:

¶Et sanguis laudabilis aut est grossus aut subtilis: t factū qdē a sanguie laudabili grosso ē flegmon q̄ accipit carnem t cutem simul t est cum pulsatione: t a subtili flegmon que accipit cutem solam t ē spina t non est cum pulsatione.

¶Hic psequitur membra pdicte diuisiōis: t duo facit. ꝓmo prosequitur de apate qđ fit a sanguine laudabili. 2° de apostemate qđ fit ex sanguie illaudabili. secuda ibi. (At vero factum a sanguie grosso.) Dicit ergo. et sanguis laudabilis aut est grossus.

Sed statim tu. d. videtur q̄ dicat falsum: q: sanguis laudabilis non est grossus neq; subtilis: imo est equalis in cōplone t i suba: q: sāguis non naturalis est ille vel g ē grossus vel subtilis sicut apparet p Aui. ꝓmo can̄. Fen ꝓma ca. de humorib°. ¶Dōm q̄ sanguis laudabilis pōt dupliciter exponi siue cōsiderari: vno mō stricte t ꝓprie: t isto modo sanguis laudabilis nō est grossus neq; subtilis: sed equalis. Alio mō pōt accipi large vt dicat sanguis laudabilis qui non egredit a sua naturali qualitate: sz aliquātulū egredit a sua suba t grossitudine vel subtilitate: ¶Dō sz apa possit fieri ex sāguine laudabili ꝓmo mō: t hoc quantum ad suuz fieri t initiū apatis vt dictū fuit ꝓpus: tū vtplurimū peccat in apostemate sanguinis vel quo ad grossitudinem vel quo ad subtilitatē maxime quantū ad esse t complementū apatis t hoc ꝓpter tēperiōnē humoꝝ alioꝝ cū ipso: vel ꝓpter alterationē que accidit sibi: t q: ita ꝓtingit vtplurimū: ideo dixit q̄ sanguis laudabilis aut est grossus aut subtilis: t intelligit de sanguine laudabili largo mō vt dictum ē. Et factum scz apostema a sanguine est flegmon scz vere t ꝓprie scz flegmon accipit carnē t cutim simul: hoc est rōne grossitiei materie: t ideo plus ꝓfundatur materia i flegmone cum apate sanguinis q̄z in apate colerico. Et tō dicit Gal. 13. de in geni. sani. sed sicut flegmon fit i carne partem cutis amplectendo: ita herisipilla i cute fit t partem carnis amplectitur. Sed intelligit hic Aui. q̄ loquit de apostematib° que fiūt in exteriorib° partibus corpis q: de interioribus partibus locutus ē in 3°. Et ideo dicit Aui. q̄ accipit carnē t cutim simul: hoc ē verū de apatib° exteriorib° de qbus logtur: q: in interioribus° mēbris non est ꝓprie cutis. Et est cū pulsatione: q: rōne caliditatis cogit artariā eleuari t euentari: rōne autē compressiōis quā inducit in mēbro rōne ꝓfunditatis hūorū coartat artariam t resistit ei in eleuatione: t tō rōne illi° coartationis t rōne illius caliditatis vt euentet virtus mouet artariam t fortiter pulsat t sentitur pulsatio in mēbro manifesta. Et a subtili scz sanguie supple fit flegmō: q: accipit cutem solā. i. magis depellit ad supficiē t profundat i carne minus ꝓpter subtilitatē materie: vñ non intelligas q̄ accipiat cutē solā: ita q̄ nō partē carnis: sz dī accipere cutem solā. s. ꝓmo: t ꝑinter amplectit partem carnis. Et est spina. i. herisipilla. t dī herisipilla spina: quia ē in eo pūctio ad modū punctiōis spine. Sed tu. d. quō fecit hic mētionē de herisipilla cū sit apa colericū. Dico q̄ Aui. intelligit q̄ illud flegmon fit herisipilla: q: declinat ad naturaz herisipille: sed non fit oīno t vere herisipilla: q: talis fit a colera pura: vel ex sanguine qui iā trāsiuit in naturā colere ꝓp aduſtionē: q: cū sanguis aduritur eius subtile ꝓuertitur in colerā t spūsū in melācoliā: sed talis flegmō dicitur herisipilla: q: assimilat herisipille in accīt°: t hoc rōne sanguinis qui ꝓportionat colere in subtilitate: t ꝓpter hoc Aui. fecit mentionē hic de herisipilla. ¶Pro intelligēdō q̄ talis herisipilla nō maligna vtplurimum fit ex tali sanguine: t paꝝ fit ex colera pura bona: q: vt fuit superius dictū raro fit apostema ex colera pura p viaz radicis: sz vtplurimū herisipilla nō maligna fit ex sāguine laudabili ꝓportionato ad colerā: t tō q̄ Aui. loquit de apate colerico nō facit ibi mentionē de tali apate. s. herisipilla nō maligna: q: paꝝ talis ꝓtingit ex colera pura: verum est q̄ q̄ fit ex ea tūc est vere herisipilla: sz vtplurimum fit ex tali sanguine: t tō fecit hic Aui. mentionem non quādo logtur ō apate colerico per causam dictam. Et non est cum pulsatione: intellige sicut ꝓtius: q: materia non est hic ita profunda: t ideo non coartat ita artariam sicut in predicto. ¶Deinde cum dicit:

¶At vero a sanguine grosso malo fiunt ipēs exituraꝝ malaꝝ. Nā si eius malitia vehemēs fiat t ipsi° aduſtio ꝓueniet herisipilla t veniet cōbustio t crusta: t ōterio: ea est ignis pfic°: t a subtili malo accidet flegmon que declinat ad herisipillam cū malitia t fraudulētia. Si aūt fuerit subtilio: erit herisipilla flegmonides t quando fuerit eius malitia maio: erit herisipilla habens inflationes t vesicas t combustionem t crustam.

¶Hic prosequitur de apostemate qđ fit a sanguine illaudabili. Dicit ergo t ē. Spēs fiunt exturaꝝ malaꝝ hoc est rōne materie male corrodentis t adurentis vt statiz patebit. ¶Ubi nota q̄ extura accidit duobus modis: vno modo large ꝓ omni apostemate: alio modo ꝓo apostemate calido qđ ꝓuenit ad collectionē suaz. ꝓmo modo accipitur hic. Unde expone exturaꝝ malaꝝ. i. apostemata malaꝝ. Que differētia sit inter apostema t exturaz t dubelet dicet infra capitulo de exturis. Nam si ei° scz sanguinis grossi mali fiat vehementio: malitia ꝓuenit et herisipilla supple mala: t intelligit de herisipilla sicut ꝓpus: q: ex tali sanguine grosso malo fiet flegmon qđ assimilat herisipille in accidentibus. s. in aduſtione t calefactione: licet nō assimilet ex parte subtilitatis materiei et eueniet combustio t crusta. s. quādo mā fuerit calidior et aduſtior. Uñ sicut ab igne fit combustio ꝓmo: deinde relinquit escara vel crusta nigra: ita cōtingit ex hoc humore ꝓp malitiā eius. Et deterior ea. s. herisipilla ē ignis pficus: q: hoc accidit ex maiori aduſtiōe t caliditate: vñ fit variat caliditas t aduſtio in hūore: ita variātur accītia t denominatiōes. t dī ignis pfic° ad similitudinē ignis inflāmantis t faciētis bulire: t hoc dicit ꝓpter maiorem malitiā sanguinis: t intelligit de igne pfico eodē mō ficut dcm̄ est de herisipilla: q: ignis pficus ē apa colericum sicut herisipilla: sed sanguis pōt inducere accidēntia igni pfico similia ꝓpter malitiā ei°: vñ facit flegmō qđ assimilat igni pfico in accītibus. Et a subtili sanguine malo accidit flegmō q̄ declinat ad herisipillā. i. qđ similatur herisipille t tēdit ad naturā herisipille male cū malitia t fraudulētia. s. cōplonis sāguinis: q: ille sanguis ꝓp aduſtionē ꝓuertit ad colerā. Et intelligit q̄ illō flegmō magis assimilat herisipille q̄z pdic°: q: sāguis ille magis tēdit ad nām colere: eo q̄ fit sat ei i subtilitate sube t complexiōe. Si āt fuerit subtilior. s. sāguis erit herisipilla flegmonides: dicit hoc ꝓp magnā ꝓportionē quā hz sāguis ad colerā cū subtilitate t calitate fiet denominatio plus ab herisipilla sicut a pdominatiōe: q: tūc hēbūt plura accidētia apatis colerici q̄z sanguinea: t tō fiet denominatio ab apostemate colerico: t quō fuerit eius malitia maior huius sanguinis subtilis: q: quasi trāsiuit in viā colere vel nām. ¶Malitia maior. i. maior aduſtio erit herisipilla hīs inflāmationē. i. vesicā t aduſtionem t crustā: t hoc ꝓpte

rea q; sanguis ē ita calidus ⁊ adurens q facit vesicam et crustā sicut ignis. Et intellige que dr̃a ē iter istā vesicationē ⁊ crustā superiorē: q; fiūt a sanguine grosso malo: q; ille magis declinat ad citrinitatē eo q materia ist⁹ magis assimilatur colere: vt dictum ē prius: ille vero magis declinat ad nigredinem cuj⁹ ruborē: quia materia nō ita assimilatur colere. ¶Ulterius autem nota q oia apata que dicta sūt: sunt sanguinea: q; materia radicalis fuit sāguis: lz in q̄busdam habeat pportionē ⁊ trāseat quasi in naturā colere vt dictum ē. ¶Deinde cum dicit:

¶Colericū āt aut ē q colera subtili valde q̄ nō cōtinet i eo qō sit magis itus q̄z illō qō appet ō cute ⁊ ē acuta ⁊ fit ex ea formica aut ābulatiua sola: ⁊ ē subtilior aut ābulatiua corrosiua ⁊ ē mala: aut ex col'a grossiori illa ⁊ ē mīoris caliditatis ⁊ ꝓtinetur magis itus q̄z ꝓma i cute ⁊ ē q̄si sit i ea flegma ⁊ fit ex ea formica miliaris ⁊ ē mīoris iflatiōis ⁊ tardioris resolutionis: ⁊ si fuerit materia grossior ⁊ ōterior accidet formica corrosiua: ⁊ si ptransierit i grossitie sua vsq; ad substātiā sanguinis ⁊ fuerit mala accidet herisipilla mala.

¶Hic ꝓsequitur Aui. de apatibus colericis ponēdo diuisionem ipsoꝝ ꝑm maiorē ⁊ minorem subtilitatē mā: ⁊ diuiditur pars hec i duas: ⁊ ꝓmo facit hoc. 2° remouet qōdā dubium. 2ª ibi. (Et in omnibus illis materia ē subtilis.) ꝓma hz plures particulas sed non est vis.

Sed hic est dubitatio q̄re Aui. b nō posuit apata fieri a col'a laudabili ⁊ a col'a mala sicut fecit superi⁹ de sāguine. ¶Dom q cā ē: q; vtplurimū: imo q̄si semp apa colericū fit a colera in nāli: q; colera statiz cū abūdat i corpe est īnālis eo q nō est hūor benignus ⁊ dilect⁹ a natura: sicut sanguis: ⁊ iō paz ē de ipo in corpe respū flegmatis ⁊ sanguinis: ⁊ iō sāguis potest peccare i q̄ntitate: ⁊ tū erit bon⁹ i qualitate: col'a aūt q̄ peccat i q̄ntate: peccat ēt i q̄litate: ⁊ iō est mala: q̄re nō pōt colera laudabilis abūdare in corpe: sicut sanguis: ⁊ iō non fit ex ea apa: sicut ex sanguine laudabili: q; pp sui horribilitatē statiz cum egrediat metas nāe fit illaudabilis: sed sanguis dato q egrediat metas nāe pōt ide aliquātulum remanere laudabilis: q; ē humor benignus ⁊ dilect⁹. ¶Hec est aūt q q̄dā colera īnālis est maligna: ⁊ quedā nō maligna multū: tū ē pone q̄ fieret apa ex colera laudabili et maxime cuj⁹ pmixtione sāguinis: sicut si accideret apa in corpe colerico ex pcussiōe abūdāte colera nāli: lz q; hoc est raro. s. q; fiat ex colera nāli. iō Aui. nō fecit in apate colerico istā diuisionē: quā fecit in apate sanguineo. Et iō dcm̄ est superi⁹ q herisipilla nō maligna vtplurimū accidit ex sanguine laudabili q̄ pportionat colere: ⁊ ideo Aui. i apate colerico solū fecit mentionē de herisipilla mala. ¶Dicē ḡ Aui. q apa colicū aut ē a col'a subtili valde ⁊ fit ex ea. i. ex illa col'a subtili valde. s. aut formica ābulatia ⁊ ē subtilior. i. ē col'a subtilior. aut. s. fit ex ipa col'a formica ambulatiua corrosiua: ⁊ ē mala. Aut fit formica ex colera grossiori: ⁊ b est q̄n illa subtilis adurit ⁊ est peior: ⁊ iō vlcerat carnez ista. s. ꝓdicta. s. ista col'a minoris caliditatis. Et hoc ē q̄n col'a miscet melie aut cū flegmate: vñ reddit eā minꝰ calam ⁊ grossiorē ⁊ ꝓtinet magis intus q̄z i prima cute: b est rone grossitiei māe pp admixtionē flegmatis vel melie. Et ē q̄si in ea sit flegma: hoc ē rone caliditatis colere q admiscet cuj⁹ flegmate: ⁊ fit ex ea formica miliaris ad similitudinē milij. Et ē minoris iflāmatiōis ⁊ minoris et tradiōis resol'onis: q; rone flegmatis min⁹ inflāmat q̄z ꝓdicta: sed tardi⁹ resolui. Et si fuerit materia grossior et deterior. i. adustior accidet formica corrosiua seu peior. ¶Hoc est dicere q̄n in formica est mā grossa ⁊ adusta ita q vlcerat: tūc accidet inde mala formica corrosiua peior q̄z q̄n mā est subtilis: q; rone grossitiei māe plus figit ⁊ pl⁹ vlcerat q̄z colera pura: q; plus figit rone grossitiei māe. ¶Ubi nota q per istū textū habet triplex formica: q; q̄dam ē ambulatiua pura q̄ ambulat solū ⁊ nō vlcerat ⁊ illa fit a colera subtili. Alia ē miliaris que fit a colera grossa ꝓpter adustionē flegmatis. alia ē corrosiua ⁊ ista pōt fieri ex colera subtili: vt. s. contingat q formica ambulatiua trāseat in corrosiuā. Et pōt fieri ex colera grossa si fit mala: vt si cōtingat q miliaris trāseat in corrosiuā: ⁊ ista est deterior q̄z ꝓma: q; plus vlcerat rone matoris fixionis: ⁊ cum hoc tardioris resol'onis. Et hoc est quod dicit Aui. cum dicit: Et si fuerit mā grossior ⁊ deterior: ⁊ si ptransierit. s. colera i grossitie eius supple ⁊ i sua adustione vsq; ad substam sanguinis erit herisipilla mala. Q; vt dicit G. 14° de igenio sani. si colera sit grossissima ⁊ calidissima cutem excoriabit vsq; ad sui interiora: sed si est subtilis: tunc nō excoriat: ⁊ iō nō est tunc herisipilla ita mala. Et iō dicit Galie. hic q herisipilla quedā est cum vulnere ⁊ quedam sine vulnere. ¶Deinde cum dicit:

¶Et i oib⁹ illis mā ē subtil' q̄uis diuersificet post illō: ⁊ fit pp subtilitatē suā q expellit eā natura ꝓpa ⁊ nō retinetur in aliquo nisi in cute ⁊ qō approximat ei.

¶Hic remouet qōdā dubiū. dcm̄ ē. n. q apa colicū accidē pōt: aut ex colera subtili aut ex grossiori. ¶Dicēt aliquis quō accidit apa ex colera grossiori cū col'a sit hūor subtil ⁊ nō grossus: remouet illō dubiū: ⁊ pz. ¶Deide cū dicit:

¶Et q̄n multiplicat mā apostematis calidi ⁊ magnificat apostema: tūc ē de sūma apostematū caumatū ⁊ mortificatiū: ⁊ de sūma predictoꝝ ē que dr̃ barachie: ⁊ iste spēs male ⁊ que eis similātur multiplicantur in anno pestilentie.

¶Hic ponit quosdā canones i oib⁹ apostematib⁹ calidis: ⁊ diuidit ista ps in q̄tuor ꝑm q q̄tuor ponit canones de apatib⁹ calidis. 2da ibi. (Et de apatib⁹.) tertia ibi. (Et scias.) quarta ibi. (Et scias q oē.) Quid dicat ꝓmo pz. Tūc est de sūma. i. hz silitudinē apatū. Dicit ḡ q sicut mortificatur mēbrū a mā venenosa ⁊ pestilētiali: ita ēt mortificatur mēbrū a mā multa caumatū. i. autūnali mortificantium: ⁊ de sūma p̄dictoꝝ. s. apostematū mortificatū ⁊ corrūpētiū ē apa q̄ dr̃ baurachie: ⁊ p b ītelligit oē apa adustiuz a sua calitate corrūpēs mēbrū ⁊ adurēs: ⁊ tale apa pōt ee ex flegmate salso adusto: ⁊ tale apa dr̃ ꝓpe baurachine. ¶Ubi nota q mēbrū corrūpit a triplici mā. A calida mā multa q̄ pp multitudinē suā vincit nā pōt: ⁊ b tangit cū dicit: Et q̄n multiplicat mā apostemat cali. Corrūpitur etiā a mā venenosa: sicut ē in antrace: ⁊ hāc tangit cum dicit: Pestilentialiū caumatū mortificantiū. Corrūpit etiā mēbrū a mā rone sue q̄litatis: vt q; sit corrodēs ⁊ adurēs. ⁊ hāc tāgit cū dicit baurachine: ⁊ iste spēs male scz apatū calidoꝝ: ⁊ q̄ eis similant. s. sicut i corrūpēdo mēbrū: ⁊ sic nō solū corrūpit mēbrū a mā cala scz a mā nimis frigida ⁊ hūida ⁊ nimis ficca. ¶Et multiplicat i anno pestilēte: q; tūc gñant hūores corrupti q corrūpūt ꝓplexionem corporis ꝓpter corruptiones aeris vlis.

¶Et de apatib⁹ calidis illa sūt mala que nō excitant vel non pueniūt ad declina-

tionē quaz sequunt leuitas t detumitio neqz ad aggregationē materiei: imo ad corruptionē mēbri: t non semp fit a magnitudine apatis t multitudine materiei: imo fit qnqz a malignitate materie.

¶Dic ponit aliū canonē de apatib⁹ malis: t pz qđ dicit: ga qñ apa non resolui neqz aggregat sanie: tunc signū ē qđ mā vincit nām: t hoc est propter causas dictas: qñ ita est tūc mēbrū tendit ad corruptionez: qz materia mala ibi retenta corrumpit complexionem membri.

¶Et scias qđ apata paz fiunt singularia pura: sed plura coz sunt composita.

¶Dic ponit tertiū canonē: t patet: pura. i. ab humore vno puro: et plura coz sūt cōposita. s. ex pluribus humoribus. tñ itellige qđ iter illos magis abundat humor a quo ōnominat apa sicut a sanguine flegmō: a colera herisipilla.

¶Et scias qđ omne apa in exteriozib⁹ cū quo non est pulsatio non facit saniem.

¶Dic ponit 4m canonē: t patet. ¶Et hnius ratio qđ hic dicit Auicē. est qđ sanies causat ex ebulitiōe materie incēse t carminatione. Et ita ad generationē saniei de necessitate sequitur pulsatio per euentationem caliditatis augmentate ibi ratiōe ebulitionis. ¶Etiam sanies generatur de sanguine sicut ignis de incensione lignoz: sicut dicit Gal. in cōmento illius affozismi circa generationem saniei. Et ideo ad generationē saniei de necessitate sequitur pulsatio: t omne apostema cum non est pulsatio non facit saniem. ¶Et intellige vlterius qđ licz omne apostema in quo non est pulsatio non facit saniem: non est itelligēdum ꝓpter hoc qđ omne apa in quo est pulsatio facit sanie: qz pulsatio pōt esse sine sanie: sicut in flegmone est pulsatio: vnde aliquando nō facit saniē: sed ad hoc vt fiat sanies bene requirit pulsatio de necessitate: non tamen sequitur: vbicunqz pulsatio ibi sanies: quia sunt ibi plura signa vt apparebit postea.

¶De intrinsecis vero iā locuti fuimus.

¶Dic quia apostematum quedam sunt intrinseca: quedā extrinseca ostendit de quibus est sermo hic: quia de intrinsecis tam locuti sumus scilicet in tertio: de extrinsecis vero loquitur hic.

¶De flegmone. Cap. II.

¶Am sciuisti flegmonē t signa eiꝰ ex caliditate t inflāmatione t additiōe quātitatis t tensione t impulsione t pulsatione si ē submersa: vl qz est ꝓpinqua arterijs: t mēbrū in quo ē tale ē cui aduenium nerui qbus sentit non plus qz sensibilitas sicut sciuisti dispōnē eius. Et quāto plus fuerint arterie maiores t magis grandes erit pulsatio eius t ipsius doloz vehemētioz: t eius resolutio aut ipsius collectio velocioz. Et cum flegmon est in membro sensibili sequit ipsam doloz vehemens qualrcūqz sit: t comitatur ipsam vt appareant vene illius mēbri parue que erant occulte.

¶In ptę pcedēti Aui. determinauit de apatib⁹ calidis vlr ponēdo generalē diuisionē apostematuz calidoz. ¶In parte ista ꝓsequitur de eis specialr determinādo de qlibet specie apostematis calidi t theorice t practice in psequendo de eis specialr. Et primo determiat de flegmōe qđ est apostema calidū sanguineū theorice. s. quātum ad sui causas t quantū ad signa. secundo determinat de ipo practice ponēdo curaz ipsius. secūda ibi. (Et oportet vt i potu tribuat.) ¶Circa ꝑmā partē Auicē. plura facit: naz ꝑmo ponit signa flegmonis. secūdo distinguit nomē flegmonis qđ erat equocuz vt appareat in qua significatione intendit de ipso. tertio ostēdit cum qbus maxie componitur flegmō. quarto ingrit causas eius. qnto iquirit tempora flegmonis. sexto ponit signa sue terminationis t processus. secūda ibi. (Et scias qđ non flegmonis.) tertia ibi. (Et parum qdem conuenit.) quarta ibi. (Et habz causas.) quinta ibi. (Augmentum qdem.) sexta ibi. (Et tu qdez scis.) ¶Dicit ꝑmo iam sciuisti de flegmone supple quantum ad eius ēntiam t qđtū ad eius causas hūoralles ex qbꝰ hūoribus generat: quia generat ex sanguine: t hoc in ꝑmo canone Fen 2ª ca. de egritudinib⁹ cōpositi: etiā hec sciuisti in precedēti capitulo: vbi satis apparuit: t sciuisti quodāmodo signa eius ex predictis locis: t etiam sciuisti i pcedēti capitulo: vt ibi satis apparuit. Sz hic ponūtur perfecte t complete ipsius signa: t ideo lege: signa supple sumunt ex caliditate t inflāmatione. ¶Sz tu d. ista videntur esse idē: dic ne Aui. videatur idez repetere qz caliditas sumitur quantū ad tactum medici: flāmatio aūt quantum ad sensum egri. Vel potest exponi ex caliditate. s. loci vbi est apostema: t ex inflāmatione. s. totius corporis: scilicet propter distemperantiam febrilem. nam raro conuenit qđ ad flegmonē non sequit febris maxime si sit magnus t in loco artarioso propter supcalefactionem cordis ab artarijs tunctis cum membro apostemato. Et additione quātitatis: ideſt tumoris: quia fit ibi tumor propter multitudinē materie t grossitiez materie ipsius. Et hec differt ab herisipilla: qz materia herisipille expanditur i superficie propter subtilitatem ipsius: sz materia flegmonis plus colligitur in membro t inducit maiorem tumorem et extēhionem: hoc est ꝓpter retentionem t grossitiem materie: vnde est ibi tensio cum qdam duricie: t hec etiam differt ab herisipilla. Et impulsione t pulsatione. impulsionē tangit quantū ad tactum: quia ipellit tangentē: quia non cedit tactui ꝓpter repletionez t extensionem que est ibi. pulsatione aūt intellige quantum ad artarias: qz pulsant ꝓpter necessitatē euentatiōis t coartationis materie: vt dictū fuit supra. Et maxime est ibi pulsatio cum est ꝓpinqua artarijs. Et est in membro cui aduenīūt nerui qbus t̄. hoc est in membro neruoso t artarioso: quia quanto membrū est magis neruosum t artariosum tanto est maioz doloz ratione neruoz: t maioz calefactio ratione artariaz: t ideo maioz fit pulsatio: tum rōne caliditatis: vt euentetur: tum ratione materie nociue que facit doloꝛem vt expellatur: hoc ē quod subdit. Et non plus qz sensibilitas. s. est pulsatio: quasi velit dicere qđ pulsatio t doloz sunt ꝑm sensibilitatem mēbri t ideſt in mēbro magis neruoso t artarioso est maioz pulsatio qz in alio: ratione loci: sicut sciuisti de dispositione eius scilicet in libro primo de causis cuiuscunqz doloris. Et quanto plus fuerint arterie maiores: erit pulsatio eiꝰ t ipsiꝰ doloz vehementioz: quia ꝓpter magnitudinez artariarum est ibi multitudo spirituum quicito t valde inflāmāt ꝓpter calidum apostema: t ideo maioz in ibi pulsatio ꝓpter maiorē calefactionē: t doloz etiā est vehemētioz rōne maioris nocumenti qđ inducit ibi: silr resolutio ipsius t collectio ipsiꝰ fit ibi velocioz rōne maioris caliditatis: quia quanto materia est magis cala tanto mouetur citius ad resolutionē vel ad collectionē. sed fortia accidētia iducit qz qñ est minus cala. ¶Et cum in mēbro sensibili fuerit flegmō qliter cūqz fit. i. siue sit magnū

apa siue paruū: t hoc rone sensibilitatis: q dolor contingit ex sensibilitate rei nociue: vñ dicetur q dolor est malus sensus: q est sensatio rei nociue: t io q to apa ē in mēbro magis sensibili tanto ē ibi maior dolor: q magis sentitur: imo multotiens contingit: q nia pauca materia maiorem ifert dolorem q̄ multa: hoc est rone sensibilitatis mēbri vel loci. Et comitatur ipsam sic flegmonē vt appareant vene illi⁹ mēbri parue que erant occulte hoc est ꝓpter repletionē illius partis t extēsionem: q mā in ipso ꝓfundat t replet venas rone multitudinis t rone grossitiei materie: t in hoc t in ꝑdictis differt flegmon ab herisipila: q in herisipila est minor pulsatio q̄ in flegmone q mā ipsius minus replet venas t minus coartat sic fit plus calida: t ꝓpter hoc in flegmone est maior dolor rone maioris extensionis: que est ibi: sed in herisipilla ē maior punctio rone acutioris materie.

Sed circa istam partē dubitat: videtur q Aui fit supfluus in ponendo illa signa: q cū hic loquat de apatibus exteriorib⁹: vt dictū est supra in ꝓcedenti capło: t cū apata extrinseca ꝑ se pateāt sensui: vt dicit Aui. in ꝓma Fen 2° cap. de signis apostematū: videt q nō fuerint necessaria signa ista ponere. Dico q Aui. nō fuit supfluus in ponēdo ista signa: imo fuit necessarū ipsa ponere. ¶ Et tu. d. q Auicē. dicit q apata extrinseca patēt ꝑ se sensui. ¶ Dicendū q verus est q apata exteriora patēt ꝑ se sensui: inq̄tum sunt apostemata: t sic non sūt necessaria alia signa nisi sensus. Sz vtrum tale apa sit ex sanguine vel ex colera hoc non ptz sensui per se: imo discernitur per ꝓpria signa: t hoc ē qđ hic dicit Aui. q docet distinguere flegmōem ab herisipila ꝑ ꝓpria signa: vñ pz sensui q flegmon sit apa: sed q sit flegmon non patet sensui: q apostema est flegmon vl herisipilla: in quantum dependet ex tali causa quam opz cognoscere per ꝓpria signa. Et cum dicit Auerro. vnū pulchrum verbum in sua medicina: Egritudines interiores indigent signis significantib⁹ seipsas t suas causas: egritudines vero exteriores non indigent signis significantibus seipsas: sed suas causas.

¶ Et scias q nomen flegmonis in ligua grecorū est absolutū sup omne qđ est inflāmatum: deinde dicit de omni apate calo: postea dicitur de eo qđ est ex apate calido cum proprietate predicta t nō caret inflāmatione propter coartationem sanguinis t opilationem meatuum.

¶ Hic distinguit nomē flegmonis qđ erat equocuz vt appareat q nō logtur de ipso in omni sua significatione: dicit ergo tē. Et non caret inflāmatione. Hic ostēdit q maxime apati sanguineo cōpetit hoc nomē flegmon: q flegmon dr quasi flāma. modo maxime apparet in flegmone flāma ꝓpter cōplexionem sanguinis t coartationem meatuuz. Unde in flegmone est inflāmatio rone materie calide: sz quātū est ex hoc sit maior inflāmatio in herisipilla: est etiā ibi inflāmatio rone cōplexionis t coartatōis sanguinis: t ꝓp hoc est maior pulsatio in flegmone q̄ in herisipilla: q sanguis coartat in artaria plus: vnde non potest ita euentare: sicut in herisipilla: t io augetur t fortificatur pulsatio: t ideo id nomen flegmon competit apostemati sanguineo.

¶ Et parū qdē cōtingit vt flegmō sit simplex sed ꝑm plurimū ei associat herisipilla: aut uricies aut neruositas.

¶ Hic oñdit cum qbus maxime cōponit t associat: t dicit q raro cōtingit q flegmon sit simplex: sed ꝑm plurimuz associat ei herisipilla: hoc est q cuz sanguine miscet colera: vel est ibi aliqua pars subtilis que ꝓportionat ad colerā. Et uricies hec pōt esse: vel q admiscet hūor melancus grossus cū sanguine: vñ apparet ibi uricies ad modum sclirosis: vel quia sint in eo humores sāguinei grossi: vt q sit sanguis grossus in se: vñ apparet ibi uricies ad modū sclirosis: vel pōt ibi uricies apparere ex repletione t extēsione: que fit in parte rōne multitudinis materie coartate in loco. Aut furiositas. i. ignis ꝑpicus hoc ē qñ cum sanguine admiscent ibi alq humores subtiles adurētes: vñ flegmon tunc ꝓportionat ad ignem perficum vesicantē: vñ q̄ vt plurimū cum sanguine associatur aliquid vnū ꝑdictorum: ideo raro cōtingit q flegmō sit simplex: sed vt plurimum associatur ei.

¶ Et hz cās de qb⁹ sūt añcedētes corpore ex repletiōe aut malitia humorū cuz debilitate mēbri recipiētis licet nō sit repletio neq malitia humorum.

¶ Hic ingt cās flegmonis: t duo facit: ꝓmo ꝓnumerat cās quasdā que sunt añtes rone quaz vt plurimuz fit apa. 2° ponit quasdā cās que sūt ꝓmitte. 2ª ibi. (Et de eis sūt ꝓmitte.) Cās aūt ꝓiūctas nō ponit: q habitis causis añtibus hñr ꝓiūcte: q cause añtes humorales sunt cause cōiūcte qñ actu faciunt apa. Quedā sunt añtes corpore: dicit corpee ad dr̄iam causaz ꝓmittuaz: q cause ꝓmitte ñ dñr corpoee a medicis ꝑm q apparet ꝓmo canone fen 2ª vbi describit oēs cās: cause aūt añtes sūt cause corpales scz humorales: aut cōplexionales ex qb⁹ aduenit dispō non ꝓmo aduentu: sed aliquo mediante vt mediātib⁹ causis cōiūctis: cause aūt ꝓiūcte sunt cause corporales ex qbus aduenit dispōnes aduētu ꝓmo. ¶ Cause ꝓmitte nō sūt corporales ex qbus ꝓuenit dispō: aliqñ aduentu ꝓmo et aliqñ nō ꝓmo: t itelligē q nō dñr ꝓmitte cause nō corporales q̄ sint oio ie corpoee: q hoc non est vez: q manifeste vr q cib⁹ t pot⁹ t cetera sunt corpa: sz dñr ie corpoee a medicis: q nō tenēt se ex parte corpis: vñ siue sint totalr extrinseca a corpe nr̄o sicut cib⁹ t potus tē. siue ñ teneant se ꝓmo ex parte corpis sed ex pte aie: sicut accidētia aie que dicūtur cause ꝓmitte: q se tenent ꝓmo ex pte anime. ¶ Cause aūt añtes t cōiuncte dicunt corporales: q tenent se ex parte corporis nostri: sicut sūt humorales cōplexionales t corporales. Dubitatiōes aūt que cadūt circa istas causas absolute non spectant ad istum locum: sed ad ꝓmū librū ex repletiōe. Repletio. n. corporis ē cās añs apostematis ꝑm q pōt apparere ex dictis: aut malitia humoz cū debilitate membri recipiētis supple t fortitudine mēbri expellentis. Humor aūt expellit a membris: aut q multus: aut q malus a membris fortibus ad mēbra debilia: t ibi figit ꝓpter debilitatē mēbri non potentis expellere: t fit apostema. Et addit Aui. t dicit dato q non sit repletio neq humoz malitia in corpore: debilitas mēbri pōt esse causa apostematis.

Sed tu. d. quomodo pōt hoc esse si ibi non sit repletio humoz neq malitia cū cās materiales apostematis sint quatuor humores aquositas vētositas: nō igit videtur posse fieri a ꝓma nisi supfluat aliquis humor. Nos possumus dicere duob⁹ modis: vno qñ dicit Aui. licet nō sit in corpore repletio neq malitia humoz: q Aui. itelligit nō q non sit in corpore aliqua plenitudo: sed q sit ibi parua plenitudo. ¶ Vel pōt alit dici t melius q dato q non sit aliqua repletio neq malitia humorum in corpe posset esse membrum debile cā apostematis propter duo: ꝓmo q si sit aliquod corp⁹ qđ habeat aliquod membrum debile vel a principijs generatiōis vel ex alia egritudine et alia membra habeat fortia: tunc illud membrum debile ꝓpter sui debilitatē non pōt nutrimētum sibi ꝓpriū digerē t sibi assimilare: nec

põt eius supfluũ expellere quare multiplicat ibi supfluitas ex idigestiõe:q; nõ põt supfluitates q̃ ad eũ trãsmittũtur expellere:tõ põt esse cã apatis. ¶ Itez ẽt si aliq̃ mẽbrũ sit debile q̃tũcũq; corp⁹ sit mũdũ gñant supfluitates in eo rõne cibi ⁊ pot⁹:ẽt expellũt mẽbra alia supfluitates ad illud mẽbrũ ỗbile:que supfluitates signunt in eo rõne debilitatis ipsi⁹:que ẽt põt eẽ cã apatis ꝓ q; apparet i mltis:q; hũt aliq̃ mẽbra debilia valde nãlr vel accntalr: in q̃bus q̃si toto tpe figit mã ⁊ adunat ⁊ iducit tumorẽ in mẽbro q̃tũcũq; illud corp⁹ videat eẽ ianitũ.i.nõ repletũ. Et itelligе vlterius q; Aui.nõ ponit oẽs cãs añtes: sꝫ ponit maxie illas ꝑm q̃s vtplimũ ꝓtingit. ¶ Sed tu potes eas colligere in summa:q; cause añtes q̃dã sunt ex pte mãe q̃ dã ex dispõne membri. Ex pte mãe est repletio ex q̃tuor humorib⁹ ⁊ aquositas ⁊ vẽtositas:⁊ hec siue fit ibi pctm i q̃ntate siue in q̃litate:ex pte dispõnis mẽbri q̃dã sunt rõne debilitatis ⁊ fortitudinis:q̃dã rõne subẽ:q̃dã rõne vtarum:q̃dã rõne situs. Rõne debilitatis duob⁹ modis: ga aut debilitas est in mẽbro nãlr rõne spẽt:q; debile ita creatũ est debitẽtiõe agẽtis vt cutis vt fit receptiua supfluitatum: vt inuit.G.i de accñti ⁊ morbo. Etiã debilitas est in mẽbro pticulari.s.rõne idiuidui vt i vno hoie ẽ ỗbilitas oculoꝝ:⁊ in alio epatis:⁊ i alio stõi. Et hec debilitas põt eẽ duob⁹ modis.s.ex pncipijs gñatiõis vel ex cã tpali: siẽ ex egritudine rõne subẽ mẽbri ẽ cã añs:vt q̃ mẽbrũ ex itẽtione nãe creak rare subẽ vt facile recipiat supfluitates mẽbroꝝ pncipalũ:sicut est caro lesa i trib⁹ reflexionib⁹: rõne viaꝝ:vt q̃ vie vñ expellunt supfluitates sunt nãlr stricte vel opilate:vel accntalr:tũc eni ꝓpie supfluitates mẽbri vesalte aliũde sibi misse nõ põt expelli:q̃re retinẽtur ibi:⁊ sic põt facere apa. ¶ Rõne fit⁹:vt q; mẽbrum sit positũ in inferioꝛib⁹:vñ citius currũt ad ipsũ supfluitates sicut ẽ anus rẽ. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et de eis sunt primitiue sicut contusio aut icisio aut fractura aut dislocatio aut vlcera que multiplicant in mẽbro quare declinat ad ipsũ materia pp dolorẽ debilitatem:⁊ fortasse declinant ad ipsuꝝ materie ⁊ retinentur in vijs que sunt debiliores sicut accidunt cum vlceribus ⁊ scabie apãta in locis vacuis.

¶ Hic ponit cãs pmitiuas flegmõis:⁊ dicit:⁊ de eis.s. causis flegmõis sũt pmitiue sicut ꝓtusio rẽ.s.q̃ fit a pcussione q; ꝓtusio ꝓculcat hũores i loco. Itẽ q; ꝓtusio dolorẽ iducit: vtus aũt regitiua tot⁹ sentiẽs nocumentũ currit illuc cum posse suo ad defendẽdũ.s.cũ calore ⁊ sãguine ⁊ spũ: postea sũt cãe maiores apatis:vñ si nã hret pcussionẽ ñ curreret illuc cũ spũ ⁊ sãguie:imo diuerteret pot⁹ ab illo loco:sꝫ q; pcussiõe caret:⁊ illa nõ vsf:currit illuc vt ỗdat: sꝫ ex tali cursu segtur pot⁹ nocumẽtũ q̃ tuuamẽtũ. Aut vlcera q̃ multiplicant i mẽbro: q̃re declinãt ad ipsũ mãe pp dolorẽ ⁊ ỗbilitatẽ ⁊ dolorẽ supple quẽ iducit i mẽbro ⁊ tũc pp dolorẽ ⁊ ỗbilitatẽ attrahit hũor ad illud mẽbruꝫ q est cã apatis ⁊ maxie flegmõis:q; hũor q currit ad locũ debilẽ ⁊ dolentẽ est maxime sanguis ⁊ spiritus.

Sed hic est dubitatio:p⁹ q; ponit debilitatẽ mẽbri iter cãs pmitiuas:i pcedẽti pte ponit iter cãs añtes. ¶ Itez ẽt ponit dolorẽ iter cãs pmitiuas:⁊ supius dcñ est q; ẽ cã añs:cum mala cõplo sit illd qõ facit dolorẽ:vel solo cõtinui. ¶ Dõm ad pmũ q; debilitas mẽbri bñ ẽ in se cã añs:q; cã corpalis:sed rõne cause illi⁹ quã hic ponit:q; cã ei⁹ sunt talia vlcera ponit cãm Aui.eã pmitiuã:q; cã ei⁹ pmitiua est:vñ p⁹ Aui.ponit eã cãz añtẽ ꝓsideracõ eã ꝑm se:vel ẽt p respectũ ad cãz suaz que eẽt cã añs:hic aũt dicit cãz pmitiuã p respectũ ad cãz pmitiuã. Sic etiã dicas de dolore q est cã añs rõne cause siue imediate ꝓpe:lz rõne cause pme dicit hic Aui.ipaz eẽ cãm pmitiuam. Quõ aũt dolor est cã apatis apuit supra. Et fortasse declinat ad ipsuz.s.locũ.vbi sunt vlcera mãe:⁊ iste retinenf in vijs:que sunt debiliores eis:sicut accñt cum vlcerib⁹ ⁊ scabie fiunt in pede:tũc attrahuntur mãe:⁊ trãseũdo p loca vacua ibi retinenf:q; ille vie ⁊ mẽbra sũt nata recipe supfluitates ⁊ faciunt apa in locis vicinis: siẽ in iguine:⁊ si sit in brachijs attrahunt mãe sub alsellis:⁊ ibi faciũt apa:qõ qdem est a cã pmitiua referẽdo hoc ad cãm pmo mouentẽ. ¶ Et nota hic ẽt circa ptẽ pcedentem q; cã pmitiua nõ põt eẽ causa apatis sine antecedẽti: q.s. est humoralis:q; bene põt esse cã apatis sine cã antecedẽti que est debilitas vel repletio mẽbri:sꝫ nõ põt esse causa apatis sine humore:q; oportet de necessitate q; cã apatis imediata sit humor siue ille humor sit laudabilis siue illaudabilis:sed cã añs bene põt esse cã apatis sine pmitiua que obuiat imediate mẽbro:sicut icisio ⁊ cõtusio rẽ. sicut si ꝓcurrãt repletio hũoralis fortitudo mẽbri expellentis ⁊ debilitas mẽbri recipiẽtis:que oẽs sunt cãe antecedentes possunt eẽ cã apatis sine omni cã pmitiua obuiante corpore pleno in generatiõe talis apatis.

Sed tu.d. Aui.i seqnti ca.diuersificat curam flegmonis q̃ ẽ a causa añcedẽti ⁊ q̃ est a cã pmitiua. Si ergo tu dicis nõ põt fieri apostema sine cã añcedẽte:tũc ergo nõ diuersificat cura. Rñdeo q; Aui cẽa intelligit de causa añtecedẽte que est humor ꝛ repletio in corpe siue bono ꝛ siue malo ꝛ:vel de cã añcedẽte q̃ est cã cõplexiõalis que est in mẽbro rõne cuius attrahuntur humores ad locũ ⁊ faciunt apa:⁊ sine ista bñ põt fieri apa:q; põt fieri a cã pmitiua que facit apostema nõ solum p attractionẽ humor ꝛ:sed q; cõculcãt humorem existentẽ in loco sine mẽbro. Sed est itelligẽdũ q; cã hmõi est hũor siue sit supfluus siue non:⁊ sine ista nõ põt fieri ⁊ penes istã cãm Aui.non diuersificat curã inferius:sed penes illã que est ex repletione corpis:q; aliter curat quãdo apostema est ex causa añtecedẽti:⁊ aliter quãdo est ex causa pmitiua. ¶ Iterum etiam alr curat q̃ pmitiua obuiat corpi mũdo:⁊ aliter quãdo corpi repleto: in quo est causa antecedens que est repletio:sicut apparebit infra. ¶ Itez caderent alie dubitationes:sed non spectant ad hunc locum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et augmẽtũ qdem eius declarat additione magnitudinis ⁊ itẽsiõis:⁊ status ipsius per finẽ eius:⁊ illic aggregat materia si dz aggregari:⁊ declinatio icipit tendere ad lenitatem ⁊ debilitatem.

¶ Hic distinguit ⁊ declarat tẽpora flegmonis:secundo circa hoc ostendit q; flegmon est malũ:secunda ibi.(Et mala est.) Quid.d.primo patet.

Queritur quare Aui.non declarat hic pncipium flegmõis? Dico q; hic nõ fecit mentionẽ de ipso.quia pncipiũ in apatib⁹: et in flegmone sm istũ modũ est manifestũ ỗ se:q; tũc ẽ pncipium q̃ incipit tumor. ¶ Ulterius est notandũ q; distinguunt tpa in flegmone in quolibet apostemate tripliciter:vno modo ex parte eẽntie apostematis.s.a parte tumoris ⁊ quantitatis:⁊ isto modo distinguunt:sicut distinguit Auicẽ. Alio modo distinguuntur penes digestionẽ ⁊ indigestionẽ:⁊ tũc est pncipiũ quãdo materia est idigesta:⁊ augmentũ quãdo apparet materia manifeste digeri sed nõ cõplete:⁊ status est quãdo perfecta est digestio:⁊ sm hoc illud apostema quod erat in statu sm pmũ modum ẽ in pncipio sm istũ modũ:postq̃ completus est tumor:tunc aggregat materia:⁊ incipit aggregari:vt dicit Aui.in lra. ¶ Tertio modo distinguunt rõne accidẽtium

vt tūc est ꝑncipiū quādo sunt leuia accidētia: in augmento quando fortiora: in statu quando vltimanē: in declinatiōe qñ declināt: ꝛ ꝑm hoc illō apa quod est in ꝑn° vel augmento ꝑm 2m modū esset in statu: qz in gñatiōe sanies accidūt dolores ꝛ feb. magis q̄ facta sanie: vt dicit Hypo. Ad odo ꝑma distictio est gñalior 2a: qz ista nō cōpetit nisi apatib° q̄ aggregāt sanē. Itez est tertia distictio gñalior scōa: qz cōpetit plib°. sed ꝑma distictio est magis eēntialis q̄ scōa: qz illa accipit ab accñtib°: ista aūt ab eē apatis: ꝛ ideo Auicē. logt hic de omni flegmone cōi: ꝛ nō solum de eo qō facit sanē. Et etiā ꝑma distinctio ē eēntialior scōa: ió Aui. ponit distinctionē tēpoz flegmōis penes tumorē: ꝛ nō ponit scōam: neq; tertiā. ¶ Deinde cū dicit:

¶ Et mala ē q̄ nō tēdit ad declinationez: neq; aggregat sanīē: ꝛ hmōi qdē pducit ad mortē mēbri ꝛ putrefacit ipsū. Et mlt̄ totiēs qdē fit illō pp magnitudinē apostematis ꝛ multitudinē materiei ipsi°: ꝛ multotiēs fit illud cā malignitatis materie si apostema fuerit paruum.

¶ Hic ostendit qō flegmō ē malu: qz illō flegmō ē maluz qō nō tēdit ad declinationē. i. ad resolōnē: neq; aggregat sanē. s. bonā: ꝛ illō qō pducit ad mortē mēbris aggregat sanē. s. malā q̄ dr virus sicut ē i fistulis ꝛ vlcerib° malis. Reliq̄ q̄ dicit Aui. patēt: qō etiā dixit in p̄cedēti capitulo.

¶ Et tu quidem scis illō qō rarificatur: qñ pulsatio incipit ī intēsionē: ꝛ iflāmatio incipit in sedationem.

¶ Hic ponit signa terminatiōis p̄cessus apatis: ꝛ diuidit ī duas: qz ꝑmo facit hoc: scōo ponit quoddā signuz ꝓnosticum flegmōis malignu: scōa ibi. (Et scias' q̄ que vicināt) Prima in tres. ¶ Primo ponit signū resolōnis. ¶ 2o ponit signū aggregatiōis. ¶ 3o ponit signū quō ꝓuertit ad putrefactionē ꝛ corruptionē mēbri: scōa ibi. (Et scias illō qō aggregat.) tertia ibi. (Et scias q̄ putrefit.) ¶ Dicit ꝑo ꝛ tu qdē scis illud qō rarificat. i. resoluit qñ pulsatio incipit ī intēsione: hoc ē itēdit vel augeł iflāmatio incipit in sedatiōe. i. minuit. ¶ Sed ista dicta Aui. vñr eē peruersa.

¶ Primo qz rasis ponit q̄ signū resolōnis est qñ minoratur apa cū diminutiōe pulsatiōis ꝛ doloris. ¶ Itez ēt ista verba vñr eē cōtraria: qz si iflāmatio minuit de necitate ēt pulsatio minuit: qz pulsatio ē pp desideriū euētatōnis: desideriū aūt euētatiōis ē rōne maioris calitatis: g̃ si iflāmatio minuit ꝛ pulsatio: quō ergo intēdit: vt dicit Auic.

¶ Nos possum⁹ vno modo exponere dictū Auicē. qñ dicit. Q̄n pulsatio incipit in intēsione. s. qz sentitur ī declinatiōe pulsatio ad modū tectigatiōis vel aggregatiōis p̄uriginis: qz qñ mā resoluit subtiliat ꝛ ad nāz vaporis ꝓportionat: q̄ q̄dez vapor est cā tectigationis ꝛ p̄uritus: vt dicit Gal. 5o. de accidēti ꝛ morbo: sic g̃ tūc isto modo nō intelligit Aui. per pulsationē pulsationē arteriaz que fit rōne caliditatis: sed itelligit per pulsationē tectigationē p̄uriginis: ꝛ ista talis pulsatio itendit qñ materia rarificat: vt dictū est. ¶ Vel possumus dicere alio modo ꝛ melius q̄ in pulsatione arteriarum sunt duo motus. Nam pulsus est cōpositus ex duob° motib°: vnus mot° est dyastoles q̄ est ad refrigerationē iflāmationis: ꝛ iste motus fit ad dilatādū artarias. Alter motus ē hic qui dr̄ fistoles qui est ad expulsionē: ꝛ iste motus fit ad constringendū artarias: modo in ꝑncipio apostematis: ꝛ in augmento ꝛ statu qz istis tpib° est magna calitas augeł pulsus rōne dyastolis: quia dyastoles ē ad refrigerandū. In fine autem apostematis minuit iflāmatio ꝛ resoluit ꝛ expellit aliqd materiē: ꝛ ideo minuit pulsus rōne dyastolis: qz nō indiget tūc tāta euētatiōe: q̄z augeł rōne fistolis que est ad expellendū superfluitates: qz tūc resoluit mā flegmonis: sic g̃ tūc Aui. itelligit q̄ augeł pulsatio. i. pulsus rōne mot° ī fistole: q̄z diminuit rōne mot° dyastolis: ꝛ isto mō itelligit Rasis ꝛ alij auctores q̄ diminutio pulsatiōis ē signū ōclinatiōis: ꝛ p̄ hō p̄z solo ad rōnes: qz dz exponi: qñ pulsatio. i. expulsio māe icipit in itēsione. i. augetur: ꝛ ē silis iste textus cuidā quē ponit Aui. in 3o. ca. de signis vlcerum occultorum: ꝛ ē iste. Et qñ sanies inuenit in eo qō supponitur alba significat dolorē debilē ꝛ pulsationē fortē: intelligit enim pulsationē fortē. i. expulsionē fortē: qz qñ sanies est gñata dolor ē debilis ꝛ expulsio materie fortis.

¶ Et scias illud quod aggregatur ꝑ additionem pullationis ꝛ caliditatis: ꝛ fixionem vtriusq̄z.

¶ Hic Aui. oñdit signa apostematis qñ tēdūt ad saniez et p̄z qō dicit: qz ī gñatiōe sanies accidūt dolores fortes ꝛ febres magis q̄z facta sanie. ¶ Quare aūt in gñatiōe sanies augeł pulsatio pōt apparere ex dictis in p̄cedēti ca°: ꝛ videre q̄ nō solū pulsatio ē signū pfecte sanies: vt dictū ē: sz bene op̄z q̄ sit ibi pulsatio vt dictū ē: sed signa eius pfecta sūt: qz tumor apatis est in eo augmētar°. qō ē possibile: ꝛ nō diminutus ꝑ frigidāta: vt dicit Rasis: nec ꝑ resolutiua tumor nec dolor ꝛ pulsatio: imo figit pulsatio ꝛ dolor sedat dolor ꝛ pulsatio: ꝛ leuitur locus: vt dicit Rasis. i. mollificat ꝛ albescit: hec. n. sūt signa perfecte sanies.

¶ Et scis illud quod putrefit pp digestionis difficultatem ꝛ tenebrositatem ꝛ vehementiam tensionis.

¶ Hic ponit signa apatis tēdētis ad putrefactionē ꝛ corruptionē mēbri: ꝛ diuidit ī duas: ná ꝑ° facit hō. 2°. oñdit q̄re mēbrū putrefit ꝛ corrūpit. 2a ibi. (Et scias q̄ dū ñ submergit.) p̄z qō dicit. ¶ Primo ꝑ difficultatez digōnis: qz qñ mā difficulē digerit: tūc ē signū q̄ mā vicit nām potº q̄z ecōuerso: nā āt vincit a mā: aut qz ē multa: aut qz mala vt dictū fuit supra. Et tenebrositatē. s. loci: qz tenebrositas loci sequit corruptionē ꝛ mortificationē mēbri. Et vehementia tēsionis: qz qñ ē ibi vehemēs tēsio: tūc ē signū q̄ mā ñ digerit: ꝛ ꝑ q̄ñs ē signū corruptiōis mēbri: qz qñ mā digeritur tūc ē signū q̄ locus limf vt dictum est.

Sed circa istas ptes ē dubitatio: qz Aui. vr eē diminutus ꝛ superfluus. Mā Auic. hic solum tres terminatiōes apatis ponit. s. qz aut resoluit aut maturaf: aut pducit ad mortē mēbri. ¶ Ir ꝑmo eē diminutus: qz ipse ꝑmo canone fen scōa dicit: q̄ apostema calidū: aut resoluit aut maturaf aut lapidaf. Et hoc ēt pōt Rasis. vr g̃ ꝑmo q̄ sit diminutus: qz nō ponit q̄ cōuertatur ad duriciē: hāc aūt determinationē nō tangit: q̄re tē. Itez videt esse superfluus qz ibi non ponit hanc terminationē ad mortē mēbri: simlr nec Rasis. hic aūt ponit: q̄re tē. ¶ Quare ergo que fit cā hui° diuersitatis. Possumus dicere q̄ Aui. nō fuit diminutus: eo q̄ hoc qō conuertit ad duriciē cōprehēdit Aui. sub resolutione: qz aut resoluit apostema totaliter: cuius signum est vt dicit Rasis q̄ minoratur apostema cū diminutiōe doloris ꝛ pulsationis: aut resoluitur subtile ꝛ indurat grossum: ꝛ sic cōuertitur ad duriciem: cuius signum est: vt dicit Rasis: q̄ minorat dolor ꝛ miorat magnitudo apostematis ꝛ additur eius duricies. ¶ Nec ēt fuit superfluus: quia Auic. in ꝑmo: ꝛ Rasis non posuerūt q̄ apostema cōuertat ad corruptionē membri: ꝛ hoc ideo: quia raro cōtingit hoc sc̄z q̄ materia totaliter vincat naturam. ¶ Unde Auicē. in ꝑmo ꝛ Rasis loquebat de fine apatis facto a nā saltez aliquo modo. hic vo loquitur de omni fine apatis. ꝛ ideo Auicē. ponit illuz finē qué nō ponit in ꝑncipio nec Rasis. ¶ Unde nota q̄ materia apatis: aut vincit' nām ꝛ tūc

mẽbrum cõuertitur ad mortẽ ⁊ putrefactionem: aut vincitur a natura: ⁊ hoc dupliciter. ſ. cõplete: ⁊ tũc mã resoluit totaliter: aut incõplete: ⁊ tunc pcedit via resolutionis: ⁊ tunc resoluit ſubtile ⁊ groſſum induratur: aut pcedit via digõnis: ⁊ tunc cõuertitur ad ſaniem.

¶ Et ſcias q̃ dũ non ſubmerſit naturam materia non peruenit ex ea apoſtema: ⁊ reſpirat per ignem eius quod apparet exterius.

¶ Hic Aui. reddit cãm quare apa ꝓuertit ad mortez ⁊ corruptionẽ mẽbri. Et dicit. ¶ Et ſcias q̃ dũ nõ ſubmergit. i. dum non vincit nã mãm. ſ. apatis non ꝓuenit ex ea. ſ. mã apa. i. collectio ſaniei: ſupple nec reſpirat. i. nec ẽt reſoluitur per poros: ⁊ p ignẽ ei⁹ q̃ ō appet exteri⁹. i. p opationẽ medicine cal̃e que apponit exteri⁹. vñ lege p ignẽ. i. p calorem eius. i. medicine que apponit exteri⁹: ſz ſupple talis mã pducit ad mortẽ mẽbri ⁊ putrefactionem: q̃ ſi mã nõ reſoluit: nec pducit ſaniẽ: ꝓuertit ad putrefactionem. ¶ Et notãdũ q̃ hic ĩuenit duplex lr̃a: vna que dicit natura mãm: ⁊ tũc exponit ſicut dictum eſt. ſ. q̃ oñdit cãm q̃re apa ꝓuertit ad putrefactionẽ: q̃ dũ nã nõ vincit mãz: ſed potius mã nãz nõ fit inde ſanies nec reſoluit: ſz putrefit ⁊ corrũpit mẽbrũ. Alia lr̃a ĩuenit que dicit nãz mã: ⁊ tũc talis erit ĩtellect⁹: Et ſcias q̃ mã. i. q̃ mã vincat naturam aliq̃ mõ ⁊ nõ totaliter mã a nã: ⁊ tũc nõ facit ide apa. i. collectio ſaniei: quare ĩ terminatiõe apatis ad ſaniez aliq̃ mõ vincit nã a mã totaliter. Et pro ſed: ſed talis materia reſpirat. i. reſoluit p ignẽ. Et ſic exponẽdo Aui. reddit cãm reſolutiõis apatis: q̃ q̃ mã non vincit nãm aliq̃ mẽ: ſz totaliter vincit mã: tũc nõ facit ſaniẽ: ſed reſoluit. Credo pmã lr̃az eẽ meliorẽ. ¶ Ulteri⁹ notãdũ q̃ hoc q̃ dicit p ignez eius q̃ ō appet exteri⁹ põt referri ad opationẽ medicine: vt q̃ mã reſoluat calore medicine quẽ calorẽ vocat ignẽ. ¶ Uel põt exponi ſic q̃ referat ſolũ ad compationẽ nature ſic exponẽdo: reſpirat. i. reſoluit per poros exteriores ad modũ ignis: q̃ cuz materia q̃ reſoluit: ſubtile eleuatur in vaporẽ ⁊ cõuertitur in ignem.

¶ Et ſcias q̃ q̃ vicinanẽ puſtule demenuliati indicãt demenul malignũ:

¶ Hic vt dem̃ ẽ Aui. ponit quoddã ſignũ apatis maligni ſcz pnoſticũ flegmõis maligni ⁊ dicit: Et ſcias q̃ q̃ vicinanẽ. ſ. multe puſtule: q̃ pmo oriãt vna ⁊ iuxta illaz alia ⁊ ſic multe ĩ numero: idicãt. n. zẽ. dumelati. i. ad modum carbũculi idicãt adumul malignũ. i. carbũculũ venenoſum ⁊ malignuz. Et ille plures puſtule ſignificant ſuper multitudinem materie ⁊ malignitatem ipſius: ⁊ tõ ſunt ſicut dumul magne malitie.

¶ Et opz vt ĩ potu tribuatur habẽti apãta interioza aqua endiuie ⁊ aqua ſolatri cum medulla caſſie fiſtule.

¶ Hic determinat de flegmone practice: ⁊ diuidit in duas: quia primo ponit quãdam curam incidentem ⁊ cõmunẽ in cura apoſtematum calidoꝝ interiorum: ſecũdo pſegtur curã flegmonis exteriozis de quo pncipal̃ ẽ hic intẽtio. 2ª ibi (Cũ accidit flegmõ.) ¶ Sed tu dices quõ ponit hic curã apatũ iterioꝝ calidoꝝ cũ determinet diffuſe de cura ipſoꝝ ĩ 3º lib. Dico q̃ bene ꝓpe ⁊ principalis ĩtentio Aui. eſt hic determinare de apatib⁹ exteriozib⁹: ⁊ diffuſe determinat de iteriozib⁹ in tertia: ⁊ qõ hic dicit de apatib⁹ interiozibus incidẽtaliter dicit: ⁊ ſoluz dicit hic nobis vt reducat nobis in memoria determinatio de ipſis facta in 3º vt illuc pro cura recurramus: vt ẽt oñdat q̃ illõ qõ hic ſequit ſit de cura flegmõis exteriozis ⁊ nõ iteriozis: ⁊ ideo de eo qõ hic dicit Auicen. hic de illis nõ expono. Et ſi gs vult curã ipoꝝ complete: recurrat ad libzũ tertium: vbi ſufficienter dictum eſt de ipſis.

¶ De cura phlegmonis. Cap. III.

¶ Cum accidit flegmõ a cã pmitiua c nõ deeſt qn aut cã primitiua ⁊ ei⁹ veſtigiuz inueniat mũdificationẽ corporis aut repletionem.

¶ In iſto capto Aui. pſegtur de cura flegmonis accũtis in exteriozib⁹ corpis. Et diuidit in duas ꝑtz q̃ flegmon põt accidere dupliciter. ſ. pmitie ⁊ añti. Primo g̃ põt curã ipius q̃ ẽ a cã pmitiua. 2º q̃ accidit a cã añte. 2ª ibi. (Cum aũt cã eſt añs.) Pma in duas. nã flegmon accũs a cã pmitiua ꝓſideraꝝ dupl̃r. vno⁹ vt obuiet corpi mõdo. alio⁹ vt obuiet corpi pletorico. Primo g̃ ponit Aui. illã diuerſitatẽ flegmõis accũtis a talib⁹ cauſis pmitiuis. 2º ponit curã ei⁹ ꝑz iſtã diuerſitatẽ. 2ª ibi: (Q̃ ſi obuiet.) Quid dicat p⁹: patet.

Sed hic eſt dubitatio. videt enim q̃ nõ debeat attendi ĩ cura flegmõis diuerſificatio penes cauſaz pmitiuam ⁊ penes cauſam antecedentem. ¶ Primo quia Almanſoꝝ ⁊ Raſis ponit curaz flegmonis: ⁊ tamẽ non docet diuerſificare curaz penes has cãs. ¶ Iterũ ẽt Gal̃. ĩ tegni. nõ docet diuerſificare curã penes iſtas cãs. ¶ Itẽ. Gal̃. i. 13. de ige. ſãi. vbi põt curã apatis ſi docet diuerſificare curã penes has cãs. ¶ Preterea Gal̃. vł velle 4º de igẽio ſani. q̃ a cauſis pmitiuis nõ ſit bñ ſumere curatiõis igenũ. vñ iſte ſu⁹ text⁹ eſt: Dico g̃ nihil pmitiui ſignificationẽ curatiõis oſtẽdere. fruſtra g̃ vł ponere diuerſitatẽ curatiõis in flegmõe penes cãm pmitiuam ⁊ antecedentem.

In oppoſitũ Aui. h. ⁊ ĩ p⁹ canõe fẽ 4ª ca⁹ d̃ cura apoſtematũ: q̃ ponit diuerſitatẽ in curatiõe flegmonis penes iſtas cauſas.

Ad hec poſſumus dicere breuiẽ vnica reſpõſiõe ad obiecta q̃ cauſa primitiua non diuerſificat curã: nec ab ipa ſumitur curatiõis igenũ p⁹ ⁊ p ſe vt dicẽ Gal̃. pallegato loco: ſz cã pmitiua vt ibidẽ dicit: facit ad cognitiõez aliq̃ morbi. vt puta q̃ morbus non eſt in ꝓpatulo. ⁊ ex ꝙ̃ti facit ad curam. tunc nõ eſt fruſtra de cauſis pmitiuis ingrere in curatiõe immo eſt vtile: ſicut apparebit in vulneri⁹ capitis cuz fractura cranei. ibi. n. q̃ non apparet ad ſenſum fractura cranei ⁊ dubitamus de ipſo: tunc inquirere de cauſis pmitiuis eſt vtile: ſed q̃ apparet fractura ad ſenſum: tunc inquirere de cauſis pmitiuis nihil ꝓfert ad curã. ⁊ ideo dicit Gal̃. i 2º cap⁹ pdicto q̃ oz ſcire pmitiuaz: eo q̃ aliq̃ dat aditoꝝ ad cognoſcendũ morbũ. Sed ſi loc⁹ morbi ſit in ꝓpatulo vt poſſum⁹ ſenſual̃r cognoſcere: tũc nõ eſt neceſſe cãz pmitiuã cognoſcere. vñ dico hic ad poſitũ q̃ inquirere hic de cã pmitiua eſt quoddã ſignuz diſpõis corpis: q̃ cã pmitia obuiare pt corpi mũdo ⁊ corpori repleto: ſz a cã añte fit ſolũ apa in corpore nõ mũdo. Unde apa fiens a cã añte neceſſario fit in pctõ hũoꝝ in q̃nto ⁊ q̃li. Sz cauſa pmitia põt accidere corpi mũdo. Uñ cã pmitiua nõ facit niſi ad diſpõnis ⁊ corpis cognitionẽ: q̃ al̃r curam⁹ apa accũs corpi mũdo: ⁊ al̃r corpi repleto. Unde ſi poſſumus ſcire q̃ corp⁹ eſt mũdũ vł inmũddum abſq; ꝓſideratõe cauſe pmitiue: tũc de ea ingrere forez in utile: ſz hoc aliq̃ ſciri nõ põt niſi p ꝓſiderationẽ cauſe pmitiue. ⁊ tõ inutile eſt de eis aliq̃ ingrere: q̃ apa nõ põt euenire corpi mũdo niſi a cã pmitiua. vñ ſi apa nõ aduenit a cã pmitiua taz ſtati: ſcio q̃ ibi peccãt hũores aliquo modo. Et ideo Aui. ⁊ Alya. docẽt ꝓſiderare cauſã primitiuã. Et ꝓpter hoc eadez eſt cura quodãmodo apatis: q̃ fit a cã pmitiua que ĩuenit corp⁹ repletũ ⁊ ei⁹ q̃ accidit a cauſa añti ſm q̃ appet p Aui. p⁹ cãone fen 2ª. ca⁹ de curatõne apatũ: q̃ in vtroq; debemus purgare: poſtea de-

bemus mām repcutere. ¶ Uerū est nī q minus indiget materia repercussione quando est a causa primitiua cū corporis repletōe: qr materia est ibi plus ꝑculcata: ꝑm q appebit postea: t ꝓpt hoc dixi q quodāmō eadez ē cura ¶ Itez ens cā ꝓmtiua facit ad cognitionez morbi: qr si apa est a cā ꝓmtiua: scio q mā in ipo plus ꝑculcata est q̄z si fit a cā añti. Et tō apa qō ē a cā ꝓmtia: t dato q cā ꝓmtiua aduenīat corpi repleto idiget minori repcussione q̄z illud qō est a causa añcedēti ꝑm q postea apparebit. Sic ergo appet q causa ꝓmtiua nō facit nisi ad cognitionē dispositiōis corpis: ex ꝑsequēti facit ad curationez: sed non per se. Et per hoc patet rnsio ad textū. S. qñ dicit: dico q nihilominus ꝓmtiuū. ¶ Ad alias auctes possumus rndere dupl'r: vno modo q auctores nō posuerūt ꝑsiderationez de causa ꝓmtiua: qr raro ꝓtingit q apa aduenīat corpi mūdo: ſz etiā si accidat a causa ꝓmtiua vt plurimū accidit corpi repleto: t tūc q eadē ē cura ipsius siue accidat a causa ꝓmtiua siue añcedēti: t tō auctores illi nō fecerunt mentionē de causa ꝓmtiua. Alio modo possum⁹ dicere q comꝑhendit cām ꝓmtiuā t ꝑsiderationē ipsi⁹ qñ ingrit vtrum corpus sit repletū aut nō. ¶ Auicē. aūt t Alyrabas vltra hoc fecerūt mentionez de cā ꝓmtiua vt p hoc declararent nobis melī⁹ dispōnes corpis t apatis ꝑz q dictum est: t ideo isti fine dubio cōpletius ꝑsideraue runt q̄z illi. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Q⁹ si obuiet mūdificatiōi nō ē necessariū nisi curatio apatis inquātū est apma t curatio apostematis inquātū apostema ē extractatio materiei extranee q̄ facit accidere apa: t illud fit per mollificatiua t resolutiua lenia sicut emplastruz de farina tritici cocta cum aqua t oleo.

¶ Hic ꝓsequitur curam flegmonis facti a causa ꝓmtiua ꝑm ꝓdictā diuersitatē: t diuidit pars hec in duas: ꝓmo ponit curam flegmonis facti a causa ꝓmtiua qñ causa ꝓmtiua obuiat corpori mūdo. 2° ꝓsequit curā qñ accidit corpi repleto. 2ª ibi. (Cum aūt inuenit corpis repletionē.) ¶ Prima in duas: ꝓmo ponit modū curatiōis per euacuationē ꝛsibilē materie apantis. 2° per euacuationē ꝛsibilē. secūda ibi. (Et qñq excusat.) Dicit ergo q si obuiet cē. t curatio apatis inquantū est apa est extractio māe extranee. t: resolutio t euacuatio māe extranee de loco apatis. ¶ Ubi nota q eūatio tot⁹ corpis non est curatio apatis inquātū est apa: qr nō euacuat de mā que actu facit apa: vñ euacuatio totius corpis non directe respicit mām apatis: sed p ipsā ꝓhibet flux⁹ ad apa. ¶ Itez ens repcussio nō debet apati inquantū est apa: sed debet rōne materie fluentis que est parata facere apa vel apa factū augere: sed cura apatis inquantū est apa est euacuatio t extractio materie de loco apatis: qr ita directe respiciunt mām facientem apostema actu. Cum ergo in tali corpore mundo non fit fluxus materie ad apostema cum fit corpus mundū: ideo in tali apostemate nō est necessaria curatio apostematis nisi inquantuz est apostema. s. extractio materiei extranee que fit per mollificatiua t resolutiua lenia. ¶ Juxta quod nota q resolutiuū calidū apatis debet esse mollificatiuum. quia mollificatiua mitigāt dolorē t aperiunt pozos t habilitant mām per totū equaliter ad resolutionē materie. Et non debēt esse deiccatiua: quia deiccarent ꝓmo subtile t relinquerent grossum. ¶ Iterū debet esse resolutiuuz lene t nō forte: qr resolutiuū forte in tali casu nō competit tribus modis. ¶ Primo qr resolutiuū forte cū sit velocis resolutionis resoluit subtile t relingtur grossuz t indurat. ¶ Secūdo nocet: qr forte mordicat locū lesuz t nō mitigat dolorem: qr fortia resolutiua sunt multuz calida: quoz ē mordere: in hoc aūt casu indigemus multū mitigatione doloris ne ꝓp dolorē apostema augmētetur: licz corp⁹ sit mūdū. ¶ Tertio nocet rōne ſupcalefactiōis quā iducūt in mēbro: que maxime cauēda ē in apate calo: sic q i tali apate debēt poni resolutiua lenia t mollia: sicut emplastrū de farina tritici cocta cū oleo cōmuni t aqua: qr illō emplastrū rōne olei resoluit t mollificat eo q oleum est resolutiuū t mollitiuū ꝑm q apparet p Gal. in de simplicib⁹ medicinis. Rōne tritici. s. farine q̄ aliquātulū calida est resoluit: rōne aquē mollificat.

¶ Et quādoq excusat ſcarificatio laborē t ꝓpter qñ apostema est multe mācī.

¶ Hic Aui. ponit aliū modū curādi per euacuationez materie ex loco apōso. Mā modus euacuādi ꝓdictus fit ſsenſibiliter per pozos. Iste vo modus euacuādi est alius: qa ſsenſibilr ꝑm q inuit Gal. in tegni. cap'o de cura apatum Uñ dicit: qñq excusat ſcarificatio laborez. s. in resoluēdo cū medicinis ſolū. Dicit autē laborem: qr maior labor est euacuare mām apatis cū resolutiōe medicinaz q̄z cū ſcarificatiōe: qr resolutio cū medicinis nō fit ſtatiz: ſed in longiori tpe q̄z resolutio cū ſcarificatiōe: qr ibi mā resoluitur ſsenſibiliter p pozos q ſunt ſtricti: ſed i ſcarificatione ſunt vie large: vñ mā corpus egredit: mō omnis cura dr̄ laboriosa. t tō dicit Aui. laborē: t ꝓpe qñ apa est multe materiei: ſupple debet curari ſcarificatiōe: qr cū euacuatio p resolutionē fit debilis: vez est q non competit i multa mā eo q nō resolueret nisi in valde lōgo tpe t nimis manēs in mēbro posset eē cā corruptiōis mēbri: t ideo tūc maxime cōpetit ſcarificatio: qr cauet dcm̄ periculū potēs euenire in mēbro: t ꝓpter qñ eēt hic ſanguis ex cōtusione cōtusus t cōculcatus ne ꝑus talis ſanguis q̄z resoluat putrefiat t corruptionē in mēbro pariat t mortē. ¶ Ulteri⁹ etiam intellige q post ſcarificationez debes apponere emplastruz resolutiuū t mollificatiuū. Uñ nō itelligit Aui. quando dicit q ſcarificatio excusat laborē in resoluendo absq adiutorio administrationis medicinaz resoluenti um: ſed intelligit q vltra medicinas debet fieri ſcarificatio: vt materia citius egrediatur t resoluatur maxime in casu vbi competit.

Sed circa istā partē ē dubitatio. Dic̄. n. Aui. q qñ cā ꝓmtiua obuiat mundificationi corpis non est necessaria nisi curatio apostematis inquantū est apostema. Sed videt q quantūcūq obuiet corpori mundo: tamē oportet corpus euacuare p textū Gal. i tertia particula de igemto ſanitatis. dicētis. Et non ſolum in plenitudine corporis: vez etiā in eo tpato existētie purgatio confert ꝓpter magnitudinē morbi: nā dolor t calor ſunt causa attrahēdi materiā ad apostema ꝛz corporis ſupfluitas non abundet. ¶ Ad hoc est dicēdū ſine dubio q vt dicit Auicē. q si causa ꝓmtiua obuiet corpori mūdo nō est necessaria curatio apostematis nisi inquantū est apostema. s. eūatio materie t ipsius eradicatio de ſuo loco apostemoso: ſed ista euacuatio materie aliquando fit per eandē partem ſicut fit per ſcarificationem ſuper locum: vel per resolutionē cum medicinis aliquādo fit per derivationem ad aliam partez. ¶ Modo quādo Galie. dicit. Q⁹ non ſolū in plenitudine corporis cē. Dicenduz q intelligit de purgatione non de illa que debetur toti corpori que competit quādo corpus est plenum: ſed intelligit de ea purgatiōe que est quaſi derivatio ad moduz purgationis. vnde nō dicitur talis purgatio euacuatio. quia non est euacuatio de qua fit curāduz: ſed potius dr̄ derivatio. Et ꝓpterea quādo purgam⁹ vel flebotomamus rōne egritudinis magne t non rōne tot⁹ debemus paz euacuare. qr nō euacuamus: tūc nisi vt derivemus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cū aūt inueneris corpis repletionē: tūc

opz vt non tangas apostema cum molli ficatiuis: qñ attrahet ad ipsuz supra qō resoluatur ab eo: imo oportet vt euacuetur materia per flebotomiā t fortasse indiget solutione ventris: t cum feceris illud administra mollificantia.

¶Hic ponit curā flegmonis facti a causa ꝓmitiua quādo causa primitiua obuiat corpori pleno: t diuidit in duas: q: ꝓmo facit hoc. secūdo comparat apostema hoc ad apa dictū in curatiōe penes cōuenientiā t dñntiam. secunda ibi. (Et eius qdē curatio) Dicit ergo. Cū añs a causa ꝓmitiua inuenitur corporis repletio: tūc opz vt nō tāgat apostema cū mollitiuis. i. nō opz te incipere a curatiōe apatis inquātū est apa. s. extrahere t resoluere mām apatis: eo q̄ aduenit illud nocumētū qō Aui. ponit dicēs: Quoniā attraheretur ad ipsum t̄. imo opz vt euacuet materia p flebotomiā. s. ante administrationē resolutiuoz t mollitiuoz. Et fortasse indiget solutione ventris. s. vt q: habeat ventrem constipatum vel abūdet cum sanguine aliquis humor altoz. Et cum feceris illud tunc administra mollitiua. i. resolutiua lenia que dicta sunt.

Sed circa istā partem t ꝓdictā est dubitatio: virum debeas repercuere flegmonē ex causa ꝓmitiua qñ est i ꝓncipio post corporis. s. euacuationē. Et videt q̄ sic: q: Gal. in 13ª. particula de ige. sanī. dicit: q̄ in apate fiēte duo intēdimus vnū est vt ꝓhibemus futuz fieri. Aliud est vt factum deleamus: sz qñ apa est in ꝓncipio: tūc est fiens: q: aliquid de materia est collectuz in spongiositatibus mēbri. Et aligd est futurū fieri cū apostema sit augmentans t ad statū futurū: g̃ tūc in tali apate duo attendenda sunt in ꝓncipio: vnū est ꝓhibere futuz fieri: aliud est factū delere. Sed futuz ꝓhibemus qñ materiā que est in fluxu repercutim⁹: ergo tunc in ꝓncipio talis apatis debem⁹ repercutere. ¶Preterea Aui. infra in ꝓmo cap̄lo dicit: q̄ humectatio in ꝓncipio ē tumorosa: ergo tunc in principio est tumor vt mollitiuis ¶Preterea hoc vī velle Aui. in sequēti parte dicens q̄ nō indiget curatiōe cū repercussione plurima in ꝓncipio: p. istum textū videt Aui. velle q̄ in apate qō est a cā ꝓmitiua cōpetit repercussio. ¶In oppositū est hic Aui. t Alyc in dispōne regali. ¶Dōm ē ad hāc qōnem: ad cui⁹ intellectuz opz itelligere q̄ omne apa calm in ꝓncipio oz repcuti nisi aligd impediat. ¶Sed nota gr̄a huius q̄ multe sunt cōditiōes quare in apate calido exteriori ꝓhibentur repercussiua in corpore mūdo: q: qñ corpus no ē mundum nō debent poni hic aliqua medicamina localia nisi post corporis euacuationez. Una cōditio est que se tenet ex pte mēbri sicut est in locis euacuatorijs timēdo ne materia redeat ad mēbra ꝓncipalia. Alia conditio est ex parte materie: t hec ē multiplex: q: si mā sit grossa t viscosa t multa nō debem⁹ repcutere ne ibi materia lapidetur. Itez ēt si materia fuerit furiosa t venenosa nō debemus repcutere ne redeat ad interiora sicut est in antrace t pustulis venenosis t malignis. Itez ēt si materia sit cōculcata t cōtusa nō oz repcuti: t hoc est ne materia conculcetur t corrumpat: t ꝓ ꝓñs corrūpat membrum. Itez si materia sit expulsa p viā crisis sicut est in febrib⁹ que terminantur per apata: talis. n. materia nō oz repcuti sicut ponunt auctores: imo debemus ipsaz attrahere: t hoc est ꝓpter malitiā eius ne redeat ad interiora t faciat recidiuaz q̄ est peior sua radice sicut ponit Aui. in 4°. Et hec ē causa quare Aui. t Alyabas ponūt q̄ in apate facto a cā ꝓmitiua ponātur resolutiua t mollificatiua: q: mā in eis ꝓpter tales causas ꝓmitiuas sicut ꝓpter pcussionē t inciſionē: t hmōi: quare de talibus causis ꝓmitiuis intellexit Aui. In his. n. est magis cōculcata mā q̄z in apate facto a causa añti: t ideo minus maluz est resoluere mām in tali apate corpore existēte mūdo q̄z repercutē: t adhuc dato q̄ ibi attrahatur t fluat: q̄z ꝓhibere fluxū māe t cōculcare ibi materiā collectam cū repercussiuis: q: cū talis materia sit ibi cōculcata t mortificata cito mouet ad putrefactionē mēbri: q: tal' mā si tāgat cū repcussiuis cōculcatur i parte t putrefit t putrefacē mēbz t mortificat ipsuz. t ꝛ quāto cui⁹ resoluet tāto ē melī⁹. vñ lz repcussio ꝓhibeat fluxum materie. tamē ex nocumentis ꝓdictis nocumentū ꝓualeret tuuamēto. vt visum est. Sed in apate qō est a cā añti: puta ex repletione materie non est adeo conculcata t ideo non mouetur ita cito ad corruptionem membri. t ideo possumus in ea cutius repcussiua administrare vt cōfortet membrū ne recipiat t ꝓhibeat fluxuz materiei ad apostema. Itez ētiā dato q̄ in apate facto a causa ꝓmitiua aliqualiter cōpeteret repercussio rōne confortādi mēbrum ne multū repleat vt Aui. videt ponere in sequenti parte: hoc etiā vī ponere Aui. in ꝓncipio: qñ causa ꝓmitiua obuiat repletiōi corporis q̄ ꝓmo corpus purgatur postea ponant sup locū ea que repercutiunt t stipticant nisi in locis emunctorijs: tamē adhuc debēt poni minus repcussiua in apostemate facto a causa ꝓmitiua q̄z in apostemate facto a causa añti t pauciori tpe propter causam dictam. ¶Tunc ad illud qō opponis tu dices q̄ Gal. dicit q̄ in apate fiente duo itendimus. s. ꝓhibere fluxum ꝓmo: t illud fit cum repcussiuis t delere factū t illud fit cū resolutiuis. ¶Dōm q̄ hoc est vez nisi aliud impediat: vt est dictum. Nunc aūt ex ꝓhibitione t repulsione fluxus cum repcussiuis sequeret maius nocumentum q̄z iuuamentū. vt dcm est. ¶Item etiā posset dicere q̄ hic ꝓhiberemus fluxum materie: sed nō cuz repercussiuis iuper locū: sed cū euacuatiuis sicut qñ corpus esset plenuz vel diuertēdo materiā cū fricationib⁹ t ventosationibus t euacuatiōe aliqua ad modū derivatiōis sicut dcm fuit prius. ¶Vel etiā posset dicere q̄ nō totaliter ꝓhibent repcussiua: vt patebit in sequēti parte: t si ponant debēt pōi minus repcussiua in apostemate facto a cā ꝓmitiua q̄z in apate facto a cā añti vt visum est. ¶Et si dicis: Aui. ponit solum in ista parte resolutiua t mollitiua: t Alyabas i dispositiōe regali: dico q̄ ꝓ tanto Aui. ponit hic solū mollitiua: t Alyabas: q: dato q̄ ibi cōpetant repcussiua maxime cōpetunt in illo cutius causa ꝓmitiua obuiat repletiōi corporis ꝓm q̄ apparet ꝓ Aui. in ꝓmo: q̄z in illo vbi causa ꝓmitiua obuiat corpori mundo solum competūt mollitiua: t causa huius apparebit in sequenti parte: tamen Auicen. in ista parte ponit solū mollitiua: t Maly. i dispōne regali: vt ostēdant q̄ t si repcussiua cōpetāt: debent poni paz t pauco tpe. Et pp hoc Aui. i sequenti pte vbi logtur magis distincte inuit q̄ bene pūt apponi aliqua repcussiua q̄z q̄ibi apparebit. ¶Ad illō qō tu dicis: Aui. dicit q̄ humectatio etiā in ꝓncipio est tumorosa: dicēdum q̄ itellexit in illo qñ ē causa antecedēs. ¶Ad aliud apparet responsio ꝓ ea que dicta fuit: t apparebit melī⁹ legendo istā lr̄am. ¶Deinde cum dicit:

¶Et eius quidem curatio est prima curationi eius cuius causa primitiua inuenit mundificationem corporis.

¶Hic cōparat apa facti a cā primitiua obuiantis repletioni corpis ei qō a cā ꝓmitiua q̄ obuiat corpori mundo penes cōuenientiā t dñtiam in curatiōe. Et duo facit. primo cōparat illa adiuicē penes cōuenientiā. scōo penes differētiā. scda ibi. (Et differt.) Lege sic lr̄am. Et ei⁹ qdē. s. apatis qō fit a cā ꝓmitiua q̄ inuenit corp⁹ repletū curatio ē prima. s. post mūdificationē corpis curatiōi ei⁹. s. apatis: cui⁹ cā ꝓmitiua inuenit mūdificatiōem corpis: sic ergo tūc cura

flegmonis a cā ꝓmitiua q̄ iuenit corporis mūdificationez cōuenit cū cura flegmonis a cā ꝓmitiua q̄ iuenit plenitudinē. ⁊ hoc post mūdificationē corporis. q: sicut ibi ponimus mollificatiua ⁊ resolutiua sic in isto post mundificationē corporis. Sic ḡ cura flegmōis a cā ꝓmitiua q̄ inuenit mundificationē corpus ꝓuenit cuz cura flegmonis cō cā ꝓmitiua iuenit plenitudinē. ⁊ hoc post mūdificationē corporis. ¶ Tūc ponit dr̄iam. ⁊ pōt vno mō legi.

¶ Et differt ab ea in hoc q̄ non indiget curatione cum repercussione plurima in principio sicut indiget illa imo min⁹ illa.

¶ Scilicet curatio apatis facti a cā ꝓmitiua cuz iuenit corpus repletū ab ea. ſ. curatōe apatis cuius cā ꝓmitiua iuenit corpis mundificationē ſupple ante mundificationem corpis. q: in ista q̄ inuenit corpus repletū debes icipere a mūdificatiōe totius corporis cū nō possimus alr repcutere: eo q̄ nō recipit corpus plenū exīs. sicut vult Gal. in tegni. ſz possum⁹ q̄n cā ꝓmitiua iuenit corpus mūdū. Et ꝟ itelligit Auic. cum dicit: Et hec gdez nō idiget curatione cū repcussione plurima fiē idiget illa: imo min⁹ illa. Hoc est dicere q̄ si in ꝓn⁹ apatis contingēs a cā ꝓmitiua obuiante repl'oni corporis nos repcutimus: minus tū debemus repcutere q̄z in illo cuius cā ꝓmitiua inuenit corpus mundū. Hec gdem. ſ. curatio vel cura apatis nō idiget repcussione plurima sicut indiget illa imo minus. ¶ Videf ḡ dicere qō ista duo apata cōueniunt in curatōe post ꝓncipium. ¶ Q⁹ in vtroq; ꝓpetunt mollitiua resolutiua. ſed differūt in ꝓn⁹ ante mundificationē corporis: q: in apate qō est a causa ꝓmitiua q̄ iuenit corpus mundū possumus ponere repcussiua i ꝓncipio magis q̄z in isto cui⁹ cā ꝓmitiua iuenit corpus repletū: eo q̄ ꝓmo oz corp⁹ euacuare cū nō recipiāt plenū exīs corpus: sicut dicit Gal. i tegni. ⁊ postea repcutere si ibi cōuenit repcutere.

Sed sic exponendo est dubitatio ꝓmo q̄ hic videf cōcedere repcussiua in ꝓncipio apatis cui⁹ cā ꝓmitiua iuenit corp⁹ mūdū. ſupius aūt ponit ſolū mollitiua. ⁊ ēt i dispōne regali Halr̄ ꝑcipit ſolū appōi resolutiua mollia. ⁊ etiā Auic. i p⁹ fen q̄rta ꝑcipit ſolū mollitiua ⁊ resolutiua appōi quado cā ꝓmitiua iuenit mūdificationē corpis. ¶ 2⁹ est dubitatio de hoc qō dicit: imo minus illa. q: videf cōcedere aliqua repercussiua i ꝓn⁹ apostematis a cā ꝓmitiua cuius cā iuenit corpus repletū. hoc eni nō videf eē verū p Gal. i tegni. vbi dicit: q̄ nō recipit plenū exīs corp⁹ imo qō plus est auctores phibent poni repcussiua i apostemate quod est a cā aūti nisi ꝓmo corpus purgef. ḡ multo fortius ꝟ nō debēt poni repcussiua ante mundificationē. ¶ Dōm q̄ ista expō nō multū placet mihi. pōt tū aliqualr̄ aliter ſustineri. ⁊ tūc rñdemus ad ꝓmū quod tu dicis. q: dicis tu q̄ Auic. cōcedit ꝟ repcussiua in apostemate a cā ꝓmitiua q̄ iuenit mūdificationē corporis. Superius aūt posuit solū mollificatiua. Et cū dico q̄ in apate a causa ꝓmitiua q̄ iuenit corp⁹ mundū in ꝓncipio pōt bene poni repcussiuū: ⁊ ſpāliter qñ esset magna egritudo vt phiberef fluxus ad locū ne nimis augmentaref apa. ⁊ in illo qō est cā ꝓmitiua q̄ iuenit corpus repletū oz poni repercussiua qñ corpus est purgatū: ſz ibi cōpetit ꝓpter predictā cām ne nimis augeaf apa. Sz Auic. ſupius ſolū posuit mollificatiua vt nō oñderet q̄ ⁊ si aliqñ ponant repcussiua sicut in dicto canone debet poni parū repercussiuuz ⁊ pauco tēpore ꝓpter ꝟculcationē mātei: vt dictū fuit ſupra vnde in p⁹ Auic. fuit locut⁹ magis distincte. q: ibi vult q̄ aliqñ pōt pōi repercussiuū in ꝓn⁹ ſz oz poni parū repercussiuū ⁊ pauco tēpore. ¶ Ad aliud dubiuz possumus dicere. Uno⁹ q̄ illud cōparatiuuz minus tenef abusiue. q: ibi nullo mō debēt poni repercussiua ante mundificationez corporis. Sz debēt poni qñ corpus est mundificatū si ibi competūt. ¶ Uel si volumus dicere q̄ teneaf ꝓpter tunc dicem⁹ q̄ ītellexit de talibus repercussiuis que non sunt vere repercussiua sed sunt cōfortatiua partis apostemate cū leui repercussiua ⁊ aliqualī resolōne sicut populeon ⁊ similia. talia eni bene possunt poni ante mūdificatiōez in quocūq; apostemate: q: talia nō repercutiūt pure: ſz quodāmō cōfortāt membz ne recipiat nimis. Alio⁹ pōt exponi ⁊ legi ista littera sicut intelligit q̄ curatio apostematis a facti a cā ꝓmitiua que inuenit corpus repletuz differt a curatiōe apostematis facti a causa ꝓmitiua que iuenit corpus mūdū nō ſolū ante purgationē corporis: vt dictū est in ꝓma expōne: sed differt etiā curatio quādo mundificatū est corpus: ⁊ tunc lege sic lr̄am: ⁊ differt. ſ. curatio apostematis facti a cā ꝓmitiua que inuenit corpus repletū ſupple post purgationē corporis ab ea. ſ. curatōe apostematis facti a cā ꝓmitiua que iuenit corpus mundū in hoc q: sine dubio illa flegmon q̄ est a cā ꝓmitiua que iuenit corpus mūdū nō idiget curatione cum repcussiōe plurima. i. cuz repercussiōe ista: sicut. i. qua idiget ista ſupple q̄ est a cā ꝓmitiua q̄ iuenit corp⁹ repletū: q: ſm Auic. in ꝓmo fen q̄rta cap⁹ de curatiōe apostematū: in apostemate quod est a cā ꝓmitiua que iuenit corpus plenuz: debemus ꝓmo euacuare ⁊ postea repcutere aliqualr̄: ſz nō tantū sicut quādo apostema est a causa antecedēti ꝓpter cōculcationē materiei sicut dictū fuit ſuperi⁹. Sed quando cā ꝓmitiua iuenit corpus mundu tunc debem⁹ statim apponere resolutiua mollitiua: vñ q̄n postea dicit: imo minus illa illud minus ponitur abusiue: q: quādo causa ꝓmitiua iuenit corpus mundū nō idiget tunc apostema repcussiōe. Sed quādo iuenit corpus plenū debet corp⁹ ꝓus purgari: ⁊ postea repcutere. ¶ Uel si vellem⁹ dr̄e q̄ ibi illud cōparatiuū ponatur ꝓpter: ita q̄ itelligeret etiā quādo causa ꝓmitiua inuenit corpus mundū pōt apostema equaliter repcuti: tunc dicemus q̄ intelligit de talibus repercussiuis que nō sunt ꝓpter repercussiua: ſz sūt quodāmodo cōfortantia partis apostematis ne nimis recupiat: sicut est oleū rosa. ⁊ similia. talia enim repcussiua bene possunt ibi poni: maxie quādo timemus ne nimis augmēteī apostema: ⁊ ista expō credo q̄ vadat ad itentionē Auic. eo q̄ ista expositio ē ſm itēctionē Aui. in ꝓmo fen q̄rta. in ca⁹ de curatiōe apatuz ſm q̄ ibi appet. ¶ Sz sic exponendo est dubiū quō tūc cōuenit curatio ambox ¶ Dōm est q̄ sic exponendo ꝓxima est curatio apatis q̄ fit a cā ꝓmitiua q̄ iuenit corpus plenū curatiōi apatis qñ cā ꝓmitiua iuenit corp⁹ mūdū: q: sic ibi ponim⁹ mollitia ⁊ resolutiua vel lenitiua: ita etiā post purgatōez ponim⁹ resolutiua vl̄ ponim⁹ repcussiua ponem⁹ paz repcussiua ⁊ pauco tpe: ⁊ iō ꝓxia ē curatio illi⁹ illi. Et cā q̄re ꝟ ponimus magis repcussiua q̄z ibi: ē ꝓpter repl'onē corpis cui obuiat cā ꝓmitiua: vñ ꝟ idigemus magis phibere fluxū q̄z ibi. ¶ Sz si ponam⁹ repcussiua ōbem⁹ paz repcussiua apponē ⁊ paucion tpe q̄z qñ est ex cā aūti ꝓpt ꝟculcatōez māe. ⁊ ꝓpter ꝟ Aui. ꝑus posuit solū mollitiua p⁹ purgatiōez corpis vt iueniret q̄ parū cōpetit etiā repcussiuū ꝟ. Et iō ꝓxima est curatio vtriusq;. ꝟ aūt inuit et magis distincte logf q̄z i apate qō est a cā ꝓmitiua q̄ iuenit corpus repletū possum⁹ aliq̄liter repcutere post purgationē corporis: ⁊ in hoc differt ab illo cui⁹ cā ꝓmitiua iuenit corp⁹ mūdū: q: ibi nō repcutim⁹: ⁊ si repcutimus nō repcuti mus ita sicut quādo causa ꝓmitiua inuenit corpus plenū vnde nō repcutimus repercussione de qua fit euranduz ſm q̄ fuit expositū in ista littera: immo minus illa.

¶ Cura flegmonis a causa antecedente.

¶ Cū aūt causa est antecedēs nō primitiua tūc oz vt incipias cuz eūone ⁊ cōple ei qō mereī ex flobotomia et ex solutione ventris si indiget ea. Et necessitas qdez

eius est: aut qñ corp⁹ est imundū aut qñ egritudo est magna: ḡre necessaria ē eua cuatio et minoratio materiei ⁊ attractio ad contrarium.

¶Supius Auic. determinauit de cura flegmōis facte a cā pmitiua: h determiat de cura apatis facti a cā añti. ⁊ diuidit ps ista in ptes duas: qr p⁹ ponit quō curet flegmō a cā añti q̄ztū ad oia tpa et⁹. 2⁹ oñdit cuz gb⁹ medicinis curak. 2ª ibi (¶Medicine aūt repercussiue.) ¶Prima ps diuidit in duas. p⁹ ponit curam flegmōis a cā añti q̄ztuz ad vlia. 2⁹ q̄ztu ad localia. 2ª ibi (Et incipere cū repcussiuis.) ¶Dicit pmo. Lū aūt cā flegmonis est añs tūc oz cē. ⁊ cōple et qō merek cē. i. euacua ꝑm dispōné corpis. et egritudinis. qr si multa fit repl'o ibi: ibi cōpetit euo. vel dato qr nō fit ibi multa repl'o ⁊ egritudo sit magna: oz etiā euare vt diuer tank hūores ad ptez ꝓtrariā. ⁊ h scdo ifert Auic. cum dic: (Et necessitas gdē et⁹). s. ex flōmia si abūdet i sāguie: ⁊ so lutione ventris si indiget ea: vtputa si cū sanguie abūdat aligs hūor vl colera vl flā cē. Et necessitas gdē et⁹ cē. mō h Auicē. ponit necessitatē eūonis cē. ○. necessitas et⁹ cē. id est eūonis est. qñ aut corp⁹ est imūdū. ⁊ su. vel sit imū dū: qr humores peccēt in q̄ntate. vel etiā qr peccēt in q̄li tate et sint mali: quoniam egritudo est magna.

¶Et lz corp⁹ non sit multaꝫ supfluitatū: tñ in mēbro quādoqꝫ aduenit quod ipz debilitat quare attrahunt ad ipm mate rie corpis licet nō sint materie supfluita tis. Et oz vt obſues ꝓditiões ꝓdictas in hoc ex etate ⁊ tempore ⁊ regione ⁊ alys.

¶Ad h oñdit cāz ḡre est necia eūo si egritudo ē magna. qr lz corpus nō sit multaꝫ supfluitatū: qñ tñ mēbro adue nit aligd qō ipz debilitat. ⁊ ió attrahunt māe. i. humores corpis ad ipm licet nō sint māe supfluitatis. i. licet nō sint hūores supflui in corpe. necessaria est ergo supple eūo si egritudo est magna: dato qr corpus sit mundu: vt diuer tank hūores ad aliū locū. (Et oz vt obſues cōdictiones ꝓdictas) supple in libro pmo fen 4ª in hoc id est qñ euacuas ex etate cē. ille autem cōdictiones queranf in libro pmo que ibi sunt sufficienter posite ⁊ determinate. ¶In tellige nunc de flomia h ex qua parte fiat. qr Auic. de hoc nō facit mentionē: eo qr istos canones posuit in libro pri mo fen quarta capitulo tertio. ¶Nota tamē breuiter vt dicit Halyabbas in dispositione regali. si apostema sit in superiorib⁹ partibus corporis debet fieri flebotomia ex cephalica scilicet ex parte ꝓtraria. Et si sit in his que sub sunt id est a partibus mediis corporis debet fieri de com muni scilicet ex pte cōtraria. Et si sit apostema in partib⁹ inferiorib⁹ debet fieri de basilica id est de vena epatis. s. ex parte cōraria. ¶Dico autē ex parte cōtraria. quia vt di cit Almansor. si apa fuerit in parte dextera fiat in sinistra ⁊ ecōtra. Caue tñ ne cū hoc fit distātia p duos dyametros vt dicit Auicē. in pmo sed solū distans p vnam vt de sinistro in dextrū ⁊ de dextro i sinistrū ꝑm qr Auic. ibi ponit. Et cām huius diuersitatis quam ponit Alyabbas quere ab Auicē. capitulo de flebotomia. ¶Propterea prescire debem⁹ qr sanguis qui plīm de cephalica euacuatur cē.

Sed circa istam partem est dubitatio pri mo de hoc qō dicit h Aui. qr aliquando est necessaria eūo. ⁊ dato qr corpus sit mun dum illud non videtur per illud qō dicit superius. quia sicut in apostemate qō est a causa primitiua que obuiat mundificationi corporis corpori mundo non est necessa ria eumo: sed solum curatio localis. ita etiaz videtur hic qr nō sit necessaria euacuatio ſz solū curatio localis exq̄ corpus est mūdū. ¶Et est aliō dubiū de h qō dicit Auicē. qr lz corpus sit munduz tñ aliquando aduenit mēbro qr ipm debilitat: et ideo attrahunt ad ipsum materie cē. q. d est illud qō aduenit membro qō ipm debiliet: qr corpo re existente mundo non videt qr possit aduenire mēbro aliquid quod ipz possit debilitare nisi illō sit cā pmitiua: sicut casus ⁊ pcussio cē. Nūc aūt dictū est qr hic loquitur de apate facte a causa añti. q videt qr Auic. nō dicat veruz vl nō logtur ad ꝓpositū sed potius debuisset hoc dixisse in pte ꝓdicta. ¶Et in hoc etiā inducit dubitatio quomō egritudo sit magna in corpore mundo nisi fiat a cā pmitiua. sed h logtur de apostemate facto a cā añte: quare cē. ¶Est etiā 3ª dubitatio q̄re dicit egritudo magna. ¶Ad pmū possum⁹ dicere duob⁹ modis. Uno⁹ qr Auic. nō dicit simplr in corpore mundo. sed dicit: ⁊ licz nō sit corp⁹ mul taꝫ supfluitatū. vñ si egritudo est magna ⁊ dato qr in cor pore nō sint multe supfluitates: ſz sint pauce cōpetit pmo eūo toti⁹ corporis ante curā localē. Alio⁹ possumus dice re sicut superi⁹ diximus qr etiaz si egritudo est magna. et dato qr corpus sit munduz cōpetit euacuatio nō principlr rōne eūonis: sed rōne derivationis: vt dictū fuit: Uñ ista euacuatio non fit vt euacuet sed vt derivet. ⁊ ideo bñ di cit in littera: q̄re necessaria est eūo māei ⁊ minoratio sup ple in q̄ntū corpus est imundū. ⁊ attractio ad ꝓtrariū sup ple in q̄ntum corp⁹ est mundū. et egritudo magna. ⁊ talis euacuatio etiā cōpetit aliquādo in apate qō fit a cā pmitiua que iuenit corpus mundū: vt dictū fuit ꝓpus. ⁊ ideo nō ꝓtradicit hoc ei qō est supra. ¶Et nota iuxta hoc qr sicut dictū fuit supra qr in apate qō fit a causa pmitiua que iue nit corpus mūdū competit minus repcussiua q̄z in apo stemate qō fit a causa pmitiua q̄ iuenit corpus plenuz: ita etiā in apate qō fit a cā antecedenti qñ corpus est mundū vel paucarū supfluitatū competunt minus repercussiua q̄z in apate. qō fit a causa añti qñ corp⁹ est plenū: eo qr qñ corpus est mundū vel paucaꝫ supfluitatū minus currit supfluitates ⁊ humores ad apostema. ⁊ ideo min⁹ idige mus repcutere q̄z quādo corpus est plenū. ſz bñ debem⁹ plus repcutere dato qr corpus cēt mundū qñ fit a cā anti q̄z qñ fit a causa pmitiua: qr quādo fit a cā pmitiua mate ria plus cōculcatur in loco. ¶Ad scōm dōm est qr Auicē. nō dicit qr egritudo magna nō fiat a causa añti vel adue niat aliquid membro quod ipm debiliet a causa antece denti in corpore simplr mūdo. Sed dicit hic in corpore paucarum superfluitatum: sicut dictum fuit prius. ¶Uel possumus dicere qr in corpore mūdo potest euenire ali quid alicui membro quod ipm debilitat: ⁊ tunc ex debili tate illa attrahūtur humores: ⁊ potest ibi fieri apostema magnū. et ista debilitas potest esse in mēbro vel ex natu ra. i. ex pncipijs gñationis. possibile enim est vt aligs ha beat vnū mēbrū debile ex natura: ⁊ totū aliud corpus ha beat mundū: sicut apparet manifeste in multis. Et potest esse ista debilitas accidentalr in aliquo membro fine cau sa pmitiua vt in egritudinibus male cōplonis vel cōpo sitionis vel solonis cōtinui quas passus fuit longo tem pore membrū. possibile enuz est vt aligs habeat aliquod membrū debile ꝓpter egritudines que iā fuerūt ibi ꝓpus ⁊ aliud corpus habeat munduz. Et talis debilitas ꝑt esse causa antecedēs apostematis ꝑm qō apparuit in ꝓxi ca⁹ ⁊ dato qr corpus sit mundū. ¶Ad tertiū est dōm qr egri tudo potest dici magna tribus modis ꝑm qō apparet p Gal. 4⁹ de igenio sanitatis. qr aut dicit magna rōne me bri: vt quia si sit nobilissimum et suspectum. Aut dicitur magna ratione substantie eius. Aut dicitur magna ra tione malitie eius. et hec dicta sunt plenius a Gal. Tunc sequitur illa pars:

¶Et incipere cū repcussiuis nisi in locis que conditionauimus in libro primo.

¶In qua parte ponit curā flegmonis facte a cā antecedē

ti q̃tuꝫ ad localia: ꝛ diuidit ps ista in ptes duas. Primo ponit curã localẽ oñdendo qd faciẽdũ sit i p̃n° ꝛ qd i augmento: ꝛ qd in statu: ꝛ quid i fine. scõ oñdit no cumẽta que possunt accidere ex repcussiõe: et docet ea euitare. 2ª ibi (Et qñ accidit ex refrenatiõe.) Primo oñdit quid est faciendũ in p̃n° apatis. 2° oñdit qd est faciẽdũ in augmẽto: ꝛ 3° oñdit qd est faciendũ in statu. 4°. qd est faciendus in declinatione. 2ª ibi (Deinde pone in augmẽto.) 3ª ibi (Et apud finẽ ꝛ statũ.) 4ª ibi (Et exiccantia sunt q̃ sanãt in fine ꝛc̃.) ¶Dicit p̃mo. Incipe. s. in p̃ncipio flegmonis cuꝫ repcussiuis nisi in locis que cõdictionaui°id est exceptuauimus in libro p̃mo. s. fen 4ª. ca° de curatiõe apostematum: ꝛ ꝓpter hoc etiam intelligas omnes alias cõditiones que p̃hibent in p̃ncipio repercutere in apostemate que cõditiones dicte fuerunt p̃ius.

Sed hic est dubitatio vtrũ debeam° flegmonẽ repcutere in p̃ncipio sm q̃ ponit h Auic. ꝛ alij auctores: Et vtdef q̃ nullo mõ debeat repcuti: q: Auic. ponit in p̃mo: ꝛ omnes autores q̃ q̃ apostema est in membro ignobili nõ debet repcuti ne mã figat in membro nobili. Nunc aũt vt dictũ fuit p̃us Auic. hic loqtur de apostematib° exteriorib̃us: sed mẽbra exteriora p cõparationẽ ad interiora sunt magis ignobilia membra: qõ apparet: q: videm° q̃ natura potius expellit materiã apostematis ad exteriora q̃ velit eã remanere in interiorib̃us membris. g̃ tunc in nullo apate debem° repercutere. ¶Preterea sanguis q est egressus a venis in cõcauitate membroꝝ ad faciendũ apa iam egressus est a p ꝓria nã ꝛ est corruptus: ꝛ si est corruptus nõ est bonũ q̃ repercutiat ad venas: q: tunc corrũperet aliũ sanguinez existem in venis: g̃ tũc nõ debemus repcutere in flegmone. ¶Dõm est ad hoc q̃ oẽ apostema calm in p̃ncipio a causa añti debet repcuti corpore purgato nisi ꝯditiones predicte impediant sm q̃ dictũ fuit p̃us. Et rõ huj° est: q: in apostemate due sunt generales intentiones: vna est p̃hibere quod est futurum. s. ne augmentetur apostema: ꝛ alia est destruere ꝛ resoluere factũ. ꝛ p̃ma itentio p̃cedit scõaz: eo q̃ fieri p̃cedit factũ esse. nunc aũt p̃hibere ne augmentet apostema fit per repcussiua: q: repcussiua p̃hibent fluxum hu. ꝛ confortant ne membrum recipiat: ergo tunc in principio flegmonis sunt ponenda repercussiua: nisi impediant conditiones predicte. ¶Tũc ad principium argumentum: tu dicis Auicenna in p̃mo: ꝛ alij auctores dicunt q̃ quãdo apostema est in membro ignobili nõ debet repcuti ꝛc̃. ¶Dõm q̃ mẽbrũ ignobile dicit dupl'r: vno° absolute: alio° respectiue. ¶Mẽbra ignobilia absolute sunt euacuatoria mẽbroꝝ p̃ncipaliuꝫ que sunt ad hoc ordinata a natura solũ vt fint sicut mũdificatiua membra p̃ncipalia a superfluitatib° suis: ꝛ ideo vocant emunctoria: q: sunt ordinata vt in eis emunganꝫ supfluitatetes membroꝝ p̃ncipaliũ. ¶Membra aũté ignobilia respectiue dicunꝫ quecũq; mẽbra esse ignobilia respectu membroꝝ p̃ncipaliũ ꝛ maxie cordis: vñ nõ dicuntur ignobilia absolute sicut illa: q: nõ sunt ordinata ad p̃tas opatões necessarias corpi: ¶Dõ q̃ auctores dicũt ꝛ Auic. in p̃mo q̃ apostema qõ est in mẽbro ignobili nõ dꝫ repcuti: itelligũt õ mẽbro ignobili absolute: ibi em̃ nõ debent repcuti: vt dicit Auic. in p̃mo: timẽdo ne materia figatur in membro nobili: imo aliq̃ debemus attrahere mãm ibi cum vẽtosis: sicut ibi ponit Auic. sꝫ nõ itelligũt de membro ignobili respectiue sic̃ sunt membra exteriora. In talibus eñi bñ põt materia repercuti ne augmentetur apostema ꝛ corrumpat id membrũ ꝛ opationẽ illi° ordinatam a natura. ¶Et si tu dicis mẽbra interiora sunt nobiliora p cõparationẽ ad exteriora: q: videm° q̃ natura poti° expellit mãm ad exteriora: q̃ velit q̃ remaneat in interioribus: nõ g̃ dꝫ repercuti ne mã figat in membris interioribus. ¶Dõm q̃ si semp cuꝫ repcuterem materia in membris exterior°figeretur et rediret ad interiora: hoc esset veruꝫ q̃ nũq̃ deberemus repcutere: sed hoc nõ accidit purgato corpore: q: illa materia que repcutitur cuꝫ sit pauca dispergitur p aliud corpus: ꝛ tunc cuꝫ sit pauca quia taꝫ euacuatũ est corpus tunc vel reducitur ad bonã mãm si põt: vel ãnihilatur et resoluitur a natura: et tunc non est dubium de reditu materie ad interiora nisi quãdo corpus esset plenũ: vel si materia expellitur per viam crisis in exterior°ib°: tunc eni dato q̃ corp° sit purgatũ non est bonũ repcutere sicut dictuꝫ fuit p̃ius: vel materia expellatur sm semitam expulsionis ad membra emunctoria: quando enim nõ est aliquid istorum nõ dubitamus de reditu materiei ad interiora. Et hoc est qõ dicit Auic. inferius. ¶Ex redditu vero materiei ad mẽbra p̃ncipalia ꝓpter repcussionem securat a malo. s. vitio euacuatio nisi quando id qõ peruenit ex eis est sm semitam expulsionis ꝛc̃. ¶Tunc ad argumentum aliud dicendũ q̃ repercussiua nõ ponuntur vt repercutiatur id qõ ꝯlectuꝫ est in spongiositate membri. sed ponuntur vt non egrediatur id quod est in venis ad spõgiositatem membri et multum augmentet tumorem: ꝛ maxime quando materia est in fluxu. Et etiam ponunt vt confortent mẽbruꝫ ne recipiat id quod paratum est fluere: ꝛ hoc est qõ dicit Gal. in tegni. ¶Et repellent vasa cõfortata stipticis medicinis vel farmacijs. vnde ꝓpter fluxum repercutimus sed postq̃ iam fluxerit resoluimus qõ collectum est: ꝛ iõ materiei collecte cõpetit resolutio: fluenti autem repercussio. Tunc sequitur illa pars:

¶Deinde oppone augmento cum introꝫissione mollificatiuorum et humectantium cum refrenatiuis. Et q̃tum procedit in augmento procedas in additione mollificatiuorum paulatim.

¶In qua parte ostendit quomodo debemus procedere in augmento: ꝛ dicꝫ q̃ in augmento apostematis debem° miscendo apponere mollitiua humectatiua cum repercussiuis. Et quando plus procedu versus augmentum tanto plus addanꝫ mollificatiua repercussiuis paulatiꝫ.

Sed hic est dubiũ: quia tu dicis q̃ Auic. ponit q̃ in augmento apostematis debemus miscere mollificatiua humectatiua repercussiuis. ¶Alij autem auctores ponunt q̃ debemus miscere resolutiua: quare ergo dicit Auic. q̃ debem° miscere mollitiua ꝛ non dicit resolutiua? ¶Iterũ etiam videtur cõtrariari alijs auctoribus in hoc q̃ dicit humectatiua: q: alij auctores: vt dictum est ponunt q̃ debent miscert resolutiua: sed omne resolutiuum sm plurimũ exiccat ꝛ nõ humectat: vt Auic. ponit infra in caplo de curatione sclirosis: ergo ꝛc̃. ¶Responsio: q̃ in augmento sicut ponunt omnes alij auctores habemus duplicem intentionez. s. vna est p̃hibere materiam que adhuc fluit: ꝛ id fit cum repercussiuis. Alia est resoluere materiam collectam: eo q̃ materia nõ tantũ fluit sicut in principio. Et ideo debemus tunc intendere ad resolutionem materie collecte. Jtez̃ si pure repercuteremus in augmento posset ꝓpter nimiam repercussionem membroꝝ corrumpi: ꝛ materia indurari: ita q̃ postea redderetur inepta ad resolutionem: ꝛ ideo in augmento debemus incipere miscere resolutiua cuꝫ repcussiuis. ¶Et nota hic icidẽter q̃ nõ est intelligendum q̃ ex talibus medicinis fiat quoddaꝫ medicamen tanq̃ materie temperate vt fint eoruꝫ virtutes refracte sicut in tyriaca: sed quelibet stat ibi in ꝓpria virtute: ita q̃ natura medicine repercussiue vtitur ad p̃hibendũ fluxũ: resolutiua aũt ad resoluendũ mãm collectam in apostemate. ¶Et simile huius quod hic dixi apparet in multis locis ab Auic. in 3° sicut in cap̃. de egritudinibus renum: sic ergo tunc verum dicunt auctores q̃

in augmēto ꝺbem⁹ miscere resolutiua repcussiuis. ¶ Sꝫ Auic. vltra dictū istoꝝ specificauit ꝑs: qꝫ ipe plus pticularizauit qꝫ alij auctores: ponit eni qꝫ debēt esse mollitiua. Et ratio huius est: qꝫ in augmēto materia flegmonis est compacta et indurata quodāmodo a repcussiuis: et ideo debent poni talia que emolliant ⁊ tenerificēt māꝫ ⁊ rarificent poros: ⁊ abilitent mām ad resolonē paulatiꝫ equaliter ⁊ nō subito: qꝫ tunc resolueretur subtile ⁊ relinqueretur grossum: talia aūt sunt resolutiua mollitiua. Unde si ponerent resolutiua exiccātia in augmento resoluere tur subtile ⁊ relinq; ref grossum. Iterū talia etiā resoluti ua mitigant dolorē: sicut dicit Auic. ꝓpterea eo qꝫ sunt resolutiua temperata: talia autē sunt mitigatiua doloris: sic ergo tunc in augmento ⁊ statu cōpetūt resolutiua molliti ua: in fine autē competunt resolutiua exiccatiua sicut dicet postea. ¶ Et per ista que dicta sunt apparet respōsio ad ꝑmū argumentū. ¶ Ad scōm argumentuꝫ dōm, est qꝫ Auic. nō dicit absolute qꝫ omne resolutiuum exiccet: sed ſm plurimuꝫ: ⁊ hoc sufficiat dicere hic: qꝫ iste text⁹ exponetur melius quando exponemus id capitulum.

¶ Et apud finē ⁊ statuꝫ ⁊ vltimitatē magnitudinis ⁊ additionez sue vltimitatis fac vincere mollificantia ⁊ fac ea pura.

¶ In parte ista Auic. ostendit quid sit faciendum in statu flegmonis dicēs: ⁊ apud finem ⁊ statum. i. apud ꝑncipiū status ⁊ vltimitatem sue magnitudinis. i. apud mediū status ⁊ additionem sue vltimitatis. i. apud finem status cōtungitur quare in ꝑncipio declinatiōis fac vincere mollificatiua. s. supra repercussiua ⁊ hoc ꝙtum ad ꝑncipiū et mediū status: ⁊ fac ea pura. s. in fine status: quia tunc materia totaliter fluxit: ⁊ ideo debēt esse pura mollificatiua. ¶ Et nota hic ꝓpter hoc quod dixit exponendo qꝫ sicut quilibet morbus hꝫ quattuor tempora. s. principium: augmentū: statum ⁊ declinationez. ita etiam quodlibet tempus potest diuidi in tres partes particulares. in ꝑncipiū: medium: ⁊ finem. ⁊ in principio sui conuenit cum tempore precedenti. in fine autem conuenit cum tempore sequenti. In medio autem habet suum verū esse: ⁊ ideo hoc qꝫ Auicen. dicit ⁊ fac vincere mollificatiua: refertur ad principium istius status: quia in hoc conuenit cuꝫ augmēto. hoc aūt quod dicit: ⁊ fac ea pura: refertur ad vltimitatem status. s. ad mediuꝫ ⁊ finem ipsius: qꝫ tunc materia totaliter fluxit ⁊ alterata ē etiā mala cōplō: et ideo oꝫ solū resolvere ⁊ mollificare: ⁊ ideo tunc mollificatiua debēt eē pura.

¶ Et exiccantia sunt q̄ sanāt in fine: verū hūectātia ⁊ mollificātia sūt ad dilatādos poros ⁊ ad sedandū dolorē. Et exiccatiuū ē illō quod sanat ⁊ ꝓhibet remanere aliqd quod fiat sanies. Si aūt nō sanat ītegre ⁊ dimittit aliqd nō relinqt nisi rē modicā quā resoluit illō in quo ē acuitas Et qñdoqꝫ accidit ex refrenatione vehemētia doloris ꝓpter suffocationē materiei ⁊ soliditatem membri.

¶ Hic Auicen. ostendit quid est faciendum in fine apostematis ⁊ que medicine sunt ponēde: qꝫ medicine deiccatiue: ⁊ duo facit. Primo facit hoc. scōo comparat medicinas exiccatiuas ad mollitiuas: ⁊ in hoc ostēditur quare debēt poni medicine exiccatiue in fine apostematis: ⁊ ante finem debent poni mollitiue. scōa ibi (Uerum humectantia.) ¶ Dicitur ꝑmo. qꝫ exiccatiua sunt que sanant in fine. i. in declinatione apostematis. ¶ Intellige aūt hic qꝫ ista exiccatiua etiam debent esse resoluttiua et calida et non debent esse frigida exiccatiua: eo qꝫ impeditur exiccatio ratiōe frigiditatis que ispissat: vnde in fine flegmonis debent apponi resolutiua exiccantia: eo qꝫ in augmēto ⁊ in statu pcesserūt resolutiua mollitiua: que quidē resoluunt aliquid de materia ⁊ abilitāt residuū equaliter ad resolutionez: ⁊ ideo in fine debet sequi medicina que resoluat residuum totaliter. Talis aūt est medicina exiccatiua sequens mollitiuam: et ideo medicina exiccatiua cōpetit in fine: ⁊ hoc subdit Auic. cōparando medicinas exiccatiuas ad mollificatiuas cum dicit: (Uerum humectantia sunt ad dilatandos poros ⁊ ad sedandū dolorē) quasi velit dicere qꝫ mollitiua dilatāt poros ⁊ emolliunt materiam ⁊ abilitant eaꝫ equaliter ad resolutionē ⁊ etiā resoluunt de ipa. Et ideo debēt poni in augmēto ⁊ in statu. (Exiccatiuum autem est id quod sanat). i. quod consumit materiam totaliter: ⁊ ideo ꝓhibet remanere aliquid quod fiat sanies: ⁊ ideo exiccatiuū debet sequi in fine. Et addit Auic. dicens. (Oꝫ si exiccatiuum non sanat ītegre.) hoc est qꝫ non totaliter exiccet ⁊ consumet materiam: sed dimittat aliquid s. grossuꝫ quod nō obedit debili resolutioni: tunc nō relinquit nisi modicā rem quaꝫ resoluit in id in quo est acuitas: hoc est i quo est fortior calitas ⁊ magis forte resolutiuuꝫ vt possit resoluere grossum: qꝫ tunc non timemus qꝫ resoluat subtile ⁊ relinquat grossuꝫ: cū sit pauca materia illa que remānsit. Et tale medicamē posset esse sicut dyaquilon vel dyapalma vel emplm de mele ⁊ glutino cum farina ordei ⁊ similib⁹ que sunt aliquātulum magis fortia resolutiua. Tunc sequitur illa pars:

¶ Et qñqꝫ accidit ex ea reditus materiei ad mēbra principalia: ⁊ qñqꝫ accidit vt īduretur apostema: ⁊ accidit qñqꝫ vt īcipiat mēbruꝫ tēdere ad viriditatē ⁊ nigredinē ꝓpter quando medicat cum eis in fine rei ⁊ prope statum.

¶ In parte ista Auic. ostendit que nocumenta possunt cōtingere ex repercussione. ¶ Ista pars diuiditur in duas. Primo cōnumerat nocumenta que possunt accidere ex repercussione si inconuenienter fiat, secūdo docet euitare illa. scōa ibi. (Et scias qꝫ vehemētia doloris ⁊c.) Dicit ḡ ⁊c. ⁊ soliditatem membri ⁊c. i. ꝓpter constrictionē materie in membro. Et quandoqꝫ accidit vt incipiat mēbrū tendere ad viriditatem: hoc est ꝓpter mortificationē caloris naturalis membri ex nimia repercussiōe. Et ꝓpter quādo medicatur flegmon in fine rei. i. in fine augmenti cum eis. i. cuꝫ repercussiuis. Et intelligas cum eis puris ⁊ valde repercussiuis: qꝫ vt dictū fuit superius in augmēto bene ponuntur repercussiua: sed nō pura: ſꝫ mixta cū resolutiuis propter cām que dicta fuit supra. ¶ Et ꝓpter apud statū. i. maxime accideret nigredo ⁊ liuiditas membri si medicaretur ex eis flegmō apud statū: quia ibi nullo modo competunt repercussiua: vt dictum est supra.

¶ Et scias qꝫ vehementia doloris facit te indigere medicinis mollificantibus ablq; attractione et fortasse erit cum eis infrigidatio non prohibens mollificationem.

In qua parte docet euitare predicta nocumenta. Et primo docet euitare dolorē qui potest accidere ex repercussione. secundo docet euitare reditum materiei ad principalia membra ex repercussiōe. tertio ponit remedia duriciei facte a medicina repercussiua. scōa ibi (Ex reditu vero materiei.) 3ª ibi (Et cū timetur qꝫ declinet ad duritiē)

nigredinē aūt ꝛ liuiditatē nō docet hic remouere: qz infe rius hoc docet remouere vt ibi appebit. ¶Dicit ꝑmo. Et scias qꝫ vehemētia doloris ſupple q̄ accidit ex repcuſſiuis facit te indigere medicinis mollificātib⁹: eo qꝫ p iſta apiunt pozi ꝛ exalat mā q̄ faciebat cōſtrictionē ꝛ ꝓculcationē in mēbro rōne cuius accidebat dolor abſqꝫ attractiōe vt nō fiat maior attractio q̄ reſolutio ꝛ p ꝑns augmētet tu mor ꝛ cōſtrictio in mēbro: ꝛ tō nō diminuet dolor: ſi ta lia medicamia eſſent cū attractione: ſz dicūt eſſe mollitia lenia tempata. ¶Et fortaſſe erit cū eis infrigidatio nō p hibēs mollificationē: q̄ſi vult dicere: qꝫ ſi cū talib⁹ molli tiuis fit infrigidatio vel pua calitas tūc talia mollitiua ma xime mitigabūt dolorē factū a medicia repcuſſiua: ꝛ hoc intellige qñ flegmon eſſet in ꝑn⁰: qz tunc talia mollitiua apient poꝛos ꝛ emolliēt mēbrū ꝛ mām nō attrahēt: ſicut eſſet emplaſtrū factū ex farina ordei ꝛ malue coctis cuz aqua ꝛ oleo roſa. apponēdo ipm tūc cal'm actu. ¶Iſtud em emplaſtrū eſt mollitiuū cū pauca caliditate. Sz ſi flegmon nō eſſet in ꝑn⁰ ſed in augmēto tūc deberet eſſe ta le mollitiuū cū maiori caliditate: qz in augmēto nō indi gemus tm̄ ꝓhibere fluxū ſicut in ꝓnci⁰: vñ tūc bonū eēt admiſcere ꝓdicto emplaſtro farinā fenugreci ꝛ ſemen li ni ꝛ floꝛū camomille. Tunc ſegtur illa pars:

¶Ex reditu vero materiei ad mēbra ꝑn cipalia ſecurat euacuatio niſi qñ illud qō ꝓuenit ex eis eſt ſm̄ ſemitā expulſiōis ex eis: ꝛ ſunt mēbra recipientia ab eis ſicut euacuatoria illoꝝ: illic em̄ nō ē via ad re pellendū ꝛ expellendū penitus: ꝛ nos iā verificauimus iſta in loco ſuo.

¶In qua ꝑte docet euitare reditū materiei ad interiora q̄ poſſet accidere ex repcuſſione. Et ꝑz ſatis qō dicit.

¶Et cū timeꝫ vt declinet ad duriciē ad miniſtra mollificātia in q̄bus eſt calefa ctio ꝛ humectatio cū fortitudine.

¶Hic docet remouere duriciē factā a medicia repcuſſiua Et dicit qꝫ cū timeꝫ qꝫ declinet flegmon ad duriciē tūc ad miniſtra mollitiua i q̄bus eſt calefactio: ſupple tēpata: ꝛ humectatio cū fortitudine. i. ꝛ ſint fortioris humectatiōis Ulñ nō intelligas qꝫ id qō dicit cū fortitudine referaſ ad caliditatē: qz medicina duriciei nō debet eſſe fortis calidi tatis: qz fortis caliditas ꝛ fortis frigiditas idurāt ſicut po nit Gal. in cōmento ꝓnoſticoꝝ. Nam fortis caliditas re ſoluit ſubtile ꝛ derelingt groſſum: fortis aūt frigiditas cō gelat māz ꝛ indurat eā: ꝛ tō id qō dicit cū fortitudie debet referri ad humectationē ſolū: qz medicia talis duritiei de bet eē calida tēpate ꝛ fort humectationis ſicut eſſet em plaſtrum ex maluauiſco ꝛ farina fenugreci ꝛ ordei vel dyaquilon ꝛc.

¶Medicie aūt repcuſſiue ſunt q̄ ſūt me die ſicut ſucci herbarū frigidarū q̄s mul totiēs diximus in locis alijs ſicut ſuccus portulace ꝛ cucurbite ꝛ endiuie ꝛ virge paſtoris ꝛ aliarū ꝛ ſuccus ſolatri ꝑprie ꝛ corpora eoꝝ ꝑtrita ꝑparata ad empl'm ꝛ ſuccus pſilij etiā ꝛ ceratū cū aq̄ frigida: ꝛ fortaſſe excuſat laborē in eo ſpōgia infu ſa in aceto ꝛ aqua frigida. ꝛ kekengi eſt fortis in ꝓncipio: ꝛ ſimil'r cortices grana torū ꝛ ſempuina ꝛ ſauich decoctū valde ꝛ ꝑprie cū aceto mixto aut ſumach: ꝛ ti lub eſt bonū iterū: ꝛ ſi indiget fortiore il lo adde i eis ſandalū ꝛ acatiā ꝛ memithe ꝛ ſaufel ꝛ iuſquiamū albuz. Et herba q̄ noiatur herba apoſtematū eſt i ꝓncipio valde bona: ꝛ q̄q̄z iuuatur eius deſicca tio ꝛ ſtipticitas cuz croco: ꝛ humectatio in ꝓncipio eſt timoroſa.

¶Superius Aui. poſuit modū curationis flegmonis q̄ſ tum ad omnia tempoꝛa eius. In parte iſta ponit medici nas particulariter cuz quibus curatur. Et diuiditur hec pars in partes ſex. ¶Quia ꝑmo cōnumerat quaſdā me dicinas repercuſſiuas que cōpetunt in ꝓncipio flegmo nis. Secūdo ponit quaſdā que competūt in augmento. Tertio intermiſcet quendaz canonem de curatione fle gmonis qñ incedit in viam exiture. Quarto ponit quaſ dam medicinas que competūt in ſtatu. Quinto ponit me dicinas que cōpetunt in declinatione. Sexto ponit quoſ dam canones qui attenduntur in curatione flegmonis ſm̄ qꝫ cōuertitur ad ſaniem. ſecūda ibi (Si vero iſta non valeut.) tertia ibi (Cum ergo vides.) quarta ibi (Cum aūt apoſtema puenit ad ſtatū.) quinta ibi (Et emplaſtruz de colcotar deſiccat abſqꝫ dolore.) ſexta ibi (Et multotiēs ca dit neceſſitas.) ¶Prima ꝑo diuidit in partes quatuoꝛ. Primo cōnumerat quaſdā medicinas repercuſſiuas q̄ competunt in ꝓncipio flegmonis. ſecūdo docet remoue re quoddā nocumentū quod poteſt accidere ex iſtis incō uenienter adminiſtratis. tertio ipſe ponit quendā cano nem generalē de repercuſſione nimia ꝛ reſolutione ni mia. quarto ipſe ex dictis concludit quendā canoneꝫ de remotione doloris flegmonis. ſecunda ibi. (Et quādo ca dit.) tertia ibi (Et ſcias.) quarta ibi. (Si ergo volueris re gere ꝛē.)

Sed antequam littera exponaſ dubitabit aliqs cuius cōplexiōis me dicine repcuſſiue debēt eſſe in ꝓncipio flegmonis quā tum ad ambas qualitates earū. ſ. virum debeant eſſe fri gide ꝛ ſicce vel frigide ꝛ humide. ¶Rūdeo ad hoc ꝛ vt id dubium melius declaretur duo ſunt conſideranda. Primuz eſt cuius complexiouis abſolute ſint medicine repercuſſiue. ſcōm eſt cuius complexionis debent eſſe in flegmone. ¶De ꝑmo dico qꝫ medicine repcuſſiue abſo lute debent eſſe frigide ꝛ ſtiptice complexionis. qꝫ debeāt eſſe complexionis frigide apparet p Anic. in ſcdo libro. Dicit em̄: repercuſſiua vero medicina eſt cōtraria attra ctiue: ꝛ eſt medicina cuius ꝓprietas eſt ꝑpter frigiditatē ſuam vt in mēbro faciat puenire frigus ꝛ vt inſpiſſet in eo ꝛ conſtringaſ poꝛi ipſius ꝛ frangatur caliditas eius attractiua ꝛ congelet id quod ad ipſum currit ꝛ inſpiſſet ipſum ꝛ ꝓhibeat ipm̄ ne ad membrū currat ꝛ ꝓhibeat membrū a receptione ipſius ſicut ſolatruz in apoſtema tibus. ¶Nō etiā debeant eſſe ſtiptice apparet: qz per ſti pticitatez maxime ꝓhibetur fluxus. Et ideo dicit Gal. in libro de ingenio ſanitatis: Fluentia ſtipticis ſedātur ꝛ qz etiam confortant membrū debilitatum ne recipiat. Et ideo dicit Gal. in tegni de curatiōe apoſtemat. Et replēt vaſa ſtipticis cōfortata farmacijs. Sic ḡ tūc apparet per iſta qꝫ medicine abſolute repcuſſiue debent eſſe frigide ꝛ ſtiptice. ¶Sed nota vltra hoc qꝫ cum omniū apoſtema tum tam calidoꝝ q̄ frigidoꝝ cura in ꝓncipio ſit re pcuſſio ſm̄ qꝫ apparet per Aui. in ꝑmo. ſen quarta de cu ratione apoſtematū: qꝫ in apoſtemate frigido debent me dicine repercuſſiue admiſceri cum calidis ſtipticis: ſz in

apostemate calido ponuntur pure: quia in apostemate calido competunt ꝛ ratione prohibitionis fluxus ꝛ rationе qualitatis materiei: cuꝫ materia ibi sit calida: ꝛ ideo administrantur pure. In frigidis autem non competũt ratione qualitatis materiei: cum sit ibi materia frigida: sed competunt solum ratione prohibitionis fluxus: ꝛ ſ debent admisceri cum calidis stipticis: ꝛ hoc est qđ dicit Aui. in primo. fen 4ª capſo de curatione apostematum. Oportet autem vt stiptica constrictiua repercussiua frigide complexionis pure existant si apostemã fuerint acuta: qꝫ si apostemã frigida fuerint oportet vt aliqui sint admixta in quo virtus existat calida cũ retentione. i. cũ stipticitate sicut squinantũ ꝛ blacte bisantie. De scđo dico qꝫ in flegmone debent esse medicine repercussiue frigide ꝛ sicce cum stipticitate non multa. Dico autem hoc ad differẽtiam herisipille: qꝫ in herisipilla debent esse medicine repercussiue frigide ꝛ humide cum forti stipticitate. In colerico autem debent esse frigide ꝛ humide cum fortiori stipticitate q̃ꝫ in sanguineo. Et id qđ dixi probatur: qꝫ ois cura fit per contrariũ: modo materia flegmonis est sanguis: sanguis aũt est calidus ꝛ humidus: ergo medicina eius repercussiua debet esse frigida ꝛ sicca. Et ideo Aui. ponit medicinas repercussiuas cuꝫ siccitate ꝛ ꝓpter hoc etiam dixit in fine huius partis. Et quãdoqꝫ iuuatur eꝰ deiccatio ꝛ stipticitas cum croco. Ex hoc enim verbo apparet manifeste qꝫ medicina repercussiua flegmonis debet esse cũ siccitate: sed in herisipilla ꝛ in apostemate colerico debet esse medicina repercussiua humida: qꝫ materia ipsius est colerica calida aut est calida ꝛ sicca: ꝛ ideo medicina eius debet esse frigida ꝛ humida. quare autez debeat esse cum maiori stipticitate q̃ꝫ medicina flegmõis apparebit in capitulo herisipille: ꝛ hoc est qđ dicit etiam Rasis capſo de curatione apostematũ calidorũ. Deinde cum dicit: Epithimatibus super locum sed in sanguineo cum eis que infrigidant ꝛ constipationẽ faciunt. i. siccitatem sicut sunt sandali ꝛ rose ꝛc. ꝛ in colerico quidẽ cum eis in quibus est infrigidatio ꝛ humectatio sicut psilium conquassatũ cum aqua citrullorum: ꝛ sicut rasura cucurbite: ꝛ hoc vult Alꝫ rab. in libro oculorum quẽ fecit tractatu. ii. de curis morborum generaliter. Dicit ergo in illo tractatu de cura apostematis sanguinei: in ꝓncipio ergo curationis corpus cum flõmia purgetur. deinde ponantur repugnantia deiccatiua ꝛc. Et de curatione apostematis colerici. i. herisipille dicit infra in illo eodẽ tractatu. Et si opportunũ est flebotometur: deide medicina fiat que infrigidet ꝛ humectet. Hoc ergo premisso ꝛ viso dicit Aui. (Medicine vero repercussiue ꝛc.) virge pastoris. i. corrigyola. Et hoc proprium est cardus siluester: ꝛ aquarum aliarum .i. succorum aliarum herbarum repercussiuarum, ꝛ corpora eorum contrita preparata ad emplastra: hoc est dicere non solum succi predictarum herbarũ sunt medicine repercussiue flegmonis: sed etiã ex eis possunt fieri emplastra: vt si coquatur in aqua iste herbe vel omnes vel alique ex eis ꝛ̃ insimul conterant ad modum emplastri. Et cerotum cum aqua frigida: qđ sic fit. Rl. cere partem vnam olei rosa. partes tres dissoluatur cera cum oleo ꝛ ponatur in mortario ꝛ proiiciatur desuper ex aqua frigida ꝛ moueatur semper q̃stum poteris recipere de aqua frigida. Et fortasse excusat laborem spõgia. i. fortasse spõgia sufficit infusa ꝛc. Et helkegi est fortis repercussionis in principio. helkengi est quedam species solatri cum granis rubeis ꝛ grossis ꝛ frigida est ꝛ stiptica ꝛ sicca: ꝛ similiter cortices granatorum: quia sicci ꝛ stiptici sunt ꝛ ideo cõpetunt in principio flegmonis specialiter admixti cum alijs frigidis: ꝛ sauic decoctum valde ꝛ proprie cum aceto commixto aut sumac su. confert in principio flegmonis. Sauic est puluis de farina ordei que si coquatur cum aceto vel sumac ꝛ oleo rosa. est optimũ emplastrum repercussiuum in ꝓncipio flegmonis: taulub iterum est bonuꝫ su. in principio flegmonis. taulub est quedã herba minuta ad modũ lentis que supernatat aque: ꝛ lõ vocat talis herbe lẽtigo aque q̃ frigida est ꝛ sicca cũ stipticitate: ꝛ ideo optima est in ꝓncipio flegmonis. Et si indiget fortiori illo. ſ. repercussiuo: vt qꝫ aptior fit maioris caliditatis addit in eis ꝛc. ꝛ faufel. faufel est auellana inda que frigida est ꝛ stiptica ꝛ apud nos nõ inuenit: sed ꝓ ea ponimus sandalos: ꝛ herba q̃ noiaf herba apostematũ est in ꝓncipio valde bona: herba apatum noiatur apud nos cimballaria vel faba graisa vel vmbli cus veneris ꝛ est cõplexionis frigide ꝛ stiptice sicut sempiua: ꝛ ideo optima est in ꝓncipio flegmõis. Et qñq; iuuaf eoꝛ deiccatio ꝛ stipticitas. ſ. iustius herbe cũ croco: qꝫ crocus est cõplexiõis sicce ꝛ stiptice ꝑm qꝫ apparet ꝑ Aui. in 2°. vnde ꝛ crocus sit calidus: tñ qꝫ ẽ cõplexiõis sicce ꝛ stiptice admixtũ cũ medicinis repercussiuis ꝓdest in ꝓncipio flegmonis. ¶ Et nota vt dictũ est ꝑus qꝫ q id verbum qđ dicit apparet qꝫ medicina repercussiua flegmonis in ꝓncipio debet esse cõplexionis sicce ꝛ stiptice: ꝛ id etiã maxie apparet ꝓsiderando complexiones medicinarũ q̃s hic Aui. ponit. ꝛ ꝑ cõplonib⁹ istarũ medicinaꝝ recurras ad libros scõm Aui. ꝛ ad alios libros q̃ tractant de simplicib⁹ medicinis. ¶ Ulterius etiã nota qꝫ inter medicinas repercussiuas quedã sunt magis frigide ꝛ quedã minus: ꝛ utaris ꝑm qꝫ maioꝛ vel minoꝛ caliditas est in flegmone: qꝫ vbi est maioꝛ caliditas competũt medicie magis repercussiue ꝛ magis frigide: ꝛ vbi minoꝛ minus. Et humectatio in ꝓncipio est timorosa. Illud Aui. addit incidẽtaliꝛ ꝛ potest exponi duobus modis: vno modo vt oñdat qꝫ in ꝓncipio flegmonis debemus vti medicinis repercussiuis: qꝫ humectatio. i. mollificatio ꝛ resolo est timorosa in ꝓncipio. ſ. flegmonis su. facti a cã añte. Et rõ q̃re est timorosa est ꝓpter fluxũ mãe ꝛ caliditatẽ ipsius: ꝛ ideo debem⁹ in ꝓncipio ponere ea que mãm alterant ꝛ repellant: ꝛ ſ fit cũ modis repercussiuis predictis; ꝛ trariũ aut faciũt medicine mollitiue ꝛ resolutiue: ꝛ ideo humectatio in ꝓncipio est timorosa. ¶ Uel põt exponi vt per hoc intelligaf qꝫ in ꝓncipio flegmõis nõ cõpetit medicina humida dato qꝫ sit frigida sicut est malua que est frigida ꝛ humida: qꝫ medicina eius repercussiua debet esse frigida ꝛ sicca cũ stipticitate: vt dictũ fuit supra: ꝛ sic exponẽdo cõtinuaref ei qđ dixit imediate. Et qñq; iuuaf eius deiccatio ꝛc. vt redderet causaꝫ huius ꝛc. ſ. qñ debemus admiscere crocũ cũ predicta medicina vt adiuuef eius deiccatio: qꝫ hũectatio in ꝓnº flegmõis ẽ timorosa eo qꝫ medicina eiꝰ dꝫ eẽ frida ꝛ sicca vt ꝓbatũ est supius. Tũc segtur illa ps:

¶ Et qñ cadit supfluitas in infridatione fortasse ꝓducit ad corruptionẽ mẽbri et corruptionẽ hũoris ꝓstricti i apostemate ꝛ tendit apostema ad viriditatem ꝛ nigredinem. Si ergo timueris aliquid de hoc tũc emplastra locum cum farina ordei ꝛ volubili ꝛ in quo est mollificatio.

¶ In ista parte docet remouere qđdã nocumentũ qđ põt accidere ex dictis repcussiuis incõuenienter administratis. Istud aũt nocumentũ qđ põt accidere ẽ nigredo ꝛ liuiditas ꝛ corruptio mẽbri. Et diuidit ps hec in duas. Primo docet cauitare istud nocumentũ qñ timef ne veniat. 2° docet ipm remouere qñ iã apparet. 2ª ibi (Si vo apparet aliqd de h.) Dicit g̃ ꝑ°. (Et qñ cadit ꝛc.) Cã aũt huiº est ꝓpt mortificationẽ caloris nãlis q̃ accidit ex nimia infrigidatiõe ꝛ ꝓpter ꝛculcationẽ hũoris q̃ fit in mẽbro ex nimia ꝛgelatiõe: vñ accidit corruptio mẽbri ꝛ corruptio hũoris constricti in apate. (Si g̃ timueris.) su. ne eueniat aliqd de hoc. i. de nigredie ꝛ corruptiõe mẽbri ꝛ hũoris.

constricti in apostemate ex repcussiuis tunc empla locũ cũ farina ordei ꝛ volubili eo ꝙ ista apiũt poros ꝛ emolliunt ꝛ calefaciũt membrũ ifrigidatũ: ꝛ ideo remouẽt nocumentũ illud qđ posset accidere. Et i quo est mollificatio. i. vel qñ times ne accidat aliqđ ꝓdicto⁹ nocumẽto⁹ empla locũ cuꝫ eo in quo est mollificatio: qz ꝓ mollitiua pori aperiunt: ꝛ ideo mã que erat cõstricta ex reparatione in apostemate exalat ꝛ remouek mortificatio caloris. Et optimũ emplꝫ ad hoc est ex farina ordei ꝛ volubili ꝛ farina fenugreci: ꝛ se. lini cocta i aq̃ ad modũ emplastri.

¶ Si vero apparet aliqd de hoc tũc scarifica locũ ꝛ excoria ipm ꝛ non expectes collectionẽ neqꝫ maturationem: ꝛ illud quãdo vides illud qđ effusum est plurimũ valde ꝛ fortasse moritur membrum.

¶ In pte ista Aui. docet remouere ꝓdicta nocumẽta: ꝛ dicit: Si vo apparet aliqd. i. de his ꝓdictus nocumentis cẽ. ꝛ nõ expectes collectionẽ nec maturationẽ supple in tali nigredine: qz nõ fiet maturatio: imo potius mẽbrum corrũpetur. Uñ statiꝫ qñ apparet hoc accidere debet fieri scarificatio vt egrediatur sanguis malus cõstrictus in apostemate. Et non expectek collectio nec maturatio humoris ꝛ illud qñ vides: hoc est maxime tunc nõ expectek maturatio: imo statiꝫ fiat scarificatio qñ illud qđ est effusuꝫ est plm valde. i. qñ talis mã apostematis est plurima valde: qz tunc minus põt ei dominari nã ꝛ citius mẽbrũ corrũpitur. Et fortasse mẽbrũ moritk supple ex nimia ifrigidatione ꝛ tũc idiget abscisione vl cauterio cũ signe vt removeatur tota caro corrupta vel idiget cauterio cũ medicis ficut est cũ calce ꝛ sapone pistata cũ forti capitello posita super locũ denigratũ vbi nõ est necessaria abscisio membri totius ſ remouere aliquã partẽ corruptã.

¶ Et scalpellationis alia est magis apparẽs ꝛ alia magis pfunda ꝛ illud est ꝑm locũ apostematis ꝛ dispositionẽ mẽbri: ꝛ cũ scalpellaueris tunc embroca cũ aq̃ maris ꝛ religs aquis salsis: ꝛ emplastra cum eo in quo est mollificatio. ꝛ si nõ indiges rarificatione ꝛ embrocatione: sis contentus mollitiuis.

¶ Hic distinguit de scalpellatiõe: qñ scalpellatio dꝫ fieri. ꝛ id est ꝑm locũ apatis: ꝛ qz si apostema sit in loco neruoso nõ debemus facere ita pfundã scalpellationẽ sicut qñ est in loco carnoso vbi securius possumus scalpellare. Et dispositionẽ mẽbri. i. ꝑm maiorẽ vel minorẽ corruptionẽ in mẽbro qz ꝑm ꝙ maior vel minor est corruptio in mẽbro: ꝛ ꝑm hoc scalpellatio dꝫ esse magis pfunda ꝛ minus pfunda. Et cũ scalpellaueris tunc embroca locũ cũ aqua maris ꝛ religs aquis salsis eo ꝙ iste aque deficcãt residuũ corruptũ. Et emplastra locũ supple post scarificationẽ ꝛ embrocationẽ cũ eo i quo est mollificatio. i. cũ emplastris mollitiuis ꝛ resolutiuis sicut est emplastrũ dictũ supra: ꝛ bonũ emplastrũ esset ex faria ordei ꝛ malua uisco ꝛ farina fenugreci ꝛ seminis lini. ¶ Et nota iuxta ꝓdicta ꝙ qñcũqꝫ tu vides mẽbꝫ liuescere siue ꝓ se siue propter ineptã curam: supple tu scarificatio ꝛ lauatio est necessaria cũ aqua salsa ꝛ positio ventosarũ vel sanguisugarũ ꝛ postea apponere emplastra mollitiua ꝛ resolutiua eo ꝙ id est optima cura. Et si nõ indiget scarificatione vt qz nõ sit ibi tãta magnitudo ꝛ corruptio mẽbri siue in mẽbro ſ tam incipiat mẽbrũ tendere ad hoc tunc sis cõtentus mollitiuis: qz qñ nõ est tantũ nocumentũ põt remoueri per mollitiua resolutiua q̃ dicta sunt ꝑus sine scarificatione. Tunc sequitur illa pars:

¶ Et scias ꝙ administratio eorũ que fortiter repcutiũt in ꝑmis ꝛ eorũ q̃ fortiter resoluũt in fine ẽ mala: caue ergo quãtũ potes. Infrigidatio eñ vehemẽs pducit ad illud quod sciuisti. ꝛ aqua frigida similiter est de illis que oportet cauere nisi in eis que sunt sicut herisipilla: ꝛ in resolone vehementi accidit dolor.

¶ In qua pte ponit quendã canonẽ generalẽ de nimia repcussione ꝛ nimia resolone: ꝛ dicit: Et scias ꝙ administratio cẽ. fortiter. i. nimis fortis in ꝑmis. i. i ꝑn° apostematis ꝛ eorꝫ q̃ fortiꝫ resoluũt i fine. i. in statu apostematis: ꝛ etiã possumus itelligere ꝓ fine. i. declinationẽ apostematis: qz vtrobiqꝫ nocet nimia resolo ad illud qđ sciuisti. i. ad ꝓdicta nocumẽta q̃ dicta sunt prius: ꝛ aqua frigida fiꝫ est de illis que oꝫ cauere. ſ. in ꝓncipio flegmõis: qz aqua frigida est nimis repcussiua: ꝛ intellige aqua frigida pura qz admixta cũ aceto vel ceroto: vt dictũ fuit supra bñ põt administrari: sed pura nõ est bona in ꝓncipio flegmõis: qz nocet in se ratione nimie frigiditati: ꝛ rõne nimie humiditatis: qz oꝫ medicinã repcussiuã flegmõis esse deficatiuã stipticã: vt dictũ fuit supra: nisi in eis que sunt sicut herisipilla. i. nisi in flegmonẽ herisipillatis. qz in herisipilla bene põt administrari aqua frigida: sicut apparebit postea: eo ꝙ in herisipilla q̃rit maior alteratio q̃ in flegmõe: in flegmone aũt queritꝫ maior resolutio: qz in flegmone est mã magis ꝓstricta q̃ ibi: ꝛ ideo in herisipilla vel in flegmonibus q̃ sunt quasi herisipilla bñ põt administrari aq̃ frigida in ꝓncipio ꝑm ꝙ melius apparebit in capso herisipille. ꝛ in resolone fortiꝫ accidit dolor. mõ hic oñdit: qz cauẽda est nimis fortis resolutio: qz nimis fortiter resoluẽtia inducũt dolorẽ: eo ꝙ talia sunt nimis calida: nimis autẽ calida mordẽt: ꝛ inducunt dolorẽ: vt habet videri in tegni. ꝓpter dolorẽ aũt attrahunt plus humores qz ois dolor excuit reuma. ꝛ ideo dicit Sal. de igenio sanita. Caue dolorẽ inq̃tũ potes: qm nihil est cã apostematis sicut dolor. Item sunt cauenda fortia resolutiua nimis ꝓpter aliud qz resoluũt subtile ꝛ derelinquũt grossum: vt dictũ fuit supra: hic ꝑ in apostematibus cauẽda sunt nimis fortiter repcussiua ꝛ nimis fortiter resolutiua. Tenendũ est ergo mediũ in vtroq;.

¶ Si ergo volueris regere i ꝓncipio cũ sedatiõe doloris nõ approxies eis aquã calidã ꝛ olea mollificãtia ꝛ emplastra facta ex huiusmodi medicinis: ipa eñ vehemẽter sunt cõtraria ei qđ est necessariũ de phibitiõe effusionis. Et redeas ad bolũ armenũ solutũ in aqua frigida aut cũ oleo rosa. ꝛ melius oleũ rosa. est illud qđ est ex rosis ꝛ oleo: i oleo qppe est resolutio quedã: aut lentes decoctas cũ rosis: aut merdalengi cũ oleo rosato.

¶ Supius Aui. docuit qđdã medicias repcussiuas q̃ cõpetũt i ꝑn° flegmõis: ꝛ docuit et remouẽ qđdã nocumẽtũ qđ põt accidere ex illis: ꝛ posuit quẽdã canonẽ de nimia repcussione ꝛ nimia resolone. In pte ista ifert quẽdã canonẽ de remotõe cuiusdã accẽtis flegmonis. ſ. doloris di

ens:Si ergo volueris regere in ꝓncipio ⁊c̃.

Sed hic est duꝫ ꝓ°.qz dic̃ Aui.qz ſi volueris regere cũ ſedatiõe doloris nõ appꝛoximes eis aquã calidã ⁊c̃.qz id videt ꝓtrariũ Ga.6.de ige.ſani.Dic̃.n.ibi.Aq̃.n.cala mitigat dolorẽ ⁊ cãs apatt.

¶ Propterea Aui.videt ꝓtrariari ſibiꝑſi: qz dic̃ q̃ nõ debẽt appꝛoxiari olea mollitia ⁊ empla facta ex ſemib° q̃ volum° ſedare dolorẽ ſluonis:ſz dixit ſupi° q̃ mollitia ſũt ad dilatãdos poꝛos ⁊ ad ſedãdũ dolorẽ ſluonis:g̃ tũc ſi volueri regẽ apa cũ ſedatiõe dolori debeo admiſcẽ mollitia ⁊ ẽpla facta ex talib° medicis mollitis. ¶ Dõz ẽ q̃ dolor põt ꝓtigere i apate duob° modis.vno°rõne male cõpłonis ⁊ fluxꝰ q̃ ẽ ibi:⁊ talis dolor ẽ maxie i ꝓ° apatis.Ali° eſt dolor q̃ ꝓtingit ex ꝓſtrictiõe hũoꝛis in apate ⁊ ex ꝓculcatiõe ipius:mõ ꝓm° dolor ſedat cũ repcuſſiuis ⁊ nõ cũ molliuentibus:qz repcuſſiua alterãt malã cõpłonẽ ⁊ ꝓhibẽt curſum mãe.⁊ ꝓpter ħ dixit ſ̃ Aui. Et hũectatio in ꝓ° eſt tumoroſa:⁊ de tali ſedatiõe doloris itelligit ħ Aui.⁊ iõ bñ dixit in ꝓ° Aui.Sz ſcõs dolor ſedat cũ mollitiuis ⁊ apientibus poꝛos:⁊ iſto mõ locut° fuit Aui.ſupra cũ dixit q̃ mollitiua ſunt ad dilatãdũ poꝛos ⁊ ad ſedãdũ dolorẽ.ſ.q̃ eſt poſt ꝓm°:qz ex ħ q̃ dilatãt poꝛos rarificãt mẽbrũ ⁊ reddũt mãm aptã reſołoni ⁊ faciũt eã euapoꝛare:⁊ iõ ſedant dolorẽ:vñ q̃ñcũq; ꝓtingit dolor ex ꝓſtrictiõe humoꝛ ſedat ꝑ mollitiua ⁊ reſolutiua lenia: ⁊ ħ ẽ qõ ſubdit Aui. in ſequẽti pte.Si vo iſta nõ valẽt: ħ eſt nõ ſufficiãt ad ſedandũ dolorẽ vt qz dolor ſit ibi ex ꝓſtrictiõe humoꝛ ⁊ ħ eſt q̃ apa tã trãſiut ꝓm° ⁊ eſt in augmento tũc adminiſtra volubilem° ⁊c̃. Et iſto mõ ẽt itelligũt Ga.6.ẽ ige.ſan. cũ dicit:Aq̃ vo cala q̃ mitigat dolorẽ ois apatis.Aui.aũt ħ dicit q̃ nõ admiſtres aquã calaz mollitiuã ad ſedãdũ dolorẽ in ꝓ°:qz ille dolor ẽ ex mala cõpłone ⁊ effuſiõe mãe:⁊ iõ dz ſedari ꝑ repcuſſiua ⁊ nõ ꝑ mollitiua:qz mollitiua ſũt vehemẽter ꝓtraria ei qõ neciuz ẽ de ꝓhibitiõe effuſionis:vt dicit Aui.in ſra:⁊ iõ Aui. nõ ꝓtrariat ſibi ipſi nec etiã dicto Gal.'⁊ iſta verba extrahũt ex dictis Gal.in lib° de ſimplicib° medicinis cap.de mitigatiuis doloris.

¶ Sz redeas ad bolũ armenũ ſolutũ in aq̃: qz id repcutit ⁊ alterat cõpłonẽ calaz ⁊ meli° oleũ roſa. eſt id qd eſt ex oleo ⁊ roſis.Dicit ħ Aui.qz vt dicit Gali.i lib° de ſimpli. medicis ãtiq̃ miſcebãt ſalẽ i oleo qppe.ſ.ro.ẽ reſolo q̃dã. dicit q̃dã qz pauca ẽ ibi reſolo ſz ẽ q̃ſi tẽperatũ.⁊ iõ dicebãt auctores q̃ calefacit ⁊ ifridat:⁊ iõ dixit Aui.ꝑ tãto ħ verbũ:vt q̃ ẽ meli° oleũ ro. qõ eſt ſolũ ex oleo ⁊ roſis q̃z ſi admiſceãt ibi ſal:⁊ tũc ñ erit ita mitigatiuũ doloris:eo q̃ eſt nimis reſolutiuũ.rõne ſalis:⁊ ſi nõ admiſcef ibi ſal tũc in eo erit pauca reſolo. Et iõ optimũ erit cũ bolo armeno in ꝓ° flegmõis ad ſedãdũ dolorẽ.aut lẽtes coctas cũ roſis mollificenf ꝑus lẽtes in aq̃:⁊ poſtea coquant cũ roſis:poſtea terant ſil ad modũ empłaſtri: illud eñ erit optimũ empłz ꝓhibitiuũ fluxꝰ mãe:⁊ altatiuũ cõpłonis. aut ad merdaſengi.i.ad litargirũ ductũ in mortario cuz oleo ro.in modũ vnguenti.Tunc ſegtur illa pars:

¶ Si vo iſta nõ valẽt ⁊ q̃ eoꝝ curſu currũt adminiſtra volubilẽ: qñ ipa ẽ vehemẽtis iuuamẽti in ꝓncipio ⁊ ſtatu ⁊ alfirẽgi ⁊ albaſce ⁊ apiũ ⁊ albedarungi ſil'r. Et multotiẽs qdẽ ſedat dolorẽ vinũ dulce mixtũ cũ oleo ro. imo cõgelatũ vue ⁊ paꝝ cere ſup lanã aut lana yſopi ifrida/ta i eſtate tepefacta i hyeme: aut ſpõgia infuſa i vino ſtiptico aut aceto aut aq̃ frigida; ⁊ crocus igredit i ſedatiõe dolorꝫ ¶ Cũ ergo vides iceptionẽ apoſtematis icedẽ itinẽ exiture tũc dimitte ifrigidationem ⁊ incede in viam eius qõ maturat ⁊ aperit.

¶ In iſta pte Aui.poſtq̃z poſuit q̃ſdã medicias repcuſſiuas q̃ cõpetũt i ꝓ° flegmõis ⁊ ſedat eꝰ dolorẽ i ꝓ°. In iſta pte ponit medicias q̃ſdã cõpetẽtes magꝭ i augmẽto: veꝝ ẽt qz Aui.iter illa itermiſcet q̃ſdã medicias repcuſſiuas q̃ cõpetũt poti° i ꝓ°.dic̃ ġ:Si vo iſta ñ valẽt.i.ſi ꝑdicte medicie repcuſſiue ñ ſufficiũt ad ſedãdũ dolorẽ:vt qz dolor nõ ſolũ ſit ibi ex mala cõpłone ⁊ fluxu mãe: ſz ẽt ſit ibi ex ꝓſtrictiõe hũoꝛ\ quẽ oz reſoluẽ:⁊ ħ ẽ qz tã apa trãſiunt ꝓncipiũ ⁊ puent ad augmẽtũ:qz añ id ips nõ poſſum° ponẽ mollitia ⁊ reſolutiua tũc admiſtra volubilẽ:qz volubilis eſt apitiua poꝛoꝝ ⁊ mollitia ⁊ iõ ſedãt dolorẽ ex ꝓſtrictione hũoꝛis i apate:⁊ ħ ẽ qõ ſubdit Aui.qñ ẽ vehemẽtis iuuamẽti i ꝓ° ⁊ ſtatu. Et itellige i ꝓ°.ſ.augmẽti.ẽ.n.iuuatia i ꝓ° augmẽti qz ẽ mollitia ⁊ apitiua poꝛoꝝ cũ pua calitate:vł ſi itellr i ꝓ° apatis tũc ẽ iuuatja i ꝓ° pmixta cũ repcuſſiuis:⁊ maxie cũ i ꝓ° ꝓtigeret dolor ex ꝓſtricti one hũoꝝ fcã ꝑ nimiã repcuſſionẽ:⁊ ẽt ẽ iuuatiua in ſtatu apatis pmixta cũ alijs mollitiuis ⁊ reſolutiuis cuz ipa ſit apitiua ⁊ reſolutia ſic̃ appet ꝑ Aui.i.ſ.li.⁊ alfirẽgi.i.minium cũ q̃ pingit ⁊ alachaſech.i.ſticados:⁊ apiũ ⁊ albedorogi ſil'r.i.baſilicõ amplũ cũ folijs lat':Oia iſta pñt adminiſtrari i augmẽto admixta cũ repcuſſiuis qñ reſolutiua ſũt. Et multotiẽs ſedat dolorẽ vinũ dulce mixtũ cñ oleo ro.qz id medicamẽ eſt ptim repcuſſiuũ ⁊ ptim reſolutiuũ vñ cõpetit i dolore flegmõis exñtis i augmẽto: dic̃ aũt vi nũ dulce:qz vinũ dulce eſt minꝰ ficcatiuũ ⁊ plus hũectatiuñ q̃z aliud:exiccatio aũt nõ cõpetit in flegmõe niſi i fine ſz añ finẽ cõpetũt mollitia reſolutia ⁊ maxie in augmẽto. ⁊ ꝓpẽ ħ Aui.ſubdit:imo ꝓgelatũ vue ⁊ paꝝ cere ſupplecũ oleo roſa.poſitũ ſup lanã.i.ſup carpiã ſũ.ſedat dolorẽ Et dic̃ Aui.imo qz plus cõpetit cõgelatũ vue añ finẽ flegmõis:ſicut i augmẽto q̃z vinũ:qz nõ eſt ita exiccatiuũ: ꝑ ꝓgelatũ vue intelligũ fabã q̃ ſit ex vino mixto cocto vſq̃z ad ſpiſſitudinẽ mell'.vñ faba nõ eſt tñ exiccatiua ſic̃ vinũ imo ẽ plus mollitia ⁊ minꝰ cala:vt dic̃ Serapio i ſuo antidotario:vñ ſi admiſceaf cũ cera diſtẽpata ⁊ oleo ro.erit medicamẽ optimũ i augmẽto flegmõis ⁊ ſedatiuũ doloris. Et lana yſopi.i.lana ſuccida pinguis:⁊ dr lana yſopi qz ex tali lana fit yſopꝰ hũida ꝑm q̃ dr i.ſ.li. ſupple ⁊ tal' lana ſedat dolorẽ:qz ẽ mollitia ⁊ ſolutia ifridata i eſtate ⁊ itelligẽ ħ ꝓterq̃z i neruis ⁊ i capite:⁊ maxie iſtis diſcooptis qñ ẽ ibi apa:qz ibi debent apponi oia calida actu aut ſpongia infuſa i vino ſtiptico aut aceto ⁊ aq̃ frida potꝰ cõpetit in ꝓ° q̃z in augmẽto:⁊ iõ ſupi° poſuit id medicamẽ Aui.inter medicias repcuſſiuas:⁊ crocus ingredit in ſedatiõe doloris:qz crocus eſt apitiuus ⁊ reſolutiuus ⁊ ſtipticus eſt:⁊ iõ manifeſte conuenit in augmẽto admixtus cũ medicis repcuſſiuis ⁊ mollitiuis:qz reſoluit ⁊ adiuuat ſtipticitatẽ ⁊ ſiccitatẽ medicia ꝝ repcuſſiua ꝝ ꝑm q̃ dictuz fuit ſ̃.⁊ iõ cũ ħ q̃ reſoluit ꝓhibet fluxũ mãei ad locũ:⁊ iõ crocus maxie igredit in ſedatiõe doloris maxie qñ apa eſt in augmẽto.Tunc ſegtur illa ps:(Cũ ġ videris iceptionẽ apatis.)in q̃ itermiſcet quendã canonẽ de curatiõe apatis qñ incedit in viã exture.i.in viã collectiõis ſanie. Et dicit q̃ qñ vides apa incedere i viã exture hoc eſt q̃ colligat:tũc dimitte infrigidationẽ.i.dimitte medicinas repcuſſiuas:⁊ icedas ſolũ cũ eis q̃ maturãt.ſ.ꝓmo ⁊ aperiũt.i.reſoluũt:vel expone cũ eis q̃ maturãt.ſ.ꝓmo: ⁊ poſtea cũ eis q̃ apperiũt apoſtema maturũ:qz ꝓmo debem° maturare apa:⁊ poſtea apire vel cũ medicis ſi poſſumus vel cũ ferro. Et bonũ maturatiuũ eſt ſicut ẽ empłm ex farina tritici cũ aqua ⁊ oleo ⁊ croco cocta. illud eñ eſt optimũ maturatiuũ qõ pducit flegmões ad maturationẽ in quibus eſt duricies quaſi ad modũ ſclirofis vt multotiens ſum expertus.Tunc ſequitur illa pars;

¶Cū ãt apa puenit ad statū: tūc necessaria sūt q̃lia sūt anetū ⁊ camemilla ⁊ maluauisc⁹ ⁊ semẽ lini ⁊ silia: imo ẽpla q̃ nominant basilicõ ⁊ q̃ noiantur diaquilon.

¶In q̃ pte ponit medicinas q̃sdã q̃ cõpetũt i statu flegmonis: ⁊ pz qđ dicit. et itelligas ꝺ de diaglon qđ diaglon valet i statu apatis: qr ẽ resolutiuũ mollitiuũ. Jté valet etiã maxie qñ exalauit subtile ⁊ remãsit grossũ: ⁊ valet precipue qñ ps subtilis puenit ad maturationẽ rõne cui⁹ rũpitur apa ⁊ esset ibi gõdaz trumbũ sanies ⁊ derelicta est ps grossa in circuitu q̃ nõ puenit ad maturationẽ: in tali enim maxime appropriat diaquilon. Tunc sequitur illa pars:

¶Et emplastũ de colcotar exiccat absq; dolore: et ꝓpter illud est ei⁹ admistratio incõueniẽs cũ fit inflãmatio flonis: ⁊ est cõueniẽs qñ nõ timet aggregatio: ⁊ melius est vt ponas sup ipam desup lanam infusam in vino stiptico

¶In q̃ pte ponit q̃sdã medinas q̃ cõpetũt in declinatione flegmonis q̃ medicine debẽt esse deficcatiue: vt dictũ fuit supra. Dicẽ. Et emplastũ de colcotar. i. diapalma deficcat absq; dolore: ⁊ iõ su. cõpetũt in fine flegmõis: qr in fine cõpetit ꝺficatio ⁊ resolo: ⁊ ꝓpter id eoz admistratio ẽ icõueniẽs cũ fit inflãmatio flegmõis: qr tũc qñ est inflãmatio flegmõis cõpetũt repcussiua alterãtia cõplonẽ: ⁊ iõ ñ debẽt admistrari talia empla in ꝓncipio nec i augmẽto flonis: nec i statu: qr ibi ꝓpetũt resolutiua mollitiua lenia: vt dictũ ẽ ꝑus. Et ẽ cõueniẽs eorũ admistratio qñ nõ timet aggregatio. i. collectio sanies: hoc ẽ qñ nõ timet ꝙ apostema terminet ad collectionez sanies: qr qñ timem⁹ ꝙ apa terminet ad collectionẽ sanies debem⁹ ponere maturatiua ⁊ nõ ꝺficcatiua: ꝝ si timet ꝑ resolonẽ: tũc ꝓueniũt ista exiccãtia. Et melius ẽ vt iponas lanã ifusaz i vino stiptico: qr tale vinum ꝺficcat: ⁊ ideo cõpetit in fine flegmonis.

¶Et caro min⁹ idiget exiccatiõe q̃z nervus: qñ neru⁹ nõ redit ad suã cõplonẽ cũ exiccatiõe pua: ⁊ caro miozis necessitatis est que pauciores habet arterias.

¶Modo hic qr in curatione nõ solũ admittrant medicie hẽndo respectũ ad morbũ: ꝝ ẽt ad cõplonẽ mẽbri: vt ꝺicẽ Gal. 3⁹ ꝺ igenio ꝑ totũ: qr mẽbrũ cõplonis ficce idiget medicina magis ficca rõne cõplexiõis: tõ Aui. dicit ꝙ ꝑm diuersitatẽ mẽbroz ꝙ medicie debẽt esse magis ꝺficcatiue ⁊ min⁹. Et tõ dicit: Et caro min⁹ idiget exiccatiõe q̃z neru⁹. Et subdit cãz h⁹: qñ neru⁹ ⁊c. Et caro q̃ miozis necitatis ẽ scz i exiccatiõe ẽ q̃ hz pauciores artarias supple ⁊ pauciores neruos: qr ista nõ sic ẽ cõplonis ficce. Tũc sequit illa pars:

¶Et multotiẽs qꝺẽ cadit necessitas scalpellandi ante maturationem.

¶In q̃ pte ponit quosdã canões in curatõe flegmõis put flegmõ ꝓuertit ad saniẽ: ⁊ diuidit in tres ptes ꝑm ꝙ tres canones ponit. 2ª ibi(Et multotiẽs) 3ª ibi(Et de apatib⁹ calidis.) Dicit ꝝ ꝙ multotiẽs est neẽe scalpellare añ maturationẽ. i. añq̃z fiat maturatio: ⁊ hoc est qñ ẽt hũor cõstrict⁹ valde in apate et mult⁹ vel ex frigido vel ex numta repcussiõe: in tali. n. casu. vt dicñ fuit supra facim⁹ scalpellatõnẽ añ maturationẽ vt egrediat sãguis mal⁹ ostrict⁹ i apate ne corrũpat: ⁊ ꝑ ꝑs corrũpat mẽbz ⁊ mortificet.

¶Et multotiẽs igeniat i attrahẽdo apa ex mẽbro nobili ad ignobile cũ attractiuis: deinde curatur ⁊ aperitur.

¶Hic ponit 2ᵐ cañ. Et ꝺicẽ. Et multotiẽs igeniat in attrahẽdo ex mẽbro nobili ad ignobile: fiẽ est i locis emũctoriis cũ attractiuis. s. calis vel ventosis vel sanguisugis: vt ponit Auic. in ꝑmo. deinde cura. i. mã cuz emplis. s. maturatiuis: ⁊ postea aperiat. Nõ aũt h⁹ dicti est supra posita ⁊c. qr melius ẽ ꝙ fiat apa in mẽbro ignobili ⁊ emũctorio q̃z remaneat in nobili ⁊ faciat apostema ꝑm ꝙ etiã ponit Auicen. in primo. Sequitur illa pars:

¶Et de apatib⁹ calidis q̃ idigẽt sanioſita te emplastreẽ caput ei⁹ cũ psilio ⁊ cũ exti ctiuis i circuitu ei⁹: et limat ex apatib⁹ ⁊ emplastris cũ pẽna: qñ digiti ledũt ipz.

¶In q̃ pte ponit tertiũ canonẽ. Et ꝺicẽ. Et de apatib⁹ calis que idigẽt sanioſitate hoc ẽ: qr debẽt puenire ad saniem. emplastretur caput eius cum psilio su. vel cuz similis repercussiuo illi. Et cum extractiuis.

Sed hic est dubiũ de hoc qđ dicit Auic. dicit ꝙ apata cala valẽ q̃ idigẽt maturatõe debẽt emplastari cũ psilio ⁊ silibus. ¶Sed hoc est cõtra qđ superi⁹ dixit ibi. ¶Cuz ergo vides inceptionẽ apatis incedere ultra nere exiture: tunc dimitte infrindationez ⁊c.

¶Preterea hoc est ꝓtra illũ affozissimũ ypo. q dicit: Calidũ saniẽ facies. Ponit eni ypo. ꝙ medicia faciẽs saniẽ est cala ⁊ nõ frigida: q̃ tũc videt male dicere Auic. q dicit ꝙ emplastret caput talũ apatũ cuz psilio ⁊ cum aliis extinctiuis in circuitu. ¶Dicendũ est ad hoc ꝙ ꝓncipaliter ⁊ ꝑz se vt in pluribus medicina faciens saniez debet esse calida: vt posuit Auicen. ⁊ ratio hui⁹ apparebit postea in processu: sed per accidens et in casu: vt hic ponit Auicẽ. põt esse medicia maturatiua frigida: ⁊ hoc est sicut ponit Auicẽ. in apostematib⁹ valde calidis: ⁊ talia apostemata sunt sicut apostemata herisipillata: quia in talib⁹ apostematibus valde calidis naturalis calor valde inflãmatur intantuz ꝙ ꝓhibetur eius operatio que est digerere materiam ⁊ eam conuertere in saniem: sed si apponatur medicamen frigiduz: tunc prohibetur talis inflãmatio caloris naturalis: ⁊ ideo tũc calor naturalis cõfortatur ex appositione talium frigidoz: et tũc agit in materiã apostematis: ⁊ eam cõuertit ad saniem. Jterum etiaz quia in talibus apostemat⁹ calidis fit exalatio spiritus ⁊ caloris magis per frigidum: aut prohibetur talis exalatio. et iõ adiuuat ad faciendũ saniem per accidens. Jterum si nõ apponeretur medicina frigida ꝓpter itensaz eius calidi tatem rumpetur tale apostema anteq̃z digeraf. ⁊ iõ in tali casu sunt apponẽda frigida medicamina: etiã quando volumus maturare. Q; ergo dicit qr Auicen. dicit: Cum ergo vides ⁊c. Dicendũ ꝙ ibi loquitur Auic. vt in pluribus regulariter. Jterum quãdo ypo. dicit: Calidũ saniẽ faciens. intelligit hoc per se ⁊ vt in pluribus: sed per accidens ⁊ in casu nihil prohibetur ꝙ medicamen frigiduz sit maturatiuum sicut in apostematib⁹ valde calidis: sed hic ponit Auicen. ⁊ limatur ex epythimatib⁹ ⁊c. quoniaz digiti ledunt ipsum: qr ꝓpter caliditatem ibi intensaz est maximus dolor: ⁊ ideo quanto tactus potest fieri cuz maiori facilitate tanto est melius: quia tunc fiet tactus facilior: ⁊ ideo dicit Auicen. alibi. Et si tactus fuerit necessarius fiat cũ facilitate. Et cãm h⁹ reddit Gal. illo vbo: Laue dolorẽ quãtũ potes: qñ nil est cã apostemati sicut dolor.

¶Herisipilla ⁊ species eius. Capitulum .IIII.

Am sciuisti causas herisipille et i spẽs eius in libro primo

¶In isto capło determinat Auic. de q̃dã apate calo qđ fit ex colera: qđ vocat herisipilla: Et diuidit ps ista in ptes duas. Primo determiat de ipso ꝺficultatibus

ad cās ꝛ signa. 2° determinat de ipo q̄ntū ad curā. 2ª ibi in 2° caplo(Oz vt euacue.) Prima ps diuidit in ptes qua tuor: p° determinat de cāis ꝛ signis ipi° herisipille. 2° oñ dit vbi plm hz generari. 3° ponit qdā iudiciū sūptū ab ipa in qdā egritudine. s. in fractura ossis. 4° excusat se ad ponēdū diuersitatē iter herisipillā et flegmonē: q: ō hz ēt oppoz est alibi. 2ª ibi:(Et vbi plus accidit) 3ª ibi(Et q̄nq; accidit) 4ª ibi(Et tu qdē iaz cognouisti) Pria ps hz ptes duas: p° excusat se a ponēdo cās herisipille. 2° ponit signa ipi° p q̄ distiguit herisipilla a flegmone. 2ª ibi(Et illa ex qb°) Dicit ḡ Jā scisti cās herisipille: q: cā ei° est colera vel pura vel admixta: ꝛ spēs ei°: q: herisipilla ē duplex. qdā est pura ꝛ qdā ē cōpōsita cū flegmōe: ꝛ vocat herisipilla flegmōides si vincat ibi hūor coleric°. Si aūt vincat hūor sāguine° vocat flegmon herisipillades. Et nō solū herisipilla pt cōpōi cū flegmōe: sz ēt cū apate molli: vt dicit Gal. de ige. sani. pticula. 13ª. ꝛ i talib° passiōib° cōpositi debēt eē curatiōes cōpōite: ꝛ fm q̄ vincit ibi vna passio: sic etiā oz vicere cura illi°: sz q: ex curatiōib° simpliciū habēt curatōes cōpositoꝝ: ꝛ tō Aui. ponit curā istoꝝ fm materiē put sūt morbi simplices: et maxie q̄ntū ad localia in li. p° fen 2ª ca° 5° ō egruudib° cōpositi illo ca. Et sāguineum q̄ purum flegmones ꝛc. Deinde cum dicit:

Et illa ex qb° discernit ex flegmōe sūt quoniā herisipilla magis appentē habet rubedinem et puriorem.

Hic Auic. ponit signa ipi° herisipille in qb° distinguit ab ipo flegmōe: ꝛ diuidit ps hec i ptes pl'es fm q̄ plura signa ponit i qb° herisipilla distiguit a flegmōe. Primo ḡ ponit vnū signū qō sumpta colore. Dicē ḡ: Et illa. s. signa ex qb° discernit a flegmōe sūt: q̄ñ herisipilla magis apparentē hz rubedinē. i. hz rubedinē magis in superficie: quia materia in herisipilla est in superficie: et puriorē. s. rubedinem: quia color colere est rubeus ꝛ clarius.

Et ex flegmone apparet rubedo ad nigredinē declinis aut viriditatē: et pl'm coloris ei° est occultū in pfundo: ꝛ rubedo herisipille destruitur p tactū statim ꝛ albet ei° loc° cā subtilitatis materiei rubee aut sepatiōis ei°: deinde redit velociter ꝛ nō sic' est rubedo flegmōis et vides in rubedine herisipille colorē croci ꝛ citrinitatē et nō vides illud in rubedine flegmonis.

Ad nigredinē declinis aut ad liuiditatē. i. ad quādā obfuscatōez: q: color sanguis exūus in apate spālr est color rube° turbid° ꝛ non clar°: ꝛ pl'm coloris ei° occultū est in pfundo ei° ppter gossitiē sanguis: ꝛ tō mā ē ibi magis pfūda q̄z in herisipilla: ꝛ vides in rubedie herisipille colorē croci ꝛ citrinitatē ꝛ nō vides id i rubedie flegmōis: q: color cole ē rube° citrin°: color sanguis ē color rube° turbidus. ꝛ ideo attinet cuidā ob fuscationi et nigredini.

Et apa herisipille nō fit nisi i eo qō appet ō cute ꝛ flegmō pfūdat i carne etiā: ꝛ herisipilla est pura: ꝛ nō est ita flegmō.

Hic Auic. ponit alīō ngnū p qō distinguit herisipilla a flegmōe: ꝛ dicit apa herisipille. i. tumor herisipille nō fit nisi i eo qō appet de cute: ꝛ cā huius ppt subtilitatē māei. ꝛ tō q: cola subtilissimi liquoris ē: penetrat cito carnē q ē rara ꝛ nō retinet nisi in superficie ꝛ cute: eo q: cutis dura est ꝛ spissa fm q̄ dicit Gal. 13ª. pticula de ige. sani. q flegmō p. fundat rōne grossitiei māe. Et tō dicit Gal. in pticula pallegata: sz siē flegmō fit in carne ptē cutis āplectēs sic istō. s. herisipilla fit in cute ptē carnis amplectēs. Tūc Auic. ponit aliud signū distinguēs iter flegmonē ꝛ herisipillā dicēs q herisipilla ē pura. s. vt plm ꝛ nō ē ita flegmon: q: vt dictum fuit supra: vt plurimū associatur ei aut duricies aut herisipilla aut furiositas.

Et puenit q̄nq; ex calitate herisipille ad hoc vt cōburat cutē ꝛ ei° virulētia vesicat ꝛ minorat illud in flegmone.

Hic ponit signū distinctiuū herisipille a flegmōe q̄ sumit ex quodā effectu quē facit calitas herisipille ꝛ dicit: Et puenit q̄nq; ex calitate herisipille ad hoc vt cōburat cutē: ꝛ hoc est q̄n mā ipi° est multū acuta adusta ꝛ ei° virulētia vesicat. s. ad modū ignis ex q̄bus vesicis egredit qdā virulēta: ꝛ minorat istud in flegmōe: q: flegmon nō puenit vt plm ad tantā calitatē ꝛ adustiōnē: q: mā ei° est magis humor benign° sīē sanguis: vñ vt plm nō venit ad tantā malitiam sicut herisipilla cuius materia est colera.

Et pura nō ipellit penit° ꝛ flegmō ipellit: ꝛ quāto pl° multiplicat additio sāguis sup colericū est ipulsio magis appens ꝛ dolor et pulsatio vehementiores.

Hic ponit aliud signū per qō distinguitur herisipilla a flegmōe: ꝛ dicit pura. s. herisipilla nō ipellit penit°. i. nō inflat nec facit tumorē sicut facit flegmon. Et ratio huius est ppter subtilitatē materiei: vñ expādit in superficie cutis ꝛ nō retinet ꝛ coartat in vno loco. Et quāto plus multiplicatur additio sanguinis super colericum. i. si flegmon ꝛ herisipilla cōponant quāto plus in tali cōmixtione vincit flegmon ꝛ humor sanguine° tāto est ipulsio magis apparēs. i. inflatio ꝛ tumor ppter rōnē dictā ꝛ dolor ꝛ pulsatio vehemētiores. q: cū mā sit grossior ꝛ magis pfūdata in carne ibi fit maior tēsio ꝛ pstrictio hūoris i membro: vñ sequit dolor maior: ꝛ fit etiaz ibi maior coartatio artarie: vñ sequitur maior pulsatio artarie: ꝛ ratio istoꝝ melius fuit posita in caplo primo de apatibus supra.

Et herisipilla attrahit febrem vehemētius q̄z flegmon.

Hic ponit aliud signum distinguens dicens: ꝛ herisipilla attrahit febrem intellige effimeram: quia talis febris puenit ex apostematibus exterioribus ratione caliditatis eoꝝ: et raro puenit inde febris putrida vehemēt°. i. citius q̄z flegmon: ꝛ hoc est ppter maiorem caliditatem herisipille: vnde citius in ea inflāmat spiritus q̄z in flegmōe: ꝛ ideo citius prouenit ex ea febris effimera: licz febris putrida pueniret in flegmone ratiōe maioris repletionis que est ibi: vnde hic Aui. intelligit de febre effimera: que vt plurimū sequitur apa rōne caliditatis ipsius.

Et q̄nq; cōsequit ex calitate herisipille vt cōburat cutē: q̄re alterat illō qō nominat herisipilla: ꝛ nō est ita flegmon.

In ista parte Auicen. repetit quoddam signum distinctiuum herisipille a flegmone adiungendo quoddā. Dicit ergo. Et quandoq; cōsequitur ꝛc. quare alteratur id quod nominatur herisipilla. i. non videtur tunc q̄ sit herisipilla: q: propter illam adustionem ꝛ vesicationē quā facit videtur q̄ sit prima vl ignis perfectus: quia assimilatur tunc in accidentibus eius ꝛ non est ita flegmon. ratio autem eius est dicta superius.

Nō est ergo inflatio herisipille minor inflatōe flegmōis: imo pl's: vez tēsio fle-

gmõis ⁊ dolor ei⁹ ẽ ppt̃ tẽsionẽ: ⁊ qñq; fit maior quapropter dolor herisipille est minor.

¶ In pte ista ex dict⁹ ꝓcludit qdã correlariũ. Sequit⁹ n. ex dictis q; inflãmatio herisipille. i. calitas herisipille nõ est minor inflãmatõe flegmõis. i. calitatis flegmonis: imo inflãmatio herisipille est maior inflãmatõe flegmonis eo q; mã ipius est plus cala: ⁊ tõ pducit ad vehementiem citi⁹ q; flegmon: ⁊ citi⁹ attrahit febrẽ: vt dcm̃ est. veruntñ tensio flegmõis supple ẽ maior q; i herisipilla: q; ibi mã est magis coartata ⁊ collecta i vno loco: i herisipilla aũt est sparsa in superficie: vt dictũ est. ⁊. Et dolor ei⁹. s. flegmonis ẽ ppt̃ tẽsionẽ: ⁊ qñq; fit maior dolor in flegmõe q; in herisipilla. ¶ Et nota q; rõ q̃re dolor ẽ maior in flegmone q; i herisipilla est: q; dolor i apate ꝓtigit ex duob⁹: ex mala cõplone ⁊ ꝓstrictiõe ⁊ ꝓculcatiõe hũor⁹ i mẽbro solutis punuũ: mõ in flegmõe ẽ vtraq; cã: q; ibi est mala cõplexio ⁊ cõculcatio hũoris i mẽbro: i herisipilla ãt nõ est talis ꝓculcatio ⁊ ꝓstrictio hũoris: ꝫ ibi sit mala cõplo. Et tõ cõcludit Aui. quapter dolor herisipille est minor: ꝫ supple punctio in herisipilla est plis q; in flone: q; ibi est acutior materia: vnde est in ea punctio ad modum spine

Tunc sequitur illa pars:

¶ Et vbi plus accidit herisipilla accidit in facie ⁊ incipit a lepore nasi ⁊ augmẽtat apostema ⁊ expanditur in facie tota.

¶ In q; pte oñdit i quo loco corpis plis accidit herisipilla Et dicit ġ. Et vbi plus accidit herisipilla accidit in facie. Et cã h⁹ pot esse rõne calitatis ⁊ subtilitatis mãei de rõne cui⁹ est petere ptes superiores: ⁊ etiã q; in pub⁹ superib⁹ vigẽt maxie hũores calĩ ⁊ subtiles: ⁊ tõ herisipilla: vtplm accidit in facie et incipit a lepore nasi. i. a pte nasi q; ẽ iuxta supcilia: ⁊ postea augmẽtat ⁊ expandit p faciem totam.

¶ Et quãdo accidit herisipilla a fractura ossis sub cute: tunc illud est malum.

¶ In hac pte Aui. pot qdã iudiciũ supiũ ab herisipilla i q̃dã pte. s. in fractura ossis: ⁊ dicit q; qñ accidit herisipilla a fractura ossis sub cute ẽ malũ: itellige ẽ malũ pviã signi ⁊ p viã cãe: p viã cãe: q; herisipilla ibi exiis corrũpet os ⁊ plis corrodet rõne mãe male ex q; fit. Itez est malũ p viã signi: q; ẽ mai⁹ nocumẽtũ ppt̃ mẽbrũ vbi ẽ: ⁊ h ẽ qõ dic̃ vpo. in 7ª pticla affo. in ossis dnudatiõe herisipilla malũ.

¶ Et tu qdẽ iã cognouisti diuersitatẽ iter herisipillã ⁊ flegmõez i loco alio ab isto.

¶ Hic se excusat isufficiẽter ponendo diuersitatẽ iter flegmõz ⁊ herisipillã. Dic̃ ġ. Et tu qdẽ cẽ. scisti i loco alio ab isto. s. in pmo canõe de apat⁹ calidis. ibi. n. apparuit diuersitas ⁊ distinctio iter herisipillã ⁊ flegmonẽ. Vel pot hoc referri ad ea que dicta sunt in libro pmo: fen 2ª cap. de egritudinibus compositis.

¶ Cura herisipille. Capitulũ. v.

Oportet vt euacues corp⁹ ab ea cũ solutiuo colere: et si indigẽt flõmia flõma etiã. Et flõmia qdẽ nõ mltũ ꝓfert nisi qñ materia est iter duas cutes. Si ãt pfũda fuerit tũc ei⁹ iuuamẽtũ minorat ⁊ forte attrahit: ⁊ si indiguerj reiteratõe solonis vẽtris post flebotomiã fac illud fm q; calefit ex duab⁹ materijs.

¶ Superi⁹ Auic. determinauit de herisipilla q̃ntũ ad cãs ⁊ signa ipi⁹: hic determiat de cura. ⁊ diuidit i duo. p⁹ ponit curã ei⁹ q̃ntũ ad vlia. 2⁹ q̃ntũ ad localia et pticularia 2⁹ ibi (Deinde pmuta te ad infrigidãdũ) Dicit p⁹. 03 q; euacues corp⁹ supple qõ patit ab ea. i. ab herisipilla cũ solutiuo colere cũ sirupo rosato laxatiuo ⁊ similib⁹ purgãtib⁹ colerã: ⁊ si indiget flebotomia flebotoma. Et flebotomia quidem nõ multum cõfert ⁊c.

Sed circa istã ptẽ ẽ dubitatio ꝺ dcõ Aui. vi. n. ex pisse ponere totũ ptrariũ. dic̃. n. q; flomia ꝓfert qñ mã ẽ iter duas cutes: ꝫ si mã pfũdat: tũc minorat ei⁹ iuuamẽtũ: q; qñ mã est iter duas cutes: tũc significat q; est mã colica pura: ⁊ p ꝓns q; est herisipilla pura Qñ ãt mã pfundat: tũc mã colica est admixta cũ sanguie: ⁊ p ꝓns herisipilla nõ est pura: ꝫ admixta cuz flegmone: q; vt supi⁹ dicebat in h dict apa herisipille a flegmone: q; apa herisipilie nõ fit nisi in eo qõ appet de cute. flegmon aũt pfundat in carne: nũc aũt qñ herisipilla est pura: tũc nõ cõfert flomia: qñ aũt est admixta cũ flegmõe: tũc ꝓfert flomia: ġ tunc nõ cõfert flomia herisipille qñ mã est iter duas cutes: ⁊ ꝓfert qñ mã pfundat. ġ tũc in vtraq; pte videt dicere falsuz Auic. ¶ Ad hoc rñdet p exceptiõez lr̃e. Et pot ista lr̃a exponi plib⁹ modis: vno modo sic. Et flomia qdẽ nõ multũ cõfert nisi qñ mã est iter duas cutes. i. nisi qñ mã colica est pauca ⁊ ẽ admixtio sanguinis mlta supple q; est apt⁹ fluere ⁊ est in cursu. Si aũt pfũda fuerit id est si mã colica sit multa: ⁊ hoc q; mã colica pura sit vl q; pauca est ibi mã sanguinea admixta: vñ itelligit h q; mã colerica pfundet nõ ppter multã admixtionẽ sanguinis sed pfundat: q; mã colerica est mlta: vñ est ita in magna q̃ntitate q; est ibi in superficie ⁊ in pfunditate: tũc eius iuuamẽtũ minorat. i. tũc ita nõ ꝓfert flomia: ⁊ forte attrahit id est forte augmentat herisipilla. s. cuz sit flebotomia qñ mã colerica est multa vel pura: q; cum sanguis sit frenuz colere vt dicunt auctores si fiat flebotomia qñ mã est multa vel pura: tũc ex tali extractõe sanguinis pot colera supcalefieri ⁊ ex tali supcalefactiõe ⁊ ebulitiõe colere attrahit ibi plus de hũorib⁹ ⁊ p ꝓns augmentat herisipilla: ⁊ tõ bñ dicit Auic. in primo cañ. fen 4ª. ca. de flebotomia. Et sũmotpe tibi caue ne egrũ ad vnã duaz rez perducas. s. ad colericoz hũoz ebulitionẽ ⁊ frigidoz crudtatẽ: ⁊ tũc pole est q; aliqñ p flomiã augmẽtet: q; attrahit sicut est in dicto cã. ¶ Alio mõ pot exponi sic. Et flomia qdẽ nõ mltũ ꝓfert nisi qñ mã est iter duas cutes. i. nisi qñ mã pls ipellit ⁊ tumet appenẽ: q; qñ mã pls ipellit appet est signũ q; est secum sanguis admixtus: q; materia sanguinea plus ipellit: vt dictũ fuit supza in pmo cap. illo. ꝯ. ⁊ pura nõ ipellit penit⁹ ⁊c. qñ aũt sanguis est admixt⁹ cũ colera: tunc flebotomia ꝓfert. Si autem pfunda fuerit. i. si materia minus ipellit vl nullo mõ impellit appareter tunc minoratur eius iuuamentũ. i. flebotomie: q; quãdo nõ impellit tunc significat q; est herisipilla pura vel pauca admixtio sanguinis: vnde tunc nõ ita confert flebotomia: ⁊ forte attrahit. i. forte augmentat herisipilla. s. qñ fit flebotomia qñ mã nõ ipellit: q; tũc cũ colera fit pura vel multa in q̃ntitate p flebotomiaz pot ibi fieri maior ebulitio colẽ: vt dictũ fuit. ġ: vñ attrahũt hũores ⁊ pt herisipilla augeri. Cũ ista expositiõe ꝓcordat Aly. in dispositiõe regali: q; dicit q; qñ herisipilla est sine tumore: tunc cõpetit solutio ventris. si est cũ tumore: tũc debet fieri flebotomia ⁊ solutio ventris fm q; apparet per verba eius in capto de curatione herisipille. Tertio mõ pot exponi istud verbũ Aui. sic. nam fm q; apparet p Gal. 14ª pticula: de uige. sani. herisipilla est dupex: q; qdã est cũ vulnere: et qdã sine vulnere: illa q; ẽ sine vulnere ẽ illa q; fit ex colera nõ adusta nec mala: vel fit ex sanguine tenui q; proportionat colere. Illa aũt q; est cum vulnere sit ex colera adusta grossa mala. Et tõ dicit ibi Galie. nam si colera sit corrosiua ⁊ calidissia cutẽ excoriabit vsq; ad sui interiora: ⁊ talis herisipilla est mala. Et ido dicebat Auicenna in

ꝑmo capitulo huius tractatus. Et si pertranſierit colera in groſſitie ſua vſq; ad ſubaz ſanguis ⁊ fuerit mala.i.fuerit mā adusta: vñ ꝓpter aduſtionē igroſſat ⁊ ꝓſūdat vſq; ad ſubaz ſanguis: accidet herisipilla mala: tūc ḡ exponē dictū Auic. Et flebotomia gdē nō multū ꝓfert niſi qñ mā eſt iter duas cutes.i.niſi qñ mā herisipille ē ſubtilis ⁊ nō aduſta: ſiē eſt herisipilla q̄ eſt ex colā vl̄ ſanguie ſubtili ꝑportionato colere. Si vō ꝓfundat.i.ſi mā colē ſit groſſa ⁊ caliditſſima ⁊ aduſta: ſiē eſt in herisipilla mala q̄ veſicat cutē: q; colera ꝓpter aduſtionē ſuā ꝓſūdat ſe vſq; ad ſubſtātiā ſanguis ⁊ penetrat cutē vſq; ad ſui ēteriora: tūc minoraſ et⁹ iuuamentū: q; tūc qñ herisipilla eſt cū vulnere mā ipi⁹ eſt caliditſſima ⁊ aduſta ⁊ eſt colera valde acuta: ⁊ tō dicebat Auic. ſupius. Et qñq; puenit ex calitate herisipille ad hoc vt cōburat cutē: q; timem⁹ ne ꝓpē fl'omiā cuz ſanguis ſit frenū colē pl's augmētaret colā: ⁊ p ꝑñs augmentek malicia herisipille: ⁊ h̄ qđ ſubiūgit Auic. Et fortaſſe attrahit.i.fortaſſe augmētabit herisipilla p fl'omiā: ⁊ q̄cunq; mō exponaſ ſiue ꝑmo mō ſiue ſcō mō ſiue tertio: apparet rñſio mō ad tertū ꝑ expōnē dicti Auic. Et ſi idiguerit reiteratiōe ſol'onis p fl'omiā fac illō ꝑm q; calefit ex duab⁹ materijs.i.ꝑm q; ſupabundat ibi ſanguis vel colā: q; ſi ſupabūdat ibi pl's colā: reitera ſol'onez vēteris: ſi aūt ſanguis: reitera fl'omiā. ¶ Et nota h̄ q; ſiē herisipilla pōt miſcerī cū flegmōe: ita etiā pt cōponi cū apate molli: ⁊ ēt cū apate melico duro: ⁊ ſiē curatio ipi⁹ qñ miſcek cuz flegmōe ē cōpoſita: ita etiā curatio ipi⁹ qñ miſcek cū apate molli ⁊ duro ē cōpoſita: vñ ſiē idigem⁹ ibi farmatia ⁊ fl'omia: ita hic idigem⁹ eūone colere ⁊ fl'atis: ſi cōpōnk cū apate molli: ⁊ ſi cōponk cū duro idiget eūone colere ⁊ melle. Et eodē mō itellige de cura q̄ꝫ ad localia: ⁊ h̄ eſt qđ dicit Gal.14. pticla de igenio: ſed ſiē herisipilla miſcek cū flegmōe ſic ⁊ cū molli apate: vocaſ q; moll' herisipilla: ⁊ ſil'r ſi ifridek vl̄ idurek vt ſi cōponaſ cū hūore frigido duro.i. cuz hūore melico herisipilla dura vocaſ: ⁊ ſicut cōpoſite ſūt paſſiōes cōpoſit egēt hūoribꝰ: ſic etiā in iſtis facietē dū. eſt Auicen. tū nō fecit mentionē de his: q; raro contingit q; cōponaſ herisipilla cuz apate molli ⁊ duro: ſepe autē contingit q; cōmponatur cum flegmone.

Alterius quereret aliq; q̄re nō fecit illā diſtinctiōez ꝺ cā ꝑmitiua ⁊ antē i herisipilla ſic feē i flegmōe. Et videk q; ꝺbuiſſet eā facē: q; penes iſtas cās diuerſificaſ cura iſti⁹: ſicut etiā cura flegmōis. Et h̄ ꝑz ꝑ Aly. i libro oculoꝝ quē feē tractutu. 11. de curis morboꝝ gēialr: q; ſi cā herisipille ſit ꝑmitiua: medicia ei⁹ ꝺz eē diſſolutiua et mollitiua: vt dicē ibi Aly. Si aūt eſt añs ꝺz eē refrigeratiua ⁊ humectatiua.

¶ Dm ē ad hoc vno⁹ q; qñ fecit mētionē de iſtis cāis: q; illud qđ dicē de eis i flegmōe dedit h̄ itelligere de eis i herisipilla. ¶ Alio⁹ pt dici q; nō fecit mētionē: q; raro ꝓtingit q; herisipilla fiat a cā ꝑmitiua ſiē ſit flegmō: q; vtpl'm hūores q ꝓcurrūt ad factiēdū apa ex cā ꝑmitiua ſūt ſāguinei ꝓpē maiorē ei⁹ abūdātiā i corpe: ⁊ tō Auic. h̄ iſtā diſtinctionē nō poſuit ſiē poſuit in flegmōe. ¶ Et nō q; vt dicē Aly. i illo lib. oculoꝝ ſi herisipilla fiat a cā ꝑmitiua ꝺz curari in ꝑn⁹ cū reſolutiuis ſiē in flegmōe: ſz ñ ꝺz eē iſta reſolutiua ſiē i flegmōe: q; i herſipilla q̄rit maior alteratio q̄ꝫ in flegmōe: vt dicek poſtea. Si aūt ſit a cā añti: tunc ꝺz curari ſicut h̄ ponit Auic. vñ bñ diuerſificaſ ibi cura q̄dā mō in herisipilia penes iſtas cās. ſz Auic. nō fecit mētionez de hoc ꝓpē ꝑdictas cauſas: vñ ſolū poſuit curam ipi⁹ ꝑut ſit a cā añti. Tunc ſequitur illa pars:

¶ **Deinde ꝑmuta te ad ifrigidādū eā cū ifrigidatiuis fortib⁹ ſcitis i capl'o flegmonis ⁊ cū effuſiōe aq̄ frigide: ⁊ fac illud donec alterek color. Pura enī deſtruik cuz alteratiōe coloris ⁊ diminutōe ipſi⁹. Et ad vltimū ifrigidatio i herisipilla ē magis neceſſaria: qñ flāma ⁊ dolor iflāmatiuus in ea eſt plus: ⁊ cūo in flegmōe eſt magis neceſſaria: quoniā materia in ea ē magis inobediens ⁊ groſſior.**

¶ In q̄ ꝑte ꝑſequit curā herisipille q̄ꝫtū ad localia: ⁊ circa hoc Auic. duo facit. Primo ponit curā ipi⁹ q̄ꝫtū ad principiū. 2° q̄ꝫtū ad ſtatū. 2° ibi (Sz circa ſtatū ipi⁹) Item ꝑma in duas. Prio oñdit q̄ medicie cōpetāt i herisipilla cōpādo ipam ad flegmonē. 2° oñdit vl'r q̄luter medicina ꝺz eē in ꝓncipio ipi⁹. 2ª ibi (Et oz vt ſit ifridatio) Dicit ꝑ°. Deide. ſ. poſt eūonē toti⁹ corpis cū ifrigidatiuis fortib⁹ zē. ⁊ cū effuſiōe aq̄ frigide: h̄ habes quō aq̄ frida ꝓuenit in herisipilla: vt dictū fuit ſupra: nō aūt in flegmōe. Et cām h⁹ Auic. reddit cū dicē: Pura. n. deſtruit cū alteratiōe caloris ⁊ diminutiōe ipi⁹. ⁊ hoc eſt qđ dicē Gal. 14ª pticula de igenio. ſil'r pura herisipilla mox vt calorem emittet: euadet. Dicit aūt Auic. pura: q; vt ibi dicē Gal. pura ſi nō ſit: ſz mixta cū flegmōe diu fridate impoſita cutis luuida efficiet ⁊ē. Et cām h⁹ reddit Auic. cū dicit: Et ad vltimū ifrigidatio in herisipilla ē magis neēcia: qñ iflāmat. i. qñ herisipilla nocet pl's rōne calitatis q̄ꝫ rōne ꝓſtrictiōis hūoris: q; mā eſt expāſa in ſupficie: ⁊ hoc ē qđ ſubdit: et iflāmat i ea id eſt dolor in ea eſt rōne calitatis ⁊ inflāmatiōis: ſz in flegmone: vt dictū fuit ſupra eſt dolor rōne tenſiōis: ⁊ tō in herisipilla cū ſit maior calitas ⁊ nō ſit ibi mā coartata ſicut in flegmone eſt neēcia magis infridatio q̄ꝫ in flegmone: ⁊ tō cōpetunt in ea fortiter repcuſſiua: et cūo. i. reſolo in flegmone eſt magis neceſſaria ſupple q̄ꝫ in herisipilla: qñ mā in ea. ſ. flegmone eſt magis inobediēs et groſſior et ideo quia materia in flegmone eſt graſſior ⁊ plus conſtricta in membro q̄ꝫ in herisipilla: tō nō cōpetit infrigidatio i flegmōe ſiē i herisipilla: ⁊ tō nō cōpetit in ipa aq̄ frida ſiē i herisipilla: vt dictū fuit ſupra. ¶ Deide cū dicē:

¶ Et oz vt ſit ifrigidatio ei⁹ i ꝓncipio fortis ſtipticitatis ad hoc vt fortitā augmētetur eius ſtipticitas ſup ipi⁹ frigus.

¶ Vniuerſaliz at q̄tis cōpl'onis ꝺz eē medicina repcuſſiua in ꝑn⁹ herisipille: ⁊ dicē: Oz q; medicia ei⁹ in ꝑn⁹ ſit frigida cum forti ſtipticitate adeo vt augmentek ipi⁹ ſtipticitas ſup ipſi⁹ frig⁹. Et videte cām q̄re in ꝑn⁹ herisipille ꝺz eē medicina frida fortis ſtipticitatis eſt: q; medicina repercuſſiua: vt dictū fuit ſupra: ponit in ꝑn⁹ apatis cal'i ꝓpter duo. Primo ad ꝓhibēdū fluxū hūoꝝ. 2° ad alterādū malā cōpl'onē calidā: mō q; in herisipilla eſt valde hūor ſubtilis: ⁊ tō rōne ſue fluxibilitatī eſt maxie fluxibilis pl's q̄ꝫ ſit hūor flegmōis: q; mā flegmōis ē magis groſſa. ⁊ fluentia ſtipticis ſedank: vt ponit Gal. in lib. de igenio ſani. tō medicina repcuſſiua in ꝑn⁹ herisipille ꝺz eē frida ⁊ fortioris ſtipticitatis q̄ꝫ ſit in flegmōe ſiē eēt empl'm; factū ex roſ ⁊ maluis decoctis i aq̄. ⁊ cū decocta ſunt terank ⁊ admiſtrek ibi parū aceti ⁊ olei roſacei ⁊ puluis corticū granatoꝝ ⁊ lētū. Vel fiat empl'm ex lentib⁹ ⁊ roſis ⁊ maluis decoctis in aqua cū pauco aceto ⁊ oleo roſato ⁊ bolo armeno: ⁊ poſtq̄ꝫ decocte ſunt terank ad modū vnguenti; ⁊ miſceaſ ibi puluis balaſtiaꝝ: ⁊ ſil'r etiā oēs ſucci et herbe infrigidantes cū ſtipticitate ſunt boni in ꝑn⁹ herisipille. Et addit Auicen. q; ita debet eē medicina fortis ſtipticitatis vt fortitan ſit magis ſtiptica q̄ꝫ frigida. Dicit autem hoc vt oſtēdat q; medicina debet eſſe vehementis ſtipticitatis ratione materie ſubtilis vt non currat que eſt parata cito currere: vt dictum eſt. Sed nihilominus credo q; ibi debet eſſe maioris frigiditatis in ſe q̄ꝫ ſtipticitatis: quia in herisipilla ratione magne caliditatis intenditur plus alteratio q̄ꝫ aliud: vt dictum eſt ſupra: quia plus

nocet rone sue caliditatis: t io dicit Aui. forsitan: t no dixit totaliter asserendo q debeat ee vehemeti stiptica qz frigida: sz solu dixit h dictu vt ondat q dz ee vehemetis stipticitatis medicina ipsius in pno qz in fine.

Sed tu dices videl q Rasis ponat q in pno flegmois copetat medicine magis stiptice qz in pno herisipille: qz ipe dicit q in sanguineo debem° pcedere in pno cu eis q infrigidat stipticitate facit. i. siccitate: qz vt dictu fuit supra medicina repcussiua flegmonis in pncipio debet esse frigida t sicca: medicina aut herisipille repcussiua debet esse frigida t hida: t ca huius dicta fuit supra: t in vtroqz debet esse medicina frigida cu stipticitate p̄pter fluxu mae: sed in herisipilla debet esse plus stiptica qz in flegmone ppter cam dicta. ¶ Sic ergo tunc nota vt dictu fuit pus: qz in herisipilla debet esse medicine frigide in pncipio t humide: sed cu istis debet esse vehemes stipticitas vel p se vel admixtione reru stiptica cum eis. In flegmone aut debet esse medicine frigide t ficce cum stipticitate: sed no tanta quanta debet esse in herisipilla. Et io p dictu Rasis explicat illud qd Auic. intellexit implicite: qz Aui. no expressit nisi de frigiditate t stipticitate medicie in pncipio herisipille: ille vo addit q debet esse h in ea humectatio: t p dictu Aui. explicat id qd Rasis intellexit implicite: qz Rasis no fecit mentione de stipticitate medicine in pncipio herisipille: iste aut expressit q debet esse vehemetis stipticitatis. Et intellige p id qd dictu e q medicie in pncipio herisipille debet esse frigide t humide zc. qz hoc est verum nisi herisipilla fuerit vlcerata: qz cotingit qnqz q vlcerek: qz sz rone mae copeteret frigida t humida: tn rone vlceris no debet tuc apponi: sicut etia dicet postea de formica vlcerata t corrosiua sicut ibi videk: sed debet esse tunc deficcatiua rone vlceris: qz vlcus putrefit ab humidis t sanak ex siccis: vt postea declarabit in suo capio. Tunc sequitur illa pars:

¶ Circa statum vero fit ipsius frigus vehementius stipticitate eius.

¶ In qua ponit cura herisipille qtu ad statu: t duo facit. Primo ondit qlis medicia copetit in statu ipsius p̄t tps stat° coparak ad tps pncipiu. 2° ponit qsda medicias que sunt vtiles in statu. t cu hoc ondit absolute cuius coplexionis debet esse medicia ipsi° in statu. 2ª ibi (Et si fuerit herisipilla sup cute.) Prima in duas. p̄mo ondit qlis medicina copetit i statu coparado ad pncipiu ipsius. 2° docet vitare queda nocumenta q possent accidere. 2ª ibi (Et caue cu hoc zc.) Dicit g p̄mo. Circa statu vo ipsius. i. herisipille fit frigus. s. medicine vehemetius stipticitate: quasi velit dicere q in statu medicia debet esse pauce stipticitatis cu no indigeam° phibere fluxu sicut in pncipio.

Sed hic est dubitatio: qr videk p dictu Auic. q medicina herisipille debeat ee magis frigida in statu qz in pno qz ipe dixit in pno q medicina debet esse frigida cu vehemeti stipticitate adeo vt stipticitas quasi augmetek sup ipsius frigus: hic aut dicit q in statu sit vehementius stipticitate frigus: videl g velle Aui. q medicina herisipille debeat esse in pncipio plus stiptica qz in fine: in statu aut debet ee plus frigida qz stiptica: ergo in statu debet esse plus frigida qz in pncipio. ¶ Sed hoc est contra oes auctores t contra Auic. in p̄mo cap. de cura apatu in gñali q ponit q in statu apatis debet vincere resolutiua: ergo zc. ¶ Preterea e dubitatio de dicto Auic. in se qm ponit in statu solum medicina frigida: cu in statu cuiuslibet apatis copetat resolo. ¶ Dicedu est ad hoc p expositionem dicti Auic. qui dicit q in statu debet esse frigus vehemetu° stipticitate eius: vult. n. dicere Aui. q cu medicina repcussiua: vt dictu fuit supra: debeat duo hre. s. frigiditate t stipticitate in pno dz esse medicia repcussiua vehemetis stipticitatis adeo vt forsan augmetek et° stipticitas sup ipsi° frigus p̄m q dixit pus Aui. cu hoc dictu fuit supra t expositu: i statu aut medicia repcussiua dz misceri cu resolutis: t dz ee magis frida qz stiptica: qr in statu ma ta fluxit: t io in statu magis idigem° alteratioe t resolutioe qz phibitioe fluxu°: t io in statu dz ee maioris frigiditas medicie repcussiue qz stipticitas: sz n intelligas p̄pter h q i statu medicia repcussiua debeat ee magis frida qz in pno nec Aui. itedit h dice q i pno medicia repcussiua obeat ee vehemeti stipticitati adeo qsi vt sit magis stiptica qz frida: mhilomin° tn debet ee vehemetis stipticitatis: sz in statu no dz ee tate fritatis: qr ma no idiget pura repcussione: sic in pno cu h illa friditas i statu dz ee maioris stipticitate: qr vel pue vl nulle stipticitatis dz ee medicia repcussiua in statu: cu ma ve vel totaliter vel p̄m maioze pte sui fluxerit: t io dato q in pno sui deberet ee medicia magis stiptica qz frida: t in statu sit magis frida qz stiptica: no segt ex h q in statu sit magis frida qz in pno qr i pno cu h q sit vehemetis stipticitatis dz ee fortiter frta: i statu aut no dz esse multe fritatis t nulle vel pue stipticitatis. Et p h pz rnsio ad p̄mu argumetu. ¶ Iterum etia no intelligas q p id dictu Aui. velit q in statu debeat poni medicia frta pura. sz vult dicere q talia medicamia frta repcussiua q debet admisceri cu resolutis i statu debet ee magis frida qz stiptica: qr i statu cuiuslibz apatis copetit resolutiu admixtu cu refrenatis. Sz mhilomin° intellige q i herisipilla debet ee mixta magis cu infridatis qz in flegmone: eo q in flegmone ifridatiua nullo° vel pauc debet admisceri cu resolutis i statu: vt dictu fuit supra: in herisipilla aut debet pus misceri infridatia cu resolutis. ¶ Et ca h pz ex dcis qr in herisipilla magis copetit alteratio qz in flegmone in flegmone at maior resolo: t io qr i statu herisipille adhuc debet ee ifrigidatia t alteratia: t io dixit h Aui. Circa statu vo ipsi°: vt onderet q illa debet ee pus ibi ifridatia qz stiptica coparado fritate eoz ad stipticitate q copetit i statu: t qr in statu no copetit pura repcussio: io dic statim post (Et caue itez ne denigrek zc.) Et et magis post dicit Aui. t curek cu eo in q est resolo t exiccatio fortis cu ifridatione: t io dixi in diuidedo q h Aui. ondebat qlis medicina copetit i statu coparado ad tps pncipiu: t io h solu fac mentione de medicia frta: q dz ee mixta cu resolutis ondendo qlis dz ee ibi. (Et si herisipilla fuerit.) dixi q Aui. ondit absolute qlis medicia copetit i statu: t io dic ibi q medicia et° dz ee resolutia t exiccatia cn ifridatioe. Et p hec q dicta sunt pz rnsio ad 2m augmetu. Deinde cu dicit:

¶ Et caue cu hoc ne redire facias materiam ad membrum intrinsecum aut membrum nobile. Et caue iterum ne denigrek membrum t fuscum fiat t incipiat ire i via corruptionis: t cu apparet aliqd de hoc incede in contrariu vie stipticitatis t infrigidationis.

¶ Docet vitare quedam nocumenta q possent accidere ex repcussioe incouenienter fta: dicit g. Et caue tibi cu h. i. cu repcussioe ne redire facias mas ad membrum itrisecum. i. ad membrum nobile: t h eet qn herisipilla eet i emunctoriis: ibi em nullu apa repcutit pp timoze redu° maei ad membrum pncipale: vt dictu fuit pus: t io ibi n obem° ponere repcussiua sz resolutia: qr no curam° si apa augmetek vt dic Auic. in p° ca° aliqn ipm augem° studiose: vt dcm fuit s. Tuc ponit aliud nocumentu qd posset accidere ex nimia repercussione: vn p̄mu nocumentu sz acciditex repercussione

absolute:sed illud pót accidere ex nimia repcussione.Et dicit.Et caue iterú ne ꝓpter nimiá repcussioné mẽbrum denigret ꝛ fuscú fiat:ꝛ cú appet aligd de hoc.i.de illo nocumẽto icede in ꝓtrariú vie stipticitatis ꝛ ifrigidatiõis.i. icede tũc cú emplastris mollitis ꝛ resolutis:ꝛ hec empiastra dicta sunt in caº.curatiõis flegmõis.Tũc segf illa ps:

¶Et si fuerit herisipilla sup cutez curet ex scoria plũbi cum vino pontico bullito cú folijs sicle bullite cũ vino.

¶Hic ponit curá herisipille vlcerate:ꝓpus vo nõ vlcerate. vñ si ꝓsiderenf medicamia q̃ hic dñr ipa videnf magis referri ad herisipillá qñ cú ea est vlceratio cutis. ¶Alia ꝓmuatio.hic ponit q̃sdá medicinas spãles q̃ cópetũt in statu oñdẽdo absolute q̃lis medicia cópetit i statu.Et diuidit hec ps in ptes tres ꝝ ponit tria empla spãlia q̃ cópetũt in statu.2ª ibi.(Et illud est fiẽ si sumaf.)3ª ibi(Et itez leuiº illo.)Dicit pº.Et si fuerit herisipilla sup cutẽ.i. si fuerit herisipilla pura:ꝛ supple ꝛ fuerit i statu curet cú ex scoria plũbi ꝛc.qr tale medicamẽ est resolutiuũ ꝛ exiccatiuũ cú aliqualt infrigidatione.

¶Et curet cum eo in quo est resolutio ꝛ exiccatio fortis cum infrigidatione.

¶Hic vniuersaliçat q̃lis medicia cópetit i statu absolute Et dicẽ q̃ curet cú eo in q̃ est resolutio ꝛ exiccatio forti cú infrigidatiõe:ꝛ tale empl̃m posset esse fiẽ si fieret empl̃m de lẽtibº ꝛ arnaglossa ꝛ rosis:qr in lentibº est aliq̃ resolutio ꝛ exiccatio fortis:in arnaglossa aũt est aliq̃ resolo cuz aliq̃li infrigidatiõe:qr plantago vt dicit Gal.de ingenio sanitatis:plãtago est repcussiua ꝑtim ꝛ ꝑtim resolutiua. In rosis est ifrigidatio ꝛ exiccatio:ꝛ iõ tale empl̃m optimũ est:ꝛ est loco illoꝝ q̃ hic Aui.ponit.

¶Et illud est sic:sumaf lane veteris aduste no lote põdus.ʒ.xij.ꝛ.ʒ. carbonis de cortice arboris pini tantundẽ.cere.ʒ.xx. scorie plũbi.ʒ.xl.sepe caprini veteris abluti cum aqua.ʒ.xv.olei myrtini.ʒ.v.

¶Nunc Aui.ponit aliud medicamẽ q̃d cópetit in statu q̃d est resolutiuũ ꝛ exiccatiuũ cú aliqualt infrigidatiõe sicut patet considerãdo materiá simpliciú medicinaꝝ que intrant in hoc medicamine.

¶Et itez leuiº illo emplastrũ fiat ex scoria plũbi cũ succo rute ꝛ oleo ro.ꝛ cera.

¶Hic Aui.ponit tertiũ medicamẽ q̃d est vile in statu. Et iterú leuiº illo.i.ꝑdicto emplastro:ꝛ dr̃ esse leuius:qr est pauciorꝝ medicinaꝝ:ꝛ iõ ẽ minoris laboris.Fiat empl̃m ex scoria plũbi cũ succo rute ꝛ oleo ro. Illud empl̃m ẽ resolutiuũ ꝛ exiccatiuũ cũ aliq̃li ifrigidatõe:qr scoria plũbi ifrigidat ꝛ deficcat: succº ruthe deficcat ꝛ resolut ꝛ oleũ rosatũ ẽ eq̃le:ꝛ iõ ẽ infrigidatiuũ in mã cosica ꝛ deficcat. Et nota q̃ si nõ haberet scoria plũbi loco hº posset poni plũbũ vstũ:qr vtº scorie plũbi ẽ silis vtuti plũbi vsti: nisi qr aliquãtulũ plus stiptica est:vt dicit Serap.in libro suo de simplicibº medicis.¶Vel si fieret id empl̃m in mortario de plũbo ꝛ ducerek ẽt cũ pistello plũbi:vt si multuz ducerek succº ruthe ꝛ oleũ ros.ꝛ cera in talt mortario cũ pistello plũbi tũc posset hoc poni loco scorie plũbi ꝛc.

Sed circa istã ptẽ est vna dubitatio: qr dices tu. qr Aluic.nõ ponit curá herisipille nisi q̃tũ ad duo ipa.s.q̃ ad ꝓncipiũ ꝛ statũ:ꝛ nõ ponit curá q̃ ad augmẽtũ ꝛ declinationẽ.Ddm q̃ Aui.ñ posuit vt ostẽderet q̃ eadẽ ẽ cura ipsiº q̃ ad ꝓncipiũ ꝛ augmẽtũ ꝛ q̃ ad statũ ꝛ declinationẽ:qr cú in herisipilla itẽdat maior alteratio q̃z in flegmõe possumº in ipa ponere repcussiua vsq; ad statũ:ꝛ iõ eadẽ ẽ cura ipsius q̃ ad ꝓncm ꝛ augmẽtũ vel parũ diuersificat.Iterú eadẽ est cura ipsius in statu ꝛ in fine:qr in statu oz resoluere ꝛ exiccare ꝛ nõ mollificare fiẽ erat necesse in flegmõe:qr hec mã nõ est ꝑculcata.ꝛ iõ oz solũ resoluere ꝛ exiccare cũ aliq̃li infrigidatione ꝓpter cãm q̃ dicta fuit ꝑius:silr etiã facimº in fine: qr oz ibi resoluere ꝛ exiccare:ꝛ semp oz esse cũ aliq̃li ifrigidatiõe ꝓpter maguã alterationẽ q̃ regrit in ea rõne magne caliditatis q̃ est ibi vt dictum fuit supra.

¶De formica miliari. Capl̃m. vj.

Formica ẽ postula aut postule q̃ egrediunt ꝛ faciũt accidere apa puz:ꝛ ãbulãt:ꝛ fortasse vlcerãt:ꝛ fortasse resoluunt.ꝛ tu iam sciuisti causam cuiusq; illorum.

¶Postq̃z Aui.determinauit de apatibº:hic determinat de postulis ꝛ bothor:q̃ dñr ẽt ẽe de gẽe apatũ.differũt ñ quodãmõ vt postea dicet.Et in isto caº Aui.determinat de quodã apate siue pustula cosica q̃ dr̃ formica.appellatur aũt tale apostema formica ꝓpter triplicẽ silitudinẽ quã hz cũ illo aialt qõ dr̃ formica.s.in paruitate:qr formica est postula valde pua:ꝛ similaf et in ambulatiõe:qr ambulat ad modũ illius aialis:ꝛ similaf etiã et in pũctura:qr pũgit ad modũ pũctiõis formice;ꝓpter q̃ istas tres silitudines dr̃ illõ apa formica.Et diuidit ps ista in duas.Prima determinat de ipa theorice.2º practice.2ª ibi(Cũ non incipis in ea cũ eũone ꝛc.)Prima in duas.Et ꝑmo oz scire qd sit formica vlr ꝛ ponit signa eius.2º ponit diuisiões ipsiº in suas spẽs.2ª ibi(Et ad sũmũ oẽ apa.)Prima i duas.ꝑmo oñdit vlr qd est formica cũ qbusdã cõscriptiõibº.2º ponit signa ipsiº.2ª ibi(Et colorꝝdẽ formice.)Dicit ꝑmo Formica ẽ pustula.Et nota hic q̃ postula differt ab apate in hz:qr postula dicit eminẽtiã puã:apa aũt dicit eminẽtiã magnã cõparẽdẽs matorẽ locũ:ꝛ hoc ẽ qd dicẽ Aluic. ꝑmo cañ.fen 2ª.Et eminẽtia i cute ẽ ex gẽe apatis:ꝛ eminẽtie sunt apata pua quẽadmodũ apata sunt eminẽtie magne:vñ pustula ẽ de gẽe apatis:sz pustula sub hoc noie dicit eminẽtiã puã:apa aũt sub hz noie appropiat magis eminẽtie magne.Iterú ẽt videf differre pustula ab apate in alio:qr in pustula vt plũm egredit q̃dã hũiditas q̃ indiget exiccare.vñ postula vt plũm est apa puũ cũ q̃dã vlceratiõe ex q̃ egredit q̃dã hũiditas:apa aũt nõ est sic vt appet subtilr intuẽti.Dicit pustula aut pustule:qr in mẽbro vbi orit tale apa fiũt semp pustule multe pue:vñ q̃libz illarũ pustulaꝝ põt dici formica:ꝛ ẽt totũ illud vbi fiũt tales pustule multe põt appellari formica. Et ideo dicit Aui.est pustula vel pustule q̃ egrediunf.s.extra cutẽ ꝛ faciũt accidere apa purũ.i.apa colericũ:ꝛ hz est verũ maxie q̃tũ ad vnã spẽm eius.s.q̃tũ ad ambulatiuã:illa.n.ẽ maxie apa colericũ.qr fit ex colera pura subtili acuta valde:sicut dictũ fuit i pº caº huiº tractatº.¶Sz hic ẽ vna alia lra q̃ est extra:ꝛ est alia q̃ dicit aliter:ꝛ faciũt accidere apa puũ:ꝛ credo q̃ sit melior ꝑma:qr hz verũ maxie q̃tum ad oẽs spẽs eius:qr formica vlr est apostema paruũ:vt dictũ fuit supra. Et ambulant.s.tales pustule:vnde ois formica est ambulatiua quecũq; sit rõne acute materie:sed quedam ambulãt plus ꝛ citius sicut illa que fit ex colera pura:quedam minus ꝛ tardius sicut illa q̃ fit ex colere admixta cũ flegmate que vocatur miliaris:vt de hoc postea apparebit.Sic ergo tũc ex dictis apparet quid est formica absolute:qr formica est apostema colericum paruum ambulatiuũ in cute:ꝛ fortasse vlcerant.s. iste pustule ambulatiue:ꝛ fortasse resoluunt:hoc est dicere q̃ iste pustule ambulatiue q̃ dicunt formica aliqñdo cõuertunt ad vlcerationẽ sicut qñ mã est adusta:ꝛ tunc sunt formica corrosiua:aliqñ tñ resoluunt.s.sine ꝙersione ipsarum ad for-

micam corrosiuā sicut qñ mā nō esset ita mala. Et videte q ex istis dictis Aui. pñt extrahi spēs formice z dauf itelligi iplicite: qz ois formica ē ambulatiua: ſz q̄dā ē ambulatiua pure: z q̄dā ē cū ꝑ corrosiua: z has duas spēs Aui. dat maxie itelligere p istā lr̄az. Et ābulatiua pura. Est. n. duplex: q̄dā ē ex cola pura: z ista vocaf ābulatiua absolute: z q̄dā ē ex cola mixta cū flate z ista vocaf miliaris: z hoc Aui. nō tāgit manifeste in ista lr̄a: ſz de hoc faciet iferius mētionē: z ꝯ tres sūt spēs formice ꝑm q dictū fuit ꝑ us: z declarabiſ i isto ca°. ſ. ābulatiua miliari z corrosiua.

¶ Et tu iā scisti cāz cuiusq; ille. ſ. i ca° p° apātū cal'ox. ibi. n. dictū fuit q cā formice ābulatiue ē cola pura subtil'. Cā aūt formice miliaris est flā mixtū cū cola. Cā aūt formice corrosiue vt ibi appuit ē: si cola fiat adustior z grossior ꝓpter adustionē. Ūn si mā formice ābulatiue fiat adustior z grossior: tūc ābulatiua ꝙuertiſ in corrosiuā. Item etiā si mā formice miliaris fiat adustior: tūc etiā miliaris ꝙuertiſ in corrosiuā. Tunc segtur illa pars:

¶ Et color quidē formice ad citrinitatez est declivis z est inflāmata cum substantia verrucali z rotunda.

¶ In q̄ ꝓie ponit signa formice gñaliꝝ: z ponit tria signa. vnū signū ponit sūptū a colore: aliud signū ponit sūptū a pūctura. Dicit ḡ ꝑ°. Et color qdē formice ē declivis ad citrinitatē: z itelligē q pl's declinat ei° color ad curinita tē ꝑm q ē ibi pl's de cola pura vel admixta: qz color col'e est rubeus clarus tēdēs ad curinitatē z ad colorē curi vl croci vt dictū fuit ꝑius: z i hoc nō dr̄t formica ab heriſipilla: qz ēt color heriſipille pure declinat ad istū colorez vt visuz est ꝑius. ſz differt formica ab heriſipilla i ꝫ q̄ Aui. ponit postea: z est inflāmata cū ſuba tassulie: idest cū verrucali substantia z rotunda.

¶ Et ꝑm plurimū habet radicē latam nisi quedaz species eius acrubaurod: z est radicis parue quasi fit pendens.

¶ Hic ponit aliud signū formice qđ sumiſ a figura ipſius: Et dicit q ꝑm plurimū formica habet radicē latā: z ſupple caput acutū nisi q̄dā spēs eius q̄ vocaf achzuarod. i. pozalis q̄ est spēs formice: z radicis pue est. i. subtilis q̄si fit pēdēs: z ꝯ vocaf ista spēs pozalis: qz in sua figura pēdet ad modū pozi. Et itelligē hoc ꝓpter id qđ dicit Aui. nisi q̄daz spēs ei° z̄c. q ista formica q̄ dr̄ formica pozalis nō est ꝓpria spēs formice: qz ꝑ spēs formice z ꝓpria sunt ille tres q̄ dicte sunt: qz ille distinctionem accipiūt ꝑm distinctionē causaz ipſi° formice: z ideo ois formica reducitur ad vnā illaz truū spēz ꝑdictaz: z ꝯ ista spēs quā vocat Aui. pozalē nō est ꝓpria spēs: qz nō sumiſ ab accīntib° formice: z ꝯ reducif ad vnā truū ꝑdictarū quecūq; sit illa siue ambulatiua siue corrosiua siue miliaris: vñ illud nomen fuit impositū soluz a tali accīte: z ꝯ non est species distincta a predictis speciebus.

¶ Et sētiē i oi formica sic pūctura formice.

¶ Hic ponit aliud signū formice qđ sumiſ a pūctura: z ptz qđ dicit. Tunc sequitur illa pars:

¶ Et ad sūmū oē apa i cute ābulatiuū qđ latitudinē nō hz ē formica vez alia ē miliaris: z alia est corrosiua ꝑm q sciuisti.

¶ In qua ꝓie Auic. ponit distictionē formice in suas spēs Et dicit: Et ad summū. i. vl'r oē apa. ſ. pustulosum in cute ambulatiuū qđ latitudinē non hz est formica. Et videte quā q̄z Aui. hic ex ordine suoz vboz videaf ponere notificationē formice vl'r: tñ ego itelligo q hic ponit vnam spēm formice q̄ dicif ambulatiua absolute q̄ fit ex cola pura: z ideo qñ dicit Aui. Et ad summū oē apostema ambulatiuū in cute intelligo q velit dicere q q̄daz est formica que dicif apostema ambulatiuū in cute: z est hec formica ambulatiua q̄ fit ex colera pura ꝑter istas alias duas spēs eius. ſ. formice miliaris: z alba. ſ. spēs est corrosiua ꝑm q sciuisti. ſ. in ꝑmo capl'o huiꝰ tractat°: sic ḡ tūc sūt tres spēs formice: vna est q̄ dicif ambulatiua absolute: alia est q̄ dr̄ miliaris: z alia est q̄ dicitur corrosiua.

¶ Circa istam ꝓtē nota q Alyr. in dispōne regali nō videf ponere nisi duas spēs formice. ſ. ambulatiuā z corrosiuā. Aui. aūt vltra ꝫ magis specificat: qz distīguit ambulatiuā in duas. ſ. in miliarē z formicā: q̄ vocaf ambulatiua absolute z ꝯ considerando ꝑticulariter ꝑm vītatē sunt tres spēs formice: z q sint tres spēs appuit ſupra ex intētiōe Aui. in ꝑ° ca° huius tractat°. Et pōt accipi distinctio ea ꝛ sic: qz ois formica aut est ambulatiua pura: aut est ambulatiua corrosiua: si aūt sit ambulatia pura ꝫ pōt accipi dupl'r: qz aut pōt fieri a mā col'i ca pura: z tūc ē vna spēs formice q̄ dr̄ ambulatia absolute aut fit a mā mixta cū flate: z tūc ē alia spēs formice q̄ dr̄ miliaris: vocaf aūt ꝑ° spēs ābulatia absolute: nō qz ēt miliaris nō ambulet: qz etiā miliaris est ābulatia: ſz vocaf ābulatiua absolute: qz illa magis ābulat z cit° q̄z miliaris eo q fit ex cola pura q̄ citi° ābulat q̄z qñ ē mixta cū flate ꝓpt subtilitatē ei°. illa aūt vocaf miliaris qz apa ei° assilatur milio: z distīguiſ ab alia in signis: qz color formice ābulatiue ōclinat pl's ad curinitatē z botor z pustule appent citrini: z etiā i circuitu carnis ē curinitas: qz fit ex cola. Sz in miliari color pustule z botor declināt ad quādā albedinē: vt dicē. Raſ. z qđ ē sup eas z i circuitu de carne ea ꝛ est rubeū: z ꝫ est qz fit ex cola mixta cū flate: z ꝯ vocaf miliaris: qz botor z pustula ei° assilat milio i colore z q̄ntate ipſi°. Si aūt formica sit ambulatiua z corrosiua sic est ꝫª spēs formice ista: z vt dictū fuit ē in ꝑ° ca° h° tractat° vt plurimū fit ex formica ābulatia q̄ mā col'ca aduriſ z in grossaſ: qz tūc ābulatia trāsit in corrosiuā: z q̄ trāsit ad corrosiuā: tūc illa corrosiua ē peior: qz est tardiorus resolonis: ſz nō fit tāte iflāmatiōis: vt dictū fuit ē in ꝑ° ca°: ſz nō ita faciliꝝ z cito trāsit miliaris ꝑm corrosiuā sicut ābulatiua eo q mā ambulāte citius vlcerat z corrodit ꝓpter caliditatē ipſi° z subtilitatē: z etiā citius aduriſ mā ipſi°: z ꝓpt hoc Aui. qz formica corrosiua z formica ābulatia pl's cōcāt q̄z formica miliaris z corrosiua: fecit duo ca ꝫ de cura formice: in vno ca° posuit curā formice ābulatie z corrosiue: i alio aūt pl's posuit curā miliaris. z ꝯ etiā intitulaut Aui. illud caꝑ. ꝑmū tit° de formica miliari ac si sub formica cōprehēdat ābulatiuā z corrosiuā: qz cōcāt pl's adinuicē: z miliaris distīguiſ a corrosiua: qz nō ita cōcant.

¶ Et quando fit vlcus z putrefit appropriatur nomine putridi.

¶ Hic Aui. addit q̄dā de formica corrosiua: z dicē q qñ formica corrosiua facē vlc° z putrefit appropriaſ nōie putridi. i. vocaf vlcus putridū: z ꝯ ē ꝑ cura ipſi° tūc ē recurrē dū ad capl'z de cura vlcerū putridoꝝ: z ꝫ terminaf expō isti° capli. Et respicias bñ istō capl'z: qz pauci ipm bñ itelligūt z multi circa ipm errāt: z spāl'r in spēbus formice.

¶ De cura formice z q̄ eius cursu currūt. Capl'm. vij.

C Elm nō incipis in ea cū eū one hūoris ꝑm q oz in o medicaris vlc° cū eo qđ sanat redit ex alio loco cū nocumēto z ex loco ipo z nō cessat humor facere corrosionē post corrosionē. Et aqua quidē caseicū scamonea inuatiua est in euacuatiōe materiei formice z ei similium.

¶Superius Aui. determinauit de formica theorice ostẽ-
dendo qd esset & quot essent eius spẽs. In pte ista deter-
minat dẽ cura eius practice. s. q̃tũ ad curã ipsius. Diuidit
aũt ps ista in duas ꝑm q̃ duo facit capla ipsi⁹. in ꝓmo ca⁹
determiat de cura formice ambulatiue & corrosiue: & in
2⁹ ca⁹ determiat de cura formice miliaris. 2ª ibi (¶Mi-
liaris silat formice.) Cã autẽ q̃re magis determiat i isto ca⁹
de cura formice ambulatiue & corrosiue q̃ de cura formi
ce miliaris: dicta ẽ ꝓpus: & hõ eã nõ dico. ¶Prima in duas. ꝑ⁹
ponit curã formice ambulatiue & corrosiue absolute q̃-
tum ad vlta. 2⁹ q̃tũ ad localia. 2ª ibi (Vlta aũt ꝑm qnã cu-
rat.) Dicit g̃ ꝓmo: Cũ nõ incipis in ea. i. in formica. & intel
ligit hic de formica q̃tũ ad ambulationẽ & corrosiuã: vt
dictũ est. cũ eũone hũoris ꝑm q̃ oꝫ supple euacuare hũo
rem: qz oꝫ eũare humorẽ: ex his q̃ colerã rubeã laxãt ꝫ
q̃ dicit Alꝟ. in dispõne regali: imo medicaris vlcus. s. for
mice. ¶Et si tu dicas: q̃re Aui. dixit vlcus: cũ formica sit
apa ambulatiuũ &c. ¶Rndendũ est vt dictũ fuit supra q̃ lz
formica sit apa vel pustula: est tñ cum quadã vlceratione
ex qua egredit hũiditas q̃dã & virulentia: & hõ dixit Aui.
vlcus. & hoc etiã melius declarabit post scõam intẽtionẽ
Alꝟ. in dispõne regali cũ eo q̃ sanat. i. cũ medicina locali
sanatiua redit formica. s. in alio loco cũ nocumẽto ex lo-
co ipo. i. formica augmentat i alio loco: & i loco etiã vbi
ꝓpus erat & nõ cessat hũoꝛ facere corrosionẽ post corrosio
nẽ. s. si formica medicet aĩ eũonẽ corpis cũ altq̃ medicia
locali. Nõ aũt dicit Aui. plana est: qz in nullo apostema-
te vel pustula debent apponi localia corpore exĩte ple-
no nisi ꝓius totũ corpus purget & hõ bñ dicit Gal. in 13ª
pucula de ingenio sanitatis: vlez aũt docirinã nõ obliui-
scaris vt p eã valeas ꝓticularia oparꝛ: qz si tu apponis fri
gida repcussiua corpore existẽte pleno nõ recipit reper-
cussionẽ plenũ exĩs corpus: & hõ si apponis medicias fri
gidas in ꝑn⁹ formice corrosiue corpe exĩte pleno nõ re
pcutit mã: imo redit ex alio loco cũ maiori nocumẽto &
augmentat & expandit mã formice in maiori loco. Si ãt
apponant medicie resolutiue corpore exĩte pleno plus
attrahit q̃ sit illud qõ resoluit: & ideo si nõ incipis in for
mica cũ eũone humoris quẽ oꝫ euacuare si statim appo-
nis talia localia auget & plus pambulat: oꝫ g̃ ꝓmo totum
corpus euacuare. Et aq̃ qdẽ caseꝛ cũ scamõea iuuatiua est
in eũone formice materiei & ei filiuꝫ: qz scamõea purgat
materiam calam q̃ est mã formice: aqua caseꝛ purgat cole
rã cũ facilitate vt dicit Rab. & ꝓfert sicut ipse dicit pꝛuri-
tui sicco & malis vlcerib⁹ siccis sicut asaphati & ipetigini
& melle & lepre & egritudinib⁹ q̃ illis sunt sil'es: ipa nãq̃
educit colerã rubeaz & adustã sil': & hõ optima est in istis
pustulis colericis. Tunc sequitur illa pars:

¶Vlta autez ꝑm quã curatur formica est vt que ex ipsa est corrosiua alienetur ab humectatione quã iam administrasti in herisipilla: humectatio enim non est cõueniens vlceribus.

¶In qua pte Aui. pseqnit curã formice ambulatiue & cor
rosiue q̃tũ ad localia: & diuidit ps hec in ptes qnq̃. ꝑ⁹
Aui. facit qõ dictũ ẽ: & ponit quãdã curã ꝓhibituã in for
mica corrosiua. 2⁹ ponit curã formice ambulatiue q̃ non
transit in corrosiuã. 3⁹ ponit curã formice ambulatiue qñ
timet q̃ transeat in corrosiuã. 4⁹ ponit curã formice cor
rosiue. 5⁹ ponit quandã curã formice spãlem ꝑm q̃ cõpa
ratur ad corpus pueri. 2ª ibi (Et administra in ꝓncipijs
eius.) 3ª ibi (Et si timet sup eã corrosio.) 4ª ibi (Cũ ergo
apparet corrosio.) 5ª ibi (Vlox aũt formice.) Dicit g̃ Aui.
ꝑ⁹: Vlta aũt ꝑm quã curat formica supple cũ localib⁹ est
vt q̃ ex ipsa est &c. q̃ iam administrasti in herisipilla: & p
istum textũ positũ hic habes manifeste q̃ de intentione
Auic. est q̃ i herisipilla cõpetãt in ꝑn⁹ frigida & humida
cuz stipticitate & nõ frigida & ficca: sic cõpetũt in flegmõe.
Et rõ hui⁹ dicta fuit superi⁹. qz mã herisipille ẽ colera q̃
est calida & ficca: & tõ in ipsa cõpetũt frida & hũida. in for
mica aũt corrosiua: lz mã ipius sit colera rõne ipsi⁹ ꝓpe-
tunt frida & hũida. tñ qz vlcus est in ea & corrosio q̃ nocet
ab hũiditate. qz oia vlcera & spãlr corrosiua idigent exic-
catiõe. ideo in formica corrosiua nõ cõpetunt hũectãtia q̃
administrant in herisipilla: imo ꝓpetũt exiccantia. & hoc
est qõ subdit Auic. cũ dicit humectatio. n. nõ est ꝓueniẽs
vlceribꝰ: qz oia vlcera idigent exiccatiõe q̃dã: sic dicetur
postea ab Aui. & cã hꝰ vsqz ad illũ locũ reseruet ibi. Suf-
ficiẽter ad id dictũ declarabit. Tunc sequit illa pars.

¶Et administra in principijs eius post sicut lactucaz & nenufar & sempuiuã & vo lubilem & portulacam. Et si fuerit necessarium: tunc q̃ sit sicut solatrum & propꝛie siccum tritum: in ipso enim est exiccatio & sicut arnaglossa & rubus & lens & post ipsam sauich ordei & cortices granatorum & rami vitis.

¶In qua pte ponit curã formice ambulatiue q̃ nõdũ trã
siuit in corrosiuã & dicit: Et administra in ꝑn⁹ ei⁹. s. formi
ce. hoc est dicere aĩq̃z trãseat in corrosiuã: sz solũ sit am-
bulatiua. vñ illud qõ dicit i ꝓncipijs ei⁹ nõ refert ad ipa
ꝓncipij corrosiue: de q̃ Auic. fuit locut⁹. sed refert ad for
micã q̃ fit ex colera. & denotat formicã q̃ nondũ transi-
uit in corrosiuã: sed solũ est ambulatiua. & q̃ Auicẽ. itelli
git hic de formica ambulatiua appet per illaz ptẽ q̃ subse
quit qñ dicit (Et si timet sup eã corrosio &c.) Si enim hic
loqueret de corrosiua nõ diceret postea. Et si timet sup
eam corrosio: qz in formica corrosiua nõ timet corrosio:
cũ sit ibi iam corrosio. sed in ambulatiua timet corrosio.
qz in ambulatiua ꝑ⁹ nõ ẽ ibi corrosio sed põt eẽ futura. &
ideo in ea nõ timet corrosio cũ timor sit respectu absen-
tis vel futuri & nõ respectu pñtis. Sic ergo tunc expone
dictũ Aui. hic. Et administret in ꝓncipijs ei⁹: hoc ẽ admi
nistrat in ipsa formica in ꝓncipijs. i. aĩq̃z vlceret. sed solũ
vt est ambulatiua: ita q̃ hic ponit curã formice ꝑt est pu
ra ambulatiua. ¶Primo sicut lactucã nenufar & sempuiuã
&c. qz ista sunt infrigidantia cũ aliquali exiccatione licet
parua: & hõ emplastrũ factũ ex eis est ꝓueniẽs in formica
ambulatiua. Et põt fieri ex istis emplastrũ vt si coquant
oẽs iste herbe in aqua: & postea terant cũ cultello donec
fiat unde emplastrũ: vel etiã si administrent solũ trite in
modũ salsamenti: optime sunt. Et si fuerit necessariũ tũc
vt sit sicut &c. id est fuerit necessaria maior exiccatio q̃z sit
in ꝓdictis misceas cũ ꝓdictis solatrũ: & ꝓꝛie siccũ tritum
id est ꝓꝛie q̃ est siccum & teratur & fit inde puluis: & iste
puluis solatri admiscet cũ ꝓdictis: in ipo em. s. solatro est
exiccatio supple maior q̃z in ꝓdictis. Dicit aũt Aui. & pro-
ꝓꝛie siccũ tritũ: qz forte magis deficcat solatrũ qñ siccatur
& fit inde puluis q̃z qñ est viride: qz qñ siccat receditoꝛis
humiditas actualis quã hz & remanet frigiditas & sicci-
tas & ei⁹ cõplexio nãlis: & sicut arnaglossa rubus & lẽs. s.
sunt bona qñ indigemus maiori exiccatione: & põt fieri
emplastrũ ex lentib⁹ coctis cum rubo & arnaglossa: & est
emplastrũ optimũ: qz infrigidat & deficcat. Et videte lo-
co illius emplastri põt fieri emplastrũ ex lentib⁹ & rosis
& arnaglossa coctis in aq̃ cũ mica panis furfuret: id est opti
mũ emplastrũ in formica ambulatiua: & in oibus pustu-
lis silibus sic Gal. ponit. 14ª particula de ingẽ. sani. & id
emplastrũ Auic. ponit in cura ꝓpue & ignis ꝓfici: qz oi-
bus talibus pustulis valet: qz infrigidatiuũ est exiccatiuũ
paz repcussiuũ sicut ponit post ipaz Gal. sauich ordei &c.

ſdeſt cõpetit predictũ emplaſtruz qõ ſit ex arnaglossa.eſt bonũ etiã empl'm qõ ſit ex farina ordei cũ corticib⁹ granatoꝝ t ramis vitis:ſiẽ ſi coquãtur rami vitis viridis t tritꝯ cũ farina ordei:t poſtea admiſceat ibi puluis corticũ granatoꝝ vel cortices granatoꝝ:ſi ſunt recẽtes ita q̃ poſſint teri t miſceri cũ farina ordei:id empl'm ẽ bonũ cũ ſit infrigidatiuum t deſiccatiuum.

Sed circa iſtam ptẽ eſt dubitatio: qr vſ q̃ iſta exiccatiua q̃ Aui.h ponit nõ cõpetãt ſalte in formica ambulatiua de q̃ h eſt ꝓmo qr cã formice ambulatiue eſt colã:g̃ medicine eius debẽt eſſe frigide t hũide:qr ſic ꝓpter iſtã rõnẽ medicie herifipille in ꝓn⁰ debẽt eẽ fride t hũide vt ſupius dicebat:ibi ẽt p iſtã rõnẽ vſ q̃ debeat eſſe in formica. ¶Iſtam dubitationẽ optie ſoluit Aly.i diſpõne regali ca⁰ de curatiõe formice.dicit.n.ꝓm q̃ ibi appet q̃ i formica rõne cãe efficiẽtis hãc paſſionẽ cõpeteret medicia frida t hũida:eo q̃ colã ẽ calã t ficca:t tõ dem ẽ ſupi⁰ q̃ i herifipilla cõpetit frida t hũida cũ mã ipſi⁰ ſit colã:Sz qr formica ẽ vlc⁹ qõ dõ ſiccatiõe idiget ꝓp hũiditatẽ q̃ ẽ in ea ꝓm q̃ ibi dic Aly. tõ applicam⁹ ꝓpoſitũ curatiõis ad accñs.i.ad vlc⁹ qõ idiget dõſiccatiõe:tõ cõpetit i ea medicia exiccatia. ¶Et nota vlteri⁹ q̃ ex dictis Aly.vbi h̃ q̃ oĩs formica eſt ibi cũ q̃dã vlceratõe cũ q̃ ẽ q̃dã hũiditas q̃ idiget dõſiccari:ſz q̃dã formica vltra h̃ q̃ ẽ cũ q̃dã vlceratiõe ẽ corroſiua: t q̃dã nõ ẽ corroſiua:ſic q̃dã ẽ vlc⁹ cõpoſitũ:t q̃dã ñ. Et tõ formica rõne vlcerationis idiget medicamib⁹ infridatib⁹ t dõſiccatib⁹:Sz q̃ ibi dic Aly.Sz illa q̃ ẽ corroſiua idiget magis exiccatib⁹ t vehemẽt⁹ nocet ab hũidis. Illa aũt q̃ nõ eſt corroſiua ñ idiget ſic exiccatib⁹: nec ita nocet a fridis t hũidis:t h̃ ẽ qõ dic ibi Aly.tõ g̃ vti cataplaſmatib⁹ oz dõſiccatib⁹ niſi q̃ qb⁹ vtimur medicamib⁹ i formica q̃ i cute ẽ mun⁹ dõſiccatia ſũt t ſine moſtura vt aſſiaphũ memute cc.2ª aũt ſpes formice q̃ ẽ formica comedẽs curãda ẽ medicamib⁹ magis deſiccatib⁹ vt chimollea cũ aceto cc.Sic g̃ tũc ex itẽtiõe Aly.appet q̃ i formica oĩ cõpetit medicie fride t deſiccatie:ſz magis cõpetit i corroſiua:t tõ Auic. dixit i ꝓcedẽtt pte q̃ formica corroſiua alienat ab hũectatib⁹:t magis dixit de formica corroſiua q̃z de ãbulatia qr magis nocet in corroſiua q̃z in ãbulatiua:vt dictũ fuit ſupra:Philomin⁹ in ambulatia nõ debẽt adminiſtrari pure hũida:t tõ Aui.in cura ambulatie ꝓmo dixit q̃ ꝓmo adminiſtram⁹ in ea ſiẽ lactucã t nenufar t ſempuiuã t iuſquamũ cc.qr empl'z factũ ex iſtis ẽ infrigidatiuũ cũ pauca exiccatiõe:qr h̃ ſũt aliqua frida t hũida:ſiẽ lactuca t nenufar t portulaca:t aliq̃ frida t ficca ſiẽ ſempuiua t iuſquamũ t thaulub:t addit poſtea Aui.vt oñderet q̃ ẽt in formica iſta cõpetit exiccatio dicẽs: Et ſi fuerit neciuz.i.t ſi fuerit necia maioꝝ exiccatio.ſ.q̃z ſit in ꝓdictis vt qr illa nõ tñ exiccẽt:tũc q̃ ſit ſiẽ ſolatrũ cc. Ex h.n .appet q̃ in formica ambulatia ẽt debẽt adminiſtrari medicamia exiccatia:t nõ hũida.Sz qr magis cõpetit exiccatia in corroſiua tõ Aui.dixit ꝓpoſitum de corroſiua q̃ alienet ab hũectatib⁹:t in ãbulatiua dixit q̃ adminiſtrat in ꝓncipijs ei⁹:ſiẽ lactuca cc.t nõ itelligas lactucã puram vl nenufar:ſz admixtũ cũ illis exiccatis. Et i h̃ dicto.ſ.qñ dicit: Et adminiſtra in ꝓncipijs ei⁹ cc.oſtdit Aui.q̃ debem⁹ adminiſtrare i ãbulatiua paꝝ exiccatia. Et qr ẽt nõ debem⁹ in ea adminiſtrare pure humida:ſz etiam exiccatiua:addit poſtea:Si fuerit neceſſarium. Et tunc ſequitur illa para:

¶Et cum timent ſup eã corroſio t vlcera adminiſtra cũ iſtis infridatiuis aliqd mellis t ſiliũm:aut farinã thuris cũ aceto: t aqua que currit ex ligno vitis humido cum aduritur:t ſtercus ouium cum aceto.t ſuccus vaccinum cum aceto.

¶In qua ꝑte ponit formice ãbulatie qñ timeꝫ ne tranſeat in corroſiuã:dicit g̃:t ſi timeꝫ ſup eã.ſ. formicã ambulatiuã corroſio cc.adminiſtra cũ iſtis infridatib⁹.ſ.ꝓdictis aliqd mellis t ſiliũ:qr vt dicit Aui.i 2⁰ li.mel eſt abſterſiuũ t reſolutiuũ hũiditatũ t ꝓhibet putrefactionẽ t corroſionẽ carnis:t tõ admixtũ cũ iſtis infridatib⁹ ꝓhibet corroſionẽ t putrefactionẽ carnis ipſi⁹:aut farina thuris ſu.mixta cũ aceto t aq̃ q̃ currit ex ligno vitis hũide cũ aduritꝫ ſu.ꝓhibet corroſionem:qr olibanũ.vt dicit Aui.in 2⁰ conſolidat valde vulnera t ꝓpter recẽtia:t ꝓhibet fraudulẽtã dilatari cc. vt ibi Aui.dicẽ.ſil'r acetũ cũ tali farina thuris eſt bonũ:qr vt dicit Aui.in 2⁰ acetũ ꝓhibet aduentũ apatũ t ambulationẽ cãcrenaꝝ t ſanat herifipillã comeſtũ t bibitũ t lintũ:t ꝓhibet ambulationẽ oĩs apatis:t dicẽ etiã paꝝ poſt: t ꝓfert vlcerib⁹ ãbulatis: ſil'r ẽt aq̃ ligni vit hũide cũ aduritꝫ mixta cũ ꝓdictis ẽ bona:qr deſiccat:t tõ timeat ad ꝓhibitionẽ corroſionis t putrefactiõis. Et ſtercus ouiũ cum aceto ſu.ꝓhibet ẽt corroſionẽ poſitũ ſup locũ: t ſil'r ſterc⁹ vaccinũ ẽt cũ aceto ẽ in h̃ bonũ:qr iſta ſtercora deſiccãt: t nõ ſunt multe calitatis: ſiẽ appet ꝑ Aui.in 2⁰.t tõ bona ſunt:t maxie mixta cũ aceto qõ maxie ꝓhibet corroſionẽ t cũ h̃ ẽt ſedat calitatẽ apatũ caloꝝ. Et nota h̃ q̃ Aui.paꝝ ponit ꝓhibitionẽ corroſionis formice:t h̃ qõ dicit q̃ſi incidẽtaliꝫ dicit:t medicamia ẽt extranea ponit ſz ꝓ h̃ recurras ad tractatũ de vlcerib⁹ in q̃ tractatu ſpal'r facit qõdã capl'm de cura vlcerũ corrodẽtiũ ſe:ibi eñ docet ſufficiẽter ꝓhibere corroſionẽ vlcerũ:t tõ ꝓ cura huiꝰ ad id capitulũ recurratur. Tunc ſequitur illa para:

¶Cum ergo corroſio t vlceratio appet: tunc adminiſtra trociſcos andaracaron cũ vino ſtiptico: aut aceto cõmixto: aut ſucco cucumeris aſinini t ſal t fel hyrci t rutam cum nitro t piper t nitrum cuz vrina pueri.

¶In q̃ ꝑte ponit curã formice q̃ ſi eſt vlcerata: t diuidit ꝑs hec i duas: ꝓ⁰ ponit curã iſtius cũ medicis.2⁰ cũ cyrugia.i.cũ opatiõe manuali.2ª ibi.(Et G.qdẽ dixit.) dicit:t ꝑs:qr ille medicie q̃ debẽt admiſceri i formica vlcerata t corroſiua debẽt eſſe fortiter deſiccatie:ſiẽ dicit G.i 4. pticula de igenio.ĩmo dicẽ ipe ibi. Medicia q̃ ceteris nõ ꝓnit vlcerib⁹ huic bona nõ erit:qr locũ putrefacietꝫ h̃ eſt qr nõ eſt tm̃ deſiccatia:t tõ trociſci andaron:t cũ illa medicia quã hic ponit boni ſunt cũ ſint fortiꝫ õſiccatiui: quõ aũt t ex gbus fiãt trociſci andaron Aly.i diſpõne regali ca⁰ de formici optie ponit.t Sera.in ſuo antidotario:t tu q̃ras in nr̃o tractatu quẽ fecim⁹ de vnguẽtis t trociſcis t aliꝭ q̃ cõpetit i cyrugia: t ꝓm etiã illã diſpõnẽ cõponas t eis vtaris. ¶Deinde cum dicit:

¶Et Gal.qdẽ dixit eẽ ꝓueniẽs vt ſumatur aliqd ſicut embuba t ex extremitate pẽne:aut alterius rei:cui⁰ extremitas ſit acuta:quã poſſe ſit deglutire formicã:deinde penetret in circuitu eius vſq̃ ad ꝓfundũ cũ acuitate ſua:deinde eradicẽtur cũ ea formice cum radice ſua.

¶Ponit curam formice corroſiue cñ opatiõe manuali:t hec curatio oz fieri qñ curatio ip ſi⁰ erit difficil ꝑ medicinas.t dicit g̃.Et.G.qdẽ cc. ſicut embuba . embuba dicit eẽ inſtrm̃ ꝓcauũ t lõgũ ad modũ pẽne cui⁰ extremitas ſit acuta.ſ.incidẽs:quã poſſe ſit cc.t ſu. tu qñ formica eſt ſiẽ euulſa ex ſua radice:tũc curet curatiõe vlcerũ:poſtea ꝓſolidãdoꝝ t cicatriçandoꝝ cum medicinis que dicent in

Dinus ſup ſen cc.Aui. c

capitulo proprio. Tunc sequitur illa para:

¶ Illoꝝ autē formice q sunt sicut pueri destruūtur si itromittant in balneū ⁊ no cet eis aer balnei deīde egrediant velociter: ⁊ leniant cū oleo ro. ⁊ aqua rosata.

¶ In qua pte icidētaliʳ ponit quandā curā spālē formice ꝑm q formica cōpat ad corpus pueri: ⁊ dico q istud qō hic ponit icidētaliʳ ponit: qz formica ꝑut accidit in corpe pueri vel infantis spectat cura ipi⁹ ad caplm positū in p⁹ li. fen 3ª de egritudinib⁹ curādis infantiū. ibi. n. ponit quō cureni bothoꝝ q accidūt eis: ⁊ ēt Alyʒ. in dispōne regali ꝑ ponit: vbi determiat ō egritudib⁹ infantiū ⁊ curis ipoꝝ. Dicit ḡ Aui. Illoꝝ aūt formice q sunt fiē pueri. i. fiē infantis destruūt si itromittāt in balneū: ⁊ itelligē ꝑm q dicit in illo ca⁹ Aui. illo. ℊ. Et ē cuz in corpe ei⁹ accidit bothoꝝ ⁊c. Et Alyʒ. in dispōne regali: dicē q tale balneū dz esse ex aq̄ in aq̄ cocte sint res stiptice: sicut sunt rosa ⁊ mirtus ⁊ folia arboris masticis ⁊ tamarindi ⁊c. Intellige etiā q hoc est verū qō dicit Aui. maxiē si tales formice nō sunt vlcerate ⁊ corrosiue: qz si essent vlcerate ⁊ corrosiue: forte nō sufficeret balneū tale: ſz fiat eis cū vnguēto de cerusa vel filse vnguēto deficatiuū: ꝑm q dicit ibi Aui. ⁊ nocet eis scz pueris aer balnei: qz aer balnei nō est ꝓueniēs cōplexioni eoꝝ fiē aq̄ balnei eo q aq̄ balnei magis ꝓuenit cōplōni eoꝝ cū sint magi hūida: qz vt dicē Aui. i p⁹ feu 3ª ca⁹ de balneis: Opatio nālis balnei est hūectare sui aq̄ ⁊ calefacere sui aere. Et in ꝺ q dicit hic Auic. duo innuūtur vnū est q magis ꝓueniat eis balneū aquaꝝ q̄ aeris: sicē stufa: qz ꝓuenit magis cōplexiōi. Aliud est: qz cū ēt i balneo aq̄tico sint duo est ibi aqua ⁊ aer circūdās balneū: ⁊ pueris ꝓueniat balneū rōne sue aq̄: ⁊ rōne sui aeris noceat vel nō ita iuuet: qz nō est ita ꝓueniēs cōplōni eoꝝ: sicut aq̄ ꝓpter cām dictā: qz nō debēt ibi multū morari: qz aer balnei nocet eis. Et hoc est qō subdit Aui. dicēs: deīn egrediāt velociē: supple q: aer balnei nocet eis ⁊ limāt scz p⁹ exitū a balneo cū oleo ro. ⁊ aq̄ rosata: eo q ista ifridāt: ⁊ aliquātulū deficāt: ſz nō multū: sicut ē ꝓueniēs cōplōni pueroꝝ q̄ hūidissima est respectu aliaꝝ etatum:

¶ Cura miliaris. Caplm viij.

m Iliaris similat formice in curatiōe: verū melius est in solone eius vt sit i eius cathartico virtus eius qō est sicut turbith cū eo qō soluit colerā: ⁊ si ē ibi ex epithimo ē meliꝰ: qm̄ necesse est illic eē ex melācolia ⁊ flegmate q̄ admiscent colere.

¶ Supius Aui. determinauit de cura formice ambulatie ⁊ corrosiue. In isto capitulo determinat Aui. de formica miliari que fit ex colera mixta cū flegmate ⁊ melia: ⁊ dividit id caplz in duas ptes. p⁹ ponit curā eius q̄ ad vlia. 2⁹ quo ad localia. 2ª ibi. (Deīn sumant galle.) Dicit ḡ ꝓmo miliaris fiat formice ābulatiue ⁊ corrosiue in curatione eius ⁊ intellige q fiat eis: q̄tū ad curationē in duobus: primo qz sicut debemus incipe in illis ab eūone ante oēm curam localē: sic etiam in ista facere debemus. 2⁹ qz sicut predicte indigent eūone colere: ita etiam ista vltra ꝺ q idiget eūone colere idiget etiā eūone flegmatis ⁊ melie: ⁊ in ꝺ differt a predictis: qz mā istius est mixta: ⁊ hoc est qō subdit A. Verū melius ē in solutione ei⁹ vt sit in eius chatartico. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Deinde sumant galle ⁊ fructus tamarisci ⁊ cortices granatoꝝ ⁊ bolū armenū ⁊ aggregētur omnia illa in aceto ⁊ aqua ro. cum tali quātitate ne mordicent ⁊ liniantur desuper cum penna: ⁊ lac dulce est vehementer cōueniens curationi huius egritudinis.

¶ Ponit curā ipsius q̄tū ad localia: ⁊ duo facit: ꝑmo ponit curam ipsius q̄tum ad ꝓncipiū: 2⁹ q̄tum ad alia tpa q̄ sunt post ꝑnᵐ. 2ª ibi. (Et qñ ptrāsit ꝑnᵐ.) Dicit p⁹. deīn scz post eūonē corpis sumant galle ⁊ fructus tamarisci ⁊ aggregent oia illa i aceto ⁊ aqua ro. cū q̄titate: su. aceti ne mordicent: quia mordicatio faceret humorē plus fluere ⁊ ambulare ⁊ maxime in principio ꝓpter caliditatem eius. Et intellige hoc q licet omnis formica indigeat in ꝓncipio medicaminib⁹ infrigidātibus ⁊ deficcātibus vt dcm̄ fuit ō: mhilomin⁹ vt dictū fuit supra magis indiget medicaminib⁹ deficcantibus formica corrosiua q̄ ambulatiua ꝑm q dicit Alyʒ. ⁊. B. ¶ Et nota differētiā inter ambulatiuā ⁊ miliarē: qz miliaris magis deficcantibus indiget q̄ formica vocata ambulatiua: ⁊ ratio huiꝰ est: quia in miliari miscetur colera cum flegmate: in ambulatiua aūt est colera pura: ⁊ ideo in miliari non solum competit deficcatiua rōne vlceris. ſz etiam cōpetunt rōne cause ipsius salte ex parte flegmatis qō misc̄ cū colera. In ābulatiua cōpetit solū exiccatiua ex parte vlceris ⁊ nō ratione cause: cum causa in ipsius sit colera: ⁊ ideo Aui. ponit hic medicinas magis deficcatiuas q̄ in pura ambulatiua. Et ꝑm hoc etiam nota q si contingat q miliaris transeat in corrosiuā fortius indiget deficcantibus talis corrosiua q̄ si ꝓtingat q ambulatiua transeat in corrosiuā: ⁊ hoc est ratione maioris hūiditatis q̄ est in miliari qz materia ipsius nō est colā pura: sicut in ābulatiua: ⁊ lac dulce est vehemēter cōueniēs euacuationi huiꝰ egritudinis: intelligo hoc maxime ipsum bibendo plus q̄ linendo ipm̄ super locum qz vt dicit Aui. m 2⁹ de facie: multotiēs sanant q̄bus accidūt apostemata mala ⁊ carbūculi ⁊ almefire ⁊ scabies: ⁊ p̄ritus bibitione lactis cum in complexibus eoꝝ nō fuerit qō corrūpat ipm ⁊ cōuertat ad coleram: ⁊ isto modo intellige: q nō ꝓfert lac formice miliari solū: sed etiam omni speciei formice: ⁊ oīb⁹ talibus pustulis simlibus malis.

¶ Deinde cum dicit.

¶ Et qñ ptransit ꝓncipiū: oportet tūc vt curet cū eis que iuuat hcut caput piscis saliti adustū vino potico: ⁊ fortius illo: qñ necessaria est exiccatio: vltima cīt vt ūmantur folia albedarungi ⁊ ponatur in in eis calcadis ⁊ administrentur: ⁊ fortiꝰ hoc est vt sumantur flos eris ⁊ sulfur citrinum adustum: ⁊ fiat ex eis linimentū cuz vino: aut aqua ligni vitis que manat ꝑm combustionem suam.

¶ Hic ponit curā formice miliaris q̄tum ad alia tpa que sunt post ꝑnᵐ: ⁊ tres medicias ꝑticulares: quarū secunda est magis deficcatiua q̄ prima ⁊ tertia est magis deficcatiua q̄ secunda. Et intellige q debet administrari medicina magis deficcatiua vel minus ꝑm q est ibi maioꝝ vel minoꝝ hūiditas in vlcere: scōam medicinā ponit ibi cū dicit: ⁊ fortius illa. 3ª ibi. (Et fortiꝰ ḃ.) Et exponas fortius illo. s. in deficcādo qñ necessaria est exiccatio vltima id est magna: vt qz ibi sit mīta hūiditas: ⁊ postea cū dicit: Et fortius hoc expone. s. in deficcādo etiā vt sumaf ⁊c.

De pruna ⁊ igne perfico. Cap'm ix.

Hec duo noīa fortasse absoluta
b sunt sup omnē pustulam corro
siuā vesicantē adurentē facien-
tem accidere escarā qualē facit
accidere combustio ⁊ cauterium.

In isto cap'o Aui. determinat de gbusdā pustul': q̄ dr̄ pruna ⁊ ignis pfic⁹ ignis sacer. determiat Aui. de ambob⁹ istis sub eodē cap'o: qr nō differūt nisi fm magis ⁊ min⁹ vt postea dicet Aui. Et diuidit ps hec i duas: p̄mo determinat de ipsis theorice: scō practice. 2ª ibi. (Necessaria est flōmia vt cūet ⁊c.) Prima ps diuidit in gnq; ptes. primo oñdit qd pōt itelligi p nomē prune ⁊ ignis pfici. secūdo ponit dr̄iam inter pruná ⁊ ignē pficū p signa ppria. 3° ponit causas ipsoz: ⁊ cū hoc etiā ponit ibi differentiā inter illa ex pte causaz. 4° cōparat ista adinuicē penes nomina. 5° ponit quedā indicia sumpta ab istis. 2ª ibi. (Et illud qō appropriat noie prune.) 3ª ibi. (Et vnūqq; amboz.) 4ª ibi. (Et ubi qdē iest.) 5ª ibi. (Et qñ sunt cū spēb⁹) Prima ps diuidit in q̄tuor. p̄mo ponit vnū significatum prune ⁊ ignis pfici qō est significatū cōe ambobus. 2° ponit qōdā significatū qō est ppriū igni pficō. 3° ponit aliō significatū qō appropriat noie prune. 4° ponit qōdā significatū prune ⁊ ignis pfici qō est cōe ambobus: sz ē magis ppriū significatū ipsoz̄ q̄z fit primū: qō etiā est cōe ambobus: qr ppter videnf dici pruna ⁊ ignis pficus in isto quarto significato. 2ª ibi (Et qñq; absoluit.) 3ª ibi (Et absoluit nomē prune.) 4ª ibi (Amplius qñq; vesicat.) Dicit p̄mo. hec duo noīa. s. pruna ⁊ ignis pficus fortasse absoluta sunt. i. fortasse pñt absolui ⁊ dici sup oēm pustulaz ⁊c. Sic ḡ in isto significato ois postula vesicās ⁊ adurens faciēs accidere escarā pōt dici pruna ⁊ ignis pficus. Et nota q̄ fm istā acceptionē largā prune ⁊ ignis pfici pōt reponi sub istis egritudinib⁹: ⁊ sub curis eoz: ⁊ sub istis capitulis: quasi ois pustula cū quadā crusta: nam videmus in multis q̄ aliq̄n in eis oriunf pustule innumerabiles nigre quasi cuz viru: ⁊ ad tales pustulas valet multū vnguentū ex bolo ⁊ aceto ⁊ oleo ro. similiter vnguentum ex cęgi visto ⁊ litargiro ⁊ aceto ⁊ oleo rosa. ⁊ specialr̄ qñ eijcerēt multū virus. Et p̄ ceteris vnguētis in talibus pustulis valet vngnentum de calce ⁊ pte ceteris emplastris valet emplm qō fit ex lentibus rosis cum pauca farina ordei ⁊ oleo rosa. id eñ emplastrū est optimū in p̄ncipio taliū pustularū emittentiū virus cū quadā caliditate: eo q̄ deficcat ⁊ alterat malā complexionē ⁊ materiaz ꝓstrictā euaporat: ⁊ nō administres in talibus vnguētū albi: sicut oēs cōiter faciunt. Vidi eñ q̄ illud opilat poros ppter viscositatē eius: ⁊ ppter opilationē pozoz cōstringitur ibi humor ⁊ caliditas nō potēs respirare: ⁊ iō ō cetero hoc vnguēto nō ꝓsolidank: nec exiccāt tales pustule: imo aliq̄n augef malitia eaz: sed debēt administrari in eis vnguenta ⁊ emplastra deficcatiua non opilantia pozos sicut vnguentū de calce ⁊ emplastrū predictuz de lentibus ⁊ emplastrum ex arnaglossa qō non sic ponit in cura istoz. Et hoc qō dixi de cura istoz hic incidē taliter dixi: quia non dixi nisi ad quandā rememorationem eorum que expertus fui: quia curam istorum Auicen. sufficienter ponet in sequenti capitulo. Deinde cum dicit:

Et quandoq; absoluitur nomen ignis
perfici de illis super quod est illic pustu
la de genere formice comestiua aduren
s vesicans in qua est aliquid ambulans et
humiditas est colerice materiei: pauce
nigredinis pauce putrefactionis: et est
cum pustulis plurimis alteratis quasi sit
illic humor ⁊ fetor plurime ebulitionis
⁊ eleuationis.

Auicēna ponit quoddā aliud significatum qō potest significare nomen ignis perfici solum. ⁊ dicit: Et quādoq; absoluitur idest pōt dici nomen ignis perfici de illis scz pustulis: supple existentibus in membro super quod est illic pustula de genere formice ⁊c. hoc est q̄ñ pōt dici nomē ignis pfici de formica ambulatiua corrosiua q̄ adurit ⁊ deficcat de qua dictū est supra i p̄ori cap'o. Et humiditas colerice materiei. i. ipe humor colericus in tali pustula est pauce nigredinis: ⁊ pauce putrefactiōis. i. est alicuius nigredinis ⁊ alicuius putrefactiōis: idest adusti onis: sed est pauce: qr materia vel humor colericus non est ibi fic adustus sicut est in pruna: vt dicef postea. Et est cū pustulis plurimis. s. ista formica q̄ pōt appellari ignis pficus alteratis. i. inflāmatis: quare sit illic humor calidus ⁊ fetor plurime ebulitionis ⁊ eleuationis: nā ppter humorē colericū cal'm q est ibi fit ibi magna ebulitio vel eleuatiōes in hūoribus: ⁊ ppter ebulitionē fiunt ibi multe eleuatiōes ⁊ mlte pustule inflāmate: ⁊ ideo est cū plurimis pustulis alteratis. vult ḡ dicere Auic. in ista parte q̄ ignis perficus aliq̄n pōt dici formica comestiua aduréte vesicante. Deinde cum dicit:

Et absoluit nomen prune super illud
qō denigrat locum: ⁊ facit membrū ha-
bens colorem carbonis absq; humidita
te: ⁊ est plurime nigredinis submersa: ⁊
eminētia ei⁹ est parue q̄stitatis supinalis
⁊ fortasse non erit illic pustula omnino:
immo incipit in primis pruna: ⁊ totum
illud icipit cū pruritu sicut scarificatōes.

In ista parte Aui. ponit aliud significatū qō pōt significare nomen prune. Et dicit: ⁊ absoluit. i. pōt dici nomen prune sup illud. i. sup illā pustulā que denigrat locum ⁊ facit membrū habēs colorē carbonis: ⁊ hoc est: quia illa pustula ē de materia colerica multū adusta: vel ab humore melico multuz adusto: absq; hūiditate aliq̄. i. absq; alīq̄ alia virulētia: ⁊ hoc ē ppter multā adustionē humoris in tali pustula: vñ est ibi humor adustus terrestris exiccatus: ppter qō pustula talis est ficca sine aliqua humiditate: ⁊ est plurime nigredinis. s. talis pustula: ⁊ hoc est quia fit ab humore colerico ⁊ melancolico multum adusto submersa: hoc ē rōne grossitiei hūoris quā hz ex adstione vñ submergit in mēbro ⁊ h̄ est qō subdit. Et eminētia ei⁹ ⁊c. Et fortasse nō erit illic pustula. i. aliqs tumor pustulosus: sed solum fit ibi queda crusta nō faciens tumorē ad modū cruste que fieret a carbone: ⁊ hoc est qō subdit Aui. imo incipit in primis pruna. i. crusta. i. ad modū cruste quā facit carbo ignis: ⁊ totum id hoc est pustula predicta incipit cum pruritu sicut scabies idest incipit cum pruritu: ⁊ intellige sicut scabies sicca que est cuz pruritu quia sicut illa scabies sit ex colericis humoribus intensis: ita predicta pustula: ⁊ ideo incipit cum pruritu sicut talis scabies. Sic ergo ex dictis Auicē. apparet q̄ pruna aliquando dicitur omnis pustula sicca pruriginosa nigra adusta ⁊ submersa faciens membrum habere colorem carbonis. Et nota hic q̄ in tali pustula quā hic describit Auicē. mirabiliter vide conferre emplastrum factum ex farina tritici vel ordei cocta cum aqua ⁊ oleo in modum vngueuti: ⁊ hoc in principio. Et postea emplastrum cum farina ordei aqua ⁊ melle: fecit enim cade

re crustam ⁊ totum locum detumescere: ita q̄ postea nō fiat nisi necessaria curatio vlceris ingr̄tum vlcus: ⁊ hoc optime facit postea dyapalma: ⁊ hoc etiam q̄d hic dixi solum per experientiā quā vidi quia Aui. in sequenti capitulo ponet sufficienter curam prune ⁊ ignis perfici. Tunc sequitur illa pars:

¶ Amplius quandoq̄ vesicat ignis p̄ficus: aut pruna ⁊ currit ex ea aliquid: sicut currit a cauterizato cum combustione ⁊ est locus cineritij coloris niger: ⁊ quandoq̄ est plumbeus: ⁊ inflatio vehemēs qua circundat̄ absq̄ rubedine verificata: imo cū declinatiōe ad nigredinē.

¶ In qua parte Aui. ponit quoddā significatum prune ⁊ ignis perfici q̄d est magis cōmune ambobus ⁊ magis p̄priū significatū q̄̄ predicta: q: hoc videt significare prunam ⁊ ignē perficū: q̄ hic ponit. Aui. Dicit ergo Auicē. amplius q̄nq̄ vesicat ignis perficus aut pruna: quasi velit dicere Aui. q̄ preter p̄dicta significata dicunt̄ quādoq̄ pruna ⁊ ignis perficus pustule vesicantes ex quibus egreditur humiditas sicut egreditur ex cauterizatiōe cū cōbustione ignis: ⁊ locus in quo est cineritij coloris nigri. Et q̄nq̄ est plumbeus: ⁊ hoc si nō esset tanta adustio ⁊ est in loco inflāmatio vehemens que circūdat absq̄ rubedine verificata: ⁊ hoc est q̄ circūdatur rubedine non vera: imo illa rubedo declinat ad q̄nandā rubedinē propter adustionē que est ibi. Sic ergo apparet q̄ dicit esse pruna ⁊ ignis p̄ficus in isto significato: q: dicunt̄ pustule vesicantes cē. quō ignis p̄ficus specialr differat a pruna dicetur statim. ¶ Et nota hic q̄ id significatum: videtur prune ⁊ ignis perfici: ⁊ id enī videtur proprie significare pruna ⁊ ignis perficus: alia aūt significata non sunt significata sic ppria ad ea que possunt extendi nomē prune ⁊ ignis perfici. Et ratio esse pōt: quia omniū quasi est eadem cura: ⁊ eodē modo curant̄: ⁊ ideo pruna ⁊ ignis p̄ficus possunt absolui ad significata predicta que posuit Aui. sed ppr̄ie noiatur pruna ⁊ ignis p̄ficus id q̄d Aui. hic dicit. Tunc sequitur illa pars:

¶ Et illud q̄d appropriat̄ noie prune est nigre radicis ignee: ⁊ ē eis splēdor prune.

¶ In qua p̄te ponit differentiā inter prunā ⁊ ignē p̄ficum ostendendo in quo differūt per signa eor̄. Et dividitur hec pars in duas: p̄mo facit hoc q̄d dictū est. secūdo comparat prunā ⁊ ignem perficum ad mēbra in q̄bus fiunt. 2ª ibi. (Et quod de eis accidit in carne.) Dicit ergo p̄mo Aui. Et id q̄d appropriat̄ noie prune. i. id q̄d ppr̄ie dicit pruna est nigre radicis ignee. i. habet radicē nigraz ⁊ in flāmatā inflāmatiōe ignis. Et est ei splendor prune. i. carbonis ignis. Sic ergo tunc p̄m dictū Aui. illa pustula p̄prie dicit pruna que est radicis nigre igne siue inflāmate. Sed tu suppleas illa pustula ppr̄ie dicit ignis p̄fici q̄ habet radicem inflāmatā tendentē ad q̄nandā rubedinē eo q̄ ignis p̄ficus vt postea dicet est vehemētius colerica: pruna aūt est vehemētius melica: ⁊ ideo matoz nigredo est in pruna q̄̄ in igne p̄fico. Iterum etiaz materia est magis adusta in pruna q̄̄ fit in igne p̄fico: ⁊ ideo dicim⁹ q̄ pruna est magis ex humore melico: quia est ex humore magis adusto: humor aūt adustus tendit ad naturam melie: ⁊ ideo postula prune tendit ad matorē nigredinē q̄̄ pustula ignis p̄fici. ¶ Et ppter hoc nota vlterius q̄ recte appellatur illa pustula que est matoris nigredinis ⁊ adustionis pruna: q: assimilatur colori ⁊ substantie prune ignis: illa autem pustula que est tante nigredinis: nec sic adusta recte dicitur ignis p̄ficus: q: assimilatur flāme ignis: ⁊ in colore: quia tendit ad q̄nandā rubedinē sicut ignis: ⁊ i substātia: quia est ex materia acutiori ⁊ subtiliori q̄̄ pruna: ⁊ ideo humor ignis: ⁊ ideo vocatur ignis p̄ficus: humor aūt prune assimilatur prune siue carboni ignis: quia materia in pruna est magis nigra adusta terrestris ⁊ incinerata: sicut est carbo adustus ab igne: ⁊ iō vocatur pruna siue carbo.

¶ Et ignis perficus de eis ambobus est velocioris apparitionis: ⁊ motus ⁊ pruna est tardior ⁊ profundior: ⁊ quasi materia eius est materia pustule: ⁊ impetiginis: sed est acutior in igne perfico.

¶ Hic ponit aliā differentiā inter illa ⁊ dicit. Et ignis p̄ficus de eis ambobus est velocioris apparitiōis ⁊ motus ⁊ hoc est: q: est materie magis subtilis: q: est materie magis colerice ⁊ minus aduste: ⁊ pruna est tardior ⁊ p̄fundior: q: materia est magis grossa: ppterea q: magis melancolica: ⁊ plus adusta: ⁊ ideo tardius movet: ⁊ plus p̄funda in mēbro: ⁊ quasi materia eius. i. prune est materia pustule ⁊ impetiginis. i. asperitatis: sed in igne p̄fico est acutior: quasi velit dicere hic Aui. q̄ in hoc etiam differt pruna ab igne perfico: q: materia prune est cum esse pustule ⁊ impetiginis. i. cum pustula nō acuta nec eleuata: vnde in pustula prune non est ibi tumor quasi sensibilis: sed est ibi tumor quasi ad modū asperitatis alicuius: q: vna pars quodāmodo supeminet alteri: sicut est in re aspera: sed nō est tumor sensibilis: quanq̄ vna pars supemineat alteri: sz in genere p̄fico materia est magis acuta ⁊ magis eleuata ⁊ ideo est ibi pustula magis tumens. Et ratio hui⁹ est: q: mā in igne p̄fico est subtilior: eo q̄ materia in ipso est magis colerica ⁊ minus adusta: ⁊ iō cum materie subtilis sit petere sursum ⁊ eleuāre se ad superiora: ideo pustula in igne perfico est acuta ⁊ eleuata. In prune aūt est materia magis grossa eo q̄ materia ipsius est plus admixta melie ⁊ est magis adusta. De ratiōe aūt materie grosse est p̄fundari ⁊ infigi in mēbro: ⁊ ideo pustula in pruna nō est ita acuta nec eleuata: sed magis est p̄funda ⁊ submersa q̄̄ sit in igne p̄fico: ⁊ ideo bñ dicit Aui. de pruna. Et quasi materia eius est cum esse impetiginis ⁊ pustule ⁊ expone impetiginis hoc est asperitatis: q: sicut in impetigine nō est tumor: sed quedā est asperitas: ita etiaz est in pruna: sed in igne p̄fico est acutior. i. est magis eleuata ⁊ tumens.

¶ Et quod ex eis accidit in carne est velocioris resolutionis. Et quod ex eis accidit neruis ē fixi⁹ ⁊ tardioris resolōnis.

¶ Hic Auicēna cōparat ignem perficum ⁊ prunam ad seipsa per respectum ad membra in quibus fiunt: ⁊ p̄tz q̄d dicit Auicē. Intentio autem dicti Auicē. est: quia in carne est caliditas ⁊ humiditas ⁊ amplitudo pororū: in neruis autem est frigiditas ⁊ siccitas ⁊ spissitudo pororum. Et ideo humor qui est in carne collectus citius resolui̇t per caliditatez que adiuuat: ⁊ ppter vias. i. poros magis apertos. In neruis autem ppter frigiditatem ⁊ spissitudinem neruorū plus humor infigitur ⁊ tardius resolui tur. Et ideo bene dicit Auicē. Et q̄d ex eis accidit in carne. Et intellige etiam hic vltra illud q̄d dicit Auicen. q̄ ignis perficus de se est vehementis ⁊ citioris resolutionis q̄̄ pruna: eo q̄ materia in ipsa est subtilior ⁊ minus infissa q̄̄ in pruna vt dictum fuit supra: ⁊ hec est vna comparatio que est comparatio prune ad ignem perficum. Sed alia est comparatio ipsorum ad seipsa per respectū ad membra in quibus accidunt: ⁊ istam hic Auicen. ponit: sed primam comparationē dedit intelligi: per id q̄d dixit supra. Et ignis perficus est velocioris apparitionis

ꝛ motus. Tunc sequitur illa pars:

¶ Et vnumquodq; amborum est de colera citrina adurente permixta melancolie. Et ꝓpter illud accidit ex eis ambobus ascara nigra: ꝛ est quasi fit ignis perficus vehemẽtius colericus: ꝛ pruna vehementius melancolica.

¶ In qua parte ponit causas istorũ: ꝛ cũ hoc etiã assignat differentiam inter ista a parte causarũ: ꝛ dicit: ꝛ ptz. ¶ Et nota ad magis declarandũ dictũ Aui. q; pruna ꝛ ignis pficus fiunt ex eadẽ materia: quia vnũq̃q; fit ex colera citrina adurente pmixta melancolie: ꝛ ideo bene dicebat supra q; ignis pficus ꝛ pruna sunt pustule vesicantes ꝛ adurentes. ꝛc̃. Et ideo dictum fuit etiam supra q; Auicẽ. ibi. (Amplius q̃lib; vesicat ꝛc̃.) ponebat ꝓpriũ significatum prune ꝛ ignis perfici ꝛc̃. q; ꝓprie pruna ꝛ ignis perficus sunt pustule vesicantes ꝛ adurentes ꝛc̃. bene tamẽ possunt significare illa alta: quia quasi omniũ est eadem materia ꝛ eadem cura: vt dictum fuit supra: ꝛ iõ quocũq; accipiatur pruna ꝛ ignis perficus fiunt quasi ex eadem materia: ꝛ ꝓpter hoc ambo determinant sub eodem cas differunt tñ sm magis ꝛ minus: q; ignis perficus est vehementius colericus: eo q; materia ipsius est ꝑmixta melancolie ꝛ minus adusta: sed pruna est vehementius melancolica: quia materia eius colerica est magis pmixta melancolie: ꝛ est magis adusta: ꝓpter adustionẽ autẽ humor tendit in naturam melancolie. Et ex his que dicta sunt etiam apparet quõ iste pustule differant a predictis. s. a formicis: quia in istis est materia colerica magis adusta ꝛ magis melãcolica q̃ in illis: Iz q̃lib; vt dictũ fuit supra nomen ignis pfici possit absolui: q̃lib; super formicã comestiuã adurentẽ: q; tũc quãdo formica transiuit in formicã corrosiuam malz eadẽ est quasi mã ipsi⁹ ꝛ q̃si mã ignis pfici ꝛ eadẽ est cura ipsius: ꝛ ideo nomen ignis pfici potest absolui sup illam: vt dictũ fuit supra. Tunc sequitur illa pars:

¶ Et tibi quidem inest vt nomines vnũ quodq; amborum cum intentione que aggregat ambo pruna: deide diuidas: ꝛ similiter inest tibi vt nomines ea ambo ignem persicum propter illam eandem intentionẽ: deide diuidas: ꝛ inest tibi vt des vnicuiq; intentioni nomen: ꝛ iam fecerunt totum illud: ꝛ nõ est plurima differentia in eo.

¶ In qua pte cõpat prunã ad ignẽ pficũ penes noia. ꝛ dicit. Et tibi qdẽ iest. In qua pte ítẽtio Auic. q̃ est obscura ẽ ista. vult. n. dicere q; q̃ ista duo aggregãt simul. s. pruna ꝛ ignis pfic⁹. q; vtpl'm ista sil' aggregant ꝛ maxie pruna raro fit sine igne pfico: q; ꝓpter tũc cũ tali ítẽtõe illa ambo appellari pruna: tñ si ibi vicat pruna: ꝛ h̃ itedit Aui. cũ dic̃. Et tibi qdẽ iest ꝛc̃. deinde diuidas. i. distinguas igne pficũ. s. a pruna ꝓpter illã ꝛ eadẽ ítẽtiõez. i. i illa ítẽtõe q̃ tu vocas ambo prunã tãq̃ a denoiatiõi. q; tu potes distinguere ignez pficũ a pruna: vt dicẽdo h̃ ẽ ignis pfic⁹ ꝛ hec ẽ pruna. ꝛ dato q; totũ appellet pruna tãq̃ a denoiatiõi. Et sil' iest tibi vt noies ambo ignẽ pficũ ꝛc̃. h̃ ẽ dicere q; si ista ãbo aggregãt sil' tu potes ista ãbo appellare ignẽ pficũ ꝛc̃. ꝓpter illã eadẽ ítẽtionẽ. i. i tali ítẽtõe q̃ aggregat ãbo sil'. in talt. n. ítẽtõe tu potes appellare ea ambo ignẽ pficũ. ꝛ h̃ itelligere si ibi vicat ignis pfic⁹. Deinde diuidas. i. distinguas: supple prunã ab igne pfico: sicẽ tu ꝑpus fecisti q̃ totũ vocabat pruna. q; dato q; totũ vocet ignis pfic⁹: tñ tu potes adhuc distinguẽ ibi prunã ab igne pfico. Et iest tibi vt des vnicuiq; ítẽtiõi. s. ꝓdicte nomẽ. Et iaz fecerũt. s. antiq totũ illud. s. qõ deinde est. Et nõ est plima dfia in eo. s. i istis talib⁹ noiatiõib⁹. q; de istis noib⁹ nõ ẽ curandũ dũmodo intẽtiones rez habeant. Tũc sequitur illa pars:

¶ Et q̃q; sunt cum formice spẽb⁹: ꝛ miliaris male febres vehementis caliditatis pnitiose. Et q̃q; accidunt ista causa pestilentie. Et multotiens simulantur flegmoni: ꝛ tendunt ad nigredinez in prãcipio rei: ꝛ ꝓprie in etate sua.

¶ In q̃ pte Aui. ponit qdã iudicia q̃ sumunt ex istis. ꝛ sunt tria illa q̃ ponit. Dicit ergo. Et q̃q; sũt cũ speciebꝫ formice ꝛ miliaris male ꝛc̃. ¶ Sed tunc statim dices hic quid ad rũbũ: de hoc qõ dicit Aui. cum intentio sua in isto cas sit de pruna ꝛ igne pfico: ꝛ nõ de formica. ¶ Tu potes dicere ꝓ tanto dicit hic. q; vt dicũ est in ꝑn⁹ huius capli' ista duo. s. pruna ꝛ ignis pfic⁹ pñt absolui sup oẽz pustulã vesicãtẽ adurẽtẽ ꝛc̃. ꝛ iõ pñt absolui sup formicã ãbulatiuã ꝛ miliarẽ malaz q̃ sunt vesicãtes adurentes. ꝛ ꝓpter h̃ appellauit hic ista duo spẽs formice ꝛ miliaris male. Expone ergo dicũ Aui. Et q̃q; sunt cum spẽbus formice. i. cũ q̃ pruna ꝛ ignis pfic⁹ q̃ pñt absolui sup spẽs formice miliaris male febres vehemẽtis calitatis pniciose: ꝛ tũc sup ple fiunt mortifere. ꝛ cã huius est. q; tũc sunt ex humore pessimo venenoso. vñ tũc quasi sunt de natura alithoym. tunc Aui. ponit aliud iudicium istarũ pustularũ. ꝛ dicit. Et q̃q; accidunt ista causa pestilẽtie: ꝛ tunc supple sunt male: q; egritudies que accidũt cã pestilẽtie fiũt ex hũoribꝫ corruptis venenosis: tunc Aui. ponit aliud iudicũ quod sumitur etiam ab istis pustulis. ꝛ dicit multotiens fi'antur su. iste pustule flegmõi ꝛ tendũt ad nigredinez in ꝑn⁹ rei. ꝛ ꝓprie in etate sua. i. in augmẽto: ꝛ tũc fic etiã male sunt. q; q̃n fi'ant flegmoni ꝛ sunt nigre. tunc significatur magis corruptio ꝛ multitudo humorũ malorũ corrũpentiũ mẽbrum: sic ergo Auicen. per hoc q̃ dicit intẽdit ponere tria iudicia que sumunt ab istis pustulis ratione quorundam accidentium ipsorum.

¶ Cura prune ꝛ ignis perfici. Cap. x

n Necessaria est flõmia vt euacuetur sanguis colericus: quando egritudo est timorosa tunc necessariũ est ipsam approximare syncopi.

¶ Superius Auicẽ. determinauit de pruna ꝛ igne perfico theorice. hic determinat de ipsis practice ponendo curam ipsorum: ꝛ ponit curam ipsoꝝ q̃ntum ad omnia predicta significata: quia vt dictum fuit supra omniũ est quasi eadem cura: ꝛ ideo Aui. non distinguit curam ipsorum sed ponit generalẽ omnibus: vt ptz subtiliter intuenti. Diuiditur pars ista in partes duas. ¶ Primo ponit curam prune ꝛ ignis perfici ratione eũonis: 2º ponit curã ipsoꝝ q̃ntum ad medicinas locales. 2ª ibi. (Cura autem localis est necessaria ꝛc̃.) ¶ Prima in duas. primo ponit curã prune ꝛ ignis perfici ratiõe eũonis totius corporis q̃ fit per flõmiã. 2º ratione eũonis que fit per locum per scalpellationem. 2ª ibi. (Et fortasse est necessaria.) Dicit ergo primo. necessaria est flõmia: supple in curatione huius egritudinis vt eũetur sanguis colericus. Et q̃n egritudo est timorosa sicut quãdo est ex materia venenosa ꝛ adusta vehementer calida necessariũ est ipsam. s. flõmiã approximare syncopi: q; in talibus apostematib⁹ accutissimis competit flõmia vsq; ad syncopim: vt ponu Galie. super

cómento illius afforismi. Eorũ que egeruntur. Et intelligit hic q̃ non solũ debet fieri euõ per flõmiam: sed etiã euõ per solutionẽ ventris cum purgatiuis colere ⁊ melancolie est optima in hac egritudine cuius materia istius sit colera: aut sanguis colericus adustus pmixtus cũ melancolia. Auicẽna nõ forte fecit hic intentionẽ de solutione ventris: quia forte sufficit euõ per flõmiã: ⁊ specialiter quando sit vsq; ad syncopi. Deinde cum eũasti vsq; ad syncopim: vt dicit Rasis peruenias ad infirmũ cum eis que subtiliant sanguinẽ absq; acuitate: imo humectant ipsius ⁊ addit in aq̃ fitatẽ eius fiẽ aq̃ ordei ⁊ aq̃ melonis viridis ⁊ aq̃ cucurbite assate ⁊ mucillago psilij. Et addit Rasis q̃ non dentur in hac egritudine ea que ingrossant sanguinẽ penitus: sanguis nanq; cũ ea est grossus in seipo.

¶ Et fortasse est necesse: ⁊ proprie in pruna facere scalpellationem profundam vt egrediatur sanguis malus constrictus in ea qui est in natura veneni: ⁊ non fiat illud qñ materia est decliuis ad colerã.

¶ Hic Auicen. ponit curam prune ⁊ ignis perfici ratione euõnis sanguinis que fit ex loco per scalpellationẽ: ⁊ dicit. Et fortasse necesse est: ⁊ proprie in pruna facere scalpellationem profundam: ⁊ hoc est quãdo sanguis est venenosus ⁊ adustus: ⁊ tunc pruna approxiat quasi ad naturaz antracis: ⁊ hoc est qõ subdit Aui. vt egrediatur sanguis malus pstrictus in ea qui est in natura veneni. Ratio autem quare Auicen. dicit. Et proprie in pruna est q̃ in pruna competit plus scalpellatio q̃z in igne pfico: q̃ in pruna est sanguis magis grossus q̃z in igne perfico: eo q̃ sanguis in ea est vehementius melancolicus: ⁊ iõ est in ea plus constrictus sanguis q̃z in igne perfico. Iteruz in ea sanguis est magis venenosus eo q̃ sanguis est in ea magis adustus ⁊ magis admixtus humori melancolico adusto qui est humor pnciosus: quia ergo in ea est sanguis constrictus: ⁊ plus venenosus: ideo competit in ea scalpellatio vt egrediatur sanguis constrictus in ea qui est in natura veneni: vt dicit Auicẽ. In igne perfico est materia plus colerica ⁊ minus venenosa ⁊ est subtilior: ⁊ ideo scalpellatio facit materiã plus ebullire ⁊ fluere: ⁊ propter qõ non ita competit scalpellatio in igne pfico sicut in pruna: ⁊ hoc est qõ subdit Aui. cum dicit Et non fiat illud. i. scalpellatio quãdo materia est decliuis ad coleram: ⁊ hoc est in igne perfico: quia ignis perficus est vehementius colericus: vt dictum fuit supra. Tunc sequitur illa pars:

¶ Cura autez localis necessaria est vt sit sicut cura herisipille. Veruz nõ oportet vt sit linimentum vehementis infrigidationis sicut in herisipilla: quoniã materia ad grossitiẽ est decliuis: ⁊ quoniã ipa est taliter q̃ non tolerat vt redeat parum ex ea ad interiora quoniã materia est venenosa: ⁊ non licet vt administrentur ea que sunt vehementis stipticitatis iterũ: nam illa materia est tarde resolutionis. Et non licet administrentur resolutiua neq; in pncipio rei cũ appet neq; apõ qetẽ inflatõis: qñ addit in q̃litate materiei.

¶ In qua parte prosequitur curam prune ⁊ ignis perfici q̃tum ad medicinas locales: ⁊ diuiditur pars hec in duas. Primo ponit curam prune ⁊ ignis perfici non vlcerate. 2° ponit curam ipsorũ quando sunt vlcerata. 2ª ibi. (In illa vero qõ de eo non est vlceratũ.) Prima in duo. Primo ostendit quales medicine cõpetant in hac egritudine ⁊ quales non competãt. 2° exemplificat de medicinis specialibus que competũt in hac egritudine. 2ª ibi. (Sicut emplastrũ qõ fit de arnaglossa.) Prima in duo. primo ostendit cuius complexionis nõ debent esse medicine in hac egritudine. 2° ostendit cuius complexiõis debent esse. 2ª ibi. (Immo oportet.) Dicit pmo. cura aũt localis est necessaria: sicut cura herisipille: q̃ sicut in herisipilla in pncipio est necessaria infridatio ⁊ repercussio sic etiam ⁊ in istis: ⁊ sicut in herisipilla in statu ⁊ in fine est necessaria resolutio ⁊ infrigidatio cũ exiccatione etiã in istis. Et ideo cura localis in ipsis quodãmodo est necessaria: sicut in herisipilla. Differũt tamẽ in hoc qõ Aui cen. subinfert. Verum oportet vt non sit linimentũ vehementus infrigidationis: supple in istis sicut in herisipilla. Et reddit causas duas: vna est propter grossitiem materie. vnde si poneretur nimiũ: ⁊ fortiter repercussiuum conculcaret materia nimis in mẽbro: ⁊ fieret postea difficilis resolutiõis. Alia est: quia cũ materia istarũ pustula ⁊ sit quasi venenosa nõ tolleraf vt redeat ex ea parum ad interiora: ⁊ ideo nõ debent poni in eis fortiter ⁊ pura repercussiua: sicut facimus in herisipilla. Et intellige hoc q̃ licet in istis nõ possumus administrare medicinas vehementis infrigidationis sicut in herisipilla: nihilominus inter istas adhuc est comparatio: q̃ in igne perfico pñt admistrari plus infrigidãtia q̃z in pruna. q̃ i pruna est materia grossior ⁊ venenosior: in igne aũt pfico ẽ materia subtilior ⁊ minus venenosa: vt dictum fuit supra: ⁊ ideo magis potest sustinere repercussiua ignis perficus q̃z pruna: sed minus etiã q̃z herisipilla. Et non licet vt administrenf ea que sunt vehemẽtis stipticitatis: iterũ supple sicut facimus in herisipilla: q̃ sicut dictũ fuit in herisipilla administrant vehementer in pncipio stiptica: hic aũt nõ debem⁹ administrare ea que sunt vehemẽtis stipticitatis: nam materia est tarde resolutionis: supple propter grossitiẽ ipsius: nunc autẽ vehemens stipticitas impedit resolutionẽ: cum ergo materia istarũ sit tarde resolutionis: debẽt ergo medicine non esse vehemẽter stiptice. Et intellige etiam hoc sicut dictum fuit de medicinis infrigidantib⁹: q̃ etiã in igne perfico possunt poni plus stiptica q̃z in pruna: quia materia in ipso est subtilior ⁊ citiozis resolutionis q̃z in pruna. vt dictum fuit supra. Et non licet vt administrenf resolutiua. s. in istis: ⁊ intellige resolutiua pura ⁊ fortia: nec in pncipio rei cum apparet sez ista egritudo: nec apud quietez inflãmationis. i. neq; apud finẽ ⁊ declinationẽ apostematis in qua incipit quiescere inflãmatio. Et reddit causam Aui. cum dicit: qñ additur in qualitate materiei. i. in caliditate ⁊ inflãmatione materiei: quasi vult dicere Aui. q̃ ideo nõ licet vt administrentur resolutiua pura ⁊ fortia nec in principio nec in fine etiam: q̃ de quo minus videf: q̃ materia est valde acuta ⁊ inflãmata in hac egritudine cũ sit materia adusta: ⁊ ideo ꝓpter acuitatẽ ⁊ inflãmationẽ materiei nõ solũ nõ possumus administrare resolutiua pura in pn⁹ q̃z nec etiã in fine: imo etiã i fine debem⁹ ea admiscere cũ infrigidatiuis. s. ꝓpter acuitatẽ materiei. Sic ergo appet q̃ in hac egritudine nõ debent administrari medicine vehemẽtis frigiditatis: nec vehementis stipticitatis: nec pure resolutiue: nec fortes resolutiue. Et idem ponit. 5. 14ª pticula de ingenio sanitatis. Tunc sequitur illa pars:

¶ Immo oportet vt admistres medicias exiccatiuas in qbus est infrigidatio ⁊ resolutio quedã cum expulsione.

¶ In q̃ pte dicit q̃lis debet esse medicia ⁊ cuius cõplonis

in hac egritudie ⁊ dic: imo oz vt admistres medicias exic catias i gb⁹ est ifridatio ⁊ resolo q̄dā cū expulsione. Expositio ist⁹ qō Aui. dic est. Dz. n. eē medicia aliq̄tulū desiccatiua rōne hūiditatis ⁊ virulētie q̄ fit in istis pustulis q⁹ vt plm iste pustule sūt veficātes adurētes ex gb⁹ egredit hūiditas ⁊ q̄dā virulētia: ſz nō oz eē nimis desiccatia ꝓpter māei grossitiē: ne mā ꝑs igrossēt ⁊ idurēt: ⁊ maxime ꝺ est verū cū nōdū sunt vlcerate: q⁹ q̄n sunt vlcerate idigēt fortiter desiccātib⁹ vt postea dicet. Itez oz eē i eis aliq̄ ifridatio ⁊ repcussio pp̄ ifl̄amationē ⁊ calitatē māei: ſz nō oz eē in eis nimia infridatio pp̄ cām dictā supi⁹. Iterū oz esse in eis aliq̄ resolo rōne mā q̄ est difficilis resolutiōis ꝓpter grossitiē māei: ſz nō oz eīse vehemēs ⁊ nimia resolutio pp̄ cām dictā: ⁊ supple ꝓter istud qō Auic. hic exp̄mit q⁹ oz esse i eis aliq̄ stipticitas: ⁊ ꝓpue i p̄n⁹ ꝓpter fluxū mā: ſz oz esse in eis pauca stipticitas ꝓpter cāz dictā. ¶ Ulteri⁹ etiā nota q⁹ ſz medicia i hac egritudie debeat eē ifridatiua cū exiccatiōe ⁊ aliq̄li resolone: tñ oz distingui ꝑm tpa egritudis: q⁹ in p̄n⁹ oz esse plus medicia infridatia q̄z in fine ⁊ in statu rōne maioris alteratiōis q̄ debet in p̄n⁹ apātū. In statu aūt ⁊ in fine debent eē plus resolutiua q̄z in p̄n⁹ eo q⁹ in fine apātis indiget mā plus resolutiōe q̄z in ꝓncipio ⁊ minori infridatiōe ⁊ repcussione. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Sicut emplastrū qō fit de arnaglossa ⁊ gallis ⁊ lētib⁹ ⁊ pane plīmi furfuris: nā huiusmodi panis subtilior est i suba sua et empla istis similia de illis q̄ supra scripta sunt in ātidotario: ⁊ itez galle cū aceto vini: ⁊ alumē cum aceto vini.

¶ In ista ꝑte ꝓsequit determinādo medicias spāles q̄ cōpetūt i ista egritudie ſz p̄dictā doctrinā: ⁊ duo facit. p⁹ ponit q̄dā empla q̄ cōpetūt in p̄n⁹. 2⁹ ponit q̄dā empla q̄ nō solū cōpetūt i p̄n⁹ ſz et in aliis tpib⁹ ꝓuenīt. 2ª ibi. (Et de medicis bonis ⁊c.) Dicit p⁹ bñ dcm est q⁹ i hac egritudie oz vt admistres medicias exiccatias ⁊c. sicut emplm qō fit de arnaglossa gallis ⁊ lētib⁹ ⁊ panis plīmi furfuris: ⁊ pōt sic fieri id emplz: ¶ Mollificēt pus vna die lētes i aq̄ postea coquant in illa aq̄: deiñ exp̄mant ab illa aq̄ ⁊ bñ pistent: postea i decoctiōe illaz lētū coq̄tur arnaglossa: ⁊ cū bñ cocta est exp̄mat ab aq̄ ⁊ terat bñ ⁊ postea fil' aggregent lētes cocte ⁊ trite ⁊ medulla panis furfurei ⁊ cōficiant fil' ⁊ aggregent cū illa: ⁊ si vis pone oleū rosatū in decoctiōe ꝑdicta ad modū pultis: ⁊ cū sic ꝓfecta sūt ad modū pultis ponat ibi de puluere gallarū: ⁊ postea coquāt fil' vsq; ad spissitudinē donec liniat sup petiā. id. n. emplz est optimū in p̄n⁹ prune ⁊ ignis ꝓfici: ⁊ spāliter dū vlcerata nō sunt: imo vt dic Gal. 14ª ꝑticula de igenio. id emplm est vtile prune ⁊ igne ꝓfico ⁊ formice ābulatie ⁊ miliari ⁊ in oib⁹ filib⁹ pustul' q̄ vlcerate ⁊ corrosiue nō sūt: q⁹ vlcerate ⁊ corrosiue idigēt fortiō⁹ desiccātib⁹: q⁹ id emplm est q̄dāmō repcussiuū cū exiccatiōe ⁊ resolōe: q⁹ plātago ē repcussiua ⁊ exiccatia cū q̄dā resolone: ſz pauca. Et etiā i ea est apitio ꝓpter abstersionē q̄ est i ea: vt dicit Aui. ⁊ etiam Aui. i 2⁹ de ipa. q⁹ ipa ē bona i vlcerib⁹ fraudulētis ⁊ igni ꝓfico: ⁊ ābulatiuis vlcerib⁹ antiqs ⁊ vlcerib⁹ pfundis: ⁊ est sublimis vlr i his caplis. Lētes aūt sunt exiccatiue ēt cū aliq̄ resolone: q⁹ lētes q̄si tpate sunt i calitate ⁊ siccitate: sicut Aui. ponit i 2⁹ p dictū G. Galle aūt sunt ifridatie ⁊ exiccatie: panis aūt plīmi furfuris ē resolutiuus ⁊ exiccatiuus rōne furfuris: ⁊ hoc est qō vult dicere Aui cū dic: nā. n. h⁹ panis ē subtiliōr i suba sua: vñ expone: nā. n. i. cōplexio ⁊ vt⁹ huⁱ⁹ panis ē subtiliōr i suba sua: supple q̄z fit panis q⁹ est minus furfureus ⁊ plus de farina: q⁹ panis furfure⁹ est magis resolutiu⁹ ⁊ magis penetratiu⁹: ⁊ sic ꝯcludit q̄z panis de farina rōne vtutis ⁊ cōplonis ipsi⁹ furfuri vñ plus cōpetit ꝺ panis furfure⁹ q̄z panis de farina. sic ḡ appet ꝓsiderādo ad nāz simpliciū: q⁹ istud emplz ē optimū in prima ⁊ igne ꝓfico: ⁊ in oib⁹ pustulis filib⁹. Et iterū galle cum aceto vini sunt bone. ſ. in ꝓncipio maxime. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et de medicis bonis i hac hora ⁊ post ipsam ē vt sumāt granata acetosa ⁊ scindant ⁊ decoquāt cū aceto donec liniant deiñ terant ⁊ ponant sup pānū ⁊ administrētur: ip̄m. n. ꝓueniēs est in oi hora ⁊ eradicat hāc egritudinē i ꝓncipio ⁊ statu. Et q̄nq; cadit i medicis huⁱ⁹ apātis nuces recēs ⁊ folia eⁱ⁹ cū sauich ⁊ vua passa ⁊ ficus cū vino ⁊ oleo papaueris nigri ⁊ melius est vt ex oib⁹ fiat emplm. Et de medicinis cōueniētib⁹ in plībus horis sunt opiū ⁊ acatia ⁊ dragagātū fil'r ⁊ cortices granatoz de vnoquoq; quoz sumat pōdus. z. i. floris eris. z. i. semē iusq;ami albi Et huiusmodi medicie nō ponūtur nisi sup illud qō nō est vlceratum.

¶ Dic Aui. ꝓnumerat alia empla q̄ ꝓueniūt nō solū i p̄n⁹ sed ēt in alijs tpib⁹. Et ꝑmo ponit vnū emplm qō ē ꝓueniēs in oi hora. Deiñ ponit qōdā aliud ibi 2ª. (Et q̄nq; cadit.) 3⁹ ponit qōdā aliō, ibi. (Et de medicis ꝓueniēt⁹) Et si tu vis scire vtutē ⁊ cōplonē oim istoz emplaz respicias vtutē ⁊ cōplonē medicinaz simpliciū: eo q⁹ cōposita ttahūt vtutē a simplicib⁹: ꝑ cōplonibus aūt ⁊ vtutū medicinaz simpliciū recurras ad libros ꝑticulares q⁹ tractāt de simplicib⁹. Et addit Aui. in fine istoz emplaz q⁹ huiusmodi medicine nō ponunt nisi sup illud qō nō est vlceratū. Et rō huius est: q⁹ q̄n vlcerat⁹ est idiget fortioribus desiccātib⁹: vñ ista nō sufficiūt nisi in prima ⁊ igne ꝓfico: cū nondū vlcerata sunt. Tunc sequitur illa pars:

¶ In illo vo qō de eo est vlceratū est necessariū illud qō fortiter exiccet: sicut medicamē andarō ⁊ farasion ⁊ trocisci ranudros ⁊ medicamē de keisin cū vino dulci ⁊ cū rob ⁊ reliq̄ q̄ dicta sunt in curatione herisipille vlcerate ⁊ formice miliaris ⁊ oportet vt emplastrētur desup empla in die bis ⁊ in nocte semel ⁊ bis: ⁊ nō administres exiccatiua q̄ztū potes: q̄n ipsa addūt in malitia egritudinis.

¶ In qua ꝑte Aui. ponit curā prune ⁊ ignis ꝓfici cū vlceranf: ⁊ duo facit. ¶ Primo ponit curā loci q⁹ ē vlcerat⁹. 2⁹ docet ꝓhibē vlcerationē ne ābulet i ꝑtes circūstātes. 2ª ibi (Et oz vt subuenias). Dicit p⁹ in illo vo qō de eo est vlceratū necessariū est: id qō fortiter desiccet sicut medicamē andarō. i. andromi ⁊ medicamē de keisin. i. de keisua cū vino dulci. ſ. distēpato: ⁊ cū rob. i. cū saba. oia. n. ista sūt fortiter desiccatia: ⁊ iō cōpetūt in his cū sunt vlcerata: ⁊ non admistres exiccatiua q̄ztū potes. q̄n ipa addūt i malitia egritudis: ¶ Sed tu stati dices ꝺ vī q⁹ ꝓtrariet sibiꝑpt: q⁹ dixit q⁹ de eo qō est vlceratū necū est q⁹ fortē exiccet. ꝺ aūt dicit q⁹ nō admistres exiccātia q̄ztū potes. ¶ Tu po-

tes dicere vno⁹ q̄ Aui. hic itelligit exiccãtia. i. stiptica: q⁊ in ista egritudine nõ debẽt esse medicine fortis stipticitatis rõne mãe grosse q̄ difficilis est ad resolonẽ: vt supra dictũ fuit. ¶ Sz tu dices vł hec sint contra Rasim. ca⁹ de pruna ⁊ igne pfico qui dicit. Et ponantur super locum vlceris medicine fortis stipticitatis. Tu potes dicere q̄ Rasis intellexit fortis stipticitatis ideſt fortis siccitatis: quia medicine prune ⁊ ignis perfici vlcerati debent esse fortis siccitatis. vnde Rasis ibi intellexit per stipticitatẽ siccitatem: ⁊ Auicen. quãdo dicit: hic non ponantur exiccantia ⁊c. intellexit per exiccantia stiptica vehementer. ¶ Vel potes respondere ad dictum Aui. alio modo sic q̄ Aui. dixit hic. Et nõ administres exiccãtia q̄ztũ potes: intellexit q̄ nõ administres exiccãtia i vltio: supius vo q̄ dixit q̄ necessariũ est q̄ fortiter exiccet itellexit respectu illi⁹ qõ ponit in illis nõ vlceratis: vnde in pruna ⁊ igne perfico: vlceratis debent administrari exiccãtia fortiter sed non q̄ztum potes. i. sed non exiccantia in vltimo: q⁊ licet cõueniant ex parte vlceris ⁊ virulentie quã ejciũt: tamen non cõueniũt ex parte materie que grossa est: quia in materia grossa non debent administrari exiccantia nimis fortia: quia statim resoluunt subtile ⁊ relinquunt grossum: ⁊ ideo redditur materia nimis inobediens resolutioni. Vel potes dicere aliter: ⁊ non administres exiccantia q̄ztum potes: hoc est q̄ nõ administres exiccantia fortia: quia de talibus intellexit hic q̄ztum potes. i. q̄ztũ tibi possibile: quia q̄ztum possibile est non debes administrare exiccantia fortia: sed cum cogitur vti eis. s. q̄n vlcerauit ⁊ ejciũt nimiũ virus: tũc debem⁹ ea administrare sicut dixi primo: quia licet noceant ex parte materie quia grossa: tamen conueniũt ex parte vlceris ⁊ humiditatis eius: vnde fortiter exiccatiua debent retardari q̄ztũ possibile est ubi: sed si est necessitas ea administrãdi administrent: sicut quando ista vlcerauit ⁊ ex eis exit multa aquositas. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et oportet vt tu subuenias ei quod cõtinet locum ⁊ loca adustionis cum bolo ar. ⁊ aceto ⁊ aqua ⁊ reliquis que infrigidant ⁊ repercutiunt: ⁊ id q̄ est propinquus illo est lana ysopi ifusa in vino. Cũ ergo qescit iflãmatio ⁊ remanent vlcera curent cũ eis q̄ sunt sicut empla de merdasengi ⁊ empla dyabuticiarion: ⁊ cũ reliqs medicinis vlcerũ corrodentiũ pdictis in antidotario. Et nux antiq̄ vnctuosa est cõueniẽs igni pfico in hac hora.

¶ Hic Aui. docet phibere pambulationẽ ustaz q̄ vlcerãtur ⁊ dicẽ. Et oz vt subuenias ei q̄ pinet locũ. s. vlceratũ ideſt oz vt tu subuenias ptib⁹ circũstãtib⁹ ne vlcerent: ⁊ pls ãbulẽt vlcera ⁊ loca adustiõis. i. ⁊ locis etiã circũstãtibus iflãmatis: vñ oz duob⁹ subuenire. oz. n. p⁹ subuenire: ne illa vlceratio supãbulet: ⁊ oz ẽt remouere calitatẽ ⁊ adustionẽ in locis circũstãnb⁹ ⁊ id fit cũ bolo armeno et aceto. s. ponẽdo ea i circuitu vlcer: sz desup ponãt medicine vlcer: ppe. Cũ g̃ qescit. i. sedat iflãmatio ⁊ remanẽt vlcera. s. sine magna calitate curẽt cũ eis ⁊c. Empla dyabuticiarton. i. empla de litargiro ⁊ alijs exiccatiuis mixtis cũ faba: ⁊ nux antiq̄ vnctuosa ꝓuenies est igni pfico i hac hora. s. cũ est ibi vlceratio sine calitate. Dicit aũt vnctuosa q⁊ oleũ nucis antiq̄ abstergit ⁊ desiccat ⁊ ꝓfert vlceribus corrosiuis: vt dicit Serap. i suo libro de simplicib⁹ medicinis: ⁊ iõ dicit Aui. vnctuosa: q⁊ illa tũc hz maxie vtutez olei qõ confert iftis vlceribus corrosiuis ambulatiuis.

¶ De vesicis ⁊ inflationibus: Cap'm. xj.

Inflationes accidũt fm duos modos: quoz vnus est ꝓpter aquositatẽ q̄ expellit ex ebulitione in hũoribꝰ cũ q̄ eleuatur mã subito ad illõ qõ est sub cute ⁊ inuenit cutẽ spissiorẽ q̄z illo qõ ẽ sub ea: q̄re non penetrat i eã: imo remanet inflatio aquosa: ⁊ secũdus ẽ vt sit loco aquositatis sanguis: quare fit pus de subtus.

¶ In isto ca⁹ Aui. determiat de qbusdã pustulis q̄ dicunt vesice ⁊ inflationes. Et i isto p⁹ ca⁹ Aui. distinguit modos inflationũ ⁊ vesicaz oñdẽdo quot modis pñt accidere inflationes ⁊ vesice: in 2⁹ aũt ca⁹ ponit curã ipaz. 2⁹ ibi. (Iudificatio qdẽ corpis ⁊c.) Et pz qõ dicit. ¶ Et nota hic q̄ primus modus inflatiõis accidit ex ebulitiõe humoz colericoz subtilũ: ex qua ebulitiõe eleuat mã penetrãs carnẽ: q⁊ est rara ⁊ retinet in cute: q⁊ ẽ spissa: ⁊ fit inflatio aqsa in qua est aq̄ subtilis: ⁊ ista inflatio ꝓpe appet eẽ vesica: ⁊ assimilat vesicis q̄ accidũt ex adustione ignis: sicut dicit Rasis ca⁹ de vesicis. ¶ Scõs modus inflatiõis ẽ ex hũoribus magis grossis: q⁊ loco aqsitatis est ibi q̄dã virulẽtia sanguis ad modũ aqsitatis: ⁊ iõ ista inflatio magis pfundat q̄z ꝑma: eo q⁊ ẽ ex hũoribꝰ magis grossis: vñ ꝓpie ista inflatio nõ est vesica sicut ꝑma: sz magis dr inflatio: ⁊ ꝑma dicit ꝓpie vesica. ⁊ iõ Auic. intitulauit istud capm de vesicis ⁊ inflatiõibus. Et hoc est q̄d dicit Auicẽ. in ſra. ¶ Et secũdus modus inflatiõis est vt sit loco aqsitatis sanguis. i. loco aquositatis sit sanguis virulẽtus subtilis q̄si sit pus desubtꝰ: expone quasi sit pus. i. ista virulentia sanguinis de subtus. i. magis intus q̄z sit aqsitas in vesicis ꝑmis q⁊ i vesicis ꝑmis ẽ aqsitas sub p⁹ cute: q⁊ ẽ ex hũoribꝰ colericis subtilibus: i ista vero est magis intus: quia ista aquositas est grossior q̄z illa cum fiat ex humoribus grossioribus.

¶ De cura inflationum. Cap'm. xij.

Iudificatio quidez corporis cum flõmia ⁊ similibus est fm q⁊ sciuisti: ⁊ administret regimẽ ⁊ cibus fm modũ qui ẽ dictus.

¶ In isto capitulo Auicẽ. ponit curam predictarũ vesicarũm: ⁊ diuiditur capm in duas partes. Primo ponit curam ipsarum per euacuationem corporis ⁊ regimẽ dietẽ. Secũdo ponit curam ipsarum cum medicinis localibus. secũda ibi. (Et ponatur super eas in primis.) Dicit ergo primo. Iudificatio quidẽ ⁊c. ⁊ similibus. i. euacuationibus per solutionem ventris est sicut sciuisti in predictis capitulis. sicut in capitulo formice: ⁊ in capto prune ⁊ ignis pfici: q⁊ in oñibus istis pustulis fit euacuatio eodẽ mõ cum quasi materia parũ diuersificet. Vel expone: sicut sciuisti. s. in primo libro. sciuisti enim ibi quando debet fieri flõmia: ⁊ quãdo solutio vẽtris. Et administret regimen ⁊ cibus fm modum qui iam dictus est. s. in apostematibus ⁊ pustulis calidis. Vel expone qui iã dictus est. s. in libro primo. fen. 4ª. capto de cura apostematum in generali. licet ibi de cibis parum tangat. Vel expone qui dictus est. i. dicet in ca⁹ de essere: ⁊ maxie in essere sanguinea. q⁊ talis essere ꝓuenit cũ vesicis. ¶ Deide cũ dicit.

¶ Et ponãt sup eas in ꝑmis cũ apparẽt qõ sit sicut lẽtes cocte cũ aq̄ ⁊ sicut cortices granatoz: aut cortices ramoz eoz

decocti cū aq̄.totū illud ponat ſm q̄ ſcis i loco ſuo p̄ō coctiōez ⁊ lenitatē tepidū.

¶Auic.ponit curam iſtaꝝ vehcaꝝ q̄ſtuz ad medicinas locales.⁊ diuidit hec pars in ptes treo. Primo ponit curá veſicarū quādo incipiūt.ſecūdo ponit curam quādo iaz cōplete ſunt.tertio ponit curā quādo ſunt vlcerate.ſecūda ibi.(Si'aūt exierint veſice)tertia ibi.(Et ſi vlceranf) Dicit ḡ p̄mo.⁊ ponat ſup eas ⁊c̄.totū illud.i.illō emplaſtruz ponat ſm q̄ ſcis in ſuo loco poſt decoctionē ⁊ lenitatē tepidū.i.ponat tepidū qñ eſt bñ cōctu ⁊ eſt lene:qz poſſit bene lenire ſuper petiam. ¶Deinde cum dicit.

¶Si aūt exierint veſice et voluerꝫ ipaꝝ curationē:qñ ille q̄ ſunt in groſſiore cute dolēt.oportet vt apiant cum acubꝰ:et currat qō in eis eſt:tq̄ ō eis ſunt ſubtiles aperiunt p̄ ſe.Et nō oz vt tardet:immo aperiant etiā ⁊ exprimat qō eſt in eis cū facilitate paulatim.Deinde nō euacuāt aut vt ſanentur:aut vt vlcerentur.

¶Hic Auic.ponit curam veſicaꝝ quando non poſſunt p hiberi:ſed exeunt et complent.Dicit ḡ.Si autem ⁊c̄.ille que ſunt in groſſiori cute dolent vel doloꝛē facūt.iſte ſūt ille q̄ ſunt ſanguinee:vbi loco aquoſitatis eſt ſanguis.naz iſte ſunt in groſſiori cute idest magis profūdant in cute. quia ſunt ſub ſecunda cute:⁊ iſte faciūt maiorē doloꝛem. q̄z alie ꝓpter materiā:quia ibi plus profundat ſicut dcm fuit ſupra:q̄ in flegmōe eſt maioꝛ doloꝛ q̄z i herſipilla: ꝓpter maiorem profunditatem materie que eſt in eo.Et que de'eis ſunt ſubtiles idest que ſunt ſub cute:⁊ iſte ſunt que fiūt ex ebullitiōe humoꝝ colericoꝝ ſubtiliuz ex qua ebullitiōe veſice ꝛiūtur in quibus eſt quedam aqua ſubtilis:ſicut eſt in veſicis que fiunt ab aduſtione ignis idest pariuntur p ſe rōne ſubtilitatis humoꝛū.etiaz'quia ꝓfunde nō ſunt.⁊ ideo per ſe aperiuntur.et nō eſt neceſſe eas aperire cum ferro. Et nō oportet vt tardetūr.imo apiantur ⁊c̄.hoc eſt dicere q̄ ſi iſte tarderent ad aperiendū p ſeipſas:non oportet tantū differre:ſed oportet apire cuz ferro ſicut in p̄mis:quia cum aqua que ꝓtinet in veſicis ſit calida ⁊ acuta ſi nimis ſtaret ibi poſſet vlcerare.⁊ ideo nō oz tardare ad apiendū eas ne vlcerent.Deinde non euacuant.i.n euadūt.ſ.p̄ aptionē ipaꝝ:aut vt ſanent.ſ.p aptiōez illā:vt qñ nō eſt ibi facta aliq̄ coꝛroſio.qz tūc cuz euacuata eſt illa aqua ſtatim ꝓſolidat:aut vlcerent.i.ſint intus vlcerate:⁊ tunc indiget ꝓpter illud cura alia quaz Auicen.ponit. ¶Deinde cum dicit.

¶Et ſi vlcerant curent cū emplīs q̄ fiūt de ceruſa:⁊ q̄ fiūt de merdaſengi ⁊ ſilibꝰ ⁊ ꝓprie qñ caditi eis:ſic ireos:et emplīs herſipille qñ ābulat ⁊ coꝛrodit ⁊ formice ⁊ reliqs q̄ dixim. Medicamē cōpoſitū etiā. ℞. merdaſengi librā.j.olei veterꝫ li.j.⁊.ſ.arſenici li.i.decoquāt merdaſengi cū oleo donec ñ adhereat:deiñ fūdat ſup ipm arſenicū.Et itez medicamē cōueniens ei qō de ipīs accidit ſup teſticulos ⁊ labia ⁊ eis ſilia ad vltimū ſupra mēbra q̄ vehemēter indigēt exiccatiōe. ℞. colcotar ⁊ calcadis.viij.de vnoquoqz ſolioꝝ roſe.vj.terāt cū aqua adminiſtrēt: ⁊ ſimiliter ſimus caprinus cum melle.

¶Auicē.ponit curam veſicarum quando ſunt vlcerate.et in iſto.ſ.vt mihi videt Auic.duo facit.ꝑmo ponit curam veſicarum vlceratam in quibus non eſt caro coꝛrupta ⁊ putrefacta.ſecundo ponit curam veſicarum vlceratarum in quibus eſt putrefactio ⁊ coꝛruptio carnis:ſecunda ibi (Et cum cadunt eſcare ⁊ carnes)Dicit ergo ꝑmo.Et ſi vlcerantur ⁊c̄.decoquatur merdaſengi cuz oleo donec nō adhereat idēſt donec nō aduraf.quia quādo merdaſengi aduriſ:tūc adheret fundo vaſis.⁊ ideo eſt magna cautela in coquendo merdaſengi cum oleo:quia debet coqi cum lento igne ⁊ continue moueri ad ignem cum ſpatula ne adhereat fundo vaſis ⁊ aduraf.Deinde ſcilicet cocto merdaſengi cum oleo fundaf ſup ipm arſenicum.vñ nō oz poni arſenicū niſi vltimo poſt coctiōez merdaſengi cū oleo:qz ſi pōeref añ decoctiōem adureref ⁊ amittēt ſuā vtutē:⁊ vltra oēs puluereꝫ g ponūf i vnguēto i gbꝰ decoqtur merdaſengi cū oleo nō debēt poni niſi ꝑus coctu luargiro ⁊ tepefacto:vt nō aduraf ⁊ amittat ſuā virtutē.Et itez. Hic Auic.ponit q̄dā vnguentū q̄ eſt valde deſiccatiui q̄ cōpetit in veſicis vlceratis in gbꝰ ē magna hūiditas:⁊ q̄ fūt ſup mēbra q̄ indigēt vehemēti deſiccatiōe: qz i mēbro magi ſiccn oz adminiſtrari magi ſicco medicina ⁊ dato q̄ ibi vlcus nō ſit magis hūidū q̄z in mēbro humido:qz i q̄libꝫ mēbro debemꝰ adminiſtrare medicias hūido duas itentōes q̄ fūt ꝓncipales ⁊ gñales.ſ.ꝑſeruare ſubim cū ſilibꝰ ⁊ curare mozbū cū cōtrarijs. Oz ḡ adminiſtrari talꝰ medicina q̄ a pte ſue ſiſtitudinis ꝑfuet cōpōnē mēbri.et a pte ſue ꝓtrarietatis curet mozbū.⁊ iō in mēbro ſicco oz adminiſtrari medicia magis ſicca q̄z in hūido mēbro rōne ſue cōpōnis.⁊ iō illud medicamen q̄ ponit hic Auic.cū ſit valde deſiccatiui cōpetit in mēbris q̄ ſunt ſicut teſticulus ⁊ virga ⁊ labia ⁊ ſimilia:eo q̄ compō eoꝝ ſicca eſt q̄ cōſeruaf ꝑ ſicca ⁊ putref ab hūidis.⁊ hec verba poſſunt extrahi ex dictis Gal'.in libro de ſigenio ſanitatis.in multis locis.Colchotar eſt vitriolū citrinū.Calchadis eſt vitriolum album. Tunc ſequitur illa pars.

¶Et cum cadunt eſcare ⁊ carnes coꝛrupte ⁊ apparet caro ſana:tunc curetur cura vulnerum planoꝝ.

¶In qua parte Auicē.ponit curā veſiccarū alterarum in quibꝰ eſt aliqua putrefactio ⁊ coꝛruptio carnis.et habet iſta duas partes. Primo oſtēdit quomodo debeāt curari q̄n remota eſt et recedit caro mala et putrefacta.ſecundo docet remouere carnē malā putrefactaz cum medicinis.ſecūda ibi(Et cadere quidē faciūt ⁊c̄.)Dicit ergo p̄mo.Et cuz cadūt eſchare ⁊ carnes coꝛrupte ⁊ apparet ſana ⁊c̄.quaſi diceret Auicē.q̄ in veſicis vlteratis in quibꝰ eſt caro vlcerata et mala coꝛrupta:debent adminiſtrari medicine que faciunt cadere carnē coꝛruptā ⁊ malam.et cum cadunt eſcare ⁊ carnes coꝛrupte:curent.ſ.iſte veſice cura vlceꝝ ꝓtraꝝ.i.cicatrizādoꝝ:qz quādo remota eſt mala caro et coꝛrupta:nō reſtat niſi tunc cicatrizare ſicut curātur vulnera plana in quibꝰ nō eſt aliqua coꝛruptio: qz in illis nō habemꝰ niſi intentionez cicatrizandi.Sic ḡ intellige q̄ Auicen.q̄n dicit:Et cū cadūt eſcare ⁊ carnes coꝛrupte.Dicit hic ſi iā dixiſſet de medicinis q̄ faciūt cadere eſcharā ⁊ carnez coꝛruptā.vñ rectioꝛ ordo fuiſſet ſi pars ſequēs ꝑceſſiſſet:qz ꝑus feciſſemꝰ cadere eſcharā ⁊ carnē malā.⁊ poſtea cōſolidamus ⁊ cicatrizamus.Auic. tamen de hoc ordine nō curauit ſicut etiā in multis alijs ſuis locis facit. ¶Deinde cum dicitur.

¶Et cadere quidem faciunt eſcaras et carnem malam medicine note. Et in

alexandria faciũt eas cadere cum herba noiata serenicis ⁊ iterũ tarbeasis ⁊ oleuꝫ de albacuen est bonũ ad dejciendũ eas.

¶ Auicen. docet remouere carnẽ corruptã ⁊ malam cum medicinis. Dicit ergo. Et cadere qdẽ. ⁊ cũ oleo de lachoen. oleum de lachoen est sile conille fende.

¶ Et ad vltimũ admistratio casus escare ⁊ curationis residui cũ curatione vulnerũ sanorum est conueniens valde.

¶ Dic Auicen. repetit curam ꝑdictã cum curatione vlcerum sanoꝝ. i. curatiõe vulnerum sanoꝝ in quibus cõpetit cõsolidatio solũ ⁊ cicatrizatio: qz ista vulnera dicunt sana per respectuꝫ ad alia mala putrida in quibus est putrefactior corruptio carnis.

¶ Medicamẽ bonũ exptum antiquoꝝ qõ qdã modernoꝝ cõcesserũt. Re. sarcocolle ⁊ aloes ⁊ olibani ⁊ ceruse: ⁊ ziniar oĩ um equaliter et quantũ est totũ de bolo armeno ⁊ fiãt ex eis forme siles auellanis sumanť ⁊ dissoluanť cũ aceto ⁊ aq̃ ⁊ liniatur cũ eis locꝰ ponẽdo epithima sup epithima donec accidat in eo ꝓtractio vehemens ⁊ fiat escara. ⁊ tũc aut cadet ꝑ se si fuerit sub ea humiditas: aut ẽ necessariũ vt radas eã vt facias ipsaꝫ cadere et nõ cesses facere illud donec cadat totum.

¶ Dic Auicẽna ponit quoddam medicamen antiquoꝝ quod est bonum ad remouendum carnem corruptam. ⁊ etiam esset bonum super veficas vlceratas in membris ficce complexionis ficut super testiculos ⁊ super anum. ⁊ similia membra que dicta sunt prius que indigent vehementi deficatõe. ⁊ planum est.

¶ De essere. Cap. xiij.

Essere est pustula parua lata sicut vesice ⁊ ad aliquãtulã tẽdẽs rubedinẽ ⁊ puritũ faciẽs ⁊ angustiaꝫ eueniẽs subito ſm plm. et accidit qñqꝫ vt currat ab ea hũiditas. ⁊ fortasse ẽ sanguinea. ⁊ ꝯ plm fit vehemẽs in nocte et eius angustia fit i ea vehemẽtior ⁊ eiꝰ tristicia.

¶ In isto capitulo Auicen. determinat de quadam pustula que appellat essere que est quasi quedã pustula ad modum puncture vespe vel vrtice. ⁊ determinat Auicen. primo de ipsa theorice. secũdo determinat practice. secunda ibi (Si sanguis quidẽ) Prima pars diuidit in quattuor. ꝓmo ponit diffinitionẽ essere cuꝫ quibusdã circũscriptionibus. 2° ponit causas ipsius. 3° ponit signa distinguentia inter spẽs ipsius: qz essere est duplex. quedã est sanguinea que fit ex vapore sanguis colerici. ⁊ alia est flegmatica que fit a flegmate salso. 4° docet prohibere febrẽ que posset contingere in ipsa. secũda ibi (Et causa eius) tertia ibi (Et sanguinea quidem (quarta ibi.) Et cum essere inuadit locum amplũ) Dicit ergo. Essere est pustula parua ficut vesice. differt tamen a vesicis: qz a vesicis egreditur quedã humiditas ⁊ aqua subtilis. Ab ista vero pustula nihil egredit vt plurimũ. vnde assimilatur ficut cuidã punc ture vespe vel vrtice. Item etiam fiunt simul plures tales pustule in vno loco: immo aliquãdo comprehendũt magnam partẽ corporis. hoc aũt non contingit in vesicis faciens angustiã: qz materia illius est in interioribus corporis que egreditur ad exteriora. vnde angustiaꝫ faciunt sicut faciunt variole. Et accidit quãdoqꝫ vt currat cum ea humiditas. dicit quãdoqꝫ: qz est raro. vt dictuꝫ fuit prius. Aliquãdo ꝓtingit ex maxime in illa que est flegmatica ⁊ fortasse est sanguinea. hoc est forte etiaꝫ potest esse ꝙ humiditas currat ab illa que est sanguinea: sed credo ꝙ vt plurimum sit flegmatica. et ſm plurimum fit essere vehemens in nocte. ⁊ eius angustia fit in ea vehementior ⁊ eius tristicia. Et causa huius potest extrahi ex dictis Rasis capſo de essere: quia dicit ipse ꝙ aer frigidus commouet eam cum ei associatur. ⁊ hoc est ꝓpter clausionẽ pororum: ⁊ iuuat ab introitu in aquã calidam. vt ibi dicit Rasis: qz aqua calida aperit poros. cum ergo aer in nocte sit magis frigidus q̃s in die. ideo cõmouetur eiꝰ angustia ⁊ tristicia magis i nocte q̃s in die. ⁊ maior etiã fit angustia flegmatice in nocte q̃s sanguinee. vt postea dicet: qz magis nocet ei frigiditas aeris etiã rõne flegmatis admixti cuꝫ colera. vñ vterqꝫ essere fit magis vehemẽs in nocte q̃s in die: sed flegmatica fit vehemẽtior in nocte q̃s sanguinea.

¶ Et causa est eiꝰ vapor calidus eleuatus in corpore subito aut a sanguine colerico aut a flegmate baurachio.

¶ Dic Aui. ponit cãm essere. ⁊ planũ est a flegmate baurachion. i. a flegmate salso qõ est admixtum cum colera.

¶ Et sanguinea qdẽ est vehemẽtioris rubedinis ⁊ caliditatis ⁊ vehementioris ⁊ velocioris appitõis. ⁊ flegmatica est minor in oĩbꝰ illis. ⁊ vehemẽtia flegmatice est i nocte plus q̃s vehemẽtia sanguinee.

¶ Dic ponit differẽtiã ꝑ signa iter spẽs ipiꝰ essere. vt patet.

¶ Et cũ essere inuadit locũ ãplũ: tũc si nõ fiat flomia timet febris tertiana. Et oz vt fiat flomia i spatio qõ ẽ iter illõ ⁊ illꝫ statũ

¶ In pte ista Aui. docet vitare febrẽ q̃ posset cõungere in essere. ⁊ dic. Et cũ essere inuadit locũ ãplũ. i. occupat multũ de corpe: vt qz sit in magna q̃ntitate. tũc si nõ fiat flomia timet febris tertiana. q. d. fac ꝙ flomiã ne eueniat febris tertiana: qz qñ occupat essẽ multã quãtitatẽ de corpe significat multitudinẽ mãei collice exñtis in corpe q̃ posset facere feb. tertianã. Et oz vt fiat flomia in spatio qõ est iter illud ⁊ statũ. i. in spatio qõ ẽ iter id. i. iter ꝓncipiũ appitõis ⁊ vlceratõis taluꝫ pustulaꝝ ⁊ statũ vt q̃si fiat flomia in augmẽto taluꝫ pustulaꝝ: qz qñ augmẽtant tales pustule in exteriobꝰ: tũc ꝓuenit flomia vt febris tertiana euitet: qz pflomiã minuit q̃ntitas illiꝰ mãe q̃ est pata facere feb. tertianã. ⁊ iõ ꝓuenit flomia vt euitet feb. tertiana. ⁊ iõ cõueniť flomia qñ videmꝰ tales pustulas augmẽtari. Sic ꝙ exponeqñ dicit Auic. Et oz ꝙ fiat flomia in spatio qõ est iter illõ ⁊ statũ. i. in augmento: qz qñ augeť. tunc timemꝰ de febre tertiana ne eueniat. ¶ De cura essere. Cap. xiij.

Si sanguis fuerit vincẽs. tũc oportebit vt in ꝑmis pueniat ad flebotomiã: deinde ꝓsequenter adhibeatur solutiuuꝫ colere si toleraverit virtus ꝙ sit ficut sit de duabus partibus mirabolanoꝝ ⁊ parte vna biere: cuiꝰ potio

sit.ʒ.iij.in syrupo acetoso.et seda eā cum eis q̄ sunt sicut tamarindi ⁊ aqua duoꝝ granatorū cū corticib⁹ suis. Aut aq̄ granati acetosi cū cortice suo ⁊ infusiōe chrysomiloꝝ et aq̄ lactis acetosi et trocisci de spodio cā phorati cuz aqua granatoꝝ.⁊ dare in potu aquā calidā in die multotiens est ex eis q̄ ꝓferūt ei et linire naturā hūtis eā.et de eis que sedāt eā est infusio sumach colata de qua sumunt.ʒ.iij.et ex cibis tabsil.⁊ acetū cū oleo de amigdalis ⁊ sisamino et oleo cum aqua vue acerbe et lacte acetoso.

¶In isto capło ponit curā essere.⁊ hz illud capl'm partes duas. In ꝑma pte ponit curā sāguinee que fit ex vapore sanguinis colerici. In secūda parte ponit curā essere flegmatice que fit ex flegmate salso.2ª ibi(Et si humor fuerit)Dicit g̃ ꝑmo.Si sanguis quidē ☞.planuz est.et aqua duoꝝ granatoꝝ cū corticibus suis.ſ.dulcis ⁊ acris.Et expone cum corticib⁹ suis.i.cū pulpis interioribus et fit sic ila'aqua:q; debet accipi amboꝝ grana maloꝝ granatoꝝ scz dulce ⁊ acre ⁊ pectis corticib⁹ exteriorib⁹ debēt pistari cum suis pulpis interioribus ⁊ debēt exprimi ⁊ accipere succū.⁊ gdā ꝑmiscent cum illo succo vinū:⁊ gdā aquā rosatā ⁊ gdā zuchaꝝ:et debet poni in nocte ad serenum vt augmentet eoꝝ generositas laxandi.mane aūt det in firmo.laxat eni ventrē sicut mirabol'.et est valde delectabile.vñ rōne granati dulcis est lenitiuū et ratōe granati acetosi est apitiuū ⁊ penetratiū.⁊ rōne ipoꝝ pulpe interioris est cōpressiuū.cōprimit enim sicut mirabol'. vñ est melius laxatiuū q̄z mirabolis.⁊ est magis ꝺlectabile.Ex cibis thassil est cibus qui fit de lentib⁹ coctis cū aqua.tales eni cibi cōpetūt in illo morbo ꝑm q; dicit etiam Raſ.dicit eni.cibet cū tassil ⁊ cibis cōgelatis ⁊ frigidis ⁊ hipticis ⁊ aq̄ agreste ⁊ lacte acetoso ☞.vñ cōpetūt h̄ cibi ifrigidātes ⁊ ꝓgelātes sanguinē cum sanguis sit subtilis colerici.

¶Si aūt hūor fuerit baurachi⁹ euacuet corp⁹ cū mira bolāis et cū turbith ꝺ quo sit q̄ntū est medietas mirabolanorū:et sit potio ei⁹.ʒ.iij.Et det i firmo de nuce cupressi hūida.ʒ.j.cū aloes.ʒ.j.et sumat crocus hortulan⁹.terat ⁊ ꝓcutiat cū aceto ⁊ sumat in potu. Aut detur in potu aqua magre aut aqua vrcei noui.⁊ ad flegmaticā sumat cubebe.ʒ.j.cū trib⁹.ʒ.zucchari ⁊ pondere.ʒ.iij.semis agnicasti i lacte dulci.⁊ de eo q̄ ꝺ est exptū ⁊ cōuenit in oi spē est istō.calamēti.ʒ.ij.spodij.ʒ.ij.ros. rubearū.ʒ.ſ.cāphore kirat.i.det i potu cū aqua grati acetosi: aut sumatur in potu sauina cum est ieiunus.

¶Dic Auic.ponit curā essere facte ex flegmate salso.⁊ planum est q̄ dicit.baurachinus.i.flegmaticus salsus.

¶De hestiomeno ⁊ differentia inter cācrenas ⁊ ascachillos. Capitulum.xv.

Ermo de his reb⁹ est ꝓportionalis quodāmō ꝑmoti ꝺ reb⁹ quarum remēoratio p̄cessit.

¶Quia supius Auic:locut⁹ est de quibusda spēb⁹ apatū calidorū:et q; ad ꝑdicta apostemata aliq̄n sequit cancrena ⁊ ascachillos et hestiomen⁹:nō h̄ de eis tractat.⁊ ꝑmo logtur de eis in via theorice.2º practice.2ª ibi(De cācrenis gdē)Prima in duas.ꝑmo ꝓbat cōsecutionē et ꝓportionē istoꝝ apatū ad ꝑdicta apata.2º assignat differentiā inter cancrenā ascachillos ⁊ hestiomenū.2ª ibi(Et q; de hoc est in ꝓncipio)Prima i duas.ꝑmo ponit ꝓsecutiōez istoꝝ ad predicta apata.⁊º probat hoc.ibi 2ª(Dico ergo) Circa ꝑmā ptē est itelligēdū q; h̄ qō dicit:ꝑmo ꝺ his reb⁹ est ꝓportionabilis q̄dāmō. Uno mō ꝑt intelligi ꝑm ⁊tellectū ꝑm quē ps est introducta.ſ.vt itelligat q; p h̄ qō dicit Aut.assignat cām.q̄re de istis h̄ determinat:q; cancrena ascachillos ⁊ hestiomen⁹ cānt maxie ex ꝑdictis apatib⁹ ⁊ pustulis:eo q; illa sunt maxie in via putrefactōis ⁊ corruptiōis mēbri:nō ꝑmo istoꝝ est ꝓportionabil' q̄dāmō.i.hz silitudiné in h̄ qō dcm est cū ꝑmōe ꝑdictoꝝ apatū ⁊ nō p⁹ ꝑdicta apata determinat ꝓuenienter de istis.Dē q̄dāmō: q; ista maxime cānt ⁊ sequunt apata ⁊ pustulas malas ⁊ corrosiuas.⁊ ꝓpter h̄ dicit Auic.in fine h⁹ cap̄.Et qō ꝺ h̄ est in ꝓncipio ⁊ nō corrūpit sensus ☞.et ꝓprie q; est flegmōides in ꝑn⁹ nō min⁹ ista pūt cāri ab alio ꝑm q; appet in isto cap̄.hz q; magis ab illis.iō dicē q̄dāmō.Nō aūt ꝓfir mās hāc expōnē ꝑt eē:q; cū cācrena ⁊ ascachillos ⁊ hestiomen⁹ sint vlcera ꝓprie ⁊ nō apata.iō q̄stū ē ex hoc videt determinato ipoꝝ spectare pot⁹ ad tractatū de vlceribus q̄z ad istū tractatū:hz tū q; ista ꝓportionāt ꝑdictis apatib⁹ in h̄ q; dcm est tā.vi.A.oñdat cām q̄re de istis determiat in hoc tractatu:et nō in tractatu vlceꝝ dixit.Sermo de his reb⁹ ꝓportionat sermoni ☞.p hoc.n.dcm oñdit.q̄re ꝓfir post ꝑdicta ꝺtermiet ꝺ illis.Alio⁹ ꝑt exponi illō vbū.ꝑmo de his reb⁹ ē ꝓportionabil'.i.ē silis q̄dāmō ꝑmōi de reb⁹ q̄ꝝ remēoratio p̄cessit.i.prūe ⁊ ignis ꝓficit itelligat q; silis est iste ꝑmo ꝑmōi de igne ꝓfico ⁊ prūna in h̄:q; sic prūna ⁊ ignis ꝓfic⁹ ē vehemēti⁹ coleric⁹ ⁊ prūa ē min⁹ colica ⁊ vehemēti⁹ melica.⁊ iō sub eodē cap̄.ꝺtermiauit.ita etiā ista nō dēnt nisi ꝑm maiorē ⁊ minorē corruptiōez.vt appebit ifra in h̄ cap̄.⁊ iō oia ista sub eodē cap̄.ꝺtermianf.et ꝓp h̄ ꝑmo de istis ē ꝓportionabil' ⁊ silis ꝑmōi de reb⁹ q̄ꝝ rememoratio p̄cessit.i.prune ⁊ ignis ꝓfici.et ista expō ē aptior prima.licet etiam prima si bona.Tunc sequitur illa ps:

¶Dico ergo q; mēbro accidit corruptio ⁊ putrefactio ꝓp cām currūpētē ☞plonē ei⁹ ⁊ spm̄ aialē q; est i ipo. Aut ꝓp aliō ꝓhibens eū ꝓuenire ad ipm:aut ꝓpter aliquid congregans vtraſq; intentiones.

¶In qua pte ꝓbat ꝓportiōez ⁊ ꝓsecutiōez istoꝝ ad ꝑdicta apata.⁊ ꝓbādo h̄ ꝺno fac̄.Primo q; illa accidūt ex putrefactiōe ⁊ corruptiōe cōnumerat cās corruptiōis ⁊ putrefactiōis.2º mānifestat illas cās corruptiōis.⁊ ibi oñdit q; ꝑdicta apata sunt maxie via in ista ibi 2ª(Sicut venena cal'a)Circa istā ptē est itelligēdū q; mēbrū putrefit tribus modis.vt pōit Aut.vno⁹ ꝓp corruptiōez cōplonis mēbri ꝓticularis.alio⁹ rōne ꝓhibitōis spūs aduētus ad mēbrū. ʒº mō rōne virtuſq;.⁊ rō ꝑmi ꝑt eē:q; cum mēbrū opet et iuuet rōne calis ⁊ cōplonis ꝓprie ipi⁹ ⁊ rōne vtutis et caloris influentiū sibi ꝑ spm̄ a corde.iō si corrūpit cōplo mēbri ꝓpria mēbrū tendit ad morte. Itez q; si corrumpitur cōplo mēbri tūc mēbrū reddit ineptū ad receptiōez vtutis aie ⁊ spūuz ꝺferētiū tales vtutes. Itez etiā corrūpit spm̄ venietē ad eū.⁊ iō reddit eū ineptū ad receptiōem vtutū aie.⁊ ideo tendit mēbrū ad morte ⁊ putrefactiōez ipsius.

¶ Rō aūt sc̄di. s. q̄re opil'o ē cā putrefactionis mēbri: est: q; dato q; ꝓpl'o ipi° ꝓpria ñ sit corrupta: tñ q; phibet spūs ō ferēs vtutes aie vēire ad ipm fine qb° mēbr nō pōt opari ⁊ viuere vt dcm̄ ē. tō p̄ mēbr tēdit ad putrefactiōez ⁊ mortē. Et ex istis duob° appet rō tertij: q; si mēbrū putre scit pp alterr istor mlton fortu° pp ābo. ¶ Ulteri° est itelligēdū q; p spm̄ aialē nō itelligit spm̄ q; pcedit a cerebro q est instrm̄ vtutū aialiū. i. vtutū sensitiuar et mouuarū: q; ppt phibitionē spūs aialis tale mēbr ñ putrescit nec morit: q; mēbr pōt viuere. etiā dato q; mēbr nō sentiat nec moueat fiē appz in mēbro stupido ⁊ paletico: siē dic Aui. in p° cap̄. de vtute vitali: s; itelligit h̄ p spm̄ aialē. i. spm̄ vitalē q; pcedit a corde: q; iste spūs ē ferēs vitā oi mēbro: ⁊ est deferēs vtutē q; cū fuerit in mēbro disponit tūc ad recipiēdū oēs alias vtutes sicut appz p Aui. in p°: q; sensus ⁊ mot° nō pōt in mēbro iesse nec vtus sensitiua ⁊ mottua nisi pus vita ⁊ vtus vitalis sint in eo. Et tō si talis spūs phibeat venire ad mēbr: tūc mēbr mort ⁊ putrefit. Et q; p spm̄ aialē possit itelligi vital' appz p Aui. i p° vbi vocat in capl'o vtutis vitalis vtutes vitales aiales. ⁊ ideo etiā ⁊ spūs q; est instrālis vtutis pt dici vitalis ⁊ aialis: virtutes aūt sensitiuas ⁊ mottuas vocat virtutes aiales cōphēdētes sm̄ q; apparet in suo capitulo.

¶ Sicut venena cal'a ⁊ frigida ⁊ ea q̄ cuz sua suba sunt cōtraria spūali aiali: ⁊ sicut apa ⁊ pustule ⁊ vlcera mala ambulatiua venenose subē. Et ea in qbus errat sicut errat in effundēdo oleū in vlcerib° pfundis: q̄re putrefit caro: ⁊ cū infrigidatiōe vehemēti sup apata calida: quare corrūpit cōplexio q̄ est in ipo. Prohibēs aūt eum peruenire ad ipsum aut aggregās vtramq; intentionem.

¶ In ista pte Aui. manifestat in spāli pdictas cās putrefactōis mēbri. ⁊ duo facit. p° manifestat cās putrefactionis mēbri rōne corruptiōis cōplōnis ppre ipi° mēbri. 2° manifestat cās putrefactiōis mēbri rōne phibitionis ad uētus spūs aialis ad mēbrū. ⁊ ex istis duob° manifestat 3ª cā putrefactiōis mēbri. 2ª ibi (Et phibēs qdē est opil'o) Dicit q̄ siē venena cal'a ⁊ frigida supple putrefaciūt mēbrū ⁊ corrūpūt cōplexionē ipi° vñ reddit ipm inepū ad susceptōez spūs aialis. p venena cal'a ⁊ frida itelligit ea q̄ corrūpūt cōplōnē corpis rōne q̄litat' eorū vt rōne nimie caliditatis: vt eufor: bū vl lepus marinus. et alia venena huiusmodi. vel rōne nimie frigiditatis vt opium. ista. n. corrūpūt cōplōnē mēbri: q; cōplo mēbri cōsistit i q̄dā armōia ⁊ ppōrione cal'i ⁊ frigidi hūidi ⁊ sicci. ⁊ ea q̄ cū sua suba sunt ctraria spūi aiali. i. ea q̄ sūt ctraria a forma specifica spūi aiali: siē est napellus q; ctrariat a forma specifica ipi hōis ⁊ filia q̄ corrūpūt cōplōnē corpis nō rōne q̄litatis pncipalis: s; q: ctrariat corpi a tota suba. ¶ Uñ nō q; triplicia sunt venena sm̄ q; apparet p Auic. 4° cap̄. Fen 6ª. Quedā. n. sunt q̄ corrūpūt cōplōnē corpis rōne nimie caliditatis: ⁊ ista dicūt venena cal'a. Alia corrūpūt rōne frigiditatis. et ista dicunt venena frigida. alia aūt corrūpūt cōplōnē corpis a forma specifica: et sunt petoza: ⁊ dicunt venena absolute. Et sicut apata et pustule supple corrūpūt cōplōnē. ⁊ p h̄ itelligit apata ⁊ pustulas q̄ corrūpunt cōplōnē mēbri rōne māe nimis cal'e vel nimis fride siē ē in flegmōe ⁊ igne pfico. ⁊ alijs ⁊c. Ista. n. corrūpūt cōplonem sicut venena calida ⁊ frigida. ⁊ vlcera mala ⁊ ambulatiua venenose subē. p hoc itelligit pustulas et vlcera q̄ corrūpunt cōplexionē membri rōne materie venenose q̄ est ctraria corpi a forma specifica sicut dictū fuit de venenis que sūt ctraria a forma specifica. Et ea in qb° errat sup. corrumpūt etiā cōplonē mēbri ⁊c. ¶ Et nota hic q; oleū nocet vlceribus rōne nimie hūiditatis. cū aūt vlcus indigeat exiccatiōe maxime nocet vlcerib° pfundis: q: ista indigēt plus exiccari rōne pluriū humiditatū ⁊ superfluitatū q̄ colligunt in eis. ⁊ ideo si nimis administrētur olea ⁊ nō sm̄ q; oz: corrūpit ⁊ putrefit ꝓpl'o membri: q: cōplo mēbri n̄ solū corrūpit a nimis calidis ⁊ a nimis fridis: s; etiā a nimis sicco ⁊ a nimis hūido: q: sicut membrū ꝓportionē hz in calido ⁊ frigido. ita cū hūido ⁊ sicco Et hic in frigidatione vehemenu ⁊c. supple errat: q: corrumpit cōplo mēbri. Et reddit cām phibēs. s. i. frigidatio eum. i. spm̄ aialem venire ad ipm. s. membrū aggregans sc; i frigidatio vtrāq; itētiōez hoc est: q: corrumpit ⁊ phibet. ¶ Uñ nota q; Aui. vult dre q; nimia infrigidatio in apate calido pducit ad putrefactionez ꝓpter duo: ⁊ quia opilat. vñ phibet spm̄ aialez venire ad membrū: ⁊ q: corrumpit cōplonē membri: q: ꝓpter nimiā infridatōez corrumpit calidum nāle ⁊ membrū tendit ad mortem.

¶ Prohibens qdē est opilatio. ⁊ illa opilatio aut est accñtalis ꝑmitiua sicut constrictio quorundā mēbroz in radice sua fortis. K-ā illa qñ pseuerat corrūpit mēbrū ꝓpter retentiōem spūs aialis ab eo: aut retentiōez virtutis sparse sup spiritū aialem q; est in ipso q; expandit ex corde ⁊ aia: quare corrūpitur cōplo eius ⁊ moritur: ⁊ qñq; fit ꝓpter opilationē corporalem sicut apa calidū malum fixum magnum grosse materie opilans meat° ⁊ introitū ābelit° quo idiget spūs aial' ⁊ hoc cū hoc qō retinet etiā corrūpit cōplonē.

¶ Dic manifestat cās putrefactionis mēbri rōne phibitionis a vētus spūs aialis ad mēbr. ⁊ ponit duas cās phibētes venire spm̄. vna est ꝑmitiua siē nimia ꝓstrictio in mēbro sicut qñq; faciunt restauratōes ossium: q: opil'o spiritus ⁊c. Alia cā p̄t esse opil'o corpalis sicut apa magnū ⁊c. aut p retētionē vtutis vel remotiōez p se sup spm̄ aialem q; est in ipo. Dicit hic Aui. p tāto: q: spūs ē vehiculū virtut' ad mēbra. ⁊ ideo virt° spargit sup spiritū quo mediāte supuenit ad membra. ⁊ si retinet spūs ⁊ phibet venire ad mēbra. tunc retinet vtus ⁊ phibet venire ad mēbra q; sc; spūs expādit supple ad mēbra ex corde ⁊ aia in aiali ex societate. i. cum societate supple virtutū aie: q: spūs est instrm̄ aie mediāte quo differt virt° aie ex corde ad mēbra. sic g̃ tūc si phibet spiritus venire ad mēbra prohibetur etiā virtus aie venire ad ipsa. ⁊ tō corrumpit complexio mēbri ⁊ mortif. ⁊ introitus anhelu°. i. spūs q̄. s. introitu indiget spūs aialis. ⁊ hoc. s. apa est opilans meatus cū hoc qō retinet. i. rōne eius qō retinet in illo apate: q: ratione materie opilantur ibi meatus.

¶ Et quod de hoc est in principio ⁊ non corrumpitur cum eo sensus eius cui est sensus nominatur cancrena ⁊ ꝓprie qō est flegmonides in principio.

¶ In parte ista Auic. assignat dñtiā inter cācrenā ⁊ ascachillos ⁊ hestiomenū. ⁊ ostendendo hoc ostēddit qd est vnūquodq; istoz. Primo g̃ oñdit qd est cācrena ⁊ dicit. Et ꝓprie q; est flegmōides in ꝑn°. Dic habes q; cācrena maxime causat ex pdictis apatib° sm̄ q; dictuz fuit supra.

Et expone flegmõides.i.apa calm:qz maxime causat ex apate calo vel ex flegmone vel herisipilla ꝛc.et hoc siue rõne malitie apatis siue rõne erroris medici in curando apa. ¶Et nota hic.q̃ cancrena differt a cancro: qz cancer est apa melancolicũ ꝛc.in quo est sensus ꝛ dolor ꝛ pulsatio.Cancrena vero est qñ apa vel aliqd vicus tendit in corruptionem ꝛ putrefactionem membri.

¶Et qõ ita ꝓfirmatũ est vt destruat sensus ei⁹ cui est sensus:ꝛ illud ẽ vt destruat caro:ꝛ qõ ipaz segtur ꝛ vsqz ad os siue sit incipiens aut succedẽs apati noiat ascachillos.Et qñqz cãcrene nũt ascachilos: imo sunt via ad ipa et totũ hoc accidit in carne ꝛ accidit in osse.ꝛ cũ ei⁹ corruptio incipit pambulare in mẽbro ꝛ apat qõ ẽ in circuitu corrupti et fortasse puenit ad corruptiõez:tũc dr totũ accns hestiomenus.ꝛ dicit dispõ partj mẽbri que iã putrefacta est et nisi eẽt ꝓpter grossitudinẽ materiei siue nõ adhereret:sz expelleret.

¶Hic oñdit qd est ascachillos ꝛ planũ est.Et cum ei⁹ corruptio.In pte ista Auice.ostendit qd est hestiomen⁹ꝛ dicit.Et cũm corruptio eius.s.mẽbz incipit pambulare in mẽbro.i.occupare totũ mẽbz fortasse puẽit ad corruptionẽ.s.tot⁹ mẽbri.ita q̃ corrũpunt mẽbra simplicia ꝛ cõposita.tũc dr totũ accns.i.tota ista corruptio hestiomen⁹.et nisi eẽt ꝓpter grossitiẽ mãe sue nõ adhereret.s.hestiomenus ꝛ ps ista putrefcã in mẽbro:sz expelleret.i.caderet pse.s.illa ps putrefcã cũ ãpli⁹ nõ recipiat vitã i mẽbro cũ sit totalr putrefacta. ¶Et est notandũ hoc circa ꝑcedentia q̃ cãcrena ascachillos ꝛ hestiomen⁹ nõ dr nisi ꝑm magis ꝛ min⁹ꝛ ꝑm diuersa ipa.nã cancrena dr qñ incipit caro corrũpi ꝛ putrefieri.vñ in cãcrena ẽ ꝑn̄ putrefactõis ꝛ corruptõis.ꝛ tõ nõ ẽ ibi adhuc fic caro corrupta q̃ pdat sensuz.ꝛ tõ dr cãcrena q̃si corrodẽs:qz i ea icipit corrosio ꝛ corruptio.Sed qñ sic ꝓcedit vlteri⁹ corruptio in carne vsqz ad os:ꝛ itãtũ est ibi corruptio q̃ destruit sensus carnis.tũc dr ascachillos.ꝛ tũc interꝑtat ascachillos.i.corrũpẽs.ꝛ qñ vlteri⁹ sic ꝓcedit corruptio q̃ cõꝑhẽdit totũ mẽbrũ:vl icipit pambulare ꝛ cõꝑhẽdere totũ mẽbz ꝛ corrũpit ibi caro ꝛ neru⁹ꝛ os:tũc dr hestiomen⁹.Et tõ diffinit ipm Albugasis dicẽs:corrodẽs nõ ẽ nisi corruptio pãbulans in mẽbro ꝛ corrodit ipm sic ignis corrodit ligna sica.ꝛ tõ interꝑtat hestiomen⁹.i.hostis hois.ꝛ ideo ex hoc apparet q̃ vnũ istoz est via in aliud sicut cãcrena est via in ascachillos ꝛ ascachillos i hestiomenũ.ꝛ ideo ista sub vno capitulo determinauit. ¶De cura.Cap.xvj.

Ẽ cancrenis quidem dum in principio ꝑseuerat sperat q̃ sanetur. Cum autẽ confirmatur corruptio in carne:tũc necessarium est accipere totum ipsius.

¶Sup⁹ Auic.determinauit dõ cãcrenis ꝛ ascachillos ꝛ hestiomeno i via theorice.Hodie logtur de eis in via practice:qz ponit curã eoz.Circa hoc duo facit.ꝑmo põit curã eorũ in generali.2⁹ in ꝑticulari.2ª ibi(Cuz g̃ videris colorẽ).dicẽ ergo ꝛc.ꝑseuerant.i.sunt.sperat q̃ sanent intellige hic sine incisione mẽbri vel alicuius ꝑtis membri ꝛ sine cauterizatione cum ferro igneo vel medicina causticaquia etiã ascachillos ꝛ hestiomen⁹ sanant:sed nõ sine incisõe vel cauterizatiõe.Cũ aũt ꝓfirmat corruptio in carne.i.cũ cancrena fit ascachillos vl hestiomen⁹.tunc necessariũ ẽ accipe totũ ipi⁹.i.totũ corruptũ.ꝛ h̃ intellige cũ igne cauterio ꝛ incisiõe vl medicina causticaꝛ intellige q̃ ponant ista causticaq̃ accipiat de carne sana i toto circuitu ita vt eradicet malitia ꝑfecte.ꝛ tale causticũ põt esse sic illud qõ fit ex calce ꝛ sapõe ꝛ capitello fortissimo.Et intellige q̃ qñqz in isto morbo caro mortificat ꝛ denigratur subito vsqz ad quẽdã terminũ ꝛ nõ incedit plus.ꝛ h̃ ego vidi sepe i virga ꝛ indiget solũ scarificatiõe:eo q̃ facit cadere nigrũ sicut assongia lota ꝛ butyz cũ medulla fermẽti ꝛ sale ꝛ vitellis ouꝫ cum sale:qz hic mitigat dolorẽ ꝛ facit cadere nigrũ ꝛ deficcat:vel sicut est puluis de farina ordei et melle et aq̃ postea qñ cecidit escara indiget puluere cõsolidatiuo vl vnguento mundificatiuo.

¶Cũ ergo vides mẽbri colorẽ alterari:ꝛ est i via putrefactõis.tũc oz vt succurras liniando ipm cũ eo qõ ꝓhibeat putrefactiõez sic ẽ bolũ armenũ ꝛ terra sigillata cũ aceto. Si ãt illõ nõ valet nõ inuenis excusationẽ gn scalpellatiõez ꝓfũdã facias diuersoz modoz i locis:ꝛ ponas sanguisugas ꝛ flomes venas ꝓrias ei puas vt accipiat sanguis mal⁹ cũ cautela eius q̃ circũdat locũ sicut epithimatib⁹ ꝑdictis ꝛ ponat sup ipz locũ scalpellatũ qõ ꝓhibeat putredinẽ ꝛ sit ei ꝓtrariũ ō illis q̃b⁹ iest ꝓfũdatio fortioz sicut farina herbi cũ syrupo acetoso ãt cũ farina fabaz ꝑparie ꝑmixta cũ sale.Et ō illis q̃ desup liniũt est assa ꝛ semẽ vrtice ẽt et aristologia ro. ꝛ succ⁹ folioz acori de vnoquoq̃ sumat ps.i.floris eris ps.ʒ.terat cũ aqua donec fiat ꝑm spissitudinẽ mell:ꝛ linc cũ eo vulnus ꝛ i circuitu ei⁹.Et de medicinis ꝓhibẽtib⁹ corrosionẽ ẽ vt sumant floris eris mellis ꝛ alumis eq̃les ꝑtes et liniant cũ eis:ꝓhibet enĩ et facit cadere illõ qõ est putrefactum:ꝛ seruas illud qõ sequitur.

¶In ista pte.A.pseqtur de cura ista ꝑ in ꝑtic.ꝛ circa hoc tria facit.ꝑmo ponit curã cãcrene.2⁹ ponit curã ascachillos.3⁹ põit curã hestiomẽi.2ª ibi(Qñ ps caris icipit corrũpi)3ª ibi(Et cũ incidit membrũ) ¶Prima in duas.ꝑmo ponit curã inicij cãcrene.2⁹ ponit curã ipi⁹ qñ videt tendere in viam putrefactiõis ꝛ ascachillos.2ª ibi(Si aũt ꝑtranſierit dispositio apatis) ¶Prima posset diuidi in plures ꝑticulas:sz nõ est vis.dicit g̃ ꝛ c.alterari.i.denigrari ꝛ est in via putrefactionis.i.cãcrenatiõis.tunc oz vt succurras liniendo supple in circuitu sicut est bolum armenuz ꝛ terra sigillata cuz aceto. Intelligo hic q̃ quãdo ponit illud medicamen.s.de bolo armeno cum aceto q̃ sepe remouet licinium inunctum in hoc medicamine super mẽbrũ.ꝛ hoc est ne opilet ꝛ exiccet locus ob hoc q̃ calefiat.Si aũt illud nõ valet.i.nõ sufficit ꝛc.nõ inuenis excusatiõez gn scalpellatõez ꝓfundã facias diuersoz modoz in locis diuersorum locorum: quia ꝑm diuersa loca debet fieri scalpellatio diuersi modi:qz in mẽbro carnoso

pōt fieri ꝓfundior scalpellatio q̄z in neruoso vt sanguis malus accipiat cū cautela.i.cū cōseruatiōe a putrefactiōe ei⁹ qđ circūdat locū sicut cū epithimatib⁹ ꝑdictis.s.de bolo z terra sigillata cū aceto.¶Et ponat sup locū.Hic ponit medicamia q̄ debēt poni sup locū scalpellatū:qr aliđ est medicamē qđ ponit in circuitu loci cancrenati:z aliđ qđ ponit sup locū cācrenatū:qr in circuitu dz poni medicamen repcussiuū vt ꝓhibeat putrefactiōem puenire adꝓtes sanas:sz sup locū dz poni medicamen resolutiuū et aptatiuū cū fortī abstersiōe z fortī exiccatiōe sic̄ ista medicamia q̄ pōit z ꝓprie pmixta cū sale.dic̄ h̄ qñ volum⁹ fortē đsiccar vt qñ eēt maior putrefactio:qr sal fortiē đsiccat.Vl pōt fieri istud emplm ꝓbatū.Recipe farine fabarū farine orobi z multū salis et ꝑsice cū succo absinthij vl vrtice z pone aliqđ mellis.Istud eni emplm est optimū sup locum scalpellatū:qr mūdificat z abstergit z desiccat. Et de medicinis ꝓhibēt⁹ hestiomenū et corrosionē.i.ne cancrena fiat ascahillos z hestiomen⁹.Et itelligę q̄ medicamē qđ h̄ ponit est optimū z exptū:qr illud medicamen facit cadere illud qđ putrefactuꝫ est:et hoc est rōne floris heris.z seruat a putrefactione carnē sanā.z hoc est rōne alumīis:qđ est ꝓhibituū z fortiter deficcatiuū.et rōne mellis abstergit z desiccat.tunc sequitur illa pars:

¶Si aūt ptransit dispō dispōnē apatis z dispōnē corruptiōis coloris ei⁹ z icipit puenire in mollitiē et hūectē parūper: tūc hec est iceptio ei⁹ in putrefactiōe:q̄re dz vt puluerizet sup ipm aristologia rotū:et galle equale mēsura accepte donec desiccet.Et silr dragātū itez z colcotar sūt bona ꝓprie cū aceto z folia nucis.z silr cucume.asi.autē succ⁹ eius epithimādo.

¶In qua pte ponit curā cancrene q̄ vr tēdere in viā putrefactōis z ascahillos: z planū est.Sz itelligas h̄ q̄ iste medicine q̄s hic ponit Auī.debēt applicari ꝑm diuersaꝫ dispōnē corpis z morbi:qr in maiori corruptiōe debēt eē magis đsiccatiue z acutiores q̄z in minori.z in cōplexione corporis sicca debēt apponi siccatiores q̄z in cōplexione humida:z ideo Auic.ponit hic medicinas magis acutas z minus acutas z desiccatiuas connumerādo diuersam dispositionem corporis et morbi.

¶Quod si pars carnis incipit corrumpi incide eam aut fac eam cadere cum eis que sunt sicut trocisci andaracaron z fortius eis calcadecon.Cum feceris cadere ordinem vnum succurre cum butyro ponendo desuper:deinde fac cadere secundo donec perueniat ad cutem sanā. et dragantum rubeum est puluerizatio bona super mollitiem z putrefactionez. Et cum apparet putrefactio non expellas cum incisione z consumptione:quoniam magnificatur malum.

¶In ista parte ponit curam ascachillos.et tria facit.ꝓmo ponit curam ipsius.2° docet vitare quēdam errorem.3° remouet errorez q̄ orundā circa hoc.2° ibi(Cum apparet putrefactio)3ª ibi(Et quando magis figatur apa)de prima parte dicit:z est planum.de 2ª dicit. Et cum apparet putrefactio.s.in ꝑn⁹ nō expellas.i.nō remoueas illaz cū incisiōe z cōsumptiōe.i.causticatiōe cū medicinis.z h̄ itellige si talis putrefactio sit cū incisiōe q̄ possit remoueri qr si sit pauca putrefactio z in ꝑn⁹ si pōt remoueri cū medicinis desiccatiuis ꝑdictis nō debet remoueri cū icisiōe z causticatiōe.qr ꝑ illa magnificat malū:eo q̄ ꝑ illa fit dolor:dolor aūt est cā attractōis hūoz ad locū apatis.Et ió dicit Gal.lib.de igeni.sa.Laue dolorē q̄ntū potes:qm̄ nihil est cā apatis sic̄ dolor.Alio⁹ exponit:qr tā dixit q̄ si pa carnis icipit corrūpi icide eā aut fac eā cadere cuz eis.vñ p h̄ volunt q̄ si caro putrefiat z corrūpat q̄ icidat vel remoueat cū medicia caustica.Et ió expone alio⁹.Et cū apparet putrefactio nō expellas cū icisiōe z cōsūptiōe.i.cuz icisiōe z causticatiōe sil:vt qr icidas z caustices sil:sz solū fac cū vno.qr si tu facis cū ābob⁹ tūc magnificat malū:qr fit magn⁹ dolor qđ est malum ꝑm q̄ declaratū est.¶Vel expone aliter.Et cum apparet putrefactio non expellas cum incisione z cōsumptiōe.i.nō expectes cum incisione z cōsūptiōe solū illi⁹ ptis quā dixit ꝑ.sz incide totū mēbrū sic̄ dicit infra(Et cuz icidit mēbrū)nā plus ꝑportat h̄ q̄ dic̄ appet putrefactio q̄z h̄ q̄ dicit cū icipit corruptio:qm̄ magnificat malū.i.qr ambulat sp malum et⁹ egritudis,et sic exponendo dicimus q̄ h̄ icipit ponere curā hestiomēi.

¶Et qñ magnificat apa ī circuitu putrefacti: tunc laudatū est ei sauich cū succo iusquiami albi. Hez apō me ñ est bonū ei:imo opz vt huiusmodi admīstret sup locū sanū vt ꝓhibeat ab ipso z repellat.

¶Hic remouet errorē quorūdā q̄ dicebāt q̄ qñ magnificatur apa in circuitu putrefacti debet poni emplm de farina ordei cū succo iusquiami albi.Auic.eni dic̄ q̄ istud nō est bonū:sed oportet vt tale emplm administret sup locū sanū vt ꝓhibeat ab ipso et repellat.s.putredinē. Et est h̄ itelligendū q̄ dcm̄ Auic.est sic̄ dictū fuit.z alie medicine competūt in isto morbo sup locū infirmū z alie super sanum:qr sup locuꝫ infirmū cōpetūt medicine aperitiue et deficcatiue sicut sunt empla q̄ ponunt.Auic. Sup locū nō sanū cōpetūt medicie repcussiue vt ꝓhibeāt z cōseruēt sicut bolū armenū cū aceto i modū vnguēti factū vt repellat putrefactionē.Iste aūt si ponerent sup locū infirmuꝫ ꝑculcarēt hūores z plus putrefierēt.z ió qr istō emplz est repcussiuū rōne iusquami.ió ꝑpetit i circuitu loci putrefci apatis.Itez etiā si cōpetit:qr est mollitiuū sup locū saltē infirmū:eo q̄ medicie ist⁹ morbi debēt eē fortiter deficcatiue.istud.n.emplm est mollitiuū rōne farie ordei:qr est pauce deficcatiōis respcū talis morbi.Et itelligę h̄ q̄ ꝑ apa itelligit tumorē q̄ accidit in circuitu putrefacti.Sed do iste tumor pōt esse duob⁹ modis.Uno⁹ rōne materie morbi:z tūc sup talē tumorē nō cōpetūt mollitiua nec repcussiua:sed exiccatiua emplastra sicut emplm ex farina fabaruꝫ z aceto z melle.Alio modo potest esse ibi tumor rōne medicie caustice:quia quando ponitur medicamē causticuꝫ:tūc post opatiōez et⁹ accidūt dolores z tumores in locis circūstāt⁹.z in tali tumore post opatiōez medicine bñ pōt poni emplm mollitiuū donec cadat eschara facta a medicia caustica.vñ emplm tale est ibi sic̄ emplm factū ex farina ordei z maluis z maluauiscō z faria senu greci.z semis lini ipinguāt cū butyro:qr tūc tale empla strū mitigat dolorē z detumescere facit locū z facit cadere eschārā sicut butyrum.Tunc sequitur illa pars:

¶Et cū inciditur mēbrū qđ putrefactū est:tunc oportet vt cauterizetur illud qđ ꝓtinet ipm cū igne:quoniā illud est cum cautela aut cū medicinis cauterizātibus

adurētib⁹ t ꝑprie ī mēbris facilē suscipientibus putrefactionē ꝑpter caliditatē suā: t q; supfluitates calide approximāt eis sicut sunt testiculi t an⁹. hec est ergo quātitas quā dixim⁹ hic. Et tu qdē inuenies in sermone nostro q est de vlceribꝫ putrefactis qꝺ oz te addere huic caplo.

¶ In q ꝑte ponit curā ei⁹ momenti. t dicit cū incidit mēbrū qꝺ putrefactū est. q. d. qñ mēbrū putrefactū est totaliter t herpetiomenatū vel nō est adhuc totū corruptū: sed spreuit: tūc icidaf in uctura si ibi est putrefactio vel iuxta sanū. t post icisionē cauterizek illō qꝺ ꝑtinet ipm cū igne aut cū medicis cauterizātib⁹. t si ibi remāet os qꝺ idiget sectiōe: tunc cum serra serref: q; nō nasceret ibi caro nisi os adeq̄ref cū carne ⁊c. Intelige āt sic⁹ ponit Albugassis cap⁹. de crācrenis. q; melius est cauterizare post icisionē cū igne q̄ cuz medicina: q; cauterū cū igne est securi⁹ t velocioris iuuamenti. Et intelige q; vlr vbicūq; cōpetit cauterium. s. cū igne sicut in putrefactiōe maxime q; melius est q̄ cauteriu cum medicina: sicut ponit idē Albucassis cap⁹. de cauterio cū igne. dicit enī t icutote filij q; ex actōe curatiōis p cauterū cū igne t bonitate eius sup cauterū cū medicina cōburēte est: qñ ignis est simplex cui⁹ actio nō ꝓuenit nisi ad mēbrū qꝺ cauterizaf t nō nocet mēbro alij cōiūcto cū eo nisi cū nocumēto modico ꝓuo. medicie vero cumburētis actio ꝓuenit ad aliud qꝺ elongaf ex mēbris. Et addit vlteri⁹. t fortasse facit accidere in membro egritudinē difficilis sanationis t fortasse iterficit. Ignis aūt ꝑpter subtiliatē suā t bonitatē subē eius nō facit istō nisi supfluat. hec sunt verba sua. Et si q; vult vtilitatē cauterij t dispositiones ipius q̄rat in illo caplo. Et tu qdem inuenies. Hic Auic. remittit nos ꝓ cōplemēto curationis hoz ad caplm de vlceribus putrefactis: q; vt dictum fuit supra ista sunt vlcera. t tō curatio eoz ꝺepēdet ex curatione illi⁹ tractatus. Sed Auic. hic determinat de ipis ꝑpter cōuenientiā quā habebat cum ꝓdictis ꝑm q; fuit declaratum in ꝓsenti capitulo. t patet quod dicitur.

¶ De althohoin. Caplm xvij.

Antiqssimi antiquoz nomiauerunt eū noie qꝺ translatū est in arabico althohoin oē apa exīs in mēbris glandinose carnis aut alibi.

¶ In isto caplo Auic. determinat de quodā apate calo qꝺ est ex mā cala venenosa qꝺ vocaf altoym noie arabico: t noie greco vocaf carmata et turfios ꝑm q; ponit Auic. et noie latino vocaf antras: t noie vulgari vocaf ꝺbuoni a qbusdā: t a qbusdā vocaf ꝺmalladicu. posuit tū hec noia vt nō errek in cognitiōe ipi⁹: q; multi errāt circa ꝺ t i cura t i cognitiōe: imo itantū errāt circa hoc q; aliqñ attribuit cura ꝺ ꝺdictis. t credit vulgus illos scire ꝺ apa curare: q; vulg⁹ putat ab impuo nō discernit. t tō ꝺicit Gal. in illo de igenio sani. t nescio an a deo an a fortūa mihi cōtingat: qñ vulg⁹ ꝓp odio hūi q; putaf ab impuo ñ discernit t vtilitatē dilexi. Interptaf altoym a qbusdā. t. attrahens se int⁹: q; id apa est ex mā venenosa q̄ statz petit coz t attrahit se ad iteriora. t tō dicit Auic. in isto ca. q; istud apa adducit q̄litatē malā iterficiētē coz ex via arteriaz. t tō accidunt in hac egritudine pulsus cordis t syncopis t vomitus. a qbusdā aūt ethimologizaf althoym a. q̄dā vulgari francigena altoym. i. altuy. Illā gallici cū volunt dicere de aliquo qꝺ est mortuus dicūt altuy. Et ideo q; id apostema est mortale t iterficiēs. ideo a qbusdā iterptaf altoym. i. occidēs ab illo vulgari gallico. Vel ꝓ dici antras ab itro: q; in antro ponit basim suā. Diuidit autem pars hec in duas. Primo Auic. determinat de hoc apate theorice. 2° practice. 2ª ibi in 2° caplo (Euacuatio qdē cū flebotomia) Circa ꝓmū Auic. duo facit. Illā q; illud nomē altoym erat equiuocū apud antiquos. ideo ponit primo tria significata hui⁹ nois altoym que non sunt ad ꝓpositum t de qbus nō intendit. 2° ponit quartū significatum ipi⁹ de quo intendit hic. t ponit accūtia et signa illi⁹. 2ª ibi (Deinde dictuz est omni apate pnciosō) ꝓma in tres ꝑm q; ponit tria significata de qbus nō intendit hic. t patent ptes. Prima in duas. ꝓmo ponit vnū significatū hui⁹ nois altoym. 2° q; mentionē fecerat de glandosis carnib⁹ distinguit iter carnes glandosas t cōparat eas iter se. 2ª ibi (Et sensibilia qdez sunt) dicit ꝓmo. Antiqssimi. s. medici antiqnoz. s. medicoz noiauerūt altoym noie qꝺ trāslatuz est de greco in arabicū. i. q; nomē altoym est nomē arabicuz trāslatū de greco est su. oē apa exūs t̄c. aut alibia. alia ira dicu alibi. si dicat alibi. est tunc textus planus. s. q; altoz est apostema exūs mēbris glandulose carnis: aut alibi. i. in alio loco corpis. sed tū hoc nō videf bene ꝓbabile q; sic ꝺcat: q; tunc videf q; altoym esset nomē generale ad omne apa. ita q; idē esset dicere altoym qꝺ apa: nisi velīe exponere q; per glandinosas carnes intelligeret carnes emunctoriosas sicut caro inguinū t assellaz t caro q̄ est post aures i collo. ꝓ hec aūt q; diceret alibi vlīzat ad oēs carnes glāduloſas: q; bene sūt alie carnes glādose ꝑter istas que nō sunt emūctorie: sicut caro māmille t testiculoz t radicis lingue ⁊c. Si dicat alibia. tūc exponef vt iueni expositū: aut. s. isti antiquissimi su. nominauerūt altoym alibia. i. apa exūs in locis emūctoriis ita vt ꝓ alibia intelligat apostema exūs in locis emunctoriis.

¶ Et sensibilia qdē sunt sicut caro glādosa q̄ est in maxilla t origine lingue: t illa q̄ sensuz nō hñt sunt sicut caro glādosa q̄ est in mānilla in subascellis t iguinib⁹ t eis silibus. Deinde dcīm ē post hoc ei qꝺ est cuz hoc apostema calidum perdens.

¶ Quia fecit mēnonē de carnib⁹ glādosis ditinguit iter ipsas t comparatas ad inuicem. t patet quod dicit.

Sed hic sunt duo dubia. t vnū ē: q; dicē sensibiles carnes glādose sūt sic⁹ caro māmille t testicloz. ꝑ contrarium dicē Auic. in. 3° ꝺ anathomē Dicē. n. i ca. ꝺ anathomē māmille sic. Et ipa ē coꝛp⁹ cōpositū ex neruis t artarijs t venis iter q̄ existit vacuitas qnā caro glandosa iplet cui nō ē sensus. ℞ aūt dicē q; iter carnes glādosas sensibiles sunt ficut caro māmille t testiculoz que sunt glandose. ¶ Aliud dubiū est. q. A. dicit q; caro que est subascellis t inguinibus t his silibus sensum nō habet. illud videtur esse falsuz ad sensum. videmus. n. q; in istis carnibus accidit dolor: imo aliqñ accidit magis dolor. hoc aūt nō esset nisi sentiret. ergo falsuz dicit Auic. ¶ Ad remotionē hoz dubioz est ꝓmo intelligenduz q; caro est quintuplex. q̄dam est caro simplex in qua sunt admixti solū vili neruoſi qui nō discernunf ad sensum t hec caro est illa de qua loquitur Auic. in cap⁹. de mēbris que est ad implendū loca vacua. Alia est caro que est caro musculosa vt est lacertus ipe. Tertia est caro que dicif caro pura: et ista est illa que est ꝑs lacerti ꝑm q; dicimus lacertus componif ex carne neruo t ligamento. Alia est caro q; ꝺ caro ꝓfusa sicut ē caro viscerū t stomachi. Alia est caro que dicif caro glādosa. et de ista est hic intentio. ¶ Modo est etiam vlteri⁹ intelligendu q; carnū glādosarū quedam est magis nobilis t magis sensibilis vt est caro māmille glādosa t caro testicli t radicis lingue. Alia est caro glandosa q̄ nō est ita nobilis nec ita sensibilis ſ̄ est caro locoz emūctorioz: q; iste carnes emūctorie sunt de-

putate vt in eis eũenĩ supfluitates mẽbroꝝ ꝓncipaliũ. Ille aũt alie nõ. t iõ iste sunt ignobiliores illis. sunt etiã minus sensibiles: qr ibi nõ sunt tot nerui t artarie sicĩ sunt in carne mãmille t radicis lingue. Vnõ dicit Auic. de carne mãmille in cap. õ anathoª ipi°. Et vene qdẽ t artarie et nerui positi in suba mãmille cõtcant in ea vsqꝫ in ptes musculosas: t hꝫ in ea reuolutiões t circuitiões plũmas. Ite ꝫ etiã caro radicis lingue est sensibilissima rõne neruoꝝ t arteriaꝝ que venũt ad linguaꝫ q̃ approximãt illi scilicet carni. vñ dicit Auic. cap. anathamia oris. Et in ipa scilicet lingua sunt nerui plures procedentes ex neruis quatuor venientib° ad ipam quos tam dixim° in anato° t in ipa est ex neruis t venis vltra q̃ꝫ credatur esse in suo sili. Sic ergo tũc apparet ꝙ caro mãmille t radicis lingue sunt sensibiliores t nobiliores q̃ꝫ caro q̃ est in iguine t subasselliis: t his silibus: vt dicit Auic. t itellexit p:o his silibus carnez glandosam q̃ est in collo post aures.

¶ Tunc ad id qõ tu opponis ꝑmo de carne mãmille: quia dicit Auic. in 3° ꝙ replet carne glandosa cui non est sensus. ¶ Rñdeo ꝙ caro mãmille est q̃ꝫ tota glandosa: qr suba tota carnis mãmille est mollis t alba. cũ sit gñatiua lactis: sed tñ duplex est ps carnis mãmille q̃dã fundata sup lacertos costaꝝ: t ista est sensibilissima: t de illa logt hic Auic. Alia est pars eius q̃ respicit spongiositatẽ eius sicut illa q̃ magis pẽdet: et ista est magis silis carni glandose q̃ꝫ illa: imo est ita glandosa ꝙ multotiens cirugici decipiunt in curando aliqõ vlcus qõ fit in illa carne: qr credunt ꝙ aliqñ sit ibi caro mala: t tñ erit bona. t ponũt medicinã corrosiuã: cum tñ cõpetat ibi carnis gñatiua. t ista caro est illa que nõ est q̃ꝫ sensibilis: t de illa itelligit Auic. in 3° ¶ Ad illud qõ tu dicis 2° dico ꝙ Auic. nõ itelligit ꝙ caro q̃ est in subasselliis et inguinibus nõ habeat sensum absolute: sed intelligit ꝙ nõ sunt ita nobiles: nec ita sensibiles sicut caro mãmille t radicis lingue. ¶ Deinde deñ est: post t̃c. Hic ponit scõm significatũ altoym t intellige ꝙ id significatũ ꝓtrahit ꝑmũ: in ꝑmo significato altoym significat omne apa exñs in mẽbris glandinosis: sed in scõo significato significat apa calm exñs in alijs locis. Tunc ponit 3m significatũ. t ps. id etiã 3m significatũ ꝓtrahit scõm: quia ibi significat apostema calidum perdens. Tunc sequitur illa pars:

¶ Deinde dictũ est apatio ꝓnitiosa propter ꝙuersionẽ materiei ei° ad substãtiaꝫ venenosam qõ corrumpit mẽbrũ t alterat colorẽ ei° qõ segtur ipam. t qñqꝫ resudat sanguinẽ t virt° t silia illis et adducit qualitatẽ malã ad cor ex via arteriarũ quare accidũt vomitus t pulsus cordis t syncopis: t quãdo eius accidentia fiunt vehementia interficit.

¶ In qua pte ponit 4m significatũ huj° nois altoym de q̃ intẽdit hic Auic. t diuidit ps hec in quinqꝫ. ꝑmo ponit significatũ illud de quo itendit: t cuꝫ hoc ponit signa altoym in 4° significato. 2° oñdit quõ noiabant ꝓdicti antiqui altoym. 3° cõpat vnũ altoym ad aliud in isto significato. 4° oñdit qñ maxime multiplicat. 5° oñdit quõ appellat noibus grecis. 2ª ibi (Et videt ꝙ ꝑmi) 3ª ibi (Et ẽ necessariũ vt sit deterius) 4ª ibi: Et altoym qdem multiplicat) 5ª ibi (Et mueniunt noia greca) Dicit ꝑmo. Deinde dictũ est de omni apte pniciosa t̃c. Sꝫ tu dices: i quo differt id 4m significatũ a tertio? dico ꝙ differt id 4m a 3° qr in tertio significato significat apostema calidum pernitiosum perdens absolute. modo apostema calidum ꝓt esse pernitiosum rõne plurũ: qr rõne multitudinis materie putrefacte vt in hostiomeno. t põt esse perdens: qr materia est venenosa. vnde ita interficit sicut venenũ exhibitũ ab extra. et ita est in isto 4° significato. sicut ergo quartũ significatũ ꝓtrahit etiaꝫ tertiũ. t iõ addidit etiam Auic. ꝓpter cõuersionẽ materie eius ad substantiam venenosam. ¶ Et qñqꝫ resudat. Hic ponit signa altoym in isto significato. signa sunt ista que ponit hic Auicẽ. Et rõ quare accidit syncopis t pulsus cordis in hoc apostemate plana est: qr hoc est ꝓpter qualitatem venenosam que venit ad cor ab isto apostemate ex via artariaruꝫ. accidit etiam vomitus ex compassione quã hꝫ stomachº ad cor. vnde qr stomachº habet cõtatem cum corde respirat ille fumus malus ad stõm. quare accidit vomitº: t signa eius sicut ponit Rasis sunt botor t apostema cum quib° egreditur inflatio t inflãmatio vehemens ledens valde pertranſiens mẽsurã in hoc. Cin inflatione: qr in circuitu ipi° fit maximus tumor t pustula in se parua est: t fit qõ est in circuitu nigrũ vel viride vesicans. Et quando eius accidentia. i. vomitus t pulsus cordis t syncopis fiunt vehementia iterficiunt. t hoc est qõ dicit Raſ. Et cum superfluunt iste intentiones est mortifeꝫ vtplurimũ cito.

¶ Et videtur ꝙ primi nominabant hoc postremum carmata.

¶ In pte ista Auic. oñdit quõ ꝑmi antiq noiabãt id altoyꝫ in quarto significato carmata iterpretatur carmiatio: qr carminat totum corpus cum sit id mortale.

¶ Et est necessariũ vt sit deteri° eoꝝ illõ qõ accidit ſm plm in abacellis t inguibus t post aurem ꝓpter vicinitatẽ ei° ad mẽbra q̃ sunt vehementi° ꝓncipalia. t saluius althoboin mortaliũ ẽ illõ qõ est rubeũ: deinde citrinum. Et ex eo qõ ad nigredinem est decliue nõ euadit aliquis.

¶ In ista parte Auic. comparat vnũ altoym ad aliud. Et ꝑmo comparat vnũ altoym ad aliud rõne loci vbi fit: ondendo qõ est peius: qr illud est pei° qõ fit in locis emũctoriis ꝓpter ꝓpingtatẽ quã habet ad mẽbra ꝓncipalia: imo ex talib° nullus euadit vel rarissime (Et saluius altoym) Hic cõpat vnũ altoym ad aliud rõne materie: qr altoym potest esse triplex. qõdã est rubeũ t hoc est id qõ fit a mã sanguinea adusta venenosa. aliud est citrinum vl viride ſm ꝙ appellat ipsum Rasis. t illud fit magis ex colera adusta venenosa. Aliud est nigrũ: t illud fit magis ex melãcolia adusta venenosa. et vnusqꝫ est malº ſm ꝙ dicit Raſ. sed tamẽ vt dicit Auic. minus est mortale rubeum: quia est ex humore minus malo: deinde citrinum vel viride: quia est ex humore peiori: sed peius iter omnia est nigrum: quia est ex humore peiori t magis adusto venenoso. Sed ex hoc ꝙ dicit hic Auic. appet ꝙ dictuꝫ est dicentiũ ꝙ aliꝺ est albũ nõ est nisi dictũ ꝺeotaꝫ: qr faciũt credere vulgis ꝙ omnis pustula fit antraꝫ vel altoym.

Sed hic est dubitatio de hꝫ ꝙ dicit Auic. ex eo ꝙ ad nigredineꝫ est decliue nõ euadit aliquis: quia istud videtur falsuꝫ: quia ego iam vidi multos de hoc euadere. ¶ Dico ꝙ sine dubitatione nõ possumus hoc negare quin ex isto aliqs euadat: quia ego iam vidi ex isto multos euadere. Sed Auic. forsan dixit pro tanto ꝙ nõ euadit aliqs: quia forte illa regio in qua erat Auic. est calidissima. t iõ qr iste morbus est de materia calida adusta t ille q̃ est niger ẽ de materia magis adusta iõ qñ fit in regione calida augef eius malitia t adustio: t qr regio in qua erat Auic. forte erat calida multuꝫ: iõ exaugetur eius malitia t adustio: t est ille qui est niger de materia venenosa t multum adusta forte in sua regione

nullus euadebat de illo q erat niger: ↄ dixit forte. Et ex eo qꝺ ad nigredinē est decliue ñ euadit aliquis: qz videbat oēs mori in regiōe sua: sed in regiōe nostra nō est tā tus calor: ↄ non addit eius malicia ex aere: ⁊ ↄ pōt aliquis inde euadere: imo multi in ista regione ⁊ specialit quando apa nō est multe materie: ſꝫ pauce licet venenose. ¶ Vel pōt aliter rñderi ⁊ melius qꝫ Aui. qñ dicit ex eo qꝫ ad nigredinem est decliue nō euadit aliqꝫ: intellexit qñ altoym est in locis emūctoriis: tunc est mortale: ⁊ de istis mōtalibus saluius est rubeū: deinde citrinum: ex nigro autē nullus euadit pp malicia materie: ⁊ vt sic intelligat opꝫ qz primus ipse dixit: ⁊ est necessariū vt fit deteri⁹ eoꝝ illud qꝺ accidit ↄ̄. ibi. n. itellexit qꝫ altoym qꝺ fit i locis emūctoriis est mortale: postea statim post illuꝫ textū dicit. Et saluius altoym mortalū. i. illoꝝ altoym qui fuit in predictis locis qz illi sunt mortales: saluius est: hoc ē minus malum qꝺ est rubeū: deinde citrinū ↄ̄. qz ex citrino ⁊ rubeo pōt aliqꝫ euadere dato qꝫ sint in locis emunctoriis: sed ex illo qꝺ est nigrum in locis emūctoriis non euadit aliquis: ⁊ hoc ꝓpter malicia materie: vnde ꝓpter ꝓpinquitatem ad mēbra principalia nullus euadit. Qꝺ ergo tu dicis: qz dicis qꝫ multi euadunt vex est quando non nascitur in locis emūctoriis: sed certe qñ nascatur in locis emūctoriis certe nunqꝫ vidi aliquē euadere: ſꝫ qñ non est niger possibile est vt euadat: quia materia nō est ita mala vt dictum est primus.

¶ Et althoboin quidem multiplicantur in pestilentijs ⁊ in regione pestilentiali: ⁊ inueniuntur nomina greca rex que assimilantur althoboin sicut turfios ⁊ carmata ⁊ carmakile ⁊ furios. Verum apꝺ nos non est magna distinctio inter eorū nominationem.

¶ Hic ostendit i quo tpe maxie multiplicat: ⁊ dicit qꝫ multiplicat maxime in pestilētia ⁊ in regiōe pestilētiali: ⁊ nō est mir de hoc: cū ille morbus sit pestilēcialis: eo qꝫ est ex materia putrida venenosa q̄ ꝓtrariat cordi a tota substā tia: vnūquodqꝫ sil'e generat sibi suum sil'e: ⁊ ideo dicit rasis qꝫ si in aere fuerit pestilētia: tūc erit malū: imo est qñ incurabile cū adiungat tūc malitia aeris cū malitia morbi. Item enim generat maxime vt dicit Rasis in ꝓncipio autūni ⁊ in fine estatis: ⁊ hoc est ꝓpter sanguinez adustū ⁊ melancolicū q generatur in istis tpibus rōne caloris ⁊ siccitatis: ex tali autē humore fit tale apa. (Et inuenitur.) ¶ Hic ponit plura noia greca que significant quasi idē cuz althoym. vnde dicit Aui. qꝫ apud nos non est magna distinctio inter eorum nominationem: quia vt dicit Galie. in libro de ingenio sani. De nominibus non est curādū dūmodo intentionem eorum habeamus.

Est autē vnū dubium circa totum capl'm: dcm̄ est. n. qꝫ antras est apa qꝺ interficit: eo qꝫ adducit malā qualitatē ad cor ex via arteriaruꝫ Illud nō vr: qz ista materia venenosa antracis est expulsa a natura ab interioribꝰ mēbris ad exteriora sicut ad cutem: q̄ si tūc ista materia exīs in interioribꝰ corporis nō potuit natura vincere: imo expulsa est ad exteriora multo minus poterit natura vincere exīs in exterioribus ꝓ expirationē ad interiora: qz si exīs in interioribus nō potuit vincere imo fuit expulsa: q̄ exīs in exterioribꝰ nō potuit fumus eius respirare ad interiora ⁊ natura vincere: imo multo fortius poterit expelli a natura: quō ergo interficit? ¶ Dom ē breuiter vt spectat ad ꝓpositus qꝫ natura aliquando dñat materie morbi totaliter: aliqñ partiz dominatur ei ⁊ nō totaliter: aliqñ aūt nullo mō ei dominatur: mō tunc ad ꝓpositū qñ natura expellit istā materiaz de interioribꝰ ad exteriora; natura primo ꝺñat istī materie non totaliter: qz si ꝺñaretur ei totaliter nō generaret ide apa: sed resolueret ipsam vel sensibiliter vel insensibiliter ꝓ poros: ꝺñatur q̄ sibi aliquo mō in hoc qꝫ est potēs ipsā expellere ad exteriora: ⁊ qz non dominat ei totaliter ista materia retinet in cute ⁊ fit inde apa: ⁊ qz ista materia est venenosa: ⁊ de natura veneni est repere ad cor: sicut videmus si aliqꝫ morderet a serpēte: tunc venenū nisi succurratur statim petit cor: ⁊ etiam interficit: sic ista materia: qz venenosa est retēta in cute statim repit ad cor ꝓ viā arteriaꝝ: ⁊ nisi succurrat ei interficit: imo aliqꝫ cum omni succursu interficit pp multitudinē materie ⁊ eiꝰ malignitatē ¶ Et tu dices: natura fuit potēs expellere de interioribꝰ ad exteriora: q̄ multo fortiꝰ erit potēs resistere ei existenti exterius: istud nō valet: qz licz natura fuerit ꝑfus potēs in interioribꝰ sup ipsā māz quodāmō: qz fuit potens i expellēdo ad exteriora: tñ qz materia illa tenet in cute ⁊ facit apa ⁊ est venenosa. ⁊ de natura veneni est petere cor. tō cum natura sit debilitata ꝓmo ex illa expulsione non pōt resistere ei sicut ꝓmo: ⁊ ꝓmo cū materia ē venenosa: ⁊ multa: ⁊ ēt nisi ei succurrat sicut est de venenis appositis exteriꝰ: vt dcm̄ est de venenis serpētuz. ¶ Viterius intelligeꝺ notabile circa istū morbū qꝫ althoym si fiat in febre ita qꝫ ipsā sequat vel ꝑcedat: tūc est signum mortis prime: eo qꝫ materiā significat corruptā ⁊ venenosā existētem i venis q̄ facit febrē: ⁊ hoc ē qꝺ dicit Hypo. in ꝓnosticis. Si in egro corpore fuerit antras vel carbunculus vel vlcus malū siue ꝑcesserit siue supuenerit opus ē attēdere qꝫ si exiccatio fuerit ⁊ colorē virtdē vel citrinū vl'li uidū ꝓtulerit dicit mortē ꝓximā. Qz aūt Hyp. addidit qꝫ exiccatū fuerit: queras in cōmēto Gal. sufficientē expositionē. Et tu potes itelligere vno mō breuiter qꝫ antrax exiccat aut qꝫ nō emittit aliud q̄ virus: aut qz nō tument partes circūstātes sicut cōsueuit esse i ipso: qz tūc significat debilitatē vtutis nō potētis regere illas partes ꝓpter malitiā materie venenose ⁊ multitudinez ipsius: ⁊ tunc est ꝓnciosuz. Sz si althoym nō fiat in febre acuta: sed fiat febris in ipso rōne caliditatis sicut vtplurimum apata calā multū rōne caliditatis eoꝝ sequunt febres nō ꝓpter hoc dicit mortē primā: vnde Hypo. qñ dicit: si in egro corpore: intellexit in egro ꝓp febrem acutam.

¶ Cura althoym. Cap. 18.

Vacuatio qdē cū flebothomia et e cū eo qꝺ tolerat hora aut fit necessariū ex eis q̄ educūt humorē putrefactum est necessaria.

¶ In isto cap'o Aui. dēterminat de cura althoym in q̄rto significato de quo intēdit: ⁊ circa hoc duo facit. ꝓmo ponit curam vl'em ipsius: q̄ attēdit penes rectificationē totius corpis ⁊ cordis. 2° ponit curā localē. 2ª ibi. (Althoym vero ipsū.) ¶ Prima diuidit in plures ꝓticulas: ſꝫ nō ē visꝓmo. n. ponit curā vl'em rectificātē totū corpꝰ: ⁊ hoc rōne eūonis: ⁊ dicit qꝫ euacuatio quidē cū flebotomia ē. i. cōuenit cum eo qꝫ tolerat hora necessaria.

Sed statim est hic dubitatio: qz nō vr qꝫ cōpetat flōmia in ista egritudie ꝓ textū Rasis dicētem sic. Et non opꝫ vt fiat flōmia cum hac egritudine: ſꝫ festinētur ⁊ dentur ifirmo oia q̄ cōfortant cor. ⁊ c̄. ¶ Dom est ad hoc qꝫ flōmia competit in hac egritudine: cōpetit sibi ꝓmo si corpꝰ est plectoricū totum eo qꝫ ꝑ flōmiā minuit plectoria corporis q̄ plectoria ē cāmatoris apatis. Iterum cōpetit ēt sibi rōne sui: ⁊ hoc dupliciter. ꝓmo rōne materie: eo qꝫ fit ex sanguine adusto ꝓmixto cum colera vel melia adusta: in tali aūt humore competit flōmia ⁊ farmacia. Et hoc ē quod dicit Gal. li°. de inge. sa. loquens de carbūculis ⁊ pruinis ⁊ omnibus talibus que fiunt ex sanguine adusto ⁊ malo. qbus omnibus nil est adeo iuuatiuū vt flōmia si recordaris q̄ di-

ri in flegmonib⁹: qñ si sanguis vsq; ad defectionē trahatur vtilissimū erit si p hoc nō appareat cōtrariū. Itez etiam cōpetit flōmia isti egritudini rōne q̄ est acutissima et maxima ⁊ nō solū cōpetit flōmia rōne huius: imo cōpetit ei vsq; ad syncopiz: ⁊ hoc est qđ dicit Gal. in cōmēto. illius asso. Que egerunt nō multitudinē ⁊c. dicit enī. Luz enim flōmam⁹ vsq; ad defectionē in pacutis egritudinibus sicut i acutissimo apate refrigerat statum cor⁹ ⁊ febris extinguit. Addit ät Aui. Cū eo q̄ tolerat hora necessaria vt ostēdat q̄ flōmia dz fieri in p̄n⁹. Et qñ virtus est fortis qz nō cōpetit qñ supuenit et syncopis ⁊ pulsus cordis: eo q̄ tūc ē timor de casu vtutis: ⁊ tō bñ dixit in illo assolutissimo: q̄ egerunt ⁊ hoc facere si sufficiat egrotās: ⁊ pp hoc bñ addidit. Gal. in textu allegato si p̄ bñ nō appareat ꝓtrariū: qz si appareat ꝓtrariū vtputa debilitas vtutis non dz fieri pp timorē de causa vtutis. Tūc ergo ad istō qđ tu opponis p̄ textū Rasis dico q̄ qñ Rasis dicit. Et ñ fiat flōmia in hac egritudine nō intelligit bñ absoluta hoc ē nō fiat flōmia cū istis accñtib⁹. s. cū syncopi ⁊ vomitu ⁊c. vt dcm̄ est: qz cū imediate fuerit locut⁹ de istis accñtib⁹. Dixerat enī. Et accidit qñq; cū eo vomit⁹ ⁊ pulsus cordis ⁊ syncopis. Et cū superfluit de itētiōes ⁊c. tō dixit. Et nō fiat flōmia cū hac egritudine. s. qñ ē cū istis accñtib⁹: imo dico vlteri⁹ q̄ ex isto dicto pōt hēri q̄ intentio sua sit q̄ fiat flōmia cū hac egritudine: qz ipse i illo ca. nō facit mentionem de solone vētris nec de aliq̄ eūone corpis nisi de flebotomia cū ḡ in illa egritudine vt manifestū ē competat eūo: tō qz dixit: ⁊ nō fiat flōmia ⁊c. intellexit q̄ in ista egritudine fiat flōmia: s̄z nō cū illis accñtib⁹. Sic ergo dictus Aui. verū ē qñ dicit. Eūo cū flōmia ⁊c. aut. s. q̄ sit necessarium q̄ fiat supple eūo ex eis q̄ educit hūores corruptus. sicut sūt tamaridi ⁊ cassia fistula: qz ista mūdificant sāguinem ⁊ educit hūores corruptū sine supcalefactione: vnde dz dari tale solutiuū q̄ nō sit supcalefactēs: imo habeat secū admixtū siue admixtas res frigidas ⁊ acetosas: qz talia cōpetit in ista egritudine sicut ē id solutiuū. R. violarū. 3. 5. pruno⁹ n⁰. x. tamaridi. ℨ. 5. vel. 3. vi. fiat decoctio in q̄ ponaf medulle cassiefistule. ℨ. 1. id enī est optimum solutiuū i tali morbo. Et nota q̄ illud aut pōt teneri copulatiue ⁊ disiūctiue. Copulatiue ponit: qz qñ pmittit virtus etas ⁊ cōplo dz fieri vtrunq; s. flōmia ⁊ farmacia: tenetur disiūctiue: qz qñ nō pmittit etas vel aliud dz fieri saltē solo. s. vētris nisi sit ibi casus virtutis: qz ēptum ad b̄ idez est iudiciū de flōmia ⁊ farmacia.

Sed aliquis opponeret vr̄ q̄ non cōpetat in isto morbo aliq̄ eūo in p̄n⁰: sicut ponit Aui. nec flōmia nec solo vētris: qz i illo morbo materia est venenosa vt positū est in p⁰ ca. ⁊ ē ista mā venenosa in exteriorib⁹ corpis: s̄z qñ mā venenosa ē in exterioribus corpis nō dz facere ipsaz redire ad interiora: imo debemus b̄ phibere: imo qz cura tota antracis ēphibere ne mā illa vadat ad cor. Sed eūo in p̄n⁰ isti⁹ morbi faciet redire mām ad interiora: ḡ nō cōpetit eūo isti⁹ morbi in p̄n⁰. Oz aūt eūo⁹ faciat redire mām ad interiora ꝓbaf hoc p̄ textū Aui. ca. de curatione morsus canis rabidi. Dicit enī. Et nō oz vt ꝓperes in diebus ꝑmis ad euacuātia: s̄z occupa te i trahēdo ad exteriora: nā eūo q̄nq; adiuuat ad hoc vt venenū penetret ad ꝓfundū ⁊ phibet attractionē eius ad exteriora: ⁊ qñ ipa trahit hūores ad interiora tūc trahit cū eis venenū: sic gvf hic de itentione Aui. expresse q̄ eūo trahit venenū ad interiora. Cum ḡ venenū sit b̄ in ꝑmis in exteriorib⁹ nō dz ḡ fieri eūo in ꝑmis in apate isto. ℂ Dōm est ad b̄ eūo dz fieri in p̄ncipio in isto apate cum flōmia ⁊ cū farmacia sicut ponit Aui. ifra tunc ad id qđ tu opponis tu dicis qñ mā venenosa est in exteriorib⁹ corpis nō debemus facere ipsam redire ad interiora: cōcedo: s̄z tu dicis eūo in p̄n⁰ istius morbi facit redire materiam venenosaz istius morbi ad interiora iterimo: m ꝓbas ꝑ textū Aui. in ca. de morsu canis rabidi: vbi ponit q̄ eūo q̄nq; adiuuat vt venenum penetret ad ꝓfundū. Dico q̄ non est simile in morbo vbi ē mā venenosa expulsa ab interiorib⁹ ad exteriora: ⁊ in veneno qđ est in exterioribus corporis ex morsu canis rabiosi: nā qñ aliquē mordet canis rabiosus nō debemus stati eūare: qz cū de rōne veneni sit ire ad interiora⁹ ⁊ maxime ad cor si statiz fiat eūo cum eūo trahat hūores ad interiora: nō erit cā penetratiōis veneni: hoc aūt est malū: ⁊ ideo in tali casu nō dz statiz euacuari corpus s̄z ꝑus dz attrahi ex loco cū fortiter attrahētibus per duos dies vel p̄ tres postea euacuare: qz nō trahit venenū tūc ad interiora: imo potius euacuat qđ penetratū est: sed qñ venenū vel mā venenosa expellitur ab interioribus ad exteriora tunc debem⁰ statiz euacuare: qz ilia mā fuit ꝑus in interiorib⁹: ⁊ ideo hoc est signū humorū corruptionis in interiorib⁹ mēbris: ⁊ tō statiz debem⁰ euacuare timēdo ne remaneat ibi mā corrupta in interiorib⁹ mēbris cū illa expulsio nō ꝓcedat nisi ex corruptiōe humorū in mēbris interiorib⁹. Tūn maius est iuuamentū qđ habetur ex eūone humoꝝ corruptoꝝ exītium in mēbris interiorib⁹ q̄z sit nocumētū ex attractione māe exteriorīs ad interiora: ⁊ tō nō est simile de venenis quod accidit ex morsu canis rabiosi ⁊ de veneno expulso ab interiorib⁹ ad exteriora in p̄ncipio. Sed ē simile qz sicut nos ibi postea post tres dies euacuamus ꝑ illud qđ penetratū ē sicut ibi dicit Aui. post illū textū allegatum: sic hic euacuamus statim in p̄n⁰: timēdo de remansione humoꝝ corruptoꝝ in mēbris interiorib⁹: imo dicit ibi Auic. q̄ si accidit ibi negligētia in eūone tunc eūo in ea hora est magis necessaria. Et iste est textus suus. Luz ḡ trahis qđ ibi polē est post duos dies aut tres: tūc occupa te in euacuādo: q̄ si forsan iam penetratū ē: ⁊ si nō fuerit facta attractio ⁊ accidit negligētia tūc eūo in ea hora est magis necessaria.

ℂ Sic ergo videtis q̄ tūc post eūonē qñ penetrat ad interiora venenum: ⁊ ita etiam hic: qz est corruptio in membris interioribus quod significat nobis materiam corruptam expulsam statiz in p̄ncipio euacuam⁰ vt nō stet illa materia corrupta in interioribus: vel dato etiā q̄ expelleretur a natura ad exteriora fieret id malum si non cūemus quia augeretur apa primum.

℔ Deinde opz vt reuertaris ad cor cum defensione eius ⁊ confortatione ipsi⁰ cū eis in quibus sint infrigidatio ⁊ odoramētum sicut acetositas citri ⁊ miuer ⁊ robb pomorum ⁊ cydoniorum ⁊ sicut granata acetosa valde ⁊ olfatus sicut rosatum ⁊ camphore ⁊ sandali. Et cibus sit sicut lentes cum aceto ⁊ sicut cibus cum aceto valde acetosus factus ex carnibus arabēgi ⁊ hedorum.

ℂ Hic Aui. postq̄z posuit curā vl'em q̄ attenditur penes rectificationē totius corporis rōne eūonis: ponit hic curaz vl'em que attēdit penes rectificationē cordis: ⁊ hoc facit cū cibo ⁊ potu ⁊ medicinis ⁊ cū odoribus frigidis ⁊ acetosis: ⁊ hoc est qnod dicit Rasis in ca. pallegato. Et dentur infirmo oīa que cōfortant cor cum infrigidatiōe ex eis q̄ diximus in capīo calefactiōis cordis: ⁊ cōferūt ad illō granata acetosa ⁊ acetositas citri ⁊ odoramētū redolētū frigidoꝝ. Rō aūt quare in ista egritudine maxime dz cōfortari cor cū frigidis ⁊ acetosis est vt qz dcm̄ ē mā istius mēbri est venenosa calida ⁊ adusta: de nā aūt veneni, vt dictum est superius est petere ⁊ respirare ad cor eo q̄ cōtrariatur ei a forma specifica: ⁊ ideo maxime debz respici cor in ista egritudine: ⁊ dz cōfortari cū cibis ⁊ potibus frigidis. qz illa mā est cala venenosa ⁊ adusta: ⁊ ideo dz con

fortari cū frigidis: debet etiam confortari cū acetosis: ga acetosa resistunt corrupciōi ⁊ putrefactioni: ⁊ iō qr de nā istius morbi est corrūpere spūm ⁊ cōplexionē cordis iō debent esse cibi acetosi ⁊ frigidi: sicut sunt cibi habentiuz febrem pestilētialē: qr iste morbꝰ est pestilētialis: vt dictū est supra: eo qꝫ sicut in pestilētia corrūpit cōplexio cordis ⁊ spiritus: ita etiā in isto morbo ꝓpter respirationē fumi putridi ad cor ꝑ vias arteriarū: ⁊ iō maxime generatur i aere pestilētiali: ⁊ ideo idē est regimē istiꝰ morbi ⁊ habētium aerem pestilētialē sicut dicetur infra. Sic ergo bene dicit Aui. post eūonem ⁊ flebotomiā oꝫ vt reuertaris ad cor cū defensiōe ⁊ confortatiōe ipsius: ⁊ hoc est qđ dicit Rasis. Et subleua plurimū intētōis tūc ad cōfortādū virtutem ⁊ infrigidandū cor. loci vō ipsius curatio non possibilis est nisi post id. Et ex hoc qđ dicit hic Auic. ⁊ Rasis apparet qꝫ pessime faciunt illi qui dant tyriacā i ista egritudine ⁊ huiusmodi res calidas: ista aūt facit humorez plus furere ⁊ cor supcalefieri ⁊ totū corpus: ⁊ ideo istis citius inducit mortē in egritudine. ¶ His ergo ꝓmissis dicit ergo Aui. tē. ⁊ mitue. i. sirupus de succo pomoꝝ aceto soꝝ. Rob pomoꝝ est succus pomoꝝ decoctꝰ vsqꝫ ad spissitudinem. ¶ Et cibus sit ficut lentes in aceto: ⁊ fiat ita: excoriantur lentes ⁊ frangantur ⁊ fiat inde sicut faba cum aceto electa earum prima lixatura vel coquantur cum aqua ⁊ pauco aceto: qr nō possūt bene decoqui cū aceto. Et sit cibus cū aceto valde acetosus sicut sunt spinacia cū aceto vel agresta. ſ. lixata prius in aqua: ⁊ ex carnib⁹ altaheu. i. vituli lactētis. Et videte in isto morbo debēt eē ea que infrigidant sanguinē ⁊ ingrossant: vnde dicit Rasis: Et confert ei qō fuerit ex cibis cū lētib⁹ excoriatis ⁊ aceto ⁊ cibis cōgelatis ⁊ omne qō ingrossat sanguinē ⁊ confortat cor ⁊ extinguit superfluitates corporis. ¶ Sed aliqs diceret: nō videt qꝫ cibus istius morbi debet esse infrigidans ⁊ ingrossans sanguinē qr in isto morbo est sanguis grossus eo qꝫ sanguis adustus tendit in nām melle adustē. Unde Rasis in ca. de prima ⁊ igne pſico precipit dari subtiliātia sanguinē: qr in istis est sanguis grossus propter adustionē: ergo simili mō debemus dare subtiliantia sanguinē cū hic sit sanguis adustus. ¶ Dico qꝫ sine dubio sanguis in isto morbo ⁊ in se ⁊ in sui substātia ē grossus cū sanguis ei⁹ adustus: ⁊ ideo q̄stū ex parte huiꝰ comperet cibi subtiliantes sanguinē sicut cōpetit in prima ⁊ in igne pſico: sicut dicit Rasis: sed tū qr iste sanguis vltra hoc habet qꝫ sit venenosus: vt dcm̄ est: ⁊ de natura veneni est statim petere ⁊ effumare cor. ideo rōne huius dant ibi ingrossantes sanguinē vbi non possit ita effumare et penetrare ad cor. Et qr multa caliditas est i reliquo sanguine propter quam in ipso est ebulitio: vnde dantur cibi congelantes ⁊ ingrossantes ipsum.

¶ Et opz vt roretur māsio infirmi cuz aceto plurimo ⁊ foliis salicis ⁊ vio. ⁊ ro. ⁊ nenufare ⁊ similib⁹: ⁊ ponant̄ super cor epithimata infrigidantia confortantia ex eis que cognoscunt̄ de medicis habētiū pulsuz cordis calidū ⁊ habētiū pestilētiam.

¶ In parte ista Aui. docet rectificare aerē in quo oꝫ esse talis infirmus: qr opz vt irrorez ⁊ madidef māsio cuz rebꝰ frigidis ⁊ acetosis: ⁊ debēt balneari linteamina cū aceto ⁊ aqua rosa. ⁊ ponere sup pectūs circa lectū: ⁊ ponantur super cor epithima. Nic reuertit ad cōfortandū cor cum epithimatib⁹. ⁊ pōt poni tale epithima sup cor. R. sandaloruz. ſ. rubeoꝝ ⁊ citrinoꝝ: ⁊ alboꝝ: boli armeni: rosarū rubearuz: seminis pſilij ōium añ. ʒ. ij. seminis portulace lactuce añ. ʒ. r. camphore. ā. ʒ. terant̄ omnia insimul ⁊ cōficiantur in modū vnguenti cum aqua rosa. ⁊ agresta: et cum eis ponatur farina ordei q̄stum ad omnia.

¶ Et adultimum regantur regimine habentium aerem pestilentialem.

¶ Hic Aui. vlīcat de regimine istoꝝ quo ad oīa dicta sc̄z q̄ ad regimē cibi ⁊ potus ⁊ medicinaꝝ ⁊ ad rectificationez aeris: qr debet regi regimine habētiū aerē pestilentialē ⁊ supple etiā habētiū morbos pestilētiales: qr sicut in febribus pestilētialib⁹ opz regere cuz frigidis ⁊ acetosis: et opz etiā cōfortare virtutē coꝝ cū istis cibis: ⁊ paꝝ in vice imo si nō appetūt debemus eos rogare ad comedēdū sicut ponūt auctores. Unde nō debemꝰ ita dietare in istis sicut in aliis febribus: qr cū in istis febribus spūs sint corrupti existētes circa cor ex aere pestilētiali opz sepe cibare vt renouent̄ spiritꝰ isti circa cor. Et similiter etiā i isto morbo debemus regere eos cū talibus cibis ⁊ virtutem eorū cōfortare cuz istis cibis dādo eos sepe vt renouent̄ spiritꝰ isti infecti ⁊ corrupti a fumo putrido veniente ab ipso apostemate ad cor ꝑ vias arteriaꝝ: vt ꝓbus dictum est ¶ Et intelligēdū est qꝫ Aui. tetigit curā vniuersalē istiꝰ morbi q̄stum ad rectificationē corporis p eūonez ⁊ q̄stum ad rectificationē cordis p cibos ⁊ potus ⁊ odores ⁊ epithimata: ⁊ tetigit etiā rectificationē aeris: sed de somno ⁊ vigilia nihil tetigit nec aliqs auctor. Et ō hoc dico qꝫ gdaz dicūt qꝫ in tali morbo nō debet eger permitti dormire: ⁊ mouent̄ forte ex hꝫ: qr materia huiꝰ morbi est venenosa: sed in veneno exhibito corpori auctores ꝓhibēt somnū. Dicit enī Aui. 4°. libro cap. canō curationis eius qui in potu sumit venenū. Et oportet vt nō dormiat oīno ⁊ nō dimittat seipsū taliter vt dormiat: imo opz vt euigilare faciat ipsos ⁊ rideant ⁊ clament in circuitu eius: ergo similiter in morbo isto debet ꝓhiberi somnus cū sit ex materia venenosa. ¶ Nos vero dicimꝰ qꝫ nō est totaliter simile de materia istius morbi ⁊ de veneno dato in potu: qa quādo venenū datur i potu per os: tunc statim venenuz petit cor in interiori: ⁊ interficit calorē ⁊ spūm in interioribus: ⁊ ideo ꝓhibetur somnus: qr somnus retrahit ⁊ reuocat humores ad interiora ⁊ maxime ad cor. vnde cum tunc venenū petat interiora: tūc si fieret sōnus posset eē cā citioris penetratiōis veneni ad interiora: sed in ista egritudine est expulsa materia venenosa ab interioribꝰ ad exteriora corporis: ⁊ ideo nō est ita in interioribꝰ sicut quādo datur venenū in potu: ⁊ etiā qr statim potest succurri scalpellando ⁊ extrahēdo venenū: ⁊ ideo non facit tale iuuamentū hic vigilia sicut ibi: ⁊ ideo cū non faciat tale iuuamētū hic vigilia sicut ibi: ⁊ faciat alia nocumenta: qr dissoluit virtutez ⁊ supercalefacit corꝑ: ⁊ adurunt̄ magis humores: ⁊ ideo nō est oīno ꝓhibendū sicut ibi: sed est tenenda via media: qr nec est ei negandus somnus oīno: nec oīno est concedēdus: opz ꝑmo multū vigilare ⁊ postea dormire. ¶ Nota tamē qꝫ si in isto morbo accidat ꝓfunditas somni sicut iaz vidi qꝫ accidit in qbusdā ⁊ sit cū debilitate pulsus tunc ē signū malū: qr significat debilitatem virtutis non potentis incitare sensus exteriores: ⁊ hoc est quod Auicen. dicit in. 4°. Et ꝓfunditas somni cum debilitate pulsus ē mala ⁊ est propter debilitatem virtutis ⁊ non propter debilitatem cerebri. Et quando sic est ꝓfunditas somni i hoc morbo tunc debet excitari ⁊ non permitti dormire ⁊ vigilare ipsum. Tunc sequitur illa pars:

¶ Althohoin vero ipsuz ⁊ qō currit cursu eius de eis q̄ nominata sūt curet in principio cū eis q̄ constringūt ⁊ infrigidāt cū spōgia īfusa in aqua ⁊ aceto aut i oleo ro. aut oleo de pomis ⁊ arbore masticis: aut oleo de myrto: ista fiūt in principio.

¶ In qua parte ponit curam localem althoym: ⁊ duo facit. ꝑmo ponit curam localē althoym. ſcō ponit curā lo-

calem ſm quoſdam illoꝝ apoſtematũ que althoym ſimi lantur ſicut carmata ꝛ ſephyros. 2ª ibi (Dixerunt carma ta.) Prima in duas. ꝓmo ponit curã althoym in ꝓncipio quãdo nõ tendit in viã maturationis ꝛ exture. 2° ponit cu ram ipſius quãdo tẽdit in viã exture ꝛ maturationis. 2ª ibi. (Et in illo qõ habet ſubſtãtiam exture.) prima in du as. primo ponit curam althoym in ꝓn°. 2° in ſtatu. ſecun da ibi. (In ſtatu vero.) dicit ꝛ patet primo.

Sed eſt dubium q̃ Auicen. ponit q̃ i iſto morbo i ꝓncipio ꝺbem° curare cũ eis que infrigidant ꝛ repercutiũt. Sed iſtud vi detur falſum per textũ Raſis q̃ dicit ſic. Et nõ liniatur ex epithimatib° frigidis: imo cũ videris q̃ tã accidit ab epi thimate: vt q̃ hoc ſit factũ per errorẽ: vel dato q̃ ſolum ſunt poſita in circuitu ꝛ accidat ſcz pulſus cordis ita itelligit Raſis. Et aqua frigida pulſus cordis additus: tunc incipe ꝛ embroca ipſuꝫ cũ aqua calida ꝛ calefac ipſum et pone ſup locũ cum infirmus eſt ſedẽs in domo ꝛ in circui tu eius ẽ nix qõ ꝓhibeat frigus puenire ad locũ. ¶ Reſpondeo q̃ ſine dubio nõ ꝺbẽt poni repercuſſiua ſuper locũ vbi ẽ althoym: q̃ cũ materia eſt venenoſa nõ opor tet repcuti ꝓpter timorẽ reuerſionis ad interiora: ꝛ ſpecia liter etiã quãdo materia de ſe reſpirat ꝛ penetrat ad cor: ꝛ ideo nõ ꝺbẽt poni illa ſup locũ que ꝓhibeãt eam ve nire ad exteriora ꝛ cõſtringant eã interioribus ſicut ſunt frigida repercuſſiua: ꝛ in iſto morbo intelligit Raſis q̃ non liniaf epithimate frigido. Auicẽ. vero itelligit q̃ al thoym curetur in ꝓncipio cũ eis q̃ infrigidant ꝛ repercu tiunt ſcz non ponendo ſuper locum talia: ſed ꝺbent po ni in circuitu: vt dictum eſt: ꝛ hoc ne illa materia peram bulet ꝛ occupet loca ſana ꝛ corrumpat partes circunſtã tes: ſuper locum vero ꝺbet poni maturatiuum ꝛ aperi tiuum vt ꝺcetur. Tunc ſequitur illa pars.

¶ In ſtatu vero curetur cũ ſcalpellatiõe ſi poſſibile eſt: ꝛ fiat vt currat qõ eſt i ipo ꝛ nõ dimittatur vt bꝛunum fiat: qm̃ addi tur venenoſitas eius ꝛ ſi indiget vẽtoſis ſugentibus cum ſubtilitate fiat.

¶ In qua parte ponit curã althoym quãdo eſt in ſtatu: et hoc intelligẽdum eſt q̃ nõ ſolũ ꝺbemus facere in ſtatu ſcalpellationẽ: ſed etiã quãdo eſt in augmento vel circa principiũ: ꝛ hoc dico factis vniuerſalib°: q: quãto citius trahit ſanguis venenoſus tãto ẽ melius: ꝛ tãto plus ſecu ratur eger a morte ꝛ a malis accidẽtib°: ꝛ quãdo facim° ſcarificationẽ ꝺbem° abluere ſanguinẽ cũ aqua calida qui egredit. Et ſi poſt ſcarificationẽ indiget ventoſis fiãt cum lenitate vt ſugant ſanguinẽ qui egreditur malus p ſcarificationem: ꝛ hoc eſt qõ dicit Raſis. Locum aũt ſcal pella ꝛ ablue ſanguinẽ cũ aqua calida nec cõgeletur ꝛ ne ſcz currat ad cor per vias arteriarũ ꝛ fugat ſuctione leui vt egrediat paulatim. Poſtea quãdo locus eſt ſcarifica tus ꝺbemus ponere emplaſtrũ qõ matureꝛ ꝛ attrahat ꝛ faciat cadere eſcaraz ſicut ẽ emplaſtrũ de fermẽto ꝛ buty ro ꝛ ſale vel de farina frumẽti cũ aqua ꝛ oleo ꝛ parũ cro ci: vel emplaſtrũ de radice euiſci cũ fermẽto ꝛ butyro: et farina fenugreci ꝛ ſeminis lini. ¶ Et itelligẽ q̃ tantũ ꝺ beat ſcarificari plurib° vicibus q̃ recedat tota nigredo ꝛ totus ſanguis malus venenoſus. Et ideo dicit Auicen. ꝛ non dimittatur vt bꝛunũ fiat qm̃ addit venenoſitas: hoc eſt itantũ ſcarificare q̃ tota nigredo recedat: q: q̃diu ibi eſt nigredo tãdiu eſt ibi venenoſitas. Et tu ſupple vltra illud qõ dicit Aui. ſm q̃ ſpecificat Raſis q̃ ſi cũ ſcapella tiõe nõ curetur: imo cũ hoc etiam ſemper ambulat ꝛ ad ditur nigredo eius tunc cauterizetur vel cum medicina cauſtica vel cuz ferro ignito: ꝛ poſt cauſticationez appo natur emplaſtrũ mollitiuũ vel maturatiuũ vel mitigati uum doloris ꝛ faciat cadere eſcharã: ꝛ detumeſcere faci at locum: ſicut eſt emplaſtrum de farina ordei maluauꝛ ſco maluis ꝛ ſeminis lini ꝛ fenugreci decocti vſq; ad ſpiſ ſitudinẽ ꝛ impinguatis cuz butyro: poſtea quãdo cecidit eſcara curetur cũ vnguentis vlcerum donec ſanet. ¶ Ul tertius intellige q̃ ſemp ad euitandũ infamiã vulgi in ta li morbo ponere cauſticum bonũ eſt ꝫ auctores vadant tantũ cũ ſcarificatione: q: dicunt vulgares ipſe interficit morbũ: ſed ſi nõ poneret ꝛ acciderꝛ mors ex illo morbo ꝓpter malitiã ipſius dicerẽt vulgares male curauit me dicus q: non interficit morbum. Et ideo ad euitandum infamiã vulgi ꝺbemus ponere cauſticũ ſup locum: ꝛ ꝟ dico ſi morbus ſit in loco vbi cauſticũ nõ poſſit ledere il lud membrũ: q: ſi ille morbus eſſet in palpebra vel ꝓpe angulũ oculi non oportet poni cauſticũ: q: tunc poſſet ꝺ ſtrui ex hoc oculus ꝛ deturpari: ꝛ ideo ibi ꝺbem° ſemp ad ſcarificationem ꝓcedere ſi poſſumus: tamẽ ſi nõ poſſu mus aliud ꝓpter malitiã morbi: vt q: nõ ceſſaret ambu lare ꝺbem° ponere cauſticũ: q: melius eſt vt deſtruatur illud membrum q̃ totum corpus.

¶ Et in illo qõ hz ſubſtãtiã exture oz vt adminiſtreꝛ apud ſtatũ ei°: aut circa ſta tum ei° cũ apertõe. Et qñ ẽ illic ſe. tarda bis cũ infrigidatiõe ne reducas cum ea mãm retro. Et apertio qdem fit cũ eis q̃ ſunt ſicut embroca cum aqua camomille ꝛ aneti ꝛ reliquorum aperientiũ ſubtiliũ que dicemus in capitulo vulnerum.

¶ Dic Aui. docet curam althoym quãdo tẽdit in viaz exi ture ꝛ maturationis ꝓpter malignitatez materie: ſed ali quãdo poteſt tendere in viam maturationis exture: vt quando materia non eſſet ita maligna ꝛ natura eſſet for tis. Dicit ergo ꝛc. cum apertione. i. cum medicinis matu rantibus ꝛ aperientibus ipſuꝫ. Et quando illic eſt febris tardabis cum infrigidatione: intellige nõ q: velit q̃ appo nantur ibi infrigidantia ſup locuz aliquo tempore: vt di ctum eſt prius. Sed quando eſt febris tardabis cum infri gidatione: q: non pones nec etiã in circuitu nec ſuper lo cum ꝓpter reuerſionis timorem ad interiora: q: augere tur feb. ſi reuerteretur ad interiora ꝛ alia accidẽtia mala. Et apertio iſtius. ſcz apoſtematis: quia ſubſtãtia exture fit ꝛc. que dicemus in cap. vulnerũ: expone. i. in cap. apo ſtematũ: q: ipſe facit vnũ capm̃ de exturis erumpẽtibus exteriores exturas: dixit autẽ vulnerũ vel vlcerũ: q: qñ apata fiunt exture ſunt quaſi vlcera cum interius ſint ru pta vel vlcerata. ¶ Deinde ſequitur illa pars.

¶ Dixerũt Carmana ãt ꝛ Sephiros. Cõ fert emplm̃ de capillo veneris ꝛ atriplice ꝛ volubili ꝛ radice euiſci cũ pauca gũma pini ꝛ melle cum vino aut glutẽ cum gũma pini ꝛ ceratum aut ſordes alueari orum apum ꝛ lupini infuſi in aceto aut ra dix cucumeris aſinini cũ glutino alboti aut nitrũ cum ficubus aut cũ fermẽto.

¶ In qua parte ponit curam ſm quoſdam q̃ſtum ad loca lia quorundã apoſtematũ que ſimilantur althoym ꝛ nõ habet magnam diſtinctionẽ ab ipſo ſicut prius dixit Aui cen. vt ſunt carmata ꝛ ſephyros: ꝛ patet quod dicit. ¶ Et intellige q̃ iſta emplaſtra que ponit hic quedam ſũt ma turatiua ꝛ quedam attractiua ꝛ maturatiua ꝛ quedaz ſũt erumpentia: ꝛ omnia iſta competunt maxime quando

apostema aliquod tendit in viam exiture: qz finitatur q̄ si tunc carbunculo. Vel si apostema sit malignum: nō debent poni nisi post curam predictam scz post scarificationem z causticationē: qz aliter non sufficerent.

¶ De apatib⁹ exitib⁹ in glādulis. Cap. xix.

Postemata glādosa que nō incedunt via atangarij q̄nqz accidunt in loco aliquo casu in crisib⁹. z q̄nqz cadūt casu expulsiōis a mēbris radicalib⁹: z fortasse attrahunt ea vlcera z apata alia super extrema ad q̄ currūt materie in vijs quarū incedūt carnes ille: quare īuoluunt cū eis sicut accidit iguini z subascelle ex apatione ambo rū i eo q hz scabiez aut vlcera sup pedes z manus z q̄nqz sunt cū repletiōe corpis z q̄nqz nō ē i corpe pluria repletio.

¶ In isto cap. Auicē. determinat de apostematibus hz q accidūt in locis emūctorijs: eo q cura apostematū diuerſificatur put accidūt in locis istis a cura ipox put accidūt in alijs locis corporis: z quia apostemata que fiunt i istis locis vtplurimū fiunt ex materia calida saltē illa que accidunt in subascellis z inguinib⁹ sm q apparet per Rasim capitu. de exituris: ió determinauit de apostematib⁹ illox locox in tractatu apostematū calidorū: nihilominus tamē bene possūt fieri apostemata frigida aliqñ: hz ñ ppter hoc fuit necesse determinare de eis i tractatu apostematū frigidox: quare eadē est quasi cura ipsox p: out fiunt in istis locis: vtrobiqz enim post eūonem corporis opz apponere resolutiua z attractiua z nō repercussiua: hz magis sustinēt resolutiua apostemata frigida q̄ calida: vnde nō fuit necesse repetere de eis iterū apostemata frigida q̄ illud qō hic sit dictuz: vnde quātūq̄ de istis determinet in tractatu apostematū calidorū: tamē illud cō mune capl'm est de qbuscūqz apostematibus que accidūt in his locis siue sint calida siue frigida: z poterit etiā esse alia causa quare de ipsis determinauit potius inter apostemata calida q̄ inter apostemata frigida: qz apostemata calida sm se idigent pura repcussiua in pn⁹. apostemata aūt frigida nō. Immo opz q etiā in pncipio sint admiſtrata cū resolutiuis z calidis vt postea dicet z dictū fuit: z ideo cura apostematū calidox in istis locis plus diuerſificat a cura apostematū calidox in locis alijs q̄ diuerſificet a cura apostematū frigidox: qz quasi eadē ē cura frigidorū in istis locis z calidox: qz vbicunqz sint apostemata frigida nō opz ea pure repcutere. Et ió dicit Auicen. de apostematib⁹ istox locox potiꝰ inter apostemata calida cū plus diuerſificet cura apostematū calidorum in istis locis q̄ in cura apostematū frigidox: vt ostēderet q diuersa est cura apostematū in istis locis z apostematuz sm se. Diuidit aūt pars ista i partes duas: qz pmo determinat de apostematib⁹ q̄tum ad causas eox: z q̄tuz ad curaz. scdo ponit curā apostematū que fiunt in carnibus glandosis emūctorijs. scda ibi. (Cura eorum est diuersa.) Dicit pmo: apostemata glandosa. i. que fiūt in glandosis carnibus su. emūctorijs: qz de talib⁹ carnibus glandosis itelligit hic eo q bene sūt alie carnes glandose pter istas sm q apparuit cap. de althoym: z apparebit i isto. Que nō icedūt via althoym. i. apostematū venenosox: de quibus dictū est in pdicto cap. Quādoqz ät zē. planū est. Et quādoqz sūt cū repletione corporis scz ista apostemata in illis locis. Et quādoqz nō est in corpore plurima repletio. Potest eni esse q in corpore nō sit plurima repletio z tamē erūt superfluitates alique in mēbris pncipalibus que expellēt ad illa loca z faciunt apostema: z dato q in corpore nō sit multa repletio: pōt etiā esse q apostemata z vlcera existētia sup extremitates possūt fieri apostemata in istis locis dato q nō sit plurima repletio i toto corpore. Dicit Aui. plurima repletio: vt ostendat q sit aliq̄ repletio i corpe: hz pauca: qz si corp⁹ oīno esset mundum non expellerent superfluitates a mēbris pncipalib⁹ ad ista loca cū i eis nō essent nec etiā ad ea traherent māe: dato q aliqua apata vel vlcera eēnt sup extremitates cū i corpore nō essent materie superfluitatum.

Sed est vnū dubiuz circa istud capl'm: qz nō videtur q spectet ad hunc librū: qa in isto libro determinat de egritudinibus q̄ possunt accidere cuilz corpori: vel sūt cōmunes toti corpori sicut apparuit p Auicē. in pmo li. z ió nō spectat in isto lib. determinare de egritudinib⁹ appropriatis alicui mēbro: sed ista apostemata sūt appropriata aligbus mēbris sicut locis emūctorijs: ergo videt q nō spectet ad istū librum determinare de apostematib⁹ in locis istis. ¶ Respondeo q ad istū librū spectat determinare de apostematib⁹ istorum locox: qz carnes glandose emūctorie sunt in pluribus locis corporis z non solū in vno: z ió Aui. nō determinauit de istis apostematib⁹ put determinate accidunt vni loco emūctorio: sed isto modo determinauit Auicē. in. 3° li. qz Auicē. in 3° li. determinat de apostematib⁹ q̄ fiunt in loco emūctorio qui est in radice auris appropriatus: sed determinauit de ipsis hic put ideterminate possunt accidere cuicūqz loco emūctorio: eo q isto modo determinatio istox spectat ad ēgrūtū librū: cū in isto libro determinetur de egritudinib⁹: que nō accidunt vni mēbro appropriate: sed possunt accidere toti corpori vel pluribus partib⁹ corporis sicut sūt ista apostemata: qz ista apostemata possūt accidere plurib⁹ partib⁹ corporis cuz plures sint loci emūctorij. ¶ Intellige tamē vlteri⁹ sm q dicit Rasis q exitura vel apostema quod accidit in subascellis ē magis siccū z ledens: exitura aūt que accidit i inguinib⁹ est magis quieta parumper. s. respectu illi⁹ que fit in subascellis. Et ró huius est qz exitura que fit i subascellis fit a materia magis ficca z a materia magis calida: qz illa materia est superfluitas cordis qō est magis mēbrū calidū z siccū. ¶ Apostema autē qō fit in inguine fit a materia magis quieta: quia fit a materia min⁹ calida z magis humida: eo q fit ex materia que est superfluitas epatis qō est membrū minus calidū cordis z magis humidū ipso. Et addit vlteri⁹ Rasis q illa que est in inguine quādoqz nō facit collectionē sanie: illa aūt que est in subascellis forsasse nō euacuat a collectiōe sanei. Ratio autē huius est qz materia exiture que est in īguinibus ppe vias vrine z secessus. vnde quādoqz purgat z derivat ad illa loca: z etiā qz in locis subascellax ppter caliditatē loci z ppter etiā amplitudinē que ē in loco: est apta colligi materia grossa que difficilis est ppter pellis multitudinē ad resolutionē: sed ē apta ad hoc vt ex ea exitura contingat: talis autē vtplurimū ad sanitē conuertit vt apparebit infra in sequenti capl'o de exituris. ¶ Et intellige vlterius q Rasis nō fecit mentionē de apostemate qō fit in carnibus glandosis q̄ sunt i collo post aures: qz apostema qō fit ibi est minus calidum z minus ledēs q̄ apostema qō fit in subascellis z inguinib⁹: qz fit ex materia que est superfluitas cerebri. Superfluitas aūt cerebri est magis frigida: eo q cerebrax est membrum frigidum respectu cordis z epatis: z ideo exitura que fit ibi est minus calida z minus ledens: sed est tardioris resolutiōis z tardioris maturatiōis: eo q mā est frigidior z grossior: mā autē frigida tardi⁹ resoluit z tardius maturatur q̄ calida.

¶ Et eorum cura est diuersa a cura apatum aliorum in principio cū expulsiōe.

Et non administratur in eis illud immo euacuatio per flebotomiam ⁊ solutionē ventris est illud quod est necessariū.

¶ In isto capl'o. Aui. ponit curā apostematū pdictoꝝ. Et diuiditur pars ista in partes duas. ℙrimo ponit curam apostematū: que fiunt in glandosis carnibus emūctoꝝ-ts. scōo qꝛ carnes glandose sunt duplices ſm qꝫ dictū fu tt prius: qꝛ q̄dam sunt ignobiliores sicut sunt emūctorie quedam autē sunt magis nobiles: ponit conuenientē. differentiā in curatiōe apostematū accidētiū in carnib⁹ glā dosis ignobilibus per respectū ad apostemata accidētia in carnibus glandosis nobilibus. scōa ibi. (Verū quando apostema est in q̄ſtitate.) ℙrima pars diuidit in partes duas. ℙrimo ponit curā apostematū accidētiū in locis emūctoꝝ-tis p viam crisis vel expulsionis ex principalibus membris. scōo ponit curā ipsoꝝ accidētium ꝓpter multitudinē repletionis in toto coꝛpoꝛe: qꝛ curationes istoꝝ amboꝝ quodāmō differūt vt postea videbitur. 2ª ibi. (Si autē affuerit.) ℙrima in duas. ꝓmo ponit curaꝫ apostematū accidētiū in locis emūctoꝝ-tis per viā expulſionis ex membris ꝑncipalib⁹ q̄ſtum ad vniuersalia. 2° quātū ad localia. scōa ibi. (Curatio vero alia.) Dicit ꝓmo curatio eoꝝ cē. imo eūo per flōmiā ⁊ solutionē vētris est illud qō est necessariū scz in ꝑn°. s. istoꝝ ante oēm curam localē: ⁊ in hoc nō differūt ista apostemata ab alijs: qꝛ etiam in alijs opꝫ ꝓmittere eūonem ſm qꝫ apparuit supra: sed differt cura istoꝝ a ꝑdictis in localibus ſm qꝫ Auicē. ponet in parte sequēti. Sed hic opꝫ intelligere de flōmia ex qua pte ⁊ quomō dꝫ fieri: qꝛ Aui. de hoc nihil dicit hic Et cā huius fuit qꝛ satis Auicē. tractauit de hoc in ꝓma Fen quarti: ostēdit enī ibi in generali quō dꝫ fieri flōmia ⁊ ex qua pte etiā: ⁊ qꝛ de hoc dixit i lib. vniuersali: i libris particularib⁹ nō repetit. Rasis tñ cap. de exturis que fiunt in iguine ⁊ subascellis specificat: hoc solū autē Rasis specificat de exturis q̄ fiūt in subascellis ⁊ inguinib⁹: nō autē de illis q̄ fiunt in radice auris. ¶ Nota ergo i vniuersali ſm qꝫ possum extrahere ex dictis Aui. in ꝓmo: ⁊ Rasis in dicto cap. qꝫ si apostema sit in carnib⁹ glādosis que sunt in collo post aures: cōfert ei flōmia cephalice man⁹ alteri⁹: aut flōmia saphene pedis eiusdē: verbi gꝛa si apostema sit in loco emunctoꝝ-tis colli: ex latere dextro dꝫ fieri flōmia cephalice ex mānu sinistra: ⁊ si volum⁹ facere de pede ⁊ nō de manu dꝫ fieri flōmia pedis dextri: si autē apostema sit in iguine tūc ſm qꝫ dicit Rasis cōfert ei flōmia basilice ex manu opposita: ⁊ tū supple aut cōfert ei flebotomia saphene pedis oppositi aut basilice man⁹ alterius aut ambaꝝ si fuerit res supflua: ⁊ hec sunt verba Rasis. Ego autē ipsuꝫ intelligo sic qñ dicit qꝫ exture q̄ est i iguine cōfert flōmia basilice ex manu opposita: intelligo hic illam manū eē oppositā q̄ est cōtrapositā in recta linea vt si extura sit in iguie dextro ꝓfert ei flōmia basilice ex manu dextra. similiter quādo dicit qꝫ illi q̄ est in subascellis cōfert flōmia saphene pedis oppositi: intelligo pedem oppositū q est cōtrapositus in recta linea vt si extura sit in subascellis in parte dextra cōfert flōmia saphene pedis ex parte dextra q̄ est directe opposita: vnde dicimus: ista dom⁹ est opposita illi p vnā lineam. ¶ Et nota qꝫ ista dictio opposita i vniuersali significat vnū: qꝛ illa dꝫ eē pars opposita qñ facimus flōmiā vt deriuem⁹ a parte patiēte ad partē lōginquā que est pars distās a pte patiēte p vnā dyametrū tūc: qꝛ ſm qꝫ dicit Aui. in ꝓmo canone Fen: ꝓma derivatio ad lōginqua nō dꝫ fieri ad partē q̄ distet per duas dyametros: qꝛ si fieret flōmia ex pte q̄ sit lōginqua nulla fieret derivatio a pte patiētis: ⁊ tō dꝫ esse lōginquitas ad hoc vt fiat derivatio a pte patiente p vnā dyametrꝫ ⁊ tō illa pars dꝫ esse directe opposita parti patienti q̄ est sic distans a parte patiēte qꝫ ad ipaꝫ pōt fieri diuersio humoꝝ a pte patiente: mō illa pars aliqñ pōt esse eiusdē lateris cū parte patiente: aliquādo autē ē alterius lateris: sicut verbi gꝛa: si apostema est in inguine dextro tunc manus opposita erit man⁹ dextra: qꝛ distat ab ea p vnā dyametrū: sicut desurſuꝫ ⁊ deoꝛsum: sed pes oppositus et esset nō pes dexter: qꝛ paꝝ distaret a parte patiētis: sed pes sinister. ¶ Sed si tu oppones qꝫ ibi sint duo dyametri: qꝛ est ibi dyameter desurſum ⁊ deoꝛsum: ⁊ de dextra in sinistram. Aui. autē dicit qꝫ nō fiat p duas dyametros. ¶ Rūdeo qꝫ Aui. intelligit quādo dicit qꝫ nō fiat per duas dyametros cōpletas: sicut si apostema esset i subascellis dextris: nō deberet fieri flōmia ex pede sinistro: qꝛ ibi sūt duo dyametri cōplete. ¶ Sed si apostema esset in iguine tūc opꝫ facere ex altero pede: qꝛ nō sunt ibi due dyametri cōplete: sed ē ibi vna cōpleta sicut est de dextro in sinistruꝫ: ⁊ altera est incompleta vt de surſuꝫ in deoꝛsum: ⁊ ꝓpter hꝰ qꝛ nō est completa dyameter ab inguine ad pedem rōne surſum ⁊ deoꝛsum: tō non dꝫ fieri flebotomia ex pede ullius partis: sed ex pede alterius partis. ¶ Et eodē mō esset quādo apostema eēt in collo: qꝛ nō debet fieri ex manu ullius partis: qꝛ nō eēt pars sufficiēter longinqua: sed dēt fieri ex altera manu. ¶ Et si tu opponas cōtra illa que dicta sunt: qꝛ dices tu videtur qꝫ sicut quando apostema ē in inguine dextro non facimus flōmiam ex pede dextro sed ex sinistro: sic non debemus facere ex manu dextra sꝫ ex sinistra: qꝛ non videt esse maꝛ distantia ab inguine ad manū q̄ ab inguine ad pedem. ¶ Respōdeo qꝫ debꝫ fieri: vt dcm̄ est si apostema sit in inguine ex manu cadeꝫ ⁊ non ex pede eodē: sed ex pede altero: qꝛ difficilius mouent ⁊ attrahunt humoꝛes surſum q̄ deoꝛsum: qꝛ de natura sui humoꝛes sunt magis apti descendere deoꝛsuꝫ q̄ surſuꝫ: ⁊ ideo qꝛ agilius est trahere humoꝛes deoꝛsuꝫ q̄ surſuꝫ magis a longinqo desurſum pōt attrahere flebotomia q̄ fit i pede q̄ possit attrahere deoꝛsuꝫ flebotomia que fit in manu: ⁊ ideo qꝛ flebotomia que fit in pede attrahit plus a ꝓtibus superioꝛib⁹ q̄ sit inguini tūc si flebotomia fieret in pede ex parte eadē illi humoꝛes qui attraherentur p flebotomiā ad partes pedis retinerētur i carnibus inguinis: ⁊ p cōsequēs augerēt apa. Unde sicut dictum fuit supra qꝫ vlcera existētia sup extremitates sūt cā apostematis: qꝛ attrahunt materias que retinētur i locis vacuis qui sunt in illa via recta: sic ēt flōmia si fieret in pede eodē posset augere apostema: qꝛ materie que attraherentur a partib⁹ superioꝛib⁹ per flōmiam retinerētur in vijs medijs vacuis: sed flebotomia que fit in brachio nō attrahit a tanta distantia hūoꝛes ab inferioꝛib⁹ locis sicut attrahit flōmia que fit in pede a partib⁹ superioꝛib⁹: ⁊ tō attrahit solū a ꝓtibus iguinū vel a partib⁹ circūstantib⁹: qꝛ difficilius est attrahere humoꝛes surſuꝫ q̄ deoꝛsuꝫ: et tō pōt fieri flōmia de brachio eodē: nō autē de pede eodē ꝓpter rōnem dictā que subtilis est homini ituenti. ¶ Intelligē tū qꝫ si coꝛpus eēt multū plectoꝛicū: ⁊ eēt magnus fluxus humoꝝ ad apa tūc melius eēt facere flōmiam ꝓtimo si apa eēt in inguine dextro de manu sinistra q̄ ꝺ manu dextra: qꝛ in ꝑn°. ꝓpter repletionē coꝛpis dꝫ ꝓmo totum coꝛpus euāri: ⁊ hoc faceremus p flōmiā alterius manus: postea autē debemus deriuare ⁊ attrahere ab apate ⁊ facere em⁹ p ptē manus eiusdē. ¶ Et tō nota vnā distinctionē vtem ⁊ bonā circa flōmiaꝫ q̄ pōt extrahi ex dictis Aui. in ꝓmo: ⁊ a Gal'. li. de ige. sani. qꝫ qñ facimus flōmiam ꝓpter aliqꝺ apa existēs in istis locis ⁊ in alijs qꝫ aut humoꝛes sūt in fluxu aut nō: si hūoꝛes sunt in fluxu: aut coꝛpus é multū plectoꝛicū aut nō: si coꝛp⁹ est multū plectoꝛicū: tūc dico qꝫ ibi cōpetit duplex flōmia: vna ē q̄ eūat plectoriā: ⁊ ista opꝫ fieri per ptē magis lōginquā a parte patiētis siue ista distet p duas dyametros siue non. Alia flōmia dꝫ fieri post ꝓmā q̄ deriuet fluxū māe ab apate ad partē lōginquā. Et hec pars dꝫ eē distans a parte patiente p gntā dyametrū: ⁊ isto mō intelligit Aui. cū dicit qꝫ tu

nō debes facere plōgationē iter duas dyametros: itelligit.n. ibi de flōmia q̄ fit a cā deriuationis ad ptē lōginquā a pte patiēte: qr nō dz fieri deriuatio ad lōginquiorē ptez q̄z sit p vnā dyametrū. Si aūt corp⁹ nō sit multū plectorī cum tūc dz fieri flōmia a pte q̄ distet p vnā dyametrū tm̄: qr cū hic nō sit p̄mo necesse eūare plectoriū sicut erat i p̄ma: debem⁹ facere flōmiā in p̄n⁹. p ptez q̄ deriuet a parte apatis z euacuet aliquā repletionē q̄ē in corpe: sz hec est ps q̄ distat p vnā dyametruz tm̄: z iō in tali corpe dz fieri flōmia i p̄n⁹ p ptē lōginquā p vnā dyametrū tm̄. Si ät humor nō sit i fluxu sz tā fluxerit: z sit solū eūo māe collecte tūc dz scārio fieri flōmia ex pte eadē vel ex pte ppinq̄: et hec flōmia nō dz fieri in p̄n⁹ qr nō dz fieri niſi post pdcās flōmias vt ponūt auctores: mō tūc Rasis itelligit qñ dicē q⁹ si apa est in iguine ꝓfert ei flōmia basilice man⁹ oppositē: exponēdo p manū oppositā manū eandē: vt dcm̄ est de flōmia q̄ fit cā deriuatiōis fluxus hūorū ad apa: qr tūc flōmia dz fieri ex manu eadē: sz si corp⁹ est multū plectoricū bene facerem⁹ ex alia manu: vt dcm̄ est p̄us. ¶ Apparet ergo ex dictis p̄m mētē Rasis quōd i apate iguinis ps opposita aliqñ est eadē pars: vt si flōmia fiat de manu aliqñ aūt altera vt si fiat de pede. Si ät apa sit in subascellis ex pte dextra: tūc manus opposita erit man⁹ finistra: qr distat ab ea p vnā dyametrū sicut de dextra in finistrā. Sed pes oppositus ei eēt nō pes finister: qr distat minus ab eo: qr distat p duas dyametros: sed eēt pes dexter: qa distat a pte patiēte p vnā dyametrū: z iō si apa sit i subtilitatibus si volumus facere flōmiā de pede cōfert ei flōmia ō saphena pedis eiusdē lateris: sed si volum⁹ facere flōmiam de brachio cōfert ei flōmia alterius manus: z hoc intelligit Rasis cū dicit. Illi vero q̄ est in subascellis ꝓfert flōmia saphene pedis oppositi aut basilice alteri⁹ man⁹. Et addit Rasis: aut amboz si fuerit superflua. Et illud potest duob⁹ modis exponi. Uno⁹ vt itelligat: aut. s. confert ei flōmia ambaz. s. venaz puta basilice z saphene si fuerit res superflua. i. si corpus fuerit multū plectoricuz z fuerit multus fluxus humoz ad locū: qñ corpus eēt multum plectoricū z eēt magnus fluxus hūorū ad apa tūc cōfert ei flōmia illaz venaz simul vt p̄mo fiat flōmia basilice z postea de saphena. ¶ Uel pōt exponi alio mō: aut. s. cōfert illi exiture q̄ est in subascellis flōmia basilice ambarum. s. manuū si fuerit res superflua. i. si fuerit magnū apa: qr qñ eēt magnū apa in subtilitatibus cōfert ei flōmia basilice ambaz manuū vt p̄mo fiat flōmia de manu altera ad deriuandū ad ptē longinquam: postea fiat flōmia de manu eadē. Et qñ humor iam fluxit vt deriuet ad ptem propinquā. Et silr̄ ēt p̄m hunc modū si apa sit in inguie z sit magnū cōfert ei flōmia manus eiusdē. Deinde facta ista flōmia ad ptem longinquā confert ei flōmia pedis eiusdem vt deriuet mā ad ppinquā. Et silr̄ p̄m istū moduz si apa eēt i collo ꝓfert ei flōmia cephalice ambaz manuuz vt p̄mo fieret flōmia ex mānu diuersa z oppositā: z postea ex manu eadē q̄ est ps ppinq̄: z istū itellm credo q⁹ Rasis habuerit in isto loco. ¶ Ulteri⁹ intellige q⁹ qñ Rasis dicit q⁹ exiture q̄ ē in subascellis ꝓfert flōmia basilice ꝛc. credo q⁹ ita bene z plus ꝓfert flōmia vene cōis: qr Auic. dicit in p̄mo fen 4ᵃ. ca. de flōmia: q⁹ sanguis q̄ eūat p venā cephalicā ē ex collo z ex ptib⁹ q̄ sunt sup̄a collū vl̄ sū per ipsū. Basilica aūt eūat qō ē a pte sumitatis vētris inferius: vñ eūat a locis q̄ sub dyafragmate sunt. Judiciū vero vene cōis ē mediū inter cephalicā z basilicaz: qr eūat ex ptib⁹ mediis corpis p̄mo: z ex ptib⁹ superiorib⁹ z inferiorib⁹. scārio inq̄tū cōponit ex basilica z cephalica. Et hoc ēt dicit Aly. in dispōne regali ca. de flone: dicit enī q⁹ si apa sit in ptib⁹ superiorib⁹ ꝓfert ei flōmia cephalice: z sic in his q̄ subsunt ptib⁹ superiorib⁹. Si enī i ptib⁹ mediis cōfert ei flōmia aqueale. i. cōis: z si sint in ptib⁹ inferioribus ꝓfert ei flōmia basilice. Uñ si apa sit in iguine tūc directe cōpetit ei flōmia vene cōis. Uerū ē tñ q⁹ Almansor: z Albucasis vident ponere i anatomia venarum q⁹ basilica eūat sanguinē ex ptib⁹ q̄ sunt sub gutture z collo z ex eo qō segtur pectus z ventrē: z p̄m hō cōpeteret ei flōmia basilice: ēt sic ponit Rasis. vñ Almā. z Albucasis videntur ponere q⁹ basilica z cephalica eūet ex ptib⁹ determinatē corpis: sicut cephalica a ptib⁹ q̄ sunt a furculis supra: basilica aūt eūat ex ptibus aliis: z vident ponē q⁹ vena cōis nō eūat totū p se: z p̄mo ab aligb⁹ ptib⁹ corpis determinatis: imo ponūt q⁹ eūat totū corp⁹ p̄mo: z si eūat ptes superiores vel ptes inferiores hō ē inq̄tū cōponit ex illis duab⁹. ¶ Aui. vero z Aly. ponere vident q⁹ basilica cephalica z cōis oēs ille tres eūant a ptib⁹ determinatis corpis sicut cephalica eūat a ptib⁹ superiorib⁹: basilica a ptib⁹ inferioribus: z vena cōis eūat. p̄mo a ptib⁹ mediis. 2°. eūat ex p̄ti ex ptib⁹ superiorib⁹ z inferiorib⁹ inq̄tū cōponit ex basilica: z cephalia: z hō ēt mō eūat a toto corpe. Scōz q̄ positionē oiuz illoz auctoz q̄ñ flōmam⁹ rōne plectorie: tūc dēmus flōmare de vena cōi: qr ista eūat ex toto corpe: sz q̄ñ flōmamus rōne deriuādi fluxus ab apate: tūc si apa sit in collo oēs pcordāt q⁹ dz p̄mo fieri ex cephalica si inuenit: z si nō inuenit dz fieri ex cōi: qr eūat a ptib⁹ superiorib⁹ inq̄tū cōponit ex cephalica. Si aūt apa sit in inguine silr̄ oēs cōcordāt q⁹ dz fieri ex basilica p̄mo: z si nō inuenit tūc fiat ex cōi: qr eūat a ptib⁹ inferiorib⁹ inquātū cōponit ex basilica. Si aūt apa sit i subascellis tūc vr̄ p̄m positionē Almasoris z Albucasis q⁹ p̄mo dz fieri flōmia ex basilica si inueniatur sed p̄m positionē Aly. z Aui. vr̄ q⁹ debeat fieri z p̄mo cōpetat de cōi cū p̄mo euacuet ex ptib⁹ mediis corpis. Si ät ea q̄ dicta sūt vis melius itelligere z scire legas i libris particularib⁹ q tractāt de anatomia venaz. Nō ät videat ti bi p̄mo iste quē dixi pp lōgitudinez eius tediosus: qr iste p̄mo ē de mā q̄ occurrit quotidie: vñ nō posset fieri in tali mā inquisitio nimis lōga: imo ea que dixi q̄z breuit⁹ potui dixi: z si hec q̄ dicta sūt bñ respicias sunt via in multas difficultates sciēdas in tali mā: sicut pōt apparere homini subtiliter intuenti. Tunc sequitur illa pars:

¶ Curatio vero alia prolongetur in eis si possibile est donec declarē dispō. Naz si fuerit p̄m semitam crisis aut p̄m semitā expulsionis ex membro principali: tunc non oz vt phibeat oīno: immo trahatur ad membrum quacunq̄z attractione est possibile z etiam cum ventosis.

¶ In qua pte ponit curā apatū pdictoz q̄ztuz ad localia. Dicit g̃. Curatio vero alia. s. q̄ztum' ad localia donec ōclaratur dispō. s. apatis. s. vtrū tale apa in locis emūctoriis sit p' viā crisis z expulsionis a mēbris p̄ncipalib⁹: vel sit pp magnitudinē repletōis corpis: qr quodāmō diuersificat cura p̄z ambas istas dispōnes vt postea videbit. Et hoc ē quod subdit Auicē. cum dicit. Nam si fuerit p̄m viam crisis ꝛc. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Si ät fuerit pp mltitudinē rplonis: tē eūo ē radix z mioratio cibi z subtiliatio.

¶ In qua pte ponit curā apatū acūtiū i istis locis pp multitudinē repletiōis i corpe. Dic Aui. duo facit. p̄mo pōit curā q̄ztū ad vlia. 2°. q̄ztū ad localia. 1ª ibi. (Tūc nō administres.) Dicit g̃ Si ät fuerit tē. tūc eūo est radix. i. ē p̄ncipiū istius cure: z itellige eūoni. s. flōmiā z solutionē ventris. ¶ Et itellige hō ēt vnū vbū qō pōt hīi ex dictis supra q⁹ qñ illa apata accidūt pp multitudinē repletiōis totius tūc dz fieri flōmia q̄ euacuet plectoriā ex pte lōgingoris q̄z potē ē ex vena cōi: qr ista vena eūat ex toto corpe: z post istaz flōmiā dz fieri flōmia q̄ deriuet fluxū hūoz ab apate q̄ sit longinqua p vnā dyametrū: z dz fieri talis flōmia

ex vena ppria q̄ eūat ex pnīb⁹ determiatis ꝑz qō dcm̄ fuit pus:ꝛz qm̄ illa apata accidūt p viā expulsionis ex mēbris pncipalib⁹: vt dcm̄ ē i pozi pte:ꝛ nō ē magna replo i corpore tūc oz fieri flōmia i pn⁹ solū q̄ dertuat ad ptē lōgin quā ꝛ oz fieri ex vena q̄ eūat ex determiatis ptīb⁹ p ptē q̄ distet p vnā dyametꝝ solū ꝑz modū qué pōt Rasis ꝛ ꝑz modū q declarat⁹ ē i pozi pte:ꝛ minoratio cibi ꝛ subtilia tio. Et addit Rasis huic dicto qꝛ m̄ oz vt approximet hūs exturā i subascellis vinū oio qm̄ timēt sup ipsū ex eo ac cidētia mala:ꝛ h̄ ē ppppingtatē illi⁹ exture ad cor. Unde nō oz exhiberi tūc vinū timēdo de nimia supcalefactiōe cordis:ꝛz debēt exhiberi ifrigidantia que sunt cōfortatiua cordis in sua frigiditate. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et nō administres expulsiua:imo mollificatiua:ita tm̄ vt nō administres mollificatiua iterū absq; eūone. fortasse enī eueniet illud super mēbrū cū attractione materiei plurime:imo qm̄ administras mollificatiua euacua cum hoc ꝛ trahe materiaz ad diuersuz. timor enī in expulsiuis est redit⁹ materiei ad viscera ꝛ ad mēbra pncipalia. ꝛ timor i mollificatiuꝫ est attractio materiei plurie. ꝛ eūatio ꝛ diclinatio materiei securant ex nocumēto mollificātiū. ꝛ quando dolor fit vehemens:tunc necessarium est vt sedes ipsum cuz eis que sunt sicut lana infusa i oleo calido:deinde ade in eo sal i fine eius donec sedet dolor statim ꝛ in pmis fortasse addit in dolore.

¶ Aut. hic ponit curā apatū pdictoꝝ q̄ fiūt ex multitudine replōnis q̄ztū ad localta. Et diuidit ps ista i ptes duas: p mo ponit q̄ localta ꝛ quō debēt administrari. 2° specificat de aliqb⁹ medicīs localib⁹ ispālib⁹. 2ª ibi. (Et qm̄ corp⁹ est mūdū ꝛc.) Dicit p°. Si āt fuerit pp multitudinē replōnis scz apata i ustis locis tūc eūo ꝛc. planū ē qō dicit. Et qm̄ fit dolor vehemēs ꝛc. Hic Aut. docet sedare dolorē q ponūz pungē i ustis locis rone apatis:ꝛ maxie pungit dolor vehemēs qm̄ apa ē in subtitillicis:qꝛ vt dcm̄ fuit:ꝛ dicit Rasis. Exturā q̄ ē in subascellis ē magis sicca ꝛ magis ledēs ꝛ hoc ē rone māe magis acute:vt dcm̄ fuit supra. Dicit g̃ Aut. Et qm̄ dolor fit vehemēs ꝛc. planū ē qō dicē. Deinde adde i eo i fine eius. s. apatis salē:ꝛ h̄ ē vt deficcet residuū vīi tūc bonū ē admiscē salē cū illis i fine apatis. Et i pmis idest in pn⁹ apatis fortasse addit i dolorē. s. sal. qꝛ in pncipio rone sedādi dolorē cōpetit mollitiua ꝛ resolutiua leuia:qꝛ talia sūt q̄ sedant dolorē i pncipio. sal aūt ē minus deficcatiu⁹ ꝛ resoluty⁹ i pncipio:ꝛ tō si in pn⁹ apatis admiscerēt illis:fortasse adderet i dolorē:ꝛz i fine cōpetit vt exiccet ꝛ resoluat residuū. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et qm̄ corp⁹ est mūduz aut mūdificasti ipsuz tūc resolue ꝛ nō cures: ꝛ qm̄qz valet in resolucdo illud qō est sicē farina tritici ꝛ salui⁹ illa ē faria ordei. ꝛ fortasse magnificatur per resolutionē fortem apa:quare si admistreē nisi qm̄ ē necessaria repulsio ex mēbris pncipalib⁹ ꝛ attractio māci ab eis ad apa timēdo sup illa pncipalia. Et multotiēs qdē sanat ea i pncipio oleū calefactum quod effunditur solum.

¶ In pte ista specificat Aut. de aliqb⁹ medicinis localibus q̄ admistrant post mūdificationez corpis. Dicit g̃. Et qm̄ corp⁹ ē mūdū ꝛc. tūc resolue ꝛ nō cures. s. p resolonez si augeat aliquātulū apa. Et qm̄qz valet i resoluēdo illō qō ē sicut farina tritici. s. cocta cū aq̄ ꝛ oleo:ꝛ salui⁹ illa ē farina ordei. s. cocta cū aq̄ ꝛ oleo. Cā aūt q̄re Aut. dicit salui⁹ est: qꝛ nō ē ita forte resoluuū emplm̄ qō fit ex farina ordei sicē illō qō fit ex farine tritici:ꝛ tō emplm̄ qō fit ex farina ordei nō est cā sic augēdi apa sicē emplm̄ de farina tritici: qꝛ emplm̄ de farina tritici ē resolutiuū forte magis: p resolonē āt nimis fortez magnificat aliqm̄ nimis apa. Et tō salui⁹ emplm̄ ē illō qō fit ex farina ordei i apatib⁹ locorum emūctoriozꝝ q̄ fiūt pp multitudinē repletionis q̄z fit emplm̄ ex farina tritici: qꝛ ē miozis resolonis ꝛ attractionis:ꝛ hoc ē qō subdit Aut. reddendo cām pdicti dicti. Et fortasse magnificat p resolonē forte apa:ꝛ tō supple saluiosa sunt illa empla q̄ nō sūt sic fortiter resolutiua vel q̄ nō sic fortiter resoluūt:ꝛ tūc Aut. oñdit vbi cōpetit fortis resolo. Et emplm̄ fortis resolonis:ꝛ dicit:q̄re nō administrez. s. fortis resolo ꝛ emplm̄ fortiter resolutiuuz ꝛ attractiuū nisi qm̄ nēcia ē expulsio a mēbris pncipalib⁹ ꝛ attracto māe ab eis ꝛc. hoc est qꝛ nō oz administrari fortis resolo nisi qm̄ ista sūt p viā expulsiōis ex mēbris pncipalibus ꝛ velimus attrahere mām ab illis timēdo ne remaneat in ipsis ꝛ faciat apa:ꝛ hoc itēdit facere. Aut. ¶ Nota ergo:qꝛ ex ista lra appet qꝛ quodāmō diuersificatur cura apatū illoꝝ locoꝝ qm̄ fiūt p viā expulsiōis a mēbris pncipalib⁹:ꝛ qm̄ fiūt pp multitudinē replōnis tot⁹ corpis:ꝛ qꝛ qm̄ fiūt p viā expulsiōis ex mēbris pncipalib⁹ tūc cōpetit fortis resolo ꝛ fortis attractio:qꝛ tūc nō curam⁹ nisi qꝛ mā nō remaneat i mēbris pncipalib⁹:imo aliqm̄ oz in tali casu attrahē cū vētosis sicē qm̄ est grossa ꝛ tarde mobilis:ꝛ nā est pigra i expellēdo ad exteriora. Sed qm̄ illa apata fiūt pp multitudinē replōnis tot⁹ corpis:sicē qm̄ pp replonē tot⁹ corpis posset oriri apa i aliis locis ꝛ non fit p viā mūdificatiōis māe a mēbris pncipalib⁹ tūc nō cōpetit resolo ꝛ attractio qꝛ posset nimiū augmētari apa et nō idigem⁹ p forte resolonē attrahere a mēbris pncipalibus cū mēbra pncipalia nō expellāt illā mām. nec et cōpetit ibi repulsio pp timorē mēbroꝝ pncipaliū timēdo ne mā attrahaf ad ipsa pp vicinitatē ꝛ ppingtatē ꝛ vicinitatē quā hūt ista loca ad ipsa. Oz g̃ administrari resoluentia tepidū ꝛ lene:ꝛ h̄ vult dicē Aut. i hac pte q̄ dicta est. Et fortasse magnificat p resolonē forte ꝛc. Et multotiēs qō sanat ea. s. apata istoꝝ locoꝝ q̄cuq; mō fiāt siue fiant p viā expulsiōis a mēbris pncipaliꝫ siue p replonē totius corpis oleū calefactū qō effundit solū:ꝛ h̄ ē qō Gal. dicit. de ige. sani. Si in molli carne tumor accidat oleū calidum sufficit:ꝛ itellige maxime si apa est paruū ꝛ mā ēt nō est multa. Et tō Aut. dicit multotiens:qꝛ aliqm̄ hoc cōuenit ꝛ nō semp. Tunc segtur illa pars:

¶ Verū qm̄ apa est in q̄ztitate ꝛ substātia sua molle i mēbro nobili sicē māmilla ꝛ testiculo ꝛ nō timet ex phibitione eius nocumentum tunc prohibe ꝛ repelle.

¶ In q̄ pte sicē pus dicebat:qꝛ carnes glādose sūt duplices q̄dā sūt ignobiles sicē emūctorie:ꝛ q̄dā aūt sūt magis nobiles sicē glādosa caro māmille ꝛ testiculoꝝ ꝛ sicūt:ꝛ tō h̄ Aut. qꝛ nō ē eadē cura oiuz apatū exīntiū i glbuscuq; carnib⁹ glādosis pōt dīaz ꝛ puemētiā i curatōe apatū accīntiū i carnib⁹ glādosis nobilib⁹ ꝛ nō emūctoriis p respectuz ad apata accīntia i carnib⁹ glādosis ignobilib⁹ ꝛ emūctoriis ꝛ h̄ facit solū vt oñdat qꝛ i isto ca. locut⁹ ē de cura apatuz accīntiū i carnib⁹ glādosis ꝛ emūctoriis:ꝛ i ista pte Aut.

duo facit.p° pōit dr̄ia3.2° pōit ꝓuenietiā.2ª ibi. (S3 qñ sē tis declinationē ad duritiē.) Dic̄ g̃ p°. Uel qñ apa ē i q̄ztitate z ſuba ſua molle.i. gladoſum: qz illō apa dr̄ ee molle apa qō accidit i carne gladoſa i mēbro nobili ſu. gladoſo ſic̄ mamilla z teſticlo ſu. z ſilib° carnib° gladoſis: z nō timeſ ex phibitiōe ei°.i. ex repcuſſiōe ei° nocumētu3. ſ. qō ſolet euenire rone repcuſſiōis i alijs locis ét eo q̄ multe ſūt ꝓditiões phibētes fieri repcuſſionē ꝑ terq̄z loca emūctoria ꝟ3 q̄ viſū fuit ꝑ us: mō ſi ñ timerenſ illa nocumēta ex repcuſſiōe qñ apa ē i mamilla vl teſticulo: tūc phibe z reppelle.i. tūc repcute. Vult g̃ dicē Aui. q̄ nō ē vetāda repcuſſio i apate exīte i q̄cūq3 carne gladoſa: ſ3 ſolū ē vitāda repcuſſio in apate exīte i carne gladoſa emūctoria: ñ āt i apate exīte i carne nō emūctoria: imo illa apata que ſūt i carne gladoſa nō emūctoria ſūt curanda ſicut z relīqua apata exīta i alijs locis: z tō ſic̄ repcutim° in alijs locis niſi adſint ꝓditiões dicte ꝑus ita ét repcutim° ℞. niſi adſint ꝓditiões q̄ phibēt repcuſſionē i q̄cūq3 loco: z ℞ vult dicere Aui. cū dic̄: Nō timeſ ex phibitiōe ei° nocumentū zc̄. Nō āt q̄re nō poſſum° repcutere i carnib° glandoſis emūctorijs: poſſum° āt repcutē i alijs carnib° glandoſis: ē i ꝓmptu: q: carnes gladoſe emūctorie ſunt deputate a nā ad hūc finē ſolū vt eis expurgenſ ſupfluitates .3. membroꝝ ꝓncipaliū. Alie āt carnes gladoſe nō ſūt deputate ad h̄ a nā: imo ſūt deputate ad opatiões q̄ ſunt nēcie corpori ſic̄ mamilla deputat a nā ad generādū lac: z teſticuli ad generādū ſpma: z tō i carnib° gladoſis emūctorijs nō poſſum° repcutere pp timorē mēbroꝝ ꝓncipaliū: vi nō curam° ſi eis apa augeaf: i alijs āt repcutere debem° vt nō augeaf apa qō deſtruat operationē illi° mēbri: z cū nō ſit ibi timor de mēbris principalibus ſicut nō ē timor in alijs emūctorijs locis. Deinde cum dicit:

¶ Sed quando ſentis declinationez ad duritiē tunc lini vbicūq3 ſit.

¶ Ponit Aui. ꝓuenietiā ꝓdc̄ẽ ꝓ: z dic̄ g̃. Qñ ſentis declīationē. ſ. apatis ad duritiē tūc lini. i. tūc mollias cū emplīs mollitiuis q̄ dicenſ i ca. ſclirofis vbicunq3 ſit. i. in q̄cunq3 carne ſit gladoſa ſiue nō gladoſa ſiue ſit emūctoria ſiue nō. ¶ Nota g̃ ℞ q̄ cura apatuꝝ locoꝝ emūctoriorꝝ nō dr̄ a cura apatū aliorꝝ locoꝝ niſi i repcuſſiōe: differūt. n. i repcuſſiōe pp mēbra ꝓncipalia quoꝝ ſūt emūctoria. In alijs āt curis nō ē tumor de mēbris ꝓncipalib°: z tō nō differūt i alijs curis: z tō ſi iſta cōuertanſ ad duritiē tūc eodē mō curanſ vt alia. ſ. cū mollitiuis z lenitiuis. Silr ſi conuertanſ ad maturationē eodē mō curanſ fiē alia exīta i alijs locis. Et tō Aui. nō poſuit i pīti ca. curas illoꝝ apatū q̄ztū ad alia: q: cure alie ſūt eedē cū curis aliorꝝ apatū z tō h̄ntur cure ille ex ſeq̄nti° capl̄is vbi determinat de exituris in q̄b° docet curare apa cū ꝓuenit ad maturationem: vt poſtea videbiſ: z i ſequēti tractatu determinat ō ſclirofivbi docet curare apa ſcliroticū ſiue fiat icipiendo ſiue fiat ꝓmutando ex alio apoſtemate.

¶ De exituris calidis. Cap. xx.

Xitura eſt de ſūma dubelet que e collectionē faciūt ex apatib° calis q̄ſi nomē aldubelati cadat ſuper oē apa vlceratū in interiore cui° locus eſt ad quē effunditur mā aliq̄ z remanet in eo quecūq3 materia ſit. Et exitura quando eſt ex hac ſua diſpoſitione calida tunc aggregatur materia.

¶ Supius Aui. ōtermiauit de apatib° z curi ipoꝝ. In pte iſta determiat de exituri z curis ipoꝝ. Et diuidit ps iſta i ꝑtes tres. p°. ōtermiat de ipſis oīdēdo. qd ſūt z q̄ ſūt cāe ei° z q̄ ſpē ipſi°. 2°. determiat de ipſis q̄ztū ad ſig̃. 3° de ipſis q̄ztū ad curā. 2ª ibi (Cū videris pulſationē plīma3.) 3ª ibi. (Curatiões qdē z ea cū gb° curanf.) ¶ Duma ps diuidit i ꝑtes q̄ztuoꝝ. p° dicit qd ē exitura. 2° determiat ō exituris cōparatiue. 3° ponit cās ipſi°: z 4° cōnumerat q̄ſdā ſpēs ipſi° gb° ſūt noia ipoſita. 2ª ibi. (Et q̄zto plus ē mā.) 3ª ibi. (Et cāe ei° ſūt.) 4ª ibi. (Et de exituris qdē eſt ſpēs.) p ps ét diuidit i q̄tuoꝝ: q: p° oīdit qd ē exitura. 2° oīdit q̄ exitura pōt fieri duob° modis. 3° excuſat ſe a determiñādo de dubelet fridis: z cū h̄ ét ponit ibi oppoſitionē quoꝝūdā z ſuā intentionē. 4° q: exitura poteſt fieri duob° modis z nō declarauerat modū g̃riatiōis exiture q̄ fit icipiēdo: declarat modū g̃riatiōis illi° z ponit ét modū ꝓceſſus illi°. 2ª ibi. (Et q̄nq3 incipit.) 3ª ibi. (Et nos i poſteriorib°.) 4ª ibi. (Hec. n. ſi icipit.) ¶ Dicit p°. S3 anteq̄z exponaf lra Aui. opz notare ad itelligēdū melī° ea q̄ determiata ſūt ꝑus z q̄ h̄ determinanf q̄ dr̄ia ē quodā mō iter apa dubelet z exiturā: q: apa dr̄ de oi apate ꝑm quecūq3 modū ſiue ſit calm ſiue fridū: ſiue magnuꝫ ſiue paruū: ſiue aggreget ſiue nō aggreget: ¶ Dubelet āt dr̄ ō oi apate qō i ſe colligit vl aggregat hūorē ſiue illō apa ſit calm ſiue fridū: vñ dubelet dr̄ apa qō h3 ꝓcauitatē z ſi num i ꝑte ſui iteriori ad ſinū z cōcauitatē effundit mā et colligit hūores. Exitura āt dr̄ apa calm qō colligit z aggregat hūorē q̄ poſtea ꝓuertit i ſaniē: z ſic illa tria ſe h̄nt ꝑm ordinē: q: apa dr̄ eē i plus q̄z dubelet: z dubelet dr̄ eē i plus q̄z exitura: q: dubelet nō ſolū pōt eē i apatib° calis ſ3 ét i fridis: vt poſtea dicet. Item dubelet nō ſoluꝫ dr̄ de apate qō aggregat ſaniē vel qō aggregat hūorē q̄ ē ꝓcurſurus i ſaniē: ſ3 ét de apate qō aggregat z colligit hūoreꝫ dato q̄ nō ꝓuertaf i ſaniē: fiē nodi dr̄ dubelet flegmatice: vt poſtea dicet Aui. raro tñ ꝓuertunf i ſaniē: q: apa qō ꝓuertit i ſaniē oꝫ eē ex hūorib° calis vel ex toto vl ꝟ3 ꝑtē aliquā q̄ moueat ad maturationē hūores fridos: vel oꝫ q̄ ſi iſti hūores fridi debeāt ꝓuerti i ſaniē q̄ i eis iducaf calitas accītalr: z tō dicit Hyp. q̄ i generatiōe ſanieī accidūt dolores z febres. Et cā h ui° eſt: q: ſanies g̃riaf de ſanguie ſicut cinis de ligno ꝓ: icēdiōe. Tñ dicit Gal. in cō mēto illi° affo. ℞ teſtaf ſup ebullitionē z calefactionē hūoris qui oꝫ ꝓuerti i ſaniē dato q̄ hūor ſit eēntialiter z radicalr fridus: z tō apata q̄zto ſūt fridiora tāto tardius et magis difficulter ꝓuertunf ad maturationē: vt poſtea dicet Aui. Et ꝓpterea h̄ ét nō determiauit Aui. i tractatu apatū frigidoꝝ de ipſis put ꝓuertunf in ſaniē. nec poſuit in illo tractatu capl̄m ſpāle de maturatiōe apatuꝫ ſicut fecit in tractatu apatū caloꝝ de calidis: q: apata frigida nō ꝓuertunf in ſaniē z ſi aliq̄ ꝓuertanf in ſaniē hoc nō eſt in q̄ntū ſunt ex hūorib° fridis pure vt frigidi ſūt: q: humor frigidus pure vt fridus nō cōuertit ad ſaniē: vt dcm eſt: ſ3 ſi ꝓuertit ad ſaniē: tūc accidit ei ſupcalefactio z ebullitio: vñ ille hūor efficit calis accītalr: z ꝑ cōſ illud apa efficit quodāmō calm: z tō tūc reducit ei° cura ad curaſ exturarū q̄ determinanf h: z tō nō fecit Aui. capl̄m ō frigidis apatib° put ꝓuertunf i ſaniē i tractatu apatū fridoruꝫ. ¶ Apparet g̃ ex dictis q̄ dubelet nō ſolū pōt dici de apate qō colligit humorē q̄ nō cōuertaf in ſaniē: ſ3 ét pōt dici de apate qō colligit hūorē: z dato q̄ nō cōuertaf i ſaniē ſicut ſūt apata frida q̄ dicunf dubelet ſi atice. S3 exitura dr̄ apa calm qō colligit z aggregat hūores q̄ ꝓcurſuri ſūt i ſaniē. Illud āt pōt fieri dupl̄r. vno° ſic icipiēdo ſicut icipiūt alia apata: ſic̄ q̄n ab ipo ꝑn° coll̄r mā multa z ꝓgregaf i vno loco q̄ pp multitudinē ſui ſepaf carnē i ꝑte ſui iteriori z facit cōcauitatē z ſinū i q̄ cōcauitatē mā colligitur q̄ poſtea ꝓuertitur i ſaniē: tūc talis mā ab ipo ꝑn°: ſupple facit apa qō ē extra ſic̄ poſtea declarat Aui. z tale apa qō ab ipo ꝑn° ē exitura vtpl̄m accidit ſubaſcellis z i guinib° eo q̄ i talib° locis pōt mā ꝓgregari vel colligi pp vacuitatē carnis ipſoꝝ. Et pp h̄ q̄n Rafis determinat de exituris determiat de eis z ponit curā ipſaꝝ ꝑm q̄ accidūt in ſubaſcellis z inguinib° z exitura q̄ fit icipiendo

vtplurimū accidu i illis locis: t apata q̄ ibi fiūt vtplm fūt exiture. Alio mō pōt fieri nō icipiēdo: sz pmutādo: sicut illo mō: omne apostema siue sit magnū ab ipso p̄n° siue paruū qñ mā ipsi° cōuertit in saniez dr exitura: eo q̄ oē apa qñ maturat hz i sui parte iteriori collectionē t finū. Aui. ḡ in hoc ca. t sequēt̄b° determinat de exitura vtroq; mō. s. siue fiat icipiēdo siue pmutando: q; eadez ē cura exiture siue fiat icipiendo siue pmutando q̄tuz ad maturationē t eruptionē: t dico q̄tū ad maturationem t eruptionē: q; cura exiture q̄ fit icipiēdo q̄tū ad p̄m ipsi°: et sicut cura reliquoz apatū calox in p̄n° sicut dicet Auicē. postea. Sz qñ ptās fuit p̄ncipiū tūc cura ipsi° est p̄mo maturatio t postea eruptio: t q̄tū ad talē curā eadē est cura ipsaz siue fiat icipiendo siue pmutando: t ideo Aui. in illo ca. t i sequēt̄b° determinauit de vtroq; mō. Ex his que dicta sūt apparet quō illa ps in q̄ determinat de exituris dr a pdcā i qua determinat de apatib°: q; i pdictis capitulis Aui. determinat de apatibus t de curis ipsoz p̄m q; terminant ad resolutionē. Hāt p̄ncipalr determinat ō ipsis hz q; icedūt apata via exiture: t h̄ ē qñ colligūt hūore q̄ uertit i saniē. vñ i hac pte Aui. determinat de apatib° hz q; terminant p collectionez saniei: t h̄ siue talia apata fiāt icipiēdo siue pmutādo. ¶ His visis apparet qd Auicē. dicat i lra. Dicit ḡ. Exitura ē de sūma ad dubellet: t dubellet exponit: vt dictū ē. i. apatū hūtiū sinū t cōcauitatē i qua aggregat mā q̄ collectionē facit: planū ē qō dicit p ea q̄ dcā sunt q̄cūq; mā fit. i. siue sit calā siue sit frigida. Et exitura qñ ē ex hac sua dispōne calā mā q̄ cōgregat cuz pdicta dispōne q̄ dcā ē i dubelet ē calā tūc dr tale apa exitura. Et sic apparet h̄ per id qō dicit h̄ Aui. q; dubellet ē sicut gen° ad exiturā: nā exitura addit sup̄ additōnē dubellet q; mā fit calā. dubellet aūt pōt cē siue mā fit calā siue frigida: t tō q; dubelet ē sicut gen° exitura fiē spēs: spēs āt diffinit p suū gen° cū dr ia ppa cōstituēte spēm illā sub illo gñe: t tō h̄ diffiniuit Aui. in p̄n° dicēs. Exitura ē ō sūma dubelet q̄ collectionē facit ex apatib° calidis: vt p h̄ q; dicit dubelet q̄ collectionē facit tāgit gen° exiture: p h̄ aūt q; dicit ex apatib° calis tāgit dr iaz ppriā ptrahē tem illud gen° ad talē spēm. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et q̄ñq; incipit apa calidū sicut ē cum aggregatiōe t resolutiōe cōtinuitatis in trinsece: t q̄ñq; nō icipit ita: imo incipit in inceptione apostematū calidorum sanorum: deinde conuertitur esse ei° apud statum vt incipiat in aggregatione.

¶ Aui. oñdit q; exitura pōt fieri duob° modis: vl pt duplr gñari: dicē ḡ: Et q̄ñq; icipit cē. t q̄ñq; ñ icipit ita. s. exitura vt dcm̄ ē. imo icipit iceptiōe apatū calox sanox cē. H̄ est imo p̄mo icipit apa calidū sanū: deinde postea apō statū cuertit cē ei° ad maturationē: t tūc iciput fieri exitura incipiēdo: sed isto mō fit pmutādo: vt dcm̄ ē prius. Dicit āt Aui. Apatū calidox sanox: nō q; apata simplr sint sana: sed dicit sanox pp respectū ad malignā q̄ non cuertunt ad maturationē: sed ad putrefactionē mēbri. vñ exitura fit ex illis q̄ cuertunt ad maturationē: non autez ex illis que conuertuntur ad putrefactionē. Et ideo dicit Auicē. signanter sanox. Tunc sequtur illa pars.

¶ Et nos i posteriorib° differim° sermonē de dubelet frigidis q̄ cōp: ebēdūt humores viscosos t gypseos t lapideos et arenosos t capillares t alios.

¶ In q̄ pte Aui. excusat se a determinatiōe dubelet fridox q: vt dcm̄ fuit supra: dubelet nō solū dr ō calis: sz ēt ō fridis. ¶ Et circa h̄ pōt ēt opionē q̄rūdā: deide suā itētionē

Dicē ḡ. Et nos i posteriorib°. s. i tractatu apatū frigidorū differem° p̄monē de dubelet fridis q̄ cōphēdūt cē. Et intelligē h̄ q; ex h̄ q; dicit h̄ Aui. bñ appet q; ōterminat i tractatu apatū fridox de dubelet fridis: sz aui. non facit aliq̄ cāplm spāle de maturatiōe apatū fridox pp cām q̄ dicta fuit p̄us. Et tō ex h̄ appet q; illud nomē dubelet nō solum pōt dici de eo qō aggregat mām q̄ ē cuersura i saniem: sed ēt pōt dici de eo qō aggregat mām dato q; nō sit cōuersura in saniē: sicut illa apostemata frigida q̄ dicuntur dubelet flegmatice: sicut dictum ē supra.

¶ Lz sint qdā q̄ appropriāt noīe aldubelet illō i quo sūt hūores illi° gñis. Verū nos loquimur nunc de eo quod aggregat materiam.

¶ Dic circa dcā pōt opionē q̄rūdā: q; qdā sūt q̄ approp̄nant nomini dubelet talia apata frida q̄ congregāt hu. viscosos vel arenosos cē. vez nos logmur de eo qō aggregat mām boc ē dicē lz illi appropriāt nomē dubelet ad talia apata frida: tū nos logmur tātū de eo. i. de dubelet qō aggregat mām. t. sm q; aggregat mām absolute t gñaliter siue illa mā sit calā siue frida: vñ vult dicē Aui. q; hic nō accipit dubelet qñ dixim° p̄us. Exitura est de sūma dubelet cē. appropiate sic illi dicūt Sed accipit dubelet put dubelet dicit q; nō sit apa qō aggregat māz siue illa sit calida siue frida: q; h̄ mō dubelet est sic gen° t exitura ē sicut spēs: vt dcm̄ fuit p̄us. Sed si acciperet dubelet sm q; illi dicebāt: tūc nō fuisset bñ dictū q; exitura ē ō sūma dubelet cē. imo dubelet ē sic ex opposito distincta ptra exitura: t nō ē sic gen°. Intellige aūt h̄ q; nō ē de nob° curā dū dūmō itētiōes h̄ntur: sic dicē aui. i p° t Gal. in libro d̄ igenio sanitatis: eo q; nō ia fūt ad placitū significatiua sicut habent ex p̄mis doctrinis: tō aui. nō approbat nec improbat illos q̄ sic appropiant nomē dubelet illis apatib° frigidis: sed dicit q; illi sic dicūt: ipse aūt accipit dubelet magis generaliter q̄tū illi. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Hoc. n. si incipit exitura pp mām quaz expellit nā: t nō est polē vt penetret cutē neq; ēt superficiē carnis: imo separat ei° cōtinuitatē p grossitiez suā separatione apparente: tunc quescit in vacuitate eius qō separatur sm p̄m: quare appet ei caput acutū t propie si fuerit materia acuta.

¶ In pte illa: q; exitura pōt fieri vel gñari duob° modis. s. incipiēdo t pmutādo: t nō cōplete ōclarauerat quō exitura fit incipiēdo: tō i pte illa aui. id cōplete ōclarat: t vltra hoc ēt pōt modū pcessiōis eaz. Dicit ḡ aui. hoc. n. s. apa qō aggregat mām si incipit exitura. i. si fiat exitura incipiendo pp māz quā expulit nā. s. ab interioribus ad exteriora. Et nō ē possibile cē. hoc ē quasi vult dicē aui. q; tūc talis mā facit exiturā p̄ter modū: t p q; nō ē polē q; talis mā vt penetret cutē neq; superficiē carnis: t h̄ pōt cē ex pte materie q; sit grossa vel multa: vel ex pte mēbri qō i se hēat vacuitatē rōne cui° ē maxime ibi nata exitura fieri t congregari sicut est in subascellis t inguinib°: vt dcm̄ fuit supra imo talis mā separat ei° cōtinuitatē. s. carnis pter grossitiē suā separatione apparētē. i. manifestā: t hoc intelligē in pte interiori carnis: supple t tūc. s. talis materia gescit. i. aggregat in vacuitate eius qō separat h̄z plurimū: quare apparet eius caput acutū. i. caput eleuatū: t propie si materia fuerit acuta: q; quāto materia est acutior tanto plus ascēdit sursum: t per cōsequēs exitura h̄z tanto magis caput acutū: vnde quelibet exitura h̄z caput eleuatū pp collectionē t aggregationē materie in cōcauitate t finu quā h̄z: sed qñto materia est acutior tāto h̄z magis ca

put eleuatū: sic ergo apparet per ea que dicta sūt quō generat exitura incipiēs: qz fit ꝓpter materiā quā expellit natura que nō pōt penetrare superficiem carnis nec cutis: sed facit separationē in carne ⁊ in vacuitate in qua vacuitate materia cōgregat ⁊ colligit ⁊ facit eminentiam magnā: ⁊ quāto materia est acutior tanto ē eminētia maior: hoc ergo vult dicere Auicen. in hac parte.

¶ Iste ergo exiture incipiunt ⁊ aggregant saniem: deinde maturatur sanies: postea rumpitur: ⁊ fortasse indiget cōfortatione ⁊ maturatione ⁊ eruptione ⁊ fortasse non indiget.

¶ Hic ponit modum processus exiturarum: ⁊ patet. Tūc sequitur illa pars.

¶ Et quāto plus est exitura vehemētioris eleuatiōis ⁊ acutioris capitis ⁊ rubedinis: ē humor attract⁹ ei vehemētioris caliditatis ⁊ ē velocioris maturitatis ⁊ resolutionis ⁊ eruptionis ⁊ ꝓprie eminēs ꝓcedens extra pinealis. Que autē ē cuz diuersitate lata ꝓfunda pauce rubedis ē grosse materiei mala declinis ad iteriora pauci doloris grauis motus.

¶ In qua parte determinat de exituris cōparatiue: ponit autem Aui. plures cōparationes exiturarum eo ꝙ exiture possunt plurib⁹ modis cōparari: ⁊ ꝑm hoc diuiditur ps illa in partes quinq. Quia ꝓmo cōparat exituras ad seinuicem penes bonitatē ⁊ malitiā rōne materie. Secūdo cōparat eas penes bonitatē ⁊ malitiā rōne corruptionis earū. Tertio cōparat exituras ad mēbra ostēdēdo in quibus mēbris fiunt vtplurimū exiture: ⁊ in quibus nō fiūt. Quarto cōparat exituras adinuicē penes bonitatem et malitiā rōne membrorū in quibus fiunt. Quinto comparat exituras adinuicē penes tarditatē ⁊ velocitatem i materiatione. scōa ē ibi. (Et deterior est illa cui⁹ eruptio tē) 3ª ibi. (Et nō est omne mēbrū cōueniens tē.) 4ª ibi. (Et deterior exitura ꝛc.) 5ª ibi. (Exiture quidē diuersificant ꝓpter spaciū materiatiōis tē.) Dicit ergo de ꝓma parte. Et ꝙñto plus est materia vel exitura tē. Est humor attractus ei vehemētioris caliditatis: supple ⁊ vehemētioris subtilitatis: ⁊ ꝓprie eminens extra procedens pinealis: eo ꝙ quāto exitura est magis eminēs pinealis: tanto est ex materia caliditori ⁊ subtiliori: qz calidi est sursum abscindere: supple exitura. ꝙ est ex tali hūore ē salua. Que autē est de diuersitate: hoc est: sed illa exitura ꝙ diuersificatur a ꝓdicta: vt qz fit lata pauce rubedinis ē grosse materie: supple ⁊ pauce caliditatis: ⁊ hoc est: qz contrarioꝝ cōtrarij sunt effectus: ⁊ supple talis exitura que fit ex tali humore est mala declinis ad iteriora. i. ꝓcedēs ex membris exteriorib⁹ ad interiora: pauci doloris hoc est rōne materie ꝙ nō est ita calida sicut prima exitura est: vnde i exitura que ē ex humoribus calidis ⁊ subtilibus est maior dolor q̄ñ in exitura ꝙ ē ex humoribus grossis ⁊ paruꝝ calidis: sed citius resoluit ⁊ maturatur: ⁊ ideo saluior est Causa autē quare ex hūoribus calidis ⁊ subtilib⁹ ē maior dolor q̄ñ in illa ꝙ est ex humoribus magis grossis ⁊ frigidis est propter duo. ꝓmo qz mala cōplexio calida maiorem inducit dolorē q̄ñ mala cōplexio frigida: qz dolor, et leticia causantur ꝑm ꝙ apparet in ꝓmo Fen 1ª. ex subita mutatione cōuenientis ad inconueniens q̄ñtū ad dolorez ⁊ ex subita mutatiōe inconuenientis ad cōueniens q̄ñtum ad leticiam: vnde res ꝙ nō mutat subito sensum vel q̄ñtū ad conueniens vel q̄ñtū ad inconueniens non infert letitiam nec dolorē: vt ibi dicit Auicē. qz ergo mala cōplexio calida magis subito agit in membrum q̄ñ mala complexio frigida eo ꝙ calidū est citius agēs q̄ñ frigidū: tō maiorem inducit dolorē exitura ex humorib⁹ calidis ⁊ subtilibus: q̄ñ exitura ex humorib⁹ grossis ⁊ minus calidis. Iterū etiā ꝓpter aliud: qz exitura ex humoribus grossis corrūpit plus sensum mēbri ⁊ carnē in qua est q̄ñ exitura ex humoribus calidis ⁊ subtilib⁹. Et causa hui⁹ est: quia exitura ꝙ est ex humoribus grossis plus īmorat in mēbro: ⁊ ideo plus corrūpitur sensus ipsius: ⁊ ideo non sentit ita mēbrum dolorem in ipsa sicut in exitura que est ex hu. calidis ⁊ subtilibus: qz illa mouetur de interioribus ad exteriora ⁊ de cētro ad circūferētiam. Ista vero mouetur de exterioribus ad interiora ⁊ de circūferentia ad cētrū: ⁊ ideo prima exitura est salua. Ista vero est mala cum sit declinis ad interiora ⁊ pauci doloris ⁊ contrarij motus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et ōterior illa ē illa cui⁹ corruptio ēad interiora ⁊ corrūpit illō sup qō vadit: ⁊ est de ea que expellitur ad vtrūq; latus.

¶ Hic Aui. cōparat exituras adinuicem penes bonitatez ⁊ malitiā rōne eruptionis ear: ⁊ hz iste. §. duo dicta ꝑm ꝙ ponū duas cōparationes exiturarū penes bonitatē ⁊ malitiā rōne eruptiōis ear. 2ª pars īcipit ibi. (Et laudabilior eruptio ē.) Dicit ergo ꝓmo. Et deterior. s. exitura ista. s. ꝙ dicta ē: ē illa cui⁹ eruptio est ad interiora. Ista enim est adhuc deterior ꝓdicta ꝙñ illa sit etiā mala: qz actualiter penetrat ad interiora mēbra: illa vero nōdū actualiter penetrabat in interioribus: ſz erat in potētia penetrandi. Pauci doloris: hoc est ꝓpter duo. Primo: qz talis exitura ꝙ rumpit ad interiora est ex humoribus grossis: qz humores grossi mouent de exterioribus ad interiora: vt dictū est supra. Humores grossi ⁊ nō multū calidi nō inducunt tātū dolorē sicut humores calidi ⁊ subtiles. Iterū etiā est pauci doloris: qz illa exitura corrūpit illud sup qō vadit vt dicit Aui. ⁊ ideo corrūpit sensum mēbri: ⁊ ideo talis exitura est pauci doloris: ⁊ intelligit hoc per respectū. s. ad exituram ꝓmā saluā ꝙ dicta est que est ex humoribus subtilibus ⁊ calidis ⁊ cōtrarij motus supple motui exiture prime que ē ex humoribus subtilibus ⁊ calidis: qz illa exitura mouetur dē interioribus ad exteriora. Ista vero mouet ō exterioribus ad interiora ⁊ erumpit ad interiora. ¶ Unde illud qō sic dicit cōtrarij motꝰ: nō dicit respectu illius exiture que dicta ē immediate: qz illa est eiusdē motꝰ cum ista cū declinat etiā ad interiora: licet nō fit in tāta malitia sicut illa cum nō fit adhuc in actu penetrādi: sicut est illa: sed dicit hō per respectuz ad exiturā ꝓmā que est salua que mouet de interioribus ad exteriora: vt dictum est. Et de ea ꝙ expellit. i. rumpit ad vtrunq; latus. i. ad interiora ⁊ exteriora: ⁊ supple illa ē peior oīb⁹ ꝑm ꝙ dicit ypoc. in fine primi ꝓnostico. Et cām hui⁹ ponit Gal. ibi in cōmento ꝙ q̄ñ exitura rumpit ad interiora ⁊ exteriora: tūc vt dicē Gal. nocumentuz duplicat. ¶ Iterū etiā vt dicit tunc Gal. nō est locus a quo incipiat generare carnē sicut sunt fundamenta q̄ sunt super terrā: quasi velit dicere Gal. ꝙ quando rumpitur ad exteriora ⁊ interiora: tunc natura nō hēt sup qō se fundet in restaurādo ⁊ generando carnē: eo ꝙ fundamēta nature sunt spiritus ⁊ membra: vt pz. 11. de ingenio sanitatis: nunc autē mēbrū deperditum ē cum fit ruptura intus ⁊ extra: ⁊ ēt spūs depdunt cū libere exalēt ⁊ iō quādo est ruptura intus ⁊ extra: natura nō hz fundamentū super quo se fundet sicut fundamēta ponunt sup terram: ⁊ ideo exitura que rumpit ad vtrunq; latꝰ est peior. Et huiusmodi verba melius declarantur in cōmento finis primi pronosticorum vbi tangitur hec materia: si ergo vis sufficientem declarationem queras ibi eam.

¶Deinde cum dicit:

¶Et laudabilior eruptio eius est ad vẽtriculum ꝓprium mẽbro cui est via currens ad exteriora sicut extitura stomachi vt enĩ erũpat ad interiora eiꝰ t ipsiꝰ cõcauitatẽ meliꝰ ẽ q̃z rũpat ad exteriora eius t ad ventriculũ cõtinẽtẽ mirach.

¶Dic Aui. ponit aliam cõparationẽ exturaꝝ penes bonitatẽ t malitiam ratiõe eruptionis. Dicit ergo. Et laudabilior eruptio eiꝰ ẽ ad vẽtriculũ cẽ. quasi velit dicere: illa extitura est laudabilior: miꝰ mala cuius eruptio ẽ ad ventriculũ ꝓpriũ. Et ratio huius qõ dicit Auicẽ. ẽ manifesta: q: hoc ẽ, vt possit libere mũdificari sanies t virus sicut extitura stomachi. ¶Dic exẽplificat declarãdo illõ quod dixit: melius enĩ est q extitura stomachi erũpatur ad interiora eius t in cõcauitatẽ ipsius vt possit mũdificari t egredi libere sanies t virus q̃z rũpatur ad exteriora eius: t ad vẽtriculũ continẽtẽ mirach. i. q̃z rumpat vsus siphac: q: quãdo extitura stomachi rũpitur ad exteriora: versus siphac: tũc sanies nõ inuenit libere meatũ ad exteriora: t iõ nũc nocet nocumento vehemẽti.

Sed forte aliquis dubitabit de hoc quod dicit Auicẽ. t ad ventriculum cõtinentẽ mirach. expositũ enĩ ẽ q̃ itelligit q̃ rũpatur ad ventriculũ cõtinẽtem mirach. i. versus siphac. ¶Modo dices tu. siphac nõ cõtinet mirach: imo mirach cõtinet siphac: cũ mirach sit pãniculus exterior: t siphac pãniculus interior cõtentꝰ a mirach: quomõ dicit ergo ad ventriculũ cõtinentẽ mirach: imo deberet dicere ad ventriculm̃ cõtinentẽ siphac. ¶Tu potes respondere q̃ verum ẽ q̃ mirach ẽ pãniculus exterior t siphac ẽ pãniculus magis intus itra viscera. Et iõ distinguẽdum est: ga aut ꝓcedumꝰ de mẽbris exteriorib⁹ ad interiora: t sic mirach cõtinet siphac cũ sit panniculus prior. Aut possumꝰ procedere de membris interiorib⁹ ad exteriora. Et sic siphac continet mirach cum sit prior: t ita forte intelligit Auicenna. cum dicit ad ventriculum continentem mirach: cum loquatur de eruptione extiture stomachi procedendo versus siphac t mirach.

¶Sicut eruptio eiꝰ q̃ cerebro ad duos vẽtriculos anteriores laudabilior ẽ: q̃m ambobus sunt meatus sicut nasus t nares. Et quãdo rumpitur ad spacium cõtinens cerebrum aut ad ventriculum posteriorẽ nõ inuenit meatũ ad exteriora t nocet nocumento vehementi.

¶Dic Auicẽ. ponit illud exemplũ declarando etiaz illud quod dictũ est. Dicit ergo: t planũ est. Sicut nasus t nares: si illa littera dicat sic: tũc expone sic: nasus t per. l. nares: verum est q̃ ego inueni aliud exẽplũ quod dicit sic: nasus t aures: tamen non videtur mihi bona littera eo q̃ meatꝰ per quos emanant superfluitates .s. anteriorꝭ partis cerebri ponũtur ab auctoribus nares t palatũ nõ autem aures: vnde solũ credo q̃ littera debeat esse sicut stat: licet videatur superfluitas in verbis. Et quandoq̃ rumpitur. s. extitura ad spacium cõtinens cerebrum: illõ potest exponi vno modo ad spaciuz cõtinens cerebrum idest quãdo rumpitur ad concauitatez de subtus in qua continetur cerebrũ: tunc enim est maluz cũ non habeat sanies liberum exitũ sicut est de extitura stomachi quando rumpitur ad exteriora eius versus siphac. ¶Vel potest exponi ad spacium cõtinens cerebrum: idest ad ventriculum medium cerebri: q: peior est extitura que rumpitur ad ventriculum medium cerebri q̃z illa que rumpitur ad ventriculos anteriores cerebri eo q̃ sanies: ita nõ potest libere egredi: t peior omnibꝰ istis est illa que rũpitur in posteriorẽ cerebri. ¶Deinde cum dicit.

¶Et nõ est omne membrũ cõueniẽs ad hoc vt eueniat in ipso extitura: in iuncturis enĩz minoratur egressio extiture: q̃m in eis sunt humores mucillaginosi: t loca eorum ampla nõ suffocantia materiã neq̃ retinẽtia egressionẽ putridi. Qõ si egrediat illic extitura erit ꝓp rẽ maximã.

¶In parte ista Auicen. comparat exituras i respectu ad mẽbra in quibus: vt plurimũ possunt fieri: t in quibꝰ vt raro. Et patet quod dicit: q: causa quare minoraf extitura in iuncturis est ex duobus. Primo ex parte humorũ quia humores vtplurimũ currentes ad iuncturas t ꝑs qui reperiuntur sunt grossi t mucillaginosi: humores autem grossi t mucillaginosi raro conuertuntur ad saniez. Et ideo ex eis vtplurimũ non fit extitura. ¶Item etiam ratio est ex parte membrorũ: quia loca iuncturaruz ampla: t ideo humores in eis non suffocantur ex qua suffocatione accidat ei calefactio extranea mouens ipsum ad saniẽ. ¶Iterum etiam ꝓpter amplitudinem loci non retinetur egressio putredinis: idest caliditatis putredinalis: imo exalat que posset mouere humorem ad saniem: t ꝓpter causas cõtrarias istis vtplurimũ extiture fiunt in inguibus subascellis ſm q̃ dicit Rasis vt dictum ẽ ꝓus. ¶Deinde cum dicit.

¶Et deterior exiturarum t malignior earum est que egreditur super extremitates lacertoruz: t ꝓprie lacertorũ pluriũ m neruorum.

¶In parte ista Aui. comparat exituras adinuicez penes bonitatem t malitiã rõne membrorũ in quibus fiũt: t patet quod dicit: q: illa est deterior extitura ceteris paribus que egreditur super extremitates lacertoꝝ plurium neruorum eo q̃ maior est timor ꝓpter ipsaz de spasmo ex repletione neruoꝝ. Tunc sequitur illa pars.

¶Et exiture quidem diuersificantur ꝓpter spacium maturationis saniei siue ex humorẽ in subtilitate t grossitudine sua t complexionem in calore t frigore eius t equalitate eius t ſm tempus t etatem t substantiam membri: t nõ cõtingit ne maturetur extitura t ne conuertatur q̃ in ea est in pus: nisi ꝓpter paruitatem caloris innati in membro aut ꝓpter grossitudinẽ substãtie que est materiei.

¶In qua parte comparat exituras ad inuicẽ penes tarditatẽ t velocitatẽ maturatiõis: t habet ille. §. duo dicta: q: in ꝑmo dicto ponit causaz tarditatis t velocitatis maturatiõis extiture: in secũdo dicto circa hoc ponit causaz quare sanies que ẽ extitura aliquãdo nobis non manifestatur. Unde tũc tardamus in cognitione saniei extiture. scõa ibi. (Et quãdoq̃ contingit ex hoc vt fiat sanies tẽ.) Dicit ꝑmo: t extitura qdem tẽ. Planũ est. Et nõ cõtingit ne maturef extitura t ne cõuertatur quod in ea est in pus supple cito t velociter: sed tardaf in maturatiõe nisi ꝓpter paruitatem tẽ. ¶Deinde cum dicit:

¶Et quandoq; contingit ex hoc vt fiat sanies in interiore parte sui ⁊ non appareat sensui propter profunditatem pus ⁊ grossitudinem eius quod est super ipsū ⁊ statur super maturitatem saniei velociter ⁊ quandoq; non statur ꝑm substantiam suam in grossitudine: q; si maturatur ⁊ subtiliatur lenitur suba ei⁹ velocitē: ⁊ ꝑ q; ē de carne ista plurima ⁊ pauca.

¶Auicen. ostendit causam ex dictis: quare sanies que est in exitura aliquādo nobis non manifestatur: vnde quādoq; decipimur. Dicit ergo. Et quādoq; cōuenit ex hoc ꝛc. quare statur id est differtur supple ad cognoscendum velociter super maturitatem saniei: q; propter grossitudinem prius tardatur aliquādo in cognoscendo saniez: ⁊ credimus quandoq; q; non sit sanies ⁊ est sanies. Et quandoq; non statur: id est non differtur ad cognoscendum ꝑm substātiam suam. ſ. puris in grossitudine: q; propter quia: quia si maturatur ⁊ subtiliat ſcz pus lenitur velociter: id est inuenitur locus lenis tactui: ⁊ tunc non tardamus ad cognoscēdum saniem. Vult ergo dicere Auicē. q; aliquando tardam⁹ ad cognoscendum saniem ⁊ pus in exitura ꝑpter grossitiem puris ⁊ profunditatē ipsius. Aliquando autē non tardamus: vt si ille humor grossus maturet ⁊ in maturatiōe subtilietur: q; tunc inuenitur locus lenis ad tactum ⁊ redundatio saniei que sunt signa saniei: vt postea apparebit. Et secundū q; super eā de carne plurima ⁊ pauca supple statur etiam ad cognoscēdum saniem: quia si super saniem sit caro multa: tunc nō possumus ita cognoscere saniem sicut si super saniem sit caro pauca eo q; apparet ita sensui. ¶Duas ergo causas tāgit Auicē. quare sanies non apparet nobis sensui: ⁊ per consequens possimus tardare in cognitiōe saniei. Vnā causam tangit ex parte saniei ⁊ aliaz ex parte carnis que est super ipsam. ¶Et has causas ypocras optime tangit in quodam aforismo sexte particule. Quibuscunq; sanies facta in corpore non manifestatur his ꝑpter spissitudinem saniei aut loci non manifestatur.

¶Et ꝑpter causas exiture ⁊ casus ad saniē ꝑpter repletionem ⁊ multitudinem materiei ⁊ corruptionē eius.

¶Hic tangit Auicen. vt mihi videtur quasdaz causas tarditatis maturationis exiture. Unde sermo ille nō continuatur sermoni qui dictus est modo: sed continuatur illi sermoni. Et nō contingit ne maturetur exitura ꝛc. ibi enim posuit duas causas: quare tardat exitura in maturatione. Una causa ē ꝑpter paruitatē caloris membri. Alia est ꝑpter grossitiem substantie materiei. Interposuit autem postea sermonem illum altū intermēdū: q; ille sermo inferebatur ex illo. Posito ergo illo sermone intermedio qui inferebatur ex illo. Auicen. modo predictis causis tarditatis maturatiōis addit alias causas. Dicit ergo. Et supple ne exitura maturetur cito ⁊ cōuertatur q; in ea est in pus ꝑpter causas exiture ⁊ casus eius. i. euentus eius ad saniem ꝑpter repletionē ⁊ multitudinē materiei ⁊ corruptionē ipsius. Unde Auicē. ꝑter duas causas ꝑdictas tangit alias causas tarditatis maturatiōis exiture. Unam tangit ꝑpter causas exiture efficiētes remotas: q; si cause exiture efficiētes remote sint tales ex qbus habeant generari humores grossi sicut est nauseatiua satietas ⁊ egritudines que nō facit crisim cum euacuatione apparēte: q; tales egritudines fiūt ex humoribꝰ grossis: tūc exitura que est ꝑpter tales causas tardat plus in maturatiōe q; illa que est ꝑpter causas ex quibus habēt generari humores calidi ⁊ subtiles: ⁊ ille oēs finaliter reducunt ad causam humoralē cōiunctaz quā superius tetigit Auicē. q; ꝑpter illas causas remotas efficientes exitura non plus tardat in maturationes nisi ꝑm q; ex istis causis illi generātur humores grossiores vel subtiliores qui actu tactūt apostema ⁊ exituram. Aliam causaz tarditatis maturationis Auicen. tangit cum dicit ꝑpter repletionē ⁊ multitudinē materiei: q; non soluz grossities humoris potest esse causa tarditatis maturationis: sed etiaz multitudo que propter suam multitudinez vinci nō pōt a natura vel tarde vincitur. ¶Aliam causam tarditatis maturatiōis tangit Aui. cum dicit. Et corruptionem ei⁹ q; non solū grossities ⁊ multitudo humoris possunt esse causa tarditatis maturatiōis: sed ēt corruptio ipsi⁹ pōt eē causa tarditatis maturatiōis: q; ꝑpter corruptionē ipsi⁹ a natura vinci nō potest vel tarde vincitur. ¶Sic ergo ex predictis potest apparere q; quatuor sunt cause imediate tarditatis maturationis exiture. Una tenet se ex parte virtutis ⁊ caloris membri: vt quia sint debiles. Alie autē tres tenent se ex parte humoris: vt q; humor sit grossus vel multus vel corruptus. Ille autez cause que sunt cause remote reducuntur ad causam humoralē: vt dictum ē prius. Et non solum quatuor dicte cause sunt cause tarditatis maturationis: imo aliqnādo sunt cause q; nullo modo maturetur: sed membruz corrumpatur ꝑm q; ille cause plus intenduntur vel remittūtur: vt patet hominī subtiliter intuenti. Tunc sequitur illa pars.

¶Et cāe eius sunt nauseatiua satietas ⁊ exercitia mala ⁊ egritudines que nō faciunt crisim cum euacuatione apparētie ⁊ nocumenta aīalia ex angustijs ⁊ sollicitudinibus corrumpētibus sanguinem.

¶In parte illa Auicē. ponit causas exiture: ⁊ patet quod dicit. Intellige tamē hic q; iste cause quas Aui. ponit hic sunt cause vt plurimū exiture que fit incipiēdo: sed cause exiture que fit ꝑmutando ex apostemate calido sunt vel grossities humorum vel multitudo ipsius qui propter grossitiem suam vel multitudinem que est in apostemate nō poterit totaliter resolui ⁊ vinci a natura: sed solum natura vincit ipsum quodam modo: quia generat ide saniez: ⁊ tūc apostema conuertitur ad exituram: vel causa ipsius est debilitas virtutis que nō possit totaliter resoluere materiā apostematis: sed apostema cōuertit ad exituram ⁊ collectionem. Tūc sequitur illa pars.

¶Et de exituris qdē ē species que nominatur turmusios: ⁊ est exitura q; rūpitur ⁊ qō est sub ea ē simile carni bouine: de qī apparet ab ipsa sanies alia.

¶In parte illa Auicen. ponit quasdā species exituraruz quibus nomina sunt imposita. Ponit ergo ꝑmo vnam speciem ipsius que nominatur turmusios: ⁊ exponit turmusios in latino. id est apostema taurinū: quia illud apostema vel exitura primo cum erumpit exit inde sanies: ⁊ postea apparet sub illa sanie: quedam caro similis carni bouine vel thaurine: ⁊ cum rumpitur illa caro exit inde sanies alia: ⁊ ideo nominatur in latino tale apostema cameratū quia habet plures cōcauitates ad modū camerarum in quibus est sanies. ¶Et causa talis diuersitatis in apostemate est ꝑm diuersam dispositionem humoris p partes suas: possibile est enim q; vna pars humoris sit apta cōuerti in saniē. Tū primo natura cōuertit illū humorem in saniē: ⁊ vlterius possibile est q; alia pars hūoris sit inepta ad digestionem ⁊ cōuersionē in saniez pro

pter grossitiem ipsi⁹: vnde talis pars humoris nō cōuertitur in sanies: sed cōuertitur in quādam carnem malam similem carni bouine. Et possibile est q̄ alia pars hūoris sit apta cōuerti ad sanie: vnde natura cōuertit ipsam ad saniem ꝓpter qō generātur ibi diuerse extremitates ad modum camerarū in quib⁹ sunt sanies plures: ⁊ ideo directe vocat illud apostema apa cameratuz. ¶ Et ex dictis apparet q̄ tale apostema: vtplurimuz est ex humoribus grossis ⁊ frigidis: quoꝝ quedā partes possunt conuerti ad sanie: ⁊ quedā nō possunt cōuerti in sanie: sed cōuertunt in carne malam: imo vtplurimū in apostematibus que sunt ex humoribus frigidis ⁊ grossis: licet non fit in eis semper talis diuersitas ad modum cameraz: tamen ego vidi quasi semp q̄ quādo sanies est egressa per rupturam apostematis q̄ est ibi quedā caro mala mollis que est generata ex humoribus qui ꝓpter suā grossitiez ⁊ viscositatem nō possunt totaliter cōuerti in sanie: sed cōuertuntur in carnem malā quantuz ad quandam partez que est magis inobediens: ⁊ quantū ad aliā partem que est magis obedies cōuertitur in saniem.

¶ Et de exituris ē spēs que nominat albert ⁊ est exitura vasalis rotunda ⁊ rubea quā qui hēt fm plurimū nō expoliatur a febre: ⁊ ei⁹ cuētus fm plurimū ē in capite: ⁊ quādoq̄z accidit in alijs locis.

¶ Dic Auicen. connumerat quandam aliam speciem exiture cui nomen est impositū albir. idest exitura gramatis. aliud quod dicit planum est.

¶ Significatio qō apa sit exitura. Laꝑ. xxj.

c Am videris pulsationē plurimā aut duritiē ꝓlongatā ⁊ calidita tem: tunc existima q̄ apostema ē in via vt fiat exitura.

¶ Superius determinauit Auicē. de exituris ostēdendo quid sunt ⁊ q̄ztum ad causas earū ⁊ quantū etiā ad species earū. In parte illa Auicē. determinat de exituris quātum ad signa. ¶ Et diuiditur hec pars in duas. Primo ponit signa exiturarum extrinsecaz. secūdo ponit signa exiturarū intrinsecarum. scōa ibi. (Quādo accidit apostema calidum in visceribus.) Prima pars diuidit in partes tres. In ꝑma parte ponit signa q̄ apostema fiat exitura. In secūda parte ponit signa maturatiōis exiture. In tertia parte ponit iudicia saniei bone ⁊ male. secūda ibi. (Cum videris lenitatem ⁊c.) tertia ibi. (Sanies laudabilis ⁊c.) Dicit ergo primo cuz videris pulsationem plurimum ⁊c. Planum est quod dicit.

¶ Digestio maturatiōis ⁊ eius signū. Laꝑ. xxij.

c Am videris lenitatē quandā ⁊ sedationem doloris: tunc scias q̄ ē in via maturationis.

¶ In illo ca. ponit signa maturatiōis exiture: ⁊ planuz est qō dicit. ¶ Sed dubitabit aliqs de hoc qō dicit Auicē. Dicit enim q̄ cū tu videris lenitatē quandam ⁊ sedationem doloris: tunc exitura est in via maturatiōis. ꝓpocras enim dicit q̄ circa generationem saniei accidunt dolores ⁊ febres magis q̄ facta sanie: ergo tunc quādo exitura est in via vt maturetur: tunc debet augeri dolor. Respondeꝑ expositionē littere q̄ Auicē. intelligit quādo dicit q̄ tunc exitura est in via maturatiōis hoc est q̄ exitura est totaliter matura ⁊ sanies est cōpleta: nō aūt intelligit q̄ sit in via maturationis: vt q: incipiat maturari.

¶ Judicia saniei. Laꝑ. xxiij.

¶ Anies laudabilis est illa q̄ ē alba lenis cui nō ē dolor horribilis ⁊ i q̄ nō opata ē nisi caliditas inata: iz nō sit excusatio a cōitate extranee

¶ In isto capitulo Auicē. ponit iudicia saniei bone ⁊ male. Diuidit aut̄ pars hec i partes tres. Primo ponit iudicia saniei laudabilis. scōo ponit iudicia apostematis saniei illaudabilis. tertio q: sanatio ⁊ materiatio est q̄dam terminatio apostematis: ⁊ terminatiōes materiei apostematis sūt multe: q: aliquādo apostema terminat ad saniem: aliqñ ad resolutionē: aliquādo ad duriciē ⁊c. Auicē. cōnumerat ⁊ ponit modos terminatiōis illorum apostematum. scōa ibi. (Et sanies mala.) tertia ibi. (Et necesse ē omni saniei ⁊c.) Prīa i duas. ꝑmo ponit qd ē sanies laudabilis. secūdo reddit causam eius qō dictū est. 2ª ibi. (Et non addit eius lenitas.) Dicit ergo ꝑmo. Sanies laudabilis ⁊c. licet nō sit excusatio a cōitate extranee. s. caliditatis. Dicit aut̄ hoc Aui. ꝓ tāto: q: alteratio humoris i saniem ē alteratio naturalis: sed nō est pura alteratio naturalis: sed ē media iter pure naturalē ⁊ pure inaturalē: et ꝓpter hoc i alteratiōe humoris i saniem nō est excusatio ab operatiōe caliditatis extranee. ¶ Nota ergo q̄ triplex est alteratio fm q̄ extrahit ex dictis Gal. i cōmento prognostico z: quedā ē alteratio pure naturalis que fit in nutrimēto. Et alia est alteratio pure inaturalis que fit a solo calore extraneo sicut est i putrefactione. Et quedā est alteratio media iter istas sicut est i sanie.

¶ Et non addit eis lenitas nisi vt sciatur q̄ ipsa est ꝓparata pati a virtute digestiua ⁊ nō diuersificatur eius ꝓparatio in inobediēte ⁊ obediente.

¶ Dic Auicen. probat illud qō dictū est. Et primo probat q̄ sanies debet esse lenis. secūdo q̄ nō debet esse multuz fetida. 3° probat q̄ dz esse alba. 2ª ibi. (Et opz vt nō sit ei odor.) 3ª ibi. (Dixerunt ⁊c.) Dicit ꝑmo. Et non addit ei lenitas. idest ⁊ nō dz esse sanies lenis nisi vt sciaf q̄ ipsa sz materia ex qua generaf sanies ⁊c. quasi velit dicē auicen. q̄ sanies dz esse lenis hoc est equalis: ⁊ intelligo q̄ sanies dz esse laudabilis equalis q̄ztum ad dispositiōes ⁊ quātū ad partes quātū ad dispositiōes: vt q: sint eiusdē coloris ⁊ eiusdē substātie quātū ad omnes partes: q̄ztuz ad partes: q: dz esse equalis i partib⁹ suis quantū ad superficiē: q: nō dz esse sanies aspera ⁊ inequalis i superficie: vt q: vna pars superemineat alteri. Et ratio quare sanies laudabilis debet esse lenis ⁊ equalis q̄ztuz ad hoc est: q: ex hoc q̄ sanies ē lenis ⁊ equalis q̄ztum ad dispositiōes ⁊ q̄ztum ad partes significatur sup humilitatē materie q̄ equaliter: ⁊ per totū est ꝓparata pati ⁊ cōuerti a digestiua virtute. Itez etiā ex hoc significaf sup dominiū ⁊ potentiā nature ⁊ virtutis digestiue: q: quādo nā perfecte domiatur ipsi materie apostematis q̄ztum ad cōuersionem i saniem: ⁊ mā est etiā ꝓparata de se et obediens digestioni: tūc natura debz equaliter operari fm exigentiā materie ⁊ q̄ztum ad dispositiōes: ⁊ q̄ztum etiā ad partes: ⁊ ideo sanies bona debet esse lenis ⁊ equalis: q: si natura non totaliter ⁊ perfecte dominaref: nec etiam materia eēt equaliter dispositа: tunc alia operatio ipsius esset in parte vbi dominaref: ⁊ alia esset in parte vbi non dominaretur rōne inobedientie illius partis materie: ⁊ per consequens esset alia ⁊ alia dispositio in partibus ipsius: ⁊ per consequens talis sanies non esset lenis nec equalis: nec etiam talis sanies esset laudabilis: ⁊ ideo dicet auicen. inferius: q̄ sanies aliquando egreditur diuersarum partiū ⁊ icōuenientium colorū: ⁊ est de genere diuerso a bona: q: sa-

nies laudabilis debet esse vniformis quantuz ad partes z quãtum ad colorẽ:z quãtũ etiã ad alias dispositiones: qz per hoc significatur qꝫ virtus est potens z qꝫ materia quãtũ ad oẽs partes est obedies:z hoc é quod dicit Aui. cum dicit. Et nõ diuersificatur etⁱ operatio.i.virtutis digestiue inobediente z nõ obediẽte:idest in parte materiei ex qua generat sanies obediente:z in parte nõ obediente:imo supple tota materia est obediens:ita qꝫ nõ habet partes diuersas:qz vna sit obediẽs virtuti digestiue alia non sit obediens.Unde sanies laudabilis debet eẽ lenis:quia ex hoc significat qꝫ materia ex qua generat é preparata pati equaliter a digestiua virtute z non habet partes diuersas:quarum vna sit obediens z alia inobediens:ita qꝫ diuersificetur operatio virtutis in parte obediente z in parte inobediente:imo hz oẽs partes obedientes:z hoc intẽdit dicere Aui.in hoc loco.

¶Et oportet ne sit ei odor vehementis horribilitatis vt sit longinquior a putrefactione.

¶Hic ostendit Aui.quare sanies non debet habere odorem horribilem.idest vehementem fetorem:quia vehemens fetor significat putrefactionẽ in qua operatur plus calor extraneus:nihilominus tamen in sanie debet esse aliquis fetor cum non sit in ea excusatio a cõmunitate caliditatis extranee:vt dictum est supra.

¶Dixerunt:z requiritur ex ea alba:quoniam color membrorum radicalium est albus z non assimilat eam nisi natura potens super eam.

¶In parte illa Aui.ostẽdit quare sanies debet eẽ alba: et vult dicere Aui.qꝫ quando natura idest virtus digestiua est potens z habens perfectum dominũ super materiã ex qua debet sanies generari:tunc assimilat eã membris radicalibus:quia natura qcqd agit in corpore agit vt assimilet membris radicalibus cum sit facta ex duobꝰ spermatibus que sunt principia generatiõis z conseruatiõis vite:membra autem radicalia sũt alba:z ideo sanies laudabilis debet esse alba:z hec verba que hic dicuntur de sanie declarantur z longius a Gal.in cõmento ꝓmi.ꝓnostico z circa finem.Tunc segtur illa pars:

¶Et sanies mala est fetida significãs putrefactionẽ q̃ est ꝓtraria maturationi z significat dominiũ caliditatis extranee.

¶In qua parte Auic.ponit iudicia sanei illaudabilis: z habet ille.ꝯ.duo dicta.In primo dicto ponit iudicia sanei que est pessima z simpliciter mala z totaliter cõtraria bone.In secũdo dicto ponit iudicia sanei que nõ é simpliciter bona z laudabilis:nec é totaliter mala z illaudabilis.secũda ibi.(Et quonã egredit sanies.) Dicit ergo primo.Et sanies mala est zc. Et planũ est qõ dicit Auic. Et causa etiam eius qõ dicit Auicen.plana est:quia contrariorum contrarie sunt cause.

¶Et quãdo egreditur sanies diuersarũ partiũ cõuenientiũ colorꝫ z substãtiarum est etiã de genere diuerso a bona.

¶Hic Aui.ponit quoddã iudicium sanei que non é simpliciter mala nec simpliciter bona:z dicit. Et quandoq; egreditur.s.de apostemate sanies diuersarum partium: quia vna pars sit grossa:z altera subtilis cõuenientiũ colorum z substantiarum supple diuersarũ:z est etiã de genere diuerso a bona supple simpliciter:qz quãq; sanies talis sit conuenientis coloris:tamen quia non habꝫ partes vniformes:z per cõsequens talis sanies nõ est lenis nec equalis:ideo non é simpliciter bona nec simpliciter mala cum non sit omnino cõtraria bone:cum sit coloris conuenientis:est ergo mediocris in malitia z bonitate. Tunc sequitur illa pars:

¶Et necesse ẽ omni saniei vt faciat euenire in corpe putrefactõez aut maturitatẽ aut diminutionẽ aut alteratꝫ cũ mõ alio.

¶In qua parte:vt dictum fuit supra:qz sanatio z maturatio est quedã terminatio materiei apostematis: z terminationes materiei apostematis sunt multe:qz apostema aliquando terminat ad resolutionẽ:aliquando ad sanem:aliquãdo ad duriciẽ zc.ideo hic Aui.cõnumerat modos illos terminationũ materiei apostematis. Dicit ergo Aui. Et necesse est omni sanei:expone:z necesse est omni sanei:idest omni materiei apostematis q̃ est in potentia ad hoc vt fiat sanies siue bona siue mala:siue sit ꝓpinqua siue remota vt faciat euenire in corpore putrefactionem:idest aut vt terminet ad putrefactionẽ:z hoc est qñ natura totaliter vincit a materia z materia é totaliter inobediens.Unde conuertit in putrefactionẽ membri ꝓpt causas que dicte fuerunt ꝓus.Aut supple vt faciat euenire maturitatẽ:idest aut terminet ad maturationez:z hoc quando natura nõ potest totaliter vincere:ita qꝫ eam totaliter resoluat:sed vincit eam conuertendo ipsaz ad maturationẽ:aut diminutionem:idest aut cõuertatur ad resolutionẽ:z hoc est quãdo natura totaliter resoluit materiam apostematis:aut alteretur modo alio:idest terminetur modo alio:vt.s.ad duriciem vt quãdo resoluitur subtile remaneat grossum induratum.Sic ergo omnis materia apostematis aut putrefit aut maturatur aut resolutur aut induratur.Quatuor ergo sunt terminationes apostematis:due que intendunt a natura vt terminari ꝑ resolutionez:z etiã maturationẽ:z magis intenditur a natura terminari per resolutionem q̃z per maturationem. Et alie due terminationes apostematis sunt preter intẽtionem nature vt quãdo apostema conuertitur ad putrefactionem vel ad duriciem:z etiã est magis preter naturam conuerti ad putrefactionem q̃z ad duriciem:z hoc intendit dicere Auicen.in illa parte:quãq; obscure loquatur ꝓ superficiem suorum verborum.

¶Significatio exiture intrinsece. Cap. 14.

Quando accidit apostema calidũ q in visceribus z accidũt horripilationes z febres z nõ ẽ ei odor z sit dolor vehementior z est horripilatio in primis longioris spatij:deinde nõ cessat abbreuiari spacium eius z additur grauitas apostematis:tũc scias qꝫ apostema fit exitura z qꝫ puenit ad collectionẽ sui.

¶Superius Auicenna posuit signa exiture extrinsece. Hic ponit signa exiture intrinsece.¶Et circa hoc ponit tria capitula.In primo capitulo ponit signa quãdo apostema quod est in membris interioribus fit exitura. In secundo capitulo ponit signa quando exitura est matura.In tertio capitulo ponit signa eruptionis eius.secunda ibi.(Quando accidunt significationes exiture) tertia pars incipit ibi.(Quando redeunt dolores z pũctiões) In primo capitulo Auicenna duo facit. In prima parte ponit signa quando apostema fit exitura sumpta a febre z a quibusdam accidentibus febrium z apostematis gravitate. In secunda parte ponit signum sumptum a pulsu. secunda ibi.(Et scias qꝫ duricies pulsus zc.)¶Prima ꝑ

duas. primo facit quod dictum est. secundo ostendit causam quare illa accidentia fiunt vehementiora i principio exiture q̄z in statu. secunda ibi. (Et non fiunt dolores isti ꝛc̄.) Dicit ergo primo. Quando accidit apostema calidū in visceribus. idest in interioribus ꝛ accidit ꝛc̄. planum est quod dicit. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et non fiunt dolores isti i pricipio vehementiores: ꝛ quāto plus approximat status minorātur nisi q̄n eruptio fit i pricipio: ꝛ solutio cōtinuitatis ꝛ dolor puenit ex ea: ꝛ quando colligitur ꝛ q̄n fit materia sanies quiescit etiam calefactio fortis ꝛ inflatio: quare quiescit febris eueniens per cōmunitatem cordis.

¶ In parte ista Auicenna ostendit: quare ista accidentia fiunt vehementiora in principio exiture q̄z in statu: ꝛ ponit causam: ꝛ patet.

Sed aliquis dubitabit ꝛ dicet: quomodo sunt dolores in pncipio vehementiores q̄z in statu: cum Hipoc. dicat in aphorismo q̄ circa statū fiunt omnia fortiora: circa vero principia ꝛ fines omnia imbecilliora sunt. Dicendū est q̄ status est multiplex: quidam est status quo ad accidētia: alius est stat⁹ quo ad digestionē materie: alius est status quo ad vtrūq;. ¶ Dō q̄n Aui. dicit hic q̄ i pncipio fiunt accidētia vehemētiora q̄z in statu: intelligo de statu ꝛ ēt pncipio quo ad digestionē materie: q̄ vehemētiora fiūt accidētia in principio exiture q̄z in statu ipsi⁹ q̄n est materia p causas quas Ani. pōit. Hipo. vero intelligit de statu accidētū. Unde quantuz ad hoc exitura in pncipio rōne digestionis materie ē in statu ratione accidētium. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et scias q̄ duricies pulsus est testimonium magnum.

¶ In parte illa Auicen. ponit q̄dam signum exiture ītrisece sumptū a pulsu: ꝛ duo facit. Primo facit hoc. Secūdo per illud signū magis significat sup exiturā iteriorē. secunda ibi. (Et q̄n apparet ꝛc̄.) Dicit ergo pmo. Et scias q̄ duricies pulsus est testimoniū magnū. s. ad significandum q̄ exitura sit in membris interioribus. Intellige autem hic sicut ponit Aui. in primo capitulo de pulsu apostematum q̄ omne apostema calidū existens in mēbris interioribus q̄ztū est de se pulsuz mutat in toto corpe ad pulsum serrinū q ē pulsus durus: vñ pulsus durus non solū consequit apostema q̄n fit exitura: sed etiaz consequitur apostema in pncipio sui dato q̄ nō sit adhuc exitura: sed quando fit exiura: tunc augmentatur duricies pulsus sicut augmētantur alia accidētia quando apostema fit exitura. ¶ Et intellige etiam sicut ibi Aui. ponit q̄ duricies pulsus sequitur exituram in principio sui ante maturationem cōpletā. Sed q̄n exitura peruenit ad maturationē completam: tūc diminuitur duricies pulsus ꝛ fit pulsus mollis vndosus: ꝛ hoc est ꝓpter humiditatem ꝛ lenitatē que consequitur exituram que est matura. ¶ Et itellige etiam vt dicit Aui. q̄ apostema calidū q̄ztum est de se mutat pulsum ad pulsum serrinum nisi fit ei contraria causa humectans: q̄ pōt esse cōtraria causa ei hūiditas ex parte membri: vt si illud apostema vel exitura sit in membro molli sicut in pulmone: tunc fit pulsus vndosus ratione membri in quo est: ꝛ ideo quan̄z duricies pulsus consequit vtplurimū apostema calidū vel exituram i mēbris interioribus existentē: nihilominus tñ ipediri pōt a mollicie mēbri: ꝛ sicut ipedit a mollicie mēbri: ita etiaz pōt augeri a duricie membri: q̄ si sit i membro neruoso ꝛ duro tunc augetur duricies pulsus sicut ibi ponit Auicenna.

¶ Deinde cum dicit:

¶ Et q̄n apparet signū exiture aldubellati in viscerib⁹ ꝛ nō iduratur pulsus nō iudices penitus q̄ sit exitura iterior. In huiusmodi enim fortasse non erit in visceribus: immo in siphac quod continet viscera. Et tu quidem iam sentis latus in quo est exitura per grauitatem que pendet ex eo ꝛ per dolorem.

¶ Hic Aui. cōfirmat illud q̄d dictū est. s. q̄ duricies pulsus sit in testimoniū magnuz: vult dicere Aui. q̄ si appareat aliq̄d spaciū dubelati vel exiture in viscerib⁹ ꝛ in membris interioribus ꝛ tñ nō duret pulsus: tunc dato q̄ appareat illud signū q̄d videat significare exiturā in visceribus: tñ si nō apparet pulsus durus: tūc non iudices q̄ illa exiura sit in interioribus: quia fortasse hmōi materiei exitura nō erit interior: sed erit in siphac. i. in panniculo q̄ continet viscera. i. mēbra interioza. Tñ per siphac nō intelligit hic solū pānīculū cōtinentē intestina: sed intelligit oēm pānīculū qui cōtinet mēbra interioza siue cōtineat intestina siue alia. Et p viscera nō intelligit hic Auic. solū intestina: sed itelligit oia interioza. Dixit aūt forte vel fortasse: q̄ vt dictum ē supza: aliq̄n bene pōt esse exitura in mēbris interioribus: ꝛ tñ non erit pulsus durus sicut si exitura sit in mēbro molli: vel sit alia cā humectans fortis rōne cuius ipedit duricies pulsus: vt ponit Auicen. i primo sed vtplurimū quando non est pulsus durus exitura non est interior: sed forte est in panniculo qui continet membra interioza: vt ponit Aui.

¶ Significatio maturatiōis ītrinsece. Cap. 25.

Quando accidūt significatiōes exiture itrisece: deinde qescūt accidētia q̄ fūt ex febre ꝛ horripilatiōe dolorꝫ sedatiōe cōpleta ꝛ remanet grauitas: tunc sanies iā cōfirmata ē ꝛ maturatio adest.

¶ In isto capīo Auicen. ponit signa quando exitura ītrisēca est matura: ꝛ patet q̄d dicit.

¶ Signa ꝓpinquitatis eruptiōis intrinsece. Cap. 26.

Quando redeūt dolores ꝛ fūt pūctiones ꝛ mordicatio ꝛ grauitas fit vehementior ꝛ similāter feb. tunc eruptio iaz appropinquat. Cum ergo accidit rigor subito ꝛ sedantur grauitas ꝛ dolor: tūc iaz eruptio facta ē: ꝛ propie q̄n apparet sanies cūata mordicās illud q̄d ptransit: ꝛ est necessarium vt sit arefactio virtutis ꝛ debilitas arefaciēs. Et q̄n exiture ītrinsece fit eruptio subita ꝛ egreditur res plurima: tunc fortasse accidūt pulsus cordis ꝛ syncopis mala: ꝛ fortasse accidit mors ꝓpter resolutionē virtutis: ꝛ fortasse accidit vomitus ꝛ vētris solutio: ꝛ fortasse accidit

sputum saniei plurime subito quādo exi tura est in pectore: t fortasse accidit pre focatio quando erumpit ad pectus res plurima sūbito.

¶ In isto capitulo Auicēna ponit signa eruptionis exitu re que est in membris interioribus. Et habet illud capitulum tres partes. In prima parte Auicen. ponit signa qñ appropinquat eruptio exiture intrinsece. In secūda po nit signa qñ facta est eruptio. In tertia parte ponit que dam accidētia que aliqñ consequūtur ad eruptionē subi tam exiture intrisece. scda ibi. (Luz accidit rigor subito.) tertia ibi. (Et qñ exiture intrinsece fit eruptio subito tc.) Partes ille p se patēt: t planū est qđ in eis dicitur.

Sed circa ista capitula est quoddā dubium: quia diceret aliqs: ad qd Aui. determinat hic de exituris intrinsecis: qz videt q determinatio ipsarum spectet ad tertiū librum: sicut enim in tertio libro determinat Auicen. de apostematibus cōtingentibus in membris interioribus: t non spectat determinatio ipsorū ad illum librum: ita etiam videtur q ad illum librum non spectet determinare de exituris intrinsecis ꝫ solū spectet ad ipm determiare de exituris intrinsecis. ¶ Tu potes respondere q ad illum librum spectat quodāmodo determinare de exituris intrinsecis. Primo. quia cum aliqñ exitura extrinseca ꝓcedat t rumpat ad membra interiora sicut dictum fuit in primo capitulo de exituris. ideo Aui. voluit ꝓdicere in illo libro signa intrinsece exiture. Item etiam alio modo hic determiat de exituris intrinsecis. Et alio modo in tertio libro: quia in illo libro determinat de ipsis generaliter eo q sunt quedam signa generalia omni apostemati interiori qñ fit exitura: sed in tertio libro determiatur de exituris specialiter ꝓut fiunt in tali membro t tali: t ideo bene spectat ad istum librū determinare quodāmodo de exituris intrinsecis. s. generaliter ponendo signa generalia oñi apostemati qnādo fit exitura: t ponendo regimen generale ipsarum: vt postea ponet Auic. Verum est tamen q fine dubio credo q principalior intentio Auicē. sit determinare de exituris extrinsecis. Sed hic tetigit aliqđ de intrinsecis ꝓpter causas que dicte sunt.

¶ Curationes exiturarū apparentiū. Capm .xxvij.

Evacuationes qdem t ea q̄bus medicātur ap̄ata in principijs suis nisi timeatur reditus materiei ad membrū nobile sicut declarauim⁹: t in hoc errant stolidi: sunt res in q̄bus cōicant exitura calida t apostemata calida que non sunt exiture.

¶ Superius Aui. determinauit de exituris mō theorico tam de exituris extrinsecis q̄ꝫ intrinsecis: hic determiat de eis modo practico. s. ponēdo curam ipsarum. Et diuiditur hec pars in partes duas. ꝓmo determiat de cura exiturarū extrinsecarū. 2° ponit quoddā regimē vle de exituris intrinsecis. 2ª ibi. (Ad dubelet quidē intrinsece tc.) Prima ps iterū diuidit in duas. in ꝑma pte Auicē. ponit regimē t curā exiturarū apparētiū in vli. 2° qz vnus modus regiminis ipsarū est p maturationē ipse demōstrat q̄ sunt nāe medicinaz q̄ hoc efficiūt t q̄ ipaz dz esse ꝓcluso: vel alr. 2° ponit regimē ipsarū magis. 2ª ibi. (Medicinaz maturantiū caliditas tc.) In illo q̄ capto Aui. ponit curā t regimē exiturarz intrinsecarū in vli. Et circa ꝫ Auic. duo facit. primo ponit curam ipsarum q̄ꝫ ad ꝑn cipiuz q̄ est curā cōis exiturarz t aliorz apatū calidorz. 2° ponit curā ipsarū post ꝑncipiū q̄ est ꝓpria cura ipsarz exi turarū inq̄ꝫtum exiture sunt. 2ª ibi. (Illud vo qđ appro priaf de regimie tc.) Dicit q̄ꝫ p°. Euacuatiões qdē t ea q bus curanf apata in ꝑncipijs suis. s. cū purgatiõe t reper cussione nisi timeaf reditus māi ad mēbrū nobile sicut est in locis emūctorijs vbi nō ponimus repcussiua ꝓpter illā cām sicut declarauim⁹. s. in li° p° fen 4ª ca° de cura apostematū in generali. Et sicut errāt i hoc stolidi: qz stolidi medici nō excipiūt illa loca a repcussione sunt res in qb⁹ cōicant exitura calda t apata calida q̄ nō sunt exitura: hoc est dicere q exiture calide cōicant q̄ꝫtum ad curationē in suis ꝑncipijs cū apatibus calidis q̄ non sunt exiture: vñ sicut in illis cōpetunt repcussiua in ꝑncipio nisi in locis emūctorijs: ita etiā in istis cōpetūt repcussiua in ꝑn° nisi in locis emūctorijs: t tō q̄ꝫtū ad ꝑncipiū curationis ipaz cōicant cū curatiōibus aliorz apatū calidorz: t tō ꝓ cura ipaz q̄ꝫtū ad ꝑncipiū recurras ad ea q̄ dicta sunt ꝓus. Intelligetū hic qñ logtur de cura exiturarum q̄ꝫtum ad ꝑncipium vt hic loquitur de exituris q̄ fiunt maxie incipiēdo sicut incipiūt apata calida q̄ nō sunt exiture: qz de istis ꝟz veritatē q ꝓ in ꝓncipio ipaz dz fieri repcussio sicut in ꝑncipijs aliorz apatū calidorz: nō aūt est verū de exituris q̄ fiunt ꝓmutādo ex alijs apatibus calidis: qz in talibus nō cōpetit repcussio cū repcussio fit facta i apate: imo qñ vidimus apa incidere itinere exiture: tunc debemus stare tm incidere in viā ei° qđ maturat t apit fiē dixit. s. Auic. t ideo illō qđ dicit ꝫ q̄ꝫtū ad istā partē cōuenit exituris q̄ fiunt incipiendo. Sz alia q̄ dicet post q̄ appropriant exiture inq̄ꝫtū exitura est ꝓuenit virtq exiture siue fiat incipiēdo siue ꝓmutādo: qz illud regimen qđ dicef ꝓuenit exiture inq̄ꝫtum exitura: t ideo appropriaf virtq exiture: sed istud regimē qđ hic ponit est cōe oībus apatibus calidis t exituris: tō nō ꝓuenit nisi exituris q̄ fiunt incipiendo ad modū aliorz apatū calidorz. Tūc segf illa ps:

Illud vero qđ ei appropriaf de regimie ē resolo ei° qđ aggregatū est in ea.

¶ In qua pte Aui. ponit regimē t curā exiturarz q̄ appropriant exituris inq̄ꝫtū exiture sunt: t in exituris q̄ fiunt incipiēdo dz fieri illud post ꝑncipiū. Sed in exituris q̄ fiunt in ꝓmutādo dz fieri in ꝑncipio ipsaz. s. qñ videmus apostema incidere itinere exiture: qz tūc statim debem⁹ admīstrare curā t regimen qđ hic ponitur. Diuidif autē ps illa i ptes duas. qz ꝑmo ponit istud regimē qđ cōpetit exituris inq̄ꝫtuz exiture sunt in vli: in scda parte qz illud pōt fieri plurib⁹ modis Auicē. ponit illos modos. 2ª ibi. (Et illud est ꝑm duos modos.) Dicit ꝑmo: illud vero qđ appropriaf ei. i. exiture de regimine. i. de curatiõe est resolutio. i. extractio eius qđ aggregatū est in ea. i. exitura. Vult dicere ergo Aui. q regimē ꝓpriū exiture inq̄ꝫtum exitura est: est resolutio humoris aggregati in exitura. ¶ Intellige aūt qñ dicit Auicen. est resolutio: nō resolutionem q̄ fit cū medicinis per poros: qz illa resolutio cōpetit etiā apostematibus que nō sunt exiture qñ apostamata sunt in statu. Sed intelligit hic Aui. p resolutionē extractionē māe ꝓgregate in exitura p ruptura exiture t nō p poros sicut statim post videbit. ¶ Deinde cū dicit:

Et illud est ꝑm duos modos regimis Quorū vnus est regimē currens ꝑm rectitudinē cū egritudo nō egredif ab eo qđ consuetū est plurimū: t est vt ingenietur in maturatiõe materiei vt fiat sanies in eruptione eius post illud vt tu obserues virtutem t conserues eam ne ꝑsternant eam dolor t eruptio subito: plures

enim hominū mortui sunt syncopizādo ex arefactione virtutis. Immo oz vt obseruet eā medicus qualiter confortet eaz virtutem ⁊ conseruet eam cū eo qō scis: quare oportet vt cibetur patiens vubellati cibis bonis nisi sit extitura ī viscerib⁹ qñ tunc oz necessario vt subtiliet cibus.

¶ Auic. specificat modos ꝑm quos fit ꝓdictū regimē. s. resolutio ⁊ extractio māe ꝯgregate in extitura. Et q; duo sunt modi ꝑm quos fiet extractio ⁊ resolutio māe cōgregate in extitura eius qō ꝯgregatū est i extitura. Vnus modus est ꝑm regimē rectū simplr. Alius modus fit ꝑm regimē nō rectū simplr: sed est rectū ꝑm quid: q; est ꝓpter necessitatē vt postea videbit: ió Auicē. ponit illos duos modos. Et primo ponit modū q est regimē rectū simplr 2° ponit regimē nō rectū simplr. 2ª ibi. (Et 2m est regimē egrediēs a rectitudine.) Dicit ergo ꝑmo. Et illud. s. resolutio. i. extractio eius qō in extitura est. i. fit ꝑm duos modos regimis: quoꝝ vnū est regimen currens ꝑm rectitudinem. i. est regimen rectū simplr. Cū egritudo nō egreditur ab eo qō ꝓsuetū est plurimū. s. in magnitudie. i. cū extitura nō est nimis magna vltra ꝓsuetudinē: q; qñ extitura nō egrediť in magnitudine vltra illud consuetū qō consuetū est plurimū: tūc pōt in ea fieri extractio hūoris ꝯgregati ꝑm modū recti regimis. Qō autē fit illud regimen rectū Auic. ponit cum dicit: Et est vt ingenieť zc. q; ꝑmo medicus oz ingeniare in maturatiōe māe: ⁊ postea in eruptiōe extiture per quā extrahit ⁊ resoluit illud qō est aggregatū in extitura: fit ergo resolutio ⁊ extractio illius qō est aggregatū in extitura ꝑm regimen rectū vt ꝑ° maturemus extiturā ⁊ post erūpamus: ⁊ nō debet pus rūpi anteq̄ maturet. Et obseruet tūc. s. qñ ingentamur in maturatiōe māe ⁊ in eruptiōe extiture virtutē ⁊ ꝓseruet eam ne ꝓsternet eā dolor. s. qñ maturamus: q; qñ extitura maturať ⁊ matura materia fit sanies: tunc accidunt maxime dolores ⁊ febres iuxta illud qō dictum est ꝓpoc. circa generationē sanies zc. Et eruptio subita. i. ⁊ ꝓseruet etiā virtutē ne ꝓsternet etiā eā eruptio subita: plures enī hoies mortui sunt syncopizādo ex arefactione virtutis. i. ex debilitate ⁊ defectu virtutis: q; quidē defectus accideret ex magno dolore eo q; dolor nimius dissoluit virtutē ⁊ adducit ad raritatē pulsus ⁊ pditionē ꝑm q; ponit Auicē. ī isto ꝑ° capło de pulsu doloris: ⁊ pōt etiā accidere ex eruptione subita extiture: q; in eruptione subita extiture resoluit calor innat° ⁊ spūs: ⁊ spāl'r si extitura fit aliquātulum magna ad quā resolutionē caloris innati sequitur defectus vtutis ad quē defectū aliqñ segtur mors: ⁊ propter hoc quādo rumpiť extitura: ⁊ spāl'r si sit aliquantulū magna nō debet in vna vice dimitti egredi totum qō est in extitura ꝓpter resolutionē spirituuz ⁊ caloris innati: īmo opz zc. cum eo qō scis. s. cuz cibis ⁊ potibus ⁊ alijs q̄ ꝓfortant ⁊ restaurant virtutem: ⁊ hoc est quod subinfert Aui. quare oz vt cibeť patiēs zc. nisi fit extitura in viscerib⁹. i. in ſteriorib⁹. Qm̄ oportet necessario vt subtiliet cibus: q; aliud ē de exituris exteriorib⁹ ⁊ aliud est de ſteriorib⁹: q; extiture interiores sunt egritudines magis acute: ⁊ ió cibus in eis oz subtiliari: sicut subtiliať i alijs egritudinib⁹ acutis. Et ió bñ dicit. Aui. in ꝑ° ſen q̄rta capitulo de curatiōe apostematū: qñ logtur de apostematibus occultis: q; habēti ea non dandus est cibus: nisi propter multam debilitatē fiat. Et dicit vlterius. Cui autem sinthoma supuenerit ꝓpter collectionē apostematis interiorus cum casu virtutis in dolore mortis existit: qñ virtus nō sustētať nisi nutrimēto: ⁊ nutrimētū est magis restimorosa. s. apatibus occultis. Tunc segtur illa para:

¶ Et secūdus est regimē egrediēs a rectitudine ꝓpter necessitatē dispositionis ⁊ est quoniā qñ egritudo est magna ⁊ extitura ꝓtransiens in magnitudine sua illud qō cōsuetū est ⁊ timeť festinatio rei in expectatione maturationis in ea ⁊ scitur q; virtus nō sufficit in maturatione illius totius: ⁊ si administrantē maturatiua ꝓducent illud ad vestigium īmaturationis: tunc necessaria est ꝓfortatio cū cautela ne ferrū tangat illud qō segtur extituram de membris nobilibus in tactu quorum a ferro est timor.

¶ In parte illa Auicē. ponit scōm modum ꝑm quem fit extractio ⁊ resolutio ei° qō est aggregatū in extitura qui est regimen nō rectū simplr. secūdo incidentalr ponit quandaz curationē de ꝓfortatione ⁊ sectione que cōmunis est ⁊ debet obseruari vtroq; modo regimis. tertio docet succurrere cuidā accidenti: qō segtur aliqñ illud regimē nō rectū simplr: quarto ostēdit quare illud regimē non est rectū simplr: ⁊ est rectus ꝑm qd. quinto ostēdit: vbi maxime illud regimē debet euitari. secūda ibi. (Et oportet vt ꝓfortatio ⁊ sectio). 3ª ibi. (Oꝝ si apostemata fiant vehementiora). quarta ibi. (Et scias q; hec ꝓfortatio). qnta ibi. (Et loca cōuenientiora ad expectandū). In ꝑma parte Auicē. ponit istuz modū regimis quod est regimen non rectum simplr: sed est rectū ꝑm qd. ꝓpter necessitatē. Et diuidit pars illa ī partes tres. In ꝑma pte ponit istū modū regiminis. in secūda parte ostēdit q; in exituris in gb° administrat illud regimē: ꝓpter necessitatē medicine maturatiue non ꝓdessent sed nocerēt. tertio concludit in talibus exituris debere fieri istud regimē nō rectum simplr. sed ꝑm quid. 2ª ibi: (Et si fiducia habeaf). 3ª ibi. (In hmōdi ḡ necessaria est zc). In parte ꝑma Auicē. dicit: ga plēs sunt cause necessitatis ad illō regimē. ideo ponit illas cās ꝓpter quas necesse est opari hz illud regimē. Diuidit hec ps in plēs ptes hz q; plēs ponit causas. secūda ibi. (Et istō est q; senseris q; mā talis est grossiner). 3ª ibi. (Aut timueris q; ipsa ꝓpter suam abbreuiationē). 4ª ibi. (Aut extitura est ꝓpe ūcturas). Dicit ergo ꝑmo. 2m. s. regimē per qō fit extractio eius qō est aggregatū in extitura est regimen egrediens a rectitudine ꝓpter necessitatez dispōis. ¶ In hoc ergo intellige q; illud regimen nō est rectū simplr: sz est rectū ꝑm qd. q; ꝓpter necessitatē cogentez. ⁊ tūc ponit vnā cām quare illud regimē est necessariū cum dič. Et est supplle istō regimē necessariū: qm̄ qñ egritudo. s. extitura est magna ⁊ ꝓfūdies in magnitudine illud qō ꝓsuetū est. i. sit maxima valde. Et timetur festinatio rei. i. putrefactionis in expectatiōe maturitatis in ea. quia ꝓpter magnitudinem eius scit q; virtus non potest sufficere in maturatione illius totī° extiture. Et si administrenť maturatiua illud ꝓducent ad vestigiū īmaturatiōis. i. ꝓducent ad putrefactionez. q; qñ extitura est magna ⁊ virtus debilis nō potens sufficere in maturatiōe illius materiei totius. tūc illa maturatiua apposita citius inducūt putrefactionem. vt postea dicet Auic. Primo q; cū maturatiua sint inuiscātia ⁊ opilātia ꝓhibēt exalare ⁊ respirare fumos putridos qui ꝺdē ibi retēti cum vtus est debilis citius putrefaciūt. Itez etiā cū maturatiua moueāt calitatē membri ad maturandū mām ⁊ calitas fit debilis non potēs sufficere citius calor ille mot°a medicis maturatiuis vincit. ⁊ per ꝓns inducit ibi cit° putrefactio. Et ideo bene dicit Aui. q; si

admistrenf tūc maturatiua pducēt ad vestigiū immaturationis: hoc est ad putrefactionē: tūc. s. qñ ita est q egritudo est magna ꝛ virtus debilis nō potēs sufficere i maturatiōe illius totius necessaria est pforatio. s. ante maturationē cū cautela ne ferrū tangat illud qō segtur exiturā de mēbris nobilib⁹ in actu quoꝝ aferro est timor. hoc est dicere: q tūc est faciēda pforatio ante maturationē cauēdo ne fex tangat aliqō membroꝝ nobiliū cuꝫ exitura est prope illa membra sicut ne incidat neruus vel artaria vl̄ intestina vel stomachus si exitura est prope illa mēbra. ¶Sic ergo tunc ex dictis Auicē. habetur q qñ egritudo est magna valde ꝛ virtus est debilis nō potens sufficere in maturatiōe illius: q debet fieri pforatio exiture ante maturationē. Et illud regimen nō est rectū simplr: qr regimē rectū simplr est illud qō est dictū ꝑus. s. ꝓmo vt materia maturef antequ exitura erūpat: est tm illud regimē rectū ſm qd: qr ꝓpter necessitatē cogentē ꝛ vna causa necessitās: ad hoc. s. quare exitura debet rumpi ante maturationē est quā non posuit Aui. ¶Deinde cum dicit:

¶Et illud est cum senseris q materia talis est grossitiei q non maturabiť: ꝛ q calor innatus in membro tante est paruitatis q non maturabitur.

¶Aui. ponit alīs causaꝫ quare exitura dꝫ rumpi añ maturationē. Dicit ergo Aui. Et illud est. i. alia causa est q̄re. s. exitura dꝫ rūpi ante maturationē: q ꝓ qr: qr cū senseris q mā est talis grossitiei q nō maturabit: ꝛ qō calor in mēbro est tante paruitatis q nō maturabit. i. q non poterit digerere illā mām: tunc ſupple dꝫ fieri eruptio ante maturationē. ¶Deinde cum dicit:

¶Aut timueris q ipa ꝓpter suā abbreuiationē est talis q alterabiť alteratione non maturationis vere.

¶Ponit alīa cām quare exitura dꝫ rūpi ante maturationē. Dicit ḡ. cōstrue sic: aut timueris q ipa. s. materia est talis q alterabiť alteratiōe maturatiōis nō vere: hoc est alterabiť alteratiōe putrefactiōis ꝓpter abbreuiationē suā idest ꝓpter abbreuiationē caloris nālis: tunc ſupple si ita est incidēda est exitura añ cōpletā maturationē q̄si velit dicere Aui. q si mā sit talis: vt qr sit male q̄litatis ꝛ corrupte: ꝛ calor inat⁹ sit paucus nō potēs rectificare: tūc icidē da est exitura añ maturatōnē ꝓpter timorē ne alteref ista exitura ad putrefactionē ꝛ corruptionē mēbri: ꝛ rōne sue male q̄litatis. Et differt hec cā a predicta: qr ꝑdicta causa quare debeat icidi ante maturationē exitura est: qr erat sicut mā grossa ꝛ calor intus paucus nō potēs ipam digerere. Sꝫ ista cā q̄re exitura dꝫ icidi añ maturationē est vt qr calor inat⁹ sit paucus ꝛ mā male q̄litatis ꝛ corrupte: qr qñ calor nālis ante maturationē est: vt qr calor innatus sit paucus ꝛ materia male qualitatis ꝛ corrupte: qr qñ calor naturalis est paucus materia male qualitatis ꝛ corrupte: timendū est ne mā alteref ad putrefactionē membri. ¶Deinde cum dicit:

¶Aut exitura est prope iuncturas ꝛ mēbra principalia quare timetur q ipsa corrumpat ea.

¶In pte illa Aui. ponit alīa cām q̄re necesse est aliqñ incidere exiturā ante maturationē: ꝛ est hec cā ex pte mēbroꝝ. Dicit ḡ Aui. aut. s. faciēda est pforatio ante maturationē si exitura est ꝓpe iūcturas ꝛ ꝑncipalia membra quare timetur q ipa corrumpat ea. s. ante maturationē completam. ¶Deinde cum dicit:

¶Et si fiducia habetur in medicinis faciēntibus inuiscationē ꝛ maturātibus nō elongabitur quin inuiscantia prohibeāt penetrare inspirationē in spacium: ꝛ maturatiua moueant caliditatem debilem: ꝛ totū illō iuuat ad putrefactionē mēbri.

¶In parte ista Aui. ostēdit q in ꝑdictis exiturīs medicie maturatiue obsunt ꝛ nō iuuāt. Dicē ḡ Aui. Et si fiducia habeaf in medicis factīb⁹ ꝛc. nō elongaf q̄n inuiscātia ꝓhibeāt penetrare ispirationē in spaciū: quasi vult dicere q maturatiua in ꝑdictis cauſib⁹ nocēt: ex hꝫ q sunt inuiscātia ꝛ opilātia: qr ex hꝫ q sunt inuiscātia ꝛ opilātia: ꝓhibēt respirare fumos putridos ex apostemate q ibi retētī citius corrūpent mēbrū: ꝛ hoc vult dicere Aui. cū dicē ꝓhibēt penetrare inspirationē in spaciū ꝛc. Iterū nocēt maturātia ex hꝫ q mouēt cutē debilē q̄ est debilis respectu digestiōis illius māe: q̄ gdē mota a medicis cū nō possit digerere citius adiuuat ad putrefactiouē. ¶Deinde cum dicit:

¶In huiusmodi ergo est necessaria incisio profunda ꝛ perforatio disrumpens: deinde sequātur illud medicie q̄ sunt in vltimo resolutiōis ꝛ exiccationis.

¶Cōcludit ex dictis q in ꝑdictis cauſib⁹ dꝫ fieri illud regimen q nō est rectū simplr: sed est rectū ſm qd. Dicit ḡ in huiusmōdi ḡ. s. exiturīs q̄ sunt ex talib⁹ ꝑditionib⁹ necēsaria est incisio ꝓfunda ꝛ pforatio disrūpens: ſupple ante maturationē cōpletā ꝓpter cās necessitātes ꝑdictas. Deinde sequif illud. i. illā incisionē medicie q̄ sunt in vltimo resolōntis ꝛ exiccatiōis: qr cū illa pforatio ante maturationē sit generatiua virus ꝛ fistularū: vt dicet postea Aui. ꝛ virus ꝛ fistule idigēt exiccatiuis: tō post illā pforationem debēt admistrari medicie resolutiue: ꝛ fortiter exiccatiue. Et idē qō dictū est ꝫ dicit Aui. in ꝑ⁹ li. ca. de curatiōe apatum in illo. ℈. q aūt maturationē efficit cū aliq̄: q fiē hmōi maturatiuū attēdere dꝫ q si viderit calorē innatū debilē: ꝛ q iam mēbrū declinet ad hoc q corrūpat remoueat ab eo glutinosaꝫ opilatiuā. Appet ex dictis q plēs sunt cāe q̄re apa dꝫ erūpi añ expectationē maturatiōis cōplete. vna est si exitura est magna valde: ita q virtus nō possit sufficere i maturatiōe illius totius māe: sed ꝓpus corrūpat mēbrū. ¶Alia cā est: si mā sit grossa: ꝛ q sit difficilis maturationis ꝛ calor innatus sit debilis i mēbro nō potēs illā mām grossam digerere. ¶Tertia cā est: si sit male q̄litatis ꝛ corrupte ꝛ calor nālis sit paucus nō potēs rectificare ꝛ digerere: ꝫ ꝓpus illa mā alteraf ad putrefactionē. ¶Quartā cām ponit Aui. si exitura sit ꝓpe iuncturas ꝛ ꝑncipalia mēbra: tūc em̄ dꝫ corrūpi añ maturationē completam: ne materia ꝛ sanies ibi existens corrūpat illa mēbra. Tunc ſequitur illa pars:

¶Et oportet vt sint pforatio ꝛ sectio incedentes in longitudine villoꝝ neruoꝝ membri nisi sit voluntas vt destruatur opatio illius mēbri timendo casum spasmi: tunc enim incide illos in latitudine ꝛ sanabis ab eo quod timebas. Et plurimū quidē longitudinis villorū est cum longitudine corporis nisi in membris appropriatis: ꝛ similiter inuenis plurimuꝫ longitudinis villorum cum plurimo ligature ꝛ rugaruꝫ nisi in membris appro

priatis sicut in fronte.

¶ In qua pte Aui. ponit quendã canonẽ de pforatione ⁊ sectione. Et diuidit illa ps in ptes duas: ſm q̃ duos ponit canones. 2ª ibi. (Et nó oz vt approximes pforationi aquã.) Dicit g̃ p°. Et oz vt fit pforatio ⁊c. nisi sit volũtas idest nisi sit necesse vt destruat opatio illius mẽbri. ſ. sensus vel motus. Et plurimũ gdẽ lõgitudis villoz ⁊c. Hic q̃ Aui. dixerat q̃ pforatio ⁊ sectio oz pcedere ſm longitudinẽ villoz: ondit quó villi pcedunt ſm longitudinẽ. Dicit ergo Aui. Et plurimũ gdẽ longitudinis villoz est cũ longitudine corporis. i. vt plurimũ lõguudo villorũ est ſm lõgitudinẽ corpis ⁊ mẽbri in quo sunt villi nisi in mẽbris appropriatis: q̃ in alig̃bus mẽbris appropriatis villi nó sunt ſm lõgitudinẽ corpis: imo pcedũt p trãsuersum corpis sicut est in costis: vbi pcedũt p trãsuersum ⁊ in inguine: vbi villi nõ pcedũt totalr ſm lõgitudinẽ corporis: sed pcedũt ſm rugas que quodãmodo pcedũt ſz latitudinẽ corporis: ⁊ in alijs mẽbris appropriatis in q̃bus sectio non fit ſm lõgũ: sicut apparebit in illo caplo. Cum inuenis exturã cutis: ⁊ in alijs mẽbris appropriatis vbi trãsuersant villi ſm longitudinẽ eoz: ſz vt plimũ lõgitudo eoz villoz est ſm longitudinẽ corpis. Et silr inuenis plurimũ longitudis villoz cũ plimo figature. i. plicature ⁊ rugarũ. i. vt plimũ longitudo villoz pcedit ſm modũ rugarũ: ⁊ hoc itelligit in mẽbro habẽte rugas nisi in mẽbris appropriatis: sicut in fronte: q̃ in frõte villi nõ pcedũt ad modũ rugarũ: q̃ ruge pcedũt p transuersum ⁊ villi p longũ. Et ex hoc q̃ dicit hic Aui. habet q̃ cũ sectio debeat pcedere ſm longitudinẽ villoz ⁊ lõgitudo villoz pcedat ſm lõgitudinẽ corpis q̃ pforatio debet esse ſm longitudinẽ corpis: nec in mẽbris appropriatis nisi longuudo villoz nõ pcedat ſm longitudinẽ corporis. Sed in talib° mẽbris pforatio oz fieri ſm diuersitatẽ situs villoz: ⁊ ió ſm diuersitatẽ mẽbroz sit pforatio diuersa: vt postea docebit Aui. in illo caplo. Cũ inueneris exturã grosse cutis ⁊c. vbi docet qualr oz fieri pforatio spãlr in mẽbris diuersis. Itẽ etiã ex dictis Aui. habet cũ sectio debeat pcedere ſm longitudinẽ villoz: ⁊ longitudo villoz vt plimũ est ſm rugas: q̃ sectio ⁊ pforatio debẽt esse in mẽbro habẽte rugas ſm rugaz collectionẽ q̃ sunt i mẽbro: vbi inceſſus rugarũ diuersificat a situ villoz: q̃ in tali mẽbro oz fieri sectio ſm inceſſum villoz: ⁊ nõ ſm inceſſum rugarũ: sicut in fronte: ⁊ hec vba declarãtur melius in illo caplo. Cum inueneris exturã grosse cutis ⁊c. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et oportet vt nõ approximet pforato neq̃ secto aqua neq̃ oleum neq̃ aliq̃d in quo sit pingue. Et si non est excusatio q̃ laueẽt: tunc fiat cum aqua ⁊ melle: aut aq̃ cum vino: aut cum aceto. Q̃ si vehemẽtiora fiãt apostemata ⁊ inflatio post pforationẽ vaporet cum lentibus: ⁊ si nõ fuerit illud necessariũ administrabis incarnatiua etiam emplastra.

¶ Aui. ponit duos canones de eruptiõe exture: ⁊ hoc q̃n exturа ẽ pforata ⁊ erupta: ⁊ ps. Q̃ si apata fiãt vehemẽtiora ⁊c. In qua parte Aui. docet succurrere cuidã accidenti: q̃ sequitur aliq̃n ad dictũ regimen. ſ. q̃n perforatio fit ante maturationẽ. Dicit ergo Aui. q̃ si apostemata fiãt vehemẽtiora: ⁊ vtq̃ ejcuit virus fiant virulẽta: ⁊ q̃n fistule ⁊ inflatio: supple fiat vehemẽtio: post perforationem supple que fit ante maturationẽ vaporet cum lentib°: h̃ est dicere emplastret cũ lentibus: dictũ enim fuit supra in illa parte. In huiusmodi necessaria est incisio: q̃ post talem incisionẽ vel pforationẽ: que fit ante maturationẽ debent sequi emplastra que sunt in vltimo resolutiõis ⁊ desiccatiõis: ⁊ hoc etiã dicit Aui. in ꝓmo: vt dictũ fuit supra: ⁊ ió cum lentes sint desiccatiue ⁊ resolutiue: ideo Aui. dicit q̃ si apostemata illa post pforationẽ talem fiant vehementiora q̃ emplastrent cum lentibus: eo q̃ lentes resoluunt: ⁊ desiccant virus: ⁊ quodãmodo etiam alterant inflãmationẽ: ⁊ specialiter si admisceant cum alijs infrigidatiuis desiccatiuis. Et intelligе hic q̃ quanq̃z Auicẽ. dicat q̃ post pforationẽ talem debent sequi emplastra desiccatiua ⁊ resolutiua: michilominus credo q̃ talibus emplastris desiccatiuis bonum est miscere ea que materiaz digerant: q̃ cum illa pforatio fiat ante maturationẽ relinquitur materia cruda in vlcere ⁊ indurantur labia vlceris ratione indigestiõis materie: vnde ratione virulẽtie que generatur ibi competunt exiccatiua: ratiõe vero materie que indigesta est competunt ibi digestiua vt digerant materiam: ⁊ labia vulneris indigesta: ⁊ ꝓpter hoc quãdo administrant talia digestiua in apostemate illo non debent coqui in aqua que humectant ⁊ putrefaciũt vlcera virulenta: sed debent coqui cum lixiuio q̃ desiccat: ⁊ est bonum vlceribus vel in aqua mellita. Et si non fuerit necessariũ. ſ. administrare ista emplastra exiccatiua: ⁊ hoc quia apostemata non fiunt vehementiora post talẽ perforationem administrabis incarnatiua ⁊ emplastra idest administrabis vnguẽta carnis generatiua donec consolidetur vulnus ⁊ sanetur locus. Tunc sequitur illa pars.

¶ Et scias q̃ hec perforatio est generatiua virus ⁊ sorditiei ⁊ fistularũ: verum cũ non inuenis excusationem: tunc non est ingenium aliud.

¶ In parte illa Aui. ondit vt ꝓns dicebat causam: quare ꝓdictũ regimen. ſ. pforare ante maturationẽ nõ est rectũ simplr: sed est rectũ ſm q̃d. Dicit ergo. Et scias q̃ hec pforatio. ſ. ante maturationẽ ⁊c. verũ cũ nõ inuenis excusationẽ. ſ. ab ista pforatione ꝓpter causas ꝓdictas: tunc nõ est ingenium aliud. ſ. q̃z ista pforatio: eo q̃ per ipsam euitatur malus malũ. Vel potest exponi alio modo. Verum cum nõ inuenis excusationẽ. ſ. ab illa pforatione q̃ est generatiua sorditiei ⁊ virus ⁊ fistularũ: tunc nõ est ingenium aliud sez q̃z administrare post istã pforationẽ emplastra ex lentibus vel ex sicciuis exiccatiuis. Tũc sequitur illa pars:

¶ Et loca cõuenientiora ad expectandũ vt in eis maturetur sunt loca carnosa paucorum neruorum ⁊ venarum.

¶ In qua parte Aui. ostendit vbi maxime oz euitare istud regimen q̃ dictũ est. ſ. pforare ante maturationẽ: ⁊ ꝓmo ostendit hoc in apostematib° a parte locoz in q̃bus fiũt secũdo ostendit absolute de pforatiõe vbi oz euitari: ⁊ h a parte apostematuz ſm se. 2ª ibi. (Et scias q̃ pineales.) Dicit ergo ꝓmo. Et loca ꝓuenientiora ad expectãdũ vt in eis maturet ⁊c. In istis ergo locis oz euitari: ne exturа pforet ante maturationẽ. Sz intelligе vt dicit hic Albucasis ⁊ bñ: q̃ ex loc carnosis excipit exturа an: cui° ⁊ pforatio nõ ẽ expectãda vsq̃q mã digeraf: imo oz vt dicit Albucasis cruda existẽte materia pforari: ne pfunditas ei° elongetur ad interiora ani ⁊ fiat fistula. Sed Aui. hic de hoc nõ fecit mentionẽ: eo q̃ de hoc fecit mentionẽ in tertio libro: vbi determinauit de apostematibus ani. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et scias q̃ pineales eleuate acutoz capitum parum indigent perforatione neq̃ ante maturationẽ neq̃ post ipsam.

¶In parte ista Aui. oñdit absolute in qbus exituris ds vitari pforatio ante maturationē: t post maturationē: t ps qs dicit: qr tales exiture pneales ppter caliditatē t subtilitatē materie ipaz rumpunt p se: t ideo in talib⁹ non est pforatio facienda: imo si rumpat cū ferro finnt apostemata ista vehementiora: t plus inflāmat rōne caliditatis t subtilitatis materie istarum exiturarū: vnde melius est q dimittatur per se rumpi.

¶Regimen maturationis t ingentū ad faciendū pus in exituris apparentibus. Caplm xxviij.

Medicinarū maturatiuarū caliditas oportet vt sit prima caliditati corporis t sit eius inuiscatio quedam.

¶Supius Auic. posuit regimen t curam exiturarum extrinsecarū in vniuersali. In parte illa Aui. ponit regimē ipsarum in speciali. Diuidit autē hec pars in partes duas. In prima parte ponit regimen ipsaz in speciali qstū ad maturationē in spāli ponendo emplastra medicinas in spāli que habent maturare apostemata. In secunda parte ponit regimen ipsarū in spāli qstum ad eruptionē ipsarum: secūda ibi. (Cū inuenis exiturā grosse cutis tē) Primū caplm diuidit in duas partes. Primo ostendit generaliter qualis cōplexiōis debent esse medicine maturatiue. Secūdo ponit in spāli medicinas maturatiuas 2ª ibi. (Et de illis que sunt in pmis gradibus tē.) Dicit g pmo: medicinaz maturatiuarū caliditas os vt sit prima idest sillis caliditati corporis: supple in quo debet sanies generari: qr vt dicit Galienus in libro secūdo de simplicibus medicinis: medicine autē qualitas siue complexio que adiuuat ad generandū sanē debet esse tpata sillis nature corpis in quo admistrat. Nam cuz natura corpis sit calida t humida: oportet etiā hāc medicinā caliditatē et humiditatē habere: ita q etiam debet habere caliditatez actualem: t nō solū potentialr: qō potest extrahi ex textu Gal. cuz dicit q male digerētes applicabāt sibi ad stoma chū infantes vt ab eoz actuali calore iuuaret digestiua. Silr etiam cum in cōuersione ad sanem sit digestio: eo q est opatio virtutis naturalis digestiue: qr eadem virt⁹ digestiua opaf in iuuatiuo: t nocitiuo: sm q ponit Aui. in pmo: ideo medicina que debet iuuare virtutē naturalem digestiuā ad maturādū: debet habere caliditatē actualē pter potentialē. Et hoc etiā dicit Serapio in libro de simplicib⁹ caplo de medicia maturatiua. Et ipa. s. medicina maturatiua nō habet facere istam opationē cū qualitate sui caloris. s. solū: sed potius cū quātitate eius ita q si possibile est: q manus nō separet ab applicatione cōtinua mēbri in quo necessaria ē generatio sanies vel aliqō aliud membrū applicaret ei citius generaret sanies i eo qs in alio modo. Et tō concludit ipe Galienus: talis medicina erit in vltimo assimilationis cōplexionis corpis illius. s. in quo est necessaria generatio sanies: cito ergo debet esse medicina maturatiua caliditatis t humiditatis eālis caliditati t humiditati corpis in quo debet fieri generatio sanies. Et qr corpora humana sunt diuersaz cōplexionū: ideo etiaz medicina maturatiua in diuersis corpibus debet esse diuerse complexionis: nō tñ q hec medicia qstum est rōne sue cōplexionis nō solum debet habere respectū ad cōplexionē corpis: sed etiā ad naturā apostematis: qr in apatibus frigidis competunt medicie maturatiue magis acute qs in calidis: sicut extrahitur ex dictis Serap. in pdicto caplo: t ideo Aui. t alij auctores ponūt diuersa emplastra maturatiua nō solū habēdo respectū ad diuersas cōplexiones corpoz: sed etiam ad diuersas qualitates apostematū. Unde qñ dicit Aui. q caliditas medicine maturatiue debet esse prima caliditati corporis: debet intelligi. i. caliditati membri vt in ipo est apostema: nunc aūt si est in eo apostema frigidum cū calore mēbri sit infridatus a materia existēte ibi frida os fortius ē caliditū maturatiuū in ipo qs in apostemate calido in quo calor membri supcalefit t inflāmat: t fit in eis. s. medicinis imaturatiuis iuiscatio quedā: hoc est: t debēt etiā medicie maturatiue pter hoc q sunt calide humide esse glutinose cū quadā opilatiōe t inuiscatiōe. Et causa huius est duplex. Una est quā ponit Serap. in predicto caplo assignato. Oportet enim vt sit viscosa vt faciat additionem substantie caloris innati claudendo poros corporis t in claudēdo vapores interius: t hoc est necessariū in generatione sanies: qr dicit ipe: conuersio q fit ad sanē est vna ex opationib⁹ naturalib⁹ q est ppuersio t alteratio cū qua est etiā parū digestionis. Et necesse est qñ volumus vt aliqd digerat q custodiamus iterius multitudinē spirituū. Et ideo medicie maturatiue debent esse cum quadā inuiscatiōe t opilatione. Alia cā est quā ponit Aui. in secūdo caplo de opationibus medicinarū singulariū. Dicit. n. q i medicia maturatiua ds esse virtus contractiua. i. virtus iuiscans t opilans retinens humorē quousqz digerat: t nō resoluat laboriose t sepetur humidū ab ipsius ficco. i. t separet subtile a grosso terrestri t est adustio. i. sicut facit adustio. Causa igitur ppter quā medicina maturatiua est viscosa est duplex. Una est vt cō seruet calor t spūs digerens t non exalet. Alia est vt nō fiat resolutio laboriosa t separet subtile a grosso qō est postea difficilis resolutionis. ¶Ulterius notandū est q facta est mentio q generatio sanies est opatio naturalis virtutis digestiue: q species eⁱ⁹ qō in corpe alterat sunt tres sicut posuit Gal. de simplici medicia in sermone de medicina maturatiua. Una eñ est alteratio q fit sm cursum nature t a solo naturali calore: sicut digestio cibi in stomacho t chili in epate: t sanguinis in oibus mēbris tē. Altera vero est alteratio non sm cursum nature: imo ab extraneo t actuali fit calore: sicut accidit in oib⁹ reb⁹ q putrefiūt: ille spēs sunt ptrarie. Spēs aūt tertia est pmixta ex istis inter vtraszq media t accidit hoc apud sanios fatem: qñ fit partim a calore nāli t partim ab accitali: t ideo nālis calitas nō vincit māz vere: t illud est etiā: qm est alteratio accīs in mā non bona bonitate pura. Et intellige hic q dictum est in sanie laudabili: sicut dictū est supra: qr in sanie illaudabili est plus alteratio ptinēs ad putrefactionē qs ad digestionē. ¶Deinde eū dicit Auic.

¶De illis sunt in primis gradibus embroca cū aqua tepida t emplastratio cū farina tritici aut ordei: t triticū masticatum est melius in hoc: t panis cum pice aut cera: t crocus: t puluis olibani: t pix cum oleo rosato: aut adeps porci: aut emplastrū de maluauisco t semine lini: t iterum emplastrū de ficubus siccis dulcibus grossis pinguibus solis: aut cum farina ordei: iterū t ppie si ponatī ea yso pus t origanū siluestre: aut aggregef cū aqua in qua decoquant cum pauco sale nō superfluo t quādo ponitur in eo adeps aut oleū: aut fortius illo vnc partes glutinis albotim: t medicine composite ex vuis passis t storace t galbano t myrrha t laudano t resina t butyro t mastice et

ysopo humida ⁊ radice cucumeris asi. ⁊ radice sanguinis draagagan. ⁊ emplastrū Gal. cum oleo de kerua absq; cera ⁊ pro prie quando soluitur hoc emplastrū in oleo. ⁊ similiter emplastrū didimos ⁊ emplastra basilicon: ⁊ de bonis ī hoc est medicamen de lapide marchasite cum āmoniaco qō desup ponat donec cadat p se.

¶ Ponit in spāli medicinas maturatiuas: ⁊ ponit Auicē. plures medicinas ⁊ plura emplastra maturatiua: quoꝝ quedā ꝯuenīt plus in maturatiōe exturaꝝ calārū: ⁊ q̄ sunt ex humoribꝰ subtilibꝰ: quedā ꝯuenīt plus exturis q̄ sunt ex humoribꝰ grossis ⁊ viscosis: qz emplastra que sunt magis calida: ⁊ plus incisiua ⁊ magis sicca cōpetunt exturis calis. Et ió bene dicit Aui. Et de illis sūt in p̄mis gradibus: embroca est cū aqua tepida: ⁊ hoc est dicere de maturatiuis q̄ sunt in p̄mo gradu calitatis: qz quasi sunt tpate calida sicut embroca cum aqua tepida: ⁊ si ponitur ibi oleū: tūc erit melius ⁊ fiat viscosa ⁊ cōglutinatiua: ⁊ ió tale maturatiuū ⁊ simile huic competit plus apostematibus calidis. ¶ Et emplastratio cū farina tritici: supple cocta in aqua ⁊ oleo: ⁊ oportet qꝫ istud emplastrū si debeat amīstrari in apostematibꝰ calidis coquaf decoctiōe temperata: vt dicit Serap̄. qꝫ si coqueref multū: tūc est siccū: ⁊ tūc est plus ꝯueniēs apostematibꝰ frīdis: quoꝝ maturatio est difficilis. Unde emplastrū qō cōuenit apostematibꝰ calidis: vt dicit Sarap̄. debet esse decoctū decoctiōe pauca. Et istud qō cōuenit frigidis debet esse decoctum decoctione multa. Et vt dixit Serapio. per hoc qō dico decoctiōe pauca ītelligo qꝫ emplastrū bulierit solū. Iterū etiā si istud emplastrū debet cōuenire apātibus calis oportet vt ibi ponaf parum de oleo. Nam emplastrū in quo est de oleo satis: vt dicē Serapio cōuenit apātibus frigidis: quoꝝ maturatio est difficilis. Et in quo est oleum paucū ꝯuenit apātibus ebulientibꝰ: aut ordei. i. aut emplastrū ex farina ordei cocta cū aqua ⁊ oleo: ⁊ illud emplastrū plus ꝯuenit apātibus multū calidis: qz farina ordei est minus calfa q̄z farina tritici. Et triticū masticatum est melius in hoc. s. ad maturādū ⁊ spāl̄r furūculos: ⁊ est melius. s. q̄z farina tritici: qz vt dicit Aui. in p̄mo li. Rēs q̄ masticaf recipit aliquā ꝯuersionē a sua cōplone versus nām ⁊ silitudinē ipoꝝ mēbroꝝ: ⁊ ió dicē ibi qꝫ triticū masticatū opatiue ī nūeratiōe furūculoꝝ ⁊ exiture istō qō nō opaf triticū cū aq̄ neq; istō qō cogf cū aq̄ qz triticū masticatū rōne caloris quē acgrit ex masticatiōe plus ꝯuenit ad generandū saniē q̄z farina tritici cocta cū aqua. Et pannis cum pice: aut cera illud emplastrū plus cōuenit apostematibus que sunt tarde maturationis. Nam cū dicit Serapio emplm qō sumitur ex pane cōuenit apostematibꝰ que nō maturanf nisi in longo tpe: qz in pane est sal fermentū: ⁊ emplm qō accipit ex farina ꝯuenit calidioribꝰ apātibꝰ: eo qꝫ nō est ita calm ⁊ deficcatiuū. Et sic dcm̄ est de istis emplis spāl̄r: ita ēt p̄m istū modū respicias ī alijs emplis: q̄ Aui. ponit. qz q̄dā cōpetūt apātibꝰ magis calis quedam autē apostematibus minus frigidis p̄mqꝫ illa empla īgrediūf medicie magis calē ⁊ minꝰ calide: nā vniuersaliter medicina maturatiua debet accipi per respectum ad duo. s. per respectū ad naturam corporis vt si est cōplexionis tpate vel distemperate: ⁊ p respectuz ad apostema si est ex humoribus frigidis et grossis vel ex humoribus calidis ⁊ subtilibus: qz alterius cōplexionis debet esse medicina maturatiua in vno q̄z in alio: vt dictum est: ⁊ ad illa duo respiciēdo ꝑsidera emplastra: q̄ postea ponit Aui. ⁊ p̄m illas duas ꝑditiones ea' amīnistres in apostematibus calidis ⁊ frigidis.

¶ Regimen exiturarū cū mature sunt. Cap̄m xxix.

c Cum inuenis exiturā grosse cutis cū maturatiōe eius nō speratur ipsius eruptio: ⁊ sunt illic vene ⁊ chorde ⁊ nerui: tunc oꝝ vt pfores: qm̄ si dimiseris saniē corrumpetur ⁊ corrūpet ⁊ corrodet venas ⁊ villos neruoꝝ: ⁊ illud qō vehemētius erit cum fuerit ꝑpe iuncturas.

¶ Supius Aui. posuit regimen exturarū in speciali q̄stū ad maturationē. In parte illa Aui. ponit in speciali q̄stū ad eruptionē cum ferro. Et diuidit illa ps in ptes duas. In p̄ma pte Aui. ponit regimē ipsarū in spāli q̄stum ad eruptionē cū ferro. In 2ᵒ ca° Aui. ponit regimen ipsarū q̄stum ad eruptionē cuz medicinis. 2ª ibi. (Exturas quidē saluas in qbus ⁊c.) Prima pars diuidit in partes duas. Primo tradit istud regimen pforationis apostematū cum ferro. Secūdo ostendit in qbus apātibus illud regimen maxime cōuenit. 2ª ibi. (Dico ergo illud est regimē qm̄ nō inuenimus excusationē ⁊c.) Iterū p̄ma pars diuidit in ptes duas: qz p̄mo facit qō dictū est. secundo ponit quosdā canones qui sunt obseruādi in pforatione. 2ª ibi (Jngt ⁊ cōsidera situ carnis ⁊ villoꝝ.) Prima pars diuidit in partes duas. In prima ponit regimē exturarum q̄stū ad pforationē in vniuersali magis. secūdo specificat illud regimē ꝑticulariter p̄m diuersitatē mēbroꝝ. 2ª ibi. (Jngt antilus si exitura fuerit in capite.) Prima pars diuidit in ptes duas. Primo ponit illud regimen vle exturaꝝ q̄stū ad pforationē. 2° ponit quoddā regimē vniuersale exturarū post pforationē. 2ª ibi. (Et cum tu pforaueris exturā.) Ité p̄ma ps diuidit in ptes duas. In p̄ma pte ponit necessitatē pforatiōis. in 2ª pte ponit cōditiones q̄ debent obseruari in pforatiōe. 2ª ibi. (Et tu quidē qnere ⁊c.) Dicit ergo ponēs causam necessitatis pforationis: cū inuenis exturā grosse cutis cū maturatione cutis nō speraf eruptio hoc est cui° nō speraf eruptio post maturationē p se: nec cū medicinis quas postea ponet Aui. rōne grossitiei cutis q̄ est sup exturā: ⁊ sunt illic vene ⁊ nerui ⁊c. in hoc dat aliā causam necessitatis pforationis: vnde vna causa necessitās pforationē est grossities cutis alia est vbi exitura sit ꝑpe neruos ⁊ chordas: ⁊ maxime etiā ꝑpe iūcturas in qbus locis oꝝ festinare pforationē. Tunc oꝝ vt pfores. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et tu quidem quere cum tua perforatione locum saniei.

¶ Hic Aui. posita causa necessitatis pforationis ponit regimē qō debet obseruari qn̄ fit pforatio. Et diuidit ps ista in partes tres p̄m qꝫ ponit tria vlia obseruāda q̄ spectāt ad regimē pforatiōis vlr. 2ª ibi. (Et tu fis sollicitus: vt nō cadat porta ⁊c.) 3ª ibi. (Opz ergo vt in sectiōe consequaris ⁊c. Dicit ergo: ⁊ tu qdē queres cum tua pforatione locum saniei: hoc est tu pforabis vbi inueneris locū saniei. Quō aūt declaraf locus saniei Aui. dicet statim post.

¶ Et sis sollicitus vt cadat porta perforationis inferius nisi vbi nō est possibile. ⁊ si illud qō est sup exturā fuerit grossum ⁊ secueris: tūc seca portā tm̄: quoniaz adherebit grossuz cū eo qō est post ipsum: ⁊ si fuerit extenuatū: tūc seca totū eius in longuz. ⁊ scias qꝫ locus in quo est sanies

declaratur per tactum: ⁊ qñ tangit cū digito proprie: ⁊ tu obserua cū digitis alijs saltē alterius manus: an expellat aliqd ex cisti: ⁊ locus qō saniei apparet ex declinatione coloris ad albedinē: ⁊ dum non est matura ē decliuis ad rubedinē: ⁊ qñ qz est locus saniei decliuis ad rubedinez ⁊ citrinitatē cū sanies nō est bona.

¶Dic aūt Aui. ponit aliud qō oz obseruari in pforatione Dicit ḡ. Et tu fis sollicit⁹ vt cadat porta foramis inferi⁹: ꝫ est vt facias pforationē in iferiori loco ⁊ magis depsso qz per illū sanies est magis apta eūari: ⁊ ét supfluitates que aggregant post in vlcere: nisi vbi nō est pole: sicut ppter neruos ⁊ chordas ⁊ artariā vel ppter aliā cām. Et si illō qō est sup exiturā fuerit grossum. i. carnosum ⁊ secueris idest debes secare: tūc seca portā tñ: hoc ē tūc facies porta solū ad modū foramis: vt inde exeat sanies: ⁊ nō oz secari totū qō est sup exiturā ab vna pte ad aliā: qz qñ illud qō est sup exiturā est carnosuz: tūc adheret illud carnosū cū alia carne solū ligādo ⁊ cōprimēdo cū vnta: hoc est qō dicit Aui. qñ adherebit grossum ⁊c. Et si fuerit extenuatū: ꝫ est si illō fuerit qō est sup exiturā erit subtiliatū ⁊ nō grossum carnosum: tūc oz exitura secari p totū in longū eo qp illud subtile ⁊ extenuatū nō adheret: imo si cutis q̄ est sup exiturā sit subtiliata: ⁊ est sicut pānis: ⁊ est q̄si mortificata: tunc dicit Albumasis necesse est eā cōcauari ⁊ totā incidi: vñ nō solū tūc oz eā incidere p longū: ꝫ oz eam ex toto vndiqz incidi. ¶Et scias qp locus vbi est sanies In pte ista Aui. dicit: qz vna ꝓditio: quā oz obseruari in pforatione est pforare: vbi est locus saniei: ⁊ nō declarauerat quō declarat locus saniei. Hic determinat quō declaratur locus saniei: ⁊ hz ille. ij. tria dicta. In ꝓmo docet cognoscere locū saniei p sensum tactus: in secūdo dicto docet cognoscere ipm p sensum visus: i tertio dicto cōparat cognitionē tact⁹ ad cognē sensus visus. 2ª ibi. (Et loc⁹ gdē saniei appet. 3ª ibi. (Et sustēta te tactu absqz visu ⁊c.) Dicē ḡ p⁹ Et scias qp locus vbi est sanies ⁊c. an expellat aliqd ex ixsti. i. ex loco in q̄ morat sanies. Et locus gdez saniei. Hic docet cognoscere locū saniei p sensum visus: ⁊ planū est. Et qñ est locus saniei. i. locus in q̄ est sanies tam cōpleta ⁊c. Et sanies nō est bona sana. qz sanies bona ⁊ laudabilis est alba lenis ⁊ eqlis: vt dictū est supra: ⁊ cā huius dicta sunt ibi. ¶Deinde cum dicit.

¶Et sustenta te in tactu absqz visu: verū tamen visus est adiuuans.

¶Aui. cōparat cognitionē sensus tact⁹ ad cognitionē sensus visus. Et dicit: sustenta te in tactu absqz visu. Hec ē cognitio firma ⁊ certa saniei que fit per tactū ⁊ nō p visum: verūtñ visus est adiuuans. idest ad illam cognitionem. Tunc sequitur illa pars.

¶Oportet ergo vt in sectiōe cōsequaris lineas nāles ligature: nisi q̄ sunt apud sūmen vel apud necessitatē ⁊ in mēbris diuersificātibus sitū villoz in longitudine sua loco ligature. Nam si tu secutus fueris illud in pforatiōe exiture que est super frontem. s. ligaturam: cadet cutis frōtis super faciem: immo oportet vt tu diuersifices ligaturā. In eis vero que sunt sicut inguina oportet vt vadas cum ligatura in latitudine cutis.

¶In ista pte Aui. ponit aliā cōditionē quā oz obseruare vniuersalr in pforatione. Dicit ergo. Opz vt in sectione seḡris lineas nāles ligature. i. plicature q̄ est ꝑ m incessū rugarū: quasi velit dicere Aui. qp sectio ⁊ pforatio debent ꝓcedere ꝑm modū icessus rugarū. Unde si ruge vadūt ꝑm lōgū debet fieri sectio ꝑm longū: ⁊ si vadūt p trāsuersum vel per latum: debet fieri sectio eodem modo: nisi q̄ sunt apud summū: alia dicat nisi que sunt apud summē. Et credo qp vtraqz littera possit sustineri: qz eadem est cā vtriusqz. Nam si dicat nisi que sunt apud summē: tūc per summē itelligit partē vētris q̄ est sub vmbilico vel circa vmbilicū: modo ibi nō segmur rugas: qz ruge vadūt per ventrē p transuersum ⁊ vili p longū: ⁊ fit sectio ibi ꝑm lōgū ⁊ nō ꝑm transuersuz: ppterea: qz ibi nō segmur rugas Si aūt dicat nisi que sunt apud summū: tunc p summū intellige frontē: ⁊ tūc ét lra est vera. Nam nō debem⁹ seq in incisione rugas q̄ sunt apud summū. i. apō frōtē: qz frōs est in sūmo corpis: ⁊ qp nō debeamus seq rugas frontis in incisione: declarat Aui. postea cū dicit. Nam si tu secutus fueris illud. s. ligaturā. i. rugas in pforatiōe exiture q̄ est sup frontem cadet cutis frontis: ⁊ hoc est: qz incideret musculus frontis: vt postea dicet: sic ḡ nō debemus i incisione seq rugas. ¶Et nisi apō necessitatē. Hic ponit aliā instantiā ꝓtra ꝓdictā regulā: qz apud necessitatē nō segmur incessum rugarū: sicut qñ est necessariū scindere exiturā in cruce: ppter rotunditatē eius: ne fiat fistula ⁊ fin⁹ in ea: tūc nō curam⁹ de icessu rugaz: fiāt ét si ruge in mēbio vadūt ꝑm longū. Aliqñ tñ ppter necessitatē findim⁹ exiturā nō ꝑm longū solū vt vadūt ruge: sed accipimus de latitudine timēdo ne exitura fiat sinus ⁊ fistula. ¶Et in mēbris diuersificātib⁹ sitū villoz ⁊c. Hic Auicē. ponit aliā instantiā ꝓtra ꝓdictā regulā. Illā in mēbris in ḡbus nō vadūt ruge ꝑm incessum villoz: tūc sectio nō debet fieri ꝑm rugas: ꝫ ꝑm icessuz villoz: ⁊ hoc vult dicere Aui. cū dicit. Et in mēbris diuersificātib⁹ sitū villoz in longitudine sua ⁊c. supple a rugis suis: hoc est dicere qp in mēbris in ḡbus icessus villoz diuersificat ab incessu rugarū: dant. s. medici in pforādo locū ligature: hoc est nō vadūt in pforādo ligaturā. i. ꝑm sitū rugarū: ꝫ ꝑm sitū villorū. Nam si tu secut⁹ fueris illud. s. ligaturā hoc ē incessuz rugarū in pforatione exiture q̄ est sup frontē: cadat cutis frōtis sup faciē: ⁊ hoc est: qz in fronte villi vadūt ꝑm aliū modū q̄z ruge: nā ruge vadūt p trāsuersuz ⁊ villi ꝑm longū: ⁊ ideo si tu in fronte pforabis ꝑm sitū rugarū: tūc incident villi: ⁊ musculus frontis ⁊ cutis frontis cadit sup faciē: ⁊ iō in frōte nō oz seq in pforādo rugas: imo oz vt tu diuersifices ligaturā. s. in pforādo: hoc est dicere qp non oz in pforādo exiturā frontis: ꝫ ligaturā. i. ꝑm rugas: sed ꝑm sitū villoz. In eis vō q̄ sunt sicut inguina oz vt tu vadas. s. in pforādo ꝑm ligaturā. i. ꝑm incessuz rugaz in latitudine cutis. Et cā huius est: qz ibi villi vadūt ita sicut vadūt ruge in latitudine cutis: ⁊ iō in iguinib⁹ debem⁹ pforare ꝑm sitū rugaz: in fronte aūt nō. p hoc ḡ vult dicere Aui. qp in pforādo debemus incidere ꝑm sitū rugarū qñ ruge vadūt vt villi: qñ aūt ruge nō vadūt vt villi: tunc debemus seq sitū villoz. ¶Sed intellige vt supra dixit Aui. in illo ca⁹. Curatiōes gdē ⁊ ea cū ḡbus curant ⁊c. qp vt plīmū situs villoz ⁊ longitudo eoz est ꝑm sitū rugaz nisi in mēbris appropriatis: sicut in fronte: ⁊ etiā in palma manus: vbi villi vadūt ꝑm lōgū: ⁊ ruge vadūt p trāsuersuz: ⁊ in alijs mēbris appropriatis: ideo vt plīm sectio ꝓforatio debēt ire ꝫ modū rugaruz: nisi ppter ꝓdictas causas quas ponit Aui. ¶Et itellige vlterius qp Aui. videtur ponere tria propter que non debemus sequi rugas in perforatione. Unum est si extura sit in sūmen vel in fronte: aliud est propter necessitatem. tertiū est si exi-

tura fit in mẽbro in quo diuersificẽt situs villoꝝ a situ rugarum. Sed tamen intellige q̃ ille tres cause quas posuit Auicen. reducunt ad duas causas vniuersaliter. Vñ prima causa cõprehendit sub tertia sicut speciale sub generali: quia causa quare in summe vel in fronte non debemus sequi modũ rugarum est: quia incessus villorum diuersificat ab incessu rugarum in illis mẽbris. Et ideo solum due sunt cause vniuersaliter: quare nõ debemus sequi in pforatione modũ rugarũ. Una est ꝓpter necessitatem. Alia est situs rugarũ qui diuersificatur a situ villorum. ¶ Intellige etiam vlterius q̃ ex dictis apparet q̃ tria sunt illa que vniuersaliter debent obseruari in pforatione. Unum est q̃ sectio fiat in loco sanei. Secũdum est q̃ fiat in loco magis inferiori & magis matura & longinquiori a neruis & arterijs: ꝑm q̃ postea magis specificabit Aui. Tertiũ est q̃ sectio fiat ꝑm modũ incessus rugarum: nisi ꝓpter necessitatem in mẽbris: vbi incessus diuersificatur ab incessu villorum & rugarum. Tunc sequitur illa pars.

¶ Et cum tu pforaueris exiturã & extraxeris quod in ea est: tunc necessariuꝫ est vt tu succurras ad conglutinandũ cutem cum carne: vt non rũpatur & indurescat: & fiat taliter q̃ nõ cõglutinet: quare fiat sinus qui nõ cesset impleri & redeat similis exiture prime: & quotiẽs mũdificaueris nõ moretur: iterum quin impleatur: & fiat in veritate de genere fistularũ & anteq̃ facias ipsam conglutinari in hora opꝫ vt mundes eam: & si tibi necessariũ fuerit vt in ipsa intromittas radium super cuius caput sit pãnus asper cum quo mundifices ipsam & frices: deinde fac ipsam adherere & conserues eam cum ligatura ꝑm q̃ dicemus de ligaturis cauernaruꝫ & vlcerũ ꝓfundoꝝ erit cõueniẽs valde.

¶ In pte illa Aui. ꝓposito regimine vniuersali: q̃tum ad pforationẽ exiturarũ: modo Auicẽ. ponit qddã regimen vniuersale ipsaꝝ post pforationẽ: & duo facit. Primo facit hoc. secũdo Aui. repetit ꝓdictũ regimen de pforatiõe adiungẽdo quoddã et qđ nõ specificauerat ꝓus. secũda ibi. (Et oportet vt obserues de pforatione.) Dicit ergo ꝓmo. Et cũ tu pforaueris exiturã & extraxeris qđ in ea est sꝫ sanẽ: tunc est necessariũ vt tu succurras ad conglutinandã cutem cum carne hoc est ad incarnandũ & consolidandũ cutẽ cum carne que est post ipsam vt non rumpatur. s. exitura hoc est vt non fiant labia eius dura: ita q̃ postea non possit incarnari & consolidari cum carne: & hoc est qđ subdit. Et fiat taliter q̃ nõ conglutinet: quare fiat sinus. s. in exitura propt disruptionẽ talem in interioribus partib⁹ sui qui nõ cesset impleri. s. sordicie & virulẽta: & alijs superfluitatibus & redeat fistis exiture prime ꝓpter talem cõcauitatem quã habet in qua aggregant humores & superfluitates: sicut fit in exitura. Et quotiens mũdificaueris nõ moret q̃ impleat: & fiat in veritate de genere fistularuꝫ: quasi vult dicere Aui. q̃ dato q̃ tu mundifices talem exiturã in qua factus est sinus: cõcauitas tũ statim post repletur & talis sinus sordicie bus & superfluitatibus: & fit in vitate quasi de genere fistulaꝝ. Dicit. n. Albucasis q̃ omne vulnus aut apa q̃ veterascit & antiquat: & fit vlcus & nõ cõsolidat & emittit pus semp & non abscindit: tunc notatur in quocũ q̃ mẽbro fuerit fistula & nos notamus ipsuꝫ cultremẽ &c. Sic g̃ vult q̃ q̃ tu pforasti exiturã & extraxeris sanies de ipsa necesse est vt cito succurras ad conglutinãdũ cutem cum carne ꝓpter causas ꝓdictas. ¶ Intellige aũt hic q̃ Aui. dicit q̃ pforauisti exiturã &c. q̃ intelligit q̃ stati pforata exitura succurras ad ꝯglutinandã cutẽ cũ carne: imo ꝓpus dꝫ q̃ pforata ẽ exitura sanguis ꝑ⁹ restringi cũ albu. ouꝝ: eo q̃ hec est ꝑma intẽtio. s. restringere sanguinem: & tunc facto hoc: q̃ hoc ꝓsupponit Auic. necessariũ est vt succurras cito ad cõglutinandã cutẽ cũ carne: sꝫ q̃ hoc etiã dictũ est dꝫ sane itelligi: ideo addit hoc supra dicẽs. Et anteq̃ tu facias ipm ꝯglutinari in hora. i. cito. oꝫ vt tu emũdes eã. s. cũ vnguẽtis absterssiuis & mũdificatis q̃ ait Gal. in li. de inge. sa. Mũdificare putredinẽ est cã fine qua nõ nascit caro bona in vlcerib⁹. Et si tibi necesse fuerit. s. cã mũdandi & abstergendi eam a putredine vt in ipsam intromittas radiũ. i. geffri super eius caput. i. per ipsius orificiũ sit pãnus asper cũ quo mũdifices ipsam & frices. s. mediante geffri: quasi vult dicere Auicen. q̃ si oꝫ te abstergere & mũdare exiturã a putredine collecta in ea cũ geffri: tunc debes eam mũdare cũ pãno aspo mediãte geffri: & hoc vt bñ mũdet a putredine & nihil ibi remaneat: deinde. i. post pfectã mũdificationẽ: & cũ vnguẽtis: & cũ radio fac ipsam adherere. i. fac eã cõglutinare & ꝓserues eã cũ ligatura: ꝑm q̃ dicem⁹ de ligaturis cauernarũ & vlcerũ ꝓfundoꝝ in tractatu de vlcerib⁹: in ca⁹ ꝓprio. Et erit ꝓueniẽs valde vt ꝓseruet cũ ligatura quẽad modũ hic dicet. ¶ Intellige aũt q̃ illud qđ hic dꝫ de regimine exturaꝝ q̃ sunt pforate est incidentaliter dictum eo q̃ cura exturaꝝ q̃ sunt pforate non spectat amplius ad istuꝫ tractatũ: sed spectat ad tractatũ vlcerũ. vlcera generant a vulneribus & ab exturis ruptis & a pustulis &c. & ideo recurrẽdũ est tunc ꝓ cura ipsaꝝ ad tractatũ vlcerũ: & ideo Aui. non ponit hic alijs medicinas specales cõpetẽtes exiture q̃ erupta est: q̃ hoc posuit in illo tractatu: & ideo qđ dicit hic Aui. incidẽtaliter dicit: & generaliter valde & incõplete dicit. Unde ad istum tractatũ spectat determinare de cura apostematũ vsq; ad pforationẽ sed quãdo sunt pforata: tũc ꝓ cura ipsoꝝ sufficienti debemus recurrere ad tractatũ vlcerũ: cum tunc facta sint vlcera. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et oportet vt tu obserues in pforatiõe illud quod diximus de cõditiõibus: deinde pfora in loco maturiore: & parte longiore a venis arterijs & chordis.

¶ In parte ista Aui. repetit ꝓdictũ regimẽ generale de pforatione exiture adiungẽdo quoddã qđ nõ specificauerat. Dicit ergo. Et obserues in pforatiõe id quod diximus de conditiõib⁹. s. ꝓpus: & in hoc tangit regimen dictuꝫ: deinde perfora in loco maturiori & longiori a venis: parte &c. in hoc tangit illud quod addit ꝓdicto regimini. Tũc sequitur illa pars.

¶ Inqt antilus. Si exitura fuerit i capite: tũc sectio ei⁹ sit sectio eq̃lis: & sit cũ radice natiuitat] pilorũ ne sit trãsuersa i ea vt coopiãt eã pili & nõ ostendat cũ sanabit. Dixit. Et qñ est locus ei⁹ oculus: tũc ei⁹ pforatio sit lata: & si acciderit in naso pforabimus eam equalem cum quantitate longitudinis nasi. Et si fuerit prope ocu-

lum pforabimus eam pforatione simili capiti lune noue ⁊ faciemus tortuositatē inferius. Si aūt acciderit in mādibulis secabimus eam equali sectione: qm̄ compositio huius loci est equalis ⁊ scit̄ illud ex corporibus senum. Post aures vero pforamus illud equaliter. Brachia aūt ⁊ cubitos ⁊ manus; et digitos ⁊ inguina oia pforamus in longitudine. Jnquit. Et si fuerit ppe coxas pforabimus eam pforatione rotunda. et pforatio quidē rotunda est: que apprehendit cum apprehensione sua in lōgitudine corporis aliqd de latitudine eius. Jnquit. Qm̄ cuz locus iste nō pforatur rotunde possibile est vt aggregent̄ in eis materie ⁊ fiant fistule. Et similiter etiam pforat̄ quod est ppe anum ppter locū humiditatis que aggregant̄ in eo. Et in latere ⁊ costis pforatur aperiendo. Jn testiculis vero et virga equaliter. Jnquit. Et simus pmpti vt semper cōsectio sit sequens figurā loci quāto plus potuerimus super ipm. Core autem et adiutoria secantur in longitudine: et conserua vt non ledas nervuos:

¶ Jnqua parte Auicē. postq̄ posuit regimen vniuersale quantū ad pforationez specificat hic pdictū regimē particulariter ſm diuersitatem membroz in quibus pōt fieri exitura que debet incidi. et diuiditur pars illa in partes duas. qz primo ponit istud regimē pforationis distinctū ⁊ pticulatū ſm diuersitatē membroz per verba anthilis. secundo epilogat illud regimē in breui ſm verba sua. 2ª ibi. (Et scias q̄ pforatio diuersificatur ſm loca ⁊c.) Dicit ḡ ꝑmo. Jnquit anthilus. si exitura fuerit in capite ⁊c. sit equalis. i. ſm longitudinē: ⁊ sit cuz radice natiuitatis pilorz. i. fiat talis sectio ſm q̄ incedunt radices capillorz in longū ne fit. i. sectio transuersa i ea. i. in radice capillorz ⁊ nō ostendat̄ cum sanabit̄. i. si exitura sanet̄ et cōsolidet̄ cooperiant eam capilli si fiat sectio p trāsuersum. debet ḡ in ea fieri sectio ſm longū vt pceduntradices capillorū. Dixit ⁊ quando est locus oculus: tūc eius pforatio fit lata. i. per transuersū rugaz: eo q̄ talis est situs lacertorū mouentiū oculū. et intelligit hic per oculū partē superioris palpebre oculi. Et si accidit in naso pforabim⁹ eam equalem. i. ſm longum. et si fuerit ppe oculū ⁊c. intelligit hic Auic. a parte inferioris palpebre oculi. Si autez accidit in mandibula secabimus eam sectione equali. i. sectione ſm longum. Qm̄ compositio hui⁹ loci est equalis. idest ſm longitudinē. nam ruge et villi vadunt in ea ſm longum. Et scitur illud ex corporibus senum. qz in senibus: hoc maxime appareat: eo q̄ ruge discernunt̄ plus in senibus q̄z in alijs. qz cutis in eis est magis crispa. Post aures pforauimus istud equaliter. sed nos intelligam⁹ carnem emūctoriā que est in collo post aures tunc exponemus pforabimus equaliter idest ſm longitudinez. quia situs illius loci est ſm longū. Si tu aūt itelligas post aures carnē que est imediate post aures que nō est emūctoria: tunc expone pforabimus equaliter idest ſm longitudinez auris: modo situs auris nō est oino ſm longū: sed est ſm longitudinē aliquid accipiēs de latitudine. et sic̄ sectio tunc fiet eodē modo. brachia aūt ⁊ cubitos et digitos ⁊ manus ⁊ inguina ⁊ omnia pforabimus in longitudine. ¶ Sed intellige q̄ in brachijs ⁊ cubitis ⁊ manib⁹ ⁊ digitis bene debet fieri sectio oino ſm longuz. sed in inguinib⁹ nō dz fieri sectio ſm longitudinē omnio. imo dz fieri ſm longitudinem accipientē de latitudine: sicut dictum fuit supra. Et ideo Auic. qz illud dictum erat aliter intelligendū de inguine et aliter in brachijs ⁊c. eo q̄ in inguine nō debet fieri sectio oino ſm longū. sed in illis alijs sic. Jdeo Auicē. subdit. Jnquit ⁊ si fuerit ppe coxas pforabimus eam pforatione rotunda. Et in latere et costis perforatur aperiendo. supple sicut tendunt coste per transuersuz. Jdeo sectio debet ibi accipere de latitudie. vt etiam fit transuersa. Jn testiculis vero ⁊ in virga equaliter. i. ſm longū. Et simus ꝑmpti semp vt cōsectio idest pforatio fit sequēs figuram loci: idest situm loci. ⁊ in hoc vniuersaliz at de oibus alijs locis appropriatis. de q̄bus nō fecit mentionem qualiter in eis pforatio fiat quanto poterimus ipsum plus. dicit aūt quanto poterim⁹ plus: quia nō possumus imitari figuram loci: eo q̄ aliquādo situs ⁊ figura loci est ſm transuersum ⁊ nerui pcedūt ſm longum sicut est in fronte: ⁊ ideo in talibus non segmur figurā loci ⁊ situm: sed sequimur villos ⁊ musculos. ⁊ iō dicit quāto plus poterimus.

¶ Tunc sequitur illa pars.

¶ Et scias q̄ perforatio diuersificatur ſm loca quoniam quando est apud oculum: tunc perforatio eius est lata similis situi oculi et in naso est cum longitudine nasi: et in mandibula est cum longitudine mandibule: ⁊ prope aurem secantur equaliter: quoniam compositio hui⁹ loci est equalis: et cognoscitur illud ex corporibus senum. Post aures vero perforatur equaliter: et in brachijs et cruribus et cora et virga totum equaliter fit in longitudine. Et similiter in lacertis ventris et in dorso et inguinibus et sub ascellis pones eam perforatiōem accipientez ex latitudine etiam ne fiat in ea sinus qui fiat fistula: et similiter in ea que est prope anum: accipe de latitudine etiam ne pueniat sinus et fiat fistula. Et testiculi et virga equaliter in longitudine. Et in latere et costis accipe in latitudine etiam vt sit transuersa: quoniam situs costarum est similiter et caro que est super eas.

¶ Jn qua parte recapilogat predictum regimē ptiēulare de perforatione ſm verba propria. et exponit cum hoc

magis ea que dicta sunt. ꝛ patet: quod dicit per ea que dicta sunt. ¶ Tunc sequitur illa pars.

¶ Inquit. Cōsidera semp situm carnis ꝛ villos lacertorum: quoniā non sumus prompti: nisi ad hoc vt pforemus; cū imitatidoe loci: vt non proueniat incisio: et sit locus icarnationis bonus nō grossus.

¶ In qua parte Auicēna posito regimīe pforationis tam vniuersali q̄z particulari: ponit quosdaz canones qui obseruandi sunt in perforatōe. ꝛ inter istos canones repetit quosdaz ꝑ⁹ positos. Et diuidit pars illa in partes q̄tuor: fm q̄ ponit quattuor canones qui obseruandi sunt in pforatōe. secūda ibi. (Et sit in omni dispositōe studiū tuum). tertia ibi. (Et perforatio sit fm magnitudinez extur ꝛc̄). quarta ibi. (Et vbi sit exitura cōiuncta talis ꝛc̄). Dicit ꝑmo. Inquit anthilus cōsidera situm carnis ꝛ villorum ꝛc̄. cum imitatione loci vt nō ꝓueniat icisio. s. neruorum ꝛ lacertorum ꝛc̄. ꝛ sit locus incarnationis bon⁹ nō grossus. hoc est talis fiat icisio q̄ locus qui remanet post incarnationez. s. cicatricis sit bonus ꝛ non grossus idest dur⁹. ꝛ hoc ē vt nō sit fedus ꝛ turpis. quia nō debet esse locus cicatricis quādo incarnatur asper ꝛ durus: immo equalis ꝛ lenis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et sit in oī dispositione studiū tuū ne incidas arteriam neq; venā magnā: aut neruū: aut villos lacerti: ꝛ pforatio sit fm magnitudinē exiture: sed si fnerit parua ꝛ currit qō est in ea ex loco vno: tūc seda eam in loco vno: et si fuerit magna: tunc pfora eam ex ꝓncipio: deinde ītromitte digitum tuū indicē sinistrū in eo ꝛ pfora eaz vbi ꝓuenerit caput eius: deinde ītromitte etiā in foramine secūdo: et fm hoc donec venias sup eam: ꝛ si exiture fuerit locus sufficiēs ex quo sit possibile exire quod est ī ea: pforabim⁹ ipaz in illo loco ꝛ si fuerit rotunda: aut fuerit ei figura ne egrediat quod est in ea ex pforatiōe vna perforabimus eam in interiore parte sui in duob⁹ locis: aut tribus fm quātitatez quā scis q̄ omne quod aggregatur in ea currit in hora. Inquit: nisi sit exitura cō iūcturalis aut mēbrū nobile: aut mēbrū ꝓpinquū ossi: aut pāniculo: festinabim⁹ in pforatōe ei⁹ añquā ꝑfirmet ei⁹ maturatiōe pus ꝛ corrūpat aliqd de bis mēbris:

¶ Ponit aliū canonē qui debet obseruari in pforatione. Et patet etiā totum quod dicit vsq; ad illam partē. Dico ergo istud est regimen ꝛc̄. Tunc sequitur illa pars.

¶ Dico ergo istud est regimē: quando nō inuenim⁹ excusationē de pforatione. Si aūt speramus q̄ rūpatur p se: nō pforabimus: ꝛ similiter si speramus q̄ ipsa erumpatur per medicinas faciētes eruptionē. Fortasse enim inuenimus in medicinis facientes eruptionē quod stat loco perforationis. ꝛ multotiens perforat cutis perforatione aliqua: aut accipiatur de ea aliquid. Postea ponitur sup eam eruptionē faciens vt sit ei profundatio.

¶ In qua parte Auicen. posito regimine perforatōis exturarum cum ferro: ostendit vbi maxime competit illud regimen. Dico ergo. istud est regimē scilicet perforationis cum ferro quando non inuenimus excusationē perforandi. supple cum ferro. Si autem speratur q̄ rumpatur scilicet exitura per se: non perforabim⁹ supple cū ferro. Et similiter si speram⁹ q̄ ipsa rumpatur per medicinas facientes eruptionem: supple non perforabim⁹ cum ferro. quia medicine inducunt minorem dolorem q̄z ferrum. quia fortasse inuenimus in medicinis faciēb⁹ eruptionem scilicet que dicentur in sequēti capitulo q̄ stat loco perforationis. Dicit autem fortasse: quia aliquādo perforant ille medicine exituras: aliquādo autem non: ꝛ vbi nō perforāt oportet perforare cum ferro. Et addit Auicē. vltra ea que dicta sunt quidda z dicens. Et multotiēs perforatur cutis perforatiōe aliqua: idest pauca: aut accipitur aliquid ō ea. postea ponit super ea: supple medicina eruptionem faciens vt sit eniz ꝓfundatio idest vt magis profundetur virtus illi⁹: et magis possit erūpere quia magis potest medicina imprimere in carnem quādo cutis est perforata q̄z quando non est perforata: sicut appet manifeste ad sensum cuz cutis sit dura ꝛ spissa. Et addit hoc Auicenna: vt ostendat q̄ debemus vitare perforationem cum ferro quantum possumus. ita q̄ si cutis fit grossa quam nō possit erumpere per se medicina. tūc debemus aliquid erumpere de ipa: ꝛ postea ponere medicinam vt melius possit operari. ꝛ si ita rumpitur exitura perfecte. tunc sufficit Si autem cuz hoc toto non erumperet pfecte: tūc nō possum⁹ vitare perforationē cū ferro

Sed hic est dubiū ō dicto Auic. dicit enī Aui. q̄ si speramus q̄ exitura rumpat cum medicinis faciēb⁹ eruptionem q̄ non debemus perforare ipsam cum ferro. ¶ Sed ꝓ hoc dictum videt q̄ nūq̄z exitura sit pforanda cum ferro. q̄ omnez exituram possumus perforare et erumpere cum medicinis facientibus eruptionez: quia quocūq; modo sit exitura siue grosse cutis siue subtilis: erumpet cuz medicina caustica que fit ex calce ꝛ sapōe confectis cum forti capitulo. videt ergo per dictum Auicēne. q̄ nunq̄z debemus perforare exituram cum ferro. ¶ Respondeo q̄ medicine facientes eruptionem sunt duplices. quedam sunt leues non causticantes nec facientes escaram sicut ignis. sed sunt erumpentes propter earū caliditatem: et quia eorum est subtile. Sed alie sunt medicine erumpentes exituram fortes et acut e vt sunt cauterizantes et facientes escaram. sicut est predicta medicina que cauterizat ꝛ erumpit cutem qualitercunq; sit siue grossa siue subtilis. ¶ Nō quando Auicenna dicit q̄ si speraf q̄ exitura rumpatur cum medicinis facientibus eruptōez non debet erumpi cum ferro: itelligit de medicinis leuibus facientibus eruptionem. tales autem medicine non semper erumpunt exituraz si exitura sit grosse cutis. Et ideo tunc oportet perforare cum ferro. non autem intelligit de medicinis erūpētibus acutis et cauterizantibus.

Sed tunc dubitabit aliquis vlteri⁹: q̄ō est melius an pforare exituram cum ferro an cum talibus medicinis acutis ꝛ cauterizantibus vbi nō possumus erumpere cum me

dicinis erumpentibus leuibus. ¶Dicendum est ad hoc q̄ si apostema sit ex humorib⁹ frigidis ⁊ humidis ⁊ sit rotunde figure ⁊ magne concauitatis. tunc est melior eruptio que fit cum medicina causticā: quia medicina causti ca deiccat ⁊ erūpit. Unde facit ibi duo bona. Sed si apostema sit ex humoribus calidis ⁊ sit longe figure vbi non oportet nisi perforare in longum. tunc est ibi melior pforatio que fit cum ferro q̄z cum medicina causticā ꝓpter eius acuitatem ⁊ caliditatem ipsius induceret ibi nimiā supercalefactionem: immo vt dicit Albucasis. Aliquādo medicina causticā faciat accidere in membro egritudinē difficilis sanationis ⁊ elongatur ipsius actio et nocumētum ad membra vicina. vnde non competit nisi in predicto casu. Iterum sunt quidam homines valde abhorrētes icisionē: ⁊ in talib⁹ etiā plus cōpetit medicia causticā.

¶De eruptionibus exturalibus. Capitulum. xxx.

EXituras quidē saluas in q̄bus non est magna malitia aperit e aqua calida et rumpit eas. putrefacte autem ledūtur ex hoc vehementer ꝓpter illud q̄ attrahit eis ex materia. et cū vides exiturā quā aqua cal̄a rectificat. tūc cōfide de bonitate ei⁹.

¶Superius Auicena posuit regimen in specialī ipsarū exiturarum quantum ad perforationem cum ferro. In ista parte Auicen. ponit regimen speciale ipsarum quātum ad perforationē cum medicinis. ⁊ ponit Auicen. in capitulo plures medicias speciales erumpētes exituras Dicit ergo Auicen. Exituras quidem saluas. Que autē sint exiture salue ⁊ que maligne. et etiam putrefacte quaras in predicto capitulo exiturarum. putrefacte autez leduntur ex hoc: ideſt ex aqua calida vehementer ꝓpter istud quod attrahitur ex materia. i. ex humoribus ad exituram: ⁊ etiam quia aqua calida addit in putrefactiones earū: eo q̄ aqua est calida ⁊ humida. talia autem sunt putrefactiua exturarū in quibus est putrefactio. ⁊ ideo in talibus non competit aqua calida.

¶De cura. Capitulum. xxxi.

TScias q̄ emplastratio cū radice narcisci rumpit omne prauum ⁊ ꝓprie cum aqua et melle bulliat totū illud cuz oleo ō lilio aut irino: aut radix canne recens cū melle. aut pice ficca cum sorditie alueariorum apum aut emplastrum arbosilos aut sumatur cere ⁊ resine ⁊ butyri omniū ana. lib. i. ⁊ pisce sicce ⁊ mellis amborum ana. lib. ℈. ⁊ floris eris. ℥. iij. ⁊ olei quātū sufficit. et medicamen de alleis est bonū valde: aut sumantur ammoniaci. vi. cere ℥ iij. glutinis albotin. iij. sulfuris citrini. iij. nitri. iij. ⁊ fiat ex eis emplastrum. ⁊ de illis que nos experti sum⁹ est vt sumant̄ medulla granorum cotti et nux rancida ⁊ fermentum ⁊ caules decocti et cepe decocte ⁊ sinapis ⁊ fimus columbin⁹ et fiet ex eis emplastrū. rumpit enim velociter. et iterum diaquilon solutum in mucilagine sinapis ⁊ sapone associatum cum ficubus. ⁊ de medicinis erumpētibus flegmatib⁹ loco pforationis est vt administret̄ emplastrum factū ex melle anacardos ⁊ pice humida q̄ duo aggregent̄ cū igne equaliter. deinde ponant̄ sup exitu raz ꝓ dict̄ meditū: quoniā rumpet eā. ⁊ de eis iterū que sunt fortia est vt sumant̄ alkali et calx non extincta et ponantur in submersione sui et media aque: deinde coletur postq̄z bulierūt ⁊ sunt in illa aqua alkali ⁊ calx deinde sumant̄ ⁊ ponantur in caldariā de ere et ponant̄ sup prunas ⁊ cōgelentur in salem. et sumatur de hoc sale aliquid et quantū est quarta eius de sale ammoniaco et ponatur in mucilagine nasturcij in qua sit aliqd de melle anacardi ⁊ administretur. Aut sumant̄ cantarides ⁊ terant̄ ⁊ ponantur super oleuz vetus ⁊ ponantur super ignem leuem. s. ignem prune donec totum coagulet̄: deinde teratur sicut teritur emplastrū ⁊ ponatur super ipsum mel anachardi ⁊ ꝓprie si ponatur in eo sterc⁹ accipitris: aut stercus passerum: aut stercus anatis. Et quidam iam dixerūt alkebikem. Et de medicinis resoluētibus est omne calidū resolutiuum iteratū sup membrum cum rarificatione membri ⁊ raritate eius cuz vaporationib⁹ faciētibus illud de illis in q̄bus est humiditas calida: ⁊ quāto plus resoluit̄ emplestret̄ multotiēs loc⁹ ⁊ embrocet̄: ⁊ oportet ne vacuū sit regimen a medicinis leniētib⁹ donec leniat̄ durities ipsi⁹: q̄ necessariū ē vt admīstrēt̄ leniētia sola. Et iste medicīe resoluētes saniē sūt de sūma albaurach ⁊ sinapis ⁊ strec⁹ auium ⁊ arsenicum ⁊ calx ⁊ cozdumeni ⁊ misceant̄ cū eis que sunt sicut thus ⁊ glutinū albotin ⁊ mastix ⁊ aldibic ⁊ aggregēt̄ cū aceto ⁊ oleo ātiquo ⁊ medicamē factū cū alleis aut ex alacoben aut ex piretro ⁊ staphisagria ⁊ baurach cuz melle. Et añ oia ista mūdet̄ loc⁹ cū aq̄ cal̄a ⁊ me

dicamẽ ō marchasita:cui⁹ ōscriptio: Re. lapidis marchasite.ʒ.xij. ämoniaci tantundẽ.farine fabaꝝ.ʒ.vi.misceaẽ cũ resina humida ꝛ lineaẽ sup cutẽ ꝛ ponaẽ super saniẽ donec cadat ꝑ se.ꝛ oꝫ vt admistreẽ statiz:qñ exiccaẽ velociter. Et medicamen factũ ex salis ämoniaci quãtitate ꝑtis vni⁹ ꝛ ex bezahard quãtitate q̃rte ꝑtis vnius:et ex lithargirij q̃ntitate ꝑtis vni⁹ ꝛ tertie:ꝛ ex olei antiqui quantitate ꝑtis vni⁹ et duaꝝ tertiaꝝ ꝑtis:sumaẽ ex eo linimẽtũ. Et qñ nõ ꝓferũt medicie siẽ p̃dirim⁹ neciũ ẽ pforare:aut cauterizare.

¶Et scias tunc q⁹ emplastratio cũ radice narcisci.i.cũ radice lilij ꝛc.aut pice ficca.i.pice greca:ꝛ pice humida.i.pice nauali. Et de medicinis resoluẽtib⁹ est omne calm ꝛc. Hec lra põt dupliciter exponi.Uno modo sic. Et de medicinis resoluentib⁹.i.de medicinis aperiẽtib⁹ exituram ꝑ quã aptionem sanies resoluit ꝛ extrahit. Est oñe caldum ꝛc.Alio modo põt exponi. Et de medicinis resoluẽtib⁹ saniẽ.ita q⁹ intelligaẽ q⁹ sanies resoluaẽ fine apertione ꝑ poꝛos cũ medicinis sicut resoluit humoꝛ calid⁹ ꝑ poꝛos in apostemate ꝛc.Ḃ est possibile aliqñ ꝛ ego hꝑe aliqñ vidi:sed qꝛ hoc rarissime contingit.ꝛ etiã medicie q̃s postea ponit videnᵗ adaptari magis ꝓme expositiõi nõ credo q⁹ prima expositio sit melioꝛ.ꝛ eodẽ mõ exponitur sequens littera cum dicit.ꝛ ille medicine resoluentes saniem ꝛc.id est ex bezahard id est ex galbano.

¶Regimen exituraꝝ intrinsecarum. Caplm. xxxij

Ldubelet qdẽ intrinsece oportet vt regaⁿ cũ eũone ꝛ ꝓprie
a qñ colera est egrediẽs in egestione et vrina significat q⁹ sanguis tot⁹ est mal⁹. Qñ vero verificaẽ existimatio medici q⁹ sanguis est bon⁹ ꝓter illum quẽ expellit ad exituraꝫ.ꝛ post euacuationẽ.tũc opꝫ vt matureᵗ cũ medicis equalib⁹ sicut est vinũ tenue subtile cum bibiᵗ paulati. Et illud cui initẽdũ est in maturatõe exq̃sitissima eoꝝ sũt medicie subtiliative exiccative sicut myrrha et cinamomũ ꝛ relique sp̃es ꝛ cõsequanᵗ cũ potu vini subtilis qõ est ad albedinẽ de cliue.et de compositis sunt tyriaca et mitridatum et homozusia.

¶Supius Auicẽna posuit diffuse regimẽ exituraꝝ itrinsecaꝝ.in illo caplo Auic.ponit quoddã regimẽ vniuersale exituraꝝ intrinsecaꝝ inquãtũ spectat ad hũc librum. Ponit aũt Auic.illud regimen valde in breui et in vniuersali:eo q⁹ ad istũ libũ nõ spectat de hoc determinare diffuse:sed de cura exituraꝝ itrinsecaꝝ in sp̃ali ꝛ diffuse determinauit in.ʒ⁰ libro.ꝛ ideo ꝑ cura iꝑoꝝ sufficiẽti ad illũ libꝝ recurras.ꝛ pꝫ qõ ḣ dicit Auicẽ.nisi qõ dicit. Et illud cui innitendũ est in maturatõe exq̃sitissima expo

uas.i.in apostematibus vel exituris in qbus indigemus exq̃sitis sicut maturare ꝓpter ea.s.qꝛ fuerit de materia q̃ difficilis curatiõis existit q̃lis ẽ materia viscosa ꝛ grossa sunt medicie subtiliatiue ꝛc.in istis.n.ꝓpter difficultatẽ maturationis eoꝝ nõ sufficit vini administratio.

¶De aldemenul. Capitulum. xxxiij.

Ldemenul iteꝝ sunt ō genere exituraꝝ.Et plm eorum sit ex
a malitia digõnis ꝛ ex motibus sup repletionẽ et q̃ currũt cursu illoꝝ:Et deteriores aldemenul sũt qui sunt profundiores.

In isto caplo Auicẽ.determiat de quodã apate qõ dicit ademenul vel ademul qõ exponitur esse furuncul⁹.Determinat g̃ hic de furunculis inter exituras:qꝛ furunculi vtplm vel fiunt incipiendo exture vel conuertuntur ad exturã vel raro cõuertunᵗ ad resolonẽ vt ipemet dicit Auicen.Diuidit aũt hec pars in ptes duas.Determinat ꝓmo de ipo theorice.i.quantũ ad causas ꝛ ostẽdẽdo quid est.2⁰ determinat de ipo practice.2ª ibi(Et qñ apparet ademenul tũc eoꝝ ꝛc.)Dicit ꝓmo ademenul iterum sunt de genere exituraꝝ:qꝛ vel fiũt incipiẽdo exture vl cõuertᵗ esse eoꝝ ad exturã ꝑm plm.ꝛ ꝓpter hoc supra determinat de ipis in caplo exturarum.ꝛ sunt signa ei⁹ q⁹ hꝫ eminentiã pinealẽ:ꝛ facit plura orificia ex quibus egrediᵗ quoddã trumbũ saniei grossũ.ꝛ qñq; est rubeũ. ꝛ tũc est magis saluũ.ꝛ qñq; est liuidũ.et tũc est malũ:qꝛ quasi attinet nature antracis. Et plurimũ eoꝝ ꝛc.

¶De cura aldemenul.Capitulum. xxxiij.

Uando appẽt aldemenul.tũc eoꝝ cura circiter tres dies: est
q cura aꝑatũ calidoꝝ.deinde p⁹ illõ oꝫ vt sit occupatio in resoluendo ꝛ maturãdo.fortasse.n.resoluenᵗ ꝛ illõ ẽ secũdũ min⁹.et fortasse maturãᵗ ꝛ nõ oꝫ vt negligẽtia in curatiõe aldemenul:multotiẽs.n.ꝙuertiᵗ ad exturã magnã:ꝛ cura ei⁹ est eũo ꝑm quãtitatẽ necessitatis flebotomie et solutionis ventris.

¶In illo caplo Aui.determinat de cura furũculoꝝ.Et dividit ps ista in ptes duas.ꝓmo ponit curã ei⁹ in generali quãtũ ad localia ꝛ quãtũ ad ꝓncipia ipi⁹ ꝛ quãtũ ad alia tpa.2⁰ ponit curã ei⁹ i sp̃ali quãtũ ad maturatiõez ponẽdo sp̃ales medicias maturatiuas.2ª ibi(Et cuꝫ fuerit in ademenul pulsatio ꝛ basis radicis)Dicit g̃ ꝓmo qñ appareᵗ ademenul:tũc eoꝝ cura est circiter tres dies.hoc est quãtũ ad ꝓncipiũ est cura aꝑatũ calidoꝝ.s.repercutiẽdo et euacuãdo corpus. Intelligeᵗ tamẽ q⁹ in malis furũculis quoꝝ color est niger ꝛ liuidus nõ est utilis repercutere propter pessimitatẽ materie:sicut etiaꝫ dictũ fuit de pruna in caplo de pruꝛa ꝛ de igne pfico.Deinde post illõ.i.post ꝓncipiũ ꝛc.Et cura ei⁹ est euacuatio.s.sanguis aduſti.ꝛ hoc ꝑ flõmiã:ꝛ colere:ꝛ hoc fit ꝑ solonẽ vẽris. Et itelligeᵗ q⁹ illa cura debet ꝓmitti ante omnẽ curam q̃ꝫ Auic.ponat eam post curam localem. ¶Deinde cum dicit.

¶Et cũ fuerit i aldemenul pulsatio ꝛ basis radicis:tũc est necessaria maturatio. ergo adiuueᵗ ad illam.et illũ qdem quẽ passusẽ mꝫtitudinẽ aggressiõis aldeme

nul liberat solutio vētris ⁊ rarificatio cu
tis cū balneis admīstratis sp ⁊ exercitio.
¶In parte ista Auic. ponit curā carbunculi magis spāl'
quātū ad maturatōez.et ꝓmo ostēdit qñ est necessaria in
carbūculo maturatio adiungēdo cum hoc quando curā
quātū ad vlia que debēt fieri ꝓmo.2° ponit medicias ma
turatiuas spāles.2ª ibi.(Et de maturatiuis qdem ⁊c̄.)Di
cit ꝓmo.⁊ cū fuerit cuz aldemenul pulsatio basis radicis
tūc necessaria est maturatio:qz qñ crescit pulsatio tūc est
signū generatiōis sanies:eo qꝺ in generatiōe sanies fiunt
dolores ⁊ febres sicḋ dicit Ypo. Item etiā qñ fuerit cum eo
basis radicis.tūc est signū qꝺ materia nō resoluit nec eua
porat:sed vult sanies fieri.ergo tunc qñ sic est necessaria
est maturatio.adiuuef ergo ad id.s.cū medicis maturati
uis que dicenf:Et illū qdē q passus est ⁊c̄.liberat solutio
ventris supple ⁊ flōmia etiā ⁊ rarificatio cutis cū balneo
admīstrato su.⁊ exercitatio su.post pfectam euōnem cor
poris.⁊ etiā debēt tūc admīstrari nō sup repletōez:qz tūc
nō liberaret:imo esset causa ipsoz:sed debent admīstra
ri post mundificationem ⁊ ante cibum ⁊ potum.

¶Et de maturatiuis qdē est semē alma
rū tritū cū lacte aut ficub⁹:aut cū ficubus
⁊ melle:⁊ ficus cū melle ipo.⁊ triticū mā
sticatū est bonū ad maturatiōem eoz.et
sil'r passe cōfecte cū baurach. Aut fic⁹ cuz
sinapi ꝓmixte cū oleo de lilio et medica
men aldemenul cognitū:et medicamen
de fermento notū:et medicamē cui inest
iste mod⁹ maturat. Re. butyri.ʒ.j.et me
diā fermenti acetosi.ʒ.i.et semis almaru
triti.et psilij oim añ.ʒ.i.ſ. lactis fici.ʒ.ij.
fenugreci ⁊ seminis lini oim añ.ʒ.v.bul
liat in lacte ⁊ admīstreť:ipm eni est iu
natiuū tēperatū.Et cū aldemenul diffi
culter venit ad pus ⁊ cum qete caliditas
grauis.tūc flebotoma venā que imbibit
ipm:deinde ventosa locum ⁊ non facias
istud in ꝓncipio:qñ egreditur sanguis
virulentis ⁊ retinebiť grossus ⁊ fiet illic
vlcus duz.Et qñ maturať ⁊ non aperiť
ꝓfora ipm aut cum medicinis aut cū fer
ro:aut ꝑm qꝺ dictum est in exituris.et de
bonis erumpentibus est istud:semen li
ni fumus columbinus.⁊ fermentum.

¶Hic Auicēna ponit spāles medicinas maturationis se
men almarum.i.ligue bouis scilicet eius species que ha
bet radices rubeas. ¶De ulcere Moro. Cap. xxxv.

Oc est apa molle ex carne addita
h qō accidit in carne rara. Et plm
eius sit in ano et vulua. et qñq
est saluū:et qñq est malignū doloroſuz.
¶In illo cap'o Auicēna determinat de quodā apate san
guineo qō dr moz. Dicit ergo Auic.hoc.s.morū est apa
molle nō intelligas molle:qz sit apostema flegmaticū:qz
si sic esset:tūc nō determinaret de ipo inter apata calida:
sed dicit esse molle:qz sit ex carne addita molli sanguinea
qō accidit in carne rara.i.molli supple vt in pluribus:qz
in tali loco maxime.⁊ plurimū generatur illa caro mol
lis. Et qñq est saluū vt quādo illa caro mollis sanguinea
est nō hñs malū coloré. Et qñq est malignū ⁊ doloroſū
vt qñ illa caro est dura ⁊ fusci coloris quia attinet nature
cancri.⁊ Aui.nō ponit curā eius:qz cura eius est solum
opatio manualis.s.incisio illi⁹ carnis ex toto. Intellige
tamen qꝺ si tale moz sit malignū doloroſum.tunc nō tan
gatur cū ferro cū attineat nature cancri:sed regaf solum
blādiēdo cū medicinis sicut regiť cancer.vnde cura eius
spectat ad capitulum cure cancri.

¶Tractatus scōs de apatibus frigidis et que currunt cur
su eorum. Capitulum.i.

Umores frigidi et q currūt
cursu eorū in corpe sunt fle
h gma ⁊ melācolia ⁊ vētositas
⁊ compositū ex eis.⁊ tu iam
scisti species eorum.

¶In precedenti tractatu determinat Auicēna de aposte
matibus calidis ⁊ curis ipoz. In illo secūdo tractatu de
terminat Auiccenna de apostematibus frigidis ⁊ curis
ipsorum. Et diuidutur pars illa in partes duas. primo de
terminat de apatibus frigidis in vniuersali.2° determi
nat de ipsis in speciali.2ª ibi in sequēti capitulo.(Et apo
stema albū molle ⁊c̄.)In ꝓmo aūt cap'o Auicenna duo
facit. Primo ponit diuisiōez humoz frigidoz in vniuer
sali. Secūdo penes illā diuisionē ponit diuisionē apatū
frigidoz in vniuersali.2ª ibi.(Et apostemata frigida aut
sunt flegmatica ⁊c̄.) Dicit primo qꝺ humores frigidi:et
que currunt cursu eorum. hoc qō dicit humores frigidi
referur ad flegma ⁊ melancolia:hoc aūt qō dicit.et que
currūt cursu eoz:referf ad ventositatē ⁊ ad cōposituz ex
eis.nam ventositas non est ꝓprie humor frigidus:quia
est imꝓprie humor:sed currit cursu humoz frigidorū:
eo qꝺ ventositas ꝓportionaf humori.cuz vētositas nō sit
aliud qz humor extēuatus sub forma vaporis.⁊ cuz hoc
etiam proportionaf plus humoribus frigidis:qz quāqz
ventositas nō sit a caliditate exclusa:tamē qz est in ea cali
ditas diminuta:eo qꝺ ventositas generaf ex hūoribꝰ ele
uatis a calore nō potēte ipos dissoluere.ſ ventositas ꝓ
portionaf humoribus frigidis ⁊ currit cursu eoz. Item
etiam compositū ex eis dicif currere cursu humoz frigi
dorū:qz quāqz in cōposito sint aliqñ hu.calidi admixti:
tamē currūt cursu humoz frigidoz:quia plus dñantur
ibi hu.frigidi.sicut quando dñanf plus humores calidi
dicif currere id totum compositū cursu humoz calidorū
vt dictum fuit supra in tractatu apatū caloz.sunt flegma
melācolia ⁊ ventositas ⁊ cōpositū ex eis.hoc qō dicit cō
positum pōt duplr itelligi ⁊ vtroqz modo itelligit ⁊ Aui.
Uno modo composituz ex eis.i.ex pluribus hu.frigidis
qz sicut cōponunf humores calidi adinuicem sicut cole
ra ⁊ sanguis.ita etiam possunt cōponi hūo.frigidi adin
uicē. Alio modo pōt intelligi cōpositū ex eis.i.ex humo.
frigidis ⁊ calidis.ita tn qꝺ dñenf ibi hu.frigidi:qz qñ cō
ponunf hu.calidi ⁊ frigidi adinuicē ⁊ dñanf ibi hūores
frigidi.tūc totū istud cōpositū dr currere cursu humorū
frigidoz:qz cōpositū noiaf a dñantiori.sed si dñarenf ibi
hu.calidi.tunc illud cōpositū diceref currē cursu humo
rū calidoz ⁊ nō frigidoz sicut dictuz est. Et tu iam sciui
sti spēs eoz.i.apatū frigidorū.ſ.in li.ꝓmo. Fen 2ª cap.de
egritudinibus compositis. ¶De inde cum dicit:

¶Et apata frida:aut iūt flegmatica:aut
melancolica:aut vētosa:aut composita.

¶In parte illa Aui. ꝑm ꝑdictã diuisionẽ hũoꝝ frigidorũ accipit diuisionẽ apatũ fridoꝝ: eo qꝫ apata frigida fiũt ex hũoꝝb⁹ fridis. ꝛ nõ ꝑm diuisionẽ hu. fridoꝝ accipit diuisio apatũ fridoꝝ. Et diuidit ps ista i ptes duas. ꝑmo ponit istã diuisionẽ. 2° subdiuidit ꝛ declarat mẽbra diuisionis illius. 2° ibi. Et apata flegmatica. Dicit ergo ꝑmo.

Sed hic est dubitatio. vt qꝫ Auic. sit diminut⁹ ꝛ sit superflu⁹. nã Auic. dic in p⁹ Fen 2ª ca⁹ de apatib⁹. qꝫ apata frida aũt fiũt de mã melica aut fiũt de mã f. attica aut aqsa aut vẽtosa. p hoc g̃ qõ ibi dic Auic. in ꝑmo videret esse hic Aui. diminut⁹. ꝑmo eo qꝫ Auic. ponit ibi apa frigidũ aqsum: hic aũt nõ. Itẽ etiã videt eẽ superfluus: qr ibi Aui. nõ ponit apa cõpositũ. hic aũt ponit ¶Dõm est ad hoc ꝛ ꝑmo ad ꝑmũ cũ ita arguis ipm eẽ diminutũ: qr nõ ponit h apa aquosum: ibi aũt ponit. Dõm est qꝫ Aui. sub apate flegmatico cõphẽdit apa aquosum: eo qꝫ aquositas ꝓportionat flegmati. nã sicut flegma est sanguis diminute cocr⁹: ita aquositas est flegma diminute coctũ. ¶Ad 2ᵐ cum ita arguis ipm de superfluo: est dõm qꝫ ibi Auic. hoc nõ expressit de cõpositis: dedit tñ ea satis intelligi qr ponẽdo simplicia itelligunt cõposita ꝛ maxime nõ curauit ibi ponere Auic. qr supr⁹ posuerat de apatib⁹ calidis qꝫ qdã sunt simplicia et quedã sunt cõposita. ꝛ ideo per istud dedit silr itelligere de apatib⁹ frigidis qꝫ quedã sunt simplicia ꝛ quedã sunt cõposita. hic aũt Aui. qõ ibi dedit intelligere expressit. ꝛ ideo nec est diminut⁹ nec est superfluus. ¶Deinde cum dicit:

¶Et apata flegmatica aut sũt simplicia ꝛ noiant apata mollia. Aut aquosa sicut accidit mẽbro aliquo vt in eo aggreget aqua sicut hydropisis ꝓprie. Aut dubelet i quo sunt sicut nodi lenes. Aut dure sicut scrophule et nodi duri.

In parte ista Auicẽ. subdiuidit ꝛ declarat mẽbra predicte diuisionis: ꝛ diuidit pars ista in ptes quattuor. ꝑmo subdiuidit apata flegmatica. 2° apata melancolica. 3° apata ventosa. 4° apata composita. 2ª ibi Et melãcolica. 3ª ibi Et ventosa. 4ª ibi: Et qñqꝫ cõponunt. Dicit g̃ ꝑmo. Et apata flegmatica aut sunt simplicia. nõ intelligas simplicia vt qr alie spẽs quas postea ponit apatuꝫ fiatico ꝓ sint cõposite: sed expone: aut sunt simplicia. i. laxa: qr fiunt ex flegmate laxo ꝛ molli vt est vndimia. ꝛ hoc est qõ subdit Aui. Et noiant apata mollia: aut. s. sunt apata fiatica aut aquosa sicut accidit ꝛc̃. aut. s. apostemata flegmatica sunt de dubelet in qbus. s. dubelet sunt sicut nodi lenes. i. molles: qr isti nodi fiũt ex flegmate molli. et ideo noiant nodi lenes. ꝛ sub isto gẽre cõphendunt etiã glãdule molles ꝛ differunt isti nodi lenes ab apate laxa ꝛ molli. Iꝫ vtraqꝫ fiãt ex flegmate molli: eo qꝫ nodi molles sunt separati a carne ꝛ inuoluti in cooperiorio: sed apa laxum est mixtuꝫ sube mẽbri ꝛ non separatũ. vnde flegma in nodis est collectũ in vno loco ꝛ separatũ a suba membri: sed in apate laxo est sparsum in membro ꝛ imixtũ substãtie membri: aut. s. sunt apata fiatica dura ficut sũt scrofule ꝛ nodi duri. ¶Sed tu dices h videt qꝫ Auicẽna dicat falsum. nam ipe dicit in ꝑmo lib. Fen 2ª capl'o de apatibus. qꝫ apatuꝫ que fiunt ex materia melancolica sunt tria genera. s. duricies cãcri ꝛ glãdulaꝝ genus ex qbus sunt scrofule ꝛ nodi. hic aũt dic qꝫ scrofule et nodi duri sunt apata flegmatica. ¶Respõde et põt haberi responsio ex quoda dicto qõ dic Auicẽna in capl'o õ nodis. nã nodi duri ꝛ scrofule sunt radicalr ex fiate. ꝛ ideo qr radicalr sunt ex flegmate Auicẽna hic enumerat ea iter apata flegmatica: sed qr in illo flegmate resoluit subtile ꝛ remanet grossuꝫ induratum. ꝛ ois humor induratus reducit ꝛ transit in natrã hũoris melãcolici. ideo scrofule ꝛ nodi quãtũ ad eoꝝ fa etuꝫ esse dicunt esse apata melãcolica ꝛ fiunt ex humore melancolico: qr fiunt ex flegmate idurato qõ cõuersũ est in nãm melãcolie. ꝛ illo mõ Auic. in ꝑmo libro cõnumerauit ea inter apata melãcolica. sic g̃ ad diuersa respexit Auic. h ꝛ in ꝑmo libro. ¶Ulteri⁹ nota qꝫ differũt scrofule ꝛ nodi duri. sicut ponit Auic. i ꝑmo. nã licet illa vtraqꝫ differãt a sclirosi ꝛ cancro ꝓ hoc qꝫ cancer ꝛ sclirosis sunt infixa ꝛ cõiuncta substãtie mẽbri: scrofule vo ꝛ nodi sũt separata: tñ nodi sunt magis separati a carne q̃ scrofule. naꝫ nodi sunt oino separati ab ea. s. carne in q̃ stant. Scrofule aũt sunt aliqualiter retente superficiei carnis et suspẽse i ipsa sicut postea ponet Auicẽ. ¶Sed tu dices vlteri⁹ sub qua istaꝝ spẽꝝ reponunt glandule: cũ postea in pseqndo de eis faciat mẽtionẽ ꝛ caplm spãle. ꝛ etiã Auicẽna in ꝑmo facit de eis mentiõeꝫ inter apostemata flegmatica ꝛ etiã inter apata melancolica. ¶Dõm est qꝫ glãdula ꝑma sui diuisiõe diuidit in duas spẽs. s. in glãdulam mollem ꝛ in glandulã durã. ¶Mollis glãdula est illa que fit ex flegmate molli sicut fiũt nodi lenes. ꝛ ideo talis glãdula cõprehendit sub hoc qõ dicit Auicẽna Aut debelet in qb⁹ sunt sicut nodi lenes. vñ dubelet lenis est sicut genus ad oĩa illa in qb⁹ est flegma molle ꝛ coadunatũ in loco vno Glãdula aũt dura est duplex. qdã est dura in vltimo duricie q̃ est ex melãcolia ꝛ flegmate idurato. ꝛ illa vocat scroffula vel nodus durus. vñ talis glãdula idẽ est quod scroffula vel nodus dur⁹. Ꝛ alia est glãdula dura qnõ habet illã duritiẽ vltimã sicut scroffule ꝛ nodi duri: iꝫ hꝫ duriciẽ aliqualẽ: vñ hꝫ matoriẽ duriciẽ q̃ nodi lenes vel glãdule molles ꝛ minoriẽ q̃ scroffule ꝛ nodi duri. ꝛ illa vocat absolute glãdula sicut apparet p Auicẽnã in ꝑmo libro. ꝛ talis glãdula reponit ab Auic in ꝑmo iter apata flegmatica. Nam vt dcm fuit ꝑus alio modo loqtur hic ꝛ alio mõ in ꝑmo. Et cõprehẽdit h Auic. talẽ glãdulã sub hoc qõ dic: Aut dura in qb⁹ sunt ꝛc̃. qr p hoc qꝫ dicit. aut dura: Auic. dat intelligere oĩa apata flegmatica dura in qbus est collectũ flegma duꝝ. ꝛ ideo p hoc qõ dic aut dura cõprehendit Auicẽ. glãdulas duras ꝛ scroffulas ꝛ nodos duros: ꝛ sic nodi lenes ꝛ glãdule molles dicunt, dubelet lenes. ita ẽt illa oĩa põt dici dubelet dure: et credo qꝫ Auic. itendat hoc cũ dicit: aut dura fic scroffule. Intelligeaũt vlteri⁹ qꝫ ex predictis appet qꝫ vlr quattuor sunt spẽs apatũ fiatico ꝓ ꝑm modũ ꝑm quẽ hic loqtur Auicẽ. naꝫ apata fiatica quedã sunt aquosa quedã sunt mollia. ꝛ quedã dubelet lenes ꝛ sub istis cõphẽdunt glãdule et nodi molles. ꝛ quedã sunt dubelet dure ꝛ scroffule ꝛ nodi duri. Intellige vlterius ꝑm qꝫ ponit Auic. in ꝑmo. qꝫ diuersitas illoꝝ apatũ flegmatico ꝓ ꝑm duriciẽ et molliciem nõ est nisi ꝑm grossiciei flegmatis diuersitatẽ ꝛ molliciẽ ipius ꝛ et⁹ subtilitatẽ ꝛ laxitatẽ ipi⁹ duriciei. Et Aui. vltra h addit ita vt qñqꝫ melancolicis sint similia. ꝛ qñqꝫ videntur ventosa ꝛc̃. ¶Deinde cum dicit:

¶Et melancolica aut sephiros cancer: ꝛ tu scies differentiam inter vtrosqꝫ.

¶In ista pte Aui. subdiuidit. et declarat 2ᵐ mẽbrũ ꝑdicte diuisiõis. s. apata melãcolica. ꝛ dic. Et melãcolica supplesunt aut sephiros aut cãcer. ita qꝫ duo ponit gẽra vel spẽs q̃ fiunt ex mã melãcolica. s. sephyros ꝛ cãcer. Sꝫ Aui. in ꝑmo Fen secũda capl'o de apatib⁹ dicit qꝫ illoꝝ gdẽ que fiunt ex materia melancolica tria sunt genera. s. duricies: cancer ꝛ glandularuꝫ genus: ex quibus sunt scroffule ꝛ nodi ꝛc̃. Et tu respondeas ad hoc sicut dictum fuit. Naꝫ Auic. hic scroffulas ꝛ nodos cõnumerat inter apata flegmatica: qr radicaliter sunt apata flegmatica. Sed Aui. in ꝑmo cõnumerat ea inter melancolica: eo qꝫ flegma illud est conuersum in materiam melancolie ꝓpter qõ est induratum. nam alio modo loquitur hic et ibi. Et tu scias differentiã inter vtrãqꝫ. s. inter sclirosim ꝛ cancrum in capitulo de cancro. ¶Deinde cum dicit:

¶Et ventosa aut sunt eleuatio: aut inflatio. et eleuatio qdē est qñ vētositas pmiscet subē mēbri. ⁊ inflatio est qñ est vētositas aggregata in spatio vno fixa in eo.

¶In parte ista Aui. subdiuidit ⁊ declarat tertiū membrū ꝑdicte diuisionis. s. apata ventosa. Et dicit q apta ventosa aut sunt eleuatio aut inflatio. Et videte b vt dicit Aui. eleuatio dicit in ꝑmo lib. cazefia. Uñ dicit ipse in ꝑmo q apata ventosa ſm duas diuersificant spēs. Una est cazefia. altera est inflatio. Uñ Auic. ibi vocat cazefiam: hic vocat eleuatiōez. Et modo Aui. oñdit qd est eleuatio ⁊ inflatio. Et dicit qō eleuatio est qñ ventositas expāsa. s. in mēbro permiscet vaporī. s. flegmatis ⁊ pmiscet etiam. s. ventositas subtilē membri. Sed inflatio est qñ ventositas est aggregata in vno spacio ⁊ fixa i eo. Et ex hoc qō b dicit Auic. habet etiā dīrntia inter eleuatiōez ⁊ inflāmatiōez. Uā vt dicit Auic. in ꝑmo lib. Eleuatio ⁊ inflatio differūt duobus modis. essentia ⁊ cōmixtura. hoc est differunt p essentiā ⁊ cōmixturam. i. ſm situm. Differūt ſm essentiā: qr eleuatio causat ex vētositate pmixta vaporī flegmatis. Et intelligo vaporī flegmatis id ē humiditati subtili flegmatice: sed inflatio fit ex vētositate pura. Differūt etiam ſm situm: quia ventositas in eleuatiōe est pmixta ⁊ expāsa in suba membri. ⁊ ideo caceza et eleuatio nō resistit tactui: imo inuenit post eā tactus mollē: sed in inflatiōe vētositas est aggregata ⁊ sepata a mēbro ⁊ fixa in vno loco. ⁊ si tangatur resistit tactui resistentia multa aut pauca: sicut dicit Auicen. in primo libro. Deinde cum dicit.

¶Et qñqz cōponūtur illa apostemā adinuicem ⁊ cum calidis ex eis.

¶Hic Aui. subdiuidit. ⁊ declarat quartū membrū ꝑdicte diuisi. s. apata composita vt dicit. Et qñ componunt ista apa. s. frigida adinuicē ⁊ cuz calidis ex eis. i. ⁊ qñqz cōponunt calidis: quasi vult dicere Auic. q apata composita frigida sunt duplicia. quedā sunt cōpōsita ex plurib⁹ humoribus frigidis. vñ tunc cōponunt apata frigida adinuicez. ⁊ quedā sunt cōpōsita: vt quia frigida sint cōpōsita cum calidis: sed tū predominātur ibi humores frigidi.

¶De apate molli flatico qō noiat vndimia. Cap. iii.

Et apostema album molle in quo nō est caliditas et quanto e plus materia est subtilior ⁊ magis madida ē mollificatio ei⁹ vehemētior ⁊ digitus facilius penetrat in eo quod comprimit cum prohibitione eius quod est in eo quod nō est in eleuatione: et quanto plus materia est grossior: est ad duriciem et frigus declive.

¶Supr⁹ Auic. determinauit de apatib⁹ frigidis in vli. In ista parte Aui. exequitur ō ipsis in spāli. ⁊ diuidit ps ista in ptes ꝙtuor. ꝑmo determiat ō apatib⁹ frigidis flegmatis. 2° determiat de apatib⁹ frigidis melācolicis. 3° determiat de apatib⁹ fridis vētosis. ⁊ 4ª determiat de apatib⁹ fridis cōpositis. 2ª ibi. (Apa duz notatū sephyros ⁊c.) 3ª ibi (De apatib⁹ vētosis est ⁊c.) 4ª pōt assignari ibi (Est vt accidat snp tres corpis pustula qdaz inflās ⁊c.) Prima ps in qua determinat de apatib⁹ frigidis flaticis diuidit in ptes ꝙtuor. In prima pte determinat de apate molli. In scda pte determiat de nodis tā de nodis lenibus q̄z de nodis duris. In tertia pte determiat de glādulis. In 4ª pte determinat ō scrofolis. 2ª ibi (Nodi sunt debelet) 3ª ibi (Quandoqz generat in qbuscā mēbris apa glandosum) quarta ibi. (Scroffule similantur nodis) Non autē determinat Auicen. hic de apostematibus aquosis: eo q apostemata aquosa nō generāt nisi in mēbris ōterminatis. sicut hydropisis aquosa est egritudo ꝓpria epatis. et hernia aquosa est egritudo ꝓpria burse testiculoꝝ. silr q accidit in craneo de aquositate est egritudo membri appropriati. ⁊ ideo quia talia apostemata aquosa sunt egritudines particulares ⁊ determinate. ⁊ ad hūc librum nō spectat determinate de egritudinibus appropriatis: sed spectat hoc ad tertiū librū. ideo hic Auicen. nō determinat de apostematibus aquosis: sed in tertio libro ſm q ibi apparet. ¶Uel posset diuidi illa ps aliomodo magis artificialiter: ita q diceret q illa ps diuiditur in ptes tres. In ꝑma parte determinat de apostemate figmatio molli In secūda parte determinat de dubelet lenib⁹. In tertia parte de dubelet duris. secūda ibi (Nodi sunt dubelet) 3ª ibi (Scroffule similantur nodis) In ꝑmo ergo cap. Aui. determinat de apostemate flegmatico molli qō dicit vndimia. Et diuiditur pars hec in duas. primo determinat de ipso theorice. secūdo practice. ibi secūda (Euacuatio quidez cum solutione ⁊c.) Prima pars etiam diuiditur in quatuor. ꝑmo ostendit quid est vndimia et pōt signa ipsius. secundo ponit causam ipsius. tertio ponit signa p que differt ab apostematibus melancolicis. quarto quia vndimia pōt accidere ex pcussiōe ⁊ ex causa pmitiua: tamē hoc ē raro. aliqñ tamē ex causa antecedenti. et hoc est vt plus: oñdit quomodo aliquando vndimia pōt accidere ex cā pmitiua ⁊ ponit signū p qō differt ab ipsa vt accidit ex cā aūt. 2ª ibi. Et pōm eius ⁊c. tertia ibi: Et differt vndimia. quarta ibi: Et quādoqz accidit expcussiōe. Dicit ḡ ꝑmo. Est. s. vndimia apa albuz ⁊c. qō nō est in eleuatiōe.

Et tu dices: istud nō videt vez: qr Aui. dic in ꝑmo. vt dcm ē supra q eleuatiōem inuenit sensus mollē. ergo eleuatio etiā cedit impressioni digiti sicut ⁊ vndimia. ¶Preterea Auicen. dicit statim post: q vndimia est de genere eleuatōis. quomodo ergo dicit b Auicēna q nō est in eleuatiōe. ¶Tu potes respondere sic. quādo Auicē. dicit q nō est in eleuatiōe itelligē tanta impressio digiti sicut est in vndimia: qr in eleuatiōe est aliqua vētositas que resistit aliquo modo impressioni digiti: in vndimia aūt non. ¶Ad ꝑmū ḡ qō tu arguebas: qr tu dicis. Auicēna dic in ꝑmo q eleuationem inuenit sensus mollem. Dōm q Auicē. intelligit hic per respectū ad inflatiōez que inflatio resistit ita impressioni digiti q nulla quasi in ea appet ipressio: sed in eleuatiōe apparet ipressio digiti: sed nō adhuc est ibi terminata impressio digiti sicut est in vndimia. ¶Ad secundū quod tu arguebas: quia dicis Auicēna dicit statiz post q vndimia est de genere eleuationis. ¶Dōm est q Auicē. noluit oīno q vndimia eēt de genere eleuatiōis: q: tunc vndimia esset apostema vētosuz: sed voluit per hoc q̄ dixit q vndimia ē de genere eleuatōis hoc est q vndimia cōuenit cū eleuatiōe: qr cōuenit cū ea quodāmodo ipressione digiti: qr eleuatio fit ex ventositate permixta humiditati subtili flegmatice. ⁊ iō digitus imꝑmit in ea fic⁹ imꝑmit i vndimia: sed differt vndimia ab ea: qr est i vndimia maior impssio: qr vndimia fit ex humiditate subtili flegmatica sine vētositate: sed eleuatio est cum aliqua vētositate: ⁊ ideo p hoc q Auic. dicit h q nō est in eleuatiōe possumus dicere q tangit dīrntiam inter vndimiā ⁊ eleuationem. Cum aūt dicit inferius et est de genere eleuationis: possumus dicere q tangit cōuenientiā iter vndimiam ⁊ eleuationē. ¶Sed ex predictis ergo pz q Aui. in ista parte ponit signa ipsius vndimie. ⁊ p eadem signa oñdit dīrntiam ipius ab apatibus ventosis: qr p illa signa differt vndia ab eleuatione. ⁊ si p illa signa differt ab eleuatione Auicen. excludit implicite q multo fortius differat p illa signa ab inflatiōe cum min⁹ cōueniat vndimia

cū inflatiōe q̄z cū eleuatiōe: eo q̄ in inflatiōe est pura vētositas: vt dictum est ꝓus. Et quāto materia flegmatica vndimie est ꝓus grossior ꝛc̄. ¶Deinde cuz dicit:

¶Et plurimū eius est a vapore flegmatis ꝛ est de genere eleuationis.

¶Auicēna ponit hic cām ipi⁹ vndimie q̄ztū ad cām materialē. Dicit ergo. Et plurimū eius fit a vapore flegmatis id est ab hūiditate ſubtili flegmatica. vñ nō intelligit hic per vaporē ventositatē: ſed intelligas hic p vaporē humiditatē ſubtilē flegmaticā: que quidē ꝓpter ſuā ſubtilitatē aſſimilatur nature vaporis. Et est de genere eleuationis expone hic ſm q̄ dictū est ꝓus. ¶Et intellige circa iſtaz partē q̄ hoc qō dicit Auic. Et plurimū eius ꝛc̄. potest referri ad idem apa ꝛ ad diuerſa apata. ſi referatur ad idez apa tūc erit ſenſus: et plurimū eius. i. maior pars hūoris apatibus vndimie est hūiditas ſubtilis flegmatica. Dicit aūt Aui. plurimū: q̄ poſſibile é q̄ cū illa materia ſubtili multa admiſceatur aliquid materie groſſe et flegmatis groſſi. Si aūt iſtud referaf ad diuerſa apata tunc erit ſenſus: ꝛ plurimum eius. i. vtplīm ꝛ plurima apata vndimie fiunt ex tali vapore flegmatis. Dicit aūt Aui. plīm: quia aliquādo poſſe est q̄ vndimia nō fiat ex materia flegmatica ſic ſubtili: ſed fit ex materia groſſiori: licz etiā illa ſit ſubtilis p reſpectū ad materiā alioꝝ apatū flegmaticoꝝ. Et ꝓpter hoc Auic. dixit ꝓus. ꝛ q̄z⁹ plus est materia groſſior est ad duriciē ꝛ frigus decliue pl⁹ ꝛc̄. ¶Deide cum dicit:

¶Et differūt vndimia ab apoſtematib⁹ melancolicis per paucitatem duriciei et paucitatem obfuſcationis.

¶Auicen. ponit differentiā vndimie ab apatibus melancolicis. ꝛ patet. Tunc ſequitur illa pars:

¶Et qñ accidit ex pcuſſiōe ꝛ ſili b⁹ et nō occurrit materia q̄ attrahit ad locū eius niſi flegma: tūc nō apaf ꝓter apa flegmatis: ꝛ illud est paz ꝛ nō euānatur ex dolore.

¶In iſta parte: q̄ vndimia aliqñ pōt accidere ex cā ꝑmittua ꝛ hoc raro: ꝛ aliqñ ex cauſa antecedēti ꝛ hoc est vtplurimū. ideo Aui. oſtēdit quomodo aliquando vndimia ꝓt accidere ex cauſa ꝑmittua. ꝛ ponit ſignuz p qō differt ab iſpa vt accidit ex cauſa añti. Dicit g̃. Et qñ accidit ex pcuſſione ꝛc̄. q̄ſi vult dicere Auic. q̄ quādo ꝓtingit q̄ currat mā flegmatica ex pcuſſione ad locū. tūc ille locus apatur apate flegmatico. ꝛ fit ibi apa flegmaticū ex cauſa ꝓmittua. Et illō est paz. hoc est. ſed raro est q̄ ex pcuſſiōe currat materia flegmatica ad locum et fiat ibi apoſtema flegmaticuz ex pcuſſiōe. Et cauſa hui⁹ est: q̄ raro accidit ex cā ꝑmittua apa flegmaticū: q̄ vtplurimū materia q̄ currit ad membrū ꝓpter cām ꝑmittuā est ſanguis ꝛ ſpiritus ꝛ hūiditas calidi ꝓmo: q̄ humiditas calidi plus abūdat in corpore q̄z frigidi: cū vita ſit calm ꝛ humidū: ꝛ ideo cum pls abūdent in copore cuiꝰ ſūt parati currere. Itez etiaz q̄ ſunt magis mobiles q̄z frigidi: ideo citius currūt ad locum. Itez etiā q̄ inſtra nature cum quib⁹ ſe defendit ſūt ſanguis ꝛ ſpūs. ꝛ ideo cū ex cauſa ꝑmittua accidat dolor. tunc virtus regitiua totius ſentiens nocumentum currit illuc vt defendat cū ſuis armis ꝛ inſtrīs. ſ. cū ſanguie ꝛ ſpiritu. Ex hoc g̃ habef q̄ vtplurimū humiditates currētes ad locū pcuſſiōis ſūt ſanguis ꝛ ſpūs ꝛ hūores calidi. Patet g̃ ex iſtis trib⁹ cauſis. q̄re raro accidit apa flatuū ex cā ꝑmittua: imo vtplīm accidit apa calm ꝛ maxime ſanguis. cōtingit tñ aliqñ q̄ accidit apa flegmaticū vt ſi i loco illo abūdent hūores flegmatici ſicut est maxime in iūcturis in q̄bus abūdet flegma vl⁹ſic in corpe multū flegmatico. tūc ꝓpter pcuſſionē currit materia multuz flegmatica ad locū ꝛ apatur locus apate flegmatico. Et nō euānat ex dolore. ¶Dic Aui. ponit ſignū per qō differt vndimia vt accidit ex cauſa ꝓmittua ab iſpa vt accidit ex cauſa añti: q̄z in vndimia q̄ fit ex cauſa añti vel null⁹ vel paucus dolor est niſi eſſet ibi admixtio alteri⁹ humoris calidi: ſed in vndimia q̄ fit a cā ꝑmittua eſt dolor rōne ꝓtuſionis ꝛ ꝓtriſōis que fit in carne ſeparātis cōtinuū. ꝛ ſicut differt vndimia a cā añti: ꝛ vndimia a cā ꝑmittua i dolore. ita etiā differt in cura rōne doloris. vt poſtea videbīf. ꝛ ꝓpter hoc Aui. q̄z cauſa añs ꝛ cā ꝑmittua diuerſificant curā apatis ſtatui facit h mentiōez de cā ꝑmittua. et poſuit ſignū p qō dīt vndimia vt ipſa est a cauſa ꝓmittua ab iſpa vt est a cauſa antecedenti. ¶Curatio apoſtematis mollis. Cap̄lm. iii.

c Vacuatio qdē q̄ fit cū ſolutiōe ventris ꝛ abſtinentia ab eo qō generat flegma eſt res que eſt neceſſaria: ꝛ cum factum fuerit iſtud oportet vt fit repcuſſio eius in ꝓncipio cū eo qō agregat exiccatiōem ꝛ reſolutionē: ꝛ oz vt fricef locus cuz mandili fricatione dura: deinde adminiſtrentur ſup iſpm exiccatiua. ꝛ nō opz vt cōtingat iſpm aqua: ꝛ de illis que bona ſunt in ꝓncipio est vt adminiſtref ſup iſpm ſpōgia noua infuſa in aceto cōmixto aut infuſa in qua baurach ꝛ cineris. In ſubſtantia enim ſpongie ſunt exiccatio ꝛ reſolutio.

¶Superius determinauit de apoſtemate flegmatico qō dicitur vndimia qō fit ex flegmate molli ſubtili theorice. In iſta parte determiat de ipſo practice in ponēdo ꝓmo curā ipius quātū ad vniuerſalia que reſpiciunt totū corpus. 2° quātuz ad localia. 2° ibi (Et cū factū fuerit illud) Dicit ꝓmo ꝛ pz. Tunc Auicēna ponit curam ipſius quantum ad localia. Et diuiditur pars iſta in duas ptes. In primo ponit curā ipius quantū ad localia vt est quedā egritu. 2° incidentaliter ponit curam ipſius quātum ad localia: vt illud apa eſt acciſ. ꝓñs ad aliaz egritudinē. ſecūda ibi (Et quādoq̄ cōfert molliciei accidēti) Prima pars diuiditur in duas. Primo ponit curā vndimie vt fit a cauſa añtecēdenti. ſecūdo ponit curā ipſius vt fit a cauſa ꝓmittua. ſecūda ibi (Et quando est cū hoc dolor ꝛc̄.) Prima pars diuidit in partes duas. ꝓmo ponit curam vndimie quātuz ad localia abſolute. in ſecūda parte ponit curam quātū ad localia per reſpectū ad membrū. ſecunda ibi (Et cū hoc apoſtema est i membro neruoſo) Prima pars diuiditur itez in partes tres. ꝓmo ponit curā ipius quantū ad ꝓncipiū. ſecūdo quantū ad augmentū. tertio quantū ad ſtatum. ſecūda ib (Et quotiens additur egritudo) tertia ibi (Et apud ſtatū peruenīat) Dicit ergo primo. Et cum factum fuerit illud. ſ. euacuatio et abſtinēna tunc oportet vt eius repcuſſio in ꝓncipio ꝛc̄. hoc est tunc opz vt in ꝓncipio adminiſtrenf repercuſſiua admixta cum reſolutiuis exiccatiuis ſtipticis. ¶Juxta qō nō q̄ in ꝓncipio cuiuſlibet apatis q̄ztū est de ſe ſiue ſit calidū ſiue frigidū cōpetūt repcuſſiua ſm qō dicē Aui. in ꝓmo. ꝛ vt etiā dcm fuit ꝓus in tractatu apatum caloꝝ: tñ in apoſtematibus calidis debēt poni repcuſſiua pura: ſed in apatibus frigidis debēt miſceri cū calidis ſtipticis. ſicut ponit Auicēna in ꝓmo. Fen 4ª. in cap̄lo de curatiōe apatū in generali: eo q̄ rōne materie frigide ſi repcuſſiua apponerenf pura in apoſtemate frigido induraretur materia pls ꝛ in frigidaretur magis. ꝛ ideo debent admiſceri cum calidis

et stipticis: ꝛ debēt esse iste medicine calide stiptice deficcatiue rōne phlegmatis qō est humidū: frigidū ꝛ viscosum. Et oꝫ vt fricef locus. ſ. primo ante q̄ ponaf medicamen: ꝛ hoc fit vt apiant pori: ꝛ p ꝓs possit in mēbrū vtus medicine citius penetrare. Deinde. ſ. post frictionē administrenf sup ipm exiccatiua. i. resolutiua mixta cū aliquibus repcussiuis. Et nō oꝫ vt cōtingat ipm aqua: eo q̄ aqua nocet ei ratione duplicis qualitatis quā habet. primo: quia est nimis frigida ꝛ nimis repcussiua. Unde nō solū nō cōpetit in hoc aposteme: ideo etiā vt dictū fuit prius: vitaf in apate calido sanguineo sicut in phlegmōe. Item etiā rōne humiditatis nocet ei: q: in isto apate competit resolutiua exiccātia: aqua vero est humectatiua: et ideo oꝫ vt nō tāgat illō apa aqua: nec calida nec frigida. ¶ Et intellige hic qō dicit hic Auic. de aqua simplici: q: de aqua cōmixta nō esset vex sicut est aqua marī ꝛ aqua cineris ꝛc. ¶ Et de illis que sunt bonam ꝓncipio est vt administrenf ꝛc. q: illud medicamē rōne spōgie est exiccatiuū ꝛ resolutiuū: vt dixit Auic. rōne aceti est quodam modo repcussiuū: q: acetū est frigidū ꝛ siccū: licet nō sit nimis frigidū cū in eo sint quedā partes calide: vt ponit Auic. Item etiā acetū est bonū in hoc apate ratione incisionis quā facit in materia phlegmatica: aut ꝓ ꝛ infusa in aqua baurach ꝛ cineris: ita q̄ ex oīnibus istis fiat vnū medicamen vt infundaf spongia in aceto ꝛ in aqua cineris ꝛ baurach ꝛ administref. Et itelligē q̄ id medicamē ꝓ ceteris valet in mā ista phlegmatica subtili vt multotiens sum expertus: immo adeo operabitur q̄ mirabert de eius effectu. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et quotiēs addiē egritudo ponaf acetum in quo infundiē spongia fortius parum: ꝛ apud statū ꝓueniat cū ipo finis in fortitudine: ꝛ administreē solū cū spongia: ꝛ pmixtū cū oleis vehemētis resolutionis: ꝛ ī illa hora iterū administra spōgiā infusam in aqua cineris fici ꝛ vitis et ilicis: ꝛ similiū. et oportet vt cōprehēdat spōgia oīa latera ne declinet materia ad latus aliud. ꝛ q̄ñq̄ administras loco spōgie cū nō inueniē pannū duplicatū ī duabus tunicis cū aqua cineris: ꝛ q̄ñ assidūatur sup ipum vna vice post aliā fortasse sufficit: ꝛ aqua calcis est fortioꝛ. Et de illis que cōferūt iterū est oleū ro. cū aceto et sale ꝛ sulphure cōbusto: ꝛ ipm sulphur est bonū: ꝛ cicer cū aqua caulis est mirabilis iuuamēti. Et memite ī principio soluz ꝛ cū quibusdā exiccātibus calidis est bonū: ꝛ strictura cū ligamētis ꝓfert ei in quo nō est materia grossa. et oportet in illa ligatura vt sit inceptio ab inferiore ad supius. et succus myrti est bonus ī ꝓncipio: et bonitas eius post illud est vt cum eo cōficiantur medicine post.

¶ Auic. ponit curā istius apatis q̄ntū ad augmentū: ꝛ dic: Et quotiēs addif. i. augmētaf. ſ. id apostema: hoc est dicere q̄ñ id apostema peruenit ad tēpus augmenti: ponatur acetū in quo infundaf spongia fortius parum. Ratio autem huius est: quia q̄nto plus id apostema recedit a ꝓncipio ꝛ ꝓcedit versus alia tēpora: tāto in ipso debēt augeri calefactiua ꝛ exiccatiua. Nunc aut acetū q̄ est fortius idest magis acre est magis calidū ꝛ magis deficcatiuum: q: q̄nto acetū est magis acre tāto calidius etiā ꝛ siccī⁹: ſm q̄ ponit Aui. in. 2. li. in ca. de aceto. Sic ergo tunc quādo id apostema peruenit ad tēpus augmenti debet permisceri acetū fortius parū. Et apud statum. In hac pte ponit curā ipius per medicinas que competūt in aliis temporibus. ꝛ dicit: Et apud statum peruenaf cum ipso scz aceto finis in fortitudine: hoc est q̄ sit acetū fortissimum: Et ratio huiꝰ est: q: in statu competūt adhuc magis deficatiua q̄z in principio ꝛ augmēto. ꝛ ideo cū acetū q̄nto est magis forte tāto est magis deficatiuū. ideo in statu debz esse acetū q̄ administraf fortissimū: ꝛ pmixtū cū oleis vehemēs resolonis sicut est oleū laurinū ꝛ oleum de ruta. Et de illis que cōferūt vbicūq: est oleū ro. ꝛc. id medicamen si in eo misceref multū de oleo ro. ꝛ aceto cōpeteret in ꝓncipio vel in augmēto: si aūt misceref de istis parum et multū de sale ꝛ sulphure: tunc esset bonū i statu. Et memithe in principio solū ꝛc. Hic Auic. cōfundit quoddam medicamē quod cōposuit in ꝓncipio solū: Nam medicamē est mixtū ex repcussiuis ꝛ resolutiuis. Et strictura cū ligamētis confert ei in quo nō est materia grossa: q: quādo materia est multū subtilis tūc per fortē strictura cōsumitur ꝛ delitescit. Si aūt materia esset nimis grossa non cōsumeref. Et succus myrti est bonus in ꝓncipio. Intellige hic mixtus cū aliquibus calidis deficcatiuis: ꝛ bonitas eius. ſ. succi myrti post id. i. post principiū est vt cū eo cōficiant medicine post. i. medicine que ꝓferunt post ꝓncipiū vt sunt materie predicte que administrant in statu et in augmēto. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et cū hoc apostema ē ī mēbro neruoso spisso aut ligamēto: aut chorda: permisceaē ī medicis qō incidat cū lenificatiōe.

¶ Auic. postq̄z posuit curā vndime q̄ntum ad localia absolute: hic specificat predictā curā per respectū ad membrum. Dicit ergo. Et cū hoc apostema ꝛc. tunc opz vt misceatur in medicinis. ſ. predictis: q: incidat. ſ. acetuz est id qō incidit: cū lenificatione. i. cū lenitate: hoc est dicere: q: quando id apostema est in membro neruoso spisso aut in ligamēto aut chorda: tūc oꝫ vt in medicinis admisceatur acetū lene: ꝛ nō vult forte: ꝛ hoc est ratione mēbri ī quo ē tunc id apa: q: acetū nocet talibus mēbris. ꝛ ideo opz q̄ tūc acetū nō sit multū forte. Item q: si esset forte multum quādo apostema esset in talibus mēbris cū id apostema q̄ñ est in istis mēbris spissis sit magis durus ꝛ minuꝰ resolubile ꝓpter spissitudinem pozoꝝ istoꝝ membroꝝ posset resoluere magis subtile ꝛ relinquere spissum ꝛ duꝝ: ga acetū multū forte fortiter exiccat. ꝛ ideo exiccaret subtile et relinqueret grossum induratū. Sic ergo tūc in mēbro neruoso spisso oꝫ q̄ acetū q̄ miscef cū medicinis sit lene sed in mēbro carnoso debet esse fortius: quia acetū nō nocet mēbro carnoso sicut neruoso: Item etiā in mēbro carnoso materia magis est resolubilis cum sint pori magis apti ꝛ magis subtiles. ꝛ ideo in tali mēbro debet esse medicina fortius exiccatiua: ꝓpter q̄ ꝛ acetū debet esse ita li membro forte: cum tunc magis deficcet: vt dictū est supra. Tunc sequitur illa pars:

¶ Et q̄ñ est cū hoc dolor ꝓpter causaz q̄ dicta est: tūc oportet vt sedeē dolor in primis cū his que sunt sicut ysopus humida et vinū coctū: ꝛ cerataria ex oleo et vt admisteē ebrioca cū vino stiptico nigro

¶In qua parte Auic̄.ponit curā ēgtū ad localia vndimie que facta est a causa ꝓmitiua. ¶ Juxta quod notādū q̄ vndimia facta a causa antecedēti nō differt i cura ab vndimia facta a cā ꝓmitiua nisi ratiōe doloris qui est in vndimia facta a causa ꝓmitiua:sedato aūt dolore eadem est postea cura vtriusq;.t ideo empla que ponit Aui.ponit i vndimia facta a causa ꝓmitiua sedato dolore.cōpetūt etiā in vndimia facta a causa aīcedēti.Duo ergo facit Auic̄. primo ponit curā vndimie facte a causa ꝓmitiua rōne doloris.2° ponit curā ipsi° sedato dolore. 2ª ibi: (Et post id administrek.)Dicit ergo ꝓmo.Et q̄n cū hoc.i.cū isto apostemate est dolor ꝓpter cām que dicta est.s.ꝓpter pcussionem vel aliā cām ꝓmitiuā:tunc oz vt sedek dolor in ꝓmis cū eis que sunt sicut ysopus humida.ysopus humida est sordities t pinguedo illa que aggregaf super lanā ylioꝝ ouiū:t apparet illa pinguedo maxime q̄n lauaf lana:quia quādo illa lana lauaf supnatat talis sordities et illa colligif t reseruaf:t talis dicitur ysopus humida:ad differentiā ysopi sicce que est herba que vocatur ysopus. Vocaf aūt talis herba ysopus sicca:quia est cōplexionis sicce.talis aūt sordes t pinguedo vocaf ysopus humida: quia est cōplōnis humide.t ideo q: ysopus humida est cōplōnis calide t humide:vnde est resolutiuū lene:et talia sunt mitigatiua doloris qui accidit ex attractione t cōtusione.ideo ysopus humida est bona in sedādo in ꝓncipio dolorē vndimie que fit a causa ꝓmitiua. Et vinū coctum.i.sapa q̄ est resolutiuum lene:t per ꝓns est mitigatiuum doloris. Et cerotalia ex oleo:intellige ex oleo resolutiuo leni:ficut est oleū camomille: quia talia olea sunt quē sedāt dolorē qui accidit ex causa ꝓmitia. t supple oz vt administrek vinū coctū t ysopus humida cuz vino nigro stiptico:quia vinū nigrū stipticū deficcat quodāmodo t resistit fluxui humi.ad mēbruz rōne sue stipticitatis. Unde bonū est miscere tale vinū cū ysopo humida et vino cocto q̄ sunt calida t humida.¶ Deinde cum dicit:

¶Et post illud administrek cū cinere et similib°:t de epithimatib° bonis ē vt sumak myrrha t liciū t cipri t aloes t crocus t acatia t boliarmeni paꝝ t cōficiantur cū aceto t aqua caulis.t itez folia tamarisci et sal et oleū et bolūarme.emplastrato cū aceto. et itez ei quidē cui° antecessit dolor sumank sordes balnei t bulliant cū aqua t inspissek cū calce que ponatur in ea donec fiat sicca massa mollis t liniak:t itez liniank loca cū oleo et ponak desup spōgia:aut lanā imbibita aceto: et fligek sup ipm.et medicamē de fermento est iuuatiuū:t de eis q̄ sunt iuuatiua ē vt sumank folia lilij t cōterank bene t exprimank t supponank:est eīn mirabile. t similiter alumē t liciū contrita cū aceto et aqua cineris:t de epithimatib° fortis iuuamēti est istud:stercus vaccinū t olibanū t storax:t vsnee t calamus aromatic° et spica t absinthiū t oia iuuatiua et omnes medicine ꝑdicte in areolis apostematū rememorate in antidotario.

¶Auic̄.ponit curā vndimie facte a causa ꝓmitiua q̄n doloꝛ est sedatus.Dicit ergo. Et post illud.i.post sedationē doloris administrek cū cinere:t silib°.i.curek cū deficcatiis: et cū cinere t emplis filibus resolutiuis t fortiter deficcatiuis.Et tūc Aui.ponit illa empla deficcatiua. et patet. ¶Ex dictis ḡ apparet q̄ cura apatis phlegmatici facta a cā ꝓmitiua est ꝓmo sedare dolorē:t id fit cū resolutiuis lenibus sicut sunt empla cala t humida tēperate:t ió in ꝓncipio talis apatis cōpetūt resolutiua tēpate qualia sūt calida t humida tēperate:t nō cōpetūt in eo resolutiua t exiccatiua fortia:eo q̄ ista augerēt dolorē.¶ Nā doloꝛ accidit ex cōtusione t a cā ꝓmitiua: mitigaf cū resolutiuo leni t augef cū resolutiuo t exiccatiuo fortū sicut pōt apparere ex ꝑdictis in tractatu apatū calidoꝝ:t apparebit etiam p Aui.in tracta.de attractiōe t cōtusione. Sedato autem dolore.Tūc postea cōpetunt resolutiua t exiccatiua fortia qualia cōpetebāt in vndimia facta a cā antecedēti. Et ꝓpter hoc Aui.illa empla que ponit hic cōpetūt etiā et cōferūt in vndimia facta a cā antecedēti. ¶ Et iterū ei cui antecessit doloꝛ.i.apati phlegmatico facto a cā ꝓmitiua sumatur sordites balnei ꝛc̄.t hec intellige tam sedato dolore.Tunc sequitur illa pars:

¶Et q̄nq; cōfert molliciei accidenti in apatib° ꝑgnantiū vt submergak sūmitas cāne de qua fiūt scope in aceto t ponatur desup:t meli° eo est illud qō fit post ꝛtritionē ex chimolea cum aceto et anetū: et de embrocis decoctio caulium et aneti: aut decoctio corticum citri.

¶In qua parte Aui.postq̄ posuit curā ēgtū ad localia istius apatis vt est quedā egritudo p se:in ista pte ponit curā ēgtū ad quedā localia vndimie vt est ꝓns aliā egritudinē Et duo facit. ꝓmo pōt curā ipius vt est ꝓns ꝑgnationē. 2° vt est ꝓns hydropisim et alias egritudines cazefie. 2ª ibi:Et molliciei que ē sequēs. Dicit ꝓmo.Et q̄nq; cōfert molliciei accidēti in apatib° ꝑgnantiū:in pregnatib° propter hūiditates phlegmaticas corruptas exītes in corpore ꝓpter retētionē mēstruoꝝ solēt accidere t maxime in extremitatib° lacertoꝝ vel mēbroꝝ sicut in pedib° q̄dā inflationes ad modū apatis mollis phlegmatici: t submergaf summitas cāne ꝛc̄.p summitates cāne intelligit quosdā flores cannaꝝ paruaꝝ.Et melius eo est id quod fit post cōtritionē:hoc est:Et melius emplīm est si isti flores nō solū submergank in aceto:sed conterank cū aceto et ponantur desuper.¶Deinde cum dicit:

¶Et molliciei q̄ ē sequēs hydropisim et egritudies alias q̄rit cura que est cause.

¶In pte ista ponit curā vndimie q̄ sequit hydropisim et alias egritudines cazefie.Dicit ergo.Et molliciei que est sequēs hydropisim t egritudines alias.s.files vt sūt egritudines cazefie:querit cura q̄ est cā.s.istaꝝ egritudinum: quia q̄n ista mollicies est ꝓpter istas egritudines cū continue effluat materia ad illū locū que ē cā talis mollitiei nō pōt curari nisi pus curetur illa egritudo.

Odi sūt vbelet phlegmatice cōp:rebēdētes humores phlegmaticos: aut gñatos a phlegmate q̄ sunt sicut caro: aut sicut puls:aut sicut mel:aut sicut aliud: t ꝓprie qui eueniunt in curuaturis iūctura

rum:aut res dura.

¶ Supius Auic. determinauit de apate phlegmatico qđ dicit vndimia. In pte ista Auic. determinat de nodis qui dicunt dubellei phlegmatice. Et diuidit ps ista i partes duas. ꝑmo determinat de nodis theorice. 2° practice. 2ª ibi: (Nodoꝝ q sunt glādosi.) Prima ps diuidit in partes quattuor. In ꝑma pte ostēdit quid sunt nodi: 2 ex quibus generant. In secūda pte remouet quoddā dubiū icidēs. In tertia pte ponit differētiā inter nodationē nerui 2 nodū. In q̄rta pte addit quiddā incidētaliʳ tāgēdo de cura. secūda ibi: Et nō est lōginquū. tertia ibi: Et q̄nq; accidit vt nodet neruus. q̄rta ibi: Et multotiēs accidit. Dicit ꝑ°. Modi sunt dubelet. Quid sit dubelet dictū est supra i tractatu apatū calidoꝝ. ibi g̃ ingre. cōprehēdētes humores phlegmaticos q sunt sicut caro: 2 hoc est qā isti humores phlegmatici sunt molles 2 subtiles: licet sint duri per respectū ad phlegma qđ est in vndimia: aut res dura. i. aut sunt facti ab hūoribꝰ phlegmaticis q sunt facte sicut res dure: 2 hoc est qñ phlegmata adurūtur vt qñ est subtile resolutiuū 2 remanet spissū grossum. Sic g̃ ex dicto Auicēne appet ꝙ nodoꝝ qdā sunt lenes 2 quidā duri.

¶ Nō ē lōginquū quin necessariū faciat eiꝰ obuiatio eē melācolicā vel nos posuimus eā flegmaticā: qñ radix illius duri ē flegma cui accidit vt desiccarēt grosse.

¶ Dic Auic. remouet quoddā dubiū et soluit. Posset aliqs dicere. quō ponis tu nodū duꝝ iter nodos phlegmaticos cū iā id phlegma sit cōuersum in meliam? hic Auic. soluit et dicit: Et nō est longinquū quin necessariū faciat eius obuiatio esse meliam. hoc est dicere ꝙ nō est lōginquū ꝙ q̄stū ad factū esse mā illius sit melica cum mā illa sit facta dura. Verū nos possumus illā phlegmaticam 2ē.

¶ Et quādoq; accidit vt nodetur neruus 2 similatur nodo 2 nō fit de nodis: 2 differt a nodis per hoc ꝙ non separatur ex omni parte 2 non separatur in longitudine: imo dextra 2 sinistra.

¶ Auic. ponit differētiā inter nodationē nerui et nodū. et ē nodatio nerui qdā durities ipius nerui ad modū nodi q impedit motū ipiꝰ: differt tn a nodo ꝟm qđ dicit Auic. 2 ps.

¶ Multotiēs accidit ex percussione qđ assimilatur nodis. Cum ergo curatur in principio cum strictura supposita remouetur 2 resoluitur.

¶ Dic Auic. addit qōdā incidētaliter etiā tāgēdo de cura. et patet qđ dicit. ¶ De cura nodoꝝ Cap. v.

O doꝝ q sūt glādosi curatio ē icisio 2 pforatio nō aliud: 2 silr' curatio valens in duris 2 silibus.

¶ Supius Auic. determinauit de nodis theorice. in pte ista determinat de ipis practice. s. q̄stū ad curā. et determinat de ipis solū q̄stū ad curā localē quia curā vlem ꝓsupponit. ꝑmo eñ oportet vt fiat eūo ante q̄ fiant localia: nō autem fecit de hoc mētionē. qr eadē est cura vlis quasi in oibus istis apatibꝰ phlegmaticis. in oibus eñ oꝝ eūare humo. phlegmaticos. 2 iō cū Auic. fecit mētionē de cura vli in ꝓdicto cap. nō curauit hic repetere. Diuidit aūt pars ista in ptes tres. ꝑmo ponit curā localē nodoꝝ glādosoꝝ et duroꝝ et similiū. in 2ª pte ponit curā nodoꝝ q dicūtur alfilla. quid āt sit hec: exponet postea. 2ª ibi: (Et mellino quidē qō ē.) 3ª ibi. (Glādulas aūt q̄ sicc sunt alfilla. Prima ps diuidit in ptes duas. ꝑmo ꝓmittit curā generaalez 2° exequitur in speciali de ipsa. 2ª ibi: Inquit anthilus 2ē.

¶ Dicit ꝑmo. Nodoꝝ q sunt glādosi. p nodos glandosos ego intelligo nodos q sunt ex phlegmate qđ nō est indurātū: sicut est in nodis duris et scrofulosis: nec est minus molle sicut est in nodis mellimis et silibus: Sed sunt ex phlegmate mediocri inter nimis duꝝ et nimis molle. vñ est in eis phlegma ad modū phlegmatis qđ est in glādulis: et iō vocātur glāduloſi. differūt tn a glandulis etiam quodāmodo: qr nodus ꝼm plm accidit in mēbris duris sicut in dorso vel in manibꝰ vel i pedibꝰ: 2 sepe accidit in curuaturis ūcturaꝝ: glādule aūt oriunt plus i aliis locis Iteꝝ etiā in nodis istis duris 2 plus ē phlegma et magꝭ duꝝ q̄ꝫ i glādulis. ¶ Curatio sūt icisio 2 pforatio 2 nō aliud. i. 2 nō ē alia cura pfecte eradicās istos nodos sicut incisio 2 pforatio: qr p incisionē 2 pforationē extrahit phlegma qđ ibi ꝓtinet etiā ſRistis q̄ ē cā faciēdi redire istū nodum: vñ incisio 2 pforatio sūt cura pfecta talū nodoꝝ: ita ꝙ amplꝰ nō redeūt: si aūt cureñ p aliud q̄ꝫ p incisionem 2 pforationē: tūc ē dubiū de reditione: 2 pp hoc dicit Auic. nō ē aliud: 2 similiter curatio. s. per incisionē 2 pforationē supple est valēs i duris scz nodis 2 silibꝰ. s. nodis q sūt ex flegmate duro. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Inqt antilus: tēde in ꝑmis cutē que ē sup nodos cū manu tua sinistra: aut minister extēdat eā tibi ꝼm modū q ē possibilis. Verūtamē opꝛ ne secet cistis nodi: qñ illud ꝓhibebit vltimare excoriationez. Et cū extēderis tibi cutē bene: tūc seca eā cū facilitate: qñ possibile ē qñq; vt velamē nodi tēdat cū eo in dispositionibus: tarda ergo donec appareat tibi velamē nodi: deide extēde tibi cutē vtriusq; lateris cū vncinis 2 icipe excoriare cistiz a carne: qñ possibile ē excoriare ipsā 2 fortasse ē ānexa ei: 2 tūc excoria ipsā cuz gamedin donec egrediat cistis sana cuz eo qō ē in vētre eiꝰ: illud enī ē magis certuz qō eē pōt. Cū ergo extraxeris illō si cutis nō supfluit a loco vulneris ꝓp paruitatē nodi: tūc absterge sanguinē 2 abluevulnꝰ cū aqua mellis 2 sue eā 2 īcarna. Et si magnificat sup ipsū plurimū ꝓp cōpressionē nodi: tūc abscinde radicē eius totā: deinde cura: 2 si nodus ē vicinꝰ neruo aut vene 2 ē de illis q excoriant: tunc necesse ē excoriare ipsū: 2 si ē de illis q excoriant q nō indigent excoriatiōe cū gamedin 2 timet ꝙ abscindet aliqd de illo tūc extrahe ex eo illud qō egredit 2 pone in residuo medicamē acutū 2 nō īcarnes ipsū donec scias q nō remānsit i eo aliquid de cistī: qñ illud qō de eo remanet

redit cū vult nodus magn⁹:ergo iple ipz cocto ⁊ cura ipsū cū medicamine. Et cuz perforaꝛ oportet vt auferaꝛ kistis que ē ei cū complemēto sui:⁊ si nō cum alio sal tem cum vncinis:quoniā cū dimittiꝛ ⁊ si minimū sit de ea redit. Et si possibile est vt excoriet tunc si accipiaꝛ kistis cum no do erit meli⁹:⁊ si relinquiꝛ aliquid de ki sti ponaꝛ in ea medicamē acutū: deinde consequēter adhibeatur butyrum.

¶Hic Aui. psequitur illam curationem que fit per incisi, onez ⁊ perforationē. Dicit ergo. Inquit Anthyllus. ⁊c. cū gademin. p gademi itelligit istām obtusuz qō sepat carnē a sristi cum non sit incidens. Tunc sequitur illa pars:

¶Et in mellino qdē qō ē de exituris sis sollicitus adeo ne rumpaꝛ kistis ei⁹ ⁊ in genia vt egrediaꝛ cū kisti. naz si ei⁹ kistis rumpiꝛ ei⁹ egressio erit difficilis. Si ve ro accidat vt rumpaꝛ:tūc rectū est vt cō, serues ipsaz fm illud qō est i ea:⁊ excoria tū ab ea aggregeꝛ ⁊ stringaꝛ cū ligamēt ⁊ qñ currit de illo res pluria tūc oportet vt custodiaꝛ patiēs ipsuz cū ꝓfortantib⁹ näz suā ⁊ ꝓseruet apud somnū: fortasse. n. aduenit syncopis ei ⁊ oportet vt medicet curatiōe ei⁹ q timet syncopiz:⁊ multi qdē de habētib⁹ nodos nō tolerant excoria, tionē. neq; medicinas acutas ꝓpter ma, gnitudinē egritudinū eoꝝ ⁊ ꝓpter com, plones eorū etiā: neq; sufferūt aliud nisi ꝓforationē. Oportet ergo in istis vt pfo, rent eoꝝ nodi ⁊ extrahaꝛ qō egrediꝛ ab eis. ⁊ neq; presumas de kisti: imo pone in eo oi die posteaq; egrediꝛ illud qō aggre, gaꝛ oleū cū butyro tepidū. naz kistis pu trefiet ⁊ egrediet ꝑ se. De bona aūt cura tiōe mellini fauosi est vt icipiaꝛ ⁊ euapo, reꝛ eū aliquo calido. deinde emplastreꝛ cū passis enucleatis ⁊ melius est vt exco, rieꝛ cutis: deinde ponāt sup eaz empla, stra ⁊ fortasse ꝓsequiꝛ medicamē acutuz in excoriatione cutis finez notū sicut calx ⁊ sapo ⁊ cinis ⁊ alia de illis que currunt cursu eoꝝ de illis q̄ dicta sunt in erūpen, tib⁹ exituras. ⁊ itez sumaꝛ calcis. z. iij. ⁊ fecis vini aduste. z. ij. ⁊ nitri. z. ij. magre z. i. ferueat in aqua cineris ebullitionib⁹ paucis ⁊ ponaꝛ in ampulla de plumbo ⁊ roreꝛ semp vt nō exicceꝛ. Et hoc medica mē est bonū iterū altheeltil ⁊ glandib⁹ ⁊ similib⁹. ⁊ est vt sumaꝛ ellebori ⁊ arseni, ci rubei amboꝝ añ. partes duas ⁊ corticū eris partes quattuor. ⁊ fiat ex eis linimē tū cū oleo rosa. ⁊ sumaꝛ ex semie vtice ⁊ corticib⁹ eris ⁊ arsenico cū oleo rosa. Et de emplastris bonis itez mellino ⁊ oīb⁹ exituris calidis ⁊ ī qb⁹ ē humor lenis est illud. Re. laudani ⁊ galbani ⁊ bdelij ⁊ sor ditiei vasis apis ⁊ glutinis albotin equa les ptes sumatur ex istis ⁊ exsolutiuis si ne plurima mordicatiōe:⁊ sumatur bau rach ⁊ medietas eius ellebori ⁊ fiat ex eo emplastez ex cera ⁊ oleo rosa. Et itez cal cis pars. i. colcotar pars. i. arseni ci ps. i.

¶Jn q̄ pte Aui. pōit curationē nodoꝝ q dīr mellini. Di, cunt aūt isti nodi mellini: qz i istis ē flegma collectuz ad modū mellis: qz ē ex flegmate qō q̄si ꝓuersū ē ī putredi, nez:⁊ fm modū curatiōis ist⁹ nodi curaꝛ oēs nodi in q bus aggregaꝛ flegma sicut pus aut aliō simile. Et illo. §. ꝑmo Aui. ponit qōdā igenū qō dz attēdi circa ꝓforatio, nez nodi mellini. ¶Dicit ḡ. Et in mellino qdē qō ē de exi turis. Dicit aūt Aui. q est de exturis: qz i nodo mellino flegma iā quodāmō est ꝓuersū in quādā putredinez ad modū saniei:⁊ tō nodus mellin⁹ ē de gñe exturaꝝ:⁊ itel lige ꝑ sicut dcm ꝑus fuit i tractatu apatū calidoꝝ q apa, ta flegmatica raro ꝓuertunt ad exturas: eo q flegma ra ro ꝓuertit i saniē. Aliqñ tñ puenūt ad maturationē ⁊ exi turā vt si cū hūoribus flegmaticis sit admixt⁹ aliqs humo, ruz subtiliū calidoꝝ q pducat ad digōnē illos hūores fle gmaticos:⁊ isto mō ē i nodo mellino: naz cū illo flegma te admisceꝛ aliqs calidus humor rōne cui⁹ ille nodus p uenit ad quandā digōnez ⁊ maturationē:⁊ pōt dici tunc de gñe exturarū. ¶Et multi quidē de habētib⁹. Jn isto §. Aui. ponit quoddā igenū curatiōis p icisionē ꝓ respe ctuz ad quosdā hoies q nō tolerāt excoriationē nec me, dicinas:⁊ ꝑz qō dicit. Et itelligē hic q⁹ iste. §. pōt adapta, ri plurib⁹ spēb⁹ nodoꝝ sed maxime adaptaꝛ nodo melli no de quo dictū ē eo q ī isto mō mellino maxime pōt fie ri pforatio sine excoriatiōe cū sit de gñe exturaꝝ:⁊ extra hiꝛ ēt faciliter id qō ē in eo sine excoriatiōe cū sit ligdū et molle: ita q nō remanet ibi nisi sristis:⁊ sristis postea ca dit ponēdo itus putrefactiua: fiē dicit Aui. §. in nodis du ris nō pōt bene extrahi qō ē i eis sine excoriatiōe pp du, ritiē eoꝝ: nec ēt sristis:⁊ residuū nodi pōt ēt eradicari si, ne medicinis acutis pp duritiē eoꝝ:⁊ tō id qō dicit h aut. maxime adaptaꝛ nodo mellino. ¶De bona aūt curatio, ne mellini fauosi. Jn isto. §. Aui. positis ī genijs curatiōis circa icisionē nodi mellini spāliter ꝓsequit curā nodi mel lini ponēdo spāles medicinas: quaꝝ q̄dā cōpetunt post eruptionē ipsi⁹ cū ferro: q̄dā aūt sunt ipsemet erūpentes stātes loco icisiōis ferri. Dicit ergo ꝑmo. De bona aūt cu ratiōe mellini fauosi: dicit fauosi: qz in eo aggregaꝛ fle gma ad modū faui: est vt accipiaꝛ supple post pforationē cum ferro vt ipsemet Aui. dicit statiz post:⁊ vapoꝛetur. i. iungatur cū aliquo oleo ⁊c. hoc fit qz id oleū mitigat do, loreꝛ incisiōis ⁊ putrefacit sristim q̄ putrefacta egreditur postea ꝑ se sicut dixit Aui. prius. ¶Et forte ꝓsequet. Hic ponit medicinas stātes loco ꝓforatiōis ferri. Dicit ḡ. Et forte ꝓsequet medicamē acutū in excoriatione cutis. i. in

eruptione cutis finem notū.s.in erūpēdo ipsū:z tūc pōit Aui.medicinas erūpētes:z ps:z hoc medicamē itez est bonuz thelul.i.verrucis.Et de emplastris bonis.Iteruz in mellino z i oib⁹ exituris calidis i gb⁹ é hu.lenis.dixit signāter i gb⁹ é hūoz lenis:qz i gb⁹ eēt hu.grauis z grossus z durus id emplin nō eēt sufficiēs ad erūpēdū cū nō fit fortis acuitas.Et ex hoc qđ dicit hic Aui.appet qz i nodo mellino é admixt⁹ aliqs hūoz calidus rōne cui⁹ venit ad digōnē z maturationē aliquā:sicut dictū fuit ꝓus.Et itellige qz id ét emplin vl vnguētū qđ hic pōit Aui.nō soluz eēt rūpitiuū talūexturaz:sz ēt eēt optimū attractiuū z mūdificatiuū post eruptionez eaz.Et ex solutiuis.i. ex rūpituus fine plurima mozdicatiōe zc. Tūc segit illa ps:

¶Glādulas āt que sīles sūt alfillac:z sūt spēs nodi si tibi est pole extrahere extrahe sicut alfillac:z nō fiat ide nocumētum nerno aut mēbro vicino:fac.Et si fuerit i manu z pede z in loco ꝓiūcto cū neruis z chozdis nō ꝑsumas extrahere ipz:qm̄ faciet cadere patiētez in spasmū:imo cōtere ipz z ꝓstringe sup ipm cū aliquo cui sit ḡuat⁹ dōec maturet eū.Et signū ei⁹ est qz hmōi ꝓpheio sup ipz stupefacit mēbrū.

¶In q̄ pte Aui.ponit curā nodoz q dr alfilla:exponit aūt alfilla.i.nodus hns hūiditatē subtilē.Dicit g Aui.glādulas aūt zc.Expone glādulas.i.nodos:dcm̄.n.fuit ꝓus qz sub nodis quodāmō cōprehēdet glādula:z tō p glandulas bene pōt itelligi nodi.Et potes ēt ꝺ itelligere de glādulis ꝓprie q̄ absolute vocant glādule:qz aliqū glādule assimilātur talib⁹ nodis:z tūc codē mō curant sicut illi nodi q̄ similes sūt alfilla:ꝺ é que sūt similes talib⁹ nodis hūub⁹ hūiditatē subtilē:z iueni ēt expositū i gbusdā sinonimis filla.i.apa qđ qnqz multū augef:lz in ꝑn⁹ sit sicut glādula.sz ista expositio icludit in ꝓma:qz tale apa qđ augef qđ é i ꝑn⁹ sicut glādula nō é nisi nodus ex hūiditate subtili flegmatica:extrahe sicut alfillā zc.Et si fuerit i manu z pede z loco zc.imo ꝓtere ipsū z ꝓstrige ipm cū re cui sit grauitas sicut cū plūbo:vt dicē i sequēti ca. donec maturet.i.donec digerat eū.Et signū ei⁹.i. signuz qz pfcē ꝓstringit z terit noduz a tali re graui é qz cōpressio super ipsum.i.super nodū stupefacit membrum.

Sed hic dubitatio est de eo qđ dicit hic Aui. donec maturet euz:qz dices tu quō plumbū maturat talē noduz:imo videf qz sit frigidū qđ deberet potius ipm idurare:Dōm é qz qn̄ Aui.dicit:donec maturet eū nō appellat hic digere re cōuertere nodū ad sanē:sz appellat hic digerere ꝑparare talē nodū ad sparsionē:cū enī in isto apate q̄ vocat nodus flegma fit collectū coadunatū i vno loco cū plumbum sit valde pōderosuz si stringat sup id apa fortissime tunc laxabit id z dispgit id i partes minutas:z tūc qn̄ fuerit sparsus i ptes minutas:nā citi⁹ resoluet illū noduin sic sparsum.Et tō itelligē sicut dicit Aui.qđ digerit ipsum qz ipsū ꝑparat ad sparsionē cū sit graue:z ꝺ maxime fit vt ponit Aui.i sequēti ca.si ꝑcesserit aliqđ epithima digestiuum qz mollificet illū nodū:z postea supponat plūbum qz vt dicit ibz plūbū est cā phibēs digōnez si nō ꝑcesserit ipsū aliqđ epithima digestiuū z mollitiuū eo qđ plūbuz qn̄ nō iuenit mollificatiū nodū idurat ipsum plus.Sic ḡ apparet qz nō itelligit hic qn̄ dicit qđ plūbuz maturat ga cōuertat nodū i sanē:nec etiā qz mollitat ipsū:imo ꝺtuz ad hoc est phibēs digestionē sicut dicit iferi⁹:sed itelligit hic qz maturat qz ꝑparat ipsū ad sparsionē p quā ꝑparationē nā facilius ipsū resoluit:z ꝺz admistrari:vt dcm̄ é: plūbū post administrationē epithimatis digestiui.

¶De glandulis. Laꝑ. vj.

Glandoqz generat in qbusdā mē-
q bris apa glāduloſū sicut auellana z nux z min⁹ eis z multotiēs sup volā man⁹ z sup frōtē:z est in ꝓncipio taliter qz cū sup ipz fit cōpressio separat:deinde redit multotiēs z multiplicat:z fortasse nō redit.Et cura ei⁹ est ō genere curatōis nodoz.Et qnqz sufficit vt ꝓterat z cōprimat:deide sup ipm stringat plūbū grauis stricture:qm̄ digerit ipm z ꝓprie qn̄ linit sup plūbo epithima digestiuū de illis que sequunt.Et opz iteruz vt stricture administret post eius digōnē:qm̄ illud est cā phibens reditionem.

¶In isto ca.determinat Aui.de apate glādoso:z nō intelligas hic apa glādosuz qz fiat i locis glandosis:qz de tali apate determinatū é supra sz itellige apa glādosū ꝺ é apa glādula.Tūc i isto ca.determinat de glādulis q̄ gdē nō solus nascunt i carnib⁹ glādosis:sz ēt pōt oziri i alijs locis. Tez é tū vtplurimū nascūt i locis glādosis:z differt glādula a scroffula:eo qđ scroffula é ex mā magis dura z est magis nexa z min⁹ separata a carne q̄s glādula.Differt aūt a nodis qz nodus vtplm fit i locis duris z i uicturis z curuaturis:sz glādula vtplm fit i carnib⁹ glādosis lz ēt possit oziri i alijs locis.Itez etiā glādula est ex flegmate minus duro q̄s sint nodi durī:z ex flate magis duro q̄s sint nodi mellini z hmōi.Et i isto caplo Auicē. duo facit. Primo ondit quid est id a postema glādosum.Scōo ponit curā:z virūqz ps per se per ea que dicta sunt.

¶De pustulis glādosis. Laꝑ. vij.

Cidūt etiā qnqz pustule glādose
a parue:z earum cura est ipsarū cōtritio z expressio eius quod est in istis:z stringere plumbum super eas.

¶In isto caplo determinat Aui.de pustulis glandosis:z ps qđ dicit p ea que dicta sunt zc.

¶De fugille. Laꝑ. viij.

Fugille est de genere apatum glā
f dulosoruz z quasi hoc noīe appropriat illud qđ fit post aurē.Et nos quidē iam dixim⁹ sermonē vlem in oib⁹ que currunt cursu ei⁹.Et cura ei⁹ est cura predicta in caplo apatum glādularū z in apatibus que sunt post aurez.Et de illis que sunt ei propria est cinis limaciarum confectus cuz antiquo adipe non salito.Et huie quidē medicine non est par.Et iteruz cinis mustule permixto in eo cerato cum oleo de lilio z antiquatur z administretur z confert a scroffulis etiam.

¶In isto ca.determinat Aui.de quodā apate glādoso vt appropriat cuidā loco determinato.s. carni glandose q̄ Dnus sup sen zc.Auicē.

est post aurē. Dicit ḡ. fugille ꝛc̄. ꝛ hoc nominatuꝫ fugille appropriaf ꝛc̄. Sicut ergo fugille ꝫ noie dicit apostema glandosuꝫ vt fit post aurē. nam fugil. i. radix. inde fugille qđ idem est quod apostema existens in radice auris. Et nos quidē iam diximus sermonē vlem in omnibus que currunt cursu eius cura predicta in cap° apostematum glandularū. s. in predicto tractatu in quo determinauit de apostematibus calidis. ibi eni fecit quoddam capm̄ proprū de apatibus accidentibus in carnib° glandosis Et in apostematibus que sunt post aures supple in lib° 3° quando determinauit de egritudinibus aurium facit quoddam capm̄ ppriū de apostematibus que fiunt post aures. ꝛ de eis que sunt ei ppria. i. isti apostemati quod dicitur fugille est cuiꝰ limaturarum. i. cinis testarum luna tiarum cum adipe ꝛc̄.

¶ De scroffulis. Cap. ix.

¶ Croffule similanf nodis sed differunt ab eis in hoc q̄ nō sunt separate sicut nodi: imo sunt suspense cum carne. Et plm quidē accidūt in carne molli: ꝛ est eis iterum velamen neruosum: ꝛ fortasse fit scroffula vehemētis magnitudinis. Et fortasse ex vna earū generentur plures et similantur in hoc atbeeltit: et quādoq; ordinanf nodi: et fiunt sicut cingulus pendens ex collo ad vnaꝫ partem et quasi sint racemus.

¶ Supr° Aui. determinauit de nodis ꝛ glādulis. In isto ca° deteriat de scroffulis. ꝛ p° deteriat de scroffulis theorice. 2° practice. scōa ibi (Radix sup quā.) In pmo cap'o Aui. ponit plures. ꝫ. ꝫ in pmo. ꝫ. Aui. cōparat scroffulas ad nodos ꝑm ꝓuenietiā ꝛ differētiā ꝛ dicit: scroffule simlanf nodis: itellige hoc de nodis duris: nō aūt lenib°. nā scroffule similanf nodis in duob°. similanf i figura: qr in rotunditate ꝛ duritie maxime similanf: qr vtrq; sunt ex flegmate indurato. ꝛ tūc Aui. ponit differētiā inter hec. vna est a pte situatiōis qr scroffule sunt magis suspēse cū carne q̄ nodi. nā vt dicē Aui. in pmo. nodi ꝛ glandule sūt sepati a carne in q̄ sūt. scroffule sunt retente ꝛ suspense cū supficie carnis. Aliā dr̄iaꝫ ponit Aui. a pte loci eo q̄ nodi vtplm̄ fiunt i iuncturis cauaturis ꝛ in mēbris duris. scrofule aūt vtplm̄ fiunt in carne molli. ꝛ dicunf molles vt inguina ꝛ subascelle ꝛ caro q̄ est post aures ꝛ est eis. s. scrofulis. Iterū velamē neruosū. i. lxtis fiē est in nodis. vñ in ꝫ nō differūt scroffule ꝛ nodi. s. in lxtu: ꝫ differūt in aliis. Aliā dr̄iaꝫ ponit ex pte q̄ntitatis. nā scroffula fit fortasse vehemētis magnitudinis. nodus aūt raro excedit q̄ntitatē multā. Aliā dr̄iaꝫ ponit ex pte nūeri. nā ex vna scroffula generāf plures ꝛ similanf in hoc alteil. i. potis ꝛ verrucis. Et q̄q; ordinaf nodi. expone hic nodi. s. scroffule. qr de istis hic itelligu Aui. fiē apparet p ordinē vbozū suoꝝ ꝛ etiā ꝑm verū qr scroffule sunt ille q̄ q̄q; ordinanf ꝛ fiunt fiē cingulus ꝛc̄. nodi aūt vtplm̄ fiunt singulares. Apparet q̄ cōuenienna ꝛ differētia inter nodos ꝛ scroffulas.

¶ Et scroffule ad vltimum sunt glandule sclirotice.

¶ In isto. ꝫ. oñdit vlr qd sūt scroffule. ꝛ dicē. scroffule ad vltimū. i. vlter sunt glandule sclirosicate. i. glādule idurate. ꝛ ex hoc qđ h dicit Aui. apparet q̄ scroffule ꝛ glādule cōuenīūt in oib° ꝓprietatib° p̄dictis q̄s appropriauit scrofulis. sed glādule ꝛ scroffule differūt in durie. ga glādula est ex flegmate mn° duro q̄s scroffula. Itē etiā differt ratione situs: quia glādula est separata ab eo in quo stat: scroffula aūt est aliq̄ mō annexa. cū ḡ glādula ꝛ scroffula nō differāt nisi i durie ꝛ i situ ꝛ i oib° aliis ꝓprietatibus cōuenant. scroffule ḡ ad vltimū sunt glādule sclirosicate

¶ Et de scroffulis qdē sūt qb° associaf dolor ꝛ ē difficilis curatiōis: ꝛ fortasse in ei° curatiōe ē nēcia pforatio ꝛ putrefactio.

¶ In isto. ꝫ. Aui. ponit quādā diuisiōez scroffulaꝝ ꝛa parte accidētiū: ꝛ a pte māe. nā scroffularū quedā sunt cū dolore ꝛ sunt ille in quib°cū mā eaꝝ est admixta mā calida. ꝛ iste scroffule sunt difficilioꝝ accidētiū: sed sunt leuioris curatiōis: que si debēt resolui citius resoluunf ratiōe materie calide admixte. si aūt nō resoluunf p se cū medicinis sed fit necessariū eis eruptio ꝛ eradicatio de suo loco etiā citius curanf: qr rōne hūoris calidi ibi admixti puenūt ad maturatiōez ꝛ ad digestionē vnde faciliter erumpunf ꝛ etiā eradicanf. Alie aūt sunt scroffule que nō sunt cum dolore: ꝛ iste sunt difficilis curatiōis supple ꝛ leuioꝝ accidētū ꝓpter cās ꝓtrarias. Et addit Aui. q̄ fortasse in curatiōe istius est necessaria pforatio. s. cū medicinis putrefactiuis quales sūt medicie caustice: q̄si velit dicere Aui. q̄ scroffule que sunt fine dolore nō ita resoluunf sicut ille q̄ sunt cū dolore: imo idigent multotiens pforatione ꝛ putrefactiōe. scroffule aūt que sunt cū dolore rari° idigēt. ꝛ iō sūt facilioris curatiōis q̄ sint scroffule q̄ sūt sine dolore.

¶ Et hoīes vehemēti° exposīti ad habē das scroffulas in partibus colli ꝛ capitis sūt curta hūtes colla hūidarū cōplexionū: ꝛ loca in quib° generāf plus scroffule sunt collū ꝛ subascelle. Et videf q̄ nō nomīenf scroffule nisi ꝓpterea q̄ multū accidūt porcis ꝓpter gulositatē eorum: aut ꝓpea q̄ figura eaꝝ ꝫ plꝫ assimilaf porcis

¶ In isto. ꝫ. Auic. ostēdit in q̄bus hominibus maxime generantur scroffule ꝛ in quib° locis. ꝛ patet quod dicit. qr quādo aliquis est humide cōplexionis ꝛ maxime si hꝫ cerebrum humidū: ꝛ cum hoc hꝫ collum curtum cito recipit ꝛ ifluitur su pfluitas cerebri in collo ex qua supfluitate fit scroffula. Et videtur q̄ in isto. ꝫ. Auicē. ostēdit cāꝫ quare nomianf scroffule Et causa ē vt dicit Aui. qr scroffule vtplurimuꝫ accidunt porcis ꝓpter gulositatē eoꝝ. qr ratione gulositatis generātur in eis isti humores grossi ex quibus generātur scroffule. ꝛ iō qr vtplurimū accidunt porcis denominanf a porcis. scroffula enim. i. porca. vel denominaf etiā scroffula a porcis: qr figura earū assimilaf porcis. vñ denoiatur scroffula a scroffa que porca est.

¶ Et saluiores scroffule sūt q̄ accidūt ifantib° ꝛ graviores eaꝝ sūt q̄ accidūt iuuenib°

¶ In isto. ꝫ. comparat scroffulas adinuicez penes bonitatem ꝛ maliciam rōne corpoꝝ in quibus accidunt. ꝛ dicit Et saluiores scroffule sunt ille que accidunt ifantibus. ꝛ causa huius est. qr facilius resoluuntur ꝓpter humores quos habēt resolubiles. ꝛ hoc est ꝓpter molliciez ipsorū humorū ꝛ ꝓpter raritatē poroꝝ ꝛ graviores ipsaruꝫ que accidūt in iuuenibus. ꝛ hoc est qr sunt ex materia magis dura: qr humores sunt magis duri in iuuenib° q̄ꝫ in pueris. Intellige aūtē cum dicit Auic. Ꝫ graviores earū sunt que accidunt in iuuenibus per respectū ad eas que accidunt in pueris: non autem per respectuꝫ ad eas que accidunt in senib°: qr graviores sunt adhuc ille que accidūt in senib° eo q̄ virtus est in eis debilior ꝛ cutis spissior ꝛ humiditates etiā fitiores. ꝛ q̄sto plꝰ ꝓcedit versus etatē tāto scroffule q̄ accidūt i illa etate sunt graviores ꝛ difficilioris curationis.

¶De cura. Cap. x

Adix sup quā ē fiducia in curatione habētiū scroffulas est euacuatio ⁊ subtiliatio regimis: ⁊ ō euacuatiōe laudabili est vomit⁹: ⁊ est necessariū solutiōe educere flegma grossuz: ⁊ p̄ prie cū pillulis nomiatis alguasili: ⁊ itez̄ sumant turbith ⁊ zinzi. ⁊ zuccari ptes eq̄les ⁊ bibant vsq̄z ad .ʒ.ij. ⁊ hoc quidez est cū hoc q̄ soluit flegma grossuz nō calefaciēs neq̄z intestinorum faciens rasurā: et flobotomia itez̄ est iuuatiua: ⁊ oz̄ p̄ro culdubio vt fiat ex cephalica.

¶Supius Aui. determiauit de scroffulis theorice: hic determinat de eis practice. s. q̄stū ad curam. ⁊ diuidit̄ pars ista in ptes duas. ¶Primo ponit curam scroffulaz̄ q̄stū ad vtia. 2°. quātū ad localia. 3ª ibi (Et oio regimē scroffularū.) ¶Prima pars diuidit i ptes q̄ttuor. In p̄ma pte ponit Aui. regimē vniuersale scroffulaz̄ q̄stū ad eūatiōē totius corporis. scōo ponit regimē ip̄arū quātū ad cibos ⁊ pot⁹ ⁊ alias res nō nāles. tertio ostēdit q̄ ventosatio q̄ est q̄dā eūatio ex loco nō est cōuenies patientib⁹ scroffulas. q̄rto addit ⁊ quidā qō ptinet potius theorice q̄z practice. scōa ibi (Regiminis vō subtiliatio) tertia ibi (Et ventosatio ē icōuenies.) q̄rta ibi (Et multotiens gdez redeūt.) Dicit ḡ p̄mo. radix supple p̄ma. q̄ p̄ma radix curatiōis scroffularū ⁊ aliaz̄ etiaz̄ egritudinuz̄ vtilīm est regimen cūonis ⁊ cibi ⁊ potus eo q̄ illa sunt fiē vtia p respectū ad alia. vtia aūt debēt p̄cedere oia ptticularia. ⁊ hoc est qō dicē Gal. 13° de ige. Utez̄ aūt doctrinā nō obliuiscaris vt p oia valeas ptticularia opari. Radix ḡ p̄ma sup quā ē fiducia i curatione habētiū scroffulas est euacuatio ⁊ subtiliatio regiminis. ⁊ de curatione laudabili est vomitus.

Sed dubitatur de isto dicto Auic. q: scroffule vtilīm fiunt in ptibus colli siē apparet ad sensuz. mō videt q̄ sicut appet ad sensum euacuatio p vomitū sit ll laudabilis ⁊ nō cōpetat. q: Auic. dicē in isto capīo statz̄ post. q̄ hūo scroffulas abhorreat oē qō replet caput mā. nūc aūt vomitus replet caput mā. Dicit enīz Auic. alibi. s. in p° canone. fen 4ª. cap°. 11° q̄ vomitus in q̄ztum mūdificat stōm cōfert. in q̄ztum vero reducit mām ad caput obest egritudinibus capitis. ergo tūc cum vomitus reducat mām ad caput ⁊ repleat ip̄m non est eūo laudabilis habētibus scroffulas. Itez̄ etiam si cerebrum ⁊ caput sit repletū materijs vomit⁹ mouet illas mās que sūt in cerebro ⁊ reducit ad ptes colli ⁊ gutturis. est ḡ maioris additionis in scroffulis. nō ē ḡ eūo laudabilis. ¶Preterea. Gal. 13°. de inge. dicit. q̄ solo vētris est inutilis intestinis tumefieri incipiētibus: ⁊ p̄uocatio vrine vel mēstruoz̄ non competit matrici vel vulue si fuerit tumefacta. s̄z sicut vomitus in passione ani vel vulue mām ab eis remouet similiter solo ventris mām ab oīb⁹ membris capitis repellit. Et reddit rōnem hoz̄ in quodā verbo p̄ius posito. Dicit enim q: rō demonstrat māz ab eis ad remota loca remoueri debere ⁊ non vt materia aliunde trahatur ad ea. p hec ḡ verba Gal. videtur q̄ vomitus oz̄ administrari in passionibus inferioribus: nō aūt in superioribus: solo aūt vētris oz̄ administrari i passiōibus superioribus. videtur ḡ per hec oia q̄ euacuatō p vomitū sit ll laudabilis patientibus scroffulas. ¶Dōm ē q̄ vomitus ē euacuatio laudabilis patientibus scroffulas: oz̄ tū fieri vomitus q̄n corpus ⁊ caput non sunt multum repleta humoribus ⁊ materijs. q: si esset corpus repletū tūc p̄p vomitū repleret plus caput. q: cū p vomitū vapozes petant caput ⁊ ipsum repleant si corpus esset nimis plectoricū repleretur caput ⁊ partes p̄pinque capitu nimis vaporibus. Itez̄ ét si caput est nimis repletū tūc cū per vomitum fiat cōmotio humoz̄ qui sunt in capite cōmouerētur illi humozes sup hūiditates in capite ⁊ ducerent ad ptes colli ⁊ gutturis. ⁊ p ꝑns augerent scroffule. oz̄ ergo fieri vomitus capite ⁊ corpore exīte non multum plectorico. Oz̄ etiā fieri vomitus cū facilitate ⁊ nō cū nimia violentia. q: q̄n fit cum violentia fit nimis magna cōmotio circa ptes capitis que cā est attrahendi humorē ⁊ materias ad illa loca. ⁊ per ꝑns tunc est causa augendi scroffulas his duobus suppositis. s. q̄ vomitus fiat cū facilitate ⁊ etiā capite ⁊ corpore exīte nō multū plectorico. Dico q̄ vomitus est euacuatio laudabilis patientibus scroffulas. Et rō huius est. Dicit enīz Auic. in primo. fen 4ª. ca°. 11°. de vomitu q̄ vomitus ꝑm modum purgatō nis p̄me est purgatio solius stōi. Sin aūt modum purgationis scōe est purgatio capitis ⁊ tot⁹ corporis. Dicitur autem vomitus esse p̄ma purgatio ipsius stōi. q: p̄ro eradicat humozes existētes instō: ⁊ maxime eradicat humozes grossos ⁊ viscosos existentes in stomaco generatos ex indigestione. talibus enim humoribus maxie adhibetur vomitus. Dicit aūt esse scōa purgatio capitis ⁊ totius corporis: q: secundario p̄seruat caput ne lēdāt a vaporibus malis qui veniunt a stomaco: ⁊ p̄seruat ét caput ⁊ corpus a malis humorib⁹ qui generantur in stomaco. Cū ḡ scroffule generentur ex humoribus grossis viscosis ⁊ ex malitia digōnis que fit in stomaco ⁊ vomitus eradicet tales humozes digestos in stomaco. ⁊ p ꝑns p̄seruat caput ⁊ corpus a talibus humoribus ex quib⁹ fiunt scroffule. Est ergo vomitus euacuatio laudabilis patientibus scroffulas. ¶Tunc est respondendū ad rōnes que ꝑbant cōtrarium. Ad p̄mā rōnem cuz tu dicis q̄ vomitus replet caput mā. ¶Dōm q̄ capite ⁊ corpore non multum plectorico existente vomitus maxime si sit facilis non replet caput mā de qua fit curanduz: imo p̄seruat ipsam a vaporibus ⁊ humoribus indigestis generatis in stomaco qui sunt causa scroffulaz̄. vnde ⁊ dato q̄ vomitus reducat aliquos vapozes ad caput nihilominus malus est illud iuuamentū q̄z sit nocumentum qō afferat. ¶Ad scōm argumentum oz̄ responsio q̄ oz̄ fieri capite existente nō multum repleto. ¶Ad tertiuz argumētum est dōm q̄ sine dubio vomitus plus cōfert egritudinibus inferioribus q̄z egritudinibus superioribus q: diuertit ⁊ euacuat. nihilominus tū bene confert superioribus ⁊ hoc quādo corpus ⁊ caput nō sunt multū repleta. ⁊ iō oz̄ fieri post solonē ventris. sicut etiā aliquando facimus euacuationem ex loco quando corpus nō est plectoricū Galienus aūt ibi intelligit quādo corpus est plectoricuz ⁊ in principio egritudinis. q: tunc oz̄ fieri diuersio nō p ꝑpinquā sed per longinquā. Et est necessarium solone educere flegma grossum. q: enim de tali flegmate fiunt scroffule: vt dcm̄ est supra. ⁊ p̄prie cū pillulis alguasili q̄ sint ille pillule ego ignoro q: nondum eas inuenī. nec Auicē. in q̄nto. de eis facit mentionem de isto nomine. verū est tamē q̄ in quibusdā sinonimis ego iuenī expositū alguasilli. i. morphea alba. ¶Unde tunc exponemus cū pillulis alguasilli. i. cum pillulis morphee albe que cōpetunt ad purgandum humo. morphee albe. nam pillule que cōpetūt morphee albe debēt purgare flegma grossum: sicut apparet per Auic. in 7° fen. de decoratione ca°. de morphea. Et ideo q: pillule morphee albe purgant flegma grossum: ideo competunt etiā in purgatione habentium scroffulas in q̄ digemus euacuare flegma grossum. Si ergo exponatur alguasilli. i. morphee albe nihil iconueniens sequitur: imo potest verum esse. sed virum ita sit ignoro. q: non inueni adhuc exposituz nisi in quibusdam sinonimis magistralibus. ¶Et flobotomia uerum

est iuuatiua. ¶Sed tu dices hic quomō flobotomia est etiam iuuatiua cū scroffule fiant ex humoribus flegmaticis grossis ⁊ ex malitia indigestionis ⁊ hmōi causis frigidis in quibus non ꝓpter flobotomia: imo ꝺz euitari. ¶Dicendum est ꝙ Auic. dicit. Et flobotomia: iterum est iuuatiua qō Auic. non intelligit ꝙ sit iuuatiua oībus scroffulis absolute. sed tu debes distinguere ꝑm ꝙ Auic. distinguit in predicto caplō. ⁊ ēt distinguet in cura. qz scrofule. vt dictū fuit quedā sunt sine dolore in quibus non ē coadunata mā calā. ⁊ in talib⁹ credo ꝙ non multū competit flobotomia ꝓpter rōnem dictā. sz alie sunt in quib⁹ est materia calida admixta que sunt cū dolore. ⁊ in talibus flōmia ex cephalica est iuuatiua ⁊ etiam medicine. vt postea dicit Auic. in talibus non debent esse sic calide complexionis sicut in alijs scroffulis. ⁊ etiā in talibus scroffulis credo ꝙ intelligit Auicen.

¶Regimis ꝺo subtilatio ē qñ oz deuitet cibos grossos ⁊ potū aq̄ sup eos ⁊ nauseatiuā satietatē ⁊ rꝛplōnē ⁊ toleret famē q̄ztū ꝑt ⁊ abhorreat oē qō rꝛplet caput mā: ⁊ oz vt custodiat ꝑparat⁹ eis caput ab eo qō facit currere ad ipz mās ex ꝑparatōib⁹ faciē tib⁹ currere: sic̄ ꝓsterneꝛ se sup faciē: ⁊ curuare se sup gēua plire: ⁊ hre puluiar planū: ⁊ ab opatōib⁹ q̄ trahūt mās ad caput sicut locutio pluria ⁊ dolor capitꝭ ⁊ rixa.

¶In isto. §. Auic. vt pz⁹ dicebatur pōt regimē vle scrofulatarum q̄ztum ad cibos ⁊ pot⁹ ⁊ quedā alia. ⁊ pz ꝙ dic̄.

¶Et vētosatio ē icōuēiēs patiētib⁹ scroffulas ꝑz plm: ⁊ illud iō qñ nō ē ei possibile vt euacuet ex mā q̄ ē i scroffulis ⁊ q̄ currūt cursu ei⁹: imo trahit ad eas ⁊ ingrossat ipsas ꝓ id qō extrahit de sanguīe subtili.

¶In isto. §. Auic. oñdit ꝙ ventosatio nō est conueniens scroffulis. Et cā quā ponit Auic. est. qz nō est possibile vt ventosatio euacuet ex mā scroffularum. qz ventosa: vt dicit. Auic. in primo. fen 4ª cap⁹ de ventosis circa principium. vētose extrahunt a loco vbi apponuntur sanguinē subtile plus q̄ grossum. Scroffule aūt fiunt ex humoribus grossis ⁊ duris. q̄ non est possibile vt ventosa euacuet q̄ ē ex scroffulis. ⁊ que currunt cursu ei⁹. ergo nec est possibile vt euacuet mām reliquoꝝ apatum q̄ sunt silia scroffulis sicut sunt nodi duri ⁊ sephyros ⁊c. Iterū etiam ventosa cū hoc ꝙ non euacuat ex mā scroffularū attrahit māz ad eas. ⁊ ꝓ ꝑs augmentat eas. Itez etiaz euacuat sanguinem subtilem ⁊ derelinquit grossum. ⁊ sic est cā vt magis indurent. nō est q̄ bona ventosatio patientib⁹ scroffulas. Addit aūt Auic. ꝑm plm qz forte aliqñ non esset conueniens vt in scroffulis spāliter que sunt calide cōplōnis in quib⁹ eēt admixtus sanguis subtilis. ꝑz qz hoc raro cōtingit. ideo ꝑm plm ventosatio est inconueniens eis. Intelligē tū vlterius ꝙ quādo Auic. dicit ꝙ ventosatio est icōueniēs patiētib⁹ scroffulas. qō itelligit de vētosatiōe q̄ fit super locum egritudinis. non autem itellexit de ventosatione que fit ad diuertendū mām ad alia loca. vt si aliquis habet scroffulas in pte anteriori colli tunc ventosatio q̄ fieret in loco posteriori nō esset mala: imo esset bona. eo ꝙ diuerteret mām. Et ꝟ intellige in corpore optime exīte euacuato. ⁊ ꝓ eōnem ⁊ ⁊ flōmiam. Et non solū talis vētosatio est bona: imo q̄cumq; diuersio ⁊ derīuatio ē bona. ⁊ ꝓpter hoc in pueris patientibus scroffulas multotiens facimus abluere caput cū lexiuio fortī vt frangaꝝ cutis ⁊ trahatur materia illa ad cutim capitis. liberat enī eos ⁊ facit delitescere scroffulas.

¶Et mltotiēs gdē redeūt scrofule icipiētes extēuari ⁊ rꝛsolui ad dispōnē suā ꝓmā.

¶In isto. §. Auic. addit gddam qō ꝓmet pot⁹ ihronice ⁊ predicto ca⁹ q̄z ꝓ practice. Et dicit ꝙ multotiens scroffule incipientes resolui ⁊ extenuari redeunt ad suā dispōnē ꝓmā. quasi vult dicere Auic. ꝙ nā scroffularuz est talis ꝙ multotiens extenuant ⁊ minorant ⁊ vident recedere: ⁊ postea redeunt ad dispositionē ꝓmā. Et hoc potest cōtingere ex duob⁹ ex hūo: ⁊ ex luna. ex humo. vt qz i scrofulis sit admixtus aliqs humor subtilis qui ꝑse resolui. ⁊ videf tūc scroffula minorari ⁊ resolui. sed qz non eradicatur rādīs eius nec etiam totaliter humor eius. ideo redit post tempus. ⁊ hoc etiam multotiens vidi. Potest ēt contingere ex luna qz luna mediante suo lumine augmētat humiditates corporis ꝑm ꝙ hz videri per Auic. in q̄r to tractatu de diebus creticis. ⁊ iō ꝑm cremētū vel decrementū luminis lune augmētantur ⁊ minorantur humiditates. Cum ergo scroffule fiant ex humiditatibus ꝑm q̄ crementum ⁊ decrementū luminis lune exterminant ⁊ redeunt: ⁊ ideo multotiens exterminant vt quando luna non est completa. Deinde redeunt vt quando luna est ꝓpleta. ⁊ hoc mltotiēs ego vidi ad sensū. Tūc segf illa ꝓs

¶Et oīno regimē scroffulaꝝ simulat regimini sephiros ex pte ipsi⁹ egritudinis.

¶In qua pte. Auic. posita cura scroffularū q̄ztum ad vlia ponit curā scroffularū q̄ztuz ad localia. Et diuidit hec ꝓs in partes duas primo ponit curā ipsaꝝ scroffularū cū medicinis localibus resoluentibus ipsas nō erumpēdo cutē scō ponit curam ipsaꝝ per incisionē 2ª. ibi(Q; si nēciuz fuerit in curatione scroffulaꝝ.) Prima ꝓs diuiditur in duas ptes. In prima pte ponit regimē vle oium scroffulaꝝ cuz medicis localib⁹. in scōa pte ponit curā ipsaꝝ cum medicinis ꝑm diuersitatē eaꝝ. scōa ibi(Et cū scroffule sunt magne.) Dicit q̄ primo. Et oino. i. vlr regimē scroffulaꝝ simulat regimini ipsius sephyros ex pte ipsi⁹ egritudinis. i. ex pte medicinaꝝ localiū que competūt regimini. medicine locales sunt que competūt ipsi regimini. Ratio autē q̄re regimī vtriusq; silat q̄ztū ad localia est. qz ābo ꝓportionant in mā ex q̄ fiunt. qz sephyrus fit ex hūore melico duro. scroffule aūt fiunt ex flegmate idurato qō qdē ꝓportionat melie. ⁊ iam q̄si trāsiunt in mām melie. Et tō dicebat supra Auic. ꝙ nodus durus q̄ztū ad suū esse est de nā melancolica. sed radix eius fuit fl̄atica. ⁊ sil⁹ etiā scroffule q̄z tū ad factū eē sunt q̄si ex mā melica lz radix earum fuerit flegmatica. ⁊ ideo cū scroffule q̄ztū ad earū esse ꝓportionent sephiros in mā ideo ꝓportionant regimini vtriusq; q̄ztum ad medicinas locales. Similat aūt regimen earū q̄ztum ad localia regimini sephiros in duabus intentiōibus vlibus. s. in intentiōe mollificationis ⁊ resolōnis. nā sicut in sephyros competūt due reuolutiones. reuolutio. s. mollificationis ⁊ reuolutio resolōnis: sic etiā i scroffulis competunt cū illo ordine quo competūt ibi. ⁊ hoc qz primo competit mollificare: ⁊ postea resoluere. Apparet ergo quō vlr regimē scroffulaꝝ simulat regimini ipsius sephyros ex pte ipsius egritudinis. Deinde cū dicit.

¶Et cū scroffule sē magne tē plagarij alienāt se a curatiōe eaꝝ cū ferro ⁊ medicamie acuto: ⁊ illud ē ō illis q̄ ducūt ad vlcerationem eaꝝ ⁊ ipsaꝝ corruptionē: ⁊ ē necessariū in hmōdi vti euacuatione ⁊ mūdificatōe ⁊ subtiliatōe cibi: ⁊ administrare

medicias resolutiuas sup eas cū facilitate. t iā iuenim⁹ empl'm apostolicō relatū ad xp̄ianos i scroffulis mortalib⁹ ruptis sanatōis magne sz cū facilitate t lenitate.

¶ In ista pte Auic. pſequitur curā in ſpāli ipſaz scroffularū ſm diuersitatē ipſaruz. nūc aūt scroffule diuersificant cū diuidunt plurib⁹ modis vt habitū fuit supra in p̄cedēti capło. nā scroffule diuidunt t a pte q̄ntitatis t a pte q̄litatis t a pte essentie eaz. diuiduntur a pte q̄ntitat': qz scroffule q̄dam sunt maxime t q̄dā sunt parue. diuiduntur a pte q̄litatis. qz scroffule q̄dā sunt in qbus est caliditas t q̄dam in q̄bus non est caliditas. diuidunt a pte essentie. qz scroffule q̄dam sunt que sunt cācrose: t q̄dā sūt q̄ non sunt cācrose. ¶ In ista q̄ pte Auic. plura facit. p̄mo ergo ponit q̄dā regimē in scroffulis maximis t oñdit qd ibi dz fieri t qd nō dz fieri. 2°. Auic. pōit curā scroffularū i i qb⁹ non est aliq̄ calitas q̄ntū ad localia. 3°. trāgit q̄dā de regimine scroffularz cācrosarum. 4° ponit curā scroffularuz in qb⁹ est aliqua caliditas. 2ª ibi (Et de emplis calefaciētibus.) 3ª ibi (Et scias q̄ de scroffulis sunt in qb⁹ est cancrositas.) 4ª ibi (In scroffulis aūt que sūt calē ꝑplonis.) Dicit ergo primo cū scroffule sunt magne tūc plagarij. i. cirugici alienent se ꝛē. Et reddit cām hui⁹ Auic. qz hec p̄ducit eas ad vlcerationem. t p̄ ꝑs ēt ducit citius eas ad corruptionē eaz. qz q̄ scroffule sunt magne dōec fiat sicut melon aut maiores t capiunt caput t collū. sicut dicit Rasis tūc cū sint radicate in venis t neruis t in toto mēbro si vlcerentur cum ferro aut cū medicina cum nunq̄z possint quasi ex toto eradicari p̄p intricationē eaz in mēbro citius perducuntur ad corruptionē t sup calefactionem t citius etiam sunt in via ad cancerationē. t per ꝑs etiam citius corrumpunt membrū t citius etiaz ulcerāt sicut Et ideo melius est vt non tangant cuz ferro nec cum medicamine acuto sz regant blandiendo cum euacuationibus crebris t subtiltatione cibi t cuz medicinis resoluti uis cum lenitate sicut ponit Auic. qz fortia resolutiua superaddent eis calefactionem. t per consequens essent t in via ad vlcerationem t corruptionem earum. sic ergo sitales scroffule non sunt rupte debent regi blandiendo ne rumpātur. Si autem contingat q̄ sint rupte tūc Auic. ponit quoddam emplastruz valens p̄e ceteris in talib⁹ scroffulis. t dicit. Et tam inuenimus emplastrū apostolicon relatum ad xp̄ianos: t vnguētum apostolicon ego intelligo vnguentum apostolorum quod ponit Auicen. in quinto. dicit enim Auicen. ibi q̄ vnguentum apostoloz est vnguentum apostolicon quod dicitur vnguentum veneris. est rectificās fistulas cuz facilitate difficiles: t scroffulas paruas nec est aliqd simile ei: t mūdificat ex carne mortua t ꝑsolidat. Dicit autem. Auicen. relatuz ad xp̄ianos ꝓp id verbum quod dicit. Auicen. in quinto. nam dicit ibi q̄ in isto vnguento dicitur q̄ sunt duodecim medicine duodecim apostolorū. apostoli aūt fuerunt xp̄iani. t ideo dicit Auicen. relatū. i. cōparatum vel attributū ad xp̄ianos. Tūc sequitur illa pars

¶ Et de ēplastris calefaciētib⁹ scroffulas ē empl'm dyaglon. Et q̄nq̄z p̄miscent cū hoc ēplastro medicie alie q̄s posuit ℞. fiē radix lilij t p̄p̄rie cū p̄p̄rietate q̄ ē i ea t siē sterc⁹ capraz t ouiū t sicut nasturtiū t radix cucumeris asinini: t vue mōtāe t sic⁹ q̄ cadūt añ maturatōnē albe aut faria fabaz t amigdale amare t bdelliū t aggregēt ad illud t admistrēt. Et de ēplastris bonis ē empl'm hmōi. ℞. farie tabarū t ordei t pīguedinis porci t rizi oiuz añ. ptē. j. t radicis colloqntide t alumis iamēi t radicū lilij t picis hūide oiuz añ ptē. s. aggregēt illud cū oleo antiquo cū pīguedine frixa p⁹ liq̄factōez pīguedinis t picis in oleo. Et ꝑfert empl'm bonū resolues duritiē in hebdomada t in eo qō ē min⁹ ea i trib⁹ diēb⁹ qō Gal. narrauit i catagēis. ℞. sinapis t se. vtice t sulphuris. t spūe marj t aristologie t b delij añ ℈. j. armōiaci t olei ātiq t cere añ. ℈. ij. t de medicis q̄ sup eas ponūt ē pix ꝑfectj cuz ea ficub⁹ aut cū squila aut ꝑfecta cuz ea radix caulis ꝓtrita t radix capparis cū bdelio t lupini cū aceto t melle aut cū sirupo acetoso t sterc⁹ vaccinū aggregatj vel de coctis cū aceto aut oia ista cū adipe porci aut cū oleo. ¶ Medicamen bonū senugreci ptes. iij. calcis t nitri ābozz ana. ps. j. aggregent cū melle. t itez radix cucumerj asinini t folia laurī cū glutio alboti aut cinis ambozz aggregat⁹ cū eo: t itez aggregent faria herbi t sterc⁹ capraz t ouiū: t ꝓpie montanaz cū vria ifantj t fiat linimētū. t itez hoc medicamē myrrhe. x. armoniaci. vj. t bibic. j. t viſci q̄r cini glādiū. galbāi olei de bezahar: sordi tiei aluearij apū. j. terat totum. t itez aggregent in mortario aldibic p̄paratuz t resina t sit p oī lib. galbani. ℈. ij. aggregetur illud: t ē linimētū bonū. Et de medicinis bōis sūt cere gūmi pini adipis porci nō salite prassij t floris eris ptes eq̄les fiat ex eis linimētū. t itez resine dactilorū corticū eris ana ptes duas aluminis iameni arsenici oīum. ana ptes. iiij. sumatur ex eis linimentū: t de medicinis bōis ē medicamē de litrā. t medicamen cucumerj asinini t medicamē ō ꝑdisi. t medicamē noiatū sandaros. t medicine facte cū serpētib⁹ t singulis t ex eis est vt sumatur serpens mortu⁹: t p̄iciat in vas lutatū luto sapientie t dimittat in furno de laterib⁹. deinde proiciat cū equali quāti

tatē sui aceti pmixti cū melle ꝟz medieta tem:ꝛ de medicinis bōis est medicamē de corrumeni:ꝛ nasturcio ꝛ fimo colum bino cū oleo:ꝛ oīa iuuatiua sunt itez singularia ꝛ silr farina herbi cū eis ꝛ sola cū aceto ꝛ cū melle ꝛ cū picē ꝛ cera ꝛ oleo:ꝛ itez sumant vue mōtane ꝛ nitrū ꝛ resina ꝛ faria herbi ꝛ aggregēt cū aceto ꝛ mel le:aut accipe radices lilij ꝛ se. lini ꝛ infun dātur in vino ꝛ ponantur in eis ambob⁹ post illud fimi columbini quātitas quaz exigit illud qō pſens ē ꝛ fiat ex eis q̄ si em plastruz ꝛ ē mirabile:Et iā expta sūt vri na cameli arabici ꝛ anodatū eius empla strū aut epithima cōmixtis cū eis medi cinis q̄ sunt ad scroffulas ꝛ fuerūt iuuati ua.Et almugat ē ex epithimatib⁹ mirabi lib⁹.Et existimauerūt qdā ꝛ ē allzindus q̄ messes cornu capni qñ adurit ꝛ bibit hebdomada vna oī die pōdeꝝ.z.ij.videō q̄ nō oz fieri i oī mēse hebdomada vna.

¶In qua parte ponit curam ejus ad localia scroffulaꝛ in quibus non est calitas admixta.ꝛ pōit Auic.plura me dicamina ꝛ emplastra valētia ad resoluendū scroffulas: Et intelligit hic q̄ Auicen.confundit ista emplastra.quā doqz enim ponit emplastra mollitiua ꝛ quādoqz resoluti ua.tu autem inquiras virtutem emplastrorum per virtu tem medicinarum simplicium.postea vero scita vir tu te emplastri vtaris eo tēpore quo opz ſm duas reuolutio nes predictas.ſ.resolutionis ꝛ mollificatiōis.qz si empla strum est mollitiuum vtaris eo quando oz emolliri.si ꝙ est resolutiuū vtaris eō quando opz resolui.ꝛ inquiraꝛ per teipsum virtutes istarum medicaminuz que ponit i quiredo virtutes medicinarum simplicium in libris qui tractant de simplicibus medicinis.Dicit ergo Auicen. Et de emplastris calefacientibus supple ꝛ emollientibus est emplastrum dyaquilon.dyaquilon est resolutiuuz cū mollificatione. Et quandoqz pmiscetur cē.sicut radix li lij.i.yreos propte cum proprietate que est in ea scilicet ad scroffulas.dicit enim Auicen.in secundo capitulo de yreos q̄ yreos lenificat duritiez ꝛ apostemata ꝛ bothoz lenes ꝛ grossas ꝛ scroffulas.Et stercus caprarum est id plus desiccatiuum.ꝛ ideo debet misceri cuz illo maxime qñ volumus plus resoluere ꝛ exiccare. vue montane.i. staphisagrie.ficus quando cadunt ante maturationem sunt ficus que non maturantur.ꝛ de istis dicit Serapio i suo libro de simplicibus q̄ quando fit emplastrum ex eis decoctis sup anodationem neruoz ꝛ sup scroffulas.reso luit eas ꝛ cōdiſi.i.ellebori albi vel medituliuz ipsius alu minis tamen.i.aluminis scissi ꝛ picis h̄mide.i.picis na talis spume maris.i.pumicis.mirri genus salis est.dibic glandium.i.viscus quercinus olei de beccedar.i.de galba no fiē oleū in quo solut galbanū prassij.i.porri alr.prasſij.i.marubi albi:tran.i.pix liquida.Et medicamen noia tū sidaros.i.medicamen de auripigmēto ꝛ medicie facte cum serpentibus.qz serpentes vt ponūt auctores habēt ꝓprietatem vt non permittant augeri scroffulas luto sa pientie.lutum sapientie fit isto modo.Accipiuntur palee veteres ꝛ teruntur ꝛ minuuntur in partes paruas.ꝛ po stea iste palee sic cōtrite miscentur cuz luto qō dicit sable ne ꝛ cū stercore equino vel vaccio.ꝛ tale lutū debet esse lutū sapientie quo lutantur omnia vasa alchimistarum Et almugath.i.bdelium.est ex epithimatibus mirabilib⁹ qz est mollitiuum ꝛ resolutiuū.Et existimauerunt quidaz ꝛ est allzindus q̄ messes.i.seratura cornu capzni cē.sup ple.liberat a scroffulis.video q̄ non oportet fieri oī men se hebdomada vna.sed soluz oportet fieri in vna hebdo mada sicut dicit alchindus.Et id quod dicit hic Auicē. vronice.quasi dicat Auic.q̄ non solum id quod dicit Al chindus liberat si liberatur hebdomada sola sed etiaz si fieret omni mense vna hebdomada non liberaret.Tūc sequitur illa pars.

¶Et scias q̄ de scroffulis sūt in quibus cē cancerositas:ꝛ huiusmodi quod oportet vt conficiantur medicine calide predicte cum oleo ro.ꝛ dimittantur per dies ali quot ꝛ administrentur.

¶In qua parte Auic.ponit aliquid de curatiōe scroffula rum.qz dicit q̄ in scroffulis in quibus est cācrositas opz miscere medicinas predictas cum oleo ro.calidas.Et ra tio huius est.qz si administrarentur pure predicte medi cine calide ꝛ resolutiue in scroffulis canceratis tūc adde rent in malicia earū.qz ſm q̄ apparebit post in capitulo cācri.Medicina fortis ꝛ calida addit in malitia cācri eo q̄ addit ei super calefactionem.ex supcalefactione autē augetur eius malitia.debent ergo predicte medicie calī de in scroffulis cāceratis misceri cum oleo ro.vt rumpāt caliditatē ipsarū ꝛ faciant eas lenes.Et intellige q̄ id qō hic dicit Auī.incidentaliter dicit.ꝛ ideo de hoc dicit incō plete.quia quando scroffule sunt cum cancrositate tūc ꝙ cura ipsarum sufficienti recurrendū est ad capitulum de cancro vbi posita est sufficiens cura cācri.quod ergo hic dixit:incidentaliter dixit.ꝛ solum vt tangeret diuersita tes scroffularuz.ꝛ propter hoc de hoc dixit hic sic paruz. Tunc sequitur illa pars.

¶In scroffulis autez que sunt calide cō plexionis non oz vt superflua fit admini stratio medicinarum acutaz:immo suffi cit eis q̄ est sicut sauic de tritico cuz aqua coriandri.ꝛ fortius illo est myrrha cum duplo sui de licio confecta cum aqua co riandri.ꝛ regimen in hoc vt vicat aqua coriandri aut vincat medicamē aliud ꝟz q̄ presens est ꝛ necessarium facit vehe mentia inflationis aut paruitatis eius.ꝛ de illis que conferunt eis est vt fiat ster nutatio cum oleo de nucleis persicorum excorticatorum adustorum.

¶In qua parte Auicenna ponit curam ꝛ regimen quan tum ad medicinas locales scroffularum in quibus est ca liditas ꝛ humor admixtus calidus.Dicit autē.In scrof fulis autē cē.immo sufficit eis quod est sicut sauic de tri tico:idest farina tritici cum aqua coriandri ꝛ est regimen in hoc:idest ꝛ est sufficiens huic.Et fortius illo scilicet quod est magis calidum est mirrha cē.ꝛ regimen in hoc scilicet emplastro.aut expone in hoc:idest in istis scroffu lis in quibus est aliqua caliditas vt vincat aq̄ coriandri aut vincat medicamen aliud scilz resolutiuū calidū ſm.

q̄ presens testimonium est: ⁊ q̄ necessarium facit vehemētia inflammationis aut paruitas eius hoc est ꝑm q̄ est ibi vehemens inflammatio vel parua: quare si est ibi vehemens inflammatio tunc facit vincere aquam coriandri. si autem est parua facit vincere aliud medicamen resolutiuum calidum. Intellige tamen circa hoc q̄ si iste scroffule calide sunt in via maturationis. quia aliquādo veniunt ad digestionem ⁊ maturationē ꝓpter caliditatem earū. tunc dato q̄ sit ibi caliditas non debemus tūc administrare aquam coriandri: sed aliquod emplastruz maturatiuum. sicut facimus in alijs apostematibus calidis. ⁊ postea emplastrum ruptiuum vt rumpatur cutis ⁊ extrahatur scroffula. Auicenna autem loquitur quando dicit q̄ vincat aqua coriandri quādo non sunt in via maturationis: ⁊ de illis q̄ cōferunt eis est vt fiat sternutatio. intellige hoc corpore p̄uius mundificato.

Tunc sequitur illa pars.

¶ Q si necessariū fuerit in curatiōe scrofularum vti ferro oz tūc vt sit administratio eius in scroffulis vicinantibus venis pluribus ⁊ venis pulsatilib⁹ ⁊ neruis cuz cautela ⁊ defensione. Homo. n. quidam errauit cum perforaret quasdaz scroffulas ⁊ obuiauit ramo neruoruz reuersiuorum: quare destructa est vox: ⁊ iam accidit vt non inueniret neruum sed detegeret eum frigori: quare corrupta est complexio eius ⁊ destructa est eius operatio vsq̄quo redit ad ipsum eius complexio cuz calefactione. ⁊ fortasse errauit ⁊ inuenit alguidegi. ⁊ deterior alguidegi i hoc est illa que ē ꝑfundior: quapropter cum excoriat ex latere saluo oportet vt sumātur scroffule ⁊ destruatur quod residuuz est cum medicamine acuto ⁊ non perueniat lateri lesio.

¶ In qua parte postquam posuit curam scrofularum cū medicinis facientibus delitescere scroffulas non erumpendo cutim hic cum aliquando non sufficiant medicine ille in curatione scroffularuz: sed oportet erumpere eas ⁊ extrahere ipsas sicut extrahuntur nodi: ponit quoddā regimē circa curationē earū cuz ferro. Dicit ḡ q̄ si necessarium fuerit in curatione scroffularū ⁊c. vt q: non resoluant ꝑ medicinas: tunc administratio eius ⁊c. Et obuiauit ramo neruoz reuersiuoz. s. cum sua incisiōe: vt q: incidit eum. Neruus reuersiu⁹ est qdam neru⁹ qui coadituat ad vocē. Et iā accidit. s. alia vice vt nō inueniret neruū ideſt vt non incideret neruū: sed detegeret eū frigori ⁊c. Et fortasse errauit. s. alia vice ⁊ inuenit. i. incidit alguidegi. i. aliquam venarū orḡanicaz. ⁊ deterior alguidegi in hoc. i. ad incisionē est illa q̄ est ꝑfundior. i. ex ea sequuntur peiora accidētia. Quapropter cū excoriant scroffule ex latere saluo: ideſt ex latere vbi nō timem⁹ icisionē neruū ⁊ artarie. ⁊ hoc pōt eē ex duobus. vel q: id tale nō est neruosum ⁊ venosum. vel si fit tū scroffula nō est intricata in illis neruis ⁊ venis: imo est pendēs ⁊ euulsa ab illis vēis ⁊ neruis ad exteriora: opz vt sumant ideſt vt extrahant scroffule ⁊ destruat q̄ residuū est cū medicamine acuto vt si qd remanserit de ea: vel dato q̄ nihil remanserit de ea. tū remanserit illi⁹tis. q: nisi extraherēt illi⁹tis rediret Et nō pueniat lateri lesio. Ꝺ est ⁊ qñ extrahis scroffulam extrahas sic vt nō perueniat lesio lateri in quo sunt vene ⁊ neruꝰ: ita vt icidat aliquod illoz. ⁊ hoc est quod vult dicere Auicen. in hac parte. ¶ Tunc intellige vlterius q̄ Auicen. hic parum tetigit de incisiōe scroffulaz cū ferro ⁊ non posuit modū incisionis ipsarū. ⁊ hoc ideo q: id ꝑ supponit ex capl'o nodoruū. q: eadē est cura q̄nasi vtriusq; ⁊ idem modus incisionis cū ferro. Et ideo Auicen. solū rememorauit hic illud qđ opz cauere in incisione. Et si tu vis etiā cōpletiorem ⁊ plamorē curam earū per icisionem quam ponat Auicenna: lege in Albucasi scōo capitulo de incisione scroffulaz q̄ accidunt in collo. Intellige tū vlterius q̄ non solū scroffule possūt curari extrahendo per incisionem cū ferro: sed etiam possunt extrahi sine incisiōe. s. cum medicinis causticis q̄ primo rumpunt cutim. ⁊ postea cum plurib⁹ corrosiuis que corrodent scroffulas. ⁊ talis cum medicinis est melior in quibusdam q̄z extractio per incisionem. nā sūt quidā homines qui valde abhorrent ferrum ⁊ in talibus oz extrahere cū istis medicinis. Iterū etiā ⁊ quādo scroffula est in membro neruoso ⁊ intricata in neruis ⁊ venis: melius est tūc extrahere cum medicinis causticis ⁊ pulueribus corrosiuis leuibus q̄z per incisionem cum ferro. ⁊ hec dicta sufficiant circa scroffulas ⁊c.

¶ De apostematibus duris. Cap. xi.

a Postema durum nominatum sephyros qō puruz est: est illud cui non associatur sensus neq; dolor ⁊ si remanet cum eo sensus ⁊ dolor paru⁹ tunc non est sephyros purum: ⁊ purum quidem ⁊ non purum cuz quo est sensus quidam: est priuans dolorem.

¶ Superius Auicen. determinauit de apostematibus frigidis flegmaticis: hic determinat de apostemat⁹ frigidis melācolicis. Apostemata aūt melācolica sunt duplicia. q̄dam fiūt a mā melācolica nō adusta vt sephyros. q̄dam aūt a materia melancolica adusta vt cācer. Primo ergo determinat de sephyros. scōo de cancro. 2ª ibi (Cancer est apostema) Prima in duas. primo determinat de sephyros. scōo determinat de q̄busdam modis qui reducuntur ad sephyros. scōa ibi (Q̄ñq; accidit in iuncturis) Prima in duas. primo determinat de sephiros theorice secundo practice. scōa ibi. (Oz vt de istis apostemat⁹) Prima pars diuidit in partes tres. In prima parte pōit distinctionē huius apostematis i suas spēs ⁊ causas ipsi⁹ ⁊ signa. in secūda parte ponit modum inceptionis ⁊ generationis ipsius. in tertia parte. q: sephyros aliquādo p mutat in aliā egritudinē ostendit modū pmutatiōis ipsi⁹ ⁊ in quā egritudinem maxie pmutat. scōa ibi. (Et oē sephyros aut incipit apparere) tertia ibi. (Et q̄ñq; cācerat sephyros) Prīa pars adhuc diuidit in partes tres. prīo ponit quandā distinctionem ipsi⁹ sephyros in suas spēs. ⁊ ponit ēt signa distinguētia inter illas species. scōo pōit causas ipsius sephyros. tertio reuertit ad ponēdū quedā signa ipsius. ⁊ ponit etiā quādā distinctionem ipsius q̄ cōprehēdit sub prīa. scōa ibi (Et sephyros aut) tertia ibi (Et puri color qdem) In prima parte Auicen. intendit istam diuisionem q̄ apostema durum nominatuz sephyros quoddā est purū ⁊ quoddā est non puruz. ⁊ ista duo differunt in signis: ⁊ conueniunt in signis. differunt in signis. q: id qō est purum nō sentit si tangatur nec dolet ēt ⁊ cū illo autez qō non est puz est quidā sensus: q: si tāgit sentit id qō tāgit. ⁊ ēt ē quidā dolor. Cōueniūt aūt illa ambo in signis. quia purum ⁊ non purum cum quo quidaz

sensus est priuans doloꝛē.i. ambo sunt sine doloꝛe:ꝛ hoc intēdit Auicen. in hac parte.

Sed circa sua dicta est dubitatio. ꝓmo qꝛ diē Auic. q̄ cū illo qō nō est purū est quidā sensus ꝛ doloꝛ. Sed tu dices: id nō vꝛ: qꝛ tūc sephyros nō puꝛ nō differret a cancro: qꝛ in quodā cācro est paruus doloꝛ ꝛ paruus sensus: dicit enī Auī. ca. de cācro q̄ cācer ali⁹ ē vehemēs doloꝛis ꝛ ali⁹ parui doloꝛis ꝛ quietus. Si ergo ē qdā cācer cū quo est paruus doloꝛ ꝛ sensus: tūc sephyros nō purū cū quo ē paruus doloꝛ ꝛ sensus erit idē cū tali cācro: ꝛ p ꝯsequēs etiā nō differt sephyros cācerat⁹ ꝛ nō cācerat⁹: sed hoc ē falsū: ergo ꝛ aliuꝫ ē qō dicit Auī. ¶ Itē de eo qō dicit Auicē. dubitat postea: qꝛ dicit q̄ puꝛ ꝛ nō puꝛ priuant doloꝛē: ꝛ nūc immediate dixit q̄ cū nō puro ē quidā doloꝛ. videt ergo contradictio in verbis suis. ¶ Ad euidētiam solutiōis istoꝝ nota quādā distinctionē: qꝛ sephyros aut ē puꝛ aut nō puruꝫ si est puꝛ tūc id nō sentit nec tactū cū ferro: imo si pcuteretur fortiter sup ipsū nō sentiret. Ego enī vidi semel in brachio cuiusdā q̄ nullo mō sentiebat: imo si aliqs pcutiebat ipsuꝫ fortiter cū pugillo plus dolebat patiēs q̄ recipiens: imo recipiens q̄ nullo mō dolebat. Et id sephyros nō hꝫ curā nisi abscidēdo totū cū ferro vel medicina ¶ Si autē sephyros est nō puꝛ: tūc pōt eē dupliciter: quia aut nō est cācrosum aut ē cācrosum. Si nō ē cācrosuꝫ: tūc id sentit si tangaꝛ: ꝛ hoc itellige si sit in mēbro sensibili: et nō insensibili sicut ē ligamētū: sed nō dolet ex se: qꝛ nō hꝫ pulsationē ꝛ pūctiōes: sed si fortiter tāgeret: vt si fortiter percuteret bene doleret. Cū isto ergo sephyros ē sensus si tangaꝛ ꝛ doloꝛ nō per se: sed si fortiter cōpꝛimaꝛ ꝛ id ē sephyros q̄ recipit curā cū medicinis. Et de tali sephyros nō puro Auī. itelligit i ista parte. Si aūt sephyros nō purū ē cancrosum sentit ꝛ dolet siue tangaꝛ siue nō tāgatur: qꝛ hꝫ pūctionē ꝛ pulsationē: ꝛ dato q̄ nō tangatur: ꝛ id sephyros regitur cura cancri: ꝛ talis sephyros extrahitur ex illa parte Auī. cū dicit. Et q̄q̄ cancereaꝫ sephyros ꝛc. Per istā ergo distinctionē apparet quō differt sephyros puꝛ a nō puro. Et quō etiā sephyros nō purum a cācro differat. ¶ Tūc ergo respōdeo ad id qō tu obijcis quia dicis tu. Auī. dicit q̄ cū sephyros nō puro est gdam doloꝛ ꝛ sensus: et similiter etiam cum cancro est quidam doloꝛ ꝛ sensus: g̃ tūc vnū nō differt ab alio. Dico q̄ alio mō cuꝫ sephyros non puro est sensus ꝛ doloꝛ: ꝛ alio mō cū cācro qꝛ in sephyros nō puro est sensus ꝛ doloꝛ non p se: qꝛ nō sunt ibi punctiōes sed si tangaꝛ: in cancro aūt est doloꝛ siue tangaꝛ siue nō tāgaꝛ: sed in vno cācro ē paruꝰ doloꝛ ꝛ in alio magnꝰ: vt postea dicet Auī. Sic ergo alio mō est hic: ꝛ alio mō est ibi. ¶ Ad id qō obijcis dicēdum est q̄ q̄ñ Auī. dicit ꝓmo q̄ cū sephyros nō puro est gdaꝫ doloꝛ ꝛ sensus: itelligit vt dictū est q̄ est ibi doloꝛ si fortiter cōpꝛimaꝛ. Sed q̄ñ postea dicit qō puꝛ ꝛ etiā nō purū cum quo ē gdā sensus ꝓuant doloꝛē: itelligit tūc q̄ nō purum est sine doloꝛe: qꝛ se nō facit doloꝛē in membro sicut cācer: vñ cācer nō solū nō priuat doloꝛē: sed ēt facit et est cā ipsi⁹: sed sephyros nō puꝛ nō facit doloꝛē: ꝛ tñ non est cā p̄uandi ipsuꝫ: ꝛ ideō sephyros nō purū pōt dici cum doloꝛe ꝛ sine doloꝛe: est cū doloꝛe qꝛ nō ꝓuat membrum sensu: ꝛ ideō si fortiter ꝓmaꝛ dolet: ꝛ ꝛ mō itelligit Auī. cuꝫ dicit q̄ est alicui⁹ doloꝛis: qꝛ nō priuat sensuꝫ sicut sephyros purū. Sed alio mō est sine doloꝛe: qꝛ nō est causa faciendi doloꝛem sicut cancer: ꝛ ideo ex se nō dolet. Et isto ꝛcdo modo intelligit Auī. cum dicit q̄ est priuans doloꝛē Tunc sequitur illa pars:

¶ Et sephyros aut fit a melꝛa feculēta sola radicali ꝛ coloꝛ eius est cineritius: aut melꝛa cōmixta cū flegmate ꝛ coloꝛ ei⁹ est declīuis ad coloꝛē coꝛpis: aut ex flegmate solo qō iam induratum fuit.

¶ In qua ꝑte Auī. ponit causas ipsi⁹ sephyros ꝛ dicit. Et sephyros aut fit ex melꝛa feculēta sola radicali ꝛ coloꝛ ei⁹ est cineriti⁹ eo q̄ talis ē coloꝛ melꝛe pure: aut. s. fit sephyros ex melꝛa permixta cū flegmate ꝛ coloꝛ ei⁹ ē declīuis ad coloꝛē coꝛpoꝛis: ꝛ hoc est rōne flegmatis cui⁹ ē coloꝛ sicut coloꝛ coꝛpis: aut. s. fit sephyros ex flegmate solo qō iam induratū fuit suppꝛe ꝛ cōuersuꝫ in māz melꝛe: ꝛ istius coloꝛ appꝛopinquat magis coloꝛi coꝛpoꝛis q̄ aliqō alio. Et itelligē hic q̄ Auī. maxime ponit causas sephyros q̄ fit incipiēdo: ſꝫ cām ipsius q̄ fit cōuertendo ex flegmone aut ex herisipilla hic nō tangit: sed cā illi⁹ dā itelligi ꝑ id qō dicit ibi Auī. Et oē sephyros ꝛē: qꝛ cā illi⁹ est sanguis grossus melꝛcus. Mā id sephyros nō fit nisi vꝛ qꝛ hūores calidi subtiles resolunt ꝛ grossi remāserūt. vel pp mutā repercussionē que idurauit ꝛ icalcauit ibi illos hūmores. ¶ Sed tu dicis ex qua cārum ꝑdictaꝫ fit sephyros puꝛ ꝛ nō puꝛ? Dicendū ē q̄ sephyros puruꝫ pōt fieri ex flegmate ꝛ ex melꝛa: qꝛ sephyros puꝛ fit q̄ñ mēbrū i quo est caret sensu: q̄ñcunq̄ ergo flegma vel melꝛa faciēs sephyros ita idurabit ꝛ cōuertet in lapideitatē q̄ pp eam membrū perdet sensuꝫ tūc fiet sephyros puꝛ. Sephyros aūt nō puꝛ fit duob⁹ modis: vno mō qꝛ q̄ñ humores melācolici vel flegmatici nō sūt ita indurati nec in lapideitatē cōuersi q̄ pp eos mēbrū perdat sensuꝫ: tūc faciunt sephyros nō purū. Alio mō fit sephyros nō puruꝫ sicut q̄ñ cōuertitur ꝓmutando ex flegmone vel herisipilla: nā cō uertitur ex flegmone vel herisipilla ꝑ hoc q̄ resolutū est subtile ꝛ remānt grossuꝫ. humores illi grossi qui faciunt sephyros nō sunt oino frigidi vt putri melācolici vel flegmatici: imo sūt hūores sanguinei grossi q̄ appꝛopiquāt hūoꝛib⁹ melꝛcis: ꝛ tō nō facūt sephyros purū: sed faciūt sephyros nō purū cū quo est sensus. Intelligē tñ vlteri⁹ q̄ sephyros purū septus fit ex melācolia sola radicali: sephyros aūt nō purū sepi⁹ fit ꝓmutando ex flegmone vel herisipilla licꝫ ambo possūt fieri alio modo: sicut dictum est. Tunc sequitur illa pars:

¶ Et puri qdem coloꝛ vt multū est coloꝛ plūbi ꝛ est vehemētis tēsionis ꝛ duriciei ꝛ fortasse supeminēt ei pili: ꝛ hoc est illō cui nō ē sanitas: ꝛ ē qōdā ex eo cui⁹ coloꝛ ē coloꝛ coꝛpis ꝛ ꝓmutaꝫ ō mēbro ad aliō ꝛ nominaꝫ fermos: ꝛ q̄ñq̄ est cuꝫ doloꝛe coꝛpoꝛis durum magnum quod non sanatur neq̄ permutatur vnq̄ꝫ.

¶ In q̄ ꝑte Auī. reuertit ad ponēdū qdā signa sephyros puri q̄ nō posuerat ꝓmo: ꝛ cū hoc ēt ponit quādā distinctionē sephyros q̄ cōꝓhendit sub ꝑdicta: ꝛ dicit. Et puri qdē coloꝛ vt multū. i. plurimū ē coloꝛ plūbi ꝛ vehemētis tensiōis ꝛ duriciei. Et rō huiꝰ est: qꝛ melꝛa sola radicalis ex q̄ fit id apa est talis coloꝛis. Dicit aūt vt multū hoc est vt plurimū: qꝛ vt pl̄m sephyros purū cui nō est sanitas fit ex talib⁹ humoꝛibus. Aliqñ tñ bene pōt fieri ex hūoꝛe flatico ꝛ ꝓpꝛie hoc dicet statim post q̄ q̄ñq̄ est sephyros duruꝫ magnū cū coloꝛe coꝛpis qō nō sanaꝫ neq̄ permutaꝫ vnq̄ꝫ. Et fortasse supeminēt ei pili. s. isti sephyros puro: ꝛ hec. s. sephyros puꝛ est id cui nō est sanitas: qꝛ ē tāte duriciei q̄ nūq̄ pōt mollificari nec resolui ꝛ maxime q̄ñ supeminēt ei pili: tūc nō sanaꝫ: ꝛ cā huiꝰ est: qꝛ cū pili generēt ex vapoꝛe ꝛ fumo sicco significāt q̄ mā melꝛa ficca adeo est in mēbro radicata q̄ tā ꝓuertit cōplexionē mēbri ad cōplexionem melꝛcuꝫ ꝛ q̄ inseparabilis est ulla ma

la cõplexio cũ humore ab ipso mẽbro:tũ qz lapideata est: vñ nó pót resoluitum ẽt qz cõplexio membri cõuersa est ad nãm illius humoris:vñ nutrimẽtũ veniens ad id mẽbrum cõuertit solũ in nãm illius hũoris ꝛ multiplicatur. ¶Et ió si supeminẽt ei pilu:tũc maxime ẽ signũ qꝺ non pót curari. ¶Et ẽ qꝺdã ex eis. Dic Aui. ponit alia spẽs sephyros q ẽ qꝺdã spẽs vt mihi vr sephyros nõ puri. Dicẽ g. Et ẽ qꝺdã. s. sephyros ex eis. s. sephyros cui⁹ color ẽ corpis color:ꝛ in hoc significat qꝺ est ex flegmate idurato qꝺ ꝑportiuatur melie. Et pmutatur de vno mẽbro ad aliꝺ: ego ẽtelligo id vbũ sic:nõ enĩ ẽtelligo qꝺ vnũ sephyros pmutetur de vno mẽbro ad aliꝺ ꝟ est ꝛ spargitur mã ipsi⁹ per plura loca ita qꝺ fiũt plures sephyros:ꝛꝟ est pole sicut qñ i corpe abũdaret talis mã pole ẽ qꝺ talis mã expulsa a nã extra corꝑ dispergatur ꝑ plura loca i vno mẽbro ꝛ fiãt plures sephyros parui:sicut aliqñ dispgitur mã nodoꝝ in vno mẽbro ꝑ plura loca ꝛ fiũt ibi plures nodi:ꝛ noiatur ꝛ id sephyros seruos. i. ad sillitudinẽ esare:nã sicut i esare dispgit mã ꝑ pla loca ita ẖ:qz i isto apate dispgit mã ꝑ pla loca noiat id sephyros seruos. Et itellꝺ qꝺ id sephyros sit spẽs sephyros nõ puri:qz mã sephyros puri nõ ꝑmutatur nec dispgitur:imo i vno loco pmanet ꝛ nũqꝫ ꝑmutatur. ¶Et qñqz. Dic ponit quasdã spẽs sephyros q ẽ spẽs sephyros puri:vt mihi vr: ꝛ dicit. Et qñqz. s. sephyros est cũ colore corpis:ꝛ in ẖ significatur qꝺ ẽ ex flegmate duꝝ magnũ qꝺ nõ sanat nec pmutatur vnquã:ꝛ id est qñ id flegma ẽ ita induratũ qꝺ factũ ẽ quasi lapis:ꝛ id sephyros ẽ spẽs sephyros puri:qz id sephyros ẽ purum sephyros qꝺ nõ ẖ sensuꝫ nec vnquã pmutat:nec ẽt vnquã sanatur. Et ex ẖ apparet qꝺ sephyros puꝝ aliqñ pót esse ex flegmate vt qñ flegma ita iduratꝫ qꝺ fit vt lapis sicut supra dicebatur. ¶Apparet g ex dictis qꝺ in ista ꝑte vt dicebatur Aui. ponit ẽt quãdã distinctionẽ sephyros q distinctio cõphenditur sub ꝑdcs:qz oẽs spẽs sephyros quas ẖ ponit aut sũt sub sephyros puro sicut ille q nõ sanantur nec pmutant aut sũt sub nõ puro sicut illa spẽs q noiatur seruos. ¶Intellige ẽt vlteri⁹ qꝺ qñ Auic. dicit de sephyros puro qꝺ nõ sanatur itellige id cũ medicinis:qz bene posset id aliqñ sanari cũ ferro vt si eẽt i mẽbro qꝺ posset totũ abscindi. sz tũ id nõ eẽt sanatio:qz maius eẽt dãnum de absciſiõe mẽbri qꝫ vtilitas ex curatiõe sephyros. ¶Sz tu dices nõne posset sanari cũ medicina ruptiua ꝛ causticа sic extrahunt scroffule ꝛ nodi. Dicẽdũ ẽ qꝺ nõ. ꝓmo qz sephyros puꝝ ẽ ita radicatũ ꝛ cõnexũ sube mẽbri qꝺ non posset euelli cũ medicina nisi ꝛ totũ mẽbrũ causticaret ꝛ caderet cũ medicina. Itez ẽt qz cũ medicina caustica fit calida ꝑ ſui caliditatẽ qua iducit in mẽbrũ posset sephyros cancerari: ꝛ ideo deueniret ad peius qꝫ id un q erat sic ergo tunc talis sephyros purum sanari non potest. Tunc sequitur illa pars.

¶Et oẽ sephyros aut icipit apparẽ paulati ꝛ addit aut ꝙuertit ex flegmone aut herisipilla aut exitura i loco vacuo:ꝛ cuz plz accidit duricies iviscerib⁹ ñ accidit nisi post apa calidũ qñ curant cũ ifrigidantib⁹ viscosis ex medicinis ꝛ cibis.

¶In q ꝑte Aui. qz sephyros pót gñari plib⁹ modis ponit modos gñationis ꝛ icepti⁹is ipsi⁹ ꝛ duo facit: ꝓmo facit ẖ 2⁹ oñdit ꝑm quez illoꝝ modoꝝ maxie gñat sephyros ꝛ duricies i iterioꝝb⁹ mẽbris. 2ª ibi. (Et cũ plm accidit duricies i viscerib⁹ ꝛc.) Ambe ꝑtes patẽt nisi qꝺ i scda parte in visceribus:idest in membris interioꝝbus sicut epate ꝛ splene ꝛ alibi. Tunc sequitur illa pars.

¶Et qñqz canceratur sephyros ꝛ ꝑpingtas sephyros ad cãcrũ ꝛ elõgatio ei⁹ ab eo est ꝑm multitudinẽ iflãmationis ei⁹ ꝛ paucitatẽ ꝛ apertionẽ pulsationis in eo ꝛ occultationẽ ei⁹ ꝛ apertionẽ venarum in circuitu ei⁹ ꝛ nõ aptionẽ earum.

¶Oñdit in qua egritudinẽ ꝑmutat ꝛ modũ ꝛ cãm mutatiõis ipsi⁹. Dicit g. Et qñqz cãceratur sephyros:ꝛ i ẖ Aui cẽ. oñdit i qua egritudinẽ ꝑmutatur maxime sephyros:ꝛ ꝑpingtas sephyros ad cãcrũ. Dic Aui. oñdit modũ ꝛ cãz egre sephyros maxie pmutat ad cãcrũ:ꝛ cãm hui⁹ ponit Aui. eo qꝺ ista sũt ꝑpinq ꝛ ꝙueniẽta admitez. Inter ea ẽt q ſymbolũ hñt ẽ trãsit⁹: vt dicit Ari. i li. de gñatõe ꝛ corruptiõe: quõ aũt ista sint ꝑpinq. Aui. oñdit dicẽs. Et ꝓpingtas sephyros ad cãcrũ ꝛ elõgatio. i. dr̃ia ei⁹ ab eo est ꝑm multitudinẽ iflãmatiõis ꝛ paucitatẽ ei⁹: qz multitudo iflãmatiõis est i cãcro ꝛ paucitas ipsi⁹ est in sephyros. Et apparitionẽ pulsatiõis in eo ꝛ occultationẽ in eo. i. pulsationis ei⁹: qz pulsatio ẽ apparẽs i cãcro. in sephyros aũt occultat ꝛ nõ appet:ꝛ apertionẽ venaꝝ i circuitu ei⁹ ꝛ nõ aperitionẽ eaꝝ:qz i circuitu cãcri apparẽt vene extense ꝑ mẽbr̃:i sephyros aũt nõ apparẽt ille vene: fiẽ g apparet qꝺ sephyros ꝛ cãcer sũt quodãmõ ꝑpinqua. ¶Et circa ẖ nota ꝑm qꝺ extrahit ex dictis Aui. i ꝓmo libro fen 2ª ca. de egritudinib⁹ cõpositis:qꝺ cãcer ꝛ sephyros adeo sunt ꝑpinq qꝺ nõ differũt ꝑ dr̃ias subales eo qꝺ vtraq fiũt ex eadẽ mã radicali:sed solũ differũt ꝑ accidẽtia inseparabilia. Que aũt sint illa accitia iseparabilia Aui. hic cõnumerat:ꝛ meli⁹ ẽt ponet in ca. cãcri:ꝛ ibi ẽt videbim⁹ melius quõ differũt sephyros ꝛ cãcer:qz ergo sephyros ꝛ cãcer sic sunt ꝑpinqua ꝛ iter ea que sũt ꝑpinqua facilis est transitus inde multotiẽs sephyros cãceratur ꝛc.

¶De cura nodoꝝ. Cap. xii.

Portet vt de eis apatib⁹ illõ curetur cui ẽ sensus ꝛ vt fit incisio:ꝛ ꝑ fac mũdificationẽ corꝑis cum eo qõ educit hũorẽ faciẽtẽ egritudinẽ:ꝛ fortasse est illa mũdificatio cũ flebotomia si est sanguis plurime nigredinis.

¶Superi⁹ Aui. determinauit de sephyros theorice:ẖ determinat de ipso ꝓactice. s. qñtũ ad curã:ꝛ diuidit hec ps i duas. i ꝓma ꝑte ponit cnrationẽ ipsi⁹ qñtũ ad vtia. 2ª ponit curã ipsi⁹ quantũ ad ꝑticularia ꝛ localia. 2ª ibi. (Et super id qõ resoluit ꝛ lenit simul.) Dicit ergo ꝓmo. Opz vt de his apatib⁹ id curet cui est sensus:ꝛ ẖ ẽ sephyros non puꝝ:puꝝ ñ curat. Et vt fit icisio. i. opz vt pus. s. añ oẽs curam fit icisio. i. digõ hũoꝝ:opz. n. vt ꝓmo digerat hũores cũ eis qꝺ digerũt hũores duros ꝛ grossos anteqꝫ purget: qꝺ vt dicit ꝙpoc. digesta medicari ꝛ mouere nõ cruda ꝛc.

Sed tunc oportere mãm digeri ꝑus ad purgationẽ qꝫ i alijs apatib⁹: qz in nullis ꝑdictis apatib⁹ nec i calidis nec in frigidis posuit materiã ꝑus digeri qꝫ purgari. Itez ẽt vr qꝺ debuisset Aui. in oibus ꝑdictis apatibus ꝑus posuisse digõnẽ hũoꝝ qꝫ purgationẽ fiẽ ꝛ hic posuit Dicit. n. G. ꝑ verbũ ꝙpo. sup affor. ismũ ꝓmi: ẽgre ꝑticule libri affor. ismoꝝ. Si qs inquit velit purgare mẽbra apata hñtia cũ aliꝺ farmacia nõ purget i initio morbi: qz morbus nõdũ farmacie ẽ ꝙuenibil cũ nõdũ maturauerit. Si ãt detur alicui farmacia i initio: sana ẽt loca ẽbilitat morbo repugnãtia. Sic g tũc duplex ẽ hic dubitatio: vna ẽgre poti⁹ hic posuit digõnez qꝫ in ꝑdictis apatib⁹. Alia est qz videt qꝺ debuisset ponẽ in ꝑdictis fiẽ ꝛ hic posuit. ¶Ad euidentiam solutionis istoꝝ nota qꝺ duplex est euacuatio: quedam est euacuatio minoratiua: alia ẽ radicatiua

eūatio. Euacuatio minorativa ē q̄ respicit cāz añtē q̄ ē repletio totī corpis: eūo eradicativa ē q̄ respicit cāz cōiunctaz morbi actu faciēte morbū: mō eūo minorativa pōt fieri ante digōnē ⁊ post digōnē: eūo aūt eradicativa fit solū post digōnez. ¶ Ulteriº nota q̄ eūo corpis q̄ fit i istis apatibº exteriorib⁹ nō respicit cām cōiūctā apatis exteriorus eo q̄ illa eūo nō fit vt euacuet mā apatis ꝯiuncta: q̄ mā ipsiº cōiūcta iaz extra venas ē collecta i spōgiosi tatibº mēbroꝝ. Et si aliq̄n apa delitescat pp eūonē corpis soluz: nihilominº tñ hoc nō ē q̄: illa eūo eūaret ex mā apatis ꝯiūcta: sed ħ ē: q̄ illa eūo eūat mām q̄ ēparata currere ad locum apatis: ⁊ tūc cū ampliº nō currit mā nā efficit potēs sup residuū que est mā ꝯiūcta apatis ⁊ resoluit ipsaz spāliter: si nō fit multa ⁊ sit subtilis: sic ḡ in istis apatibº exterioribº eūo corpis nō respicit cām ꝯiūctā apatis: sz respicit cāz añtem q̄ parata erat currere ⁊ augere apa: ḡ tūc talis eūo corpis q̄ fit i istis apatibº dr̄ potiº minorativa q̄z eradicativa: ⁊ iō ex ꝑmo q̄ dixi tā hr̄ q̄ pōt fieri ⁊ añ digestionē māe ⁊ post digōnē māe: ⁊ ex hoc q̄ dcm̄ ē apparet iaz respōsio ad scōaz dubitationē. dicebas .n. q̄ videbaf q̄ Auicē. debuisset ponere i oibº p̄dictis apatibº digōnem añ purgationē p̄d dcm̄. G. auē. ypo. si gs ingt velit tē. nā Gal. dicēs id dcm̄ auē. ypo. loquitur i illo dicto de eūone eradicativa q̄ nō dz fieri i ꝑnº morbi nec añ digōnem: ⁊ loqtur ibi de apatibº interioribº in quibº hz locuz vtraq; eūatio ⁊ minorativa ⁊ eradicativa: in illis enīz nō dz fieri eradicativa ante digestionē māe: sed Auicē. loqf hz ⁊ i p̄dictis de euacuatiōe minorativa q̄ pōt fieri ante digestionē ⁊ post digestionē: ⁊ ideo nō fuit necessariū q̄ i p̄dictis apostematibº poneret ꝑtiº digestionez materie.

¶ Sed tñ restat rñdere ad ꝑmū: q̄: dicebas tu q̄re potius ergo ꝑcepit hic fieri digestionē q̄z in p̄dictis apatibº ⁊ specialiter cū vt dictū ē: loquaf de eūatione minorativa: que pōt fieri ante digōnē in oibº apatibº ⁊ post digestionem dicēdū q̄ licz euacuatio minorativa possit fieri ante digestionē: ⁊ etiā post digestionē: mhilominº tñ hic potiº ꝑcepit Aui. fieri digōnez q̄z i alijs eo q̄ materia ⁊ hūor currens ad locū apatis est magis grossus ⁊ durº hic q̄z i alijs: ⁊ iō ē magis inobediēs purgatiōi pp quā Aui. potius fecit ħ mētionē de digōne q̄z i alijs apatibº. s. digestionez fac mūdificationē corporis cū eo q̄ educit humorē faciētem egritudinē: q̄: si sit melica educas humorē cū soluentibº melioraz: si aūt sit phegma purgabis cū soluentibº phegma. Si āt sint ambo ī simul mixti purgabis cū laxatiuo cōpōsito q̄ educat vtrūq; humorē. Si aūt cā sit sanguis grossus melācolicº fiē ē spāliʳ q̄ sephyros fit cōuertēdo ex phlegmone vl̄ ex herisipilla: vel dato q̄ fiat ex tali sāguine grosso melico icipiēdo: tūc cuz purgatiōe ventris erit ēt vtilis flomia vt euacuet sanguis grossus melicus ⁊ ħ ē q̄ subdit Aui. Et fortasse ē illa mūdificatio cum flomia supple iuuans si ē sanguis plīme nigredinis. i. si ē sāguis melācolicº abūdans in corpe qui pōt sephyros facere: vt dictum est. Tunc sequitur illa pars.

¶ Et super illud sit q̄ resoluit ⁊ lenit simul: ⁊ nō curetur cū eo q̄ resoluit ⁊ exiccat tātū: q̄m illud perducit ad vehementiam lapideitatis ꝓpter exiccationem grossi ⁊ resolutionē subtilis.

¶ In q̄ parte Aui. posita cura sephyros q̄ztū ad vsia: pōit curā ipsiº q̄ztū ad ꝑticularia ⁊ localia. Et diuidit ista pars in ꝑtes duas. ¶ Primo oñdit i generali q̄ ⁊ q̄lia localia cōpetāt i sephyros. 2º ostēdit hoc i ꝑticulari ponēdo medicinas spāles. 2ª ibi. (Et lenificātia qdē gbº est resolutio q̄dam.) ¶ Prima ꝑs diuidif adhuc in ꝑtes duas. primo facit q̄ dictū est. scōo ad dit qdā de balneo. 2ª ibi. (Et opz ne multū vtaf balneo.) ¶ Prima pars diuidif in ꝑtes duas.

¶ Primo ostēdit cuiº cōplexiōis medicina nō cōpetit i hac egritudine: tāḡdo ēt aliq̄d de illa q̄ cōpetit. scōo ostēdit q̄les ⁊ cuiº cōplexiōis medicine cōpetūt i hac egritudine ⁊ quo ordine debeāt administrari. 2ª ibi. (Et oz vt ponā tur.) Dicit ergo ꝑmo. Et sup id. i. supra locū sclirosis sup. ple sit q̄ resoluit ⁊ lenit simul. i. māe resolutiuū ⁊ lenitiuū: ⁊ i hoc Aui. tāgit aliq̄d conditionis medicaminis q̄ cōpetit sclirosi: sed nō cōplete tāgit cōditiōes ipsiº hic: q̄ cōplete tanget i ꝑte sequēti: imo solū tangit hoc ħ vt ostēdat q̄ cōtrariū istiº nō cōpetat sclirosi: ⁊ hoc ē q̄ dicit statim post. Et nō curef cū aliqua medicina cū eo q̄ resoluit ⁊ exiccat tātū. s. sine mollificatiōe: vt vel q̄: in tali medicina nō fit mollificatio vel ipsaz nō ꝑceſſerit aliq̄ medicina mollitiua. ⁊ dat cāz hº Aui. q̄m id ꝑducit ad vehementiā lapideitatis pp exiccationē. i. pp indurationē hūoris grossi ⁊ resolutionē subtilis. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et opz vt ponantur curationi eiº due reuolutiones: reuolutio resolutionis cū lenitate cuz eo q̄ non exiccat plurimum q̄: omne resolutiuū ſm plurimū exiccat: ⁊ humectatiuū raro resoluit: ⁊ oportet vt sit gradus eius in caliditate ex secundo ad tertiū ⁊ in exiccatione ex gradu ꝑmo ⁊ reuolutio alia lenificationis.

¶ In ꝑte ista Aui. oñdit cuiº cōplexiōis medicine cōpetāt in hac egritudine ⁊ quo ordine debeant administrari: ⁊ diuidif ps hec i duas. ¶ Primo hoc oñdit de medicis simplicib⁹. 2º oñdit q̄ eadē est rō de cōpositis. 2ª ibi. (Et iteruz cōpositio medicinaꝝ.) ¶ Prima i duas. ꝑmo oñdit cuius cōplexiōis debēt eē medicine locales: ⁊ quo ordine debēt administrari: ⁊ hoc absolute. 2º hoc oñdit cōparatiue ſm diuersitatē mēbroꝝ: ⁊ ēt sephyros. 2ª ibi. (Et diuersificef necessitas.) In ꝑmo. ℌ. Aui. tria ponit dicta. i ꝑmo dicto oñdit cuiº cōplexiōis ⁊ q̄les debēt eē medicine locales. in 2º dicto oñdit q̄ ille medicine debent administrari ſm ordinē. i 3º dicto oñdit qd sit faciēdū q̄n administrank medicie ex vnā reuolutionē: ⁊ qd q̄n administrāt ſm aliā. 2ª ibi. (Et sint iste due reuolutiōes.) 3ª ibi. (Et oz vt famē.) Dicit ḡ de ꝑº. Et opz vt ponanf curatiōi eiº scz q̄ztū ad localia due reuolutiōes. i. medicine ſm duas reuolutiōes: quaꝝ vna ē reuolutio resolutiōis cuz lenitate cum eo q̄ nō exiccat supple fortiter ħ est ſm vnā reuolutionē debēt administrari medicine resolutiue lenes ⁊ nō fortiter exiccatiue: ⁊ reddit cām Aui. q̄re medicine resolutiue debēt eē lenes: q̄: oē resolutiuū ex ſm plīm exiccat: et ⁊ id vbū pōt exponi duobº modis: vno mō: sic bñ dico q̄ medicine resolutiue debēt eē lenes ⁊ non fortes: q̄: oē resolutiuū ſm plurimū. i. oē resolutiuū multū ⁊ forte exiccat supple nimis: sz medicine nimis exiccatiue non cōpetūt i sclirosi: ḡ tūc debēt administrari i ipso medicine lenes ⁊ resolutiue ⁊ nō fortiter exiccatiue. Aliomō pt exponi id vbū ⁊ tūc exponef ēt vbū p̄dictū alio mō: q̄z pus: vt dicaf sic: bñ dico q̄ medicine resolutiue sint cū lenitate. i. ꝑmixte cū lentiuis: ⁊ cū eo q̄ nō exiccat: ⁊ nō debēt ꝑmiscerī cū exiccatiuis: q̄: omne resolutiuū ſm plurimū exiccat: ⁊ hoc est ſm plurimū: ita est q̄ omne resolutiuū exiccat. Et rō huiº est: q̄: ꝓprietas medicine resolutiue ⁊ exiccatiue multuz cōueniunt: q̄: medicina resolutiua vt ponit Aui. in scōo libro est cuiº ꝓprietas est vt separet humidū faciēdo ipsuz vapozare ⁊ extrahēdo ipsum a loco in quo fuit retētus. s. ꝑtez post partē donec assiduatione sue operationis finiat id q̄ ex ea remanet tē. ⁊ iō medicina resolutiua q̄ extrahit sanitatē a loco exiccat etiā eaz: ⁊ hoc est q̄ dicit Aui. de medicina deſiccativa in cocḡca. Dicē cuiº q̄ medicina deſiccativa est q̄ cōsumit hūiditatē cua reso-

lutiõe ⁊ subtilitate sua. Videos ḡ pb̃ q̄ ꝓpetates vtriusq; multũ cõuemũt. ⁊ ꝺ ita ẽ q̄ medicina resolutiua ꝑm plm exiccat. qr ergo ꝑm plm medicina resolliua desiccat. non debet ḡ pmiscerι cũ exiccatiuis ne ampliꝰ addat sup eius exiccationẽ ⁊ sic fiat nimis exiccatiua: imo ꝺz esse cũ lenitate ⁊ cũ eo qꝺ nõ exiccat. ¶ Et hũectatiuũ raro resoluit. id põt exponi duobꝰ modis. Unoꝰ hũectatiuũ raro resoluit: hoc ẽ raro ẽ q̄ hũectatiuũ resoluat. Et troꝰ huiꝰ est: ga de rõne materie hũectatiue ẽ solũ mollificare hũorẽ et ꝓparare ipm ad resoluẽdũ ⁊ nõ q̄ resoluat: ⁊ ꝺ debet pmiscerι cũ resolutiuo: qr tũc illud ꝓparat ad resoluẽdũ et resolutiuũ resoluit qꝺ mollificatũ ẽ: ⁊ nõ dimittit etiã resolutiuũ nimis exiccare. ¶ Alioꝰ exponi põt q̄ humectatiuũ raro resoluit: hoc ẽ q̄ hũectatiuũ resoluit raro. i. paulatim ⁊ nõ cito ⁊ subito: vñ resoluit raro: qr paulatim ⁊ i longo tpe. ⁊ id etiã est ver q̄ hũectatiuũ ampliat poros ⁊ ꝓparat hũo. ad resoluẽdũ. ⁊ ꝺ ex hoc q̄ ampliat poros et hũor ꝓparat ad resoluẽdũ: tũc nã adiutorio huiꝰ mãe resoluit de hu. sic ꝓparato paulatim ꝑ poros ampliatos: et ꝺ hũectatiuũ resoluit paulatim. ⁊ ꝓpter hoc etiã bonũ ẽ vt pmisceat cũ resolutiuo vt nõ pmittat ipm resoluere humiditatẽ subtilẽ ⁊ grossum indurare: sed faciat ipm resoluere humo. ⁊ ꝑ totũ: ⁊ nõ ꝑmo vnã ptẽ ꝺ̃ aliã. ¶ Ulteriꝰ nota q̄ ꝳz dictũ sit q̄ medicine resolutiue debẽt esse lenes et nõ pmixte cũ exiccatiuis: q̄ nõ est intelligẽdũ ꝓpter ꝺ̃ q̄ medicine resolutiue nõ sũt aliquo mõ exiccatiue: quia id nõ esset ver: imo qñ est ipꝰ resoluẽdi debẽt esse medicine resolutiue exiccatiue plus ꝺ̃ mollificatiue. sed non debẽt esse exiccatiue nimis ꝓpter cãm dictã. vñ debẽt eẽ exiccatiue lenes. ⁊ hoc intelligit Auicẽ. p ea q̄ dicta sunt. Et hoc est qꝺ subsequẽdo statum dicit Aui. Et ꝺz vt sit ḡdus. s. medicinaꝝ resoluẽtiũ in caliditate ex secũdo gradu ad tertiũ: ⁊ in siccitate in gradu ꝑmo. sic ḡ bene debẽt esse exiccatiue: sed debẽt esse lenes. Habemus ḡ ex dictis q̄ vna reuolutio curatiõis sclirosis ꝺ̃tũ ad localia est reuolutio resolutiõis ſ: sed alia reuolutio quã oportet esse ĩ curatiõe illiꝰ est reuolutio lenificatiõis. Deinde cũ dicit:

¶ Et sint iste due reuolutões succedẽtes.

¶ Hic Auicẽ. oñdit q̄ ꝑdicte reuolutiões debẽt admistrari ꝑm ordinẽ: ⁊ dicit: Et sint iste reuolutiones succedẽtes. i. ordinate: vt q: vna ꝓcedat altera sequat. ⁊ nõ curat ꝺ̃ exprimere illũ ordinẽ: q: posuit ipm in ꝑmo sed ordo istaꝝ reuolutionũ est ꝑm q̄ extrahit ex dictis Auicẽ. in ꝑmo fen 4ª cap. de curatiõe aposte. Uã primo ꝺz vt mollificet: deinde resoluat: deinde si timet ex resolone eiꝰ qꝺ resoluit ne id qꝺ remãsit fiat lapis. Ateꝝ secũdo redeundũ est ad mollificãdũ ⁊ postea ad resoluẽdũ: ⁊ sic fiat quousq; resoluatur totus humor. Semp ergo debet ꝓcedere mollificare ⁊ subsequi resoluere. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et ꝺz vt mẽbrũ famẽ pati cogat in reuolutiõe resolonis: ⁊ trahatur nutrimẽtũ ad eiꝰ oppositũ cũ motiõe illiꝰ oppositi et exercitio eiꝰ ⁊ ipiꝰ famelicatiõe: ⁊ cibetur in reuolutiõe lenificatiõis: ⁊ fiat ei cã appetendi nutrimẽtũ cum fricatione et que sunt ei similia ⁊ liniatur cum pice.

¶ Hic Auicẽ. oñdit quid sit faciendũ qñ administrant medicine ꝑm vnã reuolutionẽ: ⁊ quid qñ administrant ꝑm aliã. ⁊ patet qꝺ ꝺcit: qr qñ volumus resoluere oportet vt mẽbrũ fiat famelicũ. i. sit vacuũ cũ diuersione nutrimẽti ad oppositã partẽ: sicut ponit Aui. sed oñ volumus lenificare ꝺz vt cibet ⁊ trahat nutrimẽtũ ad ipꝰ ꝛ: ⁊ hoc est q: nutrimẽtũ humectat ipm ⁊ impinguat. Tũc ſeq̄t illa pars:

¶ Et diuersificetur necessitas in virtute medicinaꝝ resoluẽtiũ ⁊ lenificãtiũ ⁊ debilitate eaꝝ ꝑm raritatẽ membri ⁊ ipsius spissitudinem et vehementiam duritiei et debilitatem eius.

¶ In isto §. Auicẽ. postq̄ ꝺz ostẽdit absolute cuiꝰ cõplonis ⁊ q̄lis debent esse medicine locales sclirosis: ostẽdit hoc hic cõparatiue. s. p respectũ ad diuersitatẽ membroꝝ ⁊ diuersitatẽ sclirosis. ¶ Dicit ergo ꝑmo. Et diuersificet necessitas: in virtute. i. in fortitudine materieꝝ resoluentiuꝝ ⁊c. ꝑm raritatẽ mẽbri ⁊ spissitudinẽ ipius ⁊ vehementiã duritiei. s. sclirosis et debilitatẽ eius. i. ⁊ paucitatẽ duritiei ipsius. Quõ aũt diuersificet fortitudo ⁊ debilitas istaꝝ medicinaꝝ penes illa q̄ ponit Aui. appebit post qñ ꝑsequ̇tur de medicinis localiꝰ spãliꝰ. ¶ Tunc sequit illa pars:

¶ Et iteꝝ cõpositio medicinaꝝ oportet vt aggregetur inter duas virtutes.

¶ In qua parte ostẽdit Aui. q̄ eadẽ ratio est de admistratione medicinaꝝ cõpositaꝝ: sicut dictũ est de simplicib⁹. Dicit ergo. Et iteꝝ cõpositio medicinaꝝ oportet vt aggregent inter has duas virtutes. s. resolonis ⁊ mollificationis: vt qñ volumus vti medicinis cõpositis tempe resolonis: tunc medicine fint cõposite magis ex resolutis ꝺ̃ ex mollitiuis. qñ aũt volumus eis vti tempe lenificationis tunc sint cõposite ex mollitiuis. ⁊ similiter etiã fortitudo diuersificetur: ⁊ debilitas eaꝝ in resolone ⁊ lenificatiõe ꝑm raritatẽ ⁊ spissitudinẽ mẽbri: ⁊ ꝑm vehementẽ grossitiem et paucam sclirosis. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et oportet ne mltũ vtãtur balneo qñ resoluit subtile ⁊ aggregat spissum et nõ puenit ad hũc finẽ vt leniat spissum.

¶ Hic Aui. addit quiddã de balneo: ⁊ patet qꝺ dicit. ⁊ itel lige hic qꝺ dixit maxime de balneo naturali. ¶ Ulterius intellige ꝓ hoc qꝺ dicit: ⁊ ꝺz ne multũ vtat ⁊c. datur intelligi q̄ aliq̄n ꝑñt vti sicut qñ aꝑa esset mollificatũ ⁊ esset ĩ vta resolutiõis: aliter aũt nõ: quia resoluit subtile ⁊ derelinquit grossum plus. Tunc sequitur illa pars:

¶ Et lenificantia quidẽ qbus ẽ resolutõ quedã sũt sicut adeps gallinaꝝ ⁊ anseruꝝ et vitulorꝝ ⁊ boũ et ceruorꝝ ꝓprie et medulle eorꝝ et adeps hyrci: et asini adeps est bona eis et adeps rapaciũ leonũ ⁊ vrsi et leopardi et adib ⁊ q̄ currũt cursu eorũ de vulpib⁹ et lupis. Et adipes rapaciũ ex auib⁹: et ꝺz vt misceãtur cum eis q̄ sũt sicut armoniacũ et bdeliũ et galbanũ et storax et mastix qñ ꝑparãtur ad resoluẽdum et fiãt singularia. Et de ꝑdictis adipib⁹ melior est adeps leonũ et vrsi. et in mucillagine fenugreci et se. lini sũt resolutio et lenificatio. Et ꝺz ne ĩ istis adipibus et eaꝝ similib⁹ de mollificãtibus fit sal omnino: qñ sal exiccat et indurat: immo oportet vt sit earum operatio: operatio solis in cera que lenit et liquefacit: et non peruenit ex hoc vt exiccet.

Et de lenificatibus itez in qbus est reso
lutio quedā: sunt bdelliū siciliēle t oleum
antiquū t oleū de alcāna t oleū de lilioz
galbanū t laudanū t storax t ysopus hu
mida: t meliora eoz sunt q̄ sunt minoris
antiqtatis t exiccatiōis t vehemētioris
humiditatis. t itez mastix albū appzopi
quat p̄dictis. Et in oleo de alcāna t oleo
de lilio t ficubus et alkerua est de resolu
tione et lenificatiōe simul qō est supra suf
ficientiā. Et de lenificatibus quidē est vt
sumaf fex seminū et fex aceti: et ferueant
et effundaf post ebullitionē bonā super
vtraſq̄ qō est ꝓueniētius t administreē.
Et de medicinis bonis ad illud est vt su
manē stercus asini et radix euisci: et fiat
ex ambobus linimētū: et si fuerit cū am
bobus storax erit melius. et itez quādo
apparet lenitas; oportet vt liniaf cū ar
moniaco soluto cū aceto forti dieb⁹ pluri
bus. deinde redeat lenificatio aut galba
no et oppoponaco: aut sumanē galbanū
et āmoniacū et bdelliū et teranē oīa et in
uoluantur cū oleo de ben et oleo de lilio
cū aliquātulo mucillaginis fenugreci et
lini et fiat emplastrū. Et sordities balnei
est ex medicinis vehementis iuuamenti
q̄ ponitur in emplastris ap̄atū durozū.
et cū nō inuenitur sordities balnei tunc
administrētur loco ei⁹ aqua euisci et ni
trū. Et de emplastris bonis in hora reso
lutiōis sūt emplastra q̄ sūt ad scrofulas ō
illis q̄ dixim⁹: et empla iulios t colophō.

¶ In qua parte postq̄ Auic. posuit in gñali cui⁹ cōplexi
onis t qualia localia cōpetūt in sclirosi: hic ponit in spāli
medicinas locales sm p̄dictas regulas gñales quas pri
us posuit. posuit eīn eas sm reuolutionem. s. resolonis et
mollificatiōis: quia modo ponit medicinas mollitiuas t
mō resolutiuas. et ponit etiā eas sm diuersitatē duritiei t
raritatis mēbroz: t sm duritiē multā et paucā sclirosis.
Dictū eīn fuit prius q̄ penes hoc diuersificaf fortitudo t
debilitas medicinarū in resolone t lenificatiōe. ¶ Diui
dif ergo ps ista in duas. In p̄ma pte ponit medicinas lo
cales in spāli sm reuolutionē resolonis t mollificatōnis
absolute nō cōparādo. 2° ponit eas cōparādo eas in debi
litate t fortitudine t resolonis t mollificatiōis sm diuer
sitatē mēbroz t durinē t mollitiē: t sm diuersitatē sclиro
sis in vehemēti grossitie t pauca. 2ª ibi: Et cū apa est ve
hemētis grossitiei. In p̄mo. §. ponit Auı. plures medici
nas locales in speciali t cōfundit eas in simul: q: mō po
nit resolutiua mō mollitiua cōprehēdēdo insimul t non
cōprehēdendo eas ordinate. tu aūt respicias virtutē me
dicinaz in resolone t mollificatione t vtaris eis sm p̄di
ctam regulā quā prius dixi. Dicit ergo. Et lenificātia q̄
dem t̄. adip. i. lupi: t adipes rapaciū ex qb⁹. s. rapacib⁹
sicut vulturis t aquile: t similiū. Et oz vt adminiſtrēf cū
eis. s. adipibus q̄ sūt sicut armoniacū t̄. q̄ ꝑparaf ad
resoluendū. i. q̄ volumus eis vti ad resolonē: q: ipe pu
re nō sufficerēt ad resolonē: sed debēt misceri cū eis ille
gūme vt fortificef resolutio eaz. ¶ Et oz ne in istis adipi
bus t earū similib⁹ fit sal oīno. intelligе hic maxime q̄n
volumus eis vti hora lenificatiōis: q: tūc nō oz esse cū eis
aliq̄ō exiccatiuū. sed q̄n vellemus eis vti in hora resolu
tiōis tūc nō esset ita malū. Et ez est tū q̄ in hora resolonis
nō debemus vti exiccatiuis fortibus: vt dictū fuit supra:
sed exiccatiuis lenibus. t ideo cū sal sit de exiccatiuis for
tibus: nō est admiscendū in medicinis in hora resolonis
nisi ponerеf valde paz t mixtus cū mollitiuis: alterua
idest tornasolle magnū. Et de lenificantibus quidē est vt
sumaf fex seminū. s. alterua t effundaf post ebullitionez
bonā sup vtrūq;. s. sup fecē taliū seminū t aceti q̄ō est ei cō
uenientius. i. q̄ō est cōueniēs sclirosi: t hoc est oleū mollī
uum lene: quia tale oleū cōuenit sclirosi: vt dicef postea.
Cum oleo de ben. ben. i. cataputia illa alba grossa quam
speciarij vocāt piper albū. Et empla mulios. id emplm ē
dictū in cap̄. vndime. et est emplm q̄ō incipit sic: Et iterū
eius cuius quidē antecessit dolor sumaf sordities balnei
t̄. Et cobion. i. emplastrū de maluauisco sicut est diaqui
lon. Tunc sequitur illa pars.

¶ Et cū apostema est vehemētis grossi
tiei tūc nō est excusatō ab aceto: ipm eīn
incidit t debilitat virtutē mēbri: t ꝓprie
cū est neruosum: q̄n est vehemētius va
cuum a materia et dimittit eam causē im
primenti deforis.

¶ In qua parte Auı. ponit medicinas locales sclirosis cō
parādo eas in debilitate t fortitudine resolonis t molli
ficationis sm diuersitatē mēbroz in duritie t mollitie: et
sm diuersitatem sclirosis in vehemēti t pauca grossitie.
¶ Et diuidif pars ista in partes duas. In p̄ma parte ostē
dit quō diuersificaf necessitas medicinaz in virtutibus
eaz penes duritiē multā t paucā ipsi⁹ sclirosis: licet etiaz
aliquid tāgat de diuersitate mēbroz. In 2ª parte ostendit
quō diuersificaf etiā necessitas eaz in virtutibus suis pe
nes diuersitatē mēbroz t duritiē t mollitiē. 2ª ibi: (Et id
duritiei q̄ō est in chordis.) Prima pars diuidif in partes
duas. In p̄ma parte facit q̄ dictū est: t hoc facit ostēden
do quid debet p̄dictis medicinis adiungi sm diuersitatē
vehemētis grossitiei sclirosis t paucitatē ipsius. 2° osten
dit q̄n t quō id debet p̄dictis adiungi. 2ª ibi: (Et ez oz vt sit
administratio.) Dicit ergo p̄mo. Et cū apostema est vehe
mentis grossitiei. i. vehemētis duritiei: tūc nō est excusa
tio ab aceto. s. q̄ misceaf in medicinis p̄dictis. Et dat cau
sam huj⁹ Auiē. ipsum eīn incidit t debilitat mēbri virtu
tem. Iste textus est obscurus. sed ego intelligo sic ipsum:
Ipsum eīn incidit. s. humozes grossos t duros: t debili
tat. i. rarificat mēbri virtutē. i. mēbri duritiē q̄ est i eo t scli
rosi: t ꝓprie q̄n est neruosum: t maxime tūc debet admi
nistrari acetū q̄n mēbrū in quo est sclиros duz est neruo
sum. et dat cām huius: q̄n est vehemētius vacuū materia
idest q̄n est vehemētius vacuū ab humiditate: eo q̄ mē
brū neruosum est magis siccū t duz t spissum q̄z carno
sum. Et ideo cū sit magis duruz: t per cōsequens sclиros
magis est duz in eo q̄z in alijs mēbris: magis indigemus
incisione t rarificatiōe: t cū hoc faciat acetū. ideo tūc ma
xime cōuenit acetū: q: sclirosis est in mēbro neruoso. Et
dimittit eā causē impmenti deforis. Hic ponit tertiā vti
tatē quā facit acetū que sequif ex secūda. Nā acetū admi
xtū cū medicinis alijs diminuit eā. i. duritiē causē impmen

ti deforis.i.vt melius impmat ibi virtus medicine extrinsece:qz acetū rarificat duritiē mēbri.Et iō cū rarificet duriciē t ampliet poros melius pōt tūc virtus medicie cum qua miscet acetū impmi in sclirosi.vñ acetū facit penetrare virtutē aliarū medicinarū q̄ cū eo miscent.¶Ex dicti ergo apparet quō diuersificant māe in fortitudine t debilitate resolōnis t mollificatiōis fm diuersitatē sclirosis in vehemēti t pauca duricie:qz qñ scliros nō est vehemētis duriciei:tunc sufficiūt medicine p̄dicte:qñ aūt est vehementis grossitiei:t tunc debēt esse magis fortes:quia debet misceri cuz eis aliq̄ incisiuū sicut acetū:p̄mo quia acetum incidit.2° qz rarificat duriciē:vnde tunc pōt virtus medicinaz melius ip̄imi in mēbrū.Et tangit etiam Aui.in illa pte aliqd de diuersitate mēbroz: sed de hoc tangit magis cōplete inferius.Deinde cū dicit.

¶Uerū opz vt fit administratio aceti et intromissio eius in medicinis in fine rei nō in eius p̄ncipio t vbi cadit vltimatio in lenificatione t cum intromissione tepiditatū lenificationis:t alleuiet administratione aceti:t cū nō fit alleuiatio cū aceto nocet neruis t cōuertit in lapideitatē.Et medicus tunc fit audacior in administrando acetum cum apa est in mēbro carnoso sicut id q̄ est in splene:t qñ q̄z linitur locus cū aceto t vaporatur cū eo:deinde cōsequit cū epithimate sicut illud q̄ ē de oppoponaco:deide āmōiaco:deinde incipit cuz pauco leui:postea additur virtus:deinde gradatur ad lenificationem.

¶Auicen.ostendit quādo t quo mō acetuz debet p̄dictis medicinis admisceri t administrari:t duo facit. ℙrimo facit hoc.secūdo incidentaliter ostendit q̄ oleuz cōpetit in sclirosi.2ª ibi.(Et oportet vt administret.)Dicit ergo primo q̄ oportet vt fit administratio aceti in fine rei non in eius principio.Et causa huius est:qz acetū est fortiter exiccatiuū:in p̄ncipio autē sclirosis oportet mollificare: t nō exiccare:t ideo oportet vt nō administret in p̄ncipio:sed in fine quando iam facta est mollificatio cū mollitiuis.¶Et vbi cadit vltimatio in lenificatiōe:id pōt exponi duobus modis.Uno modo t vbi cadit t̄.hoc est vt administretur quādo iam facta est vltima mollificatio in apostemate:quia vt dictū est debet administrari in fine rei t non in principio eius.Alio modo pōt exponi:t vbi cadit vltimatio in lenificatiōe.i.t administret acetū solū in illo apate vbi oz vltimo lenificare:t ℔ est in apate vehemētis grossitiei:nam in tali vt dictū est nō est excusatio ab aceto:t vtraq̄ expositio vera est.¶Et cū intromissiōe tepiditatū lenificatōis: hoc est dicere q̄ acetū oz administrari ponēdo interpolationes cū eo ex q̄bus interpelatiōnibus admistrenf ēt mollitiua t lentiua.Et ℔ est q̄ Aui.subdit dicēs.Et alleuiet in administratione aceti.s. ponēdo interpollatiōes in administratiōe ipsius in q̄b° interpollatiōib° intromittāt mollitiua t lentiua: vt dixit mō Et reddit cām Aui.ībe oz vt fiat alleuiatio in administratione aceti cū dicit:t cū nō fit alleuiatio cū aceto nocet neruis t p̄uertit ad lapideitatē: qz cū acetū sit frigidū t deficatiuū si p̄tinuaret sepe in sclirosi q̄ est vehemētis grossitiei:exiccaret subtile t indураret grossum plus t cōuerteret ad lapideitatē;t iō si p̄tinuat nocet apati q̄ est vehemētis grossitiei t maxime nocet si est in mēbro neruoso:qz acetū nocet neruis sic ponūt oēs auctores.Et iō subdit Aui.q̄ medicus sit tūc audacior i admistrādo acetū.s.in sclirosi vehemētis grossitiei cū apa est in mēbro carnoso sicut illud q̄ ē in splene.t ℔ ē:qz acetum nō nocet mēbro carnoso rōne sue cōplexiōis sic nocet neruoso

Sed tūc dubitabis de ℔ q̄ dicit ℔ Aui. q̄ medicus oz esse audacior in admistrādo aceū i mēbro carnoso q̄z in neruoso:t dicit hoc ēt iferius:qz acetū saluius est in mēbro carnoso q̄z in neruoso. Sz si ita esset tūc g̃ videf q̄ in mēbris raris t mollibus cōpeteret fortiores medicine t magis incisiue q̄z in mēbris duris t spissis:ℨ hoc est ꝓtra id q̄ dictū est supra.t ꝓtra Gal.et.14.de ingenio.ponit.n. ibi in capō de cura apatis duri:q̄ in mēbris spissis sicut in chordis t neruis debēt misceri cū mollitiuis inciſiua sicut acetū.¶Preterea Aui.dixit p̄us q̄ cū apa ē in mēbro vehemētis grossitiei:tunc nō est excusatio ab aceto t maxie si mēbrū est neruosum:g̃ tūc in neruoso magis cōuenit administrari acetū t saluius est q̄z in carnoso.¶Ad primū est dōm q̄ qñ Aui.dicit:q̄ medicus oz esse audacior t saluius est administrare acetū in mēbro carnoso q̄z in neruoso:itelligit hoc suppōsito q̄ virobiq̄ cōueniat administrari acetū.s.vt si apa vehemētis grossitiei sit in mēbro carnoso t sit in mēbro neruoso:tūc audacius possim° ibi administrare acetū q̄z in mēbro neruoso:qñ ergo dictū fuit supra.t Gal.ēt dicit q̄ in mēbris duris t spissis ꝓuenit administrari acetū in medicis:intelligendū est q̄ztū est ex pte duriciei mēbroz solū nō intelligēdo ex pte vehemētis t pauce duriciei ipsius sclirosis:nā intelligēdo solū ex pte duriciei mēbroz acetū oz administrari i mēbris neruosis:in mēbris aūt carnosis nō indigem° q̄ztū est ex pte hui°.Et iō dicit ibi Gal.in illo capō q̄ in lacertis a nullo poni vidi.s.acetū:t hoc est:qz lacerti sunt mēbra carnosa.t intelligit id dictū q̄ nō indigemus q̄ztū est ex pte duriciei mēbroz cū nō sint mēbra dura sicut sunt nerui t ligamēta:sed p̄sidērādo vlterius ex pte vehemētis grossitiei sclirosis:tunc cōpetit acetū t in mēbro carnoso t in neruoso:ℨ i carnoso possum° audacius admistrare:t isto mō intelligit ℔ Aui.istā cōpationē.¶Tūc ad scōm argm tu dicis Aui.dixit p̄us q̄ si apa est vehemētis grossitiei: tūc nō est excusatio ab aceto maxie si fuerit in mēbro neruoso.ergo videf dato q̄ apa vehementis grossitiei sit in mēbro carnoso t in neruoso q̄ sit saluius admistrare acetū in neruoso.Rñde q̄ qñ Aui.dicit supi° q̄ si apa sit vehemētis grossitiei: tūc nō est excusatio ab aceto t maxie si sit in neruoso:qō itelligit q̄ztū ad admistrationē: qz tūc citius oz ibi admistrari acetū ꝓpter maiorē duriciē q̄ est ex apate t ex mēbro:ℨ hic qñ dicit q̄ medicus sit audacior in admistrādo ip̄m in carnoso itelligit q̄ztū ad p̄seuerantiā t ꝓtinuationē:qz plus possum° p̄seuerare in carnoso ip̄m q̄z in nerso.p̄mo.qz nimus nocet nāe ipsius: scōo quia minor est ibi duricies rōne mēbri.vñ non ita timen° de ꝓuersione ipsius in lapideitatē ꝓpter ꝓtinuationē aceti in mēbro carnoso sicut in neruoso.¶Et qñ q̄z lenif locus cū aceto.Hic Aui.qz dixit q̄ administratione aceti oz fieri elenitatio t interpolatio: ponitādā modū fm quez hoc fit:t dicit.Et qñq̄z lenif locus.s.sclirosis cū aceto et vaporaf cum eo:deinde post talem vaporationem aceti administramus epithima de oppoponaco t armoniaco q̄ sunt empla resolutiua: qz talis vaporatio aceti incidit t rarificat mēbrū:vñ ꝓparat ip̄m vt possit virtus medicie resolutiue meli° impmi in mēbrū:t iō post ipaz oz sequi virtus medicie q̄ resoluat:deinde debemus tūc postea post talē resolōnē iterponere empla mollitiua incipiēdo p̄mo a debili mollitiuo donec fiat gradatio vsq̄ ad forte mollitiuū:t postea debemus administrare acetū t alia empla resolutiua.t sic debem° facere tales interpolatiōes t resolōes q̄usq̄ tot° hūor resoluaf.Deide cū dicē

¶Et opz vt administretur sup apostema oleum lene in quo nō est stipticitas t est magis q̄s aqua t proprie oleum de aneto factum cum aneto humido.

¶Dic Aui. qz nō dixit q̄ oz nos venire gradatim vsq; ad lenificationē t oleū administrak in sclirosi cā mollificādi ostendit incidēter q̄ oleum cōuenit in sclirosi: t patet qō dicit. Tunc sequntur illa pars.

¶Et illud duritiei qō est i neruis t chordis curetur cum incisiuis.

¶In qua parte Aui. postq̄s ondit quō diuersificak necessitas medicinarū in fortitudine t debilitate virtutū earū ſm diuersitatē duritiei vehemētis t pauce ipsius sclirosis: licz ēt aligd tetigerit de diuersitate mēbroz. In isto. §. pncipaliter ostendit quō diuersificak tertia necessitas earum in virtutibus penes diuersitatē membroz t duricie t mollitie qui duo facit. Primo ostēdit cū gbus localib⁹ vniuersaliter debet curari sclirosis ſm q̄ est in membris spissis: t duris. secūdo ponit medicias in spāli. 2ª ibi. (Et de curatiōibus bonis.) Dicit ergo ꝓmo. Et id duriciei. i. id sclirosis qō est i chordis t neruis curek cū icisiuis. i. curetur etiā miscēdo medicis pdictis incisiua sicut acetuz. Et ratio huius est: qz mēbra neruosa cū sint dura t spissa fit in eis apostema durū t spissuz magis q̄s in mēbro carnoso. sic g̃ vt dictū fuit ꝓus q̄ apa est vehemētis grossitiei nō est excusatio ab aceto: simlr ēt eadē rō est q̄ apa est in mēbris duris: vñ eadē est ratio q̄ntum ad diuersitatē medicinaz t fortitudinē t debilitatē virtutū eaz penes grossitiē vehementē t paucā ipsius sclirosis t penes duritiē t mollitiē mēbri. Et ex hoc apparet quō diuersificek etiā necessitas medicinaz in fortitudine t debilitate virtutū eaz penes diuersitatē mēbroz i duricie t mollicie: qz in mēbro neruoso t spisso cōpetūt fortiores medicie q̄s ille q̄ cōpetūt in mēbro carnoso t lenī: sicut etiā dictū fuit ꝓus de apate vehemētis grossitiei. Deinde cū dicit.

¶Et de curationibus bonis ad illud est vaporatio ex lapidib⁹ ignitis lapidi molendini: t melius quo fit vaporatio ab eo est cū aceto: t melioza quo vt vaporatio est marchasita: t opz vt ad hanc puenia-tur sūmā in vaporādo t suffumigādo donec appareat sudor: t qñq; linit cuz marchasita trita cum aceto t confert.

¶Dic ponit illas medicias in spāli: t duo facit. p⁹ facit B 2º ondit qñ t quō oz vti istis icisiuis sicut est acetū: vñ eodē mō pcedit hic sicut pcedit in pte ꝓxi: qz eadē est rō. 2ª ibi. (Et oz vt alleuiatio fiat.) Dicit ꝓmo. Et pz marchasita. i. lapis marchasite. Deinde cum dicit.

¶Et oportet vt alleuiatio iterum fiat in administratione aceti vt non separetur subtile t induretur spissum: t vt non corrumpat virtutē neruoū supflue t est in principio deterius t ponantur administrationi eius interpolationes in quibus est lenificatio: cuz ergo incipies: tunc vaporetur membrū cum eis que diximus: t leniak tūc cū medicinis cōueniētibus t vt illud fiat in mēbro carnoso est saluz.

¶Dic ostēdit quādo t quō debet vti aceto. Dicit ergo. Et opz vt alleuiatio fiat. ¶Et rō huius pz ex ꝓus dictis t ponank in administratiōe eius. s. aceti interpolatiōes in gbus est lenificatio. cū ergo incipies. s. administrare acetū tunc vaporek membrū cū eis q̄ diximus. s. cū lapide molendini t marchasite mediāte aceto: t leniak tunc. s. post talem vaporationē cū aceto cū medicinis cōueniētibus. s. cū epithimate de oppoponaco t armoniaco t filibus ſm q̄ dictū fuit in pcedēti pticula. t postea post talē resolutionez interponere empla mollitiua: t iterū postea reuerti ad euaporationē aceti t resolutia: t sic faciēdo tales reuolutiōes t interpolatiōes aceti q̄sq; totus hūor finiak ſm q̄ etiā dictū fuit ꝓus: qz eadē est rō hic t ibi. t id. s. acetuz in mēbro carnoso est saluus. s. q̄s in neruoso: t intellige hic ſm q̄ dictū fuit ꝓus eodē modo nec plus nec minus.

¶De duritie iuncturarum. Caplm xiij.

Q Elandoq; accidit in iuncturis durities prohibens moueri iūcturas cum facilitate: t non destruit sensum: t quandoq; est neruus cum quo est stupor aliquis. Et quādoq; est carnosio: t cura est cum eo quod sciuisti.

¶Superius Auicē. determinauit de apatibus duris que dicunk sephyros. In parte ista Aui. determinat de gbusdā durities q̄ fiūt in mēbris q̄ reducunk ad apata pdicta: t in isto ꝓmo caplo Aui. determiat de duritie iūcturū. t rū: t dicit qñq; accidit tē. ¶Et qñq; est neruus cum quo est stupor aliqs. s. phibēs moueri iuncturas cū facilitate. t qñq; est carnosioz. i. qñq; est pars carnosa i qua est durities vel stupor phibēs moueri iūcturas cū facilitate t cura est cū eo qō scuisti. s. in caº sclirosis: puta. s. cū mollificatiuis t resolutiuis: sicut dictū est in caplo sclirosis tē.

¶De eis q̄ noiantur almisмar. Caplm xiij.

A Lmisмar est nodus rotundus albus similis capiti claui. Et plurimū quidez accidit ex percussione t post exituras: t post curationez earū amplius multiplicātur in corpore. Et plurimū accidit in pedibus t digitis pedum t in inferioribus t ledit intellectum q̄ prohibet incessum: quare oportet vt sectio fiat super ipsum t extrahatur aut moueatur cū manu semper t annectatur ei plumbū: quando taliter est q̄ non est possibile vt extrahatur Et plurimum quidem eius cum non curatur fit cancer.

¶In isto capitulo Auicen. determinat de quadaz alia duritie que accidit in membris ad moduz sclirosis: t vocak talis durities a vulgis callus. Et circa id caplz Aui. duo facit. Primo ostendit quid est almisмar t ex qua causa fit. Secūdo ponit curā ibi. (Quare oportet vt fiat sectio.) Dicit ergo primo. Almisмar. i. callus: t patet. De secunda parte dicit. (Quare oportet fieri sectio t annectatur ei plumbū.) scilicet sicut fit nodis qui non possunt curari p incisionem propter causas que dicte sunt ꝓius. Et plu-

rimum quidem eius quod non curatur est cancer ⁊c. ⁊ signa eius sunt signa cancri. Intellige autē circa istos callos qui curantur per incisionē sicut hic ponit Auicen. q̄ bonū est anteq̄z cum ferro tangatur ⁊ emplastret pluribus diebus cum malues coctis in aqua ⁊ ptritis cū assungia. quia id emplastrū mollificat ipsos: vnde tunc postea icidūt cū miori dolore ⁊ agili⁹: ⁊ id ego fui ptes expt⁹.

¶De cancro. Capitulum xv.

¶Cancer est apostema melancolicum de melancolia aduста a materia colerica aut in qua est materia colerica cuz qua combusta est non a pura feculenta.

¶Superius Auic. determinauit de quodā apate melico qđ dicit sephyros. Hic determinat de alio apate melico qđ dicit cācer: ⁊ diuidit ps ista ī ptes duas. Primo determinat de cancro theorice. 2⁰ practice. 2ª ibi. (Jd qđ oz cauері de cura eius.) Prima pars diuidit in ptes quatuor. Primo oñdit qd est cancer. in scđa parte ponit differentiā inter ipm ⁊ sephyros. ⁊ docet distinguere iter ambo p signa. in tertia ponit distinctionez ipsius in suas spēs. in q̄rta ponit cāz q̄re id apa est nominatū cancer. 2ª ibi. (Et differt a sephyros.) tertia ibi. (Et cancer quidā est vehementis doloris.) quarta ibi. (Et videt q̄ hoc apa fit nominatū cancer.) Dicit ergo primo. Cancer est apostema melancolicū de melancolia aduста a mā colerica: ⁊ p hoc dat intelligere duos modos aduстionis melācolie. Cancer. n. est ex melācolia aduста: sed melācolia aduста q̄tū spectat ad presens pōt esse duobus modis. vno modo p aduстionē colere subtilis vt qñ colera rubea aduritt ⁊ ei⁹ subtile resoluit: tūc remanet spissum terrestre ipsius aduстum. ⁊ hec est colera maligna aduста p aduстionē colere: ⁊ ex tali melācolia aduста pōt fieri cancer: ⁊ hunc modū aduстionis melācolie tangit cū dicit: De melancolia aduста a mā colerica. i. p aduстionē māe colerice. Sz alio mō bñ pōt esse aduстio melācolie p aduстionē melācolie nālis: vt quādo melācolia nālis miscerek cuz colera superflue: tunc melācolia illa naturalis aduritt ab illa mā colerica sibi admixta: ⁊ ex tali etiā melācolia aduста pōt fieri cancer. ⁊ hunc modū aduстionis tangit cū dicit: aut supple fit cancer de melācolia in qua. s. melācolia est mā coleriea. s. materia colerica cōbusta est. s. melācolia. ¶Et intellige q̄ licet sint plures spēs melācolie aduste q̄z iste: tñ iste due spēs sunt petores p̄m q̄ apparet p Auic. in primo li. capło de hūoꝛib⁹. Et qz cācer est ex melācolia pessima: tō Auic. solū tāgit istos duos modos aduстiōis melancolie petores nō a pura feculēta. hoc est q̄ cācer: sicut dictū est fit ex mā melācolica aduста ⁊ nō a pura mā feculenta. melācolia em̄ pura vocak feculēta eo q̄ est fex sanguinis ⁊ residentia p̄m q̄ apparet p Auic. in p̄mo libro. capło predicto. Et in hoc differt cācer a sephyros. qz sephyros ⁊ maxime purū fit ex melācolia pura feculenta. Cancer autem est ex melācolia aduста. Et ex hoc q̄ dicit Auic. apparet q̄ male dicit Brunus in quadā diuisione cancri. Dicit em̄ q̄ cācer diuidit p̄m diuisionē cāe: qz qdā fit ex melācolia nāli que frigida est ⁊ sicca ⁊c. nā p̄m q̄ apparet hic p Auic. cū Auic. diffiniat cancrū in gñali ⁊ diffinitio gñalis cōpetit oibus spālibus: nullus fit ex melācolia nāli cū nullus cancer fiat ex melācolia pura feculenta: sicut dicit hic Auic. Tunc sequitur illa pars.

¶Et differt a sephyros per se cum dolore ⁊ acuitate ⁊ pulsatione quadā ⁊ velocitate additionis ꝓpter multitudinē materiei ⁊ inflationez: ⁊ ꝓpter illud accidit in illa materia de ebullitione cū ipsa venit ad mēbrū. Et differt ab eo iterū per venas quas mittit in circuitu suo ad mē brum in quo est quasi pedes cancri ⁊ nō sunt rubee sicut in flegmone: immo declines ad nigredinē ⁊ obfuscationē ⁊ viriditatē: etiam diuersificatur ab eo: qñ plurimū aduentus sui fit incipiēdo: ⁊ aduētus dури fit pmutādo ex calida. ⁊ differt a sephyros: qñ est ei sensus ⁊ illi non est sensus omnino: ⁊ plurimū quod accidit in mēbris raris: ⁊ illud est in molliorib⁹ plus in epate ⁊ in mēbris neruosis itez.

¶In qua parte ponit differentiā inter cancrū ⁊ sephyros ⁊ docet distinguere inter ambo p signū. Et diuidit hec ps in ptes duas. In p̄ma pte ponit signa ipsius cancri p q̄ signa distinguit a sephyros. In scđa pte cōparat ipsuz ad cognitionē nostrā. 2ª ibi. (Et in p̄mis cū accidit.) Juxta p̄mā pte est intelligendū q̄ cācer ⁊ sephyros ꝓueniūt in gbusdā ⁊ differūt in gbusdā: imo adeo ꝓueniūt sephyros ⁊ cācer q̄ Auic. dicit in p̄mo. fen 2ª ca⁰. de egritudinibus cōpositis. q̄ nō multū distat gn dr̄ia inter cācrū ⁊ sephyros existat ꝓpter accñtia iſepabilia: ⁊ nō ꝓpter dr̄ias subales: eo q̄ cāeer ⁊ sephyros videnk fieri ex eadē mā subalr dr̄nte solū p̄m supcalefactionē: ⁊ nō supcalefactionē: q̄ qdē. s. calefactio ⁊ supcalefactio accñtia sūt: aut nō diuersificāt spēm. ⁊ tō cācer ⁊ sephyros nō multū videnk differre p̄m dr̄ias subales. Dicit aūt Auic. in p̄mo li. non multū: qz credo sine dubio q̄ cācer ⁊ sephyros nō fiant ex eadē mā: oīno subalr dr̄nte solū p accñtia: qz melia aduста ⁊ nō aduста nō sunt oīno idē subalr: sz qz multū ꝓueniūt ⁊ differūt minus q̄z faciāt diuersi humo. vt melia ⁊ sanguis. vl flegma ⁊ colera. ideo nō videntur quasi differre subalr: iz nō oīo sint idē substātialr: ⁊ silr etiā cācer ⁊ sephyros que differūt p̄m melācolia aduстam ⁊ nō aduстaz: nō videk multū differre subalr: sed solū p̄m quedā accñtia iſepabilia: sz tū credo q̄ nō fit oīno idē p̄m dr̄ias subales sicut dictū est ēt de melia aduста ⁊ nō aduста: ⁊ tō credo q̄ Auic. in p̄mo li. dixit nō multū. ¶Appet ḡ ex p̄dictis q̄ cancer ⁊ sephyros multū ꝓueniūt adeo q̄ nō videnk differre nisi penes quedā accidētia inſepabilia: ⁊ tō qz sic multū ꝓueniūt ꝓpter hoc hic Auic. maxime docet distinguere inter cancrū ⁊ sephyros p signa: ⁊ assumūtur illa signa ex illis accñtibus inſepabilibus penes que differūt cācer ⁊ sephyros. ¶Signa aūt illa p q̄ differt sephyros a cancro: ⁊ ecōuerso videnk esse gnqz p̄m q̄ extrahik hic ex dictis Auic. Unde cācer videk differre a sephyros in gnqz accñtibus p q̄ cancer distinguik in cognoscendo ipm a sephyros: Nā cācer differt p̄mo a sephyros in dolore acuitate ⁊ pulsatione: eo q̄ ista sentiunk in cancro: nō aūt in sephyros. Et quō istud fit intelligendū plane fuit expositū supra in capło sephyros. Differt secūdo cācer a sephyros in velocitate additionis: qz cancer velocius augek q̄z sephyros ꝓpter causam: quā ponit Auicē. in lra. Differt etiā tertio in venis nigris ⁊ fuscis que sūt in circuitu cancri: nō aūt sunt in sephyros. Differt quarto p originē: qz cancer vt plurimū fit icipiēdo: sephyros aūt pmutādo ex apostemate calido. Differt quito p̄m locum in qbus nascit: qz cancer vt plurimū fit in mēbris raris sicut in māmillis: ⁊ in epate: ⁊ in huiusmodi: ⁊ nascit iterū in neruosis: sephyros aūt vt plurimū nascit in alijs

mẽbris q̃z in mẽbris raris: t id signũ quũ est magis largum q̃z aliq̃ ꝑdictoꝝ: vnde illud est accidẽs ei separabile: sed est magis strictũ q̃z quartũ: alia aũt tria sunt accidẽtia ei inseparabilia. Per hec ergo que dicta sunt ptz quid vult dicere Aui. in hac parte. ¶ Intellige tamẽ vlterius q̃ ista signa cancri que dixit: t que hic ponit Aui. signa cãcri non vlcerati sunt: quia talis cancer maxie ꝓuenit cũ sephyros: t ideo cancrum non vlceratũ est difficile ipm cognoscere t distinguere a sephyros: t ꝓpter hoc Aui. hic solũ curauit ponere signa cãcri nõ vlcerati: q̃ q̃ est vlceratus: tũc manifeste apparet differẽtia ipsius a sephyros t signa cãcri vlcerati ſm q̃ ponit Rasis est: q̃ ei⁹ vlcus est turpe malũ valde hñs labia grossa viridia t fœtas inuersa ex quo currit sanies mala fetida.

¶ Deinde cum dicit:

¶ Et in primis cũ accidit est occulte dispositionis: t quãdo apparet cancer ambigitur esse eius in primis cum apparet ſm plurimũ: deinde apparent signa ei⁹. Et i primis cũ appet in ꝓncipio ẽ sicut faba parua durus rotundus fusci coloris in quo est caliditas quedam.

¶ In ista parte Auicẽ. comparat cancrum ad cognitionẽ nostram: t docet cognoscere ipm in principio quãdo apparet: t patet quod dicit. Et idem qđ dicit Auicen. dicit Gal. i 4. de ingento sanita. Dicit enim q̃ sic accidit de cãcro per respectum ad cognitionẽ nostrã sicut accidit de nascentijs terre. s. de herbis: naz dũ herbe nascunt: t adhuc sunt parue sunt difficilis cognitionis t non cognoscuntur a multis herbolarijs: cũ aũt creuerint tunc facilr t ab oĩbus cognoscunt. Tunc sequitur illa pars.

¶ Et cancer quidem est vehementis doloris: t alius est parui doloris quietus t alius est qui ꝓducit ad vlcerationẽ: quoniã est ex melancolia que est adustio sanguinis t adustio colere pure solius: t alius est siccus qui non vlceratur: t q̃nq̃z ꝑmutatur vlceratus ad nõ vlceratũ: t q̃nq̃z reducit eũ ad vlceratũ curatio eius cũ ferro t ponit ei labia grossioza t duriora

¶ In qua parte Auicẽ. ponit distinctionẽ ipsius cancri in suas spẽs. Et ponit Aui. duplicẽ distinctionẽ ipsius cãcri vnã ponit ex pte doloris: t aliam ex pte vlcerationis. Ex parte doloris ponit distinctionẽ cancri Auic. cũ dicit: Et cancer quidẽ est vehemẽtis doloris t alius est parui doloris quietus: idest nõ pambulans multũ in membrum.

¶ Intellige autem circa istam distinctionẽ q̃ nullus cancer est sine aliquo dolore omnino: eo q̃ vt dictuz est prius: t in hoc differt cancer vniuersaliter a sephyros: quia in cancro est dolor: in sephyros autem non: nullus ergo cancer est sine dolore: sed cancer quidam est cum vehementi dolore: t iste est ille cancer qui fit ex melancolia q̃ generatur per adustionem colere pure. Alius est cãcer qui est parui doloris: t iste est cancer qui fit ex melãcolia que per adustionẽ melãcolie naturalis. Causa autez propter quã primus cancer est maioris doloris: ille autem pui est doloris: ẽ: q̃ ſm q̃ appet per Aui. in primo libro. capitulo de humoribus. Melancolia que fit per adustionem colere solius est vehementis malitie t velocioris corruptionis q̃z quecũq̃z alia ſpecies melãcolie: eo q̃ est magis mobilis quia est magis calida t acuta: t ideo inducit fortioza accidentia t vehemẽtioza: t ideo talis cancer qui fit ex tali melancolia est vehemẽtis doloris: melancolia vero que fit per adustionem melãcolie naturalis est tardioris impedimẽti t tardius corrũpit: t hoc est: q̃ nõ est ita mobilis: t ideo inducit debilioza accidẽtia: ꝓpter qõ t cancer qui fit ex ea est parui doloris respectu primi.

¶ Tunc Auicẽ. ponit aliam distinctionẽ cancri ex parte vlcerationis cum dicit: t alius est. s. cancer qui perducit ad vlcerationem: qm̃ est melancolia. s. ex qua fit iste cancer que est adustio sanguinis t adustio colere solꝰ t aliꝰ est. s. cancer ipse siccus qui non vlceratur. Intellige autẽ hic q̃ membra istius distinctionis respondent mẽbris predicte distinctionis: nam cancer qui est vehemẽtis doloris est ille qui perducit ad vlcerationẽ: eo q̃ cãcer qui est vehemẽtis doloris est ex melancolia que est per adustionẽ sanguinis t colere pure solius: vt dictum fuit ꝓus talis aũt melancolia est vehemẽtioris t citioris corruptionis t vlcerationis eo q̃ est magis mobilis ꝓpter maiorem acuitatẽ quã habet: t ideo cancer qui est vehementis doloris est cancer qui ꝓducit ad vlcerationẽ: quia causa vehementis doloris cancri est causa etiam vlcerationis ipsius: cancer autẽ qui est parui doloris: est cancer siccus qui nõ vlceratur: q̃ talis cancer qui est parui doloris fit non ex melãcolia pura naturali ſm q̃ Bzunus imaginatur vt dictũ fuit ꝓus: sed fit ex melãcolia que generat per adustionẽ melie: talis aũt melia: vt dicit Aui. in ꝓmo li. est tardioris impedimẽti t tardioris corruptionis t vlcerationis eo q̃ est minus mobilis ꝓpter paruã acuitatem quã habet: t ideo talis cancer qui est pui doloris est cancer qui non vlcerat: q̃ causa parui doloris in cancro est etiã causa quare cancer est siccus nõ vlcerans. ¶ Ex predictis ergo apparet q̃ iste due distinctiones sibi inuicez corrñdent. ¶ Et q̃nq̃z permutat. Hic Aui. q̃ dixit q̃ cancer quidã est qui ꝓducit ad vlcerationẽ: gdam aũt est siccus qui nõ vlcerat: ostendit q̃ aliq̃ potest mutari cãcer qui nõ est vlceratus in vlceratum. Dicit ergo. Et inuenitur hic duplex lra. Una lra inuenit que dicit sic. Et q̃nq̃z nõ vlceratus ad vlceratũ: t tunc sentẽtia plana est: quia erit dicere q̃ q̃nq̃z ꝑmutat cancer nõ vlceratus in vlceratum: t hoc potest ꝓtingere vel ex errore medici qui non ponit localia ꝓuenientia vel ex fluxu alicuius humoris acuti ad locuz cancri ratione cuius cancer vlceretur: vel ex curatione ipsius cum ferro: sicut dicit in parte sequẽti ¶ Alia littera inuenit hic que dicit. Et q̃nq̃z ꝑmutat vlceratus ad nõ vlceratũ. Et si ita dicat: tunc ego intelligo sic istaz lram. Et q̃nq̃z supple ꝑmutat locus vlceratus ad vlceratũ. s. locum: t hoc est q̃ cancer est mobilis t corrosiuus pambulans in membrũ: t hoc est q̃ est ex materia acuta valde: sicut est ille qui est vehemẽtis doloris q̃ fit ex melia generata p adustionẽ colere pure: Et q̃nq̃z ꝓducit eum. s. cancrum ad vlceratũ curatio eius cũ ferro: t ponit ei labia duriora t grossioza. Vel intellige etiã si curetur cum medicina caustica. Dicit autem Aui. q̃nq̃z: q̃ hoc nõ cõpetit semp: aliq̃n enim põt cancer eradicari cũ ferro vt si fit incipiẽs t puus t sit in mẽbro cuius abscisio tuꝰ est polis. Si aũt cãcer sit pfectus vel antiquus: t sit in mẽbro cuius abscisio nõ est polis: tunc curare ipsum cũ ferro vel medicina caustica non est aliud facere nisi cancrũ non vlceratũ ꝓducere ad vlceratum: t ad maiorem corruptionẽ q̃z prius esset. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et videtur q̃ hoc apostema sit nominatum cancer ꝓpter vnam duram rerũ: aut ꝓpter suam tenacitatem cum mẽbro sicut tenacitas cancri cuz eo qõ venatur: aut ꝓpter formã suam in rotũditate sua ſm plm eũ dolore suo t egressiõe venaz q̃ sunt sicut pedes eius in circuitu ipsius.

¶Hic Aui. assignat causaz ꝙre id apostema vocat cancer. ꝛ pz qꝫ dic̃. Et itelligе vt melius dicta Aui. itelligant ꝙ id nomẽ cancer equocat ad duo. ſ. ad quoddã aial fluuia le qꝫ est notũ: ꝛ ad egritudinẽ q̃ vocat cãcer q̃ hz filitudi nẽ ad id aial: ꝛ ꝓma acceptio iſtius nois cãcer ẽ ꝓpria. ſe cũda aũt est trãſumptia: in oñi aũt trãſumptiõe est ſilitu do: qz oẽs trãſferẽtes ꝟz aliquã ſilitudinẽ ſe trãſferũt. Si militudo aũt iſta ẽ duplex. vna ẽ rõne forme vel figure ꝛ alia est rõne adherẽtie: ſilitudo aũt rõne forme ꝛ figure est: qz ſicut id aial hz corpus groſſum ꝛ rotundũ ꝛ hz pe des furculẽtos: ita etiã iſte morbus ẽ groſſus ꝛ rotũdus ꝛ hz ẽt radices furculẽtas ad modũ pedũ cãcri: qz vene q̃ ſunt in mẽbro in quo est morbus iſte ſunt ſicut radices ipſius. Est ẽt ſilitudo adhuc ex pte forme: qz ſicut id aial est quaſi nigrũ anteq̃ decoquaf: ita ꝛ iſte morbus: qz fit ex melãcolia aduſta: ſilitudo aũt ex pte adherẽtie est: qz ſicut id aial multũ adheret cũ ſuis pedibus: imo intantũ ꝙ vix poſſunt ipm̃ capere venatores: ita etiaz iſte morbus multũ adheret: qz radices eius vt venas que ſunt ſicut ra dices eius habet in interioribus ꝛ in ꝓfunditatibus mẽ brorum: merito ergo poteſt id nomen cancer tranſferri ad iſtum morbum ꝛc̃.

¶De cura cancri. Capl̃m xvj.

Illud quod oportet cauere de cura eius est: quoniã cum inci pit fortaſſe est poſſibile vt pro hibeatur ne addatur ſuper il lud quod ipſe est: ꝛ conſeruetur ita ꝙ nõ vlceretur: ꝛ accidit in quibuſdam horis vt ſaneꝫ incipiens: cõfirmatus vero nõ.

¶Supius determinauit Aui. de cancro theorice: hic de terminat de ipſo practice. ſ. q̃ntum ad curam. Et diuidit hec pars in ptes duas. Primo ponit quã intentionẽ de bemus habere in cura cancri. Secũdo ꝓſequit curã ipſi us. ſecũda ibi. (Et multotiẽs qdẽ accidit ꝛc̃.) Dicit primo illud qꝫ oz cauere de cura cancri. i. id qꝫ oz intẽdere cir ca curã cancri est: qñ incipit fortaſſe poſſibile est vt phi beatur ꝛc̃. Et accidit in qbuſdam horis vt ſaneꝫ incipiẽs idest qñ cancer incipit ꝛ est paruus: firmatus vero nõ ſa natur. Sic ergo tunc ex dictis apparet ꝙ in cura cancri vt plm̃ est intentio phibendi ne augeaf ꝛ ne vlcerek: qz iſta intentio in eo vt plurimũ est poſſibilis: ꝛ raro est intẽ tio in cura ipſius ſanandi ipſum: qz iſta est impoſſibilis niſi aliquãdo vt qñ est paruus incipiens: tunc enim con tingit ꝙ aliqñ talis cancer ſanatur: licet etiam non ſemp iſte ſanetur. ¶Ad euidentiã aũt maioꝛ dicto ꝛ Aui. no ta ꝙ cancer est duplex: quidã est incipiẽs ꝛ paruus: alius est antiquus ꝛ magnus. Modo tunc cancer antiquus ꝛ magnus ſiue ſit vlceratuꝫ ſiue nõ: nõ est poſſibile vt ſane tur nec ꝓ medicinas nec ꝓ incisionẽ: eo ꝙ iam est in mẽ bro ꝓfundatus vſqz ad ſui interioꝛa: ꝛ habet venas extẽ ſas ꝛ diuulſas ad partes lõginquas: ꝛ ideo nõ põt ab eo eradicari ꝛ euelli. Et hoc est qꝫ dicit Albucaſis capitulo de cancro: qñ vero antiquatus ꝛ magnus est nõ oportet vt appꝛopinques ei. Ego eñ non potui ex eo ſanare ali quẽ nec vidi alitũ ante me qui puenerit ad id. Et hoc etiã dicit Hyp. in illo aphoriſmo. Quibuſcũqz cancri ſunt ab ſconditi: ſm̃ ꝙ exponek in pte ſequẽti. Si autẽ cancer ſit paruus ꝛ incipiẽs: tũc ſi ſit in mẽbro vbi poſſibile est eiº eradicatio ꝛ cõcauatio ꝛ ſit in ſupficie in pte exteriori il lius mẽbri: ꝛ nõ in interioribus illius mẽbri poſſibile est vt ſaneꝫ: ꝛ hoc ꝓ incisionẽ ꝛ ꝓ cauſticationẽ. Si autẽ ille cancer ſit in mẽbro: vbi nõ est eius eradicatio poſſibilis ſicut est in gutture: vel ſit ꝓfundatus in interioribus par tibus membri: tunc non ſanak ꝛ ꝓpter hoc Auic̃. dicit. ꝙ accidit in qbuſdã horis vt ſaneꝫ incipiẽs paruus: nõ aũt dicit ſemp. Dixi aũt ſignãter ꝙ poſſibile est vt ſaneꝫ talis cãcer incipiẽs paruus ꝓ incisionẽ ꝛ ꝓ cauſticationẽ: quia cũ medicinis localibus quas poſtea dicet Auicẽ. credo ꝙ nullus poſſit ex toto ſanari: ꝛ hoc videk esſe ex intẽtio ne Almanſoris. ſ. ꝙ cancer nõ põt ſanari ꝓ medicinas lo cales. Dicit enim: Cancer est egritudo ꝛc̃. Cui ſi ulico ex quo incipit ſuccurraf ꝛ vt debet regatur: forſitan ſtabit vt est: nec augmentabif. Cum aũt creuerit ſemp ſic manebit qz deterioꝛ erit ſi vlceref ꝛc̃. Per hoc ergo qꝫ dicit hic Almanſoꝛ videf ꝙ nullus cancer põt ex toto ſanari cuz medicinis localibus: ſed conſeruaf ꝓ medicias locales ne cancer augeaf in ea diſpoſitione in qua est. Quando ergo Auicẽ. dicit ꝙ poſſibile est vt ſanetur cancer incipi ens paruus. Et hec idem dicit Raſis capl̃o de cancro. credo ꝙ intelligit ꝓ incisionẽ vel cauſticationẽ: nõ aũez cum medicinis localibus. Verum est tamen ꝙ Auicen. ſequẽs capl̃o videf ponere qñ ſit poſſibilis deſtructio cã cri ꝓ medicinas. Sed tunc qñ erimus ibi hoc exponẽ mus: ꝛ melius etiã de hoc videbimus. Tunc ſeqꝫ illa ps:

¶Et multotiens quidez accidit cancer interius occultus: ꝛ est rectificatio in eo ſm̃ ꝙ dixit optimus Hypocras vt non moueatur: quoniã ſi mouetur fortaſſe pꝛ ducit ad mortem: ꝛ ſi dimittur ꝛ non cu ratur: fortaſſe prolongaf ſpacium cũ ſalu te quadã: ꝛ proprie quãdo rectificantur cibi ꝛ ponuntur de illis que infrigidant ꝛ humectant ꝛ generant materiã ſaluam ſicut aqua ordei ꝛ piſces alredradu par ui ꝛ vitelli ouorum ſorbilium ꝛ ſimilia il lis ꝛ quãdo est illic caliditas: tunc detur lac vaccinum ſtatim cum extractum est buthyrũ: ꝛ colatur ꝛ quod ſumitur ex ole ribus humidis vſqz ad cucurbitam.

¶In qua parte Aui. proſequtur ꝛ diuidit iſta pars in ptes duas. Primo ponit curam ipſius per incisionẽ ꝛ cauſti cationẽ. ſecũdo ponit curam ipſius per medicinas. ſecũ da ibi. (Sumat in poto multis vicibus.) Prima ps diui tur in ptes duas. Primo oſtẽdit qui ſunt cancri qbus nõ competit nec ſufferũt incisionẽ ꝛ cauſticationẽ. ſecundo oſtẽdit q̃ ſint cancri ſufferẽtes incisionẽ ꝛ cauſticationẽ ꝛ curank cũ eis: ſcda ibi. (Et fortaſſe ſufferũt cancri pui.) Dicit ergo ꝓmo. Et multotiẽs qdẽ accidit cancer interi us occultus: ꝛ est rectificatio in eo. i. via curationis in eo ſm̃ ꝙ dixit optimus Hyp. in ſexta particula aphoriſmoꝝ in illo aphoriſmo. Quibuſcũqz cancri abſconditi ſunt nõ curare melius est: curati eñ citius peunt: nõ curati vero longũ tẽpus pficiũt vt nõ moueak. ſ. cũ incisione vel cau ſticatione: qñ ſi moueak ꝛc̃. ¶Juxta iſtã partẽ intellige expoſitionẽ aphoriſmi predicti: qz expoſitio illius aphoriſ mi est expoſitio ꝛ declaratio iſtius partis. Intellige ꝫ qñ Hyp. dicit gbuſcũqz cãcri abſconditi ſunt. Q. cãcros eſſe abſconditos põt eſſe duobus modis ꝛ de vtroqz verificã tur aphoriſmi: ꝛ id qꝫ hic dicit Auicẽ. vno modo põt dici eſſe cancer abſconditus: qz fit in pꝛibus iteriꝛibº corpis ita ꝙ nil de ipſo extra appeat ſicut est cancer q̃ est in epa te vel in ſtomacho vel in matrice vel in ano interius vel in gutture. iſti eñ dicunk eſſe cancri abſconditi: qz ſiunt in cõcauitatibus interiꝛibº: quoꝝ oꝛificiũ nõ est in ſupficie exteriori corpis. Alio mõ põt eſſe cãcer abſcondiº:

vt quia habeat radices ꝓfundatas in interioribus membri ⁊ per totū: ⁊ dato ꝙ eius orificium sit extra in supficie exteriori corpis: sicut esset cācer antiquus ꝓfectus in coxa vel in alio mēbro carnoso exteriori: talis.n.dicit esse cancer absconditus: qz est ꝓfundatus ꝑ totū mēbrū ⁊ vsqz ad sui interiora: modo de vtroqz cancro absco̅dito hz veritatē qō Hyꝑo.dicit: ⁊ hoc qō etiā dicit Aui.hic. ¶ Ulteriꝰ itelligе ꝙ qñ Hyꝑ.dicē nō curare melius est.nō itelligit ꝙ nullo modo subueniaꝯ eis cū cura: imo bene debemus subuenire cum cura blandiēti ex potibus ⁊ cibis ⁊ aliis medicinis ꝑm ꝙ Ani.ponit in lra: sz intelligе nō curare.i.nō debemus eos coꝛre nec icidere ꝑm qō expo nit Gal'.in cō.Curati eñ.i.incisi vel cōbusti citius peunt. Causa q̄re isti citius peunt ꝓpter incisionē ⁊ cōbustionē est: qz si incidis talē cancrū absconditū: aut tu icidis ipm radicitus: vel intendis ipm icidere radicitus aut nō.si tu intendis ipm incidere radicitus: tūc dico ꝙ isti citius pereūt: siue tu intelligas ꝑ cancrū absco̅ditū cancrū q est in cō cauitatibus interioribus corpis: ⁊ de isto est magis manifestū Siue tu intelligas ꝑ cancrū absconditū cancrū ꝓfundatū in iteriorib⁹ mēbris dato ꝙ orificiū extra appareat: qz si tu intendis ipsum incidere radicitus tunc fient ibi duo reddēcia vulnus dubiū ⁊ mortale: eo ꝙ oportebit fieri vulnus maximū: ⁊ oportebit ꝙ sit vulnus iuxta mēbra nobilia vel in mēbris nobilibus: ista sunt reddēcia vulnus dubiū vt ponit Gal'.2° regiminis acutoꝝ. Et ꝙ oporteat ibi fieri ista duo apꝑet: qz si intēdis ipm incidere radicitus cū iste radices sint multū ꝓfundate ⁊ disp se: segf ꝙ si debeāt icidi oēs eis radices ꝙ ibi fiat vulnus maximū: ⁊ ideo fiet maxia violēcia ipsi nature. Iterū etiā fiet in mēbris nobilibus sicut in mēbris iterioribus: si iste cancer sit in mēbris iterioribus: vel approximabit mēbris nobilibus: dato ꝙ iste cancer sit in mēbris exterioribus sicut in māmilla ⁊ coxa: qz oportebit tñ ꝑcauare ꝙ approximabit mēbris iterioribus: sunt ḡ ibi illa duo que reddūt vulnus dubiū ⁊ mortale. Ex istis etiā ꝑcludit ꝙ si incidaꝯ vel icēdaꝯ radicit⁹ ꝙ sequf nimia resolo calozis ⁊ spūs: ⁊ ió vel statim moriunf vel in ꝓxio. Iterū si incidaꝯ vel incēdaꝯ radicit⁹ segf aliud.s.ꝙ essēt ibi nimia emoꝛoſagia: ex ista aūt nimia emoꝛoſagia debilitaf virtus eoꝝ ⁊ citius moriunf. Iterū ēt ex hꝫ segf aliō piculū: qz cū ibi sint nerui magni si icidunf vel icendāf segf ibi vehemēs dolor. Ex tali aūt icisione nerui ⁊ vehemēti doloꝛe pōt ꝓseg spasmus ad quē segtur moꝛs. ¶ Sic ergo nūc ex oībus istis appet ꝙ si iste cācer icidaf radicit⁹ ꝙ citius pimit. Si aūt tu nō incidas radicit⁹: sz diminuas ibi radices: tūc adhuc citius pimit: qz si remanēt ibi radices cancri: tūc reciduabit ⁊ regenerabif cācer vlceratus q est peioꝛ ꝓpꝛe: ⁊ ꝓpter doloꝛes etiā q fient p illā quassationē: ⁊ ꝓpter vacuationē sanguis magis molestabif natura qz si nō incidaf: ⁊ p ꝑs citius peūt. Iterꝝ etiā si ille cācer ꝓmo nō erit vlceratus tūc nil aliud facies p istā icisionē nisi qō de cācro nō vlcerato facies vlceratū q citius pimet. ¶ Ex dictis ḡappet rō assoꝛismi: ⁊ istius ptis Aui. sz q̄re tales cācros absco̅ditos ⁊ occultos nō oꝫ eos incidere vel coquere. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et fortasse sufferunt cancri parui sectionem: nam si possibile est vt destruantur cum aliquo tūc nō est possibile vt destruantur nisi ꝑ incisionē vehemētē: vt ex toto assumaf mēbrum inuadens qō est in circuitu eius: incidēdo ipm ex circundāte apostema eradicando oēs venas que inbibunt ipsum: ita vt non remaneat de eis aliquid ⁊ currat post illud ex eis sanguis plurimus: ⁊ iam antecessit mundificatio coꝛporis per solutionez ventris ex materia mala ⁊ flebotomiā: deinde conserua cum faciendo eū stare sup̄ cibos bone quātitatis ⁊ qualitatis ⁊ confortationе mēbri ad expellendū: quāuis incisio in pluribus addit ei malitiam: ⁊ fortasse indiget post incisionem cauterio. Et fortasse erit in cauterio timoꝛ magnus: ⁊ illud erit quādo fuerit cancer ꝓpe membra ꝓncipalia ⁊ nobilia.

¶ In qua parte ostendit qui sunt cancri sufferētes incisionem ⁊ causticationem ⁊ curantur etiam cum his: ⁊ duo facit. Primo facit hoc: secundo addit quoddā qō accidit ex incisione cancri narrādo quoddā qō accidit ex incisione cancri in māmilla. secūda ibi. (Et iam narrauit.) Dicit ergo primo. Et fortasse sufferunt cancri ꝑui sectionē. ¶ Juxta quā partem intelligendū ꝙ expositio ⁊ declaratio istius partis habef ex ꝓdictis ꝙ vnū oppositū daf intelligi ꝑ aliud. ¶ Et ꝓpter hoc Galienus in cōmento illius assoꝛismi: qbuscūqz cancri absco̅diti: dicit ꝙ Hyꝑ. per viam oppositionis intelligit canonē oppositū illi.s. quod qbuscūqz sunt cancri exteriores ⁊ non ꝓfundati in interioribus corpis: sed sunt in supficie exteriori: tūc curare eos ꝑ incisionē vl incēsionē melius est q̄s nō curare. ⁊ hoc intēdit Aui.cum dicit. Et fortasse sufferunt cancri parui.i.cancri icipiētes ⁊ nō antiq nec ꝓfundati: sed existentes in supficie exteriori sectionē idest incisionē. Dicit aūt Aui.fortasse: qz etiam cancri parui incipiētes nō semper sustinent incisionē ⁊ incensionē vt si sint ꝓpe mēbra nobilia vel in mēbro i quo nō possit fieri eradicatio ipsius sicut est in gutture vel in naso vel in ano vel intus in vulua: sed ad hoc vt possit curari ꝑ incisionē vel incēsionem oportet vt sit in mēbro in quo possibile sit tota ꝑcauatio sicut est in membro multum carnoso: vt est māmilla ⁊ coxa ⁊ eis filibus. Et hoc est quod subdit Auicē. Nam si possibile est vt destruatur cum aliquo tunc non est possibile nisi vt destruatur per incisionem vehementem ⁊ ex toto assumaf membrum inuadens. i. vt ex toto eradicetur ⁊ concauetur paꝛs membri in quo est inuasio ⁊ cōcauando totū qō est in circuitu eius vbi sunt radices ⁊ vene. ⁊ hoc non pōt fieri in oībus membris: sed solum in membris qualia sunt coxa vel mammilla vel aliud simile. Et hoc etiam dicit Albucasis in capitulo de cura cancri: ⁊ hec sunt verba sua. ¶ Et dixerūt antiq ꝙ qñqz cancer est in loco vbi possibilis est eius eradicatio sicut cancer qui est in māmilla aut coxa aut eis filibus ex mēbris locatis ad extrahendū totū eius: ꝓcipue quādo est incipiens paruus: ⁊ iam antecessit mundificatio ⁊ c. idest ⁊ debet antecedere istā incisionē mūdificatio coꝛpis ⁊c. Deinde serua cum. s. istam mūdificationē hoc est conserua coꝛpus sic mundificatū vt non regenerētur mali humoꝛes per bonaz dietam vt per cibos bone quātitatis ⁊ qualitatis ⁊c. q̄uis incisio in pluribus hoꝛis addit ei malitiam: intellige in hoꝛis quando non competit incisio: ⁊ hoc est in ꝓdictis casibus qui dicti sunt. aliud qō Auic. dicit patet. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et iam narrauit quidā ꝓmoꝝ ꝙ medicus quidā incidit māmillam cancerosam radicitus ⁊ cancerata est altera. Dico ꝙ possibile fuit si fuit illud in via cancerādi: quoniā inuenit illam egritudinē

ꝛ possibile fuit vt esset ꝑm semitā ꝓmutationis:ꝛ est magis apparens.

¶In ista parte Aui. narrat quidā qđ accidit cuidā medico ex incisione. Et dicit q̄ quidam prioꝝ narrauit q̄ quidam medicus incisit māmillam canceratam radicitꝰ ꝛ cancerata est altera:ꝛ ponit possibilitatē huius Auicē. duobus modis:potuit enim esse possibile vno modo vt si altera māmilla esset in via cancerandi tunc potuit esse q̄ incisa alta māmilla cancerata supereniret cancer illi māmille que erat in via cancerādi:ꝛ si sic intelligat esse possibile: tunc causa illius nō fuit incisio: sed fuit q̄ illa māmilla erat in via cancerādi: vnde potuit ei supenire cancer quādo fuit incisa alta māmilla:sed non q̄ incisio sit causa illius nisi casualiter vel per accidens. Alia mō potuit esse possibile per viā permutatiōis: vt q̄ materia illius māmille cancerate que fuit incisa fuit ꝓmutata ad altam māmillam ꝛ canceraut ipsam:ꝛ hoc est possibile: quia possibile est q̄ propter incisionem materia cōmoueatur ꝛ ebulliat:vnde potest permutari ꝛ effundi ad aliam māmillam. ¶Et simile huic quodāmodo ponit Aui. in tertio libꝝ,fen tertia de egritudinibus oculoꝝ capitulo de ruptura cornee. ¶Ponit enim ibi Auicēna q̄ eminentie clauali oculi que est per rupturam nō est cura. Sꝫ dicit ipse:qdam peccant qui incidunt illam eminentiam vt oculus videatur pulchꝛioꝛ. Nam dicit ipse rectius est vt non moueat nec tangatur cuꝫ incisione: quia forsitāe effundet ꝛ ꝓmutabit mā ad oculū alterū. Similiter etiā hoc est possibile q̄ propter incisionem māmille cancerate cāceretur altera ꝑm viam ꝓmutatiōis materie de vna māmilla ad alteram. Et hoc maxime est possibile si cancer sit antiquus ꝛ profundatus vbi materia est profunda ta. Et si sic intelligatur esse possibile:tunc causa cancerationis alterius māmille fuit incisio illa ratione cuius materia fuit cōmota ꝛ effusa ad altam māmillam. ¶Et addit Auicē.q̄ iste modus possibilitatis est magis apparēs idest magis manifeste verus.vnde vterq̄ modus est possibilis:sed iste videt magis apparēs verus: ꝛ ratio huiꝰ est:q̄ cum altera māmilla fuisset cancerata post incisionem māmille cancerate videtur q̄ causa cancerationis alterius māmille fuisset incisio. Et cum per secundū modum possibilitatis reddat q̄ causa fuerit incisio:non aūt est per primum modū:ideo secundus modus possibilitatis est magis apparens.¶Et intellige vltra quod Auicē.narrauit hic hoc ꝛ posuit hoc esse possibile vt ostēderet per hoc inobedientiam cancri ad curationem per incisionem.¶Et ideo Auicēna dixit prius cum hac conditione:ꝛ forsitāe sufferunt cancri parui sectionem ꝛ nō dixit absolute.ſ.sine hac conditione forsitāe ꝛc̄.

¶Rememoratio regiminis soluendi ipsum.

Capitulum.xvij.

Ymat in potu multis vicibus
ſ inter quas sunt dies pauci quꝛ
q̄ vice quatuoꝛ aureos epithymi cū aqua caſei:aut aqua mellis:aut decoctionēꝫ epithymi in ſyrupo acetoſo.Et ei qui ex hominibus est fortis detur hiera helleboꝛi.

¶Superius Auicēna posuit curam cancri quātum ad incisionem ꝛ incensionem: hic ponit curaꝫ eius que fit per medicinas. Et diuiditur hec pars in partes duas. Primo ponit curam ipsius per medicinas euacuātes corpus que dicuntur vniuersales. Secundo ponit curam ipsius per medicinas locales.secūda ibi.(Per medicinas locales ꝛc̄.)Dicit ergo.Et apparet qđ dicit ꝛc̄.

¶Rememoratio medicinaꝝ localiū ad cācrū. Cap.xviij.

Er medicinas locales ad cancrum requiruntur quatuoꝛ intentiones.ſ. destructio cancri penitus ꝛ est difficilis:ꝛ prohibitio additionis:ꝛ prohibitio vlcerationis:ꝛ curatio vlcerati.

¶In isto capꝫo ponit Auicē.curam cancri p medicinas locales.Et diuidit hec ps in partes duas. In ꝑma pte ponit qꝫ intentiones habemus in cura cancri p medicinas. in secūda pſegtur illas intēciones.secūda ibi.(Et in illis in ꝗbus querit.)Dicit ergo per medicinas locales regūtur ad cancrū quatuoꝛ intentiones:idest q̄ medicine locales ꝑm quatuoꝛ intentiōes ponunt in cancro:nā quedam ponūtur ꝑm istam intentionē vt destruat cancer penitus:Et ideo ꝓma intentio est vt destruatur cācer penitus.Et dicit Aui.q̄ hoc est difficile.Quedā aūt ponūtur ꝑm istam intentionē vt ꝓhibeat additio cancri.Et iō secunda intentio est ꝓhibitio additionis cancri.Quedam autē ponunt vt ꝓhibeat cancer vlcerari.Et ideo tertia intentio est ꝓhibitio vlcerationis.Quedam aūt ponūtur ad curandū cancrum vlceratum.ꝛ ideo quarta intentio est curatio vlcerati.¶Juxta istam partem intellige de istis quatuoꝛ intentionibus que habent in cācro per medicinas locales:ꝛ primo intellige de ꝓma intentione.Nam Aui.dicit q̄ ꝓma intentio est difficilis. Sed ego credo q̄ adeo est difficilis q̄ est impossibile. Credo em̄ q̄ impossibile est vt dixi supra:cancrū:oīno destruere cū medicinis localibus ꝛ hoc pꝫ p intēcionē Almāsoris: vt dictū fuit ꝓus. Iterū hoc videtur esse de intēcione Aui.in ꝑdicto capꝫo:qꝛ si aliqs cancer destrueret cū medicinis localibꝰ tūc talis cancer esset cācer puus incipiēs ſꝫ de tali cācro dixit Aui.in ꝑcedēti capitulo q̄ si possibile est vt destruatur talis cancer cū aliquo tunc nō est possibile vt destruat nisi post incisionē vehementē vt extoto assumat membrū inuadēs qđ est in circuitu eius ꝛc̄.vidēt ergo per hoc qđ dicit hic Auicē. q̄ talis cancer non possit destrui cum aliquo nisi per vehementē incisionē. Destructio ergo cancri p medicinas locales est impossibile.ꝓpterea si cancer destrueret p medicias locales:tūc hoc esset per medicinas in ꝗbus est resolutio sicut dicit Aui.in sequēti ꝑte:sed tūc hoc fieret aut p medicias resolutiuas fortes aut p medicias resolūas debiles:ſꝫ p debiles nō posset fieri:qꝛ medicie debiles nihil resoluerēt de mā cācri.Cū mā cācri sit grossa difficilis resolutiōis.Similiter etiā p fortes resolutiuas nō pōt fieri:qꝛ si tu admi nistras in cācro medicinas fortes:tūc cū ist: sint acute additur inflatio ipsius cancri:ꝛ tunc magis aduriſ:ꝛ p ꝑs augetur malitia eius:ꝛ hoc est qđ dicit Auicēna in sequēti parte.Quia id quod de medicinis est forte addit cancro malitiā:ergo tunc non pōt destrui nec p medicinas fortes cum augeāt malitiā ipsius:nec p debiles cum nil resoluat de materia ipsius.Et hoc est quod addit Serapiꝰ capitulo de cancro.Et de natura huius egritudinis est q̄ p acuta medicamia in flāmat ꝛ debilia in ipa nihil agunt.¶Sic ḡ tūc appet q̄ ꝓma intēcio est impossibilis Et hoc credo etiā qđ sit intēcio Auic.ꝛ credo q̄ in parte sequenti intendit hoc ꝓbare sicut ibi videbitur:ſꝫ id non faciat manifeste:sed occulte.¶De secunda aūt intentiōe intellige q̄ possibiles sunt vt ponūt omnes auctoꝛes: tamen sunt difficiles ꝛ nō multū agiles. ¶De quarta autē intentione intellige quādo Auicēna dicit:q̄ quarta intētio est curatio vlcerati q̄ non intelligit Auicēna q̄ quarta intentio sit curare cancrum vlceratum cum medicinis ita q̄ destruatur totaliter:quia hoc est impossibile: imo est magis impossibile qꝫ primū. Difficilius em̄ est curare

cancrum vlceratum q̄z non vlceratum. Sed intelligit Auicēna q̄ quarta intentio est curatio vlcerati idest administrare medicinas que valent in cancro vlcerato nō ad curandum ipsum omnino: sed ad preseruandum ne plus vlceretur: ⁊ hec intentio est etiam possibilis. ¶Deinde cum dicit:

¶Et in illis quibus queritur destructio cancri penitus itur verius illud in quo est resolutio eius quod collectum est de materia mala ⁊ expulsio eius quod preparatum est ad colligendum in membro de ea: ⁊ si fuerit vehemētis virtutis ⁊ motionis: tunc dimittatur: nam illud quod de medicinis forte est addit cancro malitiam: ⁊ similiter oportet iterum vt alimentur in eis mordicatiua: et propter illud sunt medicine bone ei in minerali-bus ablutis: sicut tutia abluta: ⁊ miscean-tur cum ea quādoq̄z de oleis: sicut est oleum rosa. ⁊ oleum de keiri.

¶In parte ista Auicenna prosequitur predictas intentiones. Et diuiditur pars ista in partes quatuor. In prima parte prosequitur primam intentionem ostendendo vt mihi videtur q̄ est impossibilis. In secunda parte ponit medicinas locales ſm secundaz intentionem. In tertia parte ponit medicinas locales ſm terttiam intentionem. In quarta ponit medicinas locales ſm intentionem quartam. secunda ibi. (Ad id vero quod prohibet additionem.) tertia ibi. (Et illa quibus queritur prohibitio vlcerationis.) quarta ibi. (De illis autem que in curatione vlcerati ⁊c.) In prima parte Auicenna intendit sic dicere q̄ medicine quibus queritur destructio cancri penitus oportet vt sint resolutiue vt resoluant quod collectum est de materia in cancro: ⁊ fit etiam in eis quedam repercussio vt repellat id quod preparatum est venire ⁊ currere ad membrum scilicet ille medicine locales que sunt vehementis virtutis ⁊ motionis idest vehementer resolutiue oportet vt dimittantur: quia medicina fortis addit cancro malitiam. Et similiter oportet vt dimittantur medicine mordicatiue propter eandem causam: ergo medicine que debent administrari in cancro ⁊ sunt bone et sunt medicine debiles et lenes sicut sunt medicine facte ex mineralibus ablutis vt est tutia abluta mixta cū oleo rosato vel cū oleo de keyri: sed sup-ple iste medicine nihil agunt in cancro ad resolutionez ⁊ destructionem ipsius: immo solum preseruant ipsum vt non augeatur: ergo cuz medicine fortes non possunt administrari in cancro ⁊ debiles nihil agunt in ipso quā-tum ad destructionem: est ergo prima intentio impossibilis. ¶Deinde cum dicit:

¶Ad illud vero quod prohibet additionem peruenitur cum abscisione materiei et refectione cibi ⁊ confortatione membri et cum medicinis repercussiuis notis: et administratione linimentorum mineralium: sicut linimentum fricationis lapidis molendini ⁊ lapidis cotis: et sicut linimentuz factum ex fricatione eius quod resoluitur inter tabulam ⁊ manibam de plūbo in humiditate effusa super tabulam que est sicut oleū rosatum: ⁊ sicut aqua coriandri: ⁊ iterum emplastratio cū agresta trita est bona iuuatiua.

¶In ista parte Auicēna ponit medicias locales ſm intētionem secundā que est phibitio additionis cancri. Dicit ergo. Ad id vero quod prohibet additionē cancri peruenit ⁊c. Et administratiões linimēto⁊ mineraliū idest que sint facta ex mineralibus sicut est tutia ⁊ plumbum vstum litargirum ceruſa climia antimonij ⁊ similia. Et intellige q̄ omnia ista mineralia que hic ponunt in medicinis cancri debēt abluta esse vt nō mordicēt: eo q̄ mordicatiua addunt cancro malitiam: vt supra dictum est: ⁊ sicut linimentū fricationis lapidis molendini ⁊ lapidis cotis. ¶Linimētū fricationis lapidis molendini est vnguentū quod fit quando voluitur rota ex fricatione ferrorum que sunt in ea infecto ibi oleo. ¶Linimentū fricationis lapidis cotis est linimentū quod colligitur in trunco vbi acuuntur ferramēta in domo fabro⁊. alio qō dicit patet. ¶Deinde cum dicit:

¶Et illa quibus queritur prohibitio vlcerationis sunt linimēta p̄dicta ad phibendā additionē cū nō fuerit in eis mordicatio: oīa enī ea sunt iuuatiua ⁊ ꝓprie quādo miscentur cū fricatōe predicta que fit ex pistello ⁊ tabulis plūbeis: qñ est cō-fricata terra sigillata aut bolum armenū aut oleū antiquū: ⁊ aqua sempniue ⁊ ceruſa cum succo lactucē: aut mucillagine psilij ⁊ ceruſa ⁊ plumbo: qñ est compositio bona. Et de eis que sunt iuuatiua est emplastratio cum cancris fluuialibus recentibus ⁊ proprie cum climia.

¶Dic Auicē. ponit medicinas ſm terttiam intentionez: ⁊ patet qō dicit. ¶Deinde cum dicit.

¶De illis autem que in curatione vlcerati sunt bona est vt assiduē pānus lini infusus in aqua solatri sup eū: ⁊ quotiēs fortasse exiccat madefiat desup cū aqua eius: aut sumat medulle tritici: ⁊ olibani ⁊ ceruſe de plūbo oim pōdus. z. i. ⁊ terre sigillate ⁊ boli armēi ⁊ aloes abluti oīm aū. z. ij. aggregent ista ⁊ terant: ⁊ administrent sup humidū pulueres ⁊ sup siccū empl'm factū cū oleo ros'. Et qñq̄z cōfert eis cinis cancri cum cerato cum oleo rosato. ⁊ melius eo est cui admixtū est equale ei de climia: ⁊ quandoq̄z confert in eo medicamē de tutia: aut tutia abluta cum aqua portulace: aut mucillagine psilij.

¶Dic Aui. ponit medicias locales ſm quartā intētionez Dicit ergo. De illis aūt q̄ in curatōe vlcerati sūt bona. ſ.

qz nō dimittāt ipm amplꝰ vlcerari eſt vt aſſiduef tē. aut ſumaf medulla citrulli: ſz h iuent aliō exēplar qō dicꝫ alꝫ trunci. t vtraq; lſa eſt bona. Maz ſi dicat medulla citrulli: tūc planū eſt qō dicit. Et eſt bona iſta medulla citrulli in ſācro cū ſit frigida repercuſſiua t ꝓfortatiua mēbꝝ ne recipiat. Si aūt dicat medulla trunci tunc p medullam trunci intelligit accidum: t id etiā eſt bonū cum ſit lenitiuū et temperans caliditatē que eſt in mēbro. aloes abluti. dicit ablui vt remoueaf illa caliditas eius et nō mordicet. admiſtrēf iſta aggregata ſup hūidū. ſ. cācrū. ille āt cācer eſt hūidus q eſt vlceratus eo q talis cancer ejcit hūiditatē. Vñ expone admiſtref ſup cancrū hūidū. i. ſup cācrū vlceratum: plures etiam ſuper cancrū ſiccū. i. ſupra cancrū nō vlceratū ſupple adminiſtrāt emplaſtrū id eſt vnguētum factum ſcilicet ex iſtis pluribus cum oleo roſ. reliquum quod dicit Auiceuna poſtea patet.

¶De apatibus vētoſis t inflatiōꝫ lacertoꝝ. Capm. xix.

Et apoſtematibꝰ ventoſis aliud eſt qō fit a vapore leui: t ſimilatur eſtuatiōi et currit curſu eiꝰ.

¶Superius Auī. determinauit de apatibꝰ flegmaticis t melācolicis. hic modo determinat de apatibus ventoſis. Et diuidit pars iſta in ptes duas. Primo determinat de ipſis theorice. 2º practice. 2ª ibi (Illꝰ aūt qō eſt ſimile eſtuationi tē.) Prima pars diuidit in ptes duas. In prima parte: quia apoſtema ventoſum hz ſub ſe duas ſpecies ſm q habitū fuit ſupra in capitulo gīalt de apatibus frigidis. t vna ſpecies apatis ventoſi dicitur inflatio: ideo Auic. primo determinat de vna ſpecie apatis ventoſi que dicit eleuatio. 2º determiat de alia ſpecie que dr inflatio. 2ª ibi (Et aliud eſt qō fit.) Dicit ergo primo de apatibꝰ ventoſis aliud eſt qō fit a vapore leui. i. a vētoſitate pmixta humiditati. t hoc apoſtema vētoſum dr eleuatio. dcm. n. fuit ſupra i caº de apatibꝰ frigidis. q eleuatio fit nō a pura vētoſitate pmixta: ſz a vētoſitate cum hūiditate flegmatica. t ſimilaf. ſ. iſta ſpēs apatis ventoſi: q dr eleuatio. excitationi. i. apati molli flegmatico qō vocaf vndimia. ſiſaf. n. eleuatio apati molli flegmatico in accidentibus ſuis: qz ſic fit impſſio digiti in apate molli: ita etiā fit i eleuatione: ſz etiā magis cedat tactui apa molle qz eleuatio. vt ſupra dictū fuit. Et hoc qō dicit hic Auic. fuit imeliº declaratū in capº vndimie. et ō hoc ibi regras. Et currit. ſ. iſta ſpēs apatis vētoſi que dr eleuatio curſu eiº. ſ. vndimie. Nam vt poſtea dicef in ſcō capº cura iſtius currit ſm curaz vndimie. vnde qz hoc apa t vndimia multuz ꝓueniūt: ſz quodāmodo differāt. ideo hoc apoſtema vētoſuz qō dr eleuatio currit curſu apatis mollis. t qſtuz ad curam t quantum ad alia. ¶Deinde cum dicit:

Et aliud ē qō fit a vapore vētoſo: t nominaf inflatio: t ē ei ipulſio t viciſſitudinaria acceſſio: t fortaſſe pcutit pcuſſione manꝰ: t ppie qñ iuenit ſpaciū ad qō aggregaf: ſicut ſtomachus: t iteſtina: t qō eſt inter panniculos circundantes oſſa: t inter oſſa circundata lacertis: t iter lacertos t ſimiliter qō circūdat chordas.

¶Dic determiat de alia ſpe apatis vētoſi que dr inflatio. et iſta ſpēs eſt magis ppie apa vētoſum qz prima. t ō habet curā ppriā t diſtinctā a cura apatis mollis: t ñ currit ſm curſum illius ſicut prima ſpēs pdicta. Et diuidit hec ps in ptes duas. In prima pte notificat iſtā ſpēm apatis vētoſi q dr inflatio: t ꝑ cām materialez: vnde fit: et ꝑ ſua ſignā: t p loca in gbus fit. In 2ª parte oſtēdit qz aliqñ decipit hō in cura etiā iſtā ſpeciem apatis ventoſi. ibi 2ª. (Et quādoqz eſtimat hō q ſup mēbra eius tē). Dicit ꝓmo. Et aliud eſt qō fit a vapore. i. a ventoſitate ſola nō admixta alicui hūiditati flegmatice. t no iaf. ſ. id apoſtema vētoſuz inflatio t eſt ei impulſio: quia impellit tactū digiti: t nō remanet ibi impſſio ſicut in eleuatione. t cauſa hº eſt. qz in inflatione ventoſitas eſt ſepata ab eo in q ſtat et eſt aggregata in vno loco. t ō ipellit. in eleuatōe vo vētoſitas e expāſa t pmixta ſube mēbꝝ eo qz vētoſitas nō eſt ibi pura: imo eſt pmixta cū humiditate ſubtili flegmatica: t ideo cedit tactui. ſed in inflatōe eſt ipulſio t viciſſitudinaria acceſſio: et ſupple t receſſio. hoc eſt q qñ tangit t ipellit cuz digito viciſſitudinarie decedit t accedit ſubito eo qō i eo nō ſeruaf forma impſſionis digiti. ſed in eleuatōe nō eſt iſta viciſſitudinaria acceſſio t receſſio. quia in ea ſeruaf aliquo tempore impreſſio digiti. vnde non fit ſubito ibi receſſio t acceſſio ſicut fit in inflatōe. ¶Et fortaſſe percutit pcuſſione manus. Expone hoc ſic. et fortaſſe ſupple inflatio pcutit ideſt ſonat quaſi ad modum tympani: percuſſione manus ideſt quando percutitur cum manu. t proprie. ſ. ſonat inflatio quando ſupple ventoſitas inuenit ſpaciū ad qō aggregef. qz tūc qñ vētoſitas aggregaf in aliq ſpacio vacuo extēdit id ſpaciū valde ad modū extēſiōis tympani. Vñ ſi pcutiaf ſonat ſicut tympanº. t tūc Auī. ꝓnūerat illa ſpacia in gbº pōt aggregari vētoſitas cū dicit ſicut ſtomachº t iteſtina: t qō eſt iter pānicꝰos circūdātes oſſa t iter oſſa circūdāta lacertis. qz in oibus iſtis eſt vacuitas in q ꝑt aggregari vētoſitas i ſpacio circūdante chordas.

Et fortaſſe ñ reſoluit ſpacia: imo ſubtiliat mēbra cōiūcta t reſoluit ea et gñat in eis qō facit neceſſariū diſrūpe ea: t ventoſitas remāet: t retinef pp ſpiſſitudinē ſuā: t pp groſſitudinē ſpā: t pp ſpiſſitudinē eiꝰ qō ꝓtinet eā t cōſtrictionē pozoꝝ.

¶Dic Auicēna. quia dixerat q in inflatione ei ſonus ad modū tympani: t maxime ſi aggregaf ventoſitas in ſpacijs vacuis: oſtēdit hic Auicēna q vētoſitas pōt aggregari non ſolum in ſpacijs: ſed etiam in aliis membris. t tūc nō apparebit in tali inflatione ſic manifeſtus ſonus: ſicut apparet in ipſa quādo aggregaf ventoſitas in ſpacijs vacuis. Dicit ergo. Et fortaſſe ſupple vētoſitas q eſt in inflatione nō reſoluit ſpacia. i. nō reſoluit nec includit inter ſpacia vacua: imo ſupple aliquādo ſubtiliat. i. ſeparat mēbra cōiuncta t reſoluit ea: ideſt t diſlocat ea t generat in eis ſcilicet in iſtis membris cōiunctis id quod facit neceſſarium diſrumpe. i. diſlocare eo q generat in eis extēſionem ꝓpter quam extenſionē remouent mēbra a iuncturis ſuis. Et vētoſitas remanet t retinef. ſ. in iſtis mēbris ſic diſlocatis ꝓpter ſpiſſitudinē t groſſitudinē ſuā. i. ventoſitatē. t ꝓpter ſpiſſitudinem eius q ꝓtineant eam t cōſtrictionē pozoꝝ. ¶Sic ergo apparet ex dictis ex quo generatur inflatio. qua generaf ex vētoſitate pura t in gbus locis pōt aggregari iſta vētoſitas. quia qñqz aggregatur in ſpacijs t in vacuitatibus. t tūc apparet ibi ſonº: quandoqz autem poteſt aggregari in membris cōiunctis diſlocatis a vētoſitate ꝓpter extēſionē. ¶Deinde cū dicit

Et qñqz exiſtimat homo q ſup mēbrū eius ſicut genu ſit apoſtema indigens perforatione: quare perforat ipſum: et egreditur ventoſitas tantum.

¶In parte iſta Auic. oſtēdit qz aliquādo decipit homo in cura: circa id apoſtema ventoſum qō dicit inflatio. ¶Dicit ergo Auicēna. q quandoqz eſtimat homo. ſ. medicº q ſup membra. i. infirmi eius ſicut genu ſit apoſtema indi-

gens pfozatõe q̃re pfozat ipm: z egredit tantũ ventositas z nõ sanies sicut estimauit. ¶Juxa ista ptẽ intellige q̃ ista estimatio erronea cõpetit ex hoc q̃ aliq̃n ista ventositas in aliquo membzo redũdat ad modũ redũdatõis sanie. Et ideo credit medicus q̃ in illo apostemate sit sanies: quare indigeat apostema pfozatione: et est ibi sola ventositas. Et intellige q̃ maxime ꝓuenit ista estimatio erronea: circa apã ventosum qđ dicit inflatio. q̃z in inflatiõe ventositas redũdat plus q̃z in eleuatiõe. q̃z in eleuatiõe vẽtositas est expansa et nõ aggregata in vno loco: sicut est in inflatione. ¶Ulteri⁹ intellige q̃ maxime cõpetit etiã ista estimatio erronea: q̃n id apa est sup talia mẽbza sicut est genu. q̃z in istis mẽbris iũctura alib⁹ q̃n aggregat ventositas min⁹ discernit a sanie q̃z q̃n aggregat i spacijs vacuis q̃z q̃n aggregat ventositas in talibus mẽbris iunctura libus tũc redũdat ibi ventositas ad modũ redũdatõis sanei. sz q̃n aggregat in spacijs vacuis. tũc nõ ita redũdat: imo est sonus ad modũ tympani: sicut dictum fuit ꝓus. z ideo maxime discernit ibi a sanie. z ꝓpter hoc signanter dixit Auicẽ. sup mẽbza et⁹ sicut genu. ¶Ulterius intellige q̃ bene notes z cõfirmes id qđ hic dixit Auicẽna: q̃z ego iã fui in opere vbi hoc vidi. pfozatũ eni fuit apa sup genu credẽdo q̃ ibi esset sanies: et nulla sanies exiuit sed sola ventositas. ¶De cura. Capm. xx.

Ulius autez quod est simile estuationi cum augmento loci curatio est genus curationis eius.

¶Superius Auicẽna determinauit de apostematib⁹ ventosis theozice. Hic determinat de ipsis practice. s. quantũ ad curã ipsoz. Et diuidit hec pars in ptes duas. In ꝑma parte ponit curã apatis vẽtosi qđ appellat eleuatio. In scõa pte ponit curã apatis vẽtosi qđ dicit inflatio. scõa ibi. (Inflatiõis vo cura tc.) Dicit q̃ ꝑmo. Illius autẽ. s. apatis ventosi qđ est sile estuatiõi alias excitationi. s. apatis molli flegmatico qđ dicit vndimia cũ augmento loci scilz q̃ facit id apa ventosum qđ dicit eleuatio. vñ id apa ventosũ est sile vndimie cũ augmento loci q̃ facit maius q̃z faciat vndimia. facit eni maiꝰ augmentũ loci q̃z vndimia. q̃z generat maiozẽ extensionez in mẽbzo rõne vẽtositatis q̃ est admixta cũ hũiditate flegmatica. Curatio est genus curationis et⁹. s. vndimie. dcm̃ eni fuit supza. q̃ id apa vẽtosũ qđ dicit eleuatio currit cursu vndimie. ¶Deinde cũ dicẽ:

¶In inflationis vero curatiõe est necessariũ: q̃ cutẽ ingrediat z resoluat illõ qđ ẽ in ea: z sit possibile vt sit ei sup locũ mora spacij longi et est necessariũ vt sit in fine subtiliationis vt firmetur subtilitas partium eius ex ꝓfundatiõe vltima. Et fortasse indiget positione ventosaruz absq̃ scarificatione vt carminetur ventositas.

¶In pte ista ponit curã apostematis vẽtosi qđ dr inflatio qđ hz ꝓpziã curã z distinctã a cura apatis mollis. z diuidit hec pars in partes duas. nam inflatio põt accidere ex duab⁹ causis. põt eni accidere a cã añti: z a cã pmitiua: sicẽ etiã dictũ fuit ꝓus de vndimia: z ꝑm diuersas cãs diuersificat cura z etiã accidẽtia. q̃z q̃n inflatio accidit ex cã añti: tũc cum ipa nõ est dolor de quo sit curã dũ: q̃n aũt accidit ex cã pmitiua tunc cuz ea est dolor z attractio z ꝑm q̃ diuersificanf accidentia iam etiã diuersificat cura. ¶Primo g̃ Auic. ponit curã inflatiõis ꝑm q̃ accidit ex cã pmitiua. 2° ponit curaz ipius ꝓut accidit ex cã pmitiua. 2ª ibi. (Et in eo qđ accidit de inflatõe). ¶Prima pars diuidit adhuc in partes duas. In ꝑma parte ostẽdit qualis medicina: z cui⁹ cõplexionis cõpetit in inflatione ꝑm q̃ est in ꝓncipio ex causa antecedenti. scõo ponit medicinas speciales ꝑm illã regulã. scõa ibi. (Et de medicinis localib⁹ cutis) Dicẽ g̃ ꝑmo. q̃ in inflatõis cura neciuz est. i. medicamẽ talis cõplexionis q̃ cutẽ igrediat. i. q̃ sit penetratiuũ et subtilis subẽ. z resoluit id qđ est in ea. i. in cute. et sit polẽ vt sit ei sup locũ mora spacij lõgi. z h̃ est vt melꝰ carminet z respiret vẽtositas. Et est neciuz vt. s. medicina in fine subtiliationis vt firmet subtilitas ptiũ et⁹. s. in loco vbi est vẽtositas ex ꝓfundatiõe vltima. i. ꝓpter fortẽ penetratiouẽ quã hz: sic g̃ tũc medicina localis in inflatõe dz hz̃e istas ꝓprietates q̃ sit penetratiua multũ z subtilis subẽ. z fortẽ resoluatiua: z vt sit ei mora sup locũ spacio lõgo. Et fortasse idiget põne vẽtosaz sine scarificatiõe vt carmiet: et respiret vẽtositas eo q̃ vẽtosis sine scarificatiõe vtimur aliq̃n. vt dicẽ Albuc. ca° ò vẽtosis: vt resoluam⁹a mẽbzo vẽtositatẽ fridã iuscatã i mẽbzo: sicẽ ponim⁹ vẽtosaz sup vẽtrẽ z vmbilicũ. Jpa. n. rarificat mẽbz̃ z calefaẽ ipm z remouet dolorẽ. ꝓpterea q̃z resoluit vẽtositatẽ illaz. ¶Nec. n. sũt vba Albu. Est. n. aliq̃n bona vẽtosa i isto apate vẽtoso cũ hẽat in se cõditiões q̃s dz hz̃e medicia localis h⁹ apatis. nã est resoluatiua putrefactiua z aptiua pozoz̃ faciẽs vẽtositatẽ respirare. ¶Intellige tñ q̃ vẽtosa ñ dz appõi i loco nisi post corporis mũdificationem. Dicit enim Albucasis in predicto capitulo q̃ non oportet vt administretur ventosatio nec cuz igne: nec fine igne in aliqua egritudine q̃ fiunt ex repletõe nec in aliquo corpore repleto nisi ꝑmo euacuetur corpus totum. Similiter etiã intellige q̃ quã quam Auicenna hic nõ ponat expresse q̃ corꝑ⁹ euacuet ꝑmo anteq̃z ponat aliqđ locale. tamen intelligit Auic. q̃ anteq̃z fiant remedia localia que ponit q̃ ꝑus corꝑ⁹ euacuetur cum medicina cõuenienti. et postea apponantur medicine locales. ¶Deinde cum dicit:

¶Et de medicinis ei⁹ localib⁹ sunt olea calida sicut oleũ subtiliũ partium in quo decocta sunt sicut ruta: et cyminũ. Et de seminibus subtiliantib⁹ semen apij anisi: et ameos et qui similantur illis: z de emplastris resoluentibus z proprie propter illõ ò̃q cadit i mẽbris chordosis z lacertosis est illud quod recipit sorditiem balnei que ponatur cum aqua in patella calcis nõ extincte ꝑm quãtitatẽ quã ꝓueniat ex ea spissitudo luti: et liniantur cum eo: et quandoq̃z faciunt ex vino z calce emplastruz equale bonum. Aliud: sumatur ysopus ficca: z teratur z puluerizetur super ceratum factum ex cera: z oleo aneti no: et fiat ex eo emplastruz ad liniendũ.

¶In parte ista Auicenna ponit medicinas locales in speciali ꝑm predictam regulam quam posuit. et patet quod dicit. sicut oleum subtilium partium. oleum subtilũ partium est oleum antiquum. Sumatur ysopus ficca. per ysopum ficcam intelligit Auicenna herbã quam vocamus ysopũ. z vocat ysopus ficca ad differentiã ysopi humide. z qđ sit ysop⁹ hũida supza dcm̃ fuit. ¶Deiñ cũdẽ:

¶Et in eo quod accidit ex inflatione in lacertis propter attractiõem que accidit eis: ꝺz vt alienent medicine calide val-

de ⁊ acute ne refugiant membra ex eis: ⁊ terantur. imo quando medicantur cum resolutiuis: tunc misceantur cum eis aliquid de sedantibus dolorem.

¶ In pte ista Auic. ponit curã inflationis ſm q accidit ex cã ꝓmitiua ⁊ ꝓt cũ ipsa est dolor: ⁊ diuidit hec ps in duas. In ꝓma pte ostẽdit qd sit faciẽdũ qñ cum inflatiõe est dolor. secũdo ostẽdit qd sit faciendũ cessato dolore. secũda ibi (Et qñ iuenit aliq̃ eleuatio) Prima in duas. ꝓmo ostẽdit quales ⁊ cuius cõplõis debẽt esse medicine quãdo cũ inflatiõe est attractio ⁊ dolor. 2° ponit illas mãs. 2ª ibi. (Et id est sicut curatio tua quam facis) Dicit ergo. Et in eo qđ accidit de inflatiõe in lacertis. i. in mẽbris lacertosis ꝓpter attractiõez que accidit eis. ⁊ supple. ⁊ est cũ ea adhuc dolor ⁊ attractio oportet vt alienent medicine calide valde ⁊ acute. Et ratio hui° est. q; regula est Auic. in ꝓmo libro. fen quarta. capło vltimo. q; qñ plẽs egritudines ꝓiunguntur adinuicẽ: tũc a curatiõe illius incipe debemus in qua existit vna trũ ꝓprietatuz. vna est q; vna nõ põt sanari anteq̃ alia sanetur: sicut est apostema ⁊ vlcus cum ꝓiũguntur: tũc debem° incipe a curatiõe apostematis Alia est q; vna fit maior ⁊ molestior altera. Iterũ Auicẽ. dicit post q; qñ egritudo ⁊ accidens coniunguntur et accidẽs supauerit egritudinez tũc a cura accidẽtis incipere debem°. ꝓpterea q; cõsideramus egritudinẽ: modo hic sunt due egritudines sicut inflatio ⁊ attractio ⁊ est vnum accidẽs: sicut dolor: nũc aũt cõtractio vl attractio habet predictas oẽs ꝓprietates respectu inflationis. eo q; inflatio non põt curari nisi ꝓus cureꝯ contusio. Iterũ etiam illa cõtusio est causa etiam illius inflationis. Itez' etiã est egritudo molestior propter dolorem quem inducit. huius etiã dolor qui est accidẽs est molestior q̃s inflatio. ergo debem° incipere a cura contusiõis ⁊ doloris qui propter attractiõez est. nunc autem contusio ⁊ dolor qui est propter ꝓtusionem ſm q; apparebit in tractatu de ꝓtusione ⁊ attractione ⁊c. curant etiã cum medicinis resolutuis tepidis lenibus: ⁊ nõ cuz medicinis resolutiuis ⁊ exiccatiuis fortiter. imo ista augerẽt ibi dolorem. ergo oportet vt alienẽtur ab inflatione que accidit per attractionẽ materie calide ⁊ acute valde ne refugiant mẽbra et terreant ex eis sicut ponit Auicẽna in littera. sed oportet vt talis inflatio medicetꝯ cum resolutuis lenibus tepidis. Et hoc est qđ subdit Auicẽna cum dicit. immo quãdo medicaꝯ cum resolutuis: tunc misceaꝯ cum eis aliquid de sedãtibus dolorez sicut sunt illa que postea ponit Auicẽna. ⁊ hoc etiã quod hũ ponit Auicẽ. et optime Galie. dicit in. 14. de ingenio sanitatis. capitulo de cura apostematis ventosi.

¶ Deinde cum dicit:

¶ Et illud est sicut curatio tua quaz scis cum eo quod est sicut rob concussum cũ oleo in quo infusa est lana ysopi. Et si fuerit caliditas aliqua: tunc cuz oleo rosato infusa in eo lana ysopi et dissoluta in eo aqua ysopi humide. Et administrentur oia illa tepida ad caliditatez decliuia: et nõ ꝓmittant infrigidari: qm̃ frigus nocet huiusmodi. Qđ si fuerit illic dolor ex ꝓncipio: tunc administrenẽ desuper olea in quib° est sedatio doloris cum ꝓhibitione aliqua ex ꝓncipio: sicut oleũ violatũ: et rosz. cum virtute olei anetini.

¶ In parte ista Auic. ponit medicinas speciales ſm ꝓdictam regulam positam. Ponit enim medicinas resolutiuas leues tepidas: ⁊ ponit etiaz qualia olea debeant administrari ibi cũ dicit: q; si fuerit illic dolor ex ꝓncipio ⁊c. et totum quod dicit patet per ea que habita sunt. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et quando inuenit aliqua alleuiatio ponat in medicinis illud in quo est additio virtutis ad resoluendũ: sicut nitruz ⁊ acetuz: deinde sicut cinis: et emplastra resoluentia: sicut emplastrum ꝓdictum.

¶ In parte ista Auicen. ostendit quid est faciendus in inflatione que accidit propter contusionem ⁊ attractionez quando dolor est mitigatus. Et dicit. Et quãdo inuenit aliqua alleuiatio scilicz in dolore ponat in medicinis id in quo est additio virtutis ad resoluendũ hoc est: tũc augeatur resolutio medicinaruz. quia debent fortius poni resolutiua sicut nitrum et acetum. nitrum ponitur: q; de se est fortiter resolutiuum et exiccatiuum. acetum autem ponitur non quia de se sit fortiter resolutiuum: quia acetum est composite virtutis: sicut ponit Galen° in quarto de ingenio sanitatis in capitulo allegato. est enim resolutiuum ⁊ repercussiuũ. quia acetum est compositum ex duabus partibus caliditis. nihilomin° tamen in eo magis dominãtur partes frigide. ⁊ ideo de se nõ est fortiter resolutiuum. immo est valde debile. sed ipsum admixtum cum resolutuis adiuuat ad fortiter resoluẽdũ eo q; acetum est penetratiuuz multum. ⁊ ideo facit penetrare virtutem aliarum medicinaꝝ resolutiuarum. vnde melius ⁊ fortiꝰ opanf. ⁊ tó dicebat supra Aui. q; medicie locales i inflatõe ꝺbẽt eẽ resolutiue penetrãtes vt firmeꝯ subtilitas partium earũ ex ꝓfundatione vltima. ¶ Deinde dicit cinis ⁊ empla resolutiua. i. post administratiõez nitri ⁊ aceti debemus administrare cinerem ⁊ alia empla resolutiua fortiora quasi velit dicere Auicen. q; sedato dolore debemus ꝓcedere ad fortiora resolutiua sicut ad cinerez ⁊ similia. Et itelligẽ iuxta istã partẽ q; cura inflatõis que fit a causa aũti ⁊ cura eius ſm q; fit a causa ꝓmitiua nõ differunt nisi in ꝓncipio rõne doloris. Nã inflatio quantũ est de se regrit medicias fortiter resolutiuas ⁊ subtiliatiuas carminãtes vẽtositatẽ ⁊ faciẽtes eã respirare. ⁊ ideo si ibi ponant medicie resolutiue debiles hoc nõ est rõne inflatiõis: sed rõne doloris. sedato ḡ dolore. tũc medicie resolutiue fortes cõpetũt. ⁊ ideo cura inflatõis que fit a causa aũti: ⁊ cura ipsius vt fit a causa ꝓmitiua nõ differũt nisi in ꝓncipio rõne doloris q; est in inflatiõe facta a causa ꝓmitiua. sedato ergo ⁊ alleuiato dolore eadez est cura. ⁊ illa medicamia q̃ dicta sunt in cura inflatõis facte a causa antecedenti competũt etiã in cura inflatõis facte a causa ꝓmitiua Et ideo dicit Auicẽ. deide. s. in cura inflatiõis facte a causa antecedẽti. ⁊ est id empl'm qõ fit de calce ⁊ sordicie balnei quod ꝓus dixit ⁊c.

¶ De vena medene. Capitulum. xxj.

Et vt accidat sup ꝓtez corꝑis pustula q̃dam inflans: deinde vesicat: postea egreditur ex eo qddã rubeũ ad nigredinẽ decliue: ꝺinde nõ cessat plõgari ⁊ plõgat: ⁊ fortasse est motꝰ volũtariꝰ sub cute: ac si eẽt motꝰ aialis: ⁊ quasi i veritate sit ꝺmis donec existiment quidã q; sit animal qõ

generatur. Et existimāt quidam q̄ sit ramus villi nerui p vehemētiā grossitudis: ⁊ plm quidē accidit in crurib⁹. ⁊ ego iaz vidi eā sup man⁹ ⁊ sup lat⁹: ⁊ mltiplicat̄ in ifātib⁹ sup vtrūq; lat⁹. ⁊ qñq; extēdit̄: ⁊ abscindit̄: ⁊ magnificat̄ i ea labor ⁊ dolor: imo p spatiū dolet. ⁊ si nō incidat̄.

¶Superius Auicēna determinauit de apatibus frigidis flegmaticis ⁊ melācolicis ⁊ vētosis. hic possumus dicere q̄ determinauit de quodā apate cōpōsito frigido. Nā h̄ determinat ō q̄daz pustula q̄ dr̄ vena medena vel vena ciuilis. que quidē pustula fit ex melancolia mixta cū sanguine vel colera rōnis cui⁹ mixtōis melācolia ⁊ sangnis vel colera adurunt: vel fit ex flegmate aduſto cuz colera ſm q̄ postea videbit. Diuidit autē pō hec in ptes duas. in p̄ma parte determinat de isto apate vl pustula theorice. scdo practice. 2ª ibi (Sollicitudo quidē eius ⁊c.) Prima pars diuidit in ptes plures. in p̄ma pte oñdit qd est vena medena ⁊ ponit signa ipsius: et ponit etiā in quib⁹ ptibus corpis maxime generat. In scda parte ipse ponit circa hoc opionē Gal. In tertia parte ipe ponit cās ipsi⁹ ex qb⁹ generat ⁊ ponit etiā illas causas ſm dcm̄ Gal. In quarta pte oñdit ipe in qbus corpibus minorat generatio ipsius ⁊ in qb⁹ terris multiplicat. 2ª ibi (Et Gal. qdez dixit) 3ª ibi (Et dixit q̄ causa eius) 4ª ibi (Et minorat in corpib⁹ hūidis) Dicit ḡ p̄mo. Est. s. vena medena vel ciuilis pustula quedā inflās ⁊c. postea egredit ⁊c. s. ex ista vefica qdā rubeū ad nigredinē declīue. s. ad modū cuiusdā vene. ⁊ ideo vocat ista pustula vena: deide nō cessat plōgari. s. ista vena q̄ egredit ex illa pustla. ⁊ plōgat idest magnificat plōgādo se ſm lōgitudinē ad modū cuiusdā vene: imo dicit Albucasis. cap̄lo de vena medena vl ciuili q̄ adeo plōgat ista vena aliqñ q̄ egredit ex ea in quibusdam hominibus in longitudine sua qnq; palmor ⁊ decē. Et dicit vlterius q̄ tam puenit ad eū vir habens talē pustulā ex qua exuit talis vena in lōgitudine viginti palmor. Et fortasse est ei. s. tali vene q̄ ex illa pustula egredit mor⁹ volūtari⁹ sub cute ac si esset mor⁹ aialis ⁊c. donec existiment qdaz q̄ sit aial quasi sit vermis qui generet. ⁊ estimant q̄ sit ramus villi nerni p vehementiā grossitudinis. i. p vehementiā duricie ipi⁹: q̄ talis vena forte est dura ad modū villi nerui. vñ estimāt lili q̄ talis vena sit ramus villi nerui. Intellige aūt hoc q̄ esse isti⁹ vene est valde dubiū. s. cognoscere vtruz sit aial vel nō. Et ī Auic. nullā istaz opionū quā ponit h̄ improbat et affirmat. Sz ego credo q̄ p̄ma opio approximet magis veritati q̄z secūda. Nō. n. credo q̄ talis vena sit ram⁹ villi nerui: eo q̄ nerus est alterius coloris q̄z sit ista vena. q̄ est coloris albi. Ista autē vena est coloris rubei tendēs ad nigredinē. Itez etiā nō esset pōle egredi nerui in tanta longitudine sicut egreditur ista vena ⁊ ideo p̄ma oppositio approximat plus veritati: sed tñ credo adhuc q̄ ista vena nō sit aial sicut etiā ponūt isti: sz credo q̄ solū sit humor putrefactus qui h̄z similitudinē aialis. nā h̄z silitudinē ad vermes. nā ista vena sicut dicit Albucasis generat sub cute ex putrefactiōe sicut accidūt in corpe serpentes ⁊ vermes ⁊ ascarides ⁊ vermes generati inter cutē ⁊ carnē. ⁊ ideo h̄z formā ⁊ figurā ipor vermiū ⁊ ppterea videt hoc esse aial ⁊ videt habere motū volūtariū q̄n exit ex tali pustula: sed nō credo q̄ habeat vere motū voluntariū: q̄ si haberet ipm vere tunc nō eēt aial vere. ⁊ ppter hoc dicebat Auic. Et fortasse ei motus volūtari⁹. ⁊ nō dixit absolute sine hac cōditiōe fortasse: q̄ ista vena videt hr̄e motū volūtariū: nō tñ h̄z. ⁊ silr etiam videt esse aial: nō tñ credo q̄ sit aial: ⁊ hoc videt eē de intentione Auic. quantū ad suū modū loquēdi. Dicit n. Et fortasse est ei motus volūtarius sub cute ac si esset mor⁹ aialis ⁊ quasi in virtute sit vermis. vñ Auic. dicit cū istis conditionibus fortasse ⁊ quasi nō dixit hoc absolute. ⁊ tō videt esse de intēnone Auicēne p suū modū loquēdi id qō dem̄ est. ¶Et plm quidē accidit. Hic ostēdit in quib⁹ locis corpis accidit maxie ista vena. ⁊ pz qō dicit. Et qñq; extēdit. i. incidit: magnificat in ea ⁊c. imo p spacū dolet ⁊ si nō incidat. i. ⁊ quāuis nō incidat: sed solum extendatur. Tūc sequitur illa pars:

¶Et Gal. qdē dixit q̄ nō fuit cōphēsuz ex esse ei⁹ aliqd manifestū sup qō sit intendū: qm̄ ipse nō vidit eam omnino.

¶In qua parte ponit opionē Gal. circa esse isti⁹ venez eam improbat. ⁊ patet quod dicit. ¶Deinde cum dicit:

¶Et dixit q̄ causa ei⁹ est sanguis calid⁹ mal⁹ melācolic⁹ aut flegma aduſtū adiuuatū cū vehemētia siccitatis cōpl'onis.

¶In parte ista Auic. ponit causas p̄dicte vene. ⁊ duo facit p̄mo facit hoc. 2º addit qdaz. 2ª ibi (Et fortasse accidet) Prima in duas. p̄mo ponit cām eius materialē intrinsecam. 2º ponit cām eius materialē extrinsecam q̄ sumit ex cibis ⁊ potib⁹. 2ª ibi (Et fortasse generāt eā) Dicit ḡ p̄mo qō dixit. s. Gal. q̄ causa ei⁹ est ⁊c. ¶Sed tu dices quomō dixit Gal. cām ei⁹ cū p̄us dixerit q̄ nō fuit comphensum ex eē eius aliqd. ¶Dm est q̄ sz ipse crediderit q̄ eē ei⁹ nō fuerit cōphensum: q̄ nō inuenit eam scriptā in libris antiquoz alioz: posuit tñ causas eius ſm q̄ inuenit traditū ab alijs auctoribus licz nō crediderit esse ei⁹. Unde quantū ad hoc qō hic dicit bñ dicit: sz quantū ad id qō dixit prius male dixerit. ¶Deinde cum dicit:

¶Et fortasse generant eam quedā aque et olera cum proprietate que est in eis: et de cibis qui plurimum generant ea est ille qui est calid⁹ ⁊ siccus: et quanto plus fuerit materia a qua generatur acutior: erit dolor vehementior.

¶Hic Auic. ponit causam eius materialē extrinsecā. ⁊ satis patet qō dicit. ¶Deinde cum dicit.

¶Et fortasse accidit in corpe vno ī locis quasi quadraginta eius: aut quinq̄ginta ex qua tamen euadet cum curatione.

¶Hic Auic. addit qdā ⁊ dicit. ⁊ fortasse accidet. s. ista vena in corpore vno: imo ī locis quasi. 4º aut. 5º ⁊ hoc credo q̄ fiat p illū modū ſm quē ponit Albucasis q̄ hec vena qñq; h̄z ramos multos pcipue qñ appet in iuctura pedis aut in pede; pō ⁊ accidit ei orificia multa et egredit ex oñt orificio ramus. ⁊ ſm istū modū puenit q̄ hec vena aliqñ accidit in corpore vno in locis q̄si. 4º aut. 5º. ex qua tū. s. ista vena medena fit multiplicata etiā euadet. s. tale corp⁹ in quo est hec egritudo cū curatōe. i. cū purgatiōe hūoris q̄ facit hāc egritudinē. ⁊ p solonē ventris ⁊ p flebotomiā ⁊ cū bono regumie cibi ⁊ por⁹. ⁊ cū alijs locabus que postea ponit Auic. ¶Tunc sequitur illa pars:

¶Et minorat in corporibus humidis ⁊ assuetis balneatiōibus et cibis hūidis ⁊ assuetis vino cuz mensura. et plurimū quidem generatur in medena: et ppter hoc pporionatur ei: ⁊ generatur etiaz

in terra cozasceni et alijs. ⁊ multiplicat̃ itez in terra egypti ⁊ in terris alijs.

¶In parte ista Auic. ondit in ḡbus cozporibus minozat̃ generatio ist⁹ vene medene in ḡbus regionib⁹ maxime multiplicat̃. Dicit ḡ. ⁊ minozat̃ in cozporibus humidis ⁊ assuetis balneatoribus ⁊ cibis humidis. Et rō hui⁹ est: qz ista egritudo vt dcm̃ fuit ꝓpus generat̃ ex hūozib⁹ adustis siccis. in talibus aūt cozpib⁹ multiplicanť hūozes tēpati et hūidi. ⁊ tō ḡiatio minozat̃ in talib⁹ cozpozib⁹. ⁊ p ꝓns habet̃ qz multiplicat̃ in ꝓtrarijs istoz ⁊ in cōsuetis vino cū mēsura: supple etiam minozat̃ generatio vene medene. Et rō hui⁹ est: qz vinū tempate bibitū expellit melencoliā ⁊ ipam labere facit. vt dicit Aui. in libro ꝓmo. Et plin quidē generat̃ in medena: et ꝓpter hoc ꝓpositonat̃ est. i. ꝓpter hoc accepit nomen ab ea q̄ dicit vena medena vel vena ciuilis ab illa ciuitate. s. iname in qua maxime generat̃. vnde ista pustula dicit vena. quare ex ea exit aliquid simile vene. Dicitur autē medena ab illa ciuitate in qua maxime generat̃: ⁊ generat̃ ⁊c.

¶De cura. Capm̃. xxij.

Sollicitudo qdez eius in terra in qua generat̃: ⁊ cibi ex ḡbus generat̃ in ḡbus est materia q̄ est causa eius illud est cū euacuatiōe sanguinis mali flebotomando ex basilica aut ex saphena ꝓm locum ⁊ mundificationē sanguinis cum eis que sunt sicut syrup⁹ de mirabolis. ⁊ decoctio epithimi: ⁊ potare pillulas cochias ꝓprie et administratio trifere facte ex sene ⁊ fumoterre: ⁊ humectatio cozporis cum cibis humectātibus et balneationes et reliquum regimen humectatiuum notum.

¶Superius Auicē. determinauit de vena medena theorice. ⁊ determinat̃ ō ipsa practice. s. ponēdo curā ipsi⁹. Et diuidit̃ ista pars in ptes duas. In ꝓma parte docet phibere generationē ipsi⁹ in terra in qua maxime generat̃. In secūda pte ponit curā ipsius qñ incipit appere. 2ª ibi (Uez cum apparet esse eius) Dicit ergo ꝓmo. Sollicitudo qdē eius: supple in ꝓhibēdo eaz in terra in qua generatur est supple cauere a cibis et ponbus ex quib⁹ generatur ⁊c. Et id. s. ꝓpter qō phibet̃ generatio ipi⁹ est cum euacuatiōe ⁊c. ¶Deinde cum dicit:

¶Uez cum appet esse eius in primo apparitionis eius: tunc rectū est vt administret̃ regimē mēbri cū emplis infrigidātibus et humectantibus sicut sunt succi frigidi noti cum duob⁹ sandalis et camphora post mundificationē cozpis ⁊ administrationē iterū factā cū missiōe sanguisugaz sup locū. Et de epithimatib⁹ bonis est epithima ex sandalo et aloe et cāphora aut myrra ⁊ psiliuz ⁊ lac dulce.

¶In pte ista Auic. ponit curā ipsi⁹ qñ iam incipit apparere. ⁊ diuidit̃ ps illa in ptes tres. In ꝓma pte ponit curam ipsius qñ icipit apparere. vt. s. quādo in mēbro apparet feruor ⁊ iflatio. secūdo ponit curā ipsius qñ iā icipit ista pustula ambulare ⁊ vesicari ⁊ est in ꝓn⁹ ad h̄ v egrediat̃ vena ex tali pustula. 3⁹ ponit curā ipsius qñ iam talis vena exiuit ex tali pustula: ibi 2ª (Si aūt nō separat̃) 3ª ibi (Et silr in ꝓncipio cū egredit̃) Dicit ḡ ꝓmo. Uez cū apparet esse ei⁹ in ꝓncipio apparitōis ei⁹. vt. s. qz in mēbro icipiūt appere feruor et iflatio. tūc rectū est vt administrenť ⁊c. p⁹ mūdificatiōez cozpis fiē dcm̃ est ꝓus. ⁊ supple post administratiōez itez factā cū itromissiōe sanguisugarū sup locū. nā sanguisuge in tali casu sunt bone ad curandū sanguinē malū melācolicū ex loco. Dicit. n. Almāsor q̄ sanguisuge cū i locis ponūť vbi est ipetigo aut saphati et vlcus malū ⁊ antiquū remedū afferūt fiē h: qz est pustula ex q̄ paratur generari vlcus malum. ⁊ ideo sanguisuge ponite hic remedium afferunt. ¶Deinde cum dicit:

¶Si aūt nō separat̃: ꝛz icipit cadere fortasse ꝓhibet eam ⁊ aufert eā ⁊ alleuiat laborez in ea si bibat patiēs eaz ꝓm ꝓtinuitatē tribus diebus omni die pondus. ʒ. ij. aloes: aut bibat de eo i die. ℈. ʒ. ℥. i scōdo ʒ. ℈. in tertio. ʒ. ℈. et. ℥. tribus diebus et liniat̃ sup eā aloes: aut liniat̃ sup oꝛificiuz eius humiditas aloes humidi viscosi.

¶In pte ista Aui. ponit curā vene medene qñ iā icipit locus vesicari ⁊ ampullari ⁊ est via ad hoc vt ex tali pustula vena exeat ⁊ dicē. Si aūt nō separat̃. i. nō recedit per ea que dicta sunt: sed icipit cadere. i. sed incipit ampullari ⁊ vesicari ⁊ est in via ad hoc vt ex ea exeat vena fortasse ꝓhibet eam ⁊c. ¶Tunc sequitur illa pars:

¶Et silr in pncipio cū egredit̃ si nō curat̃ de ea et egredit̃: tunc rectū est vt ꝓparet̃ ei qd stringat eā et sup qd reuoluat̃ cū facilitate paulati: donec egrediat̃ vsqz ad finē sui absqz incisiōe. ⁊ melio⁹ est plumbū sup qd̄ inuoluitur: ⁊ sit sufficientia super grauitatē ei⁹ in attractiōe eius: qm̃ attrahitur cum facilitate ⁊ nō abscinditur.

¶In pte ista Aui. pōit curā vene medēe qñ iā egredit̃ ex tali pustula ⁊ exit tal̃ vena. ⁊ tūc cura ei⁹ nō est nisi extrahere talē venā. Et tō Aui. pōit modos extractiōis ist⁹ vene. ⁊ ponit plres modos. ꝓ⁹. n. pōit vnū modū extractionis ist⁹ vene cū plūbo. 2⁹ pōit aliū modū extractōis ist⁹ vene p incisionē ⁊ pforatōez. 3⁹ pōit aliū modū extractōis ipi⁹ vene cū medicinis. 2ª ibi. Et si eꝛtimatio facit nēciuz vt pforet̃. 3ª ibi. Et si egressio ei⁹ cū extractiōe ꝓdicta nō fuerit facilis. Dicit ḡ ꝓmo. Et silr i ꝓncipio cū egredit̃. i. cū incipit vena exire si nō curat̃ de ea. i. si nō pōt phiberi qn egrediat̃. tūc rectū est vt ꝓparet̃ ei qd ꝓstringat eaz. i. qd extrahat eam extrahēdo eam ad exteriora ꝓpter suaz grauitatē. ⁊. s. id qd ꝓparat̃ ei vt extrahat eā extra sit talis sup qd inuoluat̃. s. talis vena cū facilitate paulatim donec egrediat̃ vsqz ad finē sui. s. ꝓpter ponderositatē illi⁹ absqz incisiōe. i. absqz qꝛ icidas eaz. Et id debet itelligi sicut dicit Almāsor ⁊ Albucasis. Dicunt. n. qꝛ si id qd tam egressuz est de vena medena fuerit lōgū. tūc icide partē ei⁹ ⁊ inuolue residuū sup plūbū. obꝛuandū tū est ne radicitus incidat̃: qꝛ si sic factū fuerit ꝓtrahet ⁊ trahit carnē. ⁊ apa putridū ⁊ vlc⁹ malignū gñabit. Uñ itelligit h Aui. absqz incisione. s. radicitus. et melio⁹ est plūbū sup qd̄ inuoluat̃. s. ista vena. ⁊ hoc est qꝛ plumbū est de se graue ⁊ pōderosum. Uñ ꝓpter pōderositatē ei⁹ melio⁹ extrahit eā ⁊ fit sufficientia sup grauitatē ei⁹ in attractiōe: qꝛ nō dz esse nimis ma-

gne q̃titatis ne attrahaf vena subito: imo paulatiz: qz in extractione subita accideret dolor & tensio: imo dz esse talis q̃titatis vt sit sufficiés grauitas in eo ad extrahendū eā paulatiz: & q̃titatē pōderis eiꝰ nō ponit hic Aui. sz ponit etiaz Almāsor & Albucasis. Dicit. n. qꝺ talis canna de plumbo sup quā inuoluaf ista vena dz esse pōderis. z. i. & Albucasis dicit qꝺ pōdus dz eē ex. z. lxcii. i. z. i. vsqz ad. z. ij. qz qñ plūbū est talis pōderis, tunc extrahif vena tota cū facilitate & paulatiz & nō abscindif i radice añq̃z tota extrahaf. Si aūt esset nimis graue tūc extraherer cū dolor & forte abscinderer i radice anteq̃z extraherer & egrederer cutē & generaret pessimū vlcus. vt dcm̄ est ꝑus.

¶ Et sit studiū tuū i alleuiatiōe egressionis eiꝰ vt incipias & extenues mēbrū & rarifices ipm̄ cū embrocis ex aqua calꝫa & mucilaginibꝰ infrigidātibꝰ & oleis lenificātibus fridis & subtilis caliditatis: et q̃ currūt cursu eiꝰ vt facilis fiat exitꝰ eiꝰ. Et fortasse nō fit facilis ꝑ illō. imo idiget eis q̃ sunt sicut linimētū cū oleo de lxeiri: imo sambacino: imo oleo de ben: et vt ad mistretur sup ipsam emplastrum de pice.

¶ Hic Auic. ponit q̃dā remedia q̃ debēt fieri ad hꝰ vt illa vena extrahaf cū magꝫ facilitate ꝑ tale plūbū: & dicē. Et sit studiū tuū. s. qñ extrahis venā cū tali plūbo i alleuiatiōe egressiōis eiꝰ: qz tūc accidit minor dolor. Et vt incipias & extenues mēbrū. i. incipias apire mēbꝝ. i. poros mēbroꝝ. Et rarifices ipꝫ cū ēbrocis &c. & hꝰ ē: qz qñ rarificāf & apiūf pori mēbroꝝ cū talibꝰ ēbrocis, tūc facilꝫ egrediē tal vena & cū minori dolore. Et fortasse nō fit facilis ꝑ id. i. fortasse nō sufficiūt ꝑdicte embroce ad rarificandū & apiendū poros mēbroꝝ vt facilis fiat exitus: imo idiget eis q̃ sunt sicut oleū de lxeiri &c. qz adhuc ista magis apiūt & rarificāt poros mēbroꝝ q̃z ꝑdicte embroce. vñ reddūt etiā illā venam magis aptam egressioni. Tunc sequitur illa pars.

¶ Et si existimatio fecerit necessariuz vt pforet vt egrediaf cū totalitate sua & nō fuerit qō phibeat pforeē et extrahatur.

¶ In pte ista Aui. ponit aliū modū extractiōis vene, ciuꝰ q̃ est ꝑ icisionē & pforatōez. Et si estimatio tua facit necessū vt pforet. & hoc est vt qz vl nō possit extrahi totaliꝫ cū plūbo: vel si ꝓtigerit qꝺ illa vena fuerit trūcata in extrahēdo eā cū plūbo & reigressa carnē. tūc. n. etiā si ꝓtingit iste error q̃z pforare & mittere radiū i foramīe eiꝰ & hñ apire donec egrediaf totū qō est ibi ꝑm̄ qꝺ dicit Almāsor & Albucasis. Et nō fuerit qō phibeat sc̄z vel nerui vel vene: perforentur scilicet vsqz ad radicem talis vene. Et extrahatur scilicet totaliter. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et si egressio eius cum extractione predicta non fuerit facilis: et perfectio ipsius nō fuerit possibilis: tunc putrefaceam cum butyro: putrefiet enim tota et egrediet. & caue ne admīstres calꝫa ex medicis: qñ forte puenit ad bestiomenū

¶ Hic Auic. ponit aliū modū extractōis vene ꝑdicte. et hꝰ extrahere ipaz cū medicis. Et ꝑmo ponit vnū modū extractōis ipiꝰ cū medicis putrefactiuis. & qz medicie putrefactiue sunt duplices. q̃dam sunt acute sicut calx & sapo q̃ putrefaciūt: qz mordicāt ꝓpter suā acuitatē. q̃dā aūt sunt putrefactiue nō acute: sz putrefaciūt ꝓp eaꝝ vnctuositatē & hūitatē nimiā sicut est butyꝝ & assungia et huiusmodi. Hic Auic. oñdit q̃les medicie putrefactiue debeāt etiaz administrari & quales nō. & patet quod dicit.

¶ Et qñ assiduaf sup posteriora eiꝰ fricatio cū sale paulati: & illud fit retro cū facilitate. & ex egressiōe eiꝰ cū subtilitate egrediē cū totalitate sua & ꝓpie qñ scinditur aut penetraf qō est post ipam: & itromittiē stilus sub ea illic & expellif & assiduaf abstersio cū ipa egrediē cū sale paulati: & cū facilitate. nā cū illō fit cū ea egrediē tota. Quod si icidaf & redit nō erit excusatio quin perforetur nisi inueniatur modus alius: deinde egrediatur cum facilitate et curetur locus cura vulnerum.

¶ Hic Auic. ponit aliū modū extractiōis ipiꝰ cuz medicis cui nō itromiscef icisio. & ꝓ satis qō dicit si qs subtilꝫ respiciat. & oñdit etiā cū hꝰ qꝺ si iste modꝰ nō sufficit cui etiaz itromiscef icisio: qz tūc oꝫ redire ad pforationē q̃ pforef vsqz ad finē & totaliꝫ curef postea locꝰ cura aliozꝝ vulneꝝ. & hꝰ oñdit ibi cū dicē. Oꝫ si incidaf & redit. Et ꝓꝫ qō dicē &c.

¶ Et Quia Dinus nō exposuit tractatū de lepra: ideo ad maiorez perfectionem libri huius placuit ponere expositionem Gentilis de Fulgineo.

¶ Tractatus tertius de lepra.

¶ Quid sit lepra et causa eius. Capitulum. 1.

Lepra est infirmitas mala ꝓueniēs ex sparsiōe colere nigre in corpe toto: q̃re corrūpit cōplo mēbroꝝ et forma ipoꝝ & figura eoꝝ: & fortasse corrūpit in fine eiꝰ ipoꝝ continuitas: ita vt corrodaf mēbra & cadāt casu q̃ fit ab vlceratōe: et ē sicut cācer cōis corpi toti. fortasse. n. vlceraf. & fortasse ñ vlceraf: & ē aliq̃ q̃ cū patiēte eā māet tpe lōgo valde.

¶ Gentilis de fulgineo in tractatū de lepra Auicenne expō.

Determinauit de apatibus &c. hic de lepra. et primo ostendit quid sit: & suas causas & diuisiones. scdo ponit signa. tertio curam. ibi scda) Q(ñ) ibi tertia (Oꝫ) Primia tres. ꝑmo diffinit. 2º declarando eam ponit suas causas et spēs. tertio mouet qōnē & solut. ibi scda (Et melia qdē) ibi tertia (Et cū cancer. Prima in duas. ꝑmo ponit diffinitionē. 2º descriptionem. ibi scda. Et est. Dicit ꝑmo. Lepra est &c. ¶ Dubiuz cum alij auctores. vt Raf. 15. cōtinētis determinet de lepra in cap. de corōis. quare. A. hic: Dicenduz qꝺ lepra est morbus corrosiui cōmunis. et ideo cadit in 4º libro & ejus possit poni in tractatu decorationis: qz maxime deturpet hoiem: tū quia mālfeste ledit operationes ponit in tractatu egreditudinū: sz maxie iter apata: qz fiiitudinē hz cū apatibꝰ. est. n. lepra mala cōplo cōpositio & solo ꝓtinuitatis vt apparebit. cō. ex pte diffiniti lepra dr a lepoꝛia. i. erumna siue particulum. Simon Januēsis. Et est. assimilatur cancro & ponit digestionē &c. Sequitur.

¶ Et melancolia qdē qñqz expellif ad

mẽbrũ vnũ:et facit accidere duritiẽ:aut sephiros:aut cancrũ ꝓm dispõnes suas. Et si fuerit subtilis dñans proueniet hestiomenus.ꝛ si expellit ad supficiẽ cutis eueniet illõ qõ noiat baras et morpheą nigra ꝛ ipetigo ꝛ his silia. Et qñq; spargit in corpe toto:ꝛ tunc si putrefiat prueniet febris melica.ꝛ si cõculcet et nõ putrefiat eueniet lepra. Et cã eius efficiẽs antigor est malitia cõplonis epis declinis valde ad calitatẽ ꝛ siccitatẽ. ꝙre adurit sãguinẽ i melãcoliã:aut cõplo corpis totius aut sunt ambe ita ꝙ faciũt sanguinẽ acq/rere p cãs suas frigus. Et cã eius materialis suut cibi melãcolici ꝛ cibi flegmatici: itez qñ cõponit in eis satietas nauseatiua:aut opat in eis calitas. ꝙre resoluit subtile ꝛ ponit spissuz melãcoliã ꝛ replones. Et comestiões sup satietatẽ sunt ad hãc eandẽ intẽtionẽ. Et cãe eius iuuatiue sunt opilatio porozz. ꝙre pfocat calor innatus ꝛ infrigidat sanguis ꝛ igrossat:et ꝓpie qñ splen est oppilatus debilis nõ attrahit neqz põt mũdificare sanguinẽ ex hũore melãcolico:aut est virtus expulsiua iu viscerib⁹ debilis ab expulsione illi⁹ in venas ani et matricis ꝛ sunt pori stricti: Et qñq; adiuuat illud totum corruptio aeris i seipo:aut ꝓpter vicinitatẽ leprosorum:qñ egritudo est inuadẽs.et qñq; accidit ꝓpter hereditatẽ et ꝓpter cõplonẽ embriõis ex qua creat⁹ est in se ꝓpter cõplonẽ ꝙ est ei:aut acqsitam in matrice ꝓpter dispõnez ꝙ est ei:sicut si accidat ei vt sit conceptio in dispõne mẽstruoz.et qñ aggregat caliditas aeris cuz malitia cibi et ei⁹ eẽntia ex genere pisciũ ꝛ carne salita ꝛ carne grossa:et carnibus asinorũ ꝛ lentibus proculdubio est vt eueniat lepra sicut multiplicatur in alexandria.

¶ Hic declarat duo dubitõez. ꝓmo hoc ꝙ dixit ꝙ cã est cola nigra. 2° ibi ꝙ dixit ꝙ vlcerat ibi 2ª(Et hec qdẽ egritudo) ꝓ3ª in.d. ꝓmo ex hoc iuestigat cãs. 2° spẽs:ibi 2ª(Et hec egritudo vocat) prima in duas. ꝓmo ponit cãs ꝓncipales. 2° coadiuuatiuas. ibi 2ª(Et cãe) ꝓma i tres. ꝓmo ponit cãs cõiũctas. 2° aũtes. 3° ꝓmittuas. ibi 2ª(Causa efficiens) ibi 3ª(Et cã mãlis cen.) ¶ Primo dubitat:qr dixit si fuerit subtilis prueniet hestiomenũ. ꝓtra qꝛ hestiomenũ põt fieri a mã oppiãte:ſz talis est grossa. Itẽ exponebat ꝙ nisi esset ꝓpter grossitiez nõ adhereret ꝛẽ. Dom ꝙ logitur de eo ꝙ fit ex corrosiõe cõiũctiõis mẽbri:regrunt aũt duo.ſ. subtilitas vt ad vnuz penetret ꝛ venenositas siue multa corruptio vt mortificet.ꝛ iõ ibi dicit.dñans ꝛẽ. Et iõ qdã credũt ꝙ melãcolia in cãcro sit adusta:ſz in hestiomeno sit putrefacta: vl dom ꝙ apata cala plus oppilãt ꝓ accñs ꝓpter maiorẽ tumorẽ ꝛ multaz mãerũ tract⁹ q3 frida ꝛẽ. Vel dom ꝙ ẽ subtilior q3 cãcrene ꝛ grossior q3 albaras. Vel cõuenit hestiomenũ fieri a grossa:q ex hoc itus ꝛ fi⁹ alberti q etiã itus ꝓfundat. ¶ 2° dubitat vtz mã lepre fit putrida.vl ꝙ sic:ois humor derelict⁹ a regimine nãe est putridus vel oz ꝙ fiat putridus. 2° de dñtijs feb.ſz in lepra melãcolia derelingt ꝛẽ. ¶ In ꝓtrariũ. A. dom ꝙ melãcolia putrefieri põt dupliꝛ itelligi. vno mõ ꝙ putrefiat putrefactiõe ꝓprie dicta q est cũ qdã ebullitiõe pducente ad ẽcineratiõez:ꝛ cũ motu siue latiõe:ꝛ sic nõ putrefit:qr in oi lepra eẽt qrtana feb. alio mõ putrefactiõe ꝛ ꝓprie dicta q ẽ qdã extraneatio in qua nõ fit ẽcineratio p ebullitiõez nec dilatatio:ſz ꝛculcatio in mẽbris.ꝛ vt sic putrefit. Et cã eius efficiẽs. Ló. antiqor:qꝛẽ cã antiqndi ꝛ iueterãdi eã. vl qr ꝓcedit eã añ eius manifestatiõez. 2° ꝓsideradũ. alie sunt ãbe. dupliꝛ exponit. ãbe. i. cõplo epis et cõplo corrosiõis ita ꝛẽ. qꝛ sunt fride. vt Aui. innuat ꝙ nõ solũ mala cõplo cala epatis:ſz etiã frigida. Alio⁹ põt exponi ꝙ mala ꝓstitutio cala ꝛ ficca pducũt ad ifrigidatiõez ꝓpter huiusmodi cõsuptiõez:vt in tegni. decidẽte ita. 3°. cõ. ꝙ soluit q stio an mala cõplo sit cã lepre. Et dom ꝙ est cã:qꝛ est generãs malos hũores.ꝛ huiusmodi gñati gñant etiã malã cõplonẽ. ꝙ in lepra est duplex mala cõplo. Et iõ qdã p malã cõplonẽ eã notificãt vt Sal. de malitia cõstitutiõis diuerse. Et cã ei⁹ mãlis. Ló. ꝙ de cibis melãcolicis absolute dixit. Sz de flegmaticis dixit. qñ cõponit ꝛẽ. ꝛ fit opilatio ꝛẽ. Et cãe ei⁹ adiuuatiue. primo has cãs. 2° ponit sũmã cãz a ꝙbus maxie puenit lepra. 3° ponit qndã modũ gñatiõis lepre a melancolia. ibi 2ª(Et qñ) ibi 3ª(Q. ñ) ꝓma in duas. ꝓmo ponit cãs coadiuuãtes q reducũt ad aũtes:2° q reducunt ad ꝓmittuas. ſ. vl oẽs vl plures. ibi 2ª(Et qñq; adiuuat) Ló. ꝙ dixit. adiuuat:qꝛ ꝓ mixta media facũt et iõ nõ dixit aũcedẽtes. 2° ꝙ ille sunt q3tuor cãe. ſ. oppilatio porozz:oppillatio splenis:debilis attractiua: debilis expulsiua. Et qñq; adiuuat cãe. ſ. corruptio aeris ex se hãs a pentib⁹ leprosis. cõplexio embriõis mala in se. ſz pi nõ fit leprosus nec mr:ſz ꝑ spma fit h⁹ vtutis ꝛẽ. 4ª cã ẽ mala ꝓstitutio ex matrice fiẽ ꝛẽ. ¶ Dubitat nõ vr ꝙ cõceptio ipe mẽstruationis fit cã lepre:qꝛ si ꝑ eẽt. tũc eẽt ꝓpter ifectionẽ:ſz tũc glibet eẽt leprosus:qꝛ spma retinet mẽstruũ. ¶ In ꝓtrariũ oẽs. Dom. ꝙ si tpe mẽstruationis fiat ꝛceptio fiet leprosꝰ. 12°. ãno si 2ª. 13. ãno vsq; ad. 24. si 3ª. 16. ad. 36. si. 4ª. 37. alia. 48. si. 5ª. fiet albaras ita azara ut⁹ ponit. ¶ Dubitat qñ si mr coeat cũ leproso nõ fit lepra ſz hi q cũ illa coeũt:qꝛ ꝓpter fricationẽ nõ remãet ifectio in mre:ſz in viro fiẽ ꝛẽ. Et qñ in alexãdria:qꝛ comedũt asinos:vt ꝓmo alimentoꝛ. capło de fermento. et hi sunt asini. 3° alimentorum. primo capitulo.

¶ Et colera nigra qñ ꝓmiscet sanguini adiuuat paz ei⁹ ad generãdũ multũ ipi⁹ qñ ꝑ dubio igrossat ex duob⁹ modis: quoz vn⁹ est ꝓ subam suã grossã. ꝛ secundus ꝓ frigus suũ cõgelãs. ꝛ qñ ingrossat ꝓ partẽ humiditatis sue:tũc ẽ exiccatio eius per caliditatem coporis facilior.

¶ Hic ponit quẽdã modũ gñatiõis lepre. ꝛ ꝓmo facit hoc 2° qẽdaz dictũ declarat. ibi 2ª(Et iam) ꝓma in duas. ꝓmo facit qd dictũ est. scdo remouet dubiũ. ibi 1ª(Et quãdo in grossat) dicit primo ꝙ colera. ſ. nigra ꝓmiscet sangu ini. paz eius. ſ. colere nigre. adiuuat ad generãdũ multum.

ipius.s.melie facte p igrossatioue sanguis vel mixtū ipius scz lepre:qñ ꝑculdubio igrossat.s.sāguis ex mixtiōe melancolie:qz melancolia est grossa et frigida ꝛc.sequitur Et qñ igrossat.Remouet dubiū.di.altas tu tā dixisti:qz sanguis ingrossatus ꝓpter frigiditatē ꝛ p caliditatē:quero a quo sacius ingrossat?Respondet q̄ a caliditate:a dicit qñ ingrossat sanguis.p partē humiditatis sue.i.sanguinee:qz fit hūtas grossa ꝛ nō frida.tūc est exiccatio.s.igrossatiua eiꝰ faciliꝰ a caliditate corporis.Re.est duplex.Primo qz calidū est magis paratū exiccare q̄ frigidū cuz sit actiuius ꝛ siccitas sit simul magis cognata q̄ friditati.secūdo qz sanguis ingrossatꝰ ꝓ subam hūiditatis sue.s.sanguinee est calus ꝛ nō frigidus.ꝛ iō magis ē aptꝰ calefieri ꝛ exiccari a calore.ꝛ p ꝓñs qñ infridak vr̄ q̄ sit talis comparatio sanguis de se grossus cōiunctꝰ calido corpori faciliꝰ igrossat.s.plus q̄ sit q̄ si coniungit frigiditati corporis.ꝛ dixit p partē hūiditatis sue.i.p partē grossaz q̄ mē est sanguis:qz ptē grossam q̄ esset melancolia frigida haberet dubiū:si citius ingrossaret a calido vl frigido:h tamē repit lr̄a alia q̄ dicit.ꝛ est ꝛc.in qua solū vult ostendere q̄ qñ sanguis de se est grossus ꝛ siccus:ꝛ admiscet sibi hūiditas melācolica:facilius puenit sanguinis ingrossatio:ꝛ hoc est qō dicit.ꝛ qñ ingrossat sanguis p ptē humiditatis.s.melancolie.ꝛ est exiccatio ei sanguini p substantiaz corpis.i.in eius corpulēcia est siccus:tūc illō.s.igrossatio sanguinis est facilius:quia concurrūt aptitudo patiens ꝛ agens ꝛc.Sequitur.

¶ Et iā puentū est ex grossitudie sanguinis leprosoꝝ ad hoc vt egrediat ī flebotomijs eoꝝ qddaz quod est sicut arena.

¶ Declarat qdā.s.qz sepe dixerat sanguinē melancolicorum ingrossari iō dicit ꝛc.et vr̄ ex h̄ ꝓbare igrossatio tūa calo:qz arena ñ fit a frigido ī nobis.alr̄ posset exponi. Iz hēat plus de violentia tñ magis videt cōformari mēti A.ꝛ auctoꝝ:vt dicak q̄.A.vult ostēdere quō cola rubea pōt facere lepraī admixta sanguini:qz ex hoc facit igrossando sanguinē:ꝛ hoc ē qō dic.ꝛ qñ colera.s.rubea pmiscenf sanguini:paꝝ eius.i.colere.iuuat ad generanduz multū eius.s.melācolie p igrossationē sanguis:ꝛ cū dic.qñ ꝑculdubio:ꝓbat q̄ colera rubea pōt ingrossare sanguinē:ꝛ ꝑmo ꝑmittit modos qbꝰ sanguis igrossak.secundo declarat quō colera rubea posset igrossare sanguinē ibi²(Et qñ igrossak)Dōm ꝑmo q̄ sanguis duplr̄ igrossatur vel a siccitate:ꝛ hoc est qō dicit p subaz suā grossaz scz siccitate vel friditate cōgelante.ꝛ hoc est qō dicit ꝛ Ps. Cō.q̄ ille sermo nō debet referri ad ingrossationē.a colera:sed ingrossationē absolute.Cō.q̄.A.innuit tres q̄litates igrossantes:s.siccitatē caliditatē ꝛ friditatē.siccitatē ꝛ caliditatem per hoc q̄ dicit.Quoꝝ vnus est p substantiam suā grossam.s.a siccitate:siccitas aūt fit a sicco ꝛ calido.Sed tu di.eodē mō etiā fridū igrossat exiccādo: ꝛ ex primēdo hūiditates vt apparet.4.methauroꝝ.Dōm q̄ siccitas ꝛ caliditas magis sunt p se ꝛ directe causa exiccationis q̄ sit frigiditas.ꝛ ideo lz vitrobiq; cōcurrat exiccatio:tū distinxit igrossationē factā a sicco ꝛ calido contra igrossationē factā a frido:ꝛ vocauit illam ingrossationē ꝓ subam suā siccam quasi subalez exiccationē ꝛ magis p se.Et qñ igrossak.Hoc ostēdit colera q̄ igrossat sāguinē: ꝛ dicit qñ ingrossak sanguis ꝓpter humiditatem sue.s. colere.tūc est exiccatio.i.igrossatiua facilioꝝ p caliditatez corporis scz colere.quasi dicat.licet colera sit calida.et sit sicca faciliꝰ ingrossat sanguinem calore q̄ siccādo:ꝛ hoc est conforme ei qō dixit.quoꝝ vnus est ꝓ subam grossam scz a siccitate q̄ siccitas fit a sicco vel calido. Ista expō apparet mōak. pōt morderi ꝓpter duo .ꝑmo qz dixit.qñ colera.nomē.n.h colera absolute ꝓlata significat rubeam: vt in commento affo.vij.particule.Quibuscūq; colerice hypostasis.3ᵒ de iterioꝝ.5ᵒ.cap.scdo p hoc q̄ dic.ꝛ hec egritudo vt ē logō lepra colia sāguinē corrūpētē ꝛc.Se.

¶ Et hec egritudo noiatur leonina.ꝛ dicitur q̄ non nominak ita:nisi quoniam plurimū accidit leonibꝰ.et dicit quoniā terribilem facit faciem patientis eam:et ponit eam in forma leonuz.Et dicit qñ rapaciter tenet qō capit rapacitate leonis.ꝛ de hac egritudine que est debilis difficilis est curationis.et de curatione fortis non fit spes.ꝛ incipiens quidē est susceptibilioꝝ ꝛ cōfirmata est magis inobediens.ꝛ facta ex melancolia colere est magis feda ꝛ plurj nocumēti ꝛ difficilioꝝ accidentium et vehementius adurens:sed est susceptibilioꝝ curationis.et facta a fece sanguis est saluioꝝ ꝛ quietioꝝ ꝛ non vlcerat.ꝛ facta a melācolia aduста similatur colerice in suis accidentibus. sed est tardius suscipiens curationez.

¶ Hic inuestigat spēs lepre.ꝛ hz tres sicut tres inuestigat spēs.1ª ibi(Et facta a fece)3ª ibi(Et facta)Cō.q̄ ꝓma pōt dupliciter exponi ꝑmo q̄ notificat lepraī factā a melancolia colerica siue de colera aduста siue sanguine cui colera ꝛc.ꝛ notificat eā ꝑmo ex ꝑte nominatōis leonina secūdo gradus aut fortis aut debilis.3ᵒ tempoꝝ incipiens.4.accium ꝛc.Scdo mō pōt exponi q̄ primo notificat oēm lepram p no.ꝛ hec egritudo.i.quecūq; lepra ꝛc. ꝛ in illa parte.ꝛ facta ex melancolia colere.incipit distinguere spēs:ꝛ causa est nota eoꝝ que ponit ꝛc. Segf.Et facta.Causa qz melācolia talia est minus maligna ꝛc.Et facta a melancolia.Sed est tardius ꝓpter grossitiem ꝛc.

¶ Dubitak an spēs lepre sint sufficiēter enumerate?vr̄ q̄ nō:qz alīj auctoꝝ ponūt q̄ttuoꝝ spēs:ellefantiā leoninā allopitiā ꝛ tiriā.Item omittit lepraī de melia flegmatica Ité tot sunt spēs lepre quot cācri:sz cancri sunt due spēs alia a colerica aut in q̄ est colera ꝛc.supra. Itez ꝓter has spēs sunt spēs composite.Dōm q̄ spēs lepre pñt distingui ꝑmo ex parte materiei mala nec sic mala.scdo ex ꝑte modi inherendi vt fixa nō fixa.ꝛ ex ꝑte cāe:ꝛ sunt q̄ttuoꝝ simplices sibi de colera melācolia leonina:de sanguine ellefantia de melancolica qō ellefantia quidē tiria:ꝛ illa de fecali vel aduста.ꝛ 4ª de flegmatica qdē tiria qdā ellefantiā vocāt nō fecit mētionē de flegmatica:dicūt qdā:qz raro accidit:qz raro accendit ꝛ cōburit:ꝓtrariū bꝰ ponit gilbertꝰ.Clr̄ dōz q̄ ōdit itelligi ex sepe dictis ꝛc.Segur.

¶ Et hec quidez egritudo nō cessat corrumpere cōplonē mēbroꝝ ꝑ qualitatez ꝓtrariā qualitati ꝓuenienti vite.s. caliditati ꝛ humiditati:donec ꝓuenit ad membra principalia.ꝛ illic interficit. ꝛ icipit in primis ab extremitatibꝰ ꝛ mēbris leuibus.ꝛ illic cadunt pili ab ea et alteratur cōlor eius.ꝛ fortasse ꝓuenit ad vlcerādū: deinde vadit paulatim in corpus totuz.

nā q̄uis p̄ma gn̄atio ei⁹ fit in viscerib⁹: tn̄ p̄mū vestigiū ei⁹ est in extremitatibus qm̄ sūt debiliores. verūtamē q̄nq̄ morit patiēs eā antecz̄ cōuertat malitia ei⁹ apparēs sup viscera ꝛ mēbra p̄ncipalia: ꝛ ē mors illi⁹ cū attractiōe ꝛ ꝓpter malitiaz cōplonis illi⁹. Et cū cācer q est lepra mē bri vni⁹ sit de illis q bus nō est sanatio: tūc quid dicem⁹ de lepra q̄ est cancer corpis toti⁹. verūtamē in lepra ē res vna: ꝛ est q egritudo spergitur in totū corp⁹: ꝛ q̄n ad ministrātur curatōes fortes sustētāt egri tudinem et non agit sup membra sim plicia: et in cancro non est ita.

¶ Hic declarat aliā partē diffinitōis. s. corrūpit complō mēbroz̄ ꝛc. p̄mo hoc. secūdo remouet errorē. ibi: 2° (Verū tamē.) Dubitat: q̄ in aliqua lepra est calor. Dōm q in oi est frigiditas p viā cōsumptiōis humidi qō est calidi sustē taculū ꝛc. Segtur. Verūtamē in lepra. Hic dubitat quō pōt mori antecz̄ cōuertat ꝛc. in vltima pte. Cōiter dicitur q materia sparsa minus grauat ꝛ ledit q̄z vnita signū de lorica portata in manu ꝛ in dorso: vt dicūt medici: ꝛ ideo materia cancri magis ledit: sed in lepra fortis melācolie sustētant. i. p̄hibēt ꝛc. hic esset locus speculatiōis. ꝛ vide q nō est oīno sile q lepra sit cōis cancer. Cancer enī pos sidet mēbrū ꝛc. cancer nō curat habēs vlcera vel nō vle⁹ et venas fixas etiā ꝛc. ꝛ sic lepra est illi cōsilis. sed lepra q̄ curatur est q̄n melia est cōculcata: nec habēs radices ꝛc.

¶ De signis. Capl̄m. ij.

Clando incipit lepra īcipit color fieri rube⁹ tēdēs ad nigredinem. Et appet in oculis obfuscatio ad rubedinez decliuis. ꝛ appet in anhelitu strictura: ꝛ in voce raucedo cā nocumēti pulmonis ꝛ cāne ei⁹: ꝛ multitudo in ster nutatiōe. ꝛ appet in naso gaueta: et fortas se fit strictura in narib⁹ ꝛ cassamu: et inci piūt capilli in subtilitatē et paucitatez p uenire: et apparēt venē i pectore ꝛ faciei. Et est odor corpis ꝛ ꝓprie in sudore: et odor anhelit⁹ ad fetorē decliuis: et appa rēt mores melācolici et mali et dolosi: et multiplicātur in somno sōnia melācolica et sentit in sōnio quasi sup corpus suū sit grauedo maxima. deinde appet sparsio in capillis et casus in eis ex toto ꝓprie in pilis q sunt in facie ꝛ ptib⁹ eius: et q̄nq̄ dis locatur loc⁹ piloz̄. ꝛ findūtur vngues et incipit forma fieri feda: ꝛ facies fit ter ribilis. ꝛ color denigratur. Et incipit san guis cōgelari in iūcturis ꝛ putrefit. ꝛ ad ditur ꝓstrictio anhelit⁹ donec puenit ad difficultatē vehemētē ꝛ disniā magnā. ꝛ puenit vox in fine raucedis: ꝛ ingrossant labia ꝛ denigrātur. et appet sup corp⁹ ad ditio glādulosa sil'is aiali q̄ō grece noiat sacos. Deinde incipit corp⁹ vlcerari q̄n lepra ē nō ḡta. ꝛ corrodit cartilago nasi Deinde cadūt nasus ꝛ extremitates ꝛ cur rit vir⁹ fetēs: ꝛ redit vox ad occultationē: et tūc iā nō remanēt pili: et denigrat co lor valde. Et pulsus qdē leprosi ē debi lis ꝓpter debilitatē vtutis ꝛ paucitatez necessitatis cū egritudo sit frigida et tar da nō velox ꝓpter debilitatē frigoris: et sit necessaria spissitudo cum non sit velo citas nec magnitudo.

¶ Ponit signa: ꝛ p̄mo varia signa sumpta a q̄litate ꝛ actiōne mutatōis. 2° spāliter a pulsu. ibi 2ª: Et pulsus. p̄ma in tot ꝛc Vel p̄mo ponit signa lepre nō cōfirmate nec fortis. 2° signa cōfirmate ꝛ fortis. ibi 2ª. Deinde appet. Dubitat vtrū color incipiat fieri rube⁹. Dōm q hoc ꝓprie in sanguiea. vel dōm q in p̄n⁹ cuiuscūq; lepre vel plumarū lepraz̄: q̄ mā adusta caliditate trahit mām ad nigredinē ꝓpter mām melācolicā in oculis ꝛc. cā est nō cā nocumē ti. s. ex vaporib⁹ multis illuc ptingēnb⁹: ꝛ ipsa melācolia. Et multitudo i sternutatiōe; ꝓpter vapores melācolicos cūtes ad caput ꝛ nares. Gaueta. i. q̄n hō logiur p nares: tn̄ est locutio ipropria: vt dicit. A. tertij canonis fen nona. et cā est strictura narīū ex ficcitate melācolica. Et fortasse fit strictura. ꝛ casamic. i. strictura apolipo: q̄ mā melāco lica illuc expulsa facit q̄nq̄ additionē carnosam vt verru ca siue vt papilla. Capilli ꝛc. Contra q̄ fiūt a siccovapore. Dōm q debet esse siccitas nō corrosiua: vel pauci: q̄ cor rosione vapoz̄ corrodūtur radices: vel ꝓsumit nutrimē tū: vel in cōculcatiōe melācolie fit oppilatio porōz̄. Sub tiliter. q̄ paucū est in eis bonū q̄ō possit conuerti in pilū: vel q̄ stringunt pori. Apparēt vene. q̄ replent humore melācolico quē mēbra rēnuūt. Et est odor ꝛc. ꝓpter cor rosionē hūoz̄ in eis. Mores ꝛc. ꝛ ps. Dislocatur locus. i. mutat formā: vel. i. in diuersis loc⁹ fit. vñ alia lra: casus p lor. Fundunt vngues: multa ficcitate. Dubitat quare non posuit signa p̄m vnāquāq; spēm? Dōm q intelliguntē ex p̄misso cap. Dubitat: q̄re nō ex vnā? Dōm q diuersifica tur p̄m mām sāguineā colericā ꝛc. Silber. dicit q ētenu is. Cō. multa signa ponunt a Guielmo si apparēt pustule in glīa. a Silber. si sal nō dissoluit in sanguie calido: q̄ fi gnificat ficcitatē. Si acetū positū sup sanguinē nō miscet sibi. Alij dicūt si circa spōdiles colli pforent non sentiunt cum acu. De cura. Cap. iij.

Portet vt incipiatur in ea cū eūo nib⁹ ꝛ mūdificatiōe antecz̄ igros setur egritudo: ꝛ cū tu vificaueris q illic sit sanguis plīm⁹ corrupt⁹: tūc oz̄ vt incipias ꝛ flomes flomia vltia: ꝛ si nō aliūde saltē ex manib⁹. Et si nō vificaue ris illō tūc nō flomes. flomia. n. ex venis magnis q̄nq̄ plus nocet q̄z sit ei⁹ iuuamē

tū. Ex fit securitas cū flomia ei⁹ ex separatiōib⁹ venaꝝ puaꝝ si timeꝫ flomia magnaꝝ. Et scias q̄ sāguis frigidus ē in eo qō appet: ḡre fit illud magj vltimū q̄z vētose ꝛ sanguisuge: ꝛ min⁹ nocēs visceribus: ꝛ ille sūt sicut vene frontis ꝛ nasi. Ad vo fm plm flomia ē necessaria i curatione hui⁹ egritudis. Et de illis q̄ vocāt ad illud ē cōstrictio anhelit⁹ ei⁹ ꝛ difficultas ipius: ꝛ forte ē necessariū flomare guidē apud vehemētiā raucedis vocis ꝛ timorē pfocatiōis. Si ergo flomeꝫ oz vt acq̄escat hebdomada vna; deinde euacueꝫ cū eis q̄ sūt sicut hieralogodion et hiera ō pulpa colloqntide. Et euacueꝫ cū apozimatib⁹ ꝛ pillulis factis ex epithimo et ysticados ꝛ polipodioꝝ mirabola. ni. ꝛ kebulis: ꝛ helleboro ni. ꝛ lapide lazuli ꝛ lapide armeno. Et nō nocet si misceaꝫ eis pulpa colloqntidet scamonea etiā ꝓpter q̄ illic ē colera: ꝛ adiūganꝫ eis aloes et cucumer asinin⁹ ꝛ theodoricon est bonū eis. Et hyerapigra itez ꝛ ꝓpter q̄ fit fortis cū scamonea ē de illis solutiuis q̄ sūt bona lepr̄osis: ꝛ p̄cipue q̄ odorat odorameētū hellebori: aut ponīꝫ cū ea lapis armen⁹. Et in estate oz vt exiccenꝫ ꝛ nō vltimeꝫ in decoctiōe fortiter vt nō spargaꝫ ꝛ multiplicetꝫ. Decoctio ad lepr̄osos. Ry: mirabola: citrinoꝝ ꝛ nig. amboꝝ aā. ʒ.x ameos. ʒ. v. althit boni. ʒ. ſ. passulaꝝ enucleataꝝ mineas. ſ. decoquantur cū trib⁹ eberie aq̄ donec ꝓueniat ad tertiā ꝛ exprimatur ꝛ misceaꝫ in ea de aqua mellis p̄dus. ʒ. v. et detur i potu. Et vngaꝫ corpus ei⁹ ex butyro: ꝛ sedeat i sole donec frigaꝫ aut ambulet septuaginta passib⁹: ꝛ ꝓuertatur sup dextrā ꝛ sinistrā ꝛ dorsū ꝛ vētrē ꝛ comedat cappares cū melle. sumat i potu hāc medicinā fm q̄ narrauim⁹ septem dieb⁹: ꝛ renoueꝫ decoctio ei⁹ oī die. et nō sufficit in curatiōe istoꝝ q̄ nō sūt ꝓfirmati euacuatio vna: imo fortasse ē necessaria euacuatio i mēse bis: aut i oī mēse sel fm q̄ testioniū facit eē necessariū: ꝛ illud cuz medicinis tpatis: ꝛ q̄liqz soluiꝫ oī die cū facilitate ascellatiōe vna: aut duab⁹ ascellatiōib⁹ cū eo q̄ soluit illud de potiōib⁹ iuuatiuis ex medicinis p̄dictis q̄dragintа dieb⁹. Fortes vo valde sicut helleboꝝ et ei silia: ꝛ q̄ sūt multi p̄deris sufficiūt i āno sel in vere: sel in autūno: aut pl⁹ i hoc Et oz vt veniaꝫ sup cerebra eoꝝ cū mundificatiōe cū eis q̄ sūt sicut gargarismata p̄dicta in ca. egritudinū capitis: ꝛ cuz ca putpurgijs notis. Descriptio caputpurgij. Ry. macropiperis ꝛ chelidonie et capsie ꝛ nasturtij et bozūgi oīm. aā. ʒ. j. nucj nuschate pullegij amboꝝ aā. ʒ. ſ. succi agnicasti cotilas. iij. olei sisamini cotilas iij. misceanꝫ ꝛ decoq̄nꝫ donec cōsumaꝫ aq̄: deinde coleꝫ et seruеꝫ in vitriata et fiat caputpurgiū in narib⁹ q̄ntū capiūt. deinde sequaꝫ q̄ illō multiplicaꝫ cū caput purgijs humectantibus p̄dictis.

¶ Ro ponit curā nō cōfirmate. 2° cōfirmate. 3° cibaria. ibi 2ª (In flomia. 3ª ibi: Cibaria. Pria in duas. p̄mo ponit curā p medicinas. 2° p cibaria. ibi 2ª: Et lac. Pria i duas. p̄mo p̄mittit. 2° exeqtur. ibi 2ª: (Et.) Et h̄ in duas. p° p flomiā. 2° p materias. ibi 2ª. Si q̄ flebotomaꝫ. Dicit p̄mo cē. Re. q̄ egritudo est mālis de mā multa. Cōsiderandū q̄ supponit digōem materie cū euacuare intēdis. Cōsiderādū. euacuatiōib⁹ p flomiā ꝛ farmaciā. mūdificatōne: p leuiores medicias: vel mūdificatiōe p solutiua. euacuationibus: p flomiā cē. Et cū. innuit plā. p̄mo q̄n cōpetit. 2° q̄ ēnocumētū. 3° quaꝝ venaꝝ flomia cē. Si q̄ flomaſ. p° p solutiuas. 2° p vnctiōes. 3° reuertꝫ ad cām in soluitiuis, et alijs. ibi 2ª. Et tūgaſ. ibi 3ª: Et nō sufficit. cōsiderandū odorat. ſ. vera. ꝛ ponīꝫ odoꝝ siue virt⁹: sicut si poneꝫ parū de helleboro: vel poneꝫ aligd de raphano in q̄ stetit helleborus. In estate oz vt exiccеꝫ. i. leuiter euacuareꝫ. Q. aūt euacuatio lenis vocеꝫ exiccatiua appet supra de cura putridaꝝ in gñali. Et nō vltimeꝫ fortiter i decoctiōe. i. nō sumaꝫ fortis decoctio solutiua: vt nō spargaꝫ. ſ. mā: ꝛ multiplicеꝫ. ſ. agitata: q: virt⁹ nō regulabit euacuatōem. aliter exponīꝫ. In estate oz vt exiccеꝫ. ſ. helleboꝝ: ꝛ nō vltimetur in decoctiōe fortiter. i. nō multū decoq̄tur: vt non spargaꝫ sez ellus: ꝛ multiplicеꝫ. ſ. virt⁹ in decoctōne: vel exiccеꝫ. ſ. ellus in sole nō in vmbra cē. Et oz vt veniaꝫ. p° pōit cās. in euacuatiōe. 2° in caputpurgijs. 3° in exercitio ꝛ vnctionib⁹. 4° i coitu. 5° i medicinis. ibi 2ª: Et oz vt phibeatur. ibi 3ª: Et oz vt. ibi quarta: Res vero cē.

¶ Et oz vt phibeaꝫ ab oī q̄ō exiccat ꝛ resoluit hūiditatē inmatā: et sup eos interdicātur labor ꝛ angustia ꝛ vt ꝓmuteꝫ de aere ad aerē q̄ cōtrari⁹ ē ei. Et deinē ei i potu post mūdificationē olea sicut oleū de amigdalis cū eis q̄ sūt sicut exp̄ssū vue: ꝛ illud q̄n euacuati sūt multotiēs. Et oz vt exerciteꝫ oī mane post expulsionē supfluitatū ab itestinis: ꝛ p̄cipianꝫ eleuare vocē altā. Et saliāt ꝛ luctātur: deinde fricēꝫ. cū ergo sudauerit tūc sumāt potū: ꝛ post illō

inũgat oleis tpat; i calido ⁊ frigido hũe ctãtib⁹ fm plm ꝓfortãtib⁹ i pmis: ipi ei i digẽt i pmis ꝓfortantib⁹ sic mirab. itez ⁊ galle cũ aceto: ⁊ qñqz admistrat sup eos iunctio ex oleo cũ lacte mlieris. et silr oz vt fiat eis caput purgiũ cũ eo qñ multipli cat siccitas ⁊ qñ cõmouet i eis nausea ca ueat. Et meli⁹ qdẽ est vt balneẽtur: deinde inungant. ⁊ qñ balneati sũt tũc eoz in unctiões sint sicut oleũ myrtinũ ⁊ mastici nũ ⁊ oleũ de sũmitatib⁹ vitiũ ⁊ varsisahan ⁊ oleũ de costo sup extremitates: deinde ille q ꝺ eis ẽ medicat⁹ qescat media hora: ⁊ ꝑparet vomitui cũ pẽna: deinde sumat in potu aliqd de absyntbio: ⁊ fortasse ẽ necessariũ iungere eos in balneo cũ subtiliatiuis resoluẽtib⁹ in q b⁹ cadunt nitrũ ⁊ sulfur ⁊ bacce lauri ⁊ glutinũ carpẽtarioz: imo synapis ⁊ origanuz ⁊ pip et macropip ⁊ piretrũ ⁊ stapgisagria ⁊ synapis ⁊ aloes ⁊ calamẽtũ ⁊ ẽplastrare eos sup iũcturas eoz: imo fortasse ẽ necessariũ qꝺ ẽ sicut euforbiũ: ⁊ illud qñ ꝑcipiẽ eis vt balneent ꝓpter resolutionẽ superfluitatũ eoz: ⁊ ꝓpter sudorẽ ipoz. inunctio eiñ eorũ ẽ canon in curatiõe ipoz. ⁊ qñqz inũgunt fricãdo cũ tyriaca ⁊ scellite ⁊ alefãgine. Et fortasse ẽ necessariũ inungere cũ hmõi in sole calido: et melior ablutionũ eoz in balneo ẽ aq̃ in q̃ decoquit fenugrecũ cũ sapone bono. Et opz vt alienet leprosus a coitu penitus. Res vo q̃ in potu tribuũtur mlte sũt. nam de meliorib⁹ medicinis ẽ tyriaca minor facta cũ carnib⁹ vipe: ⁊ tyriaca diatesseron ⁊ alasmenam ⁊ diasulfur. ⁊ qñqz fit caput purgiũ cũ istis etiã. ⁊ vt in potu sumãt ꝺ trociscj tyri etiã solis aur. j. in. ℈. vini grosi aut passi ⁊ trociscis squille itez. Et scias q caro vipe ⁊ illud in quo ẽ vtus ei⁹ ẽ de nobilib⁹ medicinis ei. ⁊ nõ oz vt sit vipera de luto: aut littoralis: aut ꝺ locis humidis: qñ in ea fm plm ẽ paz iuuamẽti Et de illis q̃ plime ẽ malitie ẽ illa q̃ sitim facit cũ q̃ est pditio: imo eligat montana ꝑcipue alba: ⁊ abscindãt capita earum et caude vice vna subito: ⁊ tũc si multiplicat cursus sanguis: ⁊ remanẽt vine: ⁊ agitantur agitatiõe plima tpe lõgo: tũc ille sũt bone ⁊ si nõ dimittãtur. Et q̃ ex eis sũt cõ uenientes sũt ille ex qbus plim⁹ currit sanguis: et q̃ sũt plime agitatiõis: ⁊ post decollationẽ mũdificent ⁊ decoqnt sicut dicem⁹ tibi: ⁊ comedat ex eis ⁊ iure ipsaz. Et ex potatiõe qdẽ vini in quo moriẽt vipera aut viuit iã sanati sẽ qdã accidẽtaliꝛ aut intẽtiõe interficiẽdi ex eo q̃ i potu tribuit vt moriat ille leprosus ⁊ qescat: aut qescat ab eo: aut fit illud ꝺ obediẽdo sõno: aut visiõi. ⁊ sal vipe iuuatiu⁹ ẽ itez. Elixatio aũt vipe ẽ vt sumat vipa abscissis extremitatib⁹ mũdificata a viscerib⁹. deide elixetur cũ potris ⁊ aneto ⁊ cicere ⁊ sale pauco: decoqtur cũ aq̃ plima donec dissoluat: ⁊ sumant ossa ei⁹ tũc ab ea ⁊ mundet caro ipi⁹ ⁊ det ad comedẽdũ caro ei⁹ et sorbeat ius ipi⁹: ⁊ ponant ossa ei⁹ tunc sup micas panis de simula: ⁊ fortasse pjcit cũ ea aliqd de pullis colũbarũ donec bona fiat. Et hui⁹ qdẽ regimis iuuamentũ fortasse nõ appet i pncipio. deinde apparet subito: ⁊ fortasse antecedit sanitatẽ spatio rõnis dieb⁹ aliquot. Et signũ apparitõis iuuamẽti ei⁹: ⁊ applicatio ad horã in q̃ oz vt abstineat ab admistratione ei⁹ ẽ vt incipiat leprosus inflari: qre iflat deinde fortasse pmiscet ratio ei⁹. postea excoriat. deide sanat. Cũ ergo nõ patit scotomiã neqz inflat: tũc itera sup eũ regimẽ vice alia. Et de illis q̃ narrata sunt ad illõ ẽ vt sumat serpẽs niger excoriat⁹ et sepeliat donec in eo fiãt vmes ⁊ extrahatur cũ vmib⁹ suis ⁊ exiccetur ⁊ detur i potu illi sup quẽ supfluit lepra ex eo trib⁹ dieb⁹ oi die põdus. ℈. j. cũ syrupo de melle. Et inũctio iterũ cũ eo in quo ẽ vtus vipere ẽ iuuamẽtũ ei sicut oleũ in quo decoquitur: ⁊ fit hoc medicamẽ. Sumatur niger excoriat⁹ ⁊ ponatur i olla ⁊ fũdatur sup ipm de aceto forti. ℈. viij. ⁊ de aq̃. ℈. i. et de capsia humida ⁊ radice dracõtee ꝺ vnoquoqz. ℈. ij. decoqtur totũ sup ignẽ le

nē donec dissoluatur serpēs: ⁊ coletur aq̄ a serpēte ⁊ fricetur cū ea post abrasionem barbe ⁊ capitis: fiat illud trib⁹ diēb⁹. Et eis qdē accidit ex admīstratiōe medicia rū vipaliū excoriatio cutis corrupte: ⁊ p̄mutatio carnis ⁊ cutis sane: q̄zuis inūctio leprosi cū hūectatiuis tēpatis i caliditate est ex illis q̄ cōferūt i q̄busdā horis: cū vehemētior sit siccitas. Et sil⁹ facere caput purgiū cū eo qō ē sicut oleū vio. et sit i eo parū olei de keiri. Et iterū sicut adipes rapaciū ⁊ boū ⁊ volatiliū: ⁊ sicut cū oleo de costo aut darisaban: ⁊ oleū de lilio seruat extremitates. ⁊ illud post mūdificatiōnē ⁊ āte mūdificationē nō inūgat oino: q̄ñ oppilat poros. Et de eis q̄ bibūt ⁊ cōferūt eis est alimurigili ⁊ medicamē ascli deni. Et lac ē de cōueniētib⁹ q̄b⁹ curat ⁊ p̄prie apō ꝓstrictionē anhelit⁹ ⁊ difficultatē ei⁹ ⁊ raucedinē vocis ei⁹ ⁊ in tp̄ib⁹ q̄ sūt iter eūones. Et oz vt bibat i dispōe q̄ mulgeat lac. ⁊ lac ouiū ē de reb⁹ magis cōueniētib⁹ ei. ⁊ oz vt bibat de eo q̄ntitas q̄ digerat. ⁊ si sint cōtēti eo solo si possibile ē erit iunatiuū valde. Et si fuerit necessariū nō addat sup ip̄z aliqd si possibile ē p̄ter panē mūdū ⁊ alisfidebegi cū carnibus arietū ⁊ q̄ illis sūt sil⁹ia de illis q̄ dicemus. Et q̄ñ anhelit⁹ redit ad rectitudinē tūc meli⁹ ē vt dimittat lac ⁊ cōuertat sup res acuti saporis vt vomat cū eis nō p̄pt aliud nisi illō: ⁊ eūet cūeo qō dixim⁹: deinde si necesse fuerit redire ad lac fiat vsq̄ ad terminū p̄dictū. ⁊ oz vt sit hoc regimē i anno mltotiēs. In flomia vo eoz q̄ cōfirmati sūt nō oz vt sit occupatio: neq̄ i sol⁹one vētris eoz cū medicina fort⁹: q̄ñ superfluitates i eis mouēt ⁊ nō sepant: imo fiat alleuiatio i declinādo materias eorū ad itestina: ⁊ admīstret de foris qō carminet ⁊ resoluat. Et de potib⁹ cōueniētib⁹ eis ē vt sumat acori. ℈. i. s. ⁊ nitri tātūdē ⁊ succi caulis agrestis vsq̄ ad. z. iij. ⁊ misceatur totū ⁊ bibat mane ⁊ vespe. Et vt sumat ō eis limatura eboris pōd⁹. x. sacraiati ⁊ det eis i potu i. iij. z. vini et butyri: aut sumat althit cū melle q̄ntitate nucis: aut sumat de squilla q̄ntitas decē sacraiati cū syrupo squille īspissato sicut loboc: aut sumat cymini. z. s. ⁊ mellis q̄ntitas q̄ inspisset sicut loboc. ⁊ succ⁹ calamēti ē eis valde bon⁹ ex trib⁹ obolis vsq̄ ad. vi. Et oz vt vtāt piscib⁹ salitis i q̄busdā horis sicut vtūt medicia: ⁊ alleuiēt ab acutis nisi ꝑptervomitū: ⁊ nisi fm semitā albeiki ir i eo i quo sumūt. ⁊ q̄ñq̄z medicāt cū cauterio disptito sup membra eoz sicut sinciput ⁊ sūmitas capitis: ⁊ sup radicē epiglotis: ⁊ duo tpa ⁊ collū ⁊ iūcturas manuū ⁊ pedū. Et dixerūt qdā: oz vt cauterizēt i p̄n cipio timoris lepre cū cauterio i anteriore capite vt cōferat caluarie ⁊ alio iferiore illo: ⁊ apō locū i quo capilli tūdēt ⁊ sup supcilia. vnū: deinde i ōxtra capitis: ⁊ aliud i sinistra: ⁊ vnū posterius sup nucā: ⁊ duo apō duas cōmissuras corticales: ⁊ vnū super splenē: ⁊ sint cocture ille cū cauteriis leuib⁹ minutis: ⁊ q̄ñ cauterizat sup caput oz vt pueniat vsq̄ ad os donec excorietur os saltē vicib⁹ plib⁹ postq̄z cōseruat applicatio illi⁹ ad cerebz fm suā corrūpētē ꝓp⁹onē ei⁹. Nā stolidi q̄ñq̄z iterficiūt cū hoc cū nō alleuiantur manus ipsorum.

¶ De modo medicinaz cōferētiū cōpositarum. Cap⁹m. iiij.

o Et q̄b⁹ sūt albedarūgi et albes qō stat i loco carnis vipe i hac egritudine: ⁊ de illis ē medicamē alsulēdati: verū bedarūgi hūt descriptōez magnā quā dixerūt indi ⁊ expti fuerūt ip̄m. Et de eius mō ē vt sumant mirob. nigroz ⁊ scenitaragi indi ambor. z. x. macropipis. z. s. beten albi. z. ij. s. terāt ⁊ liniāt cū butyro vaccino ⁊ cōficiant cū melle: ⁊ sit potio ab. i. aur. vsq̄ ad. ij. z. p⁹ mūdificationē corpis. Si āt sumat de eo cū eq̄li mēsura sui de oyamuscho nō time bit ei⁹ malitia: q̄ñ ipsum est eius bezahar.

¶ De mō cōfectiōis nominate bederauli a maioris. Cap⁹m. v.

e Tē almebarā cōferēs lepre et baras ⁊ morphee ⁊ ipetigini ⁊ aq̄ citrine ⁊ p̄uritui ⁊ scabiei antiq̄ ⁊ ꝓfirmatrōnē ⁊ destruit obliuionē: et ē bonū ꝓser

natõi cõserẽs sincopi. Et hoc medicamẽ fecerũt sapiẽtes indi regib⁹ suis. R. miro. bellirico⁹ z emblicoꝝ z capsie oiz añ. z. xiij. nucis muschate z corticũ thuris et men z sen. z pipis z macropipis z fel gamonati z narchaisar z neremisch z cõdisi z succi squille z folij indi oim añ. aur. vij et albes narij boni aur. iij. terãt medicie et cribellẽt z terat albes solũ. Et q terit ipm oppilet nasũ suũ z nares suas z iungat eas añ illõ cũ butyro vaccino: z veniat ei⁹ trituratio sup medicias. z sumãt de penidijs alarmu z alsahã emine. ij. et. s. ô baldac: terãt z pijciãt i ollã nouã: z pijciat desup de aq cũ mẽsura q̃ soluãt: z qñ liq̃fiũt remoueãt ab igne z puluerizẽt de sup medicie z cõficiãt cũ eis bñ: deide fiant ex eis forme sil̃es auellãis: q̃z vnaq̃z sit vn⁹ aur. z det in potu oi die: idest in ieiuno cum aqua tepida aut vino.

¶ De mõ cõfectiõis alsulẽdati. Cap. vi.

Te medicamẽ indũ magnũ i via albe de rauilui: z ipm cõfert iterũ ad casũ palpebrarũ z albedinẽ capillorũ z asma z tremorẽ cordis z tempat appetitũ et fluxũ vẽtris supfluũ z hydropisim et icteritiã z paucitatẽ semis z fistulas z canitiẽ senũ: z cõfert pruritui z vlceribꝰ. R. alsulẽdati mundate ablute ducẽ tos seragita aur. Et alsulẽdati qdẽ ẽ vna hyrcoꝝ mõtanoꝝ: z illõ ẽ qñ ipi migũt dieb⁹ estuatõis sue sup lapides in mõte q noiat alsulẽdati: z denigrãt lapides: z fit sicut pix piguis subtil̃ z myrob. z belliricoꝝ z emblicoꝝ z pipis z macropipis z lauri z nucis muscate et cynami et macis et xiloaloes z darkele z spodij et attemet et burũgi et merenis oiz añ. aur. iij. bdelij. cc. et. lx. aur. et zuccari tabarzeth: cxxx iij. aur. et auri rubei et argẽti meri z eris rubei et ferri et allohonoc et alfelud oim añ. aur. c. cõburãt mineralia et terãt z triconizẽt cũ medicis: et misceãt oia cũ mel le z butyro z ponãt i vitreata viridi: cui⁹ dosis sit duoꝝ aureoꝝ cuz lacte caprino aut aq̃ tepida: et addãt i eo de melle dispumato aur. xxxvij. et butyri aur. xxxiij qñ eius decoctio erit bona: verũtamen crescit et puenit ad finem in. xxi. die.

¶ De mõ adustiõis alfelud. Cap. vij.

Alleãdo fiãt lamie de ferro: deinde decoq̃nt mirab. bellirici et emblici z colet aq̃ eoꝝ z ponãt i vas eris et accẽdat sub eo ignis leuis et cale fiat alfelud donec rubeat et ignitum submergat i illa aq̃: deide redeat ad ignẽ et rubeat. Cũ ergo rubuerit submergat ite rũ i illa aq̃ z fiat illõ. xxi. vice. deide colet aq̃ illa et sumat fex i q̃ residet aliqd de felud: deide reducat vas sup ignẽ et ponat i eo vrina vacce et igniat ferꝝ et submergat in ea iteꝝ. xxi. vice. et sumat iteꝝ fex ei⁹ donec remaneãt de fece ei⁹ aur. vij. et sil̃r fiat de ere donec cõpleant ex eo iteꝝ vij. aur. Argẽtũ vo limet cũ lima donec fiat sicut terra: deide decoq̃t cũ aq̃ salis i cocliario ferreo donec adurat bñ: si autẽ nõ aduriẽ pijciat i cocleariũ paꝝ sulphuris citrini qñ cõburet: et sumãt ô eo. vij aur. et totũ illõ sit tritũ et cribellatũ. Auri vo cõbustio ẽ ita: oz vt auꝝ limet võec fiat sil̃e terre: et sit cũ eo aure⁹ vn⁹ ex amioch et remaneat cuz auro donec liq̃scant vtraq; sil̃. deide dimittat p horã vnã. deide limet iteꝝ et addat sup ipm aur. vn⁹ ex alamioch: et limet iteꝝ cũ lima: deide frigat i cocliario et fũdat sup ipm aq̃ sal: et ferueat donec cõsumat aq̃ et remaneat auꝝ et alamioch: deide terat i mortario bñ donec fiat sicut puluis: et misceat cum medicis. ODũdificatio aũt alsulẽdati est ꝑm hũc modũ: Sumat ô aq̃ alasce et vrina vacce: pijciãt ãbe sup alsulẽdati i vase nouo i tãta q̃ntitate q̃ submergãt ipm: et ponat i sole calido horavna: deide fricet vehemẽter et colet aq̃ ab eo i vase nouo et ponat i sole trib⁹ dieb⁹: deide colet et sumat fex ei⁹ spissa: deide sumat aq̃ albasce et vrina sup alsulẽdati et puluerizet sicut puluerizata fuit ꝑus: et fiat illõ trib⁹ vicib⁹: deide ponat i sole. xxi. die donec i grossẽt z fiat sil̃is melli z ônigret sic pix.

¶ De mō alsulēdati minoris. Cap. viij.

Tiuuamēta eī sūt sicut iuuamenta maioris. ℞. alsulēdati colate p/tē vnā: et alcoz ptes. iiij. terat alcoz et misceat cū eis q̄ztū ē pōdus eoz ō mel le et q̄ztū ipm ē de zuccaro et q̄ztū est medietas mellis de butyro vaccino et reponat i vitreata: et dosis eī sit aur. j. cum lacte vaccino tepido. ¶ Modus medicamēti cōferēt lepre. ℞. miro. nigroz mūdatoz et mirob. citrino. mūdatoz et. zz. oiz añ. z. r. ameos. z. v. althit botrib⁹ de guarich: aq̄ de guarich et aldeguarich ē q̄tuor lib. debaldach donec cōsumāt due tertie et remaneat. deide exp̄mat et colet et p̄iciat sup colatū ō melle qō sufficit ei t det i potu de eo lib. j. et iungat sup totuz corp⁹ infirmi butyz vaccinū et sedeat i sole donec sudet: et p̄cipiat vt ambulet post illō. lxx. passib⁹: t iaceat aliq̄n sup lat⁹ suū dextrū: et aliq̄n sup lat⁹ suū sinistrū: et sed sup vētrē suū: et sed sup dorsū suū. t cibet pane et melle q̄ntitate abbreuiata. vij. diebus ita vt liniant ei medicine oīni die.

¶ De mō epithimatis lepre. Cap. ix.

Umat serpēs niger excoriatus et decolet t ponat i vas t fūdāt sup ipm de aceto forti. ℈. viij. aq̄. z. j. et alsei taragi hūidi et radicū dragōtee amboz añ. ℈. xij. decoq̄t sup ignē leuē dōec decoq̄t serpēs: deide colet cū pāno et separēt ossa a carne: deide panat fex i vase vitreo. Cū ergo volueris curatiōem p̄cipe ei vt radat pilos supcilioz et caput et lini desup ex illo trib⁹ diebus. ¶ Mod⁹ epithimatis alteri⁹. ℞. staphisagrie t mira. nigroz mūdatoz et emblicoz oīm ana p̄tē vnā frigāt cū oleo ātiquo et liniat cū eo lat⁹ vel loc⁹ postq̄z abluit cū decoctōe sēticis curionū et balaustie. Et itez comburāt miro. et galle t liniāt desup cū aceto. Cibi aūt eoz sūt ola q̄ sūt velocis digestiōis boni chimi sicut carnis volatiliū notoz. s. eaz issedebegi et pisces hūidi leuis carnis cū spēb⁹ q̄ sūt necessarie. Et melioz cib⁹ eorū ē panis de simila mūd⁹: et panis cādarusi et sozbitōes facte ex eis t olera hūida. et ē necessariū vt p̄misceāt cū eis q̄ sūt sicla et raphan⁹ et porri. Et nō oz vt negligat admīstrare iscisiua et p̄ie ante mūdificationē: sicut cappa/ris et feniculū et porri: ista enī mūdificāt eoz cibos a supfluitatib⁹ et p̄parāt super fluitates expulsiōi. Cū ergo admīstraueris medicias laudabiles: tūc admīstra et hoc regimē: et pisces saliti i hoc caplo sūt valde boni eis: et nos p̄mptiores iumus sup ista cū volum⁹ vt faciam⁹ eos vomere: aut vētrē eoz soluere. Et caulis p̄fert eis cū p̄petate sua: t panis cū lacte t melle et fic⁹ et vua et passule et amigdale torrefacte et carthami et pinee: et q̄ fiunt ex istis cōferūt eis. Et oz vt comedat in die bis fm mēsurā digestiōis. Nā semel comedere nocet eis. Et nō bibat vinū cum excitat egritudo nisi paz: t cū ges ē egritudis bibat ō subtili qō nō ē antiquū q̄ntitate tēpata cōsueta. Et q̄n cadūt pili supcilioz ex supcilijs et similiū tunc fiat curatio cum cura alopitie: et reliquoz̄ que dicemus in libro decorationis.

¶ De mō epithimatis alterius. Ca. x.

Elmant staphisagrie et miro. nigroz mūdatoz et emblicoz oīm ana p̄s. j. et frigāt cū oleo omphacino et liniat cū eo loc⁹ postq̄z ablut⁹ ē cū decoctiōe sēticū et balaustie. ¶ Mod⁹ ali⁹. Comburant mirabolani et galle et liniā tur cum aceto desuper.

¶ Fen quarta de solutione cōtinuitatis: et est p̄ter id qō pēdet cū fractura t algebra. Et quattuor tractatus.

¶ Tractatus p̄m⁹ de vulnerib⁹ i mēbris.

¶ Sermo vlis ō solone p̄tinuitatis. Ca. j

Am ostendimus in libro p̄mo species solutionis continuitatis fm modos qui necessarij fuerūt in loco simili illi.

¶ In p̄cedēte fen deteriauit Alui. de aq̄tib⁹ et curis ipoz: in ista fen 4⁹ deteriat Alui. de solone cōtinuitatis t cure ip si⁹. t deteriat in ista fen Alui. de oi solone cōtinuitatis q̄ accidit mēbris p̄ter q̄z de fractura ossiū t algebra. i. dislocatiōe. De istis enī solonib⁹ cōtinuitatis q̄ sūt fractura ossiū et dislocatio ipoz: deteriat Alui. i fen seq̄nti t ō curi ipaz. Et diuidit fen ista 4⁹ in q̄ deteriat de oi solone p̄tinuitatis p̄ter q̄z de fractura t dislocatōne in q̄tuor tractat⁹. In p⁹ tractatu dete riat de vulnerib⁹ t curi ipoz. In 2⁹ deteriat

de vlceribꝰ z eoꝝ curis. In 3° determiat de solone cōtinuitatis q̄ dr attractio z ptusio. z sillia. In 4° tractatu determinat de solone ptinui q̄ accidit in neruis. Tres tractatꝰ spectāt potiꝰ ad solonē ptinui q̄ accidit i mēbris carnosis. q̄rtus aūt tractatꝰ spectat ad solonē cōtinui q̄ accidit i mēbris neruosis, 2ª ps ibi vbi incipit scōs tractatꝰ: ibi: Jam scruisti in libro pⁱ q̄ fit mētio ptusiōis. 3ª ps vbi ē tertius tractatꝰ icipit ibi: Ulcera gñant a vulneribꝰ. 4ª ps vbi ē tractatꝰ q̄rtꝰ incipit ibi: Neruis em̄ ꝓpter vehemē. sē. zc.

¶ Pria ps diuidit in duas. In pª pte Aui. ponit quēdā sermonē vlem de solone cōtinui i oibꝰ mēbris. In 2ª pte exequit in spāli de solone cōtinui q̄ ē vulnꝰ. 2ª ibi: Debia in gbus cū cadit vulnꝰ. Pria ps diuidit in ptes duas. In pa pte volēs cōtinuare ea q̄ dr hic ad ea q̄ dicta sūt in pⁱ libro: ostēdit qd dictū sit de solone ptinui in libro pⁱ. In 2ª pte ostēdit qd oꝝ dici hic de solone ptinui vl̄r anteq̄ loq̄t de ea ptic̄lariter z ꝑm curā. 2ª ibi: Et volumꝰ nūc inuēire. Dicit g̃ pⁱ. Jā ostēdim⁹ in lib. pⁱ. s. fen 2ª: caꝰ de egritudinibꝰ solonis cōtinui gñaliter spēs solutiōis continuitatis ꝑm modos q̄ncērij fuerūt iloco sili illi. s. ꝑm modos gñales z vles: qz in lib. pⁱ ea q̄ tradūt: traduntur vlia z mō vl̄i.

¶ Intelligē aūt hic q̄ nō solū Aui. in pⁱ lib. fuit locutꝰ de solone ptinuitatis q̄ztū ad suas spēs in vl̄i: sed ēt fuit locutus de ipa q̄ztū ad curā in vl̄i: z hoc fecit in 4ª fen caꝰ 18° de medicatiōibꝰ solonis ptinuitatis gñalr. ¶ Ulteriꝰ itelligē q̄ p b q̄ dicē b Aui. dat intelligere q̄ illū q̄ vult scire et intelligē ea q̄ hic dr oꝝ pⁱ redire ad ea q̄ dicta sūt i libro pⁱ de solone cōtinuitatis tā theorice q̄z practice: sicut etiā Aui. dixit ꝑ in pn° tertie fen de apatibꝰ. dixit em̄ q̄ille q̄ vult itelligē ea q̄ ibi dr ꝑticularier oꝝ pⁱ redire ad ea q̄ dicta sūt de apatibꝰ in vl̄i. Et silr etiā q̄ vult intelligē ea q̄ hic dr oꝝ pⁱ redire ad ea q̄ dr in pⁱ lib. de solone cōtinuitatis gñalr. Et rō breuiter hui⁹ ē: qz ꝑm q̄ hr ex doctrinis phicis: Ulla sūt sicut pora: spāli aūt z ꝑticularia sūt ſē posteriora. Nūc aūt posteriora nō pñt sciri nisi pus sciant pora. Ergo ea q̄ hic dr z in alijs libris ꝑticularibꝰ nō pñt sciri nisi pus sciant z intelligant ea q̄ dicta sūt in pⁱ lib. cū fit liber vl̄is. ¶ Sz anteq̄ vlteriꝰ ꝓcedam⁹ vt meliꝰ intelligant ea q̄ dicent breuiter oꝝ notare duo q̄ eliciunt ex dictis Aui. in pⁱ lib. fen 1ª. Primū q̄dē oꝝ notare est de diffinitōe solonis cōtinui. 2ᵐ aūt q̄dē oꝝ notare est de causis ei⁹. ¶ Circa ꝑmū intellige ꝑm q̄ pōt extrahi ex dictis Aui. in pⁱ lib. fen 2ª caꝰ 2° de diuisiōibꝰ dispositionū solonis cōtinuitatis sic pōt diffiniri. Solutio cōtinui ē morbꝰ simplex cōis q̄ cōiter pōt accidere oibꝰ mēbris taz cōsilibꝰ q̄z officialibꝰ. Hec em̄ diffinitio bona est: qz denotat essentiā diffiniti z sepat ipm̄ ab alijs morbis. Nā in eo q̄d dr ē morbꝰ simplex: tāgit genꝰ ipi⁹: z ꝑ hoc distinguit et sepat solo cōtinui a morbis q̄ sūt alteriꝰ generis sicut a morbis cōpositis. In b aūt q̄ dr cōis: tāgit dr̄ia specifica ipi⁹ diffiniti. z ꝑ hoc distinguit z sepat a spēbꝰ q̄ sūt cōtēte sub illo gñe. s. ab egritudinibꝰ cōplonis z ab egritudinibꝰ cōpositis. est g̃ diffinitio q̄ dicta est pfectissima.

Sed forte aliquis obijcet contra b q̄d dr q̄ solo cōtinuitatis est morbꝰ cōis q̄ cōit accidit oibꝰ mēbris. nā etiā mala cōplo accidit oibꝰ mēbris cōiter. g̃ mala cōplo erit etiā morbus cōis. ¶ Ad solonē istiꝰ dubitatiōis ē intelligēdū q̄ forma mēbroꝝ ponit a medicis esse triplex. q̄dā ē forma ꝓpria mēbroꝝ cōsimiliū. q̄dā aūt ē forma mēbroꝝ officialiū ꝓpria. q̄dā aūt ē cōis, vtriq; in q̄ ambo cōicāt. Forma ꝓpria cōsimiliū mēbroꝝ ē cōplo. nā ꝑma cōplo ē in mēbris cōsimilibꝰ: eo q̄ mēbra ꝓsilia sūt imediate ꝓposita ex elemētis: ex quoꝝ actiōe z passiōe resultat cōplo ꝑma i ipis mēbris cōsilibꝰ: z si etiā sit cōplio in mēbris officialibꝰ tunc nō est nisi ꝑ cōplonē mēbroꝝ silliū ex qbꝰ cōponit officiat. etiō cōplo mēbroꝝ officialiū vocat cōplo 2ª: qz resultat ex cōplone ꝑma mēbroꝝ cōsilliū. z iō ꝓprie et ꝑncipaliter cōplo ē forma mēbroꝝ cōsilliū. forma aūt ꝓpria mēbroꝝ officialiū ē cōpositio. nā cōpositio cōponit ipis mēbris officialibꝰ: qz cōponunt ex diuersis ptibꝰ. z ꝓpter hoc etiā mēbra officialia vocāt mēbra cōposita. Forma aūt cōmunis mēbroꝝ cōsiliū cū officialibꝰ ē vnitas. nā vnitas repit taz in cōsimilibus q̄z in officialibꝰ. vnūquodq; eiꝰ membruꝝ est vnū. ¶ Modo tūc ꝑm istas tres formas z naturas membroꝝ accipiūtur distinctiōes omniū egritudinū. qz omnis egritudo aut fit ꝑm peccatū cōplexionis: aut ꝑm peccatū cōpositiōis: aut ꝑm peccatū vnitatis vt quia dissoluat vnitas membri. modo egritudo que fit ꝑm peccatū cōplexionis est egritudo ꝓpria membroꝝ consimiliū: quia et si accidat membris officialibꝰ hoc est per mēbra cōsimilia: qz cōplexio prima competit cōsimilibus z secūdario officialibus: z ideo talis egritudo vocatur cōsimilis. ¶ Egritudo aūt que fit per peccatū cōpositionis est ꝓpria mēbroꝝ officialiū: nec accidit mēbris cōsimilibus nisi inq̄ntū ipsa sunt in officialibꝰ. vnde si accidat mēbris cōsimilibꝰ hoc est per officialia: z ideo vocatur talis egritudo officialis. Egritudo aūt que fit per peccatū in vnitate est egritudo cōmunis z officialibꝰ z cōsimilibus: quia nō accidit officialibus per cōsimilia sicut mala cōplexio: nec accidit consimilibus per officialia sicut egritudines cōpositionis: sed vtraq; potest accidere per se z equaliter quia fit in natura cōmuni vtriq;: z ideo solutio continui optime vocatur morbus cōmunis. Et per hoc quod dictū est patet solutio ad dubitationē predictā: quia et licet mala complexio accidat oīibus mēbris: tamē quia nō fit equaliter sicut solutio continui: ideo non dicitur morbus cōmunis. ¶ Circa secundū autē quod ꝓposui etiā ostēdere sc̄z de causis solutiōis cōtinui notandū breuiter ꝑm q̄ potest extrahi ex dictis Aui. fen secunda capitulo de causis solutiōis cōtinui q̄ cause solutionis continui quedā sunt intrinsece et quedā sūt extrinsece. intrinsece autē sunt aut humor aut vētositas: humor autē est causa solutōis continui: aut ratiōe quātitatis qua extendit continuū z ipum dissoluit: aut est causa ipsius ratione male qualitatis: puta caliditatis: frigiditatis: humiditatis vel siccitatis. Uētositas autē est causa solutionis coutinui: aut ratione sue nimie extēsionis. aut ratione motus scindentiū. Cause autē extrinsece sunt sicut ensis: lapis: z silia. Tunc sequitur illa pars:

¶ Et volumꝰ nūc inuenire sūmas de speciebus earꝝ quas oportet nobis esse notas ante illud quod volumꝰ declarare.

¶ In qua parte Aui. postq̄ ostēdit quid locutꝰ est de solutione cōtinui vniuersaliter in libro ꝑmo: ostendit hic qd oportet dici adhuc de solutione cōtinui vniuersaliter anteq̄ loquatur de ea specialiter z ꝑm curam. Et diuiditur hec pars in duas. primo ostēdit quid oportet adhuc dici de solutione cōtinui vniuersaliter. secūdo exequitur. ibi secunda: Dico ergo q̄ nos conamur. Dicit ergo primo dictū est quid tam ostēdimus in libro primo de solutōne continui: z volumus nūc. s. hic inuenire summas de dispositionibus earū. i. speciꝝ solutionis conti. z intelligē summas speciales ꝑm diuersitatē membroꝝ: vnde sunt speciales respectu illaꝝ que tradite sunt in primo libro: sed sunt generales respectu illaꝝ que traduntur hic i ista fen. Et ille summe quas oportet inuenire sunt: an continuitas redeat in oīibus membris vera: aut in quibusdā membris redeat vera z in quibusdā per contactuz: quas sc̄z summas oportet nobis esse notas ante id quod volumus declarare. i. oportet prius scire anteq̄ determinem⁹ spāliter de solone cōtinui ꝑm curā. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Dico ergo q̄ nos conamur in quibusdam membris quoruz cōtinuitas est solutavt redeat eorum cōtinuitas sicut fuit

ꝛ illud sicut i carne ꝛ conamur in quibusdam eorū vt remaneat cōtactus eorū cuz cōseruatione: licet nō redeat ipsorū continuitas et illud in ossibus nisi in ossibus puerorū et infantiū. Jn eis enim quandoqz speratur reditus ille. De neruis vero et venis dixerunt quidā medicorum q nō redeunt cōtinuitate: immo fortasse remanet in eis contactus cōglutinatiōis cōseruatione currente super eos et cōtingit eos. et dixerunt quidā q illud nō pro uenit nisi in arterijs solis. Galie. vero iā contradixit eis istud et dixit. immo quādoqz incarnātur arterie per testimoniuz experiētie: et cū cōcessiōe ratiotinatiōis. Testimonio vero qm nos iam vidimus arteriā que est sub basilica et caput arterie tympanis et cruris incarnari: et cōcessione que est ex ratiotinatione: quoniam os est extremitas in duritie ꝛ nō incarnatur nisi parū in infantibus: et caro que est extremitas in lenitate incarnat. sed vene et arterie sunt medie inter ossa et carnē: quare oportet vt sit earū dispositio inter carnē et ossa: ergo sunt minus recipiētes incarnationē qz caro ꝛ facilī⁹ suscipiētes eā qz ossa: et i carnāt qm sectio ē minima ꝛ pua: et corp⁹ ē hūidū ꝛ lene: ꝛ nō incarnat in diuersificato ab eo. Et hic ē mod⁹ disputatiōis rhetoricus vel theoricus: ꝛ illō in quo cōfiditur est experimentum.

¶ In parte ista ꝓsequitur de quo modo ꝓposuit esse determinandū ante omnia alia. ꝛ duo facit. Primo ostēdit in q̄bus membris restauratur ꝛ redit cōtinuitas vere ꝛ in quibus nō: sed solū redit ibi cōtinuitas ſm contactum metaphorice porro sarcoide: ꝛ hoc dico q ostēdit in membris de quibus nō est dubitatio apud antiquos. secūdo ostendit hoc in membris de quibus sunt diuerse opiniones. secunda ibi: De neruis autez ꝛ venis. Dicit primo. ꝛ patet. Secūda pars diuiditur in partes duas: quia ꝓmo ponit opiniones quorundā circa quedā membra. secūdo eas improbat per dicta Galie. secūda ibi: Galienus vero iaz contradixit eis. Dicit ꝓmo. et patet. Tunc Auicē. improbat illas opiniones per dicta Galie. Et diuiditur hec ps in partes tres. Jn ꝓma parte improbat illas opiones Galie. per experientiā ad sensum. secūdo improbat eas per ratōnem. tertio cōparat experimentū ꝛ rationē adinuicē cui sit magis credendū. secūda ibi: Et cōcessiōe que ē ex ratiotinatiōe. tertia ibi: Et hic est modus disputatiōis. Jn primis duabus partibus: quod dicit patet. De tertia parte dicit. Et hic est modus disputationis ſm quē modo dixit Galie. theoricus. i. ratiotinatiuus quia est per ratōnē: et id in quo cōfiditur. i. id per quod magis confidēter credimus est experimētū. ¶ Sed tu dices. videtur q id qđ dicit hic Aui. sit falsum. i. q magis sit cōfidendū ꝛ credēdum experimēto q̄z rationi. Nam ſm sententiā Galie. in cōmēto affo. in ꝓncipio. Experimentū fallax est quod nō ratione firmatur. Si ergo experimentū firmatur per rōnē magis ergo credendū est rōni q̄z experimēto. ¶ Dm ē q aliquid pōt dici notū⁹ ꝛ magis credēdū duob⁹ modis. Uno mō ſm quid ꝛ quo ad nos ꝛ cognitione sensitiua. Alio mō pōt aliquid dici notius ꝛ magis credendū simpliciter. Si loquamur ꝓmo modo sic experimentū ē magis notū. i. quo ad nos ꝛ quo ad operationē ꝛ cognitionē sensitiuam: quia operatio ꝛ cognitio sensitiua habēt fieri circa singularia sicut ꝛ experimētū: ꝛ ideo quo ad hoc ē notius experimentū ꝛ ei magis creditur. ¶ Simplr aūt ratio est notior quia est notior quo ad intellectū cuius cognitio simpliciter prior ꝛ notior est cognitiōe ſm sensuz. Jteꝛ etiā quia ratio facit cognoscere ꝓpter quid. Experimentū aūt facit cognoscere qz. cognitio aūt ꝓpter quid simpliciter ꝛ ſm naturam rerū est notior ꝛ prior ꝛ magis credendū cognitione quia: ꝛ ió ratio simplr est notior et magis credēda experimento. Sed quo ad nos ꝛ ſm quid experimentū est notius ꝛ magis ei credit: ꝛ hoc est qđ dicit Gal'. in teg. q ſm naturā rerū iudicandū est a causis que iudicatio ſm rationē est: sed ſm cognitionē nostram iudicandū est a signis que est iudicatio ſm sensum et experimētalis. Qñ ergo tu dicis q Aui. dicit hic q magis credimus experimento. possumus dicere q intelligit hic q̄ztū ad cognitionē nostrā sensitiuā ꝛ ſm quid: nō autem simpliciter. ¶ Vel possumus dicere q hic cōparat experimentū ad rationē debilē. Unde si cōputetur vez experimentū ꝛ certificant oēs cōditiōes eius ad rōnē debilez tunc magis credimus experimento. si aūt cōparem⁹ rationē bonā et fortē ad experimentū debile tunc magis credimus rationi: vt planū est de se. Si aūt accipiat virūqz simplr ꝛ i suo potētissimo esse vt experimētū verum et fortē rationem verā ꝛ fortem: tunc distinguendū ē: vt pri⁹ dixi.

¶ Summa de vulneribus in membris. Cap'm. ij.

Embra in q̄b⁹ cū cadit vulnus magnificat ei⁹ nocumētū et interficit ſm plm et fortasse nō interficit nisi raro sūt sicut vesica et cerebrū ꝛ renes et intestina minuta ꝛ epar q̄zuis sit possibile vt saluet sup ea cū ē leue. Jn corde aūt nō sperat sal⁹ cū i eo accidit vuln⁹. ꝛ plm ille cui accidit vuln⁹ i vētre suo cū accidit ei nausea aut singult⁹ aut solo vētr⁊ moritē

¶ Superius Aui. posuit quendā sermonē generalē de solutione cōtinui. n parte ista exequitur in speciali de solutione continui que est vulnus. Et diuidit pars ista in partes duas. Jn ꝓma parte Aui. ponit quandā summam de vulneribus quę est de indicijs mortis ꝛ periculi vulnez ſm q accidit in quibusdam membris. Jn secūda parte exequitur de cura vulnez. secūda ibi: Vulnus carnosū. Prima pars diuidit in partes duas. Jn ꝓma parte ostēdit in quibus mēbris vulnera indicant mortē ꝛ periculū. Jn secūda parte: quia sunt quedā alia indicia vulneruz quibus cōmunicant vlcera: ostēdit q obseruāda sunt eti ām talia indicia que dicta sunt in capitulo de vlceribus in quibus indicijs cōmunicāt vlcera ꝛ vulnera. secunda ibi: Et oportet vt tu obserues. Prima parz diuidit adhuc in duas. Jn ꝓma parte ostendit in quibus mēbris vulnera indicant mortē absolute. secūdo ostēdit in quib⁹ membris vulnera indicant mortē nō absolute ſm q vulnera sunt: sed cum quadā conditiōne cōiuncta. secunda ibi: Et quādo vulnus est in loco. Dicit ergo ꝓmo. Mēbra in quibus cū cadit vulnus ꝛē. Et fortasse nō interficit raro. i. et fortasse vuln⁹ exīs in talib⁹ mēbris nō interficit aliqñ: qñ

velit dicere Aui. q̄ ſm plurimū vuln⁹ exiſtēs ī talib⁹ mē
bris interficit: aliq̄n tñ poteſt eſſe q̄ nō iterficit: ⁊ tūc aui
cē. cōnumerat illa mēbra in q̄bus cū accidit vuln⁹ inter
ficit ſm plurimū dicēs ſicut veſica ⁊ cerebrū ⁊c. ⁊ id q̄ō
Aui. dicit hic Hyp. optime ponit in quodā afforiſmo ſex
te particule cū dicit: veſicā iciſā habere aut cerebrum aut
cor aut dyafragma aut renes aut iteſtinoꝝ aliq̄ō graciliū
aut vētrē aut epar mortale. ¶ Et intellige q̄ hoc nō ſolū
eſt verū ſi vulnus accidat in iſtis mēbris: ſed ēt hoc eſt ve
rū de pulmone: q̄ ſi vuln⁹ deuenerit vſq; ad pulmonez
ita ē mortale ſm q̄ ponūt oēs auctores. ¶ Intellige au
tez circa iſtā ptē p⁹ de ſignis ſignificātib⁹ vnīnus eſſe ī ta
li membro: q̄ Aui. nō videtur ponere ſigna ſignificantia
eſſe vulnus in aliquo iſtoꝝ mēbrorū niſi quādo vulnus
accidat in ventre cū dicit. Et plurimū gdē ille cui accidit
vulnus ⁊c. ponit enī ibi q̄ ſi vulnus accidit ī ventre ⁊ ſe
quatur nauſea aut ſingultus aut ſolutio ventris q̄ tūc il
le morit̄ur: q̄ tūc ſignificat vulnus eē in ſtomacho ſicut
ſi accidit nauſea vel ſingult⁹: aut ī inteſtinis ſi accidat ſo
lutio vētris: ly etiā ſolo vētris poſſit accidere quādo vul
nus eſt in ſtomacho: de vulneribꝰ autē aliorꝝ membrorū
ſigna nō ponit. ¶ Et iō itellige q̄ ſigna ſignificātia vul
nus eſſe in p̄dictis mēbris ſunt: q̄ ſi vulnus eſt in veſica
tūc vrina egredit ex eo. Si aūt vulnus eſt in cerebro tūc
ſigna eius ſunt ſoda vehemēs ⁊ ſcotomia ⁊ vertigo ⁊ ru
bedo in oculis ⁊ iflāmatio ⁊ rubedo lingue ⁊ ſpaſmus ⁊
permixtio itellect⁹ ⁊ vomitus colere: ⁊ fortaſſe egreditur
ſanguis ex narib⁹ vel aurib⁹. Et fortaſſe abſciditur ſmo
⁊ egredit ex loco vulneris humiditas alba ſimilis pulti
⁊ hoc eſt q̄n cerebrū iciditur aut exit ex eo ſimile aquoſi
tati carnis: ⁊ hoc maxime quādo icidit panniculus et h̄
oſa ſigna maxime apparēt q̄n vulnus eſt oīo mortale. Si
aūt vulnus accidat in corde tunc ſigna eius ſunt ſi vuln⁹
eſt ꝓpe māmillā ſiniſtrā ⁊ currit ex vulnere ſanguis ni
ger: ⁊ ſegtur id frigus extremitatū ⁊ ſudor frigidus ⁊ ſin
copis: ⁊ ſi tale vulnus ſit a ſagitta q̄ infigatur in eo tūc ſē
titur q̄ſi ipſa ſit infixa ī re dura nō in vacua: ⁊ fortaſſe mo
tus ſagitte eſt ſimilis motui pulſus. Si aūt eſt in dyafra
gmate tūc pcuſſio ē facta ꝓpe coſtas paruas: ⁊ anhelitus
erit ſpiſſus ⁊ magnus cū dolore vehemēti ⁊ ſuſpirio ⁊ cō
motione vtriuſq; humeri. Si aūt vuln⁹ eſt in ſtomacho
tūc cib⁹ indigeſtus emittit̄ p eius vulnus: ⁊ accidit aliq̄n
nauſea ⁊ ſingultus maxime q̄n oīno eſt mortale ſicut di
cit Aui. ſi aūt vulnus eſt ī iteſtinis tūc egeſtio exit p vul
nus ⁊ aliq̄n egreditur iteſtinū aut cirbus: ⁊ aliq̄n ēt ſeg
tur ſolutio vētris ꝓpter debilitatē iteſtini nō potētis con
tinere. Si aūt vulnus eſt in renib⁹ tūc vuln⁹ eſt a pte po
ſteriori ⁊ egredit aquoſitas vrinalis mixta cū aquoſita
te ſanguinea. Si aūt vulnus eſt in epate ſignū ē multitu
do ſanguinis fluxꝰ ⁊ q̄ vulnus eſt in parte dextra ⁊ loco
vbi ſituat epar. Si āt eſt in pulmone tūc ſigna ſunt egreſ
ſio anhelitus p vuln⁹ ⁊ q̄ fit anhelitus frequēs ⁊ ſpiſſus
⁊ exitus ſanguinis ſpumoſi ſubalbidi: ⁊ mutatio colorꝰ
patiēs ⁊ vaſa. i. vene q̄ ſequunt collū apanſ ⁊ expirat in
firm⁹ anhelitū magnū altū: ⁊ querit attractionē aeris fri
gidi: hec ḡ ſunt ſigna ſignificāta vulnus in talibus mē
bris. ¶ Opꝫ aūt te vlterius itelligere 2⁰ de cā quare vul
nus ī talib⁹ mēbris raro ſanat ſz vtplurimū iterficit. Cau
ſa aūt huiꝰ p maiorꝫ parte reddit a Gal. in cō. predicti af
foriſmi: ⁊ reddit ab eo ibi duplex cā. Una ſpālis ⁊ alia ge
neralis: Spāles gdē cāe ſunt: q̄ ſi vulnus ſit in veſica de
difficili aut raro cōſolidat: q̄ veſica ē ſubtilis ⁊ neruoſa
⁊ ſine ſanguine: he aūt ſunt due cauſe repugnātes icar
nationi vulneris ſm q̄ō manifeſte apparet. Si aūt incar
nat vulnus eius ſicut videm⁹ q̄n icidit veſica vel lapis ō
ipſa extrahat: h̄ eſt q̄ fit iciſio in collo eiꝰ q̄ō carnoſum ē
nō aūt fit iciſio in parte neruoſa. Et ſi fieret ibi iciſio non
cōſolidaret: ſic ḡ vulnus q̄n ē in ſui pte neruoſa q̄ de tali
pte eius itelligit̄ h̄ vt plurimū nō ſanat: poſſe ē tñ forte vt
aliq̄n ſanet ſicut ſi ſit ſciſſura parua ⁊ in etate pueriſi ⁊ ī
cōplone hūida in talib⁹ poſſibile ē vt aliq̄n icarnet vul
nus eius ſicut etiā ē de alijs mēbris neruoſis. Si ſ'r etiā ſi
vulnus accidat in cerebro vtplurimū ē mortale cū cere
brū ſit vnū de ꝑncipalibus mēbris corporis ī quo eſt ꝑn
cipiū ſenſus ⁊ mot⁹: ⁊ ē ꝑncipiū oīuz neruoꝝ. Tūc ad vul
nus ipſius ſegtur cōpati oēs neruos corporis: ⁊ p ꝫns to
tum corpus ſpaſmari: vñ mortalis: cū ſpaſm⁹ in vulnere
mortale vt Hyp. dicit: poſſe ē tñ vt aliq̄n ſanet ſz q̄ Gal.
dicit in cō. predicti affo. Dicit enī q̄ vidit quēdā magne
⁊ cōcaue iciſum cerebrū hr̄e: ⁊ tamē morte euadere: q̄ō
cōtingit: vt dicit rariſſime. Tūc dicit ipſe q̄ dicunt inciſio
nez magnā ⁊ pforationē in ipſo eſſe mortale veri ſūt. Si
enī vuln⁹ ptingit vſq; ad vētriculos cerebri pculdubio
eſt mortale. Et ex hoc apparet q̄ incredibile eſt id q̄ō di
cunt q̄dam cyrugici ſe vidiſſe iā de vulnere exire quādā
partem cerebri ⁊ tñ infirmū euadere: q̄ neduz ipoſſibi
le ſit q̄ pars ſubē cerebri exeat: imo ipoſſibile eſt vuln⁹
ſanari dūmodo ptingat inferius vſq; ad vētriculos cere
bri: vt Gal. dicit. Sed q̄ forte q̄ vulnus eſt in capite cū
fractura ē pertingēs vſq; ad cerebrū expellitur aliq̄n p
vulnus quedā humiditas viſcoſa q̄ eſt coadunata in par
tibus cerebri: q̄ humiditas aſſimilat ſubſtātie cerebri cre
dunt illi cyrugici q̄ō fit q̄nedā pars ſubſtātie cerebri exi
ens p vulnus. Iterū etiā hoc pōt eſſe q̄ aliquādo virus
⁊ putredo a ſuperioꝝib⁹ ad inferiora deſcēdit ⁊ ibi actione
naturalis caloris digeritur. Deinde natura mirabilis ip
ſam p medū rupture fozas expellit quā videtes medici ī
periti cerebri medullā eſſe eſtimant ſz decipiunt cuz hoc
ſit poſſibile ꝓpter cām q̄ dicta eſt. Apparet ergo q̄ vul
nus ſi ſit in cerebro vtplurimū ē mortale: aliq̄n tamen eſt
poſſibile ſanari maxime ſi ſit paruū non pertingēs mul
tum ad iteriora ipſi⁹. Si autē vulnus ſit in corde tūc oīno
eſt mortale ⁊ nō ſperat in eo ſalus ſm q̄ō dicit Auic̄. ⁊ rō
huius eſt q̄ō ponit philoſophus 3⁰ de partibus animali
um: ibi ipſe ꝓbat q̄ cor non pōt pati ſolutionem cōtinui
nec apoſtema in ſui ſubſtantia remanente vita: quia fcā
permutatione in ꝑncipio: ⁊ ſi ſit pauca maxima ſit pmu
tatio in principiatis ortis ab hoc: eo q̄ permutato ⁊ cor
rupto ꝑncipio non eſt amplius ex quo fiat auxilium alti
is ex hoc ortis. Nunc autem cor eſt principium vite ⁊ fun
damentum totius corporis vt plane omnes philoſophi
cōcordant: ergo facta corruptiōe in ipſo ⁊ diſſolutione fa
cta in ipſo ſiet diſſolutio ⁊ corruptio in toto corpore cum
non amplius fiat ei auxilium ab illo membro: ⁊ ideo ſi fi
at magnum vulnus in corde ⁊ profundum ſtatim morit
hō. Si āt fiat in eo paruū ⁊ ſuperficiale pōt viuere per
vnam diē vel per vnam nocte. Sic ergo vulnus in corde
oīno eſt mortale ⁊ nunq̄z ſanatur. ¶ Ex hoc apparet diſ
ferētia vulneris quod fit in corde ⁊ in alijs membris que
hic ponit Auicē. quia vulnus ī corde nullo modo poteſt
ſanari: in alijs autem membris poteſt aliquando ſanari
vt cum vulnus eſt leue: vt Auicen. ponit ⁊ etiam dictum
eſt. ¶ Si autem vulnus fiat in dyafragmate: ⁊ intellige:
vt dicit Galie. q̄ fit in partibus neruoſis dyafragmatis
ſicut ſunt partes que ſunt in medio eius: partes enim la
terales ſunt magis carnoſe: ⁊ ideo citius recipiunt conſo
lidationem: tunc tale vulnus quod fit in omnibus parti
bus neruoſis ipſius raro conſolidatur ꝓpter duo. Pri
mo quia tales partes neruoſe ſunt: ⁊ ideo de difficili cōſo
lidantur. ¶ Iterum etiam quia dyafragma ſemper ē in
motu. motus autē impedit cōſolidationez: ⁊ ideo vt plu
rimū vulnus in eo nō ſanatur: aliquādo tamē ſanatur ſi
cut ſi ſit paruū ⁊ in etate puerili ⁊ cōplone hūida. ¶ Si
mil⁹ ēt ſi vuln⁹ ſit in ſtomacho raro ſanat. ¶ Eſt tñ diſti
guēdū: vt dicit Gal. q̄ ſi iciſio nō ſit cōcaua bñ ſolidat ꝓ
pter carnoſitatē maiorē ex pte exteriori. Si aūt ſit ꝫcaua
penetrās ad lat⁹ aliū tūc rariſſime ꝫſolidat cū ſit mēbrū
neruoſū: ⁊ maxie ex pte iteriori. Et ē et alia cā ꝓp cibū q

ipsū aggrauat. Cū si icisio penetrat vsq; ad lat⁹ intrinsecū ipedit a ꝯsolidatione: aliqñ tñ pót ꝯsolidari sicut in ꝑdictis ꝯditiōib⁹ q̄ dicte sūt in aliis. ¶ Silr ét isto mō: vt ibi dicit Gal. cōuenit in renib⁹: q; si penetret vuln⁹ vsq; ad latus aliud rarissime ꝯsolidaf pp decolationē vrine q̄ fit in renib⁹ q̄ qdē decolatio ipedit cōsolidationē. ¶ Intelligē tñ: vt dicit Aui. in 3° q̄ vulnera q̄ fiūt in renib⁹ sūt facilioris sanatiōis q̄z illa q̄ fiūt i vesica: q; renes sūt magis carnosi q̄z vesica. Silr ét si vuln⁹ fit in itestinis subtilibus raro sanaf pp neruositatē eoꝝ. In grossis aūt itestinis bene cōsolidaf z nō solū in etate pueritie vez ét in aliis etatib⁹ pp carnositatē eoꝝ. Et tō signāter dixit Hyp. aut alqd itestinoꝝ graciliū. ¶ Si aūt vuln⁹ fit i epate tūc ē mortale pp fluxū sanguis q̄ segtur: vt dixit Gal'. Cū patiētes moriunf anteqūz vuln⁹ solidef: z hoc fit: vt dicit Gal. cum sue vene icise sūt: z tō dicit ipse. Arbitror q̄ vez dicūt q̄ dicūt q̄ vuln⁹ epatis possit sanari cū icisio nō pueniat ad cōcauitatē eius: z hoc est q; tūc nō segtur tantus fluxus sanguis. Si aūt incisio pueniat ad cōcauitatē tūc vtplm moritur patiēs pp fluxū sanguis anteq̄z vulnus solidef: aliqñ tñ bene pót solidari eo mō: sicut dcm̄ ét in aliis. ¶ De vulnere aūt pulmonis ē sciēdū q̄ vulneratio pulmonis aut est recēs aut antiq̄. si vulneratio eius ē recēs anteq̄z sanies in eo fiat tunc dico q̄ solidari pōt ꝑm qd̄ ponit Gal. in 5ª ꝑticula de ige. sani. Et pót solidari siue fiat a cā exteriori. s. ex vulneratiōe facta cum lācea siue a cā interiori. ¶ Dico tñ q̄ ét de difficili cōsolidaf: q; vulnus pulmōis de difficili cōsolidaf: z hoc ē pp motū pulmonis. ¶ Membra aūt vulnerata ad h̄ vt cōsolidenf necesse ē vt quiescant q; ex motu ptes vulneris elōganf z diuidunf. Cū ḡ pulmo sit semp in motu: tō vulnus eius difficulter cōsolidaf. Si aūt vulneratio ei⁹ sit antiqua vt q; iā in ea sanies colligaf tūc talis vulneratio pulmōis appellaf ptisis z hāc ipossē ē sanari siue fiat a cā iteriori siue a cā exteriori fiē potūt oēs auctores. ¶ Et cā huj⁹ fiē pōt Serapio ē triplex. Una est ꝑpter lōgitudinē vie vñ virtus medicine ad locuꝝ puenire nō potest, nisi valde remissa: aut est ꝑpter humiditatē pulmonis: humiditas aūt ipedit cōsolidationē vulneris vel vlceris: q; oia vlcera indigent exiccatione. Tertia cā est ꝑpter supfluū z cōtinuum motū pulmōis: ex motu aūt vlcus dilatatur plus. ¶ Sed his causis supaddit Aui. alias que sūt magis ēntiales vt mihi vr: z h̄ idē etiā ibi dicit: q; qñ vlcera pulmonis sunt facta famosa tūc nō possunt curari nisi cū mūdificatiōe sanies: h̄ aūt fit cū crisi: talis aūt augmētū efficit in dilatiōe vlceris et disruptiōe eius: z cōmotio facta i eo addit in dolore z dolor addit in attractiōe materiei ad ptē: z medicine exiccatiue sunt ꝓhibētes sputū: quare impossibile ē tale vlcus cōsolidari. Apparēt ḡ cause spāles quare vulnus eueniens in talibus membris est mortale. ¶ Causa aūt ḡīalis omniū istoꝝ est quā ponit Gal. in cōmento primi afforismi: dicit. n. q̄ nō solū his causis specialibus ista vulnera in his mēbris de difficili z raro curātur: sed etiā ꝑpter alia ista vulnera de difficili cōsolidanf: q; in his membris sicut in exterioribus nō potest medicina imponi. ¶ Opz aūt tertio te itelligere circa hoc q̄ quādo dicimus vuln⁹ esse mortale quod accidit in his membris q̄ id est itelligēdum cū distinctiōe quadā: q; vulnus in his membris aliquādo est mortale: q; statiz vel post paucū temp⁹ interficit. Aliquādo aūt est mortale: q; tarde interficit z nō sanatur: potest tamē aliquo tpe remanere vita cū ipso: z h̄ diuersitas accidit ꝑm q̄ vulnus accidit in mēbro magis nobili z magis requisito ad operationē vite tunc citius interficit q̄z quādo est in alio membro nō ita faciēte ad necessitatem durationis vite. Accidit etiā hoc ꝑm magnitudinez z paruitatē vulneris: q; cū vulnere magno min⁹ pōt stare vita q̄z cū vulnere paruo cū plus ledat vuln⁹ magnū q̄z paruū: hec ergo sunt que oportet intelligi circa hanc partem. Deinde cum dicit Aui.

¶ Et qñ vuln⁹ ē i loco in quo oz vt vehemēs fiat dolor z apa sicut sūt capita lacertoꝝ z posteriora eoꝝ z ꝑpe illoꝝ q; sunt neruosi z nō accidit apa significat illō nocumentum intrinsecuꝝ ad quod conuertunt materie: z non ꝓueniunt ad vulnus.

¶ In ꝑte ista Aui. cū ostēdit in ḡbus mēbris vulnera sunt periculosa z mortalia ꝑm q̄ vulnera: h̄ ostēdit in gb⁹ mēbris vulnera sūt piculosa z mortalia suppositis q̄dā conditiōe cū dic̄. Et qñ fiat vehemēs dolor. i. ad qō vuln⁹ qñ ē i tali mēbro oz seq vehemēs dolor z apata. i. tumores i partib⁹ circūstātibus vulneris: sicut sūt capita lacertoꝝ z posteriora eoꝝ. i. sicut sunt vulnera facta in capitib⁹ lacertoꝝ z finib⁹ eoꝝ: z ꝑpe. s. in capitibus z finib⁹ illoꝝ. s. lacertoꝝ q; sunt neruosi. i. in ḡbus sunt multi nerui: q; qñ vulnera fiūt in talib⁹ mēbris tūc ad ea oz seq vehemens dolor ꝑp subtilitatē mēbri z nō accidit apa. i. z nō accidit tumor in ptib⁹ circūstātib⁹ vulneris istoꝝ mēbroꝝ significat id. s. nō accidere tumorē in vulnere talū mēbrorum nocumentū intrinsecū ad qō ꝓuertunt māe. i. significat h̄ qō hūiditates z virulētia q̄ debēt venire ad vuln⁹ disperguntur p mēbra iteriora sicut p neruos: z p ꝑtes pūt iducere spasmū p mixtionē rōnis z febrē q̄ i vulnere mortalia sunt. sunt ḡ hec vulnera q̄ accidūt in his mēbris mortalia facta hac suppositiōe. s. q̄ nō accidat tumor in vulnere q̄z accidere in ipso quando est in talib⁹ mēbris sicut sunt capita lacertorum z̄.

Sed circa ista ꝑtē pōt cadere duplex dubitatio. Una dubitatio ē q̄ sint vulnera in gb⁹ opz vt fiat vehemēs dolor z apa: z q̄re in his debeat fieri vehemēs dolor z apa. Alia dubitatio ē: vtrū istis vulneribus accidere apa sit bonū sicut dicit Auic. z arguit ad h̄: q; vr q̄ apa accidere in talib⁹ vulneribus sit malū. Primo q; Aui. dicit in lra q̄ vulnera in ḡbus debet tumor apparere sunt illa q̄ accidūt in finib⁹ lacertorū maxime neruosoꝝ: p h̄ vr inui q̄ ē maxime i vulneribus q̄ accidūt in mēbris neruosis. Tūc aūt Aly. in dispōne regali. ca. de vulneribus neruoꝝ dicit q̄ qñ vuln⁹ in neruis ceciderit aut illis ꝓxima nō oportebit carnē supinducere donec multi trāseāt dies z ab apate securus fueris: si enī nervus apa acciderit securus nō eris a spasmo qui ad cerebrū attinget z patiētē pdet ḡ videtur q̄ hoc dicat Aly. q̄ apa accidere in talib⁹ vulneribus est ꝓnicios⁹. Iterū etiā hoc idē vult Aui. ca. de vulneribus neruoꝝ: dicit enīz q; tota intentio in talibus vulneribus est in sedando dolorē quia dolor z apa pūt eē cā spasmi: ḡ ista supuenire i tali vulnere ē malū. ¶ Auctores ponūt q̄ qñ apa iungit cū vulnere vel cū vlcere tūc apa ipedit curationē vulneris z vlceris z ꝑ hoc oz curari apa q̄z vlcus vel vulnus: curato autez apate curaf vlcus vel vulnus: ḡ tūc apa supuenire vulneri vel vlceri est malū cū ipedit curā eius. Amplius autez due egritudines nām magis molestant q̄z vna. Cum ḡ qñ apa iungit cū vulnere sint due egritudines: magis ḡ molestaf nā a vulnere z ab apate q̄z si ibi eēt solū vulnus est ḡ nō bonū supuenire apa vulneri vel vlceri: imo malus. ¶ Ad ꝑmā dubitationē est dcm̄ q̄ vulnera in gb⁹ oz q̄ vehemēs fiat dolor z apa sunt vulnera q̄ cadūt i extremitatib⁹ z in finibus lacertoꝝ neruosoꝝ: sicut Aui. dicit z talia vulnera q̄ cadūt in extremitatib⁹ lacertoꝝ sunt sicut vulnera q̄ fiunt i fine q̄si tūctura. ꝛ. sicut sunt illa q̄ accidūt trib⁹. ℨ supra genu vel infra genu z sicut sūt illa q̄ accidūt supra tūctura manus: z sic de aliis ꝓsimilib⁹. ¶ Itē etiā vulnera in gb⁹ oz vt vehemēs fiat dolor sūt illa q̄ accidūt in neruis sicut punctura in neruo z icisio ipsi⁹ trāsuersum z etiā vulnera q̄ cadūt in mēbris in ḡbus sūt nerui z chorde vel in mēbris vicinis his membris. Iterū ét

talia vulnera sunt vulnera q̄ fiunt in capite cū cōtusione ꝛ fractura ossis. ¶Cā aūt q̄re in oibus istis dz fieri vehemēs dolor est rōne sensibilitatis membri: nā q̄nto vulnus fit in mēbro sensibiliori tāto cōsequitur ipz maior dolor: rōne aūt maioris doloris ꝓseqū apa magis i his q̄z in alijs: q̄ dolor exacuit reuma: ꝛ dr a Gal. i teg. ꝛ dicit ibi illo de i genio sani. q̄ nihil ē cā apātis sicut dolor. Sic g̃ appet q̄ in his vulneribꝰ dz seq vehemēs dolor ꝛ apa. ¶Ad scōm aūt q̄ dr. s. vtrū apa accidere i vulneribꝰ taliū mēbrorum sit bonū. Dōm ē q̄ dupl̄r pōt itelligi q̄ apa supueniat vulneri istoꝝ mēbroꝝ. Unoꝰ pōt itelligi q̄ apa supueniat vulneri h̄ ē q̄ totū vulnꝰ apet ita q̄ ptes mēbri in q̄ est vulnꝰ itrisecē ꝛ extrisecē ꝛ ēt circūstātes apenī. Et sic itelligat sic dico q̄ apa supuenire vulneri vel vlceri ē malū p viā signi: ꝛ p viā cāe. Per viā signi q̄: significat māz dispgi p neruos: h̄ aūt ē malū. ¶Ite ꝛ ē malū p viam cāe: q̄: rōne apātis ibi gñat maior molestia ꝛ gñat ēt ibi extēsio in neruo ꝛ repl̄o: vnde pōt cāri spasmꝰ: h̄ aūt ē malū i vulnere: ꝛ de tali apate arguūt argumēta p̄dcā q̄ nō ē bonū ipm supuenire vulneri fiē appet subtil̄r ituēti. Alioꝰ pōt itelligi q̄ apa supueniat vulneri h̄ ē q̄ tumor appareat i ptibꝰ circūstantibꝰ vulneri ꝛ id apa apparē in vulnē talium mēbroꝝ ē signū bonū: ꝛ ipz nō appere est signū malū. ¶Dico tū signāter i vulnere talium mēbroꝝ: q̄: i vulnē carnoso simplicit' geūq̄ tumor appeat tibi nō ē bonū: eo q̄ ipedit curā simplicē eiꝰ: ꝛ i vulnē talium mēbroꝝ talis tumor apparēs ē signū bonū. Nā tal' tumor q̄n appareī ptibꝰ exteriorib' circūstātibꝰ significat māz ꝛ huiditates venire ad ptes exteriores ꝛ nō dispgi p mēbra interiora: vñ significat securitatē spasmi ꝛ pmixtiōez rōnis ꝛ ēt significat securitatē apātis i neruo i quo ē maximꝰ rumor: ꝛ tālē tale apa apparē i vulnē est bonū. Et h̄ ē q̄d dicē Hyp. i vna ptícula affo. Q̄ uibuscūq̄ tumores i vulneribus apparēt nō valde spasmant neq̄ isanūt ꝛē. Q̄ si aūt talis tumor nō appet tūc significat nocumētū itrisecū ad q̄d̄ quertunt māe ꝛ nō pueniūt ad vulnꝰ: vt dicit Aui. Et iō tūc ē dubiū de spasmo ꝛ pmixtiōe rōnis ꝛ apāte nerui ꝛ alijs malis accūbꝰ: pp q̄d talē tumorē nō appere i vulnere ē malū. Et h̄ ē q̄d dicit Hyp. i eadē ptícula. Si i vulneribꝰ magnis ꝛ fortibꝰ tumor nō appareat magnū malū: laxa bona: cruda mala. Et ꝺ talī apāte itelligit Aui. cū dicē q̄ ipz ñ apparē ē malū. Argumēta aūt i ꝓtrariū arguunt de apāte itelligēdo alio mō: vt dcīm ē. Deide cū dicit.

¶Et oz vt tu obſues illō q̄d dicemꝰ i capitulo: de iudicijs i q̄bꝰ cōicant vulnera: ꝛ vlcera: ꝛ post posuimꝰ ea vsq̄ illud attēdētes ad illud q̄d est conueniens.

¶In pte ista Aui. posuit q̄z posuit q̄dam iudicia mortis ꝛ periculi vulnerū put fuit i q̄busdā mēbris oñdit hic q̄ q̄dā sunt etiā alia iudicia vulnerū obseruāda q̄ q̄dē iudicia q: cōia fūt vlceribꝰ ꝛ vulneribꝰ postposuit ea dicēda i tractatu vlcerū: fūt g̃ ibi regrēda. Q̄ue aūt sint ista iudicia in q̄bꝰ cōicēt vlcera ꝛ vulnera apparebit i tractatu vlcerū: nā multa fūt indicia de vlceribꝰ q̄ q̄dē possūt applicari vulneribus ꝛ quo ad theoricā ꝛ q̄ ad practicā p̄m q̄ ibi apparebit. Dicit g̃ Aui. Et opz vt tu obserues ꝛē. ꝛ post posuimꝰ ea. s. vsq̄ ad tractatū de vlceribꝰ attēdētes ad id q̄d ē conueniēs q: magis ꝓueniēs fuit ea tradere ibi q̄z hic: ꝛ hoc iō q: forte magis erat necessariū declarare illa iudicia in vlceribꝰ q̄z i vulneribꝰ vel forte q: illa iudicia magis appropriant vlceribꝰ q̄z vulneribꝰ licē ēt possint applicari vulneribꝰ: ꝛ iō ꝓueniēnꝰ fuit ea tradē ibi q̄z hic: h̄ āt totū meliꝰ appebit q̄n exponemꝰ illū tractatū si deꝰ voluerit.

¶Sermo vlis de cura vulnerū. Cap. iij.

V Ulnꝰ carnosū nō cūaī q̄n aut sit sectio plana recta aut sectio rotūda aut habens latera: aut sectio cum diminutiōe aliquātule carnis: ꝛ q̄nq̄ ē profūdum penetrās ꝛ q̄nq̄ discoopertum.

¶Supius Aui. posuit quāda sūmā de iudicijs mortis ꝛ periculi q̄rūdā vulnerū. In ista pte exequtur de vulneribꝰ spāliter ponēdo curā p̄dictoꝝ: ꝛ i isto ca. p̄ncipal̄r itēdit ponere curā vulnerū carnosoꝝ nō penetrātiū: lz aūt Auic. h̄ faciat aliquā mētionē de vulneribꝰ q̄ fiūt i neruis: tū h̄ ñ facit p se hic: cū postea de vulneribꝰ neruoꝝ Auic. faciat quēdā tractatū. Duidit aūt id caplm i ptes duas. In p̄a pte Aui. ponit curā cōplete vulnerū carnosoꝝ non penetrātiū i q̄bꝰ vulneribꝰ nō ē magnus timor. In scōa parte Aui. tāgit aliq̄d de cura vulnerū mēbroꝝ neruosoꝝ in q̄busdē magnꝰ timor licē h̄ faciat Aui. icidental̄r ꝛ nō p se vt dictū ē. 2ª ibi. (Et de vulneribꝰ fūt q̄dā habentia timorem.) Circa p̄mā ptē Aui. ponit curā vulnerū carnosoꝝ. Et duo facit: q̄: p̄mo ponit quādā distinctionē vulneruꝫ carnosoꝝ. in 2ª pte exequtur curā illoꝝ. 2ª ibi. (Et vnicuq̄: est regimē.) Dicit g̃ p̄mo vulnꝰ carnosum ꝛē.

Sed circa istā ptē sūt tria itelligēda. Primū est itelligēdū circa rubricam Aui. ¶Nā Auic. dicit i sua rubrica q̄ iste sermo ē sermo vlis de cura vulnerū. Nō eni iste sermo vr vlis cū Aui. tāgat hic i spāli curā oium vulnerū carnosoꝝ ꝛ nō facit amplius i sequētibꝰ aliō caplm spāle de cura ipsoꝝ. Dōm ē ad h̄ q̄ q̄n Aui. dicit q̄ iste sermo ē vlis nō dz intelligi q̄ sit vlis: vt q: postea faciat alia capla spālia de cura istoꝝ vulnerū: ꝛ istud caplm sit solū sicut vlē ad illa: imo itelligēdo illo mō ille sermo ē spālis de cura vulnerū carnosoruꝫ: ꝛ pp hoc dixi i diuidēdo itelligēdo isto mō ꝛ q̄ Aui. exequit hic de cura vulnerū spāl̄r: sed pōt intelligi q̄ iste sermo ē vlis: q: i isto ca. Aui. tāgit de cura oiuꝫ vulneruꝫ carnosoꝝ: ꝛ ēt tāgit aliq̄d de cura vulnerū neruosoꝝ: q: g̃ tāgit aliq̄d de cura oium vulnerū carnosoꝝ ꝛ ēt aliq̄d de cura vulnerū neruosoꝝ: iō pōt dici iste sermo vlis: q: de oibꝰ vulneribꝰ tāgit aliq̄d licē non tractet de eis solūmō vl̄: imo tractet ēt de eis mō spāli. ¶Vel posset dici iste ꝺmo vlis: q: q̄z q̄z Aui. in isto ca. determinat spāl̄r de cura vulnerū carnosoꝝ: nihilominꝰ tū Aui. ēt i isto ca. ponit q̄nq̄dā curā cōez oibꝰ vulneribꝰ carnosis: ꝛ nō solū ē cōis oibus vulneribꝰ carnosis: imo ēt oibꝰ vulneribꝰ ſz q̄ post stanz videbit: q: g̃ hic Aui. ponit canones g̃iales curationis vulnerū ꝛ spāles: iō pōt dici iste ꝺmo vlis ꝺm q̄ dicit rubrica Aui. ¶Scōm q̄ ē itelligēdū circa istā ptē ē ꝺ diffinitiōe vulneris. Circa h̄ aūt breuit itellige q̄d ē vulnus nā vulnꝰ ēst o ꝓtinui manifesta ex recēti tpe fcā. In hoc q̄ dr solutio ꝓtinui tāgit genꝰ ipsiꝰ vulneri: i h̄ āt q̄ dr manifesta tāgit drīa vulneris p quā differret ab attractione ꝛ ꝓtusione ꝛ fissurꝰ: nā attractio ꝛ ꝓtusio ꝛ similia fūt solutio ꝓtinui ex recēti tpe facta: sed nō ē i eis solutio cōtinui manifesta: imo q̄n fit i eis solutio ꝓtinui manifesta dicim̄ q̄ ē ibi attractio cū vulnere: bene g̃ dcīm ē vulnus est solutio ꝓtinui manifesta: i h̄ aūt q̄ ē ex recēti tpe facta tāgit drīa ipsiꝰ vulneris ad vlcꝰ: nā vlcus bene ē solutio cōtinui manifesta: sed nō ex recēti tpe facta: imo q̄n vulnꝰ antiquatū ē ꝛ nō cōsolidat: sed tā facit saniē ꝛ pus tūc nō amplius dr vulnꝰ ſz vlcꝰ: ꝛ iō vlcus dr plaga putrida: vulnus aūt dr plaga recēs. Apparet g̃ dictā diffōnē assignataz ee bonā. ¶Tertiū q̄d ē itelligēdū circa hāc ptem ē de distinctiōe vulnerū. ¶Propter q̄d intellige q̄ vulnꝰ pōt distīgui ꝛ diuidi mltis modis. Nā vnoꝰ distinguit vulnꝰ ex pte sui: alioꝰ distinguit put cōparat ad mēbrū. Distinguit aūt ex pte sui isto mō: q: vulnus aliō est simplex. aliud est cōpositū. Uulnꝰ simplex est: vt dicit Gal. 3º de ige. sani. cui nō associat aliꝰ morbus vel aliud accūs: vel alia causa. Uulnus aūt cōpositū ē cui associat alius morbus sicut est vulnus cui associat apa aut mala cōplo aut ꝓtusio

at diminutio carnis vel cutis: vuln⁹.n.qñ ẽ cũ diminutione carnis vel cutis ẽ vuln⁹ cõpositũ: ꝛ ẽ i eo duplex ītētio curãdi sicut apparet p Gal.in teg.ꝛ 3° de ige.sani. aliud accñs sicut ẽ vuln⁹ cui associat dolor. Alia cã sicut vuln⁹ qñ iã ẽ alteratũ ab aere. Mã stati qñ vuln⁹ alteraf ab aere fit ꝓpositũ ꝛ nõ ãpli⁹ curaf vuln⁹ vt simplex: imo curaf vt vuln⁹ cõtinuũ.ſ.ꝑmo cũ emplis digestiuis donec fiat pus: ꝛ postea cũ mũdificatinis sanies: ꝛ vltimo cũ exiccatiuis sicut apparet p Albu.ca.de vulneribꝰ. Hec ẽ ḡ distinctio ex pte sui.ſ.qꝫ vulnerũ aliꝺ ẽ cõpositũ ꝛ aliꝺ simplex.

¶ Intellige qꝫ ista distinctio vulnex ẽ magis ẽntialis ꝛ generalis oi alia ꝛ ad ipsam oẽs spẽs vulneris reducũtur. Distinguif aũt vuln⁹ alio mõ i cõparatiõe ad mẽbrũ. Et ꝟ est dupl'r: vel cõparãdo ipꝫ ad diuersitatẽ mẽbroꝝ ꝛ tũc distinguif vuln⁹: qꝛ vuln⁹ aliꝺ ẽ neruosũ: aliꝺ ẽ carnosuꝫ aliꝺ ẽ ossuosũ: ꝛ aliꝺ ẽ qꝺ fit i mẽbris exteriorib⁹: aliꝺ autẽ est qꝺ penetrat vsqꝫ ad mẽbra interiora. ¶ Uel distinguif vuln⁹ i cõparatiõe ad vnũ mẽbrũ. Et ꝟ ẽ multipl'r: qꝛ qñ qꝫ distinguif rõne figure quã recipit i mẽbro. Mã qꝺaꝫ ẽ vuln⁹ qꝺ est sectio plana recta: aliꝺ ẽ vuln⁹ rotũdũ: aliud ãt hñs latera: qñqꝫ autẽ distinguif rõne ei⁹ qꝺ auferf ideſt a mẽbro: nã quoꝺã est vuln⁹ qꝺ ẽ cum diminutione carnis vel cutis: qñqꝫ aũt distinguif rõne supficiei vel pfunditatis mẽbri: nã vuln⁹ qꝺã est in supficie mẽbri discoopertũ: qꝺã est pfundũ ꝛ cõcauũ in mẽbro. Hec ergo sunt distinctiões ꝛ diuisiões quas põt recipere vulnus.

¶ Aui.tñ ꝟ ñ põit oẽs istas diuisiões vulnerꝫ sꝫ ꝓsuppõit ꝑmã diuisionẽ.ſ.qꝫ vulnex aliꝺ ẽ simplex aliꝺ ẽ cõpositũ: ꝛ ꝓsuppõit ẽt scdaꝫ diuisionẽ q ẽ penes diuersa mẽbra.ſ.qꝫ vulnus aliꝺ ẽ carnosũ ꝛ aliꝺ ẽ ossuosũ ꝛc. Et tũc istis diuisionibus ꝓsuppositꝭ dixit Aui.vuln⁹ carnosũ penes alias diuisiones: dixit ḡ ꝑ⁹ vuln⁹ carnosũ a pte figure quã recipit in mẽbro dicẽs: vuln⁹ carnosũ nõ euacuaf qn aut sectio plana fit recta: ꝓsectionẽ planã rectã itelligit sectionẽ q̃ pcedit i lõgũ ꝑm rectã lineã: aut sectio rotũda: ꝓsectionẽ rotũdã Aui.nõ itelligit sectionẽ q̃ fit rotũda p ablationẽ carnis ꝛ cutis ꝛ ex vulnere ꝑm figurã retũdã: sꝫ itelligit p sectionẽ rotũdã qñ labia vulnerꝭ ita elõganf abiuicẽ qꝫ figura vulnerꝭ fit rotũda: vñ ꝛ ꝟ sectio rotũda põtfieri sine diminutiõe carnis: qꝛ fit solũ p multã elõgationẽ labioꝝ adinuicẽ. Et qꝫ ꝟ fit de itẽtiõe Aui. appebit melꝰ: postea qñ ꝓsequef de spẽ⁹ istoꝝ vulnex: aut hñs latera ꝓsectionẽ hñtẽ latera itelligit sectionẽ q̃ ẽ ꝑm figurã triãgularẽ vel q̃drãgularẽ: vel ꝑm aliã figurã q̃ nõ ẽ circularꝭ. Et similit intellige qꝫ Aui. itelligit hic sectionẽ hr̃e latera nõ ꝓp diminutionẽ carnis: sed ẽt pp elõgationẽ labioꝝ dato qꝫ diminutio nõ sit vel fit pauca de q̃ nõ fit curãdũ. Et iõ nota qꝫ labia vulnerꝭ aut mltũ elõganf abiuicẽ ꝛ vtrũqꝫ elõgaf ab alio. ꝛ tũc vuln⁹ fit figure rotũde: qꝛ labia ꝓp multã elõgationẽ abiuicẽ arcuanf: vñ fit figura rotunda. aut labia vulneris nõ mltũ elõgank: ꝛ tũc fit ide figura lateral'. Aut sectio cũ diminutiõe aliquãtule carnis. Hic aui. innuit aliã diuisionẽ vulneris carnosi rõne ei⁹ qꝺ auferf ex mẽbro. Innuit.n.qꝫ vuln⁹ qꝺã ẽ cũ diminutiõe carnis ꝛ qꝺã ẽ sine diminutiõe carnis. Et expone id qꝺ dicẽ cum diminutiõe aliquãtule carnis. i. cũ diminutiõe alicuiꝰ q̃ntitatꝭ carnis. Et itellige qꝫ tãta q̃ntitas fit ablata vt reddat vulnus cõpositũ: qꝛ si eẽt paꝛ ablata de q̃ nõ eẽt curãduꝫ tũc vuln⁹ nõ ꝓp ꝟ diceret cõpositũ: imo ẽt curaref vt simplex. ſ. ligãdo ꝛ suẽdo: vt postea dicef. ¶ Et vñ ẽt Aui. p id qꝺ ponit ꝟ cũ nõ ponat nisi vnũ mẽbrũ isti⁹ diuisiõis dare i telligẽ qꝫ oia mẽbra ꝑdcẽ diuisiõis q̃ ẽ ꝑm figurã vulneris reponãtur sub altero mẽbro isti⁹ diuisiõis. ſ. sub vulnẽ simplici qꝺ ẽ sine diminutiõe carnis. ¶ Et qñqꝫ ẽ pfundũ penetrãs. Hic Aui. põit aliã diuisionẽ vulnerꝭ carnosi q̃ attẽdit penes supficiẽ ꝛ pfunditatẽ mẽbri. Dicit ꝙ. Et qñqꝫ ẽ scꝫ vuln⁹ pfundũ penetrãs: ego nõ itelligo ꝟ penetrãs ad membra interiora: qꝛ i isto ca. nõ ẽtermiat de vulneribus penetrãtib⁹ cũ in sequẽtib⁹ faciat qꝺã caplm speciale ꝺ ipsis: sed itelligo penetrãs: vt qꝛ vuln⁹ penetret multũ in pfunditatẽ mẽbri sicut sũt vulnera cõcaua pfunda vl' sit vuln⁹ absconsum latẽs sicut sũt vulnera q̃ hñt absconsiones ꝛ cauernaꝛ. Et qñqꝫ ẽ discoopertũ. i. apparẽs exiis in superficie mẽbri. Tũc sequitur illa pars.

¶ Et vnicuiqꝫ eoꝝ ẽ regimẽ: ꝛ cõicãt oia i retẽtiõe sanguis currẽtis ꝛ iã posuimus ad illud ca. ꝛ fortasse cursus sanguis quã titate tẽperata cõfert vulneribꝰ: ꝛ phibꝫ apostema ꝛ opilationeꝫ ꝛ febrem.

¶ In q̃ pte Aui. postqꝫ posuit q̃sdã diuisiões vulnerꝫ carnosoꝝ exequtur curã illoꝝ. Et dixit hec ps i duas: in ꝑma pte ponit qꝺã curã i gñali respcũ oiuꝫ pdcõꝝ vulneruꝫ in 2ª pte ponit curã vulnerꝫ pdcõꝝ i spãli. 2ª ibi. (Cũ ḡ est sectio plana recta.) Prima ps dixit i ptes duas. in ꝑ⁹ pte ponit id regimẽ qꝺ ẽ vl'e oib⁹ vulneribꝰ. in 2ª pte ꝓbat qꝺaꝫ suppositũ. 2ª ibi. (Mã de melioribꝰ.) Dicẽ ḡ. Et vnicuiqꝫ eoꝝ. i. pdictoꝝ vulnerꝫ carnosoꝝ ẽ regimẽ. i. ẽ cura ꝑpa quã dicet postea Aui. Et cõicãt oia ꝛc. i. ꝛ canon cõis cure oiuꝫ vulnerꝫ ẽ restigere sanguinẽ decurrẽtẽ ex vulnere. Ista ḡ ītẽtio q̃ est restringere sanguinẽ est cõis i oi vulnẽ

¶ Ulteriꝰ ex ꝟ segf cũ ista ītẽtio fit cõis ꝛ cõis ītẽtio ꝑcedat spãlẽ qꝫ ꝑ² ītẽtio i vulnere ẽ restrigere sãguinẽ currẽteꝫ. Et iã posuim⁹ ad istd.ſ.ad restrigẽdũ sanguinẽ caplm ꝑ primũ.ſ. i 2° tractatu seq̃nti: nõ ḡ ẽ nec̃iuꝫ ꝟ ponere medicinã ad ꝛstrictionẽ sãguis: sꝫ i ca. ꝓpo regratur. Et fortasse cursus sanguis. Hic Aui. modificat ꝛ distiguit magis ꝑdictũ canonẽ dicẽs. Et fortasse cursus sãguis ꝛc. q̃si velit dicere qꝫ cũ dcm ẽ qꝫ ꝑ² ītẽtio in vulnere ẽ restrigere sanguinẽ: id dꝫ sic itelligi qꝫ ꝑ² itentio ẽ restrigere sanguinẽ si supfluerit: si aũt nõ supfluerit: tũc nõ dꝫ restrigi: imo fluxus ipsi⁹ ꝓfert vulneribꝰ: qꝛ ꝓhibet apa ꝛ opilationem ꝛc. ꝛ ꝟ ẽ ẽt qꝺ Gal'. dicẽ i li. de ige. nã si ex vulnere manauerit sãguis vuln⁹ ꝛ circũstãtie vulneris minoris erunt timoris. Et ex ꝟ qꝺ dicit ꝟ Aui. appet qꝫ qñ dꝫ qꝫ ꝑma intẽtio ꝛ cõis i vulnere ẽ restrigere sãguinẽ id dꝫ modificari cũ ꝟ addito. ſ. phibere apa stati. mũdificaf ꝟ qꝫ dico restrigere sanguinẽ: nã dꝫ sic restrigi vt nõ oriaf apa. Uñ si dꝫ restrigi nisi fluat nimis: nã fluxꝰ ipsi⁹ nõ multũ nimis cõfert vulneribꝰ eo qꝫ phibet apa. Apparet ḡ ex ꝟ qꝫ cõis itentio ꝛ ꝑ² i vulnere ẽ restrigere sãguinẽ ꝛ phibẽ apa. Restrictio aũt sanguis fit cũ medicis suis dcis in ca. suo phibitio aũt apatis fit cũ eũone sãguis ex toto corpe per stomia spãl'r si ex vulnere pauc⁹ sãguis manauerit: ꝛ nõ solũ suffiẽ stomia: imo aliqñ oꝝ vuln⁹ scarificare vt egrediat sanguis ibi retẽt⁹ ne faciat apa: fit ẽt cũ dieta tenui et abstinẽtia a carne ꝛ vino ꝛ cibarijs grossis: ꝛ declinet cibus et⁹ ad acetositatẽ fiẽ dicit Rasis. Fit ẽt phibitio apatis cũ medicinis localib⁹ q̃ phibẽt ꝛ repellũt mãm ex loco sicut albugo oui: ꝛ fit ẽt cũ his q̃ mitigãt dolorẽꝫ: qꝛ nichil ẽ cã apatis fiẽ dolor: vt ꝟ in de ige. sani. Sic ḡ si dolor est i vulnere pp solonẽ cõtinui dꝫ mitigari ne oriaf apa ꝛ sed nõ dꝫ mitigari cũ pulub⁹ mollitiuis fiẽ facit secta stolidoꝝ cirugicoꝝ q i oi vulnere idifferẽter has pultes ministrãt. Quidã eni stolidi medicꝭ dicũt nullã medicinaꝫ vtiorẽ fore vulneribꝰ his pulub⁹ mollitiuis: qm̃ dicunt isti iste pultes digerũt ꝛ mitigãt dolorẽ atqꝫ ꝛfortãt ꝛ mũdificãt ꝛ cõsolidãt: ꝛ vulnera ẽt cõcaua replẽt. Sꝫ hoc qꝺ ipsi dicũt falsissimũ ẽ ꝛ erroneũ: qꝺ maxie appet p Gal'. in tegni. ꝛ ẽt i de ige. sani. qꝫ oẽ vuln⁹ inq̃tũ vuln⁹ exiccari oꝝ ꝛ p medicinas exiccãtes curaf. ꝙoc. ẽt dicit qꝫ nullus vuln⁹ inq̃tũ vuln⁹ idiget humefieri ꝛ qꝫ siccũ ẽ vicinũ sano. humidũ vero nõ sano. tales ḡ pultes mollitiue si ad ministrenf i vulneribꝰ q̃ sola vulnera sũt nihil aliud faciunt nisi qꝫ putrefactoꝝ i eis gñant. Itex ẽt si admistrenf i vulneribꝰ i gbꝰ idigem⁹ gñatiõe carnis augmẽtant ibi

putrefactionē ꝛ saniē cū gr̄iatio carnis fiat ꝑ exiccātia ſz ꝙ plane vult Gal. in de ige. ſani. Et Aui. ét poſt idē dicit. ſanies aūt augmētata i eis pl̄s ea cōcauat: q; ſanies cū ſit nitroſa ꝛ ſalſa: vt Gal. dicit in de ige. ſanita. ē corroſiua et diminutiua carnis: tales g̃ pultes mollituas admiſtrare idifferenter i gbuſcūq; vulneribꝰ peſſimū ē ꝛ errone um: ſed ſolū tales pultes cōueniūt i vulneribꝰ cōtuſiuis ꝛ alteratis ab aere: eo ꝙ i talibꝰ oꝫ reſoluere ꝛ aperire et ſaniē g̃iare cū nō curent̄ iquātū vulnera ſūt: ſz inquātū cōpoſita: hoc aūt faciūt pultes mollituę: g̃nata aūt ſaniē nō ampliꝰ debēt ibi admiſtrari: imo poſtea cōpetunt me dicine mūdificātes ꝛ exiccātes. Itē ét tales pultes mol lituę cōpeteret i vulneribꝰ apoſtemoſis ñ i pr̄icipio apa tis: ſz qñ apa taz intātū ꝓceſſit ꝙ nō pōt reſolui ꝛ retroce dere ſine generatiōe ſaniei i vulnere: i aliis aūt vulneri bus ꝛ maxie vulneribꝰ q̄ curāt̄ vt ſola vulnera iſte pul tes mollituę peſſime ſūt. Mitigatio aūt doloris g accidit in vulneribꝰ ſimplicibꝰ ꝑp ſolutionē cōtinui ꝛ ꝑp fluxum hu. ad locū nō ꝺz mitigari vt euitet̄ apa cū pultibꝰ mollitiuis ſic illi faciūt idifferēter i quocūq; vulnere: ſz ꝺz mitigari cū eis q̄ fluxū ꝓhibēt ꝛ nō putrefaciūt ſicut ē rodole on iunctū in circuitu vulneris cū albugine ouī ꝛ cōſimilibꝰ repulſiuis exiccatiuis: pultes aūt mollituę cōpetūt ſolum in caſibus dictis. Tunc ſequit̄ illa pars.

CNam de melioribus cū gbus intendimus i vulneribus c̄ vt ꝓhibeamus eoꝝ apationem: qñ qñ nō accidit apoſtema poſſe eſt vt eius fiat curatio: verū cuz illic eſt apoſtema aut attritio aut contuſio aggregaſ in vacuitate eius cū vulnere ſanguis q vult fieri apa aut pus ꝛ nō eſt poſſibilis curatio vulneris: ꝛ dum nō ꝓpara tur illud: tūc curet̄ apa: ꝛ ſi retinet̄ i cō tritiōe ſanguis tūc nō fit ſecuritas q̄ ipſius reſolutio feſtinet ſi fuerit ei quantitas de qua fit curādū ꝛ tenſio ꝛ illud cū conuerſione eius i pus ꝛ reſolutione ipſius: ꝛ illud fit cū oi calido leui de illis que tu ſcis. Et ꝓpter hoc oportet vt adiuuet̄ curſus ſanguinis quando abbreuiatur.

CIn ꝑte iſta Aui. ꝓbat q̄dā ſuppoſitū ꝑus: dixerat enī i ꝑte ꝓxa ꝙ fluxꝰ ſanguinis i q̄ntitate tꝑata cōfert vulneribus: ꝛ ió Aui. vult ꝺ ꝓbare ꝺ: ꝛ in ꝓbādo hoc Aui. oñdit ét curā vulneris cōpoſiti: ſic ē vulnꝰ apoſū ꝛ cōtuſiuū. Et ītendit Aui. i iſta ꝑte ad ꝓbādū ꝙ fluxꝰ ſanguis confert vulneribꝰ talē rōnē: oē id q̄ ꝓhibet apa fieri i vulnere ē bonū ꝛ cōfert vulneri: ſed fluxꝰ ſang. ex vulnere ꝓhibet apa fieri i vulnere: g̃ fluxꝰ ſang. ex vulnere ē bonꝰ ꝛ ꝓfert vulneri: iſtius rōnis. Aui. i ſra ponit maiorē. ꝓmo cū dicit: Mā de melioribꝰ cū gbꝰ itēdim⁹. ꝓ hoc n. elicit ꝓponē maiorē. ſ. illō ē bonū ꝛ cōfert vulneri q̄ ꝓhibet apa fieri i vulnere. Deide Aui. declarat iſtā ꝓpoſitionē maiorē cum dicit: qñ qñ no accidit apa: ꝛ i declarādo ꝺ Aui. oñdit q̄ ſūt illa q̄ impediūt curā vulneris ꝛ faciūt vulnꝰ cōpoſitū. Dicit g̃ ꝺ: ñ deiñ eſt ꝙ id q̄ ꝓhibet apa in vulnere ē bonū: qñ qñ nō accidit apa ſupple i vulnere poſſe ē vt fiat eius curatio. i. eius cōſolidatio ꝛ icarnatio cū medicis exiccatiuis. Nec cum illic eſt apa aut cōtrito aut contuſio aggregaſ in cōcauitate eius ſanguis q vult fieri apa aut pus hoc ē dicere ꝙ qñ ſupuenit vulneri apa tūc ꝺ ē ꝑp defluxum hūoꝝ ad cōcauitatē vulneris: vñ illi hūores defluxi ad vulnꝰ ꝛ ibi cōgregati faciūt apa: ꝛ ꝺ ītēdit Aui. cum dicit: aggregaſ i cōcauitate eius ꝛ c. ꝙ vult fieri apa: qñ aūt ſupuenit vulneri cōtuſio: tūc ꝑp cōtuſionē q̄ ſanguinē cō culcat i loco aggregaſ in ꝓcauitate vulneris contuſi ſanguis q vult fieri pus. i. ſanies: nā oē cōtuſuz putreſit ꝛ i ſaniē vt̄it: vt dicit Gal. in de ige. ſani. ꝛ ꝺ vult dicere Aui. cū dicit: aut pus: q; id refert ad cōtuſionē: ꝛ non ē poſſibilis curatio vulneris. ſ. dū ſupuenit vulneri vel contuſio ꝛ dū nō ē id. ſ. poſſis curatio vulneris ſupple ꝑp apa: tūc curet̄ apa. ſ. ꝑus: q; nō pōt curari vulnꝰ niſi ꝑus curet̄ apa. Et ſi retinet̄ i ꝓtritiōe ſa. q̄ſi velit dicere Aui. ꝛ ſi ꝓtritio vl̄ cō tuſio ſupuenīat cū vulnere ꝛ ꝑp ꝓtritionē retineaſ. i. cō culcet̄ ſāguis i vulnere ꝛ i ptib⁹ circūſtātib⁹: tūc nō fit ſecuritas gn ipſi⁹ reſolo feſtinet ꝛc. q̄ſi velit dicere Aui. tūc nō ſum⁹ ſecuri volēdo vulnꝰ curare cura ꝓpa. ſ. incarnare ipſū cū medicinis exiccātib⁹ q̄ feſtināter talis ſāguis reſoluaſ ita q̄ ꝓſolidato vulnere vel aliq̄n ante ꝓſolidationē talis ſanguis a nā reſolut⁹ fit: ꝛ nō ſit̄ neče itendere ad curā ipſi⁹ cū aliis medicinis: ſi fuerit ei q̄ſtitas de q̄ ſit curādū ꝛ tēſio. CAddit aūt ꝺ Aui. q̄ ſi ſāguis i vulnē cō tuſus fuerit pauc⁹: vt q; ꝓtuſio. q̄ ē cū vulnere fuerit pau ca de q̄ nō ſit curādū: tūc talis ꝓtuſio nō impediret curam ſimplicē vulneris: q; talis ſāguis ꝑ ſe reſolueret a nā per poros: cū ſit pauc⁹. ſz ſi talis ſāguis ꝓtuſus fuerit aliq̄ q̄ſti tatis ꝛ tuſiōis de q̄ ſit curādū: tūc nō pōt reſolui a nā ꝑ po ros. Impedit g̃ tūc talis ꝓtuſio cōſolidationē vulneris ꝛ curationē ipſi⁹ ſimplicē: q; neče eſt talē ſanguinē cōtuſum putrefieri ꝛ i ſaniē verti: g̃ tūc ſi fuerit ꝓtuſio cū vulnere: cuz dicit: ꝛ iſtud. i. cōtuſio ſupple curaſ cū cōuerſiōe eius ideſt ſāguis in pus. i. i ſaniē ꝛ reſolonē ipſi⁹: ꝛ id. ſ. cōuerſio talis ſāguis ꝓtuſi i ſaniē ꝛ reſolonē ipſi⁹ fit cū oī calidō le ni de illis q̄ tu ſcis. i. q̄ tu ſcis i capſo ꝓtuſiōis. Impedit g̃ cōtuſio curationē vulneris: q; vulnꝰ curaſ ꝑ exiccātia. cō tuſio aūt ꝑ cala mollitiua. CEx dictis g̃ appet declaratio ꝓ pōnis maioris ꝓdicte. ſ. ꝙ oē qđ ꝓhibet apa ꝓfert vulne ri: q; qñ accidit apa vulneri vel cōtuſio nō pōt vulnꝰ cu rari: ꝛ tūc opz ſupplere minorē ꝓponē. ſ. q̄ fluxus ſāguis ex vulnere ꝓhibet apa: ꝛ ꝺclaratio ꝺ⁹ manifeſta ē: q; ſan guis retēt⁹ in vulnere ē cā tumoris ꝛ apatis: ꝛ tūc conclu ditē cōcſo declarata: g̃ fluxꝰ ſanguis ex vulnere cōfert vul neri. Ex hac aūt cōcſone declarata Aui. cōcludit vlteriꝰ quādā aliā cōcſonē cū dicit. Et ꝓp ꝺ opz vt adiuuet̄ ꝛc. q; fluxus ſanguis cōfert vulneri: q; ꝓhibet apa: eo ꝙ reten tio ipſi⁹ facit oriri apa: g̃ ſi fluxus ſanguis abbreuiaſ ꝛ nō egrediāt̄ ꝺ: oz vt adiuuet̄ curſus ipſius ne oriaſ apa: adiuuaſ aūt perflomiaz ex latere diuerſo ꝛ aliq̄n nō ſuf ficit flomia: ſed opz ſcarificare vulnꝰ vt exeat ſanguis ex loco q ibi retentus poſſet facere apoſtema.

CIrca dicta aūt oriſ dubitatio q̄dā: dictū enī eſt ꝙ qñ apa ſupuenit vulneri: tunc nō pōt curari vulnꝰ niſi ꝑus curet̄ apa: ſed ꝺ nō vr̄ verū: vr̄ enī dato ꝙ apa ūgaſ cū vulnere ꝙ nō impediaſ ꝑp ꝺ cura ipſi⁹: ꝛ ꝙ ét ꝑus ſit icipiēdū a cura vulneris: q; Aui. dicit in ꝓmo ꝙ qñ duo morbi ꝓiūgunt̄ debem⁹ icipe i cura tio ne ab eo q̄ cā alteri⁹: idē ét dicit Gal. 4ª ꝑticula de ige. ſani. ſz vulnꝰ fiat cā apatis: q; ſi vulnꝰ nō fuiſſet ibi nō fuiſ ſet⁹ ortū apa: g̃ tūc icipiēdū ē in curatiōe ꝓmo a vulnere. Dōm ē ad ꝺ ꝙ ſi apa ūgaſ cū vulnere icipiēdū ē ꝓmo a cura apatis: ꝛ cā huiꝰ ē quā ponit Aui. i ꝓmo. can. fen. 4ª q; qñ duo morbi cōiunguntur icipiēdū eſt a curatiōe illius quo exiſtēte ibi nō pōt alter ſanari: nūc autē exiſtēte apa te cū vulnere nō pōt vulnus ſolidari: q; donec ē ibi apa ē ibi mala cōplexio ꝛ dolor: donec aūt eſt ibi mala cōpl̄o et dolor vulnꝰ ſolidari nō pōt: quia incarnatio ꝛ cōſolida tio vulneris fit ex coagulatiōe ſanguis in carnem. hec aūt fit a virtute membri ꝛ ꝛperamēto ſue cōplexiōis exiſten tis in ſanguine in tēperamēto exiſtēte in quātitate ꝛ qua litate. Si aūt eſt ibi mala cōplexio nō eſt ibi ꝛpantia ꝓpō nis mēbri: nec ēt ſanguinis exītus q; oz coagulari in car/

nez. Sillr ēt rōne doloris fit ibi fluxꝰ hūiditatū nimiꝰ. vñ ꝛ fit ibi distēperātia hu. in q̄litate ꝛ q̄ntitate. Sic ḡ vulnus solidari nō pōt donec est ibi mala cōplexio ꝛ dolor: ꝛ per ꝓns ēt nō pōt solidari donec ē ibi apa. Incipiēdū ē ergo in cura si mala cōplō iungaf cuꝫ vulnere vel apa ꝓmo a cura male cōplexiōis vel apatis: simile ēt ē qñ iungitur cōtusio cū vulnere vt dicit Aui. in lra: qz nō ē polis curatio vulneris donec ē ibi cōtusio: vñ ꝛ oꝫ ꝓmo cōtusionem curare. Et cā q̄re nō pōt vulnꝰ curari donec ē ibi cōtusio est: qz cū ibi sit caro ꝓtusa: ꝛ sanguis ēt cōtusus i loco ꝛ oē cōtusuꝫ necesse ē putrefieri ꝛ in saniez verti: vt dicit Gal. 4°. de inge. sanita. ió necesse ē vt ibi caro contusa. ꝛ etiaꝫ sanguis contusus in saniē vertatur: hoc aūt est cōtrariuꝫ intētiōi curatiōis vulneris: ergo duꝫ est ibi cōtusio ꝛ vulnus phibek a cōsolidatiōe necesse ē ꝓmo cōtusionez curare. Sillr ēt qñ vulnꝰ est ab aere alteratū: nā opꝫ ipsū curare sicut vulnus cōtusum: alteratio enī aeris ipedit icarnationē vulneris: qz si ptes ꝓiungantur ꝛ aer remaneat in spacio interiori vulneris reclusus phibet vnitionem fieri: qz incarnatio ptiū vulneris fit p vnitionē ꝛ assimilationē nutriētis. s. sanguinis ad vtrāq; ptiū vulneris. Si ergo nutrimētū nō fuo cōpari misceaf: tūc nō poterit ibi fieri assilatio: nec p ꝓns cōtinuitatis restauratio: cū ergo aer sit extraneꝰ nō poterit nutrimētū ei cōmisceri: remanebit ḡ ibi vacuitas iter ptes vbi est aer: ꝛ p ꝓns non fiet mixtio ꝛ uictio ꝛ assilatio nutrimēti ad vtrāq; ptē vulneris: sed nutrimētū. s. sanguis ꝓcidēs a foraminib⁹ mēbri in locū innāles. s. in vacuitatē illā in qua ē aer corrūpetur ꝛ tādez necessariū est vt sanies fiat: ꝛ ad hoc etiā adiuuabit aer ibi reclusus rōne sue q̄litatis: qz ibi calescēs ibi corrūpef ꝛ ipse corrupt⁹ corrūpit vehemēs nutrimētuꝫ. Ulñ ꝛ vnitio ptiū vulneris ipedif. Apparet ergo qne sūt ipediētia curationē vulneris q̄ pus oz remouere ꝛ cura re: ꝛ apparēt ēt cause illoꝝ. ¶ Sed itellige vlteri⁹ q̄ licꝫ sint plurima ipediētia curationē vulneris tñ inter ea est distinctio ꝛ diuersitas: qz lz mala cōplexio ꝛ apa impedians curationē vulneris: qz ipsa donec sunt ibi vulnus solidari nō pōt: ꝛ sic incipiēdū a curatiōe ipsoꝝ in intētione nihilomin⁹ tñ in operatiōe māe q̄ administrak ad curationē male cōplexiōis ꝛ vulneris ꝛ ad curationē apatis in sui ꝓncipio cū hoc q̄ est cōueniēs istis pōt eē cōueniens vulneri: qz cū hoc q⁹ medicina est calida vel frigida vt curetur mala cōplexio vel phibeak apa in sui ꝓncipio pōt esse ꝛ doꝫ eē deficcatiua: vñ rōne sue deficcationis curat vulnus: rōne aūt caliditatis vel frigiditatis curat cōplexionē ꝓtrariā ꝛ reducit eaꝫ ad nālē ꝛ phibet apa: ꝛ ió remouēdo malā cōplonē ꝛ apa curak ꝛ incarnak vulnus lz aliq̄n nō faciat hoc lz ꝺueniat ad gñationē saniei ꝛ fiat vlcus: Sed q̄n cōtusio ē cuꝫ vulnere vel alteratio aeris: tūc medicina q̄ cōpetit in cura istoꝝ nō cōpetit vulneri: vñ vulnus cū in istis ꝺbeat medicina calida ꝛ hūida administrari: ꝛ ió vulnꝰ nūq̄ amplius pōt incarnari cū curatiōe istoꝝ cū ꝺeueniat ad saniē ꝛ fiat vlcus ꝛ oporteat postea ipsū curare cura vlceꝝ: ꝛ ió ꝺiuersitas est in hoc iter vulnꝰ cōtusiuuꝫ ꝛ inter vulnꝰ cū mala cōplexiōe i sui ꝓncipio: dico aūt in sui ꝓncipio: qz si apa ꝓcedat vltra ꝓncipiū ꝛ ꝺeueniat ad collectionē: tūc medicina q̄ competit ibi ad generandā saniem nō cōpetit vulneri: sed in ꝓncipio pōt cōpetere cū in ꝓncipio idigeat medicina phibitiua ꝛ exiccatiua. ¶ Tūc his visis restat respōdere ad rōnē qua ꝓbabak q⁹ si apostema iungaf cū vulnere q⁹ nō fit in cipiēdo a cura apatis: qz dicebamus q⁹ vulnꝰ ē cā apatis ꝛ ab illo ē icipiēdū ꝛm Aui. q̄ est cā alteri⁹. Dōm q⁹ cā ē duplex: q̄dam est cā q̄ remota remouef effectus. ꝛ de tali cā intelligit Aui. cū dicit q⁹ incipiēdū est a morbo q est cā ꝛ ió exēplificat ipse ibi de se. ꝛ opilatione. Alia est cā q̄ remota nō ꝓp hoc remouef effect⁹: ꝛ de tali cā nō intelligit Aui. ꝛ qz ita se hūt vulnꝰ ꝛ apa: nā vulnꝰ est cā apatis q̄ntum ad generationē: nō aūt q̄tū ad cōseruationē: ió argumentū ꝓdictū nō cōcludit. Deinde cum dicit.

¶ Cuꝫ ergo sectio est plana recta de qua nihil cecidit sufficit in regimine eius strictura ꝛ ligatura ꝛ ꝓhibitio sanguinitatꝭ ꝛ aquositatis ab ea: ꝛ phibeꝝ q⁹ aliqua rerum cooperiat eaꝫ neq; pilus neq; aliud postq̄ tu conseruaueris cōplexionē mēbri ꝛ sollicitus fueris i hoc ne attrahatur ad mēbrū nisi sanguis naturalis.

¶ In parte ista Aui. postq̄ posuit quendā canonem cure generalē oibus vulneribꝰ: exequit curā ꝓdictoꝝ vulnerum carnosoꝝ i spāli ponendo curā ꝓpriā vniuscuiusq; ꝓdictoꝝ vulnerū. Et diuidit ista ps in ptes q̄tuor. In prima pte ponit curā vulneris qō est sectio plana recta. in secunda pte ponit curā vulneris qō est figure rotunde. In tertia pte ponit curā vulneris qō est ꝓfundū latēs. in q̄rta parte ponit curā vulneris qō est cū diminutiōe carnis 2ª ibi. (Et si fuerit magna.) 3ª ibi. (Et si fuerit profunda.) 4ª ibi. (Cū aūt ex vulnere abscidit caro ꝛē.) Dicit ḡ ꝓmo Cuꝫ ergo est sectio plana recta de qua nihil cecidit. i. cuꝫ vulnus est sectio simplex figure lōge sufficit in regimine eius strictura ꝛ ligatura ꝛē. ¶ Ante aūt q̄z vlteri⁹ ꝓcedak est itelligēdū q⁹ q̄tuor intētiōes regrunt ex parte operis nostri in vulnere carnoso simplici ꝛm q⁹ vult Gal. in teg. vna itentio est cōiungere labia ad cōtactū. secūda intētio est cōseruare labia sic cōiuncta in tali cōtactu. nō enī solū sufficit labia cōiungere: imo ꝛ opꝫ ea cōseruare cōiuncta vsq; ad tēpus eo q⁹ operatiōes nature nō sunt subite imo fiunt i tēpore determinato paulatiꝫ ꝛ gradatim: ꝛ tō opꝫ cōseruare labia sic cōiucta vsq; ad tps donec icarnatio sufficiēter fit facta: he aūt due intētiōes cōplentur cū strictura ꝛ ligatura. Et aliq̄n est necessaria sutura quādo sectio est magna ꝛm q⁹ dicet i sequēti parte. ¶ Cōplenf etiā iste due intētiōes cū hoc. s. phibēdo fluxū humoꝝ ad locum phibētiū cōseruationē iunctiones ꝓpter supabūdātiā eorum in loco. Tertia intētio est phibere vt nil icidat extraneum iter labia sicut est puluis vel pilus vel oleum vel alia humiditas extranea: venies ab extra: hec enī oia ꝓhibent icarnationē cum phibeant cōtactuꝫ partium adiuicem: imo nō solum ista cadentia iter labia vulneris ꝓhibēt vnitionē. Sed cuā aer de quo minus videf ꝓpter rōnem dictaꝫ superi⁹. Quarta intentio est substātiam sanam partis seruare: idest administrare medicinas ꝓseruātes ꝛ similes cōplexiōi membri: ꝛ quomodo hoc melius itelligaf dicemus in exponēdo litterā Aui. Has aūt quatuor intētiōes quas ponit Gal. obseruari in vulnere simplici carnoso Aui. intēdit ponere in hac parte. Primam ergo intētionē ꝛ secūdā Aui. dat intelligere per ꝺ q⁹ dicit strictura ꝛ ligatura ꝛ prohibitio sanguinitatis ꝛ aquositatis ab ea nam vt dictū est ꝓma ꝛ secūda intentio cōpletur per strictūrā ꝛ ligaturā ꝛ aliquādo per suturaꝫ sicut in vulnere magno figure rotūde vel lateralis de q̄ Aui. Dicet postea: ꝛ per phibitionem fluxus humoris superflui ad locum. Quomō autez fiet ligatura ꝛ strictura dicetur postea in quodam capl̄o quod facit de ligatura vulnerū. De sutura aūt̄ non facit hic mētionē: quia loq̄tur de ipsa in sequēti parte vbi loquitur de vulnere in q̄ necessaria est sutura: prohibitio autem sanguinitatis et aquositatis ad locum vulneris fit cum eis que dicta sunt prius per que prohibetur fluxus humorum ad locum vulneris ꝛ apostematis. Tertiam intentionem Auicen. ponit cum dicit: ꝛ prohibere q⁹ aliqua rerum non cooperiat iam: idest debemus prohibere ne aliqua rerum extrinsecarum extranearum decidat inter labia vulneris: ꝛ hoc fit si non cadit inter labia ipsius: nec pulus nec

aliud.i.nec oleū nec puluis vel alia res extranea:vt Ga. dicit.Et est intelligendū hic q̄ ppter id qđ dicit Gal'. scz q̄ obseruandū est ne cadat inter labia vulneris nec puluis nec oleū ꝛc̄. Quidā medici dicūt male intelligentes Gal'.ꝛ Aui. q̄ puluis incarnatiuus sicut est puluis rube' Almāso.qui fit ex olibano aloe sarcocolla ꝛ sanguīe draconis ptibus equalibus nō debet immediate poni in orificio vulneris:quia dicūt ipi Gal'.dicit q̄ debem' obseruare ne incidat inter labia vulneris nec puluis nec oleū ꝛc̄. et ppter hoc ipsi vt obseruēt etiā dictū Almā. qui dicit q̄ iste puluis cōtinuat recētia vulnera:ponūt ꝓmo sup vulnus petiā madidā in albugine ouī:ꝛ postea sup petiā ponunt puluerē istū:ꝛ sic putāt se saluare intēt̄ionē vtriusq̄ auctoris.Sed isti medici male dicūt ꝛ male opant. male dicūt in hoc q̄ dicūt q̄ puluis q̄ est incarnatiu' nō debet poni sup orificiū vulneris immediate. Prio em̄ hoc ē cōtra Albu. ca.de vulne.q̄ dicit sic. Si aūt ista vulnera sūt parua simplicia:tūc res eor̄ est facilis ita vt puluerizes sup ea hūc puluerē:qm̄ cōsolidat ea anteq̄z mutet ea aer. Et modus puluer̄is.Re.olibani ptē vnā:sanguis draconis ptes duas:calcis nō extincte ptes tres:terat̄ totū multum ꝛ cribellet ex eo vulnus cōstringat̄ cōstrictiōe bona donec adhereat sup ipm̄ bene ꝛ coagulet cū sanguīe ꝛc̄. Hec aūt sunt v̄ba eius. Per hec ergo verba innuit manifeste q̄ puluis q̄ est incarnatiu' debet poni in orificio vulneris immediate. Item etiā oēs auctores ponūt q̄ vuln' inq̄stū vuln' curatur ꝓ medicinas exiccātes:imo ꝓncipalis intēt̄io vulneris vnde vuln' est:est ipm̄ exiccare.exiccari aūt nō p̄t vulnus a medicis nisi sup ipm̄ orificiū vulneris ponātur ipe medicine cū humiditas q̄ est in vulnere sit ītus in vulnere.ergo tūc cū tales medicine exiccantes sint medicine q̄ incarnatiue dicūtur.et ex talib' medicinis incarnatiuis sint quidā puluer̄es. Male ergo dicunt isti q̄ tales puluer̄es nō debēt poni sup orificiū vulneris. Item etiā illud qđ isti opantur ōrisoriū est.s.q: ꝓmo ponūt petias sup vulnus:ꝛ postea sup petiā positā sup orificiū vulneris ponūt puluer̄es:q: frustra ponit ibi ille puluis.cū em̄ actio ꝛ passio sint p cōtactū ꝛ puluis hic nō cōtangat orificiū vulneris nihil ibi opabit:ꝛ ideo ibi ad nihil apponit. Et si tu dicis q̄ imo agit ibi ille puluis:q: virt' ei' penetrat petiā ad vulnus. Dōm q̄ virtus ei' nō p̄t penetrare ꝓ petiā vsq̄ ad vuln' ꝺ qua sit curādū nisi ꝛ penetret suba ei':ꝛ si penetret suba eius tūc cōtangit vulnus puluis in suba sua immediate:ergo ꝛ eadē rōne poterat ꝛ ꝑus ibi poni puluis absq̄ alio medio.Sic g̃ appet ꝓ dictū q̄ dictum istor̄ nō est ver̄. Ad aliud aūt qđ isti mouent̄ eo q̄ mouētur ꝓ dictū Gal'.ꝛ Auic̄.q̄ dicūt q̄ nos debem' cauere ne inter labia vulneris cadat puluis aut oleuz aut aliud. nos possum' rūdere duob' modis.Uno' q̄ Gal'.ꝛ Auic̄. intellexerūt de puluere extraneo sicut est puluis terre:et de alijs reb' extraneis:eo q̄ ista ꝓhibēt incarnationē: qa ꝓhibēt cōtactū partiū vulneris ꝛ nō intellexerūt de puluere incarnatiuo:ꝛ de alijs medicinis incarnatiuis:quia ista nō ꝓhibēt incarnationē:imo faciūt eā per virtutē exiccādi quā habēt:sicut dicēt postea. Et iō Gal'.ꝛ Auic̄.ponunt post istā intēt̄ionē quartā intēt̄ionē.s.cōseruare complexionē.i.administrare medicinas exiccantes fil'es cōplōnī mēbri. Uñ ex hoc dictu Gal'.ꝛ Auicē. appet manifeste q̄ debeu' administrare medicinas incarnatiuas in vulnere:licet aliq̄n id nō sit necessariū: vt q̄n vulnus ē paruum q̄ sola ligatura cōsolidat. Sic ergo Gal'.ꝛ Aui. intellexerūt de puluere extraneo ꝛ de alijs reb' extraneis q̄ nō faciunt ad cōsolidationē. Alio' possum' exponere dictū Gal'.ꝛ Aui. magis vr:q: isti vidētur ꝓ verba eor̄ q̄stum ad supficiē loqui de oīi puluere absolute. ꝓmo q: ipi nō specificāt de aliquo puluere. 2°q: nō videt bene ꝓbabile q̄ loquat de puluere terre:q: q̄s esset ille q̄ mitteret terrā in vulnere cū hoc nō fiat cōuenienter de illo puluere. Et ideo possum' aliter exponere dictū Gal'.ꝛ meli'. Nā q̄n Aui.dicit ꝛ Gal'.q̄ cauēdū est ne puluis cadat inter labia vulneris.i.ne cadat intus in ꝓfunditate vulneris.ꝛ tunc sic exponēdo est ver̄ de oīi puluere:q: etiā puluis icarnatiuus nō debet cadere intus in ꝓfunditate vulneri ne remaneat ibi aliq̄ spaciū ꝓ qđ ꝓhibeat ꝓfectā ūctio. Uñ medicina incarnatiua debet solū in supficie vulneris p̄ōi: hoc habet ꝓ verba Aui. in sequēti ca. Dicit em̄ sic. Medicine aūt incarnatiue sūt ille q̄ aggregant inter duo elōgata:ꝛ nō oz vt opentur nisi in supficie amb'or̄ faciētes adhererē ꝛc̄. Sic ergo ꝓ hec v̄ba apparet q̄ medicina icarnatiua debet poni solu in supficie exterion vulneris.ꝛ iō bene debemus cauere etiā de puluere icarnatiuo ne cadat intus in ꝓfunditate vulneris:sed bene p̄t poni exterius in supficie vulneris. Uñ ꝛ hec expositio est contra ꝓdictos:q: illi intelligūt q̄ nullo mō debeat poni ibi immediate puluis incarnatiu'. hoc aūt nō est ver̄ ꝑm q̄ dictum ē ꝓius. Tūc Aui. ponit quartā intēt̄ionē q̄ regrit in vulnere simplici cū dicit: Postq̄z tu conseruaueris cōplexionē mēbri:quasi velit dicere q̄ ꝑter ꝓdictas intētiones q̄ obseruande sūt in vulnere simplici:oz etiā obseruare quartā intēt̄ionē.s.cōseruare cōplōnē mēbri.i.administrare medicinas q̄ incarnāt vuln' tales q̄ sint fil'es complexioni mēbri ꝛ obseruātes ipam. hoc autem vt dicē Galie.in tegni fit ꝓ medicinas mediocriter exiccātes. Addit aūt Aui. vltra hoc:ꝛ sollicitus fueris in hoc ne attrahat ad mēbrū nisi sanguis nālis.ꝛ intellige hoc ꝛ in q̄ntitate et q̄litate. nā sanguis peccās siue in q̄ntitate siue i q̄litate est impediēs cōsolidationē vulneris:vt appet ꝓ Gal'.i 3° et 4° de inge hoc aūt qđ dicit hic Aui.s. esse sollicitum.s. ne attrahat ad mēbrū nisi sanguis nālis fit ꝓhibendo defluxū humor̄ ad locū. q̄n em̄ ꝓhibet fluxus hūor̄ ad locū q̄ nō sit esse cā plōnis vel apatis tūc nō attrahit ad mēbrū nisi sanguis nālis. Uñ ꝛ hoc qđ dicit hic Auicē. cōfirmat illud qđ dixit ꝑus cū dixit: Et ꝓhibitio sanguinettatis ꝛ aq̄sitatis ꝛc̄. Sed circa istā q̄rtā intēt̄ionē quā ponit Gal'.ꝛ Aui.obseruandā in vulnere sunt pl'a intelligēda. Prio est intelligendū q̄ Gal'.absolute dixit q̄ oz subam sanaz ptis seruare. Aui.aūt specificauit q̄ oz eam cōseruare subam ptis q̄stū ad vnitatē:eo q̄ circa illam sanitatē nō hz ꝓpter qđ circa illaz indiget cōseruatiōe sz curatiōe. In cōplōne aūt sua est sana:ꝛ iō circa illaz indiget cōseruari. Nō aūt q̄re oz cōplōnē mēbri cōseruari:est:q: cōplō est ꝓpriū instrm mediante q̄ virtutes ꝛ mēbra suas opatiōes exercēt. Cū g̃ talis incarnatio labior̄ fiat ꝓ opationē vtutis nālis mēbri.s.opationem vtutis nutritiue:et opatio isti' ad hoc vt bene fiat regrat cōplōnē mēbri i suo tpāmēto. oz g̃ tales medicinas administrare q̄ cōplōnē mēbri cōseruēt.ꝛ iō dictū est supra q̄ mala cōplō est vnū de impedimētis ꝓhibētib' fieri incarnationē vulneris.nam donec est ibi mala cōplō:vulnus cōsolidari nō potest.

Sed est dubiū de hoc qđ dicit postea Galie. q̄ cōplō sana seruabit ꝓ medicinas mediocriter exiccantes. Prio em̄ est dubiū q̄re Gal'.nō dixit q̄ cōplō sana cōseruabit ꝓ filia ipi.sed dixit q̄ cōseruabit ꝓ medicinas exiccantes.videtur em̄ hoc eē falsum:cū em̄ cōseruatio cōplōnis mēbri fit ꝓ filia vt Galie.dicit in tegni in multis locis.cū em̄ aliq̄ mēbra sint q̄ sūt hūida in cōplōne.cōplō illor̄ mēbror̄ nō cōseruabitur ꝓ exiccantia:imo ꝓseruabitur ꝓ medicinas in gb' vincet hūiditas. si g̃ vulnus fiat in talib' mēbris:tūc cū nō debeamus administrare tales medicinas incarnantes q̄ cōseruēt etiaz ꝓplōnē mēbri nō administrabim' ibi medicinas exiccātes:imo medicinas hūidas. Et si tu dices q̄ iō dicit Ga.q̄ cōseruabit ꝑ medicinas exiccātes:q: cōplō mēbri hūectata est ꝓ vuln':tūc iproprie dixit q̄ cōplō sana cōseruabit ꝛc̄.post' em̄ debebat dicere q̄ cōplō egra curabit ꝛc̄.cū nō cōseruet sz curet. Nos possum' dicē ad ꝟ q̄ cōplō sana mēbri vulnerati ꝓseruabit ꝓ medicinas medio crie exiccātes ꝛ nō ꝓ alias ꝑm q̄ dicē gal'. Et rō h' ē

qz i oī mēbro dēm° admīstrare medicias fm duplicē intē
tionē. s. habēdo respectū ad corpus vt cōplionē ipsi° nālē
a pte sue silitudinis cōseruet: z habēdo respectū ad mor-
bū vt ipm ex pte sue cōtrarietatis destruat. hec aūt verba
extrahunt ex dictis Gal. in 3ª z 4ª pu¹ª de inge. sa. z in ali
is etiā pticulis multotiēs hoc idē dicit. In corpe. n. egro
attēdit pura cōseruatio vt in corpe sano: sed est in eo ité-
tio curatiōis z cōseruatiōis. curationis respectu morbi q
debet destrui. cōseruatōis respectu cōplonis nālis corpis
vel mēbri. Si enī in curatiōe morbi cōplo nālis nō cōser
uaret morb° nō posset destrui cū cōplo nālis sit ppinqum
intrīm mediāte q nā suas opatiōes efficit: cōtraria sibi ex
pellit. Apparet ergo q debet admīstrari talis medicina
in vulnere q a pte sue silitudis cōseruet subam siue com
plonez mēbri nālē. silr z a pte sue cōtrarietatis curet vul-
nus. Cū g oē vuln° sit humidū: qz suba ptis vulnerate p
pter debilitatē ex solutiōe cōtinui acquirā male digerens
nutrimētū sibi venies: z etiā defluxū hūiditatū ex vicinis
ptib° suscipiēs hūectatur z remollit. Debet g in eo admi
nistrari medicina incarnatiua q m oib° q̄litatibus z alijs
silis sit ex toto cōplōi mēbri nāli nisi esset ppter aliud ac
cidēs supueniēs vulneri. In siccitate aūt sit pax augmē
tatū vltra siccitatē nālē z cōplōné mēbri: z hoc vt in ipsa
medicina sit siccitas qua cōseruet nālis siccitas mēbri: et
sit etiā siccitas vltra illā q sit potēs exiccare vuln° vt sili-
bus cōseruem° z cōtrarijs curem°. Nō g dixit Gal. q cō
plexio sana cōseruabit p silia: sed dixit q cōseruabitur p
exiccātia: eo q oz sic cū medicina incarnatiua cōseruare
cōplexionē naturalez membri: vt etiā destruat morbum:
hec aūt sit p ficciora q̄s sit siccitas mēbri nālis. Ex dictis g
manifestū est q oē vulnus indiget medicinis exiccātib°.
et etiā q̄sto mēbrū vulneratū fuerit siccius tāto indiget
siccioribus medicinis. q̄sto aūt fuerit humidi° tāto indiget
minus siccis: vt. s. sit mēsura q̄litatis medicine equalis cō
plexioni mēbri z paulo aucta in siccitate. ppter id qđ di-
ctū est. ¶ Tūc rndū ad id qđ arguit: qz dicis tu videtur ḋ
falsum dicat Gal. cū dicit ḋ cōplio sana cōseruatur p me
diocriter exiccātia: qz oīs cōseruatio fit a silī z. Dōm ḋ
medicina cōseruās est duplex: quedā est cōseruās pure:
et ista bñ debet esse oīno silis ut ḋ fit in eodē gradu i cō-
plexione cū cōplone corpis. Et ista medicina cōseruans
debet corpi sano. Alia é medicina cōseruās q est cū h vel
pseruās vel curās: Et talis medicina cōseruās debet eti-
am esse silis cōplōi mēbri: sed nō in eodē gradu: immo
debet esse tm augmētata vel diminuta vt destruat lapsuz
vel resistat ne cadat in lapsuz. Cū g in vulnere fit lapsus
ad humiditatē: z sit etiā suba mēbri parata plus labi i eo
dem. Debet g talis medicina administrari vt in ea sit sic-
citas cōseruās siccitatē nālē mēbri: z vltra hoc etiā vt ex-
ceet hūiditatē vulneris: hoc aūt facit medicina excedēs
siccitatē naturalē mēbri: vt dictū est. ¶ Ad aliud arguitū tu dicis ḋ tūc potiº deberet dici ḋ cōplo egra curabit
et nō cōplo sana cōseruabitur. Dōm est vt dictu est ḋ in
vulnere z est cōseruatio z curatio. nā est ibi cōseruatio ex
pte cōplonis nālis mēbri: qz in oīni corpe egro q̄stūcūq;
sit eger donec viuit est ibi cōplo nālis quā oz conseruari.
Est aūt ibi curatio ex pte lapsus. Respiciēdo g ad cōplo
nem nālē mēbri dixit Gal. ḋ cōplo sana cōseruabitur: z
respiciēdo cū hoc lapsum q est ibi dixit ḋ debet pseruari
p mediocriter exiccātia: nō aūt p silia: vt dictū est. ¶ Sz
qz dictū est ḋ medicine incarnatiue debēt esse exiccātes
et excedere siccitatē nālē mēbri. Posset esse dubitatio vl
terius in quo gradu debēt esse deficcatiue: z q̄stū debeāt
excedere siccitatē nālē mēbri. sed hoc potius spectat ad
sequēs capm in quo determinat de cōplone ista² medi
cina²: ideo hoc vsq; illic reseruetur. ¶ Deinde cū dicit:

¶ Et si fuerit ita magna vt ne cōcurrant extremitates eius: qm̄ sūt rotūde lōgate aut diuerse figure: aut iā destructa est ex ea caro pauca nō plima: tūc ei° cura est sutura: z phibitio aggregatiōis hūiditatis in ea cū administratiōe exiccātiū repercussiuo² et administratione subtilianti-um que dicemus.

¶ In pte ista Aui. posūq; posuit curā vulneris qđ est sectio
plana recta: ponit hic Aui. curā vulneris qđ est rotundū
vel laterale. Et est intelligēdū ḋ cura ist° nō diuersifica
tur a cura pdicti in aliqua pdicta² q̄ntuor intentionū: qa
oēs ille intētiones regūtur etiā hic. sed diuersificaī in hoc
qz ibi sufficit ligatura ad cōiūctionē labio² z cōseruatio.
nē ipso² cōiūcto²: qz labia sunt pax semota: hic aūt indi
gemus sutura: qz labia sūt magis distāta. Ite² etiā i isto
vulnere indigem° magis phibere fluxū hūo² z apa cuz
medicinis z minutiōe z dieta q̄s in pdicto: qz id est maius
vulnus q̄s pdictū: vñ citius pūt supuenire ei ista accītia.
Dicit ergo Aui. z si fuerit magna. s. sectio: ita ne cōcurrāt
extremitates ei°. i. ita vt nō appropinquēt sibi mutuē par
tes vulneris: q̄m sunt rotūde alōgate aut diuerse figure.
Ex hoc qđ hic dicit Aui. appet hic qđ dixi pus. s. q Aui.
intelligit hoc vulnus esse rotūde figure vel lateralis fm
maiorē et minorē distātā labio² adinuicē. aut supple est
tale vulnus q ex eo iā destructa ē caro pauca nō plima.
Dicit aūt signāter Aui. caro pauca nō plima. qz si ex vul-
nere eleuef caro alicui° q̄ntitatis tūc nō ampli° curatur
vt vulnus simplex. s. suēdo vel cōiungēdo labia: imo cu-
ratur vt vuln° qđ est cū diminutiōe carnis. Sed si ex vul
nere nō eleuef caro de qua fit curādū tūc nō ppter ḣ im
pedit curā ipius simplicis q̄ est p ligaturā z strictura²tūc
cura ei° est sutura: qz nō sufficeret ad cōiungēdū labia et
tenēdū ipsa cōiuncta solū ligatura ppter distātā labio²
sed oz vlteri° suere. z nō solū oz aliqū suere labia z cōiun
gere ea cū filo: sed etiā q̄nq; oz dimittere in sutura acus
inuolutas cū filo: z hoc esset qñ ptes vulneris essent val-
de remote. ¶ Intellige aūt hic q sutura q fit in vulnere
debet esse superficialis z pfunda fm pfunditatē vulneris:
qz si vuln° sit pfundū debet esse plus pfunda: si aūt super-
ficiale debet esse magis superficialis. Ite² etiā debet esse nō
multū fortis nec multū debilis: qz si multū fortis fuerit et
stricta dolorē generabit z calidū apa. si aūt sit debilis nō
bene ptes vulneris ꝓiungūtur. debet g inter hec fieri me-
diocriter. Silr oz vt sutura fiat ex filo de serico nō torto:
qz filū tortū z chordosum adiuuat ad disrūpēdū z scindē
dū. silr etiā filū nō debet esse nimis molle: qz abscinderet
ante pfectā iūctionē. oz g esse filū lene cū quadā duritie: ḣ
aūt ē filū de serico nō tortū. silr etiā mēsura spacij q̄ fit int
duo pūcta debēt esse equalia: qz nō multū ampla: qz am-
plitudo pūcto² nō bñ tenet. nec etiā oz esse multū spissa:
qz spissitudo pūcto² adiuuat ad disrūpendū. z phibitio
aggregatiōis hūiditatis in ea cū administratiōe exiccātiū
repcussiua² sicut redoleon inūctū in circuitu z empla fa
cta ex arnaglossa z ro. z hmōi. cū istis enī phibef fluxus
hūo² ad locū. z p pōs etiā phibef apa qđ est cā impediēs
curatiōnē vulneri. Et administratōe subtiliatiū q̄ dicem°. s.
diete tenuis z somie vsq; ad tps aliqđ. s. donec sum° secu
ri de apate caō q nō accidat. ¶ Et intellige q Aui. i cu
ratiōe ist° vulneris repetit solū duas intētiones de pdicti
ais aūt duas nō repetit: z cā fuit: qz cura istius nō differt
aliq̄ mō a cura pdicta in duab° vltimis intētiōib°. s. in phi
bere ne aliqđ cadat inter labia vulneris z seruare cōplo
nē mēbri: sed dr̄ a cura pdicti qdā mō in duab° pmis intē
tiōib°. s. in ꝓiūgere labia z cōseruare ea ꝓiūcta: qz hic in
digem° sutura: ibi aūt nō. Ite² etiā magis idigem° ḣ phi
bere fluxū hūo² q̄s i pdcō. z iō qz cura istius dr̄ a cura pdi
cta i duab° pmis intētiōib°: iō hic posuit illas intētiones ostē

dendo quomodo fiant in hoc vulnere. alias autem duas intentiones non posuit: quia eodē modo fit hic z ibi.

¶ Deinde cum dicit:

¶ Et si fuerit pfunda: tunc strictura etiā facit eā adherere multotiēs: z nō est necesse detegere eā si est possibile illud.

¶ In pte ista Aui. ponit curā vulneris pfundi z dicit esse profundū: non ppter hoc q caro dicat ablata inde: sed dicit pfundū: qz habet suū fundū absconsum z latentem in mēbro: vñ ppie tale vulnus appellat cauernosum z latens in mēbro. Et diuidit ista pars in partes quatuor. In prima pte Aui. ostendit q id vulnus aliquādo curat sicut pdicta vulnera. s. cū ligatura z strictura z alijs cum quibus curat vulnus simplex. In secūda pte: qz id vulnus aliqñ nō pōt curari vt vulnus simplex: sed deuenit ad vlcus: Aui. oñdit qñ h̄ fit z oñdit etiā quō tūc debet curari vt vlcus. In tertia pte: qz ligatura diuerso mō fit in vulneribus z vlceribus ostendit Aui. quō debet fieri ligatura in eo qñ curatur vt vulnus simplex: z quō qñ curat vt vlcus: z ostēdit etiā cū hoc ibi Aui. quot de causis fit ligatura in vlneribus z vlceribus. In quarta pte: qz id vulnus qñ iam factū est vlcus aliquādo indiget ad hoc vt curet z discooperiat z secet vsq; ad pfundum: aliqñ aūt nō indiget: sed sufficit sibi id orificiū qō habet: z ostendit qñ h̄ debet fieri z qñ nō. scōa ibi. (Et id qñ nō cōfert.) tertia ibi (Et dixit sapiens q vulnus.) quarta ibi. (Inquit z sufficit zc.) Dicit ergo primo. Et si fuerit. s. sectio pfunda. i. latens z absconsa in mēbro: tunc strictura etiā. s. q fit p ligaturam z futurā facit eā adherere multotiēs. i. incarnare z solidare sicut fit in pdictis vulneribus. Et intellige cū hoc obseruando alias intentiones requisitas in vulnere simplici q dicte sunt prius. s. conseruare labia cōiuncta z phibitio aggregationis humiditatis extranee z phibere q aliqua rerū extranearū nō ingrediat labia vulneris: z cōseruare etiā complexionē mēbri. Dicit aūt Auicē. multotiēs qz aliquādo tale vulnus per ligaturā z futurā nō adheret: imo deuenit ad hoc vt fiat vlcus: sicut Auic. dicet statim post. Et nō est necesse detegere eā si possibile est id: Illud verbū pōt exponi duob⁹ modis. vno mō sic. i. q nō est necesse dissoluere ligamē z discooperire vulnus a ligatura z a sutura per quas labia vulneris tenent pūcta vsq; ad multos dies donec facta sit pfecta incarnatio labiorū: in quolibet. n. vulnere cō curat vt simplex oz tantū labia stare cōiuncta donec facta sit incarnatio anteq; dissoluat ligatura z sutura vulneris si possibile est: id aūt addit hic Aui. qz aliquādo oz detegere z discooperire vulnus a ligatura: ppter causas quas postea dicet Aui. z tunc non amplius curatur vt vulnus simplex: imo oz curare ipm vt vlcus fm q postea dicet Aui. Alio modo potest exponi hoc quod dicit. Et non est necesse detegere eam si possibile est id: hoc est q quando accidit talis sectio pfunda in mēbro nō est necesse eam detegere. i. eā discooperire cū sectione fm q postea Aui. docet in quodā caplo de pforatiōe vulnerū: qñ oz vt discooperiantur: imo debemus facere eā adherere z incarnare cū strictura z ligatura sicut fit in alijs vulneribus simplicibus si possibile est illud: addit aūt hoc: qz qñq; nō est possibile vt adhereat cuz ligatura z sutura: imo oz talē cauernam discooperire cum sectione aliqñ secando totā cauernam: aliqñ aūt solum faciendo vnū orificiū: vnde possit exire fluxus saniei fm q dicet post Auic. Qñ aūt hoc nō est possibile. s. q adhereat talis sectio cū ligatura: s̄ oz eā detegere: Aui. dicet in pte sequēti. Deinde cum dicit:

¶ Et illud est qñ nō cōfert strictura cum ligatura firmās eā: z fortasse necessariuz est detegere eā: sicut ostendā z ppie vbi nō cadit strictura bona sup radicē pfundi: quare effundūtur ad ipm materie ppter debilitatē eius z dolorē qui necessarius est: z propter dispositiones quas dicam in capitulo vlcerum.

¶ In ista parte Aui. qz dictū est mō q nō est necesse detegere talē sectionē si pōt esse: ostēdit qñ necesse est detegere eā: z non pōt curari vt vulnus simplex: sed necesse est ipm curari vt vlcus. z dicit. Et id est. s. nō pōt esse qn detegatur: vt qz necesse est tale vulnus detegere: z oz talē dissoluere ligaturā z futurā qñ ñ ꝓfert strictura cū ligatura firmās eā. i. qñ ligatura nō facit eā adherere: tūc necessariū est eā detegere: vt sanies q aggregat in cōcauo respiraculū habeat. Et fortasse est necessariū eam detegere sicut ostendā: quasi velit dicere Aui. q nō solū sufficit aliqñ eā detegere dissoluēdo ligaturā z futurā: s̄ aliqñ oz nos detegere eā cū sectione. i. discoopire eā sicut ostendā. s. in caplo de pforatiōe vulnerū z alioz cū oz vt discoopiant Et ppie vbi nō cadit strictura bona sup radicē pfundi: hoc est q tunc ppie debet fieri detectio vulneris z discooperio ipsius qñ nō fit adherētia z icarnatio in pfunditate: imo remanet ibi cōcauitas: q̄re. s. ppter talē ꝓcauitatem q remanet in pfunditate effundunt māe ppter debilitatē ipsius z dolorē qui est necessarius: qz ad oñe vulnus ꝓcauū attrahit hūiditas ppter debilitatē mēbri: que quidē debilitas causat ibi ex solutiōe ꝓtinui ex malis humoribus ibi defluēnibus ad vulnus: z attrahunt etiā ibi superfluitates ppter alias dispōnes quas dicā in caplo vlcerū. i. in tractatu de vlceribus Auic. dicet oēs dispōnes q ꝓsequūtur vlcera ppter quas dispositiōes attrahunt māe ad vlcera z impedit ꝓsolidatio eoz fm q apparebit in illo tractatu qñ ipm exponemus. Sic ergo appet ex dicto. q qñ nō fit bona adherētia z bona icarnatio in pfunditate vulneris: tūc ꝓcurrūt māe z hūiditates ad vulnus: q quidē ꝓuertunt in saniē vel in virus: iste aūt superfluitates necesse est vt respiraculū habeāt q̄tenus ad exteriora fluāt: aliter aūt totū mēbrū putrefaceret: ergo tūc necesse est maxime vulnus detegere z discoopire qñ nō fit bona strictura apud radicē pfundi: vt sanies z alie superfluitates ibi aggregate ad exteriora pfluant: z si orificiū vulneris est apertū ad hoc vt inde ꝓueniēter superfluitates possint exire sufficit id orificiū: z nō oz amplius secare vulnus. Si aūt nō est apertū: vt qz pfundū sit inferius z id supius nec possit aptari: tunc necesse est secare vulnus vel in parte vel in toto fm q dicet postea.

¶ Et si est necessariū vt detegatur nō erit excusatio qn ponatur cottum z qō currit cursu eius sup eius orificiū exiccās ipm ppie vbi strictura nō cadit sup radicē sicut diximus: aut est eius ꝑparatio talis q nō est possibile materiā malā effundi ab ea: aut est in ea os aut cōcauata ē z facta ē fistula z sit in ea hūiditas mala valde: z ē tūc in iudicio vlcerū nō vulnerū.

¶ Hic Aui. ostēso qñ neciuz ē vt tale vulnus detegat: oñdit quō est ipm curādū post talē decoctionē vt oñdat q non amplius curat vt vulnus simplex: imo curat vt vlcus: z cū h̄ etiā repetit cām pdictā: q̄re neciuz ē vt detegat vulnus ad iūgēdo illi cāe q̄sdā alias cās. Dicē g. Et si neciuz ē vt detegat. z itellige q̄cūq; mō detegat siue cū sectione sine sine sectiōe nō est excusatio qn cottū ponat z q currit cursu eius. s. alia corpuscula exiccātia q̄ fiunt de stupa vel de

petia linea sup eꝰ orificiū.i.inter eꝰ orificiū ponēdo ipꝫ in medio iter labia vulneris siccās ipm:qz illa corpuscula ponunf in vlcere vt recipiát in se saniē z supfluitates vlceris: vñ rône huius exiccát vlcus:z cū ꝫ ét tenēt orificiū aptū.vñ pōt libere sanies expurgari:necessariū autē erit ponere talia corpuscula in ipo:qz qñ tale vulnus est detectū:tūc nō amplꝰ curaf vt vulnꝰ ſz vt vlcꝰ.In curando aūt vlcera ponumꝰ cotū vel aliud corpusculū in orificijs ipoꝝ:z ió silr ét facimꝰ hic.Et Aui.repetit cām dictā: q̄re necessariū est vt vulnus detegaf:z cū hoc adiungit quasdā alias dicēs.Et ꝓprie vbi strictura nō cadit sup radicē suā:vt diximus supple est necessariū vt vulnus detegaf z cū hoc adūgit q̄sdā alias dicēs:z ꝓprie vbi strictura nō cadit sup radicē suā:vt diximus supple est necessariū vt detegaf:aut est eius ꝓparatio talis q̄ nō est possibile materiā malā effundi ab ea:z hoc est sicut si orificiū sit supius z fundū inferius:z tūc est necessariū vt detegatur cū sectiōe vel in pte vel in toto:aut est in ea os.s.q̄ indiget extractione:tūc eñ necessariū est etiam vt detegaf ita vt os possit inde bene extrahi:aut iam cōcauata est z facta est fistula z fit in ea humiditas mala valde:z tūc oꝫ vt detegatur vulnus cū sectiōe vsq; ad ꝓfundū nisi aliud impediat vt vene vel nerui vel artarie. ¶Consequēter aūt Aui.oñdit vlr quō est curandū tale vulnꝰ q̄re oꝫ ipm detegere ꝓpter cās ꝑdictas dicēs.Et est tūc.s. tale vulnꝰ qñ est sic detectū in iudicio vlcerū z nō vulnez:q̄ tūc supple oꝫ accipe curā ipsius ex tractatu de vlceribus z nō ponaf amplius cura istius sub isto capl'o.Deinde cū dic:

¶Et dixit sapiens q̄ vulnus nō indiget nisi ligatura aggregāte labia': q̄ñ queriē adherētia z incarnatio: verū si fuerit necessariū vt nascatur in ea caro tunc nō est in eo necessarium illud:sed est necessaria aliq̄ ligatura cum quā effundaf sozdities ex orificio eius:z aliq̄ ligatura sit tali mēsura qua retineat medicamē desup.

¶In parte ista Aui.qz ligatura diuersō mō fit in vulneribus z vlceribꝰ cū dictū sit ꝑus q̄ id vulnꝰ ꝓfundū aliq̄ pōt curari vt simplex vulnus:aliq̄ aūt oꝫ curari ipsum vt vlcus:ió hic Aui.ostēdit quō debet fieri ligatura in eo q̄ curaf vt vlcus:z volēdo hoc ostendere Aui.oñdit q̄t de causis ligatura fit in vulneribꝰ z vlceribꝰ.Dicit ergo.Et dixit sapiēs.i.Gal.in libro de igenio sani. q̄ vulnus nō indiget nisi ligatura z ē.z p hoc Aui.ponit vnā cām z vnā vtilitatē ꝓpter quā ligatura fit i vulneribꝰ:nā aliq̄ ligatura fit in vulneribꝰ cā aggregādi labia vulneris: z hec ligatura oꝫ vt apud orificiū vulneris sit decēter stricta z cōplicata vt bona fiat expressio sanguis supflui z humiditatū ālarꝫ a vulnere versus alias ptes: quāto aūt a vulnere talis ligatura magis elongaf tanto magis relaxef:z hec ligatura non cōpetit nisi in vulneribꝰ in quibus q̄rif adherētia z incarnatio:in alijs aūt non cōpetit. Et ió subdit:vez si fuerit necessariū vt nascaf in ea caro: vt qz in vulnere ab ipo principio fit facta diminutio sube vel vulnus ꝙuertif ad saniē z fiat vlcus:tūc nō est necessariū illō.i.illa ligatura.Sz est aliq̄ necessaria ligatura cuz q̄ effundaf sozdities vulneris ex orificio eius.In ꝑ Auic. tāgit modū aliū ligature q fit in vlceribꝰ z vulneribꝰ:nā aliq̄ ligatura fit in vulneribꝰ z vlceribꝰ ad expssionē saniei.nā cū sanies fit impedimētū generatiōis carnis z in quibusdā vlceribus aggregef sanies z virus sicut est in vlceribus ꝓfundis:z ió oꝫ vt in talibꝰ fiat ligatura cuz qua effundaf sozdities z virus ex orificio eius:hec aūt ligatura fit ꝙrario mō predicte. Nā talis ligatura oꝫ esse stricta apud ꝓfundū aut apō radicē vlceris: mollis aūt apō eius orificiū vt ex vehemētia ꝙstrictiōis ipsius apud ꝓfūditatē vulneris z ex relaxatiōe in orificio virus z sanies ad exteriora ꝓfluāt:z hec ligatura nō fit nisi in vulneribꝰ z vlceribus ꝓfundis in quibus timef ne virus z sanies in inferiori parte aggregent. ¶Et aliq̄ ligatura talis mensura qua retineat medicamē desup. In hoc Aui.tāgit tria cām z modū p quē ligatura fit in vlceribꝰ.Nam aliq̄ fit ligatura in vlceribꝰ solū vt retineat pulullos z medicinā vsq; ad tēpus mutationis sup vlcus:z talis ligatura oꝫ vt intantuꝫ stringaf vt retineat z cōseruet pulullos z medicinā vsq; ad tempus mutatiōis: z hec ligatura est q̄ fit maxime in vlceribus manifestis in quibus non sunt caue rne z ablcōsiōes vbi possint sanies z hūiditates extranee aggregari. ¶Sic ergo habemꝰ ex dictis Aui.q̄ ligatura fit in vulneribꝰ z vlceribꝰ ꝑm tres intēciones z ꝑm tres modos:nā aliq̄ fit ad incarnandū labia vulneris: aliquādo aūt fit ad expressionē saniei:aliq̄ aūt fit solum ad retinendum medicamina z pulullos super vulnus. ¶Et ex hoc vlterius apparet qualis ligatura fit in ꝑdicto vulnere.s.ꝓfundo:qz quādo curamus ipm vt vulnꝰ simplex tunc cōpetit in eo ligatura que est ad incarnandū labia vulneris:quādo aūt curatur vlcus tunc aliquādo competit ligatura in eo que est ad expressionē saniei, vt quando remanet sic in sua ꝓfunditate. Aliquādo aūt cōpetit in eo solum ligatura que est ad retinendū medicamina z pulullos:vt quādo detegif id vulnus cum sectione vsq; ad suū ꝓfundū.Deinde cum dicit:

¶Jngt:z sufficit vt sit orificio vulner] locus:ex quo effundaf sozdities semp per naturā:aut ita vt cadat pfozatio illic:aut vt tu figures ipm cū illa figura. Ego eñ iam sanaui vulnus magnū cuius ꝓfundum erat vbi est genu z ipsius orificium in coxa ꝓter q̄ fecerim ei orificium aliud inferius apud genu. Sed ꝑparaui coxā tali ꝑparatione q̄ ꝓfundum fuit superiꝰ z orificiū inferius:quare sanatū est absq; pfozatione in inferiori parte. Et similiter q̄ñq; suspēdūtur brachiū z palma z alia taliter q̄ orificiū semper est inferius:hic est ergo sermo eius.

¶In parte ista Auicēna quia vulnus profundum quo ad factum est vlcus z curatur vt vlcus indiget ad hoc vt curetur aliquando vt discoopiatur cum sectione vel in toto vel in parte.Aliquādo autem non est necesse vt secetur: sed sufficit sibi orificium q̄ habet:ideo hic Aui.ostendit q̄ñ tale vulnus debet secari z quando nō indiget sectiōe. Et duo facit.Primo ponit circa hoc id q̄ dixit Galie.secundo addit quiddā ad dicta Gali.secunda ibi.(Et dico q̄ fortasse.)In parte ista Auic.intendit dicere q̄ Galē. dicit q̄ in istis vlceribus ꝓfundis orificium debet esse sic situatum vt sanies ex ipso per seipsam effundaf:hoc aūt est si sit orificium in parte inferiori z fundum sit in parte superiori.Si ergo orificiū in vulnere sit in inferiori loco: tunc sufficit illud orificium.Si aūt sit in superiori z fundum in inferiori:tunc vel debet fieri aliud orificiū in parte inferiori vt sanies habeat fluxum ad declinatoza:vel sic membrū debet situari q̄ orificium q̄ erat supius fiat inferius si id membrū sic pōt situari sicut est crus z manus z pedes z huiusmodi. Jsta eñ mēbra sic possunt situari vt orificium q̄ est aliquādo in parte superiori fiat in pte inferiori:z sufficit hoc orificiū preter q̄ fiat ibi aliud orifi

ēium. Et circa hoc inducit quoddā exemplū Gal. cū dicit. Ego enim. s. Galien⁹ sanaui vulnus magnū ⁊c. ⁊ ptz quod dicit. Deinde cum dicit:

¶ Et dico q̄ forsitasse ibi cadet vulnus vbi tibi erit necessarium incidere complete ⁊ secare membrum.

¶ Galie. dicit. Et dico q̄ forsitasse cadit vulnus supple in membro vbi tibi erit necessariū incidere complete ⁊ secare membrū: quasi vult dicere Auicē. q̄ aliq̄n potest cadere vulnus in tali mēbro q̄ nō possumus ipsum situare sic q̄ orificium fiat decliue: nec etiam sufficit facere aliud orificium in alia parte: sed oportet totam concauitatē secare vsq; ad pfundum: ⁊ hoc vt ibi santes nō moretur maxime si sit in loco carnoso ⁊ non neruoso vbi non timemus propter sectionem de neruis Deinde cum dicit:

¶ Cum autem ex vulnere abscinditur caro plurima: tunc necessaria sunt ea q̄ carnem nasci faciunt ⁊ non sufficit illud qō exiccat ⁊ prohibet. Et forsitasse nocet exiccatiuū ⁊ prohibitiuū ex parte qō repellit materiam ex qua nascitur.

¶ In parte ista Aui. postq̄ posuit curā vulnerū que sunt absq; depditione sube de qua sit curandū que quidē curantur vt vulnera simplicia: hic Aui. ponit curaz vulnerū q̄ sunt cū depditōe sube q̄ gdē vulnera sunt cōpōsita: nā i eis ē duplex morb⁹. s. cōis morb⁹ puta solutio ptinui ⁊ morb⁹ officialis: puta diminutio sube q̄ est morbus in q̄ntate: ⁊ iō curāt alio mō q̄ dicta. ¶ Et diuidit ps ista in partes tres. In p̄ma parte ponit curā vulnerū q̄ sunt cū diminutiōe sube puta carnis: q̄ quidē vulnera vocantur a Gal. 3⁰ de igenio sanitatis vulnera ꝓcaua. In scōa parte oñdit q̄ q̄n ꝓcauitas cōponit sic cū vulnere q̄ impossibilis est intētio curatiōis ꝓcauitatis pfecte. In tertia parte q̄ in vulneribus cōcauis nō solū depdit caro sed cutis ēt: ⁊ sicut diminutio carnis idiget faciētibus nasci carnē: sic ⁊ diminutio cutis idiget faciētibus nasci cutē: ⁊ cōparat Auic. id qō facit nasci carnē ad id qō generat cutē. scōa ibi. (Et q̄nq; est pfunditas.) tertia ibi. (Et q̄nq; est id qō facit nasci carnē.) Dicit ergo p̄mo. Luz ex vulnere abscidit caro plurima: dicit plurima signāter: q̄ si abscideret pauca de qua nō esset curandū: tūc nō diuersificaret cura ipsius a cura vulneris simplicis: vt dictū est ꝑus Et nō sufficit id qō deficcat ⁊ phibet. s. ad generandū carnē sicut sufficiebat ad incarnādū labia vulneris: nō autē itelligas hoc verbū: ⁊ nō sufficit id ⁊c. vt nō sufficiat: q̄ oportebat ipm esse magis exiccatiuū: q̄ hoc nō esset vez eo q̄ medicina generatiua carnis dz esse minus exiccatiua medicina icarnatiua ꝑm q̄ postea dicet in sequēti capitulo. ⁊ nō itelligas qñ dicit: Et nō sufficit. i. nō confert q̄ nō dz ipm sic esse exiccatiuū ⁊ phibitiuū in gñatione carnis: sīc in incarnatiōe labioꝝ: ⁊ hoc est qō subdit Aui.

¶ Et forsitasse nocet exiccatiuū ⁊ phibitiuū ⁊c. Cuius autē cōplexiōis debeat esse medicia gñatiua carnis dicet ad plenū in sequēti caplo. ¶ Tu autem suppleas vltra dicta Aui. q̄ carne regenerata in vulnere ꝓcauo supuenit nobis alia curatiōis itentio. s. coopire carnē talē cute qō qdē fit cū cicatriçātib⁹. q̄ autē sint illa in sequētib⁹ inuenit: in vulneribus. n. ꝓcauis nō solū depdit caro: sz ēt cutis. Sīc autē caro idiget generātib⁹ carnē: ita ⁊ cutis idiget faciētibus nasci cutē. ¶ Et vlteri⁹ itellige q̄ vulnus aliq̄n cōponit cū depditiōe carnis ⁊ cutis sicut sunt vulnera ꝓcaua: aliq̄n autē cōponit solū cū depditiōe cutis. Et q̄n cōponit cū depditōe carnis ⁊ cutis idiget: tūc generātibus carnē ⁊ cicatriçātib⁹: q̄n autē cōponit solū cū depditiōe cutis: tūc solū idiget cicatriçātibus: ⁊ hec oia verba plane innuunt ⁊ declarantur a Gal. secunda particula de ingenio sanitatis. Deinde cum dicit:

¶ Et q̄nq; est pfunditas ⁊ diminutio ossium taliter q̄ nō ē pōse vt nascat cōplete: q̄re remanet pfūdū sicut q̄nq; accidit vt nascat pl⁹ q̄z sit necē: q̄re ē caro addita. Et oz vt cibet eger q̄ vult vt nascat caro i vulnē suo cibo laudabili boni chimi

¶ In pte ista Auic. oñdit q̄ aliq̄n cōponitur cōcauitas sic cū vulnere q̄ impossibile est intētio curatiōis ⁊ ꝓcauitatis pfecte: ⁊ cū hoc ēt oñdit quēdā altū morbū in q̄ntate q̄ pōt cū vulnere cōponi. Dicit ḡ. Et q̄nq; est pfunditas ⁊ diminutio ossiū taliter. i. ⁊ q̄nq; ē ꝓcauitas in vulnere talr sicut q̄n est in vulnere nō solū ex diminutiōe carnis: sz ēt ex diminutiōe ossis: q̄ nō est pōse vt nascat cōplete. i. vt repleatur cōplete talis ꝓcauitatis: q̄re remanet pfundū. i. q̄re remanet ibi cicatrix ꝓcaua. ¶ Cā autē q̄re nō est pōse vt pfecte repleat talis ꝓcauitas vulneris vñ remanet cicatrix ꝓcaua: nō est ex diminutiōe carnis: sz ex diminutiōe ossis. nā q̄n pars ossis est absciſa nō amplius restaurat ꝑm vtam ꝑme intētionis: vt dicit Gal. in tegni. ⁊ hoc ē qō dicit Hypo. in affozismo quodā sexte ptcule. Vulnera q̄cūq; annua fuerint necesse ē os emitti ⁊ cicatrices ꝓcauas fieri. Nā vt dicē Gal. in cōmēto eiusdē affo. post sanata vulnera q̄ntū os exierit tāta ꝓcauitas remanebit. Cām autez dre q̄re os absciſſum restaurari nō pōt nō spectat ad ꝑsens negociū: sz hoc in libris vlibas dz ingri. ¶ Sicut accidit q̄nq;. Hic Aui. oñdit id qō dixit ēe pōse p qōdā sīle: ⁊ dixit sīc accidit q̄nq; vt nascat. i. vt repleat ꝓcauitas vulneris ex carne plus q̄z sit necesse: q̄re est caro addita. i. q̄re superexcrescit ⁊ addit ibi caro vltra terminū naturalez. ⁊ p ꝑs remanet ibi cicatrix alta non eq̄lis. Sic ḡ supplesīr pōse est id qō dictū est. s. q̄ q̄nq; accidit vt nō possit cōcauitas vulneris pfecte repleri: ⁊ p ꝑs remanet ibi cicatrix ꝓcaua ⁊ pfunda. ¶ Intellige autē id qō dicit h quodā mō ē sīle pdicto ⁊ quodāmō dissīle. Est sīle q̄ntū ad pōse vtrūq; euenire: q̄ sicut est pōse q̄ aliq̄n repleat ꝓcauitas ex carne plus q̄z sit necesse: ⁊ p ꝑs ēt remanet ibi cicatrix addita: ita ēt est pōse vt aliq̄n nō pfecte possit concauitas vulneris repleri ex carne ⁊ p ꝑs ēt remanet ibi cicatrix cōcaua ⁊ pfunda. ¶ Est autē dissimile q̄ntū ad pōse vtrūq; curari: nā q̄n accidit vt repleatur ꝓcauitas vulneris ex carne plus q̄z sit necesse vñ fit cicatrix addita pōt id pctm semp curari cū corrosiuis ⁊ diminutiuis carnis supflue sicē de se manifestū est: sed ꝓcauitas q̄nq; componitur sic cū vulnere q̄ impōse est eā repleri pfecte: vñ non pōt alr fieri q̄n nō remaneat cicatrix cōcaua sicut q̄n est ibi diminutio ossium ꝑm q̄ dictū est. ¶ Ulterius autē intellige q̄ ex dictis h ⁊ ex pdictis pōt colligi q̄ duplex morb⁹ in q̄ntate pōt cōponi cū vulnere. Unus morbus est in augmēto q̄ntatis sicut q̄n est supflua caro in vulnere. Alius morbus est in diminutiōe q̄ntatis sube mēbri: ⁊ iste pōt esse duplex: q̄ q̄nq; cōponitur cū vulnere diminutio carnis ⁊ cutis sicut accidit in vulneribus ꝓcauis: q̄nq; autē est i eo solū diminutio cutis. ¶ Et vlterius ēt itellige q̄ sicut diminutio carnis ⁊ cutis q̄ cōponit cū vulnere indiget generātibus ⁊ cicatriçātibus: ita p oppositū augmētū q̄ntatis nimie carnis q̄ cōponit cū vulnere indiget corrodētibus ⁊ diminuētib⁹ carnē. q̄ autē sint corrodētia ⁊ dimnuentia carnē dicem postea. ¶ Sed est vlterius aduertendū q̄ medicie aliter opant in gñatione carnis ⁊ cicatriçatione ⁊ aliter operantur in diminutione ⁊ corrosione carnis. Nā in gñatione ⁊ cōsolidatiōe nā opat vt ꝑncipale agens: medicie autē vt coadiuuātes: q̄ nihil agunt in hoc: nisi q̄ remouēt impedmēta nāe ipediētia ipsam generare vel solidare: sz in corrosione carnis ⁊ diminutio,

nē medicīe opanf ibi: vt principalia agētia: nā aūt vel nihil vel paūm ibi opatur: ꝛ hoc est qō dicit Gal. in tertia pticula de ingen. sanī. Mā carnē creare ꝛ cōsolidare cū actione nāe fiūt: medicīe. n. in huiusmodi nihil agūt nisi ea q̄ nām impediūt repellunt: amputare vo carnē ꝛ incidere supfluā carnē nō fiunt cū actōe nāe: sz cū medicinis sotiter deficcātib⁹ ꝛc. ¶Et 03. Hic Aui. addit quoddā q̄stū ad regimē p dietā qō debet obseruari in generatōe carnis dicēs. Et 03 vt cibef eger ꝛc. Et cā hui⁹ qō dicit Aui. est: q: mā gīationis carnis est bonus sanguis tempatus in quātitate ꝛ qualitate: materia aūt boni sanguinis ꝛ cuiusq; alterius boni chimi est cibus bonus: ergo etiā op3 vt talis cibef cibo laudabili q in vulnere suo indiget regeratione carnis. Deinde cum dicit.

¶Et qñq; ē illud qō facit nasci ita q̄ possibile est ei vt faciat nasci carnē: cutez vo nō facit nasci cū iam abscisa est totaliter: īmo nō facit nasci loco eius nisi carnē durā supra quā nō nascit pilus: verū aūt rami mltotiēs eminēt ꝛ nascūt sicut caro.

¶Hic Aui. q: in vulneribus cōcauis non solū depdit caro: sz ēt cutis sm q̄ dictū est pus: ꝛ sicut idiget diminutio carnis medicis facientib⁹ nasci carnē: ita diminutio cutis idiget facientib⁹ nasci cutē: qualia sunt cicatriçatiua: tō b Aui. cōparat id qō facit nasci carnē ad id qō facit nasci cutē. ꝛ cū hoc etiā ītromiscet de nascētia pduciōis subē venarū. Dicit q̄. Et qñq; est id qō facit nasci carnez: ita q̄ posse est ei vt faciat nasci carnē. s. simile pozi depdite: sz supple id qō facit nasci cutē qō vocat cicatriçatiuū nō facit nasci cutē cū iam abscisa est totaliter. s. simile pozi: ita q̄ sit vecutis: sicut illa q̄ est depdita. Et hoc est: q: cutis est de membris duris q̄ depdita nō regenerat sm pmā intentionē: sz regenerat solū sm secundā intentionē: q: generat solum aliqd loco illoz ꝛ nō vere est illa. Et b est qō subdit Aui. īmo nō facit nasci loco eius. s. cutis depdite nisi carnē durā sup quā nō orit pilus. Causa aūt q̄re non nascit pilus sup carnē duram talis est: q: talis caro que renascitur ibi loco cutis depdite est spissa. Cūi nō est pozosa sicut cutis q̄ primo erat ibi ꝛ ideo nō est ibi via vñ possit egredi pilus cum non fit pozosa sicut erat in cute pmo deperdita.

¶Sic ergo apparet ex dictis q̄ differt faciens nasci carnē ab eo qō facit nasci cutē in hoc: q: id qō facit nasci carnez facit nasci carnē verā ꝛ silem pozi depdite. Illud vo qō facit nasci cutē nō facit nasci veram cutem: sed solum aliqd loco illius qō non est vere cutis.

Sed aliquis dubitaret de eo qō dicit b Auic. Et qñq; ē id qō facit nasci carnē: ita q̄ posse est ꝛc. q: nōne sp illud qō facit nasci carnē restaurat ipsam vere manifestū est qō sic: q̄re dixit Aui. qñq. ¶Possumus dicere vno modo q̄ iste est qdā modus loquēdi: sicut etiā nos dicim⁹ sponsules dozi: nō q: sint in alio q̄ in dorso. Sicr hic qñ Aui. dicit qñq; nō vult p b q̄ aliqñ faciēs nasci carnē nō faciat nasci carnē verā: sed est quidā modus loquēdi. ¶Vel possumus dicere q̄ b qō dicit qñq; refert ad hoc qō dicit facit nasci carnē. ꝛ nō refert ad id qō vltimo dixit vt faciat nasci carnē: vt ꝛstruatur sic. Et id qō qñq. i. aliqñ facit nasci carnē: ita q̄ posse est ei ꝛc. Et tunc sic ꝛstruēdo nō intelligit Auic. q̄ id qō facit nasci carnē qñq; faciat nasci carnē verā: ꝛ qñq; nō sz intelligit q̄ ipm qō qñq; facit nasci carnē posse est q̄ semp faciat nasci carnē similē: ꝛ b est vez: vt dictū est. ¶Ulterius aūt nota q̄ duplex est cutis: q̄daz est cutis pma q̄ immediate non inheret carni: ꝛ ista abscisa bñ regenerat sicut multotiēs videm⁹ q̄ excoriant digiti ꝛ manus: ꝛ postea regenerat cutis sibi pozi. Et de ista nō intelligit Auicē. Alia aūt est cutis secūda q̄ immediate coopit carnem: ꝛ ista est mēbrū qō nō regenerat sm pmā intentionē nisi raro in infantibus: ꝛ de ista intelligit hic Aui. Q: aūt Aui. dixit q̄ cutis abscisa nō renascit: credere et sibi forte aliqs q̄ eodē mō esset de oibus mēbris ꝛsilibus: qō nō est verū: tō subdit Aui. de venis q̄ sunt mēbra cōsilia q̄ aliqñ pūt renasci sicut caro dicēs: venaꝝ aūt rami. s. abscisa aliq̄ pte ab eis multotiēs. i. aliqñ eminēt. s. renatt: q̄stū ad ulla ptez abscisam ꝛ renascunf sicut caro. Dictū. n. fuit supius in pmo caplo. q̄ vene erant medie nāe iter carnē ꝛ ossa: os aūt nō restaurat nisi rarissime i infantib⁹: caro aūt semp restauratur: ꝛ tō vene aliqñ restauranf: sicut si abscisio sit parua ꝛ corpus humidū leue ꝛ vena sit parua sicut sunt qdā rami venaꝝ ꝛ nō magni: aliqñ aūt nō restauranf: sicut in ꝛrarijs dispōnib⁹. Que aūt sit cā istoꝝ qñ restauranf ꝛ qñ nō: nō spectat ad pñs negocium: ꝛ ideo in istis parum insisto. Tunc sequitur illa pars:

¶Et de vulneribꝰ sunt quedā habētia timorē sicut vulnera cadētia in neruis: ꝛ extremitatibꝰ lacertoꝝ: ꝛ dicā ea in ca. dispositionū neruoꝝ: ꝛ multotiēs sequūtur ea accidentia mala sicut illud qō segtur vulnus extremitatis lacertoꝝ de alteratione coloris ꝛ casu pulsus post spissitudinē ꝛ paruitatē: ꝛ pducit ad sincopim ꝛ casum virtutis: ꝛ qñq; segtur ea spasmus ꝛ similiter illa que cadūt ante genu apō rotulam: qñ sequunf ea accidētia mala: ꝛ sunt pmittētia a qbus parū liberanf.

¶In ista parte Aui. postq̄ determinauit de vulneribꝰ carnosis in qbus vulneribus nō est magnus timor ꝛ tetigit etiā curā illoꝝ cōplete: eo q̄ de ipis erat pncipalis intētio. In isto caplo hic incidētaliꝛ determinat aliqd de vulneribꝰ in qbus est timor sicut de vulneribꝰ q̄ fiunt in membris neruosis. Dico aūt q̄ determiat de eis incidētaliꝛ b: eo q̄ Aui. in subsequētibꝰ facit postea quēdā tractatū vbi cōplete tangit postea de vulneribꝰ istis ꝛ cura ipoꝝ: hic aūt solū determiat de eis vt oñdat q̄ talia vulnera timorosa sunt prespectū ad pdicta: ꝛ q: incidētaliꝛ determiat hic de eis: nō hic Aui. solū tangit aliqd de eis incōplete: ꝛ etiā de cura ipoꝝ: ꝛ diuidit ps ista in ptes duas. In pma pte oñdit q̄ sint illa vulnera illoꝝ mēbroꝝ in qbus est timor: q: ea aliqñ sequūtur accītia timorosa siē spasmus ꝛ sincopis ꝛ filia: ꝛ in secūda pte tangit aliqd de cura ipoꝝ 2ª ibi. (Et qñ accidit spasmꝰ ex huiusmodi ꝛc.) Dicit ḡ primo. Et de vulneribꝰ sunt quedā habētia timorē: q: in eis timor mortis sicut vulnera cadētia in neruis ꝛ extremitatibus lacertoꝝ: q: in extremitatibꝰ lacertoꝝ maxime sunt nerui ꝛ chorde. Et tūc Aui. dat causam q̄re ista sunt timorosa dicēs: ꝛ p q: q: multotiēs sequūtur ea accītia mala ꝛc. de alteratōe coloris in visu alterat color in istis: nam ꝓpter fortē dolorē q̄ accidit i vulneribꝰ istoꝝ rōne sensibilitatis ipoꝝ resolvit calor ꝛ spūs cū resolōne vtutis ex quoꝝ defectu discolorat corpus istoꝝ: ꝛ ideo alterat color in visu. imo ēt ꝛ in toto cope ꝓpter cōpatī totū corpus ad vulnera taliū mēbroꝝ: sed q: maxie apparet talis discoloratio in visu: eo q̄ maxie appet color in ptib⁹ facie: idcirco dixit Aui. de alteratōe coloris in visu ꝛ casu pulsus post spissitudinē ꝛ paruitatē. i. q̄ in istis pmo fit pulsus spissus ꝛ puus ꝛ postea cadit. Cā aūt huius est ꝓpter vehementē dolorē. Nam sm q̄ appet p Aui. in pmo canone. fen 2ª caplo de pulsu. Dolor fortis in sui principio facit virtutē ebullire ꝛ inflāmat caliditatē: ꝛ ideo in sui pncipio mutat pulsum ad magnitudinē ꝛ velocitatē. Cum

aūt dolor ad finē sue fortitudis puenit: tūc pcedet pulsus minorādo ⁊ redibit ad inferiora donec pdet magnitudinē ⁊ velocitatē: sed vicē istaꝝ supplebūt spissitudo ⁊ paritas: ⁊ iō fiet spissus ⁊ puus. ¶ Ulteriꝰ aūt si plus augmētatus fuerit adducet pulsuꝫ ad raritatē ⁊ pditionē. i. casuꝫ ipsius. Cū ergo dolor vehemēs fegtur vulnera istoꝝ mēbroꝝ. Jccirco in pncipio sui ponet pulsum magnū ⁊ velocē: in pcessu aūt spissum ⁊ paruū: vltimo aūt pducet ad pditionē ⁊ casum ipsius. Et iō bene dicit Aui. Et casu pulsus post spissitudinē ⁊ puitatē ⁊ pducit ad syncopim ⁊ casum virtutis. Cā aūt huius est ex vehemēti dolore q accidit: dolor. n. fortis calorē ⁊ spm̄ cū virtute dissoluit ⁊ mēbra a ppriis opationibꝰ phibet ꝑm qꝫ Aui. dicit ꝑmo canone. sen 2ª cap'o 3'eo qō puenit ex dolore: ⁊ iō vulnꝰ in talibꝰ mēbris pducit ad syncopim ⁊ casum vtutis. Et qñ qꝫ segtur ea spasmus hoc est ppter ꝛtinuationē neruoꝝ ad cerebrū: vnde ⁊ ad passionē ipsoꝝ accidit aliqñ cerebrū cōpati ppter cuius cōpassionē totū corpus spasmat. ¶ Est aūt intelligendū circa p̄dicta qꝫ vulnus pōt accidere neruis q̄druplicit ꝑm qꝫ appet p Gal'. 6. de ige. sa. ⁊ p Aui. in pte sequēti: de vulnerib⁹ neruoꝝ: nā neruus: aut pungit aut scindit: ⁊ si scindit aut scindit ꝑm longitudinē aut ꝑm latitudinē. Et si scindit ꝑm latitudinē: tūc aut recidit ex toto: aut solū in pte. Iste ḡ sunt q̄tuor spēs vulnerū q̄ possunt accidere neruis. Istoꝝ aūt vulnerū magis timorosum ⁊ piculosuꝫ: ⁊ ad qō magis segtur spasmꝰ ⁊ alia accidētia q̄ Aui. ponit: est p̄ctura. Deinde est vulnus qō ē scissura neruī p latitudinē nō ex toto: deinde est vulnus neruī qō est scissura ipsius p longū: minus autē piculosuꝫ oībus: q̄tū ad pditionē infirmi est qñ incidit nervus ex toto: nihilominus tñ mēbrū qō p illū neruuꝫ mouebat motū amittet: ⁊ h̄ est qō dicit Ga. 6. de ige. sani. Itē si neruus sit icisus ⁊ sepatꝰ nullā suspectionē eger hꝫ curabit. n. sicut cetera mēbra: sed tñ mēbra q̄ mouebant p ipm̄ neruū motū amittēt. Qñ ḡ Ani. dicit qꝫ de vulnerib⁹ sunt quedā h̄itia timorē sicut sunt vulnera neruoꝝ ⁊c. intellige hoc maxīe de vulnerib⁹ ipsoꝝ: q̄ sunt punctura ⁊ scissio p latitudinē nō ex toto: eo qꝫ ad hoc sequūtur accidētia: q̄ Aui. ponit in lra: ⁊ maxime cura istoꝝ diuersificat a cura vulnerū aliorū. Quare autē vulnera neruorū sunt magis piculosa alijs vulneribus: ⁊ q̄re etiā p̄ctura est piculosior scissura p latitudinē nō ex toto: ⁊ q̄re ēt ista ē piculosior scissura ꝑm lōgitudinē: ⁊ q spasmus segtur ad vulnera istoꝝ mēbroꝝ: vt̄ de inuntiōe vel repletiōe ⁊ quō accidat ex vulnerib⁹ quoꝝ neruoꝝ accidat totū: hoc nō est p̄sentis intentiōis dicere: cū Aui. de vulnerib⁹ istis nō loq̄t h nisi icidētaliꝫ: vt dictū fuit ꝑus: Sz ōia h pfectē hꝫ ingenū nostri possibilitatē ingremus in tractatu vulneꝝ neruorū: qñ ipm̄ deo dante auxiliū exponemus. Et siꝫ illa supple vulnera sunt timorosa q̄ cadūt ante genu apōtulā vel ppe p duos digitos. Et cā huiꝰ est ppter multitudinē neruoꝝ ⁊ chordarū q̄ sunt ibi: ⁊ iō multotiēs sequūtur ea accidētia mala q̄ dicta sunt ꝑus: ⁊ eadē est cā h ⁊ ibi: nisi qꝫ hic intēdunt plus illa accītia propter capita pluriū neruoꝝ ⁊ chordarū q̄ sunt ibi. Et iō Aui. addit. Et sunt pmētia a gbꝰ paruī liberāt. i. infirmi. ¶ Deide cū dic.

¶ Et qñ accidit spasmus ex huiusmodi vulneribus lacertosis ⁊ nō recipit curationem: tūc curatio est incidere lacertuꝫ in latitudine: ⁊ est volūtas vt destruatur opatio lacerti: verū illud est de illis que oportet vt postponant quantū est possibile. Et cureť spasmus ⁊ pmixtio rationis cum re alia p̄ter eam: ⁊ sicut vulnus geniculi: ⁊ forsasse enim necesse est vt ponatur cum sectione dura.

¶ In ista pte Aui. tangit aliqd de cura istoꝝ vulneruꝫ. Et qꝫ vt dictū est logtur hic de istis vulnerib⁹ incidētaliꝫ: idcirco hic Aui. solū tangit incidentaliꝫ ⁊ incōplete de cura ipsoꝝ. Et duo facit. Primo tangit aliqd de cura istorū rōne cuiusdā accidētis qō in eis supuenit pauca rōne spasmi. secūdo ponit quendā canonē generalē. quantū ad curam istorū vulnerū. secūda ibi. (Et opz vt sit festinatio.) Et intellige hic qꝫ q̄ntum ad rectū ordinē cure istorū vulnerū ps secūda debebat p̄cedere p̄mā: qꝫ rectus ordo in determinādo de cura alicuiꝰ morbi est ꝑmo ponere cnrā illius morbi: ⁊ postea accidētū eius. Sz qꝫ Aui. hic logtur de vulnerib⁹ istis plus sub rōne q̄ sunt timorosa: fūt aūt timorosa ppter accītia que ea sequūtur. Idcirco ꝑus tetigit aliqd de cura accidētū q̄z de cura ipsoꝝ. Et qꝫ iter accītia q̄ ea sequūtur magis timorosum est spasmus: eo qꝫ spasmus supuenies vulneri est mortale: vt dic̄. Hypo. Idcirco Auicē. maxime inter alia accītia tangit aliqd de cura ipsius: nec etiā pfecte tāgit curā ipsius hic: cū nō pncipaliter de his hic intēdat: sz solū tāgit aliqd necessariū fieri aliqñ in cura ipsius. Dicit ergo. Et qñ accidit spasmꝰ ex hmōi vulnerib⁹ lacertosis. i. neruosis: accidit aūt maxīe spasmꝰ in eis: vt dictū ē ꝑus qñ neruus ē p̄ctꝰ: aut icisus in latitudine nō ex toto: ⁊ nō recipit curationē. s. aliter p medicinas: tūc curatio eius est incidere lacertū. i. neruū in latitudine. Cā aūt huiꝰ est: qꝫ cū spasmus accidat ppē nocumētū qō ferk ad cerebrū rōne ꝛtinuatiōis nerui ad ipm̄ cerebrū ꝑm qꝫ dictū est: tunc qñ ex toto recidit nō amplius ferk nocumētū ad cerebrū: qꝫ ps nerui sana nō incisa: q̄ recipiebat nocumentū a pte lesa: ⁊ p ꝛnās etiā duceba tur nocumentū illud vsqꝫ ad cerebrū nō amplius recipit illud nocumentū ppter nō amplius ipm̄ cōtinuari: ⁊ iō tūc euitaf spalmus q poterat esse cā pditōis infirmi. Ille rūtamē quanqz talis incisio nō fit cā spasmi: ipa tū est cā alterius nocumēti: qō subdit Aui. dicens. Et est volūtas id est ⁊ ē necesse tūc vt destruaf opatio lacerti. ¶ Et iō debemus euitare istā incisionē q̄ntum possumus: sz qñ non possumus aliud debemus eā facere: qꝫ minus malū est qꝫ mēbrū pdat talem opationē q̄z qꝫ infirmus moriaf. Et iō Aui. subdit. Uerū id est de illis. i. ista incisio que oz vt postponaf q̄tū possibile est: ⁊ h̄ ppter nocumētū mēbri qō inde segf: ⁊ curet spasmus ⁊ pmixtio rōnis cū re alia p̄ter illā. i. p̄ter incisionē sicut mūdificādo corpus cū flebotomia ⁊ farmacia ⁊ mūdificādo ⁊ aperiēdo vulnus vt effluat ad exteriora eruginosus sudor q ad cerebrū ducit ⁊ inūgēdo mēbra circūstātia oleo tepido vt si vulnꝰ nerui sit in manu inungemus alam subacsellam et collum ⁊ circūstātia mēbra. Si vo in pede inūgemus iguina vsqz ad dorsum ⁊ caput. p huiusmodi. n. si possumus debemus vitare ⁊ curare spasmū. Sz si nulla istarū rerū spasmo subueniat: tūc cogimur incidere neruū ex toto: quo facto spasmus cito curabit ppter cām que dicta est: ⁊ tūc Aui. specificat de vulnere geniculi qnō in eo oportet facere talē incisionē aliqñ dicens. Et sicut vulnus geniculi supple est timorosum rōne spasmi q cito ad vulnus eius segtur. Forsasse. n. est necesse vt ponaf. i. postponaf spasmus in eo cum sectione dura. i. cum tali sectione nerui ex toto: ad hoc est qñ nō possumus vitare ipm̄ cuz re alia: ⁊ minus possumus vitare in ꝑo ppter multitudinē neruorū q̄ sunt ibi: ⁊ ideo cogimur in eo plus facere talem incisionē nerui ex toto' vt euitef pditio infirmi. ¶ Deiñ cū dic.

¶ Et oportet vt festinatio in apostematib⁹ eius ⁊ vlceribus ipsius cuz flebotomia ⁊ solutione ventris: ⁊ phibitione incarnationis donec mundificent mundificatione vltima: deinde incarnētur.

¶Aui.ponit quēdam canonē generalē cure in vulneribꝰ ⁊ apostematibus p̄dictoꝝ membꝛoꝝ: vt ostēdat q̄ cura ipsoꝝ diuersificat a cura p̄dictoꝝ vulnerū carnosoꝝ eo q̄ vulnus in istis nō debet festināter incarnari: sicut alia carnosa vulnera: sed p̄us debet mundificari pfecta mundificatione vltima vt ois virulēta ad exterioꝛa educatur que posset causare spasmū ꝓpter ꝛtinuationē nerui cui cerebꝛo: ⁊ hoc maxīe debet itelligi de vulneribꝰ tꝛmoꝛosis nerui q̄ possunt inducere spasmū sicut q̄ punctus est neruus vel incisus ⁊ maxime ꝑm latitudinē non ex toto: ⁊ pꝛ q̄ dicit in littera. Intelligetamē q̄ totū illud q̄ dictū est ꝺ cura spasmi ⁊ cura vulnerū hic melꝰ ⁊ longius explanabitur in tractatu vulnerū neruoꝝ: ⁊ ꝺ quod hic deficit ibi requiratur ⁊c.

¶De cognitione eius q̄ facit nasci carnē: ⁊ q̄ incarnat ⁊ q̄ sigillat: ⁊ q̄ corrodit ex medicinis. Capl'm.iij.

m Edicamen faciens nasci carnē est illud quod coagulat sanguinem sanum in carnem.

¶Q uia sicut apparet ex his que dicta sūt in p̄dicto capl'o in curatione vulnerū aliq̄n indigemus his q̄ facūt nasci carnē sicut in vulneribus ꝓcauis in q̄bus est caro depdita: aliq̄n aūt indigemus medicinis incarnātibus solū labia vulneris remota abinuicem sicut in vulneribus carnosis simplicibus. Aliq̄n aūt indigemus medicinis cicatriçātibus que facūt nasci cutē sicut in vulneribus in q̄bus est cutis depdita: aliq̄n aūt indigemus medicīs diminuētibꝰ ⁊ corrodētibus carnē sicut in vulneribus in q̄bus aliq̄n nascit caro plus q̄z opꝛ ꝑm q̄ dictū fuit p̄us: idcirco Aui. post p̄dictū capl'm ponit id capitulū in quo in generali determinat de naturis istaruꝫ medicinarū: oñdit. n. in generali cuius cōplexionis debent esse medicine facientes nasci carnem ⁊ cuius cōplexionis debēt esse incarnatiue: ⁊ cuius cicatriçatiue ⁊ cuiꝰ corrosiue carnis. Dico aūt q̄ facit hoc in generali in isto capl'o: q̄ inferius ponet capl'm in quo ponet medicinas in speciali facientes nasci carnē ⁊ incarnātes ⁊ cicatriçantes: in isto aūt capl'o ad nullā ipsarū descēdit: sꝫ solum in generali determiat de naturis ipsaꝝ: que aūt sint ille medicine in speciali inferius ponet. Diuidit aūt id capl'ꝫ in partes duas. In parte p̄ncipalē in qua facit q̄ dictū est: ⁊ incidentalē. 2ª ibi. (Et id quidē q̄ est rectū ⁊c.) Prima ps in q̄tuoꝛ. In pte prima determinat de cognitiōe medicinarū faciētū nasci carnē. in secūda de cognitiōe medicinarū incarnantiū. in tertia de cognitiōe medicinarū cicatriçantiū. in q̄rta de cognitione medicinarū corrodētiū. secūda ibi. (Medicine autez incarnatiue.) tertia ibi. (Consolidationē vero.) q̄rta ibi. (Corrosiua diminuēs.) Prima ps diuidit in partes duas. in p̄ma parte ostēdit quoddā esse medicamē faciens nasci carnem ab opatione quā facit: ⁊ in secūda parte determinat de natura complexionis ipsius. secūda ibi. (Oꝛ si fuerit et exiccatio ⁊c.) Dicit ergo p̄mo. Medicamen faciēs nasci carnem est id q̄ coagulat. i. q̄ ꝙuertit sanguinē sanū in carnē: supple qui debet restaurari loco carnis deperdite: hec est ergo operatio medicie faciētis nasci carnē: q̄ ex sanguine veniente ad vulnus restaurat carnē que depdita est donec tota ꝓcauitas repleat. Intellige aūt: q̄ Aui. dicit q̄ medicamē faciens nasci carnem est id q̄ coagulat sanguinem in carnē. i. q̄ ꝓpte medicia nō est que coagulat sanguinē in carnē: imo ꝓpte coagulans sanguinē in carnē est virtus nutritiua naturalis mēbꝛi: eo q̄ hec est opatio ipsius: sed medicina faciens nasci est sicut coadiuuās ad istā opationē: eo q̄ remouet impedimenta nature ⁊ conseruat complexionē naturalē mēbꝛi meditāte qua virtus suam actionē pficit: ⁊ ꝓpter hoc dicit Gal. 3° de inge. sanitatis. q̄ si nos concedamus q̄ locus vulneris sit sanus ⁊ sanguis ad eū veniēs sit tempatus in q̄ntitate ⁊ qualitate nil extrinsecoꝝ q̄bus adiuuet carnis generatio oportet apponi: sed q̄ in nostro coꝛpoꝛe semp quasi duo efficiūtur. Unū est supfluitas subtilis: aliud est susuitas grossa. ⁊ hec maxime generanꝫ in loco vulneris i quo indiget caro restitui: subtilis aūt vulnus humefacit: grossa autez putrefacit. idcirco necesse est semp medicinas apponi vbi caro restituēda est que talia impedimēta remouent scꝫ vt supfluitatē subtilē exiccēt ⁊ grossam mūdificent: he aūt sunt medicine que dicunt faciētes nasci carnē. Dicūtur ergo tales medicine coagulare sanguinē in carnem nō sicut p̄ncipale agens: sed sicut coadiuuātes: q̄ predicta impedimēta remouēt prohibentia actionem nature.

¶Ulterius aūt intellige q̄ signāter dixit Aui. sanguinē sanū: q̄ cū sanguis sit mā generāde carnis oꝛ vt sit tpatus in quātitate ⁊ q̄litate: si em supabūdauerit in aliq̄ istoꝝ nō solū caro generabit: sꝫ augmētabit vulnꝰ: ⁊ ꝓpterea dicit Gal. tertio de inge. sani. q̄ in vulnere curando duo sunt p̄mitus ꝓsideranda: quoꝝ vnū est sicut agēs p̄ncipale sicut vtus ⁊ cōplexio mēbꝛi. i. tempata sunt ꝑm ꝓpꝛium tempamentū. Aliud vero est sicut materia carnis generāde vt sanguis ad locū defluens sit tpatus in q̄ntitate ⁊ q̄litate q̄ si alterū istoꝝ intēperatū fuerit moꝛbus multiplicabit: ⁊ ꝓpter hoc Aui. dixit signāter q̄ coagulat sanguinē sanū: dicit ⁊c. ¶Deinde cum dicit:

¶ Q ꝺ si fuerit exiccatio ei vehemēs phibet sanguinē venientē: quare non habebit materiā caro. Et si est ei abstersio vehemens remouet eū: ⁊ facit cū currere: quare consumit materiā inuentam carni ergo oportet vt nō sit ei plurima exiccatio: imo vsq̄ ad terminū: neq̄ abstersio fortis valde: imo abstersio pauca in tanta q̄ntitate vt abstergat sorditiem absq̄ moꝛdicatione: ⁊ non indiget stipticitate de qua est curandum.

¶In parte ista Aui. determinat de natura cōplexionis medicie istius. Et diuidit ps ista in partes duas. Primo ostēdit cuius cōplexionis debet esse q̄ntū ad q̄litates passiuas. i. q̄ntum ad humiditatē ⁊ siccitatē: secūdo ostēdit cuius complexionis debet esse q̄ntū ad q̄litates actiuas. i. q̄ntū ad caliditatē ⁊ frigiditatē. secūda ibi. (Et oꝛ uerū vt sit in caliditate ⁊c.) Dicit g̃ ꝓmo Aui. ⁊ planū est id q̄ ꝺ dicit q̄ntum ad supficiē li'e. Sed tū vt dicta ipsius melius intelligant radicitus ⁊ etiam causa ipsoꝝ reddatur: non est inutile de aliquibus dubitare.

Dubitatur ergo ꝓmo vtrū medicia generatiua carnis debeat esse semp exiccatiua: ⁊ videt q̄ nō: q̄ ꝑm q̄ apparet p Gal. in tertio de inge. sa. ⁊ p totū. Medicia generatiua carnis debet talis in vulnere administrari vt conseruet complexionē mēbꝛi ⁊ nō vt destruat. Nam vt dicit ibidem Gal. Semp oꝛ te custodire cursum nāe dū est ⁊ eū dū non est restaurare. Cū he opationes fiant p̄ncipalr opatione nature: nunc aūt complexio aliquoꝝ membꝛoꝝ est humida: sꝫ humidū nō ꝓseruat a ficco: sed ab ipo destruit. Dicit em Gal. in tegni. Caliditoꝛa em coꝛpa caliditoꝛibus indigent adiutoꝛijs ⁊ frigiditoꝛa frigiditoꝛibꝰ: ⁊ ficcitoꝛa ficcitoꝛibꝰ: humiditoꝛa humiditoꝛibꝰ ⁊c. ergo in vulneribus taliū membꝛoꝝ nō oꝛ administrare medicinā ficcam vt destruat complexionē ipsoꝝ: sed medicinā humidam vt ipsam conseruet in sua natura. ¶Preterea Gal. ponit quarto de ingenio sani. q̄ si caro vulneris fuerit ficca:

tūc fomentet cū aqua calida ⁊ rebus humidis: ergo tunc in vulnere vbi generāda est caro nō semp competit medicina sicca: imo aliqñ humida sicut qñ caro eius est sicca. Et si competit medicia humida quando caro est sicca multo ergo fortius quādo caro est humida: qz membra humida indigent medicinis minus siccis ꝑm q dicunt omnes auctores: videtur ergo tunc q in nullo vulnere debeat administrari medicia sicca. ¶ Preterea Aui. posuit in sequēti particula q medicina generatiua carnis debet esse oino filis membro in calitate ⁊ frigiditate: dicē eñ q calidū valde assimilet calido valde: friduz valde frigido valde: g̃ ⁊ eodē modo videt q medicia generās carnē debeat administrari filis in mēbro in siccitate ⁊ humiditate. Cū ergo quedam mēbra sint humida: ergo medicina que administrabit in generāda carne vulnerum ipoz debebit esse cōplonis humide: nō g̃ sp sicce. ¶ Ad hoc est dicendū q medicia generatiua carnis debet esse exiccatiua vltra q̃z sit siccitas naturalis membri. Nō aūt huius est: qz ꝑm q declaratū fuit ex verbis Gal. in tertia ⁊ q̃rta pticula de ingenio. ⁊ in alijs etiā pticulis: in morbo debēt medicamia administrari ꝑm duplicē intentionē. s. habēdo respectū ad cōplexionē naturalem corpis ⁊ mēbri vt ipam a pte sue filitudinis ꝓseruet: qz semp complexio nālis debet ꝓseruari: cōseruatio aūt sit p file ⁊ habēdo respectū ad morbū vt ipm a pte sue ꝓtrarietatis destruat: eo q sp morbꝰ intēdit p se destrui: ois aūt destructio p ꝓtrariū fit. in vulnere. ergo cōcauo vbi generanda est caro debet administrari medicia generatiua carnis sic vt sit sufficiēs cōseruare cōplexionē mēbri: ⁊ cum hoc remouere impedimēta q̃ phibēt generationē carnis: cōmuniter in omni vulnere cōcauo est humiditas supflua que coadunat in vulnere: qz ꝑm q apparet p Gal. in 3ª pticula de inge. sani. in quolibet vulnere cōcauo semper due supfluitates generant: vna subtilis ⁊ altera grossa: g̃ tunc medicina generatiua carnis vltra siccitatē p quā cōseruat siccitatē naturalē mēbri dz habere siccitatē p quam sit potens exiccare illas duas supfluitates ꝓdictas. Sic g̃ ex hoc apparet q medicina generatiua carnis debet eē exiccatiua vltra siccitatē naturalē mēbri. ¶ Tunc respondendū est ad rōnes. Ad ꝑmā cum dicit q medicina generatiua carnis debet administrari talis i vulnere vt cōseruet complexionē mēbri. Dicēdū hoc esse verū: sed cū hoc dz esse curās morbū: ꝑm eñ q dictū fuit ꝑus medicina debet admistrari i morbo: sic q cū hoc q fit ꝓseruās cōplexionē naturalē: sit ēt destruēs morbū. Et cū dicit vlterius q ꝓseruatio fit a simili: cum ergo quedā mēbra sint hnmida ꝓseruabunt: ergo ab humida medicia ⁊ nō a sicca. ¶ Dicendū q verū est q pura cōseruatio bene fit a simili oino: sz in ꝓseruatiōe in qua attendit ēt curatio sicut est in morbo nō debēt admistrari oino filia: sz debēt administrari medicie q̃ cū hoc q sint ꝓseruātes cōplonē naturalē destruāt etiā morbū: ⁊ sic debem⁹ facere in vulnere. Cum g̃ impedimentū generationis carnis in vulnere sit hūiditas: vt dictū est: dz ergo administrari medicia ficciōr vltra siccitatē nālē mēbri vt cū hoc q cōseruet siccitatē nālē mēbri: exiccet ēt hūiditatē vulneris: ⁊ ió id argumētū optime ꝓcludit q in mēbro ⁊ corpe humido dz administrari medicia sicca: in corpe aūt sicco magis sicca dz administrari medicia: ⁊ ꝟ est vez ꝑm q postea dicet. ¶ Ad secundū argumentū rñdet q Gal. ponit in 4° de inge. q si caro vulneris fuerit sicca fomentet cū aqua cala ⁊ rebus humidis. g̃ tūc in vulnere vbi gñanda est caro nō sp cōpetit medicia sicca ⁊c. ¶ Dicendū q qñ Aui. ⁊ alij auctores dicūt q in vulnere cōcauo vbi generanda est caro cōpetit medicia sicca: ipi intelligūt hoc ex pte vulneris cōcaui: vñ vulnus cōcauū est. s. mēbro nō habēte altū lapsuz vltra eū qnē hz ex vulnere: vñ vulnus. mō omne vulnꝰ cōcauū ⁊ spāl'r vñ cōcauū: est humidū ⁊ distēpat mēbrū in humiditate vt dictū est ꝑus. Et si aliqñ dicat ab auctoribus vulnus esse siccū hoc nō intelligat absolute. s. q sit siccū: sz q dicit siccū respectu alterius qō est magis humidū illo: ⁊ ió in omni vulnere cōcauo vbi generāda est caro cōpetit medicia sicca rōne sui nō existe ibi alio morbo. Nūc aūt cū ipo aliqñ pōt associari alius morbus sicē si supueniat ei cōplo mala sicca: ⁊ hoc est vt qñ labia vulneris ⁊ caro exñs in circuitu idurant: ⁊ tūc cū vulnus vl' vlcus nō possit curari nisi ꝑus remoueat mala cōplō illa oz nos ꝑus illā remouere: remouet aūt illa mala cōplō cū humidis sicut cū fomētatione aq̃ cal'e ⁊ tetrafarmaco: ⁊ huiusmodi. ⁊ aliqñ qñ nō pōt rectificari illa mala complexio: cū his oz nos incidere illa labia ⁊ carnē durā vsq; ad carnē sanā: sicut Gal. ponit 4° de igenio sani. ⁊ tūc remota illa mala cōplone administram⁹ medicias generātes carnē: sic g̃ q̃tū est ex pte vulneris qñ intēdim⁹ ad curationē ipsius sp cōpetit medicia sicca nisi impediat aliqs morbus cū eo cōiunctus: qñ g̃ dicit Gal. 4. de ige. sani. ¶ Si caro vulneri sicca: nō intelligit ꝟ de siccitate nālt carnis sz intelligit de siccitate accītali: sicut qñ labia ⁊ labia exñs in circuitu idurant: quā siccitatē ꝑus oz amouere q̃z vlc⁹ vel vulnus curent: ⁊ tūc hac remota administram⁹ in vulnere exiccātia sicut dictū est: ⁊ ió rō nō ꝓcludit ꝓtra ꝓpositū. ¶ Ad 3m argumētū cū dicit medicia gñatiua carnis dz esse oino filis mēbro in caliditate ⁊ friditate: g̃ ⁊ eodē mō videt in siccitate ⁊ humiditate. ¶ Dicendū q nō est simile de caliditate ⁊ fridate medicie faciētis nasci carnē de hūiditate ⁊ siccitate: qz medicina generās carnē sp dz esse sicca: ⁊ ꝟ est qz vulnus vñ vulnus: ⁊ spāl'r cōcauū sp ꝓsegtur distempantiā ⁊ humiditatē ꝓpter cās dictas: ⁊ ió semꝑ oz q medicia sit augmētata in siccitate vltra siccitatē nālem mēbri si vulnus: vñ vulnus nō ꝓsegtur distēpantiā in caliditate vl' fridutate: ⁊ ió nisi supueniat ei mala cōplexio cal'a vel frida ex aliquo dz esse medicia oino filis mēbro i cal'itate ⁊ friditate: sicut postea dicet Auic. ⁊ ideo nō est sil'e qđ ponitur esse pro simili ⁊c.

Aliso quod medicina gñatiua carnis dz esse exiccatiua vltra siccitatē nālem mēbri est dubitatio qz Auic. dicit hic q dz esse exiccatiua vsq; ad terminū nō vehemēter: in quo aūt g̃du debeat exiccare Aui. hic hoc exꝑmit. Sz tū sentētia Gal'. est exꝑsse in 3° de ige. sani. ca. de cura vulnerū ꝓcuoz q dz exiccare in ꝑmo g̃du: aut parū plus ⁊ nō multū ipm trāscendere: ⁊ hec ēt sūia vł eē de intētōe Aui. hic: sz hoc nō dicat: dicit. n. q dz eē exiccatiua nō vehemēter: sz vsq; ad terminū: mō medicina q̃ exiccat in ꝑ⁹ g̃du est q̃ nō vehemēter exiccat nec manifeste ꝑm q apparet p Gal. in li. de simplicib⁹ medicinis: vbi distinguit istos g̃dus: ⁊ ió qñ dicit q dz exiccare vsq; ad terminū: intelligit vsq; ad terminū. s. ꝑmi gradus vel parū plus.

Sed cōtra dictū Gal. ⁊ Aui. arguit: qz videtur ꝟ esse falsum. s. q medicina gñatiua semp debeat exiccare in ꝑmo g̃du. Primo qz Aui. ꝑmo canone. fen. 4ª ca. de cura solōnis ꝓtinu. expresse dicit q medicia gñatiua carnis nō solum dz exiccare in g̃du ꝑmo: imo indiget vt̃ aliqñ exiccet gradu 2° ⁊ 3° ⁊ sic tūc vehemēter exiccabit qđ est ꝓtra dictū Auicē. hic. ¶ Propterea aut intelligis q exiccet in ꝑmo gradu absolute: aut respectiue: sz nō potes hic intelligere absolute: ꝓbatio: qz cū medicia dicat talis absolute apud medicū p respectū ad corpus tpatū: tūc aristologia ⁊ planta oppoponacis ⁊ tutia ⁊ chimia ⁊ filia q̃ sūt ficca in 2° ⁊ 3° g̃du: ⁊ plus p respectū ad corpus tpatū nō essent medicine gñatiue carnis: sz ꝟ est falsum: qz Gal. ponit eas in pdicto loco inter medicias gñatiuas carnis: q̃re ⁊c. Nec pōt hoc itelligi respectiue: qz aut tu itelligeres ꝟ p respectū ad mēbrū sz q ipm cōparat ad vlcus qō est i ipo vt esset dictū q medicia dz exiccare vltra siccitatē nālē mēbri in quo est vlcus in ꝑmo g̃du vt possit exiccare humiditatē vlceri: aut itelligeret hoc in respectu ad vlcus ꝑm q vlc⁹

cõpat ad mẽbrũ in q̃ ẽ vt eẽt dcm̃ q̃ medicia gñatiua carnis dz exiccari i p° g̃du: h ẽ q̃ mã gñatiua carnis vltra siccitatẽ p quã exiccat hũiditatẽ vulneri dz exiccare i p° g̃du vt p illã ꝓfuet siccitatẽ nãlẽ mẽbri. ſz ñ põt itelligi p° mõ. pbatio q: ponamus q̃ duo vulnera sint in duobus mẽbris eq̃libus in cõplexione naturali oino: sed vnũ vl c° sit magis humidũ q̃z aliud tũc ista mẽbra indigent medicia equali in siccitate p respectũ ad cõplexionẽ naturalẽ mẽbri: eo q̃ cõplexio naturalis est filis in vtroq: ſz respectu vlceris nõ indigẽt medicina equali in siccitate cũ vnũ vlcus sit magis humidũ q̃z aliud: cũ g̃ in vlcere minus hũido medicina vltra siccitatẽ nãlem mẽbri dz exiccare in gradu p̃mo: q: ista est canon gñalis. ſ. q̃ medicia gñatiua carnis vltra siccitatẽ nãlem mẽbri dz exiccare in p̃mo gradu: g̃ in vlcere magis humido vltra siccitatẽ naturalẽ mẽbri debebit exiccare plus q̃z in g̃du p̃mo: nõ g̃ semp medicina gñatiua carnis dz exiccare in p̃mo g̃du. ¶ Propterea h̃ arguit rõne: nã Gal. ponit i tegni cap. de causis curatiuis. In illo. ℔. sup. x. gdem numeris calidiora. vij. vero siccioza tẽ. q̃ ois cura fit p ꝯrariũ: t p cõtrariũ equale in eodẽ gradu: sed aliq̃ vulnus vel vlcus ꝓcauũ est q̃ est humidũ in 2° vl 3° g̃du medicia vltra siccitatẽ p quã ꝓseruet siccitatẽ nãlem mẽbri dz habere siccitatẽ in 2° vel 3° g̃du p quã destruat humiditatẽ vulneris: nõ g̃ est verũ vl̃ q̃ debeat exiccare in p̃mo g̃du in respectu ad mẽbrum. ¶ Preterea si h̃ esset verũ intelligendo sic illud dictũ: tunc segtur q̃ in corpe t mẽbro humidissimo cõpeteret medicia minus exiccatiua in corpe t membro siccissimo cõpeteret medicina siccissima: sed ꝯrariũ huius ponit Aui. in p̃mo fen 4.ª ca. de cura solutionis cõtinui. ponit. n. ibi ad lram q̃ si corpus t mẽbrũ in q̃ est vlcus fuerint declituia ad humiditatẽ multã: tũc vlcus maiori indigebit exiccatione: si aũt ad siccitatẽ tũc vlcus minori idigebit exiccatione: q̃re tẽ. Sic g̃ ex dictis apparet q̃ nõ põt intelligi medicinã gñatiuã carnis esse exiccatiuã in p̃mo gradu in respectu ad membrũ p̃m q̃ cõparat ad vlcus: nec hoc põt intelligi scõo modo. ſ. in respectu ad vlcus p̃m q̃ cõparat ad mẽbrum: vt q̃ intelligat q̃ vltra siccitatẽ p quã exiccat humiditatẽ vulneris debeat habere siccitatẽ in p̃mo gradu vt p ipam ꝓseruet siccitatem nãlem mẽbri: probatio q: cum mẽbroꝝ: t etiã corporum quoddã sit magis siccũ: quoddã aũt minus: mẽbrũ t corpus siccũ indigẽt ad sui cõseruationẽ magis siccis q̃z mẽbrum t corpus humidũ: g̃ si in mẽbro minus sicco medicina vltra siccitatẽ p quã exiccat humiditatẽ vulneris dz habere siccitatẽ in p̃mo gradu vt cõseruet cõplexionem mẽbri: q: id dictũ pomk canon generalis in oibus in mẽbro magis sicco debebit habere medicina vltra siccitatez p quã exiccat vlcus siccitatẽ plus q̃z in p̃mo gradu vt cõseruatio ipsius fiat: cũ membrũ magis siccũ indigeat magis siccis ad sui cõseruationẽ: sic g̃ videt q̃ nullo modo possit hoc dictũ esse verũ. ſ. q̃ medicina gñatiua carnis debeat exiccare in p̃mo gradu: ita vt hoc dictũ sit vl̃ verum. ¶ Circa istã questionẽ duo sunt ingrenda. Primo est ingrendũ q̃ hoc dictũ est verũ q̃ medicina generatiua carnis dz esse exiccatiua in p̃mo gradu t nõ multum ipm transcendere: Secũdo est ingrendũ qual̃ t quo p̃ dictoꝝ modoꝝ in questione id dictũ intelligat. ¶ Dico ergo p̃mo q̃ medicina gñatiua carnis debet esse exiccatiua in p̃mo gradu t nõ multũ plus. Ratio aũt huius est q: ex prius dictis apparuit q̃ medicina gñatiua carnis dz exiccare corpus vel membrũ plus q̃z fit siccitas nãlis ipsius propter humiditatem vulneris q̃ est in membro. nunc autem ois opatio medicine que est p̃m aliquã q̃tuor qualitatũ p̃maꝝ puta vel calefactẽdi vel infrigidãdi vel humectandi vel exiccãdi excedens complexionẽ mẽbri naturalẽ dz q̃ excedat ipsam: aut in primo gradu: aut in scõo vel in tertio vel in q̃rto eo q̃ p̃m q̃ apparet p Galie. in de simplicibus medicinis: t p Auicẽ. in primo canone fen 2ª. quatuor sunt gradus medicinaꝝ t nõ plures p̃m quos medicina alterat corpus nostrũ p̃m aliquã qualitatũ quatuor primarũ. Si ergo medicina regeneratiua dz exiccare corpus vel membrũ vltra naturalẽ siccitatẽ: aut ergo debet ipsam exiccare in p̃mo gradu: aut in aliquo aliquoꝝ triũ: sed nõ debet ipsam exiccare nisi in primo gradu: aut parũ plus: t huius pbatio est q̃: omnis medicina q̃ debet exiccare nõ vehemẽter exiccat in primo gradu: aut parũ plus: sed medicina gñatiua carnis est huiusmodi: ergo tẽ. maior ꝓpositio apparet ex ℔ q: vt apparet p Gal. in de simplicibus medicinis: t per Aui. p̃mo canone. fen 2ª gradus medicinarũ distinguũtur sic: quia illa medicina dicit esse in primo gradu que efficit suam operationẽ nõ manifestã. Illa aũt in secũdo gradu que efficit suã opationẽ manifestã: sed cũ hoc non ꝓuenit ex ea ipedimentũ. Illa aũt dicit in tertio q̃ efficit suã opationẽ fortẽ t ꝓuenit ex ea impedimentũ: sed tunc nõ tñ q̃ destruat vel corrũpat: medicina aũt in quarto gradu destruit t corrũpit. Ex hac g̃ distinctione apparet q̃ medicina q̃ nõ vehementer nec multũ exiccat: exiccat in p̃mo gradu: aut plus paruz: minor ꝓpositio declarat ſz q̃ medicina generatiua nõ dz vehemẽter exiccare: p̃mo q: dictũ est prius q̃ ꝓprietas medicine gñatiue carnis est coagulare sanguinẽ sanum in carnem: si g̃ medicina talis vehemẽter exiccabit: tunc nõ solum exiccabit superfluitates ibi existentes: sed etiam sanguinẽ. Cum ergo caro debeat coagulari ex sanguine t sanguis exiccetur t ꝓsumat: nõ ergo poterit caro generari. ¶ Iterũ etiã p̃m q̃ dicit Auic. infra statim in isto capło. ¶ Medicina faciẽs nasci indiget vt currat ad ipm mã hoc ẽ dicere q̃ in vulnere vel vlcere vbi administrat talis medicina opz vt ad ipm currat t fluat materia ex qua generet caro: nũc aũt exiccatio vehemẽs ꝓhibet cursum ois materie t bone t male: quare tũc nõ poterit caro generari: g̃ tunc medicina faciẽs nasci carnẽ nõ debet vehementer exiccare nec multũ manifeste. t p ꝓñs cõcludit esse declaratũ q̃ medicina gñatiua dz exiccare in p̃mo gradu: aut paruz plus: addo aũt parũ plus: q: etiã posset exiccare i ꝓncipio gradus secũdi. Iaz glibet gradus h̃z tres gradus: p̃m q̃ apparet p Gal. in ꝓdicto ca. t ꝓncipiũ illius gradus ꝓuenit cũ gradu ꝓcedente: finis aũt ꝓuenit cũ sequente: medicina aũt est vere natura ipsius: t nõ q: ꝓncipiũ secũdi gradus ꝓuenit: quasi cũ gradu p̃mo in exiccatione: eo q̃ in ꝓncipio gradus secũdi nõ est deiccatio multũ manifesta iccirco etiã põt esse medicina gñatiua deiccatiua parũ plus vltra gradũ primũ: t ideo dico q̃ medicina debet deiccare in primo gradu: aut parũ plus: t hoc cõcordat dicto Aui. in p̃mo canone. fen 4.ª ca. de cura solutionis continui. Dicit enim t caro qdẽ nõ gñat nisi ex eo cui° siccitas nõ multũ graduz primũ transcendit tẽ. per hoc enim innuitur q̃ debet deiccare in p̃mo gradu: aut parum plus: t nõ multũ plus. ¶ Tunc restat secũdo ingrere qualiter dictũ Gal. intelligat q̃ dicit q̃ medicina gñatiua debet esse deiccatiua in primo gradu: vtrũ. ſ. intelligat hoc absolute aut respectiue. ¶ Dicendũ est ad hoc q̃ Gal. non intelligit de medicina gñatiua q̃ sit ficca: p̃mo gradu absolute. Et ratio huius sit illa que dicta est in argumẽtis: sed Gal. intelligit q̃ medicina gñatiua carnis dz esse ficca in p̃mo gradu p respectũ ad mẽbrũ cui approximat: p̃m q̃ ipm cõpat ad vlcus vt fit dictũ q̃ñ dicit q̃ medicia gñatiua carnis dz excedere siccitatẽ nãlẽ mẽbri in quo est vlcus in p̃mo gradu. Ratio aũt huiꝰ q̃re illõ dictũ sic dz itelligi est: q: p̃m q̃ appet ex dictis ꝑus p mẽtez Gal. in li. de igenio in multis locis: medicia administrat in morbo p respectũ ad duo: p respectũ. ſ. ad cõplonẽ mẽbri vt ipam sua siitudine ꝓseruet: t p respectũ ad morbũ vt ipm sua ꝯrarietate destruat. Cum g̃ impedimẽtũ gñationis carnis in vulnere vel vlcere sit humiditas p̃m q̃ dictũ fuit prius: g̃ in medicina gñatiua carnis dz esse siccitas p quã

ꝓseruet siccitatē nāle mēbri.⁊ vltra hāc siccitatē dꝫ habere siccitatē excedentē ꝑ quā exiccet humiditatē vulneris ꝑ quā posset caro generari.⁊ in tali excedentia sufficit excedentia primi gradus ꝟm q̄ ꝑpus ꝓbatū est.g̃ tunc q̄ dꝫ q̄ medicina g̃natiua dꝫ esse exiccatiua in ꝓmo gradu itel ligit hoc in respectu ad mēbꝝ cui administrat ꝟm q̄ in ipo est vlcus.q⁊ debet excedere siccitatē mēbri in quo est vlc⁹ in primo gradu.¶Et ꝓpter hoc ꝓcludit diuersitatē mēbꝝ in cōplone.cōpetūt medicine diuerse ad generādū carnē:q⁊ vna medicina est sicca respectu vnius corpis in ꝓmo gradu q̄ respectu alteri⁹ est humida:⁊ tō in illo carnē g̃naret:⁊ i altero sanē faceret.sicut Gal.ponit 3⁰ de ingē.q̄ thus cū sit medicina sicca in primo gradu respectu corporis ipati in corpe ipato g̃nat carnē.Cuius rō est:q⁊ ꝓseruat cōplonē ipi⁹.⁊ cū hoc etiā remouet⁊ exiccat illas superfluitates que carnis g̃nationē ꝓhibēt.sed in corpe sico nō g̃nat carnē:sed potius sanē:q⁊ respectu ipius esset humidū.Et p̄ hō etiā Gal.i ꝑdicto loco cōmērādo medicinas g̃natiuas ponit diuersas medicias in cōplone g̃natiuas sic̄ th⁹.farina ordei:faria fabaꝝ:faria orobi:ireos: tutia:clinia aristologia:⁊ planta oppoponacis:quarum quedā istaꝝ paꝝ:quedā mediocriter:quedā vero multū desiccant hoc aūt ponit hūdo respectū ad diuersa corpa. q⁊ oēs dicūtur exiccare respectu corpis in quo debēt administrari in primo gradu.sicut planta oppoponacis:et aristologia⁊ tutia:licꝫ sint ficca in 3⁰:gradu.absolute tñ respectu corporis ficci nō exiccant in ꝓmo gradu.et ideo in ipso generāt carnē.Sic ergo id dictū ad hoc vt sit vniuersaliter verū debet intelligi respectu corporis⁊ membri in quo est vlcus.q⁊ medicina generatiua carnis debet excedere siccitatē mēbri in quo est vlcus in ꝓmo gradu. ¶Sed est itelligendū vlterius ꝓpter dissolōnē quorūdā argumētoꝝ.⁊ ad itelligendū etiā melius ea que dicta sūt q̄ duplex pōt poni medicina generatiua carnis:quedaꝫ est medicina generatiua carnis que soluꝫ administratur causa generandi carnē.⁊ etiā quantū ad initiū sue actōis: ⁊ q̄ꝫtū etiā ad terminū dicit generatiua carnis.⁊ hec medicina dicit ꝓprie generatiua carnis:⁊ hec medicina est que administrat in vulneribus vel vlceribus in quibus nō est sordes:nec virulētia vltra q̄ꝫ debeat i bi esse ex pte vulneris vel vlceris inquantū cōcauū est.Nam ꝟm q̄ dicit Gal.in tertio de ingenio.in omni vulnere vel vlcere cōcauo q̄ꝫcūq; sit mundū oꝫ q̄ aggregef ibi duplex superfluitas.vna grossa⁊ altera subtilis que fiūt ibi ꝓpter debilitatē digestiue mēbri vulnerati nō potēs digerere nutrimētū.⁊ ꝓpter debilitatē expulsiue nō potēs expellere superfluitates suas:nec alias a mēbris sibi mādatas.⁊ rōne istaꝝ humiditatū que generetur in vlcere omni inquantū cōcauū est ponitur ibi medicina generatiua que desiccat et abstergit tales humiditates.Sed si in vlcere vltra istas humiditates q̄ cōter generanf in vlcere multiplicetur sordes ex alia causa:vt q⁊ corpus vel mēbrū in quo sit sit male cōplonati vel aliqd tale:tunc nō competit ibi talis medicia generans carnē q⁊ medicina generans carnē nō abstergit talē sordē:ſꝫ debet ꝑus abstergi⁊ mūdificari cū fortē abstersiuis donec non remaneat aliqua sordes in vlcere nisi illa que generaf in oi vlcere inquātū cōcauo:⁊ tūc postea debet admistreri g̃natiua carnis: que nō est tantū abstersiua.q⁊ ante illud tēpus nō competebat nascētia carnis.⁊ hoc est q̄ dic̄ Aui.ifra in capitulo de facientibus nasci carnē.Et oportet vt admistrenf medicine faciētes nasci carnē cum iam mundificat⁹ est locus a sordibus⁊ a filib⁹ ⁊c̄.¶Silr etiā hoc idē habet p̄ vel id quod dic̄ in cap̄. vlceꝫ.Dic̄.n.In sordibus vo necīū est abstergēs mordicās.⁊ in ꝑmis cū curank idigēt mordicatione:q̄ sensus nō sentit ipm.deinde gradatiꝫ pueniaf ad id quod est leuiotis mordicationis vsquequo sentiat horā nascentie carnis ⁊c̄.¶Silr etiā hoc idē dicit in capitulo de nascentia carnis in vlceribus.Dic̄.n.oꝫ vt nō curef caro donec mūdificef vlcus.cum ergo mundificatū est tūc elongef ab eo oīe mordificatiuū⁊ absterſiuū cū fortitudine qualiacūq; sint vlcera⁊ vbicūq; sint ⁊c̄.¶Si mult⁹ etiā si in vlcere esset nimia humiditas subtilis vltra illā que cōmuniter solet fieri in omni vlcere:vñ cōcauuꝫ est:que appellaf virulētia:tunc nō competeret medicina g̃natiua carnis:imo ꝑus ōberet exiccari illa virulētia cū exiccatiuis fortib⁹ que sunt ficca vltra siccitatē membri in secūdo⁊ tertio gradu donec nō remaneat ibi humiditas subtilis aliqua nisi illa que g̃natur in omni vlcere inquātū cōcauatū est:⁊ tūc postea dꝫ administrari medicina generatiua que est sufficiēs ad exiccandū talē humiditatēꝫ sed hoc tempore nō competit:eo q̄ ante hoc tp̄s nō erat hora nascentie carnis.⁊ hoc est qđ dicit Aui.in cap̄.de vlceribus virulētis.Dicit enim.Necessariū est vt in eis ad ministrenf medicine exiccatiue vt mūdificef .i.exiccetur virus.deinde fit occupatio in nascentia carnis ⁊c̄.Sic g̃ ex dictis appet q⁊ talis medicina g̃natiua carnis debet administrari in vlcere in quo nō est aliqua sordes:nec aliq̄ virulētia vltra humiditatēꝫ duplicem que fit in eo:vnde cōcauū est:⁊ ideo videte omnia vlcera in qb⁹ administratur talis medicina sunt equaliter humida:eo q̄ in eis nō debet esse nisi talis duplex humiditas que g̃naf in omni vlcere inquantū cōcauū est.Si autem augmentef humiditas:vltra hanc tūc nō competit medicina generās carnem.⁊ ꝓpter hoc talis medicina generās carnem nō diuersificatur in siccitate per quam exiccat humiditatē vlceris.q⁊ omnia sunt equaliter humida:⁊ q⁊ siccitas trāscendens siccitatem mēbri in ꝓmo gradu est sufficiēs exiccare talem humiditatē:idcirco omnis talis medicia generās carnem debet esse sicca in ꝓmo gradu⁊ nō plus respectu mēbri in quo est vlcus:⁊ de tali medicina generāte carnē est maxime verū qđ Gal.dicit in tertio de ingē.sani q̄ nō oꝫ trāscendere ꝓmū gradum.¶Sed alia pōt poni medicina generans carnē que nō ex toto est generatiua carnis.nec quantū ad oēm suaꝫ actionē:imo quantū ad initium sue actionis nō est generās carnem:quantū aūt ad terminū sui actiōes pōt poni g̃natiua carnis.⁊ hec est illa que administrat in vlcerib⁹ humidis vltra humiditates que g̃nant ibi rōne vlceris:inquantū cōcauū est.nā talis medicia nō est pure g̃natiua carnis:eo q̄quātū ad initiū sue actōis exiccat magis q̄ꝫ faciat medicia g̃natiua carnis ꝓpter maiorē humiditatē vlceris in quo admistrat.⁊ silr est in tali vlcere in quo nōdum est tēpus nascētie carnis. ⁊ ideo quantū ad initiū sue actōis nō est g̃natiua carnis. imo potius dꝫ exiccatiua talis humiditatis.⁊ tō deficcat nō solū in ꝓmo gradu vltra siccitatē mēbri:imo aliquando in secūdo:aliq̄n aūt i tertio ꝟm q̄ talis humiditas est maior vel mior i vlcere.ſꝫ q̄ꝫtū ad terminū sue actiōis est g̃natiua carnis⁊ deficcat solū in ꝓmo g̃du.q⁊ pp siccitatē medicie que resistit humiditati vulneris humiditas vulneris superflua est reducta ad talēꝫ terminū in quo cōpetit medicia g̃natiua carnis que deficcat solū i ꝓmo gradu.⁊ ꝓpter humiditatē vulneris que resistit siccitati medicie siccitas medicie est remissa⁊ reducta ad ꝓmū gradū vltra siccitatē membri.⁊ ideo tūc tp̄s generat carnē.Si aūt haberet vt adderet in siccitatē priorē nō g̃naret carnem. imo destrueret eam.⁊ tō de tali medicina est vez:q̄ q̄ꝫtū ad terminū sue actiōis ē medicia g̃natiua carnis:⁊ deficcat solū in ꝓmo gradu.q⁊ vlc⁹ est reductū ad illā humiditatē in qua cōueniūt oīa vlcera in qb⁹ dꝫ g̃nari caro.⁊ medicia reducta est ad siccitatē ꝓmi gradus.ſꝫ q̄ꝫtū ad initiū sue actiōis nō ē ꝓprie g̃natiua⁊ est exiccatiua vltra siccitatē mēbri plus q̄ꝫ in ꝓmo gradu:ꝟm q̄ maior⁊ mior est humiditas vlceris.Sic ergo sufficiēter appet qualr hoc dcm̄ dꝫ itelligi q̄ medicia generās carnē dꝫ ee exiccatiua i ꝑ⁰ gradu.¶His g̃ visis restat rndere ad oba in oppositū.⁊ ꝓmo ad auctem Aui.q dicit in ꝓmo canōe.fen 4ª ca.de curatōe solonis ꝓtiuni q̄ medicia g̃natiua carnis

aliqñ est necesse vt deficcet in secūdo: z aliqñ in 3°. dico q nos possumus rñdere duob⁹ modis. vno modo possum⁹ dicere q qñ dixit q aliqñ op3 vt talis medicia fit exiccati uam 2°. aliqñ vo in 3°. itelligit ꝟ absolute q medicia gñatiua carnis: aliqñ é ficca in ꝑmo gradu absolute. aliqñ in 2°. aliqñ vo in 3°. aliqñ vo i 4°. Sz qñ Gal. dié q dz exiccare in gradu ꝑmo itelligit p respectu3 ad membꝝ ꝑm q in ipo est vlcus: q medicina talis vltra ficcitaté mēbri dz solū exiccare in ꝑmo gradu: mō medicina que est ficca in 2° gradu vl in 3° absolute respectu corpis in quo est vlc⁹ pōt esse solū exiccatiua i ꝑmo: z tūc i tali corpe generabit carnē. fic3 tūc illō dcm Auic. nō ꝓtradicit dicto Gal. imo ipsemet Auic. in eodē cap'o pa3 añ illa ꝟba allegata: dié q medicia gñatiua nō dz trāscendere multū gradū. post hoc sunt ꝟba sua. Et caro quidē nō generat nisi ex eo cuius ficcitas nō multū gradū post transcendit. z itelligit ꝟ hic in respectu ad mēbꝝ. sed postea qñ dicit q necesse est aliqñ in 2° aliqñ in 3°: itelligit ꝺ gradib⁹ absolute. q: vna medicina generatiua carnis necesse est vt sit magis ficca q3 alia absolute: ꝑm q administrat in corpe ficcioꝝ: sz respectu corpis z mēbri in q̄ est vlc⁹ semp deficcat in ꝑ° gradu z nō plus q3tūcūq3 sint ficca. Sic ḡ Auic. nō cōtradicit Gal. imo idē dicit cum ipso. ¶ Vel possumus alio modo rñdere. q: qñ Aui. dié q neče est vt aliqñ medicina generans carnē fit deficcatiua in scḋo gradu z tertio: ꝛpe itelligit de medicina que nō ex toto est generatiua carnis. naz medicina generatiua carnis vt gñatiua est nō dz q deficcet nisi in ꝑmo ḡdu: eo q medicina gñatiua vt gñatiua é nunq̄3 administrat nisi in vlcere in quo nō est alia humiditas nisi illa que generat ibi inquātū ꝓcauū est: z hāc hūiditaté est sufficiēs exiccare gradus ꝑmus. Sed si in vlcere sit vltra hāc humitaté alia humiditas: q: virulētia tūc cōpetit aliqñ medicina deficcatiua in 2°. aliqñ vo in tertio. sed tunc talis medicina nō dr generatiua carnis q3tū ad initū sue actōis. q: deficcat pl⁹ q3 in ꝑmo gradu. z etiā q: in vlcere tali nō est tempus nascētie carnis. sed q3tū ad terminū sue actōis est gñatiua carnis. q: tūc in vlcere est tēpus nascētie carnis. q: i vlcere est deficcata illa superflua humiditas z nō remanet ibi nisi illa humiditas cōmunis z medicia est reducta ad ficcitaté ꝑmi grad⁹: ita q nō deficcat nisi in ꝑmo. fic ḡ nō ꝓtradicit ꝟbū Aui. dicto Gale. q: Galen⁹ itelligit de medicina carnis vt gñatiua. Aui. vo intelligit de medicina que nō est ꝑm sui totū generatiua. Et ꝓpter hoc Aui. ante ista ꝟba cum dicit in illo cap. dicit q medicina generatiua carnis non dz multū gradū ꝑmū trāscēdere: z tunc itelligit medicina gñatiua carnis vt gñatiua est. qñ vero postea dicit q necesse est: vt aliqñ postea deficcet in scḋo: aliꝝ vo in 3° itelligit de medicina que nō ꝑm sui totū generatiua carnis existit. ¶ Tūc est respondendū ad obiecta facta in oppositū. tu dicis: aut illō dcm itelligit ꝑmo modo. aut 2° aut 3°. ¶ Dicendū q nō itelligit ꝑmo mō ꝑm q rō optīe ꝓbat. nec 3° mō ꝑm etiaꝫ q rō ꝓbat. sed itelligit secūdo mō et in corpore ipsi⁹. z tu ꝓbas q nō. q: dicis tu. ponam⁹ q sint duo vlcera in corpore eiusdē cōplōnis: sed vnū sit humidius alio: tūc in vlcere magis humido ꝓpetit medicia gñatiua magis ficca: ꝑm q ponit Auic. i fra ca. de medicis faciētib⁹ nasci carnē. cū ḡ in ꝑmo vlcere cōpetat medicia gñatiua deficcatiua i ꝑmo ḡdu vltra ficcitaté mēbri. ḡ in illo alio cōpetet medicina deficcatiua in scḋo et tertio gradu vltra ficcitaté mēbri. ¶ Ad hoc solet cōiter rñderi z ego tam solut⁹ fui rñdere: q etiā medicina gñatiua carnis q: administrat i vlcere magis humido nō est deficcatiua nisi in primo gradu. q: tanta est hūiditas que resistit ficcitati medicine q illa medicina nō facit nisi effectū primi gradus. ¶ Alij aūt dant alias rñsiões nullius valoris. sed ꝑdicta rñsio est magis ꝓbabilis. mihi tamen⁹ tñ q: etiā ista nō videt mihi q pfecte distinguat: nec q etiā ex toto sufficiat. ꝑmo q: ꝛz sit ibi multa humiditas que resistit ficcitati medicine intātū q demū medicia debilitaf. mihi tamen⁹ tñ dz q illa medicia faciat actionē deficcatōis in scḋo z 3° gradu. q: ex hoc q est ibi multa humiditas z effectus exiccationis erit vltra ficcitaté nāle3 mēbri plus q3 in ꝑmo gradu. Cui⁹ rō est. q: opatio z actio medicine nō reponitur i gradu nisi ꝑm q qualitas medicine est in tali gradu vel tali: eo q opatio ꝓcedit a qualitate medicine sicut medicina deficcat i ꝑmo gradu: q: ipsa est ficca in ꝑmo gradu. z deficcat in 2°: q: é ficca in 2°: z sic de alijs. Cū oporteat q medicia que administraf in tali vlcere sit ficca vltra ficcitaté nāle3 mēbri in 2° vel 3° gradu: eo q si eēt solū ficca in ꝑ° nō sufficeret. ḡ effect⁹ exiccatōis ipsi⁹ erit in secūdo z tertio gradu. z h est ꝓpter hoc. q: ibi est multa humiditas. non ergo debem⁹ dicere: q lz medicina tandē debilitet: q ꝓpter hoc nō faciat effectū nisi gradu ꝑmo: imo ex hoc q ibi est mlta humiditas: ex hoc debem⁹ dicere q op3 q faciat effectū secūdi z tertij gradus. ¶ Itez etiā manifestū est q talis medicina ad min⁹ nō est debilitata quādo administraf in prīcipio. Cū ḡ in ꝑ⁹ deficcet plus q3 in gradu ꝑmo: cum nō dum eius vtus sit debilitata qñ administraf in ꝑ⁹. ḡ tunc medicina generatiua carnis aliqñ z quantū ad aliqd tempus sue actōis deficcabit in secūdo z tertio gradu: qd est falsum. ¶ Iterū etiā si talis medicina nō faceret effectum nisi ꝑmi grad⁹: sicut ulī dicū. tūc ergo sequeref q medicina que administrat in vlcere hūidiori nō diceret magis deficcare: nec magis deficcatiua q3 illa que administraf i vlcere minus humido: cum vtraq3 nō faciat effectū nisi gradus primi. lz hoc est ꝓra oēs auctores q dicūtq3 in vlcere magis humido cōpetit medicia magis exiccatiua. Et filij etiaꝫ modo: sicut tu dicis hoc possum dicere q medicina frigidissima q̄ administraf in morbo calidissimo nō diceref magis ifridare in gradu q3 medicia parū frida que administraf in morbo paꝝ calo: q: diceref filij modo: q mltū frigiditas resistit multe calitati. z sic non diceref medicia illa fridissima pl⁹ ifridare q3 illa medicina paꝝ frida: qd tñ falsissimū est: q: illa ifridat in tertio gradu vel quarto. q: dz extinguere calitaté in tertio gradu vel quarto. illa aūt ifridat forte in ꝑmo gradu tantū vl paꝝ plus. q: dz extinguere calitaté in ꝑmo gradu. Et hoc cōfirmat per dictum Gal. in tegni. q dicit q omne cōtrariū expellit p cōtrariū equale sibi i eodē gradu. vt si sit excessus calitatis in ꝑmo gradu: p id qd infrigidat in primo. sed ꝑm dicta istoꝝ nō magis in gradu infrigidaret illa medicina que est magis calia q3 illa q̄ est min⁹ calia. hoc aūt est. quare ꝛc. ¶ Preterea. si tu dicis q multa humiditas resistit ficcitati medicine: ita q nō facit effectū nisi ꝑmi grad⁹. tūc arguo sic. q: sicut multa humiditas resistit mlte ficcitati. ita pauca humiditas pauce ficcitati. z sic tūc medicina generatiua carnis nō deficcabit in ꝑmo gradu. q: sicut debilitaf illa medicina a multa humiditate intantū q nō facit effectū nisi gradus primi: ita ficcitas medicine generatiue carnis debilitatur a pauca humiditate: et sic reducetur ad min⁹ q3 in primo gradu: z sic medicina generatiua carnis nō erit generatiua cum non deficcet in primo gradu. Hoc autez est implicare contradictoria. quare responsio istoꝝ sic ꝓbata nō est sufficiens. ¶ Et ideo aliter respondenduz est. Et tam potest ex hoc apparere responsio per ea que dicta fuerūt in corpore questionis de quadā distinctione medicine generatiue carnis. tu dicis: ponam⁹ q duo sint vlcera in corpore eiusdem cōplexionis: quoꝝ vnuz sit humidius alio ꝛc. Dicendum q si nos loquamur de medicina generatiua carnis vt generatiua est z que administratur soluz causa generandi carnē: tunc ista suppositio falsa est: q: vt dcm fuit ꝑus in ꝑdicta distinctiōe: ista medicina non administrat nisi in vlceribus in quibus generat ibi talis hūiditas duplex rōne ꝓcaultis ipi⁹: z si vltra hāc sit ibi alia humiditas: tūc nō cōpetit ibi generatio carnis: z tō oīa vlcera i qb⁹ cōpetit gñatio carnis ꝓueniūt q̄si in eadē hūiditate vl eq̄li. ¶ Et si tu dices q auctores

facit̃ ist̃as comparatiões sic̃ facit Aui. infra i capło de medicis facietib⁹ nasci carnẽ. Dicit. n. ibi q in vlcere magis hũido cõpetit medicina gñatiua carnis magis deficcatiua. Respõdeo q Aui. ⁊ alij auctores loquũtur ibi ō medicina que nõ ex toto est generatiua carnis. ⁊ talis medicina ꝑm q dcm̃ fuit ꝑus quantũ ad initiũ sue actiõis bñ ẽ deficcatiua plus q̃ꝫ in ꝑmo gradu. sz vt sic nõ dr generatiua carnis. qz in tali vlcere nondũ cõpetit generatio carnis vt dcm̃ est ꝑus. sed quãtũ ad terminũ sue actiõis ⁊ inquantũ generat carnẽ nõ deficcat nisi in ꝑmo gradu sic̃ in illa medicina q̃ admistrat in vlcere parũ hũido. ⁊ hoc est ꝑm q dcm̃ fuit ꝑus. quia vlcus iam reductũ est ad terminum illius humiditatis in quo est aliud vlc⁹ paꝛ humidũ ⁊ tũc cõpetit ibi generatio carnis ⁊ medicia reducta est ad terminũ ficcitatis ꝑmi gradus. vñ tunc generat carnẽ ⁊ nõ deficcat nisi in ꝑmo gradu. ¶Sic ergo illud argumentũ bene ꝛcludit q ibi cõpetit medicina exiccatiua pl⁹ q̃ꝫ in ꝑmo gradu. Sz ego dico q talis medicia vt sic nõ est generatiua carnis. Et si auctores lequunt ō medicinis generãlib⁹ carnẽ in talib⁹ vlcerib⁹: dico q loquũtur de medicinis q̃ nõ ex toto dicunt generãtes carnem. qz quantũ ad initiũ eaꝛ deficcãt in secũdo ⁊ tertio gradu. ⁊ ideo vt sic nõ generãt carnẽ: sed quantũ ad terminũ earum dicunt generatiue. sed tũc vt sic nõ deficcant nisi in ꝑmo gradu: sicut declaratũ fuit ꝓxus. ⁊ ideo rõ nõ cõcludit ꝓxa ꝓposituz: qz quãdo Gal. dicit q medicina generatiua carnis deficcat solum in ꝑmo gradu: itelligit ō medicina carnis vt generatiua. talis autẽ medicina si plus deficcat nõ est generatiua: sicut dcm̃ est. ¶Tunc ad aliꝺ argumentũ. tu dicis. omnis cura fit per contrariũ equale in eodem gradu: cõcedo. ⁊ tu dicis. aliquod vlcus est humidum in secundo gradu: aliquod in tertio. dico q falsũ est de vlcere in q̃ dz admistrari medicia gñatiua carnis vt generatiua est. qz in tali vlcere nõ debet ẽ nisi illa duplex humiditas que dicta est: quã sufficiẽter exiccat excedentia parum gradum ꝑmi. ¶Vel si in tali vlcere sic hũido dicaf cõpetere medicina generatiua carnis: tũc competit in eo medicina que nõ ex toto dr̃ medicia generatiua carnis: qz tunc quantũ ad initiũ actiõis bene deficcat in secũdo ⁊ tertio ꝑm maiorem ⁊ minoꝛez humiditatem vlceris. ⁊ vt sic nõ dr̃ generatiua carnis. sed quantum ad terminũ sue actiõis dr̃ generatiua carnis: eo q tũc desiccat in ꝑmo gradu. vlcus est reductũ ad illam hnmiditatem tẽperatã quã potest exiccare excedẽtia ꝑmi gradus. ⁊ ideo medicia generatiua carnis vt generatiua est semp deficcat solum in ꝑmo gradu. qz in vlcere in quo cõpetit medicia generatiua carnis vt generatiua est talis humitas q̃ põt eã exiccare excedẽtia gradus ꝑmi. ⁊ ideo ratio nõ arguit contra ꝓpositum. ¶Ad tertium argumentum autem tu dicis: si hoc esset veruz qꝺ dicis: tũc sequeret q in coꝛpe ⁊ membꝛo humidissimo competeret medicia minus ficca. ⁊ in coꝛpe sicco competeret medicia magis ficca: concedo: ⁊ tu dicis. cõtrariũ huius ponit Aui. in ꝑmo sen 4ª ⁊c. Dico q Aui. dicit q si coꝛpus ⁊ mẽbꝛ in q̃ est vlcus fuerit decliuia ad multam humiditatẽ: tunc vlc⁹ indigebit maioꝛi exiccatõe. si aũt ad ficcitatẽ minoꝛi: qꝺ ipe itelligit de humiditate ⁊ ficcitate accũtali. nam si coꝛpus vel membꝛ in quo est vlcus: habeat humiditatẽ nimiaz ex aliquo accñtu: tunc debemus magis exiccare: ⁊ si sit ibi ficcitas etiam tũc debemus minus deficcare: vt dcm̃ fuit ꝑus. ¶Nos autẽ intelligimus hoc per respectum ad cõplexionem naturalẽ: vt si coꝛpus vel membꝛũ in quo est vlcus sit multũ humidũ naturalr̃. tunc dico q competit medicia min⁹ deficcatiua in vlcere. Et si sint multuz ficca naturalr̃. tũc dico q competit medicina magis ficca. et iō dcm̃ Auicẽne non ꝓtradicit dicto Gal. qꝺ credo q Auic. itelligat ibi illo modo quo dcm̃ est. ꝑpter quod ratio nõ cõcludit. ¶Sic ergo ex predictis dubitationibus apparet q medicia generatiua debet esse deficcatiua. ⁊ quãtũ etiam debet esse deficcatiua ⁊ debet esse absterſiua. sicut ⁊ Aui. ponit in littera. Et ratio huius est: qz in vulnere cõcauo in quo generanda est caro: vt dicit Gal. in tertio: fit duplex supfluitas ipediẽs generatiõẽ carnis. vna subtilis: ⁊ ista indiget exiccatiõe que dicta est. Alia vo est grossa: quã Gal. vocat in de igenio. lutũ. que alio nomie dicitur putredo. ⁊ ista indiget mundificatione ⁊ absterſiõe. et ideo quelibet medicina generatiua debet eẽ exiccatiua. in hoc q vlcus est humiduz: ⁊ absterſiua ⁊ mũdificatiua in hoc qꝺ est putridum. sed eius absterſio nõ debet eẽ vehemens: sicut nec exiccatio. Et ratio huius est quia medicina generatiua carnis debet eẽ coagulatiua sanguis sani in carne. sed absterſio vehemens amouet sanguinem venientem ad vulnus: ⁊ facit eum fluere. hoc aũt est ꝓtrarium intentiom coagulationis. ⁊ ideo medicina multuz absterſiua est cõcauatiua vlceris. quia est corroſiua ⁊ diminuens carnem ⁊ eliquãs eam. debet ergo esse absterſiua parum. ſ. in tanta quãtitate vt abstergat fortitiem solum que est causa ipediens generationẽ carnis: ⁊ debet esse absterſiua sine mordicatiõe: ⁊ hoc segtur ex ꝓdictis quia mordicatio causaf ex forti absterſione. et ideo cuz non debeat esse fortiter absterſiua sed parum: idcirco debet esse sine mordicatione. ītelige de ista absterſiõe q ẽ quasi eodem modo de forti ⁊ pauca absterſione medicie generatiue carnis: sicut ẽ de forti ⁊ pauca siccitate: ⁊ eedẽ dubitationes possent dari. et ideo hic nõ insisto: sz hoc p se videat itellectus. Debet etiam esse medicina generatiua carnis absq; stipticitate omnino de qua sit curandum. Et ratio hꝰ ꝑm q dic̃ Gal. in tertio de ẽ igenio. qz si talis medicina esset stiptica: tũc putredo coagularef ⁊ cõgluti nareſ i vulnere: ita vt nullatenus egredi valeret. ¶Nunc aũt est contraria intentiõi medicine generatiue. eo q ea que generant carnem cum deficcatiõe sui debẽt esse mũdificatiua ⁊ excolatiua vt nil putreduns i vulnere remaneat. Sic ergo pfecte declarata sunt ea que Auicen. dicit in hac parte. ¶Deinde cum dicit:

¶Et oꝛ itez vt sit i calitate ⁊ frigiditate sua in complexiõe si fuerit separata cum cõtrario ꝑm quãtitatẽ separatõis: ⁊ si nõ fuerit separata sepatõe de qua curef: tũc assiletur calido valde calidũ valde: ⁊ frigido valde fridũ valde. Et obſuetur iterũ impꝛessio medicie in loco vt opponatur ei si supfluit in malitia complexionis.

¶In parte ista Auicẽna postq̃ ostendit cuius cõplexionis ōbet esse medicina gñatiua carnis quãtũ ad q̃litates passiuas. ſ. quãtũ ad humiditatẽ ⁊ ficcitatẽ: oñdit cuiꝰcõplexiõis debet esse quãtũ ad q̃litates actiuas. ſ. quãtũ ad caliditatẽ et frigiditatẽ. Et vult dicere Auicẽna. q debet esse omnino filis mẽbꝛo in caliditate ⁊ frigiditate si eius cõplexio naturalr̃ se habeat. ¶Si in mẽbꝛo calido debet esse medicina generatiua calida: ⁊ in frigido frigida: ⁊ in tẽpato tẽpata. sed si mẽbꝛi complexio esset distemperata ex aliquo accidenti versus caliditatẽ ⁊ frigiditatem: tunc medicina debet esse contraria tali complexioni vt ipsam reuocet ad suam naturã. Et causa huius apparet in ꝓmptu. quia omnia naturalia sunt cõseruanda. conseruatio aũt fit cũ similibus oino. ⁊ ideo medicina generatiua carnis dz esse in caliditate ⁊ frigiditate cõsimilis cõplexioni nãli. sed ea que sunt cõtra nãm sunt destruenda. destructio aũt ꝑ ꝓtrariũ fit. ⁊ iõ debet esse contraria complexiõi distẽperate. si ergo mẽbꝛ in quo vlcus sit distẽperatum in calitate: dũmodo hoc sit naturalr̃ ōbet admistrari sibi medicina calꝺa. Si aũt eẽt distẽpatũ i calitate ex aliqua accidẽtali distempantia. tũc debet sibi admistrari medicina

rigida.ꝛ ſiſi mō eſt de friditate.ꝛ hoc eſt:qꝛ in egritudie
ſp eſt cōplō naturalis ꝓſeruando dato q̄ ſit diſtempata:
eo q̄ mediāte ipa agit natura ꝓtra morbū:ſz accūtalis eſt
deſtruēda:qꝛ eſt impediēs actiōez nature.hoc ē ḡ qō vult
dicere Auic.Et ꝓſtruaf ſic lra:qꝛ aliquātulū eſt ibi itrica
ta.Et opz itez vt cū ſupple cōplō mēbꝛi fuerit ſeparata.ſ.
a ſua naturalitate:vt qꝛ ſit diſtēperata ax aliquo acciden
te vel ſ̄ versus caliditatē vel versus frigiditatē:ſupple tūc
medicīa ḡnatiua ſit i cōplōne ſua in caliditate ꝛ frigiditā
te:cū ꝓtrario ſupple illi cōplōni mēbꝛi.ḃ eſt dicere q̄ tūc
opz q̄ medicīa generatiua ꝓtrarief illi cōplōni in calidi
tate ſi illa cōplexio eſt diſtemperata in frigiditate:vel ſi il
la cōplō ſit diſtemperata in caliditate ſm quātitatē ſepa,
tionis hoc eſt dicere q̄ opz vt ꝓtrarief ei in illo gradu.et
tanū quātū eſt ſepata cōplō illa a ſua naturalitate.vnde
ſi mēbz in quo eſt vlcus ſit diſtempatū in ꝑmo gradu oz
eſſe medicīa generatiua frida;in ꝑmo grado.ꝛ ſi ſit diſtē,
peratū in friditate in ꝑmo gradu oz ē medicīa calida in
ꝑmo gradu.ꝛ rō huⁱ⁹ eſt:qꝛ vt dicit Ga.in tegni.oīs cura
p ꝓtrariū fit in eodē gradu ꝛ equali.et ſi nō fuerit ſepara,
ta.ſ.cōplō mēbꝛi naturalis ſeparatōe de qua cureſ hoc eſt
ſi cōplō mēbꝛi naturalis non fuerit diſtempata accūtalr:
tūc ſi aſſimiletur calō valde calm valde:ꝛ frido valde fri
gidum valde hoc eſt tūc in corpore calō in quo eſt vlcus
admiſtref medicīa generatiua calida ꝛ in frido frida.Et
obſuef itez ꝛē.planū eſt.ſic ergo videte ex dictis appa,
ret q̄ medicina generatiua carnis debet eſſe omnino ſi,
milis cōplōnis mēbꝛi in qualitatib⁹ actiuis ſi mēbꝛū non
ſit diſtempatum accūtalr:ſz in qualitatibus paſſiuis nun
quā debet ē ei ſimilis:qꝛ ſemp debet eſſe ea ficcior q̄ſ fit
cōplō naturalis mēbꝛi.Et cauſa huⁱ⁹ queraf ex his q̄ di,
cta ſunt ſupra.Tunc ſequitur illa pars:

¶ Medicine aūt incarnatiue ſunt ille q̄ aggregant inter duo elongata.Et nō oz vt operentur niſi in ſupficiebus ambox facientes adherere inter ea vtraq; cum roze qui eſt in ſubſtantia amborum.

¶In q̄ parte Auī.poſtq̄ determiauit de cognitōe medici
nax facientiū naſci carnem:determinat de cognitiōe me
dicinax icarnantium.oſtendit.n.qne dicunf eſſe medici
ne incarnatiue ꝛ quā operatiōez faciunt:ꝛ cuⁱ⁹ complexio
nis ſint:ꝛ quomō etiā differāt a medicīs generātib⁹ car,
nē.Et diuidit iſta pars in partes tres.In ꝑma parte oſtē
dit quā operatiōez facit medicīa icarnattiua ꝛ oñdit etiaz
modū operatiōis ipſi⁹.In 2ª parte oſtēdit cuⁱ⁹ cōplōnis
oz eſſe.Et in 3ª parte ponit dōiam inter medicinam icarn
nati ā ꝛ generatiuā carnis penes cōplōnez.ꝛ2ª ibi.(Et ſi
fuerit ſanguis ꝓpꝛius.3ª ibi(Et nō idiget diminutiōe
in executōe.Dicit ergo ꝑmo.(Medicie icarnatiue ſiue cō
glutinatiue:qꝛ idez eſt:ſunt ille ꝛē.hec eſt ḡ opatio medi,
cinarū icarnatiuax.ſ.aggregare ꝛ ꝓiungere labia vulne
ris elongata mediāte humiditate ſanguinea q̄ eſt iter la,
bia illa.Intellige aūt hic ſicut etiā dcm fuit ꝓtius de ope
ratione medicinax facientiū naſci carnem:quia iſta ope
ratio ſcz aggregare labia vulneris elongata nō debet at
tribui medicine ſicut ꝑncipali agēti:imo ꝑncipale agēs
iſtius operatiōis eſt ipſa virtus naturalis membꝛi:quia
talis virtus eſt que cōiungit iſta labia.ꝛ materia ꝛ medū
talis iunctionis eſt ipſe ſanguis recens ibi exiſtens.me,
dicina aūt eſt ſolū ſicut coadiuuans ad iſtam operationē:
eo q̄ remouet impedimēta ꝓpter que poſſet ꝓhiberi
vnitio ſm q̄ poteſt patere ex dictis i ꝓxi cap̄lo.tūc Auī.
oſtendit modū operationis iſtarū medicinax dicens.Et
nō oportet vt operentur ſcz iſte medicine niſi in ſupficie
amborum.ſ.labiorum vulneris.(Sed aliquis dicet hic,vi
def q̄ Auī.ꝓtradicat hic cuidā dicto inferius.quia Auic,
dicit hic q̄ oportet vt iſte medicine nō operentur niſi in
ſupficie labiox vulneris.inferius aūt dicit in capitulo de
medicinis icarnantibus vulnera q̄ puluis iſtax medici
naruz eſt minoris virtutis q̄ſid qō de eis fit cum cerotis:
qꝛ medicine ficce ꝛ ꝓpꝛie minerales non ſubmerguntur
vſq; ad ꝑfundum:ſed cum ex eis fit cerotū:tunc facit pue
nire ea curſus olei vſq; ad ꝑfundū.p hec ergo dicta vide
tur q̄ medicine icarnatiue nō ſolū debēt opari i ſupficie:
imo ꝛ in ꝑfunditate.ḃ aūt dicit ꝓtrariū.(Ad hoc reſpō,
dendum eſt p exp̄onem textus.nam qñ Auī.dicit q̄ nō oz
vt operēf niſi in ſupficie:ego ītelligo q̄ nō apponanf niſi
in ſupficie:qꝛ nō debent poni ītus in ꝓcauitate vulneris:
qꝛ ſm q̄ dictū fuit ꝓtius in ꝓcedenti cap̄lo.iter labia vul
neris nihil debet cadere extraneū nec pilus nec puluis
incarnatiuus.et ratio huⁱ⁹ dicta fuit ſupra.Sic ergo me,
dicine incarnatiue debent poni ſolum in ſupficie labiox
vulneris.Et iſto modo ītelligit hic quod dicit q̄ nō opz
vt operētur niſi in ſupficie iꝑox:ſed virtus opatōis ipax
bene debet ꝓcedere vſq; ad ꝑfundum.Et rō huius eſt:
qꝛ impedimentum incarnationis vulneris.ſ.humiditas
extranea nō ſolum eſt in ſupficie:imo in ꝓfundo.Cum
ergo incarnatio debet fieri in ſupficie ꝛ in ꝑfundo:debet
ergo virtus medicine exiccantis penetrare vſq; ad ꝑfun
dum vt exiccet hnmiditatē que eſt impediēs fieri incarna
tionē in ꝑfundo.ꝛ iſto modo ītelligit Auī.iferius cū dicē
q̄ operatio ipſax debet penetrare vſq; ad ꝑfundū.Sic
ḡ iſta dicta nō cōtradicūt.faciētes adherere iter ea vtraq;
cum roze q̄ eſt in ſuba amborum.ego ītelligo cū roze.i.cum
humiditate ſanguinea recenti que eſt in labijs vulnerū,
vnde nō intelligo hic de roze q̄ eſt tertia humiditas que
manet intus in mēbꝛis ſimplicibus de qua loquitur Auī.
in ꝑmo.Fen ꝑma.cap̄.de humoribus:qꝛ ſi labia vulnert
eſſent exiccata a ſanguine recēti nūq; amplius vnirētur
et tamen eſſet ibi ros qui eſt talis tertia humiditas.et tō
p roze ītelligit talē humiditatē ſanguineā que eſt i labijs
vulneris:qꝛ ſine ſanguine tali recēti nō ꝑſt labia vulne,
ris ꝓiūgi.Et rō huⁱ⁹ eſt:qꝛ talis iūctio ꝛ iūctio labiox fit
ex opatiōe virtutis nālis nutritiue que aſſiīlat et vnit nu,
trimentū itercidēs iter vtraſq; partes ſolutas ad vtraq;
ptiū vulneris.ꝛ ideo p tale medicamē cōiungūtur ambo
illa ſeparata.nūc aūt mā talis nutrimenti qō aſſimilat eſt
ſanguis recēs ibi exiſtēs:eo q̄ oportet q̄ hec opatio fiat
ante generationez ſanieī.ꝛ ideo ſanguis eſt tale medica,
mē per quod illa labia cōiūgunf.et ideo cyrugici quādo
labia vulneris ſunt exiccata ex defectu medici:vt qꝛ in
principio non fuerit ibi aliquādo renouant tale vulnus
ſcarificādo ipm vt exeat ſanguis.ꝛ poſtea ſuūt ipm:qꝛ nō
poſſet aliter fieri vnitio labiox ꝛ aliquādo cōglutinatur
vulnus ꝛ aliquando non vt ſi ſit multū alteratū ab aere;
quia tunc opz ipm curare vt vlcus.(Deinde cum dicit:

¶ Et ſi fuerit ſanguis purus tūc eſt illud qō exiccat ſanguinē pꝛimū ſufficiēs cuz eo in adherētia cuz exiccatiōe vehemēti veloci añq̄ſ fiat pus ꝛ ñ firmaf ei illō niſi fuerit cū illo ſupfluitas vtutis in exiccā,do:verū oz vt ſit abſtergēs:qñ abſterſio ē ꝓtraria itētōi iter q̄ ē i eo:qñ itētio i eo eſt ponere illud qō colligiē de ſanguine nutrimētū ꝛ adherētia et abſtergēs ab,ſtergit illū ſāguinē:ārē diſpdiē.ergo cō,ſumit materia qua expectaē ꝛglutiatio.

¶In parte iſta Auicenna oſtendit cuius complexiōis de
bet eſſe medicina incarnatiua.ꝛ dicit:ꝛ ſi fuerit ſalicea in

labijs vulneris sanguis ꝑprijs.i.sanguis bonus.i.aliter nō posset fieri icarnatio labioꝝ vulneri.tūc id.s.medicamen qđ exiccat sanguinē ꝑpriū talez supplea supfluitatibus ⁊ hūiditatibus cum exiccatiōe vehemēti ⁊ veloci anteqū fiat pus.i ante q̄ talis sanguis conuertat in sanie ẽ sufficiēs in adherētia.i.est sufficiēs ad faciendū incarnatiōez cū eo.i.cum tali sanguine ⁊ nō firmat ei istud.i.talis opatio que est facere incarnari labia nisi fuerit cū eo supfluitas virtutis in exiccādo.i.nisi fuerit vehemētis exiccationis.Vel oz ne sit abstergens ⁊c.planum est amodo qđ dicit.¶Deinde cum dicit:

¶Et indiget diminutione in exiccatiōe sicut indiget ea illud qđ facit nasci. Qm̄ faciēs nasci indiget vt currat ad ipm materia:⁊ illi⁹ materiei cursum phibet exiccatio:et icarnatiuū nō idiget:imo idiget incarnatiuum exiccatione fortioꝝ et pauca stipticitate.

¶In parte ista Auicē.ponit dr̄iam iter medicinā generatiuā ⁊ icarnatiuā penes cōpōnē.⁊ vult dicere Aui.q̄ medicia icarnatiua differt a gr̄iatiua i duob⁹.Primo qꝝ medicina icarnatiua oz esse magis ficca q̄z gr̄iatiua:⁊ rōnem ponit in lr̄a.Secūdo qꝝ medicia icarnatiua oz ee aliquātulū stiptica.medicina aūt generatiua nō:sm q̄ dcm̄ fuit supra.hoc est quod Auic.vult dicere in littera.

Sed vt melius hec dicta ipi⁹ itelligant ẽ dubitatio de h qđ dic̄ Aui.⁊ de eis q̄ dicta sunt ꝑus.ꝑmo.s.vtrū medicina icarnatiua oz esse vehemētis exiccatiōis sicut dcm̄ fuit supra. Et videt q̄ nō ꝑ dicta Gal.in tegni qn̄ logtur de cura solutiōis cōtinui.Dicit.n.ibi q̄ suba ptis vulnerate sana ꝙuabit ꝑ mediocriter exiccantia.nunc autē ea q̄ mediocriter exiccant nō desiccāt vehementer:sz tempate.q̄ videt q̄ in ipis nō debeat esse superfluitas exiccationis cuius contrarium dixit supra Auicenna.

Secundo est dubitatio de h qđ dicit hic sz q̄ medicina incarnatiua debet esse vehemētioris exiccationis q̄z medicina generatiua.hoc nō videtur verum:quia in vulnere magis humido competit medicina fortius exiccatiua:quia omnis cura per cōtrarium equale in eodem gradu fit ꝑm qđ dictum fuit supra ex verbis Gal.in tegni.Sed vulnus in quo administrat medicina generatiua est magis humidum:quia est cōcauū.omne aūt vulnus cōcauū est magis humidū: quia ad ipm currunt plures supfluitates.ergo medicina generatiua debet esse magis exiccatiua q̄z incarnatiua. ¶Contrarium aūt huius ponit Auicē.hic.¶Circa istam questionē essent duo notanda.Primo q̄ medicina icarnatiua debet esse exiccatiua vltra ficcitatē mēbri naturalez.secundo q̄ debet esse vehementioris exiccationis q̄z medicina generatiua. Sed declaratio primi habita est in quadam questione que fuit mota de hoc in superiori capło.Declaratio secundi est et potest quasi extrahi ex dictis Anicēne in littera:q̄ medicina incarnatiua debet exiccare humiditatē extraneā que impedit icarnationez subito et velociter:quia incarnatio debet fieri sanguine ibi existente anteq̄z ille sanguis conuertatur in pus.hoc aūt fit in breui tempore.⁊ ideo medicina icarnatiua subito ⁊ velociter debet exiccare:sed subita et velox exiccatio nō ꝑt fieri nisi ab eo qđ fortiter ⁊ manifeste exiccat.q̄ medicina icarnatiua debet esse fortis ⁊ manifeste exiccationis.medicina aūt generatiua nō debet esse fortis ⁊ manifeste exiccatiōis:qꝝ generatio carnis non fit ex sanguine recēte exīte in vulnere sicut fit incarnatio:imo fit ex decursu nutrimenti ad vulnus,⁊ iō nō opz q̄ ibi fit exiccatio subita cum iam facta sit sanies.et etiam qꝝ fortis exiccatio exiccaret ⁊ phiberet talē cursum.⁊ ideo nō eēt ibi materia generationis.⁊ per cōsequens nō generetur caro.sic ergo tunc apparet q̄ medicina incarnatiua debet esse vehemētioris exiccationis q̄z generatiua.¶Sed tu dices in quo gradu debet esse exiccatiua vltra ficcitatem mēbri nāliez medicina icarnatiua?Dico q̄ hoc iam quasi pōt patere ex dictis.nā et⁹ desiccatio debet esse q̄si in scōo gradu vel circa illud.Et rō huⁱ⁹ est:qꝝ medicina icarnatiua oz eē tāte desiccatōis vt exiccet subito hūiditatē extraneā:sz nō oz eē tāte exiccatiōis vt minuat hūiditatē ꝑpriā ⁊ nāle ex q̄ oz fieri cōglutinatio sic̄ facit medicamē sigillatiuuz vt dicet postea.mō exiccatio in 3⁰ gradu minuet ex tali hūiditate:exiccatio aūt in 4⁰ nō solū minueret ex tali hūiditate:imo ⁊ ex suba carnis.⁊ tō medicia icarnatiua oz eē exiccatiua in 2⁰ gradu:⁊ nō multū ipm trāscendere.¶Et nota qñ dr̄ q̄ oz esse exiccattiua in 2⁰ gradu q̄ intelligit h in respectu ad mēbrū in quo est vlcus.sili mō sicut dictū fuit supra de medicina generatiua sicut ꝑ se ꝑt videre diligens itellect⁹.¶Silr etiā de caliditate ⁊ frigiditate ipi⁹ sili mō est dōm sic̄ dcm̄ fuit de medicina generatiua.¶De abstersiōe aūt dōm q̄ nō oz eē alicui⁹ abstersiōis sic̄ est medicia gr̄iatiua.Et rōnē huⁱ⁹ ponit Auic.in lr̄a sufficiēter de stipticitate q̄ medicia icarnatiua debet eē alicui⁹ stipticitatis:qꝝ medicia icarnatiua oz eē phibitiua fluxⁱ⁹ hui⁹ ad locū ⁊ nō indiget alicui⁹ cursus materie nec bone nec male:sz gr̄iatiua idiget vt ad ipaz currat mā cui⁹ cursū phibet stipticitas.⁊ etiā idiget mūdificatōe quā phibet stipticitas.Et iō medicia icarnatiua oz eē alicui⁹ stipticitatis:gr̄iatiua aūt nō.¶Tunc est rndendū ad argumenta.¶Ad ꝑmū.tu dicis.nō dr̄ q̄ Aui.dicat vez q̄ medicie icarnatiue debeāt esse vehemētis exiccatiōis:qꝝ Gal.dicit q̄ debēt eē mediocriter exiccantia.ea aūt q̄ mediocriter exiccant nō vehemēter exiccant.¶Dōm q̄ qñ Aui.dixit supra q̄ medicie icarnatiue debēt eē vehemētis exiccatōis.itelligit hoc respectū ad medicinas gr̄iatiuas:qꝝ debēt esse manifeste desiccatiōis:sz nō debēt eē vehemētis exiccationis absolute:vt qꝝ exiccent in 3⁰ vel 4⁰ gradu.debent q̄ vehemēter exiccare p respectū ad gr̄iatiuas:eo q̄ debent desiccare in 2⁰ gradu.vt dcm̄ est.⁊ talia sunt q̄ mediocriter exiccant:qꝝ inter paz exiccare ⁊ sume exiccare sunt ea que exiccāt in 2⁰ gradu.⁊ ꝓpterea nō bene exponit ibi Aly.Gal.qui videt intelligere per mediocriter exiccantia ea que exiccant in gradu ꝑmo:quia si hoc esset tūc medicina incarnatiua nō esset magis exiccatiua q̄z generatiua:cuius ꝙtrariū dicit hic Auicē.Sed debet itelligi.vt dcm̄ est ⁊ nō ꝙtradicit Aui.Gal.imo idē dicit.¶Ad aliud tu dicis.in vulnere humidiori competit medicina magis desiccatiua:dico q̄ verum est ceteris paribus equalibus.modo h nō sunt cetere ptes equales qꝝ q̄z vulnus in quo administratur medicina icarnatiua nō sit magis humidū:nec ita sicut est illud in quo administrat generatiua: nihilomin⁹ tamē qꝝ hic debem⁹ subito exiccare:ibi aūt nō.⁊ hic etiam indigemus phibere cursum materie:ibi aūt indiget materia currere.idcirco ibi administrare debem⁹ manifeste et fortiter desiccatiua. ꝓpter qđ ideo nō concludit.¶Deinde cum dicit:

¶Cōsolidatiuū vero sigillatiuū vehemēti⁹ indiget stipticitate q̄z illa duo:qm̄ ẽ ei necessariū vt recuperet qđ est ꝑ naturaz vehemētioris exiccationis.s.cutē:⁊ qm̄ idiget vt exiccet hūiditatē extraneā ⁊ radicalē vehemēte.Et illō qđ ẽ añ ipz eget vt exiccet hūiditatē extraneā exiccatiōe ꝓxima ⁊ radicalē cū mēsura q̄ cōglutiet

ꝛ ingrossetur ꝛ nō minuatur ex substātia.
¶ Postquā Auicenna superius determinauit de medicinis generātib⁹ ꝛ incarnatiuis. In parte ista Auicēna determinat de cognitiōe cicatrizantiū siue cōsolidātiuz: qz idem est. Dicūtur aūt medicine cicatrizantes. qz regenerant cutem depditam. ꝛ in hac parte oñdit Aui. cuius cōplexionis sint medicine cicatrizatiue. ꝛ ponit etiā differē tiā inter ipsas ꝛ inter medicias p̄dictas penes ꝓclusiōes ipas. Dicit ergo Aui. ꝛ id est intētio eius ꝛ in hac parte. s. qz medicamē consolidatiuū siue sigillatiuū qō idem est: est fortioris exiccatiōis ꝛ fortioris stipticitatis q̄z illa duo scz q̄z medicamē generatiuū ꝛ incarnatiuū. ꝛ p̄mo p̄bat q̄ sit vehemētioris exiccatiōis ꝛ firmioris stipticitatis q̄z medicamen generatiuū: qz medicamē generatiuū recuperat carnē. medicamē aūt cicatrizatiuū recuperat cutez: sed cutis est vehementioris siccitatis q̄z caro. ergo medicina cicatrizatiua est vehementioris exiccationis q̄z generatiua. ¶ Sed est hic intelligendū ad declarationē maiorem dicto ꝛ. Aui. de hoc qō dicit Aui. q̄ medicamē cicatrizatiuū recuperat cutem q̄ ip̄m ꝓprie ꝛ vere nō dicitur recuperare cutē sicut medicamē generatiuū recupat carnem. vt dicit Gal. in tegm. scōa pticula. ꝛ in 3° de igenio q̄ cutis est mēbꝛ spermaticū: membra aūt spermatica abscisa nō renascūtur: cū ergo fit impossibilis regeneratio cutis faciendū est aliqd simile cuti qō carnis tegmen existat. vt Gal. dicit. tertio de ingenio. Illud aūt qō fiat simile cuti est caro manens in supficie quā oz imutare ad naturam cutis. vt dicit Gal. 3° de ingenio. hoc aūt erit si fiat siccata simul ꝛ callosa: qz cutis ſm q̄ dicit. Gal. 5° de simplicibus nō est nisi sicut caro que indurata est. vñ cutis ē quasi habēs tēperamētuz carnis nisi q̄ est magis augmētata in siccitate. ꝛ ideo si caro existēs in supficie vulneris debeat fieri loco cutis debet siccari ꝛ indurari sicut calus gdā: hoc fit medicinis fortius medicantibus q̄z ea que generāt carnem cū debeāt conuertere carnē ad naturaz cutis que siccior est carne. ꝛ ideo medicamē cicatrizatiuum est magis deficcatiuū q̄z carnis generatiuū. Itez etiaz q̄ sit magis stipticū manifestū est: qz medicamen generatiuum nō indiget aliqua stipticitate: qz oz esse mundificatiuum quā mūdificatiōez p̄hibet stipticitas. ꝛ etiā idiget vt ad ip̄m currat materia quā p̄hibet stipticitas. cicatrizatiuū aūt nō indiget aliquo istoꝝ: sed ꝛstringere ꝛ coadunare qō est opus pōtici ꝛ stiptici. ꝛ hoc intendit Aui. dicere vsqz ibi. Et quādo indiget ꝛc. ibi aūt intendit q̄ medicamē cicatrizatiuū debet esse magis deficcatiuū ꝛ stipticum q̄z incarnatiuū. ꝛ vna causa ꝓpter quā cicatrizatiuū debet esse magis deficcatiuū est illa quā diximus: qz ō illa causa pōt huic adaptari. Sed alia causa est quā ponit Aui. qz medicamē cicatrizatiuū nō hz tantū deficcare humiditatē actualē que influit ad vulnus ad hoc. s. vt vlcus sit mundū etiā habet deficcare ipsam humiditatē radicalem. i. naturalem cutis. et hec est ratio vt caro fiat callosa ad modū cutis. hoc aūt nō posset fieri nisi deficcaret ipsa humiditas naturalis cutis cum cutis sit siccior carne: sed medicamē incarnatiuū habet deficcare solū humiditatē extraneā. naturalem aūt nō oz diminuere: imo solum debet ipsam deficcare ab hūiditate extranea vt ingrossēt et ꝛglutinet ꝛ nō minuitur ex substātia eius. ꝛ ideo medicamen cicatrizatiuū oz esse siccius q̄z incarnatiuū. Iterum etiam debet esse magis stipticum: quia medicamen cicatrizatiuum habet coadunare humiditatem naturalem carnis ad superficiem duram faciendam de ipsa. ad hoc autez maior requiritur stipticitas q̄z ad incarnationem. quare ꝛc. Ex dictis ergo patet q̄ medicina cicatrizatiua debet esse vehementis stipticitatis. ꝛ etiam fortis exiccationis. nihilominus tamen sicut bene dicit Gal. in tegni debet esse exiccativa et stiptica sine mordicatione: quia de natura mordicatiui est facere aduenire diminutionem carnis ꝛ concauatiōis vlceris quod est contrarium cicatrizationi. ¶ Ulterius autez ex dictis potest apparere in quo gradu possumus dicere q̄ medicina cicatrizatiua debeat deficcare: qz cum debeat deficcare plus q̄z medicina incarnatiua q̄ deficcat in 2° gradu. vt dictū fuit ꝓus. ꝛ non debeat tātū deficcare vt oino destruat ꝛ diminuat carnez sicut facit quartus gradus. possumus ergo dicere q̄ debet esse deficcatiua in tertio gradu vel circa illud p respectum ad complexionū membri naturalem ſm q̄ dictum est de alijs. ¶ Ulterius aūt nota vnum quod Auic. ponit in primo Fen quarta caplō. de cura solutionis cōtinui q̄ cicatrizatio per se. ꝛ primo fit ab eis que sunt fortis exiccationis et stipticitatis. in qualitatibus tamen actiuis sūt proportionata ſm complexionem naturalem membri vt etiam dictum fuit in alijs medicinis. p accidens tamen pōt fieri cicatrizatiua actualis ex acutis inquātū. s. accidit talia per viam aduſtionis crustam generare. ꝛ hoc est cū ex eis parum superponitur sicut sunt calcantum et azemaxime aduſta: quia si multū poneretur de eis tunc potius concauarent ꝛ corroderent. Tunc segtur illa pare:

¶ At corrosiua diminuēs carnē oz vt sit vehementis absterſionis valde. Et illō qdē qō est rectū in curatiōe vulnerū: qñ perforāt est vt nō approximet eis aqua. Et si fuerit necessariū et nō suffert eger a balneatiōe: oportet vt ponatur super ea de emplastris ꝛ de panno infuso cū oleo ſm modos ligationis ꝛ non permittatur aqua peruenire ad ipsum.

¶ In qua pte determiat in general de cognitiōe medicinarū corrosiuaꝝ ꝛ diminutiuaꝝ carnis. Et dicē q̄ corrosiua ꝛ diminuēs carnē oz esse vehemētis absterſiōis valde: et supple etiā vehemētis exiccatōis valde. s. q̄z aliq̄ p̄dictaꝝ. Et ex hō appet q̄ eē absterſiua ꝛ deficcatiua i quarto gradu p respectū ad mēbrū: qz cuz talis medicia diminuat ꝛ ðstruat carnē. ꝛ quartus gradus sit q̄ destruat ꝛ diminuat seu corrūpat. oz q̄ eē talis medicina absterſiua ꝛ deficcatiua p respectū ad mēbruz in quo admīstrat in 4° gradu.
¶ Sz tu dices. in qualitatib⁹ actiuis in q̄ gradu debēt esse?
¶ Dōm q̄ p̄sit etiā eē in 4° gradu ꝛ in minori: sz si sunt in q̄litatib⁹ actiuis. ꝛ in 4° gradu. tūc eēnt magis diminuua ꝛ corrosiua sīc sunt flos eris ꝛ filia. Si aūt excedāt solū in siccitate in 4° gradu: nō aūt in caliditate. tunc bñ diminueret carnē: sz nō ita sīc ꝓme sīc sunt galle p respectū ad corp⁹ pueri ꝛ corticis granatoꝝ ꝛ silla. Sicq̄ p hoc qō dem̄ ē appet q̄ iste q̄ttuor spēs medicinaꝝ q̄z ponit h Aui. diuersificant ad seinuicē in ꝓpone ſm q̄ttuor gradus: qz medicina gñatiua oz deficcare in p̄mo gradu incarnatiua in. 2°. cicatrizatiua. i. 3° corrosiua aūt ꝛ diminutiua in. 4°. Et id quidē qō est rectuz. Ista ps est icidētalis istius cap. in q̄ Aui. ponit qddā qō oz p̄hiberi post pforatōez vulnerū. ꝛ qz hoc idē dicit in sequēti caplo. ꝛ forte fuit defectus trāslatoris vel scriptoris ꝓus apud nos vl forte posuit vt continuaret id quod sequitur cum eis que dicta sunt ꝛc.
¶ De perforatione vulneris ꝛ aliorum cum oportet vt discooperiatur. Capitulum. v.

Jrit Gal. Oz vt feces ex loco eī⁹ vehemētioris eminentie et vt inclines ip̄m. ꝛ nō sit tractus pforationis nisi ad ptē ex q̄ est pōe currē p⁹ ad iferiora. et vt obfuēt in pforatōe alesuirati ꝛ ruge ſm modū que

Dixim⁹ in capitulo vulnerū ꝛ doubelet nisi in eis que excepimus. In eis vero q̄ sūt sicut inguina ꝛ subascelle: oportet vt vadat perforatio cum cute in natura.

¶ In isto caplo Auic. qr in cura vulnex aliqñ indigemus sectiõe sicut in vulneribꝰ hñtibꝰ sinū q̄ aliqñ oz discooperire vsq; ad fundum ipox. aliqñ aūt sufficit secare ea in pte inferiori vt currat inde vir⁹ ꝛ sanies ꝑm qꝫ habitū est expcedētibꝰ. Idcirco hic ponit quēdā canonē de pforatiõe vulnex. Et diuidit hoc caplm i tres ptes. In ꝑma pte ponit modū sectiõis. scdo ponit curā ipsox post sectionem. tertio docet euitare quēdam errorē qui posset contingere. secūda ibi (Deinde ponant desup) terna ibi (Et rectū quidē est) Dicit ergo ꝑmo. dixit Gal. s. 3° de ingenio sanitatis. Alexurati. i. villi neruox. in caplo vulnex ꝛ doubelet idest in caplo exturax. appellat aūt ea vulnera ꝓtanto: qr extura quādo i eis est aggregata sanies sunt quasi in iudicio vulnex vel vlcex cuz sint interius vlcerata. et totū id qđ dicit h Auic. est planū ex eis q̄ dicta fuerunt in illo caplo. ꝛ iõ h nõ infisto. Tunc sequitur illa pars:

¶ Deide ponāt de sup exiccatiua absq; mordicatiõe de illis q̄ sūt posita in tabulis medicinax singulariū. ꝛ puluis olibani melior est in eis q̄z olibanū: quoniam illud est vehementius stipticum.

¶ In qua oñdit Auicen. qualis cura sit faciēda post pforationē istox vulnex dicēs: deinde. s. post sectiõez. ponant ibi exiccantia absq; mordicatiõe. Et ratio huius est: qr quādo ista vulnera sunt discooperta tunc non cõpetit in eis nisi generare carnē ꝛ cõsolidare. hoc aūt facit ea q̄ exiccant sine mordicatõne. vt dictū fuit ꝑus. ¶ Intelligе aūt hic vnū qđ etiam dictū fuit prius in caplo de perforatiõe exturax. qꝫ qñ incidimus vel exturam vel vulnus in prima vice ꝓpter fluxū sangui. ꝛ cā sedandi dolorē ꝛ fluxuz humox qui attrahūtur ꝓpter dolorē qui fit causa incisionis nõ debemus ponere imedtate ea que hic ponit Auic. sed debemus ponere aliqd qđ sedet dolorē et prohibeat fluxū humox et etiam sanguinis sicut etiā oēs hodie cõmuniter ponunt albumē ouī qđ restringit fluxū sangnis ꝛ mitigat dolorē ꝛ prohibet fluxum. Post hoc aūt debemus ponere ea que Auic. dicit de illis que sunt posita in tabulis mediciax singulariū. s. in secūdo libro. ꝛ puluis olybani melior est in eis q̄z olybanū. per puluerē olybani ego itelligo corticē olybani: qr cortex est magis deficcatiuus q̄z ipsum olybanum. Et hoc est qđ subdit Auicē. quoniā illud est vehementius stipticū. i. vehementius deficcatiuuz. ¶ Sed tu dices: q̄re ꝓpter hoc est melior cortex olybani in eis q̄z olybanuz. vt qr sit vehemēti⁹ deficcatiuus cortex. Ecce causa huius est: qr in vulneribꝰ magnis ꝛ cõcauis competit fortius deficcatiua q̄z in paruis ꝛ superficialibus. vt Galie. dicit. 4° de ingenio. qr ad vulnus magnū cõcurrūt plures humiditates extranee ꝛ superfluitates q̄z ad paruū. et ꝓpter hoc: qr cortex olybani est magis deficcatiuus q̄z olybanū. ideo est melior i istis vulneribus q̄z olybanum. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et rectū qdē est i curatiõe vulnex cuz pforanē ne approximet eis aq̄: ꝛ si fuerit necessariū ꝛ eger nõ suffert a balneatiõe: tūc oz vt vulnus occultet sub emplastris ꝙueniētibꝰ tectis cuz pannis infusis cum oleis scōz modū cooperture q̄ separat inter aquā balnei ꝛ humiditatē ei⁹ ꝛ inter vulnera: aut ingenietur ei aliquod ingeniorum possibilium in ipso.

¶ Dic Auicena docet euitare quēdam errorem qui posset cõtingere ꝓpter sectionē dicēs. Et rectū qdem est cē. ne approximet oīs aqua. s. nec calida nec frigida. Calida. n. putrefacit ꝛ frigida etiā corrumpit ꝛ icrudat. Et itelligе hic qñ dicit. qꝫ nõ approximet ei aqua de aqua pura: qr ō aqua cõmixta nõ esset vex vt si cõmisceret cū melle. tunc enī bñ posset⁹ cū ea lauare vuln⁹. et aliqñ cõmiscem⁹ ea cū aceto ꝛ ponim⁹ desup cā restringēdi fluxū sāguis si accidat ꝑm etiā qđ dcm̄ fuit ꝑus in ca. de exturis. Et intelligе qꝫ nõ solum non debet eis aqua approximari: sed etiā nocet oleū. nec aliquod vnguentuz in quo sit pinguedo vel sepum superabūdās. vt dcm̄ fuit supra. Et etiam idē dicit Auicēna in ꝑmo. Fen quarta. caplo penultimo. nisi poneremus hoc ratiõe alicuius accidētis: sicut ponimus basilicon aliquādo vt si esset ibi duricies in labijs. sed nõ existētibꝰ in istis accidētibus quantū ex parte istius nū q̄z hec competūt. ideo debemus ibi ponere exiccantia absq; mordicatiõe. vt dcm̄ est. Et ꝓpter hoc faciunt male quidam cyrugici qui statum post eruptionē exturax ponunt quoddā emplm factum cū oleo vel vitello ouī ꝛ farina tritici ꝛ aqua. omnia. n. ista sunt putrefactiua ꝛ mollitiua. vnde nõ cõueniunt: sed debemus ponere ꝑus albumen ouī. qr id nõ putrefacit: immo restringit sanguinē ꝛ prohibet fluxum ꝛ mitigat dolorez. Et post appositionē huius debem⁹ ponere exiccantia que dicta sunt. Et si fuerit eis necessariū. s. aqua et eger non suffert a balneatiõe hoc est nõ ꝓpter vuln⁹ sed ꝓpter aliā aliquā cām ꝓpter quā oz ipsum balneare. tunc oportet cē. planum est.

¶ De regimie vulnex hñtiū apa ꝛ dolores. Caplm. vi.

Necessariū ē i hmōi vulneribꝰ n alleviare ꝛ credere qꝫ vuln⁹ nõ cõsolidat oīo dū apa nõ sedat. Et illōqdē nõ cõplet nisi cū eo in quo ē exiccatio ꝛ ifrigidatio i ꝑncipio rei ꝛ mollificatio i scō. ꝛ administret in eo cura apatū omnino. ꝛ qđ est ꝓpriuz in hoc cū cõmunitate sui iuuamēti in omni mēbro a capite vsq; ad pedes est vt fiat granatū dulce ꝛ decoquat cuz vino pontico ꝛ emplastretur cum eo locus.

¶ Quia ipsis vulneribus superueniunt quādoq; accidentia que impediunt curationē vulneris sicut si accidat eis apostema aut dolor aut mala complexio. Idcirco Auicēna introduxit hic istud caplm qđ est de regimine vulnerum habentium apostemata ꝛ dolores. Et qr omne accidens quod accidit vulneribus potest reduci ad vnū duorum. s. vel ad apostema vel ad malam complexionez: eo qꝫ dolor qui eis accidit non est nisi vel ꝓpter apostema vel ꝓpter malaz complexionē. Idcirco Auicenna duo facit. Primo determinat de regimine vulnerum habentium apostemata. secūdo determinat de regimine vulnerum habentiū malam complexionē. secūda ibi (Et oportet vt tu obserues) Prima in duas. primo facit quod dictum est. secundo ponit quoddā emplm speciale qđ competit in apostemoso vulnere. secūda ibi (Et qđ est ꝓpriū in hoc) Dicit ꝑmo necessariū est. qđ planuz est. In secūda parte dicit. Et quod est ꝓpriū in hoc. i. in apostemate cū cōmunitate sui iunamenti hoc est cū hoc qꝫ suū iuuamentum cōmune est vulneri ꝛ apati. multotiēs. n. contingit qꝫ

eadez medicina curat accñs z mozbū.z ita est de isto emplastro:qz id empl'm pdest apāti:qz isfridat et vulneri:qz exiccat in omni mēbzo a capite vsqz ad pedes:intellige in omni mēbzo.s.carnoso in vulneribꝰ carnosis:qz ō talibꝰ itelligu hic.In mēbzis.n.neruosis z in vulneribꝰ neruosis nō competeret hoc empl'm ad sedandū apa:imo competūt ibi alia que dicenf in suo loco:si deꝰ voluerit.Est vt sumaf granatū dulce.s.sic̄ est cū coztice suo decoquaf z̄c. Intellige aūt hoc qꝫ illud empl'm maxime cōpetit apāti in sui principio.in statu aūt tpꝰ nō cōpeteret:imo competunt tūc mollitiua resolutiua ꝑm qō dcm̄ fuit de hoc sufficienter in capꝫo vulnerum.¶Deinde cum dicit:

¶Et oz vt obseruer illud ad qō ꝓuertiē dispositio apostematis:sicut si tu administraueris vnguentū nigrū z videris vulneris ruborē vehementē fieri z vesicari: declina ad infrigidantia z ad vnguentū album.Et si videris ipsum mollificari aut indurari:et tu iam administrasti album:administra nigrum et alia.

¶In pte ista Aui.ponit regimē vulneꝝ in qbꝰ accidit mala cōplo:eo qꝫ vulnus nō pōt curari nisi prius remoueaf mala cōplexio ꝑm qō ostensum fuit etiam prius sufficienter:ergo dicit.z oportet vt tu obfues id ad qō ꝓuertitur dispositio scilz vulneris z̄c.Et si tu videris ipm.s.vulnꝰ mollificari:vt qz tu administraueris nimis humida.vel indurari:z tu administrasti albū:z alia frigida nimis.administra nigrū.s.vnguentū.sed si fit ibi facta duricies et alia.s.ꝓtraria cōplexiōi male supinducte:vt si fit ibi mollificatio administra exiccātia.z sic semp omne contrariū cum suo contrario repellatur.

¶Regimē vlc in vulneribꝰ viscez interiꝰ. Capl'm.vij.

Atentio in eo quod existimamus qꝫ est fissura aut disruptio interius est vt incarnetur z nō dimittatur sanguis congelari in īteriozibus ita vt prohibeatur fluxus sanguinis: et medicine conferentes in vtrisqz intētionibus primis sunt sicut vestimenta quando decoquuntur in aceto.

¶Quia vulneꝝ qdā sunt qꝫ penetrant in mēbzis iteriozibus.quedā aūt sunt qꝫ nō penetrāt.id circo postqꝫ Auic. determinauit sufficiēter de vulneribꝰ nō penetrātibꝰ ad iteriora mēbza z curis ipsoꝝ:determiat ī isto capꝫo Aui. de vulneribꝰ penetrātibꝰ ad mēbza iteriora z curis ipoꝝ Nunc aūt cōcauitas membzoꝝ iteriozꝝ distincta a furculis vsqz ad ossa anchaꝝ est duplex.quedā est concauitas mēbzoꝝ spūaliū que est supior.Alia est cōcauitas mēbzorū nutritiuoꝝ qꝫ est iferior:z has duas cōcauitates distinguit qdā mēbrū qō dyafragma vocaf.z dicit Almansoꝛ Et sicut duplex est cōcauitas mēbzoꝝ interiozꝝ: sic et duplicia possunt accidere vulnera penetrantis:qz qdā penetrāt in concauitatē mēbzoꝝ spūaliū.z quedā penetrāt in ꝓcauitatē mēbzoꝝ nutritiuoꝝ.Aui.aūt in hoc caꝑ z in hoc tractatu determiauit soluz de vulneribꝰ penetrāubꝰ in cōcauitatē mēbzorū nutritiuoꝝ:nō aūt de vulneribus penetrantibꝰ in cōcauitatē membzoꝝ spūaliū.Causa aūt huius.s.quare hic nō determiat de vulneribꝰ penetrātibus in cōcauitatē membzoꝝ spūaliuz est:qz vulnera que fiunt in cōcauitatibus talū membzoꝝ nō curātur vt vulnera sunt.s.cōglutinando z icarnādo ꝑm qō postea dicemus:imo curātur vt vlcera.Et qz de vlceribus pectoris et pulmōis sufficiēter determinatū est in lib.3ᵒ idcirco ꝫ nō determinat:sed pro cura ipsoꝝ recurrēdū est ad ea qꝫ dicta sunt in libro tertio.Ego tamē ad completionem doctrinā cyrugie faciā quoddā capl'm de curatione eorum vulneꝝ post hoc capl'm Auic.Sed qz vulnera qꝫ fiūt in concauitate membzoꝝ nutritiuoꝝ curātur vt vulnera.s. cōglutinādo et icarnādo ꝑm qꝫ Auic.dicet.Idcirco in ꝫ tractatu vulneꝝ determinat Auicēna de vulneribus penetrātibus in cōcauitatē istoꝝ membzoꝝ.Et diuidit hoc capl'm ꝑmo in ptes duas.Nam vulneꝝ que fiunt in istis membzis interiozibꝰ quedā sunt que nō apparēt extra sicut multotiens contingit propter causz vel pcussionē super ventrē qꝫ fiat scissura in mēbzis iteriozibus extra tamen nō.Quedā aūt sunt vulnera que fiunt in istis membzis extra apparētia z habētia orificium exterius:sicut si fiat vulnus cū lancea vel gladio vel cū alio ferro icidēte acuto in istis mēbzis.Primo ergo Auicēna ponit curaz ꝑmoꝝ vulneꝝ.secūdo ponit curaz secundoꝝ.secūda ibi. (De vulnere aūt et fissura apparētibus)Prima in duas. Primo oñdit quot intentiones requirunf ad curatiōes talium vulneꝝ.secūdo ponit medicinas ꝑm illas intētiones.secūda ibi.(Et medicine) In ꝑma parte vult dicere Auicē.qꝫ due itentiōes regrunf quādo estimamus qꝫ est fissura aut aliqua disruptio in istis membzis iteriozibus. Et itellige hic de tentionibꝰ que sunt circa medicinas locales suppositō qꝫ ꝑus sit facta flebotomia z alie euōnes totius corpis.vna intētio est ꝓsolidare z icarnare talē scissurā z ꝓhibere fluxū sanguis.Alia itētio est ꝓhibere ne sanguis q exit a tali fissura congelef in membzis iteriozibus:qz ex hoc possent ꝓseq̄ maxima nocumēta.Tūc Aui. ponit medicinas ꝑm istas itentiōes.Dicit ꝫ(Et medicie ꝓferētes in vtrisqz itentionibꝰ).s.un ꝓsolidādo z constringēdo fluxū sanguis z ī prohibēdo ne sanguis cōgelef in mēbzis iteriozibꝰ sunt sicut vestimenta qñ decoquunf in aceto.ꝑ vestimēta itellige pannū lini:nouū mūdū. Si.n. iste pānus lini decoquaf multuz in aceto.z postea ex tali panno lini cataplasmef locus confert:qz talis pānus ꝓsolidat z resoluit sanguinem congelatum in interiozibus.

¶Aut detur in potu de cētaurea maioze pōd°.3.i.et terre sigillate in hoc inest curatio magna.Illō aūt qō in potu sumitē causa fluxꝰ sanguis est sicut dauic.i.z.5. de semine hyusquiani al.cum aqua mellis z relique medicie pdicte in phibitione sputi sanguinis z fluxus sanguinis.

¶Hic ponit medicinas que bibunf cōferentes ad hoc ꝑm vtrāqz intentionē.z patet qō dicit.Et tunc Aui post istas medicinas ponit quādā aliā que etiā bibit:sed datur ꝑncipaliter plus causa restringēdi sanguinē.Et patet qō dicit.dauic est pondus sex granoꝝ ordei.z relique medicie predicte.s.in libro tertio vbi determiat de sputo sanguis. in prohibitiōe sputi sanguis:supple sunt etiā cōferētes z hic.vñ ꝑ eis si idigemus ad id capl'z recurram⁹.¶Intelige aūt hic qꝫ Auic.tam paꝝ dicit ꝫ de cura istoꝝ vulnerū z etiā tam pauca remedia posuit pp duo.ꝑmo qz cura huiꝰ poterat hēri ex his qꝫ dicta sunt in.3ᵒ.lib.vbi determinat ō sputo sanguis.z etiā in 3ᵒ dtermiat ō offensiōe tali qꝫ pōt accidere vel fieri sup ventrē z viscera.2ᵒ cā est:qz in 2ᵒ tractatu inferꝰ Aui.ponet qōdā capl'm de offensiōe super ventrē z viscera ex qꝫ pōt ꝓuingere scissura iteriꝰ z ponet ibi remedia cōpleta.z iō ꝫ soluz ponunt itentiōes generales que regrunf in medicis localibus specificādo pauca remedia.Tunc aūt debes itelligē ꝫ post flebotomiam z euacuatiōez vniuersalē totius corpis.z si vis plures me-

dicinas spāles recurras ad p̄dictū capl̄m: eo q̄ de istis vulneribus hic nō determinat nisi vt videat q̄ ponit in hoc capl̄o cōplete curā oim vulnerū interioꝝ ventris: sed p̄cipaliter intēdit in capitulo de ꝓpr̄ijs vulnerib⁹. Inferius aūt magis ꝓprie ponit curam vulnerum p̄dictorum. Tunc sequitur illa pars:

¶ De vulnere aūt ⁊ fissura apparētib⁹ dixit sapiēs q̄ in dispositiōe mirac ventris donec egrediāt quedā intestina: opꝝ vt scias quō applices intestina ⁊ intromittant. Qō si egrediatur aliqd de zirbo oꝝ q̄ scias an sit necessariū vt ligetur cū ligatura firma aut nō: ⁊ an suatur vulnus aut nō et qualiter sit via in suendo ipm.

¶ In qua parte Auicen. ponit curā vulnerū ventris penetrantiū apparentiū extra. Ista pars diuidit in partes tres. Primo ostendit quot sunt ⁊ que oportet scire ad curationē taliū vulnerꝝ. secūdo ostēdit que taliū vulnerū sūt magis periculosa ⁊ que minus: tertio ponit curā taliū vulnerū. secūda ibi. (Et Gal. quidē dixit.) tertia ibi. (Ingt ⁊ indigēt ista vulnera.) Dicit ḡ De vulnere aūt ⁊ fissura apparētib⁹ dixit sapiēs. i. Galienus. s. 6. de ingenio sanita. q̄ in disruptiōe mirac ventris ⁊c. Hic debes intelligere ad intelligendū qd est mirac. vide de anatomia partium ventris. Nunc aūt ꝑm q̄ pōt extrahi ex dictis Aui. in 3° Fen 22ª de anatomia istoꝝ pānīculorū: ⁊ ex dictis Raſ. in ꝑmo Almans. ⁊ Gal. 6. de inge. Primū qō occurrit de ventre est cutis exterior: post cutim aūt est qdā pānīculus fortis ⁊ carnosus q̄ pānulus dicit mirac. post istū aūt pānīculū sunt lacerti ventris: verum est tū qō Gal. 6. de inge. dicit q̄ periti eleni cū vellēt ostendere q̄liter vulnꝰ vētris fuit deberet ⁊ curari oibus his iposituerūt vnū nomen. i. epifasterion. i. mirac. ⁊ etiā Almāsor videt velle ꝑ in sua anatomia. s. q̄ oēs isti lacerti: ⁊ tal pānicul⁹ vocet mirac: q: nō facit aliter mentionē de ipso: post istū autez panniculū qui dicit mirac est alius pānīculus siccus nō carnosus q̄ est magis intus iuxta intestina: ⁊ talis pānīculus vocat siphac. post sihhac aūt çirbus q̄ cōprehēdit intestina. post çirbū sunt intestina: hec est anatomia in breui loco partiū vētris. Qñ ergo Auic. dicit in disruptione mirac vētris. Intellige ⁊ etiā siphac: q: aliter nō possent egredi intestina cū siphac sit magis intus q̄ mirac. Nec est tū q̄ licet vulnus nō penetret ad siphac dūmodo ꝓforetur mirac ꝓponderant ita intestina q̄ frangitur ibi siphac. Deinde cum dicit.

¶ Et Galie. quidē dixit anatomiā almirac. ⁊ diximus nos ipm in anatomia. Et ꝓpter illud qō iam diximꝰ in anatomia locus illoꝝ est minoris timoris cū disrūpitur q̄ locus aluourati. Et aluourati q̄dem est mediū corporis vtriusq̄ lateris mēsura q̄tuor digitoꝝ ab alborati. i. vmblico. Ingt. Qñ fissura cū accidit in loco alborati egrediunt cū ea intestina plus ⁊ reditus eoꝝ in ea est difficilis. Et illō ideo qñ res q̄ tenet eā nō est nisi duo lacerti descendētes in longitudine corporis q̄ ꝓtendunt ex pectore vsq̄ ad os pectinis: ⁊ ꝓpter illud qñ disrumpit vnus horꝝ duoꝝ lacertoꝝ opꝝ vt egrediat ps intestinorū ⁊ augmētat inde disruptio. Et illud ideo qñ lacerti qui sunt in vtriq̄ ylijs plus coartant ipsum: verū est et in medio lacertus fortis ꝓtinēs ipm.

¶ In parte ista Auicēna ostēdit que vulnera sunt magis piculosa ⁊ que minus. Et diuidit hec pars in ptes duas q: primo ostendit q̄ vulnera sint magis piculosa ⁊ que minus ex pte loci ventris. secūdo ostēdit que sunt magis piculosa ⁊ q̄ minus ex pte magnitudinis ⁊ puritatis scissure. secūda ibi. (Si aūt ꝓparet sit disruptio magna ⁊c.) In prima pte Aui. vult dicere q̄ qñ disrumpit locus illorū est minoris timoris q̄ qñ disrūpit locꝰ aluorati: id est locus mediꝰ vētris: est ante mediū ventris vmbilicus ⁊ locus qui est ꝓpe ipm cū mensura q̄tuor digitoꝝ circūcirca ab oibus ptibus. s. infra ⁊ supra: ⁊ ab alijs lateribus Causa aūt q̄re locus mediꝰ vētris est maioris timoris q̄ locus yliorū est: q: ex tali ruptura egredit maior numerus intestinoꝝ ⁊ intromissio ipoꝝ etiā difficilior est: ⁊ ꝑ ideo est q: lacerti q̄ tenent intestina sunt duo lacerti neruosi ꝓtensi in longitudine vētris: qñ ergo vulnus accidit ibi incidūtur hi lacerti: vñ intestina egrediūtur: in illis aūt sunt plures lacerti. Iterū etiā ad hoc iuuat: q: lacerti carnosi q̄ sunt in vtriq̄ ylijs coartāt ⁊ expr̄imūt ea que ibi sunt: vnde intestina cogūtur egredi. Iterū etiam in medio vētris nō est lacertus fortis carnosus ꝓ quē ꝓhibeat exitus maxime si vulnus magnū fit: sed in ylijs sūt tres lacerti fortes carnosi ex vtraq̄ parte qui tenēt intestina: vñ fortius ibi retinētur ⁊ minus cogunt egredi. Est etiā alia causa quare vulnus ibi est maioris timoris q̄ in ylijs: q: mediū vētris habet extremitatē lacerti neruosi quā nō habēt ylia: q: in ylijs sunt lacerti carnosi. ⁊ ideo cū vulnus q̄dcadit in extremitate lacerti neruosi fit timorosum: vt dictū fuit supra: idcirco est magis timorosum vulnus in hoc loco q̄ in ylijs: hoc vult dicere ꝑ ⁊ in quodam. §. postea in quo repetit hic dictum.

¶ Si aūt ꝓparet vt sit disruptio magna egredient numeratio intestinoruꝫ: quare erit eoꝝ intermissio vehemētioꝝ ⁊ difficilioꝝ. In vulneribus aūt paruis si non succurrat cū ītromissione intestini inflatur ⁊ ingrossat: ⁊ istud ꝓpter qō generatur in eo de ventositate: quare nō ingreditur ex illa disruptiōe. Et ꝓpter illud saluiora vulnera accītia in mirac. disrūpētia sunt illa q̄ sunt eq̄lis magnitudis.

¶ Hic Aui. ostēdit que vulnera vētris sunt magis periculosa ⁊ que minus ex parte magnitudinis vel paruitatis fissure: ⁊ planū est qō dicit in lra. Tunc segtur illa pars.

¶ Ingt. Et indigēt illa vulnera rebus quatuor: quarū prima est vt reducat intestinū apparēs ad locū q̄ est ei ꝓprius: ⁊ secūda vt suatur: ⁊ tertia vt ponat sup ea medicamē cōueniens: ⁊ quarta vt sit sollicitudo ne ꝓueniat alicui membroꝝ nobiliū ꝓpter illud timor.

¶ In pte ista Aui. ponit curā istoꝝ vulnerꝝ vētris. Et ista ps diuidit in ptes tres: q: ꝑmo ponit curā vulnerū ventris qñ ex vulnere egredit intestinū: ſcō ponit curā vul

herum ventris qñ ex vulnere ẏrbus egredik: tertio repent quedã supradicta. 2ª ibi. (Jngt Hypo. cuz ingredik aliqd ex ẏrbo.) 3ª ibi. (Et si egredik aliqd de ẏrbo ẏc.) Prima ps diuidik adhuc in ptes duas. Primo ponit curã istoz vulnerũ qñ ex vulnere egredik intestinũ: sz nõ est ppter hẽ vulneratũ intestinũ. secũdo ponit curã ipoz qñ intestiuũ est vulneratũ. 2ª ibi. (Et si vulnus tam puenit ad intestinũ est intestinũ.) Prima in duas. ꝓmo ponit ẏt intẽtiones regrunk ad curatiões talũ vulnerũ. 2º ꝓsegtur de vnaq̃ qz illaz intẽtionũ. 2ª ibi. (Pone ḡ q̃ sit vulnus ẏc. Dicit ḡ sic. Jngt. s. Gal. 6. de inge. sani. Et indigent ista vulnera. s. in curatione ipsoz rebus ẏc. ẏ ẏrta. s. res est vt sit sollicitudo ne puenat alicui mẽbroz nobiliũ ppter id. i. ppter vulnus timor: itelligo aũt istũ timorẽ. i. ne sanguis cõgelek in mẽbris interioribus: qz hoc inferret maximum nocumentũ in membris interioribus.

¶ Deinde cum dicit:

¶ Pone ergo q̃ sit vulnus tante quãtitatis vt nõ possumus ppter puitatẽ eiꝰ intromittere intestinũ ꝓcedẽs ab eo. Et quidem est nobis necessariũ vt resoluamus illã ventositatẽ: aut dilatamus ipsam diss ruptionẽ: ẏ vt dissoluamus ventositatez est melius si possibile est in ea.

¶ Prosegtur de pãctis intẽtionibª ꝓpositis fiendis in curatiõe talũ vulnerũ. Et ista ps diuidik in ptes tres. Primo oñdit qualr intestinũ exiẽs reducak ad ppriũ locum Secũdo qualr tale vulnus dz sui. Tertio ostẽdit q̃ sunt medicamia ꝓueniẽtia tali vulneri: de 4ª aũt intẽtione hẽ nõ ꝓsegtur. s. phibere ne sanguis congelek in mẽbris interioribus. Et cã huius est: qz in ꝓma pte huius capĩ possunt medicamina q̃ restringũt fluxũ sanguis ẏ resoluũt sanguinẽ cõgelatũ in mẽbris interioribª ẏ etiã inferius in scõo tractatu ponet has medicias vbi determiabit de casu ẏ offensione sup ventrẽ ẏ viscera: ẏ iõ in hoc capĩo de hoc nihil posuit. 2ª ibi. (Dico ḡ ppter ẏc.) 3ª ibi. Jngt deinde pone sup ipm. Prima in duas. ꝓmo ostẽdit qualiter reducank intestina ad ppriũ locũ: secũdo oñdit qd fiendũ post reductionẽ ipsius. 2ª ibi. Cũ ergo seruank intestina. Prima ps diuidik i duas. In ꝓma pte põt cãs impediẽtes introitũ intestini. In secũda pte docet reducere intestinũ ad ppriũ locũ p remotionẽ illarũ causarũ et etiã ꝓparationẽ ẏ figurationẽ infirmi. 2ª ibi. (Et cã qdem in inflatiõe intestini ẏc.) In ꝓma pte vult dicere Auic. q cãe ipediẽtes introitũ intestini sũt vẽtositas ẏ puitas vulneri ẏ sic ad hoc vt reducak intestinũ pz aut dissoluere illã vẽtositatẽ aut dilatare vulnus: ẏ si põt reduci cũ dissolutione ventositatis melius est q̃z cum disruptiõe vulneris: hẽ est qđ dicit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et cã quidẽ in inflatiõe intestini est frigus aeris: ppter illud ergo oz vt submergak spõgia i aqua calida et exꝑmas ipaz ẏ vapores ipm: ẏ vinũ stipticũ qñ calefit etiã ẽ iuuatiuũ i hoc loco: ẏ illõ qñ calefacit plus q̃z sit calefactio aq̃ ẏ ꝓfortat intestinũ. Q̃ si hec cura nõ resoluit inflationẽ intestinoz: tunc admistrek amplificatio vulneris. Et cõueniẽtius instrumentoz ad hanc sectionẽ est instrumentũ qđ cognoscik ad pforandas fistulas. Cultelli autem pforandi acuti ex duabus partibus factis: ad caput caueantur.

¶ Docet remouere pãctas causas. ẏ tria facit. Primo docet remouẽ ventositatẽ. Secũdo oñdit si vẽtositas illa nõ põt resolui qualr vulnus debet ampliari ẏ cũ quo instro Tertio oñdit q̃ figura ẏ ꝑparatio infirmi est ꝓueniẽtes ad reductionẽ intestinoz. 2ª ibi. Q̃ si hec cura nõ resoluit. 3ª ibi (Et rectio figuraz. (Jn ꝓma pte qđ dicit planũ est. Jn 2ª pte dicit q̃ si hec cura ẏc. Et cõueniẽtius instroz ad hãc sectionẽ est instrm qđ cognoscik ad pforandas fistulas ẏ maxie ad pforãdas fistulas ani. qz in talibus fm q̃ dicit Albucasis dz admistrari spaciũ tortũ cuius ps interior sit incidẽs valde: ps aũt exterior nõ sit incidẽs ẏ tale instrm dz esse ad amplificandũ talẽ disruptionẽ vẽtris: sed vlterius etiã fm q̃ dicit Albucasis in caº de vulneribª ventris in tali instro qđ admistrak ad amplificandũ tale vulnus extremitas nõ dz esse multũ subtilis: imo dz esse aliquãtulũ obtusa vt nõ noceat intestino. ẏ forma eius ẏ figura fm q̃ ipse describit Albucasis est fm q̃ vides ibi. (Cultelli aũt pforãdi.) id est ꝑ quos dz fieri pforatio facti ad caput. i. in extremitate ipoz acuti in duabª ptibus caueak: qz vt dictũ est vna ps dz esse incidẽs ẏ altera nõ: qz illa ps q̃ adheret intestino si esset incidẽs posset intestinũ vulnerare. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et rectioz figurarũ ẏ ꝑparatio in infirmo est vt si fuerit vulnus lesum vadẽs ad partẽ inferiorez sit figura ẏ ꝑparatio ad superiorẽ. Et si fuerit vulnus vadẽs ad superiorẽ: figura ẏ ꝑparatio vadũt ad inferiorẽ. Sit ergo intẽtio tua quã intẽdis in vtrisq̃ rebus simul vt nõ cadãt reliqua intestina sup intestinũ cuius inferius apparet. Et cũ tu posueris hãc tuã intentionẽ: scias q̃ si fuerit vulnus in pte dextra: tũc oportebit vt facias egrũ ꝺclinare ad ptẽ sinistrã. Et si fuerit in pte sinistra facias eũ ꝺclinare ad dextrã. Et sit intẽtio tua semp vt ponas ptẽ in qua est vulnus altiorẽ pte altera hec est. n. res que est cõmunis omnibus istis vulneribus.

¶ Ostendit Auic. que figura ẏ ꝑparatio sit magis competens infirmo ad reductionẽ intestini ẏ dicit. Et cõueniẽtioz figurarum ẏc. tens vel vadẽs. Sit ergo intentio tua in ꝑparatiõe ẏ figura infirmi quã intẽdis in vtrisq̃ rebª simul. s. siue reducak intestinũ p dissolutionẽ ventositatis siue p dilatationẽ vulneris: hoc est res. i. talis ꝑparatio ẏ talis figuratio que est cõis oibus vulneribus istis: qz sic semp dz situari infirmus in quolibet vulnere vẽtris fm q̃ modo dixit Auic. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cũ ergo seruank intestina in locis suis que sunt eis ppria postq̃z reducta sũt ad ventrẽ cũ vulnera sunt magna: tũc necessarius est minister edoctus. Et illud iõ qñ oz vt teneat locũ illius vulneris totũ manu sua deforis ẏ colligat ipm ẏ aggreget ẏ detegat de eo aliqd ministro suenti ipm ẏ redeat ad illud qđ iam suxuz est

ve eo etiã:⁊ aggreget ipm ⁊ colligat pau latim donec ſuatur vulnus totuz ſutura decenti.Et ego narro tibi illud qõ melius eſt de aſſuitione ventris.

¶ In pte iſta Aui.oſtẽdit qd eſt fiendũ poſt reductionẽ in teſtini ad ꝓpriũ locũ:⁊ colligat ipm.i.vt coadunet ipſuz inſil'labia vulner: planũ eſt id qõ dicit.¶ Tũc ſeqt illa ps.

¶ Dico ergo: qm̃ ꝓpterea q̃ res que eſt neceſſaria eſt vt cõprehẽdat illud qõ eſt inter mirac ⁊ ſiphac iã eſt neceſſariũ tibi vt incipias ⁊ itromittas acũ in cutẽ vefo ris ad interiorẽ partẽ: cũ ergo penetra uerit acus in cutez ⁊ in lacertũ euntẽ ſm rectitudinẽ in longitudine vẽtris totius dimitte marginẽ ſiphac in hoc latere ⁊ nõ intromittas in ipm acũ ⁊ fac penetra re acum in marginẽ aliũ deintus ad ex teriora:fac penetrare eã ab itus ad exteri ora in margie alio mirac. ⁊ cũ feceris eã penetrare: tunc fac penetrare eam ſcõo in hoc eodẽ margine mirac aut defozis ad interiora:⁊ dimitte marginẽ ſiphac q̃ eſt in hoc latere:fac ergo penetrare acuz in latus aliud deintus ad exteriora:⁊ fac eã penetrare cũ tua penetratiõe ĩ ſiphac in marginẽ mirac q̃ eſt in pte eius donec facias eã penetrare totuz: deinde incipe itez ab hoc eodẽ latere ⁊ ſue ipm cũ mar gine q̃ eſt ſiphac in latere alio:⁊ extrahe acũ ex cute quã penetrauit: deide reduc acũ in illã cutẽ ⁊ ſue marginẽ ſiphac qui eſt in latere alio cũ hoc margine mirac ⁊ extrahe eã ex cute q̃ eſt in pte ei⁹: ⁊ fac il lud vna vice poſt aliã vſq̃quo ſuas vul nus totũ ſm illud exemplũ. In meſura aũt que ſunt iter duo puncta caueaẽ ſup fluitas ĩ latitudine ⁊ ſtrictura:qm̃ ampli tudo nõ tenet ſm q̃ opz ⁊ ſtrictura adu nat. Et filũ iterũ ſi fuerit chordoſum ad iuuat ad diſrũpendũ:⁊ ſi fuerit molle ab ſcindiẽ ⁊ ligaẽ leue duz:⁊ ſimilr ſi ꝓfun daueris pũcturã in cute.nam ſi fuerit lõ ginqua a pũctura verũ remanſerit de va cuitate intra ipm ⁊ extra eã nõ incarnaẽ: ⁊ ſerua equalitatẽ illic etiã. Inqt.Et po ne intẽtionẽ tuã in ſuendo ventrẽ adhe rẽtia ſiphac cũ mirac.fortaſſe.n.adhere bit ⁊ icarnabiẽ:qm̃ eſt neruoſuz.Et iam cõſuerũt ipm q̃dã ſm hũc modũ:opz er go vt figamus acũ in margie mirac exte riorẽ ⁊ faciam⁹ eã penetrare ad iterioza ⁊ dimittamus marginẽ ſiphac totũ:deide reducamus acũ ⁊ faciamus eã penetrare deinde penetret acus ex cõtrario partis quã penetrauit:deide faciamus penetra re in marginẽ aliũ de marginib⁹ mirac ſm hoc. Et iſte modus cõſuẽdi eſt meli or cõſuitiõe cõi q̃ cõprehẽdit q̃ tuoz mar gines in penetratione vna:⁊ illud iõ qm̃ cũ hac cõſuitiõe itez quã iam diximus iam coopitur ſiphac retro mirac:⁊ cõti nuaẽ cũ eo cooptura decenter.

¶ In pte iſta Aui.poſtq̃ oñdit q̃liter exies mteſtinũ dz re duci ad ſuũ locũ ꝓpriũ oñdit q̃liter tale vulnus ſui dz.de terminat q̃ hic de ſutura vulnerũ vẽtris. Et iſta ps diui dit in ptes tres. In ꝑma pte ponit quendã modũ ſuture iſtoz vulnerũ quẽ Gal.ponit.6.de igen. In ſcda pte po nit quẽdã aliũ modũ ſuture quorũdã aliorz. In tertia p te ipe inuit aliũ modũ ſuture q̃ eſt cõis iſtis vulneribus ⁊ aliis:⁊ hoc facit cõpando ſm modũ ſuture ad aliũ cõez oſtẽdẽdo q̃ ⁊ talis modus eſt melior. 2ª ibi. Et iam ꝓſue rũt qdã. 3ª ibi. Et iſte modus ſuendi ⁊c.¶ Prima in duas. ꝑmo facit qõ dictũ eſt. 1º addit quedã q̃ debẽt obſeruari in mõ ſuẽdi. 2ª ibi. In meſura aũt q̃ eſt inter duo puncta ⁊c.oia q̃ dicit Aui.in his ꝓtibus plana erũt ꝑ ea q̃ dicenf in quodã notabili. ¶ Propter qõ eſt notandũ q̃ Albu caſis ponit q̃ ſtuor ſũt modi ſuture vulnerũ vẽtris. duo ſunt modi cões iſtis vulnerib⁹ ⁊ aliis.alij aũt ſunt ꝓprij iſtis vulneribus:ſz ꝑmi duo modi nõ differũt in mõ ſu ture:ſz ſolũ differũt.q̃z in ꝑmo mõ dimittuf acus unfixa:in ſecũdo aũt nõ:imo ſolũ ꝓiũgunf labia mediãte filo:⁊ iõ q̃ſi ambo pñt reduci ad vnũ modũ:⁊ eſt talis modus vt ſuanf ambe ptes pãniculoz ex vtraq̃ pte in vna punctu ra vt imittaf acus in ſiphac ⁊ mirac.ex vna pte ⁊ penetret fil'mirac ⁊ ſiphac ex alia pte vt nõ fiat ibi aliq̃ diſtictio in ter labia vulneris ſicut nõ fit in aliis vulnerib⁹:⁊ iſte mo dus põt habere in ſe duos modus poſitos q̃s ponit Al bucaſis:q̃z qñ dimittunf acus unfixe:tũc eſt vnus modus qñ aũt nõ:ſz ſolũ fit cũ filo tũc eſt alius modus:⁊ iſti du plicẽ modũ q̃ põt reduci ad vnũ modũ tãgit Aui.in illa pte:⁊ iſte modus ſuẽdi eſt melior ꝓſuitiõe cõi: vbi cõpat modũ ꝓpriũ ſuture ad iſtũ modũ cõem oñdendo q̃ iſte eſt melior. Sic q̃ habem⁹ duos modos cões ſuture iſtoz vulnerũ q̃s ponit Albucaſis. ¶ Modi aũt ꝓprij ſunt etiaz duo:vnus modus eſt capiẽdo mirac.ſolũ ex vna pte:⁊ di mittẽdo ſiphac.ex alia aũt capiẽdo ſiphac ⁊ mirac.⁊ ſic fi at q̃ſq̃z ſit cõpleta tota ſutura:⁊ iſte eſt modus quẽ ꝑmo ponit Aui. Secũdus aũt modus ſuture ꝓprius quẽ po nit Albucaſis eſt vt ꝑ⁹ ſuaf mirac cũ mirac ſolũ ⁊ dimittẽ do ex vtraq̃z pte ſiphac:ſz ſcõo accipiaf mirac cuz ſiphac ex vtraq̃z pte:⁊ ſm iſtũ modũ ꝓcedaf vſq̃z ad finẽ:⁊ iſtum modũ nõ tãgit hic Aui.ſz vltra iſtos q̃s ponit Albucaſis Aui.ponit modũ quẽdã quorũdã aliorz:⁊ eſt vt ſuaf ſolũ mirac cũ mirac dimittẽdo ſemp ſiphac: ⁊ iſtũ modũ tan git ibi. Et ꝓſuerũt q.ꝛẽ.⁊ in illa pte laudat Auic.iſtũ mo dũ etiã magis q̃s modũ cõem. Et cã huius eſt: q̃z cuz tali ſutura coopiẽ ſiphac retro mirac cooptura decẽ ſicut et ꝑus cooperiebaf nãluter:in ſutura aũt cõi nõ fit cũ accipiã tur oẽs q̃tuor margines in vna pũctura. Ego tũ credo vl terius q̃ inter oẽs modos ſuture tẽruus modus quẽ po

hit Albucasis: qué ponit Aui. ꝓmū est melior: ⁊ vbi etiā crédo qꝫ sit de intēcōe Aui. Et cā huius est: qz siphac est panniculus neruosus: mēbra aūt neruosa sunt difficilis icarnatiōis: mirac aūt est pānniculus carnosus magis: mēbra aūt carnosa sunt facilis incarnatiōis cū siphac sit difficilis ꝓsolidatiōis: mirac aūt facilis: dz ꝯ iūgi ⁊ inuiscari siphac cū mirac vt melius pōssint icarnari ꝑpter luiscatiō nē quā recipiet a mirac. ⁊ qz hoc fit melius p illū modū future qꝫ p aliū: idcirco ille est melior: ⁊ hoc qō dicit Auic. in illa ptē. Jngt. s. Gal. pone intēcionē tuā in suēdo ventrē adherētia siphac cū mirac fortasse adherebit ⁊ incarnabit. s. siphac si ita facies: qñ est neruosum. s. siphac: ⁊ tō opz vt fiat adherētia ipsius cū mirac vt recipiat facilitatē ꝓsolidatiōis a mirac. ¶ Dedici hodie tū nō faciūt vim de tali mō future: qz solū suūt ipm futura cōi: ꝑ hec ꝯ q̄ dicta sunt potes intelligere vba Aui. Tūc segtur illa pars:

¶ Jngt. Deinde pone sup ipm de medicinis incarnatiuis ⁊ necessitas ad ligandū est vehementior in his vulneribus: ⁊ madefac lanā marabaze cū oleo calido parū inuolue sup alibrē: ⁊ alibrē sicut vadūt. Et clisteriza ipm cū aliquo mollificatiuo etiā sicut olea ⁊ mucillagines.

¶ In ptē ista Aui. ponit q̄ sunt medicamia ꝓuenientia istis dicit ꝯ. Jngt. s. Gal. 6. de inge. sa. Deinde. i. post reductiōnē itestini ad ꝓpriū locū ⁊ post futurā talis vulneri sup ipm pone ⁊c. Et necessitas ad ligandū est vehemētior in his vulneribus supple q̄z in alijs. Et rō huius est ꝓpter sustentatiōnē intestinoꝝ ne exeāt: ⁊ madefac lanā maro bace. i. lanā succidā cū oleo calido parū: ⁊ inuolue super alibrē. i. sup ylia. ⁊ alchabien. i. sup inguina sicut vadūt: ⁊ hoc fit rōne doloris mingatiōis: vt phibeat apā: nā mingatio doloris ⁊ phibitio apatis in vulneribꝰ: ⁊ maxime in vulneribus mēbroꝝ vbi sunt lacerti sicut est hic fit cū vnctiōe olei calidi circa ptes circūstātes: ⁊ si est in hyeme fac cū oleo cōi: si aūt in estate fac cū oleo ros. sicut dicit Albucasis. ⁊ clisteriça. s. infirmū cū aliquo mollificatiuo vt exitus fecis nō fit violentus: ⁊ cōmoueat vulnus sicut sunt olea ⁊ mucillagines: sicut est mucillago malue: ⁊ mal uauisci ⁊ similū in qbus distēperet cassia fistula: ⁊ huiusmodi lenitiua solutiua. ¶ Et intellige hic qꝫ dicit Auic. qꝫ clisteriçet cū aliquo mollitiuo. s. si in intestinis non sit nocumentū: qz si in itestinis suis sentiat nocumentū sicut dolorē ⁊ putrefactionē: tūc nō dz clisteriçari solū cū mollitiuis: imo debet etiā clisteriçari cū stipticis: sicut cū vino nigro stiptico pontico tepido ꝓm qꝫ dicit Albucasis ⁊ Auic. etiā dicit hoc in sequēti parte qꝫ talia sunt que imuāt vulnera ⁊ vlcera intestinoꝝ. Tūc segtur illa pars.

¶ Et si vulnus iā puenerit ad intestina ⁊ suisti ipm: tūc regimē sit illud qō dixim⁹ verūtn̄ oz vt clisterizet cū vino nigro stiptico tepido: ⁊ ꝓprie si vulnus iam ꝓsutū fuerit aut appropinq̄uerit minuta itestīa qñ itestinū ieiunū nō sanat oīno ex vulnere qō in ipo accidit ꝑpter subtilitatez sui copis: ⁊ multitudinē ei⁹ qō est i eo devenis: ⁊ ꝓpinqtatē suā ad materiā neruorū: ⁊ mltitudinē effusionis colere ad ipz ⁊ vehemētiā caliditatis ei⁹: qñ est magꝫ ꝓpinquū epati q̄z itestina alia. Inferiora vo vētris ꝓpterea qꝫ sunt de nā carnis de medicatiōe ipoꝝ ꝓfidēs. Jnquit Gal. lib. de ige. sani. Et sit itētio tua apō disruptionē mirac vētris cū siphac vt suas eā cū suitiōe ꝯglutinante siphac cū mirac: qñ est neruosuz tarde icarnatiōis cū alio: ⁊ illud cū mō suitiōis quā diximus: qñ ipa aggregat ⁊ ꝯglutinat in pūctura siphac. Jnqt. Et itestina cuz egrediunt: tūc ꝓfert vinū nigrū forte: ⁊ calefiat ⁊ submergat in eo lana ⁊ ponat desup: qñ ipa dispgit iflāmationē eoꝝ. ⁊ detumescere ea facit: si aūt nō fuerit pñs: tūc admistra q̄sdā aq̄s stipticitatis fortis calefactas. qꝫ si nō fuerint pītes. tūc vapora ea cū aqua calida donec detumescāt: si aūt nō ingrediunt in illud amplificet locus.

¶ In ista ptē Aui. post q̄z determinauit de cura vulneruz vētris: qñ ex vulnere egredit intestinū: nō est tū vulnerātus: determinat de cura ipoꝝ qñ intestinū est vulneratū ⁊ oñdit etiā cū hoc q̄ sunt intestina q̄ recipiūt ꝓsolidationē: ⁊ q̄ nō repetit etiā quedā supradicta cōmendādo primū modū suture supradictū. Dicit ꝯ qꝫ si vulnus iam pervenerit ad itestinū ⁊ suisti ipm. i. intestinū: tūc sit regimē id qō diximus. s. post suitionē intestini. Vult ergo dicere Aui. qꝫ si intestinū est vulneratū: tūc ꝓmo dz sui itestinū. ⁊ debet sui cū acu subtili: ⁊ filo de serico subtili vel cum filo de intestinis animaliū ꝓparato ꝓm qꝫ Albucasis ponit. dicit em̄ qꝫ accipiat extremitas fili ex intestino ⁊ excarnet multū: deinde liga in extremitate eius filū subtile inuolutū. Deinde intromitte id filū in acū ⁊ sue cū eo intestinū. post q̄z vo tu suisti intestinū: tūc fac alia q̄ sunt necessaria. s. reduc intestinū ad locū suū dissoluēdo ventositatē cū ablutiōe vini nigri stiptici: deinde post q̄z reduxisti intestinū sue vulnus ꝓm modū ꝓdictū: ⁊ dimittātur filoꝝ capita intestini extra vulnus: vt possint extrahi qñ facta est incarnatio: deinde ponātur sup vulnus medicine incarnatiue q̄ ad hoc ꝓueniūt. Et ꝑpter hoc dico vlterius qꝫ nō oz vulnus vētris teneri apertū donec intestinū vlterius incarnet sicut dicūt qdā. ⁊ Brunus fuit huius opinionis: qz multa pūt ex hoc segi pricula. Primū est qz qñ vulnus mutabit aer subintrabit ⁊ faciet in intestino tortiones ⁊ dolores ꝑpter ventositatē quā in eo generat ex hoc aūt pūt accīna praua ꝓsequi. Secōm est: qz vulnere retēto apto. Fortitan exibūt itestina: ⁊ nō vt dictū est dz sui vulnus qñ sutū est itestinū: ⁊ hoc est de intētione Aui cē. q dicit qꝫ post suitionē intestini fiat regimē qō diximus.

¶ Ulterius intellige qꝫ Albucasis ponit quandā futuraz intestini q̄ fit cū formicarū capitibus abscisis quā dixerūt qdā experimētatores: sed illa futura nō vt mihi bñ tuta: qz adeo breuiter tenēt ista capita post abscisionē istoꝝ vel ipoꝝ a corporibus: qz ex q̄libet ꝓfricatōe pūt recedē: ⁊ ipe met Albucasis dicit qꝫ talis modus future ē ꝓm viā fiducie ⁊ spei: ⁊ tō nō est multū intendū. ¶ Ulterius intellige ꝓm qꝫ ponit Albucasis qꝫ iudiciū medicatiōis istoꝝ vulnerū est sicut iudiciū medicatiōis aliorū vulnerū: qz si tale vulnus est recēs cū sanguie fuo: ⁊ nō mutauit ipm aer tūc cura ei⁹ est illa q̄ dicta ē: si aūt tā mutauit ipm aer: tūc debēt ibi poni q̄dā vnguēta vel empla digestiua donec faciāt pus: postea curent cū mūdificatiuis ⁊ exiccatiuis sicut curant alia vlcera: verū oz vt clisterizent cū vino nigro

stiptico ⁊c. hoc est id qđ dixit supra: qr qñ accidit lesio in intestinis: tunc nō dz clisterizari eger solū cū mollitiuis nisi mōstū leuāt fecē: sed dz etiā clisterizari cū stipticis q̄ iuuāt vulnera intestinoꝝ: ⁊ tō dixit Aui. verū denotādo hic aliquā differentiā supradictā totū aliud qđ dicit hic Aui. planū est. Tunc sequitur illa pars.

¶ Inqt hyp. Cū egredit zirbus vētris in vulnere necesse est vt putrefiat qđ de eo egredit q̄uis moret tpe puo. ⁊ est in hoc vehemēti⁹ q̄z itestina ⁊ epar: qñ ite stina ⁊ extremitates epatis si nō remanēt exteri⁹ spacio lōgo donec infrigidēt val de vehemēter: tūc cū igrediūt vētrē. ⁊ in carnat vuln⁹ redeūt ad nās suas. zirbus vero lz moret tpe paruo: tñ necesse est vt qđ ex eo qđ appet igredit ventrē putrefi at. Et ppter illō pperāt medici icidēdo ipz ⁊ nō itromittūt qđ de ipo appet i vē trē: q̄ si iueniat in zirbo diuersoꝝ ab hoc illud est valde parū ⁊ fortasse nō iuenit.

¶ In qua parte Aui. postq̄z determinauit de cura vulneꝝ vētris qñ ex ipis egredit intestinū: h determiat de cura vulnerū vētris qñ ex ipis egredit zirbus. ⁊ vult dze Aui. q̄ si zirbus egredit: ⁊ dato q̄ ipe puo moret extra: tñ pu trefit ſm q̄ dicit Hyp. ⁊ h cognoscit p viriditatē ⁊ nigre dinē ipsius: tūc g̃ medicus dz icidere totū putrefactū: qr si reigrederet intus illa ps putrefacta: tūc totus zirbo⁹ pu trefieret: ⁊ tō festinandū est: vt scuto abscindat qđ de eo fa ctū est viride vel nigrū: dz tūc ps ligari cū filo in fine lo ci sani ſm q̄ dicit Albucasis eo q̄ in ipo sunt vene ⁊ arta rie ex qbus p̄sequeret fluxus sanguis si nō ligaret: ⁊ tūc incisa talt pte zirbi suat vulnus ⁊ extremitates fili zirbi extra vulnus dep̄dēāt: vt postea remota talt pte putrefa cta extrahat. h est qđ intēdit hic Auic. Tūc segtur illa ps.

¶ Et si egredit aliqd de zirbo tūc neces se est tibi vt scias an opteat icidi an nō: ⁊ an oporteat sui vulnus an nō: ⁊ qualr sua tur. Nā si vulnus cadat in aluourati ⁊ est mediū vētris: tūc est pluris timoris: qñ sunt extremitates lacertoꝝ coopte sup ventrē. Si fuerit in illis ⁊ sunt a duobus lateribus medij vētris a dextra ⁊ sinistra q̄si q̄tuor digitis: tūc est saluior: qñ nō est in eo aliqd d extremitatib⁹ lacertoꝝ ner uosoꝝ: loci vo aluourati futura iterū est difficilis: ⁊ illud iō qñ itestina eminēt ⁊ egrediunt a disruptiōe q̄ est in hoc loco ⁊ reditus eoꝝ in hoc loco est difficilis: ⁊ illud qr illud qđ plicat ea intētione coꝝ est duo lacerti ptensi in lōgitudine vētrj carnosi q̄ descendūt ex pectore ad racha ba: ⁊ est os pectinis. Et ppter illō qñ ca dit vulnus in hoc loco icidūt hos lacer tos: ⁊ est eminētia intestini vehemētior: qñ lacerti q̄ sunt in illo ptinēt ipm ⁊ nō est ei in medio lacert⁹ fortis retinēs ipm. Si aūt prepat cū hoc vt sit vulnus ma gnū: tūc necesse ē vt emineat ⁊ egrediat ex eo neruus intestinoꝝ: ⁊ quare fit itro missio eorum difficilioꝝ.

¶ In ista pte Aui. repetit quedā supradicta: ⁊ ptz p ea que dicta sunt prius.

¶ Capitulū Dimi de vulneribus penetrātibus in cōcau tate membroꝝ spiritualium.

c **Am dictum** fuerit pus q̄ vul nerū penetrātiū quedā sunt penetrāta in ꝯcauitate mēbro rū nutritiuoꝝ vt q̄ fiūt in ptibus ventris ab umbilico infra: ⁊ parū supra: quedā aūt sūt penetrātia i cōcauitate mēbroꝝ spiritualiū vt q̄ fiūt in ptib⁹ pectoris vel toracis aut dorsi: cū Aui. nō determinet nisi de ꝑmis vulnerib⁹ penetrātibus ꝑpter cām p̄dictā: idcirco nos q̄q̄z nō spectet ad ꝓpositū Auic. ad cōpletionē tū doctrinā cirugie de his vulneribus ⁊ cu ra ipoꝝ aligō capitulū breue extractatū ex dictis Aui. in 3° ⁊ Albucasis ⁊ Gal. de inge. ꝓstituem⁹. Dico g̃ si accidit tale vulnus: tūc signū et⁹ est ſm q̄ dicit Albucasis ca. de curatiōe vulnerū q̄ ex vulnere egredit vētositas qñ infr mus anhelat vel tussit: imo aliqñ egredit tāta vētositas q̄ extinguit cādelā accensam ⁊ tūc vt dicit Albucasis qñ ex vulnere egredit vētositas scias q̄ tale vulnus ē mor tale: dicit em̄ Hyp. sexta pticula affoxismoꝝ. vesicā hēe in cūam aut cerebrū aut cor: aut dyafragma ⁊c. mortale. nō aūt est intelligendū qñ dicit ipm ee mortale: qr oēs ide mo rianf: ⁊ nullus euadat: sz qr plurimū ide moriunf: aliqñ tñ possunt euadē ꝑz q̄ ibidē ponit signa hui⁹ Albucasis.

¶ Cura ipsorum vulnerum ſm Dimum.

i **Atentio** aūt curationis huius vul neris est duplex: vna est vlis: altera vo pticularis. Ulis aūt intētio est circa euacuationē toti⁹ corpis: ⁊ diuersi onē toti⁹ fluxus humoꝝ ad locū: vt statim fiat flebotomia ex vena cōi ex pte diuersa nisi aliqd impediat ⁊ fiāt cristeria aut suppositoria q̄ deri uēt mām a pte patiēte ad inferiora: ⁊ fiat fricatiōes ⁊ stri cture dolorose in brachijs ⁊ crurib⁹. Particularis aūt in tētio est circa vulnus: si g̃ tale vulnus est recēs cū sangui ne suo. tūc q̄stū est ex pte vulneris talis vñ est statim cō peteret icarnatio ⁊ suttio: sz impediť h ex accūti. Dicit em̄ Albucasis q̄ nō oz vt ponas i eo ꝑma hora puluerē q̄ cō stringat ⁊ sanguinē refrenat vt nō retineat sanguis in p funditate corpis: ⁊ reuertat ad cor: ⁊ cōgelet ⁊ interficiat infirmū suffocādo ipm. Sz si securi essem⁹ q̄ sanguis nō remaneret: sueremus ipm ꝑma hora: ⁊ ꝓsolidaremꝰ: qr g̃ de hoc securi nō sumus ex q̄ pōt seq mors infirmi idcir co ꝑma hora q̄ venit ad te talis vulnerat⁹ reclinandū est per pedes: vt sanguis qui in pfunditate iuit: exeat ⁊ po ne in orificio vulneris intus ſm q̄ dicē Albucasis: vngue tū attractiuū qđ attrahat ⁊ mūdificet sanguinē ꝑgelatuꝫ interius: tale aūt est sicut gluten albumi vel mel qđ me lius est: ⁊ fiant empla exteri⁹ vsq̄z ad aliqs dies mitigātia dolorē: ⁊ dissoluētia sanguinem congelatum: vt empla struꝫ ex absinthio ⁊ calamēto ⁊ farina ordei ⁊ fenugre ci coctis in vino cū melle ⁊ cribratura furfuris: ⁊ phibe atur assiduatio mollicatiuoꝝ ne ligditas aggredit in p fundo: qr huiusmodi vulnera sunt difficilis cōsolidatio nis ꝑpter pfunditatē ipsoꝝ occultā. ⁊ tō indigent ſm q̄ dicē Gal. medicis mult⁹ exiccatis cū medicis exterioribꝰ

ℭ etiã interioꝛib⁹:ꝛ si vnguẽtũ nõ sit tibi pñs: tũc vt dicit Albucasis pone sup ipm corũ vetustũ vel licinia vt sugãt qõ egredit ex eo de hũiditab⁹:ꝛ hẽant licinia q̃ imittunt in talibus vulneꝛib⁹ suspẽsoꝛia vel capita coꝝ sint grossioꝛa q̃z ozificiũ:ita q⁹ ex cõpressione ligature in pfundita keꝛe nõ possint:qm̃ hec est cã putrefactiõis. Et pcipe infirmo:vt dicit Albucasis ꝛ Aui.in 3° vt iaceat sup lat⁹ infirmũ ꝛ tussiat ꝛ cõmoueat aliq̃ motu vt egrediat qõ ex eo aggrẽgat de hũiditatib⁹. Juueri⁹ aũt p os denꝁ in pn⁹ medicie resoluẽtes sanguinẽ pgelatũ in iteriꝛib⁹ ꝛ pso lidãtes q̃ sciunt ex ppꝛijs capitib⁹. Si q̃ tũc vt dic. Albuc. vulnera pterãsieũt tres dies aut plꝰes: nec accidit spasm⁹ nec tremoꝛ coꝛdis malus:nec stricturꝛa in anhelitu:ꝛ vides reliq̃s eius dispõꝛes bonas scias q⁹ vuln⁹ est saluũ. Cura q̃ ipm cũ licinio ꝛ vnguẽtis donec sanet:ꝛ ℔ est fm modũ quẽ Aui. ponit in 3° ca. de cura vulneꝛũ pectoꝛis. qꝛ qñ est ibi putredo ꝛ sanies:tũc incipiant in eis medicie lauatiue ꝛ abstersiue sic̃ est mellicratũ aut oxiçachara: ꝛ si vis plus mũdificare ꝛ lauare fiat decoctio ꝓeos aristologie ꝛ ꝓpoꝛ in q̃ decoctiõe distẽpet mel. Et q̃nq; vt dic̃ Aui.in 3° est necessariũ: vt post imissionẽ aq̃ mellis fiat egredi sanies cũ instꝛo attrahẽdi sanẽ.s.cũ camilla per quã sugat sanies: cũ aũt mũdificatus est locus a sanie ꝛ speramus q⁹ nõ remãsit ibi ex eo aliqd.tũc incipiant medicine ꝓsolidatiue q̃lia sunt deficcatiua stiptica vt est decoctio balaustiarũ:sumac aluminis roseꝝ ꝛ filiuꝝ.in qua decoctiõe ponat etiã mel.medicie ẽt ex pte iteriꝛ admi nistrent⁹ filiũ mõ sicut exteriꝛes:qꝛ q̃n tussiũt ꝛ oꝛ mũdificare:tũc denꝁ electuaria ꝛ loc mũdificatiua: vt tũc bona sunt dyapenidion dyacis dyadragantũ:dyacalamẽtũ ꝛ similia cũ decoctiõe ysopi rigrute passulaꝝ ficuũ capilli veneris ꝛ filiuꝝ. Si aũt nõ tussiũt ꝛ sanies est mũdificata: tũc denꝁ res stiptice ꝓsolidãtes:vt terra sigillata cũ succo citonioꝝ ꝛ sumac ꝛ ypogstidos ꝛ balaustia ꝛ filia:hmõi.n. stiptica oibus vulneꝛib⁹ penetrãtib⁹ maximũ ꝓbẽt adiutoꝛiũ:qꝛ sanãt ꝛ ꝓsolidãt ea a pte iteriꝛ. Dic̃.n.Gal.4. de inge. Que igit̃ tuuãt iteriꝛa vulnera ꝓter nullũ nocumentũ erũt hic̃ ypogstidos balaustia flos maloꝝ gnatoꝝ galla.coꝛtex maloꝝ granatoꝝ:terra sigillata seniusd est lutũ stellarũ succus sumac aq̃ roſ.acatia ꝛ filia: hec dia tuuatiua sunt vulneꝛũ q̃ fiũt in vẽtre.i.ꝓcauitate interiꝛi ꝓter vllũ nocumẽtũ:oꝛ q̃z ea dari cũ aq̃ in aq̃ cocta sunt stiptica:sicut coctana ꝛ ramꝰ arboꝛis masticis lupilli extremitates vitis aut mirtus:aut donenꝁ cuꝝ poubus stipticis ꝛc̃. ℭ Et scias q⁹ in medicis taliũ vulneꝛũ: siue ponant extra:siue sumank intus optimũ est ponere mel q̃n vt dicit Aui.in 3° in mũdificatiuis ꝛ abstersiuis talium vulneꝛũ nõ est aliqd sic̃ mel:ipm.n.est mũdificatiuũ ꝛ desiccatiuũ:ꝛ cũ hoc est cibus dilect⁹ a nã. ℭ Dieta aũt istoꝛũ vulneratoꝝ sit talis:qꝛ vsq; ad septimũ diẽ vtãtur dieta tenui ꝛ caueank vinũ ꝛ caro:ꝛ ℔ ꝓpter timoꝛẽ apatis: posit sep̃imũ aũt pũt ꝓcedꝛe: sic̃ etiã cibi ꝛ pocula ꝓuinẽtia cũ ℔ virtutẽ medicine: vt.s.q̃n est tps mũdificãdi tunc vt Gal.dicit denꝁ ea q̃ sunt excolatiua. Si aũt est tps ꝓsolidãdi:neẽe est vt cibaria ꝛ pocula sint stiptica. Si aũt vt dicit Albucasis tale vuln⁹ plõgat ad sanandũ: ꝛ sp apis: tũc scias q⁹ iã factũ est fistula:ꝛ est ex eis q̃ raro recipiunt ꝓsolidationẽ. Cura q̃ ipam ex caplõ suo.i.ex agos q̃ foꝛtius mũdificãt ꝛ foꝛtius deficcãt. Caue tũ ne vt dicit Gal.ꝛ ẽt Aui.in ℔ 4° lib.de cura vlceꝝ ne mũdifices ea cũ acuto medicamine:vt est flos eris ꝛ filia:q̃n patiẽs ꝑculdubio mozuꝛef:hec igit̃ de vulneꝛib⁹ tãta sunt dicta iciditer ꝛc̃.

ℭ De qualitate ligandi vulnera. Caplm viij.

Ulnera aũt ꝛ fissura apparẽtia cũ vis vt icarnent: tũc fac illõ q̃ dixit sapiẽs ô illis q̃ sũt huj⁹ artis. Jngt. Cũ vis vt icarnẽt hmõi fissura:tũc adhere ei ligaturã inci pientẽ ex duob⁹ capitib⁹ nõ aliã de ligaturis. Q; si fuerit magna erit tibi necessariũ vt adherere ei facias puluillos triangulatos. Et si fuerit loc⁹ decliuis idiget sutura etiam. Et puluilli qdẽ triãgulati meliores sunt in aggregãdo labia vlceꝝ q̃z q̃drati:qm̃ coartant sup fissurã tm̃. Et situs puluilloꝝ triãgulatoꝝ est fm hoc exemplũ linea recta iter duos puluillos sit fissura:ꝛ duoꝝ puluilloꝝ triangulatoꝝ vnus sit b.ꝛ alter g.decẽter compositi fm figurã quã vides. Cũ ergo ligatur locus iste ꝛ cadit ligamẽ duoꝝ capitũ est ligamẽ tenẽs sup locũ fissure vebemẽti⁹ q̃z si fuerit q̃drati. Et nõ ℔ vt non sit in applicatione vlcerũ ligamen nõ habens duo capita:ꝛ isti sunt puluilli triangulati ꝛ figura stringendi.

ℭ In isto cap̃.Aui.qꝛ in vulneꝛib⁹ ad ꝓsolidationẽ ꝛ icarnationẽ ẽ maxie neccia ligatura:ꝛ aliq̃n ꝓter ℔ oꝛ sunt determiat de q̃litate ꝛ mõ ligãdi vulnera:ꝛ etiaꝝ de sutura oñdẽdo vbi maxie cõpetit:cũ hoc etiã itromiscẽdo q̃daꝝ alia. Et reducant ad ordinẽ melioꝛ mõ q̃ pñt dcã Aui. possumus dicere q⁹ istud capm diuidit p⁹ in ptes q̃tuoꝛ. Jn ꝓma pte determiat Aui.de modis ligature vulneꝛũ. Jn 2ª pte determiat de sutura vulneꝛũ oñdẽdo vbi maxime cõpetit sutura:ꝛ vbi sufficit sola ligatura. Jn 3ª pte qꝛ sunt q̃dã vulnera q̃ indigẽt vt scindant ꝛ discoopiant cũ sectiõe:ꝛ nõ pñt icarnari cũ ligatura:oñdit q̃ sint talis vulnera in qbus oꝛ hec fieri. Jn q̃rta pte ipse repetit sub epilogo gsialt in qbus vulneꝛib⁹ sufficit ligatura:ꝛ in qbus nõ:ℨ vltra ℔ oꝛ admistrare suturã ꝛ puluillos triangulatos. 2ª ibi. (Et cũ cadit vulnus in lõgitudine.) 3ª ibi. (Jngt q̃n fuerit neciuꝝ nobis.) 4ª ibi. (Et scias q⁹ sutura ꝛc̃.) Dicit ergo ꝓma ps vt mihi vr̃ pñt diuidi in tres ptes:nã cum sit modus triplex ligature fm q⁹ Aui. dixit ꝓius in cap⁹ de vulneꝛib⁹. Dicit⁹ modus sit ad incarnãdũ labia vulneris. Scõs modus sit ad exprimendũ soꝛdicie ꝛ hũiditatẽ ex vulnere. Tertius modus sit solũ cã retinẽdi medicamina sup vulnus. Dicit⁹ q̃ Aui. ponit ꝓmũ modũ ligature oñdendo quõ fit:ꝛ in qbus vulneꝛib⁹:ꝛ cũ hoc etiã facit aliq̃ mentionẽ de sutura. 2° Aui. dixit 2m modũ ligature:oñdẽdo in qbus vulneꝛib⁹ cõpetit talis modus. 3° dixit tertiũ modũ cã retinẽdi medicamia sup vulnus oñdẽdo in qbus vulneꝛib⁹ cõpetit talis modus:ꝛ nõ illi duo modi ꝓmi. 2ª ibi. (Et dicit in li. de ige.) 3ª ibi. (Jngt ille q̃ iã vidit. Dicit q̃ ꝓmo:vulnera aũt ꝛ fissura ꝛc̃. q⁹ dixit sapiẽs.i.Gal.de ige.sam.tũc adherere ei ligaturã inciꝑienti ex duob⁹ capitib⁹:ligatura duoꝝ capitũ dicit q̃ vulnus p fassiam in media pte stringit:ꝛ vnusq̃sq; duoꝝ capitũ fassie siue sit vna siue sint due tendit versus extremitatẽ vnã:alteꝝ vsus extremitatẽ alterã nõ aliaꝝ de ligaturis.i.nõ adhereas aliũ modũ ligature q̃z istũ. Et rõ hui⁹ est:qꝛ ꝓ ceteris ligaturis hec magis valet ad icarnãdũ:qꝛ q̃n talis ligatio fit incipiẽs duob⁹ ex capitib⁹:tunc q̃libet ps illoꝝ capitũ extẽdit vnũ labiũ vsus alterũ:ꝛ connectit illu:ꝛ ista ligatura fm plurimũ in vulneribus puis est sufficiẽs ad incarnãdũ absq; alio. Q; si fuerit magna ſcz scissura neẽe est vt adherere ei facias puluillos.i.pumazolos triãgulatos:ꝛ ℔ est nõ vt ligamẽ trãseũs super puluillos vtriusq; labij cõprimat vehemẽti⁹ p illos labia

ꝛ coerceat in vnū. Q; si fuerit locꝰ decliuꝰ: ꝫ est dicere qꝫ si vna ps vulneris vehemēter declinet ꝛ elōget ab alia: tūc yltra ꝫ qō dcm̄ est: indigebit etiā sutura. Et puluilli gdē triāgulati ꝛc̄. Et situs gdē puluillo; triāgulatorum est ſm ꝫ exēplū. ſ. qō vides a latere. qꝛ ita stat in li. Auic. qꝛ duo anguli taliū puluillo; debēt applicari duobꝰ labijs vulneris: tertiꝰ aūt angulus dz eē inferiꝰ ꝛ ꝫ tō vt ligamē trāſiēs ſup tales puluillos ipellat vnā ꝛ aliā ligaturā ptēſaz ab vno angulo; ad duos ſuperiores: talis aūt impulſio ꝛ coartatio labio; vulneꝝ nō eēt eq̄ bona nec ita firma ſi fieret trāſitꝰ ligamis ſup puluillos q̄dratos: ꝛ rō ē qꝛ ipulſio pcedēs ab vno angulo fortioꝛ ē q̄; a duobꝰ: qꝛ est magis ūcta: oīs. n. vtus ūcta fortioꝛ est q̄; diſpſa: ꝫ est ḡ qō Auī. dicē de hac ligatura. ¶ Sz yltra hec debemꝰ intelligere de mō ſtringēdi in tali ligatura qꝫ apud vulneris oriſiciū dz eē decēter ſtricta ꝛ cōplicata vt bona fiat expreſſio ſanguinis ſupfluꝰ ꝛ humiditatū aliarum a vulnere verſus alias partes. quanto autez a vulnere talis ligatura magis elongaſ tanto magis relaxet. Iterū ēt cauendū est vt dicit Gal. in de ige. ne talis ligatura ſit ex veteri pāno ꝛ laxo: aut ſit ex aſpo ꝛ valde ꝓſtricta. ꝑ. n. nō bñ ſuſtineret vulnꝰ vt ſolidari poſſit. 2ª aūt doloꝛē gñat q̄ est cā apātis. oz. n. eſſe media inter illa. Tunc ſegtur illa ps.

¶ Et vꝝ in lib. de ige. ſani. Quidā hō habuit vulnꝰ cuiꝰ pfundū erat primū iguinibꝰ: ꝛ ipſi oriſiciū primū genu ꝛ ſanauimꝰ ipm ſine pforatiōe penitꝰ: ita qꝫ poſuimus ſub genu eius puluillos: ꝛ ꝑparauimus ipm talr qꝫ factū ē oriſiciū eius directū cū facilitate: ꝛ ſilr fecimus de vulnere qō fuit ī coxa ꝛ brachio: ꝛ ſanata ſūt oīa.

¶ In q̄ pte Auī. inuit 2m modū ligature q̄ fit ad exp̄mēdū ſordiciē ꝛ hūiditatez ex vulnere. Dico aūt qꝫ inuit eo qꝫ ipm exp̄ſſe nō ponit: ſz ponit qōdā exēplū vulneris in q̄ cōpetit modus ligādi: recitat. n. de quodā hoie ſm qō dicit Gal. de ige. q̄ habuit vulnꝰ: cuiꝰ pfundū erat primū genu: ꝛ eiꝰ oriſiciū primū iguinibꝰ: ꝛ dicē qꝫ ſanauit ipm ſine pforatiōe: ꝫ aūt fuit pp ꝑparationē fitꝰ mēbri ꝛ pp ligaturā ꝛ pp ꝑparationē fitꝰ mēbri: qꝛ posuit ſub genu eiꝰ puluillos: ita qꝫ factū ē oriſiciū eiꝰ inferiꝰ ꝛ pfundū ſuptꝰ cū ligatura aūt: qꝛ ī tali vulnere nō cōpetit ligatura ꝓdicta: cuiꝰ ſtrictura ē maioꝛ apō oriſiciū. Si aūt ꝫ fieret hic tūc retinerent ibi ſordes ꝛ hūiditates q̄ cā putrefactiōis ꝛ pcauatiōis eſſent: ſz cōpetit ibi modus ligature q̄ ē ad exp̄mendū hūiditates ꝛ ſaniē q̄ retinent in vulnere pp pfunditatē ipſi: ꝛ hec ligatura fit ↄtrario mō ꝓdicte: nā talis ligatura dz eē ſtricta apō radicē vlcer. mollis aūt apō oriſiciū eiꝰ: vt ex vehemētia ꝛ ſtrictiōis ipſi apō pfunditatē vulneris: ꝛ ex relaxatiōe ī oriſicio vtriꝰ ꝛ ſanies ad exteriora pfluāt: ꝛ hec ligatura nō fit niſi in vulneribꝰ ꝛ vlceribꝰ pfundis in qbꝰ timeꝫ ne virus ꝛ ſanies aggregent in parte interiori. Deinde cum dicit.

¶ Inqt ille q ia ꝓuidit in expiētia. Scias qꝫ vulnera idigēt vt fiat ſanies ſi poſſe est ei ītus ad hoc vt penetrēt cū ea reliq̄ q̄ ſunt illic meliora ꝛ velocioris alteratiōis.

¶ In ista pte Auī. inuit 3m modū ligature q̄ cōpetit in vulneribꝰ. ꝛ hz hec ps q̄tuoꝛ dicta ſm qꝫ ponit q̄tuoꝛ modos vulnerū in qbꝰ nō cōpetūt ꝓdicti modi ligature: ſz cōpetūt ī eis tertiꝰ modꝰ. 2ª ibi. (¶ Vulnera diſrupta. (3ª ibi. (¶ Aut fuerit lacertꝰ.) 4ª ibi. (Inqt. ꝛ ſilr.) Dicē ꝑ. Inqt ille ꝛc̄. ſcias qꝫ vulnera idigēt vt fiat ſanies ꝛc̄. videte ſi ista lra ītelligaſ vt vba eiꝰ ſupficialr ſonare videnſ ſine dubio falſa est. Dicere. n. abſolute: ſcias qꝫ vulnera idigēt vt fiat ſanies: illō nō ē vex: qꝛ vulnera ſimplicia idiget vt ī eis nō fiat ſanies: qꝛ ſi in eis fiat ſanies: tūc deſpamꝰ de icarnatiōe eoꝝ: ꝛ oz ea ap̄liꝰ curare qꝫ vulcera. ¶ Sz vꝝ mihi qꝫ poſſit ſic intelligi: ꝛ ↄstruaſ ſic lra. Scias qꝫ vulnera ſi poſſe est eis ītus. ī. ſi neēcitas est eis ītus indigēt vt fiat ſanies in eis: ē aūt neēe facē ſanē ī eis nō ſp ſz qñ. ſ. cū eis aſſociaſ ↄtusio: aut qñ remanēt ibi hūores intꝰ: qꝛ ſanguis nō pſcīē manauerit ex vulnē eo qꝫ caro ↄtusa vt dicē. Ga. 4. de inge. ſani. neēe ē vt putrefiat ꝛ ī ſaniē ↄuertaſ ꝛ tūc Auī. dat cām q̄re neēe est ſaniē facere dicēs. Ad ꝫ vt cum ea. ī. cū ſanie penetrēt reliq̄ q̄ illic ſūt meliora ꝛ velocioris alteratiōis fil ꝫ est dicere qꝫ oz facere ſaniē: vt p ſaniē ea q̄ ſunt ibi. ſ. tumoꝛ ꝛ doloꝛ alterent velociꝰ ꝛ recedant citius cū ea. Dicē. n. Gal. 4. de inge. Sz ſi ictus carnē ↄtuserit oz vt ſaniē feſtināter faciamꝰ: nā ſi ſanies colericus gñatur: tumoꝛ erit minoꝛ: ita q̄ vr mihi qꝫ ītelligaſ iſta lra ad ꝫ vt debeat eē va ſalua melioꝛ ſentētia. ¶ Sz tūc dico vlterius qꝫ hic Auī. inuit tertiū modū ligature: qꝛ in tali casu nō cōpetūt alij modi ligādi ꝓdicti: ſz ſolū cōpetit ligatura q̄ est ad retinendū pulluillos ꝛ medicinā vsq; ad tps alterius mutatiōis: ꝛ talis est tertiꝰ modus ligature: ꝛ ꝓpterea dixi in diuidēdo qꝫ hic Auī. ponebat vnū modū vulnerū in qbus cōpetit tertius modus ligature: ꝛ in ꝫ inuebat tertiū modū ligature. Deinde cum dicit.

¶ Silr vulnera diſrupta elōgatoꝝ labiorū egēt vt aggregent cuz ligamēto aggregāte labia eoꝝ niſi fuerit ſup ea ex illo doloꝛ: aut fuerit apoſtemoſa: qm̄ volent ꝓpter illud q̄; ſit cū facilitate.

¶ Auī. ponit aliū modū vulnerū ī qbꝰ nō cōpetūt alij duo modi ꝓdicti ligature: ſz cōpetit ꝓdictus tertiꝰ modꝰ dicēs. vulnera diſrupta ꝛc̄. niſi fuerit doloꝛ aut fuerint apoſta: qm̄ dolēt ꝓp illō. ī. ꝓp ligaturā: q̄; ſit cuz facilitate. ſ. ligatura q̄; ſi velit dicere Auī. qꝫ qñ vulnera ſunt doloroſa aut apoſto nō debemꝰ ea ligare fortiter ſic̄ fit in ꝓmo ꝛ ſcō mō ligature: ſz ſolū debemꝰ ligare ad retentionē medicaminū cū maioꝛ facilitate q̄; poſſumꝰ. ¶ Deinde cū dicē.

¶ Aut fuerit lacertꝰ q̄ ſit diſruptꝰ in latitudine qm̄ tūc nō aggregaſ: imo ponaſ in medio liciniū timēdo ne incarneſ cutis: ꝛ remaneat lacertus nō incarnatus.

¶ Dic Auī. ponit aliū modū vulnerū in qbꝰ nō cōpetunt ꝓdicti modi ligature: ſz tertiꝰ modus: ꝛ dicit: aut fuerit lacertꝰ q̄ ſit diſruptꝰ in latitudine ſup. tūc nō cōpetit ligatura q̄ est ad incarnādū: qm̄ nō aggregaſ: ſ. in ſui pte ītiori: imo oz vt ponaſ ī medio. ſ. vulneꝝ liciniū timēdo. ſ. qꝫ incarneſ cutis: ꝛ remaneat lacertꝰ nō incarnatꝰ: q̄re fiat intꝰ ſanies nō ḣis reſpiraculū: ꝛ oz ītez poſtea diſrupi: in tali ḡ casu ñ cōpetit ligatura ad icarnādū: ſz ſolū ligatura q̄ ē potēs tm̄ retiere medicinā ſup vulnꝰ. Deinde cū dicē.

¶ Inqt. Et ſilr qñ findimꝰ cutē capitis ponimꝰ iter labia aliqd qō ipleat ea. fortaſſe eā ↄtrahiē cutis labioꝝ ad ītiora vulneris: q̄re neceſſe est tūc vt coneris cū ligamētis: vt trahas eā ad exteriora.

¶ Auī. ponit altū modū vulnerū ī qbꝰ nō cōpetit ligatura q̄ est ad icarnādū: ſz ſolū illa q̄ ad retinēdū est medicias ſup vulnꝰ. ꝛ dicē qꝫ ſilr qñ ſcindimꝰ cutē capitis nō ponimus ibi ligaturā ad icarnādū: nec ſuimꝰ: ſicut fit in aliis vulneribꝰ ſz ponimꝰ inter labia vulneris liciniū qō ipleat ea: ꝛ dat cām hui⁹ Auī. qꝛ in tali vulnere capitis ↄtra-

hiſ cutis labioꝝ ad iterioza:q; replicaſt labia vulneꝝ in teriꝰ:t tñ neꝯe eſt vt traham⁹ ea ad exteriora cū ligamen tis:t h fit ponēdo licinia iter labia q̄ eleuēt ea ad exterio ra:t ponēdo ligaturā q̄ retineat illa licinia t nō aliā liga turā.Sic ḡ videte in iſto caſu: t in p̄dictis caſib⁹ vt.ſ. q̄n eſt vulnꝰ ꝓfuſuz aut doloꝛoſuz aut aꝑoſuz:aut q̄n ē diſru ptus lacertꝰ in latitudie:aut q̄n eſt vulnꝰ in capite nō cō petit ligatura q̄ ē ad ſcarnādū:ſz ſolū cōpetit i cis tertius mod⁹ ligature.ſ.ligatura q̄ ſit ſufficiēs t potēs retinere medicamia ſup vulnꝰ. ¶Sz itelligę vlteriꝰ de vulnere capitis q̄ in vulnē capitis nō oz p̄cedē cū ligatura ſcarnā do t ſuedo maxie ſi vulnꝰ capitis attingat os vel ſit fractu ra in oſſe q̄ opteat radi aut eradicari:ſz tūc ēt maxie ſit il la replicatio labioꝝ ad iterioza quā dicē Aui.ſz ſi vulnus capitis nō ptingat ad os:tūc nil p̄hibz ḡn ſcarnem⁹ t ſua m⁹ vt alia vulnera ſm q̄ Albuc.ponit i ca.de vulneribꝰ t,ẜ ēt Aui.dicē in ca.de fractura cranei ſm q̄ ibi appebit: q̄n id capſz deo dāte exponem⁹.t pp h Aui.dixit: fortaſ ſe.n.ꝓtrahit ꝛc.t nō dixit abſolute ſz fortaſſe. Dez eſt tñ q̄ medici hodie cōuer in vulnere capitis quōcunq; ſit: ſiue puꝰ ſiue magnū: ſiue ptingat os ſiue nō:nūq̄ ſuit nec cu rāt ea: vt vulnera ſimplicia timēdo de infamia vulgarū ſi aliq̄d inde acciderēt. Tunc ſequitur illa pars.

¶Et cū cadit vulnꝰ in lōgitudie:tūc liga mē ſufficit t aggregat i ipſaz decēter:t cū fuerit i latitudie idiget vt ſuaſ: t ſm mē ſurā ꝓfunditatis vulneris erit ꝓfunditas ſuture dignioꝛ ex additiōe anatomie.

¶In q̄ pte Aui.poſtq̄ determiauit de modis ligature vul neꝝ.h determiat de ſutura:oñdit.n.vbi ſuffici. ſola liga tura:t vbi p̄ter ligaturā oz facē ſuturā:t pz q̄ dicit. Et cā ḡre vulnera q̄ ſunt in latitudie indigēt vt ſuanī plus q̄ illa q̄ ſunt in lōgitudie:ē q̄ in vulneribꝰ q̄ fiūt in latitudi ne vna ps declinat t ſepaſ magis ab alia eo q̄ ē ſm ꝓtra rietatē ſitus villoꝝ t rugarū t ꝑz mēſurā ꝓfunditatī vul neris erit ꝓfunditas ſuture dignioꝛ ex additiōe anathō mie.i.addito h q̄ ſcias anathomiā loci:vt.ſ. ſi eēt ibi ner uus caue q̄n ꝓfundas ſuturā:vt nō ſuas ipm t facias pū cturā:q; gñaret moꝛbꝰ peioꝛ poꝛe:de diſtātia aūt q̄ oz eē iter duo pūcta:t de filo q̄le oz eē t de hmōi q̄ regrunt ad ſuturā:dcm ē in ca.p̄dicto de vulneribꝰ vētris: q; idē eſt iudiciū ḡtū ad h ibi t in aliis vulneribꝰ. Deinde cū dicē.

¶Jngt Q̄n fuerit nobis neceſſariuz: vt addam⁹ in āplitudie vulneris cū eſt ſtri ctū:t timuerim⁹ q̄ ꝓpter ꝓfunditatē eiꝰ icarneſt eiꝰ ſupiꝰ:t nō icarneſt eiꝰ ꝓfūdū: aut fuit mēbrū vulneratū i boꝛa vulneris ſm figurā:qō cū redit ad eq̄litatē ſuā nō eſt poſſe vt currat ex eo ſanies:neq; vt in grediat ipſz medicia:t vt redeat ad ſuā fi gurā q̄n egredit t cōmouet doloꝛē aliū: tūc neceſſe ē vt ſcindaſ ſectiōe ꝙueniēti.

¶Jn pte iſta Aui.oñdit q̄ in aliqb⁹ vulneribꝰ idigemus aliq̄n ſectiōe ſicut ſunt vulnera ꝓfunda:q̄z orificiū eſt ſu pius t fundū inferiꝰ:t pz q̄ dicit.Deinde cum dicit.

¶Et ſcias ſm ſūmā q̄ vulnera q̄ ſūt i lati tudie lacerti ſunt dignioꝛa: vt labia eoꝝ ſunt vehemēti⁹ elōgata: q̄pp ſunt faciētia maioꝛē neꝯitatē ad ſcrutādū ſubtiliꝛ in aggregādo labia:t fortaſſe ñ erit excuſa tio a ſutura t adminiſtratōe puluilloꝝ triā gulatoꝝ:t ꝓpe ſi ceciderit i carne diminu tio:nā cadeſ in lōgitudie minꝰ eget illo.

¶In pte iſta repetit ſub q̄dā epilogo gñali vbi magis cō petit ligatura:t vbi ꝑter ligaturā cōpetit ſutura ēt ptz q̄ dicit niſi q̄ itelligas in illo vbo q̄ dicis. Et ꝓpe ſi ceciderit in carne diminutio q̄ nō itelligit Aui.q̄ ſit dimi nuta caro diminutiōe mſta t mānifeſta: q; tale vulnus q̄ ſic amiſit carnē nō hz talē caſi.de ſutura:ſz itelligit Auic. q̄ tāta ſit fcā diminutio carnis q̄ nō ꝓp h impediat ſutu ra:ſiē q̄n fcā eſt pauca diminutio carnis:mō in tali vulne re in q̄ ſic fcā ē diminutio carnis maxie cōpetit ſutura ad aggregādū labia eiꝰ:q; ſunt magis remota q̄z q̄n nō eſt ibi aliq̄ diminutio alicuiꝰ carnis:t h itelligit Auic.ꝛc.

¶Medicine in carnātes vulnera. Cap'm ix.

Arū medicia ꝓ vtutes iā narraui mus t ꝓtinuatiōis eaꝝ locū:t nō dubitabimus q̄n ſit neceſſariū vt puluis eaꝝ ſit minoris vtutis q̄z illō q̄ de eis ſit cū oleis t ceratis. Et neꝯitas q̄ dē pducēs ad olea t cerata ē ꝓptereā q̄ medicie ſicce:t ꝓprie q̄ ſunt ſicut mer da ſengi t reliq̄ mīerales nō ſubmergūt vl q̄z ad p̄fundū:t nō penetrāt in poꝛos: cū ergo ex eis ſit ceratū ad vltimū ꝓuenire facit eas curſus olei ad locū quē volum⁹ Et iſte medicie icarnatie ſūt ex mīerali bus:t ſūt ex plātis:t aialibꝰ:t ex oi ſpē:t ſūt ex mieralibꝰ ſicē ceruſa t oleū mirtinū t cera. Et ex plātį folia ſicē folia q̄rꝰ maſ cule emplata t folia ſalicis t folia caulꝛ t fo lia arboꝝ maloꝝ t coꝛtex palme: t folia arnagloſſe t ſptū iſuſuz i aceto:aut aliq̄ tulo vini:t ꝓpe q̄n miſcēt folia arboꝛį pi ni maſcule t femie ligata cū coꝛticibꝰ ſuis t folia cuꝑſſi t rami eiꝰ:t folia pētaphilō cū melle.t ex gūmis glutinū alboti ꝓpe ꝓpe mēbra magna. Et ex fructibꝰ t gnis nux recēs ꝓtrita cū aq̄ t ſale aut vino bu lita cū folijs acetoſe aut folijs ſicle aut la ctuce t piroꝝ ſilueſtriū cū eo q̄ ē in eis de p̄hibitiōe fluxꝰ t nux cuꝑſſi t allia cō buſta:t puluis molēdini t oꝛdeū aduſtū ꝓpe ſenib⁹ cū cera t oꝛo ro.t ō illq̄ ſiłan tur floꝛib⁹ floꝛ foꝛbe:t herba caude equę t ꝓpe i vicinitate ipletiōis mēbꝛi aut car nis:t advulnera q̄ ſūt ꝓpinq̄ lacertoꝝ ca pitib⁹. Et ex aialibꝰ lac acetoſū valde cō glutinat vulnera magꝝ.t ō cōpoſitį medi camē ruffi t aureū t eſcule⁹:t medicamē de ſalicib⁹ t pullegio t empl'm de lino.

¶Quia ſupiꝰ Aui.fecit q̄dā capl'm ō medicis icarnātib⁹ vulnera:t ō medicis cicatriz̄tib⁹:et de medicis faciētib⁹ naſci carnē:t fuit locutꝰ de eis ſolū i gñali ñ ponēdo aliq̄

illaꝝ medicinaꝝ i spãli.idcirco Aui.deteriat ō ipis i spãli ponẽdo medicias spãles in vnãqq eaꝝ spẽcie.ꝛ in ℔ capº deteriat ō medicis icarnãtib⁹ vulnera. Et diuidit ps ista in ptes tres.in ꝑma pte ꝓtinuat dcã dicendis.in 2ª pte cõparat istas medicinas iter se ꝑm qꝫ sunt in pluere.ꝛ in suba ficca:ꝛ ꝑm qꝫ sũt in vnguẽto cũ oleo ꝛ in suba molli oñdẽ do qꝫ mioris vtutꝫ sũt in pluere q̃ i ceroto vel i vnguẽto. ꝛ 3º ipe ponit istas medicias i spãli. 2ª ibi(Et ñ dubitam⁹ gñ)3ª ibi(Et iste medicie icarnatiue ꝛc.)Qō dicẽ in ꝑmis duab⁹ ptib⁹ planũ est.3ª ps diuidit i ptes duas.qꝝ ꝑ⁹ ponit medicinas icarnatiuas simplices.2º cõpositas narrat.2ª ibi(Et de cõpositis)Prima i duas.qꝝ ꝑ⁹ oñdit ex qꝫ reb⁹ pũt sumi iste medicine icarnatiue.2º narrat illas ꝑm illũ modũ quẽ posuit.2ª ibi(Et sũt ex mineralib⁹ sicẽ cerusa ꝛc. Planũ est qō dicẽ in oib⁹.folia q̃rº masculo.i.folia cerri: folia arboris pini masculi ꝛ femie.pin⁹ masc̃la credo qꝫ sit illa q̃ pducit fructũ.femina aũt q̃ nõ pducit.folia pẽta filõ.i.gnqꝫ foliũ a pẽta qō ẽ gnqꝫ.Et itelligo qꝫ Aui.ponit diuersas medicinas diuersarũ cõplexionũ:q̃ꝫ vna ẽ magis ficca q̃ꝫ alia.℔ aũt facẽ ꝓ respcñ ad diuersa corpa ꝛ mẽbra i qb⁹ admistrãt.qꝫ i vno corpe ꝛ i vno mẽbro cõpetit medi cia magis ficca q̃ꝫ i alio.tu aũt hoc respicias ꝓ te videdo cõ clusiones istarum medicinaruꝫ quas ponit ex libris qui tractant de simplicibus medicinis.

¶ De medicine consolidatiue ꝛ sigillatiue. Capm.x.

Arũ medicinaꝝ nãs iã sciuisti.et ℔ scis iteꝝ qꝫ oꝫ ne puluis eaꝝ sit in vtute eiº qō ponit in emplastris.

¶ In ℔ caº Auic.determinat de medicinis ꝓsolitatiuis vel sigillatiuis vel cicatrizatiuis qō idẽ est in spãli.Supius aũt determinauit de ipis solũ in gñali nõ descẽdẽdo ad aliq̃ spãlẽ.ꝛ diuidit ℔ capm in ptes duas. In ꝑª pte determinat ō his medicinis in gñali ꝓ respcñ ad ea que sequũt.ꝛ 2º narrat has medicinas in spãli.2ª ibi(Et medicie gdẽ iste)Prima in duas.ꝑ⁹ ꝓtinuat dicta dicẽdis oñdẽdo qd ꝑus dcm est in gñali de his medicis. 2º oñdit qd adhuc oꝫ sciri i gñali de ipis. 2ª ibi(Et oꝫ nũc vt scias)Dicit ḡ ꝑ⁹ haꝝ medicinaꝝ nãs.i.cõplexiões iã scisti ex his q̃ dcã sũt i illo caº medicamẽ facies nasci carnẽ ꝛc̃.Et scis iteꝝ.s.ex pdcis:qm̃ oꝫ ne ꝑmis eaꝝ sit in vtute eiº qō sumit in emplis.℔ ẽ dre qꝫ ex ꝑdictis etiã scis qꝫ he medicie sũt maioris vtutis in vnguẽtis ꝛ in cerotis q̃ꝫ in puluere ꝛ suba ficca.Et rõ h⁹ est.qꝫ medicie ficce ꝛ ꝑpue minerales ñ submergunt in ꝑfundũ nisi p olea ꝛ cerota. Et vñ scitũ est ℔.certe ℔ scicũ est ex ꝑcedẽti cap.imediate. Quãq̃.n.dixerit ℔ dcm̃ in caº medicinaꝝ icarnatiuaꝝ.nihilomin⁹ tñ ℔ dcm̃ est de oib⁹ his medicinis.ꝛ iõ Aui.dixit.ꝛ scis iteꝝ ꝛc̃.Et ꝓpter ℔ Aui.illud dcm̃ nõ repetet ife rius in cap̃.de medicinis facientibus nasci carnẽ in gbus hoc dcm̃ maxime est verũ.qꝫ supponit hoc ex dictis cum idem iudicium sit q̃tum ad ℔ in oib⁹.Deinde cum dicit.

¶ Et tũc oꝫ vt scias qꝫ ñ ẽ neciũ vt medici ne iste admistẽt cũ iã eq̃ta ẽ supficies car nis oure cũ cute vltia eq̃litate.veꝝ caro hũida iã eq̃t ꝛ addit:ꝫ ẽ spissa talr qꝫ cuꝫ exiccat ōscẽdit:imo ñ oꝫ vt admistres eas nisi cũ hoc qō ẽ ita qꝫ qñ exiccat eq̃t. Et hec res cognoscit exitiatõe. Oꝫ ergo vt admistret medicia ꝓsolidatiua añq̃ꝫ car nis nascẽtia i vlnere i quo caro nascit ad hũc finẽ pueniat.qm̃ ꝓsolidatia ẽt addit i q̃ztitate carnis vsq̃quo ꝓsolidat:ẽt ad dit cũ ea vt⁹ nãl. Ergo addit ꝑm hãc vl/

tiatõez:imo oꝫ vt sit talr qꝫ qñ exiccat ꝛ fa cit opatõez suã iã nã fecerit nasci cũ q̃ntitate ei necia cũ vltiatõe ꝓsolidatiue vltie in cõsolidãdo q̃ cõpleat duas opatões cõ tinuãdo iter carnẽ et cutẽ ꝑdcas mẽsura q̃ eq̃t supficies vlcerata. Q̃ꝫ si ñ auferat istud ꝑculdubio fiet vestigium vulneris superius in cute.

¶ Aui.oñdit qd ad ℔ oꝫ sciri ō his medicinis in gñali.Et diuidit hec ps in duas ꝑm qꝫ duo gñalia ponit q̃ ad ℔ oꝫ sciri. Primũ est de tpe in q̃ iste medicine debẽt admistrari.scõs est de mõ admistratiõis ipaꝝ in puluere vl vnguẽto.s.qñ cõpetit admistratio ipaꝝ in puluere:ꝛ qñ in vnguẽto.2ª ibi(Et oꝫ vt admistres ꝛc̃.) In ꝑma pte vult dicere:qꝫ medicia cicatrizatiua nõ oꝫ admistrari qñ caro iã est eq̃ta oino cũ cauterio: cõpetit tũc medicia diminutia carnis.qꝫ cũ medicia cicatrizatia cũ ℔ qꝫ faciat cutẽ:addit etiã i gñatiõe carnis:tũc si admistret carne oino eq̃ta cũ cute fieret vestigiũ vulneris supⁱ cute.℔ ãt ẽ turpe valde oꝫ ḡ admistrari anteq̃ nascentia carnis oino fit adeq̃ta cũ cute:vt fiꝫ adequet caro cũ cute ꝛ exiccet.et fiat cutis.℔ est qō Aui.vult dre.ꝫ qꝫ aliq̃ vba ponit obscura.iõ textũ eiº exponem⁹.Dicit ḡ.ꝛ oꝫ nũc ꝛc̃.veꝝ.s.ꝑ qꝫ.qꝫ caro hu mida equat oino cũ cute.tũc ꝑ medicinã cicatrizatiuã ad dit.ꝛ sic fieret vestigiũ eleuatũ:ꝫ est spissa talr.s.ista caro qꝫ cũ exiccat descẽdit.qꝫ ista caro supans cutẽ est mollis. ꝛ iõ ꝑ exiccatiõem fortẽ descẽdit iferi⁹.et ꝓpter ℔ qñ caro equat oino cũ cute nõ debes administrare medicamẽ si gillatiuũ.ꝫ ꝑus ōbes eã facere descendere iferi⁹ vsq̃ ad talẽ teriuꝫ in q̃ cõpetit medicamẽ figillatiũ.ꝛ qs ẽ iste ter⁹ Aui.ponit cũ dicit.iõ nõ oꝫ vt admistres.s.medicinã cicatrizatiuã.s.nisi in eo qō ẽ ita qꝫ qñ exiccat equat.i.nisi in tali termino gñatiõis qꝫ.s.fit fcã tãta gñatio carnis:vt qñ admistret medicamen cicatrizatiuũ nõ supaddat caro vltra terminũ nãlẽ cutis:ꝫ fiꝫ adequat cũ termio nãli cutis.ꝛ exiccet ꝛ fiat cutis.ꝛ hec res.i.iste talis termin⁹ i q̃ carnẽ oꝫ eẽ gñatã qñ admistrat medicia ꝓsolidatiua cogꝫ scit extimatiõe.qꝫ ℔ nõ ꝑt oino certe cognosci cũ nõ scia mus certe q̃ztũ dẽat addere etiã in carne medicamẽ cica trizatiuũ.ꝫ ℔ cognoscit extimatiõe ꝓxima veritati:et ꝑm qꝫ medic⁹ ẽ melioꝛ ingenij:ꝛ pluris experientie fic meli⁹ extimat talẽ terminũ.Tũc aui.adhuc magis specificat qō dcm̃ ẽ dicẽs.oꝫ ḡ ꝛc̃.Ad hũc ꝓueniat finẽ.s.vt sit caro eq̃ta cũ supficie cutis:qm̃ etiã ꝓsolidatiuũ addit ꝛc̃.ꝛ addit cũ eo vtus nãlis.nõ itelligas qꝫ vtus nãlis in se addat p ista medicinã:ꝫ addit q̃ztũ ad effectũ eiº.qꝫ mediãte ipa vtus nutritiua nãlis mẽbri addit in gñatione carnis.ḡ addit.s. caro ꝑm vltimatiõez hãc.i.vltra terminũ equatiõis cum cute.qꝫ si tu admistras medicinã cicatrizatiuã qñ est eq̃ta caro cũ cute.tũc caro addit sup cutẽ:vt dcm̃ ẽ ꝑus.iõ oꝫ vt sit talr admistrata medicia cicatrizatia qꝫ qñ exiccat ꝛ faꝯ opatõez suã.s.cicatricẽ.puta de carne cutẽ iã nã fecit nasci cũ q̃ntitate.s.carnis q̃ ẽ ei necia aut cũ vltia ꝓsolidatiõe.s. medicie i ꝓsolidãdo vltie carnis cũ cute:vt.s.cicatrix eq̃ ta sit cũ cute.q̃.s.medicia cõpleat duas opatões ꝑdictas.s. vt fiꝫ addat in carne vsq̃ ad terminũ cutis:ꝛ cicatrizet in illo termino ꝓtinuãdo iter carnẽ ꝛ cutẽ mensura q̃ equat supficies vlcerata.su.cũ cute.ꝛ nõ addat qꝫ finẽ auferet istõ idest si tu nõ remoueas ℔.s.qꝫ medicina cicatrizatiua ad mistret qñ caro est eq̃ta cũ cute.iõ ℔ facias ꝛ nõ diminuas ꝑus de carne ꝑculdubio fiet vestigiũ vulneris supⁱ cute. ꝛ ℔ est ꝓp cãz q̃ dcã est.℔ est ḡ qō Aui.dicit in hac parte.

Sed hic est dubitatiõ ō dictis supⁱ.dicẽ.n.Aui. qꝫ medicamẽ ꝓsolidatiuũ ñ oꝫ admistrari qñ caro ẽ oino eq̃ta cũ cute.qꝫ medicamẽ cicatrizatiuũ etiã addit i carne:ꝫ vtrũq; istoꝝ dictoꝝ ẽ falsissimũ

qz dcm̃ fuit p° q gñatio carnis fit a medicia q siccitatẽ i p° gdu nõ multũ trãscẽdit. si aũt sit multũ ficca. pl° q̃z in p° gdu tũc diminuit carnẽ: sz medicia cicatrizatiua est multũ plus ficca q̃z in p° gdu. qz deficcat q̃si in 3° vt dcm̃ fuit p̃us. g̃ non addet in carne. imo diminuet ipam. ffim ẽ g̃ qđ dic Aui. q medicia cicatrizatiua addit i carne. vlteri° si diminueret carnẽ. tunc etiã nõ ẽ vez qđ dicit Aui. q nõ dz admistrari qñ n̄ ẽ eq̃ta caro cũ cute. qz si tu admistrabis qñ caro n̄ est eq̃ta cũ cute: cũ tal medicia diminuat carnẽ: vt pbatũ est. fiet g̃ cicatrix p̃cava: qđ turpe ẽ. ¶Dom̃ ẽ q medicia sigillatiua nõ dz admistrari qñ oino ẽ eq̃ta caro cũ cute ꝓptea q etiã medicia sigillatiua etiã addit in carne: vt Aui. dic̃. ¶Sz ẽ intelligẽdũ ad dissolutiõez dubitatiõis q medicia sigillatia dr̃ gñare t addere in carne i casu t fm gd. n̄ tñ dr̃ ex toto t simplr̃ gñatia carnis. Dr̃ aũt gñatiua i casu. qz solũ gñat i vlnere t vlcere vbi cõpetit cicatrizatio Dr̃ etiã gñatia fm gd. qz gñat solũ q̃tũ ad aliq̃s pte sue actionis: t n̄ fz totũ: nã fz q dcm̃ fuit p° me[a] cicatrizatia dr̃ siccat hũiditatẽ extraneã: t hũiditatẽ radicalẽ vehemẽter. qñ g admistrat tal medicia i vlcere qđ dz cicatrizari: cũ tal medicia p̃us dr̃ siccet hũiditatẽ extraneã. tunc i tali termio desiccatiõis nã nõ hñs impedimẽtũ. s. hũiditatẽ extraneã q est desiccata t hũs mãz ex q̃ fit caro. puta sanguinẽ g p̃tinue desinit ad vlc° gñat carnẽ: sz cũ ista medicia vlteri° agit de siccando hũiditatẽ radicalẽ etiã nõ ãpli° dr̃ gñatiua. imo tũc est cicatrizatiua. qz deficcat carnẽ et idurat q̃ nata ẽ ex p̃ma actiõe: sic q̃ p̃uertit eã in cutẽ. t iõ si tu admistrares talẽ medicinã in vlnere vbi cõpetit solũ gñatio carnis tal medicia nũq̃z gñaret carnẽ. imo diminueret t deficcaret hũiditatẽ extraneã t radicalẽ: sz i vlnere vbi cõpetit cicatrizatio gñat carnẽ q̃tũ ad aliq̃s suã actiõez: t q̃tũ ad finalẽ ei° actiõez facit cutẽ. t iõ dz admistrari añ oino dã eq̃litatez carnis: vt qñ addet caro p medicinã nõ fiat vestigiũ sup cuti. imo fil eq̃t cun. et cicatrizet. ¶Qđ aũt tu arguis nil valet. qz dicis tu. medicia gñatia dz dficcare i p° gdu t nõ multũ pl°. Dom̃ ẽ q vez est de medicia q simplr̃ t ex toto dr̃ gñatiua. de tali aũt nõ ẽ hic sermo. Itez etiã posse mus dr̃ q talis medicia in q̃tũ gñat carnẽ. deficcat solũ in p° gdu vel paz plus. si aũt deficcatiua in 3° vl 4° fit b nõ in q̃tũ gñatiua: sz in q̃tũ cicatrizatiua. t q̃tũ ad ei° vltimã actionẽ: vt dcm̃ ẽ p̃us. t qz a fine dz res dnoiari. idcirco talis medicina denomiat simpliciter cicatrizatiua. fm qd aũt potest dici gñatiua. Deinde cum dicit.

¶Et dz admistres sigillatiuũ i p̃mis cũ ipm admistras humidũ: deiñ admistra ipm siccũ tũc cũ appropinq̃t sigillatio facies ipz trãsire sup ipz cũ extrẽitate radij

¶Oñdit qñ maxime cõpetit admistratio medicinaz sigillatiuaz in pluere t suba ficca: t qñ in vngẽto vl ceroto: t pz qđ dic̃. Nõ aũt q̃re dz in p̃ncipio cũ admistrat medicamẽ sigillatiuũ admistrare ipz hũidũ. i. i vngẽto. i fine aũt admistrare ipm siccũ. i. in puluere est. qz in principio caro n̄ ẽ edeq̃ta cũ cute. t iõ vlc° magis p̃cauũ t plus hũidũ hũiditate extranea. dz g medicia deficcatiua eẽ magis penetratiua vt attingat melancholicũ t plus. b aũt faciunt vngẽta plus q̃z pluer es: vt dcm̃ ẽ. t iõ in p̃ncipio dz admistrari medicia sigillatiua in vngẽto: sz in fine cũ sit caro magis eq̃ta cuti indigem° magis idurare carnẽ t exiccare vt p̃uertat in cutẽ. b aũt facũt melancholicos pulveres. idurãt eni plus q̃z vngẽta ꝓpter subazipoz siccã. t iõ dz admistrari in fine medicamen sigillatiuum in puluere et substantia sicca. Tunc sequitur illa pars.

¶Et medicine qdẽ iste sũt sicut cortices arboris pini cũ cerato de oleo ro. aut myrtio t resina sicca t abrotanũ assatũ t cortices eris t pluis olibani t merdasẽgi et cẽtaurea mioz. t vene sẽ bõe t ossa p̃busta itez t aristo. adusta ẽ vehemẽtis p̃solidatiõis t alumen itez t galle imature et folia fisci. Et ¶Hy. qdẽ ingt de pede albaneas sicut dixerũt: t ẽ file qđ itellexit p ceuz herbã q̃ noiat pes corui. t sterc° canis comedẽtis ossa t sterc° lacerti. verũtñ est acuti° p̃mo q̃re dz vt frãgas ipm cũ stipticis: t radix lilij celestis t cortices oppopõaci t tutia Et ô faciẽtib° nasci carnẽ mirabilib° i vlneribus calide cõplõis apõsis sũt sandali t nenufar t aloes t ppie i ptib° ani t testiculoz. t medicina aristo. si fiat vnguẽtũ aut idiges eo qđ ẽ forti° ô illa q̃ sũt iter cõ solidãtia sit climia t ppie p̃busta t colcotar p̃bustum t litargyriũ t cerusa. t q̃q̃ cadũt i medicis ei° dragagãtũ t colcotar: quãuis sint ô sũma corrodentiũ diminuẽtiũ carnẽ. Itez ipa fortasse p̃solidãt i vehemẽti hũiditate t ppie q̃ adurũt sẽ mioris p̃solidatõis: t n̄ minuit de corrosiõe coz t p̃cipue si abluant fiũt ad p̃solidatõez ꝺcliuioza. Flos vo eris t medicie q̃ sũt vehemẽtioz corrosiõis n̄ sunt recte ad illo nisi cũ regimie forti: t i qbusdã vlneribus t vlceribus vehemẽtis hũiditatis. Es vero adustum quando abluit est bonum in consolidatione.

¶In q̃ pte post q̃z posuit alia q̃ i gñali q oz scire circa medicias sigillatiuas. h narrat i spali. t ista ps diuidit in duas. qz p° ponit medicias sigillatiuas q vtplurimũ sũt simplices. 2° ponit cõpositas. 2ª ibi (Et cũ volũtas ẽ vt fiat cplm ẽ.) Qđ p° dicit Aui. pz nisi q̃ itelligas q̃ pũt diuersas medicias in cõplone: q̃re vna ẽ magis ficca q̃z alia. b aũt facit hũido respectũ ad diuersa corpa diuersaz cõplonũ fm q̃ vnũ corp° ẽ ficci° alio. t ad diuersa vlcera aut fm q vnũ vlc° est magis hũidũ alio: aut min°. qz i corpe ficco. t vlcere hũido cõpetit medicina magis deficcatiua. in corpe aũt hũido t vlcere paz hũido cõpetit medicia paz deficcatia. t iõ vna t eadẽ medicia p respectũ ad diuersa corpa p̃t ee putrefactiua t gñatiua carnis t cicatrizatiua. cõplones aũt cuiuslibet medicie q̃s ponit. respicias i libro q tractãt de simplicib° medicis. venere. als. t vene. vñ absolute accipiũt. i. radices celidonie: sz vene tictonũ sẽ radices rubee: sz vene terre sigillate sunt lũbrici terrestres. venere aũt sũt cõcule marine q̃ apportãt de scõ Jacobo. radix lilij celestis. i. yreos. Et de facientibus nasci. s. cutẽ Deinde cum dicit.

¶Et cum volũtas est vt fiat emplm sunt necessaria que sunt fortioza de illis q̃ sũt inter p̃solidãtia sicut climia: t ppie adusta t colcotar adustũ t litargyriũ t cerusa. q̃litas vo faciẽdi illõe vt dissoluat cerusa t merdasẽgi cũ aceto. deiñ admistret

ꝛ cli mia terat. Et meli⁹ qdē ē vt adurat donec fiat sic alcohol: deiñ sume oleū sor tis stipticitatꝫ aut oleū myrtinū: ꝛ pone i ipo paꝫ galbani: ꝛ dissolue i oleo: ꝛ pone in ipo pānū ꝓtritū ꝛ fac de eo emplꝫ: qm̃ est mirabile. ꝛ vnguētū nigꝫ magnū fac̃ nasci carnē. Q̃ō si volueris vt sorti⁹ faciat nasci: tūc pone in ipo de ture ꝛ opponaco ꝛ aristologia adusta eq̃les partes vt sit si cut pond⁹ medicinaꝫ q̃tuor. Q̃od⁹ pul ueris ali⁹. ℞. ceruse ꝛ merdasengi ābozꝫ. añ. ptē vnā. scorie plūbi ꝛ myrrhe et gal laꝫ. oīm. añ. ptē. ʒ. ℘uluis ali⁹: ostracoꝫ cōbustorū. ʒ. xij. granati pui qō cadit ab arbore et exiccatū ē: calcadis ābozꝫ. añ. ʒ. xvj. cornu ceruini ꝓbusti abrotā i climie resine radicū lilij oīm añ. ʒ. iij. minuti tu ris corticū arboris pini ābozꝫ añ. ʒ. vj. cor ticū granatoꝫ ceruse alumis oīum añ. ʒ. viij. gallaꝫ. ʒ. i. ℘uluis rubēs. ℞. rubee ossiū ꝓbustoꝫ merdasengi. oīum añ. ʒ. ij. turis. aloes ābozꝫ añ. ʒ. iij. sarcocolle me mithe ābozuꝫ añ. ʒ. j. fiat puluis. ℘uluis ali⁹. ℞. rosaꝫ ceruse plūbi balaustie oīm añ. ʒ. viij. gallaꝫ ꝛ semis rosaꝫ ꝛ alumis equalr aristo. aur. ij. minuti turis aur. j. Q̃od⁹ empli ad vulnera corpoꝫ senuꝫ: cōburat ordeū ꝛ fiat ex eo ceratū cū oleo ro. aut oleo myrtino cuꝫ ceruſa plumbi.

¶ Aui. ponit medicinas sigillatas cōpositas. ꝛ dicit. Et cū volūtas ē vt fiat emplm. vel vnguētū sūt nec̃ia de illis q̃ sunt fortiora iter cōsolidatiua. Et rō h⁹ est. qr eoꝫ fortitu do remittit p olei hūiditatē qō eis admisceat. vñ in vnguē to dñt poni medicine ficciores q̃ꝫ i puluere pp hūiditatē olei. ꝛ vnguētū nigrū fac̃ nasci. s. cutē. itellige de vnguēto nigro qō vocat tetrafarmacō: qr dr̃ tetrafarm acō. qr ꝓpo nit ex q̃tuor reb⁹ ꝑter oleū. nā oleū nō ꝓputat vt medici na. qr ē sic̃ infirm oīu vnguētoꝫ. cōponit. n. ex resina pini cera pice nigra ꝛ sepo vaccino. ꝛ olo. añ. ptib⁹ eq̃lib⁹. ꝛ in tellige qr facit nasci cutē in corpib⁹ valde hūidis. qr si vo lueris vt sorti⁹ fiat nasci in corpe sicciori: tūc pone in ipo ō thure ꝛc. eq̃les ptes vt sit sicut pōd⁹ medicinarū q̃tuor. i. pone de istis medicinis q̃tuor ex qb⁹ cōponit vnguentū nigrum. oia aūt que Auic. dicit plana sunt.

¶ De medicinis faciētibus nasci carnem in vulneribus et vlceribus. Capl̃m. xj.

Am sciuisti ꝓprietatē mediciarū i facientiū nasci carnē. ꝛ quo mō oz vt sint in complexionibus suis.

¶ Post q̃ꝫ Aui. determinauit de medicinis incarnātib⁹ ꝛ ci catrizātib⁹ in spāli. h̄ determiat de medicinis faciētib⁹ na sci carnē in spāli. deteriat tñ alio⁹ h̄ Aui. de medicis facē tib⁹ nasci carnē in spāli q̃ꝫ deteriauerit ō de medicis icar nāti b⁹ ꝛ sigillātib⁹ in spāli. eo qr h̄ Aui. valde paucas me dicinas gñantes carnē pōit. i alijs aūt narrauit mixtas: ſ3 de teriat h̄ō medicis faciētib⁹ nasci carnē i spāli h̄ mō. qr spe cificat ꝛ deteriat magis illud qō dix. u ō eis in gñali i illo ca⁹. medicamē faciēs nasci carnē ꝛc. vñ q̃si istō caplm est expō illi⁹ qō dix. u de gñantib⁹ carnē in illo ca⁹ et diuidit hec ps in ptes duas. p⁹ ꝓsequit dcā dicēdis. et oñdit quid dictū est de istis medicis ꝑus in gñali. 2⁹ exeḡt de ipis in spāli magis. 2ª ibi (Et oz vt admistrent ꝛc.) Dicit g̃ p⁹. ia scituisti. s. in ca⁹ pcō in q̃ deteriat ō medicis istis in gñali ꝓprietatē medicinaꝫ faciētū nasci carnē. qr scituisti qr p. prietas eaꝫ ē coaglare sanguinē in carnē. ꝛ quō oz vt sint in cōplonib⁹ suis. qr scituisti qr dñt eē exiccatiue nō vehe mēter: ſ3 vsq; ad terminū ꝑmi gdus. in caliditate aūt ꝛ frī ditate dñt eē ꝓportionate complōni membri. ꝛ totū hoc scituisti in generali. Deinde cum dicit.

¶ Et oz vt admistrent medicie faciētes nasci carnē cū iā mūdificat⁹ ē loc⁹ a sordi bus ꝛ silib⁹: ꝛ nō fuerit basis vulnerū nisi os. tūc mūdifica illō os: ꝛ exicca in vltio. Et nō dimittas i eo obfuscationē aut cor ruptionē. neq; corticē ꝛ hūiditatē q̃ nō exiccet ꝛ ꝓprie in capite. nā lenitas ossis ꝛ ei⁹ hūiditas est vna causaꝫ ꝓhibentiū natiuitatē carnis sup ipm: ꝛ cū exiccat et exaspat est illud sup qō fit mā ex q̃ gñat caro in eo magis faciens nasci.

¶ Dic Aui. exeḡt ō medicis faciētib⁹ nasci carnē i spāli ex ponēdo ꝛ specificādo magt id qō dcm̃ ē de eis in gñali. ꝛ diuidit ista ps in ptes tres. In p⁹ pte specificat q̃ tpe dñt iste medicine admistrari. in 2ª pte specificat de cēplone ista⁹ medicinaꝫ: ꝛ q̃stū ad q̃litates actiuas ꝛ passiuas. ʒ⁹ pōit duos cañ. obfuscādos. vnū circa medicinā gñatiuā. ꝛ alū circa vnlm⁹ vl vlc⁹ in q̃ admistrat hec medicia. 2ª ibi (Et scias qr ē medicia q̃dā) ʒª ibi (Et q̃n ꝓhibet medicina a iuuamēto ꝛc.) Q̃ō p⁹ aut. dicē ꝑz ex his q̃ dcā fuerūt ꝑus.

¶ Nihilomin⁹ tñ dubitabit aliq⁹ ō h̄ qr dicē. ꝛ medicine fa cientes nasci nō debēt admistrari nisi post pfectā mun dificatiōez a sordib⁹ ꝛ silib⁹. dicet. n. aliq⁹ quō vuln⁹ cōca uuz in q̃ admistrat medicia gñatiua ꝑt eē oīno mūdifica tū a sordib⁹ ꝛ silib⁹ cū dcm̃ fuerit ꝑus ꝑ mētez Ga. qr ad oē vuln⁹ cōcauū ꝓcurrūt due supfluitates. vna grossa ꝛ alte ra subtil. ꝛ qr ꝓp h̄ medicia gñatiua dz eē exiccatiua ꝛ mū dificatiua. ñ g̃ est vez qr q̃n admistrat talꝫ edicia fit oīno loc⁹ mūdificat⁹ a sordib⁹ ꝛ silib⁹. ¶ Dz ē ad h̄ qr q̃n Aui. dicē qr medicie faciētes nasci carnē admistrent q̃n mūdifi cat⁹ ē loc⁹ a sordib⁹ ꝛ silib⁹ itelligūt ō sordib⁹ et hūiditatib⁹ q̃ gñant i vlcē l vlnere vltra eas q̃ gñant ibi iq̃ꝫ ꝓcauū est sic̃ dcm̃ fuit ꝓ⁹. nā tal putredo. ꝛ tal hūiditas virulēta q̃ est gñata ibi est p se gdā mor⁹ dificat⁹ ab vlcē quē dz ꝑus curari q̃ꝫ creare carnē i vlcere⁹. ꝛ h̄ māifeste dicē Ga. ʒ⁹ ō ige⁹. sanitati. Si q̃dā vlnera sūt ꝓcaua nimiūq; putredis hūna tria extra nāz i ñbro vlnerato hūr vlc⁹. vz. cōcauī tas ꝛ putredo: q̃ꝫ curatōes ſ3 tpis ordinē ſt faciēde. ꝓ⁹. n. putredinē mūdificam⁹ ꝛc. mō tal mūdificatio putredis ꝛ exticatio hūiditatꝫ virulēte vltra eas q̃ gñant rōne vlce ris. vñ cōcauū ē ñ sit pfecte a medicia gñatiua carnis: eo qr nō ē tā abstersiua nec tā exiccatiua. ꝛ ſō si tu admistrares medicinā gñatiuā q̃n nō pfecte esset mundificat⁹ locus a sordib⁹ ꝛ silibus: ꝛ nasceret ibi caro mala et supflua: quā postea oz auferre cū medicinis corrosiuis. hoc aūt est ma lū. Si g̃ i vlnere cōcauo sint tales hūiditates vl sordes ꝛ filia. tūc ꝑus oz illa remoueri. deiñ admistrare medicinā gñatiuā: si aūt nō sint ibi hec sic̃ sunt vulnera recēcia q̃ fiūt ex ferro icidēti. ꝛ huiusmodi tūc statī admistram⁹ ibi me-

dicinã gñatiuã.qz in eis nõ est nisi talis duplex hũiditas: que gñat rõne vlceris: vñ cõcauũ ẽ: quã sufficiẽter abstergit z exiccat medicia faciẽs nasci carnẽ. hec aũt vba fuerũt ꝑs legiõ declarata ſm q; appz subulr ituẽti. ¶Si ãt tu q̃ras. qz dcm ẽ q; talis putredo ẽ qdã morb⁹ ꝑ se distinct⁹ co posit⁹ cũ vlcere cõcauo quẽ ꝑus oz curare q̃z vlcus. Quis morb⁹ est tal putredo. Dom, est fine aligb⁹ oppõnib⁹ q; vt mibi vr tal putredo est morb⁹ in nũero: z itelligo p putredinẽ nõ motũ hũoris in corruptiõez sz samẽ tã aggregatã ex tali alteratõe. h aũt ẽ morb⁹ cũ ibi exñs p se et imediate ledit opationẽ nãc. qz cuz talis sanies stet in facie porez vlceris ipedit aduẽtũ nutrimẽti ad vle⁹: z coagulatiõem ipi⁹ in carne: est etiã morb⁹ i nũero. sic̃ qdã res ibi exñs cũ pub⁹ mẽbri nũerata quẽadmodũ vmis i itestinis: z lapis in renib⁹: z lachrzyma i ocło dzñt morbi i nũo. Abstersio aũt z exiccatio erit cura ipi⁹ sũpta ab eẽntia morbi. qz q̃ tal putredo est qdã morb⁹ q; qñ ꝑponit cũ vlcere ipedit cura tiõem ei⁹. idcirco sic̃ qñ cõponit apa cũ vlcere oz ꝑus curare putredinẽ. hũ ꝙ dixit Auic. Et oz vt admistrẽt medicine facientes nasci carnẽ cum iam mundificatus est loc⁹ a sordibus z similibus. Tunc sequitur illa pars.

¶Et scias q; est medicia faciẽs nasci carnẽ in corpe aut mẽbroz: z nõ ẽ faciẽs nasci in alio z illõ iõ: q̃m fortasse exiccat in corpe: et nõ exiccat in corpe ꝓpter cõpl'onẽ duoꝝ corpoꝝ. z ſm q; sciuisti fortasse supfluit in corpe: z nõ supfluit in corpe: neq; est absersio oino: cũ hec medicina ĩdigeat exiccatiõe q̃dã z exterſiõe q̃dã mẽsuratis ſm corp⁹ nõ absolutis z res mẽsurata est diuersa cũ impssiõe sua i reb⁹ q̃ nõ sũt cõueniẽtis q̃ztitatis i passiõe. Et oẽ exiccatiuũ qdẽ cui⁹ siccitas est minor siccitate corpis qõ cũ eo curat ẽ itez abbreuiatũ ab hoc vt faciat nasci carnẽ ei⁹. ĩmo oz vt sit siccius eo. z ꝓpter illud fit q; olibanuz nõ facit nasci carnẽ in corporibus donec ptranseat equaliter in siccitate.

¶In q̃ pte Auı. specificat de medicinis faciẽtib⁹ nasci q̃ztũ ad cõpl'ones ista ꝝ. Dixit. n. Auic. ꝑus i ca⁰ i q̃ determiauit in gñali ꝺ istis medicis q; medicia gñatiua oz ẽ exiccatiua nõ multũ. sz vsq; ad terminũ. mõ h Auic. itendit specificare magis q̃lr medicina gñatiua oz cẽ exiccatiua z p respectũ ad cõpl'onẽ corpis: z p respectũ ad vle⁹ et p respectũ ad etatẽ. z itermiscet etiã cũ his qdã alia. ¶Possum⁹ ꝙ dicere q; ista ps diuidit i ptes q̃ttuor. In ꝑma pte oñdit q; exiccatio medicie gñatiue oz cẽ i respcũ ad cõpl'onẽ corpis. 2⁰ oñdit q̃lr oz cẽ i eis friditas z calitas. 3⁰ oñdit q; exiccatio medicine gñatiue oz ẽ in respcũ ad vle⁹. 4⁰ oñdit q̃les medicie gñatiue cõpetũt in corpib⁹ senũ. z p h oñdit quõ etiã ei⁹ ꝓpo oz attẽdi i respcũ ad etatẽ. 2ª ibi(Et oz vt nõ fis ꝓtẽ⁹ medicia sup exiccationẽ z hũectatiõem)3ª ibi(Neq; sup exiccatõez)4ª ibi(Senes egẽt medicis tẽ.) ¶Dzima diuidit in ptes quq. in ꝑma pte facẽ qõ dcm ẽ. in 2ª pte docz cognoscẽ p qdã signũ vtz medicia q; admistrari oz ad faciendum nasci carnem vel nimis vl parum deficeet ad hoc conuenienter deficcet per admixtionem alterius rei cuz ea: z in quarta pte addit qddã. in quinta pte excusat se de rõne cuiusdã dicti remittẽdo nos ad aliũ locũ. 2ª ibi(Et expimẽtũ qdẽ est id)3ª ibi(q; si fortasse videris excusatiõez)4ª ibi(Et q̃ est itez gbusdã corpib⁹);ª ibi(At vo gre sũt fcã epla)Qõ ꝓ⁰ dicẽ h auı. máifestũ ẽ ex his q; ꝓ⁰ dcã fuerũt. duo. n. itẽdit dre Auı. Unũ est q; q̃ dicim⁰ q; medicia gñatiua oz cẽ tm̃ ꝺficatiua et tm̃ absterſiua. vtz. nõ mlẽ: sz in ꝓ⁰ gdu. h ñ oz itelligi absolute: sz respcũ cõpl'onis corpis cui admistrat. z iõ qdã medicia facẽ nasci in vno corpe q; nõ facẽ nasci i alio. z hec cẽ rõ. qz in vno corpe exiccat sufficiẽter. in alio aũt ñ. vl supfluit ꝓpter diuersas cõpl'ones corpoꝝ i ficcitate. vel forte supfluit absterſio ei⁰ in corpe vno. i alio aũt nõ supfluit. aut ñ ẽ absterſio oino z iõ in vno gñat carnẽ fiẽ i illo i q; exiccat z abstergit sufficiẽter. i alio aũt nõ fiẽ in illo in q; aut abstergit aut exiccat supflue aut paz. Tũc Auic. dat cãm cur⁰ qõ dcm est dicens. cũ hec medicia idigeat exiccatiõe qdã et absterſiõe q̃dã. dicẽ q̃dã. qz idiget pauca exiccatiõe. qz ñ nisi in ꝓ⁰ gdu mẽsuratis ꝑ corp⁰. h ẽ dre q; idiget exiccatiõe z absterſiõe in respcũ ad corp⁰ in q; admistrat: z nõ absolutis. i. nõ idiget exiccatiõe et absterſiõe absolutis. Qõ ꝙ dicẽ q; medicia oz eẽ ficca z absterſiua in ꝓ⁰ gdu nõ itellik h absolute. sz respcũ corpis in q; admistrat oz eẽ ficca in ꝓ⁰ gdu. z res mẽsurata ẽ diuersa cũ impssiõe sua i reb⁰ q; nõ sũt cõueniẽtis q̃ztitatis in passiõe. h ẽ dre res q; hz suã actiõez mẽsuratã h est ꝓpoñatã ad aliũ: vt qz nõ faciat suũ effcm̃ nisi admistrẽt in patiẽte sic dispositio diuersificat suũ effectũ z suam impssiõez si admistrat i reb⁰ q; ñ sũt ꝓueniẽtis q̃ztitatis in passiõe. z iõ accidit q; effect⁰ medicie gñatie diuersificat si admistrẽt in corpe qõ nõ est ꝓueniẽtis q̃ztitatis possiõis ab ipa. z iõ si medicina gñatiua carnis admistrẽt i corpe i q; exiccat z abstergit sufficiẽt. tẽ gñabit carnẽ si admistrẽt in corpe siccioꝝ ñ ẽ ꝓueniẽt q̃ztat⁹ in passiõe vt qz parũ patiẽ ab ipa. tũc exiccat paz. z iõ gñat p⁰. si aũt admistrẽt in corpe paz sicco qõ ñ ẽ cõueniẽt q̃ztatis in passiõe: vt qz patiaẽ nimis ab ipa. tũc exiccat nimis. et iõ corrodit. sic ꝙ medicia gñatiua diuersuz facẽ effcm̃ ſm q; admistrat in corpe ꝓueniẽt passiõis aut nõ ꝓueniẽt passiõis. z iõ vna z eadẽ medicia i vno corpe gñat carnẽ. i alio aũt nõ. h est vnũ qõ itẽdit dre Auı. h. ¶Aliõ ãt qõ itẽdit dre Auic. ẽ q; ois medicia gñatiua oz cẽ ficcioꝝ ficcitate corpis. q; si ficcitas ei⁰ sit minoꝝ ficcitate corpis: tũc ñ facẽ nasci carnẽ. z rõ hui⁰ ẽ. qz i medicina gñatiua oz cẽ siccitas sufficiẽs ꝑ qua ꝓseruet ficcitatẽ corpis: et exiccet hũiditatẽ vlceris ſm q; declaratũ fuit ꝓus. h aũt nõ hret nisi excedẽt ficcitatẽ corpis. si ꝙ ẽ minoꝝ ficcitate ipi⁰. tũt ꝓculdubio ñ facit nasci. ¶Sic ꝙ duo sũt q̃ Auı. põit i hac pte circa ficcitatẽ medicie gñatiue. vnũ ẽ qõ auı. põit. s. q; medicia gñatiua oz hre ficcitatẽ vltra ficcitatẽ corpis in ꝓ⁰ gdu ſm q; dcm̃ fuit ꝓus z h ponit ibi i 2ª pte. Et oẽ exiccatiuũ tẽ. Aliud ẽ qõ Auicẽ. ponit ꝑmũ q; qñ dicim⁰ q; medicia gñatiua oz cẽ ficca in ꝓ⁰ gdu oz h itelligi nõ absolute: sz respcũ corpis in q; admistrat. hec aũt vba lõgi⁰ z meli⁰ fuerũt ꝓus declarata in ca⁰ gñali. Est ãt itelligẽdũ h ꝓ pte illõ vbũ qõ dicit Auic. z oẽ exiccatiuũ qdẽ cui⁰ ficcitas ẽ mioꝝ ficcitate corpis tẽ. q; illõ dcm̃. s. dre q; ista medicia sit ficcioꝝ corpe vel min⁰ ficca ñ ẽ ꝓpte dcm̃. sic̃ dicẽ aui. in ꝓ⁰. sen ꝑª ca⁰ de cõpl'onibus. si. n. h cẽt ꝓpte dcm̃. tũc seqr q; medicia tẽpata in ficcitate hret cõpl'onẽ hũanã qõ est ipole. dre ꝙ ista medicia sit ficcioꝝ vl min⁰ ficca corpe ẽ dcm̃ ipoꝓe z cõpatio abusiua. z iõ qñ dicẽ q; medicia ista ẽ ficcioꝝ corpe oz h intelligi effectiue. vt qz pipaz in corpe hois ꝓuenet ficcitas maioꝝ q̃z illa quã ꝑus hẽbat: et qñ dicẽ q; est min⁰ ficca oz itelligi. qz p ipam nõ alterat corp⁰ ad ficcitatẽ maioꝝ: nec etiã i illa quã ꝑus habebat cõseruat. Deinde cum dicit.

¶Et expimẽtũ qdẽ est illõ qõ scit qõ est exiccantib⁰ et stantibus aut ex nascentia carnis ſm processionem vel continuitatem aut ex sordidatione.

¶In pte ista Auicē.ponit qdam signū expimentale p qđ cognoscit vtrū medicina generatiua nimis vel pauꝫ defice et:vel ꝓuenient.et dicit.Expimentū gdē est illud q̄ scit q̄ ex exiccantib⁹ t stantib⁹ supra an nascat caro:vt q̄ ꝓuenīter deficcet an nō.vel q̄ nimis vel parū deficcet.t tūc ponit hoc expimentū cū dicit.aut ex nascentia carnis tē. hoc est dicere si caro nascat ꝓtinue p̄m pcessionē talis medicine.tūc ipa ꝓuenīter deficcat aut ex sordidatione p̄ est dicere si nō nascatur caro t vlcus est purū t q̄si siccuꝫ.Et est ibi q̄dā inflāmatio t infirmus sentit mordicatiōeꝫ manifestā:t aliq̄n est ibi q̄daꝫ hūiditas ad modū virulentie ꝓpter liq̄factiōeꝫ hūiditatis q̄ coagulat in carne:vt dicit Auicē.postea in capło de vlceribus virulētis.tūc hoc est. quia medicina nimis deficcat. Deinde cum dicit.

¶Qđ si videris exiccationē cū q̄ fortasse nō nascit caro:tūc hūecta pūp medicinaꝫ siccā:t dimitte illō qđ vadit p̄m vtutē suā.

¶Auic.docet corrigere medicinā q̄ nimis vel parū deficcat.Et dicit q̄ si fortasse videris exiccatiōeꝫ.s.supfluā tē. hūecta parūp.i.addak ibi de medicina hūida.sicut adūge ibi plus oleū t cerā que humectāt t fluxū faciūt membrū.t dimitte illud qđ vadit p̄m virtutē suā.i.dimitte illā medicinā que vadit p̄m virtutē suā q̄ est vtus illius medicine nimis deficcatiue.vnde si medicina nimis deficcat nō debes ei adūgere medicinā eiusdē vtutis:sed medicinā q̄ ipam humectet in tantū q̄ ipam reducat ad deficcationē tēperatā.Et p oppositū hui⁹ qđ h̄ ponit Auic.itelligas aliā regulā.Quia si oppositū in oppsito t ꝓpositū in ꝓposito.s.q̄ medicame parū exiccet.tūc est exiccanda.q̄ minuendū est de oleo t de vnctuositate.t addendū est de rebus exiccantibus magis. Deinde cum dicit.

¶Et qñq̄ iteꝫ est q̄busdā corpib⁹ ꝓportionalitas cū q̄busdā medicis absq̄ aspectu opatōis eaꝫ.ꝓpter illō ergo oꝫ vt misceantur medicine plēs debiles et forte.

¶Hic Auic.addit q̄dā.in hoc oñdit iterū bonitatē cōpositiōis medicinaꝫ.t vult dicere Auic.q̄ medicina q̄ fiat ua nō solum est cōuenīēs aliquando vt q̄ deficcat p̄m q̄ cōpetit.vel q̄ hūectet aliā medicinā que nimis deficcat. vel deficcet aliā medicinā si nō tantū deficcat.vel etiā aliquādo est ꝓuenīēs.q̄ est ꝓportio iter ipam t corp⁹ absq̄ aspectu opatiōis earū.i.absq̄ tali ꝓuenīētia et ꝓportione que est in deficcatione ꝓpter quā tu eas admistras.est.n. alia.s.ꝓportio ab illa que nobis est ignota.t ista talis ꝓportio est a forma specifica que iest ei a ꝓstellatiōe celesti. videm⁹.n.ad sensum q̄ vna medicina t vn⁹ cib⁹ ꝓportionant vni corpi.alteri autem disꝓportionant nō q̄dem ꝓpter causam cōplexionalē:sed ꝓpter aliā causaꝫ occultam que nō cōprehendit.maxime.n.videm⁹ quosdā diligere aquā t abhorrere vinuꝫ.q̄sdā aūt ecōtrario.t q̄sdā videmus diligere acrestā.quosdā aūt ecōtrario.hoc aūt nō est ꝓpter ꝓuenientiā vel disconuenientiā in cōplexione: sed hoc est ꝓpter ꝓportionē t disꝓportionē a forma specifica que est a causa celesti.t hoc Auicē.dixit expresse in 2° libro.cap° de lact.dicit.n.Amp̄.lac.cum corporibus ꝓportionalitates habet:quaꝫ cause nō cōprehēdunt tē. t silr etiā est in medicinis taꝫ in illis que ponunt exteri⁹ q̄ꝫ in illis que assumunt interius.disputare tamen plixe ad hunc locuꝫ nō ptinet.q̄ ergo est talis ꝓportionalitas medicinaꝫ ad corpus.t medicina simplex vtplurimū vl nimis deficcat vel pauꝫ.idcirco bonuꝫ est vt misceant medicine plures insimul debiles t fortes.tum q̄ vna cōtemperat aliā:t reducit eam ad cōuenientē deficcationē.tum quia aliquando est talis ꝓportio inter medicinas t corpus.hoc est ergo quod vult dicere hic Aui. Deiñ cū dic.

¶At vero q̄re facta sunt emplastra et q̄ sit eorum necessitas iam sciuisti.

¶Auic.se excusat de ratiōe cuiusdā dicti.q̄ nō posite sūt due cause mixtionis medicinaruꝫ:posit aliquis querere vtrū essent plures cause quare medicine insimul misceā tur Auicen.excusat se de hoc dicens q̄ quare fiunt emplastra idest medicine cōposite:t que sit necessitas earū iam sciuisti idest scies supple in libro qnto in capło p̄mo ibi enīꝫ Auic.ponit multas causas ꝓpter p̄dictas necessitates medicinaꝫ compositaꝫ.narrare aūt illas nō spectat ad p̄sens ꝓpositū.cuꝫ etiā manifeste sint legēti ad capl'm.

Dubitatur etiam circa dicta Auicē.ui his partibus.videtur enim ponere q̄ mixtio plurū medicinarū simul sit bonū.t q̄ etiam vti ea debeamus:sed hoc nō videtur verum auctoritate t rōne.auctoritate p̄mo Auic.in.5°.li° ca° p̄mo.Dicit enī qđ parū medicinaꝫ melius est plurima earū.ergo q̄ztū possumus vti pauciꝫ rebus t simplicibus medicinis tāto est melius.nō ergo debem⁹ miscere ea insimul'ples.Itē Joh.damascen⁹ ait.medicaminū pauca tenenda sunt numero:q̄rū iuuamēto sepius exptos ꝓfidere possis.nō g̃ est bonū miscere mlta medicamina. ¶Preterea b arguere rōne.q̄:si tu dicis q̄ ibi pōt eē ꝓportio.ita etiā pōt esse disꝓportio que impediet t nocebit.g̃ nō debem⁹ vti pluribus medicinis insimul:sꝫ paucis t maxime exptis.¶Ad istā q̄nē sic nota.nā paucitas medicaminū et multitudo ipoꝫ pt dupl'r itelligi vno mō q̄ztū ad nūeꝫ t subaꝫ ipoꝫ alio mō q̄ztū ad vtutes.Si itelligat p̄mo mō:tūc vti paucis medicaminib⁹ p̄m itentionē talis egritudinis est laudabile.t vti multis est potius vituperabile.Et rō h⁹ pt assignari duplex.vna est.q̄ Aui.ponit in lib.p̄mo fen 4ª q̄ nos debemus pmutare medicinas in eadē egritudine in eadē intētione.t hoc est ne ista medicina peioꝫ fiat cōsueta.nec q̄ nō ita bñ opet.Si ergo tūc uteremur mltis medicaminib⁹ p̄m nūeꝫ.tūc oia fierēt ei ꝓsueta.t nō hērem⁹ amplⁱ ad qđ possem⁹ nos pmutare.h̄ aūt ē malū.q̄re tē. ¶Alia rō est.q̄ ꝓprietas vel ꝓprietates reꝫ et aspect⁹ sunt occulti fiē dem est p̄us.nā vna medicia in q̄dā corpe iuuabit.t altera medicina eiusdē cōplexiōis nocebit.t hoc est ꝓpter ꝓprietates occultas.t iō si tu multā;medicinaꝫ administras.tūc citius veniet impedimentū ex talib⁹ ꝓprietatibus occultis.Si aūt itelligat paucitas t mltitudo medicaminū q̄ztū ad virtutes.tūc vti multis medicaminib⁹ est bonuꝫ multotiēs p̄m q̄ exigit talis egritudinis dispō vel talis.q̄ cū multa sit diuersitas medicinaꝫ q̄ aliq̄n deficiūt t supfluūt oportet ea miscere nō cū suis similibus:sed cū alijs q̄ sunt cōpposite q̄ ipas cōtēpent:t etiā multe sunt alie cause ꝓpter q̄s oꝫ miscere multas medicinas:q̄s cās Auic.ponit in.5° li° t cū etiā aliq̄n cū tali opatōe quā facit medicina mixta cū alia ē ibi ꝓportio iter ipaꝫ t corp⁹.vñ augek tūc ei⁹ opatio.t ꝓpter hoc miscere sic medicias insimul est bonū.Et ꝓpter hoc appet rñsio ad argumēta in cōtrariū.q̄ Joh.t Aui.in 5° itelligant de paucitate t multitudine q̄ ad nūeꝫ.hoc Auic.itelligit q̄ ad virtutē.¶Ad rōnē aūt q̄n tu dicis q̄ sicut poterit b esse ꝓportio.ita t disꝓportio.tūc dōm est q̄ Auic.nō vult ex toto assignare cām talis mixtiōis ex ꝓportiōe.iō q̄ztuꝫ est ex hoc solo ita cito nō fieret mixtio sicut fieret vt deiñ est p̄us.sꝫ Auic.ponit hoc sicut cōcausam cū alio.Dicit.n.q̄ aliq̄n medicina mixta cū alia ꝓpter iuuamentū qđ facit ipaꝫ cōtēperādo. habet etiaꝫ ꝓportionē ad corp⁹:q̄si dicat q̄ supposito q̄ dēat fieri mixtio mediciaꝫ ꝓpter cāꝫ q̄ dcā ē ñ solū aliq̄n est bona rōne illi⁹:sꝫ etiā q̄ aliq̄n accidit eē ibi talē ꝓportiōe:sꝫ si tu misceas mlta medicamina solū q̄ztū ad nūeꝫ: tūc si eq̄t talis ꝓportio nō erit ad hoc sic iuuatiua vt ibi.t si equet disꝓportio erit mai⁹ malū.Tunc sequit illa ps.

¶Et oꝫ vt nō sis ꝓtēr⁹ medicia sup exicca

tiõez ⁊ hũectatõez:imo obſtua ãbas q̃lita
tes agẽtes ſm q̃ p̃miſim⁹ eaꝝ narratõez.

¶In qua ꝑte poſtq̃ oñdit q̃ ſiccitas medicine gñatiue
debet attendi in reſpectu ad cõpl̃onez corpis.oñdit h̃ q̃lr
ieſſe debet ei calitas ⁊ frigiditas.⁊ q̃ hoc deñ ſunt ſupra
ſufficienter idcirco remittit nos ad p̃dicta.⁊ patz qõ dicit.
imo obſerua ambas qualitates idest actiuas ſcz caliditatẽ
⁊ frigiditatem. Tunc ſequitur illa pars.

¶Neq; itez ſup exiccationẽ ⁊ humecta
tiõez:imo cũ ꝓſuetudine ꝓſideratiõis in
ter diſpoſitionẽ vlceris:et diſpõẽ cõpl̃o
nis corꝑis. Q̃nq;.n. corꝑ⁹ eſt hũidũ ⁊ vl
cus ſiccũ.⁊ q̃nq; eſt corꝑ⁹ ſiccũ:⁊ vlc⁹ hũi
dũ:⁊ q̃nq; ſunt ambo hũida:et q̃nq; ſunt
ambo ſicca. Et admiſtrent in p̃mis que
ſunt õbilioza:ſic olibanũ ⁊ farina fabarũ
⁊ farina ordei.⁊ ſil'ia. Qõ ſi corꝑus fuerit
ſiccũ:⁊ vlcus hũidũ valde.tũc neceſſarie
ſunt medicine vehemẽtis exiccatiõis cũ
compatione ad medicinas faciẽtes naſci
carnẽ:ſicut ariſtolo.⁊ radix oppoponaci
⁊ dragantũ aduſtũ. Et in reſiduo ſunt ne
ceſſarie medicine ſicut yreos ⁊ farina lu
pinoꝝ.⁊ q̃nq; accidit vt ſint q̃dã medici
ne in q̃b⁹ ſit aliqd ꝓprietatis q̃ egẽt medi
cine faciẽtes naſci carnẽ de exiccatiõe et
abſterſiõe:ſz ſupfluit:fiũt ergo.v̈bi gña.
ꝓpter exiccatiõez ſuã vehemẽtẽ retinen
tes ſordítiẽ ⁊ phibẽtes materiã ⁊ ſupflu
it abſterſio ⁊ corroſio. Sz q̃n p̃miſceꝫ cũ
ea aliqd de illis q̃ ſunt illi cõtraria frãgit
ex eo:⁊ tẽperat ip̃m:⁊ fit faciẽs naſci ſicut
flos eris. Cũ.n. cũ ipſo aſſociant oleũ et
cera:⁊ q̃ hũectãt mẽbꝝ ⁊ fixũ faciũt:tunc
ip̃m ꝓpter exiccatiõez ⁊ vehementiã ab
ſterſiois fit ꝓſolidatiuũ:q̃re oz vt ſit flos
eris vna decẽ ptiũ cerati q̃n admiſtrat in
corꝑib⁹ que ſunt ſiccioza:⁊ vna duodeciz
partiuz q̃n admiſtrat in corꝑoribus que
ſunt humidioza:⁊ oportet vt obſeruetur
in iſtis quando experiunt predicta.

¶In q̃ ꝑte poſtq̃ oñdit q̃ exiccatio medicine dz attẽdi in
reſpectu ad cõpl̃onẽ corꝑis.oñdit h̃ q̃ etiã dz attẽdi exic
catio in reſpectu ad vlc⁹.vñ exiccatio medicine dz accipi
in reſpectu ad cõpl̃onẽ corꝑis ſm q̃ cõpaꝛ ad vlc⁹:vt dcm
ſunt ꝑus. Et hec ꝑs diuidit in ꝑtes duas.ꝑmo facit h̃.⁊ 2°
ponit qõdã ingenũ p q̃ medicinã diminutiuã potes re
ducere ad h̃ vt faciat naſci carnẽ.2ª ibi(Q̃nq; accidit ⁊c.)
Dicit ꝑmo.nec ꝛez ſup exiccationẽ ⁊ hũectatiõez ſupple
abſolutã.vel ſm q̃ accipiunt ſolũ in reſpectu ad corꝑus
ſis cõtẽr⁹.ſi õ ꝓſuetudie ⁊c.i.imo accipiaꝛ ſiccitas medicie
in reſpectu ad diſpõẽ corꝑis.⁊ ad diſpõẽ vlceris:q̃ eſt
in corꝑe illo:⁊ tunc Aui.ponit q̃ttuoꝛ diuerſas diſpões
corꝑis ⁊ vlceris.⁊ oñdit q̃les medicine ⁊ q̃ cõpetũt i vna
q̃q; illaꝝ.⁊ dicit.q̃nq; eſt corꝑ⁹ hũidũ:et vlc⁹ ſiccũ.hec eſt
vna diſpõ.⁊ q̃nq; ẽ corꝑ⁹ ſiccũ ⁊ vlcus humidũ. hec ẽ alia
diſpõ oppoſita ꝑori. Et q̃nq; ſunt ambo hũida.ſ.corꝑus
⁊ vlc⁹.⁊ hec ẽ tertia diſpõ:⁊ q̃nq; ſunt ãbo ſicca.et hec eſt
q̃rta diſpõ oppoſita ꝫ⁸. ¶Intelligẽ tñ h̃ q̃ q̃ñ dicit Aui.
vlc⁹ eẽ ſiccũ q̃ id deñ nõ dz itelligi abſolute q̃ abſõlute
loq̃ndo:tũc oẽ vlc⁹ eſt hũidũ ꝓpter cãs ſupius dictas:ſz h̃
deñ itellr reſpectiue vt id vlc⁹ dr̃ ſiccũ qõ eſt paꝛ hũiduz
reſpectu alioꝝ.⁊ admiſtrent in p̃mis.i.in ꝑma diſpõe.ſ.
q̃ñ corꝑ⁹ eſt hũidũ ⁊ vlc⁹ ſiccũ q̃ ſũt debilioza ſupple en ſic
citate. Et rõ h⁹ eſt q̃ medicina gñatiua:vt dictũ eſt ꝑies
admiſtrãt in reſpectu ad duo.ſ.ad cõpl̃onẽ:vt ipam a ꝑte
ſiſtudis ꝓſeruet:⁊ i reſpectu ad hũectatiõem vlceris:vt
ipam a ꝑte ſui ꝓtrarietatis eã deſtruat.cũ g̃ in tali diſpõe
corꝑ⁹ ſit hũidũ:qõ indiget ad ſui cõſeruatiõe paꝛ exicca
tiõis:⁊ vlc⁹ ſit paꝛ hũidũ q̃ hũiditas deſtruãt ex pauca ſic
citate.nã in tali diſpõe admiſtrãt q̃ ſunt debilioza ſicut
olibanũ ⁊ farina fabaꝝ ⁊c.eo q̃ iſta ſunt puiſſime ſiccita
tis ⁊ q̃ſi tẽpamẽtũ caloris h̃nt vt dr̃.3°.de igenio ſanitatis
Et ſi corꝑ⁹ fuerit ſiccũ:et vlc⁹ hũidũ valde:tũc neꝯarie ſũt
medicine vehementiſſime exiccatiõis.⁊ rõ h⁹ eſt.q̃ tunc
cõuenit rõne cõpl̃onis nãlis.⁊ rõne vlceris cũ cõpatiõe
ad medicinas faciẽtes naſci carnẽ.q̃ medicine facientes
naſci carnẽ deficcãt in primo gradu.iſte aũt deficcant in
tertio et quarto. Et ꝓpter h̃ qõ hic dicit apparet.q̃ talis
medicina ꝑprie ⁊ ſimplr nõ dicit medicina faciens naſci:
ſed ſolũ ſm qd.quõ aũt hec ſit declaratio ei⁹ q̃rat in his q̃
dicta ſunt ſupra:ſicut ariſtologia oppoponacũ.⁊c.q̃ iſta
ſunt vehemẽtis exiccatiõis ſm q̃ Gal.ponit.3.de ingẽ.
nio.⁊ in reſiduo.i.in vltimis duab⁹ diſpõib⁹:vt.ſ.vl q̃ñ
ſunt ambo hũida vel q̃ñ ſunt ambo ſicca.ſ.corꝑ⁹ et vlcus
ſunt neceſſarie medicie medie.ſicut yreos ⁊c. Et rõ h⁹ ẽ,
q̃ in talibus duab⁹ diſpõib⁹ cõpetũt medicine mediocri
ter exiccatiue.cõpetũt eni medicine magis deſiccatiue q̃z
in diſpoſitione ꝑma.q̃ ibi ex parte corꝑis ⁊ vlceris cõpe
tũt parũ deſiccatiua.h aũt ex ꝑte corꝑis ſicut q̃ñ ſunt ãbo
ſicca.vel ex ꝑte vlceris ſicut q̃ñ ſunt ambo humida cõpe
tum fortius deſiccatiua::ſed cõpetũt in eis medicine mi
nus deſiccatiue q̃z in ſecũda diſpõne:q̃ ibi tam ex parte
corꝑis q̃z ex parte vlceris cõpetũt fortiter deſiccatiua
hic aũt cõpetunt ſolũ rone vnius.puta corꝑis vl vlceris.
et ideo in talibus diſpoſitionibus cõpetunt medicine:vt
q̃ magis deſiccẽt q̃z ille que adminiſtrant in diſpoſitiõe
ꝑma.min⁹ aũt q̃z medicine ille que adminiſtrant in ſcda.
nũc aũt yreos ⁊ farina lupinoꝝ ⁊ oꝛobi ſunt medie in de
ſiccatiõe inter ariſtologiã ⁊ plantaz oppoponacis ex ꝑte
vna que adminiſtrant in diſpoſitiõe ſcda que min⁹ deſic
cant q̃z ipſa ⁊ farina ordei.⁊ fabaꝝ ⁊ thus ex alia ꝑte q̃ ad
miniſtrẽtur in ꝑma diſpoſitione:quia magis deſiccãt q̃z
iſta:ſicut Gal.ponit terto de ingenio.⁊ ideo in talibus di
ſpoſitiõib⁹ ⁊ reſiduis ſunt neceſſarie medicine.ſicut yre
os ⁊ farina lupinoꝝ ⁊ ſimilia.Tũc ſequtur illa ꝑs(Et q̃nq;
accidit ⁊c.) In qua parte Aui.ponit qõdam ingenũ p q̃d
docet reducere medinas diminutiuas carnis:ſicut virti
de eas ⁊ ſimilia ad hoc vt faciant naſci carnem:⁊ hoc p ad
miniſtrationẽ reruz ꝓtrariarũ adinuicẽ ⁊c.Dicit ergo.et
q̃nq; accidit ⁊c.fiũt ergo medicine ꝓpter exiccationẽ ſut
vehemẽtẽ retinentes ſordiciẽ.q̃ ꝓpter vehemẽtẽ exic
cationem generatur ibi cruſta.ſub cruſta autem retinen
tes ſordiciẽ et ꝓhibentes materiam.i.ſanguinẽ venire
ad vulnus ſiue ad vlcus.ſanguis enim eſt materia ex qua
caro debet generari:q̃re opꝛez vt ſit flos eris.ſ.q̃ñ admin
ſtratur in corꝑore ad faciendũ naſci vna decem partium
ceroti q̃ñ adminiſtrat in corꝑoribus que ſunt ſiccioza
ſiccioꝛibus corꝑoribus cõueniunt ſiccioza:vt dictum eſt
ꝑus.tũc poteſt ſic cõponi cerotum. ℞. cere olei ana.ʒ.iij.
⁊.ʒ.floꝛis eris.ʒ.j.et vna.12.partium quãdo adminiſtrat in

corpib⁹ q̄ sūt hūidiora.qz humidis cōpetūt min⁹ ficca:vt dcm̄ fuit ꝓpus.Et ꝑ tunc sic cōponi cerotuz.℞.cere ʒ olei ana.ʒ.v.ʒ.s.ʒ floris eris.ʒ.i.Et oz vt seruef in istis qñ ꝑdicta expiunt.hoc ē serua in istis medicinis ad cognoscēdū vtrū deficcāt nimis vel parū ꝑdictū exprimentū ꝓpus positum.ʒ si tale cerotū deficcat nimis de flore eris.minue et adde aliquid de cera ʒ oleo. Tunc segtur illa pars:

¶Senes egēt medicinis in qb⁹ē calitas maioꝛ:ʒ attractio fortioꝛ. Et cadūt ī eis q̄ sunt sicut pix ʒ th⁹ et farina ordei ʒ faria fabaꝝ ʒ farina herbi ʒ radix lilij:ʒ aristologia ʒ climia:ʒ herba oppoponaci.

¶Jn q̄ ꝑte Auic.ostēdit quales medicine cōpetūt senib⁹. ʒ in hoc Auic.ondit q̄ etiā exiccatio medicine accipit in respectu a ad etatez:eo q̄ senes indigent alijs medicinis generatis q̄z pueri ʒ iuuenes ꝓpter cām que dicef. Dicit ergo senes egēt medicinis ꝛc̄.in qbus caliditas est maioꝛ supple q̄z medicine q̄ administrant in coꝛpibus pueroꝝ ʒ iuuenū.¶Sz tu dices.hoc videf esse falsuz.qz dcm̄ fuit supra q̄ caliditas ʒ frigiditas medicie generatiue debēt esse sibes oīno cōplōni nāli mēbri.Et assīef calm valde calido.ʒ frigido valde fm valde.Cum ergo complo naturalis senū sit frigida ʒ frigidioꝛ cōplone naturali pueri ʒ iuuenis.q̄ medicine generatiue in eis debent esse frigide ʒ frigidiores q̄z medicine pueri ʒ iuuenis.¶Ad hoc est dōm q̄ illud argumentū optime arguit q̄ q̄tum est p se ʒ rōne cōplonis naturalis medicine generatiue senuz debēt eē frigidiores:sed hoc impedit paccis.vñ exacciti debet eē in medicinis eoꝝ maioꝛ calitas.ʒ rō huⁱ⁹.qz generatio carnis fit ex inuisatiōe nutrimenti.puta sanguis cū nutrimēto.nūc aūt caro senū est dura at dēsa.ʒ ꝛō difficulter fit in eis iuisatio.Cū ergo calm sit aperiēs poꝛos: ʒ rarificās carnē idcirco medicine senū debēt esse calidioꝛes:vt in eis melioꝛ possit fieri inuisatio nutriēs cū nutrimēto.ʒ p ꝛēs carnis ḡsiatio.Jteꝝ in eis debet esse attractio fortioꝛ vel exiccatio fortioꝛ.vtraq; lra pōt esse vera.nā ʒ eis oz cē attractio fortis.ʒ rō qz ḡsiatio carnis fit ex sanguine sicut ex materia.nūc aūt in senibus est paucus sanguis.ʒ ꝛō indigent medicinis attrahēt⁹ sanguinē ad vlcus plus q̄z in alijs etatib⁹. Jteꝝ etiā in eis debet esse exiccatio fortis .qz cōplo eoꝝ naturalr ficca est:ʒ cadūt in eis que sunt sicut pix ꝛc̄.Deinde cum dicit:

¶Et qñ phibef medicia a iuuamēto declina ad aliaz.cū ergo fit difficilis curef cum eo qō est ꝓprium vlceribus.

¶Auic.ponit duos cas.obſuādos.vnū ponit circa medicinā generatiuā. aliū circa vuln⁹.2m ponit ibi(Cū ḡ fit difficilis)Dicit ergo.Et qñ phibef medicina a iuuamēto declina ad aliam.illud ꝑt duplr exponi.vno modo vt referaf ad medicinas diuersoꝝ graduū:vt dicaf sic.Et qñ ꝓhibef medicina a iuuamēto.s.qz nimis deficcat vel parū deficcat.declina tūc ad aliā alteri⁹ ḡfis q̄ pl⁹ vel min⁹ deficcet.Alio mō ꝑt exponi ꝫ referēdo ad medicinā eiusdē generis:vt itelligaf sic.Et qñ phibef medicia a iuuamēto.nō qz sit nimis vel paꝝ deficcatiua:sz forte qz fuisti vsus ea nimio tpe.Dic̄.n.Aui.i ꝑ⁹ fen 4ⁱ.q⁹ in medicatiōe egritudis vni⁹ debem⁹ ꝓmutare medicias:eo q⁹ ab assuetis nō fit passio declina tūc ad aliā.s.insuetā:sz nō alteri⁹ generis.imo eiusdē ḡfis.qz vtraq; debet esse tm̄ deficcatiua.Tūc Auic̄.ponit aluū canonē q est circa vuln⁹dicē⁹. Cum ergo fit difficilis supple curatio istⁱ⁹vulneris.tunc curef cuz eo qō est ꝓpriū vlceribus.qz tale vuln⁹ forsitan iam trāsiuit ad vlcus malū.difficile ꝓpter aliquā cām extraneā.Et ꝛō tūc ꝑ cura ei⁹ recurrendū est ad curā vlceꝝ de qb⁹ postea loquef.ʒ nos exponem⁹ si deus voluerit.

¶De curatiōe vulneꝝ alsehigi.i.q̄ sunt in capite.Ca.xij.

Egimē quidē ossis in eis ʒ qđ accidat ex accidentib⁹ eoꝝ timidis iam dcm̄ est in ca.ossiū ʒ algebra.

¶Jn hoc capl'o Auic.determinauit de curatiōe vulnerū capitis que sunt absq; lesiōe ossis fm q⁹ lra dicit. Dicit.n. capl'm de curatiōe vulnerū alsehigi.i.vulnerū q̄ fiunt in caput.Causa aūt quare Auicen.in hoc tractatu descendit spāluter ad vulnera capitis magis q̄z ad ad vulnera aliorū mēbroꝝ pōt esse hec:vt mihi videf ad presens.qz vulnus capitis quod est cū lesione ossis ʒ fractura diuersificaf a vulnere aliоꝝ mēbroꝝ que sunt sine lesiōe ossis fm q⁹ appebit in cap⁹ de fractura cranei.ne ḡ aliqs credēt q⁹ eodē mō diuersificaref cura vulneꝝ capitis q̄ sunt sine lesione ossis a cura vulnerū aliоꝝ mēbroꝝ q̄ sunt etiā sine lesione ossis sicut diuersificaf cura vulneruz capitis cum lesiōe ossis a cura vulnerū aliоꝝ mēbroꝝ. Jdcirco Auic. hic in isto tractatu introduxit istud capl'm qō est de curatione vulneꝝ capitis sine lesiōe ossis.ʒ dato q⁹ os discooperiaf vt ondat q⁹ eadē est cura istoꝝ sicut ʒ reliquorū. ʒ diuidit istū cap⁹.in tres partes. Jn ꝑma parte ondit qō dictū est de vulneribus capitis in alio loco.2⁰ ipse exeqtur de cura vulneꝝ capitis fm q⁹ de eis intēdit.s.vt sunt absq; lesione ossis.ʒ 3⁰ repetit qō ꝑmo dixerat.2ª ibi(Ueruz in curatiōe)3ª ibi(Et reliquū regimē ꝛc̄.)Dicit ꝑmo.Et regimē qđ ossis.idest vulnerū q̄ sunt cū lesiōe ossis qō accidit ꝛc̄.iam dcm̄ est.i.iam dicef in cap⁹.ossiuz ʒ algebra.i. ʒ restauratōis.qz dcm̄ ē ō istⁱ talib⁹ vlneribus:ʒ ō accīdib⁹ ipoꝝ in cap⁹.de fractura cranei sufficient.Deiñ cum dicit:

¶Uerum in carnatiuis vlcerū eorum:et que sunt extra ea sufficiunt quelibet medicine exiccatiue leues puluerizate super ea ex medicina.Et medicina q̄ est fcā ex aloe.ʒ myrrha ʒ olibano ʒ sanguine draconis.ʒ silr medicie leues ꝑdicte ī vulneribus. Qō si fuerit illic cursus sanguis tūc curef cum eo qō diximus in cap⁹.fluxus sanguinis.Et oportet vt cibef habēs eā cerebellis gallinaꝝ assatis q̄ztū pole est. ipa.n.fm q⁹ testificant quidā confortant cerebꝝ et retinent sanguinis fluxū:sz sit ī eis sentētia alia.Et silr aq̄ granati muzi. et emplastraf cum virga pastoris.Et de medicis bonis ad vuln⁹et sanguinē ē vt sumaf fermentū purū siccum.ʒ teratur ʒ puluerizef desuper ʒ nō humectetur.

¶Uel ex in curatiōe.idest in cura vulnerū capitis fm q⁹ de eis hic itēdit.Et ista ps diuidit i duas.qz talia vlnera aut sunt sine cōtusione aut cum cōtusione.primo ponit curā ipoꝝ:vt sunt sine cōtusiōe.2⁰ vt sunt cū ꝓtusiōe.2ª ibi(Qō aūt phibet egritudinē)Prima ps posset diuidi in plures ꝑticulas:sz nō est vis.Dicit ergo.vel ī carnatiua vlceꝝ.i. vulneꝝ eoꝝ supple nō cōtusoꝝ:ʒ que sūt extra ea.i.extra ossa ꝫ est q⁹ sunt sine lesiōe ossis sufficiūt quelibet medicine leues.dicit leues ꝓ cōpatiōnē ad medicinas que competūt vulneribus capitū que sunt cū lesiōe ossis.qz ibi cōpetūt medicine fortioꝛes eo q⁹ os est mēbꝝ siccū q̄z caro.et silr medicine leues.i.nō multū deficcatiue ꝑdicte in vulneribus.i.ī ꝑdictis caplis ō vulneribus supple.sufficiūt etiā in istis vulneribus. Et ex hoc appet q⁹ cura istoꝝ vulnerū eadē est cum cura ꝑdictoꝝ.qz sicut ibi cōpetit deficcatioꝛ

cõglutinatio p medicinas incarnatiuas exiccatiuas etiaz ita hic:sz curatio vulnez capitis cũ lesiõe ossis multũ diuersificat a curatiõe vulnez alioz mẽbroz ꝑm qõ apparebit in suo capº.Qõ si fuerit illic fluxº sanguis curet cuz eo qõ diximº.i.dicemº.z oz vt cibet sz in eis sit sũma alia ideſt sz in talibº restrictio fluxus sanguis habeat ex sũma alia.qz ex sũma que dicta est in capº fluxº sanguis. Et silr aqua granati muzi.dicit muzi qz granatũ ẽ triplex.qõdã est dulce.qõdã acre.z qõdã nõ dulce nec acre.istud vocatur muzi.z emplastret cũ virga pastoris.est cardus siluester.z de medicinis bonis ad vulnº cũ sanguine.i.ad exiccandũ vulnus.z ad restringendũ sanguinẽ est vt accipiatur ꝛc̃.z nõ humectet.s.cũ oleo vel aliquo ligdo.imo ponat sicut frumentũ puz siccum.Deinde cum dicit.

¶ Qõ aũt phibet egritudinẽ est emplatio cũ farina oz.z silia ꝓfectis cum ysopo humida:z similiter cum sauic ordei cum calamento:z ꝓfert attritioni eius.z reliquũ regimẽ sumatur ex capº ossium.

¶Auic.ponit curã vulnez istoz vt sunt cũ cõtusione.z dicit.qõ aũt phibet egritudinẽ.i.apa qõ supple fit ex cõtusione est emplatio cũ farina ordei z silia.z vtrunqz est verum.si dicat silia.tunc planũ est.z dicit.Et confectis cum ysopo hũida.qd sit ysopus humida dictũ est ꝑus.z simiłr supple emplastrũ cũ sauic ordei.i.farina ordei.z cũ calamẽto.i.cũ nepita z ꝓfert ꝛc̃.Et videte signanter exposui. Qõ aũt phibet egritudinẽ.i.apa factũ aut futuruz fieri ex contusione.qz si vellemus phibere apa qõ fit in vulnere simplici nõ fieret cũ istis.imo fit cum redoleon z aliis repercussiuis:sz in cõtusiõe fit cũ resolutiuis z mollitiuis lenibus.qz sic curat ꝓtusio z apa factũ vel futurũ fieri ex cõtusione ꝑm qz appet ex seqnti tractatu.Et itellige etiã cuz dic̃.qõ aũt phibet ꝛc̃.i.factis vlis.s.flõmta et farmacia:et vti dieta tenui vsqz ad dies aliquot.Cũc Auic.repetit qõ ꝑmo dixit dicẽs.z reliquũ regimẽ.i.regimẽ.alioz vlnez puta eoz que sunt cũ lesiõe ossis sumat ex caº ossiuz.i.ex capitulo fracture cranei.z hoc est quod dicit.

¶Tractatus scõs de excoriatione z attritione z cõtusione z torsione z casu z offensione z disruptiõe z fluxu sanguinis z filibus illis.¶De sermonibus vlibus. Caplm.j.

Am sciuisti in lib.ꝑmo q̃ sit itentio ꝓtusiõis et attritiõis.Cõtorsio aũt est vt fit mẽbz sepatũ a iũctura sua sepatione nõ cõpleta: neqz appente manifesta: quare est dislocatio.z eguamẽ qdẽ est infra torsionẽ z est quasi aliquãtulũ tẽsiõis cõmouens ligamentũ in iũctura:z qõ cõtinetur de eo in carne.et si cum eo fuerit aliquãtulũ separationis erit torsio.

¶In ꝑcedẽti tractatu determinauit Auic.de solone continuitatis que dr vulnº.z in isto tractatu determinat de solutiõe ꝓtinuitatis que dr attritio vel cõtusio z ꝓtorsio excoriatio z filia.Circa hoc aũt Auicẽ.sic ꝑcedit.quia ponit ꝑmo qõdã capl̃m in quo.qz ꝓtorsio z cõtusio z attritio et eguamẽ multũ ꝓuenit.ponit drìam iter ista z oñdit etiã a quo ꝑdictoz morboz est incipiendũ.2º exeqtur de ꝑdictis z cura ipsoz.2ª ibi(Q ñ accidit lacerto)In ꝑmo capl̃. Auic.duo facit.qz ꝑmo ponit drìaz iter illa oñdẽdo qd est vnũqqz ipsoz.2º oñdit a quo dz icipere in ꝓsequẽdo de ipsis.2ª ibi(Illud aũt qõ volumus)Prima ps hz ẽttuor dicta.In ꝑmo dicto remittit nos ad ea q̃ dicta sunt in lib. ꝑmo de ꝓtusiõe z attritõe.2º oñdit qd est ꝓtorsio.3º oñdit qd est eguamẽ.4º ponit opionẽ quoꝝdã medicoz circa vnũ illoz noium.2ª ibi(Cõtorsio aũt)3ª ibi(Et eguamẽ) 4ª ibi(De hoĩb̃ sunt)Dicit ḡ ꝑmo.tã sciuisti i lib.ꝑmo.s. sen 2ª ca.de egritudinib̃ solonis ꝓtinuitatis.in illo.n.ca. ponit oẽs spẽs solonis cõtinuitatis.z iponit ettã eis noia q̃ fit itentio cõtusiõis et attritiõis.qz ibi sciuisti qz cõtusio siue attritio z solo ꝓtinuitatis accius lacerto ꝑm numerũ multũ.z hoc siue talis solo ꝓtinuitatis sit manifesta:sicut est in attritõe cum vulnere.siue illa sit solo continuitatis immanifesta.z fit solũ iterius inter ptes lacerti sicut contusio simplex sine vulnere.Dico aũt ꝑm numerũ multũ. nã in hoc dr ꝓtusio vl attritio a vulnere.qz vulnus qdli bet est vnica solo cõtinuitatis.Et causa huius est.qz vulnus fit a re incidente acuta:sed quelibet contusio est solutio cõtinuitatis multi numeri.Et causa huius est.quia fit a re obtusa.res autem obtusa soluit continuũ.quia dilacerat.z ideo facit multuz numerum solonis cõtinuitatis. Differt etiã ꝓtusio a vulnere in alio ꝑm qz videbiꝫ i seqnti capl̃.Tunc Auic.oñdit qd est cõtorsio. et dicit (Cõtorsio aũt est ꝛc̃.)Quare est dislocatio supple q̃dã.qz est dislocatio incõpleta z ꝑm qd.tũc oñdit qd ẽ eguamẽ.dicẽs:eguamẽ qdẽ est infra torsionẽ.qz ẽ mioz remotio q̃z fit cõtorsio. vñ eguamẽ est quedã extensio ligamenn.z si cũ eo fuerit aliq̃tulũ sepatiõis erit contorsio.Ib est dr̃e qz si vltra talez cõtorsionẽ ligamẽti fit sepatio aliq̃ a iũctura.tunc p eguamen completur torsio.qz eguamẽ est via ad torsionẽ que est infra ipam.Sic ergo ex dictis appareꝫ qd sit contusio vel attritio z cõtorsio z eguamen.z ꝓpter hoc appet etiã differentia istoꝝm adinuicem.cum quidditates rerũ sunt cause differentie ipsarum.Deinde cum dicit.

¶Et de hoĩb̃ sunt q noiant itẽtionẽ quã noiauim̃ torsionẽ noie cõi.z de hoĩb̃ siũt q noiant torsionẽ sepationẽ vnius duoz latez lacerti:sicut vni duoz laterũ lacerti vole manus:z rascete cũ adherẽtia lateris alteri.ãzuis sepatio sit apparens.

¶Auic.ponit opionẽ medicoz circa hoc nomẽ torsio vel ꝓtorsio.z vult dr̃e qz qdã appellant torsionẽ noie cõi.s. ad extensionẽ.s.q̃ vocat eguamẽ.z ad dislocationẽ nõ integram.Alij aũt sunt qui appellant torsionẽ solum talem separatiõe iuncture nõ integrã.vñ ꝑmi appellãt torsionẽ sicut gradus.scdi aũt sicut spẽm distinctã ad eguamẽ.hoc intẽdit dicẽ Auic.nec approbat nec improbat aliq̃z istaz opionũ.qz noia sunt significatiua ad placitum.vñ de noibus nõ est curandũ dũmodo intentiões rez hẽant sicut dicit Auicẽ.alibi.z Gal'.in multis locis. ¶Dic aũt est advertendũ vnũ.s.qz q̃ttuor sunt dispones egritudines fiẽ que iũcture possunt accidere:vt Auic.ponit in tractatu de dislocatione caº.ꝑmo.Una est dislocatio:z est qñ vnũ os sepatur ab alio sepatione integra.alia est ꝓtorsio:z est qñ est sepatio nõ integra.tertia est eguamen:z est extensio ligamenti iuncture.quarta est elongatio ligamẽti iũcture quãdo.s.addit sup longitudinẽ naturalẽ.z hoc fit magis ab humiditatibus viscosis facientibus lubricare iuncturas:z ab alijs causis que Auic.ibi ponit.mõ Auic.in hoc tractatu itendit solũ ad curã cõtorsiõis z eguamẽ:z i vno capl̃o ponit postea curã ipsoz:quia eadem est quasi cura vtriusq̃z sz de alijs duabº egritudinib̃ z curis ipsarum determinat in tractatu de dislocatione.Deinde cum dicit.

¶Illud aũt qõ volumº ꝑmittere z loq̃ de eo i ꝑmisẽ ꝓtusio q̃ accidit lacertis ĩme

dio eoꝝ ꝛ attritio in extremitatibꝫ ipsoꝝ.

¶Auic. ondit a quo predictoꝝ morboꝝ ẽ incipiẽdũ ꝑsequi ꝛ pꝫ qđ dicit. Et videte p hũ qđ dicit. Est contusio q̃ accidit lacertis in medio eoꝝ ꝛ attractio in extremitatibus ipsorum. Videt Auic. notare aliq̃s dr̃iam inter ꝓtusionẽ ꝛ attritiõem. q; ꝓtusio vr̃ q̃n accidit in medio lacerũ. attritio autem q̃n accidit in extremitate ipius. nõ tñ ẽ magna vis q; attritio potest appellari ẽt illud qđ accidit in medio lacerti. sicut Auic. ẽt dicit in pͦ lib. fen. 2ª. cap. de egritudinibus solꝫonis cõtiui. ꝛ siue ita sit siue nõ tñ eadem est cura vtriusq;. ꝛ ideo ambo sub eodẽ capͦ. determianf. ¶Sꝫ ẽ vlterius intelligendũ q; attritio siue contusio q̃ accidit lacerto ꝑt accidere et aut magis ex ꝑte carnosa: aut magis ex ꝑte neruosa. mõ hꝫ aui. itendit ꝑsequi de contusione que accidit lacerto a ꝑte carnosa. qa de cõtusione ꝛ attritiõe neruoꝝ determinat Auic. intractatu sequenti de solꝫone continui neruoꝝ ꝛc̃.

¶De cõtusione ꝛ attritione. Cap. II

¶Quando accidit lacerto: vt cõtundat accidit ex hoc inter ptes eius numerus solꝫonis continuitatis. ꝛ multotiens effunditur ad ipsum sanguis plurimus ex quo ap̃atur.

¶In p̃cedẽti capͦ. Auic. ondit dr̃iam inter quoslã predictoꝝ morboꝝ. ꝛ oñdit ẽt a q̃ erat icipiendũ. ¶Nunc Aui. exeqtur de curis ipsoꝝ morboꝝ. ꝛ icipit pͦ a ꝓtusione ꝛ attritione fm q; prius dixit se icepturum. ꝛ ista ps pòt diuidi in ptes duas. q; contusio ꝛ attritio sũt. ſ. solum cum lesione mẽbroꝝ extetiorum gbͦ obuiat cã ꝓtũdens. aut sunt cũ lesione mẽbroꝝ interioꝝ. ¶Prio g̃ determinat de ꝓtusione ꝛ cura ipsius fm q; eius lesio ptinet solum ad membra exteriora. 2ͦ. determinat de contusione ꝛ cura ipsiͦ fm q; eiͦ lesio ptinet ẽt ad interiora. 2ª ibi (Casus ꝛ offensio ledũt ꝛc̃.) ¶Prima ps diuidit in ptes duas. in pª pte vt mihi vr̃ oñdit effectus cõtusiõis. ꝛ necessitatem festinationis ad curãdũ contusionem ꝛ attritionem. in 2ª pte pòit curam ipsius. 2ª. ibi (Non repit in plibus ꝛc.) ¶Prima ps diuidit in ptes tres. in pª pte oñdit effectus cõtusionis. in 2ª pte oñdit nec̃itatem festinationis ad curandum ipsam. in 3ª pte tangit icidentaliꝫ aliqđ de cura ipsiͦ. 2ª ibi (Et pauciores eius dispositiones) 3ª ibi. (Et non oꝫ ꝛc̃.) Dicẽ g̃. q̃n accidit lacerto ꝛc̃. hꝫ. n. declaratũ fuit ꝑus ꝛ hꝫ ẽ vnus effectus accñs ex ꝓtusione. ꝛ tũc ponit aliud: qđ ẽt accidit ex cõtusione dicens: ꝛ multotiens effunditur ad ipm. ſ. ad mẽbꝝ ꝓtusum sanguis plimͦ ex q̃ ap̃at.

¶Intellige aũt hꝫ q; ista effusio sanguis pòt ee ꝛ ex membris alijs. ꝛ ex ruptura vene in membro illo effũdit sanguis ex mẽbris alijs ad mẽbꝝ cõtusum plus q̃ ad mẽbꝝ vulneratũ. q; in ꝓtusiõe accidit exiguus dolor. ꝛ satis maior q̃ in vulnere eo q; in ipsa fit maior dilaceratio carnis: q̃ in vulnere. nũc autez dolor ẽ maxima cã attractionis sanguinis ꝛ spũs ad locum dolentẽ q; ad locum dolentem concurrũt spũs ꝛ hũores: vt dicit. Gal. de igento sani. in multis locis. ꝛ ꝓp hoc citius ex hꝫ ꝑt accidere ap̃atio in ꝓtusiõe q̃ in vulnere. ¶Pòt ẽt esse ista effusio sanguinis ex q̃ accidit ap̃atio ex ruptura vene i mẽbro illo q; q̃n accidit cõtusio tũc rũpit vena in illo mẽbro. ex vena ãt rupta exit sanguis. sanguis aũt ille retinetur ibi cũ non fit cã ibi solꝫo cõtinui extra. hꝫ itus. in vlnere ãt licet rũpat vena: tñ ille sanguis nõ retinet ibi fm plimum: q; exit ꝑ orificium vulneris. ¶Iteruz ẽt dato q; in cõtusiõe rumpat caro exteriͦ adhuc tñ sanguis ibi retinet. q; ꝓp cõtusionem cõculcat ꝛ cõstringit caro ꝛ sanguis. in vulnere ãt scõ cũ re incidẽte nõ cõculcat. ꝛ iõ non sic restringitur ibi sanguis sicut in ꝓtusiõe. talis ãt retẽtio ẽ cã ap̃atiõis. ꝓp hꝫ dicit Aui. in cõtusione. Et multotiẽs effunditur ad ipm sanguis ꝛc̃ q; hꝫ accidit magis ibi q̃ in vulnere. hꝫ ẽt aliq̃n hoc accidere possit in vulnere hꝫ q; dcm̃ fuit prius. Deinde cum dicit.

¶Et pauciores sunt eius dispõnes in q; bus nõ aggregetur ad ipm sanguis ꝛ putrefiat: q̃n plimum sperat eius resolꝫo ꝑ poros. ꝛ ꝑꝛie ꝑ poros qui sunt ꝓstrictõne impellẽte ab illo qđ facit contusionẽ exterius: ꝛ a ꝓstrictione accñte ex ap̃ate i teriͦ. Et ꝓp illud si non succurrat rei in ea ꝓducit ad corruptiõem mẽbri.

¶Auic. ponit nec̃itatem festinatiõis ad curãdũ attritõnez ꝛ ꝓtusionẽ. ꝛ cũ hꝫ ẽt inuit a quali cura ẽ incipiendum in ipsis. ¶Et pòt diuidi hꝫ ps in duas fm q; duo ponit ꝓp q̃ opꝫ festinare icipe a cura ipsius. ꝛ per q̃ ẽt inuita q̃li cura est incipiendum. 2ª ibi (Et fortasse ꝛc̃.) In prima parte Aui. vult dicere q; in pluribus dispositionibus in contusione aggregatur sanguis. ꝛ hͦ rõ prͦ dcã ẽ. talis aũt sanguis aggregatͦ putrescit si non resoluitur per poros. q; q uando sanguis effundit extra venas nõ fm naturam necesse est putrefieri ꝛ in sanie verti: vt dicit Hyp. ꝛ hꝫ dico si nõ resoluit per poros. nũc autem in cõtusione talis sanguis difficulter resoluitur. ꝛ rõ huiͦ est ꝓp ꝓstrictionem pororum. ¶Illa pori sunt ibi constructi duplr. primo qdem ab illo qđ facit cõtusionem exterius. q; impellit ꝛ conculcat poros carnis. 2ͦ. est ibi ꝓstrictio ex ap̃ate qđ accidit inter carnẽ: nam oẽ ap̃a opilat poros ꝓp repletionem quã facit. vt dcm̃ fuit ꝑus in capͦ. de cãcrenis q; ĝ est ibi talis cõstrictio porοꝝ idcirco difficulter resolui tal sanguis. ꝛ hꝫ vult dicẽ aui. ibi. Qm̃ plm sepaf eiͦ resolꝫo. ꝛ ꝑꝛie ꝑ poros ꝛc̃. q; ĝ est difficilis in ea talis resolꝫo sanguis ꝓp hoc si non succurratur in ꝓtusiõe tali sãguim cũ medicinis resoluẽtibus q̃ postea dicenf ꝓducet ad corruptionem mẽbri: ꝛ talis sanguis hic ꝓculcabitur ꝛ putrefiet. putrefactͦ aũt putrefaciet mẽbꝝ. Sic ĝ ꝓ hoc appꝫ necessitas festinationis ad curandum talem ꝓtusionem. ꝛ ẽt a q̃li cura icipe debemus q̃ztum ad medicinas locales: q; debemus icipe vtplimũ a resolꝫone talis sanguinis ibi congregati. Deinde cũ dicit.

¶Et fortasse excoriatio segtur casuz ꝛ offẽsionem. q̃re oꝫ vt ꝓparet ad curatõez eiͦ vt non canceretur.

¶Auic. addit qđã aliud qđ ẽt necessitat festinare curam cõtusionis. ſ. resoluere. ꝛ dicit. Et fortasse excoriatio segtur casum ꝛ offensionem. i. ꝓtusionẽ ꝛ attractionem. vñ hꝫ Aui. pòit spẽm ꝓ gñe. q; casus ꝛ offẽsio sũt spẽs ꝓtusionis ꝛ attractiõis. q; ꝓpe dr̃ casus ꝛ offensio q̃n ẽ attractio in exterioribus cum lesione ẽt mẽbroꝝ interioꝝ. ¶Et intellige ab aui. hꝫ ꝑ excoriatõez non solum excoriationem cutis: sed ẽt solꝫonem ꝓtui q̃ fit i carne: sicut q̃n fit ꝓtusio cũ vulnere. mõ tũc q̃n talis solꝫo ꝓtinuitatis associatur cũ ꝓtusione. tũc oꝫ vt ꝓpararet ad curationem eius. i. ad resolꝫonem talis sanguinis ꝓgelati vt non cãcerẽt. i. ne talis excoriatio vel vulnͦ fiat cãcrena. q; vulnera vel excoriationes statim putrefiũt ꝛ cãceranf q̃n in eis sanguis conculcatur si non cito resolui. Tũc sequitur illa pars.

¶Et oportet vt administratio fiat i attritione cum reditiõe continuitatis villoꝝ incisoꝝ. imo ad sedendum dolorem.

¶In q̃ parte Auic. tangit icidenter aliqđ de cura cõtusionis. oñdit. n. in gñali qđ oꝫ fieri ꝛ qđ nõ. ꝛ in hꝫ ẽt oñditur dr̃ia ꝓtusionis ꝛ vlneris. Dicit g̃. Et non oꝫ vt admistra-

tio si at in attractione cū reditione solonis continuitatis
villoꝝ in incisoꝝ ꝛc. ¶Ad euidentiam cuius ē intelligē
dum q in contusione est solo continuitat: vt dcm est pus
mō cura prima ꝛ pse solonis continuitatis est vnitio q
ꝑ sumit ab accītia morbi. ꝛ iō cura ꝓtusiōis q̄tū esset ex
pte hui⁹ ē et cū reditōe ꝓtinuitatis: sed ibi est aliquid im
pediēs. s. sanguis ꝛ hūoꝝ ꝓstrictus: ꝛ pp ꝑ nō oꝫ vt admi
nistratio cure fiat in attractōe cū reditōe solonis cōtinui
tatis: sicut fit in vulnere: q in vulnere nō conculcat sā
guis fīt hꝫ ꝛ si aliqñ ꝓstrigat ꝛ ꝑculcef ibi sāguis: sicut fit
qñ cū vlnere associat ꝓtusio. tūc statī ipedit cura vulne
ris: sicut dcm fuit ꝑus. ꝛ pp ꝑ bñ dicit Aluic. ꝛ nō oꝫ vt ad
ministratio fiat in attractione cū reditōe solonis ꝓtiui vil
loꝝ incisoꝝ. nō itelligas icisoꝝ vulneratoꝝ: sꝫ itelligas i
cisoꝝ. i. cōqualsatoꝝ. q qñ caro ꝓtūdit. tūc villi q̄ sunt in
ea ꝙssant ꝛ dilacerant. Tel si tu velles itelligere icisoꝝ
. i. vulneratoꝝ. tūc itelligeret ꝑ ō vulnere cū q̄ eēt ꝓtusio
ꝛ ēt i tali vlnere ñ ꝓcedim⁹ suēdo ꝛ icarnādo vt dcm fuit
ꝑ⁹: sꝫ ꝑ⁹ expō credo q sit melior. q est gñaľ ad ꝑ. s. siue fit
ibi vulnus siue nō. imo ad sedādū dolorē. ¶Sꝫ tu dices
nōne ēt i vlnere debem⁹ ēt sedare dolorē cū dolor sit cā
apatis qō phibet curā vulneris. Dico q i ꝓtusiōe idige
mus magis sedatōe doloris q̄ i vulnere. q maior dolor
accidit in ea q̄ i vulnere vt dcm est ꝑus. ꝛ ēt q: vt plus ac
cidit in ea apa pp retētionē sanguis: vt dcm ē ꝑus. Item ēt
alio mō idigemus mitigare dolorē in vulner. ꝛ alio ⁹mō
in ꝓtusiōe. q: in vulnere simplici mitigamus dolorē cum
eis q̄ phibēt ꝛ repellūt ꝛ stipticāt. ita q̄ sil' phibent apa ꝛ
dolorē ꝛ cōsolidātī sed i ꝓtusiōe debem⁹ mitigare dolorē
cū his q̄ mollīūt ꝛ resoluūt tepide q̄ sūt ꝓtraria curatiōi
solonis ꝓtinuitatis. q: in ꝓtusione sumit cura a resolone
sanguis q̄ fit cū talib⁹ medicinis. ꝛ ēt a curatōe apatis fa
cit a cās ꝓmittuis: q̄ ēt fit cū mollitiuis ꝑm q appuit ꝓ⁹
in ca⁹. de cura flegmonis. q: q̄ magis idigemus mitigare
dolorē in ꝓtusiōe q̄ in vulnere. ꝛ alio ēt mō mitigam⁹ do
lorē cū eis q̄ sunt ꝓtraria solonis ꝓtinuitatī. In vulnere
āt cū eis q̄ ꝓuenīūt cure solonis ꝓtinuitatis nisi esset vul
nus ꝓpositū sicut declaratū fuit ꝓtius in ca⁹. de vulneri
bus idcirco dixit Aluic. ꝛ non opꝫ vt administratio fiat ꝛc. i
mo ad sedādū dolorē ꝛc. ¶De cura. Cap. iij

On reperīt in plurib⁹ baꝫ dispo sitionū in hac accītia excusa.io a n flebotomia: imo opifices ar is ꝑ parant ad illud q̄uis sit coꝛpus mundū.

¶In isto ca⁹. Aui. ponit curā ꝓtusionis ꝛ attractiōis ꝛ ista
ꝑs diuidit in ꝑtes duas. ꝑ⁹ facit ꝑ. 2⁹. q: aliqñ glandule
sequuntur ꝓtusiōeꝫ pōit curā taliū glādularū 2ª ibi (Glā
dulaꝝ āt curatio) ¶Dꝛia ꝑs diuidit in ꝑtes tres. ꝑ⁹ ponit
curā ꝓtusiōis ꝛ attractōis q̄tū ad vlia. s. q̄tū ad eūatiōeꝫ
totius coꝛpis. 2⁹ ponit curā ipsaꝝ q̄tū ad localia. 3⁹ ostē
dit q̄lis ligatura ꝛ q̄lis ꝑparatio mēbꝛi ꝓpetat in cōtusiōe
ꝛ attractiōe. 2ª ibi (Et qñ fit flōmia) 3ª ibi (Ligatura āt q̄
administrat ꝛc.) ¶Ō ꝑ⁹ dicit Aluic. ꝑꝫ nisi q̄ ē dubiū de il
lo vbo qō Aui. dicit ꝑ ēt si sit coꝛpus mūdū. dices tu. si coꝛ
pus ē mūdū ad qd q̄ idigemus flōmia vel alia eūone coꝛ
poris. Ad hoc ē dām q̄ eūatio coꝛpis fit dupliꝛ. q̄dā fit vt
euēctur ſpfluus hūoꝛ i coꝛpore. ꝛ talis eūatio fit in coꝛpo
re pletorico vel cachochimo. Alia eūatio ē q̄ fit ñ ꝑncipa
liter rōne eūonis: sꝫ potius rōne derīuatiōis ꝛ attractiōis
ad cōtrariā ꝑtē. ꝛ talis pōt fieri i coꝛpe mūdo: vt si in eo ac
cidat ꝓtusio. tūc q: ꝑp dolorē mēbꝛi ꝑcurrūt ibi ſpūs ꝛ hu
mores q̄ sūt postea ibi cā apatis. idcirco fit in eo flōmia:
vt attrahant hūoꝛes ad ꝓtrariā ꝑtē. dato q̄ coꝛpus sit mū
dū ꝛ ꝑ ē qō dicit Ba. sꝫ ꝑticula de igenio sanitatis: ꝛ nō
solū in plenitudine coꝛpis: verū ēt eo tempato exīte pūr
gatio ꝓfert ꝑp magnitudinē morbi. nam dolor ꝛ calor mē
bri tumefacti sunt cā trahēdi mām ad apa sꝫ coꝛpi super-

De cura contusionis

fluitas humoꝝ non fit. Deinde cū dicit.

¶Et qñ fit flebotomia ꝛ festiāt ad ēpl'a
prohibentia oppilantia nō accidit ex eis
illud qō est necessarium ad curationem
que multū ꝓuenit. Et est eoꝝ prohibitō
cū ifrigidatōe ꝛ stipticitate: aut cū vno eoꝝ

¶Aluic. pōit curā ꝓtusiōis ꝛ attractiōis q̄tū ad medicinas
locales: Et ista ꝑs diuidit i ꝑtes duas. ꝑ⁹ ondit q̄ cura sit
erronea. 2⁹ pōit curā rectā. 2ª ipi (Cū āt tardat id ꝛc. (Di
cit g ꝑ⁹. Et qñ fit flōmia ꝛc. ñ accidit ex eis id qō ē necīuꝫ
ad curatiōeꝫ q̄ multū ꝓuenit. i. nō ē recta cura q̄ ꝓpetit. s.
repellere ꝛ phibere cū ifrigidatiōe ꝛ stipticitate: aut cū
ifrigidatōe solū aut cū stipticitate solū. Rō autē hui⁹ q̄re ꝑ
nō ē cura recta ē habita ex ꝑdicī: eo q i ꝓtusiōe sumit cu
ra a resolone talis sanguis ibi ꝓstricti. Illa aūt que frigida
sūt vł stipuca ꝑculcant ibi pl⁹ sanguinē. talis aūt sanguis
ibi ꝓstrict⁹ putrefit. putrefact⁹ aūt corrūpit ꝛ putrefacit
mēbꝛ. ꝛ iō talis cura non est cura recta. Dcm cū dicit.

¶Cū aūt tardat illud. ꝛ ꝑparat sanguis
ad dispositionem solonis. ꝛ times nocu
menta ꝑdicta necessariuꝫ ē in curatōe ei⁹
extrahere sanguinē illum vt non redeat
apud continuationē ad dispositionē ei⁹

¶Item. pōit curaꝫ rectaꝫ ꝓtusiōis. ꝛ ista pars diuidit i par
tes duas. q: ꝓio pōit que ē cura recta ꝓtusiōis. pōit. n. q
cura recta ē resolutio ꝛ extractio talis sanguis ꝙgelati. scdo
qr talis resolutio ꝛ extractio pōt fieri ꝑ duobus modis. ponit
duplicē modū resolonis talis sanguis. 2ª ibi (Si fuerit
talr ꝛc. (Dicē g ꝑ⁹. Cū aūt tardat id. s. qō ꝓuēit ad curaꝫ re
ctā: ꝛ ꝑperat sanguis. s. q ē ibi ꝓstrict⁹ ad dispōnē solonis
. i. ad ꝑ vt soluat cōtinuū q: qñ sanguis ibi aggregat ꝛ ñ
resoluit: ꝛ plus ibi ꝓstrigit. ꝛ ē putrefit: ꝛ ex putrefactione
putrefit mēbꝛ ꝛ cācerat. ꝛ per ꝓns solutur continuitas
mēbꝛi: Et times nocumēta ꝑdicta. s. q̄ putrefiat mēbꝛ: vł
cācer ef: tūc nēcium ē in curatōe ei⁹ extrahere sanguinē
illū: ꝛ ꝑ vel ꝑ medicinas vel per aliū modū resolonis ꝑm
q̄ dicēf postea vt ñ redeat apud ꝓtinuationē ad dispōnē
ei⁹. ꝑ ē dicere. bñ dcm ē q̄ nēce ē extrahere illū sangui
nē. ꝛ ꝑ iō vt talis sāguis ñ redeat ad dispōnē ei⁹. i. ad dispō
nē putrefactiōis apud ꝓtinuatē em. ¶Id pōt expōi du
pliꝛ vt mihi vī. vno⁰ apud ꝓtinuationē. i. ꝑp ꝓtinuatiōem
. s. appōnis taliū medicaminū frigidoꝝ vel stipticoꝝ q̄ sā
guinem ibi ꝑculcāt. Alio⁰ pōt exponi apud cōtinuatiōeꝫ
. s. apud vnionem solonis ꝓtinuitatis que fit in carne ex
ꝓtusiōe. si. n. non extraheret ꝑ⁹ talis sanguis: sed solum
ponerent ibi medicine ꝓstrictiue vt solo ꝓtinuitatis vni
ret: tunc apud talē cōstrictionem sanguis ille reuerteret
ad putrefactionem. ꝛ non ad icarnationeꝫ sicut fit in vul
nerib⁹ ꝑp cās ꝑdictas. vt g̃ talis sanguis nō putrefiat: ne
nesse est extrahere ipsum. Deinde cum dicit.

¶Oꝫ si fuerit talr q̄ sit poſe vt resoluat ꝑ
pter raritatē poꝛoꝝ cū embꝛocis aqua
rum calidarū ꝛ limiliū eis fiat. Et fortas
se administrat sup verberatos de illis q̄
dixim⁹. Et iteꝝ cū medicinis carmina
tibus sanguinē mortuū ꝛ oleis resoluēti
b⁹ laxitudiēꝫ: ꝛ vt dent i potu ueitus res
adiuuātes ad resolutiōeꝫ fiat illud: ꝛ sis
ꝓtēt⁹ illo. ista ꝛ mūdificatiua adiuūātia
ad illud sē sic bdelliū iudaicū ꝛ cost⁹ ꝛ cē

taurea maior cū syr. acetoso. et vt adiuuet syrup⁹ acetosus item ad illud cū icisiōe:

¶Hic Auic. ponit q̄ oñdit q̄ ē cura recta ptusiōis. q; ē resoluere et aperire oñdit modū resolōnis. et diuidit ꝟ pars i partes duas ſm q; duplicē ponit modū resolōnis quoꝝ vterq; ꝓpetit i ptusione ſm diuersaz dispōnē ipſi⁹: nā vn⁹ mod⁹ resolōnis est p medicias tepidas et lenis caliditatis. et iste ꝓpetit q̄ ptusio et solutio ptinui q̄ ē in ipa nō ē pfunda: ſz ē superficialis et sanguis ibi coadunat⁹ nō ē multus nec in pfūdo ꝓstrict⁹. Alius ē mod⁹ resolōnis p scarificatiōem et aptionē et resolutiua fortia. et iste ꝓpetit q̄ cō tusio ē pfunda et multa et sanguis et ptusus ē mult⁹ et grossus et in pfūdo ꝓstrictus. 2m modū resolōnis Auic. pōit cū dicē. (Q; si nō fuerit ita et fuerint resolōnes ꝛc.) ¶Prima ps diuidit in tres. In p⁹ pte ponit talē modū resolōnis. et in 2ª pte cōnumerat aliqs medicias ſm illū modū. et vltiz at et cui⁹ applōnis dñt eē. Et i 3ª pte oñdit vbi sufficit talis mod⁹ resolōnis. 2ª ibi (Medicie vo. 3ª ibi. (Et ꝟ fortasse mēsura) Dicē g̃ p⁹. q; si fuerit ꝛc. et fortasse admistrat. s. sup ptusionem de illis. s. medicaminib⁹ q̄ dixim⁹ sup verberatos. Dixit aūt fortasse. q; nō oēs medicie que ꝓpetūt ibi et ꝟ nec ēt ille q̄ ꝓpetūt: et pūt aliqū admistrari ꝓpetūt i oī ptusiōe: ſz ꝓpetūt maxie i ptusiōe q̄ assilat ptusioi fcē a vberib⁹ et flagell'oleis resoluētib⁹ laxitudinē. et olea resoluēcia laxitudinē sūt olea calfa: ſz nō multū tēpate resolōnis: ſicē ē oleū ō aneto et oleū ō camōilla et filia. Et vt dek ꝛc. id addit icidēcal'r. q; de ꝟ magis loquet i sequēti ca⁹.

¶Medicie vo carminantes sanguinez mortuū sūt sic farina ordei et isopus hūida et silia ꝓfecta cū aq̄. Et forte est sic̄ calamētū mōtanū et sauic et ꝓprie q̄ cadit in capite. et ad vltimū illud cui ē mollificatio cū calitate subtili rsoluēte rsolone ſbtili: et ex eis q̄ exiccāt exiccatōe subtili: nā ea q̄ sūt vehemēt] resolōnis et exiccatōis cū admistrant in ipressione ei⁹ resoluūt subtile et ispissāt spissū cū exiccatōe sua et opilant poros iterū cū exiccatiōe sua.

¶Hic Auic. cōnumerat aliqs medicias in spāli resoluētes sanguinē. et oñdit ēt gñal'r cui⁹ applōnis dñt eē. et ꝑz qđ dicit. Et videt q; Auic. nō ponit aliqđ emplin ꝓpositū in cōtusiōe. ¶Nos possum⁹ ponere vnū emplin valde cōe in ptusiōe ſz cañ. qđ Aut. pōit in lra. et id. Re. folioꝝ malvaꝝ et paꝝ asinthij. et elixēt in aq̄. deinde ꝓpressa terant: et postea cū sua decoctōe cū farīa ordei. et puluere semis lini: et fenugreci et folioꝝ camōille ad spissitudinē coq̄ in olla et vtere calefacto. et si pōs ibi paꝝ furfur: subtil' erit ēt bonū. et ad filitudinē isti⁹ ēplī potes ēt mlta alia ꝓpōere et facere ea magt vl' min⁹ rsolutia. Ꝟ n̄ ē nisi ſz discretōez medici ſz necitatē qua videt sāguis rsoluēdi. diñ cū dicē.

¶Et hec fortasse mēsura excusat sollicitudnem in eo cuius cōtinuitas soluit ꝓpe cutem: et in eo qđ apparet nō pfunda

¶Oñdit Auic. vbi sufficit tal' modus resolōnis dict⁹. Et hec fortasse mēsura. s. resolōnis q̄ fit p cala tēperate excusat sollitudinē ꝛc. planū ē qđ dicit. Deinde cum dicit.

¶Q; si nō fuerit ita. et fuerint solutiones multe et pfunde et lōginque ab eo qđ apparet nō erit excusatio a scalpellatiōe et resolvat qđ resoluit in apatib⁹ et vlceribus malis et ei⁹ qđē dispō non est dispō ꝟberati. in ꝟberato enim trahit mā ad cutē. et cutis ē in via vlcerationis. Et in hoc si soluit cōtinuitas pfunde submerse. tunc illud nō sperat: q̄pp nec̄ium ē admistrare attrahentia cū fortitudine et ventosas et scalpellationē: et fortasse erit res maxia: et fiet ad apationē magnā exteri⁹ et aggregabit. et tūc oportebit vt festinet ad apiēdū et resoluēdū illud qđ aggregat i eo sanie vt sedet dolor cū eo qđ facit pus: et resolvat mā cū aptione. illud. n. ē ſz dispōnē apientē: et vt aperiat veloci⁹ cū adiutorio curationis est saluius: et fortasse resoluūt eā medicie apiētes absq; sanioſitate proprie q̄ adiuuant eas caliditas innata et pori. Amplius obserua medicias predictas in ca. casus et offensonis.

¶In ista pte Auic. pōit 2m modū resolōnis q̄ aliqñ ꝓpetit in ptusiōe. Dicit g̃ q; si nō fuerit ita. s. q; in cōtusiōe sit fcā solo ptinuitatis ppe cutī: et in eo q; appz et p ſz fuerint solutiones multe. vt q; sit fcā magna ꝓfusatio et pfūde et lōginque ab eo qđ appz nō erit excusatio a scalpellatōe. et ꝟ iō vt egrediat sanguis ibi ꝓstrict⁹ q̄ nō posset resolui soluz p medicias ꝓdictas pp multitudinē et pfūditatē ipsi⁹ et resoluat qđ resolut. i. et fiat resolo hūoris ibi ꝓstricti p⁹ scalpellationē ſm modū ſz quē fit resolo in apatib⁹. et vlceribus malis. vt. s. pōant vētose: ſz ēt q; ipse bñ dicit. et em plastra resolutiua ꝓferūt et aperitiua. Et ei⁹ qđē dispō nō ē dispō ꝟberati. et dat cām q̄re ista nō simulat illi dicens. i ꝟberato. n. trahit mā ad cuti: et cutis ē i via vlcerationis: et in ꝟ. i. in ptusiōe vel in mēbro vbi fit ptusio si soluit ꝓtinuitas pfunde submerse: tūc id nō sperat. i. tūc ñ sperat q; trahat mā ad cutē solū: et vlceret solū cuti: sic̄ fit in verberato et sic̄ fit qñ ptusio ē ppe cutē q̄ assilat dispōni verberati. imo attrahit mā: et cōculcat in pfundo: q̄pp nec̄iū ē hic admistrare attrahēcia cū fortitudine: et hoc vt trahatur mā ad exteriora: et nō oculcet iterū: et putrefaciat mēbrū et ventosas cū scalpellatōe: ſz in ptusione in q̄ soluit ꝓtinuitas ppe cuti non ē ꝟ nec̄iū. q; sanguis ibi resoluit p solutiua tēperate cū attrahat ibi sanguis ad cutē solū: si cut fit in ꝟberato. et pp ꝟ dicebat Auic. supra in ptusiōe tali q; fortasse admistrant sup eā medicie q̄s dixim⁹ super ꝟberatos. et ꝟ ē iō. q; talis ptusio assilatur dispōni ꝟberati: ſz in ptusiōe de q̄ logtur hic nō sufficeret ꝟ pp cām dictā. Si g̃ alius mod⁹ ē resolōnis et extractiōis sanguis in ptusiōe supra dicta: et i ptusiōe de q̄ hic loquit. Et fortasse erit res maxia. s. illa q̄ attrahit ad istā ptusionem. et fiet supple mā ad apationē magnā exterius: et aggregabit. i. colliget et fiet extitura et dubelet: non tñ aggregabit sanie verā et bonā: ſz aggregabit mām malā q̄ erit cā ad putrefactionē mēbri nisi cito succurrat: et pp ꝟ subdit vlterius dicens. Et tūc oportebit vt festinet ad aperiendū. s. ante maturationē. q; in tali casu. s. qñ mā ē multa oꝛ aperire apa et extitura ante maturationē ſm q; declaratū fuit pri⁹ in ca⁹ de curatōe extiturarū apparētiuz. q; si tu velles expectare maturationē: tūc pri⁹ fieret putrefactio mēbri vt dcm fuit ibi. et resoluēdū id qđ aggregat i eo sanie. q; aliquando pol'e ē: vt resoluat talis materia: et ꝟ cum fortit

resolutiuis ⁊ apertis.vñ si pole ē q talis mā resoluatur: op3 festinare ad resoluēdu3 eā anteq3 membr̄ putrefiat eo q talis materia nō ꝙuertit ad saniē bonā. vnde si tu expectares maturationez: tūc membr̄ putrefieret. Et tō q̄ dicit Auic: id qđ aggregat in eo saniem. sanies non sumit hic stricte ⁊ ꝓprie pro sanie bona ⁊ laudabili: sz large ad bonā ⁊ malam: vt sedet dolor cura eo qđ facit pus. ¶ Dices tu id nō videt vez q dolor sedet cum medicina facięte pus. q: dcm ē modo imediate q oz festināter aperiri ⁊ non expectare maturationem: q̄m membrum putrefieret. ¶ Jā solut̄ per expositionem lr̄e q: q̄. Auic. dicit vt sedet dolor cū eo qđ facit pus: nō refertur id ad medicinā: vt intelligat auctor q dolor debeat sedari i tali apte cū medicina faciente saniem. q: cōtrarium huius dcm ē supra. Sed oz lr̄a sic intelligi. ⁊ construi sic⁹. bene dictuz est q oz vt festinet in tali apte ad resoluendum illud q aggregat saniē: vt sedet dolor. supple qui ē cū eo in omi tali apte qđ facit pus. i. qđ aggregat saniē tale. s. illaudabilem: dolor. n. in tali apte nō oz sedari per maturatiua: sed per aperitionē ⁊ resolutionē et pōt fieri cum medicinis fortib⁹. ¶ Posset etiam exponi alio mō ita q referatur ad medicinā: vt intelligat q dolor sedet cuz medicina faciente saniem: sed nō sub ista intentione. s. q3tum resoluit tēperate. q: cū in tali ꝓtusione ⁊ apte fit magn⁹ dolor oz prius incipere a debiliter resoluentibus. deinde ꝓcedere ad fortia: nūc aūt ea que sūt maturatiua cum hoc q sūt maturatiua sūt debilit resoluitiua. quia sunt calida temperate: eadē enī medicina pōt hr̄e plures vtutes ⁊ effectus. ⁊ tō in prīcipio dolor sedet cū talibus medicinis: nō tū sub ista intentiōe qua maturāt: sz sub illa et ꝓpter hoc nō oportet ea ꝓtinuare: sed apponere ea in ꝓncipio deinde ꝓcedere ad fortiora. nō ergo ꝓtradicit ei qđ dictū est supra q eadē medicina pōt apponi sub pluribꝰ intentiōibus ꝓpter diuersas intentiōes quas hz. ⁊ resoluatur materia. s. in tali ꝓtusiōe cū apertiōe vel. s. cū ferro vl̄ cū medicinis. enī pro q: istud. i. curatio istius ꝓtusiōis ē fm dispositionē aperientē. i. fm dispositionē apertiōis ⁊ resolutiōis: vel cū ferro vel cu medicinis. ⁊ tūc ꝓparat Auic. apertionē q̄ fit cū ferro ad apertionē cum medicinis dicens: ⁊ vt aperiat velocius cum adiutorio curationis. s. q̄ fit cū ferro ē salutius. i. ē tutius q3 cū adiutorio curationis que fit cū medicinis. Et rō huius ē. q: in tali materia multa cū medicina nō aperiat nisi in longo tpe posset membrū p̄ius putrefieri. Aliq̄ tū bn̄ pōt resolui cū medicinis ⁊ maxime in casu qđ Auic. subdit i lr̄a dicēs. Et fortasse. resoluūt eā medicine aperiētes absq; sanitate: ⁊ ꝓprie q̄ adiuuat caliditas innata: q: fit fortis: ⁊ pori: vt q: sint ampli. Et videte ꝑ ceteris emplastris q debeāt resoluere sanguinē multū vt quādo membrū ē quasi totū denigratū. Ego fui exptus illō emplastrū. Re parū croci: ⁊ misce cū aqua calida: vt virtus egrediatur in hac aq̄: ⁊ ꝓfice cū farina ordei ⁊ parū mellis: ⁊ coque ad spissitudinē. deinde misce ibi parū puluerīs arsenici. ¶ Potes etiam ꝓponere alia emplastra ex alijs resolutiuis fortib⁹: hoc aūt dimittatur bono ingenio ⁊ artificio medici scientifici. An. plius obserua medicinas ꝑdictas. i. dicēdas in capō casus ⁊ offensionis. i. dictū pōt referri ad medicinas locales q ponuntur in illo capō. q: ibi ponūtur medicine resolutiue que valēt etiā in ꝓtusiōe. Et pōt hoc etiā referri ad medicinas q̄ bibunt: vt. s. obserua medicinas illas q̄ ibi dñr si cū tali ꝓtusione magis accidit lesio in membris interioribꝰ q: cū tali ꝓtusiōe mītentes ꝑ accidere ꝑt. Tūc segt illa ps.

¶ Ligatura aūt que administrat sup cōtusionē iam dictū est in modo suo: q: q̄ accidit attritio aut cōtusio. tūc liga ipsam et sit instrm tuū sup locum ipsū strictum valde: ⁊ vadat cū ligatura ad superiora ꝓcessione plurima. s. ad ptes epatis: ⁊ ad inferiora parū ⁊ nō addas astellas neq3 pluuillos. lini ergo desup astellas plurimas q̄m ē necessariū resoluere illū sanguinez mortuū: ⁊ est necessariū multū intendere vt vadat ligatura ad superiora ne effundatur ad ipsā aliquid: ⁊ ei⁹ ꝓcessio desu per sit mollior: ⁊ sit pānus durus subtilis vt sufferat strictūrā ⁊ festinet cōtinuitas embrocarū cū ea: ⁊ ꝓparet mēbrū ad superiora: sicut fit in fluxu sanguis. Et hec cura. s. ligatura oz vt fit anteq3 apet mēbrū q̄m mēbrū q̄ apat nō suffert nisi ligaturā equalē nedū a vehemētia cōprehensionis: ⁊ ꝓpter illud medicet cū emplis et cōtinuitate effusionis aque calide desup. Glandularū aūt curatio que sequuntur contusionē est cū plūbo desup posito ne addātur ⁊ magnificent ⁊ fortasse euacuātur ⁊ fit in eis contusio.

¶ In qua parte postq3 posuit curā cōtusionis q3tum ad vsia ⁊ q3tū ad medicinas locales ostendit qualis ligatura ⁊ qualis ꝓparatio fit in ea. Dicit ergo ligatura aūt ⁊c. Jam dictū ē. s. a sapientibus ad partes capitis. i. ad partes principij membri: ⁊ non addas astellas. s. nec pulluillos: ⁊ hoc est vt nō constringant sanguinē intus: nec etiā faciant dolorem qui est causa maioris attractionis. linc ergo sup astellas plurimas hoc est dr̄e. ⁊ dato q̄ sit necesse ponere ibi astellas: vt quia fit ibi facta aliqua dislocatio vel fractura: tunc linc. i. unge plures talū astellaz. s. cū oleo aliquo resolutiuo: quoniā est necessariū ⁊c. Et festinet. i. cōtinuetur vel multiplicetur ꝓtinuitas embrocarum. s. resoluentia sicut est embroca ex camomilla ⁊ semine lini et fenugreco ⁊ simil⁹. ⁊ h̄ cura ⁊c. Et propt id medicetur. s. q̄ est apa cū emplastris. s. resolutiuis: ⁊ cum quātitate effusionis aque calē desup. aqua ei calā est optima in mitigatiōe doloris talis apat. ⁊ hoc dicit Gal. i de ingenio. Dicit enī aqua vero calā que mitigat dolorē omnis apatis fugienda ē ⁊c. Tunc supest illa ps. Glādularum autē curatio. In ista pte Auic. ponit curā glandularum que aliq̄n accidūt post ꝓtusionē. ⁊ ꝑ3 qđ dicit.

¶ De casu ⁊ offensione ad lapidem aut parietem aut aliud. Cap. uij.

Casus ⁊ offensio ledūt ⁊ impediūt cū cōtusione ⁊ attritiōe. Et est in eis timor ꝓpter solōnem cōtinuitatis accidentē invisceribꝰ. s. in pāniculis suis et neruis eorum et venis magnis que sunt in eis. et est in eis timor iterum ꝓpter vehementiam doloris.

¶ In ꝑcedenti caº Auic. determinauit de cōtusione ⁊ attritione fm q̄ lesio ipsa ꝓtinet solū ad membra exteriora. In hoc caº Auic. determinat de ꝓtusione ⁊ attritiōe fm q̄ lesio ipsa ꝓtinet etiā ad membra interiora. ⁊ vocat Auic. ꝓtusionem in hac intentione hoc noie. s. casū ⁊ offensionem. et iō Auic. intitulat hoc capm de casu ⁊ offensione. et ad lapidem ⁊c. qđ quidem nō ē aliud nisi contusio vel

attritio ſm q̄ eius leſio ptinet vſq; ad interiora. & iſta ps diuiditur in duas partes. primo determinat quedam de caſu & offenſione theorice. 2°. practice ponēdo curaz ipa rum. 2a ibi (Si fuerit fractura) Prima pars diuidit in partes ſex. in prima parte ponit nocumēta in generali q̄ accidūt ex caſu & offēſiōe. in 2a pte oñdit i q̄ corpe fac̄ ma ius nocumētū: & in quo min°. In 3a pte oñdit q̄ glandu le poſſūt etiā accidere ex caſu & offenſione. & remittit nos p̄o cura ipſaz ad ea q̄ dcā ſūt p̄ri°. in 4a pte ponit q̄daz nocumēta in ſpāli q̄ p̄ñt accidere ex caſu & offēſiōe. in 5a p te põit q̄dā ſigna ꝓnoſtica mortis in caſu & offēſione. i 6a pte addit q̄dā in quo docet diſtinguere locū q̄ recipit ca ſū an ſit neruoſū vel carnoſū. 2a ibi. (Et q̄sto plus corpus eſt mai°) 3a ibi. (Et glādule iterū) 4a ibi. (Et accit q̄q̄) 5a ibi. (Et ille q̄ aduenit) 6a ibi. (Et cū loc° illi° q̄ rē. Dicit ḡ p°. Caſus & offenſio leduſt & ipediūt cū ꝓtuſiōe & attritōe ſ. q̄ ſit exteri°. & ē in eis timor pp reſolōnē. i. pp diſlocatio nē ꝓtunitatis accūtē in viſceri°. i. de mēbris interioꝛib°. & ē in eis timor pp vehemētiā doloꝛis. in caſu. n. & offēſio ne ſit vehemēs doloꝛ: q̄ fit leſio i mēbris exterioꝛib°. & in terioꝛib°. magnus eni doloꝛ timoroſus ē pp diſſolutionē virtutis quā facit ex qua aliq̄n ſequit mors.

¶ Et quāto plus corp° ē maius tāto ē ti moꝛ vehementioꝛ. Et ꝓpter illud fit q̄ nō accidit infantibus in caſibus coꝛū de le ſione quod accidit puberibus.

¶ In iſta 2a pte Aui. oñdit in quo corpe eſt timoꝛ maioris nocumēti: & in quo miꝰoris. & p̄z qđ dicit. q̄ q̄sto corpus ē maius tāto magis ledit. q̄ ē magis p̄deroſū: vñ maioꝛē caſū recipit. & ſilr etiā itellige q̄ q̄sto corpus ē maio° & gra uius in motu tanto maioꝛē recipit leſionē pp eādez cām.

¶ Sed tu dices vł q̄ maioꝛ leſio debeat accidere infātib° in caſibus & i offēſionib° ipoꝛ q̄z iuuenib°. q̄ ſūt corpa debilioꝛa & h̄nt oſſa & alia mēbra magis tenera. vñ citius ꝓquaſſātur q̄z mēbra iuuenū que ſūt dicta. q̄ maioꝛē recipiūt leſionē q̄z iuuenes. Et hoc ſignū vł eē. q̄ ñ ſuſtinēt ita pcuſſiones & verbera ſicut timioꝛes. ¶ Ad hoc dicen dū q̄ offenſio q̄ accidit corpi põt eſſe duplex. vna ē q̄ acci dit ex obuiatōe corpis ad rē ꝓtundēte: ſicut ē q̄n corp° ca dit ex alto loco & cadit ſupra lapidē vel aliq̄d aliō. Alia eſt que accidit ex obuiatione rei ꝓtūdētis ad corp°. & hoc ē ſicut q̄n corp° pcutit cū baculo ligneo vł ferro vł cū lapi de vł cū aliquo tali. Modo dico q̄ in p̄ma offēſiōe magis leditur corpus iuuenū q̄z infātiū. Et rō huiꝰ ē. q̄: ſūt gra uioꝛa: & iō fortiꝰ cadūt. & p ꝓns magis imprimit in eis cō tuſio. & hoc mō intelligit Aui. ſed 2a offenſiōe magis le duntur corpa pueroꝛ q̄z iuuenū. & hoc mō pcedit argu mentū & etiā ſignum. hocautem non intelligit Auicēna.

¶ Deinde cum dicit.

¶ Et glandule iterū multiplicant i caſi bus & offenſionibus & verberationibus: et eſt neceſſarium vt ſuccurratur cum eo qō narrauimus loco ſuo.

¶ Aui. oſtendit q̄ glandule etiā poſſunt accedere ex caſu et offenſione. Et p̄z qđ dicit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et accidūt q̄nq̄z ex caſu & offenſiōe no cumēta magna ex inciſione lateris i coꝛ de: aut ſtomaco & moꝛit ſtatim. & accidit quādoq̄z vt retineant vrina & egeſtio: et egrediūtur volūtarie. Et quādoq̄z acci dunt vomitus ſanguis & fluxus ſanguis nariū vehemēs ꝓpter inciſionē vene in capite aut eꝑe: aut ſplene & aptio vētris & ſtrictura ānelit° & abſciſio voc̄ & locutōis

¶ In pte iſta Aui. ponit quedā nocumēta i ſpāli q̄ p̄ñt ac cidere ex caſu & offenſiōe. & p̄z qđ dic. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et iſte cui aduenit offenſio: aut caſus aut aliud & abſcindit̄ ſm o ei° & inclinat̄ caput ei° & areſcit anhelitus eius: & ſudat frons ipſius moꝛit̄ ſtatī. Et q̄n accidit ei aut p̄ctio: aut verberatio pcuſſione cla moſa vomitus ſanguis in hoꝛa & lenitas nature moꝛit̄ & facili° ē ei vt euomat ip̄m p̄mixtū cū cibo p̄prie. & ſi illud qō ap paret iā apatū fuerit: deinde occlt̄ apa & quieſcit apa: deinde euomat poſt ip̄m ſanie moꝛit̄ ſtatī. & ille q̄ cadit ſup planiti em: deinde currit ex eo ſanguis plurim° tūc neceſſariū ē vt apetur & moꝛiat̄ & ille q̄ cadit ſup caput ſuū multotiēs nō loḡt & cū remanet vſq; ad tertiū & nō minuit̄ neq; addit̄. tūc laudat̄ i tertio & expectat̄ vſq; ad ſepti^m & n̄ mouet̄ añ illō cū aliquo

¶ In pte iſta Aui. ponit quedā ſigna ꝓnoſtica mortis i ca ſu & offēſione. & dic̄. Et ille cui aduenit rē. & areſcit anhe litus ei°. i. & deficit anhelit° ei°. & facili° ē ei. ſ. min° malū eſt ei vt euomat ip̄m. ſ. ſanguinē p̄mixtū cū cibo ꝓprie. & ſi id qō appet. i. locus exterioꝛ ita apatū fuerit deide. ſ. q̄ſi ſubito occultaſ apa & geſcit: q̄ vł q̄ſi delituiſſe. deinde. ſ. parū poſt euomit p° illud ſanie moꝛit ſtatim. Et rō huiꝰ eſt. q̄ q̄n fit apa exterius: & poſtea ſub eo occultaſ & vł de liteſcere. deinde eger poſtea euomit ſanē. tūc hoc ē. quia mā que feē apa exterius ē tāta q̄ redit ad interioꝛa ꝓp de biliſtatē nature que nō ꝑt reſiſtere. & tō delitеſcit apa exte rius & fit interi° apa magnū & extuꝛa vi ſinthomatis erū pitur: vnde eger euomit ſanie. & ex tali eruptiōe ſegł de fectio ſpirituū & ſuffocatio: vñ eger moꝛit ſtatim. Et ille qui cadit ſup caput ſuū multotiēs nō loḡt. & cā huiꝰ ē. q̄: tunc cerebrū ledit & pturbaſ. ex leſiōe aūt cerebri ſegtur leſio in motu volūtario: & in ſenſu & in toto corpe ꝓp cō paſſionē neruoꝝ q̄ ſūt inſtra ſenſus & volūtarij moꝛ°. & tō tales ſine voce & ſine motu totī° corpis eſſe videnſ ſi ē in apopleticis. & ꝑ dic̄ Ayc. in illo affo°. 7. pticule. Quibuſcū q̄ cerebrū motū fuerit ab aliqua occaſione neceſſe ē ſtari ſine voce fieri. Et cū remanet vſq; ad tertiū: & nō minuit̄ nec addit̄: tūc laudaſ in. 3°. & expectef vſq; ad ſeptimū & nō moueaſ añ id cū aliquo. hoc ē dicere q̄ q̄n appareret ta le accidēs ſupradictū: tūc ñ debem° aliq̄d agere añ ſepti mū die: ſz dimittere naturā opari: & tūc ſi vſq; ad tertiū di em nō minuit̄: nec addit̄ eſt ſignū bonū. deinde oꝛ expe ctare vſq; ad ſeptimū. q̄: aut ſaluaſ. vł. ſ. ſi minuit̄: aut mo ritur ſi addit̄. Et rō huiꝰ ē. q̄: cū talis moꝛbus ſit pacutus natura nō põt ip̄m portare vltra ſeptimū die: q̄: ſeptim° dies ē termin° egritudinū pacutaꝝ: & i iſto aut ſaluaſ au moꝛit̄. i. ſeptimo. ¶ Ulteri° aūt intellige q̄ cū Aui. dicit & nō moueaſ añ ſeptimū die cū aliquo credo q̄ intelligit maxie de medicis q̄ aſſumūtur p̄ os. q̄: cū natura ſit valō pugnās cū moꝛbo ne diſtrahaſ natura a tali pugna nil oꝛ dare añ ſeptimū: niſi forte daretur cibus ſubtiliſſimus ad ſuſtentationē virtutis: ſed circa locum pcuſſionis bene poſſumus aliquid apponere: ſicut maxime redoleon te pidum qō eſt bonū: q̄: ꝓfortat cerebrū & virtutes ipſius

fm q̄ ponit Aui. z etiam ꝓhibet apostema calidum. Deinde cum dicit.

¶Et cum locus casus illius qui cadit nō rubet: tunc locus est neruosus.

¶Docet Aui. distinguere locū casus: z pcussiōis qñ ē neruosus z qñ carnosus dicēs. z cū locus illi⁹ q cadit nō rubet. s. casus: tūc loc⁹ ē neruosus. i. tūc ꝓtusio z offensio facie sūt maxime in neruo. Et rō hui⁹ ē: q⁹ rubor causatur ex sanguie exēte in mēbro. nūc aūt in neruis ē pauꝯ sanguis. q⁹ sunt creati ex humiditate quā ꝓgelauit frigus. et iō cū locus q pcutit nō rubet. tūc hoc ē q⁹ facta ē lesio i neruo. ¶De cura casus z offē. Cap. v.

Jn nō fuerit fractura z dillocatio ſ z fluxus sanguis oꝫ vt succurrat mēbro offeso: aut leso p casū. quare ponat sup ipꝫ quod stringat ipꝫ. Et cū hoc necesse ē curāti hoc caplm vt refirmet donec videat ei q̄ ulterius nō ē cā ꝓperās ad pditionē. Et si ē necessariū vt festinet plus z fecerit ē necessariū dispositio illō: oꝫ tūc vt ꝓperet z flebotomet et mistret clistere leue subtile: deiñ si possibile ē ei vt strigat locū z oppilet fissurā si accidit cū eis q̄ dixim⁹ ꝓperet ad illud.

¶In p̄cedēti pte determinat Aui. de casu z offensiōe theorice. hic determiat de eis practice. z diuidit hec ps i partes duas. In pria pte ostēdit q̄ sūt fienda in cura casus z offēsionis. in 2ª pte oñdit q̄les medicine tā interiores q̄ exteriores ꝓpetāt i ipis. 2ª ibi. (Et medicie q̄ neērie sūt) Dicē g̃ p⁰. si nō fuerit fractura. s. z ossis dislocatio z fluxus sanguis: eo q⁹ ista hñt ꝓpria curā z ꝓpria capitula in gb⁹ determianf de eis fm q⁹ p⁰ appebit. z iō tāgere curā iporū hic nō ptinet ad ꝓpositū. Sz ad ꝓpositū ptinet tāgere curā ꝓtusiōis z dislocatiōis q̄ fit a casu z offēsiōe. z iō subdit Aui. oꝫ vt succurrat mēbro offeso: aut leso: q̄re ponat sup ipm q⁹ strigat ipm. i. qō ꝯglutinet z icarnet. Sz cū hoc fit resoluēs z mollificās: vt dicet i seqnti ptícula. z cū h. i. vltra hāc itētionē neēe ē curāti h caplm. i. curāti fm h capitulū casus z offēsiōis. z refirmet. i. vt respiciat p accñtia dicta i pte ꝑor donec videat ei q⁹ interi⁹ nō ē cā ꝓperans ad pditionē. Et si est talis lesio in interioꝛib⁹ neērū est vt festinet plus. s. q̄ pri⁹ eo q⁹ ē maioꝛ timoꝛ: z fecerit dispō ē neērū illud. s. festinare oꝫ: tūc vt ꝓperet z flōmet z̄c. Deinde si pole ē ei vt stringat. i. ꝓsoldet locū z oppiet fixurā si acciāt supra i mēbris interioꝛibus ꝓperet ad id cū eis q̄ dicem⁹ stati post. Et videte ex hac pte Aui. nō vult plus hre nisi q⁹ itētiōes i cura istoꝛ regrūtur q⁹ duas intētiōes oꝫ nos hre. vnā ad lesionē mēbroꝛ interioꝛ sicut ad priorem: eo q⁹ de ipa est maioꝛ timoꝛ: alia ad lesionem membroꝛum exteriorū. ¶Deinde cum dicit.

¶Et medicine q̄ sūt necessarie sūt opilātes cōglutinātes ēt z resoluētes materiā cū facilitate z mollificātes sicut i cōtusione z incarnatiue annexe deforis z intus. Et melioꝛ cibus eius ē mesꝛ cicer.

¶Jn pte ista Aui. oñdit q̄les medicie ꝓpetūt i vtrisq; itentiōib⁹. s. tā ille q̄ sumūtur interi⁹ q̄z ille q̄ sumūf exterius. Et ista ps diuidit i ptes duas. Jn pria pte oñdit cui⁹ opationis dñt eē tales medicie. z in 2ª pte ponit tales medicinas i spāli. 2ª ibi. (De medicis aūt q̄s oꝫ z̄c.) Jn pria pte vult dicere Aui. q⁹ medicie q̄ sūt neērie in casu offensione siue sumātur p os siue ponātur exterius dñt hre has opationes. q⁹ dñt esse opilatiue z ꝯglutinatiue. z cū h mollificātes z resoluentes sic sūt in ꝓtusiōe: z dñt etiā esse incarnatiue. Et videte in hoc ē dria inter medicias q̄ regrunf hiꝛ z inter medicias q̄ regrūtur i ꝓtusione z attritione: q⁹ medicie q̄ ponūtur i ꝓtusione z attritiōe dñt eē solū mollitiue z resolutiue sine opilatiōe z stipticitate ꝓpter cās ibi dictas. Sz in casu z offēsione dñt eē mollitiue et resolutiue. z cū h dñt esse ꝓsolidatiue z ꝯglutinatiue. z iō sūt cū aliqua stipticitate z opilatiōe. z h hue oēs iste vtutes repiant in vna medicia siue cōponatur emplastꝛ ex medicis plib⁹ i gb⁹ sūt iste diuerse vtutes. Nō āt q̄re in casu z offēsiōe dñt habere medicie vtutē opilatiōis et incarnatōis ē ꝓp fissurā q̄ iterius accidit q̄ indiget ꝓsolidatiōe. z ꝓp fluxū sanguis ex illa ruptura euenientē vt restrigaf. Sz nō oꝫ eē illa opilatio cū friditate. Sz cū resolutione z mollificatiōe vt resoluaf sanguis. z mā ibi ꝯgelata. z iō si poneꝛetur solū medicie resolutiue z mollitiue augereꝫ nocumētū i mēbris interioꝛib⁹: q⁹ augereꝫ fissura z fluxus sanguis. z si poneꝛeꝫ solū opilotiue z ꝯglutinatie augereꝫ nocumētū interi⁹ z exteri⁹ z ꝯgelareꝫ ibi mā. z iō dñt hre vtraq; vtutes. ¶Et addit Aui. Et melioꝛ cibus ei⁹ ē mesos. i. faxioli rubei z cirmi: q⁹ ista nutriūt z ꝓstrīgūt z ꝓsolidāt z mūdificāt ulcꝛa. ¶Deinde cum dicit.

¶De medicis āt q̄s oꝫ sumere illū q̄ patiē cōtusionē aut offēsionē aut casū meliꝛ: z ancedēs ē mumia pura cū oleo noīato sambucio z vino: z qñq; fiat cōsecutio cū aliquo clisterioꝛ. Et oeꝫ i potu reusmi cū aureo vno rubee tinctoꝛ in vino z bolumar. z p⁰ ipm allemu z armenū z sumac: z sarcocolla cōfert valde cū icarnatōe suat alumē ānexū ē iuuatiuū ꝓstricti uū z ē de eis quoꝛ iuuamētū fit vehemēs z arsenico ē virt⁹ mirabil'i oīb⁹ q̄ sūt necessaria de icarnatiōe z resolutōe sanguis z ꝓhibitōe nocumēti cū i potu sumit: z suc cus cētauree maioris z aristologia z bdellii z cost⁹ ebibita cū sirupo acetoso iuuatiua sūt oīa. Et de illis q̄ i potu dant ad leniēdū z soluēdū sūt cassiafistu. z oleū amigda. Trocisc⁹ bon⁹. ℞. reusmi. vj: lacce rubee añ. iij. terre sigillate. ij. fiant trocisci: sumatur in potu cū aqua ciceris.

¶Jn pte ista Aui. ponit istas medicias in spāli que sūt ad casū z offensionē. z ista ps diuidit in ptes duas. Jn pma pte ponit medicias que assumūtur interi⁰. in 2ª ponit medicinas que ponūtur exteri⁰. 2ª ibi. (Et de medicinis q̄ de sup) Dicit g̃ p⁰. De medicis aūt z̄c. mumia est res q̄ inuenitur in terris vbi corpora mortuoꝛ aloe ꝓdunf a qbus humor mortui cū aloe mixtus resolui: oleo nominato sambucino. i. oleo illius arboris que dr arbor gariofolorū. alumē arme. i. auripigmētū vl arsen: cū citrinū: qō idē ē. z alumē ānexū. i. alumē scissū. ¶Deinde cum dicit.

¶Et de medicinis que desup ponūf sūt althea z myrrha z mastix z almugat qū cū ea fit emplastrū aut bibit: nā ei ē ꝓpria

tas bona in fractura ꝛ diſlocatione ꝛ ītor
ſione ꝛ ꝓtorſiõe verberatiõe ꝛ caſu ꝛ offẽ
ſione: ipz. n. ſanat ꝛ īcarnat velociter: ꝛ ſe
dat dolorẽ: ꝛ ſi fuerit hñs vehemẽtez fra
cturã indurat eã ꝛ fortẽ facit: ꝛ de medici
nis oppilãtibꝰ eſt acatia. eſt. n. mirabilis
in algebra iterũ ſicut aloes ꝛ bolus ar. et
alleũ ꝛ ſumach ꝛ almes ꝛ gypſum ꝛ calx
ambo extincta ꝛ rizi ꝓtritũ: ꝛ de glutinã
tibus eſt ſarcocolla: ꝛ de vapoꝛatiõibus
bonis ſunt folia cupſſi decocta cũ ſanſu
co: ꝛ ſilr folia albetil. ꝛ ſilr ſi ponaꝫ in eis
lac acetoſum.

¶Aui. ponit medicias ſpãles q̃ ponunꝫ exterius: ꝛ põt di
uidi ps illa in ptes ꝓes: qꝛ in ꝑma pte videꝫ ponere ma
gis medicias reſolutiuas: lz ét héant de alijs ꝓprietatibꝰ
in ſcõa pte ponit medicias opilatiuas. in 3ª pte ponit me
dicias q̃ vtutẽ hñt īcarnãd. in q̃rta pte põt medicias cõ
gelãtes. in gnta pte ponit medicias q̃ſdã cũ qbus põt fie
ri euapoꝛatio ſi volumꝰ eã facere. 2ª ibi. (De medicinis.)
3ª ibi. (In algebra ſunt.) 4ª ibi. (Et de ꝓgelãtibꝰ.) 5ª ibi.
(Et de euapoꝛãtibꝰ.) oẽs tñ iſte ptes exponanꝫ ſil' vbi idi
get fieri expõ. Dicit g̃. Et de medicis q̃ deſup ponũꝫ. i. ſu
p locũ offenſionis exteri' ſunt altererea. alꝫ altea. vtraq;
liꝫ põt ſaluari: lz credo q̃ debeat ponꝰ dicere altea: ſi di
cat alterererea: tũc itellexit p altererea ſpẽs aromaticas: ſiẽ
ſunt muſcus ꝛ xilloaloes ꝛ gallia ꝛ calamꝰ aromaticus.
iſta. n. bona ſunt in caſu ꝛ offenſione: qꝛ reſoluũt: ꝛ ét ſti
pticãt ꝛ ꝓſortãt locũ ne recipiat ꝛ ꝓſolidãt: ꝛ ĩ cõfirmaꝫ:
qꝛ Almaſoꝛ põt has medicias in pº li. caº de caſu ꝛ pcuſ
ſione q̃ fiũt in capite: aut in alia pte coꝛpis. Si aũt dicat al
tea: tũc palteã itelligit maluauiſcũ q̃ qdẽ maluauiſcꝰ opti
mus eſt in ꝓtuſione: ꝛ ꝓtorſione ꝛ caſu ꝛ ſilꝫbꝰ ꝑm q̃ põt
Aui. in 2º li. caº de altea: eo q̃ eſt reſolutiuꝰ cũ mollificati
õe. ꝛ almugat. i. bdellũ. in algebra. i. in fractura: ꝛ ſi iſte
medicie īcarnãt fracturã: incarnãtq; ét alias fixuras: ale
mu. i. ſordes vaſoꝝ apũ: alemis. i. faxioli. Et de euapoꝛã
tibus bonis ſunt folia cupſſi decocta cũ ſambuco: qꝛ folia
cupſſi ſtipticãt ꝛ reſoluũt: ꝛ ſilr etiã ſambucꝰ reſolutiuus.
ꝛ eſt arboꝛ garrifollis. folia alethil. i. tamariſci maſculi.

¶De offenſione ſup ventrẽ ꝛ vlcera. Capl'm vj.

Am diximus de hoc in lib. iij. in
i quo ẽ excuſatio. Et oportet vt ite/
retur ſup eam operatio.

¶In iſto capꝫo Aui. determinauit deſcẽdẽdo in ſpãli ad
offenſionẽ q̃ fit ſup ventrẽ ꝛ viſcera: ꝛ itelligo p ventrẽ ꝛ
viſcera totã ꝓcauitatẽ mẽbroꝝ nutritiuoꝝ q̃ eſt a furcula
vſq; ad os pectinis: ꝑdictũ g̃ capl'm qõ eſt magis ſicut ge
nerale ad offenſionẽ ꝛ caſum q̃ fiunt in oi pte coꝛpis: ſiõ
aũt capl'm eſt ſpãle ad offenſionẽ taliũ mẽbroꝝ. ¶Sed
ſtatim dices: q̃re nõ deſcẽdit ét ipe in ſpãli ad offenſionẽ
ꝛ caſũ q̃ fiũt in mẽbris ſpũalibꝰ ſiẽ deſcẽdit ad offenſionẽ
ꝛ caſum q̃ fiũt in mẽbris nutritiuis. ¶Ad hoc põt dici q̃
cã forte hec eſt: qꝛ in li. 3º ſatis poterat hẽri cura ipoꝝ per
ea q̃ dicũt in cura ſputi ſanguis q̃ venit ex ptibꝰ pectoꝛis
ꝛ pulmonis ꝑm q̃ accidit ex fiſſura vene ꝓpter cãm ꝑmi
tiuã: ſz de caſu ꝛ offenſione ſup ventrẽ: lz aliq̃d dixerit: tñ
parũ dixit: ꝛ tõ hic nõ facit capl'm ſpãle de offenſiõe ꝛ ca
ſu vt accidit in ptibus ſpũalibꝰ: ſz ſolũ cura ipſoꝝ cõpre
hendit ſub capꝫo g̃iali ꝑdicto: ſz de offenſione ſup ven
trẽ ꝛ viſcera vltra ea q̃ dixit i g̃iali in ꝑori capꝫo fecit ali
ud capl'm ſpãle: ꝛ iſta ps diuidit in ptes duas. in ꝑma pte
oñdit q̃ de hac eſt dictũ alibi: ꝛ qõ etiã oꝫ hic dicit. in 2ª pte
ponit curã. 2ª ibi. (Et ſit cibus oẽ lenitiuũ.) Dicit g̃ ꝑmo.
Jam diximꝰ de ꝑ in li. 3º. ſ. fen. 17. caº vltio de cura caſus
ꝛ pcuſſionis ſup ventrẽ in quo eſt excuſatio. i. ſufficiẽa. ꝛ
oꝫ. i. vtile eſt vt iter ef ſup eã opatio. i. modus curationis.
¶Deinde cum dicit.

¶Et ſit cibus oẽ linitiuũ ꝛ infridatiuũ: ſi
cut volubilis ꝛ chꝛiſolocãna ꝛ malue: ¶Et
de faciẽtibꝰ glutinationẽ iterũ ſicut arna
gloſſa: ꝛ deẽ in potu itez ī ꝑncipio de ſuc
cis infridãtibꝰ cũ ꝑmixtiõe lenificatõis ſi
cut eſt exꝑſſio ſolatri: aut arnogloſſe: aut
endiuie cuz caſſia fiſt. ¶Et de illis q̃ expta
ſũt iterũ i hoc ca. ẽ vt teraꝫ pſiliũ ꝛ ſumaꝫ
de eo ps. j. ꝛ lacce ꝛ karabe ambozꝝ añ. ſ.
q̃rte ꝑtis vniꝰ ꝛ croci. vij. ꝑtis ꝛ potio eis
ſit. z. ij. cũ aq̃ cala. ¶Et deẽ in potu trociſcꝰ
hmõi. ℞. karabe. x. ro. v. acatie ablute. ℈
j. ſpice inde. vj. ꝛ melliloti. x. ꝛ maſticis
iij. ꝛ corticũ turis. iij. ꝛ boli ar. vij. ꝛ cro
ci. vj. ꝛ nucis cupſſi. viij. fiãt trociſci cũ aq̃
arnogloſſe: ꝛ hoc quidẽ ꝓuenit ꝓprie qñ
egritudo ptrãſierit ꝑncipiuz. ¶Et ponaꝫ
empl'm ex hmõi gñe: ſumanꝫ mala alſce
mia: decoquanꝫ cum decocto odoꝛifero
donec ſint diſcocta: ꝛ fiat optia ꝓtritio et
ſumãꝫ de eis. z. c. ꝛ laudani. xx. ꝛ ro. xxi. ꝛ
ſpice maſticis ꝛ cupatoꝛij abluti oĩm añ.
xiiij. ꝛ ꝑficiãꝫ cũ aq̃ cupſſi exꝑſſa cũ oleo
de lilio ꝛ emplaſtreꝫ cum eis.

¶Exegtur curã ipſius. Et diuidit pars iſta in duas. ꝑmo
oñdit q̃les cibi cõpetũt: ꝛ etiã oñdit medicias q̃ intus de
bẽt ſumi. ſcõo ponit medicias q̃ debẽt poni exteri' ſup lo
cũ caſus ꝛ offenſiõis. 2ª ibi. (Cõponaꝫ empl'm.) planũ eſt
qõ dicit. chꝛiſolocãna. i. attriplex ſilueſtris: mala alſcenia
id eſt mala arabica: ꝛ poſſunt dici iſta mala nꝛa ſilueſtria
cũ decocto odoꝛifero. i. ſapa odoꝛifera ꝛc̃.

¶Diſpoſitio verberati cũ flagellis ꝛ eoꝝ ſimilibus;
ꝛ cura eius. Capl'm vij.

Oꝛtet vt ſit cibus verberati cuz
o flagellis ex cicere excoꝛticato cõ
trito ꝛ ex faſiolis rubeis excoꝛti
catis. In potu ſumat loco aq̃ aquã cice
ris infuſi. ¶Et deaꝫ in potu itez medicie
eiꝰ q̃ offẽdit ſe ꝛ eiꝰ q̃ cecidit ꝛ ꝓprie bolũ
armenũ. ¶Et itez reu. ꝛ zinziber ꝓiũgaꝫ
ꝛ de ꝓiũctõe ambozꝝ deẽ in potu. z. j. ſ. cũ
aq̃ calida. ¶De eis vero q̃ ſupponũt melli
oꝛ res ei eſt: vt ſumaꝫ pellis ouis excoꝛia
ta ſtati: ꝛ dũ ẽ calida ꝛ hũida imiſceaꝫ ſu
p locũ ꝛ dimittaꝫ ſup eũ ꝛ nõ remoueaꝫ.
foꝛtaſſe. n. ſanãt ipm in die ſcõo ꝛ qñq; re

soluit apa ⁊ phibet putrefactionē ⁊ ppe qñ puluerizat sub excoriata aliquantulū salis vehemēter ptriti: ⁊ de illis q̄ desup puluerizant sunt nasturtiū tritū ⁊ semen apij ⁊ his silia: ⁊ iterū sumant merdasen gi ⁊ ceruse ptes eq̄les: ⁊ fiat ex eis ceratū cū oleo ro. ⁊ cera. ⁊ itez epithima ex dragagāto ⁊ croco equali mensura: ⁊ si remā serit vestigiū lini ipm cū arsenico ⁊ lapide piperis: ⁊ nos iā diximus hic mortez sanguinis: ⁊ nos iam dicemus illud in libro decorationis.

¶ In hoc ca° Aui. determiat de cura ptusionis attritiōis q̄ fit a flagellis ⁊ verberib°: ⁊ ista ps diuidit i ptes duas. Primo ponit hmōi. 2° ponit curā vestigioz q̄ remanēt ex talib° pcussionib° pp sanguinē q̄ mortf sub cute. 2ª ibi Et si remāserit vestigiū. Prima ps diuidit in ptes duas. q: p° ponit curā p cibos ⁊ medicias q̄ sumunt interi°. 2° ponit curā p medicias locales q̄ ponunt exteri° sup locā pcussionis. 2ª ibi. De eis vero q̄ supponunt ⁊c.

¶ De torsione. Capl'm viij.

Melior curatio torsionis iunctura/ m rū officialiū sunt nuclei dactilorum desuppositi: ⁊ dimittant quoniam ipsi sanant eam.

¶ In pcedēti pte determiauit Aui. de cōtusione ⁊ attritiōe ⁊ cura ipaz. In pte ista determiat de cura ptorsionis: ⁊ in b ēt cōprehēdit curā eguameu: q: eguameu nō differt a ptorsione nisi fm magis ⁊ minus vt ex dictis appet: ⁊ ideo qñ eadē cura est virūsq;. ⁊ ppter b Aui. non fecit capl'm spāle de cura eguameu: eo q̄ sub b ca° cōprehēdit cura ipsius. ⁊ diuidit b capl'm in ptes duas: q: in p° pte Auic. ponit q̄dā medicamē ptorsionis. 2° remittit nos p alijs medicamibus ad capl'm de medicis fracture ossiū. 2ª ibi Cū aūt accidit torsio. Dicit g̃ p°. Melior curatio torsionis iūctura ozz officialiū. dicit aūt officialiū nō: q: sint alīq alie iūcture q̄ nō sint officiales: sz qdā modus loquēdi est sic ēt qñ dicimus spōdiles dorsi sunt. nuclei dactiloz desuppositi ⁊ silia: sicut puluis myrti ⁊ cornicū ḡnatoz ⁊ alia stiptica. ¶ Est aūt hic intelligendū q̄ qñ accidit torsio talis in iūctura: tūc pfecta cura ipsius est p° euacuare p flōmā ex pte praria: deide si est ibi dolor idigemus pus mitigare cū resolutiuis lenitiuis ⁊ mollitiuis. postea vo pcedere cū istis stipticis vt iungat talis iūctura cū oleo ro. vel mirtino vel albumie ouī. ⁊ desup aspgat puluis rerū supradictaz vt nucleoz dactiloz vel mirti ⁊ silū: deinde ligef cū fassia ⁊ plumazeolis: q: ista stiptica sunt q̄ fortāt ⁊ pstringūt iūcturā ⁊ facūt eā redire fm situ suū: ⁊ ppterea multi errāt in tali torsione. q: pcedūt solū cū mulliti/ uis ⁊ ebrocatiōe aq̄ cale. ⁊ tā accidit mihi iste error ⁊ nūq̄ pfecte liberabat eger: nec poterat pfecte ābulare: q: lesio erat in iūctura genu. postea vo recogitādo pceſſi cuz istis stipticis: ⁊ statī liberat° est eger. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Cū aūt accidit torsio nos iam diximus in ca. fracture ossiuz medicinas: que oēs rectificāt torsionē: ēre oēs sumant inde.

¶ Hic Auic. remittit nos si volum° copiā medicia ad curā talis torsionis ad capl'm de medicis fracture ossiū: q: ibi ponuntur multe medicine stiptice q̄ pūt h admistrari q̄ aūt sint ille appet legēti id capl'z: ⁊ est tertiū capl'm in fine: vbi determiat de egritudinib° ossiū: vbi ponit medicinā ad pfortandū ⁊ idurandū fracturā. Dicit g̃. Cū aūt accidit torsio nos diximus iā i ca° fracture ossiū medicias sz ples q̄ oēs rectificāt torsiones. i. q̄ oēs pūt admistrari ad rectificandū torsionē: ēre oēs sumant inde.

¶ De excoriatiōe: ⁊ ē i ea excoriatio calciamēti. Cap. xj.

Excoriatio est ruptio q̄ accidit in e supficie cutis per tactū laboriosuz ⁊ qñq̄z est cum apostemate: ⁊ qñ/ qz est sine apostemate.

¶ Supi° Aui. determiauit de pcussione casu, ⁊ offensione ⁊ ptorsione: in b ca° Aui. determiat de excoriatiōe: ⁊ diuidit b capl'm in ptes tres. In p° pte Aui. oñdit qd ē excoriatio. in 2ª pte ponit quandā distinctionē ipsius penes accūs qō ipam psequ. in 3ª pte ponit curā ipsi°. 2ª ibi. Et qñq̄z est cū apate. 3ª ibi. Et qñ est cutis. Dicē g̃ p°. Excoriatio est ruptio ⁊c. p laboriosum tactū. i. p frictionē laboriosuz sicut ad lapidē vel subtelares vel aliqd aliud tale. Tūc Auic. ponit aliā distinctionē q̄ est p accūs: q: est penes apa qō est accūs respectu excoriatiōis. Et dicit q̄ talis excoriatio ē cū apate: qñq̄z est sine apate. ¶ Est aūt h intelligendū q̄ Aui. paz tāgit postea de curatiōe excoriatiōis penes istā diuisionē q̄ est p apa. nihilomin° tñ, b valde attendendū. s. si fit cū apate vel sine apate: q: fiē vulnus nō pōt curari si fit cū apate nisi pus cure apa: silr nec excoriatio pōt curari si cū ea fit apa aut mala cōplexio nisi pus sedeat apa vel mala cōplexio. Verū est tū q̄ aliq̄ medicie sunt q̄ pūt pdesse excoriationi ⁊ apati: ⁊ aliq̄ sunt q̄ pfunt excoriatiōi: sz nō apati: fiē Aui. met ponit in textu: si g̃ cuz excoriatiōe fit apa: aut mala cōplexio: tūc sedeat pus cum emplis fridis ⁊ stipticis: sicut est empl'm qd est ex rosis ⁊ farina ordei ⁊ arnaglossa cū oleo ro. ⁊ silia. postea vo cure cū medicis pprijs q̄s Aui. ponit. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et qñq̄z est cutis tota excoriata: aut incisa: aut pendens: ⁊ est necessariū inuiscare ipam: quare cureat cū iuiscatiōe q̄ dicta est in ca. vulnez. Et opz q̄tū pole est ne incidat cutis: imo dilatatio sup eam fiat: etiaz multotiens fiat: qñ inuiscat in fine rei. Et si nō adheret inuiscat cū emplis factis ad hanc rem.

¶ Aui. exegf curā excoriatiōis: q: aūt excoriatio ē duplex q̄dā est in q̄ cutis nō est abscisa totalr: sz ē pēdēs. Alia est in q̄ cutis totalr est abscisa. Idcirco Aui. duo facit. p° ponit curā excoriatiōis pme. 2ª ponit curā excoriatiōis scde 2ª ibi. In detecta vō ⁊c. Dicit g̃ primo. Et qñq̄z est ⁊c. ēre cureat cū inuiscatiōe. s. q̄ fit p ligaturā: quedā est ⁊c. ⁊ si nō adheret. s. cū tali ligatura: vt q: nō sufficit. Ité inuiscet cū emplis factis ad hāc rē. i. tūc cum ligatura imponant ibi empla q̄ sūt ad excoriationē q̄ Aui. dicet postea in sequēti parte. ¶ Deinde cum dicit.

¶ In detecta vō est melius vt admistreat desup medicamē absq̄ ligatura nisi si nō fuerit pole. nā eius exiccatio cū medicis cū adiutorio aeris est melior.

¶ Auic. ponit curā q̄ cutis est ex toto abscisa: ⁊ duo facit. Primo ponit curā ipsius i generali magis cōparādo curā ipsius ad curā pdicte. scdo distinguit magis i curā pdicte fm distinctionē ipsi°. 2ª ibi In excoriatione aūt leui ⁊c. Dicit g̃ p° in detecta vō. i. totalr abscisa est melio vt admistreat medicamē desup absq̄ ligatura: nisi si non fuerit possibile: q: aūt aliq̄n nō est possibile q̄ stet ibi medicia

ꝑpter ligaturā ꝑpter ſituationē mēbri vel loci. Sed in ꝑdicta excoriatiōe eſt melius vt admittat medicina cum ligatura. Et cā hꝰ ē: qꝛ ibi ꝗrit iuiſcatio cutis ꝙ fit ꝑ ligaturā: ꝫ aūt ꝺz gīari cutē noua ꝙ fit ꝑ ſicca ⁊ ſtiptica: exiccatio aūt iſta eſt melioꝛ cū adiutoꝛio aeris: qꝛ non ita ſupcalefit mēbꝛ: fiē ſi ligaret: et iō in ꝑdicta eſt melioꝛ ligatura. hic autem non. ¶ Deinde cum dicit.

¶ In excoriatiōe āt leui ꝺ medicis bōis excoriatōi ſingl'ari ⁊ ꝑpe excoriatiōi calciamēti eſt vt ſumat pulmo: ⁊ ꝑprie pulmo arietis ⁊ iuiſcet ōſup ⁊ ſanat ipaz. Et ſi nō fuerit apa: tē ꝓfert ei pānꝰ aduſtꝰ aut oleū roꝝ. ⁊ arſenicū rubeū ⁊ cucurbita aduſta ē valde mirabilis cū ꝙ ē fidutia: ⁊ ꝑprie in excoriatiōe calciamēti. Et ex medicis ſigillatiuis ī carnatiuis ꝓſolidatiuis eſt oē illō ī quo ē ſtipticitas leuis ſicut acatia ⁊ galle: ⁊ ꝑprie aduſta: ⁊ cū fit illō ī excoriatōib⁹ leuib⁹: ⁊ rarꝝ ſufficiē. ⁊ fortaſſe ſufficit itez vnguētū albū ⁊ de illꝰ ꝙ ſūt fortiora ē vt ſumat ceruſa ⁊ āmoniacū ⁊ oleū roſatū ⁊ mythi aut oleū ꝺ kerua et oleū de lilio: diſſoluat āmoniacū cū aq̄ ⁊ vino: ⁊ fiat ex eis ampl'm: ⁊ fortaſſe ſufficiēt myrrha: et merdaſengi ſola cū vino: ⁊ ſumach ē exiccās excoriatōez leuē ⁊ ꝓhibens apa: ⁊ ex embrocis ꝑprie qñ accidūt fiſſure ex excoriatōe ſūt lētes ⁊ ꝺcoctio herbi et lētes ⁊ aq̄ marꝝ tepida ⁊ empl'atio cū fece ſicca. Si āt deſtruat cutꝝ tota necāriū ē vt ꝓhibeat apa ex eis in qꝰ ē exiccatio ⁊ ſigillatio fortis: ⁊ fit res in ea magis difficilis.

¶ Auī. āt diſtinguit in ſpāl magis curā ꝑdicte excoriatōis ſecꝫ qñ cutis ē ex toto abciſa. Et iſta ꝑs diuidit ī ꝑtes duas. qꝛ talis excoriatio ē duplex: q̄dā eſt leuis: ⁊ q̄dā eſt vehemēs ⁊ magna excoriatio: leuis ē qñ excoriat ſubtilis cutis: ⁊ in ſuperficie q̄ eſt ſicut mēbranū ouī. Excoriatio magna et vehemēs ē qñ excoriat cutis ſubtil' ⁊ groſſa vſq; ad carnē. ¶ Primo ꝫ Auic. determinat de cura excoriatiōis leuis. 2º ponit curā excoriatiōis alteriꝰ. 2ª ibi. (Si āt deſtruit cutis.) Qō in ꝓma ꝑte dicit planū eſt. In ſcᵃ ꝑte dicit. ſi aūt deſtruit cutis tota. ſ. ſubtilis ⁊ groſſa ⁊ penetret ad carnem. tūc neceſſe eſt vt ꝓhibeat apa. In hoc Auī. tāgit aligd de cura excoriatiōis vt eſt cuꝫ apate. vel ſi timemꝰ de futuro apate: qꝛ ꝺbet ꝓus vitari ⁊ remoueri. deinde ꝓcedere ad curā excoriatiōis. Tetigit aūt Auic. hic magis de apate q̄z in ꝑdicta: eo ꝙ cū iſta excoriatione plus aſſociat apa q̄z in ꝑdicta ꝑter maioꝛē doloꝛē ꝙ in ea accidit. mꝫlominꝰ tñ bñ pōt ꝓtingere cū ꝑdicta: ⁊ cū quacūq; accidat ſp ꝓus ꝺbet ſedari apa. Et tūc Auī. oñdit cū qbꝰ ꝺz ꝓhiberi apa in tali excoriatiōe dicēs: ex eis ī qbꝰ exiccatio eſt ⁊ ſigillatio. ſ. ſtipticitas fortis. hoc eſt ꝺre ꝙ illa ꝙ ꝓhibēt apa in tali excoriatiōe: cū hoc ꝙ ꝓhibēt ꝺebēt eſſe exiccatiua et ſtiptica fortiter. ⁊ ꝫ tō vt ſedēt apa: ⁊ ꝓfint excoriatiōi: ꝫ nō oīno curēt ipaz. Sicē eēt empl'm ex roſis ⁊ lentib⁹ ⁊ farina ordei ⁊ fabaz cū oleo roſa. ſi miſceat ibi pl'us gallaz cōbuſtaz

Deinde ſedato apate ꝓcedat ad fortiꝰ exiccātia. ſꝫ ī ꝑdicta excoriatiōe ꝺz ſedari apa ſi cū ea accidat cū eis in qbꝰ nō ē tanta deſiccatio ⁊ ſtipticitas ſicut eſt empl'az: vt dictū fuit ꝓus. ⁊ fit res. ſ. curatio in ea. ſ. in tali excoriatiōe magis difficil' ſupple q̄ꝫ ī ꝑdicta excoriatiōe. ⁊ hō ſe ē manifeſtū ⁊c.

¶ De pūctura ⁊ diſruptiōe ⁊ excoriatione eius qō retinet ex ſpinis ⁊ ſagittis ⁊ oſſibus. Capl'm. x.

Vnctura et diſruptio vicīe ſūt ex ꝓ hoc ꝙ vnaq̄q; eaꝝ eſt penetratio corꝑis acuti duri in corꝑe: ⁊ itez diuerſificāt in q̄ntitate corꝑis penetrāti. ⁊ ſimilant vt pūctura fit cū puitate penetratiōis ſignificans puitatē penetratiōis q̄ſi ipa nō ptrāſeat cutē ⁊ hmōi qō ē leuis nocumēti ſi nō cōmoueat: et qñ ꝺimittit rectificat ꝑ ſe quāuis īueniat malitiā carnis. niſi ī vehemēti malitia carnis: fortaſſe enīz apoſtemat locus eius ⁊ accidit ei pulſatio: et ꝑprie qñ eſt illa diſpō et punctura vehementioꝛ ⁊ facta eſt punctio ꝙueniens ad carnem.

¶ In ꝑte ꝓcedēn determinauit Auic. de cōtuſione ⁊ contoꝛſione ⁊ excoriatione. hic determinat de punctura ⁊ diſruptione ratione extractiōis eius qō retinet in carne exſpinis ⁊ ſagittis ⁊ fruſtris oſſium ⁊ ſilibus. ⁊ diuidit hoc capitulū in ꝑtes duas. in ꝓma parte ponit differentiā ⁊ conuenientiā iter pūcturā ⁊ diſruptionē. ⁊ per hoc oſtendit qd eſt pūctura et qd diſruptio. in ſecūda parte oſtēdit qd dictū eſt in precedentibus de ipſis quantuz ad curam ⁊ qd oporteat dici de ipſis. ſecunda ibi. (Et iam quidem dictum ⁊c.) ¶ Prima in duas. ꝓmo ponit conuenientiā inter punctura ⁊ diſruptionē. ſecūdo ponit differentiā. ſecūda ibi. (Et itez diuerſificat). Oᵃ ꝓmo dicit paret. Tunc Auī. ponit differentiā inter ipſa. ⁊ duo facit. ꝓmo oſtendit differentias iter ipſa ⁊ in ſe: ⁊ a parte cauſarū: ⁊ a ꝑte accidētium. ſecūdo oſtēdit differentiā inter ipa a parte curationis. ſecūda ibi. (Et plurimū quidē medicationis ⁊c). In ꝓma parte Auī. vult dicere ꝙ pūctura ⁊ diſruptio diuerſificant in quātitate corꝑis penetrantis. et ideo ipa eſt parua penetratio: quia aut quaſi nō ꝑtranſit cutim: ⁊ talis punctura eſt leuis nocumenti. ſi nō cōmoueat. ſ. dato ꝙ nō curetur. ꝓmo quando ꝺimittit rectificatur per ſe. et dato ꝙ inueniatur malitia carnis ideſt corꝑus male complexionatuz: vel poſſumus intelligere per malitiam carnis. ideſt corꝑus repletum. dato enim ꝙ talis punctura inueniat corꝑus repletum: ita eſt parua ꝙ per ipſam rectificatur et curatur. et hoc intellige extracto corꝑore qō penetrauit in cutem: aut talis puctura ꝑtranſit vſq; ad carnem: ⁊ tunc fortaſſe accidit in ea apoſtemacio et pulſatio: ⁊ hoc maxime ſi obuiet malitie carnis. mꝫlominus tamen accidentia illa non multum intenduntur. ¶ Sic ergo habemus ꝙ pūctura eſt parua penetratio: ⁊ exꝰ corꝑe paruo penetrante vl' nullius nocumenti vel pauci. Sed diſruptio eſt maioꝛ penetratio ex maioꝛi corꝑe penetrante. et eſt maioꝛis nocumenti: eo ꝙ ad ipſam plus ſequitur apoſtema ⁊ doloꝛ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et plurimū qdē meditōis huiuſmodi eſt vt ſedet apa eiꝰ ⁊ doloꝛ ipſius ⁊ nō indiget regimīe vulneris. Diſruptio vo indiget regimīe vulneris ⁊ regimīe dolo

ris apostematis.

¶Aut. ponit duas iter pūctura & disruptionē. & dicta hec ē q plurimū medicatiōis pūcture qñ est extracta res pungens. & est vt sedet dolor & apostema. Sedato aūt dolore & apate nō idiget regimie vulneris: q̄ est ita pua q apostema p se solidat. ſz disruptio idiget p extractōez rei disrūpētis vt sedet dolor & apa: & etiā idiget regimie vulneris. q̄ i ea ē facta maior solo ptinui q̄ i pūctura. Deiñ cū dicē.

¶Et iā qdē dcm est in regimie vulnerū & in regimie apatū illō i quo ē sufficiētia: et illō qō necesse ē nos remēorari in hoc loco de esse pūcture est regimē in extrahēdo illō qō retinet in corpe de re pūgēte & disrumpente siue sit spina siue sagitta: & que sunt similia illis.

¶In ista pte Aluic. oñdit qd dcm ē dīpis in pcedētib⁹ q̄ntū ad curā & qd h dicet. Et ista ps diuidit in ptes tres. ¶In pma pte oñdit qd dcm ē in pcedētib⁹ q̄ntū ad curā. in scōa pte oñdit qd dicet ō cura ipaz in h capło. In 3ª pte exegt de cura ipaz in hoc capło. 2ª ibi. (Et illud qō necesse est. tertia ibi. (Et hec extractio q̄q). Qō in primis duabus ptibus dicit planum est. ¶Deinde cum dicit.

¶Et hec extractio quādoq; fit cū instrīs ptinētib⁹ rē quā trahunt. Et quādoq; fit cū expressiōe & q ei similant: & qñq; fit cū pprietatibus medicinaz trahentiū que extrahunt illud a quo desinūt forpices & reliqua instrumēta. Canon autem in eo qō extrahit cū instrumētis retinētib⁹ est sicut extractio sagittaz cū forpicib⁹ hūtibus capita vt lime vt vehemens fiat eaz retētio. Canō ergo in ea ē vt caueat ꝓfractio ei⁹ qō i eis cōprehēdit vt fit via eaz ad illō qō auferendū est apliata nō phibēs bonitatē possibilitatis tenēdi illō. & vt ingrat facilior via extrahēdi ipm. Et si fuerit pētrās de duob⁹ laterib⁹: tūc dilatet lat⁹ qō ē magis conueniens ad hoc vt egrediat p ipsuz. Ingēiuz vo ad hoc vt nō frāgat ē vt nō moueat motione subita immo comphēdat sup ipsuz & cōmoueat cōcussiōe q̄ sciat quantitas fixionis ei⁹: tunc capiat ipsuz: aut suspendat in eo deide trahat tractiōe q̄ ē fm rectitudinē. Et multotiens ē necariū vt dimittat ali qō dieb⁹ et suspēdat i ea deide extrahat.

¶In pte ista exegt ō cura pūcture & disruptōis fm q h itē dit. s. de regimie extractōis ei⁹ qō figit in carne siue sit sagitta siue aliud. ¶Verū est tñ q auctor fecit plurimā ptē hui⁹ capli circa sagitas. & h tō q maior labor & difficultas est in extrahēdo ipas q̄ aliud. De regimine aūt vulneris & apatū p⁹ extractōez rei fixe. Aut. ñ tetigit aliqd nisi qddā in ḡsali: eo q h dcm est ꝑus sufficiēter. Et ista ps diuidit in ptes duas. q: pmo ponit quēdā canonē ḡsalē circa extractōez eoꝝ rei infixe in carne: et in scōa pte in spāli ponit modū extractōis sagittaz. scōa ibi. (Et iā dixerūt qdā rē. Dicit q̄ pmo. Et hec extractio qñq; fit cū instrumētis: & qñq; fit cuz expssiōe. i. expmēdo cū manib⁹ in circuitu vt res infixa exeat. Alio modo pōt exponi & melio⁹ cū expssiōe. i. cū impulsiōe. Mā res infixa aliqñ extrahit cū extractiōe p orificiū vñ itrauit sicut fit cū instrumentis q̄ Aluic. ponit. Aliqñ aūt fit cū ipulsione ad posteriora qñ nō pōt egredi p illud orificiū pmū. cum forpicib⁹ hūtib⁹ capita vt lima. forpices hūtes lime capita sunt in tali figura sic videsis in margine fm q̄ Albu. eas dscribit: aut suspendat in eo. i. in re fixa. supple aliqd sic vncin⁹. Deinde trahat. s. res infixa cū tali vncino tractione q̄ est fm rectitudinē q̄ nō debet p̄moueri huc & illuc vt nō frangat. Et multotiēs ē necessariū vt dimittat. s. res infixa aliquot dieb⁹. & h est qñ talis sagitta nō obedit ad exitū in hora in q̄ cadit: vt q: orificiū sit nimis strictū: tūc enī dicit Albucasis oz vt dimittas ipsam aliquot dieb⁹ donec putrefiat caro q̄ est in circuitu ei⁹ vt alleuiet attractio & ei⁹ egressio. & h est qō subdit Aui Aut suspendat i eo. i. iō oz dimittere aliquot dieb⁹: q: putrefit caro q̄ ē i circuitu: & apliat vuln⁹: tūc pt melio⁹ suspēdi in tali fixo instrm cuz q̄ extrahat. ¶Deinde cum dicit.

¶Et iā dixerunt qdā sapiētes hui⁹ artis sermonē quez attulim⁹ fm suuz modū: q̄ iste q̄ aufert sagittas oportet vt sciat ante illud species sagittarū: naz q̄dā eaz sunt ex ligno: & q̄dā ex arundie: & eaz zugi sē ex ferro & ex ere & ex plumbo et alcalai & ex cornib⁹ & ex ossib⁹ & ex lapidib⁹: & q̄dā earū sūt rotūde: & q̄dā hūt tres āgl̄os & q̄dā q̄ttuor āgl̄os: & de eis sūt q̄ hūt liguā vnā aut liguas duas aut tres: & ō eis sūt q̄ hūt zugi: & illaruz q̄ hūt zugi fortasse est zugi eaz iclinatū retro vt qñ tēdit ad exteriora suspēdat cuz carne: & i q̄busdā eaz est zugi ad interiora ꝛipellat: & q̄dā eaz sē q̄z zugi mouet cū re sili turno: cūq; extēdit ad exteriora dilatat & phibēt sagitte ab egressiōe. Et q̄dā sūt q̄ hūt zugi magnū: aut est ei extremitas q̄ntitate digiti vni⁹ & noiat caudata. & q̄dā sūt plane & q̄dā sūt sup q̄s addūt ferra minuta: cū ergo extrahit sagitta & quorūdā zugi ē fissura i astula: & quorūdā hz zugi cannulā in q̄ ingredit astula: & q̄dā stringūt ex cōpositōe sua: & q̄dā nō stringūt ex ipo: vt qñ extrahunt ad exteriora separatur astula a zugi: & remaneat zugi in corpe: quedaz sunt venenose: & quedam sunt non venenose.

¶In pte ista Aui. ponit modū extractōis sagittaz in spāli. & duo facit. q: p⁹ narrat spēs diuersas sagittaz. 2⁹ ponit modū extractōis earz. scōa ibi (Et sagitte qdē rē.) Dicit ergo primo. Et tam dixerunt rē. nam quedam earum sunt ex ligno scilicet q̄ntū ad hastam. et quedam ex arundine. i. ex cāna: & earū zungi ideſt earum cuspides cū qb⁹ fit vulnus sunt ex ferro et ex ere rē. et de eis sunt qui habent

linguā vnā vl duas: ꝛ iste vocant barbulace. ꝛ illaꝫ q̄ zúgi hñt fortasse ē zúgi carū inclinatū retro. hoc ē dicere ꝙ quedā sūt sagitte q̄ hñt in zúgi linguas iclinatas retro quedā vero āteri⁹. q̄dā āt sūt q̄ hñt siē istas linguas sibi annexas que mouent ꝛ dilatant qñ sagitta extrahit. ꝛ ꝫ credo ꝙ sit qꝛ sint ibi annexe cū gāgerijs: vt ita loq̄r: vñ sagitta phibeatur ab egressiõe. ꝛ hoc credo ꝙ Aui. vult dicere cum dicit mouetur cum re simili turno. aliud q̄ dicit planum est. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et sagitte q̄dē extrahunt ꝑm duos modos vn⁹ quoꝝ ē extractio: ꝛ alter ē ipulsio: ꝛ illō est: qñ cū sagitte figūtur i eo q̄ apparet de corpe: tūc extractio eaꝫ fit cū attractõe ꝛ administrat itez cū attractõe: qñ figit sagitta i ꝓfūdo corpis: ꝛ nos qui dē timem⁹ ex locis q̄ sūt apposita sagittis ꝙ si extrahāt accidet ex eis fluxus sanguinis q̄ interficit: aut nocumētū vehemēs faciet: ꝛ egredit sagitta cū ipulsiõe qñ figit i carne ꝛ i corpib⁹: ꝛ i eis q̄ opponūt ei nō ē aliq̄d quod ꝓhibeat a scissiõe neq; neruus: neq; os neq; aliq̄d aliō simile eis rebus. Q̄ō si illō quod extrahēdū ē fuerit os: tūc nos administrabim⁹ attractõez. Q̄ō si fuerit sagitta apparēs: tūc trahim⁹ ipaz ꝛ si ē occlta: tūc oz sicut dixit Ihy. si possibile ē vulneratus vt ponat scipz ꝑm figurā ꝑm quā fuit qñ fuit vulnerat⁹: q̄re oz vt significet ꝓ ipm sup sagittā: ꝛ si nō ē possibile: tūc oz vt resupinet ꝑm q̄ ē ei possibile ex figura ꝛ vt administrēt ingsitio ꝛ expressio: ꝛ si ē fixa i carne: tūc trahat cū manib⁹ aut cū ligno suo si non ceciderit ꝑcipue si nō fuerit ex arūdine: ꝛ si iā cecidit lignū ei⁹ tūc extrahat extractõe q̄ fit cum forpicib⁹: aut cū istrumēto quo extrahūt sagitte: ꝛ oz i q̄busdā horis vt findat carō scissiõe plūma: qñ nō ē possibile vt egrediat zugi exscissiõe pria. Et si sagitta puenit ad oppositionē mēbri vulnerati ꝛ nō ē possibile vt egrediat ex latere ꝓ q̄ ō itrauit: tūc oz vt fidam⁹ illa loca q̄ opponūt ei. Et extrahat ex eis: aut ꝓ extractionē: aut ꝓ ipulsionē cū re alia ꝛ ipellat cū ea ferrū ad exteriora: ꝛ oz vt icidam⁹ cū nra ipulsiõe neruū aut arteriā. Et si fuerit zugi cauda: tūc sciem⁹ illō ex igsitiõe: ꝛ oz vt itromittam⁹ illā caudā: i cannā instrumēti quo ipellūtur sagitte ꝛ ipellam⁹ ipz cū ea. Cū ergo egredit zugi ꝛ vides i eo loca putrefactiõis. ꝛ ē pol'evt põas i ea ferra alia mūta: tunc administra igsitõez itez Q̄ō si iuenerim⁹ iscissurā ex istis ferris extraham⁹ eā cū hoc igenio. Q̄ō si zugi habuerit ramos diuersos ꝛ nō obedit nos ad egressionē: tūc necesse ē nobis vt dilatem⁹ scissurā si nō fuerit ꝓpe ipz locū mēbz de quo tream⁹ adeo: vt qñ ōtexerim⁹ illō zugi extrahem⁹ ipz cū facilitate: ꝛ ō hoīb⁹ q̄ ponūt rāos i cānā: vt nō rgrediat caro

¶ In pte ista Aui. ponit modū extractõis sagittaꝫ. ꝛ ista pars diuidit i duas: nā sagitta aut figit i mēbris q̄ nō sūt mollia nec pricipalia: siē sūt mēbra exteriora i gb⁹ ꝰ pli mū saluat infirm⁹ nisi sagitta tetigerit neruū: aut arteriā aut fuerit venenosa. vt dic̄ Alb. aut figit in mēbris nobilibus ꝛ ꝓncipalib⁹ siē sūt mēbra interiora vt cerebrū cor ꝛ pulmo vel ītestina epar vesica aut matrix. Prio ḡ Aui. ponit modū extractõis sagitte vt ē infixa i mēbris q̄ nō sūt nobilia ꝛ pricipalia. 2° pōit quēdā canonē circa extractõnē sagittaꝫ vt infigūt i mēbris principalib⁹. 2° ibi (Q̄ō si sagitta fuerit infixa ꝛc̄.) Pria in duas: qꝛ sagitta q̄ figit in mēbris exterioꝛib⁹. aut figit in carne: aut i neruo: aut i osse. Prio ḡ docet modū extractõis sagittaꝫ ꝑm qꝰ infigit aut in carne aut in neruo. qꝛ idē ē mod⁹ vtrobiq; extractõis. 2° ponit modū extractõis ipaz ꝰ ḡ figūt i ossib⁹ 2ª ibi. (Si aūt sagitta figat i os ꝛc̄.) Pria i duas. p° docet modū extractõis sagittaꝫ. 2° ponit quēdā canonē gñalē curatõis vulneris q̄ō remanet p° extractionē ipaz. 2ª ibi (Deinde si vlherat⁹ fuerit get⁹ ꝛc̄.) Dic̄ ḡ p°. Et sagitte q̄ dē ꝛc̄. vn⁹ quoꝝ ē extractio ꝛ alē ipulsio. Extractio ē modus extrahēdi sagittā p locū vñ irauit. ipulsio ē mod⁹ extrahēdi sagittā ꝓtrariā ptē er⁹ vñ itrauit. Et illō ē. b Aui. demōstrat qñ ē neār⁹ modus extractõis sagitte p attractionē: ꝛ qñ ꝓ ipulsionē. ꝛ ꝰ q̄ō dic̄. Et si sagitta ē occlta. Hic Aui. ondit ꝑm quā figurā oz situari vulnus vt melꝰ significet nobis qñ ē occlta ꝛ ꝰ q̄ō dic̄. Et vt administret ingsitio ꝛ expssio. s. ad significādū sagittā occultā: ꝛ itel ligit ꝓ ingsitionē ꝛ oppssionē tactū q̄ fit cū manib⁹. qꝛ qñ sagitta ē occulta tu dēs palpare ꝛ pstrigere cū manib⁹ loca q̄ sūt i circuitu: qꝛ aliqñ sentit⁹ ꝓ talē ptactū sagitta: et dato ꝙ sit valde remota a loco ꝓ quē itrauit. Et de hoib⁹ sūt q̄ ramos ponūt in canna vt nō egrediat caro. i. qñ tal figura hz ramos diuersos ꝛ nō ꝑōt dilatari scissura ꝓpter timorē nerui vel arterie. tūc q̄dā hoies. s. medici q̄ ponūt ramos illos inter cannulas eneas vel alias vt carni non adhereant: vt qñ extrahunt. ꝛ hoc intendit cū dicit: vt non egrediat caro. s. cū talib⁹ ramis qñ sagitta extrahitur.

¶ Deiñ si vulnerat⁹ fuerit get⁹ ñ hīs apa calidū administra futurā aut ꝙple curatõez q̄ facit nasci carnē. Q̄ō si acciderit vulneri apa calidū: tūc oz vt curet cū embrocis ꝛ emplastris. In sagittis āt venenosis: oz vt concauetur caro ex alteratiõe sua a carne sana. Caro enī venenosa est mali coloris fusca: ꝛ quasi ipsa sit caro maligna.

¶ In pte ista Aui. ponit quendā canonē generalē curationis vulneris post extractionē sagitte. ꝛ duo facit. qꝛ ꝓmo ponit curationē vulneris post extractionē sagitte nō venenose. 2° ponit curationē vulneri p° extractionē sagitte venenose: 2ª ibi. (In sagittis āt venenosis) Dic̄ ergo ꝓmo deide. s. post extractionē sagitte ꝛc̄. administra futurā: hoc

est si vulnus ē ex incidēti ⁊ nō fit ibi cōquassatio ⁊ diminutio carnis: aut cōpleāt curationē que facit nasci carnē et hoc ē si nō sit vulnus simplex: ⁊ itellige hoc qō hic dicit in vulneribꝰ carnis. ſz si sagitta vulnerat neruū ⁊ tunc bene est idē modus extractōis ipius i carne ⁊ neruo. ſz curatio vulneris qō remanet nō ē eadē sicut cura vulneris neruoꝝ ⁊ vulnerū carnis. ⁊ iō illud qō dicē h Alui. dicē icōplete. ⁊ h iō: qz illud qō dicē h nō dicit incidēta ad quandam rememorationē. qz vt ipemet dixit prꝰ cura vulneris vel apatis qō accit post extractionē rei ifixe dicta ē prius qz̄tū ad mēbra carnosa: ⁊ dz qz̄tum ad mēbra neruosa. Q; si acciderit vulneri calz apa: tūc oz vt curef cū embrocis ⁊ emplastris. intellige qꝺ si vulnus sit solū in carne ⁊ accidat ei apa: tūc curef cū embrocis ⁊ emplastris q̄ dicta sūt prius in caꝰ de vulneribꝰ ſm qꝺ eis associaf apa: si autem vulnus fit in neruo: tūc curef apa qō ei accidit cum embrocis ⁊ emplastris que dicenf in tractatu de vulneribus neruoꝝ ſz qꝺ eis accidūt apata. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Si aūt ligatura figatur in os extrahemus eā cū instrumēto. Si aūt prohibet ex hoc aliquid carniū tūc oportet vt concauemus ipm: aut pforemus illud. Qō si sagitta infixa fuerit in pfundū ossis tunc nos sciemꝰ illud ex firmitudine sagitte ⁊ paruitate motionis eius cū nouerimꝰ eā: tūc necessariū erit nobis vt incidamus i primis os qō est supra sagittā cuz incisorio: aut pforemus ipm cū terebello faciēdo foramē in circuitu eiꝰ si os fuerit grossum et euadit sagitta per illud.

¶ Hic docet modū extractionis sagitte qñ figitur in o ſ. se et patet qō dicit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Qō si sagitta fixa fuerit in aliquo membroꝝ pncipaliū sicut cerebro: aut corde: aut pulmone: aut vētre: aut intestinis: aut epate: eut matrice: aut vesica: ⁊ appareuz signa mortis: tūc oz vt abstineamꝰ ab attractiōe sagitte: qñ fiet inde inquietudo plima ne supueniat nobis locus sermōis stolidoꝝ cū hoc qꝺ paꝝ cōferimꝰ infirmo. Si aūt nō apparuerit signa mala alia ex quibꝰ timemꝰ de accidētibus tūc pmittemus sermonē in pditiōe que accidit plurimū: deinde incipiemꝰ i curatiōe. Q Multotiens eñ de illis quibꝰ accidit illud saluatur aliquis absqꝫ spe mirabiliꝫ. Et multotiēs egredit ps epatis ⁊ aliqd ō sipbac qō est supra vētrē et zirbo ⁊ matrix tota et nō accidit inde mors: verūtū si nos dimiserimꝰ iterū in his mēbris pncipalibꝰ accidet mors ſm oēm dispositionē et pportionabunt ad paucitatē misericordie si aūt abstulerimus sagittam fortasse salvabitur infirmus quandoqz.

¶ In pte ista Alui. ponit quedā canonē circa extractionē sagittarū vt infigunf in mēbris pncipalibus ⁊ nobilibꝰ et hec sunt mēbra interiora que nobilia dicūtur prespectum ad exteriora. ⁊ interiora quedā sūt magis nobilia sicut cerebrum cor ⁊ epar q̄ dicunf a medicis mēbra pncipalia: quedā autē sūt minus nobilia vt alia: signa autē qñ accidit sagitta in aliquo istoꝝ sunt posita pus in quodam caplo qō intitulaf summa de vulneribꝰ in mēbris. et iō nolumꝰ ea hic repetere: sed ibi quer āf. Dicit ergo qꝺ si sagitta cē. ⁊ apparēt signa mortis. signa mortis sūt qñ i tendunf illa signa que posita fuerūt in illo caplo: ⁊ apparent plura ex illis signis: tūc optet vt abstineamus ab extractione sagitte cē. ⁊ reddit tres causas. vna ē qz fiet motoe inquietudo postea infirmo. puta ex fluxu sanguis et similibus. vnde citꝰ morirenf: Secuda ē. qz stolidi nobis imputabūt ipm interfecisse. ⁊ iō Gal. dicit alibi. Nolite medicari egritudines malas ne nominemī medici mali. tertia qz parnū tuamētū accipiet ex hoc infirmꝰ. ⁊ iō in tali casu nō debemꝰ ipsam extrahere. Si aūt nō apparent signa mala in psenti vel timeinꝰ qꝺ accidāt: tūc pus debemꝰ dicere amicis qꝺ ſm plimū accidit inde mors. ⁊ postea cū cōsensu amicoꝝ extrahere. qz multotiēs saluatur aliquis ex istis: absqꝫ qꝺ medicus speret de eo salutē. Verūtamē si nos pdixerimꝰ uez cē. Dic Alui. addit quidam ad cautelā medici. ⁊ dicit. si nos extrahimꝰ sagittaz infixam in talibus mēbris ⁊ pdixerimꝰ qꝺ accidit mors ſz omnē dispositionē. i. siue sagitta extrahaf. siue nō: ⁊ supple accidat infirmū mors: ⁊ pportionabimur ad paucitatez misedie. ſ. avulgo. hoc ē licet pdixerimꝰ vulgo qꝺ accidat mors siue extrahaf: siue n̄: si nos extrahamꝰ ⁊ accidat mors vulgus parū miserebiť nobis. qz semꝑ dicet qꝺ nos interficimꝰ ipm. Si aūt abstulerimus ipam sagittā fortasse saluabiť infirmꝰ qñq;. Ex hoc habef cautela quā debz medicus habere. quasi vult dicere Alui. qꝺ qñ non apparent tibi signa mortis: ſz tu tm. eas qꝺ in plurib⁹ segtur mors: tamē melꝰ est extrahere q̄z nō extrahere: qz aliqñ sanatur infirmus: sed debes extrahere cū hac cautela: qz debes multotiēs predicere amicis anteq̄z tu extrahas sagittam: mortē ⁊ debes te multotiēs facere rogari ab amicis: ⁊ magnū salariū petere. qz si tu n̄ facias ita: ⁊ sequaf mors ex vulnere vulgus iputabit tibi qꝺ tu interfeceris ipsum ⁊ parum miserebiť tibi. et hec verba sunt valde notanda: ⁊ memorie cōmendanda.

¶ Medicine attrahentes. Cap. xi.

Oportet vt sup illū locū ponaf armoniacū qñ est attractatiuū forte: aut sumaf radix barūdinis: et iteraf ⁊ emplastref cū ea: et fortasse confici cē cū melle: et affodili itez et folia papaueris nigri: ⁊ folia arboris fici cum lanic: aut semē iusquiami albi ꝑpie cum calcidis: ⁊ silr fructꝰ iusquiami albi cū dispositione sua. Et itez alkeiri et spēs eius et aristologia ⁊ cepe narcisci. Et ex aīalibꝰ res plurime de quibꝰ ē rana excoriata: et est mirabilis valde fixis in ossibꝰ: et similiter eradicat dentes. Et cancer iterū cōtritus. Et vtriqz lepores et coagula omnia. Et dicitur qꝺ lacerta est vehementis attractionis ad illud super quod fin-

ditur et de compositis caput lacerte stati cum abscinditur cum aristologia longa: et radix cane et cepe narcisci. Illud vero qđ appropriatū est cū attractione ossiuz corruptorum de sub vlceribus que consolidantur dicemus in capło ossium.

¶In parte pcedenti docuit Aui. modū extractōis rei infixe p attractionē et ipulsionē. In ista pte Auic. docet modum extractiōis rei infixe cū medicinis. Et tō in hac pte aliud nō facit nisi qđ ponit diuersas medicinas quarum proprietas est attrahere res infixas. et duo facit. Primo facit hoc. secūdo addit quiddā. 2ª ibi. (Illud vero) Quod Aui. dicit in ambabus pribus patet. Et videte qđ Auic. videt ponere medicinas valde extraneas ad extrahenduz res infixas. Sed emplastra vsitata bona sūt. Emplastrū attractiuū frustulorū ossiū et similiū bonū. Re. fermēti. ℥. vj. mell'. ℥. vj. visci querci. ℥. i. armōiaci dissoluti in aqua fenugreci. ℥. ij. olei anisi qđ sufficit oia insimul multum terant et fiat empłin. et e. o. pumū. Itē aliud. R. armoniaci. ℥. j. ratini. ℥. ij. galbani. ℥i. et ℈. cere. ℥. i. olei ǣtis ℥ i. molliāt armōiacū et galbanū in aceto. Itē aliud emplastrū cōe bonū. R. cepe lilij coctū in mellicrate et medullam fermēti et mel asungiā veterē oia simul incorporent et qū vis qđ attrahatur fer̄ pone in emplastris puluerē magnetis. et emplastra etiā qū pficiunt nō conficiant in aqua pura: sed cum aqua mellita: quia attrahit et prodest vulneri cepe narcisci. i. cepe lilij vtriusq lepus. s. animal quadrupes: et piscis quidā qui vocatur lepus

¶Canon curatiōis cōbustionis ignis. Cap. xij

Attentio in curatione cōbustiōis ignis est due intētiones. Ema earū est sequi cū phibitione vesicationis. Et secūda est rectificare qđ cōbustum. Et sunt necessarie in phibitiōe vesicationis medicine infrigidātes preter qđ associetur eis mordicatio. Et secūda vbi curatur qđ est cōbustum indiget medicinis in quibus est absterſio quedam cum exiccatione quadam nō magna: et preter qđ mordicetur cū hoc vt sint temperate in caliditate et frigiditate.

¶Superius Aui. determinauit de contusione ex contorsione excoriatione pūctura et disruptione. In parte ista Auic. determiat de cura cōbustiōis: et qz cōbustio pōt fieri a duplici re ab igne vel ab aqua feruenti. idcirco ista pars pōt diuidi in ptes duas. In prima pte determiat de cura cōbustionis ignis. In secunda determinat de cura combustionis aque. ibi. (Q ñqz accidit vt effundat) Prima pars diuiditur in duas: qz prio ponit canonē curationis cōbustiōis ignis. In secūda pte ponit medicinas in speciali fm illum canonem dictum. 2ª ibi (Sumātur sandali et fausel ℈.) Pria pars diuidit in ptes tres. In pria parte ostēdit quot intētiones requirant ad curationē cōbustionis ignis. In 2ª parte ostendit cuius complexionis et proprietatis debent esse medicine locales fm viramq intentionē q regritur. In 3ª pte oñdit a q illarū intentionū prius debem⁹ incipere qñ curatio cōbustiōis indiget vtraq intētiōe simul. 2ª ibi (Et qñ indiget regimie fimł ℈.) Quod prio dicit Aui. patet. Tūc Aui. oñdit quales medicine requirūtur in vtraq intētiōe. Pma. s. ad phibendum vesicationē dicēs. Et sūt necessarie in phibitiōe vesicatiōis medicine infrigidantes. Et rō hui⁹ ē: qz cā vesicatiōis ē mala pplo calida quā imprimit ignis in mēbrū que caliditas ē cā attractiōis spūs et sanguis ad mēbruz. vnde accidit ibi rubificatio nūc aūt oīs cura fit p ctrariū calide aūt cause frigida ctraria ē. frigide vero calida. et tō phibitio vesicationis fit cū medicis infrigidantibus.

Sed quereret aliqs vlteri⁹ qualia infrigidātia debēt hec esse: vtrum. s. fortia vel debilia. et vt qđ debeāt esse debiliter infrigidāta: quia maxima in locis ē si ctrariū in ctrario et ppositū in pposito. nūc aūt si aliqđ mēbrū infrigidet fortiter a re frida sicut accidit in extremitatibus in hyeme et iter agentib⁹ in frigore nō curat nec prohibet ei⁹ corruptio p fortiter calida. vnde vt auctores in cura taliū ēcipiūt qđ extremitates taliū nunqz debēt igni approximari. imo debēt mitti in embrocis aquarū tēperate caliditatis. ergo similiter fi' accidat adustio et calefactio mēbro ab igne phibet eius corruptio et vesicatio nō p fortiter infrigidantia sicut per aquā fridam et aquā ros. et hmōi: ſz p debiliter infrigidā tia. ¶In ctrariū hui⁹ vident ee auctores. dicit ei almā. sor. capło de adustiōe ignis et aque bulitis qđ stati cū ꝑ accidit ꝑpus in aqua frigida vel ros. sup niuē infridatā madefiat et desup ponat. ¶Ad ꝑ ē dōz qđ phibitio vesicationis fit p medicinas fortiter ifrigidātes sicut ponūt auctores et rō huius est illa que dicta ē prius: nec ē sil'e oīno de frigiditate impressa in mēbrū ab aere frigido vł aqua frigida et de calitate impressa ab igne: nā ppter frigiditatem pori ꝓstringunt et opilant. vñ materia ibi ꝓstricta euaporare nō pōt: et tō curatio talis impressiōis fūt cała rarificantia poros: qz p talia calefit mēbrū et materia ꝓstricta euaporat: nunc aūt cała rarificātia poros fūt q fūt calida temperate et nō cała fortia: tum qz calida fortia mitigatiua doloris nō sūt: imo mordicatiōe pticipāt. ibi aūt indigemus maxime mitigatiōe doloris: tum qz calida fortia poros constringunt vt dixi supra in capło de cura ptusionis. ex hoc aūt qđ poros ꝓdensant veh emētius fūt causa vt cōdensetur materia ibi ptenta in loco. hoc aūt ē causa doloris: immo qz rōne hui⁹ accidit ppter caliditatē fortez vt frigiditas eius in partibus lesis deueniat ppter appositionē taliū fortiū calidoz ad partes circūstantes sanas: nā ppter ctractionē maiorē que fit ibi: et quia vnuz ctrariū fugit aliud mala pplo frigida fit in partib⁹ in quibus prius nō erat. vnde accidit dolor intendi. tum etiaz quia aliquādo fortia subito apiunt. in tali aūt subita apertione accidēt nocumēta. s. dolor et resolutio humoris subtilis et cōculcatio humoris grossi. et ppter hoc videm⁹ qđ isti q habent extremitates lesas a frigore si eas approximent igni accidit dolor intolerabil' et accidit solo ꝓtinui. et hoc est ppter subitā apertionē quā facit ignis: ſz in impressione quā facit ignis in mēbrū cōpetūt fortiter infrigidantia in pricipio vt vesicatio phibeat. et hoc tō qz pma impressio quā facit ignis in mēbrū est mala pplo cała q i diget sola alteratiōe et nō ipedit hic sicut ibi opilatio porozū qz caliditas q imprimit ab igne ampliat poros: vñ frigida approximata iueniūt poros aptos: et tō virt⁹ eorū penetrat vsq ad caliditatē et eā alterat: alterata aūt caliditate phibetur vesicatio. vez ē tū qđ ista fortiter infrigidā tia nō cōpetūt. et hoc est qñ propter adustionē ignis attrahitur ibi materia multa cała in mēbro. tūc ꝓtingit qñqđ propter appositionē taliū frigidoz opilat et ꝓstringit materia et ꝑculcat in loco. vñ accidit vehemēs dolor. et tunc apponēda sūt frigida temperate que cum hoc qđ alterāt cōplexionē sint alicui⁹ resolutiōis et rarefactōis materie et ꝑ dicit Almansor in capło de cura cōbustiōis ignis. Dicit enim qđ si acciderit adustio cum igne tunc statiz apponatur ibi pānus infusus in aqua frigida vel aqua ros. Sed si dolor augmētetur et fiat fortissimus et non cesset p talia fortiter infrigidantia tūc apponātur vitella ouoz agitata cū oleo ros. qz tale mediū est ptatū in frigiditate et est alicui⁹ rarefactiōis. et ē id medicamē valde notandū

qz ego iam vidi fieri p ipm effectus mirabiles in sedatõe doloris vehementis in cõbustiõe ignis. vidi.n. multotiẽs aliquos hr̃e dolores vehemẽtes ex cõbustiõe ignis ⁊ medici apponebãt vnguenta alba. ⁊ hmõi frida ⁊ dolor pl⁹ intẽdebat. apposito aũt tali medicamine statim sedatus est dolor. ⁊ pp hoc qñ vocaris ad aliquẽ egrũ ex ꝯbustione ignis ⁊ tu vides ipm hr̃e dolorẽ fortissimũ siue fit facta vlceratio siue nõ melio⁹ é vt tu mitiges dolorẽ cũ tali medicamine ⁊ silibus. mitigato aũt dolore nõ potes quasi postea errare. Sic g̃ appet q aliqñ fortiter infridatiuũ competit. aliqñ aũt nõ: ꝫ tempatũ. ⁊ pp hoc Auic. in cap. sequẽti vbi ponit medicamen ad phibẽdũ vesicatoẽz põit medicias diuersas: quaꝝ vna est fortiter frida: alia aũt paꝝ: qz qñqz cõpetit vna qñqz vo ꝯpetit alia ꝑ diuersam dispõnẽ egritudis. vt dcm̃ est. sed Auic. nõ distinguit: eo q id relict bono arbitrio ⁊ ingenio medici. ¶ Ulteri⁹ nota vnũ qõ ponit Almasor vltra dicta Auic. s. q si accidat magna ꝯbustio ignis. tũc eger flebotomet ex ꝓmaria pte vt deriuent hũores a loco infirmo q sunt cã doloris ⁊ apatis ⁊ regimẽ est ẽt subtiliandũ ⁊ infridantib⁹ est vtendũ donec dolor ⁊ apa sedent. Et sicut dcm̃ est in combustiõe ignis ita etiã itelligas i cõbustiõe aque buliẽtis: qz quasi cura vtriusqz est eadẽ. ꝫ Auic. diuersa ponat capla ꝑter q associet eis mordicatio. hoc est dicere q medicie infridãtes gbus vtimur ad phibitõez vesicatõis debent esse fine mordicatõe. Et causa h⁹ est. qz mordicatio é cũ dolore: dolor aũt est maxie vitãdus: qz est cã apatis: imo aliqñ accidit tãtus dolor in cõbustiõe ignis q spasmat eger ⁊ mortur. ⁊ tõ medicie oẽs cõbustiõis ignis debẽt esse fine mordicatõe. ⁊ pp hoc bonũ é lauare ota q ponunt i vnguẽtis ad cõbustionẽ ignis ẽt vsqz ad cerã: qz p lotura mouetur oẽs mordicatio a medicinis. Tũc Auic. oñdit q̃les medicine cõpetãt in intẽtiõe ꝑa. s. qñ accidit q⁹ locꝰ vlcerẽt a tali cõbustiõe dicẽs. Et ꝑa. s. intẽtio vbi. i. ꝑm. quã curat quod est combustũ. i. qõ est vesicatũ ⁊ viceratũ: vt qz nõ possit fieri phibitio vesicatõis p medicinas. Et intellige. qz qñ curam⁹ locũ vesicatũ ꝓpus oz fieri ꝓfocatio in vesica vt inde egrediatur aq̃ q ibi ꝯtinetur: deiñ administrẽtur medicine q̃ sũt ꝫ intẽtõez sẽaz. indiget g̃ medicinis in gb⁹ est absterſio quedã cũ exiccatiõe quãdã non magna. Rõ aũt h⁹ est: qz cũ iam factũ sit ibi vlcus ⁊ in omni vlcere. vt deiñ est fit duplex hũiditas. vna grossa que appellat sordes. ⁊ alia subtilis: duplici idiget intẽtione. s. absterſiõe ⁊ exiccatiõe. idcirco medicina q̃ administrat ad curãdũ qõ ꝯbustũ é indiget absterſiõe q̃dam ⁊ exiccatiõe q̃dam: sed nõ magna: qz talis medicina oz eé fine mordicatiõe: mordicatio aũt causat ex medicina fortiꝰ absterſiua ⁊ multuz exiccatiua. ⁊ h est qõ subdit Auic. ⁊ ꝑter hoc q̃ immordicẽt Et cũ h̃ sint tẽperate in caliditate ⁊ friditate. medicine in intẽtione sẽda nõ dñt eé frigide sicut in intẽtiõe ꝑ⁹. Et cã h⁹ est h̃ qz in secũda intentiõe é fetñ vlcus: in ꝑma aũt nõ Nunc aũt ꝫ Hyppo. in gnta ꝓticula afforismoꝝ. vlcerib⁹ frigidũ est mordax tẽ. ⁊ tõ in secũda intentiõe dñt eé medicine temperate in caliditate ⁊ frigiditate ⁊ q̃ztum ad potẽtiã ⁊ q̃ztũ ad actũ ⁊ maxie in hyeme. Deinde cũ dicit

¶ Et qñ indiget regimie sili regat cũ in frigidatiuis prius: deinde si idiget sẽda fiat. Si ãt inuenitur ⁊ tã vesicatũ é: tũc ne cessarũ ẽ regimẽ secũdũ. Et medicie eiꝰ sẽ sic̃ chimolea ⁊ lutoꝝ gña exiccãtia ⁊ lẽtes decocte ⁊ encaustrũ indũ ⁊ silia. Ea vo q̃ sunt sic̃ thus ⁊ glutinũ ⁊ ꝑguia nõ ꝓueniũt ad illud qñ quedã eoꝝ sunt calidiora q̃ oz: ⁊ nõ carent virtute mordicatiua. ⁊ quedã eoꝝ sunt humidiora q̃ oz.

¶ In parte ista Auic. oñdit a q̃ ꝑdictaꝝ intẽtionũ debeat incipe qñ ꝯbustio idiget vtraqz intẽtione. Et cũ hoc ẽ ponit quasdã medicinas que sũt vtiles in intẽtione secũda: ⁊ quasdã docet euitare. Dicit g̃. Et qñ indiget. s. cũbustio ignis regimine sili. i. regimine vtroqz puta ꝓhibere vesicationẽ ⁊ curare vesicatũ. ⁊ illud ẽ qñ ignis ab ipso ꝑm⁹ vesicat ⁊ cõburit. tũc. n. indigemus vtraq intẽtiõe ꝓhibere. s. ne vlteri⁹ vesicet ⁊ curare vesicatuz. regat cũ infrigidatiuis ꝓpus. Et cã huius est h̃: qz tum causet ibi mala ꝓpio cala ex ꝯbustione ignis ⁊ vlcus curari nõ possit nisi prius remoueat mala ꝓpio q̃ est cum vlcere sicut ꝑt apparere declaratio h⁹ ex ꝑdictis. ⁊ ẽt hoc idem multotiens dicit Auic. in tractatu de vlcerib⁹. idcirco neẽe ẽpus administrare infrigidãtia q̃ malã ꝓpionẽ remouent. Deinde si indiget sẽda intentione fiat. Dicit aũt si indiget. qz multotiens talia infrigidãtia cuz h̃ qz remouẽt malã cõpionẽ curant vlcus. Si ãte nõ curaret. tũc necium est regimẽ sẽdum ⁊ medicina eius. s. regiminis sẽdi sunt sicut chimolea ⁊ lutoꝝ gñia sicut terra sigillata bolus armen⁹ lutum vasoꝝ aq̃ ⁊ silia. Et encaustꝝ indum: encaustꝝ indum est q̃ cogtur sumac donec denigret ⁊ tali decoctõi addit alumen. ⁊ dr̃ talis decoctio encaustruz: qz denigrat corta ⁊ capillos (Ea vo q̃ sunt tẽ) Dictum est.

¶ De medicinis ad combustionem que sunt ꝑm intentionem primam. Cap. xiij.

Tmant fandali ⁊ saufel ⁊ later albus recens aut ostracũ ⁊ liniant cũ aq̃ solatri ⁊ aq̃ ro. aut vnguẽtũ de vitellis ouoꝝ ⁊ oleo ro. Et itez endiuia ⁊ farina ordei abluta ⁊ vitelli ouoruz ⁊ oleũ ro. ⁊ lẽtes elixate cuz ros. cũ oleo ro. Et itez bolũ ar. ⁊ acetũ. et itez oleũ ro. et cera ꝑm q̃ oz: deide põat i eo de calce abluta ablutione integra cũ cerusa et opio et albumie oui et aliquãtulo lact. ⁊ itez sumant folia malue et sicle et eliren tur cũ aqua dulci: deinde terant et mundent a rebus filosis q̃ sunt in eis: deinde aggregẽt eis merdas ẽgi ꝓditi cũ climia et cerusa de plumbo algalai amboꝝ añ. ptes. vj. et. s. et olei ro. partes. iiij. et aque solatri et aq̃ coriandri amboꝝ añ. ps. j.

¶ In ista pte Auic. ponit medicinas in spãt ad ꝯbustionẽ ignis ꝑm intẽtiõez ꝑmaz. s. ad phibendum vesicationẽ. ⁊ plãum ẽ qõ dicit. Faufel. i. auellana inda. later albus. ⁊ paꝝ coctus. merdas engi. i. litargiri cõdit. litargiꝝ conditum dr̃ esse q̃ terit ⁊ abluit: deinde ducit in mortario cũ oleo rosa. tãtum q̃ fit album ⁊ postea exicca.

¶ De medicinis que sunt ad combustionem ꝑm intentionem secundam. Cap. xiiij.

Elior rez ad illud ẽ vnguẽtũ de calce. Sumatur calx et abluatur septies donec separet eiꝰ acuitas tota: deide ꝓsset cũ oleo ro. aut oleo oliue ⁊ pauca cera si idiget ea: et fortasse ad

addunt sup ipm chimolea t albumẽ oui t pay vini. Vnguẽtũ calcis cũ mõ alio. Abluat calix sicut sciuisti: t fiat ex ea cuz aq̃ folioz sicle t cũ aq̃ folioz caul'. t oleo ro. t cera. vnguẽtũ. Et ò illis q̃ cõueniũt hic: t vbi nõ timet pustulatio t vesicatõ ẽ ligare desup folia albethil adusta aut siliq̃ pbuste. Vnguentũ pueniẽs ad par uitatẽ caliditat]: t ẽ longe pfitiõis exptũ ẽ t iuentũ est bonũ. Rx. stercoris vacce pascẽtis exiccati t corticũ arboris pini t pulegij oium añ. x. merdasẽgi. iij. scorie argẽti. ij. scorie plũbi. iiij. calcis ablute cũ aq̃ frida mltoties. v. t chimolee. v. t luti alcabrusij aut rõani aut armeni t ceruse oiuz añ. vij. virge pastor] ptrite. x. encaustri ptici aut suij. vj. tutie viridis. vij. stercoris. ouis. vij. granoz volubilis t folioru eius amborũ. xv. scorie ferri t succi folioz maluauisci t succi folioz malue oium ana. x. lilij dom⁹ t cepe eius t lilij celestis t croci oium ana. v. cãphore. iiij. cere faui t olei ros. t medulle cerui. t adipis eius quantũ sufficit. Et de illis q̃ sũt fortitudis vehemẽtioris t cõueniunt ei qõ est minoris caliditatis: ẽ vt sumant li mature eris t ferri: t pficiant cũ luto aut cũ luto rubeo: deinde cõburãt in patella aut furno. t fiant inde trocisci t seruentur t administrentur redacti in puluerẽ vbi neccia est exiccatio aut liniant cũ oleo ro. t ò hoc gñe itez ẽ illud: cõburat fim⁹ colũbin⁹ in pãno lini donec accẽdat t lineat cũ oleo aliquo: qñ ẽ mirabile. et locis vlcerat]: oferũt poni elixati aut portulaca cũ lauic t folia myrti ptrita in puluerẽ redacta. Si ãt fiat iobediẽs: tũc folia albethil adusta aut folia algebut adusta. Et si fuerit magis inobediẽs illo admistrẽt medicie psolidãtes vlcera maligna

¶ In parte ista Auic. ponit medicinas ad pbustionẽ ignis fim scdam intẽtionem. s. ad curãdũ qõ cõbustũ ẽ t vlceratũ. t ps qõ dicẽ. Lilij dom⁹. lilũ dom⁹ ẽ lilũ domesticũ Lilij celestis. i. yreos cũ luto. lutũ absolute accipit p luto qõ iucnit i vase fabroz qñ acuũt ferramẽta: aut luto rubeo. i. bolo armeno. folia algebre: idest pini masculi rẽ.

¶ De combustione aque calide. Cap. xv.

Q Uandoq̃ accidit vt effũdat olla seruẽs aut aqua cal'a sup mẽbruz

hois: t facito operationem ignis. Et cõueniẽti ei ẽ vt succurrat stati añq̃ vesicetur cũ eis que sunt sicut sandali t aq̃ rosa. t cãphora: t nõ dimittatur exiccari: imo cõsequenter adhibeat oi hora pãnus in fusus in aq̃ frigida cõgelata: hoc. n. phibet ipm vesicari. Et quidã pperant t rorant desup aquã oliuaz aut aquã cineris t melius ẽ vt terat quodlibz amboz cũ sauic aut vnguentũ de calce. t iteruz medicamen factũ de fimo columbino predictum est mirabile valde. Et vlcera qdez curantur cum pozis elixatis aut exiccat] contritis et est melius: t cũ reliquis q̃ diximus in capl'o primo.

¶ In ij cap⁰ Auic. determinat de cura pbustiõis aq̃ buliẽt. t diuidit i ptes duas. Prio põit medicias ad phibẽdũ vesicationẽ. Iz etiã aliq̃ illaz curẽt ẽt locum vesicatũ. In secunda parte ponit medicias q̃ sũt ad curãdũ locũ vlceratum. secunda ibi. (Et vlcera quidẽ rẽ.) planũ est qõ dicit.

¶ De fluxu sanguis t retentione eius. Cap. xvj.

Am scitũ ẽ i li. prio q̃ qñ sanguis egredit a venis ñ egredit nisi aut pp aptiõem orificioz venaz pp debilitatẽ in venis: aut pp vehemẽtiam repletõis: aut pp motũ fortez vsq̃ ad vocem t saltũ: aut pp vaporẽ accidentẽ veniẽtẽ de foris: aut pp disruptionez eaz t ipsaz incisionẽ p cam primitiuã incidentẽ pfundentẽ: aut pp cam corrodẽtẽ interi⁹: aut vehemẽtiã mot⁹ cũ repletiõe: aut pp resudationẽ ab eis pp raritatem accidentẽ corpori venarũ t panniculo earũ.

¶ Superi⁹ Auic. determinat de pũctura t disruptiõe t pbustione ignis. In pte ista determiat de fluxu sanguis t eius retẽtione. Et diuidit ps ista i ptes duas: q̃ in pria pte determiat de fluxu sanguis theorice. In scda pte practice: q̃ põit curã ipsi⁹. scda ibi. (Opz in curatione fluxⁿ sanguis rẽ.) Pria ps diuidit in q̃tuor partes. In pria pte oñdit. vñ sanguis egrediat. t ponit ẽt in gñali oẽs cas fluxus sanguis. In secũda parte oñdit q̃ fluxus sanguis diuersificat in tumore fm diuersitatem mẽbrorum t artariarum ex gb⁹ exit. In tertia parte docet distinguere inter fluxũ sanguis artarie t aliaz vẽaz. In quarta parte ponit quedã signa pnostica in fluxu sanguis. secũda ibi. (Nos vo dicim⁹). tertia ibi. (Et differentia qdẽ inter sanguinẽ artarie) Et q̃rta ibi. (Et scias q̃ ois cui accidit) prima pars diuidit i duas. In pma parte facit qõ dictũ est. In scda parte oñdit q̃z venaz fluxⁿ sanguis ẽ magis periculosus. scda ibi. (Et cõueniẽtior venaz ad hoc). Dicit ergo iam scitũ est in libro prio q̃ sanguis egredit a vẽis. Intellige hic q̃ sanguis accipit cõter ad sangninem gerum q̃ est in venis t ad sanguinẽ mobilẽ q̃ est in artarijs. Etiam vena hic accipitur communiter ad venam qtã: cuius principium est epar ad artariã ingetam: cuiⁿ pncipiũ ẽ cor. t sic iteligendo ẽ vez vlr q̃ sanguis nõ egre-

dic nisi a vēis. Et rō hō est: qz sanguis sub forma sanguis non est nisi in venis: eo q extra venas in corpe aut ē sub forma hūidatis sicut ē in mēbro: aut putrefit ꝛ puertit i saniem sicut qñ effundit in nālr ad aliqō spacium. iuxta illud affozismorum 5e pticule. Si in ventre sanguis effusus fuerit extra nāz neče ē putrefieri ꝛ i saniē vti. Qz ḡ sāguis sub forma sanguis ñ ē nisi i vēis idcirco fluxꝰ sāguinis nō est nisi ex vēis: ve l ex vēis getis vel arterialibꝫ: vl ex magis vel puis (Et non egredit) Dic Auic. pōt modos ꝑm quos egredit sanguis ex venis. ꝛ ponit Auic. ēt cās ois fluxus sang. in gñali. ꝛ tres modos inuit Aui. ꝑm quos sanguis egredit a venis. ꝛ Ga. 5o de inge. ponit solum tres modos ꝑm ḋs sanguis egredit a venis. cāe aūt istoꝝ modoꝝ sunt ples. nam sanguis aut egredit ex venis p aptōem ozificioꝝ venarum. ꝛ iste ē vnꝰ modus: aut egredit ex ipsis: qz dirūpit pānniculus ꝛ corpus earum. ꝛ iste est scōs modꝰ: aut egredit ex ipis: qz resudat ab eis. ꝛ iste ē tertiꝰ modus. aptio aūt ozificiozum venarū fit aut pp debilitatez ipsoꝝ: qz qñ vene ꝛ ipsoꝝ ozificia debilitātur: tūc non pōt continere qō est in eis aut fit pp subitā ꝛ vehementē repletionem: aut tū pp vaporē pūgnuum de soras accūtem q apit ozificia venarum qualis ē sapoz sulphuris ꝛ simlitū: aut fit pp aliqō corpus acutū qō pungit ꝛ apit ozificia venaꝝ. dirruptio aūt pānniculi ꝛ corporis ipsarum fit aut pp vehementiā repletionis ipsaꝝ ꝛ maxie si fit cum motu: qz extēdūtur corpora ipsaꝝ. vñ scidunt ꝛ credat aut fit pp cām ꝑmituā icidētem ꝛ contūdentem corpa ipsaꝝ vl pp alias cās ꝑmituas q pōt dirrumpe corpora ipsaꝝ. Resudatio aūt ab eis fit pp subtilitatē sanguis ꝛ raritatem accidentem corpoꝝ venaꝝ ꝛ pānniculoꝝ ipsarum. hi sunt modi ꝛ cause omnes fluxus sanguinis.

¶ Et conuēientioꝝ venaꝝ ad hoc vt currat qō est in ea cū inuenit viā est arteria: naz corpus eius est mobile: ꝛ qō est in ea qñqz contrahit ꝛ qñqz expanditur.

¶ Dic oñdit de q̄ vena fluxus est magis piculosus. ꝛ pº oñdit hoc ex pte substantie vene ꝛ artarie ꝛ ex pte corporis ꝓtenti in ea. 2º oñdit hoc rōne cuiusdā accūtus. 2ª ibi (Et qñ non desup coartat ꝛc.) Dicit ḡ pº. Et ꝓuenientioꝝ venarum ex hoc appet q̄ vena accipit h̄ cōiter ad venam getam ꝛ arteriam ad hoc vt currat qō est in ea cū inuenit viā. qz q̄stū est ex se ꝛ ex sua habitudine nāli arteria non est magis apta ad fluxum sanguinis q̄z vena: qz artaria ē cōposita ex duabus tunicis. vena aūt soluz ex vna ꝑm q auctores ponūt ex anathomia: ꝛz si fiat dirruptio in artaria ꝛ vēa: tūc ꝓuenientioꝝ istarum venarum. i. magis apta ad fluxū sanguinis est artaria. ꝛ in h Auic. innuit timoꝛē esse in fluxu sanguis arterie q̄z vene. qz arteria est magis apta ad fluxum sanguinis. ꝛ p ꝓās pōt difficilius constrigi. Et q arteria fit magis apta ad fluxū sanguis q̄z vena cū scā ē in ea via Aui. pbat h̄ ex duobus ex pte substātie vene artarie: ꝛ ex parte contenti in vena dicens: nam corpus eiº. i. artarie est mobile: qz artaria mouetur ꝑpt motū spiritus ꝛ sanguinis in ea ꝑm fistolē ꝛ diastolē. motus aūt ē cā maioris fluxꝰ sang. eo q ipedit ꝓsolidationē sciſsure: qz dilatat poꝛos vel ptes. Et qō est in ea. i. ꝛ sanguis ꝛ spūs q̄ ꝓtinent in ea. i. in artaria. qñqz cōtrahit. ꝛ qñqz expādit. i. qñqz mouet ꝑm modū ꝓtractionis q dr modus fistoles. ꝛ h̄ est qñ mouet vsus coꝛ ad iteriora. qñ qz aūt mouet ꝑm motū expansionis q dr modus diastoles ꝛ hoc est qñ mouet versus mēbra ad exteriora. qz ḡ corpus tale ꝓtētū in artaria est mobile: si artaria est fixa qñ tale coꝛpꝰ mouet ad exteriora valde cito egredit pp impulsionē quā facit. ꝛ egredit cum quodam saltu. vt postea dicet Aui. Si ḡ tā ex pte artarie. qz est mobilis: q̄z ex pte ꝓtēti. qz ēt ē mobile si ex ea accidat fluxus sang. difficilius ꝓstrigit q̄z fluxꝰ sanguis vene: qz vēa est quieta ꝛ ratione sui ꝛ rōne ꝓtēti in ipsa. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et qñ nō desup coartat locꝰ eiº pº solutionē ꝓtinuitatꝫ eiº: ꝛ iuēit vacuitatē puenit res ad ēboꝛismū qō noiat mr̄ sāguis.

¶ In pte ista Aui. oñdit q fluxus sang. artarie est magis piculosus rōne cuiusdam accūtus qō aliqñ segl ad fluxuz hoc aute accūs est quoddam apa quod vocat hyposisma vel emboꝛisma: hyposisma. n. vel emboꝛism sub hoc nomine est apa quod accidit ex ruptura vene vel artarie qō qdē apa ē valde malū in fluxu sang. qz qñ hoc accidit difficulter pōt ꝓstringi. Auic. ergo in hac pte vult oñdere q fluxus sang. artarie ē magis piculosus: eo q ad ipsum se gl magis emposisma. ꝛ cum hoc ēt pōt modos ꝛz quos pōt accidere emposisma. Ista ps diuiditur in ptes tres: qz in prima pte pōt vnū moduz ꝑm quem pōt accidere hyposisma. In 1ª pte oñdit cām. q̄re ad fluxū sanguinis artarie vt plūm sequit illud accūs emboꝛisma. In 3ª pte vlr oñdit qd est hyposisma. ꝛ quot modis pōt accidere ex fluxu sang. ꝛ marie ex fluxu sang. artarie. 2ª ibi. (Et artaria. lz sit ō illis ꝛc.) 3ª ibi. (Et mltotiēs qdem icarnat artaria) Dicit ḡ pº. Et qñ nō desup coartat. i. ꝓstringit locꝰ eiº. i. locus fixure artarie post solonē ꝓtinuitatis eiº. i. artarte ꝛc. hoc ē dicē q qñ fixura artarie nō ꝓstringit nec icarnat. tūc siue aptio cutis ꝓsolidat siue nō remanēte ibi spacio vacuo aggregatur sub cute in tali spacio sanguinis artarie ꝛ fit ibi tumoꝛ qui dicitur hyposisma. hyposisma. n. non est aliud ꝑm q Galie. dicit. 5º de inge. nisi aposthema molle tactui cedens accūs ex sanguie q exit ex vena ꝛ aggregatur sub cute in spacio remanēte ibi vacuo. Dr̄ ēt tale apa mater sanguinis ad fistulā: qz sicut mater ꝓseruat ꝛ nutrit filiū: ita ēt qz tale apa ꝓseruat ꝛ plōgat fluxū sanguinis. ō dr̄ tale apa fistulā marie sāguis ꝓseruat ꝛ plōgat tale apa fluxū sang. qz ipedit icarnatiōez artarie. ipedit aūt pp sanguiē ibi collectū circa artariā ꝛ qz medicina ēt incarnatiua sup ozificiū artarie nō pōt appōi. ꝛ pp hoc accidit in tali apate siē Gal. dicit. 5º. de ige. q̄ qñ ligabitur sāguis fluxꝰ cessabit. oū aūt solutū fuerit mox fluet. sic ḡ appet q̄lr pt hy poꝛisma accidere ex fluxu sāg. artarie appz ēt aliqlr qd sit hyposisma. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et artaria qdē. lz sit de illis q̄ noiant: tñ est de illis quoꝝ difficilis est icarnatio

¶ In pte ista Aui. oñdit cām. q̄re ad fluxū sanguis artarie vplz accidit hyposisma. dcm. n. ē q hyposisma accidit ex fluxu sang. artarie qñ artaria nō icarnat. nūc aūt artaria licz aliqñ icarnet tñ ē difficil icarnatiōis ꝛ difficiliozis incarnatōis q̄z vēa. Et rō hꝰ ē. q: artaria hz duas pelliculas q̄rū vna. s. iteriozis ē cartilagiosa. cartulago ât de difficili ꝓsolidat. ꝛ ió artaria ē difficil ꝓsolidatōis: pp qō ad fluxū sāg. artarie cito ꝛ sepe vēit hyposisma. ¶ Deide cū dic.

¶ Et multotiens qdē nō icarnat arteria sz icarnat illud qō continet artariā ꝛ coartat super eam: quare sanguis non pōt facere cursum supfluū: imo egredit ex eo aliquid vsqz ad fines cutis. s. q̄ntitas quā capit. ꝛ qñ alleuiat cū ꝓpositiōe redit ꝛ occultat sē accidit rupture: ꝛ fortas se remanet vēa sola sub cute: ꝛ sentit pulsus eiº ꝛ ipsi⁹ successio. ꝛ mltotiēs accidit illud arterijs deit ꝰ ꝛ dirūpūt ꝓter q̄ dirūpat cutis ꝛ cōgregat sub cute ēboꝛisma

scz apa leue ex sanguine et vētositate qō possibile est qescere cuz cōpressione. Et hoc qdem multotiens accidit in collo et inguinib⁹ et curuaturis per se: et multotiens accidit ex cā extrinseca aut ex flomia.

¶ In parte ista Aui. quia fecit mentionē de hypozisimate: ostēdit vl̄r quid est hypozisima. et quot modis pōt accidere. Et ista pars diuidit in ptes duas. In pma parte facit quod dictū est. In secūda parte recitat opinionē quorundam antiquoz circa hypozisima fm qd accidit ex disrupti one artarie et cā improbat. secūda ibi: Et multi medicoz. Juxta primā partē est intelligendū qd hypozisima: vt dcm̄ est iupra: nō est aliud nisi apa lene ex sanguine cū quadā vētositate: qō quidē apud cōpressionē occultat. post compressionē vero redit sicut accidit rupture inguinis: qz ruptura inguinis qñ cōprimit occultat: post cōpressionem vero redit. Sed hypozisima pōt accidere duobus modis. vno mō cū ruptura cutis: z hoc est. s. qñ aliqua artaria disrumpit: tūc si nō incarnet locꝰ artarie z fit in loco vbi est vacuitas spacij: tūc sanguis cōgregat ibi in illo spacio vacuo z facit tale apa. z tūc accidit sicut dicit Gal. de ingen. Quia qñ ligat cessat fluxus sanguinis: dū autē dissoluit sanguis fluit: aut pōt accidere hypozisima sine ruptura cutis. z hoc est. s. qñ rūpitur artaria interius z nō disrūpitur cutis. vel si disrūpatur cutis: tūc si cutis cōsolidetur et incarnetur ante incarnatōnē arterie vt. s. remaneat artaria nō incarnata sub cute: tūc accidit hypozisima: qz qñ cutis est cōsolidatiua z artaria est scissa tūc sanguis egredit ex artaria vsq; ad cutim: z cū nō possit egredi cutim dilatat sub cuti z capit ibi spaciuz vbi aggregat talis sanguis: et fit ibi talis tumoz z apa qō dicitur hypozisima. multotiens vero cōtingit qd qñ artaria est disrupta z nō cutis qd sola vena remanet sic nō incarnata sub cute z nō egredit sanguis ita qd faciat tale apa: vt quia. s. forte nō est ibi vacuitas spacij in quo possit aggregari: sed remanet ibi vena vel artaria sub cute nō incarnata: z appet manifeste eius pulsatio sub cute. Cause aūt hypozismatis aut sunt a causa interiozi: qz multotiēs scindutur artaria interiꝰ ex causa intrinseca sicut ex humoꝛib⁹ corrosiuis: vel ex nimia repletiōe z similib⁹: z tñ nō scindit cutis. aut sunt extrinsece sicut flebothomia z casus z pcussio: z similia. hoc intellecto potes intelligere ea que Aui. dicit in littera. ¶ Sed ē vlterius intelligendū qd hypozisima q̄q̄ accidat vtpluri mū ex fluxu sanguinis artarie ꝓpter rationē quā posuit Aui. nihilomin⁹ tñ hypozisma pōt accidere ex fluxu sanguinis vene z ex fluxu sanguis artarie. z maxime pōt accidere ex fluxu sanguis vene qñ vena disrupta ē magna: qz talis difficili⁹ incarnat q̄ parua: z qd hypozisima possit accidere ex fluxu sanguis vene: ponit Albu. in quodam caꝰ vbi determinat de cura ipius apatis p incisionē. dicit em̄ qñ disrūpuur artaria z cōsolidat cutis q̄ est sup eam tūc multotiēs accidit inde apa. z fil̄r accidit vene etiaz vt accidat in ea inflatio z apa. signa aūt z dria ḡbus cognoscitur qd tale apa fit ꝓpter artariā vel venā. Albu. ponit i isto cap. qd qñ tale apa est ꝓpter artariā tūc est longū aggregatū in pfundo corpis. z qñ impellis tale apa digitis tuis tunc sentis quasi fit ibi stridoz. Illud autem quod accidit ex ruptura vene est rotundum z in manifesto corporis. ¶ Ulteriꝰ autē qz Aui. in hoc ca. facit mentionē de hypozismate: z insequēti cap. nō ponit curā hypozismatꝭ ex presse sub hoc nōie: Jccirco in hoc cap. incidentaliter et breuiter est aligd intelligēdū de cura ipius: q̄q̄ non speciet ꝓncipaliter ad hoc cap̄lm sed potiꝰ ad seq̄ns cap̄lm. ¶ Cura ergo talis tumoris z eminētie qñ apparet sub cute factis prius vlcꝰibus. s. flebotomia et diuersione p ligaturas dolorosas z alia. qñq; fit cū medicinis localib⁹: qñq; autē cū incisione. Cū medicinis autē localib⁹ fit si sup locātur emplastra in quib⁹ est tripticitas locus indurek: sicut dicit Albu. cap̄lo de flebothomia in quodā. §. vbi ponit curā talis apatꝭ cū accidit cū medicinis vt fiat emplastrū ex rosis coctis in aqua z vino stiptico z balaustijs et corticib⁹ granatoz z sandalis z puluere myrti z aloe et sarcocolla cōfectis cū aqua ro. vel albumine oui. deinde accipiatur de hoc emplo z ponat cū plumazolis de stupa sup locū: deinde ligetur z stringat fortiter z remouea tur medicina de tertio die in tertiū diē. Si ergo curatur cū talib⁹ medicinis: tūc est valde bonū. Si autē nō valet curatio cū hmōi: tūc curatio eiꝰ est sectio sup tale apa. Ue rūtamē vt dicit Albu. cap̄. de sectiōe talis apatis: sectio super hoc apa est timorosa z ꝑcipue qñ est in subascellis et inguinib⁹ z collo: z est magnū valde. z fil̄r euā qō est ex eis in extremitatib⁹: aut in capite. in talib⁹ em̄ oportet vt euitet eius curatio cū ferro q̄tū possumus. ¶ Modus aūt curatiōis talis apatis p incisionē qñ ea indigemus est vt scindatur cutis sectiōe fm lōgitudinē: deinde aperi sectionē cū vncinis donec videas artariā z libera eā ex tunicis donec detegatur: deinde intromitte sub ea acū z fac eaz penetrare ad aliud latus z stringe artariā cū filo duplo: et hoc facias in duob⁹ locis: deinde punge locū qui est inter ligamēta donec egrediatur sanguis q est in eo totus z soluatur apa: deinde administra curationē q̄ generat pus donec cadāt ligamēta: postea cura illud cū vnguentis et puluerib⁹ cōuenientib⁹ ad hoc donec sanet. ¶ Et fil̄r pōt curari hypozisima vene: scz albuca. quodāmodo diuersificet in curatiōe: alis in sectiōe vtriusq;: sed nō est ibi magna vis. Et h̄ fit h dcm̄ icidēt̄r ō cura hꝰ apatꝭ. Tūc segt il. ps

¶ Et multi medicoz existimāt qd omnis disruptio arteriaz pducit ad matrē sanguinis: que quidē plurimū fit si incarnetur illud qō est in circuitu eiꝰ et fiat apa notū: sed ipsamet nō incarnat et res non est ita. Jlle quidē qui negauit incarnationē cōtrouersatꝰ est cū cōsideratiōe z experimento. Cōsideratiōe vero: qñ vna duaz tunicaz arterie est cartilaginosa z cartilago nō incarnat. Experimento vero: qñ non visa est incarnatio.

¶ In qua parte Aui. ponit opinionē quorūdā medicoruz circa hypozisima fm qd accidit ex fluxu sanguis artarie. Et diuiditur ista pa in ptes tres: qz ꝑmo ponit opinionē istoz. z dicit eā esse falsam. secūdo ponit rōnes p quas ist antiq confirmabāt opinionē eoz. tertio reprobat opinōes illoz p dicta Gal. 2ª ibi: Jlle qdē q negauit cē. 3ª ibi: Et opposuit ei Ga. cē. ¶ In ꝑma pte dicit qd multi medici estimāt q eis disruptio artarie pducat ad hypozisima qō hypoma fit qñ artaria nō incarnat: z id qō cōtinet ipaz incarnat. mō isti supponebāt qd nunq; aliqua artaria incarnaret. et iō isti dicebāt qd eis disruptio artarie pducit ad matrē sāguinis. Sed res nō est ita. i. fm dictū istoz nō est vez. z tunc Aui. ponit rationes istoz per quas ibi. ꝓbabāt qd nulla artaria incarnaretur. z ptz qō dicit. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et opposuit eis Gal. cū cōsideratōne et experimēto. Cōsideratio vero ē rhetorica et eiꝰ forma est q est inter incarnatū sicut caro et nō incarnatū sicut ossa: quare oportet vt sit incarnata: sed ē difficilis in

carnatiõis. et testimoniũ qdem: qñ ipse narrauit se medicasse plures arterias et fuerunt incarnate. et hec quidez est res a qua nos iam expediti sumus.

¶ Hic Aui. destruit et reprobat ratiões illoꝝ p dicta Gal. et petet qõ dicit. Et hec quidem. s. disruptio est res a qua nos iam expeditu sumus: quia de hoc expeditũ fuit in pri mo caplo tractatus vulneꝝ. Tunc sequitur illa pars.

¶ Nos vero dicem⁹ nũc q dispositio .p. cessiõis sanguis a mẽbris diuersificat cũ disrũpunt sicut epar et pulmo: et de illis sunt a qbus paꝝ .pcedit sanguis: et i vna quaq; duaꝝ diuisionũ sũt q̃ sũt timorosa et de eis sũt q̃ sũt absq; timore sicut ema natio sanguis ex pulmone in qua ẽ timor et ab vtrisq; emanat sanguis plurim⁹: et de illis sũt sicut vesica ⁊ matrix et renes: ab eis eñ nõ emanat sanguis plurimus valde sũmatim: ĩmo qñq; multiplicatur cum longitudine spacij ⁊ peruenit ad suc cessiones illaudabiles.

¶ In qua parte Aui. ostẽdit q dispõ fluxus sanguis diuer sificatur q̃tũ ad mai⁹ piculũ vel min⁹ fm diuersitatẽ mẽ broꝝ vel arteriaꝝ ex qbus .pcedit. Et ista ps diuiditur in duas. ꝑmo ostẽdit q diuersificaf fm diuersitatẽ mẽbroꝝ. 2° q diuersificatur fm diuersitatẽ arteriaꝝ. 2ª ibi: Et di uersificatur dispõ ⁊c. Dicit ergo ꝑmo. ⁊ patet. Et videas bñ istũ textũ q: aliq̃ntulũ est inuolut⁹. Cõstrue g. Nos vo dicim⁹ nũc q dispõ .pcessiõis fluxus sanguis a mẽbris di uersificatur cũ disrũpitur. s. mẽbrũ a membris. s. sicut sunt epar ⁊ pulmo: ⁊ supple alia mẽbra ⁊ maxie interiora: ga Aui. hic maxie vr̃ log de mẽbris interioꝝb⁹ cũ de eis po natur exẽplũ. Bene etiã põt id dictũ extendi ad membra exteriora. Et intellige aũt hic qõ dicit q dispositio .pcessi onis sanguis a mẽbris diuersificaf ⁊c. q sanguis nõ .pce dit nec fluit a mẽbris imediate. Dixit eñ ꝙ Aui. q sãguis nõ egredif nisi a venis. Et ĩõ intellige qñ dicit q dispõ .p cessiõis sanguis a mẽbris diuersificaf. i. a venis exĩtub⁹ in mẽbris ⁊c. ¶ Tũc Auic. ostẽdit quõ diuersificaf dispõ flu xus sanguis a mẽbris dicẽs. Et ꝑ quia: q: de illis sunt a q bus paꝝ .p cedit sanguis: ⁊ supple de illis sũt a qbus põt .pcedere multũ sanguis ⁊ paꝝ. Et in vnaquaq; haꝝ dispo sitionũ. s. exit⁹ multi sanguis ⁊ exit⁹ pauci sanguis sunt. s. mẽbra q̃ sũt timorosa: ⁊ de eis sũt q̃ sunt absq; timore: hoc est dicere q q̃dã mẽbra sũt in qb⁹ ẽ timor: ⁊ in exitu multi sanguis ⁊ exitu pauci sanguis. Quedã aũt sunt mẽbra in qbus nõ est timor: nec in exitu multi sanguis: nec in exitu pauci sanguis. nisi esset tant⁹ exit⁹ q ducer et ad syncopim. sed dũmodo nõ debilitef nimis virt⁹ põt esse ex aligbus mẽbris exit⁹ multi sanguis: ⁊ tñ nõ ẽ timorosus. ¶ Tunc Aui. ostẽdit mẽbra in qb⁹ nõ est timor in multo exitu et in pauco exitu dicens: sicut emanatio sanguis ex pulmone. ¶ Istud dictũ Aui. fm cõtinuationẽ ad id qõ mõ dixit vr̃ esse valde bonũ. vr̃ eñ dicere cõtinuãdo hoc ad id qõ ꝓce cessit q emanatio sanguis ex pulmõe sit sine timore. Dicẽ eñ Aui. et de eis sunt q̃ sũt absq; timore sicẽ emanatio san guinis ex pulmõe: h aũt vr̃ falsum exẽsse: q: emanatio sã guinis ex pulmõe ẽ valde timorosa q: est via in ptisim ꝙ q appet p Aui. ⁊ p Gal. 6° de inge. sa. Istud dubiũ tollit expõnẽ ⁊ cõtinuationẽ dicti Aui. q: hoc qõ dicit sicẽ ema natio sanguis ex pulmõe nõ referf ad id qõ mõ dixit ime diate: ⁊ de eis sũt q̃ sũt absq; timore: iõ referf ad id qõ di xit ante illud dictũ. s. ad illud dictũ. Et in vnaquaq; harũ dispõnũ sũt q̃ sẽ timorosa. Dixit eñ ibi Aui. q: i gbusdam mẽbris ẽ timorosus ⁊ mult⁹ exit⁹ ⁊ pauc⁹ exit⁹: in gbusdã aũt nõ. mõ hic Aui. vult ostẽdere in gb⁹ mẽbris ẽ dubi⁹ mul tus exit⁹ ⁊ paucus. ⁊ cõtinuenf sic dicta Aui. Et in vnaq̃q haꝝ dispõnũ sũt q̃ sũt timorosa: ⁊ de eis sũt q̃ sunt absq; ti more: timorosa supple ⁊ in pauco exitu ⁊ i multo: sicẽ ema natio sanguis ex pulmõe: supple ẽ timorosa in pauco exi tu. q: et dato q ex pulmõe exeat pauc⁹ sanguis tñ ẽ valde timorosũ. iõ vt ponũt auctores timorosior ẽ pauc⁹ q̃s mul tus. q: fm q dicit Aui. pauc⁹ egredif ex suba pulmõis. i. ex venis puis pulmonis: q: vt dictũ fuit puus sanguis non egredif nisi ex venis: mult⁹ aũt ex vena magna pulmõis: quare aũt exit⁹ sanguis ex suba pulmõis fit timorosior ex tu sãguis ex vena pulmõis: h ñ spectat ad ꝓpositũ dicere Sic ergo nõ vult hic Auicẽ. dicere q exit⁹ sanguis ex pul mõe fit sine timore: ĩmo vult dr̃e q exit⁹ sãguis ex pulmõe fit timorosus: ⁊ dato q sit pauc⁹. Et est etiã qdã timor qñ ab vtrisq;. i. ab epate ⁊ pulmone emanat sanguis plim⁹. Videtis ergo q Aui. vult q exit⁹ sanguis ex pulmõe in vnaquaq; dispõne fit timorosus: sed in epate ẽ timorosus qñ ẽ multus. si aũt egredif pauc⁹ nõ esset forte timor. ꝓ. pter hoc Aui. pr⁹ dixit solũ de pulmõe qñ fuit locutus de timore pauci exit⁹ cũ dixit sicut emanatio sanguis ex pul mone. qñ vero fuit locut⁹ de timore multi exitus dixit de epate ⁊ pulmõe. ¶ Tũc Aui. ponit etiã q̃dã mẽbra in qb⁹ põt esse timor exit⁹ sanguis ⁊ dato q sit pauc⁹ dicẽs. Et ꝺ illis. s. mẽbris in qb⁹ põt esse timor exitus sanguis: ⁊ dato q sit pauc⁹ sunt sicut vesica ⁊c. ab eis eñ non emanat san guis plurim⁹. valde sũmatim. i. subito ⁊ semel: ĩmo qñq; imꝰltiplicaf absq; lõgitudie spacij ⁊ pducit ad successiões illaudabiles: q: gñantur inde alie egritudines sicẽ hydro pisis ⁊ vlcera vesice ⁊ renũ. ⁊ alie egritudies valde mole ste. ¶ Et videte p dicta Auicẽne hic possum⁹ duo habere: vnũ ẽ q exit⁹ sanguis ab istis mẽbris si pduret q ẽ timo rosus. aliud ẽ q si nõ pduret nõ ẽ timorosus: ⁊ iõ hqõ dicẽ hic Aui. põt referri ad timorẽ ⁊ nõ timorẽ fm diuersos re spect⁹. ¶ Et videte vlteri⁹ ex dictis Aui. in hac pte põt eli ci q̃dã distinctio de timore in exitu sanguis: q: exitus san guinis aut ẽ mult⁹ aut ẽ paru⁹. si ẽ mult⁹ tũc in gbusdã mẽ bris ẽ timorosus: in gbusdã aũt nõ nisi esset valde supflu⁹: q: tũc vbicũq; esset timorosus: si ẽ pauc⁹ ⁊ pdurat multo tpe tũc ẽ timorosus. aut nõ pdurat: ⁊ tũc in gbusdã ẽ timo rosus in gbusdã aute non. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et diuersificaf dispõ flux⁹ sanguis ex arterijs: qñ fit i qbusdã eaꝝ difficilis ⁊ valde timorosus sicut ex arterijs magnis que sũt sup man⁹ et pedes: et hmõi iterfi ciũt fm plim: ⁊ nõ retineẽ. et in qbusdã fit facilis sicut in arterijs cranei: retẽtio eñ fluxus san. eaꝝ ẽ facilis: ⁊ sufficit i eis cõ strictio sola: ⁊ multotiens quidẽ currit ex arterijs puis sãguis: deinde retineẽ ꝑse.

¶ In pte ista Aui. ostẽdit q dispositio fluxus sanguinis q̃ tum ad timorẽ diuersificaf fm diuersificationẽ arteriaꝝ. et patet quod dicit. ¶ Tunc sequitur illa pars

¶ Et differẽtia quidẽ inter sãguinẽ arte rie ⁊ alioꝝ cognoscit: qñ sanguis arte rie egredit cũ saltu ⁊ ipulsiõe: et est vehe mẽtioris purpureitatis q̃s ali⁹: neq; decli

nat ad nigredinē sāguis vene ꝛ eꝰ cēntie.

¶ In pte ista tract. docet cognoscere fluxū sanguis qñ ē ex vena et qñ ex artaria. ꝛ patet qđ dicit. Et eiꝰ cēntie. i. eius subtilis sbe: qꝛ sāguis artarie ē subtilis. Tunc segtur illa ps.

¶ Et scias q omnis cui accidit euacuatio propie sanguinea et propie arterialis et superfluit et accidit ei spasmus est malum. et similiter si accidit ei singultꝰ est mortalis. Qđ si fuerit sincopis cū singultu tūc moꝛs ē festina: et alienatio ꝛ pmixtio rōnis sūt male. Qđ si fuerit spasmus tunc est mortale fm plurimum.

¶ In ista pte ponit quedā signa pnostica in fluxu sanguis Et tria dicit hic Aui. Unū est q in eūone spasmus supueniens ē malus. 2m est q maxime est signū malū in eūone sanguinea. 3m est q maxime est signū malū in eūone sanguinea arteriali. Ratio aūt istoꝛ manifesta est: ꝛ pmo in eūone spasmus supuenies est malū: eo q talis spasmꝰ accidit ex inanitiōe humiditatis neruoꝝ: talis aūt spasmus est mortalis. ꝛ hoc est qđ dicit Hypoc. 5ª particula affozis. Spasmus ꝛ singultus post nimiā inanitionē maluꝫ: sed peius signū est qñ accidit ex eūone sanguis q̄ ex eūone alioꝝ hūoꝝ: eo q sanguis ē hūoꝛ magis necessariꝰ ad vitam q̄ alij hūoꝛes. Sed adhuc peius signū est qñ accidit eūone sanguis arterialis: qꝛ i spiritib⁹ ꝛ in tali sanguine cōseruat caloꝛ nālis cōseruās vitā. ¶ Sed intellige vlteꝛius qñ dicit Aui. q spasmꝰ accidēs ex eūone est malū signū: q nō solū est malū signū absolute imo ꝫ ē ita malū q est mortale. Mā signa pnostica pñt esse quattuoꝛ modoꝝ fm q pōt elici ex verbis Gal. in cōmēto illiꝰ affozismi secūde pticule. In oi egritudine cōfortari mēte ꝛc. qđaꝫ em̄ sunt signa salutis: alia sunt signa mortis q̄ dñr mortalia. qđā aūt signa sunt q dñr bona: ꝛ ista de se nō significāt oīno salutē. Alia sūt signa q̄ dñr malа: ꝛ ista nō oīno significatiua sunt moꝛtis. ꝛ hec signa se hñt sicut supius ꝛ infeꝛius. nā oē signū salutis est bonū: sed nō ecōuerso. ꝛ oē signū moꝛtis ē malū: sed nō ecōuerso. Qñ ergo dicit Aui. q spasmꝰ in eūone ē signū malū: intellige q est ita malū q est mortale. ꝛ nō intelligas vlteriꝰ q sit mortale: qꝛ oēs inde moꝛiant: aliq tñ bene pñt euadere. ¶ Tūc Aui. pōt aliud pnosticū signū dicēs: Et similiter si accidat ei sic ē mortale. Et cā hec est: qꝛ significat idē q spasmus. Sicut em̄ spasmus causat ex ianitiōe ꝛ repletiōe ꝛ singultꝰ sicut dicit Hypo. sexta pticula affozismoꝝ: Hoc aūt accidit ex ianitiōe: ergo est mortale. Et ex hoc appet cū dicat hic de singultu qđ est signū mortale. qđ supiꝰ etiā intelligit multo fortiꝰ de spasmo q erat signū malū ꝛ mortale. ¶ Tūc Aui. ponit aliud signū pnosticū dicēs: q si fuerit sincopis cū singultu: tūc moꝛs ē festina. Signāter dicit Aui. cū singultu. qꝛ sincopis si accidit sine singultu nō esset necēriꝰ signū moꝛtis festine. Multotiēs em̄ accidit sincopis cum fluxu sanguis ꝛ tñ eger nō moꝛit: imo aliq̄n est vna causa restrictiōis fluxuꝫ sanguis. sed si accidat sincopa cum singultu: tūc est signū moꝛtis festine. qꝛ singultus vt dcm̄ est accidit hic ex nimia inanitiōe. Si ergo cū singultu supueniat sincopis tūc signū est q sincopis venit ex vltima inanitiōe: ꝛ per cōs q moꝛs cito festinat. ¶ Tūc Aui. ponit aliud signū pnosticū dicēs: Et alienatio ꝛ pmixtio rōnis sunt male. alienatio ꝛ pmixtio rōnis accidūt in fluxu san. qñ superfluit: qꝛ ex nimio fluxu sanguis eūanē spūs q sunt instꝛa virtutū cerebꝛi: ꝛ iō ratio pturbat ꝛ fit dissipiētia. nihilominꝰ tñ dissipiētia vtplm accidit ex repletione magis q̄ ex eūone. pōt tñ bene cōtingere ex ianitiōe: qꝛ sicut virtus motiua pōt impediri ꝛ debilitari in suo ope ex-

repletiōe ꝛ inanitiōe: ita etiā ꝛ virtus rōnalis. Est etiam alienatio malū signū: qꝛ significat sup eūonē spirituuꝫ et defectionē virtutū cerebꝛi. nihilominꝰ tñ fm q dicit Galie. in cōmēto illiꝰ affo. 7ᶜ pticule: in sanguis fluxu dissipientia aut spasmus malū. peius signū est spasmꝰ q̄ alienatio. vnde alienatio sine spasmo in fluxu san. est signū malum: sed nō oīno moꝛtale: sed si sit cū spasmo tūc ē moꝛtale. ¶ Qđ si fuerit spasmꝰ. Hic Aui. repetit quoddam signū pdictū. s. de spasmo. ꝛ hoc ideo facit: qꝛ supra dixerat q etat signū malū. vt ergo oñderet q nō solū ē signū malū sed ē moꝛtale repetit ipm dicēs q moꝛtale est ꝛc.

¶ De canone curatiōis fluxus sanguis. ꝛ retētiōis. Ca. xvij.

Portet in curatiōe fluxus sanguinis o vt incipiat ꝛ retineat: deinde cures vlcus eiꝰ si fuerit. Et nō est tibi possibile i eo cuiꝰ cā est fixa ex coꝛrodente et silibus nisi ita vt auferat causa.

¶ Supius Aui. determinauit de fluxu san. theozice: in pte ista determinat de fluxu san. practice. s. q̄tū ad curā. Determinat ergo hic Aui. de retētiōe fluxus san. qꝛ retētio ē cura eiꝰ. Determinat aūt hic Aui. de retētiōe fluxus sang. nō ġaliter ois fluxus sanguis: qꝛ. s. de cura fluxꝰ sāguis a mēbꝛis interioꝝb⁹ Aui. nō determinat: eo q de hoc determinatū est in tertio libꝛo. Sed determinat hic pncipaliter de retētiōe fluxus sanguis fm q accidit fluxus ex solutiōe cōtinui artarie vel vene mēbꝛoꝝ exterioꝝ. licet ergo Aui. in pozi cap. posuerit causas ois fluxus sanguis: et dixerit etiā aliqua de fluxu sanguis mēbꝛoꝝ interioꝝ: hic tñ nō ponit curā pncipaliter ois fluxus sanguis: licet aliqua dicta possint applicari ad curā fluxus sanguis ex mēbꝛis interioꝝb⁹. Sed intētio eiꝰ pncipalis ē determinare de retētiōe fluxus sanguis ex vulnere i mēbꝛis exterioꝛibus. Et diuidit ista pars in ptes duas. In pma pte determinat de retētiōe fluxus sanguis ponendo oēs modos et oēs causas retētiōis ipius. In secūda pte narrat quasdam medicinas tā simplices q̄ cōpositas exptas ad retētionē fluxus sanguis. 2ª ibi (Et de illis q̄ dixit Gal.) Prima ps diuidit in duas. In pma pte ostēdit q si vlcus ꝛ fluxus cōiungant sil'a cuiꝰ cura sit incipiēdum. In secunda parte Aui. psequit de causis retētiōis fluxus sanguis. 2ª ibi: Dico ergo q ille cause. Prima ps diuidit in duas. In pma pte, pponit qđ intēdit. s. q ꝑus est incipiēdū a retētiōe fluxus sanguis: deinde curandū est vlcus. In secūda pte: qꝛ hoc dictū maxime videbat habere instāntiā in vlcere coꝛrosiuo: ostēdit qñ vlcus coꝛrosiuū cōiungūtur ꝛ fluxꝰ sanguinis a cuiꝰ moꝛbi cura sit incipiēdū: ꝛ ostēdit quō etiaꝫ ibi est vez q oꝛ incipe a retētōe fluxus. secūda ibi: Et nō est tibi possibile. Qđ in pma pte dicit planū est. In secunda pte Aui. vult dicere dictū est q oꝛ vt ꝑus retineat fluxus sanguis: deinde curet vlcus. Ad tñ dictū nō vī possibile in fluxu sanguis q est ex coꝛrosiōe vlceris: qꝛ cū coꝛrosio q̄ est ibi cū sit cā fluxus sanguis: ꝓpter aptionē quā facit in vena vī q ꝑus debeat auferri cā ista. s. coꝛrosio q̄ est cā fluxus: deinde retineat fluxus: hoc vult dicere Aui cen. vsq; ibi: Et si dispositio. Tñ qñ Aui. dicit: Et nō est tibi possibile.) expone: et nō videt tibi possiꝫ. Tūc Aui. ibi:

¶ Et si dispositio nō tolerat vt auferatur causa: ē necessariū vt retineat cū suis retētiuis et sūt in causis q̄ sūt ei et abscidūt sanguinē currētē: et ille cause sunt scite in libꝛo primo. Verū ego narrabo eas fm modum festinationis.

¶ Ostēdit quaꝫ hic oꝛ etiā incipe a cura fluxus dicēs: Et

si dispositio.ſ.fluxꝰ sanguis:nō tolerat vt auferaf causa.i. vt auferaf talis corrosio:ꝑus ē necessarium vt retineaf.ſ. fluxus sanguis ꝑus cū suis retētiuis:ꝛ deīde curef corrosio.Et videte in hoc qꝫ Aui.dicit ꝛc. et ſi innuit qꝫ q̄stū est ad cūrā pſe oꝫ ꝑus incipe a cura corrosionis: qꝛ ipsa ē causa fluxus sanguis.Sed multotiēs ſm qꝫ ponūt auctores oꝫ nos incipe a cura accidētis ꝛ nō curare de morbo ꝓncipali ſicut ē de accītib⁹ q̄ ꝓsternūt virtutē:vt sunt syncopis ꝛ doloꝛ capitis ꝛ filia.ꝛ ſilr ē hic. qꝛ em̄ accīs puta fluxus sanguis nō tolerafdilatationē:iccirco oꝫ nos ꝑus incipe a cura talis accītis. ¶Ulteriꝰ etiā videte in hoc qđ dicit Aui.postea dispō ꝛc.innuit qꝫ q̄stū ad talē dispōnē pītē oꝫ incipe a cura fluxus ꝛ retinere ipm cū inuiscatiuis vel opilatiuis vl hmōi q̄ postea ponit Aui.Sed ad restringēdū pfecte fluxū sanguis:vt qꝛ.ſ. nō recidiuet postea oꝫ incipe a cura corrosiōis:qꝛ dato qꝫ restringaf fluxꝰ san.ꝛ nō auferaf corrosio tū postea recidiuabit:qꝛ corrosio est cā ipi⁹.ꝛ tō qū sanguis inciput fluere oꝫ tūc ipm cōstringere quōcūqꝫ possum⁹. postea vō debem⁹ intēdere ad corrosio nē ꝛ auferre ipam vt nō recidiuet fluxus san. ¶Sed ē vlteriꝰ intelligēdū qꝫ lꝫ in intētiōe prioꝛ sit cura vniꝰ morbi q̄ꝫ alteriꝰ.multotiēs tū accidit qꝫ cura illi⁹ morbi filis ē etiā alteriꝰ sicut ꝓdictū est in ꝓdictis.ꝛ silr etiā ē hic:qꝛ q̄ꝫ incipiam⁹ ꝑus in intētiōe a cura fluxus vl corrosiōis:tū possibile ē aliqñ qꝫ illa medicina q̄ curet fluxū curet ꝛ corrosionē.ꝛ ecōuerso ēm facit cessare fluxū:ꝛ etiā destruit corrosionē.ꝛ multe medicine sunt q̄ ꝓsunt corrosioni:ꝛ fluxui silr:ꝛ ecōuerso et sunt.ſ.ista retētiua in cauſis que sunt ei.i.de nūero cāꝝ q̄ sunt ad hoc.i.ad retinēdū fluxū san.ꝛ abscindunt.ſ. istę cause sanguinē:currētē.ſ.ex vena ꝛ artaria:ꝛ ille cause.ſ. retētiōis fluxus san.sunt scite ex libro ꝓmo sup.in gſiali. Aui.em̄ in ꝓmo cañ.fen q̄rta.ponit quoddā capl̄m vbi ponit in gſiali oēs causas retētiōis et⁹ qđ euacuaf. Ulterū ego narrabo eas.ſ.hic ſm modū festinatiōis.i.ſm modū abbꝛeuiatiōis.Intellige aūt qꝫ istas cās dicit ħ ſm modū abbꝛeuiatiōis q̄ꝫtū est in gſiali:sed in spāli dicet eas ſm modum declarationis:ꝛ nō solum ſm modū compilatoꝛis.Tunc sequitur illa pars:

¶Dico ergo qꝫ iste cause aut sūt phibentes in illo illud qđ egredit ab exitu:aut sunt aggregātes rem de illo aut res.

¶In q̄ pte ꝓsequit de cā retētiōis fluxus sanguis. Et ista ps diuidit in ptes duas. In ꝓma pte ponit istas causas retētiōis fluxus san.in gſiali. In secūda pte explanat et declarat vnāquāqꝫ illaꝝ cāꝝ in spāli.secūdā ibi:Amplio⁹ dicemus de attractiōe ꝛc. ¶Dꝛia ps diuidit in ptes tres. In ꝓma pte facit qđ dictū est. In scēa pte ostēdit qꝫ illaꝝ cārū cōpetūt ad restringēdū fluxū san.ex vulnere qñ cū vulnere est apa:ꝛ q̄ illaꝝ cāꝝ nō cōpetūt. In tertia pte oñdit quot intētiōes vlr oꝫ medicus hꝛe circa vulnꝰ: vñ ē fluxꝰ san.scēa ibi:Et oꝫ vt scias.tertia ibi:Et oꝫ vt ꝓparatio sit aggregās inter duas res ꝛc. ¶Dꝛia ps diuidit in ptes duas. In ꝓma pte ponit duas cās gſialissimas retētiōis fluxus san. In secūda pte subdiuidit etiā vnāquāqꝫ illaꝝ cārū. Scēa ibi:Et diuisio ꝓma ꝛc.Dicit ergo ꝓmo. Dico ꝙ qꝫ ille cause.ſ.retētiōis fluxus san.aut ſupple retinēt: ga sūt phibētes ab exitu id qđ egredit in illo.ſ.cursū sang.lꝫ est dicere qꝫ iste cause aut retinēt fluxū san. qꝛ diuertunt ad alias ptes ꝛ phibēt sanguinē venire ad locū vñ exit.ꝛ in hoc tāgit Aui.cās diuersiōis q̄ non sunt cause locales: aut sunt aggregātes rē de illo:aut res.i.aut cause retētionis fluxus retinēt sanguinē:qꝛ ꝛ aggregāt ipm opilāt locum vñ exit. vnde Aui.in hoc tāgit cās retētiōis sanguis locales.cause em̄ locales retinēt sanguinē:nō qꝛ diuertāt ad aliū locū sed retinēt ipm in loco vñ exit: qꝛ opilāt illū locū.Et ꝓ hoc qđ Aui.dicit:aut sūt aggregātes rē de illo: tāgit vnā cām.¶Per hoc aūt qđ dicit aut res:tāgit: qꝛ pl res sunt tales cause retentionis ſm qꝫ ipse dicet post.¶Deinde cum dicit:

¶Et diuisio ꝓma ē cōuersio ad ptē aliaz q̄ aut fit cū attractiōe ad cōtrariū ꝓter qđ fiat exitꝰ aliꝰ sicut ponunt vētose sup epar:et remouet flu.san.ex nare dextra: aut ita qꝫ accidit exitꝰ aliꝰ sicut flebotomatur patiens fluxū san.nariū ex manu ptinente nari flebotomia stricta.

¶In ista pte Aui.subdiuidit vnāquāqꝫ cāꝝ ꝓdictaꝝ.ꝛ ista pars diuidit in ptes duas:qꝛ ꝓmo subdiuidit cās retētionis fluxus q̄ retinēt ipm ꝑ diuersionē.ſcdo subdiuidit cās q̄ retinēt ipm in loco.ſcda ibi.Causa aūt retinēs in loc⁹ ꝛc. ¶Prima in duas.ꝓmo facit qđ dictū est.ꝛ ſcdo subdiuidit vnū mēbrū diuisiōis.ſcda ibi: Retinēs aūt sine exitu ꝛc. Dicit ergo ꝓmo.Et diuisio ꝓma.i.ꝓma ps diuisiōis ꝓdicte cāꝝ retētiuaꝝ fluxus san.est cōuersio ad ptē aliā.i.ista retētio fluxus ꝑ diuersionē hūoꝝ ad ptē aliā:q̄.ſ.diuersio hūoꝝ aut fit cū attractiōe.ſ.hūoꝝ ad ꝓtrariū locū:ꝓter qꝫ fiat exitꝰ alī⁹.i.ꝓter qꝫ euacuem⁹ aliūde sicut ponūtur vētose sup epar:intellige sine scarificatiōe:qꝛ vētose cum scarificatiōe diuerterēt cū eūone:ꝛ remouereꝭ fluxus ꝛc. et ſi accidat fluxus ex nare ſinistra:tūc ponaf sup splen: vt dicit Gal.5° de inge.aut ſupple fit ista diuersio ad locū cōtrariū ita qꝫ accidat exitꝰ alius.i.cūando ab ista parte opposita sicut flōmaf ꝛc. ex manu ptinēti nari.i.ex manu eiusdē lateris cū nare:flōmia stricta.i.fleōmia subtili.

De hoc enim est dubitatio de vltio dicto Aui. de hoc.ſ.dicto qꝫ patiēs fluxum sanguinis ex nare flebotomareꝭ ex manu ptinēti nari vt hūoꝛes diuertant a loco cū eūone.Sed hoc nō vī ver.ſ. qꝫ debeat flebotomari ex manu eiusdē lateris cū nare:qꝛ deriuatio q̄ fit in alias ptes oꝫ esse ad ptē magis lōginquaꝝ et nō ad ꝓpinquā sicut ipsemet postea Aui.dicet.nūc aūt manus longinqꝰ ē manꝰ alteriꝰ lateris:ꝛ ꝓpinqꝰ ē manus eiusdē lateris.Ꝙ deriuatio debet fieri ꝑ flebotomiam ex altera:ꝛ nō ex eadē manu. ¶Ad dissolutionē istiꝰ ꝛ ad maioꝛē etiā declarationē dictoꝝ Aui.est etiā intelligēdū qꝫ mutatio vel deriuatio fluxus ad altera membꝛa ſm qꝫ appet ꝑ Aui.ꝓmo cañ.fen q̄rta ca° 3°.ꝛ ꝑ Gal.4°et 5° de inge.est duplex siue sit cū eūone siue sit sine alia eūone:q̄ dam ē deriuatio ad loca lōginqua:ꝛ talis mutatio appellaf anuphꝛasis:ꝛ ista talis mutatio fit in ꝑn°.ꝛ qñ corpus est plectoꝛicū.ꝛ talis deriuatio si fit cū eūone debet eē cū multa eūone vt euacuet multitudinē ꝛ diuertat etiā a loco fluxus.Sed alia ē deriuatio q̄ fit ad loca ꝓpinq̄:et ista talis mutatio fit post ꝑn^m:ꝛ qñ in corꝑe nō ē alicui⁹ multitudinis repletio:qꝛ si fieret corꝑe repleto attraheret pl⁹ q̄ꝫ diuerteret.ꝛ talis deriuatio si fiat cū eūone debet eē cū eūone pauca ꝛ subtili:qꝛ talis eūo nō fit cā eūandi:sed solū cā deriuādi.ꝛ cū talis diuersio fit ad loca ꝓpinqua cū pauca eūone pōt fieri diuersio. Qñ ꝙ Aui. dicit qꝫ patiēs fluxū san.ex nare debet flōmari ex eadē manu:intelligit hoc nō existēte alia plectoꝛia in corꝑe:vt qꝛ vel corꝑis fit de se mūdū vel fit ꝑus eūatū alia eūone. vñ ista flōmia q̄ fit ex eadē manu nō fit nisi ad diuertēdū ꝛ nō eūandū ꝑn cipaliter.ꝛ ꝓpter hoc Auicē.dixit flōmia stricta.i.flōmia subtili vt innueret qꝫ talis flōmia nō fit ꝓncipaliꝭ ratione euacuatiōis sed rōne deriuatiōis:ꝛ iō fit cū pauca euacuatiōe ꝛ ex eadē manu.Sed qñ supius dixit Aui.qꝫ oꝫ fieri deriuatio ad ptē magis lōginquā:intelligit hoc in principio.ꝛ qñ in corꝑe ē abūdātia hūoꝝ.tūc em̄ bñ debet fieri ex altera manu ꝛ nō ex eadē: qꝛ si fieret ex eadē maioꝛ fieret attractio q̄ꝫ diuersio.¶Deinde cum dicit:

¶ Retinēs aūt sine exitu est illud qō phibet motū sanguis et eī⁹ penetrationē: et ē aut p cām igniētē: aut p cām stupefaciētē ⁊ stupefaciens qdem aut est medicīa aut est dispositio corpis sicut in sincopi. ipsa enim multotiens retinet sanguinem.

¶ In pte ista Auicē. subdūdit vnum membroꝝ diuisiōis pdicte. s. cām retētiuā fluxus san. p diuersionē ad alīd mēbrū sine alia eūone. Dicit ergo. Retinēs aūt supple fluxū sanguis p diuersionē ad aliud mēbrū: sine exitu. i. sine alia eūone: est illud qō phibet motū sanguis: ⁊ eī⁹ penetratio nē. i. est id qō phibet sanguinē penetrare ⁊ currere ad locū vnde exit: eo q diuertit ipm ad ptē oppositā: et est. i. et fit ista talis diuersio sine alia eūone: aut p cām igniētē. i. p cām calefacientē: sed nō intelligas hoc assūmēdo interi⁹: qz si interi⁹ assumer enī calida siue cibi siue medicine tūc augmētaret fluxus: eo q sanguis calefact⁹ citius ebulit ⁊ fluit. Sed intelligit hoc apponēdo eas exterī⁹ in mēbris oppositis mēbro vñ fluit sanguis: qz si apponant calida sicut medicine vesicātes vel cauterizātes: ⁊ filia membris oppositis mēbro vnde fluit diuertūtur humores ad alia mēbra: eo q calidi est attrahere ad locū vbi ponit. ⁊ sub istis causis cōprehēdunt vētose sine scarificatiōe ⁊ fricationes ⁊ ligatiōes ⁊ medicine rubificātes: ⁊ breuiter oē qō dolorē efficit alteri mēbro: qz oia ista diuertūt a loco fluxꝰ ad mēbra vbi ponunt ꝓpter caliditatē quā inducūt in illis mēbris oppositis. Aut supple fit ista diuersio sine exitu p cām stupefacientē. i. per cām infrigidātē. Et tūc subdiuidit illud mēbrū dicēs: Et stupefaciēs quidē aut ē medicina: ⁊ intellige siue assumat interius siue ponat exterius. Interius: qz medicine infrigidātes assumpte interi⁹ infrigidāt ⁊ cōgelant sanguinē in interioribꝰ: ⁊ per consequēs nō pōt ita curare ⁊ fluere: ⁊ nō diuertūt hūores a loco vbi fit fluxus exterī⁹. Exterius sicut si ponant frigida in ptibus circūstātibꝰ: qz tūc cōgelāt ibi sanguinē ⁊ prohibent ipm discurrere ⁊ fluere ad locū: aut ē dispositio corporis sicut sincopis. Sincopis enī est cā stupefaciēs retinens fluxū sanguis ꝓpter diuersionē humoꝝ quā facit ad alias ptes sine exitu. diuertit aūt sincopis a loco fluxꝰ tū qz retrahit sanguinē ⁊ spirituz ad corꝝ. tū etiā qz in ipsa corpus ⁊ sanguis infrigidat: ⁊ per cōsequēs nō ita discurrunt ⁊ fluunt ad exteriora: ⁊ ideo ipsa multotiens retinet sanguinē per istū modū. ¶ Tunc sequitur illa pars:

¶ Causa aūt retinēs sanguinē in locis ē oppilās exitū: aut cū ligatura: aut cuz repulsione ex buccellatiōe: aut cū repulsione absqz buccellatiōe: aut escaria cū cauterio: aut medicina cauterizāte: aut cū cōgelatione rei retēte: aut cū inuiscatione: aut cū incarnatiōe: aut cū coartatiōe carnis circūdantis venas: quare oppilat ipsum et claudit ipm clausione vehementi.

¶ In qua pte Auī. postqz diuisit cās retētiuas fluxus sang. que retinēt ipm: qz diuertūt hūores ad alia membra. diuidit cās retētiuas fluxus sanguinis que retinēt ipm non p diuersionē: sed retinēt ipm i loco: vt qz oppilāt ⁊ claudūt locū vnde fluit sanguis. Dicit ergo. Cā aūt retinēs in loco est oppilans. i. claudēs: exitū. i. orificiū vnde exit sanguis: et hoc supple fit: aut cū ligatura supple vene vel artarie: sm qz ipe docebit postea: repletiōe cū buccellatione: aut absqz buccellatiōe ⁊c. aut cū exiccatiōe aut incarnatione: totū hoc est solū vn⁹ modus. Unde hic ista dictio: aut: nō est nota diuersitatis sed potiꝰ copulatiōis. vñ aut exiccatione: aut p eī⁹ incarnatiōe: ⁊ hoc appebit p illud qō dicet inferī⁹. ⁊ hoc appet p illud: qz medicina exicca. tua nō cōpetit ad retinendū fluxū sanguis nisi intrīn qātū incarnat. vnde si esset exiccatiua vltra siccitatē que requirit ad incarnationē nō cōpeteret nisi illa exiccatio tūgeret cū adustione: aut cū coartatiōe carnis ⁊c. Iste est quidā alī⁹ modus ꝑse. ⁊ oia que dicit hic apparebūt ⁊ declarabunt melius cū Auī. ꝓsequet postea de vnoquoqz modo istoꝝ modoꝝ retētiōis fluxꝰ san. in spāli. Ponite sunt ergo in gñali oēs cause retētiōis fluxus san. ¶ Tunc sequit illa pars.

¶ Et oz vt scias q̄ qñ associatur vulneri apa cū ēntitate plīma huiꝰ nō est possibile ligare cū filis: neqz ītromittere licinia neqz strictura laboriosa: et neqz ē possibile tūc nisi administrare glutinationem ⁊ stipticitatē et stupefactionē et inspissationē sanguis: et si ē curatio ex strictura: aut fissura: aut ꝓpinquitate medicine: quando est dolor est mala valde: et omnis preparatio dolorosa est mala.

¶ In qua pte Auī. postqz posuit oēs causas retētiōis fluxꝰ sanguinis in gñali: ostēdit que pdicte causaꝝ cōpetunt ad restringendū fluxū sanguis ex vulnere qñ cū vulnere est apa: ⁊ que illaꝝ nō cōpetūt. Dicit ergo. Et oz vt scias ⁊c. nō est possibile ligare: tūc. s. venam cū filis. Et reddit causam eius cū dicit: Et ꝓ quia: si est curatio ex strictura aut fixura aut ꝓpinquitate medicine. s. facientis dolorē est mala valde. Et rō huiꝰ est: qz ista augēt dolorē: dolor autē auget fluxū: qz ois dolor excitat reuma: vt dicit in tegni. et ois pparatio. s. curatiua dolorosa est mala. vel pōt intelligere solū de pparatiōe situs mēbri: qz mēbrū debet sic situari vt dolor euitet qātū possibile est. ⁊ hoc est qō Gali. dicit gnto de ingen. Stude tū vt mēbrū vulneratū taliter aptetur vt vulnus semp supius sit ita vt dolorem nō generet. A nullo enim adeo fluxus sanguinis efficit vel apostema sicut a dolore. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et oz vt pparatio sit aggregans duas res quaꝝ vna ē defectꝰ doloris: ⁊ altera ē refrenatio ptis cursus sanguis: q̄re nō adiuuat cū appēsatiōe ⁊ suspēsiōe: ⁊ fiat facilis ꝓcessio sanguis et eī⁹ exitꝰ: ⁊ cū phibēt due intētiones declinet ad leuiorē sm illud qō pēsens est et ꝓpinquiꝰ ad tolerandū in dispōne. et ē necessariū vt narrem⁹ modū eī⁹ postq̄z sciueris q̄ ꝑmū qō opz cōsiderare ē vt cognoscas an vena sit arteria: aut vena p signa sua. quare agas cū arteria: et sis sollicitus plus qz sollicite/ris et agas cum vena.

¶ In ista pte Auī. ostēdit quot intētiones vlr debet medicꝰ habere circa vulnꝰ vñ exit fluxus san. Dicit ḡ. Et oz vt ꝑparatio supple curatiua retētiōis fluxus sit aggregās duas ptes: quaꝝ vna est defectus. i. euitatio doloris: ⁊ altera est refrenatio. i. cōsectio vel retētio. vñ nō itelligas hic refrenatio. i. repcussio: sed intelligas hic refrenatio cursus sanguis. i. retētio cursus sanguis: siue ista retētio fiat cum frigidis vel cū alijs modis quos postea dicet. Quare nō

adiuuaf cū appħēsiōe ꝛ suspēsiōe supple ven e vel artarie: quā appħēsionē vel suspēsionē facim⁹ qñ volum⁹ eaz ligare et incidere. ¶ Et intelligē cū dicit Aui. quare non iuuaf cē. nō absolute cū ista appħēsio ꝛ suspēsio sit vnus modus restrictiōis fluxus sanguis: sed intelligē quare nō iuuaf cū appħēsiōe ꝛ suspēsiōe. s. i dispōne doloris ꝛ apatus. ꝛ fiat facilis pcessio sanguis ꝛ ei⁹ exit⁹: hoc ē dicere bene qđ dictū est ꝙ nō iuuaf: tūc appħēsio cē. nec ē tūc vtēdū ea vt nō fiat facilis pcessio sanguis ꝛ ei⁹ exit⁹. Si enim vtaris ea qñ est dolor ꝛ apa cū ista augeāt dolorē: ꝛ dolor augeat fluxū: vt dictū est ꝑus: fiet fluxus san. facilior ꝛ maior. ¶ Et cū phibenf due intētiōes cē. Ista lra potest duob⁹ modis exponi. Uno⁹. Et cū phibenf due intētiōes scz intētio appħēsiōis ꝛ intētio suspēsiōis: ꝛ phibef ꝓpter dolorē ꝛ apa: declinef ad leuiorē. i. tūc debem⁹ declinare ad leuiorē cām retētiuā fluxus san. vt. s. q̄ fit retinēs cū facilitate ꝛ fine dolore: ꝛ hoc est qđ subdit ꝑm id qđ ꝑsens ē et ꝓpinquū ad tolerādum: in dispōne. s. doloris ꝛ apatis. Alio⁹ pōt exponi sic: Et cū phibenf due intētiōes. s. intentio doloris ꝛ intētio fluxus san. hoc est dicere ꝙ qñ inuulnere vñ fluit sanguis habem⁹ duas intētiones. s. phibere dolorē ꝛ apa ꝛ phibere fluxū san. declinef ad leuiorē cē. idest tūc debem⁹ declinare ad cām retētiuā fluxus san. q̄ fit leuior: ꝛ cū minori dolore ꝑm ꝙ id est ꝑsens ad ꝓpinquū ad tolerādū in dispōne. ¶ doloris ꝛ apatis. qz vt dcm est ꝑus: qñ in tali vulnere est dolor ꝛ apa: tūc nō cōpetunt oēs cause retētiue fluxus: sed solū q̄dā illaꝝ: q̄. s. retinent phibēdo dolorē ꝛ apa sicut fuit cōglutinatio ꝛ stipticitas et stupefactio ꝛ inspissatio sanguis: ꝛ est nccium vt narrem⁹ modū ei⁹. s. modū restrictiōis sanguis: tā illū ꝙ cōpetit in casu doloris ꝛ apatis: q̄s illū ꝙ cōpetit qñ nō est dolor et apa. ꝛ narrabit istos modos in spāli. supius em narrauit oēs modos retētiōis fluxus in gñali. mō vero post istā ptē narrabit eos in spāli: postq̄s sciuerim⁹ cē. planum est qđ dicē. ꝛ tō et ei⁹ qđ dicē ea q̄ dicta sūt pri⁹. Tūc segf illa ps:

¶ Ampli⁹ dicem⁹ ꝙ de attractōe vera ad cōtrariū nō ad exitum est necesse mēbro cum fricatione aut ligatione et strictura aut cum ventosis.

¶ In qua pte Aui. postq̄ posuit oēs causas retētiōis fluxus san. in gñali: exponit ꝛ declarat vnāquāq; illaꝝ in spāli. ⁹ Et diuidit ista ps in ptes duas. In ꝑma pte exponit i speciali et declarat cās retētiuas fluxus san. q̄ retinēt ꝓ diuersionē ad alitū locū. In secūda pte declarat in spāli causas retētiuas q̄ retinēt in loco oppilādo exitū. scda ibi: Ildoduas aūt ꝓdictus in diuisiōe alia. Prima ps diuidit in duas. In ꝑma pte Aui. declarat ꝛ exponit cās retētiuas fluxus san. ꝓ diuersionē fine exitu. scdo declarat ipas q̄stum ad quādā ptē diuisiōis ipaꝝ: qz declarat illas q̄ diuertūt per cām calefacientē. ꝛ declarat etiā cās retētiuas per diuersionē fine exitu ꝓ cām stupefacientē. scda ibi: Un⁹ autē duoꝝ modoꝝ cē. Prima in duas. ꝑmo facit qđ dictū est. secūdo addit quiddā. scda ibi: Et oz vt nō expectef. Pria in tres. ꝑmo exponit cās retētiuas ꝓ diuersionē fine exitu per cām calefaciētē ostēdēdo q̄ sint iste cāe. in scda pte oīdit ad qđ mēbrū oppositū debeat fieri diuersio cū exitu. i tertia pte ostēdit ad qđ membrū debeat fieri diuersio fine exitu. scda ibi: Et oz vt sit mēbrū cōicans cē. tertia ibi: Et oz vt sit extēsio. Dicit ḡ ꝑmo. Ampli⁹ supple ꝑter ea q̄ dicta sūt ꝑus in gñali de causis retētiuis fluxus san. dicem⁹ supple de eis in spāli. ꝛ ꝑus dicet de causis retētiuis ꝓ diuersionē sine exitu per cām calefacientē ostēdendo q̄ sint iste cāe dicēs. de attractiōe vero ad cōtrariū supple ꝓ causam calefaciētē: nō ad exitū. i. fine exitu. alio⁹ supple dicemus ꝙ est necesse nocere alij mēbro cō fricatiōe: aut ligatione ꝛ strictura. i. in alio mēbro aut cū vētosis aut supple cum medicinis rubificātibus vel cauterizātibus. omnia em̄ ista attrahunt apte fluxus ad mēbra oppositā ꝓpter dolorē ꝛ caliditatem quā inducunt in illis membris ꝑm ꝙ dictū est ꝑius. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et oz vt sit mēbrū cōicās positū ex mēbro cognito sup extremitatē linee vnius cōtinuitatis inter ea ambo cū lōgitudie et latitudine: et eligiē de diuersificato in situ lōgitudis ꝛ latitudis qōcūq; ambor⁹ ē lōginquū et dimittiē qō ē ꝓpinquū sicut fit in duob⁹ lateriba⁹ capitis: aut duobus lateriba⁹ man⁹. nā lōgitudo inter ista duo ē ꝓpinquior q̄z illa ex qua oz timeri nocumētū cōpletū: et hec res exigit vt rememoremur illud quod in ea dixim⁹ vbi locuti fuimus in libro ꝑimo de canonibus euacuationis.

¶ In ista pte ostēdit ad qđ mēbrū oppositū debeat fieri diuersio cū exitu. ꝛ dicit: Et oz vt sit mēbrū cōicās supple ad qđ debet fieri diuersio humoꝝ pe ꝙnē: positū. i. situatuz supple in distātia: ex mēbro cognito. i. ex mēbro vnde sanguis fluit sup extremitatē linee cōtinuātis inter ea ambo in lōgitudine ꝛ latitudine. hoc est dicere ꝙ mēbrū ad qđ debet fieri diuersio hūoꝝ debet esse distās ꝑm vnā lineaz vel lōgitudis q̄ est ꝑm sursum ꝛ deorsum. vel latitudinis que est ꝑm dextrū ꝛ sinistrū a mēbro vnde fluit sanguis. Et eligiē de diuersificato in situ lōgitudis ꝛ latitudis qō cunq; amboꝝ est lōginquū. nō intelligas hic ꝙ diuersio debet fieri ad mēbrū magis lōginquū qđ distat ꝑm longitudinē ꝛ latitudinē sil⁹. Dicit em̄ Aui. in ꝑmo fen ārta ca⁹ tertio. Et nō oz vt inter duas diametros plōgationē faciat: sed in vnā tm̄ cē. Sed intelligiē ꝙ debet fieri diuersio ad mēbrū qđ sit magis lōginquū ꝑm lineā vnā ꝑm quam volum⁹ diuertere. vñ si volum⁹ diuertere ad mēbrum qđ distet ꝑm lōgitudinē debem⁹ diuertere ad illud qđ ē magis lōginquū ꝑm lōgitudinē. Si vero volum⁹ diuertere ad mēbrū qđ sit magis distat ꝑm latitudinē debem⁹ diuertere ad illud qđ magis distat ꝑm latitudinē. ꝛ dicit. s. mēbrū qđ est ꝓpinquū. s. mēbro vñ fluit sanguis: sicut fit in duob⁹ lateriba⁹ capitis: qz si esset fluxus san. ex ꝑte dextra capitis nō diuerterem⁹ ipm ad ptē sinistrā capitis ꝑm ꝙ dicit Aui. i ꝓ⁹ lib. ꝓallegato loco. sed trahem⁹ eā vel ad infimū ꝑtis dextre sicut ad pedē dextrū: si volum⁹ facere diuersionem ꝑm longitudinē vel ad manū sinistrā si vellem⁹ facere diuersionē ꝑm latitudinē: qz man⁹ sinistra sufficiēter distat a parte dextea capitis: sed nō trahemus eam ad pedē sinistrum: eo ꝙ distat nimis: qz distat ꝑm duas lineas: aut in duobus lateribus manus cē.

Sed aliquis dubitabit de hoc qđ dicit ħ Auiē. videf em̄ dicere ꝙ sit nimia ꝓpinquitas de vna manu ad alterā vt si fluxus san. sit ex manu dextera vī dicere ꝙ nō debet fieri diuersio ꝓ stomiā ad sinistrā. Sed hoc nō vī vez. vī em̄ ꝙ sufficiens distātia sit de vna manu ad alterā ꝓ dicta auctoꝝ. ponit em̄ Rasis i tractatu de morbis iūctuꝝ qñ tractat de cura ipoꝝ ꝑm ꝙ fūt ex mā sanguinea: Q. si talis egritudo fuerit in manu possum⁹ deriuare mām duob⁹ modis: aut ad alteram manū: aut ad pedē oppositū eiusdē linee. ḡ si volum⁹ diuersionē facere: fiēr in luxu san. ex manu possum⁹ diuertere ad alteraz manū. ꝛ multa etiā alia dicta auctoꝝ de ħ possent adduci. Ad hoc possumus rūdere dupliēr. vno⁹ ex ponēdo lram sic: vt scz qñ Aui. dicit: aut etiā in duobus

laterib⁹ man⁹ nō referat hoc dictū ad alterā diuersarum manuū: vt.s. q⁹ si fluxus san. sit ex latere man⁹ sinistre nō debeat fieri ex latere dextro. Sed Aui. intelligit referēdo id dictū ad latera vni⁹ man⁹: vt si fluxus san. sit ex latere exteriori man⁹ sinistre nō debet fieri ex latere interiori flōmia eiusdē man⁹. vel si fluxus sit ex latere suffu vni⁹ manus nō debet fieri flōmia ex latere deorsū illi⁹ man⁹: imo debet fieri ex latere alteri⁹ manus: q⁹ distātia duoꝝ laterꝝ vni⁹ man⁹ esset nimis ꝓpinq̄: vñ fieret maior attractio ad locū q̄z diuersio: ꝛ sic intelligēdo obiectio ꝑdicta cessat: q⁹ nō est ad ꝓpositū. Alio⁹ possum⁹ itelligēdo rñdere q⁹ illud dictū referat ad latera diuersaꝝ manuum: vt.s. q⁹ si fluxus san. ex manu dextra est nō oz fieri flōmia ex manu sinistra. ꝛ hoc pōt saluari intelligēdo q⁹ sit vez aliq̄n: sed nō sp. nā si in corpe esset magna pletoria ꝛ esset magn⁹ fluxus hūoꝝ ad locū. tūc diuersio ad alterā manū esset forte nimis ꝓpinqua: q⁹ q̄z q̄z man⁹ vna distet ab altera p vnaz diametrū q̄ est ꝑm latitudinē: tñ est q̄dā alia ꝓs q̄ distat ab eis pl⁹ ꝑm vnā diametrū: sic̄ pes dexter distat a manu dextra p vnā diametrū. nihilomin⁹ tū magis lōginq̄ diameter ē de pede ad manū q̄z de manu ad manū. ꝛ ideō q̄n esset magna pletoria in corpe ꝛ magn⁹ fluxus tun⁹ esset diuertere ad pedē q̄z ad manū: tñ vt in plūb⁹ sufficit diuertē ad aliā manū. ꝛ hec dicta ꝑt trahi ex dictis Aui. in ꝑ⁹ can. fen q̄rta ca. iij. Dicit em̄. Et nō opz gdē vt inter duas diametros ꝓlongationē facias: sed in vnā tñ q̄ sit diametro magis lōginq̄. Mā si fuerit in supmo dextre ptis non erit trahēdū ad infimū sinistre: imo ad infimū dextre: ꝛ ꝑ gdē est id q⁹ ē magis necessariū. i. et hec distātia q̄ ē. s. de infimo dextre ad supmū dextre ē distātia maior q̄ possumus vti in q̄cūq̄ necitate diuersiōis q̄z tūc cūq̄ sit corp⁹ pletori cū. aut. s. si possum⁹ diuertere ad finistꝝ a supmo. s. dextro scz si fuerit tñ lōginq̄. s. finiter a supmo dextre q̄z tū ē ab hūero ad hūeꝝ. p hec ḡ verba videtis q⁹ bñ possum⁹ diuertere de vna manu ad aliā. Sz tū diuersio q̄ ē de supremo ad infimū ē id q⁹ ē magis neciū. ꝛ ideō dico q⁹ aliq̄n esset timor diuertere ad aliā manū: vtp̄m tñ sufficit. Nam lōgitudo inter illa ē ꝓpingor ꝛc̄. Ista lra pōt dupl⁹ exponi. Uno⁹ referēdo hoc q⁹ dicit: illa duo sit ad illa duo latera capitis. ꝛ tūc exponit sic: Bñ dictū est q⁹ in diuersione faciēda dicit q⁹ ē mēbrū ꝓpinquū sicut fit in duob⁹ lateribus capitis. nā lōgitudo inter illa duo. i. inter duo latera capitis ē ꝓpingor q̄z illa. s. q̄ ē inter duo latera man⁹: ex q̄ scz lōgitudine q̄ est inter duo latera man⁹ oz timere nocumētū cōpletū. i. oz timere nocumētū maioris flux⁹: quasi vult dicere Aui. q⁹ si ex distātia inter duas man⁹ nos timere aliq̄n oz ne augeat flux⁹: vt q⁹ pl⁹ attrahat ad locū fluxus q̄z diuertat ꝓp distātiā nō sufficiēt̄. multo ḡ fortiⁿ oz nos timere in duob⁹ laterib⁹ capitis cū distātia inter ea ꝓpingor sit q̄z illa q̄ ē iter duo latera man⁹. Et isto mō in exponēdo intelligerem⁹ de laterib⁹ diuersaꝝ manuū: nō autē de laterib⁹ vni⁹ man⁹: q⁹ nō maior ē distātia inter latera vni⁹ man⁹ q̄z inter latera capitis. Alio⁹ pōt exponi ista lra referēdo ꝝ q⁹ dicit inter illa duo ad duo latera capitis et duo latera man⁹. ꝛ tūc exponit sic: Bñ dictū ē q⁹ diminuit mēbrū q⁹ ē ꝓpinquū sic̄ fit in duob⁹ laterib⁹ capitis ꝛ i duob⁹ laterib⁹ man⁹. Mā lōgitudo. i. distātia q̄ ē iter illa duo latera man⁹ ē ꝓpingor q̄z illa distātia quā nos oz eligere: q⁹ oz nos eligere maiorē distātiā ex q̄. s. distātia nimis ꝓpinq̄ q̄ ē inter duo latera capitis ꝛ duo latera man⁹: opz nos timere nocumētū cōpletū. i. oz nos timere ne cōplea tur ꝛ augeat nocumētū: q⁹ cū sit nimis distātia ꝓpinq̄ pl⁹ attraheret ad locū q̄z diuerteret. ꝛ sic expone. Mā possumus itelligere de laterib⁹ vni⁹ man⁹ ꝛ diuersaꝝ manuū: nihilomin⁹ tñ vt plus ꝛ magis appareter ē vez i laterib⁹ vni⁹ man⁹ q̄z diuersaꝝ manuū: vt dictū ē ꝓus: ꝛz in aliquo casu possit saluari de laterib⁹ manuū diuersaꝝ. ꝛ hec rescz q⁹ ē de attractiōe ad ꝓtrariū ꝑ eūonē: exigit. i. regrit supple ad ꝑfecte sciēdū q̄liter ꝛ qñ oporteat fieri vt rememorem⁹ id qđ dixim⁹ in ea in libro ꝑ⁹ supple sen 4ª de canonib⁹ eūonis. ponit em̄ Aui. i li. ꝑ⁹ fen 4ª qōdā caplm qđ est caplm secūdū: vbi ostēdit gñaliʳ qñ ꝛ q̄liter oportet fieri eūo. Et iō ad ꝑfecte intelligēdū ea q⁹ dicunt oz rememorari eoꝝ q⁹ dicta sunt in illo caplo. Deinde cū dicit:

¶ Et oz vt sint extēsio ꝛ fricatō ꝛ his silia assidua ex eo qđ ē ꝓpinqui⁹ mēbro scō: deinde descēdat ab eo: ꝛ oz vt non expectet in disruptiōib⁹ arteriaꝝ ꝛ eis silī q⁹ sit hoc artificiū sufficiēs in retinēdo fluxū sanguinis ꝛ adiuuās. ꝛ silʳ est iudiciū in flebotomia lateris cōis longinqui.

¶ In ista ꝑte Aui. ostēdit ad qđ mēbrū debet fieri diuersio sine exitu dicēs. Et oz vt sit extēsio ꝛ fricatio: ꝛ his silia assidua ex eo qđ ē ꝓpinqus mēbro scō. p mēbrū scōm ego intelligo mēbrū positū in extremitate linee q⁹ cōtinuat ipsum cū mēbro vñ sanguis fiuit. ꝛ id est mēbrū qđ distat a mēbeo vñ fluit p vnā diametrū etiā. vñ extēsio ꝛ fricatio in ꝑn⁰: debet fieri in tali mēbro scō: vel in eo qđ est ꝓpe ipm. Deinde. s. post ꝑn^m descendat ab eo. i. fiat fricatio et extēsio: ꝛ silia mēbra magis ꝓpinq̄ mēbro vnde ē fluxus.

¶ Est aūt hic itelligēdū circa ptē ꝑdictā q⁹ qñ Aui. dicit q⁹ fiat diuersio ad mēbrū qđ ē magis lōginquū ꝛ diminuat mēbrū ꝓpinquū q⁹ hoc ē vez in ꝑn⁰. s. qñ corp⁹ ē pletori cū ꝛ hūores sunt in fluxu: sed post ꝑn^m. ꝛ factis istis diuersionib⁹ ad mēbra lōginq̄ nō est malū diuertere ad mēbra ꝓpinq̄: imo ē bonū ꝛ auctores ꝑcipiūt. ꝛ hoc est etiā de intētiōe Aui. q̄z hic hoc nō dicat tū hoc dixit in libro ꝑmo ca⁰ allegato ad qđ nos hic remittit: ꝛ hoc etiā multotiēs dicit Gal. 4° ꝛ 5° de inge. ¶ Si aūt vis scire ꝑfecte qñ oz diuersio fieri ad mēbrū lōginquū p vnā diametrum: ꝛ qñ etiā debeat fieri diuersio p duas diametros: ꝛ qñ debeat fieri diuersio ad mēbra ꝓpinq̄ recurre ad ea q⁹ dicta sunt in ca⁰ de cura apātū emūctorioꝝ. q⁹ de hac mā latius fuit ibi tractatū. ꝛ iō circa hoc hic amplius nō insisto. ¶ Deide cū dicit: Et oz vt nō expectet ꝛc̄. q⁹ sit artificiū. s. de fricatione ꝛ extēsiōe ꝛ de diuersiōe: ꝛ nō ꝑ exitū sufficiēs supple semꝑ: q⁹ multotiēs ꝓter istas diuersiōes. oz etiā facere alia remedia 'ocalia q⁹ Aui. ponet. ꝛ adiuuās. ¶ Sz tu dices. hic vʳ Aui. dicere falsum: q⁹ nōne hoc ē adiuuās ad retētionē sanguis: imo multotiēs adiuuat. ¶ Ad ꝟ rñdēdū ē ꝑ exponē lr̄e. vñ pōt exponi dupl⁹, vno⁰ sic q⁹ sit hoc artificiū sufficiēs: ꝛ adiuuās supple sufficiēter ꝛ ꝓplete. Alio⁰ pōt exponi. Et oz vt nō expectet ꝛc̄. q⁹ sit hoc artificiū sufficiēs. et ꝑ sed: sed supple est adiuuās. ꝛ sic cessat obiectio. et silʳ est iudicū de flebotomia q⁹ est diuersio cū exitu ꝛc̄. supple q⁹ nō est etiā artificiū multotiēs sufficiēs: sed bñ ē adiuuās. ¶ Deinde cum dicit:

¶ In⁰ aūt duoꝝ modoꝝ diuisiōis scē: et ē: cā stupefaciēs ē: ꝟbi gra: vt cibet ille cui⁰ fluxus sanguis nariū multiplicatur aut ali⁰ ab illo cibi grossi chimi igrossantib⁹ sanguinē sicut sūt lētes ꝛ iube: et eis silia. Odo⁰ aūt scōs ē: ꝟbi gra: vt in potu dent stupefaciētia. Frigida ꝟo exponūt corp⁰ frigori: ꝛ fortasse accidit syncopis ꝛ retinetur fluxus sanguinis.

¶ In ista ꝑte Aui. declarat ꝛ exponit in spāli causas diuertētes sine exitu ꝑ cām sufficiēt̄. ꝛ dicit: In⁰ aūt duoꝝ modoꝝ: diuisiōis scē supple cāꝝ retinētiū fluxū p diuersione. Mā diuisio scā istaꝝ cāꝝ erat diuisio cāꝝ retinētium

p diuersionē sine exitu alio. ℙria ēm diuisio cā ꝫ retinen tiū p diuersionē ē q̄ q̄dā retinēt cū exitu aliq̄: q̄dā aūt sine exitu aliq̄. ꝛ scdā diuisio ē cā ꝫ retinētiū sine exitu aliquo: q: q̄dā retinēt p cām calefaciētē: q̄dā aūt p cām stupefaciētē. sed mod⁹ q retinet p cām calefaciētē declarat⁹ est. ℙrim⁹ modus aūt q retinet p cām stupefaciētē declarat hic. ꝛ ī dicit Aui. Un⁹ aūt duoꝝ modoꝝ diuisiōis secūde: q̄. s. diuisio erat cā ꝫ retinētiū p diuersionē sine exitu: et est. i. ꝛ fit supple iste mod⁹ retētiōis: cā stupefaciēs. i. p cām stupefaciētē: est supple q̄rtū ad vnū modū eius: q: vt dictū ē ꝑus iste modus diuersiōis diuertēdo p cām stupefaciētē: diuidit etiā in duos modos: q: q̄dā est cā stupefaciēs sicut medicina. alia sicut dispō corpis. mō Aui. declarat p̄mū modū ist⁹ q fit p medicinas. ꝛ ī exponet: ꝛ est sc̄z iste modus q fit p cām stupefaciētē supple q̄rtū ad vnū modū ei⁹ q fit p medicamē. vbi gr̄a: vt cibek ꝛc̄. ¶ Mod⁹ aūt scōs supple isti⁹ modi: q modus fit p cām stupefaciētē q ē dispō corpis ē. vbi gr̄a ꝛc̄. hoc ē dicere ē facere accidē sincopim p stupefactionem ꝛ p frigida: q: qñ accidit sinco pis multotiēs retinet fluxus san. p modū q dict⁹ ē ꝑius. vñ hoc q̄ dixit Aui. hic: modus aūt scōs non refert ad ℔ q̄ dixit: vn⁹ aūt duoꝝ modoꝝ: ita q̄ sit sensus respectu illi⁹: sed refert ad id q̄ dixit: vbi gr̄a: vt cibek ꝛc̄. q: ille est p̄m⁹ modus illi⁹ modi duoꝝ modoꝝ diuisiōis scōe: ꝛ ille est scōs modus illi⁹ modi. vñ dicit scōs p respectū ad vnū modū illi⁹ modi: cū ille modus diuisiōis scōe diuidat in duos modos: vt dictū est ꝑius. Tūc sequit illa pars:

¶ Mod⁹ aūt p̄dict⁹ ī diuisiōe alia ē: qñ opꝝ vt obseruet in eo cap'lm vnū et ē qñ fortasse arteria nō ē vna duaꝝ q̄ntinuāt cordi: imo duoꝝ lateꝝ ei⁹ ita vt cū strinxeris eā inuenies eā firmiorē: imo fortasse cōtinuat cū latere altero ram⁹ alterius arterie q̄ accidit in eo: et adducit ad eam sanguinē p̄ter viā quā strinxisti q̄re indiges stricturis duab⁹. Et añ illō oꝝ vt cognoscas p̄tē q̄ ē p̄ncipiū vene. in q̄busdā eñ locis ē inferi⁹ ꝛ in q̄busdā ē desup: ꝛ in q̄b⁹ ē supi⁹ sūt sicut i collo: ꝛ in q̄b⁹ desup sūt sicut i coxa ꝛ pedes. et qñ cognoueris p̄tē administra in ea ligaturā ꝛ strictura.

¶ In q̄ p̄te Aui. posuit q̄ posuit ꝛ declarauit in spāli cās retētiuas fluxus san. q̄ retinēt p diuersionē: in ista p̄te Aui. incipit exponere ꝛ declarare in spāli cās retētiuas fluxꝰ san. q̄ retinēt ip̄m in loco oppilādo ip̄m exitū: ꝛ iste cause sūt remedia localia. Et ista ꝑs diuidit in p̄tes octo. In p⁹ p̄te Aui. declarat cāz retētiuā localē q̄ fit p ligaturā vene. 2° declarat illā q̄ fit p implet̄onē cū bucellatiōe. 3° declarat illā q̄ fit p implet̄onē sine bucellatiōe. 4° declarat illā q̄ fit p cōgelationē rei retēte. 5° declarat illā q̄ fit p coartationē carnis circūdātis. 6° declarat illā q̄ fit p escaram cū cauterio vel medicina. 7° declarat illā q̄ fit p mundificationē ꝛ cōgelationē. 8° declarat illā q̄ fit p excecationē ꝛ incarnationē. 2ª ibi: Reḡenatio cū bucellatiōe. 3ª ibi: Implet̄io vō sine bucellatiōe. 4ª ibi: Implet̄io vō cū refrenatiuus. 5ª ibi: Aut ꝓpterea q̄ caro coartat locum. 6ª ibi: Strictura aūt cū escare ꝛc̄. 7ª ibi: Medicine vō retinentes cōglu. ꝛc̄. 8ª ibi: Medicine vō retinētes cū exic. ꝛ incar. ꝛc̄. ¶ In p⁹ q̄ p̄te Aui. docet modū restrictiōis fluxus san. q fit p ligaturā vene aut arterie. Et duo facit: q: p̄mo anteq̄z doceat talē modū ostēdit Aui. q̄ duo sūt cañ. attēdēdi i tali ligatura cū extractiōe arterie vl' vene. ꝛ 2° Aui. docet modū ꝛ regimē talis ligatiōis. 2ª ibi: Et de regimine in illo. ℙria in duas p̄m q̄ Aui. ponit duos cañ. vl're gulas obseruādas in tali mō. 2ª ibi: Et ante illud oꝝ vt cognoscas ꝛc̄. Dicit q̄ p̄mo. Mod⁹ aūt supple p̄m⁹ retētōnis sanguis p̄dict⁹: in diuisiōe alia. i. in vltima diuisiōe q̄ erat diuisio cā ꝫ retinētiū fluxū san. i loco oppilationis exit⁹: ꝛ modus p̄mus p̄m q̄ apparuit in illa diuisiōe ē modus retētiōis p ligaturā vene vel arterie: ꝛ iste talis mod⁹ ē q̄n supple anteq̄z dicat de ipo in spāli oꝝ vt obseruet in eo capitulū vnū. i. cañ. vel regula vna. ꝛ tunc Aui. ponit istum cañ. cū dicit: Et ē q̄n fortasse. Et intēdit Aui. dicere q̄ in tali mō restrictiōis q fit p ligaturā: tu debes attēdere an indigeas solū facere vnā ligaturā sicut sufficit vna ligatio i vna duaꝝ arteriaꝝ: q̄ cōtinuant cordi. i. q̄ sunt ꝓpe cor in vno duoꝝ lateꝝ ei⁹: q: cū tu ligaueris eā: inuenies eā firmiorē. i. firmā: q: nō fluet amplꝰ sanguis: ꝛ hoc ī ē: q: p pe cor sanguis vadit ad arteriā p vnā viā: ꝛ ī sufficit ibi vna cōstrictio q̄ ꝓstringat illā viā. aut debes attēdere an indigeas facere duas ligatiōes: q: aliq̄n cōtingit q̄ cum arteria ab alio latere suo ꝓtinuat ram⁹ cuiusdā alterius arterie. i. ab alio latere q̄ fit illud lat⁹ vbi ē orificiū vñ fluit sanguis ꝛc̄. ¶ Tūc Aui. ponit aliā regulā q̄ ē obseruāda in tali mō etiā. ꝛ dicit: Et ante illud. i. ꝛ añ etiā q̄ facias ligaturā: oꝝ vt cognoscas ptē q̄ ē p̄n^m vene. p venā intelligit ℔ cōiter venā getā ꝛ arteriā. in q̄busdā eñ locis ē inferi⁹. s. p̄n^m vene. ꝛ in q̄busdā ē desup: ꝛ in q̄busdā inferi⁹ sicut in collo ꝛc̄. Ad intelligēdū hec debes scire q: p p̄n^m venei. intelligit mēbrū a q̄ orif. mō membrū a q̄ orif vena geta est epar: ꝛ ī ē par ē p̄n^m ip̄aꝝ. mēbrū vō a q̄ oriunt artarie ē cor: ꝛ ī cor ē p̄n^m ip̄aꝝ. p̄n^m venaꝝ ꝛ artariaꝝ q̄ sūt i collo ꝛ in capite ꝛ in illis pub⁹ ē inferi⁹: q: epar ꝛ cor sūt inferius p respectū ad collū ꝛ caput. p̄n^m vero venaꝝ ꝛ arteriaꝝ q̄ sūt in pede ꝛ coxa ē desup: q: epar ꝛ cor sūt supius p respectū ad pedē ꝛ coxā: ꝛ qñ cognoueris ptē. s. p̄ncipiū administra strictura ꝛ ligaturā: q: nisi tu cognoscere ꝑus hoc tu nescires vbi administrares strictura ꝛ ligaturam vtrū. s. sup orificiū vñ fluit sanguis: vel infra ip̄m. i venis eñ et arterijs q̄ꝝ p̄n^m est desup sicut in venis colli oꝝ vt faciat ligaturā infra orificiū: q: sanguis venit ad illas venas desup. Sic ergo in tali mō ligatiōis oꝝ obseruare istū canonē et p̄dictū. Et ideo Aui. posuit eos ꝑus q̄z doceret illū modū in speciali. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et de regimine in illo ē vt q̄enias ad extrahēdā venā cū vncino et etiā cū incisiōe pauce carnis que velat eā et occultat ip̄am: deinde inuolue eā: postea administra medicinas q̄s dicemus. Q̄ō si fuerit pulsatilis tūc meli⁹ ē vt veles eā cū filis lini. Et simil'r si fuerit nō pulsatilis verūtā multotiēs eleuat sāguis ei⁹. Cū ergo feceris illō: deide annerueris ei medicias: tūc dimitte ligaturā vsq̄z ad diē tertiū et q̄rtū. Q̄ō si videris medicinā glutinatiuā faciētē adherētē loco ei⁹: tūc nō eradices eā oīno: sz pone in circuitu ei⁹ de gīe ipsi⁹ aliq̄d q̄ō madefaciat ip̄am parum per. Q̄ō si accidat ei p̄cessio ex seipso

qñ tu auferes illud quod est super ipsum tūc tene quod ē sub loco i via itineris ve ne ⁊ ꝑme ꝑssionē cū q̄ fiat securitas de sal tu sanguis ⁊ eradica illud qō eleuatur de eo i loco suo ⁊ ꝑmuta illud cū alio. ⁊ si pre paratio tua quā facit mēbro i ista hora ꝫ q̄ oz: ⁊ ē vt sit orificiū eius magis imū q̄ principiū ita vt qñ ē vbi gra i iferioribus iteſtini ⁊ matricis tē sternat stratū aliqđ qō eleuet iferiora ⁊ depōat superiora ꝫ maiorē elongationē q̄ est ex dolore: deinde dimitte ipꝫ trib⁹ dieb⁹: deide annecte ei hūc modū vsquequo eleuetur sāguis.

¶ In pte ista Auic. docet in speciali modū ⁊ regimē ligationis vene vel arterie. ⁊ ostendit etiā qđ est faciēdū post ligaturā. Et dicit. Et de regimine ⁊c. deinde inuolue id est liga eā postea. s. post ligationē. administra medicinas. s. restrigētes sanguinē. ⁊ maxie debēt administrari medicie retētiue q̄ sūt ꝓglutiatiue ⁊ viscose. que autē sint iste dicit postea. ⁊ nos ēt dicem⁹ q̄ illarū sint meliores. Ter ūtū ꝑ qz. qz multoties abbreuiat. i. restringit sanguis ei⁹ q̄ si accidat ei. i. sanguini pcessio. i. fluxꝰ sanguis ex seipso qñ tu auferes id qō est sup ipm. i. qñ tu dissoluis vulnꝰ tūc tene ⁊c. i. tūc eleua illā medicinā ⁊ cōprime cū medicina ⁊ sup orificiū vene ⁊ sub orificio in via vñ venit sāguis: dein de renoua medicinā sup locū. ⁊ hoc est qō dic̄ Gal. 4⁰ de ige. Oz tū vt nō festines ad hāc medicinā. sic̄ stulti medi ci faciūt. sed ꝑmitt⁹ digito in vulnꝰ iducto cōprimat: deinde cū altera manu medicinā ipone ⁊ sic dimitte eū. s. cū hac medicina trib⁹ dieb⁹. deide ānecte ei ꝑm hūc modū. s. q̄ si nō fluit qñ dissoluis nō remoueas ꝑmā medicinā. ⁊ sic fiat quousqz eleuet. i. retineat sanguis ei⁹. ⁊ hoc ē qđ Auic. vult dicere in hac parte. Tunc sequitur illa pars.

¶ Refrenatio aūt cū bucellatōne non est possibilis nisi in arterijs magnis: fac er go licinium ex pilis lepoꝛ: aut tela aranee aut subtili cotto: aut panno lini veteri: de ide pulueriza sup ipꝫ medicias ꝓhibētes sanguinē. Et mitte i ipaz artariā sicut bu cellā: deide strige sup ipaz ligaturā: ⁊ fo taſſe administra licinium ex pilis lepoꝛ solū ⁊ excusat sollicitudinē. ⁊ oz vt strigas stri ctura adherēte q̄ ñ sepet̄ nec incarnet̄.

¶ In pte ista Auic. declarat i spāli cāz retētiuā fluxꝰ sāguis q̄ fit ꝑ ipletionē artarie cū bucellatōe ⁊ dic̄. refrena tio aūt. i. ꝓstrictio ⁊ fluxꝰ sāguis cū bucellatōe nō ē polis nisi i artarijs magnis. ⁊ cā hꝰ ē. qz ipletio cū bucellatōe ē imittere licinium tinctū i medicia restrictiua i orificiū ar tarie. mō ꝫ nō fit nisi qñ orificiū ē magnū ita q̄ sit capax illi⁹ licinij. hoc aūt ē in artarijs magnis non in paruis.

¶ Licinium vo ex se nā regit in extractiōe ei⁹ paulati ⁊ expulsiōe ei⁹ aut alijs ab hoc

¶ In ista pte Auic. remouet qđđā dubiū qō dcm̄ ē: imedia te q̄ oz vt strigas strictura adherēte q̄ nō sepet̄ donec in carnet̄ artaria. ¶ Sz aligs diceret quō icarnabit artaria q̄ñ̄qz separet̄ talis ligatura cū tale sit i orificio artarie. illō n. licinij ipediet i ꝓsolidatiōe ipsi⁹. ꝫ dubiū Auic. remo, uet dicēs. licinij vo ēē nā regit i abstractōe ei⁹ paulatim ⁊ expulsiōe ⁊c. q̄si vult dicere Auī. q̄ bñ ꝑt ꝓsolidari arta ria q̄ñ̄qz sepet̄ ligatura. Nec obstat tale licinium imissū in orificiū artarie. qz nā ipsa dū icarnat artariā expellit lici nium ex orificio paulatīe hūc fiē paulatie icarnat. ⁊ iō artaria q̄ñ ē ex tot o icarnata ē illō licinio expulsū extra orificiū Et q̄ nā possit ꝫ facē ē mānifestū. videm⁹. n. ad sēsū q̄ ipa expellit frustra ossiū multoties ex vulnere. ⁊ multoties ēt exrellit illa q̄ sunt itus ifixa nec mirū. dic̄. n. Gal. i ꝑmē to affo. 7⁰ ꝓticule. Forti nāe nihil resistere pōt. videmus enim q̄ mā apatis cū natura a gbusdā locis eā expellat: ossa etiā transeunt ⁊c. Tunc sequitur illa pars.

¶ Impletio vo sine bucelatiōe ē vt ipo nat̄ verbi gra illa res in orificiū eius ⁊ li getur desuper ꝑter penetratiōez ei⁹ i ve nas ⁊ vt retineat̄ cū eis que sunt sicut pul/ uilli. ⁊ ꝓprie spōgia ⁊ cū vittis fortis stri cture strigētib⁹ ipm cū cōuersiōe strictu re q̄ ē trahēs. Strictura vo ꝓria oz vt sit ꝓpe orificiū: deide inuoluat̄ vadēs retro ⁊ solue strictura gradati. ⁊ scias q̄ strictu ra puluillo ꝝ ⁊ vittaꝝ qñ est debilis vēit ex ea nocumētū strictureꝫ ⁊ est attractio: ⁊ nō ꝓuenit ex ea nocumētū strictureꝫ ⁊ ē retētio ⁊ ipletō: oz ergo vt subtilieť i hoc capl'o. Cū ergo strigiť strictura bona ⁊ strigiť itez ex latere diuerso ōcliat mā ⁊ resistit attractiōi ex strictura. ⁊ non oz vt pueniat̄ cū strictura ⁊ ꝓhibitōe nisi q̄ sit infra dolorē nisi si illud fuerit necessariū in primis: deinde molifica eā paulatim.

¶ In q̄ pte Auic. determiat i spāli ō cā retētiua fluxꝰ sāguis q̄ fit ꝑ ipletionē sine bucellatōe. ⁊ duo facē. pꝰ facē ꝫ. 2⁰ addit q̄dā. 2ª. ibi (Ampliꝰ strige sup medicias) Dicit i duas. qz tal' modꝰ ꝑt fieri dupl'r. vnoꝰ. sine sutura. alioꝰ. cū sutura. ꝓio q̄ pōit ꝓmū modū. 2⁰ 2ᵐ. 2ª ibi (Et multoties qđē ē ne cessariū ⁊c.) ¶ Dicē q̄ pꝰ. ipletio vo ⁊c. vt ponat̄ illa res. i. id licinium inuolutū cū medicia viscosa ꝓglutinatiua i orifi ciū ei⁹. i. orificio vulneris supra venā post penetrationē ei⁹ i venas postq̄ mittat illō licinū it⁹ i orificio vene. vñ iste mod⁹ ꝓpetit spāl'r i artarijs q̄ nō sūt multū magne. ꝑ dict⁹ vo ꝓpetebat pl's i venis ⁊ artarijs magnis. ⁊ supple fac vt retineat̄. s. id tale licinium it⁹ i vulnere cū eis q̄ sūt fiē pululli. i. plumazoli ⁊ ꝓpe spōgia. i. ⁊ ꝓpe cū plumazo lis factis ex spōgia ⁊ cū vittis fortis stricture strigēbꝰ ipꝫ cū ꝓuersiōe. i. cū ꝓhibitiōe stricture q̄ ē attrahēs. q̄si vult dicere q̄ tu ōbes facere strictura q̄ ꝓhibeat hūores flue/ read locū. ⁊ tūc Auic. oñdit q̄lis strictura sit illa q̄ oz fieri ad ꝫ vt ꝓhibeat fluxꝰ hūoꝝ dicēs. strictura q̄ opz ꝑꝰ vt sit ꝓpe orificiū sup. strictura. deide inuolua supple ligatura vadēs retro. s. orificiū su. a pte vie vñ vēit fluxꝰ. qz si ꝑm⁹. vene sit supⁱ⁰ tūc opz vt strictura ꝓcedat retro orificiū vsus iferiora. ⁊ strictura q̄ dam. i. relaxa strictura q̄ dam. oz n. ēē sup orificiū ⁊ ꝓpe orificiū ligatura stricta. ⁊ q̄sto ma gis elōgat̄ ab orificio tāto magis relaxet̄. ⁊ rō hꝰ ē. qz stri ctura q̄ ē sup orificiū facē adherere ptes ⁊ exꝑmit sangui nem a loco fluxꝰ vsus alias ptes. ⁊ hec sunt q̄ faciūt maxi me ad retētionē fluxꝰ sanguis. Sz si ligatura sup orificiū esset debilis elōgata ab orificio ⁊ stricta tūc impediret in ctio ptiū ⁊ fieret expssio humoꝝ vsus locū fluxꝰ: ⁊ iō auge

rēt fluxꝰ. Et hoc est qđ subdit Auicē. Et scias q̄ strictura pulullozꝫ ⁊ vittazꝫ qñ est ōbilis supple sup orificiū venit ex ea nocumentū stricture: ⁊ est attritio. s. humozꝫ ad totū ⁊ nō puenit in ea iuuamētū stricture. ⁊ est. s. id iuuamētū retētio. s. fluxꝰ sanguis ⁊ ipletio. oz g̃ vt subtiliet. s. medicina in hoc caplo. s. ligatiōis. dz. n. subtiliari medicꝰ in ligatiōe vt eā faciat fm q̄ ꝓpetit: qñ est magnū iuuamētū si fiat vt opz ⁊ nocumētū si fiat vt nō dz. Cū g̃ stringit. s. vulnus strictura bona ⁊ stringit ipm ex latere diuerso supplerelaxādo strictura delinat mā. i. derinat mā a loco fluxꝰ ⁊ resistit attractōi hec strictura. Et tūc q̄ Aui. dixit q̄ ligatura sup orificiuz dz eē fortis stricture oñdit q̄ é itelligendū cū qđā ꝓditiōe dicēs. Et nō opz vt puenīat cū strictura ⁊ phibitōe. s. q̄ fit ligatura nisi q̄ fit ifra doloꝛē. dz g̃ fortiter ꝓstrigi: sz nō itantū vt doloꝛē gñet. Jngt. n. Ga. 4°. de inge. a nullo. n. sanguis fluxꝰ efficit vl̄ ap̄a sic̄ dolore nisi istud fuerit nec̄iuz in pmis. deide mollifica eā paulatim. H̄ est dicere dcm̄ é q̄ ligatura dz sic ꝓstringi vt doloꝛē nō generet nisi eēt aliq̄ nec̄iuz in pmis ita ꝓstringere vt doloꝛē faceret: ⁊ h̄ eēt vt qñ flueret fortiter sanguis: tūc idiger emꝰ in p̄nꝰ fortiter ꝓstrigere adeo vt doloꝛ ideñ gñet. sz nō debemꝰ pseuerare in illa ꝓstrictiōe: imo statiz ledato fluxu debemꝰ eā mollificare sic vt doloꝛ nō gñet. q̄ si tu pseuerares in tali cōstrictiōe: tūc pseuerat doloꝛ ⁊ fieret sanguis fluxꝰ ad locū. ⁊ p ꝓ̄s vltimo augeret fluxus sanguis. sz si tu nō pseueras in tali ꝓstrictiōe tūc nō é malū facere eā. q̄ ꝓstringit fluxꝰ ⁊ nō fit pp hoc ibi attritio cū doloꝛ ille nō pseueret. ⁊ pp hoc addit Auicē. Deide mollifica eam paulatim. Deinde cum dicit.

¶ Et multotiens quidez oportet vt suas figuraz carnis ⁊ colligas labia eius ⁊ vittis tegas. multotiens enim sufficit collectio labiorum ⁊ positio pulullorū seruat ea colligendo venas ipsorum.

¶ In ista parte ostendit Auicen. q̄ iste modus retentionis aliquando fit cum sutura ⁊ non sufficit sola ligatura. ⁊ patet quod dicit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius stringe super medicinas puluerizatas rare. Et iclina añ alguidegi quando cōtrahitur vbi coartaē apud principium suum cuz digitis vnī duaꝫ manuū: deide annecte ei medicias ⁊ pullos apud orificiuz eius cū manu altera

¶ Hic Auic. addit qđdā dicens. Amplius stringe sup medicinas puluerizatas rare. hoc est q̄ñ tu admistrasti medicinas retētuas sanguis ⁊ admistrasti ēt ligaturā vt dictū é: tūc stringe rare pmutes ligaturā ⁊ tales medicinas q: q̄ñ tu restrigis sanguiné nō debes dissoluere ligaturā sepe nec remouere medicamē sepe nisi cogeret nēcitas. Et debes dissoluere ligaturā rare. s. de tertio in tertū: de q̄rto in q̄rtū. Tunc Auic. addit qđdā aliud. s. q̄ si sanguis fluit ex venis q̄ sunt in collo dicēs. ⁊ iclina. stringe. s. cuz digito vl̄ alia cōstrictiōe alguidegi. i. vena colli qñ ꝓtrahit. i. qñ retrahit magis a fluxu vbi. i. qñ coartaē. s. talis vena cū digitis vnī duaꝫ manuū apō p̄ncipiū suū. ⁊ h̄ é qñ ꝓstringit añ se. q: p̄ncipiū suū iferiꝰ vt dictū é ꝑus. sz si fluxus eēt ex venis q̄ sunt in pede vel coxa tūc ꝓstrictio dz fieri post se. s. vsus p̄ncipiū suū. q: p̄ncipiū suū é sup̄iꝰ. q: cōstrictio ⁊ ligamētū nō debēt duci nisi vsus ad illud vene q̄tenꝰ sanguis phibeat: vt Baz. dicit 4°. de inge. sanī. Vñ hic hz locū illud qō Auic. dixit supra in mō ligatiōis in illa pte. Et añ id oz vt cognoscas p̄ncipiū vene ⁊ē. q: ligatio ⁊ ꝓstrictio semp debent ire vsus p̄ncipiū vene. q: ila é via fluxꝰ. Deide. s. post ꝓstrictionē cuz digito ānecte ei ⁊ē. Qō ergo Auicē. vult dicere in hoc addito est q̄ añ q̄z administres medicinā retentiuā tu ōbes venā ꝓstrige re q̄cūq̄z ꝓstrictione potes abilla parte q̄ est versus p̄ncipium suum eo q̄ illa é via fluxus: deinde medicinam imponere. Tunc sequitur illa pars.

¶ Impletio vo cū refrenatiuis prouenit aut cum strictura implentis in facie orificij eius cum manu altera non cessante retinere donec congeleē sanguis ⁊ fiat impletio: aut cū re īfridāte valde q̄ infridat sanguinez ⁊ cōgelat ipsuz in orificio eiꝰ

¶ In q̄ parte Auicē. determiat ō cā retētiua fluxꝰ sāguis q̄ fit p cōgelationē rei retēte sup orificiū vene. Dicit ergo Impletio vo cū refrenatis. i. cū ꝓgelatiuis sup orificiū artarie. dicit tū cū refrenatiuis. q: ista cōgelatio aliq̄ fit cū refrenatiuis ⁊ pcussiuis: sz ēt fit alio mō sicut cum retentiōe digiti super faciē orificij vene. aliud qđ Auicē. dicit manifestum est. Tunc sequitur illas pars.

¶ Aut ꝓpterea q̄ caro coartat locū sicut si incidat vena in latitudie ⁊ suspēdat ad duo latera in prima vice: quare claudit super eam caro ex latere ex quo currit. ⁊ hoc nō fit nisi i loco carnoso. ⁊ multotiēs qdez accidit q̄ necessariū est incidere ramum extremitatis vue vt sit introitus eiꝰ in pfundum vehemētior: deide ponunē desup medicine. ⁊ multotiens accidit in carnatio meatꝰ absq̄z matre sanguinis.

¶ In qua pte Auic. determiat de cā retētiua sanguis q̄ fit per coartationē circūdātis venā ⁊ dicit. aut supple fit retētio fluxꝰ sanguis. ꝓpterea q̄ caro coartat. i. iplet ⁊ ꝓstrigit locū. s. orificiū vñ fluit sāguis. Et videte Auic. q̄ztū é ex mō loquēdi cōtinuato videē inuere q̄ iste modꝰ sit q̄dam modꝰ p̄dicti modi. q: dicit. Aut ꝓpterea ⁊ē. videē. n. q̄ ista aut referaē ad illa aut q̄ ꝑus dixit. Sed iste modꝰ ēt qdā modus p se distinctus. ⁊ dz sic legi vt expositū é. nihilominꝰ tū Auic. sic fuit locutꝰ: q: iste modꝰ ꝓuenit cum p̄dicto ⁊ cū alijs p̄dictis in hoc. q: vterq; est modꝰ p̄ipletionē. vñ q̄ttuoz sūt modi retētiui ꝓuenientes i hoc q̄ oēs fiūt p ipletionē. sz vnꝰ fit p ipletionē ex licinis sicut bucellis. alius fit p ipletionē licini ⁊ fine bucellatiōe. tertiꝰ fit per ipletionē cū re cōgelata. aliꝰ aūt fit p ipletionē carnis circūdātis venā. Et tūc Auic. ostēdit q̄liter fit ista coartatio carnis sup venā cū dicit. Si icidaē vena in latitudie per trāuersuz ⁊ si suspēdaē. s. cū vncio in p̄ma vice a duobus laterib⁹. deide icidaē ex vtroq; latere p trāuersuz ex toto: q̄re claudit sup eā caro ex latere ex quo currit. q: capita venaꝫ icisa retrahunt. ⁊ iō cooperiūt sub carne ⁊ sic cessat fluxus. sed id nō p̄t fieri nisi in loco carnoso. Et multotiēs qdē accidit q̄ nec̄iuz é icidere ramū extremitatis vene vt sit introitus eiꝰ in pfundo. i. vt ps incisa retrahaē in pfundo ⁊ cooperiaē carne ⁊ multotiēs accidit desup incarnatio meatꝰ. s. q̄ talē curā absq̄z matre sanguis q: q̄ñ artaria est sic coopta: tūc sāguis nō pōt currere extra i spacio vacuo. ⁊ iō icarnaē artaria sub carne absq̄ q̄ accidat mater sanguis. tūc sequitur illa pars.

¶ Strictura āt cū escara fit cū igne ipso q̄ñ magnificaē timor: ⁊ fit cum medicis cauterizātibus sic̄ calce. ⁊ floze eris ⁊ gūmi bꝰ draganti ⁊ gūmbus arsenici ⁊ cymino

etiam ⁊ similib⁹ ⁊ cū eo qō est debilius quando puluerizaf̄ super locum ⁊ stringitur ⁊ retinet. Verū timor in illo est q escara est velocis eradicatiōis ex se ⁊ ex quolibet resistente ex eruptione sanguinis ⁊ qualibet aliarum causarum. ⁊ quā do cadit escara redit timor nouus.

¶ In qua pte Auic. determinat de cā retētiua fluxus sanguis q̄ fit p escarā cū cauterio vel cū igne vel cū medicis cauterizātib⁹. Et ista ps diuidit in q̄ttuor ptes. In pma ostendit quō ꝺz fieri ista cauterizatio: ⁊ q pt fieri cū igne ⁊ cū medicina. in 2a pte ꝺparat istū modū itētōis ad alios modos. i tertia pte ꝺparat cauteriū forte ad cauteriū debilius. i q̄rta pte pōit medicinas alīas cauterizātes. ⁊ ostendit et q̄ cauterizātiū medicinaꝝ sint meliores. 2a ibi (Verum timor est in illo ⁊c.) 3a. (Et ꝓpter id qō ꝓceptum est ⁊c.) 4a ibi (Et de cauterizantib⁹ bonis tēperati regimis) ⁊c. Qō in pma pte dicit ps. in 2a pte dicit q mod⁹ retētiōis p cauteriū est timorosior q̄ alij modi. q: escaria vt dicit Gali. 4° ꝺ inge. ē sicut qōdā corpus retentū super faciē orificij vene. nūc aūt talis escara est velocis eradicatiōis ⁊ ex se ⁊ ex quolibz resistēte ⁊ ex q̄libet illaꝝ cāꝝ ⁊ qñ cadit escara: tūc redit nou⁹ timor: imo maior q̄ p̄or vt dicē Gal. 5°. de ige. Et rō h⁹ est. q: cauterizatio nō generat carnē: imo diminuit. ⁊ iō cū caro vulneris minuaf̄ ꝑm q̄ntitatē illoꝝ corticū p⁹ pp q̄ntitatē ⁊ abscisionē illoꝝ corticū: vt plīm cōtingit fluxꝰ sanguis icessabilis. ⁊ iō laudabilior est medicia glutinatiua ⁊ viscosa q̄ cauterizatiua Aliqñ tñ est nēciuz cauteriū vt. s. qñ cōstrictio nō pōt fieri cū alīs modis. Aliqñ enī cōtingit q añq̄ abscindaf̄ cortex caro sub cortice est nata. vt qñ cauteriū ē forte: vt postea dicet Auic. ⁊ tūc cessat fluxꝰ. ¶ Est tñ vlteri⁹ itelligendū ꝑm q ꝺicit Gal. gnto de ige. q in quodā casu bñ ꝓtigit q melī⁹ ē vti cauterio q̄ alīs medicis hoc eēt sīc qñ fluxꝰ est ex putrefactiōe ⁊ corrosiōe. tūc. n. vule est vt icēdaf̄ cū igne aut cū medicia icensiua. Et rō h⁹ est. q: cauteriū tūc duo bōa facit. remouet. n. putrefactōez ⁊ corrosionē a mēbro q̄ erāt cāe fluxꝰ sanguis ⁊ ꝓstringit fluxum sāguis. alie aūt medicie nō facerēt nisi vnū istoꝝ. s. ꝓstrictionē fluxꝰ: nec ēt istud ita bñ tūc faciūt cū nō abscidant cām sīc cauteriū. Et iō ꝺicē ibi Gal. q pp hoc i verendoꝝ ⁊ am passiōe coacti cū medicia icēsiua ⁊ foco festinamus eo q putredo i his locis festinat. q: nāliter calor eis dominaf̄ ⁊ sūt vie supfluitatū exeūntiū. In hoc q̄ cañ. melius est vti canterio. in alijs āt nō vti debem⁹ nisi magna necessitate cogente. Deinde cum dicit.

¶ Et pp illud preceperūt vt fiat cauteriū cum ferro vehemēter ignito pfunde ita vt faciat escaras pfundas grossas: quaꝝ casus nō sit facilis ⁊ cadant i tpe lōgo in quaꝝ simili caro iā est nata. ex cauterio nāq̄ debili pueniūt escare debiles q̄ cadunt ex q̄libet cā ⁊ cū hoc facit accidere sanie ⁊ calefacit vehemēter: Cauterium vo forte iplet cū escar] fortib⁹ ⁊ remouet ruptura ⁊ detūescere eā facē ⁊ ꝓtrahit eā.

¶ Hic Aui. ꝺparat cauteriū debile ad cauteriū forte. ostēdit. n. q est melī⁹ cauteriū forte. ⁊ ps q̄ dicit. ¶ Sz b est vnū itelligēdū q cauteriū siue forte siue debile est melī⁹ si fit p ignē q̄ si fiat p medicinā. Dicit. n. Albucasis q cauteriū cū igne est melī⁹ q̄z cauteriū cū medicia eo q ignis est simplex cuiꝰ actio nō puenit nisi ad mēbroꝝ q̄ō cauterizaf̄ ⁊ nō nocet alteri mēbro ꝓiuncto cū eo nisi nocumēto puo. Et rō h⁹ est: q: eiꝰ opatio est subita ⁊ in tpe paruo medicie vo cōburētis actio puenit ad illud q̄ elōgatū ē ex mēbris ⁊ fortasse facit accidere in mēbro egritudinem difficilis sanatiōis. ⁊ fortasse iterficit. Et rō h⁹ est. q: eius opatio est lōgior ⁊ in maiori tēpore. ⁊ iō ē cū maiori ⁊ magis cōtinuo dolore. ⁊ p ꝓns cū maiori attractiōe humoꝝ ad locū ⁊ ad ptes circunstantes. Deinde cum dicit.

¶ Et de cauterizantibus bonis tempera ti regimis ē vt sumatur albugo oui ⁊ aggregetur cū calce non extincta. ⁊ inuoluāf̄ tur cum eo pili lepōris aut ei similia ⁊ ponaf̄ sup locum ⁊ stringaf̄. Et de bonis p uenientibus ad vltimū multotiens ē vt sumatur cyminū ⁊ calx ⁊ ponaf̄ super locum ⁊ stringaf̄. ⁊ q̄nq̄z supaddit eis colcotar. ⁊ genera dragāti in hac sūma sunt hñtia stipticitatem cū cauterio. Calx vo est cauteriū i quo nō ē stipticitas de qua fit curādū. ⁊ illud qō generaf̄ de escaris cū cauterio in eo quod hz stipticitatē est lōgioris fixiōis ⁊ pfūdi⁹: ⁊ succ⁹ fimi asini ⁊ substantia stercoris asinini sunt de illis que aggregant ad cauterium acuitatem ⁊ glutinationem.

¶ Hic Auicen. ponit q̄sdā medicinas cauterizātes. ⁊ ostēdit et cū hoc q̄ medicina cauterizās est melior. Et ꝺicē. Et de cauterizantib⁹ bonis tēperati regimis hoc est. q: nō ē multū forte. vel expone tēperati regimis. q: illud est medicamē cōmixtū ex medicis viscosis ⁊ glutinatuis. ⁊ ex medicis causticis. vñ est sicut tēperamētū inter illa duo Et q̄nq̄z addit eis colcotar. Auic. ostēdit q̄ medicina cauterizatiua est melior. ⁊ vult dicere q cauteriū cuz quo est stipticitas est melius. Et rō h⁹ ē. q: plīs morāf̄ escaria sup locū q̄ est ex medicina stiptica cauterizatiua. quāto aūt plīs escara stat super locū tāto est melī⁹. q: caro gñaf̄ tūc ꝑus q̄ cortices cadant. mō cauteriū qō fit ex calce est fortius ceteris. vt dicit Gal. gnto de. ige. nō tñ est stipticū. iō cortices q̄s gñat sup vuln⁹ cito cadēt. sz calcātū ⁊ zegi stipticitatē hñt. cū cauterio. ⁊ ideo meliora sunt ⁊ debent cū alīs ad miniſtrari. Tunc sequitur illa pars.

¶ Medicine vo resistentes cōglutinatōne sunt sicut gypsum ablutuz ⁊ glutinū decoctum: ⁊ amilum: ⁊ puluis molendini: ⁊ gūme: ⁊ thus: ⁊ resina: ⁊ iteruz passe de vuis ipsis. Et rane sunt huiꝰ generis ꝑm q ꝺicitur: ⁊ iterum stella senis:

¶ In qua pte Auic. determiat de cā retentiua fluxꝰ sāguinis q̄ fit p inuiscationē ⁊ glutinationē. ⁊ nō facit aliō Auic. nisi q: cōnumerat aliquas medicinas q̄ cōglutināt ⁊ iuuscant. ⁊ thus. per thus Auicen. intelligit hic thus gūmosum ⁊ album. In thure enim sunt tres ptes. est enīz thus gummosum ⁊ albuz qō est grossuz. ⁊ ē ibi thus qō est minutū qō puluq̄z teratur ex cribello ceciderit vt Gali. dicit. iz. particula de igenio sanitatis. ⁊ est ibi cortex thuris modo thus grossum gūmosum est minus desiccatiuum ⁊

t stipticum ꝯ puluis thuris t cortex eius. Et pp hoc dicit Gal. in qnta particula de ingẽio. q cũ vis medicamẽ oppilatiuũ t viscosum facere eligethus gũmosum t album: qđ dentibus non frangitur cum ipsis cõprimitur ꝛ glutinari videt sicut mastix. qz ergo hic Auic. põit medicinas glutinatiuas t viscosas. ideo ponit iter eas thus intelligens per thus: thus gũmosuz album. sed iferius ponit corticem thuris. qz ibi ponit medicinas deficcatiuas. cortex aũt thuris t puluis eius magis deficcatiui t stipticisunt ꝯ thus. Tunc sequitur illa pars.

¶ Medicine vero retinentes cuz exiccatione t icarnatiõe sunt sicut aloes: t cortex turis: t sicut interiora passularuz vue contrita valde. t galle cum oleo aliquo. t comburantur: t quando completur inflãmatio earum extinguantur: t papyr⁹ adustus t resina: t scoria ferri: t stercus equi. t stercus asini adusta: t cinis ossiuz non ablutorum: qñ abluta ꝓhibent glutinationẽ: t spõgia noua submersa in oleo aut vino deinde aduratur: t pili adusti.

¶ In qua parte Auic. determinat de causa retentiua fluxus sanguinis que fit per exiccationez t incarnatiõez. qz ambo hic faciunt vnum modũ vt dictum fuit prius. t nõ facit aliud Auicẽ. nisi q ponit aliquas medicinas hec habentes facere: quaꝝ vna est ficticia alia. t hoc facit respectu ad cõclusiones diuersas. qz in corpore sicco competit medicina magis sicca. in corpore autem humido minꝰ. t ratio huius apparet ex prius dictis. t patet quod dicit.

¶ Tunc sequitur illa pars.

¶ De narratione medicinarum simplicium t compositarum specierum diuersarum fortium in prohibitione fluxus sanguinis. Cap. xviij

T De illis que dixit Ga. t narrauit bene t experta sunt post ipsuz t inuenta sunt plurimi iuuamenti eẽ vt sumãtur de colcotar: xx. t de minuto ture. xvj. t ỡ aloe t glutino sicco añ. viij. t de arsenico. iiij. t de gypso vehementer trito pulueriçato vt atomi post cribellationem. xx. curetur cum eo pulverizando super licinia t spargendo super locum: quoniam est mirabile. aut sumatur sarcocolla de mecha t aloes t sanguis dra. t ponatur super licinium t strin gatur t aloes t tus solum cum pilis secũdum q sciuisti. t iterum spongia adusta sicut diximus t later adustus sumantur spongia t scoria plumbi t tutia t aloes: aut sumantur tus t aloes t sulfur aut tus t sulfur: t fiat puluis: aut administret̃ licinium cum albumine oui: aut sumãtur de colcotar. xx. t de ture aut minuto turis. viij. t resine. viij. t de gypso adusto. viij. aut sumãt̃ colcotar t de gypso adusto. viij. Aut sumãtur colcotar eris vsti t calcadis t draganti adusti partes equales. Et de bonis ad fluxum sanguinis t proprie ex draganto est vt sumatur aloes pars. j. t. ß. primum amborum in corpore graui: t secundum eorum in corpore leui t corticum turis in corpore graui. dragma. j. t turis ipsius grossi pinguis i corpore leui pars. j. t sint contenti super ea ambo: aut sanguis draconis. t sarcocolla conficiantur cum albumine oui t ponãtur sup pilos leporis. t ꝓparent̃ ꝛ locũ.

¶ In qua parte Auic. postꝯ determinauit de omnibus causis t modis retentiuus fluxus sanguis determinat siue narrat quasdam medicinas t simplices t cõpositas valẽtes ad fluxum sanguinis: quaꝝ quedã sunt cauterizantes. quedam aũt non. t de illis ẽt vna est magis sicce complexionis ꝯ alia. t hoc facit habendo respectũ ad diuersa corpora. narrat ergo quãdam medicinã que est cõposita ex medicinis cauterizantibꝰ t medicis incarnatiuis: ꝛ qđ dicẽ. aut sumaf sarcocolla tẽ. Iste sunt medicie tẽ. cõglutinatiue t incarnatiue aloes t thus cum pilis. s. leporis madidatis in albumie oui ſm q sciuisti supple est medicina bona ad retentionẽ fluxus sanguinis. ¶ Est ãt hic aduertenduz de hac medicina que fit ex thure t aloe q est medicina ſm q Gal. dicit quinto de ingenio laudabilior omnibus aliis ad refrigendũ fluxum sanguis. t docet ibi Gal. qualem subtãtiam debet habere. t etiam modũ compositionis eius quantũ ad pondus suaꝝ partium. Dicit enĩ q ista duo pulverizata cum albumie oui temperentur vt ad mellis spissitudinem veniant t in vellere leporis inducta super vulnera imponant: ita tamẽ vt multe quãtitatis sint: deinde ligamentũ quater vel quinquies in loco vulneris muoluatur. t tunc Gal. ostendit modũ cõpositionis ipsius. Dicit enim. verũ hanc medicinam diuerse facio. nam aliqñ pono partez vnã aloes t duas thuris aliqñ equale pondus. aliqñ vo duas partes aloes t vnã thuris. nam in corporibus siccis t membris siccis maius pondus aloes inducaf. in humidis vero econuerso. in mediis vo equaliter. Item aliquando vice pulueris pono pulueré t cortices eꝰ. nã puluis thuris t cortices eius stipticiores sunt thure. thus tamẽ melius est in inuiscãdo t ꝯglutinando. Et ideo cum vis medicamen viscosum t oppilatiuum facere elige thus gũmosũ t album. t maxime etiã cũ vis hoc facere in corporibus lẽbus. Sed cũ vis medicamen stipticum t maxie deficcatiuuz facere fac fieri fluxu sanguinis ex artaria. qz artaria indiget magis siccis t stipticis ꝯ vena pone pulueremthuris t cortices eius. t maxie si etiã hoc sit in corporibꝰ duris t siccis. Et addit Galie. q ideo de hac medicina plixe disputauit. qñ meliorẽ inuenire nullatenus potuit. nos quoq; si aliquis eã inueniat meliorem. vidiq; cuz ea sanguinem de pelliculis cerebri fluentem semper curari: t eum qui de vulneribus colli fluebat. illum etiã q de faucibus egrediebaf nullũ in eis ligamẽ iponens. Et de bonis ad fluxum sanguinis proprie ex draganto qđ est ex medicis causticis ẽ vt sumaf dragãti aut aloes pars vna: t. ß. primũ amboꝝ i corpore graui. scõm eorũ i corpe leui. ¶ Hoc dictũ põt duplicater expõi: vno mõ sic. primũ eoz. s. dragantũ supple sumaf in corpe graui. scñ corpore sicco. scõm eorum puta aloes supple sumaf in corpore

leui idest humido. Et ratio huius est: qz medicina sicca cõpetit corpori ficco: t minus sicca corpori humido: mõ dragantum ẽ sicci⁹ aloe. Alio mõ potest exponi vt referatur hoc ad pondera: t exponitur sic. Primũ eoꝝ idest ꝑmum pondus istarum medicinarꝝ. s. que est pars vna sumatur in corpore graui. t scõm eoꝝ idest scõm pondus quod est pars media sumatur in corpore leui: vnde si vis administrare dragantum: vt quãdo. s. vis facere medicinam causticã t cõponere eam cum thure administra partem. i. ipsius in corpore ficco: sed in corpore hũido administra partem. 5. t thuris partem. i. Si autem vis administrare aloe t thus: vt qz velis facere medicinam incarnatiuam t cõglutinatiuam: tũc administra aloes in corpore ficco partem. i. sed in corpore humido partẽ. 5. t causa hui⁹ apparet ex dictis: t corticis thuris: supple fume cuꝝ medicinis predictis in corpore graui: idest ficco partem vnam: thuris ipsi⁹ grossi pinguis in corpore leui: idest humido pars vna. Et causa huius est: quia cortex ẽ ficcior thure vt dictũ est: t ideo in corpore ficco competit cortex in humido autem thus: sint contenti semper ea ambo. i. sint contenta ambo corpa. s. t ficcuꝝ t lene: t ex talꝫ compositione medicinaꝝ siue velis facere medicinã causticã siue velis facere medicinaꝝ glutinatiuaꝝ: t viscosam: ga in vtroq; corpore fit cõpositio medicinarum respiciẽdo complexionem naturalem ipsorum: aliud quod Auicẽ. dicit patet ꝛc.

¶ Explicit tractatus secundus de vulneribꝫ. Incipit tractatus tertius de vlceribus.

¶ Sermo vniuersalis de vlceribus. Cap. .i.

Vlcera generãtur a vulneribus et ab exituris eruptis t a pustulis: t solutio cõtinuitatis in carne quãdo facit saniez t pus noiãt vlcus.

¶ In precedentibus tractatibus Aui. dedit modũ curationis solutionis cõtinuitatis q̃ est attritio t cõtusio t similium ipsi ꝑm qz accidũt in mẽbris carnosis. In parte ista q̃ est tractatus tertꝰ. Fen quarte dat modũ curationis solute cõtinuitatis in mẽbris carnosis q̃ dicit vlcus. Et diuidit̃ hec pars in partes duas. In ꝑma parte determinat̃ vlceribus ostẽdendo modũ generatiõis eoꝝ t differentias t diuersitates q̃ in eis cõtingũt. in scõa docet modus curationis eorũ ꝑm oẽs illas diuersitates. scõa ibi. (Scias qz oĩa vlcera idigent exiccatiõe quadã.) Prima in duas. ꝑmo ponit modũ ꝑm quẽ generant vlcera t cãs eoꝝ: ostẽdit etiã quid est vlcus: scõo oñdit diuersitates que cadunt in vlceribus t causas etiã accidẽtiũ quorũdã q̃ i eis cõtingunt. scõa ibi. (Et vlcera sunt apparẽtia t sũt habẽtia pfunditatẽ.) Prima in duas. ꝑmo ostendit cãs t modos generationis vlceris: t ostẽdit etiã quid est vlcus. secundo: quia ad vlcus consequitur sanies t pus ostendit causas ꝓpter quas generatur pus t sanies in vlceribꝫ. secunda ibi. (Et non facit pus ꝛc.) ¶ Circa ꝑmam partez intelligi debet vt habeatur intentio Aui. qz differẽtia ẽ inter vulnꝰ t vlcus: qz vulnus dr̃ eẽ solutio cõtinuitatis sensibilis: cũ nõdũ fit in ipso generatio saniei: sz vlcus dr̃ eẽ solutio cõtinui manifesta t sensibilis: cuꝝ in ipsa fit generatio saniei largesumẽdo sanẽ siue sit bona t laudabilis siue mala: sed vlc⁹ dr̃ esse solutio cõtinuitatis manifesta: t tõ vulnus dr̃ cõmuniter solutio cõtinui ex recẽti pte facta absq; qz ibi sit aggregatio saniei: vlcus aũt est solutio cõtinui: verbi gr̃a: sicut quãdo tã in vulnere pp aliqd̃ accidens fit aggregatio hũiditatis q̃ cõsolidationẽ ei⁹ phibz t hinc est etiã qz vulnera trãseũt in vlcera: nõ aũt ecõuerso. Ex quo vlteri⁹ manifeste apparet qz cuꝝ generatio saniei fiat ex aliq̃ materia defluẽte ad mẽbr̃: vel aggregata in mẽbro q̃ perfecte cõuerti nõ põt. Ista aũt materia cum disruptiõe carnis eẽ nõ põt nisi aut in vulnere aut in apãte qõ aggregat sanẽ: qz tũc in ipso facta est manifesta disruptio in carne aut cũ humorib⁹ acutis ex ꝙbus accidit carnẽ corrodi t dissolui ex ꝙbus humorib⁹ fiunt pustule corrosiue: hoc ẽ qõ Aui. dicit: vlcera tñ generãtur ex tribus. s. aut a vulnerib⁹ aut a b exituris cũ sũt corrupte aut ex pustulis supple a ꝙbus accidit ambulatio t corrosio in mẽbro: q̃lia sunt p̃runa t ignis pficus t filia: t illud cõ cordat ei qõ ipse dixit etiã in scõa fen. ꝑmi canonis: qz cãe vlcer̃ aut sunt apãta q̃ aperiunt aut plaga aut bothor q̃ se comedũt ex qb⁹ vlteri⁹ manifeste apparet qz vlcera a cã ꝑmitua imediate generari nõ possũt sicut vulnera qz in ꝑmo occursu cãe disrũpẽtis solutiõez cõtinui nõ ẽ possibile sanẽ generari: sz. s. vlcera oĩa generant a cãis corrozeis. ¶ Scõo vlteri⁹ apparet qz in vlcerib⁹ ꝑpte dicit semp ẽ aliqd cũ solutiõe cõtinui cõiũctũ qõ indicat diuersum modũ curatiõis a curatiõe q̃ debeꝫ solutiõi cõtinui: vñ est solutio cõtinui: sz cũ vulnerib⁹ nõ est alia dispositio cõiuncta q̃ indicet aliud medicamen debere admini strari qõ sit alteri⁹ nature ab illo qõ curat solutionẽ continui: t propterea vulnꝰ cũ quo ẽ deperditio carnis cũ solũ in eo intẽdit generatio carnis adhuc dr̃ vulnꝰ. Cũ aũt pp aliqõ accidẽs accidit multiplicari hũiditatẽ in loco rõne cuiꝰ cõuenit postea fibi müdificatio t abstersio q̃ non cõpetit solutiõi cõtinui vñ solutio cõtinui est dicit vlcus. ¶ Et propterea ẽ itelligẽdũ vlteri⁹ qz vlcus non imerito põt dici solutio cõtinui manifesta cõpositа: vulnus aũt solutio cõtinui simplex manifesta: simplex nõ qdẽ: qz in ipo non possit cadere cõpositio alterius morbi: qñ in vulnere a quo facta ẽ deperditio carnis pp icisionez est cõpositio alteri⁹ morbi: sicut dicit Gal. in teg. 2 3° de ige. sani. sz dicit simplex: qz pp talẽ cõpositionẽ nõ indicat diuersus modus medicaminũ administrari debere: nã. sz ꝓpter cõpositionẽ fit ibi diuersa itẽtio: hãc tamẽ diuersaꝝ itẽtionẽ vnus modus medicamẽ cõplet. Vlcus aũt dicit hoc mõ esse solutio cõtinui cõpositа: t ꝑptere a sub tractatu vlcerum cõprehendit modus curationis fistulaꝝ cauernarũ t vlcerũ putridoꝝ: t vlr̃ omniũ cũ ꝙbꝰ alia dispositio est cõiuncta: rõne cuiꝰ iudicat diuersuꝝ medicamen administrari debere: t hec ẽ itentio Aui. siquis subtiliter aduertat. 4ª fen. ꝑmi canonis ca. de solutiõe cõtinui. Ista etiaꝝ possunt extrahi ex his q̃ dicunt 3°. t 4° de inge. sani. Et ꝑ ꝑpleta declaratione istoꝝ recurras ad scriptũ qõ ibi fecimus putans non minus eẽ vtilius isto. Scõo intellige qz qñ Auic. dicit. t qñ facit saniem t pus noiãt vlcꝰ: qz sanies vr̃ h referri ad saniem laudabilẽ: pus aũt referr̃ ad il laudabilẽ. Ulez ẽ qz aliqñ auctores cõiter vtroq; mõ vtũtur ad vtrumq;. Deinde cum dicit.

¶ Et non facit pus nisi ꝓpterea q̃ cibus qui venit ad ea cõuertitur ad corruptionẽ ꝓpter debilitatem mẽbri: t quoniã ꝓpter debilitatẽ suã resoluũtur ad ipsuꝝ t attrahuntur versus ipsum superfluitates membroꝝ vicinãtiuꝝ ei: aut ꝓpter vnguẽta mollificantia membr̃ t liniẽtia ipsuꝝ cũ hũiditate sua t vnctuositate sua

¶ In ista pte qz in vlceribus gñatur sanies aũt pus oñdit causas p ꝙs gñatur sanies t pus in vlceribus. t duo facit pº ponit cãm gñalem pp quã gñatur sanies in vlcere. 2º in spãli oñdit cãm gñationis saniei illaudabilis: t oñdit diuersitates que in ipsa ꝛtingunt. 2ª ibi. (Et qz est de gñe pus subtile ꝛc.) ¶ Circa primam partez ẽ intelligendum qz duplicem ponit causam per quam sanies generatur in membro, vnam gdem causam ponit q̃ est sicut puncti-

palis cā. aliā vo cāz ponit fiē coadiuuamē ad hō. Cā gdem pncipalis ē debilitas vtutis nutritiue. q̄ quidem propter duo est causa generationis saniei. nam in sanie duo contingunt vel concurrunt: vnum quidem est humiditas q̄ subijcitur p materia ipsa. scōm est alteratio diminuta cuz putrefactione permixta: nunc autem debilitas virtutis ē causa quare multiplicentur in mēbro hūiditates iḡtū ō bilitas mēbri est cā vt ad ipsū expellant̄ superfluitates aliorum mēbroz: inquantū etiaz est cā vt in ipso mēbro detineatur superfluitas nutrimēti: z inquātuz etiā est cā vt nutrimētum totū qō venit ad mēbrū nō possit fm sui totuz cōuerti in ipm: vñ remanēs in ipo multiplicant̄ humiditates in eo. Debilitas autē virtutis ē cā vt in tali hūiditate pfecta non fiat cōuersio: z qr ppter debilitatē humiditates q̄ fiunt in mēbro nō possūt regi pfecte a calore naturali cōuenit q̄ in talib⁹ humiditatib⁹ insit calor extraneus ppter quē aliqs modus putrefactōis existat ex quo cōuenit q̄ humiditates in saniē cōuertant̄: cā aūt coadiuuans ad gñationē saniei est medicina mollificās z lenificans membrū cum humiditate z vnctuositate: hec enim coadiuuant ad hoc vt humiditas cōtenta in mēbro efficiatur sanies ppterea qr saniatio vt dictū est cuz quadam putrefactiōe consistit: putrefactio aūt sicut dicit quarto de ingenio sanitatis fit cū calido hūido: quia que putrefiunt vt ficsūt calida z hūida ppter qō cū talia medicamina caliditate z hūiditate ptcipēt disponūt hūiditatē vt in ipa iducatur alteratio q̄ in gñatiōe saniei cōcurrit: z hoc est qō dicit Gal. quarto de inge. sanita. qō in vulneribus cōtusiuis i quibus sanies debet generari tetrafarmacuz z oia calfa z hūida i eiz saniē festināt. Ex qbus vbis possumus accipē qō medicina gñans saniē ē duplex: q̄dā ē generās saniē qr calorē nālē i mēbro mltiplicat z ipz ꝓfuat pp caliditatē tpatā z viscositatē suā. Et iste qdē sūt que administrātur in apātibus cum maturatiōe idigēt de qbus facta est mentio multotiens supra in ca. de medicinis maturatiuis. Alia vero ē medicina generās saniem: qr disponit humiditatē ad alterationē similē illi que fit in generatione saniei q̄ alteratio ē cuz putrefactiōe pmixta: z tales medicine administrantur in vulneribus vel in vlceribus in quibus indiges sanies generare: z de talib⁹ medicinis hic fit mētio que sūt mollificātes z lenificātes mēbrū z q̄ sunt humide vnctuose: vñ z tales in omnibus vlceribus multiplicant saniem. Deinde cum dicit.

¶ Et qō est de genere pus subtile noiat̄ virus: z qō est grossuz noiat̄ sordities: z est res spissa coagulata alba: aut ad nigredinem declinis aut sicut fex.

¶ In ista parte in speciali ostēdit causas ppter quas cōtigit saniē generari i vlceribus que ē sanies illaudabilis: z ostendit etiā diuersitates talis saniei illaudabilis: z primo facit hoc. scōo ponit quoddā incidēs in quo ostendit diuersum modū curatiōis penes diuersitatē saniei illaudabilis in vlcere existentis. scōa ibi. (Et virus quidē indiget zc.) ¶ Circa primā partē inteligendū est q̄ Auicen. in his verbis vult ostendere diuersitatē que competit in sanie illaudabili: hec aūt diuersitas est ex parte coloris z ex parte substātie. Ex parte colorīs quia quedā est alba non habēs verā albedinē: quedā autē est nigra: quedam autē est habēs colorē fecis: z simili modo itelligē de alijs diuersitatibus que possunt fieri ex parte colorīs illaudabilis. Ex parte autē substātie est: qr q̄dā est subtilis valde z ista ppio noie vocatur virus: quedam aūt ē grossa valde coagulata z spissa valde: z ista ppio nomie vocatur sordes: sicut dicit Aui. Et qbus verbis habet q̄ sanies q̄ tenet mediū iter oia ista dicit sanies noie absolu. Differentia aūt ē inter virus z sordē sicut hic innuitur ab Aui. z ex parte materie z ex parte agētis. Ex parte qdē materie qr sordi subijcitur p materia hūiditas grossa z viscosa flegmatica: materia aūt virus ē humiditas calida subtilis. Ex parte aūt agētis ē dīa: qr ad virus cōcurrit multa caliditas putredinalis: in sordē aūt est diminuta caliditas ppter materiā frigidā ex qua causat. ¶ Aduertēduz tamē vlteri⁹ ne errare cōtingat q̄ qñ dictuz est q̄ sanies laudabilis tenet mediū iter virus z sordē: nō sic intelligendū qui ibi nulla cadat diuersitas. Nam dictū est i 3° de ingenio sanitatis: q̄ in quolibz vlcere q̄cumcūq; fit laudabile generant̄ due supfluitates: quarū vna ē grossa et altera subtilis. Et ppterea dictū ē ibi q̄ in omni vlcere i digemus medicina exiccante z etiā abstergēte. Luz ergo ista duplex superfluitas subijciatur etiā p materia saniei laudabili manifestū ē q̄ in sanie laudabili adhuc est aliquid subtile z aliqd grossuz: sed tū subtile z grossuz qō in ipsa ē nō ppie dr virus nec sordes de qbus hic intelligit Aui. qr in viru z sordē supponit aliqd p mā cui nōduz est dominiū calidi nālis: sz oino est mā extranea ipsi. Mdo p fecta aūt declaratiōe istoz recurras ad scriptum quē feci super libro de ingenio sanitatis. Deinde cum dicit.

¶ Et virus quidē non generatur nisi ex subtilitate humorū aquosorū: z ipsorum calido: z sordities generatur ex grossitie humorū. Et virus quidē multiplicat̄ cū generatiōe apostematis: z vir⁹ eget exiccante: z sordities abstergente.

¶ In pte ista ipse ponit quoddā icidēs in quo ostendit diuersitatē modi curationis q̄ debet vlceri rōne virulentie z sordis: qm̄ in vlcere rōne virulētie debet vehemēs exiccatio vltra illā que debet vulneri vnde vulnus rōne aūt sordis debet vehemēs abstersio vltra illā que debet vulneri vñ vulnus est. Ratio aūt ḡre vlceri debetur exiccatio rōne virulentie est: qr virulētia phibet cōsolidationez z nascentiā carnis iḡtū humiditas cui cōtraria ē exiccatio: sordes aūt phibet cōsolidationē z nascētiaz carnis in quātū adheret z cōglutinat orificiis pozoz̄ carnis: huic aūt est cōtraria abstersio: ppter quod in vlcere rōne virulentie debet exiccatio, rōne vero sordis abstersio.

¶ Et vlcera sūt apparētia et sūt habētia pfunditatē. z vlcus qō pfunditatē habz nō euacuat̄ qn aut iā idurata sit caro circundans ipz et noiat̄ fistula et est sicut cāna penetrās i mēbrū: aut nō idurat̄ aliqd z noiat̄ absconsio z cauerna. Et quādoq; dicūt qdā absconsionē illō qō elongatuz est sub cute z separat̄ ab ea cutis: z cauerna illō qō inflectit̄ sub carne z dilatat̄ in ea. Dicūt quidā: imo dilatatū ē cauerna z strictū pfunduz fistula. z nō est contrarietas in nomiatione. Et qñ est durities super vlcus apparens noiat̄ vlcus ostracinū. Et fistula quidē mala est illa q̄ non sentit: z fm quātitatē elongationis eius a sensu erit eius malitia. Et de ipsa quedā est equalis et de ea est quedam obliqua.

¶ In pte ista vt dicebat ꝓpus oñdit diuersitates z differentias que in vlceribus cōtingunt fm qs diuersificat modus

curationis eoꝝ:ꝛ cõparat vlcera in bonitate ꝛ malitia ꝑz illas diuersitates. ¶ Circa quã ptez vt itelligaf intentio Aui. itelligẽdũ est ꝙ iste diuersitates quas ponit h Aui. ſic declarat Gal. 3° de ige. sani. finali ca. nõ sunt ꝓpe dꝛie solutionis cõtinui vnde solutio cõtinui est: ꝓpterea qz tales diuersitates sumunt ex cõpositiõe morboꝝ alioꝝ cuz vulnere accidẽtiã q̃ nõ sũt ꝓpria solutioni cõtinui: vel cõpositiõe cãrum aliquaꝝ hũoraliũ cũ solutiõe cõtinui sine quaꝝ curatiõe solutio cõtinui curari nõ põt. Et ꝓpterea ĩdicatio curatiua q̃ a talib⁹ sumit est idicatio q̃ nõ ptinet ad idicationẽ curatiuã q̃ sumit ab eẽntia vulneris vnde vuln⁹ é vel vñ solutio cõtinui est: solũ. n. ille dꝛie sunt ꝓpꝛie dꝛie solutiõis cõtinui: vñ solutio cõtinui é: q̃ sumunt a ꝓpꝛijs accidẽtib⁹ solutiõis cõtinui vñ solutio cõtinui ẽ que nõ idicãt aliud eẽntialiter in curatiõe ab eo qõ solutio cõtinui idicat: ꝛz q̃ndã diuersitatẽ idicẽt ĩ curatiõe ipsius: tñ diuersitas illa eẽntialiter nõ é sicut sũt dꝛie sũpte a magnitudine ꝛ paruitate solutiõis cõtinui ꝛ figura ipsius ꝛ pfunditate: qz. ſ. sit pfunda ꝛ supficialis: ꝛ ab eq̃litate ꝛ ieq̃litate ipsi⁹. Iste. n. diuersitates aliquo mõ diuersificãt curationẽ solutiõis cõtinui: sicut apparuit supꝛa ĩ capi. de curatiõe vulneꝝ: ꝛ tñ hec diuersificatio nõ é penes aliud qõ debeꝫ solutiõi cõtinui vñ solutio cõtinui é: iõ tota hec diuersificatio é solũ ĩ mõ curatiõis q̃ debeꝫ solutioni cõtinui vñ solutio cõtinui é. ¶ Dꝛie ꝛ diuersitates vulneꝝ que sumunt ex cõpõne alteri⁹ morbi cũ eo vel accidẽtis alteri⁹ sicut doloꝛis vel cõpositiõe alicui⁹ cãe hũoralis. Iste qdẽ nõ sũt ꝓpꝛie solutiõis cõtinui: ab eis sumitur alia ĩdicatio curatiua q̃z illa q̃ debeꝫ solutiõi cõtinui vñ solutio cõtinui é: ꝛ qz vt habitũ é ꝓpus in isto tractatu tradit modus curatiõis solutiõis cõtinui rõne eoꝝ q̃ cõponũt cũ ipsa que ꝓhibẽt sanationẽ ei⁹. Idcirco in h ca. ponunt tales diuersitates ꝛ differẽtie solꝰonis cõtinui: ꝛz in ca. curatiõis vulnerũ in quo tradit modus curationis solutionis cõtinui vt cũ ipsa nõ aliud ꝓhibẽs ei⁹ sanationem cõiungit: posuit dꝛias ꝛ diuersitates q̃ fiũt in vulnerib⁹ que sũt ꝓpꝛie dꝛie vulneris vñ vulnus é sicut ibi apparuit. ¶ Scõo é itelligẽdũ ꝙ Aui. ꝛz mltas diuersitates vlceꝝ ponat penes talia que cõponũtnr' cũ solutione cõtinui que idicãt aliqd diuersuz a solutione cõtinui: tñ oẽs tales dꝛie ꝛ diuersitates ĩ gñe sicut extrahit ex his q̃ habẽtur 3° de ige. ca. Gal. ꝓmo ca. põt reduci ad tres. Nam ea que cõponunt cũ vulnere a gb⁹ sumunt tales diuersitates aut sumunt ab ipsis que sũt sicut cause necessarie ĩ curatiõe vulneris ꝛ ex corꝛuptiõe ipsarũ augef vlcus et ꝓhibef sanari: aut sumunt ab his que cõponunt cũ vulnere sine quoꝝ curatiõe vulnus curari non põt. Aut sumunt ab his que supueniũt vulneri rõne quoꝝ vuln⁹ dꝛ eẽ periculosum ꝛ magnũ: vnde ex magnitudine ꝛ periculositate idicaf ibi alia intẽtio curatiua q̃z illa que cõpetit vulneri vñ vuln⁹ é. Si gdẽ tales dꝛie ꝛ diuersitates sumunt a primis tũc iste videntur sumi ex duob⁹ ꝑm q̃ duo videnf cõcurrẽ vt cause imediate ad sanationẽ vlceris quoꝝ vnũ est sicut agens ꝛ hec é cõplexio: naz sine cõplexione laudabili nõ põt cõsolidatio que est actio nature fieri. Aliud vero cõcurrit sicut materia: ꝛ hoc é vt sanguis sit laudabilis ĩ quãto ꝛ ĩ q̃li ꝓpter qõ tales differẽtie sumunt aut ex modo cõplexiõis: vtputa: qz cũ vlcere cõtingaf mala cõplexio vel calida vel frigida vel ficca vel quecũq; fit illa. Aut sumunt ex dispositione sanguinis q̃ venit ad vulnera: vtputa: q̃ in vlcere ꝺfluat sanguis peccans vel in quãto vel in q̃li. Et ꝑm ꝓmũ modũ dicimus qõ vlcerũ quedã sũt dura quedã calida quedã frigida et quedã mollia ꝛẽ. ꝑm aũt scõm modũz dicimus q̃ vlcerũ quedã sunt mũda quedã imunda quedã viruleta ꝛ quedam sordida. Si aũt tales differẽtie ꝛ diuersitates sumãtur ex his sine quoꝝ curatiõe vulnus curari nõ põt: ꝛ illa sunt multa sicut sũt multa que cõiungi possunt cũ vlcere sine quoꝝ curatiõe vlcus curari nõ põt quoꝝ quedaz sunt accidẽtia sicut dicim⁹ isto mõ q̃ vulnerũ quedã sũt cuz doloꝛe quedã vero ꝓuata doloꝛe ꝛẽ. Quedaz vero sunt egritudines alie sicut dicimus q̃ vulnerũ quedam sunt apostemata ꝛ quedã ꝓuata apostemate ꝛ quedam sunt cõtusiua ꝛ quedã nõ: ꝛ quedã sunt cũ pustulis malis ꝛ quedã nõ: ꝛ quedã sũt cuz quadã causa vel ad modum cause hũoralis: vt dicimus q̃ vlcerũ quedã sunt putrida: ꝛ quedã viruleta: ꝛ quedã corꝛosiua ꝛẽ. ¶ Si aũt tales dꝛie sumant ex his rõne quarũ vlcera dicunt periculosa ꝛ magna: sic hoc est triplr ꝑm q̃ vulnus põt dici magnũ ꝛ periculosũ triplr vt apparet qrto de ige mo sanita. ¶ Mã aut est periculosũ ꝛ molestũ rõne nobilitatis mẽbri in quo fit: ꝛ isto mõ sumit diuersitas in vlcerib⁹ penes mẽbra nobilia in gb⁹ cũ accidũt vlcera sũt suspecta ꝛ timoꝛosa: sicut cũ vulnera accidũt ĩ mẽbris neruosis aut ĩ ſiphac aut dyafragmate ꝛẽ. ¶ Aut vulnus vel vlcus é periculosũ rõne magnitudinis ei⁹: ꝛ isto mõ ponit infra q̃ vlcera rotũda sunt periculosa ꝛ peioꝛa aliis: qz quodãmodo q̃ntum é ad hoc sunt maioꝛa aliis sicut apparet iferius: ꝛ sicut etiã vlcera q̃sto sũt magis pfunda in mẽbro tanto sũt peioꝛa. Aut enim vlcus é periculosũ rõne malignitatis ꝛ pessimitatis. Sic isto mõ dicimus quedã eẽ vlcera cancerosa: ꝛ q̃dam sunt cũ putrefactiõe ꝛ corꝛuptiõe mẽbri: ꝛ q̃dam sũt corꝛosiua ꝛ similia: sicut herpes hestionic⁹ ꝛ similia. Tales ergo diuersitates vlcerũ hic itẽdit ponere Aui. ſz ipsas Aui. per istũ modũ ordinate nõ ponit: sed eas itermiscet. Oẽs tamẽ eas ponit possũt reduci ad aliquã istarum diuersitatũ sicut hec oĩa ꝺclarata sunt perfecte in scripto quẽ fecimus sup libro de igenio. ¶ His q̃ premissis dicemus q̃ in ista pte ĩ qua Aui. ponit tales diuersitates ꝛ differẽtias vlcerũ Aui. sic pcedit. In ꝑma parte tãgit diuersitates que accidũt vel cõtingũt in vlcerib⁹ maxime rõne eoꝝ que sunt vt cause faciẽtes ad sanationẽ eoꝝ sine quorum curatiõe vlcera curari nõ possũt: ꝛ etiam rõne eoꝝ que vlcera faciunt molesta ꝛ timoꝛosa ex pte pessimitatis ꝛ malitie vlceris ꝛ ex parte membri in quo est vlcus. Secũdo ostẽdit que vlcera ꝓpꝛie sunt suspicioꝛa: ꝛ molestioꝛa rõne quãtitatis eius ꝛ ꝓcipue in gbus corꝛoꝛib⁹ sunt molestioꝛa. scõa ibi. (Et vlcera gdẽ ꝓaue curatiõis sunt rotunda.) Prima in duas. ꝑmo ponit illas diuersitates ꝛ differẽtias. scõo qz in ponẽdo illas diuersitates ꝛ differẽtias ostẽderat que sũt cause ꝓpter quas vlcera ꝓhibẽtur a sanatiõe ipsoꝝ illas reducit ad ordinẽ ꝛ in ſima ostẽdit que sunt cause in genere ꝓpter quas vlcera difficilis curatiõis existũt. scõa ibi. (Et cause que cũ accidunt corꝛũpunt vlcera. Prima in duas. Primo premittit illas causas ꝛ diuersitates q̃ contingunt in vlceribus. scõo reddit cãm quoꝝdã accidẽtiũ cõtingẽtiũ in vlcerib⁹ penes aliquã illaꝝ diuersitatũ. scõa ibi. (Et quãdo sanãf vlcera: deinde redeũt.) Prima in tres. Primo ꝑmittit illas diuersitates ꝛ differẽtias. in scõa parte ponit quoddaz signum ꝓpriũ ꝑ quod cognoscam⁹ quãdo in vlcerib⁹ ꝓdictis in gbus est malitia ꝛ corꝛuptio ꝛ rectificatio cõuenit in tertia ostẽdit in gbus corꝛoꝛibus vlcera sunt bone consolidationis ꝛ in quibus ꝓhibetur cõsolidatio ipsoꝝ: sed apta vt in vlcerib⁹ eoꝝ coniungatur aliqua ex predictis causis facientibus vlcera difficilia ad sanãdum. scõa ibi. (Et de signis bonis.) ꝛ⁹ ibi. (Et corꝛa susceptibiliora curationis. Prima in duas. Primo premittit diuersitates ꝛ differẽtias vlceꝝ q̃ diuersitates ꝛ differẽtie sumunt magis rõne causaꝝ a quib⁹ dependet sanatio vlceris ꝛ que diuersitates sumuntur etiam ab eis que cõponuntur sine q̃rum curatiõe vlcera curari nõ possunt. scõo ponit diuersitates ꝛ differẽtias in vlcerib⁹ rõne eoꝝ que reddũt ea suspecta ꝛ molesta ꝓpter malitiã eoꝝ vel ꝓpter nobilitatẽ membri in quo fiunt. scõa ibi. Vulnera autem que accidere facit spasmũ. Prima in duas. Primo ponit differẽtias ꝛ diuersitates vlcerũ. scõo ponit quedã signa ꝑ q̃ doceat cognoscere vlcera ĩ gb⁹ é malitia ꝛ corꝛuptio: ꝛ in qui

bus nō est malitia neqz corruptio.scōa ibi.(Et vlcera quidem dura incipiētia.)Duma i duas.pmo ponit vniū modum diuersitatis in vlceribꝰ.scōo ponit aliuz.Et oēs isti modi pdicti diuersitatis accipiunt penes predicta q̄ possunt cōponi cum vlceribus a quibꝰ phibetur sanatio vlceris sicut dictū est superiꝰ.scōa ibi.(Et vlcera qdem diuidunt.)Duma in tres.pmo ponit illū modū diuersitatis in vlceribꝰ.scōo qz in illo modo diuersitatis in vlceribus ſm oppositā est vlcus qō dicit fistula: t hoc ē vlcus pfundū qō peruenit ad mēbza posita i fundo docet distinguere per signa ad qō mēbrū positum in pfundo peruenit vlcus.tertio penes cognitionē talis vlceris docet certificare quoddā ambiguū.scōa ibi.(Et que vadit ad neruum.)tertia ibi.(Et multotiēs sunt fistule.)Duma pars hz plures partes:sz nō est hic curandū de diuisioe partiuz minutaz dūmodo habeātur pncipales intētiōes totius capituli.Dicit ergo pmo.Et vlcera cē.t nominatur fistula:t est sicut cāna cē.Circa hoc verbū est intelligēdum q̄ hoc nomē fistula dupliciter accipit:vno mō communiter t large:t isto mō fistula vr eē qōcunqz vlcus difficilis sanatiōis t cōsolidatiōis: ppter qō ineterascit cuz antiquatur.Alio mō accipit fistula pprie:t isto mō fistula est vlcus difficilis sanatiōis cū quo est caro infiltrata t durā hns cōcauitatē t pfunditatē in mēbro ad modū cāne:t has duas significatiōes fistule vr insinuare Albucasis cū diffinit fistulā dicēs.Scias q̄ oē vlcus aut apa qō ineterascit cū antiquatur fit vlcus t nō solidatur t emittit pus semp t nō abscindit tūc nominaf i quocunqz mēbro fuerit fistula.Et nos nominamꝰ cuchemē ipm.Et hoc dixit q̄tū ad pmā acceptionē eius t subdit loqndo de fistula ſm ppriā t strictā acceptiōez eiꝰ.Et fistula qdez ſm veritatē ē nodatio infiltrata dura t alba cuꝰ cōcauitas ē ficut cōcauitas pēne anseris:t pp hoc noiant qdā eā vsa.i. pēnā:t Aliab.loqndo de fistula ſm largā acceptiōem et cōez eiꝰ dicit.Q ñcūqz vlcus trāsit.xl.diē t nō sanaf fit fistula.Et q̄nqz dicit qdaz:ponit intētionē quoz ūdā.s. medicoz veterū circa significationē pdictoz nominū q̄ itētio reuertit in eodē cū illa quā dixit vel dixerat.Et ió subdit qō nō ē cōtrarietas in hac nominatiōe.Et qñ ē durities sup vlcꝰ apparēs,i.manifestatur in ptibus circumstātibus eē in ipso vlcere noiatur vlcꝰ ostrachinuz:t dicit ab ostraca qō ē cōcula marina:vñ qñ in tali vlcere ē durities multa sicut in ostraco:idcirco tale vlcꝰ dr ostrachinū.Et fistula qdē mala ē q̄ nō sentit ppterea qz significat eē fcā corruptio t mortificatio in carne.Et de illa qdā ē eq̄lis.i.recta icidēs in carnē ſm lōgū cē.Deinde cū dicit.

¶Et que vadit ad neruū dolet vehementer t pprie qñ tangit eiꝰ inferius cū tenta t forsasse difficilis fit operatio illiꝰ membri t ē humiditas subtilis tenuis sicut fit ad illa que puenit ad os:t qñ puenit ad ligamētū ē illud qō currit ppinquū illis. Elez dolor i ossuosa t ligamētali forsasse nō magnificat t humiditas que vadit ad os est subtilior t decliuior ad citrinitatē:t ex puenīēte ad venas t arterias multotiens egredit fex.t qñqz si fuerit tēdēs ad venā sanguis plurimꝰ t ad arteriā sanguis subalbidus cū fluxu sanguis t pcessiōe:t ex ea q̄ puenit ad carnē currit hūiditas viscosa grossa turbida cruda.

¶In parte ista qz fistula est vlcus pueniens ad pfundū docet distinguere ad qō membrū pfunduz positū puenit ꝫ vlcus:docet distiguere maxime ex modo humiditatis q̄ egrediuntur ex vlceris orificio.Mā quādo pfunditas fistule solū est in carne tunc ex orificio vlceris egredit humiditas viscosa grossa turbuleta:qñ vero ad venas puenit egredit humiditas quedā ad modū seris:t qñqz egreditur sanguis habēs colorē pur pureū:ſz ex illa q̄ peruenit ad artariā egredit sanguis subalbidus vel tendēs ad quādā flaueitatē cū quadā impulsione t saltu.Ex illa āt que puenit ad ossa t ligamēta t neruos egreditur humiditas subtilis t tenuis.Sed hec ē differētia:qz qñ peruenit ad neruos tunc ē cū vehemēti dolore t pcipue qñ tangitur ītrinsecū eius aut cū ferro aut cū tenta intus in tali vlcere:membrū autem phibetur a motu:aut nocumēta habet in operatiōe motiua pcipue si neruus ad quez pueniunt ossa t ligamēta t neruos egreditur humiditas subtilis t tenuis.Sed hec ē differētia:qz qñ peruenit ad neruos tunc ē cū vehemēti dolore t pcipue qñ tangitur ītrinsecū eius aut cū ferro aut cū tenta intus in tali vlcere:membrū autem phibetur a motu:aut nocumēta habet in operatiōe motiua pcipue si neruus ad quez puenit

ligaturam.deinde ex illa que puenit ad neruos.Adiuuat aũt adhãc causam predictus modus dispositionis vlceris qõ est fistula.qz fistula:vt dictum est.est vlcus in quo est caro infiltrata dura.t ꝓpterea in vlcere fistuloso q̃tũ ad partes circunstantes eius est duricies multa ita q̃ ex partibus eius circunstantibus nil resudat etiam ꝓpter duritiem nisi aliquid tenue t subtile.Et quãto membrũ ad quod continuatur est durius tanto erit tenuius id qõ poterit resudare.sed ista durities terminet ad membrũ sube laxe t rare sube puta ad carnẽ tunc ex tali vlcere licet rõne loci t partiũ circũstantiũ eius non egrediatur nisi hũiditas tenuis t subtilis tamẽ rõne fũdi ei⁹ ex quo põt resudare hũidias grossa t turbuleta t viscosa.Egreditur hũiditas grossa viscosa t turbulenta.t ꝓpterea q̃ orificiũ fistule peruenit ad carnẽ soluz tũc ex fundo vlceris egreditur talis humiditas grossa.Sz q̃ peruenit ad membra depressa egredit humiditas tenuis t subtilis t magis tenuis quãto membrũ ad quod puenit est depressius sicut os.Aut ista humiditas i vlcere multiplicat ꝓpter defectũ partis digerentis nutrimentuz t superfluitatẽ nutrimenti quod puenit ad membrũ.t tunc quãto est maior defectus ꝓtis tanto humiditas remanet magis tenuis q̃tuz est ex se:qz minus similatur membro quod hz substantiã grossam.Nũc aũt quãdo vl⁹ puenit ad os t neruos t ligamẽta peruenit ad membrũ cui⁹ virtus est debilis ꝑm nãm ꝓpter friditatem ꝓplonis ꝓpter qõ in egritudine plus deficit in eis virtus q̃ in membris carnosis. vnde hũiditas ad ipm peruenies que mutari nõ põt quasi nullã alterationez recipit vñ egredit famies.hz i membris carnosis.qz nõ sic in eis est virt⁹ hec debilitata.talis humiditas licz nõ possit cõuerti in carnẽ tamẽ aliquẽ modũ retinet alteratiõis ꝓp quẽ aliquã ingrossationẽ retinet.vñ egredit hec hũiditas grossior.t qz q̃sto membrũ ẽ durio⁹ t depressius tãto hec vr⁹ est in eo debilior:sic̃ est in ossibus. Adcirco ꝓtingit q̃ q̃sto vlcus puenit ad membr̃ depressius tãto humiditas ex orificio vlceris subtilior t tenuior egredit.Loadiuuat aũt ꝓcipue ad vtrãq; istarũ cãrũ qz i vlcere fistuloso cũ vlcus fistulosuz sic̃ dictũ est sit vlcus in quo sit infiltratio dura humiditas q̃ est grossa t terrestris retinet iuiscata in car ne.t ió tenue t subtile solũ egreditur.t ꝓpterea q̃sto i hoc vlcere ẽ maior durities t magis occupat durities in.pfundo.tãto magis est signuz q̃ retinet mã terrestris t grossa in carne: t solũ id qõ tenue est egredit.Nũc aũt qñ vlcus hoc peruenit ad ossa ꝓfundio rẽ hz durities t maiorẽ.deinde qñ peruenit ad ligamẽta. deide qñ puenit ad neruos.minorẽ ãt qñ soluz fund⁹ ei⁹ terminat i carnẽ ꝓpter qõ hũiditas q̃ egredit ex vlcere tenuior egredit qñ ad os puenit.deiñ qñ ad ligamẽta.deiñ qñ ad neruos.grossior aũt ꝓt egredi qñ solũ peruenit ad carnez.Dixit aũt q̃ qñ peruenit ad os q̃ hũiditas egredit ꝺclinior ad citrinitatẽ.Et rõ ẽ ꝓpterea:qz vt dcm est. Quãto peruenit ad membr̃ depressius tanto ẽ aptꝰ egredi id qõ ꝺ hũiditatẽ ẽ subtile.nũc aũt id qõ i hũiditate ẽ subtiliꝰ ẽ id qõ colericũ ẽ vl qõ ꝓportionat colẽ.q̃re cũ tale ꝺclinet ad citrinitatẽ.idcirco ex tali fistula id qõ egredit ẽ subtile ꝺclue ad crinitatẽ.Sz ex illa q̃ peruenit soluz ad carnẽ egredit hũiditas grossa ꝓpter cãz dictaz.ẽ ẽt viscosa qz ẽ grossior vl ẽt ẽ viscosa qz talis hũiditas ñ ẽ digesta cũ ꝑ vl⁹ nõ sit laudabile.Est ẽt turbida.i.hñs obscuritatẽ quãdã.tũ qz hec hũiditas nõ ẽ pfecte digesta.tũ ẽt qz ex tali vlcere ꝓt egredi hũiditas ois mõi q̃ permixta ex diuersis hũiditatib⁹ hz colorẽ turbidũ. Ex his hõ diligẽtẽ hñs itellz poterit soluere ꝑmã dubitatõez t ei⁹ argumẽtũ.CAd hz dum dõm ẽ qꝺ illa que ad necius peruenit ẽ vehemẽs doloz.Et rõ hiꝰ ẽ ꝓpterea qz pus tũc puenit ad sensibili⁹ mẽbrũ.quãto aũt pus ẽ in membro sẽsibiliori tanto doloz plus augmẽtat.Et ió Gal.i tegm põit qꝺ pũctura i neruo ꝓpter plm dolorẽ:q tũc segr ẽ parata aduocare spasmũ.Auget ãt doloz in ꝺ ꝓpue si tangant ei⁹ ite rius ꝓtẽta:vt dicit Auic.Et rõ ẽ.qz hec ẽ regula gñalis:sicut apparet i libro de accidẽti t membro.qꝺ i motu auget passio i membro magis q̃z i gete:ꝓpterea:qz i motu fit inouatio passiõis.CIterũ videm⁹ multotiẽs aliquã mãz gescentẽ in membro nõ facere passionẽ in ipso membro. Sz cuz mouet per ipz igerit passionẽ t doloꝛẽ i eo. Et ꝓpterea qz ex tacto talis vlceris ꝑm partẽ iteriorẽ accidit qꝺ i parte neruosa passio augeat.hoc ẽ qꝺ tũc doloꝛ auget.t q̃sto ista pars neruosa ẽ sensibilioꝛ tanto i tali vlcere qñ tãgitur ei⁹ iferi⁹ ꝓtẽta fit maioꝛ doloꝛ q̃z vlcere alio.CIntelige aũt totũ ꝺ qõ ꝺicẽ Auic.eẽ vez suppositꝰ qꝺ i tali vlcere nõ accidat i neruo corruptio t putrefactio.tũc emz qz sensus destruitur t doloꝛ i tali nõ percipit.Argumẽtum aũt qz vt ꝺicẽ paladin⁹:ꝑma pars ꝓudentie est ad quam locuturus es cõsiderare personã cũ utud scriptum fiat ꝓ illis qui nõ tantẽ perscrutationi alte adherent sicut exigeret solutio argumenti.idcirco hic soluere nõ curam⁹. CDixit aũt Auic.vlterius qꝺ ex fistula que ad venaz peruenit egreditur humiditas sicut fex.t hoc ẽ ꝓpterea:qz ex orificijs venaz sanguis resudans ettã cõtetus in venis permixtus cum humiditate vlceris assimilat eam quasi feci.Si autem cõtingat qꝺ sic peruenat qꝺ vlcus scindatur vel corrodatur tũc egredit sanguis in forma sanguis a venis.Et sic̃gdez fit sanguis venalis tũc sanguis est purus obscurus.Si aũt arterialis tũc est clarus q̃si subalbidus t egredit cũ ipulsione t saltu.Deinde cũ dicit.

¶Et multotiẽs sũt fistule orificia plũma cuius esse ambigitur t non scitur an sit fistula vna.t multotiens effunditur in qꝺdam orificiorum eius humiditas hñs tinctũrã t tũc si fuerit fistula vna egreditur ex orificijs alijs colo: vn⁹ qui ẽ fistule.s. diuersus albus t tenebrosus t alius

CIn ista parte quia multotiens in vlcere fistuloso est ãbiguitas:vt puta qñ sunt plura orificia in membro ambigitur an sit tantum vnum vlcus fistulosum in membro⁹ vel plura docet per quandam experientiam hoc certificare t distinguere.t ꝑ qꝺ dicit.Deinde cum dicit.

¶Et vlcera qꝺẽ diuidunt in spẽbus diuisionũ.t dr̃ qꝺ vlcerũ quedã sunt que sũt doloꝛosa.t quedã sũt que sũt ꝓuata doloꝛe:t quedã sũt apostemosa:t quedã sunt ꝓuata apostemate:t quedã sunt munda: t quedam sunt imunda:t immunda quidem ꝓpterea qꝺ in eis superfluit humoꝛ plurimus t humiditas copiosa q̃uis nõ sint mala.Et de eis sunt sordida:t de eis sunt minorata:t de vlceribus sunt putrida.Et de rebus magis nociuis eis sunt meridies t humiditas aeris cum caliditate ipsi⁹.Et de is sũt corrosiua t ꝺ eis sẽ ãbulatiua:t de eis sẽ mollia aut dura aut frigida aut calꝺa.t mollia sẽ de vlceribus facientibus cadere pilos ab eo quod sequitur ea.Et sunt quandoq; de vlcerib⁹ quedaz resudantia ex quibus resudat virus citrinum calidum.Et fortasse est ca-

lidum comburens quod est in circuitu eius ⁊ est malum mortificās. ⁊ de eis sūt difficilis consolidationis.

¶ In parte ista ponit aliū modum diuersitatis in vlceribꝰ qui etiam modus diuersitatis attenditur ꝑm ea que dicta sūt. ⁊ duo facit. Primo ponit istas differētias ⁊ diuersitates. secundo quia quedam ex diuersitatibus quas posuerat videbantur esse eadem ostendit differentiam iter illas. 2ª ibi. (Et putrefactio est ꝓter corrosionē). Dicit ergo primo. ⁊ vlcera qdem ⁊c. ⁊ de eis sunt minorata a sordicie ⁊ de vlceribus sunt putrida hoc est in ghusdaz ē putrefactio. ꝓpterea sicut ipse subdit. talibus vlceribus maxime nocet aer calidus ⁊ hūidus: qꝝ coagulat putrefactionē in eis. sicut enī id quod putrefit est calm ⁊ hūidū. ita que maxime putrefaciūt calida sunt ⁊ humida. ⁊ sicut istis nocet maxime talis dispositio aeris etiā eis maxime nocent oīa que eis approximant calida ⁊ humida existētia. Et ꝑcipue quelibet que de eis sunt maxime vnctuosa Et de eis sunt corrosiua. In quo differat corrosio putrefactio ⁊ ambulatio dicetur in sequenti. Et de eis sunt mollia. Vlcera mollia sunt illa in quibus caro tendit ad lassitudinem ⁊ mollitiem. vnde caro in talibus vlceribus est squalida mollis superflua. ⁊ hoc ꝑcipue fit in vlceribꝰ in quibus fit aggregatio multe humiditatis fride que iā incipit tendere in viam putrefactionis. videmus enim qꝫ ea que tendunt in viam putrefactionis molleſcunt ꝓmo Et ꝓpterea etiam compent qꝫ in talibus vlceribus a partibus circunstantibus vlceri cadunt pili. Mā ꝓter mollitiem carnis ⁊ superfluā humiditatē ipsi⁹ destruit materia pilorū ⁊ radix etiā ipsorum corrumpitur. neqꝫ etiam poꝛi stant erecti: per quos dꝫ egredi mā pilorū. vnde ⁊ pilus existens destruit neqꝫ etiam oritur. cum superflua. ii. mollitie ⁊ humiditate carnis ꝓhibeat generatio pilozꝫ sicut ostensum est a Galie. 3º. de complexionibus quemadmodū in terra paludosa superflue nō oriunt herbe. ¶ Et de eis sunt difficilis consolidationis. i. ad diuersitates harum vlcerū etiā reducūtur vlcera que sunt difficilis ꝛsolidationis siue sint difficilis cōsolidationis ꝓpter malitiā que est in predictis vlceribus. siue ꝓpter malitiā aliam qꝫ componit cū vlcere. Unde Aui. iferius determinato mō curationis istoꝝ vlcerum ponit quoddam capitulum generale vlcerum que difficilis consolidationis existunt. Deinde cum dicit.

¶ Et putrefactio est ꝓter corrosionem qꝫ si fuerit erunt ambe ambulatiue. ⁊ fortasse corrodens est corrodās illud quod continuatur ei proꝑie propter acuitatez ⁊ absqꝫ putrefactione ⁊ neqꝫ ē febris omnino. Verum cum ambulatiuo putrefactiuo multiplicatur feb. aut non separat ab eo. Et Galie. quidem nominauit huiusmodi vlcera corrosiua ignem persicū ⁊ formicam ambulatiuā: ⁊ post vlcus putrefactū. ē cōpositū ex vlcere ⁊ ex egritudie putrefcā: ⁊ vnicuiqꝫ eoꝝ ē dispositio.

¶ In parte ista qꝫ posuerat qꝫ quedā vlcera sūt putrefactiua quedā ambulatiua qdā corrosiua. Cū ista qñ videant esse idē: assignat dñas iter ista. ¶ Juxta qđ intelligēdum ē qꝫ corrosio ambulatio ⁊ putrefactio dñt sicut dñt corrodēs putrefaciēs ⁊ ambulās vel faciēs corrosionē vl putrefactionē vel ābulationē in mēbro. Nūc aūt putrefaciens dr̄ ee illud qđ corrūpit spūm existētez ī mēbro illo et cōplexionē et humiditatis illi⁹ mēbri: sic qđ nō ē cōueniens vt ampli⁹ fit pars illius mēbri nō tū puenit ei⁹ actio ad hoc vt resoluat humiditatē illi⁹ mēbri ⁊ ipsā cōsumat immo dimittit eā corruptā in mēbro in q̄ꝫtum agit calor extraneus: ⁊ ꝓpterea putrefactio ē dispositio in qua hūidum membri absqꝫ resolutiōe ipsi⁹ ē corruptū in mēbro sic qꝫ nō est cōueniens ad receptionē vite illi⁹ membri et operatiōis eius ꝓpter corruptionē spūs q est in eo. ¶ Et ex hoc vlterius pꝫ cū id qđ putrefactū ē per cōtactuꝫ corrumpat ⁊ sit aptū putrefacere id qđ sibi est vicinū: qꝫ ⁊ vlcus putrefactū per accidēs est ambulatiuum. Sed corrodens dr̄ esse id quod ꝓpter acuitatē quā hꝫ resolut ⁊ consumit humidū. sic qꝫ ꝓpter resolutionē humidi minuit ꝺ substāna carnis ⁊ ipsā vlcerat. Et tō corrosio est dispositio in qua humiditas terminans inter partes membri et resolui: ita qꝫ partes mēbri remanēt discōtinuate absqꝫ hoc qꝫ humiditas que remanet in mēbro sit corrupta: ⁊ ꝓpterea in membro in quo est corrosio est sensus suppositio qꝫ ibi nō sit alia corrosio: sed in mēbro putrefacto sensus non est. Jd aūt quod facit ꝑ ambulationē in mēbro ē quod ꝓpter sui acuitatē ⁊ subtilitatē multā in mēbro ambulat: ita qꝫ in membro facit puenire separationē in cōtinuitate ipsius plurimi numeri ⁊ situs mordinati ⁊ parue quātitatis: vnde nulla illaꝝ est sensibilis singulariter. Et tō in pambulatiōe in mēbro nō est solutio cōtinui manifesta: ꝛ insensibilis ⁊ occulta: qualē solutionē cōtinui puenire facit id quod mordicat ⁊ facit prurituꝫ: ꝛ in corrosione est solutio sensibilis ⁊ manifesta: ⁊ ꝓpterea qñ hūoꝛ ē hūoꝛ mordicās multe subtilitatis tūc in mēbro fit pambulatio ab ipso absqꝫ corrosiōe ipsi⁹. ¶ Ex quo pꝫ differētia inter vlcus putrefactū ⁊ corrosiuū: qꝛ alia dispositio ē putrefactio: ⁊ alia ē corrosio. Et apparet differētia inter vlcus corrosiuū ⁊ ambulatiuū. Nam ambulatio ꝑt esse in membro absqꝫ corrosiōe: verū est tamē qꝫ oīa vlcera corrosiua sunt ambulattua: nō tamē ecōuerso: sicut apparuit supra in ca. de formica: vbi ostensum est qꝫ qđā species formice est ambulatiua sola: quedam aūt est ambulatiua ⁊ corrosiua: ⁊ hic etiā aliquid innit Aui. ꝛ tamē putrefactio ⁊ corrosio sint diuerse dispositiōes: tamē possūt adinuicē sic cōponi. Et quādo putrefactio cōponitur cuꝫ corrosiōe: tunc putrefactio ⁊ corrosio per ambulant in mēbro: ⁊ hoc est qđ vult dicere Aui. cū dicit. Et putrefactio ē ꝓter corrosionē: qꝫ si fuerint. ſ. ambe simul erūt ambulatiue. i. tūc putrefactio pambulabit in mēbro: ⁊ rōne putrefactiōis que ꝓ accidens in membro pambulat: ⁊ rōne corrosiōis: qꝛ vt dictū est vbi est corrosio ibi est perambulatio: licet non semper ecōuerso. (Et fortasse corrodēs ⁊c.) Planū est quod dicit ex eo qđ dictū est. (Et neqꝫ ē febris omino.) Lā ḡre multiplicat plus febris ī vlcere corrosiuo quādo cū ipso cōiungitur putrefactio q̄ꝫ quādo solum ē ibi corrosio. Et qꝛ in putrefactiōe remanet humiditas aqua ꝑt fum⁹ putredinalis puenire ad cor aut caliditas extranea ipsius humiditatis ipsimi in spiritu: ⁊ sic manifeste spiritus vsqꝫ ad cor puenire ꝑt: hmōi aūt ē causa febris: in vlcere aūt corrosiuo non sic remanet hec humiditas quare ad ipsū non sic sequitur febris. (Et Galie. quidem nominauit ⁊c. .i. ꝛ Gal. Corrosio ⁊ ambulatio absqꝫ putrefactione maxime apparēt in vlceribꝰ que sequūtur ignē persicū ⁊ formicā ambulatiuā: ⁊ post vlcus putrefactū dictū est quō fortasse corrodens est corrodens id qđ continuatur ⁊c. Et ꝓ sed vlcus putrefactū est compositum ex vlcere ⁊ sanguine ⁊c. sed in vlcere putrefacto ē in membro putrefactio ⁊ separatio cōtinui cum remanētia humiditatis membri putrefacti absqꝫ resolone ⁊ cōsumptiōe ipsius. qđ qualiter intelligat dictuꝫ est in notabili. Et vnicuiqꝫ eorum est dispositio. ª Hoc ꝑt dupliꝛ exponi vno modo. ⁊ vnicuiqꝫ eorum. ſ. predictorum vlceruꝫ est

dispositio.i.modus curandi.s.aliius ⁊ alius: vel aliter: vnicuiq; eox est dispositio.i.predictox vlcerū est dispositio idest ex dictis manifestū est qꝫ in vnoquoq; eox.s.tā vlcere putrefacto qꝫ etiā in corrosiuo est alia ⁊ alia dispositio: ideo sunt alie ⁊ alie differētie vlceris: ⁊ nō eadem.

¶Et vlcera qdē dura incipiētia ire versus viriditatē ⁊ nigredinē sunt mala: ⁊ vlcera frigida sunt mollia alba quiescētia ꝓpter medicinas calefacientes ⁊ calida ad rubedinē decliuia delectātur frigore. Et quādo vlceribus malis associat color corporis malus sicut albus plūbeus aut citrinus: tunc illud est significatio ꝓpter corruptionē cōplexionis epatis ⁊ corruptionez sanguinis qui venit ad vlcus ꝙre fit difficilis eius consolidatio: ⁊ vlcerum quidez quox radices sūt acute: ⁊ cū quibus est pruritꝰ supfluitates sūt acute ⁊ quox radices sunt late albe pauci pruritus illox cōplexiones sunt frigide.

¶Superi⁹ Aui. ꝓmittit diuersitates ⁊ differētias quasdam vlcerū. In pte ista vult ponere significatiōes p quas docemur cognoscere malitiā vlcerū ⁊ bonitatē vl'r ectificatio nem eorum. Et duo facit. Primo ponit signa ex qb⁹ cognoscitur malitia in vlceribꝰ ⁊ ipsox rectificatio. Scdo declarat quare ex illo signo quod posuit maxime oñdere bonitatē ⁊ rectificationē vlcerū oñditur maxime bonitas ⁊ rectificatio eius repetēdo id signuz. scda ibi. Et meliores significatiōes. Prima pars diuidit in partes plures ꝙm qꝫ plura ponit signa ex quib⁹ hec cognitio accipitur. Primo ergo ponit quedā signa que sumunt ex ꝙlitate sēsibili apparēte in paruib⁹ vlceris. scdo ponit quedā qꝫ sumunt ex dispositiōe totius. tertio ponit quedā signa que sumunt ex dispositiōe radicis ⁊ cuiusdā alteri⁹ quod sequitur vlcus rōne materie ipsius. quarto ponit quoddaz signum qꝺ sumitur ex modo generatiōis eius. quinto ponit quoddā signū quod sumitur ex quibusdam que sunt vniuersaliter partes corporis nostri puta ex pilis. sexto ponit signū quod sumit ex modo humiditatis que egreditur ex vlcere. septimo ponit circa hoc quoddā signum ꝓnosticō incidēter. octauo ponit signa que sumuntur ex quibusdā causis que precedūt vlcus. nono ponit signa qꝫ sumunt ex dispositionib⁹ cōsequētib⁹ vlcus. Similiter et ex approximatiōe rerū ⁊ medicinax iuuantiū vlcus. 2ª ibi. Et quādo cum vlceribus malis. tertia ibi. Et vlceruz quidē. quarta ibi. Et vlcera generata. quinta ibi. Et vlcera deijcientia pilos. sexta ibi. Et meliores significationes. septia ibi. Et dicitur in signis mortis velocis. octaua ibi. Et malignorum quidem vlcerū. nona ibi. Et significant malignitatē vlceris. Totū quod dicit in istis. ℈. planum ē nisi qꝫ sunt quedā litteraliter exponēda. ¶In ꝑma ergo parte Aui. ponit signa que significant malitiā vlceris ratione male cōplexiōis existentis in membro in quo ē vlcus quaz significat duricies ⁊ mollities ⁊ albedo ⁊ rubedo in paruib⁹ vlceris apparens ratiōe putrefactionis vel corruptionis existentis in vlcere super quā significat migredo ⁊ viriditas. In secūda parte ponit signū qꝺ sumitur a dispositiōe totius corporis ex quo significatur sanguis qui abundat in epate ⁊ in venis esse corrupt⁹: ⁊ ex hoc accidit vt sanguis qui ad vlcus peruenit sit corrupt⁹ Cum ergo ex sanguine debeat fieri cōsolidatio hoc autez fieri nō p̄ōt sanguine existente corrupto: accidit qꝫ in tali corpore vlcus difficile ⁊ malū existit. ¶Et vlcerum qdē quoꝝ radices sūt acute. i. quoꝝ basis est in mēbro acuta suderfluitates. i. humores superflui ex qbus fiunt sūt acuti. Et ideo qñ tales humores sunt apti pruritū facere ꝓpter acuitatem ⁊ subtilitatē corporis etiā tales humores sunt apti declare versus mēbri suprema: vñ accidit qꝫ basis vlceris in quo colligitur ē acuta: sed humores frigidi nō sūt puritū generātes: qz nō participāt subtilitate ⁊ acuitate ⁊ pp grossitiē ⁊ grauitatē nō tēdit basis vlceris i quo colligit i acutū: sꝫ pot⁹ in latū: ꝙre ⁊ vlcera qꝫ generātur ab eis sunt radicis late ⁊ pauci pruritus.

¶Et vlcera generata successione egritudinuz sūt mala: qñ natura expellit ad ea residuū corruptiōis supfluitatū.

¶Hic ponit signū qꝺ sumit ex quodā mō gñationis vlcer qz generat. s. ꝑ viā crisis ḥz malitiā i seipso. Et cām huⁱ reddit Aui. ⁊ planum est quod dicit.

¶Et vlcera deijciētia pilos ab eo quod sequitur ea sunt mala.

¶Hoc manifestum est ex eo quod est prius dictū: ⁊ que etiam sint talia vlcera in quibus accidit casus pilorum manifestum est ex dictis.

¶Et meliores significatiōes significantes salutez vlcerū ⁊ vulnerū sunt cū succedētia eorū decliuia sunt ad saniem.

¶In pte ista ponit significationē qꝫ sumit ex mō hūiditatis qꝫ crescit ex vlcere: ⁊ intellige ꝑ hoc qꝺ dr̄ ḥ qꝫ sicut bona significatio in vlcere ē cū succedētia eox qꝫ sūt decliuia ad saniē. i. qꝫ accidit qꝫ in ipso fit sanies laudabilis: ⁊ etiam succedit in ipso gñe in ꝓcessu sanies laudabilis: ita mala significatio est cu in ipso apparet generatio saniei illaudabilis puris vel virus vel sorditiei grosse aut cū in ipso nulla apparet generatio saniei: sꝫ remanet vlcus sic cum ⁊ crudū ⁊ ꝑcipue cū est in membris in quibus vlcus ēsuspectum sicut est in membris neruosis ⁊ nobilibus. Causam autem hox dicet inferius Aui.

¶Et dicitur in signis mortis velocis cū sunt homini apāta ⁊ vlcera lenia ⁊ destruitur eius ratio moritur.

¶In parte ista Aui. incidēt aliter ponit qꝺā signū prouolicum auctoritate ℍyp. qꝺ sumit ab apparitiōe quorundam vlcerū ꝓprie cū febre acuta: ⁊ dicit. Et dr̄. s. ab ℍy. in signo mortis velocis. i. in libro: in quo tractat de signis mortis velocis: ⁊ istū credo eē librū secretox. ℍyp. i quo tractat de signis ꝓnosticis: ꝑ viā experientie cū sūt homini. i. cū apparēt in hoie. s. febricitāte, feb. acuta ⁊ apāta et vlcera lenia cē. id verbū ꝙm qꝫ sufficit ad ꝓsens pōt dupliciter exponi: vno mō qꝫ est cū homine febricitante febre acuta apparēt apāta ⁊ vlcera lenia. i. apāta ⁊ vlcera ꝙ leniunt. i. in qb⁹ nō est tumor manifestus in mēbro exteriori: sꝫ itro tendit ac si in mēbro exteriori ꝙsi non sit aliquid supeminēs: ⁊ destruit eius rō significat mortē ꝓpterea qz ex hoc significat qꝫ materia regredit ad iteritus et habēs regressū ad iteri⁹ cū vertitur ad mēbrū nobile. puta ad cerebruz: hmōi autem est signū mortis ꝙ in primo accidit. imo hoc est gña: e oi apāti: qꝺ accidit ꝑ viā alicuius crisis in febricitāte febre acuta si itus redeat ⁊ nō procedat ad exterius qꝺ ē significatio mala sicut apparet. 2ª ꝓno. idē ēt in cō. ¶Vel pōt exponi alio mō. Et cū sūt hoi idest apparēt in hoie febricitante febre acuta apāta. i. pustule ⁊ vlcera lenia. i. vlcerationes molles ꝙalide: qz sc̄z sint ex materia quasi tēdente in viā putrefactionis ⁊ corruptiōis: vñ mēbrū ex eis mollescit ⁊ destruit cuz hoc rō

significatur sup mortē egritūdinā iste pustule z vlcera apparentia nō accidūt p viā mūdificatiōnis facte a natura: q; si sm hūc modum acciderent nō accideret rōne infirmi destructi: sed accidūt p viā sinthomatis. vnde significāt q; in corpore abūdat materia multa sibi illi ex qua fiūt iste pustule z vlcera: q; quidez cōuersa ad cerebrum est generans in ipso apostema lithargicum qō aptuz est ex tali materia mollia z humida generari mortē inducit.

¶Et malignoz quidez vlcerū cāe sūt qnqz vulnera obuiātia supfluitatibꝰ malignis corporis aut regimini corrupto: z qnqz sūt sequētia pustulas malas: qre fiunt ab eis festinātia: ad vlceratiōez post pustulas

¶Hic ponit signa q; sumunt a causis que antecedunt generationē vlcerū: z manifestū est quod dicit.

¶Et significat malignitatez vlceris eius putrefactio z ipsius ambulatio z corruptio eius quod est in ipsius circuitu: z difficultas sanationis in seipso cum rectificatione curationis exhibite ei.

¶In isto. §. ponit signa q; sumunt a dispōne quorūdā accidētiū sequētiū vlcera: z ēt i approximatiōe rez nuātū sm se ad vlcꝰ: z pz qō dicit: nisi illō qō dicit. Et difficultas sanationis eiꝰ i seipso cū rectificatiōe zē. qō dz sic exponi qō signū ēt malignitatis vlceris ē: q; difficulter sanat: ēt dato q; adhibeat sibi medicatio recta z cōueniēs: si enim tūc difficulter cōsolidat hoc nō ē nisi ppter multā malitiam eius q; difficulter remouetur. Deinde cū dicit.

¶Et meliores significatiōes significātes saltez vlcerū z vulnerū sūt cū in successionibus eoz est sanies que est cuz medicina faciente pus z ex operatiōe nature: illa enim operatio nature ē sm cursum naturalez z non generat sanies nisi a digestione naturali: z nō associatur ei malum ex accidentibus vlcez malorum.

¶In pte ista: q; ipse dixerat q; de meliorib' significatiōibus apparētib' in vlcerib' ē significatio q; sumit ex apparitiōe saniei laudabilis i eo vult dicere cām istiꝰ. Et hēt istō tres ptes. Primo resumit significationem istoz. scdo reddit cām istiꝰ. tertio declarat cōditiōes saniei laudabilis. scda ibi. Illa. n. opō nāe ē sm cursū zē. tertia ibi. Et ppte ē laudabilis zē. Quod in pma pte dicit planū est. i scda pte vult dicere. rō qre apparitio saniei z pseuerātia in vlcerib' ē signū bonū est: q; significat ex hoc q; opatio nature pcedit i illo sm cursū naturalē: nam sanies laudabilis generat a digestiōe que fit a calore naturali: neq; sanies fit mala nisi ppter aliqō accidēs ex accidētib' malis que in vlcere cōsūgūtur: vel q; ibi ē mala materia nō obediens calori naturali: vel q; ibi ē mala cōplexio rōne cuius nō fit operatio naturalis: vel q; ē putrefactio vel aliquod aliō accidēs malū: quare sanies laudabilis significat bonitatē virtutis nutritiue cuiꝰ ē cōsolidare: z materiam eiꝰ eē laudabilē: qō est superfluitas materie laudabilis ex qua natura ipsa carnez generat: z significat q; ibi nō ē aliud accidēs malū: idcirco sanies laudabilis in vlcere apparens salutem ipsiꝰ significat. Intelligē autē cū Aui. dicit: q; sanies fit a digestiōe naturali nō vult q; fiat sanies a digestiōe que ē simpliciter naturalis: naz alteratio que fit in sanie nō est simpliciter naturalis: sicut enim apparet quinto de simplici medicina: z a Galie. in cōmēto secundo pnosticoz. Alteratio que fit i humano corpore q̄dam est simpliciter naturalis: z ista fit in nutrimēto qō in substantiam corporis cōuertitur. Quedā autē simpliciter contra naturā. z ista alteratio fit in putrefactiōne humoris. Altera est partim a calore naturali z partim a calore extraneo: z istiꝰ quidē quedam ē in qua operat calidū naturale munus: multū aūt extraneū: z ista alteratio est q; fit i sanie illaudabili. Alia aūt est in qua multū operat calor naturalis. parū autē extraneus: z ista est que fit i sanie laudabili. in sanie eni laudabili sm q; ē operatio caloris extranei cū mā saniei non sit apta cōuerti in membrū z perfecta alteratiōe alterari: per hoc sanies nō euacuatur qn in ipsa aliqs modus putredinis existat: vnde z in ipa aliquis fetor existit. Qz tamē plus est cū ea operatio calidi naturalis: qō declarat assimilatio multa quā hz ad hūiditates nāles in substātia z in calore. Iccirco dixit Aui. q; sanies laudabilis nō fit nisi a calore nāli: z hec est itētio eiꝰ in sequēti. §. si quis aduertat. Deinde cū dicit.

¶Et ppte sanies laudabilis alba lenis eqlis q; ꝓsecuta ē cōplemētū digōnis: et neq; associat ei fetor cū i ea nō sit putrefactio: z fortasse nō euacuat a fetore paruo sanies cui accidit cū adiutorio caliditatis innate z alteriꝰ extranee. Et nos quidez iaz locuti fuimus de sanie in locis alijs.

¶Ostendit que ē sanies laudabilis. Juxta qō intelligē q; cā quare sanies laudabilis dz eē alba duplex redditur. Una ē quā ponit Gal. in fine cōmēti scdi pnost. Mā sicut dictū est virtꝰ alteratiua membroz agēs in mām ipsaz digerēdo sm q; pōt cōuertit eam in samē: z qz i alteratiōe: z digōne hec virtus imḿtū pōt assimilat id qō digerit membris ipsis z ꝓcipue radicalibꝰ cū membra radicalia sint alba: iō sanies fit coloris albi. ¶Et si quis dicat cuz vlcus sit aliquādo in mēbro carnoso z caro sit coloris rubei: vt pz: ad sensuz videt q; tūc virtus illiꝰ mēbri agēs in talem mām assimilās mēbro cuiꝰ est illa virtus z supfluitas nutrimēti ex qua fit sanies debeat facere sanié coloris rubei ¶Dōm est ad hoc q; dato q; vlcꝰ fiat in carne sanies in tali vlcere generata est coloris albi. ꝓmo qdem qz substantia carnis in se: iz videat coloris rubei existere recens cū sanguine suo tamē in seipsa plus declinat ad colorē albū q̄z rubeū: quod apparet qz si caro mollificet in aq̄ z abluatur a sanguie suo vt albescere. scdo etiā: qz p qūlibet carné sunt dispersi villi venaz z arteriaz z neruoz que sunt membra radicalia alba: z ꝓterea virtus carnis nō sic agit in illā mām quin etiā agat virtus illoz membroꝝ spermaticoz: qz talia membra vt multū in corpore superant. Idcirco plus accidit assimilatio talū mēbroz ad ipsa. Alia causa: qz sanies ē coloris albi z que pōt extrahi ex dictis phi scdo de gñatiōe aialiuz. Mā ponit ibi q; cā quare sperma ē albū ē: qz habēs spiritū multum cū ex corpore egreditur spumosuz aut aereū pmixtuz cum aquoso albedinē facit sicut videmꝰ in niue que ē alba. Similit ergo modo talis humiditas fit coloris albi: cā quare sit lenis z equalis dicta est ꝓus in tractatu apostematum calidoꝝ in capō de iudicijs saniei ad qō capitulum ipse hic nos remittit. Et ista q; b nos diximus de same non diximus nisi: qz ibi perfecte dictū nō erat zē.

¶Ulcera autē q; accidere faciūt spasmū z vlcera putrefacta scroffulosa z algeromati z corrosiua z cancerosa: z q; eoz cur

su currũt sunt i qb⁹ non generat sanies: imo qñ apparet in vlcere sanies t apostema est signũ bonũ cum quo non timetur spasmus t pmixtio rõnis t his similia: q̃uis sunt in loco qõ facit illud necessarium sicut sunt mẽbra posteriora t anteriora t nisi res pertransierit terminũ. Qõ si apostema occultet subito t redeat non soluetur per pus aut ei similia.

¶ Primus Aui. ponit modos, t diuersitates vlcer q̃ vtpluri mum sumunt ex his que cõsequũt vlcera sicut cãe facientes ad sanationẽ corpis cuz tales cause pmutant t que sumunt ex his que cõponũtur cũ vlcere sint quoz curatio ne vlcus curari non põt. In pte ista tangit diuersitates q̃ cadũt in vlceribꝰ: que diuersitates cõsiderant in vlceribꝰ in q̃tum vlcera sint suspecta t magna t mala vl rõne malitie t pessimitatis vlcerũ: vel rõne mẽbrorũ in qbꝰ fiunt vlcera. Et diuidit pars ista in duas. Primo ponit hmõi diuersitates t dr̃as vlcerũ rõne quoz vlcera dicunt magna t timorosa: t cũ hoc ostẽdit quid in talibꝰ vlceribꝰ apparens est significatio mala: t qd est significatio bona. in scda parte: qz vnus modus istius diuersitatis sumitur ex pte membroz rõne quoz cũ in eis accidũt vlcera dicunt esse suspecta t timorosa: idcirco ostendit que sũt maxime tales ptes in qbus cũ accidũt vlcera sunt suspecta t timorosa: t oñdit ppter qd accidẽtia in talibꝰ mẽbris sunt suspecta t timorosa. scda ibi. Amplius vicinãtia ei sũt i mẽbris neruosis. ¶ Circa p̃mã pte ẽ itelligendũ q̃ vult nobis insinuare duo Aui. Et est p̃mũ que sunt vlcera suspecta t timorosa ex pessimitate t malitia eoz que sũt vlcera putrefacta t scroffulosa t corrosiua t cancerosa t algeromati q̃ dicta sũt isto noie a quodã pho dicto algeromati q̃ curabat vlcera hmõi pessima t maligna. Vlcera autez maligna rõne mẽbroz in qbꝰ fiunt sũt vlcera facta in mẽbris ad q̃ est aptus cõsequi spasmus: aut permixtio rõnis aut aliud accns malũ ppter qõ timet de morte sicut sunt vlcera facta in membris neruosis in parte anteriori vl posteriori. vlcera facta in mẽbris pectoralibꝰ: t filia. Aliud quod vult Aui. insinuare est significationes p quas cognoscimus bonitatẽ t rectificationẽ vlcerũ istoz t malitiam t timorẽ mortis in eis. Ista aũt signa maxie sũt duo: vnũ est quod sumit a sanie. Mã qñ in eis ẽ apparitio saniei: t cõtinuatio ipsi⁹ laudabilis est signũ bonum: qz tunc ẽ signum rectificatiõis vlcez: t q̃ nõ euenãt spasmꝰ t pmixtio rõnis q̃ sunt apta accidere i talibꝰ vlceribꝰ. Aliud qõ sumit ab apostemate. i. tumore apparẽte in partibꝰ circũstantibꝰ vulneri. Maz qñ etiã hoc apparet ẽ signũ bonuz preseruãs ab accidẽtibus illis? qñ aũt in istis vlceribꝰ sanies nõ apparet: imo remanent cruda t indigesta: nec ẽt apparet tumor in ptibꝰ circũstãubꝰ: imo apparent labia detumefacta: aut si in eis tumor incipiat apparere subito tamẽ dispareat eius aduẽtus: t sic̃ etiaz disparet subito aduẽtus saniei: tũc significatio ẽ mala significãs aduẽtuz spasmi aut permixtiõis rõnis sequẽtis ad vlcera talium membroz. Rõ aũt t cã quare aduent⁹ saniei t apparitio tumoris in partibus circunstantibus vulneribus talibus sunt signa bona est: quia apparitio saniet duo significat: vnum ẽ quia significat: q̃ humiditas non dispargitur in tus ad mẽbra nobilia: sed puenit ad mẽbra exteriora. vnde tollit suspitio t timor de passiõe in membro interiori. Aliud est q̃ ex hoc q̃ sanies est laudabilis significat q̃ ꝯ humiditas alterationẽ recipit t digõez a calido nãli: et per cõsequẽs significat ibi ee dominũ calidi nãlis cuz q̃ vlcus cõsolidat t curat. Apostemacio t tumor qñ est i ptibus circunstãtibꝰ talibꝰ vlceribꝰ t labijs vlcerũ est significatio q̃ ẽt materia t humores pfluunt ad exteriꝰ t non ad membra interiora nobilia: t per ꝑñs significat corpus pseruari a spasmo t pmixtiõe rõnis q̃ cõtigunt ex hoc q̃ passio t cã hũoralis nõ dispargit ad membra nobilia. Si aũt vlcus sit crudũ et sicũ t tumor iste in partibꝰ vel labijs vulneris t partibꝰ circũstãtibꝰ vulneri nõ appareat significat q̃ mã viruletã ad neruos dispargitur t ad mẽbra nobilia ducit passio: t per ꝑñs significat aduẽtꝰ spasmi aut pmixtiõis rõnis. Aut si cõtingat q̃ in istis appareat tumor t sanies tamẽ subito dispareat: significat etiam q̃ mã que incipiebat ad exteriora ppelli virtute deficiẽte subito ad interiora reuertit: vñ ẽt est significatio mala: t ꝯ est qõ dixit Hyp. gnta ptcula aphorismoz. Quibꝰ tumores in vlceribꝰ apparẽt nõ valde spasmãtur vel insanit. His q̃ deficientibꝰ repẽte qbusdã qdẽ retro spasmi fiũt ee. Et in alio aphorismo ẽt dixit. In vulneribꝰ malis t fortibꝰ tumor nõ appareat magnum laxa bona: cruda vo mala. ¶ Ex his q̃ dicta sũt apparẽt duo. Vnũ ẽ q̃ sicut i vlceribꝰ taliũ mẽbroz apparitio saniei t tumoris ẽ signũ bonum cõtrariũ vo malũ: ita ẽt ẽ in vlceribꝰ recẽtibꝰ taliũ membroz. s. neruosoz: t istõ hitũ sunt supra i tractatu de vulneribꝰ. 2º ca. ppea sicut appebit iferi⁹ i tractatu de vulneribus neruoz: curatio istoz vulnez q̃ i eis timek accis si est p vnitionẽ t icarnationẽ: sicut ẽ cura aliez vulnez: sz est alio mõ. ¶ Scdo appet q̃ qñ Auic. dixit q̃ apparitio apatis i talibꝰ ẽ signũ bonũ nõ itelligit hic p apa q̃ apẽ circa id vulnꝰ q̃ztũ ad mẽbz intrisecũ qõ apa fit ẽt cũ excecatiõe t obstrusiõe orificij ipsi⁹ vulneris. Mã id apa supueniẽs in talibꝰ vulneribꝰ ẽ mortale t cã spasmi: sicut dr̃ in illo aphorismo. In vulnere spasmꝰ supueniẽs ẽ mortale vñ ẽt tota intẽtio medici in cura taliũ dz ee circa phibitionez t sedationẽ talis apatis: sic̃ appebit iferi⁹: sz itelligit h̃ p apa. s. tumor apparẽs i labijs vulneris cum remanẽtia apitõis orificij vulneris: vñ pot humiditas resudare ad extra: t isto mõ tumor apparẽs i his ẽ significatio bona p̃pter cãz p̃dictã: t hoc ẽ: qz h̃ vult dicere. Aui. t de hac mã fuit ẽt dcm̃ supra i tractatu de vulneribꝰ ca. p̃dicto. ¶ His ergo pmissis facile ẽ itelligẽ lr̃az Aui. Dicit g̃: vlcera aũt t̃ẽ. Algeromati dicunt vlcera algeromati ab illo pho q̃ curabat illa vlcera pessima i qbꝰ erat multa malitia q̃uis sunt i loco: q̃ illud facit nec̃iũ hoc ẽ dicere q̃ dato q̃ vlcera sint i loco i quo cũ accũt sunt apta facere accidere spasmum t pmixtionẽ rõnis: t alia accũtia mala: tñ si appet aduẽtꝰ saniei t tumor pseruat infirmus ab euẽtu spasmi: et pmixtiõe rõnis sicut sunt mẽbra posteriora: supple talia mẽbra in qbꝰ cũ accidũt vlcera ẽ tumor de aduẽtu spasmi: t itelligit p mẽbra posteriora ptes posteriores q̃ vicinantur nuche t alijs mẽbris neruosis: tales. n. ptes maxime neruose sunt: qz multitudo neruoz ex pte posterioz pcedit. Et anteriora. i. t sic ẽt sũt mẽbra anteriora. s. neruosa sicut sũt vulnera facta i genu vel ppe. Mã cũ i istis accidit vlcus ẽ aptũ ꝓtigere ide spasmꝰ t pmixtio rõnis vl sicut mẽbra ãteriora. s. circa pectꝰ t mẽbra spũalia ex qbꝰ cum vulnus i eis accidit ẽ in eis aptitudo vt eueniat spasmus t pmixtio rõnis vel aliꝰ accns malũ vt dr̃ in seqẽti. §. Et subdit Aui. nisi res ptrãsierit terminũ. i. qñ mã ẽ tãte quãtitatis q̃ nõ solũ vulnus apatũ replek ex ipsa: immo ẽt ex ea fiunt t dispargit ad mẽbra interiora: vñ qñ cõtigerit ꝑpter magnitudinẽ apatis nocumẽtũ repletionale nõ solũ fieri i ptibꝰ exteriorib⁹ vez ẽt i interiorib⁹. Tũc ẽt taliter apparẽte posset puenire spasmꝰ. tñ qz h̃ raro accidit iõ h̃ raro cõtingit. Et iõ dixit Hy. in p̃dicto affo. Quibꝰ in vulneribus tumores apparẽt nõ valde spasmant vel insanit. Dicit. n. nõ valde vt dicit Gal. in cõ. qz ẽt his apparẽtibꝰ aliqñ pose ẽ q̃ spasmẽt t insaniẽt: sed tñ hoc raro accidit t id idẽ vult dicẽ Aui. h̃. Et subdit Aui. h̃ postea q̃ si apa id est tumor apparẽs i vulnere occultet subito. i. dispareat subito t redeat. i. qz retrocedat mã. s. ad interiora nõre

soluet p̄ pus ⁊ ei filia.i. nō accidet: tūc resolutio illi⁹ tumoris p ḡfationē sanies vel hūiditat' similis sibi: immo si accidit q̄ dispgat ⁊ occultet: ppea: q̄ mā ad interi⁹ retrocedit: hoc āt.s. ē significatio mala. Et ppter ea dictū ē p̄us q̄ dato q̄ tumor appareat: si tū subito dispareat talis dispārētia subito nō accidit ppter resolutionē mā: aut q̄ mā i samē cōuertit: q̄ tales opatiōes nō est pot'e fieri sic subito idcirco ē significatio mala cū significet mām regredi ad mēbra nobilia: ⁊ h̄ ē q̄d dicit Hyp. i p̄dicto affo⁹. his vero fz tumorib⁹ nō apparētib⁹ repēte. i. repēte dispārētib⁹ q̄busdam q̄dē retro spasm⁹ ⁊c. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius sūt vicinātia mēbris neruosis sicut vlcera dorsalia: q̄ñ sunt in vicinitate dorsi ⁊ uuche: ⁊ vlcera que cadūt in anteriore parte coxe ⁊ genu: q̄ñ ipa itē sunt sicut lacerti neruosi i q̄b⁹ res ꝓuertitur ad spasmū ⁊ pmixtionez rōnis ēt. Si aūt euenit in mēbris neruosis plurimuz quoꝝ ē in antecedēte extēsionis corpis timet: aut cursus sanguinis si ceciderit i medietate inferiori extēsionis: silr timet ex eis q̄ñq̄z pmixtio rōnis: ⁊ timet q̄ cadit pleuresis ⁊ saniositas post ipsā: aut q̄ ꝓueniat sputū sanguis si ceciderit in medietate supiore ei⁹: ⁊ tu iā sciuisti intētionē saniositatis i pectore ex lib. tertio. Et q̄ñq̄z timet in eis itē pmixtio rōnis.

¶ In pte ista: q: vt dicñ est suspitio ⁊ timor in vulneribus vnomō cōtigit rōne mēbri in quo fit oñdit q̄ maxime sūt mēbra exteriora in q̄b⁹ cū accidūt vlcera sūt suspecta ⁊ timorosa: ⁊ ppter qd sūt suspecta ⁊ timorosa: ⁊ duo facit. p̄mo oñdit in q̄b⁹ ptibus vulnera cōtingētia sūt apta prouocare spasmū ⁊ pmixtionē rōnis: q̄. s. ea q̄ cōtingūt i mēbris multū neruosis ex q̄b⁹. s. cito nocumētū ꝓuenit ad cerebrū. scdo oñdit in q̄b⁹ ptib⁹ vulnera cōtingētia ꝓuocāt hec accñtia: ⁊ ēt alia accñtia q̄ sunt timorosa ⁊ suspecta. scda ibi. Si aūt euenirēt i mēbris. Q̄ñ in p̄ma pte dicē manifestuz ē. In scda parte dicit q̄ si euenirent. s. vulnera in mēbris neruosis: quoꝝ plurimū ē in anteriori pte corporis. i. q̄ sunt posita i anteriorib⁹ ptib⁹ corpibus incipiendo. s. a ptib⁹ vētris ꝓcedēdo⁹ vsq; ad terminū mēbroꝝ spiritualiū si acciderit. s. vulnus i medietate inferioris extēsionis. i. circa ptes mēbroꝝ inferioꝝ: vtputa q̄ accidat circa ptes vētris timet cursus sanguinis: aut. i. egritudo ⁊ fluxus sanguis per ptē inferiorē: hoc est q̄ñ mā q̄ debebat procedere ad exteri⁹ defluit ⁊ deriuat ad epar. i. ad itestina: tūc. n. egredit egestio sanguinea: ⁊ q̄si epatica: ⁊ ꝓcipue hoc accidit si in vulnere p̄ius apparet tumor coloris rubei: ⁊ iste tumor postea dispareat subito: ⁊ silr timet ex eo i dest ex isto ēt vulnere exñte. i. accñte i partib⁹ regionis inferioris q̄ñq̄z pmixtio rōnis: ⁊ hoc est q̄ñ mā ⁊ passio deriuatur p neruos ad cerebrū: ⁊ si vulnus accidat i medietate superioris ei⁹. i. in regione mēbroꝝ superioꝝ spūalis timetur. s. q̄ñq̄z q̄ accidat pleuresis: ⁊ hoc q̄ñ mā deriuat ad pāniculū tegentem costas ⁊ faceret egritudinē repletionalē in ipso ex quo accidit apa ⁊ saniositas: ⁊ hoc accidit: vel q: ex pleuresi postea causet empima ⁊ saniositas in pectore: ppter ea: q: ꝓuertit mā pleuresis in sanie que postea coadunat in ꝓcauo pectoris: ⁊ hoc accidit forte: q: sanies exñs in vlcere apato detumescēte vulnere subito recurrit ad pect⁹ ⁊ fit empima. aut ꝓuenit ide sputum sanguinis: ⁊ hoc q̄dē cōtingit si ppter recursum māe ad ptes pectoris accidat venas extēdi ⁊ scidi: vnde sanguis egreditur ⁊ accidit sputū sanguis ex quo accidit vt illi postea sint parati ad ptisim. Subdit aūt: q: fecerat mētionē d̄ saniositate i pectore p cōpleta d̄claratiōe isti⁹ remittit ad tertiū canonem vbi determinat de saniositate ⁊ empimate. Et q̄ñq̄z timet i eis itē. i. in talibus vlcerib⁹ taliū puum pmixtio rōnis: ⁊ h̄ q̄dē est si mā ad cerebrum pducat: aut nocumētū ad ipm puenat. Si ḡ ex dictis cōsideremus regressuz māe q̄ ē cā nocumēti magni triplicē pōt h̄re regionē ad quā ꝓuertit gregressus denotat nobis p puationez samei ⁊ tumoris: aut subitā dispārētiā ipoꝝ. Nam aut regredit ad mēbra superioris regiōis: ⁊ tūc causat spasmuz ⁊ pmixtionē rōnis. Aut regredit ad mēbra inferioris regionis: ⁊ tūc maximū fluxū causat vel egestionē sanguineā aut reuertit ad regionē mediā: ⁊ tūc causat vel pleuresiz vel saniositatē i pectore vel sputū sanguis. Cā āt diuersitatis ipsi⁹ maxime vī sum ex duobus. s. ex aptitudine mēbri recipiētis: hec āt est debilitas mēbri recipiētis: naz ad locū debiliorē mā defluit. Scda cā pōt sumi ex aptitudie mēbri mittētis vel a q̄ mā cōfluit. s. ex pte loci diuersi vulneris apati. Mā si vuln⁹ apatis sit magis circa superiora vī q̄ q̄ztū est ex h̄ q̄ mā fit magis apta recurrere versus cerebrū: vñ ḡliāt pmixtio rōnis vel spasm⁹. Si vero sit i mēbris inferioib⁹: vī q̄ sit magis apta recurrere ad mēbra iferiora: vñ causat egestio sanguis. Si aūt sit in partibus medijs: vī q̄ sit magis apta recurrere ad pectus: vñ causat aut pleuresis aut empima aut sputū sanguinis: et hec est intentio Aui. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et de signis bonis in vlceribus ēt in circuitu eoꝝ nascañt pili q̄ ceciderunt.

¶ In pte ista Aui. ponit quoddā signu per q̄d cognoscim⁹ q̄ñ in vlcerib⁹ malis accidit q̄ ipsa rectificat: h̄z id signuz melius fuerit positū supra inter p̄dicta: ⁊ dicit q̄ bonuz signū est in vlcere vt renascañt pili in ptib⁹ circunstātibus a q̄bus ceciderūt. Et cā hui⁹ est: q: vt dcñ fuit p̄us capsis piloꝝ accidit maxime in vlceribus mollib⁹ in q̄bus multa humiditas corrupta exit corrūpēs radices pilorum. Si ergo incipiant pili renouari significatur exiccatio humiditatis superflue ⁊ rectificatio ei⁹: vnde significatur per hoc fit sanatio taliū vlcez: ⁊ q̄ talia vlcera in via sanationis procedunt. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et corpora susceptibiliora curationis vlcez sunt que sūt meliorīs cōplexionis ⁊ paucioris hūiditatis supflue cū inuentione sanguinis boni in eis. Illa vero q̄ sunt multe humiditatis aut siccitatis sūt tarde suscipiētes rectificationē vlcerum quāuis humida sicut infantiū sint susceptibiliora q̄z sicca sicut senū ⁊ ꝓpē q̄ñ cōplexio ē radicalis sicca priuata sanguine mundo ⁊ accidētalis hūida mollis sicut in senibus itez: ⁊ ppter illud iterū fit in hydropicis curatio vlcerum eoꝝ difficilis: ⁊ in pregnātibus iterū propter retentionem supfluitatū earū: propterea q̄ ipsarum menstrua retinent. Qz in senibus non sanant eorum vlcera pp illud: ⁊ propter paucitatē sanguinis eoruz boni.

¶In parte ista Aui. docet in qb⁹ corporib⁹ rõne cõplexionis vlcera facilr sanant: z in qb⁹ difficilr. Mã i illis corporibus in qb⁹ virt⁹ alteratiua ẽ fortior: hũiditas ẽt q̃ subiecit per gfiationẽ carnis ẽ melior: superfluitas ẽt accñtalis q̃ madefactẽdo vuln⁹ ꝓsolidationẽ phibet ẽ paucior in talib⁹ vlcera melio⁹ ꝓsolidant: q: ibi oés cãe faciẽtes ad sanationẽ er⁹ cõcurrũt: hec aũt sunt corpa melioris cõplexiõis. In corporib⁹ aũt superflue hũiditatis: ꝓpterea q: superfluit in corpore mã hũida. s. madefaciẽs vuln⁹ nõ facilr sanant vlcera: in siccis aũt: q: ðficit mã bona q̃ subiicidz per viã gfiatiõis carnis: tũ ẽt q: virtus alteratiua z nutritiua in talib⁹ ẽ debilis: difficilr⁹ accidit sanatio ipsoruz vlcer: z adhuc accidit in eis vlcus difficilis sanatiõis si in talib⁹ corporib⁹ cuz siccitate cõplexiõis nãlis abundet humiditas multa extranea: tunc. n. ðficit mã bona nãlis z augẽt humiditas impediens: sicut accidit in corpib⁹ q̃ sũt in vltima senectute: z ꝑ ẽ qõ dicit: lz alia in modum correlarij immisceat q̃ sunt manifesta z plana.

¶Et q̃qz sanant vlcera: deinde rescindunt: qñ nõ generat in eis caro nisi ante mũdificationẽ: qñ ergo retinet in eis superfluitas nõ munda oportet inde vt corrumpat cõtinuitas proueniens secũdo. Et quãdoqz existimãtur fistule propterea q̃ accidit eis dispositio exiccationis z retentiõis phibẽtis respirationẽ q̃ ip se sunt sanate: qñ ea⁹ dispositio ẽ similis saluti sicut diximus: deinde rescindunt pp quẽlibet motuz z cõmotionẽ et tussiz z offensionez z malitiã iacendi z alia.

¶Superi⁹ Aui. declarauit modos z diuersitates que sũt in vlcerib⁹ rõne cor a qb⁹ sumit alia idicatio z intẽtio curatiua q̃z illa q̃ sumit a solone ꝓinuitatis. In pte ista vult ostẽdere cãm quorũdã accñtiũ que accidũt circa vlcera: z tria facit. Primo reddit cãm cuiusdaz accñtis qñ accidit post cõsolidationẽ quorũdã vlcer⁹ nõ verã: puta reddit cãm huius accñtis: q̃re aliq̃ accidit mẽbrũ rescindi: postq̃z vr̃ eẽ sanatũ ab vlcere. scõo reddit cãm cuiusdã accidẽtis qñ aliq̃ accidit: dũ vulnus ꝓsolidat: puta q̃re i qbusdã vlcerib⁹: dũ sunt in viã cõsolidatiõis nascit caro superflua nõ bona. tertio reddit cãm cuiusdã alteri⁹ accidẽtis qñ remanet i mẽbro. scõa ibi. Et de vlcerib⁹ in quib⁹ nascitur caro mala q̃dã sunt. tertia ibi. Cũ plongat spacium. Prima in duas. ꝓmo facit qñ dcñ est. scõo ostdit q: a duplici cã põt id cõtingere. scõa ibi. Et qñ estimant fistule. Prima ꝙ cã quã ponit pp quã accidit mẽbrũ rescindi: qñ vr̃ eẽ sanatũ ab vlcere ẽ: q: in talibus vlcerib⁹ adminstrata ẽ medicina gfiatiua carnis: aut dimissa est fieri gfiatio carnis: anteq̃z pfecte sint mũdificata a putredine vel sordicie exĩte i eis ex quo ꝓtingit q̃ superfluitas er⁹ remanens q̃ mũdificata nõ ẽ q̃ ipsa post tẽpus putrefit z putrefacta ẽ necesse vt ꝓpter putredinẽ q̃ etiã fit in carne ptes carnis rescidant de nouo. scõa cã quã ponit est: q: vr̃ aliqñ ꝓpter medicinã que fortiter exiccat hũiditatẽ vlceris que ex pfundo ventebat: z mõ nõ venit z partes vlceris sunt quasi vnite q̃ vlcera sunt sanata: sicut accidit i fistulis. Sed malitia que in carne vel mẽbro fissa est vel remota non ẽ: immo remanet: accidit postea q̃ ꝓpter aliq̃z leuem causaz partes que pfecte vnite non erãt rescindũt: z redit etiã multiplicatio hũiditatis: sicut prius que ꝓpter putrefactionem: quã facit partes abinuicem separat z distinguit. ¶Deinde cum dicit.

¶Et de vlceribuz i qb⁹ nascitur caro que daz sunt in qb⁹ nascit caro addita z quedam in qbus non nascit illud: et illa in qbus generat caro addita sunt illa in quibus fit festinatio nascẽtie carnis ante mũdificationem: et illa in quibus non nascitur illud sunt illa in quibus nõ nascitur caro: nisi post mundificationem.

¶Reddit cãm ꝓpter quã in qbusdã vlcerib⁹ cũ sunt i viã ꝓsolidatõis gfiatur caro superflua z mala ex qua postea nõ accidit vera cõsolidatio sed mẽdosa. In qbusdã aũt ꝑ nõ accidit. Et causa hui⁹ tota nõ ẽ alia nisi imperfecta mũdificatio aut pfecta. In qbus. n. nõ fit pfecta mũdificatio putredinis accidit q̃ mã putredinis q̃ subiicit gfiationi carnis non ẽ nãlis perfecte: vñ caro gfiata ab ipsa nõ ẽ naturalis: sed mala z superflua. Sed in qbus fit perfecta mũficatio accidit q̃ materia que subiicitur gfiationi est bona z munda: vnde z caro generata ab ipsa est bona z naturalis. ¶Deinde cum dicit.

¶Cum ergo plongat spaciuz vlceris et corrodit et putrefit et destruit ꝺ substãtia eius res plurima: tũc nõ expectat consolidatio eius nisi fm profundũ. Et ꝓpe qñ vlcus ẽ antiquũ retinens spacio anni z ꝓprie qñ ẽ disruptũ z incipit ex eo disruptio scz fistula: z antiquũ necesse est vt educat os ex ossibus que eis sunt vicina.

¶In parte ista reddit cãm cuiusdã accñtis: q: i mẽbro remanet post perfectã ꝓsolidationẽ quorũdaz vlcer⁹: puta q̃re post cõsolidationẽ quorũdã vlcer⁹ remanet cicatrix cõcaua: z duo facit. Primo ostdit i qbus vlceribus hoc accidat. scõo in spãli vr̃ exprimere que dã ex illis vlceribus scõa ibi. Et vlcera qdẽ melãcolica. In ꝑma pte non vult aliud dicere Aui. nisi q̃ in vlceribus q̃ antiq̃ sunt in qbus ꝓpter antigtatẽ ꝓuenit corruptio ad os: imo corruptio ossis est cã antiquatiõis ipsoz cum talia vlcera cõsolidari nõ possint nisi auferatur aliq̃ pars ex osse: necesse ẽ vt ꝓpter ablationẽ ꝑtis ossis postea fiat cõsolidatio fm cõcauitatẽ z pfunditatẽ mẽbri. Et ex hoc segtur q̃ quãto pars ossis est maior q̃ egredit tanto cicatrix postea remanet magis cõcaua: quãto aũt minus ꝑs ossis egredit tãto cicatrix minus remanet cõcaua. Et idẽ dicit Hyp. in scõa ꝑticula aforismo x. Vulnera quecunqz annua fiunt necesse est os emittere z cicatrices cõcauas fieri.

Sed aliquis dubitabit ꝓpter qd est necesse: ꝓpt ablationẽ ossis fieri cicatricẽ cõcauã: nam aliqs dicet que nã poterit tantã carnẽ gfiare que replebit locũ ꝑtis ossis depditi. Nã nos videm⁹ ad sensum q̃ aliqñ in vlceribus in nascẽtia carnis gfiatur caro bona que superfluit in quanto: vñ ẽ necesse diminuere eaz vt cicatrix nõ fiat altior cute: ergo loco ossis deperditi multiplicari poterit tãta quãtitas carnis q̃ replebit locus ille. Itẽ Gal. in tegni dicit q̃ loco ossis deperditi gfiatur potius sarcoydes. Si ergo loco ꝑticule depdite gfiat alia ꝑticula: vr̃ q̃ nulla concauitas debeat fieri vel debeat remanere. ¶Dõm est omissa cã quã alij solẽt cõiter dicere que cã nulla est: q: cã est hec ꝓpterea q: qñ aliq̃ ꝑticula ossis deperdit iaz labia vulneris icipiũt depmi ad iferius: qñ os est sustẽtamẽtũ carnis z cutis. Unde videmus ad sensum in vulnere cranei in quo amittit aliq̃ ꝑticula cranei. q: ẽt dato q̃ fm mediũ vlceris gfietur z augmẽtet aliqñ caro super cutẽ:

semper remanent tñ depressa iserius labia vulneris cir-
cūstātia que debēt vnirī: vnde qz inferius deꝑmunt non
pōt fieri consolidatio z vnitio inter ea nisi ꝑm cōcauitatē
z depressionē. Et hec qdem maxime apparet qñ particu
la ossis que eleuat ē sensibilis quantitatis: z maxime hec
cōtingunt qñ sic eleuatur particula qꝫ os vsqꝫ ad pfundū
eleuat ita qꝫ remanet pforatū ex pte vtraqꝫ sicut apparet
in vulneribus cranei qñ ex ipsis auferūt aliqua particu
la ossis sic qꝫ detegat dura mater: tūc .n. in eis maxime ac
cidūt cicatrices cōcaue fieri: cōuenit etiā qꝫ hec pfundi-
tas z cōcauitas in cicatrice dlus apparet in proceſſu post
cōsolidationez q̄z in ꝑmis: ꝓpterea qz porus sarcodes q
generat in loco ossis deperditi tēpore ꝓcedente exicca-
tur cū ꝑmo eēt mollis z tener: ꝑm qō dicit Gal. in tegni. z
ꝓ tāto: qz iste porus tēpore ꝓcedēte exiccatur: ad exiccati
onem aūt suā minuitur tumor: hinc ē qꝫ tunc manifestior
apparet depressio: z ex his apparet subtiliter intuenti so
lutio ad predicta. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et vlcera quidem melancolica non sa
nantur nisi ab eis auferat̄ tota eorum cor
ruptio vsqꝫ ad carnem z ossa sana.

¶ Quia ostēderat in gſialibꝰ vlceribus post cōsolida
tionem perfectā remanet cicatrix cōcaua: hic exclimit ali
qua in spāli ex illis vlceribꝰ: z dicit qꝫ vlcera melancolica
non sanātur tē. Aui. vult dicere qꝫ vlcera melācolica vi-
denſ eē ex vlceribus talibꝰ in qbus necesse ē auferre plu
rimā subam: ita ēt qꝫ auferatur particula ossis que est ibi
corrupta vsqꝫ quo perueniamus ad ossa sana. Et qz aliter
non sanātur: idcirco in talibꝰ remanet post cōsolidationē
cicatrix concaua z depressa. Intelligo autem hic per vl-
cera melancolica non vlcera quecunqꝫ facta a melanco-
lia: sed vlcera melancolica hic intelliguntur que carnez
habent ſclirotizatam z induratam vsqꝫ ad os. In talibus
enim vlceribus caro illa rectificari non potest: imo opor
tet eam abscindere: sicut etiam quādo labia vlceris sunt
vehemēter idurata oportet ex toto ea abscidere: ita ēt qñ
caro vsqꝫ ad os tota ē ſclirotizata opz eaz ex toto abscin-
dere: z qz hoc non accidit fieri i carne vsqꝫ ad os qn etiaz
in osse fit aliqua corruptio qō supponit illi carni imedia
te ꝓ tanto ēt auferre oportet ex illo quousqꝫ veniamus
ad partem sanam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et cause huc cum accidūt corrumpūt
vlcera sunt debilitas virtutis membri:
quare recipiunt omnez materiam: z ma-
litia complexiōis membri: z malitia eiꝰ
quod aduenit ei de sanguine: aut in qua-
litate: aut in quantitate. In qualitate ve
ro plurimum eius est propter malitiam
complexionis epatis z color est in eo de
cliuis ad albedinem plumbeaz: aut citri
nitatem: aut propter splenem z est color
ad nigredinem z alterationem decliuis
z lentiginositatem: quare est cum eo ma
litia omnium humorum in corpore. Et
huiusmodi quidem preter hoc qꝫ ex ipō
non acquiritur quod conuertatur in car
nem nocet per illud quod cōuertitur ad
ipsum de superfluitatibus. In quantita
te vero quia additur aut diminuit: qua
re non inuenitur cuz quo caro vlceris ge
neretur. Et est vlcus clarum mundum
properans ad escaram: z nascitur ſi ē cor
pus mundum pauci sanguinis.

¶ In parte ista postqꝫ Aui. posuit diuersitates que fiunt i
vlceribus reddit cauſaz quorundā accidētiū contingen-
tium in qbusdam illoꝝ: z in his ipse ostēdit causas diffici-
lis sanatiōis vlcerum: z reducit illas causas ad ordinem
z ad quorūdam summam: vt ostēdat in genere quot sunt
cause vtplurimū ꝓpter quas vlcera ꝓhibentur a cōsoli-
datiōe que difficilis sanatiōis existunt. Et diuidit i duas
Primo ipse enumerat causas que sumunt ex parte eoꝝ
que sunt sicut ꝓhibitio cōsolidatiōis vlcerum quādo cō-
tingit qꝫ ille cause corrumpunt. Secūdo cōnumerat cau-
sas que sumunt ex parte membroꝝ vel accidētiū que com-
ponunt cum vlcere rōne quoꝝ ꝓhibetur vlcus sanari:
qz fine curatiōe illoꝝ vlcus sanari nō pōt. Secunda ibi. Aut
est ꝓpter ostrachositatē que accidit. Circa ꝑmā partē ſiel
ligē qꝫ ꝫ distinguat debilitatē membri a mala cōplexiōe
tamen ista causa ad illam reducitur: propterea: quia de-
bilitas virtutis non nisi ex malitia complexionis accidit.
Est tamen differentia quantum ad hoc qꝫ Aui. per debi-
litatem membri intelligit complexionem malam que ē
in membro ꝓpter quaz debilitatur virtus expulsiua sic
qꝫ nullum superfluum ad ipsum transmissum potest ex-
pellere: sed quodcunqꝫ recipit: per malitiam autem cō-
plexionis intelligit malitiam complexionis ꝑm qꝫ ex ipa
accidit virtutem attractiuam in membro debilitari: vn-
de non potest ex sanguine generare carnem bonam i vl-
cere. Sic ergo vtraqꝫ istarum reducitur ad eandem cau
sam generalem: puta ad malitiam complexionis: ꝫ i spe
cialī referatur ad causam diuersam. Et propterea possi-
mus dicere qꝫ cause difficilis sanationis vlcerum que si
muntur ratione eorum que faciunt ad consolidationem
vlceris sunt in genere duo ꝑm qꝫ duo concurrunt ad sa-
nationem eorum: vtputa complexio que est sicut agens
cum sit instrumentum virtutis: z sanguis qui est materia.
Et ideo: cause que sumūtur ex parte istoruꝝ: aut erit ma
la complexio existens in membro vlcerato. aut erit mali
tia sanguinis qui peruenit ad membrum. Sanguis autē
peccare potest dupliciter: vel in q̄li vel in quanto: vtrūqꝫ
enim peccatum impedit consolidationem eius. Id autē
peccatum in quanto in genere est duplex: aut quia super
fluit: aut quia est diminutus: vnde non est in vlcere mate
ria ex qua generetur caro in ipso: z hoc est quod vult di-
cere Auicen. licz ipse intermisceat alia verba que sūt ma
nifesta. Id autem verbum quod subdit Auicē. in ista par
ticula circa finem: z est vlcus clarum mundum preparās
escaram: z nascitur ſi est corpus mundum: debet sic expo
ni: vult enim dicere Auicen. qꝫ quando causa in prohibi
tione consolidationis vlceris est diminutio sanguinis q
ad vlcus profluit: tu cum ignoras vtrum corpus sit mun-
dum in se habens paucum sanguinem: tunc cognosces ex
isto qꝫ videbis vlcus clarum: z mundum scz a virulēta:
z sordicie preparatus ad cicatricem: quando enim sic est
z tamen non consolidatur non est alia causa: nisi quia in
corpore istius aqundat paucus sanguis ille tamen ē bo-
nus: quia ſi ille esset malus sanguis iam peruenies ad vl
cus generaret sordiciem: aut virulentiaz in ipso: vnde vl
cus illud non esset clarum z mundū: z hoc est quod vult
dicere Aui. z mastica bene verba Aui. z non expectes q
tibi vnumquodqꝫ exponatur. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Aut est ꝓpter ostrachositatem que
accidit parieti eiꝰ z margini ipsiꝰ aut ꝓ
pter dilatationē venarū que aduenium

ei:aut ꝓpter corruptionē eius incipientē versus tenebrositatem et viriditatem et nigredinem:aut propter membrū male cōplexionis quod vicinatur ei.

¶In parte ista Aui. ponit causas alias difficilis sanatiōis vlcez que sumuntur ratiōe eoz que coniūgūtur cum vlcere phibentia sanationē eius:aut ratiōe pessimitatis et malignitatis vlceris.z dicit.Aut ꝓpter ostrachositatez.i. duritiem multā que parieti marginis ipius.i.in labijs ipsius vlceris et partibus eius:aut propter dilatationē venarum:intellige de venis varicibus. Nam iste quādo dilatant i mēbro vlcerato;reddūt vlcus difficilis sanatōis. propterea quia subministrāt materiā male qualitatis vlceri:aut propter membrū male cōplexiōis:quod vicinaret ei:quia existo submergitur mala materia in membro in quo est vīs prohibēs cōsolidatio eī. ¶Deinde cū dicit:

¶Et vlcera quidē praue curationis z eis similia sunt interficientia infantes nō tolerātes vehementiā dolorū z vlcerum:et difficultatem curationis eorum et ipsorum prauitatem.

¶In parte ista postq̄ Aui.ostendit diuersitates z differētias que cadunt in vlceribus ratione eorū que sunt cause sanationis eorū:z ratione eorū que cōponūtur cum eis: et ratione malignitatis eoz:z ratiōe membrorū in quib⁹ accidunt innuit diuersitatē que cadit in vlceribus ratiōe quātitatis eoz.Vult enī ostēdere que inter vlcera ratiōe quātitatis vlcerationis eoz sunt peiora ceteris alijs partibus:z dicit q̄ vlcera rotunda inter alia sunt peiora: ga ista vlcera sunt difficilis cōsolidattōis. Et causa huius est ꝓpterea quia consolidatio vlceris fit per vnitionē partium vel immediate vt in vulnere simplici:vel mediante carne que regeneratur inter duas partes sicut in vulnere a quo caro est deperdita:q̄sto.s. partes vulneris plus distant abinuicem z elongātur tanto inter eas potest fieri vnitio difficilius. Nūc aūt partes vlceris rotundi abinuicem plus elongantur.z distant.z propterea etiā maiorus capacitatis ponit esse aliquod corpus in figura rotunda q̄z in alia figura:sicut declaratū est in scientia geometrie: propter qō difficilius est vniri ptes vlceris qō est in figura rotūda:propter maiorem quantitatem distātie que est inter causas q̄z inter partes vlceris alterius figure. hec igitur est causa quare vlcera rotūda difficilis sanationis existunt.Subdit aūt Aui.z sunt interficiētia infantes omnino nō tolerātes dolorē eoz. Causa aūt quare sunt plus interficientia infantes:est:qz corpora infantū sunt resolubiliora q̄z corpora aliorū:vnde calor z spūs in eis ex modica causa resoluūtur. Corpora enī talia ꝓpter pīmam euaporationē que fit in eis ex seipsis resoluunt.z propterea qz resolubiliora sunt:nō sic continuū dolorē tolerant istorum vlcerū sicut alia corpora.z non tāto tempore tolerare possunt vt in eis tardetur cōsolidatio sicut sustinere possunt corpora quibus ex dassione que in eis accidit cōtinua non sic accidit virtutē dissolui z deijci. Et hec ē causa quare hec vlcera sunt plus interficiētia infantes:z hoc generale: est enim q̄ q̄stumcūq̄z vlcus magnū fuerit ratione quātitatis distantie plus interficit infantes q̄z alios: propterea quia citius accidut talia corpora resolui q̄z alia et hec est intentio Auicenne.

¶Canon curationis vlcerum. Capīm.ij.

¶Cias q̄ oia vlcera indigent exiccatiōe quadā ꝓter facta ex attritione lacertoꝝ z ipoꝝ cōtusione. Ista enī indigēt in ꝑmis vt mollificentē et humectentur. Et cum hoc:quia indigent vlcera in domiatiore dispositionū exiccatione quādoq̄z dispositionib⁹ aliis mūdificationis et absterſionis et aliorum cōsequētibus vlcera ꝓter ip̄a vlcera.

¶In ꝓcedēti capīo Aui.ostēdit diuersitates z differentias que cadūt in vlceribus ratione eoz que possunt cōiungi cum vlcere a quibus sumitur alia intētio curatiua q̄z sit illa que sumitur ab ipo vlcere vnde solutio cōtinui solum est:In ista parte Aui.vult ostēdere modū curationis vlcerum ꝑm omnes illas diuersitates z differētias. Et diuiditur ista pars in duas. Primo ostēdit modū curationis istorum vlcerū.secūdo docet modū curationis quorūdā accidentiū sequentiū ad vlcera:vtputa modū curationis disruptionis que accidit in vlceribus cum videtur consolidata.z docet etiā modū curationis vestigioꝝ que in mēbro remanent post consolidationē vlcerum. secunda ibi: Curatio post eorū disruptionē. Prima in duas. Primo ponit canones generales curationis ꝑm predictas diuersitates vlcerū.Secūdo docet modū curationis eorum in speciali ꝑm istas diuersitates.secūda ibi:Necessariuz est vt in eis administrētur medicine. Prima in duas. primo ponit canones generales modi curationis predictorum vlcerū.secūdo dat quendā canonē generalē per quē docet cognoscere in quolibet vlcere cōuenientiā medicaminis qō approximat vlceri z inconuenientiā ipsi⁹. secunda ibi:Et oportet vt audias sermonē cōmunē z est q̄ de ill. Prima in duas.primo ponit canones generales modi curationis ꝓdictorū vlcerū q̄stum ad ea que cōueniunt curationi corporis.secūdo ponit quosdā canones generales in predictis q̄stum ad ea que debent caueri z phiberi in curatione eorū secūda ibi:Et de illis que recta sunt i curatione vlcerū. Prima in duas.ꝑmo ponit canones curationis vlcez ꝑm q̄ indicatio curatiua sumit ab esse vlceris z ab esse eoz que cōponunt cū vlcere que faciūt vlcera difficilis sanatiōis.scōo in q̄ali aliqd innuit de modo curatiōis eoz ꝑm q̄ indicatio curatiua sumit a diuersitate mēbroꝝ in q̄bus sunt vlcera.2ª ibi:Et cū ibi nō est nisi vlcus tūc oz vt alleuiet. Prima in duas:ꝑmo ponit illos canones modi curatiōis vlcera ꝓdictoꝝ.2° ponit quosdā canones q̄ales p quos docet rectificare modū z vsū approximatōis medicaminū que administrātur i vlcerib⁹. 2ª ibi:Et medicamē quidē vnū ꝑm quedā corpa rē. Prima in duas.ꝑmo ponit quēdā canonē q̄alē in quo ostenditur q̄ indicatio curatiua sumit ab vlcerib⁹ z rōne vlceris vt é vlcus:z rōne eoz q̄ cōponūtur cum vlcere q̄ aliō indicāt ab esse vlceris.2° ponit canones q̄ales curationis vlcez vt diuersificanf rōne diuersoꝝ que cōsiderātur in vlceribus que cū ipis possunt cōponi phibētia sanationē eoz.2ª ibi:Et q̄sto vlcus plus est maius. Dicit ergo i ꝑma parte.Scias q̄ oia vlcera. ¶Juxta qō intelligēdū q̄ in istis verbis vult Aui.insinuare qualr indicatio curatiua q̄alis sumatur ab vlcere ratōne essentie vlceris ꝑm q̄ ex illa indicatiōe curatiua cognoscimus virtutē medicaminū que administrari debēt in vlceribus.2° qz cū vlcere accidit quedā cōponi q̄ phibēt sanationē eī z vult i q̄ie insinuare qualis modus indicatiōis curādi sumit ab eis.ꝑmū qdē insinuat cū dicit:Scias q̄ oia vulnera.scōz Aui.insinuat cū dicit: Preter facta. ¶Circa ꝑmū ē intelligendū qō Aui.insinuat q̄ medicamina que ꝓuenūt vlceri vīs vlcus ē debēt esse exiccatiua. Et rō istius est ga in oīni vlcere vt declarat in 3° de inge. sa. propter debilitatem partis aggregat hūiditas supflua remollies subam

ptis ⁊ ipam putrefaciens. ⁊ ideo in oⁱⁿi vlcere ꝓiungitur aligd: qđ si nō remoueatur ꝓhibet cōsolidatio etc. Et ga hoc est aliqđ humidū supfluum. accirco oⁱⁿe vlcus indigitum vlcus est indiget administratiōe medicaminū exiccantiū. Et ex his manifestat duo. vnū est qꝺ exiccatio nō est indicatio curatiua q̄ directe sumaf ab esse vlceris vnđ vlcus. nā vlcus rōne sue eēntie cū sit quedā dispō solonis ꝓtinui: ⁊ solo ꝓtinui ꝑmo indiget vnitione ⁊ ꝯsolidatōne: vlcus vñ vlcus ē rōne sue eēntie vnitione ⁊ cōsolidatiōe3 partiū indicat: sed exiccatio ē indicatio gīalis curatiua q̄ sumif ab esse vlceris indirecte: qz ē indicatio q̄ sumif ab eo qđ gīaliter cū oⁱ vlcere cōiungit vel est aptū ꝓiungi qđ sanationē ꝓhibet: qđ. s. est humiditas supflua. Et quia vnitio ptiū ⁊ regīatio carnis nō est opus medicamīs: sed est opus factū a nā mediāte virtute nāli ipius. vt dr 3° de inge. sed exiccatio ⁊ remotio illi⁹ humiditatis supflue ꝓficit mediāte medicina. hinc ē qꝺ auctores loquentes de ꝑma intētiōe curatiua q̄ hr̄ in vlcere: ex qua intētione sumitur indicatio de administratiōe medicaminū. dicūt qꝺ ꝑma intētio curatiua in vlcere ē exiccatio nō curātes facere mentionē de intētiōe scōa: qz illa nō ꝓficitur medicina sed natura. ¶ Scđo ex dictis est manifestū qꝺ illud ratōe cui⁹ indicaf qꝺ in oⁱ vlcere inq̄stū ē vlcus cōpetit exiccatio nō est mala cōplo humida: qz illo mō quelibet solo cō tinui esset cōpolita ⁊ nulla esset simplex: sed ē supfluitas que de necessitate generaf in parte que hꝫ rationē cāe ꝓhibēt ꝯsolidationē ei⁹ rōe cui⁹ indicat qꝺ cōpetat exiccatō

Sed tunc aliquis dicet quare Aui. non dixit sic: Oia vlcera indigent exiccatiōe quadā ⁊ abstersione quadā. nā declaratū est 3° de inge. qꝺ in oⁱ vlcere ē aptitudo gīationis duplicis supfluitatis: quaꝝ vna ē subtilis: alia ē grossa. subtilis indiget exiccatiōe: grossa vero abstersione. ¶ Dōm ē qꝺ ꝓpter duplicē cām nō dixit de absterſiōe sed solū de exiccatiōe. nā hic loquebaf de intētiōe generali que sumitur ab vlcere inq̄stū vlcus ē solutio cōtinui quedā. Nūc aūt exiccatio est quedā itētio magis gīalis q̄ absterſio. hꝫ em̄ generef ibi illa duplex supfluitas: illa tñ duplex supfluitas inq̄stū vnaqueq; quedā humiditas supflua est idicat debere exiccari: sed absterſione non indicat debere fieri nisi illaꝝ altera que est grossa adherēs. ergo si exiccatio est in intētiōe curatiua cōio:: ⁊ hic loquebaf de intētione cōmuni: accirco de absterſione mentionē non fecit. Scđa cā est: qz vt dictū est hic logtur de intētione curatiua q̄ sumitur ab vlcere inq̄stū solutio cōtinui: quedā est in q̄ intē tione debet esse cōueniēs oⁱs solutio ꝓtinui siue fit vulnꝰ siue vlcus: sine fit cū deperditiōe siue absq; deperditiōe partiū. nūc aūt exiccatio ē intētio curatiua in qua cōuenit oⁱs so lutio ꝓtinui: qz cuilibet debetur exiccatio. Sed absterſio nō est indicatio curatiua in qua ꝓueniat quelibet intētio curatiua: qz solū in illis cōuenit in qbus accidit sanié gīa ri. vñ in vulnere simplici a quo nulla facta est deperditio ptis: ⁊ nondū facta est generatio sanies nō ꝓuenit absterſio sicut apparuit supra in cap'lo de vulneribus. ¶ Et si dicatur: imo ꝓuenit sibi absterſio: quia id dictū Galie. in tertio de ingen. videtur applicari ad oēm solutionē conti nui. ¶ Dicendū qꝺ illud dictū Galieni debet sic intelligi qꝺ in oⁱⁿi solutione cōtinui est aptitudo vt in illa duplex supfluitas generef: nō tñ accidit semp ipam generari. nā in illis in qbus ꝓpter subitā exiccationē ⁊ bonitatem car nis accidit qꝺ vnitio labioꝝ fit subito: qz nō generatur su pfluitas grossa que putrefaciat vulnus: qz ꝑus fit consoli datio q̄si sibi aggregetur illa supfluitas grossa. Sed si non accidit qꝺ in eis nō fiat subita exiccatio ⁊ vnitio labio: tum tūc bene generaf ibi illa supfluitas rōne cui⁹ postea indi gemus medicamine absterſiuo. ⁊ ꝓpterea in oⁱ solone cō tinui a qua facta est depditio carnis sensibilis: quia in tali nō pōt fieri subita vnitio: qz indigemus in ea regīatione carnis accidit sanies gīari ⁊ putredinē rōne cuius indi gemus medicamine absterſiuo. Sed in illis in qbus nō est facta depditio aliqua: qz nō debet fieri regeneratio ali qua pⁿ partes vulneris subito vniri. Uñ pōt fieri cōsoli datio anteq̄ sanies genēf: ꝓpter qđ nō indigem⁹ ibi me dicamine absterſiuo: sed tñ exiccatiuo. ¶ Et ꝓpterea so luto continui vñ solo cōtinui est solū indicat qꝺ exiccatio debet fieri: nō aūt de intētiōe gīali indicat qꝺ debeat fieri ebsterſio. Et ió licet in oⁱⁿi vlcere sanies gīetur q̄stū est ex hoc cōpetit absterſio: ⁊ non solū exiccatio: sicut postea dicetur. qz tñ hic logtur de intētione curatiua gīali q̄ su mitur ab vlcere vt solutio ꝓtinui est. Accirco mentionem fecit solū de exiccatione ⁊ nō de absterſiōe dicens: Scias qꝺ omnia vlcera indigēt exiccatiōe quadā. ¶ Scđo est in telligendū qꝺ Aui. dixit signāter quedam vt ostēderet qꝺ oia vlcera: licet inq̄stū sunt quedā solo cōtinui indigeāt exiccatiōe: tñ ista exiccatio nō est fienda equaliter in quo libet vlcere. Et ista diuersitas in exiccatiōe pōt esse ex pte vlcerꝭ ꝑm qꝺ inter se diuersificant: ⁊ ex pte coꝝpoꝝ ⁊ mē broꝝ in qbus fiūt. Ex pte quidē vlcerꝭ ꝑm qꝺ diuersifican tur inter se: qz quedā vlcera indigēt exiccatiōe multa fiē sunt illa in qbus aggregaf multa humiditas: quedā aūt modica sicut vlcera in qbus modica aggregaf. Ex par te aūt coꝝpis ⁊ membroꝝ. Nā in quibusdā coꝝpibus indi gemus plus exiccare sicut in coꝝporib⁹ duris ⁊ siccis. In quibusdā aūt minus: sicut in coꝝporib⁹ mollibus ⁊ humi dis. Et eodē modo de mēbris est sed hec oia declarabun tur inferi⁹. quare ergo nō oia indigent exiccatiōe equali ꝑtanto dixit quedā. ¶ Circa secandū qđ ipe insinuat: vt puta qz insinuat qꝺ cū in vlceribus accidat quedā cōponi que indicāt aliā intētionē curatiuā q̄s sit illa que sumitur ab esse vlceris: ostēdit qualis modus indicationis curati ue sumaf ab aliis. ¶ Intelligendū qꝺ duoꝝ modoꝝ in ge nere sunt illa q̄ cōponunf cum vlcere a qbus sumif alia indicatio curatiua q̄s sit illa que sumif ab vlcere. quedaꝫ eⁿ sunt q̄ cōponūtur cū vlcere a qbus sumitur alia indi catio curatiua q̄s sit illa q̄ sumif ab esse vlceris que nō so lum ē diuersa ab illa: sed est sibi cōtraria. Nā sicut vlcus indicat qꝺ debeat fieri exiccatio: ita illa dispositio indicat ex parte sui qꝺ debeāt administrari mollitiua ⁊ humecta tiua sicut est in vlcere qđ est cū cōtusione. nā vlcus indicat exiccationē: sed cōtusio indicat debere administrari mol litiua ⁊ humectatiua: ⁊ hoc ꝓpter duplicē cām. vna est: qz in talibus vlcerib⁹ est caro cōtusa: ⁊ id qđ cōtusum est necesse ē putrefieri ⁊ in saniē cōuerti: vt dicit 4° de inge. Gīatio aūt putrefactiōis ⁊ sanatiōis per calida sit humi da ⁊ mollitiua. Scđa cā est: qz illa que mollificāt ⁊ hume ctant sunt maxime sedatiua doloris ⁊ resolutiua humor⁹ cōstricti in loco. hoc aūt maxime oꝫ attēdere in contusio ne ⁊ attritione: vt habitū fuit supra in cap'lo cōtusionis ⁊ attritiōis. Quaꝝpter in vlcere cōtusiuo est aliqđ adiū ctum cū vlcere: qđ indicat aliud ab eo q̄s vlcus. et sicut ē in vlcere cōtusiuo ita est etiā in qbusdā aliis: sicut qñ con tungitur mala cōplexio cū vlcere. ⁊ sicut etiā qñ cōiungi tur apa cū vlcere: aut veniēs dolor. oia eⁿ hec indicant ⁊trariū debere fieri ei qđ indicat vlcus: sicut appebit infe riꝰ. Et in talibus quidē vlceribus in modo medicatiōis id obseruari oportet: cū vlcus nō possit curari sine curati one illoꝝ qꝺ prius debēt illa curari deinde vlcus: sic tñ in cura oportet ꝓcedere vt qñ curamus illa oⁱⁿino nō habe amus negligentiā vlceris si possimus. Unde Aui. inferi⁹ dicit: Et cura qđcunq; apa fuerit cum obseruatione vlce ris. ⁊ ꝓpterea mollitiua q̄ administrātur in talib⁹ debent eē min⁹ mollitia q̄s posuim⁹. Et ꝓpterea cyrugici talia ex quibus fit emplastrū mollituū qđ vlceri debet admīstra ri: faciūt decoqui nō in aqua pura sed in aqua mellita vl lixiuio: vt ex hoc ista aliquā virtutē acgrāt: ꝓpter quā cō uenīāt mō aliquo vlceri: ⁊ nō oīno noceāt sibi: ⁊ ista q̄ sic cōponunf cū vlcere ⁊ modū indicatiōis curatiue que ab eis sumif Aui. insinuat cū dixit: Propterea facta ex attri

tione lacertoꝝ. alia aũt sunt que cõponunt cũ vlcere a q bus sumit indicatio alia q̃z sit illa que sumit ab esse vlceris vnde vlcus est. illa tñ indicatio nõ est cõtraria indicatiõi vlceris sicut est in vlcere sordido: in quo rõne sorditiei indicat q venies debeat fieri abstersio sicut est etiã in vlcere in quo est mala cõplexio calida: in quo rõne caliditatis indicat q debeat fieri infrigidatio. ⁊ simili mõ est in alijs multis q̃ sequunt vlcera q̃ indicãt aliud debere in curatione fieri q̃z indicet solũ vlcus. ⁊ ista q̃ sic componunt cum vlcere ⁊ modũ indicatõis curatiue q̃ sumitur ab eis Gal'. indicat cũ dicit: Et indiget q̃nq; dispositionibus alijs ⁊c̃.

¶Sed aduertẽdũ est circa ista q istoꝝ q̃ sic cõponuntur cũ vlcere q̃ diuersum indicãt: nõ tñ ꝓtrariũ ei qõ indicat vlcus: quedã sunt quoꝝ curatio simul põt fieri cũ curatione vlceris: ⁊ tũc idẽ medicamen habẽs diuersas virtutes curat vtrũq; sicut vlcus habẽs malã cõplonẽ calidã medicamẽ fridũ ⁊ siccũ cõfert ⁊ male cõplom ⁊ vlceri. Quedam que pr̃o oꝝ oino remoueri cũ medicaminib⁹ ꝓpꝛijs: deinde vlcus curare: sicut si ad vlcus sit fluxus humorum malorꝝ pus oꝝ illos abscindere p eũonẽ: ⁊ alia. deinde vlcus eũare ⁊ exẽpla oim istoꝝ apparebunt inferi⁹. ¶His ergo ꝓintellectis facile est intelligere qõ Aui. dicit. ⁊ que etiã in toto caplo intẽdit q̃ztũ ad plimã partẽ corpis. Dicẽ ergo. Scias ⁊c̃. Et cum hoc indiget vlcera in dominatio ri quidẽ dispõnũ exiccatiõe. Istud verbũ põt duplr exponi. vno mõ referatur ad vlcera cõtusiua de qbus fecit sermonẽ. ⁊ tunc erit sensus q ista vlcera contusiua licet indigeant mollificari ⁊ humectari: tñ ista q̃ztum ad maiorem partẽ ⁊ dispositionẽ indigent exiccatione. Mã solum ista indigẽt humectari in ꝓncipio ⁊ tñ q recedat caro contusa ⁊ mitiget dolor. postq̃z autẽ recessit caro cõtusa semper indigent administratiõe exiccantium vsq; ad finẽ consolidatiõis. ⁊ iõ etiã in istis est vez q vlcera indigẽt exiccatione. Uel põt exponi vt referatur ad sequẽtia. ⁊ tunc erit sensus q vlcera ꝑm plimas dispõnes etiã q̃ cõponuntur cuz eis exceptis paucis indigẽt exiccatiõe: ⁊ cũ exiccatiõe ad huc indigẽt alijs dispõnib⁹ ⁊ intentionib⁹ curatiuis: sicut mũdificatiõe: abstersiõe ⁊ alioꝝ cõsequẽtib⁹ vlcera ꝓter ipa vlcera. ⁊ indigẽt etiã alijs dispõnibus curatiuis que sumũtur ab his que cõsequũtur vlcera q̃ dispõnes curatiue sunt ꝓter ipa vlcera. i. sunt alia ab eis q̃ indicãt vlcera vnde vlcera sunt: sicut indigemus in vulneribus aliquãdo remouere malã cõplexionẽ: aliqñ malã carnẽ: ⁊ filia õquibus postea appebit. ⁊ iste modus exponẽdi est etiã verus: q; vt in plurib⁹ vlceribus cũ qbus cõponuntur alie dispõnes dato q ratione illaꝝ dispõnum indicaret aliud administrarr debere q̃z indicet vlcus: tñ indiget adhuc q illa q̃ administrant sint deficatiue virtutis q̃ indicant vlcus inq̃ztũ vlcus est: sicut apparet satis cõsiderãdo dispositiões singulas q̃ cõponunt de qbus faciet mẽtionẽ: quia in pluribus etiã illaꝝ cõpetit medicamẽ exiccãs. ¶Sed aliquis dicet quõ dicet Aui. q vlcera indigẽt q̃nq; dispositionib⁹ alijs sicut mũdificatiõe ⁊ abstersione: imo semper hec indigent. s. abstersione: q; in vlcere rõne saniei semp indigẽt vt medicamen sit abstergẽs. ¶Et dicendũ est dupliciter. vno⁹ q dixit q̃nq; referẽdo hoc ad intentionẽ cõmunẽ q̃ habeẽ in vlcere. vñ vlcus solũ quedã solutio cõtinuitatis est: loquẽdo solũ de intẽtione que sumit solũ ab vlcere. vnde solutio ꝓtinuitatis q̃dã spãlis est: q; hoc mõ nõ indicat q debeat fieri abstersio: q; solutio ꝓtinuitatis vt solutio cõtinuitatis est hoc nõ semp indicat. Sed indicat istud q̃nq; puta q̃ cũ ipsa ꝓiungit sanies ratiõe cui⁹ indiget fieri abstersio: sicut dictũ est. Uñ licet vlcus ratione qua differt a vulnere semp indigeat abstersiõe: rõne tñ qua solutio ꝓtinuitatis q̃dã est non semp hoc indicat ¶Uel dr̃ aliter q hic nõ logtur Auiẽ. de abstersione qua cũq; q; non logtur de abstersiõe q̃ ꝓuenit in vlcere rõne humiditatis grosse q̃ necessario in vlcere generat. Sed logtur hic de abstersiõe q̃ ꝓuenit in vlcere q̃ cum ipso cõtingitur sordes grossa q non necessario in vulnere generatur: sed ꝓpter aliqõ accidẽs malũ aduenies vlceri qõ ꝓstituit ipm vlcus humidũ. vñ licet abstersio ꝓueniat i genere oñi vlceri: tñ hoc mõ abstersione non semp indiget vlcus sicut exiccatione: sed hoc indiget ꝓncipiũ cum ẽ vlcus sordidum. ¶Deinde cum dicit:

¶Et q̃zto plus est vlcus maius et ꝓfundius indiget exiccatiõe vehemẽtiore et vt aggregent labia ei⁹ vehemẽtiori perscrutatione: et fortasse est tibi necessariũ suere ea. Et cõsidera ex dispositionibus necessitatis ad perscrutandũ i illo et eis silibus illud qõ dixim⁹ in caplo vulnerũ.

¶In pte ista ostẽso in quodã gñali qualis indicatio sumatur ab vlcere vñ vlcus est: ⁊ qualis indicatio i genere sumatur ab his q̃ cõponũtur cum vlcere q̃ indicãt diuersũ ab eo qõ indicat vlcus. Ponit canones gñales curatiõis vt diuersificatur rõne diuersoꝝ q̃ ꝓtrariãtur in vlceribus a qbus sumitur diuersa indicatio curatiua. Et diuiditur ista pars in duas. ꝓmo ponit canonẽ gñalẽ in quo ostẽditur gñaliter modus curatiõis vlceꝝ vt habẽt cancrenas i mẽbris absq; alia malitia speciali. s. q vlcera habent pfũditatẽ in mẽbro: ⁊ in hoc ostẽditur modus curatiõis vlcerum que habẽt molestiã rõne quãtitatis eoꝝ. scõo tradit canones gñales in qbus ostẽditur modus curatiõis vlcerum rõne eoꝝ que põt cõponi cũ vlcere que ꝓhibent saltem rõne vlceris. scõa ibi: Si nõ est possibile vt ꝓhibeas ⁊c̃. Prima in duas. ꝓmo facit qõ dictũ est. 2° q; curatio istoꝝ vlceꝝ dep̃det ex mõ ligature cõueniẽti: ostẽdit pp quas causas vlcera indigẽt ligatura ⁊ diuerso mõ ligature penes illas causas. 2ª ibi: Et scias q vlcera indigent ligaturis. Prima in duas. ꝓmo ponit modũ illũ in gñali curationis talium vlceꝝ: in quo ostẽdit qualia medicamina sunt cõuenientia eis q̃ztũ ad virtutẽ eoꝝ. scõo ostẽdit qualia sũt eis cõuenientia q̃ztũ ad modũ substãtie eoꝝ ⁊ qñ debet approximari talibus vlceri⁹. 2ª ibi. Et scias q vlcera fortasse ⁊c̃. Dicit ergo ꝓmo. Et q̃zto vlcus ⁊c̃. indiget exiccatione vehemẽtiori. ⁊ rõ ꝓpterea. q; q̃zto vlcus ꝑfundi⁹ ⁊ maius ẽ: tãto plus humiditas ibi supflue aggregatur rõne cui⁹ indiget maiori exiccatiõe ⁊ vt aggregentur labia ei⁹ veniẽti pscrutatiõe. i. ⁊ idiget vt ptes ꝓducãtur admuicem maiori ingenio. Et rõ q; cũ sit ꝑfundũ vlcus oꝝ q̃ si debeat pfecte fieri sanatio siue vnitio vt fiat vnitio ꝓtium vsq; ad ꝑfundũ. hoc aũt fieri nõ põt nisi cũ aliquo vñ aggregãte labia adinuicẽ: vt cũ ligatione que bene vniat: ⁊ aliqñ oꝝ facere: vt ipe subdit etiã silr mõ q̃ vlcus est magnũ ⁊ ptes abinuicẽ distãt magis: ꝓpter qõ est difficilius ea cõducere. sil. vñ indigẽt vniẽti pscrutatione ad hoc vt adinuicẽ bene vniãtur. ⁊ q; ad hoc nõ sufficit solũ mod⁹ ligature aliqñ. iõ subdit. Si fortasse est tibi nccium suere ea: ad hoc vt labia aggregẽtur adinuicẽ ⁊ ꝑmaneãt aggregata. Sz tu dices qd ẽ hoc qõ ponit Aui. hic: q; vr̃ ponere curã istoꝝ ac si essent vulnera simplicia. nã vnitio labioꝝ et sutura cõpetit vulneri simplici a quo nõ est facta depditio carnis neq; dũ facta est generatio saniei in vlcere: aut facta est depditio partis ⁊ etiã gñatio saniei. ¶Dicẽdũ est ad hoc q id qõ dicit hic Aui. est cõmune ad vulnera ⁊ vlcera. Nam ostẽdit in cõmuni solũ modũ curationis q̃ cõuenit vlceri rõne qua magnũ est ⁊ ꝑfundũ i mẽbro absq; alio mõ malitie spãli. ¶Hũc aũt exquo ꝑfundũ ⁊ magnũ est nõ iudicatur nisi q medicina exiccans sit vehemẽtius exiccans. ⁊ q sit ꝑplis illa aggregatio labioꝝ cũ maiori igemo q̃z si nõ eẽt magnũ ⁊ ꝑfundũ. ⁊ ꝓpterea in vlceri⁹ simplicib⁹ qb⁹ nõ ẽ alia intẽtio hoc simplr obseruamus

nihil aliud fiẽ appuit supra in ca. de curatiõe vulnez ser/mone vii. Sed in vlceribus in ḡbus facta est aggregatio sanei obseruam⁹ hoc. z ẽjto sunt ꝓfundiora tanto magis administram⁹ medicinã exiccatiuã. z obseruamus etiam hoc qñ sunt mũdificata z nitimur ad cõsolidationẽ eoꝝ q cũ mõ ligature aggregam⁹ ptes eoꝝ vehemẽti⁹ q̃ꝫ pos sum⁹ vsqz ad ꝓfundũ vt cit⁹ fiat consolidatio: imo in tali bus cauernis z abscõsionib⁹ cyrugici edocti qñ vidẽt eas mũdificatas pfecte nõ apponũt tentas ampli⁹ interi⁹. Sz cũ mõ ligature aggregãt ptes ad inuicẽ: z tũc quasi subito accidit aggregatio ipoꝝ z cõsolidatio: q: si imponeretur tẽta accideret valde plõgari cõsolidationem eoꝝ. Et rõ quare hoc facim⁹ in talib⁹ vlceribꝰ: est: q: in talib⁹ vlceribus precipue fm ꝓfundũ facta est modica depditi carnis: vñ ptes fm ꝓfundũ qñ nõ est ibi supflua humiditas impediẽs pñt adinuicẽ aggregari absqz generatiõe carnis sensibiliter inter eas. de sutura aũt nunqz obseruam⁹ in eis. Et certe dicẽdũ est q raro suturã in eis obseruam⁹: sed tũc obseruarem⁹ qñ hoc vlcus ꝓfundũ nõ esset m'tũ distans a natura vulneris simplicis. tũc enĩ nõ existent: supflua humiditate in tali vlcere: q: exiccata est vnumus partes eius adinuicẽ z suim⁹ ac si esset vuln⁹ simplex. Et tũc cyrugici hoc obseruãt: q: scarificãt labia ei⁹ de nouo vt egrediat sanguis ab eis vt cũ illo sanguine existẽte inter labia accidat cõsolidationẽ fieri sicut fit in vulneribꝰ simplicib⁹: tñ hec suntio raro in eis fit. Mã ꝓpter hũiditates que aggregant in hoc vlcere vtplm est q ꝓpter suntionẽ nõ pot fieri subdita vnitio sicut fit in vulnere simplici: z nõ facta subdita vnitione necesse est suitionẽ disrũpi. q: ergo hoc raro facim⁹: Iccirco Auicẽ. dixit: fortasse. Et dixit etiã subdens. Et cõsidera de dispõne necessitatis ad ꝓfundandũ in illo z sibus. i. cõsidera bene qñ vides hoc esse necessariuz: z cũ suittone z cũ modo etiã ligature tu possis hoc agere. Qm̃ nõ semp hoc est possibile sed solũ qñ dictũ est: z illud qõ dixim⁹ in capꝰ de vulneꝝ. i. z modũ suitionis: z talia faciũt ad incarnationẽ labioꝝ considera ex his que dixim⁹ in capꝰ de vulneribꝰ: q: ibi dictũ ẽ de his sufficiẽter: q: hic modus curatiõis ꝓprius magis ptinet vulneribꝰ q̃ꝫ vlceribus. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et scias q vlcera fortasse indigẽt in curationib⁹ suis administratiõe medicinarũ quarũ quedã sunt currẽtes penetrantes et q̃ injciunt ꝓfundãtes: z tũc necessariũ est vt sint vnguẽta z eis silia: quare oz tũc vt fit illud qõ appet humidũ: z qõ occultũ est siccũ: z ꝓprie in illis q̃ sũt ad fistulã oz vt sit siccitas orificioruz ei⁹ vincens hũiditatẽ substãtie ei⁹ vehemẽter. Et est quidẽ qñqz necessariũ vt earũ medicie pmisceãt cũ eo qõ currit vt fiãt viscose adherẽtes. scias ergo illõ iterũ i eis.

¶ In parte ista ostẽdit qualia medicamina sunt cõuenientia pdictis vlceribꝰ fm subam in medicaminib⁹ q̃ administrant interi⁹: z qñ ipa indigem⁹ administrare interi⁹ q̃ꝫ etiã in medicaminib⁹ q̃ administrant exteri⁹ sup orificiũ vulneris. Dicit ḡ. Et scias q vlcera z c̃. Ulcera quidẽ q̃ his indigẽt sunt vlcera ꝓfunda in ḡbus nõ põtsieri exiccatio hũiditatis supflue fm ꝓfundũ nisi injciant medicine vsqz ad ꝓfundũ. hoc aũt fieri nõ põt nisi sint in suba ligda z penetratiua: z tũc necessariũ est vt sint vnguenta: gavnguẽta ꝓpter mollitiẽ põt ex eis inũgi tenta z sic imitti vsqz ad ꝓfundũ in eis z silia: sicut lotiones facte ex aquis in ḡbus decoquunt medicine cõueniẽtes talib⁹ vlceribꝰ que loture postea injciant interi⁹ in vlcere: quare oz sz vt tũc sit illud qõ apparet humidũ: z qõ occultũ sit siccum idest z tũc necessariũ est in talib⁹ medicinis illud quod ẽ apparẽs in eis sit in suba ipsa humida cũ debeãt esse ligde currentes: z qõ occultũ est in eis. i. virtus eaꝝ sit sicca. vnde licet ista medicina fm subam sit humida: tñ fm virtutẽ debet esse multũ exiccatiua. id vult dicere Auic. Et oz vt sit siccitas orificioꝝ vincẽs humiditatẽ substãtie ei⁹ vehementer. hoc vult dicere Auic. qõ oportet q medicamen qõ administrat in talib⁹ fm orificiũ vlceris sit sube valde sicce: qõ aũt administrat in ꝓfundũ sit magis humidũ vt possit. s. penetrare: vsqz ad ꝓfundũ. s. p orificiũ strictũ. z ꝑ est qõ vult dicere Auic. cum dicit: Et oportet vt sit siccitas orificioꝝ. s. medicaminis qõ administrat sup orificiũ eius vincẽs humiditatẽ sube eius. i. sube medicaminis ei⁹ qõ administrat intus in cõcauo z ꝓfundo: vehemẽter. i. valde. Et ex hoc apparet q istud dictũ referẽ ad subam medicaminis. q̃ꝫtum enĩ ad hoc medicamia que administrãtur in ꝓfundo debent esse plus humida. sed referendo ꝑ ad virtutẽ medicine que administrat in ꝓfundo oz tunc medicina esse magis exiccans: vt dictũ est ꝓius. Et subdit postea: Et est quidẽ quãdoqz necessariũ vt coꝝ medicamina misceanf cum eo qõ currit z c̃. hoc est dicere q ẽt in talibus vlceribus medicina dure sube z sicce sicut sunt puluere: necessariũ est vt misceãtur cũ aliquo humido: vtputa cũ aliquo oleo z cum cera vt fiãt viscosa adherentia: z hoc est vt plus possit virtus eaꝝ pmanere z pfũdari in membro vel in loco. Et per hoc Auicẽ. vult dicere q qñ tu nõ administras in talibus medicinis in substantia liquida intus: quia administras solũ ea extra supra orificiũ: tũ adhuc in talibus est necessitas vt medicine substãtie sicce pmisceanf cũ aliquo liquido vt saltẽ fiant viscose adherẽtes in loco. Dicꝝ q illud dictũ posset esse dictũ generale ad medicamina que administrãtur in quocũqz vlcere. Quia hoc etiã in aliis vlceribꝰ qñqz est necessarium facere in medicinis eoꝝ. tñ quia hoc maxime adaptatur talibus vlceribus. ideo maxime referẽ hoc dictũ ad vlcera de quibus fecit mentionẽ. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et scias q vlcera indigent ligaturis z strictura ꝓpter tres modos. Quorũ vn⁹ est vt currat sordities: quare oportet vt sit fortitudo stricture ei⁹ apud eius orificiũ vt ipius expressio bona fiat. Et secundus est vt seruet medicamẽ incarnatiuũ sup vlcus: z nõ indiget stricturavehemẽti. Et tertiꝰ est ad incarnationẽ labioꝝ et oportet vt nõ sit strictura in ipo mollis apud duo labia: imo cõplicata cõplicatione vehemẽti: et nõ oz vt cũ ligatura perueniat ad lesionẽ ita vt apostemetur. Et oportet vt sit adiuuãs in ꝓhibendo apostema: quoniã non est possibile cum apostemate vt curetur vlcus.

¶ In parte ista quia modus ligature est vn⁹ ex modis curationis pdictoꝝ vlceꝝ gra huiꝰ oñdit ꝓpter q̃s cãs fiat ligatura in vlceribꝰ: z pp q̃s intẽtiões. z pz q̃ dic. q: etiã ō mõ ligature dcm̃ fuit. s. in capꝰ de vlceribꝰ. Et oz vt sit ligatura. q: dixerat q ligatura q̃ fit ad incarnadũ nõ debet ẽ mollis apud duo labia: imo cõplicata vt melius extẽdat vnũ labiũ vsus alteꝝ z ipa vniat z i vnũ ꝓducat: modificat istud dictũ. z patet q̃ dicit. Et p sed: sed oz vt sit supple medicus adiuuãs in phibẽdo apã: vel sit modus liga

ture adiuuãs in ꝓhibẽdo apa: z nõ sit attrahẽs apa: z hoc quidẽ facit modus ligature talis: qñ ita fit q̃ est potẽs expꝛimere humiditates a loco vulneris versus alias partes et nõ fit cũ hoc tta fortis vt dolorẽ faciat ꝓpter qõ genere tur apa in loco: qm̃ nõ est possibile vt cũ apate cureꝰ vlcꝰ et ratio est ꝓpter dolorẽ qui in ipo cõiungit qui impedit actionẽ omniũ virtutũ: z ꝓpter malitiã cõplonis que est in ipo: ratione cuius virtus nõ potest operari actionẽ naturalem: mediante qua fit vlceris consolidatio.

¶ Et si nõ est tibi possibile vt ꝓhibeas et apparet apostema: tũc occupatꝰ sis cum apostemate et cura eiꝰ qõcũqz apostema fuerit cũ obseruatiõe ipius vlceris vsqz quo sepaueris ex curatiõe apostematis: et tũc remanebit sola obseruatio vlceris. Et silr qñ corrũpit qõ est in circuitu vlceris et virideſcit et nigreſcit: cura illud cũ scalpellatiõe et extractõne sanguinis: et si etiã cũ vẽtosis. deinde adhere ei spõgiã siccã: postea medicinas exiccãtes. Et cũ sepat vlcus: aut inuenis vlcꝰ puꝛ: tũc oz vt obserues in ꝓmis an ex corpore aliquid ad vlcus effundat aut nõ effundat imo iã sit abscissum. Qõ si nihil effũdat ad ipm sit intẽtio tua in medicãdo ipm: et si aliqd effundat ad ipm sis sollicitus in eo qõ ad ipm effundit ex flõmia: aut solutiõe vẽtris aut vomitu: qñ vomitus qñqz confert etiã in hoc. et Ypo. testificat de eo: et in vlceribꝰ fuerint frusta ossiũ et pãniculi aut alia: nõ ꝓperes i extrahẽdo ea: sed fac illud qõ dixim⁹ i ca. ossiũ

¶ Cũ dedit canonẽ generalẽ modi curatiõis vlceꝛ vt vlcera ꝓfundãtur z fiũt cauerne in mẽbris: dat canones generales modi curatiõis aliaꝛ dispositionũ que cũ vlcere cõiungũtur. et posset diuidi in tot ptes quot sunt dispositiones quas expꝛimit que cũ vlcere cõiunguntur: quaꝛ dat canones generales curatiõis. subintelligẽs in hoc modum etiã generalẽ omniũ aliaꝛ dispositionũ quas nõ expꝛimit: tũ artificialiꝰ diuidẽdo possumꝰ dicere q̃ ista ps diuidit in tres. In ꝓma parte ponit modũ generalẽ curationis quarundã dispositionũ que cũ vlcere generãtur vel coniungũtur: sine quaꝛ curatione vlcus curari non põt. In secũda pte in generali ponit canonẽ generalẽ omniũ taliũ dispositionũ, que cũ vlcere cõiungũtur: z reddit ipm difficiliorꝭ sanatiõis. In tertia parte adhuc illũ modum generalẽ specificat in quibusdã dispositionibꝰ que possũt cõiungi cũ vlcere z ꝓhibẽt sanationẽ eiꝰ. secũda ibi: Et oz vt remoueas causas. tertia ibi: Et multotiẽs est vlcꝰ molle. ¶ Prima in duas. primo facit qõ dictũ est. ostẽdit enim modũ remotionis illaꝛ dispositionũ. secũdo ponit canonem generalẽ quẽ obseruare oportet in curationibꝰ vlcerum cũ remote sunt dispõnes ille. secũda ibi: Et primuꝫ quidẽ oz te ꝓperare de esse vlceris. ¶ Prima diuiditur in quattuor ꝑtes q̃ quattuor sũt dispõnes quas explicat que possunt cõiungi cũ vlcere: quaꝛ ostẽdit canones curationis generales. secũda ibi: Silr qñ corrũpit qõ est in circuitu. tertia ibi: Et cũ sepatur vlcus. quarta ibi: Et si in vlceribus fuerint frusta ossiũ. Que dicit in oĩbus istis partibus sunt manifesta. Et cũ sepatur vlcus ab oĩbus malis dispõnibus que ꝓhibent sanationẽ eius. Aut inuenis vlcus puꝛ. i. sine malis dispõnibus existẽtibus in loco vlcerato que ꝓhibent sanationẽ eius: tũc oz z. Et si in vlceribus fuerint frusta ossiũ z pãniculi: nõ ꝓperes extrahere ea. s. subito: vel cũ manu vel cũ alio instrumẽto: hoc enim posset esse causa vehemẽtis doloris: z per cõsequẽs apatus: Sed fiat illud qõ diximus in capõ ossium. i. obserua modũ de his que dicemus in capõ de modo curationis ossium corrupto ꝓ. s. inferius. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et primũ quidẽ qõ oportet te ꝓparare de esse vlceris est aptio cũ medicinis suis: deinde mũdificatio cũ medicinis suis: deinde nascẽtia carnis z cõsolidatio: Et si inueneris vlcus mundũ equale qõ nõ habet ꝓfunditatẽ: tũc cõsolidatio tñ fiat cũ eo qõ nõ hz mordicationẽ. In sordidis vero necessariũ ẽ abstringẽs mordicãs. Et in ꝓmis curanꝫ z indigẽt mordicatiõe: qm̃ sensus nõ sentit ipm: deide gradatim perueniat ad illud quod est leuioris mordicatiõis vsqz quo sentiat hora nascentie carnis.

¶ In parte ista ponit quendã canonẽ generalẽ quẽ obseruare oportet in vlceribꝰ qñ. s. vlcera in via rectificatõis existũt z nõ sunt cum eis he dispõnes z accidẽtia mala ꝓdicta: z vult dicere illud quod obseruare oportet in talibus vlceribus. ¶ Primũ est aptio cũ medicinis suis. i. studere vt orificiũ fit apertũ: ita q̃ orificiũ etiã sit latiꝰ si possibile est q̃z fit funduz eius. et ratio est: qꝛ tũc a tali vlcere humiditates melius z latius possunt perfluere ad extra. Neqꝛ tale vlcus est tũc aptũ vt faciat finũ z cõuertatur in fistulã. Secõm qõ oportet cẽseruare est mũdificatio. Maz in vlceribꝰ vt in pluribꝰ z ꝑcipue in his que aliqualẽ hñt cõcauitatẽ aggregat hũiditas z sordes supflua vltra etiã illã q̃ gñat de necessitate in solutiõe cõtinui vñ solutio cõtinui est: tum ꝓpter cõcauitatẽ: tũ etiã qꝛ plus debilitatur mẽbrũ q̃zto plus remanet solutio cõtinui in ipo: sicut accidit in solutiõe cõtinui q̃ est vlcus, q̃ plus pseueratꝫ in membro q̃z simplex vulnus: ꝓpter quã debilitatẽ attrahit plꝰ de supfluitatibꝰ ad mẽbrũ: z qꝛ iste remanẽtes ibi cõsolidatõnẽ impediũt z gñationẽ carnis. Iccirco eas oportet mũdare ab vlcere. Si quidẽ sunt subtiles cũ exiccãtibus. si aũt grosse cũ abstergẽtibꝰ: deinde remotis istis cũ vlcꝰ est paruũ. Sequit tertia intẽtio. s. gñatio carnis z consolidatio. que quidẽ cõplet cũ medicina carnis regñatiua q̃ absterſione z exiccatione participat. Iccirco Aui. subdit differẽtiã inter medicinã absterſiuã z exiccatiuã q̃ debet vlceri mũdo in quo sola intẽtio est regñatio carnis. z medicinã absterſiuã z exiccatiuã q̃ debet vlceri sordido dicens: Et cũ inuenis vlcus mũdũ equale z. hoc ẽ dicere: medicina que debet vlceri in quo sola intẽtio est consolidatio z regeneratio carnis est medicina participans exiccatione z absterſione sine mordicatione: quoniã mordicatio ꝓhibet regeneratõnẽ carnis: quia ẽ causa doloris vñ attraherent supfluitates ad locũ que consolidatiõem ꝓhiberẽt: sed in vlceribꝰ sordidis. s. que non sunt munda equalia est necessariũ medicamẽ mordicãs: z abstergẽs. i. est necessariũ medicamẽ ptícipãs fortẽ absterſione ita q̃ mordicet vlcus: sed mundũ si ei approximaret: sed illud

vlcus sordidū ꝓpter multā sorditiē ex qua caro defendit ab actiōe illi⁹ medicaminis nō multū mordicat: immo si mordicaret esset nimis abstersiuū ꝛ esset signū ꝙ nō solū actio medicaminis pueniret ad sorditiē: verūetiā ad hūi ditatē bonā ipius carnis. Et ꝓptere a subdit Alm. ꝙ ista vlcera cuꝫ curant in ꝓmis indiget mordicatōne .i. indigent forti medicamine: abstersionē multā habēte: qō eēt mordicatiuū q̄stū est ex se: tū hic nō mordicat: qm̄ sensus non sentit ipm ꝓpter multā putredinē in quā agit ꝛ agit ī carnem. deinde gradatim ꝓuenitur ad illud qō est leniōris mordicatiōis. ꝓptere a qꝛ in ꝓcessu minorat sordes vsqꝙ sentiat nascētia carnis: qꝛ tūc oꝫ administrare medicamē qō adeo modica abstersiōe participet ꝙ mordicatiuū nō sit. Et sicut dictū est de abstersiuo medicamie respectu vlceris sordidi: simili mō intelligendū est de exiccatiuo medicamiue respectu vlceris virulenti ꝛ respectu vlceris eq̄lis mūdi. De virtute aūt medicine q̄natiue carnis: ꝛ differentiā eius inter medicinā q̄natiuā carnis ꝛ abstersiuā q̄ debetur vlceri sordido: ꝛ exiccatiuā q debet vlceri virulēto: pfecte diximꝰ supra. Iccirco hic dicē āpliꝰ nō curamꝰ.

¶ Et caue in oibus illis ne dolere facias q̄stū potes et ꝓprie quando est illic caliditas et inflammatio.

¶ Hic quia dixerat ꝙ in vlceribus sordidis debetur medicamē mordicās: modificat dictū suū vt p hoc det intellige re ꝙ nō debet esse sic mordicās vt dolorē faciat in illis vlceribus: ꝛ tō dixit: caue in oibus illis. s. medicaminibus q̄ administrātur etiā in sordidis ne dolorē facias q̄stum potes. ideo qm̄ nihil est adeo tā causa āpatis cito sicut dolor et ꝓprie qū illic est caliditas: qm̄ ex dolore multiplicatur in loco caliditas: ꝛ etiā ex dolore ꝛ ex caliditate fit accidit multa attractio ꝛ inflatio ꝛ āpa: qm̄ ex dolore augebitur āpa: sicut dictū est. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et oꝫ vt remoueas causas ꝓhibentes a cōsolidatiōe: et sūt cāe quas numerauimus ꝛ dixim⁹ que declināt cū vlcere ad maliciā. nā si tu curaueris eas in primis nō eris vacās ad curationē vlceꝝ sicut oꝫ imo nō erit tibi possibile. Et multotiens quidē rectificata est cōplexio mēbri: ꝛ sufficit in rectificatione vlceris.

¶ In pte ista dat canonē generalē in modo curatiōis oīm̄ ium dispositionū que cū vlceribus cōiungūtur, ꝛ ponunt ipa difficilis sanatiōis. ꝛ patet quod dicit.

¶ Et mullotiēs est vlcus molle super qō orit caro mala q̄ est in seipsa ad rubedinē ꝛ calefactionē declīuis: ergo curet cū epithimatib⁹ infrigidātib⁹ carnē circundantē ipm sicut succ⁹ solatri cū boloar. ꝛ aceto ꝛ epithimata de sandalis ꝛ cāphora infrigidata cū niue: quare nō cessat cōsolidari vulnꝰ ꝛ cōstringi: ꝛ oꝫ vt in vlceribꝰ dolorosis que sūt vehementis doloris sis occupatꝰ in ꝓmis in sedando dolorē: et illud cū mollificatiuis que tu scis ꝓculdubio: ꝛ q̄uis sint cōtraria vlceri: verūtā cū nō sedat dolor nō ꝓparat nobis vt curemꝰ. cū ergo sedauerimꝰ cōseq̄mur Et vlcera qdē sordida indigēt vt mūdēt et sūt illa quoꝝ hūiditas: ꝛ qō ex eis currit est plīmū. ꝛ forsitā mūdificant cū mel le: et fortasse mūdificant cū pulueribus ꝛ vnguētis. et qn̄ nō mūdificat nō ē possibile vt obuiet eis medicamen puꝝ vsqꝫ ad corꝰ eoꝝ et ꝓprie puluere. quare oꝫ vt mūdificent. deinde nascat caro: et in mūdificāte qdē ē abstersio plꝰ sicut sciuisti ante: et fortasse orit caro mala: quare ē necessariū vt corrodat cuꝫ medicamine acuto et liniat de foris cū infrigidātibus: deinde eradicetur cū eo quo eradicatur escara: deinde curetur.

¶ In parte ista adhuc illum canonē generalē applicat ad dispōnes quasdā generales que in vlcere cōiungūtur q̄ phibent sanationē docens modū generalē curationis illaꝝ. Primo ergo hoc facit in dispositiōe que cōiungitur cum vlcere que est mala cōplexio calida. secūdo hoc facit in dolore quādo cū vlcere cōiūgitur. tertio in sorditie qn̄ seꝫ vlcus est sordidū. quarto hoc facit quādo cū vlcere cōiungitur caro mala superflua. secūda ibi: Etoꝫ vt in vlceribus dolorosis. tertia ibi. Et vlcera quidē sordida. quarta ibi: Et fortasse oritur caro mala. Qō in oīm̄bus istis ptibus dicit manifestū est ꝛ planū. ꝛ nō est nisi necessaria expositio ꝛalis. Dicit ergo ꝓmo. Et multotiēs ꝛc. qn̄ nō cessat cōsolidari vulnꝰ. s. tale in quo orit caro mollis: rubea. et cōstringi. s. qn̄ administrātur in circuitu talia frigida: et hoc iō: quia cū per ista epithimata ꝓhibetur illa mala cōplexio calida que erat in carne rectificata cōplexione oritur caro bona: ꝛ tūc cōsolidatur vlcus si occupatur i ꝓmis ad sedandū dolorē. ꝛ ratio: qꝛ dolor ꝓhibet cōsolidationē: eo quia pternit virtutē in qualibet sua actiōe. ratio est: qꝛ dolor est causa attractōis humoꝝ ad locū: ꝛ illud .i. sedatio doloris fit cū mollificatiuis que tu scis. hec autem mollificatiua sunt ea que calida sunt ꝛ humida. nam talia sunt ꝓprie que sunt ꝓprie mitigātia doloris inq̄tū est dolor. ¶ Juxta qō est intelligēdū sicut apparet p Serapio. suo libro de simplicibus: ꝛ Gal.ꝰ de simplici medicina: ¶ Medicine sedatiue doloris sunt duoꝝ modoꝝ. quedam quidē sunt ꝓprie sedatiue doloris. ꝛ iste sunt que debēt dolori inq̄tū dolor est. quedā autē sunt que nō sunt ꝓprie sedatiue doloris inq̄tū est dolor. ꝛ iste sunt que sedāt dolorē remouēdo cām doloris vt si dolor fit a causa calida ꝟ modo sedatur ꝙ frigida. Et si dolor fit a frigida remouet ꝙ calida. iste em̄ nō sunt ꝓprie sedatiue doloris qꝛ nō cōtrariātur dolori vt dolor est: sed cōtrariant sue cause. ꝛ iō tales medicine nō sedāt quēcūq̄ dolorē: sed solū dolorez factū a materia cui cōtrariant he medicine. Sed medicine ꝓprie sedatiue doloris dicte sunt que debent solum dolori rōne doloris: ꝛ iste oēm dolorē sedant. Et he sunt duoꝝ modoꝝ. quedā quidē sunt q̄ nō vere sedāt dolorē quia nō sedāt dolorē. nisi qꝛ ꝑuant operationem sensus a mēbro sicut sūt stupefactiua: ꝛ iste dicunt sedatiue dolorī eguoce ꝛ ꝑm nomē solū: sicut hō mortuus dicit hō eguoce ꝛ solū ꝑm nomē. quedā aūt sūt sedatiue doloris q̄ vere dolorē sedāt: ꝛ iste sunt ille q̄ in mēbro calorē nālē multiplicāt ꝛ ꝓfortāt. Nā calor multiplicatus ipugnat oīm̄ rei nocētī: ꝛ que etiā disponit oēm modū materie causantis ad euaporationē ipius ex mēbro siue cā fuerit frigida si-

ue calida.talia aũt mollitiua ꝛ humectatiua exeunt:sicut sunt calida ꝛ humida.Quia ergo ista dicunt vere sedatiua doloris inq̃tũ dolor est ꝛ omi dolori cõpetũt. Jccirco Aui.dixit q̃ doloris sedatio fit cũ mollificatiuis q̃ tu scis. et ista sunt que sunt cõtraria vlceri q̃n vlcus indiget his que exiccant.vez cuz non sedat dolor non ꝑparat nobis vt curemus.ſ.vlcus.ꝛ cã isti⁹ est dicta.¶ Cũ ergo sedaueris.ſ.dolorẽ:cõsequmur.ſ.curã vlceris:ꝛ q̃n nõ mũdificat scz vlcera sordida:nõ ẽ possibile vt obuiet eis medicamẽ puz:viq; ad corpus eoz.i.nõ est possibile vt veniat vsq; ad fundũ eoz.ſ.ad carnẽ medicamen puz ꝛ medicamẽ exiccatiuũ q̃ facit nasci carnẽ.ꝓpterea q; sordes ꝓhibet hoc.Ut ergo possit medicamẽ id q̃uenire ad carne debet sordes mũdari:ꝛ ꝑpue pulueres.i.maxime medicine q̃ sunt in substãtia puluerulẽta q̃enire nõ possunt: ꝑpter q̃ medicina in substãtia dura a terrestri nõ sic penetrat vt in substãtia liquida:vt dictũ est ꝓus. ¶ Et intellige q̃ sordes ꝓhibet peruẽtũ medicaminis exiccatiui q̃ generat carnẽ ꝛ substantiã ꝛ ſm virtutẽ:ſm subam quidẽ;q̃n sordes stans in medio inter talẽ medicinã ꝛ carnẽ ꝓhibet peruentũ talis sube medicine ad carnẽ.ſm virtutem quidẽ;q; medicamẽ exiccatiuũ generatiuũ carnis nõ est sufficiẽs in abstersiõe talis vlceris:nec etiã in exiccatione ipius vñ virtus eius nõ sufficit ad remouẽdũ in tali vlcere id q̃ ꝓhibet generationẽ carnis:ꝛ ideo oꝫ ꝓus vt talis sordes mũdificet.deinde administret medicamẽ faciens nasci carnẽ.Et in mũdificatiõe.i. in abstersione talis sordis est abstersio plus.i.maioꝛ.ſ. q̃ fit abstersio medicine generatiue carnis sicut sciuisti: ante.ſ.in capꝰ isto eodẽ. ¶ Et pꝛimũ q̃ oportet te ꝑparare cẽ.sicut sciuisti ꝓus in capꝰ vbi locutꝰ est de medicina ſſiatiua carnis.ꝛ de hac medicina satis dictũ est ꝑfecte.ſ.in tractatu de vulneribꝰ. et iõ ibi recurrat.Et fortasse orit caro mala:i scilꝫ.i.male subeꝫ:vñ oꝫ vt coꝛrodat cũ medicamine acuto.ꝛ lunat de foris cũ infrigidatiuis.ſ.appositio illo medicamine acuto:q; illud medicamẽ facit accidere malã ꝓpõnẽ calidã. vt ergo remoueat debet linꝛi de foris cũ his que infrigidant.deinde eradicet.ſ.caro causticata cũ eo quo eradicatur eiꝰ escara:sicut cum butyro ꝛ his que mollificãt cum quibus escara facta cum medicamine acuto cadit.

¶ Et medicamẽ quidẽ vnũ ſm q̃dã coꝛpoꝛa facit nasci carnẽ:et ſm quedã eoꝝ est coꝛrosiuũ vehementis abstersiõis cũ coꝛpa illa sunt leuia valde:aut est ſm q̃dã eoꝝ nõ abstergẽs neq; faciẽs nasci:et ꝓpter illud eget medicamie vt ꝛforteꝛ aut frãgẽdo cõmixtionẽ eiꝰ:aut minuẽdo eiꝰ vnctuositatẽ: aut inũgẽdo ei medicamẽ aliud in quo sint exiccatio ꝛ abstersio ꝛ i coꝛpe alio est ꝓ cõpationẽ ad ipm coꝛrosiuũ indigens vt minuat de pondere eiꝰ aut addatur in vnctuositate eius:aut adiungantur ei stiptica aliqua.

¶ Supꝛus Aui.posuit quosdã canones ſſiales ꝓ quoꝝ doctuit modũ curationis in ſſie eoꝝ que cõponunt cũ vlcere que ꝓhibẽt cõsolidationẽ eius.et posuit etiã canonẽ ſſialem modi curationis vlceꝝ.Jn pte ista ponit quosdã canones ſſiales docẽtes nos rectificare vsum approximatis eoꝝ medicaminũ que vlceribꝰ approximant.Et diuidit in tres ptes ſm q̃ ponit tres canones.pꝛimꝰ quidẽ canon docet rectificationẽ vsus medicinaꝝ que administrantur ad ſſiationẽ carnis q̃tũ ad modũ ꝓmixtionis eaꝝ.scꝺus aũt canon docet q̃ntitatẽ ipis in quo põt haberi experientia de iuuamẽto ꝛ vtilitate medicine.tertiꝰ aũt canon ẽ docens rectificare vsum approximationis cuiusdã medicaminis ſpalis puta olei.2ꝰ canonẽ ponit ibi:Et de illis q̃ sunt nccria.3ꝰ canonẽ ponit ibi:Et oꝫ vt elogef cẽ.Dꝛia in duas.ꝑmo ponit illũ canonẽ.2ꝰ ex dictis infert qdãz coꝛrelariũ:ibi:Digniora quidẽ vlcera . Circa ꝑmã partẽ intelligendũ est q̃ Aui.in isto cañ.vult ostẽdere necitatẽ diuerse mixtionis medicaminũ facientiũ nasci carnez ſm diuersitatẽ coꝛpoꝛ i cõplone.sicut eñ habitũ fuit supꝛa: vbi de hac mã fuit lõgiꝰ disputatũ.medicine facientes nasci carnẽ;q; ex pte disponis vlceris in quo debeꝫ sola ſſiatio carnis ꝛ nihil aliud:nõ diuersificenꝫ in exiccatione ꝛ abstersiõe;tñ oꝫ eas diuersificari rõne diuersitatis coꝛporũ in quibꝰ fiũt vlcera.ꝛ hoc iõ:q; vt dicit Aui.Medicia quedã in vlcere cuiusdã coꝛpis in quo debeꝫ sola ſſiatio carnis faciet nasci carnẽ:in vlcere vero alteriꝰ coꝛpis supposita q̃tũ est de se eadẽ disponẽ vlceris si administratur coꝛrodet carnẽ.in vlcere vero alteriꝰ nedũ q̃ faciat nasci carnẽ:imo nõ abstergeꝫ neq; exiccabit sufficiẽter: immo multiplicabit saniẽ ꝛ humiditatẽ in loco. Et rõ huiꝰ ẽ:ꝓpterea q; sicut habitũ fuit ꝓus medicina ſſiatiua carnis debet excedere in ficcitate in ꝑmo gradu: ꝛ oꝫ esse modica abstersio in eo. Nũc aũt eadẽ medicina in respectu ad coꝛpa diuersaꝝ cõplonũ nõ põt eandẽ habere opationẽ in excessu exiccatiõis ꝛ abstersiõis.Nã medicina que respectu coꝛpis ficci excessus habebit in exiccatõne in ꝑmo gradu ꝛ etiã in abstersiõe.vñ in illo coꝛpe solũ exiccabit supfluitatẽ ꝛ abstergeꝫ vt cõpetit ſſiationi carnis respectũ coꝛpis mollis ꝛ humidi habebit excessũ in exiccatione et abstersiõe satis plus q̃z in ꝑmo gradu. ꝛ ꝓpterea nõ solũ in ipo exiccabit supfluitatem q̃ est in vlcere:suppositio q̃ vlcus sit eiusdez dispõnis i eo: imo exiccabit et abstergeꝫ humiditatẽ bonã ꝛ iuuatiuã vñ accidet diminutõ carnis. Eodẽ mõ si cõparaꝫ ad coꝛpꝰ valde ficcũ nõ hebit excessum in exiccatiõe respectu illiꝰ:vñ tũc in illo nec exiccabit hũiditatẽ vlceris sufficiẽter:ꝓpter q̃ nõ ſſiabit carnẽ imo multiplicabiꝫ hũiditas ꝛ sanies in loco cũ vsu illius medicaminis:q; ergo sic accidit q̃ eadẽ medicina cõpata ad coꝛpus hz diuersam opationẽ. Jccirco oꝫ si illud medicamẽ debeat fieri ſſiatiua carnis in diuersis coꝛpibus diuersam facere pmixtionẽ eiꝰ cũ his q̃ diminuũt exiccationẽ abstersionis eiꝰ si supflue exiccaret vel abstergeret: vel cũ his que augẽt si diminute hoc ageret.Et iõ Auicẽ. suadit:Et ꝓptet id eget vt medicamẽ cõfoꝛteꝫ.i.vt tẽpere tur.ſ.cũ pmixtiõe eiꝰ cũ altero sic q̃ abstergat ꝛ exiccet ꝛz q̃ debet.et istud quidẽ;q; si paz deficaꝫ vel abstergit in coꝛpe isto cõfoꝛteꝫ isto mõ q̃ subdat:aut frãgẽdo cõmixtionẽ eiꝰ:vt.i.q̃ a ꝺaf in q̃ntitate illiꝰ medicaminis exiciatur:ꝛ nõ sit sic mixtũ cũ aliis q̃ remittẽt exiccationẽ eiꝰ aut minuẽdo eiꝰ vnctuositatẽ:vt.ſ. q; ponit minꝰ de oleo in illo medicamine cõpositio de oleo: q̃n si minꝰ apponit de oleo:ꝛ tũc nõ sic remittit virtus deficcatiua illiꝰ medicaminis:aut adiũgẽdo ei aliq̃ medicaminis i quo sit exiccatio ꝛ abstersio:q; tunc vigoꝛabiꝫ virtus exiccatiua et abstersiua. Et sili mõ docet remittere exiccatõnẽ ꝛ abstersionẽ eiꝰ si supfluat in coꝛpe alio ptres modos contrarios ꝓdictos. ¶ Et intellige circa hoc:q; sicut diuersitas complexiõis coꝛpis ẽ cã vt medicamẽ diuerso mõ cõfoꝛteꝫ in sui cõmixtiõe.sili etiã mõ si vlcera diuersificanꝫ in hũiditate est cã huiꝰ vt medicamẽ diuerso mõ debeat cõfoꝛtari in sui pmixtiõe:ꝛ ſm cãm humiditatis ꝛ diuersitatẽ vlceris cõuenit q̃ medicamẽ aut plus aut minus exiccet: qa tũ hic loquebat Aui.de medicamine ſſiatiuo carnis:q̃ quidẽ ꝑsupponit eandẽ dispositionẽ esse in oibus vlceribus vt declaratũ fuit ꝓus.iccirco solũ fecit mẽtionem hic de diuersitate que accidit ex parte complexionis coꝛporis. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Dignioza ergo vlcera vt consortetur eorū medicamen sunt illa quorum difficilis est consolidatio.

¶ Dic ex p̄dictis.infert quoddā correlariū qđ correlariū sic ex dictis infert. Si em̄ cōsortatio medicaminis sit in p̄mixtione eius ratiōe diuerse cōpatiōis quā habet medicamen ad diuersa corpa cū vlcera que difficulter consoli dare possunt habere diuersas causas ꝓpter quas phibē tur a cōsolidatione:manifestū est ꝙ medicamē qđ in eis administraf debet maxime cōsortari cū p̄mixtione diuersa ſm diuersitatē illaꝝ causaꝝ:z ita per hoc apponit vnicuiq; cause difficultas cōsolidatiōis vlceris.z sic vnū medicamē nō potest cōuenire oibus cū nō possit habere eandem cōpationē ad oia ꝓpter multas diuersitates eoꝝ: q̄ re manifestū est ꝙ in eis medicamē indiget maxime consortari ex p̄mixtione ſm diuersitatē eoꝝ. Que autem sint cause diuerse ꝓpter quas vlcera difficulter sanātur: hoc ex dictis manifestū exiſtit. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et de illis que sunt necessaria est vt dimittaf medicamē supvlcus trib⁹ diebus: deinde dissoluaf. nā si ipm tūc nō opatū fuerit nō faciet suam operationem.

¶ In parte ista ponit aliū canonē de quātitate tēporis in quo potest haberi experiētia de iuuamēto z vtilitate medicaminis. ¶ Dicit aūt Aui. hūc canonē ꝓpterea quia cognitio medicaminis nō est semper oino certa. cognoscere em̄ per ratōnem ꝙ illud medicamen ad punctum tm̄ exicet vel tm̄ abstergat vel aliā operationē faciat: ꝑ certe oīno cognoscere nō possum⁹:z ꝓpterea ad certificationē cognitionis medicine oportet subsequi experiētiā manifestā.z hoc vult Gal.in cōmēto illi⁹ secūde ꝓticule decimiseptimi affoxismi. vbi cibus ꝓter naturā intrat cē. ꝙ in his que recte excognita sunt testimoniū sumitur ab euētu: ¶ Dicopterea quia ad certificationē medicamis vtrū sit recte approximatū vel nō oportet ꝑ accipe ex experiētia. Iccirco Aui.nobis hic determinat temp⁹ in quo per experientiā potest haberi cognitio de vtilitate aut inutilitate medicaminis.z ꝓpterea Aui dicit. Et de illis q̄ sunt necessaria.s.ad habendū pfectā cognitionē medicaminis est vt dimittaf medicamē tribus diebus sup vlcus nō intelligas ꝙ tu debeas ponere sup vlcus z dimittatur ipm tribus diebus pseuerare absq; alia pmutatiōe: quia hoc nō esset cōuenies:neq; etiā expientia illud docet: immo cū contrarie videamus bis aut saltē semel renouare medicamina sup vlcera:qđ si nō fieret aggregaref materia z sanies in vlcere ex quo cōtingeret vulnus vel vlcus nimis putrefieri. Sed intelligo ꝙ debeat medicamen dimitti tribus diebus:hoc est debet medicus experiri medicamē ad minus tribus diebus. Si em̄ in hoc tēpore iuuamentū nō facit nō speraf de iuuamēto medicamis: vnde oportet illud medicamē permutare:z rō quare oportet experiri tribus diebus ē:qz in minori tēpore nō posset perpēdi operatio manifesta illius medicaminis:z per cōsequēs nec iuuamē nec nocumētū ipius. Et hoc qdē qđ dicit de tribus diebus:nō intelligas semper ꝙ ad pūctū debeat medicus experiri trib⁹ diebus. Sed intelligit ꝓ hoc temp⁹ latū qđ est,spaciū triū dieꝝ vel circa id. In q̄busdā em̄ citius perpēdit: z in quibusdā forte tardi⁹ parum. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et oportet vt elongef oleū quodlibet ab vlceribus:qđ si fuerit necessariū:tunc oleum de kerua z oleum myrtinuz z oleum masticinum.

¶ In pte ista dat canonē in rectificationē vsus cuiusdam medicaminis:qđ administraf in vlcerib⁹: quod medicamen est oleū.z dicit: Et oportet ꝙ elongef quodlibet oleum ab vlcerib⁹:intelligit de oleo solū administrato:quia de oleo p̄mixto cū aliis medicinis nō intelligit cū ꝓtinue oleū administref in medicinis z vnguētis que in vlceribus administrātur.oleū em̄ in talibus nō nocet:quia acq rit virtutē medicaminū que cū eo miscenf: sed oleū solū nocet vlceri ratiōe vlceris.nam oīe oleū mḡstū vocuositate participat addit in putrefactionem ipius vlceris z putrefactionē humiditatis.hec aūt est causa corruptiōis ipius:Q; si fuerit necessariū administrare oleū.s.vel aliud medicamen qđ apud nos nō haberem⁹:tunc.s.est magis cōuenies oleū de lierua:aut oleū myrtinū: aut oleuz masticinū:qz ista olea ficcitate z stipticitate ꝓticipāt ratione eorum a quibus virtutem accipiunt hec olea.

¶ Tunc sequitur illa para:

¶ Et cum ibi nō est nisi vlcus: tunc oportet vt alleuief insensibili mēbroꝝ nō tolerantiū ipm et caueat a dolorationē eius cū medicaméto forti. In illo vero quod est parui sensus nō abstineat a necessaria medicatiōe. Et intrinseca quidē et sublimia p̄ciosa et multi iuuamēti et suscipiētia nocumēta velociter sunt de capitulo sensibili et iudicio eius:et eoꝝ contraria sunt de capitulo insensibili: aut quorum sensus est debilis. Et ꝓpter huiusmodi causam nō sufferūt vlcera intrinseca ea que sunt sicut flos eris et eis similia: et ꝓ prie ea que bibūtur: et indigēt illis que faciūt glutinationē plus sicut dragantuz et gummi:et illa quibus clisterizatur indigent eo ꝙ est inter duas res.

¶ In parte ista que diuisa fuit prius cū dedit canones generales curatiōis vlceris rōne dispositionū que cōiūgūtur cum vlcere que phibent ipm a sanatione ei⁹.dat quēdam canonē generalē in curatiōe vlceꝝ ſm ꝙ indicatio curatiua accipif ex diuersitate mēbroꝝ in quib⁹ sunt vlcera. Et iste quidē canon est q̄stū ad medicamina que administrant in vlcerib⁹ ſm diuersitatē mēbroꝝ. Et vult dicere ꝙ q̄n vlcus fit in mēbro vehemētis sensus: tūc quanto plus possibile est caueat a medicaminib⁹ fortibus: et hoc ideo:quia ex administratōne taliū in talibus mēbris fieret vehemēs dolor: ex quo accidit virtutē pterni et attractio multoꝝ humoꝝ ad locū vlceris z generatio apostematis in eo. Sed in mēbris qui sūt modici sensus possumus ꝓcedere cū forti medicamine si necessaria ē administratio eius ꝓpter causam cōtrariā. Itez etiā in mēbris que sunt interiora z sublimia aut multū iuuamenti debes cauere a talib⁹ medicaminib⁹:ꝓpterea quia timor est de dissolutiōe virtutis eoꝝ:z per cōsequēs de cōstructione opationis eoꝝ ex quo totū corpus ledef.z ideo Auicē.ex dictis insinuat ꝙ ꝓpter hāc causam vlcera intrinseca nō sufferūt ea que sunt sicut flos eris z silla.z maxime in medicaminib⁹ que bibunf: quasi vult dicere Aui. ꝙ in talib⁹ vlceribus nō administrant mēdicamina fortia.z ratio ēs quia talia medicamina fortia ꝓueniunt ꝓs ad substātiā: et pcerō sequēs ad mēbra sensibilia z multu iuuamenti timor esset de lesione ipoꝝ nimia ab illis. Sed si talia medicamina mittant per partē exteriorē in medicamine ad talia vlcera;sicut est vlcus in pectore qđ penetrat ad exte

rius: tunc talia medicamina nō puenūt ad alia membra nobilia: sed imediate puenūt ad locū: Iz adhuc talia nō debeāt esse fortia vt ea q̄ administrant in alijs: ⁊ hoc est qđ Auī. subdit cū dicit: ⁊ illa. ſ. medicamina q̄ administrā tur p clistere. ſ. pp vlcera facta interi°: ⁊ ista sunt illa quo rū orificiū vsq; ad interius puenit: indigēt eo qđ est iter duas res. i. debēt esse vtutis medie iter duas res: q̄. ſ. pñt esse vtutis fortioris q̄z sint medicamia q̄ bibunt vel acci piunt p os: tū debēt adhuc eē debilioris vtutis q̄z sint me dicamina q̄ administrant in vlcerib° membro; exterio; ⁊ ignobiliū: ⁊ hec est intētio Auī. Et cā huius dicta est.

¶ Et de illis que recta sunt in curatione vlcerū est vt quieta sint mēbra eo; ⁊ nō moueant ⁊ si mouent in principio motu paruo minus nocumentū est q̄z si moueā tur post principiū motu laborioso ⁊ pro prie in corpe malo; humo;.

¶ Supius Auī. dedit canones gñales curatiōis vlcerum ſm oēs diuersitates eo; q̄ztū ad ea q̄ puenūt in curatio ne ipo; vlcerū. In pte ista dat quosdā canones gñales in curatiōe vlcerū q̄ztū ad ea q̄ debēt caueri in curatione ipo;. Et diuidit po ista in q̄tuo; ſm q̄ q̄tuo; ponit cano nes: in qbus docet cauere qdā q̄ nocēt vlceri. 2m canonē ponit ibi. (Et oz vt timeat.) 3m ponit ibi. (Et caue in ab sterſione.) 4m ponit ibi. (Et vlcera qdē.) In ꝓma pte nō vult dicere aliud nisi q̄ qdā canō in curatiōe oīm vlcerū est vt phibeat motus mēbri vlcerati ⁊ ꝓcipiat ges. Et cā est: q̄: cū de rōne motus mēbri sit distrahere ptes abinui cē: de rōne eius est ipedire vnitionē ipa;: ⁊ p ꝓns de rō ne eius est impedire ꝓsolidationē: q̄re in q̄libet est phi bēdus motus ⁊ ꝓcipiēda est ges. Et subdit Auī. q̄ suppo sito q̄ mēbrū vlceratū moueat: melī° est. i. minus malu; est a ꝑn° ipsius vlceris mouere ipm p totū tps pduratio nis vlceris q̄z facere ipm gescere a ꝑn° aliq̄b° diebus: ⁊ deinde ipm subito mouere ⁊ precipue in vlcere qđ fit in corpe malo; humo;: ex q̄ significat q̄ illud vlcus ē quo dāmō malignū: ⁊ ō qđ hic dr: dr ēt ab Hypo. ꝑmo regi minis acuto;. Et cā huius nō est alitud: nisi q; ꝑmutatio subita a ꝓsuetudine est nociua. In ꝓsuetudine aūt ⁊ da to q̄ ꝓsuetudo sit mala nō sic corpus ledit ꝑ ptere a: q; cō suetudo quodāmō disponit nāli ꝓpinq̄ est. Cū g̃ membrū vlceratū gescit a ꝑn° ⁊ postea subito mouet accidit: q̄ p ter subitā mutationē mēbrū vlceratū valde ledit ⁊ ꝑci pue si illud vlcus sit in corpe maloruz humo;: q; subita mutatio ad motū facit accidere attractionē malo; humo rū ad locū vlceratū: vñ nocumentū multiplicat in vlce re: ſz si ab ipo ꝓncipio moueat membrū vlceratū: tūc q; mēbrū assuescit ad motū ex motu nō recipit passionē: p ter qđ nō sic nocet ab ipo. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et oz vt timeat in vlcerib° q̄ cadat ex vicinitate eo; incarnatio inter duo mē bra vicinātia sicut adherētia q̄ accidit in ter palpebrā ⁊ oculū ⁊ inter duas palpe bras ⁊ inter duos digitos.

¶ Tunc ponit secundū canonē in quo oñdit medicū cura re debere qđā nocumentū qđ aliq̄n accidit in ꝓsolida tiōe vlceris: ⁊ ꝑs qđ dicit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et cauerne ⁊ absconsiones sunt veloc cis cōuersionis ad fistulas.

¶ Hūc ponit 3m documētū siue canonē in q̄ docet aliō no cumētū cauere Et vult q̄ cū vlcera cauernosa ⁊ hūtia ab sconsiones velociter ꝓuertant ad fistulas: medicus oz eē valde attētus in modo curatiōis earū vt ad fistulas non puenīāt. Quis aūt sit mod° curatiōis earū supra: positus est in generali ⁊ i spāli ponet. ¶ Deinde cuz dicit.

¶ Et vlcera quidē vicinātia arterijs ⁊ ve nis magnis pducūt ad apa illud qđ vici natur eis de carne molli sicut testiculi ⁊ subascelle ⁊ qđ est post aurē sicut pducit scabies ⁊ eis silia de his q̄ dixim° ꝓpter illā eandē cām ⁊ ꝓprie qñ corpus est ple nū mala supfluitate: ⁊ tūc qdē vehemēs fit dolo; ⁊ puenit ad vlc°: q̄re oz vt cureť illud cū mūdificatiōe corpis ⁊ cuz eo qđ est dictū in cap. ⁊ dū mūdificať apa non sperať ei° curatio: ⁊ est necessariū in hu iusmodi vt tuearis vlcus ex nocumento cū basilicō ⁊ ei silib° si corpus fuerit mū dificatū: ⁊ ponas inter ipm ⁊ inter mem brū qđ distinguat ⁊ phibeat nocumētū puenire ad vlcus in omni dispositione.

¶ In pte ista ponit canonē 4m in quo canone intēdit do cere phibere euentū cuiusdā accītis ad vlcera facta in qbusdā mēbris: ⁊ docet remotionē ſm aliqd illius accū tis: ⁊ istū canonē ad lram Gal. ponit 3° de ing. sani. Est em q̄ aliqn ad vlcera q̄ fiunt in artaretis ⁊ venis qbus ap propinq̄t caro mollis glādosa segtur apa in illis locis: si cut etiā dictū fuit ꝑus in cap. de curatiōe apatū loco; glā dosoz: q̄ ad scabiē vel vlcera existētia sup extrema vel su per mēbra appropiquātia illis locis ꝓsegtur tumefactio ⁊ apa in illis locis ꝑpter cām q̄ dicta fuit ꝑus: ⁊ ꝓcipue h ꝓpinq̄t qñ corpus est repletū malis hūoribus: ⁊ qñ fit ve hemēs dolo; in vlcere: ⁊ ꝑpter dolorē plus fūt apte māe male attrahi: q̄ venientes ad illa loca vacua ꝑpter debili tatē illoꝝ locoꝝ: ⁊ etiā vacuitatē eoꝝ retinenť ille māe in illis locis: ⁊ apant ipsa: ⁊ h̄ est qđ vult dicere Auī. cum dicit. Et tūc qdē vehemens fit dolo; ⁊ puenit ad vlcus. i. ⁊ tunc qdē maxie qñ fit dolo; in pte in q̄ est vlcus: tunc. n. maxie talia vlcera attrahūt h apata i locis ꝑdictis: in hu iusmodi g̃ vt phibeak hoc apa ⁊ ēt vt cureť apa in illis locis si incipiat gñari eius corpus mundificare ⁊ ꝓcedere sup illa loca apata cū his q̄ dicta sunt in cap. ꝑdicto de cu ra apatū glādosoz: ⁊ h̄ est qđ dicit Auī. q̄re oz vt curetur ⁊ē. dū nō mūdificeť apa. i. ⁊ dū in tali apate qđ timeť ge nerari nō fit mūdificatio corpis nō sperať q̄ phibeat hñ aduētus ei° nisi corpus mūdificeť ꝑus: illud vult dicere Auī. q̄ztū ad partē vlceratā: necessariū est ꝓcedere cū his q̄ dolorē nō facīūt neq; fiat attractio māe ad loca in qbus sunt: ſz ad loca pone empla mollificetiua mitigatiua do loris. Sz q; nocēt talia vlceri: idcirco oz ponere sup vlc° vnguētū mundificatiuū qđ phibeat puenire mollicē ad vlcus: ⁊ deinde ponere supius talia empla°: ⁊ hoc est qđ vult dicere Auī. hic: Iz obscure loquať dicēs: ⁊ est necessa riū in hmōi dispōne. ſ. q̄n ītēdis ad mitigādū dolorē vlce ris: ⁊ in vulnere isto ꝑpter qđ est aptū accidere apa in lo cis ꝑdict. vt tuari vlc°. ſ. a nocumēto. ſ. ipo; mitigatiuoꝝ doloris. Basilicon est vnguentū conueniēs vlceri cū sit vnguēt. i mūdificatiuū: ⁊ tñ hoc basilicon est vnguentū qđ nō multū nocet dolori: ꝑpterea q; pauce exiccatiōis existit: vñ ponit quasi digestiuū sicut appet ſm Serap. in suo antidotario in quo docet ꝓstructionē talis vnguē ti. Et subdit postea Auī. dicēs modū quo tu debes caue re ꝑ basilicon nocumentū illo; mitigatiuo; doloris di-

cens. Et ponas iter ip̄m ⁊ inter mēbrū qō distinguat ⁊c. idest ⁊ ponas inter mēbrū vlceratū ⁊ tale empl̄m mollitiuū aliqd. s. tentā inūctā basilicō qō sepationē faciat iter tale empl̄m ⁊ vlcus ita vt phibeat p hoc puenire nocumentū illoꝝ ad vlcus: id ē vult dicere qō pfecte extrahit de verbis Gal. 13. de inge. sam. ¶Deinde cum dicit.

¶Et pz vt audias sermonē cōem ⁊ est q̄ de illis q̄ sunt necessaria est vt sit illō quo curat vlcus aut ꝓueniēs aut incōueniēs Et cōueniēs: lz non ꝓferat in dispōne tñ nō associat ei nocumentū: ⁊ incōueniētie diuersificatio aut est: qñ ip̄m est debili⁹ ⁊ significat illud additio eius qō est contrariū ei qō ex ipso expectat de exiccatione aut mūdificatiōe aut alijs ꝑter corruptionē aliā: quare oz vt addat in virtute eius: aut est diuersitas ꝓpter modos alios: sicut q̄ ip̄m calefacit vltra q̄z necesse sit ei q̄re facit accidere rubedinē ⁊ inflāmationē: quapropter oz vt minuat ō fortitudine eius ⁊ extinguat de inflāmatione ei⁹ cū empl̄o infrigidāte: aut declinat cū eo ad nigredinez ⁊ obfuscationē: q̄re scit q̄ infrigidat ip̄m aut nō calefacit ip̄z mēsura qua indiget: ergo oz vt addat in virtute calefactiōis eius. Aut mollificat ip̄m: quare indiget vt addat in virtute stiptici ⁊ exiccatiuoꝝ sicut sunt balaustie ⁊ galle ⁊ ei similia q̄ exiccāt vt succurratur cū exiccatiōe eoꝝ de illis de q̄bus diximus tibi. Aut corrodit ⁊ pfundat ipsum sicut ostensum est: quare oz vt frangatur fortitudo abstersionis.

¶In pte ista Aui. ponit quēdā canonē gñalē de cognitōe medicamis qō approximat vtr fit ꝓueniēs ex mō approximatiōis ei⁹ qō appet: ⁊ duo facit. ꝓmo ponit hūc canonē. 2° ipe explicat vnā ex cāis ꝓpter quā ꝓtingit q̄ medicamē est incōueniēter admistratū. 2ª ibi. (Et multotiēs q dē. ⁊c.) In bª pte nihil aliud dicit Aui. nisi q̄ oñdit quēdā cañ. in gñe ꝑm quē tu potes cognoscere q̄ medicamē admistratū in vlcere sit cōueniēs vel nō. Et iste modus cognitiōis accipit ex eo qō impmit medicamē in pte ista in q̄ est vlcus nā medicamē q̄ curat vlcus ꝓuenit vlceri aut nō ꝓuenit. Si qdē sit ꝓuenīēs: tūc ex approximatiōe talis medicamis: lz nō appeat statim ⁊ subito iuuamētū: tñ ex approximatiōe eius nullū appet nocumentū: q̄ si ex approximatiōe medicamis nō appeat nocumentū signū est q̄ nō est incōueniēs neq; nocituū. Sz q̄re nō sic cito iuuat est vel ꝓpter iuuamēn debilitatē illius medicamis vel ꝓpter malicia vlceris. Si aūt sit incōueniēs: tunc aut est incōueniēs in desiccatiōe ⁊ mūdificatiōe aut in alijs dispōnib⁹ eius. Si qdē sit incōueniēs in desiccatiōe ⁊ abstersione: aut ꝑ est: q̄ est debilis desiccatiōis ⁊ abstersionis: ⁊ tūc signū huius est q̄ appet ꝓtrariū eius qō expectat de exiccatiōe ⁊ abstersione ꝑeter aliāz corruptionē quā facit in vlcere. Illā ⁊ tu expectares q̄ exiccaret hūditatē vlceris ⁊ abstergeret saniē ⁊ appet contrariū: q̄ fit multa hūiditas ⁊ sanies in vlcere: ⁊ tūc oz addere virtutē deficatiōis ⁊ abstersionis ei⁹: aut ꝓtingit q̄ nimis exicet ⁊ abstergat: ⁊ tūc signū est q̄ ꝓfundat ⁊ cōcauat vlc⁹. ⁊ sicut etiā dicet in sequēti caplo. Et ger sentit maximam mordicationē ⁊ fit etiā in vlcere calefactio q̄dā: ⁊ tūc oz dimittere de exiccatiōe ⁊ abstersione ei⁹. Si aūt ꝑ medicamē sit incōueniēs in alijs dispōnib⁹: ⁊ tūc aut ꝑ est: q̄ calefacit mēbrū vltra q̄z oz. Et hui⁹ signū est rubedo apparēs in loco ⁊ inflāmatio sine malicia aliq̄. ⁊ tūc oz miscere secū ea q̄ infrigidāt. Aut ꝑ est q̄ nimis infrīdat: ⁊ signū eius tūc est: q̄ accidit nigredo ⁊ obfuscatio quedaz in mēbro. Aut medicamē nō calefacit mēbrū vlceratū tm q̄ntū oz: dictū est. n. ꝓius q̄ calo valde debet calm valde ⁊ frido valde fridū valde: ⁊ tūc oz vt in ambob⁹ his casibus pmisceas cū medicamie aliqd qō addat in calefactione ipsius sic q̄ calefaciat cū mensura. Aut ꝑ: q̄ medicamē mollificat vlcus: ⁊ signū eius est mollicies apparens in vlcere: ⁊ tūc oz vt adiunganf ei ea q̄ sunt stiptica: sicut galle balaustie ⁊ silla: ⁊ hoc est qō vult docere Auicēna. ¶Deinde cum dicit.

¶Et multotiens qdem nō ꝓuenit medicamē ꝓpterea q̄ compl̄o infirmi est superflua in calo eius cuius medicamen oꝑz esse fortius in contrahendo illud calidū adeo donec reducat ip̄m ad cōplexionē suā: aut debilis in calo cōueniēte ei.

¶In pte ista: q̄ dictū est q̄ medicamē aliq̄n est incōueniens: aut q̄ nimis vel debiliter exiccaret: ⁊ sic de alijs ꝑditionibus: vult oñdere vnā de causis ꝓpter quā hoc accidit vt ꝑ hoc oñdat q̄ nō solū hoc pōt ꝓtingere ex pte dispositiōis vlceris: verū etiā ex pte dispōnis mēbroꝝ ⁊ corpoꝝ in q̄bus fiunt vlcera. Et dicit. Et multotiēs qdē non cōpetit medicamē ꝓpterea q̄ cōplexio infirmi est valde superflua in calo eius ⁊c. i. ꝓpterea q̄ compl̄o infirmi est multū excedēs in illa intētione: vñ oz medicamē esse fortius ad hoc vt ꝓueniat cōpl̄oni illius corꝑis. Est. n. aliq̄n q̄ compl̄o infirmi est valde ficca: ⁊ medicamē qō approximat illi corꝑi nō sufficienter exiccat neq; abstergit. Sili modo: q̄ cōplexio infirmi est valde calida medicamen nō sufficiēter calefacit: vñ oz ip̄m facere fortius ad ꝑ q̄ ꝓueniat in cōpl̄one talis infirmi: ⁊ hoc est qō vult dicere Aui. cū dicit. Cuius medicamē vult esse fortius in attrahēdo id calm adeo vt reducat ip̄m ad cōplexionē suā ⁊c. q̄ñ debilis in calo ꝓueniente ei. i. aut medicina est ei incōueniēs ꝓpterea: q̄ compl̄o infirmi est debilis respectu illius medicamis: q̄ illud medicamē nimis excedit vel in siccitate vel in abstersione vel in alijs dispōnibus respectu cōpl̄onis infirmi: quare oz minuere virtutē ei⁹ vt reducat ad cōuenīētiā illius: ⁊ de hoc dictū fuit supra in illo: §. Et medicamē qdē vnū ꝑm q̄dā corꝑa facit nasci carnē ⁊c. Dicfinit expō dicti capli: in quo caplo ⁊ ꝑdicto sicut fecimus amplā expōnem: q̄ñ intellectus his q̄ dicta sunt in illis capitulis facillimū est intelligere oia ea que dicunt in hoc tractatu de vlceribꝰ: ⁊ ió q̄ sequūtur quodā mō pcurremus: cū tanta expōne non egeant.

¶De curatione vlcerū virulentoꝝ. Caplm iij.

Necessariū est vt in eis administrent medicine exiccatiue vt mūdificet virus. deinde sit occupatio in nascētia carnis. Q si fuerint mollia: tunc admistrent sup ea medicie ad faciēdū nasci eoꝝ ꝓfundita

tẽ ꝛ ipoꝝ margines ꝓpter debilitatẽ coꝛ poꝝ illoꝝ vlcerũ: ſz oꝛ vt exiccẽt in ꝓmis deinde admiſtrent. ¶Et cũ tu admiſtraueris medicamẽ ꝛ nõ iueneris humiditatẽ minui aut videris eã augeri: tũc ſcias q medicamẽ ſm illud coꝛpus non eſt exiſcatiuũ: quare adde in ꝓportatiõe eius ꝛ ipſius exiccatione ꝛ adiuua ipm cũ abſterſiõe pauca: ſicut ẽ mel: verbigr̃a: ꝛ medicinis ſtipticis ſicut ſunt balauſtie ꝛ alumen: ꝛ minora de virtute olei ꝛ pone ipz oleũ in quo ſit exiccatio. ¶Si videt vlc⁹ iã ſupfluere iterũ i exicatiõe: tũc minue de virtutib⁹ oibus. ſ. exiccatiõe ꝛ abſterſione ꝛ ſtipticitate: et ſerua hoc ꝓceptũ in medicis faciẽtib⁹ naſci carnẽ vlcerũ ꝛ nõ faciat te errare qdã: ꝛ eſt vt ſit medicamẽ magis abſterſiuũ q̃z oꝛ: ꝙre coꝛrodit mẽbrũ ꝛ reſoluit carnoſitatẽ eius ad hũiditatẽ currentẽ quã exiſtimas virus ꝛ addis in virtute abſterſionis: ꝛ hmõi qdez medicamẽ ponit vlcus ꝓfundius ꝛ calidius ꝛ magis ſimile cũ apoſo ꝛ ſentit infirmus mordicationẽ manifeſtam.

¶Supius Aui. dedit cañ. gñales in mõ curatiõis vlcerũ róne oim diſpõnũ q̃ pñt ꝛuũgi cũ vlcerib⁹ ꝓhibẽtib⁹ ea a ſanatiõe eoꝝ. In pte iſta in ſpãli dat canones p q̃s docet modũ curatiõis vniuſcuiuſq; diſpõnis q̃ ꝛuũgi põt cũ vlcere q̃ reddit eũ difficilis ſanatiõis: ꝛ diuidit ps iſta in tot ptes qt ſunt capl̃a q̃ põit de mõ curatiõis talũ vlcerũ cũ gbus ꝛiungunt he diſpõnes q̃ ꝓhibẽt ſanationẽ ipſoꝝ. ꝓmũ. n. qꝛ virtus eſt vnũ ex his q̃ aliq̃n cõponit cũ vlcere ꝛ ꝓhibẽt ſanationẽ ei⁹: dat modũ curatiõis vlcerũ virulẽtoꝝ q̃ ſunt vlcera in gbus aggregat mã multa ꝛ ſubtilis idigeſta ſupflua vltra illã q̃ gñat in vlc̃: vñ ſolo cõtinui q̃dã eſt. ¶Et duo facit p⁹ dat modũ curatiõis talũ vlcerũ. 2⁹ explicat medicamia ſimplicia ꝛ cõpoſita p q̃ ille modus curatiõis pficit. 2ª ibi. (¶Et ſcias q medicinarũ exiccantiũ.) p³ in duas. p⁹ oñdit qs eſt modus curatiõis talũ vlcerũ. 2⁹ dat canonẽ p quẽ docet cogſcere inc̃ueniẽtiã adminiſtratiõis medicamis: ꝛ id medicamẽ qñ eſt inc̃ueniẽs docet corrigere. 2ª ibi. (¶Et cũ tu admiſtraueris.) ꝛ iſte canõ quẽ ponit i iſta pte fuit poſit⁹ ꝑ ſ in p̃cedẽti ca⁹ in q̃ pte Aui. tria facit: qꝛ p⁹ ponit hũc canũ. in talib⁹ medicis 2⁹ apliat ipm ad medicias gñatiuas carnis. 3⁹ docet ex diceis cauere quẽdã errorẽ q poſſet ex dictis ꝛungere in cognitiõe ꝛ curatiõe vlceris virulẽti. 2ª ps icipit ibi. (¶Et obſerua h̃ p̃ceptũ.) 3ª ibi. (¶Et nõ faciat te errare qdã.) ¶Que dicit in oibus iſtis ptib⁹ q̃ſi oia ſunt manifeſta ex ꝓdictis. Dicit g̃ neceſſariũ eſt ꝛc̃. vt mũdificet virus alia ĩra hz vt exiccet: ꝛ eſt melior: qꝛ in viru cõpetit exiccatio ſiẽ in ſorde abſterſio vt puꝰ: tũ qꝛ in vlcere virulento q̃ſtũ cũq; ſit virulẽtũ adhuc ꝛuẽit aliq̃s abſterſio: qꝛ nõ eſt poſſe gn ibi ſit aliq̃ hũiditas q̃ abſterſione idigeat: ꝛ ſõ põt ſaluari vt mũdificet ꝛc̃. ¶Oꝛ ſi fuerit mollia. ſ. coꝛpa in gbus fiũt talia vlcera virulẽta: tũc adminiſtrabunt ſup ea medicie ad faciendũ naſci eorũ ꝓfunditatẽ. i. ad faciendũ repleri eorũ ꝓfunditatẽ carne ꝛ eorũ margies ꝓpter debilitatẽ coꝛpoꝝ in gbus ſunt illa vlcera: ꝛ p h̃ vult dicere id qd̃ dcm̃ eſt multotiẽs q; ſi talia vlcera fuerit in coꝛpibus mollib⁹ ꝛ debilib⁹ oꝛ cauere ab adminiſtratiõe ſupflue exiccatiõ: ſz adminiſtra illa ſz q; ꝛuenit cõploni illoꝝ coꝛpoꝝ h̃ eſt qd̃ vult dicere Aui. ꝛ oia alia q̃ ſequũt plana ſunt ad lr̃am ꝛ ex poſita in ꝓdictis. ¶Deinde cum dicit.

¶Et ſcias q; medicinaꝝ exiccatiũ vlcera q̃dã ſunt q̃ ſunt vehemẽtis infridatiõis ſicut iuſquamũ albũ ꝛ opiũ ꝛ radix mãdragore: ꝛ q̃dã ſunt vehemẽtis calefactionis ſicut reſina ꝛ pix: q̃re ĩeſt vt tẽperes vnã eaꝝ cũ alia: ꝛ ſm oppoſitionẽ alicui⁹ cõpl̃onũ ꝑticularũ: ꝛ medicie qdẽ mũdificãtes virus ſunt iſte medicie exiccatiue ſicut alumẽ ꝛ galle ꝛ cortices g̃natoꝝ et cortex turis ꝛ merdaſengi ꝛ farina ordei ꝛ ei⁹ ſanie ꝛ flores papaueris ruffi ꝛ folia arboris ſalicũ. ¶Cũ ergo ſit empl̃m cũ ſolijs nucis recẽtis ꝛ fit empl̃m cũ nuce ſicut eſt aut decocta cũ vino ꝓfert valde ꝛ exiccat hũiditates abſq; nocumẽto. ¶Empl̃m bonũ: ſumat merdaſẽgi ꝛ imbibat aceto vice vna et vice alia oleo dõec albeſcat: deiñ ſumat ãtimõij ꝛ calcucecaume nõ ꝛ venaꝝ ꝛ gallaꝝ ꝛ balauſtiaꝝ: ꝛ ſandaraca ꝛ alumis ꝛ climie argẽti oim ptes eq̃les: terant bñ: ꝛ ſit de vnoquoq; ſexta ps eius qõ ꝑparatũ eſt de merdaſengi: ꝛ miſceant oia ꝛ adminiſtrẽt medicie q̃s dicemus in antidotario in vlceribus ꝓpundis ꝛ de illis eſt aq̃ maris. ¶Aq̃ vo alumis abluit ꝛ repcutit ꝛ exiccat: ꝛ oẽs iſte medicine p̃dicte nũc nocẽt ſi cũ vlcere ẽ apa: ꝛ aq̃ in q̃ decocta ſunt cipi eſt bona ad exiccationẽ: ꝛ decoctio myra. citr. ꝛ belyri coꝝ ꝛ emblicoꝝ ꝛ õcoctio cetarach ꝛ folia aſedre ſunt bona in illo.

¶In pte iſta in ſpeciali ponit medicamia p q̃ pficit modus curatiõis ꝓdictis: ꝛ p⁹ qꝛ cũ talib⁹ vlceribus aliq̃n cõtingit modus malitie cõpl̃onis calẽ vel fride explicat medicamia q̃ ꝛueniũt in talib⁹ vlceribus: ꝛ cũ h̃ repugnãt male cõpl̃oni exiũti i vlcere ꝛ docet ẽt modũ adminiſtrationis talũ medicaminũ p permixtionẽ eoꝝ. 2⁹ explicat medicamia q̃ abſolute ꝛueniũt talib⁹ vlceribus virulẽtis. 2ª ibi. (¶Et medicamẽ qdẽ mũdificatiuũ.) ¶In pte iſta duo facit. p⁹ explicat medicamia iſta. 2⁹ oñdit qñ eſt ꝛueniẽs eoꝝ additio ꝛ addit qdã alia medicamia. 2ª ibi. ¶Et oẽs medicie ꝓdicte nocẽt. ¶Qd̃ dicit i oib⁹ iſtis ptib⁹ notũ ẽ. merdaſengi. i. litargirũ. Sanie fit qñ decoqtur ordeũ in aq̃ ſicut eſt vſq; ad ſpiſſitudinẽ: nã aliud eſt ſanie ꝛ aliud eſt farina ordei: ſz q̃nq; vnũ accipitur ꝑ alio folia arboꝝ culicũ: arbor culicũ põt eſſe qdã ſpes ſalicis: ꝛ alio nõie dr̃ arbor edulicũ ad dirdar aut arbor culicũ vt qdã dicũt ẽ vuln⁹ qdã

dicũt q̃ sit frasin⁹ venarũ terre: absolute itelligunt radices: qdã aũt dicũt q̃ itelligunt rubee tinctor: radices siẽ hz alta lra q̃ dicit rubee tinctor: qdã aũt dicũt q̃ intelligunt radices celidonie sz dicẽdo vene terre intelligunt lubrici terrestres: t picẽdo vene cucume intelligunt radices cucumeris asinini: t iõ dicẽdo vene intelligunt tunc apte q̃ sint radices celidõie. Climia argẽti est illud qõ p fumũ resolutũ adheret parieti in loco i quo fundit argẽtũ t silẽ mõ climia auri: t oẽs p̃dicte medicie nocẽt. Si cũ vlcere est apa: qm̃ apa idiget his q̃ mollificãt t q̃ mitigãtia sunt doloris: talia aũt valde exiccatiua existunt accedrac t assedre arbores sunt quaruz folia sunt exiccatiua valde t iste arbores nõ bñ apud nos sunt note.

¶ De curatione vlcerũ sordidor. Cap'm iiij.

Portet vt i eis admistrent medicine abstergẽtes: t icipiat i p̃mis ab eo qõ ẽ fortj mordicatiõis fm q̃ dixim⁹ i canõe. deiñ gdatim pueniat ad illõ qõ ẽ sicut tapsia t aristologia cũ melle t pauco aceto: t itez glutinũ alboti cũ eq̃li mẽsura sui olei ro. aut butiri. t iterũ radix lilij cũ melle: t itez farina herbi t herba opopõaci. Et de cõpositj ep'lm in dũ t vnguẽta viridia oia cũ floze eris et simplicia aut pmixta cũ ãmoniaco t silibus: t ep'la corticalia t emp'la facta cũ farina herbi: t emp'lm de sale: t trocisc⁹ niger t trocisc⁹ viridis t medicie ex exiccatiuis sumant fecis olei t mellis t alumis iameni ptes eq̃les t sumãt cerusse t polij ptes eq̃les t qñ vehemẽs fit sordities sumat prassiuz cũ melle. Et de ep'lis bonis sũt oliue salite: t qñq; accidit necitas hic itez administrãdi aliqd de currẽtib⁹ quo abluat fm q̃ dicem⁹ in cap. pfundor et oia ledũt ea si fuerit apostema.

¶ In isto ca⁰. qz sordes est vnu ex eis et q̃ phibet sanatiõe vlceris põt modũ curationis vlcez sordidor. Quid aũt sit sordes t i q̃ differat a viru habituz fuit ẽ: t iõ duo facit. Primo dat modũ curatiõis taliũ vlcez sordidor t explicat medicias p q̃s pficit ille mod⁰ curatiõis t oñdit ordinẽ administratiõis illaz medicia. 2⁰ oñdit in qb⁹ cõuenienter fit administratio taliũ medicia. 2ª ibi. (Et oia ledũt ea.) Que dicit in istis pticulis plana sunt ex p̃dictis: glutinũ alboti ẽ terbẽtina: vnguẽta viridia cũ floze eris sunt sicut vnguentũ apl'oz: qõ ponit 5⁰ can. qõ est i istis vlceribus puride de q̃ facta fuit intẽtio. cap. de curatione scroffolarũ. t pla corticalia dicunt eẽ vnguẽta vel empla q̃ fiũt cũ cortice eris vel ferri: qm̃ isti cortices vtute abstersiua pcipiãt multotiẽs sicut appet p Gal⁰ de simplici medicia: trocisc⁹ niger est trocisc⁹ andronij. Cui⁹ descriptio fuit supra posita: trociscus viridis est trocisc⁹ in q̃ ingredit flos eris alumẽ iamenũ. i. alumen fisum.

De cura vlcez p̃fundor t cauernaz t abscõsionũ. Ca. v.

Sta idigẽt in curatiõe sua vt caro i ne repleãt. Et illõ qdẽ nõ fit nisi cũ vbertate cibi t sanguis. Et sũt necessarie in hoc medicie vehemẽtis exiccationis t mundificationis simul.

¶ Quia ex vlceribus⁹ q̃ difficulẽ sanãt: t hñt aliũ modũ curatiõis vlceris q̃z sit ille q̃ debet vlceri solũ vt solutio cõtinui est: qdã. n. sunt vlcera q̃ hñt cauernas t abscõfiones in mẽbris vt appet ex p̃dictis: idcirco in ij⁹ ca⁰ Auic. docet modũ curatiõis vlcerũ taliũ q̃ dicunt cauerne t abscõsiones: t duplicat ps ista i duas. p̃mo ponit modũ curationis horz vlcerũ. 2⁰ qz dcm̃ est q̃ vn⁹ modus curatiõis eorũ est gñatio carnis dat can. de mõ regñatiõis carnis in his vlcerib⁹ t in alijs. 2ª ibi. (Opz vt creek caro.) p̃ma in duas. p⁰ ponit modũ curatiõis horz vlcerũ. 2⁰ qz in vlcerib⁹ t maxie in talib⁹ accidit gñari v̄mes ponit modũ destructiõis ip̃oz. 2ª ibi. (Et ex reb⁹ pferẽtib⁹.) p⁰ ps diuidit in duas. In p̃ma pte oñdit q̃ est intẽtio curatiua i his vlcerib⁹ t fm quẽ modũ pficit illa intẽtio in gñali. In 2ª pte docet illũ modũ i spãli. 2ª ibi. Et oz vt sit⁹ eoz. In p⁰ pte nõ vult aliud dicere nisi q̃ intẽtio curatiua in talib⁹ vlcerib⁹ est q̃ pcautas in eis repleat carne: t ij⁰: qz pter ij⁹ psolidatio istoz fit: hec aũt pficit cũ duob⁹. p̃mo q̃ dẽ cũ aliq̃ qõ mãm gñat laudabilẽ ipsius carnis: t illud fit cũ cibo laudabili ex q̃ gñat sanguis laudabil' q̃ est mã carnis. 2⁰ fit cũ his q̃ remouẽt id qõ phibet gñationẽ laudabil' carnis: id aũt qõ phibz ẽ hũiditas mlta t sordes q̃ aggregat in talib⁹ vlcerib⁹ pcauis t pfundis: t ppterea oz vt medicie q̃ admistrant in talib⁹ sint vehemẽtis exiccationis t mũdificationis. Tunc cum dicit.

Et oz vt sit fit⁰ eoz talis ne i eis retineatur virus: imo currat: t si iuenis hũc situ ꝓuenientẽ t est i eo radix vlceris mẽbri ad supiora t orificiũ eius ad iferiora tũc iste est. Qj si fuerit diuersuz illi⁰: t fuerit pole hoi vt alteret situ pfundi cuz eo qõ põt facere de ꝓpatiõe t alteratiõe nãli faciat: t si nõ est ei pole nõ est excusatio qn secet vlcus vsqz ad radicẽ sua sectiõe exq sitissima q̃ nõ relinq̃t cauernã aut qn fiat vt accidat cursus aut meat⁰ in radice sua pter ei⁰ orificiũ talis vt recipiat salutẽ: et obseruet i hoc dispõ mẽbri t an accidat ei timor ex illo. Cũ ergo factũ fuerit illõ stringat vlc⁰ cũ ligatura icipiẽdo ab orificio ei⁰ t pueniẽdo ad radicẽ a q̃ detectio facta est: t in ꝓncipio ecõtrario illius t ponat strictura in pte supiore i duob⁹ modis sil'. Et nõ oz vt pueniat cum ligatura ad dolorem.

¶ Dic in spãli docet fm quẽ modũ fit exiccatio hũiditatis isti⁰ vlceris q̃ phibz ꝓsolidationẽ: t qz iste modus exiccatiõis hũiditatis fit dupl'r. vno⁰ p ꝓpationẽ mẽbroz vlceratorũ sic q̃ hũiditas ad exteriora pfluat t p modũ ligature. 2⁰ mõ fit p medicias q̃ ponunt interi⁰. Idcirco Auic. p̃mo oñdit q̃l'r ij⁰ fit fm p̃mũ modũ. 2⁰ oñdit q̃l'r id fit fm modũ secm. 2ª ibi. Et qñ nõ est tibi pole. Dicit g̃ p⁰. Et oz ẽ. tũc ille ẽ situs ꝓuenies q̃ si fuerit situs. s. mẽbri nãlis incõuenies: vtq; orificiũ sit i pte supiori t fundũ in pte inferiori: tũc si pole est vt pmutet mẽbrũ illud t situet artificial'r q̃ orificiũ sit decliue: t si nõ est illud pole: tũc vel secet vel scindat totã cauernaz vsqz ad fundũ vt status fiat orificiũ in fundo vt possit hũiditas ad exteriora pfluere t nõ retineat in vlcere t obseruet in ij⁰ dispõ mẽbri. Dic

ḡ ppartarias ⁊ neruos vt ſ. nō incidant vt nō accidat ex
ꝑ maioꝛ timoꝛ: puta ſpaſm⁹ ⁊ fluxus ſanguis. Cū ḡ factū
fuerit illud. ſ. orificiū aliud in fundo ſtringat vlc⁹ cū liga
tura iciplēdo ab orificio ei⁹ puenīdo ad radicē. i. ad ori
ficiū qō factū eſt i radice: ⁊ ꝑ vt fiat exꝑſſio hūiditatū p id
orificiū. Et in p̄n⁹ ecōtrario illius. i. ⁊ iſta ligatura in p̄n⁹
añq̄ illud orificiū cēt factū fit ecōtrario mō: qꝛ añq̄ illud
orificiū cēt factū oꝛ vt ligatura iciplata a fūdo vlceris ſtri
cta vt fiat exꝑſſio hūiditatū ⁊ſus orificiū vlceris ſic hītū
fuit ⁊ ponat ſtrictura in ſupiori pte a duob⁹ modis ſil. i.
cū ligatura illa puenit ad illa duo orificia vlceris oꝛ vt ſit
mag̃ ſtrictura a pte ſupioꝛi: ⁊ maioꝛ mollicies ſit in ea cū
ad orificiū vtrūq; puenit: ⁊ cā eſt vt p vtrūq; orificū acci
dat exꝑſſio hūiditatū illi⁹ vlceris: vñ opꝫ q⁹ ligatura fiat
molliorꝫ ſup orificia ⁊ ſtrictioꝛ ſup ptes q̄ ſunt ſupra ori
ficium vtrūq;. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et qñ nō eſt tibi pol̄e vt ſcindas admi
ſtra ablutionē ⁊ itromitte tētas faciētes
naſci ⁊ mūdificātes q̄rū mūdificatio nō
deſtruit ei⁹ natiuitatē ꝓpter virtutē dua
rū rerū in eis. ⁊ nos qdē iā expti ſumus
empl̄z apoſtolicō: ⁊ fuit bonū vltimū cō
ferēs p medicationē: ⁊ cētaurea qñ ab ea
implet̄ eſt mirabilis valde: deide ſuſotō
poſtea ireos. deinde faria herbi. Et ab
ſconſionibus qñ nō ſuccurrit̄ nō adheret
cutis ꝓglutinatiōe bona. Verū eſt pol̄e
vt exiccet̄ cutis ita vt ꝓglutinet̄ conglu
tinatione ſimili ſane.

¶ Oñdit q̄l̄r ſint exiccatio ⁊ mūdificatio talīū vlcez p me
dicias qñ nō eſt pol̄e facere p ſe ſicionē. ⁊ duo facit. ꝑmo fa
cit ℔. 2° oñdit qō eſt ſignū ſanatiōis talis vlceris p medi
cias p̄dictas: ⁊ illō qō dixerat ꝯfirmat p modū ꝑm qđ ali
qñ curant hec vlcera cū talib⁹ medicis ⁊ cū mō ligature
dicto. 2ª ibi. Et ſignificatio q⁹ ipm ꝓglutiat ⁊c. ꝑma i du
as. ꝑ° oñdit q̄les medicie ꝓuenīt i talib⁹ vlceribꝰ q̄tū
ad vtutē ipaz. 2° oñdit q̄les eis ꝓuenīt q̄tū ad moduz
ſube ipaz. 2ª ibi. Et vlcera qdē pfunda ⁊ abſconſiones.
Prima i tres. ꝑ° oñdit q̄les medicie iſtis vlceribꝰ ꝓueni
unt q̄tū ad vtutē eaz. 2° enūerat aliq̄s medicias q̄ ſūt tal
vtutis. 3° oñdit nocumētū qō ſegt̄ qñ nō recte adminiſtrāt
medicis i talib⁹. 2ª ibi. Et nos qdē iā expti ſumus. 3ª ibi.
Et abſcōſionib⁹ qñ nō ſuccurrit̄. Qō dicit i iſtis pticulis
q̄ſi mānifeſtū ē. Dicē ḡ. Et qñ ⁊c. q̄z mūdificatio ſi deſtruit
natiuitatē ei⁹. i. carnis pp vtutē dictarū rez. i. pp ſupfluita
tē duplicis vtutis q̄ eſt in medicia deſiccatiua ⁊ abſterſi
ua: q̄ſi velit dicere q⁹ debēt eē tales medicie deſiccatiue ⁊
abſterſiue: ſed nō ſupflue vt p ℔ diſtrahat gn̄atio carnis.
Empl̄m apoſtolicon itelligit qōdā empl̄m apl̄oz qō eſt
exiccatiuū ⁊ mūdificatiuū bonū in talib⁹ vlcerib⁹ ⁊ abſcō
ſionib⁹ qñ nō ſuccurrit. ſ. pfecte exiccādo ⁊ mūdificando
cū ꝑpatione mēbꝛi ⁊ medicis nō adheret. ſ. cutis cū car
ne ꝓglutinatiōe bona. i. pfecta. Dez ē pol̄e. i. ꝫ pol̄e eſt vt
ꝓpter aliq̄lē exiccationē videat q⁹ fiat ꝓglutiatio ac ſi eēt
ꝯſolidatū ⁊ ſanatū pfecte: tū nō ſit. vñ poſtea reſcindit: ⁊
de ℔ hītū ē ſ̄ in ꝑ° ca. ⁊ qñq; ſanāt vlcera ⁊c. Deiñ cū dic̄

¶ Et vlcera qdē pfunda ⁊ abſcōſiones ⁊
cauernas nō mūdificāt medicie mūdifi
catiōe vltia: neq; faciūt in eis naſci carnē
niſi fiāt currētes lauātes q̄ in ea injciunt
cū iniectoꝛijs aut mittunt̄ cū tētis ⁊ ꝓpe
qñ eoꝛ figura nō eſt figura in mūdificati
one quoꝛ ſufficiāt ꝑparatio ⁊ exꝑſſio li
gature ſm q⁹ oñdim⁹. ⁊ mel qdē eſt ex la
uatiuis ⁊ ꝓprie mixtū cū vino. ⁊ in aq̄ ci
neris ē ablutio fort̄ quā nō ſuffert qō ex
vlcerib⁹ paz eſt ſordidū: ⁊ aq̄ mar̄ ꝓpin
qua eſt illi: qñ ipa lauat ⁊ exiccat. Et aq̄
alumioſa eſt lauatiua ⁊ cū hoc ē ꝓhibiti
ua ei⁹ qō attrahit̄ ad mēbꝛū: ⁊ qñ eſt apa
nō ꝓuenit aliqd de illis neq; vnū: ⁊ oꝛ vt
ponant̄ ſup iſta vlcera s̄ medicias i liga
turis eaz pāni liniti ex eis qb⁹ idiget mē
brū in rectificatiōe ſue cōpl̄onis et qbus
idiget ad rectificādū empl̄is q̄ interi⁹ ad
mīſtrant̄: ⁊ ſup orificiū vlceris pānus ali
us linit⁹ cū eo qō oꝛ ex medicamie. Et ſi
gnificatio q⁹ ipm ꝓglutiat ē paucitas ei⁹
qō currit ⁊ deſcēſio ei⁹ ad inferioꝛa. ⁊ fo
taſſe exꝑmunt̄ ab eo cū ligatura ⁊ virtu
te medicie hūiditates plurime ſubito: de
inde exiccatur ⁊ conglutinatur.

¶ In pte iſta oñdit q̄les medicie cōpetāt p̄dictis vlc erib⁹
q̄tū ad modū ſube ipſoz. oñdit q⁹ ille ſunt bone q̄ ſūt in
ſuba ligda ita vt cū ipis talia vlcera poſſint lauari. ⁊ ꝑ⁹ fa
cit ℔. 2° explicat nob aliq̄s ex loturis ꝓuenīēnt⁹ talibus
vlceribꝰ. 3° qꝛ ex qbuſdā loturis ē aptū accidē aliō nocu
mentū i mēbꝛo: puta ſupcalefactio ex acuitate eaz docet
ꝓhibere ne accidat illud nocumētū. 2ª ibi. Et nihil qdez
eſt. 3ª ibi. Et oꝛ vt ponat deſup: Qō dicit in oībus iſtis p
ticulis notū ē ex his q̄ dicta ſunt ꝑ⁹. Et mel ē ex loturis
ꝓprie qñ miſcet̄ cū vino. Dimū. n. mellitū. vt dicit Albu
caſis eſt optia medicia in lauādo: qm̄ rōne mellis mūdi
ficat ⁊ abſtergit: rōne aūt vini exiccat ⁊ ſtipticat: vñ facit
adherē ſil: oſa q̄ dicit in ℔ capl̄o ſūt ſatis itelligibilia ⁊c.

¶ De curatione vermiū vlcerum. Capl̄m vj.

Et rebus ꝓſerētib⁹ ad illud eſt ſuc
o cus calamēti fluuialis ⁊ medicie
q̄s dixim⁹ in capl̄o vermiū auris
in libꝛo tertio.

¶ Quia aliq̄n in vlcerib⁹ ⁊ ꝑcipue in cauernis ⁊ abſconſi
onib⁹ accidit ꝓpter putrefactionē hūiditatis vmes gn̄a
ri ponit curā eoꝛ: ⁊ ꝑ⁹ qō dicit: qꝛ ꝑ cura iſtoꝛ pfecta re
mittit nos ad tertiū canonē in capl̄o de vmibus aurium.

¶ De naſcentia carnis in vlceribus. Capl̄m vij.

Portet vt nō trahat̄ caro donec
o mūdificet̄: aut trahat̄ ad ipm nu
trimentū ſi minoꝛat̄: ⁊ nō ꝓuenit
ad ipz. Cū ergo mūdificatiua eſt: tūc clō
get̄ oē moꝛdicatiuū. ⁊ abſterſiuū cū forti
tudie q̄liacūq; ſint vlcera: ⁊ vbicūq; ſint
⁊ oꝛ vt adminiſtratione obſeruēt̄ medici

narū facientiū nasci carnē p̄cepta p̄dicta de eo qō oz ex supfluitate hūiditatis: aut supfluitate exiccatiōis: fac ergo illud qō dixim⁹ in cap̄. vlcerū virulentoꝝ. t nō in q̄stū remanēt vlcera hūida aut fuerīt sicca exiccatiōe vehemēti: imo quātū ad carnē q̄ creat cū est vehemētis hūiditatis: aut pauce exiccatiōis. Et de illis que minorāt exiccationē eī⁹ est additio in cera eī⁹ t ipsius oleo si est empl'm: t de eis q̄ addūt in eius exiccatiōe est vt ingrosse tur t īnspissēt t minorēt eī⁹ vnctuositas t multitudo medicinaꝝ: aut addatur in eis sicut mel.

¶ In isto capl'o: q: in p̄dictis vlcerib⁹ intētio erat regenē ratio carnis oñdit modū ſm quē debēt admistrari medicine gñatiue carnis in p̄dictis vlceribꝰ t in alijs in gbꝰ indiges carnē generari. Et diuidit in ptes duas. Primo facit qō dictū est. 2° in spāli exp̄mit quasdā medicinas iuuatiuas in vlceribꝰ p̄dictis ad generationē carnis p hoc q̄ exiccāt illa vlcera t abstergūt. 2ª ibi. (Nos quidē iam diximus medicinas.) Prima in tres. p̄mo dat canoñ. de tpe administratiōis taliū medicinarū q̄ administrant ad generandū carnē. 2° dat canonē circa admistrationē ipārū quantū ad virtutē ipaꝝ. 3° dat canonē admistrationis eaꝝ q̄stū ad modū subē in qua debēt administrari. 2ª ibi. (Cū ergo mūdificatū est: tūc elōget). 3ª ibi. Et creatio q̄dē carnis in eis cū emplis. Dicit ḡ p°. oz vt nō creet caro donec mūdificet vlcus sup. a vtrulēta t a sanie grossa: q̄n pfecta mundificatio est cā vt possit gñari caro bona. Si aūt admistrent medicie gñatiue carnis ante pfectā mundificationē: tūc caro q̄ regenerat nō est laudabilis: ppterea q: nō subijcit. s. p materia sanguis mūdus: sed imundus t attrahit nutrimentū ad ipm t̄c. Et rō: q̄n hec est materea ex qua generat caro: attrahit aūt nutrimētū cuz multiplicatiōe boni chimi t laudabilis t fricatione illi⁹ mēbri t filibus q̄ sanguinē attrahūt ad locū aliquē. Tūc cum dicit. (Cū ergo.) dat canonē in administratiōe ipsaruz q̄stū ad virtutē eaꝝ. t p̄mo oñdit q̄li abstersiōe debet p̄cipare: t docet cognoscere q̄n medicamē est abstergens supflue. 2° oñdit q̄li exiccatione debet p̄cipare: t docet cognoscere ēt debilē aut supfluā exiccationez remittens nos ad p̄dicta. 3° docet modū ſm quē cognoscī pōt medicamē q̄ñ supfluit aut debile est in exiccatione vel abstersione. 2ª ibi. (Et oz vt obseruet.) 3ª ibi. Fac ḡ id qō dixim⁹. Qō in p̄ma p̄te dicit est manifestū ex eo qō dictum fuit supra in capl'o gñali. In scōa p̄te vult dicere q̄ ad cognoscēdum vtrū medicamē qō administrat sit supflue humidū t parū siccū obserua p̄dicta p̄cepta t p̄dictos canones q̄ supra sunt dicti multotiens. In 3ª p̄te vult dicere q̄ q̄n tu vides medicamē aut supfluere in exiccatiōe aut diminui fac illud qō dictū est in capl'o vlcerū virulentoꝝ. vñ ipse dicebat supra. Et obserua hoc p̄ceptū in medicis facientibus nasci carnē t̄c. in q̄stū remanēt vlcera hūida aut fiunt sicca ex exiccatione vehemēti t̄c. q. d. Aui. q̄ id p̄ceptū oz hic obseruari de diuersitate medicinarū in exiccatione pauca vel supflua nō in q̄stū vlcera sunt hūida aut sicca. i. nō rōne diuersitatis vlcerū in humiditate multa vel pauca. In vlceribus aūt virulētis ꝓtingit q̄ medicamina exiccēt supflue aut debiliter ppter debilitatē vlceꝝ in modica hūiditate vel multa: sz in vlceribꝰ in gbus solū attendit gñatio carnis nō est hec diuersitas in humiditate multa vel pauca. vñ rōne vni⁹ nō accideret q̄ hec medicina id vlcus supflue exiccaret: t id diminute: sicut declaratū fuit supra de vulneribus in gbus cōpetit solū generatio carnis nō est diuersitas penes hūiditatē multā vel paucā: imo in eis eq̄lr est hūiditas. Sz id p̄ceptum qō dictū est in vlceribus virulētis obseruat in talibꝰ vlceribꝰ in gbus ꝓuenit sola generatio carnis rōne diuersitatis carnis q̄ generat ſm q̄ etiā t diuersa est caro que p̄existit in vlcere: puta ſm q̄ caro q̄ gñatur oz esse mollis t hūida aut pauce ficcitatis sic oz gñari caro mollis: aut ſm q̄ caro q̄ gñatur oz esse caro sicca t dura sic est caro q̄ oz gñari in corpe duro t ficco. Scōm eñ hanc diuersitatē carnis in vlcere in q̄ oz tm̄ caro gñari pōt diuersificari me^m in ficcitate. vñ supflue exiccat vlcꝰ in h̄ corpe: debilit⁹ aūt in illo: ḡ rōne istius diuersitatis carnis q̄ pōt esse in vlcere in quo est gñatio carnis obseruandū est p̄ceptum p̄dictū in caº vlcerū virulentoꝝ: puta q̄ si mediū supfluat i exiccatiōe oz diminui exiccatio: si aūt diminuit oz augeri t addi vt etiā dicit ibi. ḡ ille canon q̄ dictus est ibi obseruādus ē hic. Sz ppter aliud obseruat ibi: t ppter aliud hic: q: ibi obseruat ex eo q̄ medicia deficit vel supfluit ppter diuersitatē hūiditatis vlceris: hic aūt obseruatur ex eo q̄ medicia deficit vel supfluit ppter diuersitatē carnis q̄ oz gñari. Et hoc est qō vult dicere Aui. cū dicit. imo q̄stū ad carnē q̄ creat cā est vehemētis humiditatis aut p vel pauce exiccationis aut multe ficcitatis: aliō aūt qō dicit planū est. Deinde cum dicit.

¶ Et creatio q̄dē carnis in eis cū emplis ꝓueniētioꝝ est t tardioꝝ t cū pulueribus difficilioꝝ t velocioꝝ t q̄nq̄z indurat caro t est tunc de rectificatiōe vt pulueriz̄etur pulueres t circūdet cū emplis t vino t ppne stiptico. Medicamen bonū ad oīa vlcera cū eo qō lauat t exiccat.

¶ Dat canonē de administratione taliū medicinaꝝ q̄stū ad modū subē in quo administrat: t vult dicere q̄ creatio carnis t ꝓsolidatio q̄ fit cū vnguētis est ꝓueniētioꝝ t pfectioꝝ: sz est tardioꝝ illa q̄ fit cū medicina q̄ administrat in suba pulueris ipa est citioꝝ. ipa est difficilioꝝ. i. nō sic cōueniēs t pfecta. Rō aūt huius est hec q̄re. s. ꝓsolidatio fit pfectioꝝ cū vnguētis: q: vnguēta p̄dicta melꝰ penetrāt in quācūq̄ ptē q̄s pulueres: t ppterea caro q̄ gñatur simplr est bona siue laudabilis: pulueres aūt ppter subam terrestrē in q̄ administrant nō sic: sz oēm ptem mūdificāt. Sz credo q̄ ꝓsolidatio eius citius fiat in suba pulueris q̄s in suba vnguēti: t hoc ppterea q: vnguentū rōne vnctuositatis quā hz ab oleo quodāmō phibet ꝓsolidationē t coagulationē sanguis i carnē faciēdo sanguinē fluidū. in suba aūt pulueruleta plus ad hoc adiuuat: q̄ ppter citioꝝ fit cō solidatio a medicia in suba pulueruleta q̄s in suba vnguēti hz nō sic ꝓueniēs. Et subdit postea. Et q̄nq̄z induratē caro: q̄si p hoc volēs innuere Aui. q̄n maxie cōpetit administratio medicamis in suba pulueris: q: q̄n accidit q̄ caro indurat: t hoc est q̄n ulcus incipit ꝓuenire ad cicatricē. i. tūc est necessariū vel rectū vt pulueriçent pulueres. i. vt administrent medicie in suba pulueris. Et hoc cō q: plus indigemus eo qō stipticat t carnē indurat: hoc aūt medicamē plus facit in suba pulueris q̄s in suba vnguenti. Et cō tunc est melius pulueriçare pulueres itus t exterius circūdare empla t vinū stipticū que faciūt ad indurationē carnis t vlceris t cicatriçationē.

¶ Nos q̄dē iā diximus medicias creatiuas carnis in. c. vulnerū. t fortasse remēorabimur de electoꝝ ibꝰ eaꝝ hic aliq̄d: t ē

dignius in hoc loco ⁊ est antimoniū adustum ⁊ sarcocolla ⁊ glutinū pisciū ⁊ limacie aduste ⁊ scoria ⁊ ascerebachā ⁊ plumbū adustū ⁊ acorus ⁊ bereniasif ⁊ diacontea ⁊ ciperi ⁊ ppie ad sordida: ⁊ polium est forte: ⁊ centaurea est vltimū: ⁊ nitrum adustū est mirabile in exiccatione eoꝝ ⁊ ipsorum consolidatione.

¶In isto .ꝟ. Aui. exponit quasdā medicinas in spāli que vt in pluribus vlceribꝰ ⁊ pcipue pfundis sunt viles ad desiccandū ⁊ in regeratiōe carnis in eis: enumerat has medicinas ⁊ pꝛ. Et intelligo q̄ iste medicine sunt diuersarum virtutū. Tu aūt tam sciuith ex pdictis q̄n cōuenit administrari id qō magis exiccat: ⁊ q̄n id qō minus exiccat: ⁊ in talibus nō est amplius īmorandum.

¶Curatio vlcerū corrodentiū se. Capl'm viij.

¶Anon vlis in curatiōe corrosiuorū ⁊ fraudulētoꝝ est vt mūdificetur corpus ⁊ mēbrū si fuerit corpus mundū cuꝫ ventosis ⁊ missione sanguisugarū sup ipm ⁊ pmutatiōe compl'onis eius cū epithimatibus ⁊ rectificatiōe cibi absq; tarditate ⁊ dilatatiōe: naꝫ dilatatio in hoc est ex eis q̄ addūt in malitia eoꝝ. ⁊ q̄nq; facit esse necessariū ambulatio corrosionis vt incidat membrū.

¶Quia in vlceribus q̄ difficilis ꝓsolidationis existunt: ⁊ in gbus ē alia intētio curatiua q̄ꝫ illa q̄ debet solū vlceri vñ vlcꝰ ē sūt vlcera corrosiua ⁊ putrefactiua: idcirco Aui. hic tradit modū curatiōis ipoꝝ vlcerū: ⁊ pmo tradit modū curatiōis ipoꝝ vlcerū in gbus est corrosio. 2° vlcerū in gbꝰ est putrefactio siue sūt tēdētia ad putrefactionē. 2ª ibi. Hoꝝ malo ꝝ vlcerū. Prima in tres. pmo oūdit modū curatiōis istoꝝ vlcerū q̄n in ipsis nō est venēs corrosio ambulās vehemēter in mēbro: neq; etiā est in eis putrefactio pmixta. 2° ponit modū curatiōis eorū q̄n est veniens corrosio in mēbro ⁊ cū putrefactiōe pmixta. 3° epilogat medicias in spāli p q̄s pficit modus curationis talium vlcerū in gbus nō est vehemēs malitia q̄ polia sunt p medicias curari. 2ª ibi. Et q̄nq; facit necessariū. 3ª ibi. Et ꝓfert corrosiuis in gbus nō est putrefactio. Dicit ḡ. Canō ⁊c. vt mūdificet corpus. s. pus cū his q̄ euacuāt humoresꝫ in q̄ est acutas ⁊ calefactio ppter qō ad mēbrū puenēs ipm corrodit sicut habitū fuit supra in caꝰ de formica ⁊ pruna tigne pfico. ⁊ etiā in herisipilla: q; talia apata fiunt ex mā ꝓportionali māe corrosiue; ⁊ sicut dictū est de eūone cū farmaco ⁊ cū flōmia ꝓportionali. Et hic intelligo ⁊ mēbrū eius. s. mūdificet vel eūet etiā mēbrū a talibus humoribꝰ corrodēte cū his que ex mēbro eūant siue ventose siue alie q̄ ponent. ḡ oꝝ pus corpus eūare deide mēbrū. oꝝ. n. in his vlceribꝰ eūonē facere q̄n cū his vlceribus est cā hūoꝝ alis ꝓuicta. Gal. aūt dicit in tegni vnū cōmune ꝓceptū: ⁊ est pmo cām abscindere deinde venire ad egritudinē q̄ facta est ab illa cā: ꝫ pus oꝝ eūare corpus q̄ꝫ mēbrū: q̄n eūatio q̄ꝫto cōior est tanto magis ꝓcedere oꝝ sicut declaratū est pmo can. fen 4ª capl'o 3°. ¶Itē etiā eūo q̄ eūat ex toto corpe est eūo respectu cāe añtis: ꝫ eūo ex mēbro est eūo magis respectu cause cōiuncte: pus aūt oꝝ cām añtem abscindere deinde puenire ad ꝓuictā. q̄n cā añs est siē cā respectu cāe ꝓuicte sicut apparēt hec oia ex canonibꝰ vlibus in lib. pꝰ fen 4ª q; ḡ oꝝ corpus pus eūare ⁊ deinde puenire ad mēbrū. Idcirco subdit Auic. Et ppterea si corpus fuerit mundū cū ventosis ⁊c. Subdit aūt q̄ oꝝ attendere post eūonē cū pmutatiōe cōplexionis cū epithimatibꝰ silibus supra mēbrū: ⁊ hoc ió q̄n rectificatio cōplexionis est cā faciens ad cōsolidationē istoꝝ. In istis tū vlceribꝰ ppter acuitatē ⁊ ebullitionē hūoꝝ fit mala cōplō cal'a in carne q̄ phibet ꝓsolidationē eoꝝ ⁊ cū hoc etiā hūiditates q̄ sunt in loco exeunt q̄ exacute adunt in corrosionē vlceris. Et rectificatiōe cibi vt generet sanguis laudabilis hūs malā q̄litatē. Et maxīe intelligo q̄ cibi q̄ admistrant debeāt habere ptrariā q̄litatem q̄litati humoꝝ a qbus corrosio fit. vñ debēt esse infrigidātes ⁊ insiccantes vt generet in sanguine infrigdatiuo ⁊ coagulatiuo q̄ sunt opposite q̄litatis q̄litati humoris corrosiui. Et q̄nq; facit necessariū ābulatio corrosiuis vt incidat mēbruꝫ. Et hoc qdē est q̄n in mēbro itantū impssa est malitia vt p medicinas rectificari nō possit: tūc enī vt nō ledant alia mēbra melius est vt totū illud mēbrū incidatur. Deinde cum dicit.

¶Et cōfert corrosiuis cū qbus nō est putrefactio embrocatio cū aqua frā ⁊ aqua myrti ⁊ aqua ro. ⁊ aqua virge pastoris ⁊ vino stiptico si nō fuerit caliditas ⁊ aceto pmixto cū aqua ro. ⁊ aqua pura pluri rima si fuerit caliditas ⁊ silibus ex aquis infrigidātibus exiccātibꝰ. Et si fuerit illic putrefactio tūc aqua maris ⁊ reliqua de illis q̄ dicemus in capl'o putridoꝝ. Amplius melior curatio eoꝝ est administratio stipticoꝝ exiccantiū infrigidantiū sicut cortices granatoꝝ ⁊ lētes ⁊ folia masticis ⁊ semē rosaꝝ ⁊ spina egyptiaca: ⁊ grana myrti ⁊ embroce harū medicinaꝝ: ⁊ confortent huiusmodi cū alumīe: ⁊ silibus: ⁊ silr emplastratio cuꝫ folijs acetose ⁊ ramis eius bulitis cū vino: ⁊ emplastratio cū boloarmēo ꝓfecto: aut sirupo acetoso: aut cucurbita sicca adusta aut arnoglossa cum sauich aut folijs oliuarum.

¶In parte ista explicat in ꝑticulari locales medicinas ꝓferētes vlceribus corrosiuis in gbus est possibilis curatio cū medicinis q̄ medicie in hoc puenīūt q̄ ipe exiccatiue sunt vt humiditatē retentā in vlcere corrosiuo cōsumāt ⁊ infrigidatiue vel alteratiue cōplexionis male existant vt phibeāt ne ī vlcere amplioꝝ fiat ambulatio ⁊ corrosio: ⁊ cum hoc etiam stipticitate participēt vt per stipticitatem phibeant fluxum humoꝝ ad locū siue ad vlcus. Et duo facit. Primo cōnumerat aliquas medicinas conferētes talibus vlceribus: vt hec vlcera comparant ad putrefactionē. 2° explicat in generali que medicine sunt maxie conferētes talibus vlceribus absolute. scda ibi. (Amplꝰ melioꝝ curatio eoꝝ.) Dicit ergo cōfert corrosiuis in gbus non est putrefactio embrocatio cum aqua frigida. Et intelligo q̄ Auicē. nō intelligit q̄ aqua frigida intus apponatur in vlceribꝰ: qz in oibus in q̄stum vlcera sunt nocet frigidū ⁊ precipue frigidū intensum sicut frigidū aque. Unde Hyp. Frigidū in vlceribꝰ mordax. Sed intellige q̄ embrocatio fiat in circuitu. ⁊ id pcipue debet fieri q̄n

in mẽbrũ esset veniens caliditas:ita vt p venientẽ calitatẽ q̃ est i mẽbro cõtingat q̃ humiditates q̃ sunt in mẽbro fiant acute t corrosiue. ¶Tamen intelligo q̃ vt plurimũ nõ est cõueniẽs administratio aque frigide pure ꝓpter id q̃ ipsa nocet vlceri in q̃tũ vlcus est ꝓpter id q̃ ex ipa nimia infridatione poros constringit. Dixit etiã signanter Aui. in qbus nõ est putrefactio ꝓpterea q̃ si cũ tali vlcere corrosiuo cõiungeret putrefactio nõ est ꝓuenies: nam putrefactio maxie augef ex humido cũ putrefactio in humido incipiat: vnde videmus q̃ q̃n membrũ incipit putrefieri in mollitie tendit:t ꝓpterea q̃ aqua humectat nõ est cõueniẽs q̃n est putrefactio:sed tunc cõuenit ea q̃ maxime exiccãt adeo q̃ in putrefactione quando tã est in vlcere q̃ magis curamus de exiccatione administramus ea que vehementer exiccãt: t dato q̃ calidutate participẽt sicut est aqua maris t filia vt ipe dicit. ¶Amplius melior curatio.s.que ꝓuenit vlceribus corrosiuis vnde corrosiua sunt est administratio stipticoꝝ t exiccatiũ t infrigidantiũ:t hoc tõ q̃n ex hoc aggregãt oẽs intentiones que ꝓueniũt in curatiõe vlceris corrosiui.sunt.n. hec pmutua male cõplonis mẽbri t humoris:ꝓpter quã accidit corrosio:etiã rõne exiccatiõis sunt ꝓuenẽta vlceri t cõsumãtia etiã humiditatẽ que corrodit:sunt etiã p.hibentia fluxus humoꝝ ad mẽbrũ rõne stipticitatis quã habet:t ideo ista inter oia medicamina talibus vlceribꝰ suppositio q̃ i his nõ tũgant alia accũmta sũt magis vtilia

¶Curatio vicerũ putridoꝝ t maloꝝ. Caplm ix.

h Oꝝ maloꝝ vlcerũ curatio melior est mũdificatio corpis aut membri ipsius si corpus fuerit mundũ cũ eo qõ mũdificat ipz solũ ex vẽtosis sanguisugis t epithimatibus rectificãtibus cõplexionẽ rm q̃ dixi mus multotiens t similibus t cibo. Et nõ oportet vt fit dilatatio in curatiõe eorũ:nam eoꝝ putrefactio addit ipsoꝝ malitiã:t oportet vt phibeant eis apata calida:t de illis que eã sedãt est semen iusq̃ami albi cũ sanich:t iterũ cũ huiusmodi vlcera supfluũt in corruptione fit necessariũ vt eleuẽtur cũ cauterio:cũ igne aut cũ medicamie acuto:aut cũ incisione:vt nõ remãeat nisi caro sana cognita p bõitatẽ sanguis eius aut coloris ipsius t os sanũ albũ mundũ. Et medicamẽ qdẽ acutum accipit oẽm ostracitatẽ t extrahit ipsaz t succurrit cõpleméto eius cum butyro ponẽdo desup vice vna post aliã.ista eñ lz nõ sint fistule neqꝝ ostracata:tñ sunt mala fraudulẽta. Et fortasse sit necessariuz incidere mẽbrũ vt saluet ex putrefactiõe sua:t embroce q̃ conueniũt eis sunt sicut aqua maris t aque predicte in capitulo fistularum:t cum super ista vlcera t alia administrantur medicine oportet vt dimittantur diebus aliquot t nõ soluant.

¶In isto caº Aui. oñdit modũ curationis vlcerũ in qbus est putrefactio:t dividit ps ista in duas. In ꝑma pte ostẽdit modũ curatiõis istoꝝ vlcerũ. In 2ª pte explicat nob medicias in spãl:p quas ille modus curationis pficit.2ª ibi.(Et embroce q̃ ꝓueniũt eis.) ¶Prima in duas. primo ponit modũ curationis vlcerũ in qbus incipit apparere putrefactio t adhuc est modica putrefactio.2º ponit modũ curationis vlcerũ q̃n in eis est putrefactio.2ª ibi. (Et iterum cum huiusmodi vlcera.) Que dicit in oibus particulis nota sunt ex predictis:t ꝓpterea nõ curamus eas singulariter exponere. Tunc cum dicit. Et embroce explicat in speciali medicinas que istis cõueniũt: t duo facit.ꝑmo ostendit quales embroce sunt eis ꝓuenientes t q̃n in eis necessarie sunt embroce:t hoc est q̃n vlcera cũ hoc q̃ sunt vlcera putrida habent cauernas t absconsiones in mẽbro.2º ostendit quales sunt eis cõuenientes que administrant in substantia vnguenti vel pulueris. 2ª ibi.(Et sup vlcera ista t alta.) Qđ in prima parte dicit manifestũ est:quia embroce que eis cõueniunt sunt que vehementer exiccant quoniam he remouent humiditatẽ a membro in quo inducitur putrefactio: vnde t tales ꝑseruant a putrefactione t remouent putrefactionem. Et intellige q̃ ex talibus embrocis succederet supcalefactio:tunc oz succurrere cũ his q̃ membrũ alterãt t exiccant t impugnãt caliditati eoꝝ.Secũda pars dividit in duas:quia primo ostendit quanto tempore debeant ꝑseruare tales medicine que administrant in talibus vlceribus.2ª ibi.(Medicine quas tẽ. Dicit q̃ primo.s. vlcera ista sunt in qbus est putrefactio t alia in qbus est simul melancolia opz vt dimittant medicine diebus aliquot t nõ soluant.t hoc ideo.Nam ex talibus medicinis cũ habent acuitatẽ aliquã t fortẽ exiccationẽ accidit in membris ex eis fortior impressio vnde accidit humiditati melior exiccatio in qbus attenditur putrefactio: sed in vlceribus in qbus est sola intentio regeneratio carnis non est bonũ dimittere medicamina tot diebus t nõ soluere:qr cum talia medicamina non sint fortis virtutis accideret nimia multiplicatio humiditatis in loco ex quo plus vlcus cõcauatur.t p ꝑs ẽt putrefieri posset. Tũc cũ dicit.

¶Et medicine quas oz administrare in istis sunt sicut faria ordei t farina herbi cum aliquãtulo aluminis aut caro pisciũ salita sicca cum aliquantulo medulle panis t aristologia t radix caulis t radix sicle t radix cucumeris asi.t semen lini cõtritum cum calcadis t basce cum passis aut ficubus cum melle aut emplastra cuz cepa muris decocta cum melle aut caulibus aut cucurbita sicca combusta t folijs oliuarũ recẽtibus. ¶Compositũ. Re. arist. t succi folioꝝ alkerua amboꝝ ana.ptez j.flos eris ptẽ.s.fiat ex eo linimentũ cum aqua inspissitudine mellis: t fortasse est necessariũ vt confortet cum succo cucumeris asini.t alsurie t ponant desup pãni sicci.t iterũ arist.t gallarũ t olei eq̃les ptes: fiat ex eis linimẽtũ vlceri t i circuitu eiº:aut calcis colcotar ptes eq̃les arse

nici ptez.ʒ. Et itez alsurie ptes.xxij. colcotar.x. dragã.iiij. fiat ex eis linimentuz: decoquãtur in aceti fortis media cotilla donec cosumatur acetũ: deinde sumatur ex eis infrãtis ⁊ postea liniat cũ eis vlc⁹ Et itez sumant colcotar dragãti ambo ruz añ.xx. corticũ ferri.xvj. gallaz pforataz.x. aut sumat salis ps.j. aluminis vsti ⁊ corticũ eris abrotani vsti ps.ʒ. Emplastrũ bonũ sarcocolla calcucecaumenõ et gallaz ⁊ flos eris ⁊ aristo. aggregent cũ aliquãtulo glutini vt medicinis sit cõglutinatio ⁊ admĩstret post mundificationẽ vlceris. ¶ Medicamen vltimũ expertuz: draganti rubei.xxiij. calcis viue.xvj. aluminis.xvj. corticum granatorũ.xvj. thuris et gallarum amborum ana.xxxij. cere.cxx. olei antiqui cotilla .j. Aliud bonum: plumbi vsti cum sulfure eris vsti ceruse plumbi thuris merdasengi climie ãmoniaci oppoponaci masticis omniuz ana.ʒ.iij. adipis renuz vacce rasine glutinis alimbat olei myrtini cere omnium ana.ʒ.ij. soluantur que soluenda sunt in quantitate equa ⁊ cõficiantur ea que soluuntur ⁊ que teruntur cõficiantur. ¶ Medicamẽ coferens quod Gal. ⁊ alij aggregauerũt Re. scorie eris.ʒ.j. floris eris fricati.ʒ.j. cere lib.ʒ. paruã lindris.ʒ.j.ʒ. fiat ex eis emplastrum ſm descriptionẽ suaz soluantur ea que soluunt ⁊ terant ea que teruntur et addatur cera et minuat ſm ꝗntitatẽ necessitatis ⁊ diligunt vt misceãtur cum eo. ⁊ quando fuerint vlcera difficilis sanatiõis administrẽtur in eis charte combuste. ⁊ medicamen andronj ⁊ cucurbita sicca combusta aut lana sordida combusta aut emplastrum foliorum cupressi aut foliorum dulb adustorum.

¶ In pte ista ponit has medicinas vtiles ꝑdictis vlceribꝰ Circa qõ itellige q ipe ponit diuersa medicamia iter ipa in gñe. ⁊ hec est diuersitas. qz qdã exiccationẽ fortez hñt absqz ꝟ q causticẽt vl corrodẽt. Quedã aũt sunt que acutate multa ꝓticipãt ita vt causticent vel corrodant. primis qdẽ vtendũ est ꝑcipue quãdo mẽbrũ vlceratũ iciput tendere in viã putrefactiõis: nõ tñ in ipo corrosio est multũ pfecta. Scõis aũt vtendũ est qñ carnẽ putrefactã a membro remouere oz ⁊ times ne perambulet putrefactio. Et ista ps posset diuidi in tot ptes qt sunt medicamina q ipe oñdit. ⁊ ꝑsidera virtutẽ medicaminũ ſm virtutẽ simpliciũ q ipa cõponunt: ⁊ tu scies modũ rectũ oim ipoz. Nõ eni itendumꝰ examinare q libet medicamẽ singulariter. plongaret eni opus nr̃m vltra ꝓpositũ Dicit g. Et medicamẽ cẽ. calcadis. i. vitriolũ albũ. hasce. i. ysopꝰ. alij exponũt. i. santonicũ. cepe. i. cepe squile: foliozꝝ allierue. or q est tornasole magnũ. alsurie. i. vitriolũ rubeũ. colcotar. i. vitriolũ citrinũ. dragaganti. i. vitriolũ viride ⁊ ʒezi vitriolum ⁊ calcantũ idẽ est foliozꝝ dulba. i. nespili.

¶ Curatio eoꝝ que sunt difficilis ꝓsolidationis ⁊ aliorum que sunt in vltimo malitie. Capl'm.x.

Scias q vlcera difficilis cõsolidatiõis absolute sũt ꝓter corrosiua ⁊ ꝓter putrida sicut est cõe ꝓter ꝓpriũ. ipa. n. ãbo sunt ãbulatiua: ⁊ cũ istis qñqz nõ ẽ ãbulatio et stãt ſm dispõnem suam p aliqꝫ spaciũ. ⁊ ista sunt ꝓter fistulas iterũ: qñ oz vt ipa sint incidẽtia. ⁊ ad vltimũ corrosiua putrida. ⁊ fistule sũt ex sũma difficilis ꝓsolidationis absqz ꝓuersiõe. Alierenati vo sũt vltia i corruptiõe i elõgatiõe ⁊ ꝓsolidatiõe.

¶ Primus Auic. docuit modũ curatiõis vlcerũ rõne quorũ daz q pñt cõponi cũ vlceribꝰ ⁊ reddũt ipa difficilis ꝓsolidatiõis. in isto caꝰ qz sũt et alie dispõnes q reddũt vlcera difficilis ꝓsolidatiõis ꝓhibẽtes ipa a sanatiõe eoꝝ vult dare canones in mõ curatiõis ipoꝝ rõne oium aliaꝝ dispositionũ q possunt ꝓiungi cũ vlceribꝰ ⁊ faciunt ipa difficilis ꝓsolidatiõis. ⁊ sic ꝓcedit. In ꝑma pte ipe ponit modũ curatiõis talũ vlcerũ. In scõa pte circa quãdã illaz causaz puta circa fistulã: qz fistula est vnũ ex vlceribus difficilis ꝓsolidatiõis ponit capl'm spãle de modo curatiõis illius 2ª ibi. (In fistulis ⁊ earum iudicijs.) Prima in duas. In ꝑma pte oñdit q ꝓter corrosiua vlcera ⁊ putrefactiua ẽt sunt alia vlcera que sunt difficilis sanatiõis ⁊ cõsolidationis ꝛz corrosiua ⁊ putrida sint etiã de nũero difficulter cõsolidabilũ. In scõa pte oñdit modũ curatiõis talũ vlcerũ q sunt ꝓter corrosiua ⁊ putrida ⁊ sunt etiã de nũero vlcerũ difficilis ꝓsolidatiõis. 2ª ibi. (Et cañ. in curatiõe vlcerũ. In ꝑma pte vult hoc dicere Auic. q vlcera difficilis cõsolidationis gñaliter non sunt solũ corrosiua ⁊ putrida: imo ad qdã alia se extẽdunt. ⁊ ꝓterea vlcera difficilis ꝓsolidatiõis se habẽt ad vlcera corrosiua ⁊ putrida sicut cõe ad ꝓpriũ. ⁊ sicut supꝰ ad iferius. Oia g corrosiua ⁊ putrida sunt difficilis ꝓsolidatiõis: ⁊ tñ nõ conuertũt q oia vlcera difficilis cõsolidatiõis sint corrosiua ⁊ putrida nã sunt qdã vlcera difficilis ꝓsolidatiõis q ñ sunt corrosiua ⁊ putrida. Nã in vlcere putrido ⁊ corrosiuo ẽ ambulatio: ꝫ aliq vlcera sunt difficilis cõsolidatiõis in qbꝰ nõ est ambulatio. ⁊ iõ vlcera difficilis consolidatiõis cõpantur ad corrosiua ⁊ putrida fiẽ cõe ad ꝓpriũ. sicut vbi gra. ois hõ ẽ aial. ñ tñ oẽ aial ẽ hõ. qz ẽ aliqõ aial qõ nõ ẽ hõ. ita ẽt oia vlcera corrosiua et putrida sunt vlcera difficilis consolidatiois. nõ tñ oia vlcera difficilis ꝓsolidatiõis sũt corrosiua ⁊ putrida: qz ꝓñt esse alterius maneriei. ⁊ hoc ẽ qõ vult dicere Auic. in ꝑnꝰ cũ dicit. Scias q vlcera difficilis ꝓsolidatiõis absolute sũt ꝓter corrosiua ⁊c. Et subdit postea. ⁊ ista sunt ꝓter fistulas qñ p hoc vult dicere q etiã vlcera difficilis ꝓsolidatiõis cõpant sili mõ ad fistulas sicut cõe ad ꝓpriũ. nã ois fistula est vlcus difficilis cõsolidationis. nõ tñ oẽ vlcus difficilis ꝓsolidatiõis est fistula. qz nõ oz q in oi vlcere difficulter ꝓsolidabili fiant accñtia q apparent in fistula. ⁊ hoc est qõ ipe subdit. Q tñ nõ oz vt sint icidẽtia. ⁊ istud põt duplr exponi. vnoꝰ q nõ oz vt vlcera

difficilis cõsolidationis oia sint icidẽtia.i pfundantia se in mẽbro ꝛ habẽtia ꝓcaritatẽ in mẽbro sic̃ hꝫ fistula. Vel aliter vt gdã habẽt aliã lr̃am. Q. ñ nõ oꝫ vt sint sudãtia.ꝛ tũc exponit.i.q̃ ſi oꝫ vt q̃libet vlcera difficilis ꝓsolidatio nis sint sudãtia.i.ab eis resudet mlitudo virulẽte sic̃ re sudat ex fistulis.ſꝫ hãt i se aliã dispõnẽ ꝑpter quã difficul ter ꝓsolidant.sicut q̃ vlcera difficilis ꝓsolidatiõis in plus se habẽt q̃z vlcera corrosiua ꝛ putrida ꝛ fistule.oia.n.ista sunt difficilis cõsolidatiõis.nõ tñ q̃libet vlcus difficilis ꝓsolidatiõis ẽ aliq̃ ist̃oꝝ.q̃ põt esse ꝑter ista.ꝛ hoc est q̃ vult dicere Aui.cũ subdit. Et ad vlumũ corrosiua ꝛ putri da ꝛ fistule sunt ex summa difficilis ꝓsolidatiõis absq̃ cõ uersiõe.i.absq̃ hoc q̃ fiat ꝙuersio.puta q̃ oia vlcera dif ficilis ꝓsolidatiõis sint aliq̃ illoꝝ sicut nos diximꝰ q̃ ois hõ est aial:nõ tñ eco nuersio.q̃ nõ omne aial est hõ.ita q̃ ibi nõ fit cõuersio.q̃ nõ oẽ vlcus difficilis ꝓsolidationis est aliq̃ ist̃oꝝ. Et totũ hoc Auic.nõ dixit ob aliud nisi vt ostẽderet q̃ ꝑter istas dispõnes sunt etiã alie dispõnes que faciũt vlcera difficilis cõsolidatiõis.vñ oportebat capl̃m facere de mõ curatõis illoꝝ ꝑter capl̃m i q̃ tradit curatio vlcerũ corrosiuoꝝ ꝛ etiã putridoꝝ ꝛ etiã fistulaꝝ. Et sub dit postea. Algeromati sunt vltima in corruptiõe ꝛc̃. q̃ſi velit dicere q̃ illa vlcera q̃ curabant ab illo Algeromati philosopho erant vltima in corruptiõe et vltima in diffi cultate cõsolidatiõis.causa aũt difficultatis cõsolidatiõis eoꝝ nõ erat nisi aliqua causaꝝ q̃s hic Aui.ponit ꝛ docet modũ curatiõis eoꝝ q̃ñ.ſ.illa causa est valde in malti tia vlumata.ꝛ hec est intentio Auic.in isto.§.licet dicantur verba obscura. Deinde cum dicit.

¶ Et canõ in curatiõe hoꝝ vlcerũ est vt ſi causa fuerit malitia cõplõis rectificet: aut ſi fuerit malitia sanguinis ponat cibꝰ q̃ generet sanguinẽ bonũ ꝓtrariũ illi aut paucitas eius mltiplicatio eiꝰ ꝛ dilatatio in cibo bono. Q. ſi cã fuerit mollificatio ꝛ sordidatio:tunc cura curatiõe mollis ꝛ sordidi. Et ſi causa fuerit exiccatio superflua ꝛ nõ fuerint fistule adhuc:tunc cura cũ hũectatiõe equali. Et de eo q̃ bonuꝫ est ĩ illo est vt facias ea sudare cuꝫ aqua calida vsq̃quo sudet mẽbrũ et rubeat et inflet̃r:deinde abstine et nõ pertrãseas illã q̃ztitatẽ:q̃ñ attrahes cũ eo mãꝫ plu rimam ꝛ nocumentũ maximũ ad mẽbꝝ Et fac vt medicamen post illud sit mino ris exiccatiõis.ꝛ fortasse ꝓfert ponere pãnos infusos aq̃ tepida. Et q̃ñq̃z ẽ necessa riuꝫ fricare vlcus ꝛ fricare mẽbrũ eius ꝛ administrare emplastra attractiua picea Et ſi causa fuerit malitia dispositionis accidentis ei quod continetur cum eo de carne:cura cũ eo quod sciuisti ex scalpellatiõe ꝛ extractione sanguinis ꝛ succursu cũ exiccatiuis.ꝛ ſi cã fuerit vitis ambulatiua incide eã ꝛ fac currere sanguinẽ eiꝰ: aut extrahe eam:q̃ñ multotiẽs facit q̃ scere illud ꝛ ſi fuerit repletio tunc incipe cum flebotomia ꝛ eũone hũoꝛis eiꝰ melã colici ſi fuerit:deinde obuia viti ꝛ fac cur rere ex ea sanguinẽ quãtũ tibi posse est vt nõ accidat ex obuiatiõe tua adinuicẽ q̃ est deterius vlcere ꝑmo.deinde cura vul nus q̃ accidit ex vite:postea vlcus diffi cile.ꝛ ſi cã fuerit debilitas mẽbri et illud est ꝑpter malitiã cõplõnis superflue elon ga te ab equalitate quã existimamꝰ ex ca lore ꝛ frigore:et q̃ sequit̃ cõplexiões ex raritate superflua:aut spissitudine vehemẽ ti:ꝛ ꝑmũ est vt seq̃tur calitas ꝛ hũiditas: ꝛ scõm friditas ꝛ siccitas oportebit vt cu retur faciens illud cum cõtrario. Et mul totiens quidem cõtingit q̃ causa est a ca liditate attrahẽte materiã ꝛ mittente eaꝫ ꝛ sunt necessaria in curatiõe eius infrigi dantia stiptica. Q. ſi causa fuerit fistula tunc cura curatione fistule.

¶ In pte ista tradit canones in modo curatõis talũ vlceꝝ difficilis ꝓsolidatiõis ꝛc̃. Et duo facit. ꝑmo tradit hos ca nones in mõ curatiõis vlcerũ hoꝝ ꝑm quãlibet dispõnẽ q̃ ꝑt cõtingi cũ vlcere q̃ reddit ipm difficilis cõsolidatiõis In scda pte Auic.explicat in spãli medicamina ꝓferentia vlceribꝰ difficilis ꝓsolidatiõis ꝑm plimas dispõnes etiaꝫ que plm fiunt.2ª ibi. (Et medicie ꝑpate ad difficultatẽ ꝛc̃. Prima ps diuidit in tot quot sunt canones q̃s dat in mõ curatiõis istoꝝ ꝑm diuersitatẽ dispõnũ q̃ cõtingit cũ vlce ribus que faciunt ipa difficilis ꝓsolidatiõis. Primo g̃ dat canoneꝫ in modũ curationis eoꝝ q̃ñ cã ipoꝝ est malitia cõplõnis mẽbri.ſcdo q̃ñ causa ipoꝝ ẽ corrupuo q̃ accidit in sanguie cõtento in carne ꝑpter quã corruptionẽ cãro incipit demgrari vel luescere.3º q̃ñ causa ipaꝝ sunt vari ces que sunt in mẽbro.4º q̃ñ cã est debilitas mẽbri.5º q̃ñ in causa est fistulatio eiꝰ.6º q̃ñ in causa est corruptio ossis 7º q̃ñ in causa huiꝰ est putrefactio venaꝝ ꝑpter quã vlce ra antiquant̃ in mẽbro.2ª ibi. (Et ſi causa fuerit malitia dispõnis.)3ª ibi. (Et ſi causa fuerit virꝰ.)4ª ibi. (Et ſi cã fuerit debilitas.)5ª ibi. (Et ſi causa fuerit fistula.)6ª ibi. (Et ſi cã fuerit corrupto ossis.)7ª ibi. (Et dixit ꝺ q̃ quãdo putrefiunt vene.) Prima in duas. primo ponit canones curationis istoꝝ quando in causa est mala complexio ab solute cõtenta in carne.ꝛ cum hoc cuam quando sangui est malus vel paucus.ſcdo in spamli dat canones quam do in causa est mala complexio sicca vel humida.2ª ibi. (Et ſi causa fuerit mollificatio. Prima diuidit̃ in duas. ꝑmo ponit modũ curatiõis quãdo in causa est mala com plexio humida.2º quãdo in causa est mala complõ sicca 2ª ibi. Et ſi fuerit causa exiccationis. Quod in omnibus istis particulis dictũ est quasi p se manifestuꝫ est:q̃ sem per docet modũ curatiõis vlcerũ p oppositionẽ cause q̃ facit vlcus difficilis cõsolidatiõis. Dicit g̃.ꝛ can.ꝛc̃. Q. ſi causa fuerit mollificatio.i.humiditas virulenta ꝛ pro vel sordidatio.i.sordes tunc curet curatione vlceris virulen ti vel sordidi.ꝛ istoꝝ curatio est ꝑuo habita.ꝛ ſi causa fue rit exiccatio plurima ꝛ non sunt adhuc fistule addit illud significatũ Aui. q̃ quãdo caro est exiccata sicut est fistul la tunc non põt amplius rectificari q̃ñ iam facta est dura

vel ostracuz. vnde ibi nō est cura alia nisi remotio vt apparebit in curatiōe fistule. Sz quādo adhuc nō est exicata neqz indurata tunc pōt adhuc rectificari et reduci ad dispōnē nālez: Et si causa fuerit dispōnis malitia accidēti qō ꝓtinet cū ea de carne. vt vbi gra. si caro denigrat vel incipit nigrescere vel liuescere ꝓpter mortificationē sanguinis cōtenti in carne. Et si causa fuerit vitiꝰ. i. varices existētes in mēbro. nā in mēbro i quo sunt varices si accidat vlceratio difficilis est ꝙsolidatiōis. et hoc ꝓpterea qz ex varicibus mistrat sanguis malus melācolicꝰ ad vlcus qui ꝙsolidationē impedit. et ꝓpterea ponit curaz vlceris vt ꝑus euacuet sanguis ille melancolicus ex corpe si fuerit repletio et ex venis illius varicibꝰ q̄ituz pole est vt accidat effusio sanguinis corrupti melancolici ad vlcus q impediat ꝙsolidationē ipsius. Et ꝑmū est vt sequat caliditas et hūiditas. et 2° frigiditas et siccitas. i. ꝑmū est rarefactio q̄ ꝓtigit mēbro ꝓpter quā virtus mēbri debilitat sequtur cōplonē calaz et hūidā in ipo: et scōm. i. spissuudo superflua que est in mēbro cōsequtur cōplexionē frigidam et siccam. quoniā frigidi et sicci est inspissare sicut calidi et humidi ē rarificare. Deinde cum dicit.

¶ Et si cā fuerit corruptio ossis qō sequtur ipm̄ icidem⁹ et detegem⁹ ab osse. Et si fuerit pole auferre illud qō est sup ipm̄ cum fricatiōe faciem⁹ et subtilissime ingrem⁹: et si nō icidem⁹ et faciem⁹ illud cui⁹ expō ē in ca. corruptiōis ossis. Jnqt Gal. Fuit adolescēs hās fistulā in pectore suo q̄ iaz puenerat ad os qō est in medio cassi sui. detexim⁹ ergo ab osse cassi totū illō ꝓtiet ipm̄ et inuenim⁹ iā adueniſſe corruptionē: et fuit nobis necessariū icidere ipm̄ et fuit corruptus ex eo locus sup quē figitur ſu spēsoriū cordis. postq̄z ergo vidim⁹ illud stetim⁹ statiōe vehemēti in ablatōe ossis corrupti et fuit finis noster dimittere pāniculū tegētē ipm̄ ceitus et fuare ipz fm salutē suā: et fuit illud qō ꝓtinuat de hoc pāniculo cū casso iā putrefactū. Jterū inqt: et nos asperim⁹ ad cor aspectu manifesto sicut illō qō vidim⁹ cū detexim⁹ ab eo cū volūtate cū anatomia. Jnqt. Sanat⁹ est ergo iste adolescēs et nata ē caro i illo mēbro qō incisim⁹ ex casso donec repletū est. et ꝓtinuatū est adinuicē et factū ē stans iter velamē cordis et velamē ipz sic stetit cū eo añ illō caput capsule cordis. Jnqt: et nō ē hoc mai⁹ q̄z vulnera i qb⁹ respirat pect⁹ et hic dixit q̄ qñ putrefiūt vene et antiquāt: tūc de eo qō ē rectū ē vt currat ex eis sanguis fm quātitatē q̄ licita ē in eis.

¶ In pte ista ostēdit modū curatiōis quādo in causa difficultatis ꝙsolidatiōis vlceris est corruptio ossis. et primo facit hoc. scōo qō dixit declarat in quodā exemplo Gal. 2ª ibi. (Jnquit Gal.) et planū est quod dicit. Et dixit hic. i. Gal. quādo putrefiunt vene et antiquant. i. quādo est putrefactio vsqz ad venas et antiquant tunc vlcera de eo qō rectū est vt currat sanguis ex eis fm q̄titatē multam que possibilis est ꝓpterea qz sanguis contentus in venis illis tunc putrefactus est et corruptus. et ex ātigtate vlceris signū est etiaz q̄ corruptio illa puenit ad multitudinē sanguinis que est circa illa loca. et ꝓpterea existēte sanguine illo impossibile est cōsolidationez fieri. vt ergo remouet in vlcere sanguis laudabilis debet euacuari sanguis ille malus. Deinde cum dicit.

¶ Medicie vo ꝑpate ad difficultatē ꝙsolidatiōis i dñantib⁹ dispōnib⁹ sūt sicut scoria eris et flos eris adustus et nō adustus et scoria alchesebian: et scoria relig ferri et ꝙglutinatio auri: fiant ex eis cerata et colcotar et dragantum et que sunt eis similia cum rebus ꝓhibentibus attractionē ad mēbrū si fuerit sicut sunt alumē et galle. et de illis quibus curant ea que sunt difficilis cōsolidatōis est illud qō Re. climie et cōsolidatiōis auri et alumis omniū ana. vij. florīs eris et corticū eris ana. j. gūmi cupressi. iiij. cere et olei alicuius q̄ztū scis et iterum sumant cere gūmi pini ana. vij. climie. iij. et colcotar. vj. et olei myrti q̄ztum sufficit. et iterū decoquātur colcotar et climia cū aqua maris: aut aqua acreste. aut aqua in q̄ decocta sunt alchali et calx dectione pauca fm cōmixtionē nutritionis eoruz in sole in estate: deinde coletur ab eis ꝓter q̄ fiat sal desup et aqua maris: aut aqua alchali. et iterū sumatur eris vsti et refine et salis gēme omniū añ. ℈. vj. cere olei myrtini q̄ztū sufficit. et cōferunt eis medicine fistulares qñ exiccant et terunt. et ex eis sunt farine herbi et yreos: et aristologia adusta et es vstuz et terra thuris fm diuersitatē quā meretur oīe corpus ex cōpōne. Medicamen bonum sumantur limatura eris et limatura ferri et cōficiant cum aqua alūminis et argillē cum argilla rubea et adurantur in furno: deinde extrahantur et terantur et admīstrent puluerizata aut fiat ex eis et ex merdasengi empl̄z. Mod⁹ empli aurei boni Reci. merdasengi aurei boni minā. j. cere et radicis almezeriō añ. auř. xxxvj. florīs eris aur. xviij. liature auri trite: liature almerdasēgi añ. au. xl. olei ātiq li. iij. ponāt

sup ipm in pmis merdasengi ⁊ aurum et flos eris: deinde reliq medicie. ⁊ itez sumāt ostracū furnoz ⁊ cinis venaz ⁊ plū bū cōbustū ablutū ⁊ fiat ex eis empl'm cū oleo myrtino. Et oportet vt sit illud oleū inspissatum cum merdasengi. verbi gra .ℨ.j. ⁊ ex aceti acuti triplo ipsius ⁊ ex oleo aut olei myrtini aut oleo anetini. ℨ.j. moueantur cum facilitate donec resoluatur merdasengi ⁊ inspissetur et non aduratᵉ et alienati de eis cortices eris et flos eris: ⁊ calx abluta sine exgsitōe. fiat ex eis puluis ⁊ añcedat ⁊ lineat ea cū melle: deinde puluerizet sup ea hūc puluerē ptritū. eris ptes. ij. cere. x. dissoluantᵉ digitis in sole ⁊ admīstrentᵉ aut ceruse ⁊ alumis ana. viij. corticū eris salgēme thuris floris eris corticū granatoz oiz añ. ptes. ij. calcis ps. j. cere. x. olei myrtini q̄ztū sufficit. ⁊ itez merdasengi olei añ. lib. j. gallarū nō pforataz aristo. ana. ℨ. j. āmoniaci. ℨ. j. minuti thuris. ℨ. ij. fiat ex eis linimētū sup ignem ⁊ moueatᵉ cum radice canne.

¶ In pte ista Aui. explicat in spāli medicinas tā simplices q̄ cōpositas q̄ tuatiue sunt vlcerib⁹ difficilis cōsolidationis p̄m plurimas dispōnes eoz ⁊ his q̄ vtplm ptingunt: et omnia quidem medicamina q̄ ponit in genre aut virtute exiccatiua multum precipuat aut virtute exiccatiua ⁊ absterſiua aut aliqua vtute corrosiua pticipant. et hoc ppterea q: vt in plurib⁹ vlcerib⁹ difficilis ꝯsolidationis aut est aggregatio mlte hūiditatis q̄ idiget exiccatiōe forti aut exiccatōe ⁊ absterſiōe forti aut est carnis corruptio et hūiditas in loco vel corrosio q̄ idigent medicaminib⁹ acutis auferentib⁹ qō in mēbro est corrupt⁹. q̄ aūt sint ista medicamina examina p teipm videdo vtutē simpliciū ex gbus ipa sunt cōposita. Et posset ista ps diuidi in tot ptes quot ponit medicamina. et p̄z. Scoria aseruecan. i. scoria ferri de cōtrata illa qō ē ferrū forte. Cōglutinatio auri est id q̄ auz ꝯglutinat. h aūt vt dr ab Aui. in suo. 2⁰ canone. q̄ q̄z sibi ꝯuenit armoriacū. ⁊ q̄ q̄z ꝯuenit cuidā rei q̄ fit ex vrina infantiū mota in mortario eneo cuz aceto in sole dōec accidat ꝯglutiatio et⁹. ⁊ q̄ q̄z gīat ex mīera ex vape ⁊ resolut in aq̄ cal'a: ⁊ deinde coagulat. ⁊ de isto maxime hic itelligit Aui. Naz vt dr hoc medicamē eliquat carnē. ⁊ est medicamē bonū in vlcerib⁹ difficilis ꝯsolidationis. olei q̄ztū scis. i. q̄ztū vides eē neccuz. in corpe enī hūido et in vlcere minus hūido possum⁹ plus ponere de oleo. in corpe vero ficco ⁊ vlcere humido min⁹ oz opponere. Allili est sal allili cui⁹ dispō scit ab allumistis. argillaᵉ cuz argilla. i. terra rubea. radicis almeçereō idest laureole. ostracū furnoz. i. cortices muri fornacis. cinis venarū. i. cinis ꝯculaz marinaz adustaz. oia alia q̄ dicit patēt.

¶ Curatio fistulaz ⁊ cortoz q̄ nō ꝯglutinanf. Cap'm. xj.

A fistulis vero et eaz iudicijs et spēb⁹ ipārū iā est dictū qō dcm ē Nez qō necessariū ē de regimine cursus vir⁹ ⁊ hūiditatū corruptaz ab eis cū p̄paratione aut pforatiōe iā declarauimus itez in locis ante hunc locum.

¶ Suptus Aui. oñdit modū curatiōis vlcerū difficilis cōsolidatiōis rōne cuiuslibet dispōnis q̄ pōt ptingi cū vlcere q̄ facit ipm difficilis sanatiōis. In pte ista q: fistule sunt ex vlceribus maxime difficilis sanatiōis ⁊ pcipue cura idigēt: vult docere modū curatiōis ipoz vlceꝛ fistulatoꝛ. Et diuidit istud capitulū in duas ptes. Primo oñdit q: ex pdictis quodāmodo in gñali pōt haberi modus curationis eaz p̄m q̄ fistule ꝯuenit in multis cū pdictis vlceribus: q̄z posita est curatio. in scda pte ponit ꝑticulū modū curationis earū. 2ª ibi. (Cura aūt ꝑpria fistulaꝛ.) Dicit g̃ primo. in fistulis vero ⁊ eaz iudicijs ⁊ spēbus taz dictū est qd est necessariū facere in fistulis ad hoc vt hūiditates pfluant extra ⁊ nō retineant in pfunditate vlceris ⁊ cū p̄paratōe mēbri ⁊ cū mō icisiōis ⁊ pforatōis iā dictū est in locis suis ante hunc locū. s. in capō de cura cauernarū ⁊ absconsionum. Deinde cum dicit.

¶ Curatio aūt ꝑpria fistulis diuersificat itez. Fistule. n. aut sunt recētes currētes aut sunt antiq̄: quaz ꝯcauitates iā pfundate sunt in carne vehemēter. ⁊ iste qdē sunt difficilis curationis. nā illud qō necessariū est in hoc est acceptio illi⁹ ꝯcauitatis toti⁹ cuz icisiōe eradicāte ex laterib⁹ cū nouacula aut alijs: aut p cauteriū cum igne: aut cū medicamīe: ⁊ illud est puū et ingetū ⁊ ꝑprie qñ est in vicinitate nerui aut mēbri sublimis. Et fortasse eger est decliuioꝛ ad hoc vt remoueat illud cū eo ⁊ tolleret illud q̄z vt patiat ei⁹ curam. Et fortasse ē pōle vt exiccet et corrodat ei⁹ caro vnctuosa fraudulēta ītra ipaz ⁊ exiccet residuū carnis ei⁹ mortue et ꝯsolidet et remaneat qeta spacio longo p̄ter q̄ sit adhuc ꝯsolidata itegre. ⁊ qvult illō oz vt mūdificet fistulā a carne fraudulenta vnctuosa que est in ea: deinde impleat eam medicinis exiccatiuis ⁊ dimittat eam cū dispōne exiccatiōis eius quoniā ipsa remanet dū nō cadit timoꝛ in repletiōe aut hūiditate cōplonis aut aduētu aq̄ aut situ iacēdi sup eaz doloꝛoso: aut offensiōe: aut verberatiōe: aut tussi: aut tremoꝛe.

In pte ista ponit modū ꝑpriuz curatiōis vlcerū q̄ vlcera sunt fistule. Et duo facit. in p̄ma pte Aui. ponēdo diffinitionem fistulaꝛ ostendit difficultatez sanatiōis fistulaꝛ. ⁊ pcipue illaꝛ q̄ sunt antique. in scda pte ponit modū curatiōis. 2ª ibi. (Et fortasse erit eger.) qō in p̄ma pte dicē manifestū est. Scda ps diuidit ꝑ ptes duas. nam modus curatiōis fistulaꝛ est duplex. qdā est mēdosus ⁊ nō pfect⁹. qdā aūt ē pfect⁹ ⁊ ver⁹. Duo g̃ facit. p⁰. n. ostēdit p̄m quē modū pficit modus curatiōis p̄mus. 2⁰ oñdit p̄m quē modū pficit scds modus curatiōis ipārū. 2ª ibi. (Deinde vero eradicatiōis.) Prima in tres. p̄mo oñdit necitatē in gbusdā corpoꝛib⁹ pp quā aliqñ i fistulis oz vti tali modo curatio,

mos q̄ ē mēdosus ⁊ nō pfect⁹. In 2ª pte oñdit talē modū curatiōis eē poſez. in 3ª pte docet istū modū curatiōis. 2ª ibi (Et forasse erit poſe vt exiceet.) 3ª ibi. (Et q vult id opz vt mūdificet fistulā a carne ⁊c.) que dicē in oib⁹ istis pticulis plana sūt intelligēti q̄ in p̄dictis sūt hita. Deinde cuz dicit.

¶ De curatiōe vō eradicatiōis ei⁹ et ipsi⁹ cuulsiōis scias q̄ cū ipa est fraudulenta putrida antiq̄ nō est medicamen nisi abscissio cū adustiōe: aut cauterizare eaz cū igne ſm q̄ ostēdim⁹ cū pforatiōe meatus tortuosi iter meat⁹ ei⁹ vt sciat intentio cauterij ⁊ penetratio cū cautela itētiōis eius donec coāt vl cauterizet ⁊ abscindat. Et cauteriū cuz medicis acutis est sicut sunt sal ammoniacū ⁊ arsenicū ⁊ sulfur et flos eris: ⁊ argentū viuū est de sūma eoꝝ. extinguat argentū viuū ⁊ misceat cū tāto limature ferri q̄ztū ipm̄ ē ⁊ alchaliq̄ztū ē ei⁹ medietas ⁊ calcis q̄ztū ē ei⁹ medietas ⁊ sublimet in aluchel aut pfocet in chimia ſm q̄ sciūt illi q occupati sūt cū hoc ca. ⁊ sublimet sic̄ sal. ¶ Cū ergo poīt ex eo sup fistulā ⁊ istāmat crassat ⁊ sepat a carne qō recipit cum forcipib⁹ ⁊ extrahat ⁊ assidue cibatio membri ex butyro vna hora post aliaz vt quiescat dolor: deinde cure curatiōe vlcerū. De fistulis vero q̄ est recēs curres oz vt abluat cū medicis fortib⁹ sicut lixiuā ⁊ aqua cinerū ⁊ aq̄ marj ⁊ sicut salsa ⁊ aq̄ saponis pmixtis cū ea arsenico ⁊ sale āmoniaco et aq̄ sublimata et calcucecaumenō ⁊ sale āmoniaco sicco ⁊ ex sanguco nō currēte ⁊ aq̄ in q̄ ꝺcoquūt alkali ⁊ calx corticū ouoꝝ ⁊ calx.

¶ In pte ista docet veꝝ ⁊ pfectū modū curatiōis harū fistulaꝝ post quē modū curationis nō accidit ipsaꝝ reditio. ⁊ diuidit i q̄ttuor ptes. In p̄ª pte docet remouere dispōnē ꝓpter quā in fistulis ē difficultas ꝓsolidatiōis eaꝝ. In 2ª pte oñdit qd agēdū ē cū remota ē dispō mala phibēs ꝓsolidationē eoꝝ. 3o q̄ aliq̄n in tali vlcere cā addēs ad malitiā ē ossis corruptio. dat canōes ⁊ modū curatiōis ei⁹ quādo cū ipa ꝓuigit ossis corruptio. 4º oñdunt ex signis q̄ significāt sup rectū modū curatiōis eaꝝ. ⁊ q̄n ipse pcedit in viā sanatiōis. 2ª ibi. (Et cū appet caro bona.) 3ª ibi. (Et q̄n ē ppe eā os.) 4ª ibi. (Et cū videris hūiditates virulētas.) Dzia ps diuidit i duas. In p̄ª pte q̄ modū curatiōis vlceris q̄ ē fistula ē ablationē ei⁹ qd in ipa ē corruptum de carne, docet modū ablatiōis eius qd corruptū in ipsa de carne. ⁊ docet medicamia q̄ h̄ pficiūt. In 2ª pte ostēdit medicamia q̄ ꝓuenit q̄n caro corrupta ē mūdificata ab ipa. 2ª ibi. (Cuz g̃ mūdificata fuerit ponat sup ipaz.) Dzia in duas. p̄º oñdit p q̄ opz remouere corruptionē carnis q̄ est i fistula ātiq̄ta. 2º oñdit sufficiēter remouere corruptionē ei⁹ fistula q̄ ē recēs. 2ª ibi. (De fistulis vō q̄ est recēs.) Dzia i duas. p̄º oñdit q̄lr fit remotio illi⁹ cū cauterio fcō cū igne. 2º oñdit q̄lr remouet cū causticatiōe fcā cū medicinis ⁊ cū gbus medicis. 2ª ibi. (Et cauteriū cū medicis.) q̄ dicē in istis ptcklis q̄si oia sunt manifesta. ¶ Intelligēdū q̄ ex his q̄ Aui. dicē. appet q̄ ū est dubiū in alio mod⁹ curatiōis fistulaꝝ antiq̄ꝝ a mō fistularū recentiū nisi q̄ ad remouēdū corruptōez q̄ ē in carne. in fistulis antigis oz vti medicis acutioribus ⁊ fortioribus. in fistulis vero recentib⁹ sufficiūt ad remouēdū corruptionē illarū ea q̄ sunt debilitora ⁊ leuiora. vñ in eis nō ē necitas vti cauterio. ⁊ igne sicē necitas i illis vti. Et cā hui⁹ nō ē ob aliꝺ nisi q̄: i fistulis q̄ antiq̄te sunt corruptio est magis impssa i carne ⁊ in eis ēt ē maioꝛ obstracatitas ⁊ durities q̄z sit in fistulis recētib⁹: ꝓpter quā in illis ad remouēdū pfecte totū id qꝺ corruptum est oportet vti acutioribus q̄z in recentibus.

Sed tū aliquis dubitabit circa h̄. q: Gal. ponit 3º. ⁊ 4º ꝺ ige. sanita. q̄ tps in curatiōe nihil iſinuat. nō enī sic̄ dicū vlc⁹ rōne q̄ vetustū ē ⁊ sub rōne q̄ recēs ē idicat aliꝺ in curatiōe debere fieri. g̃ si tps nihil in curatiōe diuersuz idicat tūc fistula sub rōne q̄ ē recēs nō aliꝺ idicabit in curatiōe debere fieri. male g̃ vt Aui. diuersificare medicamia in fistula antiq̄ ⁊ recenti. ¶ Scꝺo aliqs dubitabit p quē modū causticā medicamia rēouēt ab vlcē id qꝺ corruptū ē. fi. n. remouēt illam ptē sepando ⁊ diuidendo a pte sana: ꝓpter qd est q̄ stati q̄n opatū ē causticū in carne illa ps carnis q̄ causticata ē nō decidit ab alia pte carnis q̄ causticata nō est. g̃ stat ibi p aliq̄ꝺ tps? ¶ Ad p̄mū ꝺom ē q̄ tps pōt dupl⁹ cōsiderari. ¶ Uno⁹ vt tps dicit solū mēsurā quādā mēsurātē extēsionē ⁊ ꝺurationē ipsi⁹ morbi. ⁊ isto mō a pte in morbo nulla sumit idicatio curatiua. et isto mō dicebat Gal. i 3º ⁊ 4º de ige. sani. q̄ vlc⁹ cui accidit corrosio ex malis hūoribus nō idicat aliud a p̄ncipio sui ⁊ trāsactis q̄ttuoꝛ mēsibus. ꝓpterea q: isto mō eadē ē dispō ei⁹ in p̄n⁹ ⁊ trāsactis q̄ttuoꝛ mēsib⁹. Alio⁹ pt ꝛsiderari ſm q̄ i tpe icludit aliq̄ dispō morbi: sic̄ isto mō dicim⁹ q̄ morb⁹ diuidit in q̄ttuoꝛ tpa ſm diuersas dispōnes q̄ attendunt in morbo, put est in p̄ncipio augmēto statu vel declinatiōe. et isto mō a tpe sumit indicatio curatiua. vñ isto mō nos dicim⁹ q̄ aliud ꝓuenit in p̄ncipio morbi: ⁊ aliud i augmēto ⁊c. Et h̄ mō itelligendo tēpus dicim⁹ q̄ alius modus cōuenit vlceri recenti: ⁊ alius vlceri antiquo. nō qdē rōne tpis vñ tēpus ēſz q: ex tpe sumim⁹ idicationē q̄ dispō q̄ est i vlcere q̄ antiq̄tur peior ē in mēbro q̄z in vlcere qō nō ē ātiquū. ⁊ p̄terea fortioꝛ mūdificatio est q̄ debeē fistule antiq̄ in mēbro q̄z recēti: ñ qdē rōne tpis. vñ suppoſito q̄ vlc⁹ eēt eiusꝺē dispōnis q̄n antiq̄tū ē: ⁊ q̄n ē recēs: idē mod⁹ curatiōis posit⁹ deēt: ſz deē ali⁹ mod⁹ medicamiꝭ. q: ex pte sumit idicatio de maioꝛi ⁊ mioꝛi corruptiōe ipsius. ꝓpterea Gal. 4º de ige. sani. dixit q̄ ex pte ꝓprie nulla sumit idicatio curatiua. tū tps aliq̄n ē notitia morbi. i. dispōnis morbi pp quā dispōnē morbi diuersā in diuersis tpib⁹ debeē diuersus mod⁹ corruptiōis. ⁊ h̄ mō h̄ inuit Aui. aliū modū medicatōis fistulaꝝ rōne tpis ei⁹. ſz Gal. 3º ꝺ ige. sa. itellexit eo mō q̄ dcm̄ ē. ⁊ ista ps sufficiētissime ⁊ late ꝺclarata fuit in expōne quā icepim⁹ facere sup quartā fen. p̄mi canōis Aui. quā ꝺo ꝓcedēte adhuc cōplere itēdim⁹. ¶ Ad 2ᵐ ꝺubitū ꝺom ē q̄ medicia caustica remouet p hūc modū ptez carnis corruptā ab alia pte. ¶ Juxta qō ē itelligendū q̄ tria ſſ gīa medicia⁹ qb⁹ maxīe vtiur ad rēouēdā aliquā ptē subē mēbri. ſ. corrosiua putrefactiua ⁊ caustica. Differūt āt he medicie. q: medicia corrosiua dr̄ eē illa ꝺ cui⁹ꝑprietate: vt dcm̄ fuit pus: ē q̄ pp acuitatē quā hz resolutī ⁊ ꝓsumit hūidū mēbri sic q̄ pp resolōnē hūidi diminuit de suba carnis ⁊ vlcerationē auget i mēbris: sic̄ ē flos eris. ⁊ ꝓptēa tales medicie sūt subē subtilis. q: pp subtilitatē penetrāt in hūidū mēbrū ⁊ ipm̄ resoluēdo diminuūt: ad ei⁹ diminutionē segt eliq̄tio ⁊ diminutio carnis. ¶ Medicia āt putrefactiua dr̄ esse illa q̄ ex sui obuiatiōe ad mēbr⁹ corrū pit spiritum existentem in membro illo ⁊ humiditatem

illius membri ita vt caro que cõtinuatur ab illo humido nõ amplius conueniens est vt fit pars illius membri: nõ tamen ad hoc peruenit vt illam humiditatem resoluat & consumat: immo dimittit in membro illam humiditatem in qua accenditur calor extraneus & putrefit: ſz medicina causticа ꝺbet esse illa que ex sui vehementi caliditate habet vt adurat carnem & cutem & faciat ipam escaram: quẽ admodũ facit ignis. & ista est que vehementem caliditatem habet: cũ grossitie substãtie sicut carbo ignis: ꝓpter quam caliditatem vehementem et substantie grossitiem accidit vt illud quod obuiat inflammetur & assatur & cõsumitur humidum subtile. & reliquum remanet grossum adustum ad modum escare sicut facit calx & dragantum & colcotar. Sic ergo appet quomodo corrosiua putrefacti ua & causticа remouent partem aliquã a membro. ¶ Aui. non distinguit inter has medicinas sed eas simul commiscet vt plurimũ ad remouẽdũ carnem corruptaz. ¶ Si ergo dicatur ꝓpter quid caro causticata non amplius est habens vitam illius membri. neqz est pars illius mẽbri. neqz statim decidit a membro illo. ¶ Dicendum q causa est qz iste medicine nõ remouẽt partẽ a mẽbro sicut facit gladius p incisionẽ talẽ. sed hoc faciunt. alio modo vt visum est. vñ adhuc pars causticata vel putrefacta vel corrosiua quia nõ ex toto in ipsa est consumptio humidi ꝓpter humiditatez quam habet que ꝓtinuat quoquo modo cum humido alterius partis. adhuc cum mẽbro adhe ret donec accidit in processu q non amplius regatur humidum eius a calore naturali quod humidũ finitur cum quo cõtinuationem habet cum altera parte. & tunc cadit. Ad hoc autẽ mollificatio adiuuat ꝓpter quã lubricat cuꝰ hec pars corrupta. Propterea auctores post opationem horum medicaminũ precipiunt apponere ea que mollificant & humectãt sicut butyrũ & similia. et precipue quia valentia ad illud adiuuat etiam ad sedationem doloris. Deinde cum dicit.

¶ Cuz ergo mũdificata fuerit ponat sup eam medicamẽ de herua. & emplm de arsenico reiterato i medicis algarab ẽ mirabilis iuuamẽti. & medicamẽ Gal. alcartusin: & medicie cõposite ex dragagãto & calcadis & ere vsto & flore eris et q̃ sunt filia illis & ex cẽtaurea & farina herbi & yreos & suructas. & iã expta ẽ radix scolopẽdrie nã ipa cuz fistula iplet ex ea sanat ipsam: & silr cũ fistula ipletur ex elleboro itez et dimittit tribꝰ diebꝰ sanat ipaz. silr allenij: & silr succus cucumeris agrestis cũ glutino albotuz aut succus radicis almaroch aut flos eris aut armoniacũ & calcadis et dragantũ colcotar et gummi cum aceto. Aut sumat vrina infantiũ & sine cessatiõe teratur in mortario plũbeo donec inspissetur & exiccet et administret. ¶ Medicamen quo vtunt illi ō alexãdria. oppono naci dragãti assari & colcotar & floris eris & alumis oim ana pars vna cantaridarũ ps. s. fiat puluis aut emplastrũ aut aggregat cũ aceto i quo decocte sũt cãtarides & fortasse ponit cũ eo mel. & iterũ sumantur aloes & flos eris & merdalengi & cortices ouoz calcinati quod est eis fortius plm & pmisceant. & itez medicine fortes q̃s dixim⁹ in caplo eoz que sũt difficilis ꝓsolidatiõis. Et cũ appet caro bona administra ꝓglutinãtia facictia nalci carnẽ Et quãdo est ꝓpe eã os corruptum tunc oz vt rectificet & curet curatione sua. Et cũ vides hũiditates virulẽtas minorari aut sanioſas redire tunc iã curatio ꝓfert.

In parte ista ostendit qualia medicamina ꝓuemunt cuz est ablata & mundificata caro corrupta. et ista medicamia ꝓueniunt: & oia que fortia absterſione et exiccatione ꝓcipiant: vt si quid corrupti remanserit remoueat ab ipso: et etiam humiditates subtiles groſſe que profluunt ad vlꝰ cõtinuo absterganf et exiccentur ab eis: quousq̃ fit horza nascentie carnis. & patet qõ dicit in medicinis algherab: idest fistule lacrimalis suroctos: idest cathimia que adheret fundo vasis abstruit: idest quedã species cathimie radicum almoroch: idest lingue bouis. omnia alia que dicit sunt manifesta ex dictis.

¶ De carne addita super vlcera. Caplm. xij.

In curatiõe illiꝰ sunt necẽie medicie absterſiue & exiccatiue et quãto magis sunt mioris mordicatiõis tanto sunt meliores. Et oz vt ñ expectet hic de adiutorio nãe qõ expectat in nalcẽtia carnis: nalcentia eniz carnis est opꝰ nãe. Et oẽ qõ nã nalci nõ facit siue fit cũ adiutorio medicie aut absq̃ eius auxilio ẽ ꝓtrariũ opatiõi nãe. propter illud igitur opz vt fit plurimum sustentationis super medicinam.

¶ Quia mitonens in vlcerib⁹ superexcrescit caro ꝓpter curꝰ cremẽtũ ipedit ꝓsolidatio etꝰ. Idcirco Aui. in hoc caplo vult dicere modũ ablationis et remotionis istius carnis superflue. et duo facit. In ꝑma pte ondit q̃lis vtutis in gñe debẽt esse medicine q̃ b ꝓficiũt. et cõpat in hac cõpatione opꝰ nãe ad opꝰ medici vel ad opꝰ qõ facitũ medicine oẽs. qz in hac actiõe. s. diminutiõe carnis ꝓncipale operans sunt medicie & nõ nã. In 2ª pte explicat medicias que sũt ꝓuenientes ad b opꝰ. 2ª ibi ¶ Et sciat q̃ trociſci facti ad hoc Dicit q̃ ꝑmo. In curatiõe illiꝰ cẽ. Et quãto sunt minoris mordicatiõis tãto sũt meliores. ꝓpea qz dolor est vnũ ex his q̃ ꝓhibẽt ꝓsolidationẽ vlcerũ. & est causa apatio eius. & ꝓpterea quãto minꝰ mordicãt qz minorẽ dolorẽ faciunt tanto sunt meliores. Et oẽ qõ nã non facit nasci: idest ois opatio in q̃ nã nõ facit nasci carnẽ. ſz est ꝓtraria nascentie carnis sicut ẽ diminutio & ablatio carnis siue ista opatio fiat cũ auxilio medicine vel absq̃ eiꝰ auxilio sicut cũ ferro vel cũ igne est ꝓtraria. s. ista talis opatio opatiõi nãe. Nã opatio nãe in vlcere est alteratio sanguis & puerſio ipius in mẽbrũ q̃tũ est possibile. ſz opatio in qua fit ꝓtrariũ hꝰ est opatio ꝓtraria opationi ꝓncipali nãe. quapropter vt ista opatio ꝓncipalis fiat ab opatiõe medicine vl ab alia re extrinseca & non a nã. Et h est qõ dicebat Galie. tertio de ingenio sanitatis. Carnem creare & consolidare cum actione fiunt nãe. medicine enim in hio nihil agunt niſi

ꝙ ea q̄ nām ipediunt expellūt. Amputare vero ⁊ incidere supfluā carnem nō fiunt actiōe nāe. sed cum medicinis fortiter exiccantibus ⁊c. Deinde cum dicit.

¶ Et scias ꝙ trociſci facti ad hoc nō ꝓferūt illi qō ex eſ antiquū eſt: imo recenti. Q̄ ſi ex eis fuerit aliqd neciū tūc oportebit vt i faciēdo trociſcos ſit ꝓpuatio ⁊ reponant in loco quē nō corrumpat aer.

¶ In pte iſta Aui. explicat medicinas q̄ ſunt ꝙueniētes ad hāc opatiōez. ⁊ tria facit. In ꝑma pte oñdit in q̄ ꝓferūt he medicie q̄ ꝓſueuerūt fieri ⁊ ꝓpuari in q̄dā forma trociſci. 2° oñdit d̄ q̄dā medicamie ſpāli qō ꝓſueuit laudari: ⁊ oñdit qd in ipo ſit obſuādo. 3° in ſpāli explicat medicias q̄ ad h̄ ſūt vtiles. 2ª ibi (Et tā laudate ſūt ad h̄ feces aceti) 3ª ibi (Et medicamē qdē qō ē groſſi°.) In ꝑma pte vult dꝛe ꝙ trociſci q fiūt ad talē ꝓſūptionē carnis reſeruenf. verbi gra. ſiē ſūt trociſci calidi chō: qs ponit Almāſor: ad carnē minuēdā nō ꝓferūt vtplurimū niſi ad carnē ſupfluā iduratā. p̄ h̄ vult dꝛe Aui. ꝙ iſte medicie diminutie carnis qñ cōponūf adinuicē ⁊ reſuant in aliq̄ forma fiē forma trociſci. tē q: vi° ea ꝛ alteraf ⁊ corrūpif ab aere tales trociſci reſeruati vtutē h̄ūt debilē. vñ nō remouēt niſi carnē molle ſupfluā: Et ꝓpterea qñ volum° ꝙ remoueaf caro dura antiq̄ debes accipe medicias ⁊ ipas de nouo cōponere ⁊ apponere in loco vbi vtutē habuerunt fortiorē. et h̄ eſt qō vult Aui. h. Et ſubdit ꝙ iſti trociſci tāto h̄ūt maiorem vtutē quāto ꝓſeruanf in loco in q̄ mui° ab aere corrūpūf. ⁊ h̄ fit vt reponant in vaſe vitreo et in loco ficco: qñ vas vitreū ꝓhibet eos a reſolutiōe q̄ fit ab aere. q: nō ſic ipm penetrat ⁊ ñ accipit aliqd ex vtute ipoꝛ ſicut vaſa fictilia nec commiſceat eis aliquid aliud ſicut faciunt vaſa facta ex ligno. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et iā laudate ſūt ad hoc feces aceti: ſz illō nō ē apō me penit° ſanū: ⁊ facere eos trociſcos ⁊ formas ſiles auellanis eſt magis ꝓſeruās vtutē: Q̄ ſi vo dī ꝙ ipa idiget vt ibibaf aqua calida ve arſenico et alijs eſt illō qō ꝓparat eā ad reſolutionē vtutī ⁊ adiuuat aerē corruppentem eam.

¶ In pte iſta ō q̄dā medicamie in ſpāli qō adhuc ꝓſueuit laudari oñdit qd eſt obſeruādū. ⁊ dicit ꝙ iā laudate ſunt ad h̄ feces aceti. ſ. ad minuēdū carnē ſupfluā. ſz illō me nō eſt ſanū. ¶ Juxta qō itelligē ꝙ de fecib° vini eſt ꝙuenīēt traditū a Serapiōe i ſuo libro de ſimplicib°: ⁊ ab alijs: ꝙ cū ipe adurunf h̄ūt vtutē putrefactiuā ⁊ diminutiuā carnis. ſz de fecib° aceti nō ſic iuenīf. Tex eſt qō dicit de fecibus vini ꝙ debēt admiſtrari cito. poſt modicū tps reſolunf vtus eaꝛ. Tunc ḡ id qō dicit apud me nō eſt ſanū. duplicif pōt exponi. Uno modo vt dicat ꝙ feces aceti fortes nimia mordicatiōe pticipāt. ⁊ ꝑcipue ſunt nociue ſi vlcus eſſet in neruis: qñ neruis maxime nocet acetū. Aliter ꝑt illud dictū exponi. ſ. ꝙ illud apud me nō eſt ſanum. h̄ eſt ꝙ tales feces nō ſunt cōueniētes q: nō h̄ūt vtutē ſufficiētez. ꝓpterea q: cito deſtruitur eaꝛ opatio ⁊ vtus. ió tales feces reſeruate ſicut refuabāt ab illis nō faciebāt opationem de qua eſſet curandū. Unde ſi tales feces dum ſunt aduſte ſtatim adminiſtrenf bene hoc faciunt. ſed ſi reſeruentur hoc non faciūt. ⁊ iſta expoſitio videtur concordare ei qō ſubditur. Et facere eos trociſcos ⁊c. quaſi velit dicere Aui. ꝙ ſi conſeruetur aliquo modo virtus earum: tunc cōſeruatur melius vt ex eis fiant trociſci ⁊ forme ſimiles auellanis q̄z alio modo. nec ꝓſeruanf illo modo q̄ alīq̄ faciebant. ſ. ꝙ ꝑs ibibebāt eos aqua arſenici. ⁊ alijs aquis fortib°. Nam hoc ꝓperabat poſtea ad reſolōnē virtutis eoꝛ. ⁊ ad hoc vt corrumperenf citius ab aere q̄z ad derent in virtute eoꝛ. ⁊ hoc eſt qō vult dicere Aui. Et cā quare tales feces melius reſeruanf in hac forma eſt. q: ſi gura hec. ſ. trociſci plus ꝓſeruat rem q̄z corruptiōe virtutis q: ſub hac figura res min° diuidit ⁊ diminuf q̄z ſi res h̄et figurā angtaré. et ſub hac res plus ꝓſeruaf a putrefactione ⁊ corruptiōe q̄z ſub figura retūda oino ſpica. q: medū qō eſt in rotundo ſperico ꝓpter elōgationē nimiā a ſuis pub° extremis cui° putrefit i corpe. Et hec eſt cauſa quare ex carnibus viperarū fiunt trociſci. q: in hac figura melio° ſeruantur virtutes eoꝛ. ⁊ hec ſunt verba Andromaci in ſuo libro qué fecit de tyriaca. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et medicamē qdē qō ē groſſius ⁊ fixi oris vtutis ē magis iuuatiuū in hoc capitulo nō ex pte vtutis qñ fortaſſe ſubtile eſt forti°: ſz ꝓpterea q paſſio ei° ex aere ⁊ hūoꝛib° cōmixtis ē minoꝛ ⁊ fixio ei° cum diſpōne ſua eſt maioꝛ. ⁊ iſte medicine ſūt ſicut corticeſ eris ⁊ oſtraca aduſta ⁊ due ſpēs eritioꝛ aduſtoꝛ cū carnib° ſuis: vm ericij remanēt ⁊ cōſtrigūt carnem pluſq̄ oporteat. ⁊ forti° de illis q̄ nūerauim° eſt flos lapidis nominati eſſe. et forti° eo eſt ſcorie ⁊ glutinū auri ⁊ colcotar. ⁊ dragantū aduſtois minoꝛat vtutē eoꝛ ⁊ ē mordicatiōis ſiſis ⁊ addit coꝛ ſubtiliationē. ⁊ flos eris eſt fortis et ñ ē ſic ziniar ⁊ ꝓprie factū ex corticib° eris. Et ex eis q̄ corrodunt carnē additaz eſt vt ſumant alchalai ⁊ calx nō extincta ⁊ dimittāf in ſexcuplo ſui aq̄ in ſole ſeptez dieb° ⁊ moueanf oñi hora donec igroſſenf ⁊ fiāt ſic lutū: ⁊ fiant ex eis trociſci et adminiſtrenf. ⁊ ſic trociſcus fiet licus. ⁊ vnguētuz viride eſt mirabile ⁊ viride factū cum ſal gēma. et vnguentū qō noīaf aleſcoꝛexerin corrodit carnē ſine mordicatiōe ⁊ medicamen dudume ⁊ medicamen dianoꝛ ⁊ medicamē factū ex corticib° eris et minuti turis eſt ꝙueniēs carni male ⁊ accipit humiditatez ſicut coctū ⁊ omnes medicine facte ad hoc vt mittantur in naſum.

¶ In pte iſta Aui. explicat in ſpeciali medicinas q̄ ſunt vtiles ad diminuēdū carnes ſupfluas molles recētes ⁊ duras ⁊ antiqs. ⁊ duas facit. Primo oſtēdit in quo modo ſubē medicie diminutiue carnis fortius hoc opanf. in ſecūda pte explicat tales medicinas. 1ª ibi (Et iſte medicine ſūt) Que dicit in iſtis pub° ſūt manifeſta. ⁊ due ptes erritoꝛū aduſtoꝛ. ſ. ericij ferī ⁊ terreſtris. ⁊ oēs medicie facte ad hoc vt mittanf in naſum. i. oēs medicine q̄ fiunt ad remouendū carnē ſupfluā q̄ oꝛitur in naſo: ſicut ſunt medicine que fiunt ad remouendū polippū. ⁊ oēs etiā iſte ſunt vtiles ad remouēdū carnē ſupfluā q̄ oꝛit in vlceribus.

¶ Reginē vlcerū disruptoꝝ post cōsolidationē. Cap. xiij.

Eratio post eorū disruptionē est vt accipat caro mala: et os quidem sequitur eam: deinde occuperis in desiccatione eius ſm q̄ scis. Et extrahētia ossa fortasse sūt cauū medicis attractiuis sicut sē folia papaueris nigri emplastar cuꝝ foliis fici ꝛ sanich: aut semen hiusquiani albi ꝛ calcadis equatibus partibus emplastra.

¶ Auicē. pus docuit modū curatiōis vlcerū rōne eoꝝ que pñt cōponi cū vlceribus que ꝓhibēt ipa a sanatiōe ipoꝝ. in pte ista docet modū curatiōis: quoꝝdā accīnū q̄ cōse quunt post curationē eoꝝ. ꝛ ista qdē sunt duo accidentia vnū accidens est q̄ ꝓsequitur vlcera post curationē eoꝝ que nō est curatio perfecta. nam quādo nō curant vlcera pfecte ita q̄ ex toto remoueat eoꝝ malitia accidit q̄ post cōsolidationē iterū post ipa aliq̄d disrūpunt vt dicū fuit ꝓus. Aliū accīs est q̄ cōsegtur vlcera pⁿ pfectā curationem eoꝝ: ꝛ illud accidens est turpitudo ꝛ defedatio coloris que remanent in loco cōsolidationis vlceris. q̄ qdez accidēs remanet. tum q̄ cutis inficit ex applicatiōe cōtinua medicaminū. tum etiam ꝓpter humiditates aliquas que retinentur in cute ex quibus defedatur color ipius. Duo ergo facit. Primo ostendit modū curatiōis quādo accidit q̄ vulnera disrumpunt post cōsolidationē eoꝝ scō ostendit modū ſm quē eradicant vestigia talia que remanent post sanationeꝫ vlcerū. 2ª ibi (Indigēt) Q̄ in ꝑma parte dicit notū est. q̄ modus curationis illoꝝ nō est aliud nisi vt reditio fiat sūper vlcus ꝛ auferat tota caro corrupta. ꝛ q̄ vtplurimū hoc accidit quādo est corruptio in osse. Idcirco oportet auferri corruptionez ex osse in talibus ꝛ vsq; ad os discooperire.

¶ Eradicatio vestigioꝝ vlcerū ꝛ vulneꝝ. Cap. lm. xiij.

Adiget eradicatio vestigioꝝ vlcerū ꝛ vulnerum medicinis abstersiuis fortis abstersionis mundificatiuis: et sunt virtutes earum ꝓme virtuti eius quod abstergūt: ergo cureꝫ forte cū forti: et q̄ est minꝰ eo cum eo q̄ est minꝰ eo. Medicie aut mundificatiue fortiuz virtutum sunt verbi gratia: vt sumaꝫ squama ferri cum lacca ꝛ trifera et lintatur desuper calx et mel ꝛ succus calamēti ꝛ albugo oui ꝛ arsenicum ꝛ lapis piperis. Medicine aūt leues leuibus sunt sicut fabe ꝛ farina ciceris ꝛ semen raphasii ꝛ lutum molle rarū ꝛ cortices melōis. Et adeps asini est bona valde ꝛ ꝓprie quando associantur ei quedam predicta. Vestigia autē vlcerationis aut verberationis abstersio cum oleo de lilio delet velociter. Amplꝰ tro ciſci quos ego dicā in caplo decoratiōis.

¶ In illo caplo. vt dicebaf dat modū curationis alterius accidentis: puta vestigioꝝ q̄ remanēt in cute post cōsolidationem vlcerum. ꝛ duo facit. Primo docet remotionē taliū accidentiū ꝛ vestigioꝝ que remanēt post vlcera. 2º q̄ etiā talia vestigia. possent etiā fieri in cute ex verberatione: ꝛ cā tangit aligd de mō curatiōis illoꝝ remittens nos ꝓ pfectiori doctrina taliū vestigioꝝ ad aliuz locū. 2ª ibi (Vestigia autem ꝛc) Prima in duas. Primo ostendit qualis virtutis debent esse medicine que hoc pficium. et scō explicat illas medicias que ad hoc sunt vtiles. scda ibi (Medicine aūt mundificatiue) Que dicit in omnibus istis particulis sunt manifesta. non indigentia expositiōe ꝛ declaratione.

¶ Tractatus quartus de solutione cōtinuitatis neruoꝝ. ꝛ quod non pendet cum restauratione de solutione continuitatis neruorum.

¶ De vulnerib⁹ neruoꝝ ꝛ q̄ currūt cursu eoꝝ. Cap lm. j.

Eruis ꝓpter vehementiam sensus eorum ꝛ continuitatem suam cum cerebro accidēt ex vulneribus dolores vehementes valde et lesiones valde magne sicut spasmus ꝛ permixtio rationis. ꝛ multotiens perducunt ad spasmū absq; antecessione lesionis ꝓprie: ꝛ nō sit in eis excusatio q̄n illic fit apostema magnum absq; dolore magno.

¶ In p̄cedentibus tractatib⁹ Auic. determinauit modum curatiōis solōnis cōtinuitatis vt est accidēs in membris carnosis: in isto tractatu quarto qui est tractatus vltimus istius fen quarte. est itentio Auic. docere modū curationis solōnis ꝓtinuitatis ꝑt est cōtingens mēbris neruosis: q̄n curatio eius diuersificat ab ipa vt est accidens in membris carnosis: sicut inferius appebit. ꝛ sic ꝓcedit. In ꝑma parte dat modū curationis solōnis ꝓtinuitatis que accidit in neruis. in scda pte docet moduz curatiōis: quarundā dispositionū que ipaz aliquādo cōsequunf. 2ª ibi (Q̄ñq; accidit in neruis corruptio) Prima in duas. ꝑmo docet modū curationis solutiōis que est manifesta sicut est vulnus. scdo dat modū curatiōis solōnis cōtinuitatis in neruis que non est manifesta sicut est attritio ꝛ torsio. 2ª ibi. Cuz neruis accidit attritio ꝛc. Prima pars diuidit in duas. in ꝑma parte manifestat q̄ modus curatiōis solutiōis cōtinuitatis in neruis dependet ex cognitione diuersitatis que est in solutiōe cōtinuitatis accidēte in neruis: ꝛ dependet ex cognitiōe accidentiū que sequunf ad hanc solutionē cōtinuitatis ꝓpter que accidentia ipa redduf suspecta ꝛ timorosa. et q̄ quot modis pōt accidere solutio cōtinuitatis in neruis. in scda pte ponit modū curationis solutionis continuitatis in neruis. 2ª ibi. Medicamē vulnerū neruoꝝ. Primuz caplm diuidit in tres ptes in ꝑª pte ostendit ꝓpter qd vulnera que accidunt in neruis sunt molestia ꝛ timorosa. 2º ostendit quotꝫmodis pōt accidere vulnus in neruis. tertio cōparat vulnera illa admicē ostendendo que sunt suspicioza ꝛ que minus suspecta. ꝛ cōparat etiaz ipa ad vulnera que fiunt in q̄busdam alijs mēbris que similanf neruis. 2ª ibi. Et omne vulnus q̄ fit in neruis. tertia ibi. Et omnia vulnera cadētia ſm longitudinē. Prima pars diuidit in partes tres. in ꝑma pte ostendit ꝓpter quid vulnera que fiunt in neruis sunt suspecta ꝛ molesta: ostendendo que accidentia sunt apta cōsequi ad hec vulntra accidentia in eis: et que sunt molestioza q̄ accidentia in alijs accidentibus exterioribus.

Scdo ostēdit ḡre est ꝙ alie dispositiões accidentes in eis sunt molestiores ⁊ difficili⁹ remouentur q̄z accidentes in aliꝭ mēbris scda ibi. Et qñ ḡ ex eis vulnerat⁹ est apatur. Prima ps diuidit in duas. In ꝑma parte ipse oñdit que accñtia sunt apta cōseq ad vulnera facta in mēbris neruosis ꝙ vulnera ista sunt molestiora q̄z facta in mēbris carnosis. in scda pte oñdit ipse ex gb⁹ maxime aduenit nocumentū vulneribus neruoꝝ. scda ibi. Et qñ apank nerui ⁊ que sunt eis filia. Prima in duas. in ꝑma pte oñdit ꝙ accidentia sunt apta cōsequi ad hec vulnera scā i neruis ꝓpter que sunt suspecta ⁊ molesta. scdo quod dixerat apta ad vulnera facta i chordis ⁊ in lacertis ꝑm parte neruosam. scda ibi. Et silr est dispō vulnerū chordaꝝ. Prima i duas. ꝑmo ostēdit ꝙ accñtia sunt grauiora ⁊ peiora ꝙ apta sunt conseq ad hec vulnera scā in neruis. scdo oñdit ꝙ sunt accñtia ꝙ nō sunt ita molesta eoꝝ ꝙ sunt apta conseq ad ipsa. scda ibi. Et faciliores eoꝝ dispōnes. In ꝑma pte dicit Aui. Neruis ꝓpter vehemētiā sensus ⁊c. Et istō dictū est idē cuz illo qō dcm̄ est in tegni a Gal'. Nerui.n.et tenantos pūctura ꝓpter plm̄ sensum eoꝝ parati sūt aduocare spasmū: ⁊ ꝓpter hoc ꝙ cōtinua est ptícula ad ꝑncipiū parata ē aduocare spasmos. ¶ Juxta quā partē est i telligēdū qō Aui. i hac ptícula duo insinuat. Unū ē ꝙ sūt accñtia molesta ⁊ prava ꝙ sunt apte cōseq ad vulnera scā in neruis. ¶ Secūdū ē ꝓpter qd est ꝙ illa accñtia sūt apta cōsequi ad vulnera neuoꝝ: ⁊ quis ēt est modus ꝑz quē talia accñtia ꝓsequunt: accñtia qdem que sunt molesta ꝙ sunt apta cōseq ad hec vulnera sunt maxime tria. ſ. dolor vehemēs valde ⁊ spasmus ⁊ pmixtio rōnis. ¶ Qō dolor vehemēs valde sit addēs molestū apparet: tū qz est aptū virtutē ꝓsternere: tum ēt qz dolor ē cā apatis in loco sicut dictum ē ꝓus. ¶ Silr ꝙ spasmus sit accidēs molestū manifestū est: qm̄ spasmus est egritudo in q̄ ꝓhibet operatio animalis que ē necessaria in vita: ⁊ spasmus in toto non accidit absq; lesiōe ꝑncipalis mēbri qō est cerebrū: lesio autē mēbri ꝑncipalis est suspecta ⁊ molesta: silr ēt pmixtio rōnis qō fit accidēs molestuz est manifestū: nō enīz contigit absq; veniēti ⁊ magna lesiōe facta ꝑm cerebrū ꝓpter qō vulnera neruoꝝ apta ad illa accñtia sunt. suspecta ⁊ suspitiosa. ⁊ hinc ē ꝙ eoꝝ curatio diuersificatur a curatione vulnerū q̄ fiunt in mēbris carnosis. Mā qz ad ipsa est aptitudo vt supueniāt accñtia molesta magis q̄z fit vulnus alterius mēbri: hinc ē ꝙ oz eis attendere ꝑmo ad curationez que ē ꝓhibere vulneri sup aduētū illoꝝ accñtiū. Mā sicut apparet 3⁹ de inge. sani. Qñ ē cōpositio duoꝝ morborum opz ꝑmo itendere ad id qō ē molestius ⁊ suspiciosi⁹: ⁊ ꝓpterea: qz hec vulnera sunt apta cōseq acñtia suspecta et timorosa: hinc ē ꝙ in eis nō opz intendere ꝑmo ad curationē vulneris vñ vulnus: sed ad curationē q̄ ꝓhibet superuentū illoꝝ accñtiū. Sed in vulneribꝰ carnosis: qz ḃ non timem⁹ sufficit curatio que debetur vulneri vñ vulnus est. ¶ Scdo Aui. insinuat modū ꝑz quē hec accñtia cōsequūt vulnus factū in neruo ⁊ ꝓpter quid: ⁊ insinuat id Aui. cū dicit: ꝓpter vehemētiā sensus eoꝝ ⁊ cōtinuationez eoꝝ cuz cerebro. ¶ Sed aduertēdū est ꝙ vehementia sensus est cā vt veniens dolor accidat in vulneribus neruoꝝ. Mā sicut apparet ꝑmo de accñti ⁊ morbo. Quanto mēbrū est magis sensibile tāto multiplicat⁹ in ipso passio a cā nocitiua. Quāto aūt augef magis passio in membro sensibili tanto fort⁹ vel vehemētius itendit dolor. Et ꝓpterea accidit ꝙ in vulneribꝰ neruoꝝ fit maxim⁹ dolor ꝓpter vehementiā sensus in neruis: cū a plurib⁹ auctoribꝰ medicine ponatur neru⁹ esse ꝑncipale organum tact⁹ mediāte quo diffunditur sensus tact⁹ ipsius nerui. ¶ Sed cā spasmi ē dolor ipse vehemens: ⁊ ēt cōtinuatio cum cerebro: dolor qdē vehemēs facit ad ꝙocādū spasmum ꝓpter duo. Primo qz vehemēs dolor ē maxima cā apatis in neruo: ḃ aūt. ſ. apa factū in neruo ex cā spasma-

tiōis ꝓp cōtractiōnē q̄ accidit i neruo repletione apante. Scdo dolor ē cā aduēt⁹ spasmi ꝓpter qō ex dolore accidit ꝙ nerui⁹ fugit rez ledētē ⁊ refugiēs cōtrahitur i seipso ad qō ꝓsegf spasm⁹ in mēbro. ¶ Cōtinuatio aūt nerꝝ cuz cerebro facit ad hoc vt passio attingat vsq; ad cerebrū: et qz cerebro cōicant oēs nerui ipso patiēte accidit ꝙ passio peruenit vsq; ad oēs neruos ex quo cōtingit ꝙ spasmus nō solū euenit in lacerto illius mēbri: veꝝ ēt ⁊ in lacertis totius corpis: vñ ⁊ totū corp⁹ spasmat. Permixtio ēt rōnis accidit ꝓpter cōtinuitatē nerui ad cerebrū nō ex continuatiōe aptitudo ē vt cerebrū patiatur ⁊ ad ipsū pueniat de nouo ex neruo aliq̄ mā vaporalis ⁊ fumosa cal'a ex caliditate cui⁹ accidit in cerebro rōnez pmisceri: ⁊ ꝑcipue ex aduētu ei⁹ ad vētriculos q̄ztum fit ex doloris vehemētia in neruo cal'm apa ad qō febris cōsegtur: tūc enim ꝓpter cōtinuationē nocumēti ad cerebrū accidit rōne pmisceri. ¶ Subdit ālt postea Aui. Et multotiēs perducit ad spasmū. In quo Aui. ēt insinuat alū modū ꝑm quē i vulneribꝰ nerui ē aptitudo vt pueniat spasm⁹. Sed vt itelligatur illud qō hic dicit Auicē, ⁊ ēt quod dictum est prius est hic dubitatio qs fit spasm⁹ iste q consegtur ad vulnera facta in neruis. scdo ē dubitatio ꝓpter qd potiꝰ consegtur spasm⁹ ad hec vulnera q̄z paliſis: ⁊ nunqd aliqñ possit cōseq paralisis. ¶ Ad ꝑmū dubiū aliqs dicet: videtur ꝙ iste spasmus sit de repletiōe: qz cura ipsi⁹ ē per eūoné hūiditatis cōtente in neruo. Et iō cā ipsi⁹ vr esse retentio hūiditatis viruléte in neruo: talis aūt spasm⁹ vr eē spasmus ō repletiōe. ¶ In oppm̄ argr̄: qz iste spasm⁹ est accidens in toto: mō nō videf pōse ꝙ subito oēs nerui repleantur ex humiditate cōtenta in loco vulneris ꝑcipue cū illa humiditas modica sit que nō vr posse sufficere ad replendum oēs neruos: qz iste spasm⁹ nō vr eē de repletiōe. ¶ Prōpterea ponitur ūnta particula assoziūmoꝝ: ꝙ spasmus superueniēs vulneri ē mortale: nūc aūt spasm⁹ q pōitur eē mortalis non ē spasm⁹ de repletiōe: sed spasm⁹ q est de inanitione ponit esse mortalis: quare iste spasmus q sequit vulnera facta in neruis cū sit mortalis nō videtur esse de repletiōe. ¶ Dōm est ad hoc: ad cui⁹ solōnez opz videre ꝑm quē modū cōsegtur spasm⁹ vlis in toto ad vulnus factum i neruo: ls de hoc aliqd tactū flt: nō tn cōplete est tactū. ¶ Nota ergo in genere ꝙ spasm⁹ vlis in toto nō accidit ad vuln⁹ nerui nisi ꝓpter cōtractionez nerui ad cerebrum ex quo causat spasm⁹ in toto: tūc aūt duplici modo pōt cōicari nocumētū cerebro: ꝓpter qō accidit spasmus in toto: vno qdē mō pōt cōicari nocumētū cerebro qō nocumentū ex repletiōe nō accidit circa cerebrū: sed accīt aut participatiōe solius nocumēti ad cerebrū: aut ex participatiōe alicui⁹ māe vaporalis ad cerebrū q̄ ipsi nocet non rōne q̄ztitatis replendo: sed rōne male qualitatis: ex participatiōe qdē nocumēti solius ad cerebrū accidit spasmus in toto ꝓpter vehemētiā doloris qui cōsequit vulnus nerui: nā ꝓpter vehemētiā doloris cōtingit vt ḃ passio nocitiua vsq; ad cerebrū peruenat: cerebrū aūt percipiēs nocumentū mouef ad expulsionē ipsius: in tali ālt motu expulsiōis accidit ꝙ cerebrū ipsū cōtrahitur: quia mot⁹ expulsionis fit cū cōtractiōe mēbri: cōtracto autem cerebro ꝑm substātiā cū oēs nerui sibi cōicent accidit subito fieri mot⁹ cōtractiu⁹ in oībus mēbris corporis: ⁊ per ꝙs ēt facta cōtractiōe in neruis fit motus cōtractiuus in omnibus lacertis corporis versus suam originez: hic autem est spasmus vniuersalis in toto. Qō autē isto modo ex participatiōe solius nocumenti ad cerebrum causetur spasmus est auctoritas ipsius Aui. tertio canone. capitulo de spasmo: vbi ponit ꝑm istum modum spasmuz ex doloze causari. Silr mō ēt accidit spasmus aliquādo ex participatiōe alicuius materie vaporalis ad cerebrū pertingētis. Nam quādo accidit vulnus in neruo ⁊ retinetur in neruo humiditas viruléta ⁊ nō extra egreditur: tūc ꝓpter

ptinuationez nerui ad cerebrum possibile est q aligd humiditatis eius illo sub forma vaporis quidam ad cerebrū peruenias: z ille est vapor quidam ad cerebrum perueniens: existens etiā male qualitatis z nocens cerebro propter malitiam qualitatis ē causa: vt cerebrū etiam moueatur motu cōtrario ad expulsionez eius ad cuius motum contractuū cōsequit etiā motus contractuū in lacertis totius corporis qui est spasmus in toto. Accidit ergo esse in toto spasmū ex illa materia peruenīte ad cerebrū sub forma vaporis nō q illa materia noceat repledo: sed solū q nocent rōne sue male qualitatis: z q per istū modū possit accidere spasmus in toto declarant verba huius auctoris in p dicto ca. z etiā verba Gal. tertio z q̄to de iterionb⁹ z scdz istū modū maxime causat spasmus in vulnere nerui q̄ est pūctura: q̄ in tali vulnere maxime phibetur exitus humiditatis virulente ꝓpter exiccationē orificij eius. Alio mō pōt nocumentū cōcari cerebro ꝓpter q̄ spasmus conuenit in toto ex materia replēte cerebrū ꝑm originē neruoz ex qua repletiōe accidit cōtractio in origine neruorum: z ad cōtractionē factā in origine neruoz consegtur cōtractio in oibus neruis: z p ꝑns etiā cōsegtur cōtractio in oibus lacertis corporis: z sic fit spasmus in toto. Et id qdem cōpetit q̄n accidit q ꝓpter debilitatē virtutis i mēbro ꝓncipali tota materia q̄ erat replēs neruū z apatl locum vulnerati subito deriuat ad cerebrū z replet ipsuz ex repletiōe facta ꝑcipue ꝑm originē neruoz accidit spasmus in toto. Et id vides accidere q̄n subito tumor q apparebat in vulnere disparet: propterea: q̄ materia redit ad mēbra nobilia magis. Et ō dictū fuit supra q in vulneribus talibus nō apparere tumorē aut subito disparere illum q ꝑus apparebat in loco est etiā signū malū: z illud Hyp. dixit in quia particula affo. i illo aphorismo. Quibus cūq; tumores in vulneribꝰ apparēt non valde spasmant zē. Sic ergo ex dictis apparet ꝑm quē modum accidit ad vulnus factū in neruo cōseq spasmū in toto. Et ex his pōt apparere expō istius verbi Aui. q̄ dicit. Et multotiens producit ad spasmū. s. vulnus neruoz absq; anteceſſiōe lesiōis ꝓraue. i. absq; antecessione vehemētis doloris: z illud multotiens ꝓcipitur ad sensuz q̄ nō existēte dolore magno in vulnere: imo ille q ꝓrius erat receſſit infirmus spasmatur: quēadmodū visuz fuit in rustico quodā q̄ habuit vulnus in dorso pedis pungens ad neruos: postq; dolor receſſit vehemēs quē habuit accidit ei spasmus: z illud qdē cōtingit: aut q̄ subito deriuat materia ad cerebrū: z tūc delitescit tumor in apate: vel aligd ex humiditate cōtenta i neruo sub forma vaporis hūtis malā qualitate puenit ad cerebrū: z hoc ē q̄ vult dicere Aui. cū dicit. Et non fit i eis idest in talibus vulneribus excusatio q̄n fit illius apa magnū absq; dolore magno: ista verba vident eē peruersa: quō enī ē possibile q̄ in neruis sit apa magnū z nō fit cum dolore magno. Dōm ē q̄ apa factū in mēbro neruoso cōsegtur dolor vehemēs: vt habitū fuit supra in cap. de flegmōe. Sed intelligit papa hic vulneratū q̄cūq; repleti onem: vult enīz dicere q̄ q̄n accidit spasmus absq; anteceſſiōe lesionis ꝓraue idest absq; anteceſſiōe doloris: tūc non fit excusatio quin illic in neruo z in loco vulneris vbi est neruus fit apostema magnū. i. repletio multe hūiditatis virulēte q̄ retinet in neruo z non egredit ex vulnere: ex q̄ humiditate ibi retēta accidit q̄ fit spasmus aut quia ipsa subito deriuatur ad cerebrū: aut q̄ ex ipsa sub forma vaporis aligd puenit ad cerebrū ledēs: z tūc spasmus iste fit absq; dolore magno: z hoc ē q̄ vult dicere Aui. īz obscure loquat. Et ex ꝓdictis appere ꝓt q̄ magna differētia est iter modos spasmi q̄ cōsequūtur ad vulnus factum in neruo: nā in illis q̄ cōsequunt vulnus factū in nerno ꝓpter participationē nocumēti ad cerebrū vel soli nocumenti vel cū vapore male q̄litatis. Principiū motus spasmi ē natura cerebri q̄ cū ē sentiēs nocumentuz mouet ad expulsionē eius z cōtrahitur cerebrū ex q̄ cōtractiōe accit cōtractio in oibus lacertis corporis: sed in spasmo q cōsequitur vulnus nerui ꝓpter subitā mutationē seu deriuationē materie ad cerebrū ē ipsū repletus. Principiū ꝑmū ē mā replens ex qua repletiōe accidit cōtractio ꝑm neruoruz originē: īz adhuc forte itercidat motus cōtractiōis cerebri factus a natura inq̄stū etiā cerebrū mouet ad expulsionem materie nocitiue replentis: tū ꝓncipalis cā spasmi est repletio q̄ fit ex materia. Ex quo ꝑz q̄ iste modus spasmi satis ē peior q̄n sic accidit q̄ ꝑm⁹ modus. cū ꝓncipiuz motus in ipso sit res cōtra naturā: ibi vero fit ꝓncipiuz naturale. Et hec qdē verba extrahunt ex his que habētur in quinto de accidentū z morbo.

Tunc his premissis possumus rīndere ad dubiū ꝑmū q̄n q̄ritur vtrū spasmus q accidit in vulnere neruoz fit spasmus de inanitiōe vel de repletiōe: Dōm est q̄ iste spasmus aut referf ad totū corpus: aut ad ptem illā q̄ solū vulnerata ē. Si qdē referat ad totū corpus tūc aut iste spasmus accidit ex alicuius sube participatiōe vaporalis q̄ nocet cerebro ꝓpter malitiā q̄litatis tm: aut iste spasmus accidit ꝓpter subitā deriuationē materie ad cerebrū. Si primo mō cōungat iste spasmus sic dōm vt Aui. dicit tertio can. capi. de spasmo q̄ iste spasmus ꝓportionat ad spasmū qui nō fit a mā: q̄n iste spasmus ꝑz ꝑ ꝓncipio motū cerebri contractū q mot⁹ fit a nā cerebri refugiēte nocumentū factū in ipso: z ꝓterea: q̄ ꝓncipiū illi⁹ cōtractiōis in membro nō ē mā replēs vt replēs est hinc ē q̄ iste spasmus dr̄ ꝓportionari spasmo q nō fit a mā: nō tū spasmus iste dr̄ eē de ianitiōe: q̄ motus cōtractuus nō accidit ibi ꝓpter inanitiōez factā in neruis: z ō iste spasmus ꝓpie loquēdo: q̄ ꝓncipium eius nō ē mā neq; ꝑuatio mālē: sed ē ꝓprius motus naturē ꝓpie loquēdo neq; ē de ianitiōe neq; de repletiōe. Et q̄n Ypo. dixit q̄ spasmus aut ē de repletiōe aut de inanitione retulit sermonē suū ad spasmū cui⁹ motus ꝓncipiū ē res extra nām: nō aūt ad spasmū cui⁹ motus ꝓncipiū motus nāe pōt esse. Si aūt spasmus iste accidit ꝓpter subitā deriuationez materie ad cerebrū. Tunc dōm ē q̄ spasmus iste ē de repletiōe. nō aūt intelligo q̄ fit de repletiōe: q̄ accidat repletio in oibus partib⁹ cerebri: z in oibus neruis corporis vel i oibus neruis q̄ sūt in medio inter ptez vulneratā z cerebrū sed est de repletiōe q̄stū ad cerebrū ꝑcipue ꝑm loca originis neruoz ex q̄ repletiōe fit cōtractio i illis partib⁹ cerebri ad quā cōtractionē factā in illis pub⁹ cōtractio sequit in omnib⁹ neruis corpis absq; q̄ mā repleat oēs nervos Si aūt iste spasmus referat solū ad ptē q̄ est vulnerata: sic dōm est q̄ aut cā spasmi facti in ipsa ē cōtractio fcā in ipa ꝓpter doloris vehemētiā. Tūc iudicādū ē de isto spasmo sicut dcm̄ est de illo q accidit ꝓpter motū cerebri cōtractuum: aut est cā istius spasmi apa in pte factū: z repletio in neruo: z tunc iste spasmus ē de repletiōe z mālis sicut spasmus qui fit ex apate z repletiōe facta in neruo ex humore. Ad rōnē ꝑmā dōm q̄ nō opz q̄ spasmus q curaf per eūonē fit de repletiōe: q̄ īz ad spasmū cōcurrat aliq̄ mā: tū q̄ illa mā nō semp spasmū facit inq̄stuz est replēs non dr̄ eē spasmus de repletiōe: z sic ē hic: licet enīz in vulnere nerui cōcurrat semp cōgregatio alicui⁹ virulentie male rōne cui⁹ debeat ibi eūo: tū iste spasmus q consequit nō semper iudicādū est de repletiōe nisi inq̄stuz fit in pte illa ex hoc q̄ mā repleat partē illā: sed spasmus factus in toto ex materia illa ex hoc q̄ noceat cerebro fit a mala q̄litate n dicit esse de repletiōe: imo potius est spasmus q ad materiaz non ꝓportionatur: vt dictū ē auctoritate Aui. tertio. can. z ꝓterea possumus dicere q̄ aliquē spasmū eē de repletione pōt duplr̄ itelligi: vno mō q̄ esset ex mā ex hoc q̄ replet: z isto mō non opz q̄ spasmus cōsequēs vulnus fit ne repletiōe. Alio mō pōt dici esse de repletiōe: q̄ ad ipsuz cōcurrat ꝓsentia alicuius materie. z isto mō iste spasmus

q̃tũ ad vnaz cãm. qz semper ꝓcurrit aliq̃ virulẽtia mala posset dici de repletiõe: sed cõparãdo ipm ad cãm que est passio dolorosa ꝓpter quã accidit cõtractiuus mor⁹ neqz ẽ de repletiõe neqz de inanitiõe vt dictũ ẽ ꝓus. ¶Ad scdaz rõnẽ dõm ẽ qꝫ spasmus in vulnere põt esse mortalis non sub rõne q̃ est de repletiõe vel inanitiõe neruoꝝ: sed qz p ipsuz significatur qꝫ nocumentũ puenit vsqz ad loca z mẽbra nobilia. s. ad cerebrũ z neruos: nocumentũ autem factum in talib⁹ mẽbris est cã mortis vt in plurib⁹: non tñ semper est: z precipue: vt dictũ est spasm⁹ est mortalis qñ do contingit ex subita deriuatione materie replentis cerebrum: tunc enim significatur esse maius nocumentuz in principio.

Ad secundam dubitationem

dicẽdũ ẽ qꝫ ad vulnera facta ī mẽbris neruosis vel in neruis põt cõseq̃ paralisis: z põt cõsequi paralisis in tota: z ẽt paralisis in parte que tantũ est vulnerata. Accidit quidẽ in parte que tantũ ẽ vulnerata qñ in vulnere multiplicatur intãtũ humiditas replens qꝫ opilat pozos neruꝝ: ita vt per hoc phibeatur trãsit⁹ spũs sensibilis z motiui: tũc enī illud mẽbrũ mollificatur. Accidit aũt paralisis in toto aut si ex loco vulnerato deriuat tanta mã versus cerebrum vt in origine neruoꝝ accidat cõpleta clausio z opilatio: ita vt nequeãt dscẽdere spũs sensibiles z motiui ad mẽbra iferiora tũc mollificant mẽbra: aut hoc contigit si adeo vehemẽs nocumentũ ptingat ad cerebrũ qꝫ ex motu cõtractiõis in cerebro vehemẽter accidat pfecta clausio in vijs per quas descẽdit spũs sensibilis z motiu⁹: tũc mẽbra paralitic̃tur z mollificant: ex hoc. n. scz qꝫ motuz forte cerebri cõtractiuũ clausio accidit pfecta viarum per quas descẽdit spũs sensibilis z motiuus possibile est accidere sicut expresse pz ꝑ Aui. tertio can̄. capi. de apate aut hoc põt accidere si accidat vulneratio in loco aliquo neruoso a quo deriuẽt spũs sensibilis z motiu⁹ ad plura mẽbra z ibi icidat ex toto neruus aut origo: z principiũ a q̃ deriuatur virt⁹ in plura mẽbra vel repleat ex hũiditate illud principiũ sic vt ex toto fiat opilatio si isto mõ posset eẽ si accideret circa nuchaz ex vulneratiõe ibi facta apa aut repletio hũiditatis ex qua cõtingeret opilatio tũc omnia mẽbra mollificant ad q̃ virtus dirigitur ab illa pte nuche Sic egro spasm⁹ z paralisis cõsequunt vulnera neruoꝝ sed spasmus cõsegtur qñ nõ accidit pfecta opilatio ꝓpter quã phibeat aduentus oino spũs sensibilis z motiui z ꝑcipue qñ accidit circa cerebrũ motus cõtractiuus. Sz paralisis segtur qñ accidit opilatio cõpleta ex repletiõe humiditatis q̃ aggregat ꝓpter vuln⁹ z nõ est ibi motus cerebri cõtractiuus: z ꝓpterea ẽ pole qꝫ ad vulnera facta in q̃dam loco cõtingat spasmus ex vna pte z paralisis ex alia pte sicut pont̃ tertio can̄. ab Aui. ca. de plaga z icisiõe i capite: qz vulnera q̃ ptingũt ad pãniculos cerebri q̃ sũt mẽbra neruosa cõsegtur laxitas z mollificatio in latere vulneris z spasmus in opposito eius. Et cã eius ẽ: qz in latere cerebri in quo ẽ vuln⁹ nõ accidit motus cõtractiuus cerebri ꝓpter multitudinẽ repletiõis cerebri fm illam exꝑ pinquãte ad vulnus. Sed ex repletione facta ibi phibet descensus spũs sensibilis z motiui ad membra: vnde ipa paralitic̃t z mollificant: sed in latere opposito: qz cerebruz nõ sic recipit nocumentuz ex mã illa vt replens: sed magis accidit nocumentũ sibi ex cõpassiõe ad alterũ latus accidit ei vt possit moueri motu cõtractiuo z fugiẽdo nocumentũ ex quo motu cõtractiõis facto in ipso accidit qꝫ mẽbra illi pti supposita cõtrahunt versus cerebruz iõ spasmatur: nec est hoc ipole vt cerebrũ fm diuersas ptes diuersuz modũ recipiat passiõis: imo pole est qꝫ cerebrũ in vna pte sit sanũ z i alia lesuz ꝓpter distinctionẽ partiũ cerebri. Et sicut hoc possibile ẽ circa cerebrũ: ita pole est accidere hoc circa nuchã ꝓpter distinctionẽ ptiũ nuche. licez aũt paralisis possit cõseq̃ ad vulnera facta in neruis sicut z spasm⁹: tñ vtplurimũ ẽ qꝺ cõsequit spasm⁹: tuz qz vtplurimũ cerebrũ neruis cõpatit refugiẽs nocumentũ qꝺ ab eis puenit ex quo accidit vt fiat in ipso mor⁹ cõtractiuus ad quẽ cõsegtur spasmus: tñ etiã qz raro ẽ vt ex vulnere tãta humiditas ad ipsũ cerebrũ pueniat vt ex ipa accidat opilatio cõpleta ex q̃ phibeatur descensus spũs sensibilis z motiui: z ꝓpterea: qz raro hoc accidit idcirco auctores vtplurimũ dicũt qꝫ ad vulnera facta in membris neruosis cõsegtur spasm⁹: z nõ faciũt mẽtionẽ de paralisi. bene aũt cognoscitur qꝫ ista verba q̃ sunt dicta nõ sunt ꝑ illis ad quos ꝓncipaliter fit hec expõ. Sed tñ qz credimus qꝫ nõ solũ ad istos puenet sed ad alios: z qz itellect⁹ noster nescit ab inquisitiõe desistere ꝓ tanto hec verba hic apposuimus. Deinde cum dicit.

¶Et faciliores eoꝝ dispões sũt febres: z apata multa appent i alijs locis q̃ i vulneri b⁹ z sitis z vigilie et desiccatio lingue et ꝓprie quãdo accidit illic apostema.

In parte ista ondit q̃sũt accidẽtia magis molesta que sũt apta cõseq̃ ad vulnera facta in neruis: ondit etiã alia accidẽtia q̃dam cõsequẽtia vulnera fcã in neruis: sũt tñ i malitia ifra p̃dicta. Et dicit. Et faciliores eoꝝ dispões. i. accidẽtia q̃ ad ipsas sequũtur sũt febres: febres qdẽ dicunt faciliozis dispositiõis q̃ ipsa cõsequũtur: tũ qz febris non sic ẽ accidẽs suspectũ vt spasm⁹ z pmixtio rõnis. Nõ enuz significatur ex febre tãtũ nocumentũ aduenisse ꝓncipali mẽbro sic̃ significat ex spasmo z pmixtione rõnis ꝓpterea qz ex leuiori nocumẽto cõtingit feb. q̃ cõtingat spasmus z pmixtio rõnis. Nã feb. cõtingit de quacũq; supcalefactione: z ẽt ex dolore cito cõsegtur febris: ẽt dr̃ febris faciliozis dispõ: qz facilius accidit ex vulnere neruj q̃ spasm⁹ z permixtio rõnis: ꝓpterea: qz vt dictũ ẽ: febris ex leuiori z minori nocumẽto cõtingit q̃ spasm⁹ z pmixtio rõnis: ℞ non accidit nisi qñ nocumẽtũ grãde vsqz ad cerebrũ peruenit ¶Sed mõ aliqs q̃ret nunqd si supuenit febris fit bonum in vulnere nerui z ꝑcipue qñ est spasmus vel timetur de spasmo. Et vr̃ qꝫ fic: qz ad spasmũ febris aduenies videt curare spasmũ. ponitur eni scda particula assoꝝ. qꝫ bonuz est vt febris superueniat spasmo z ꝑcipue spasmo cũ quo est aggregatio hũiditatis: sicut ẽ in spasmo q vuln⁹ cõsequitur. Si aũt timetur euẽtus spasmi vr̃ qꝫ febris ꝑseruabit ab euẽtu spasmi: ꝓpterea: qz cõsumet hũiditatem virulẽtiaz ex qua causatur spasm⁹. Et certe dõm ẽ ad hoc qꝫ febris cõsiderata vt ẽ accidens qꝺdã vulneri nerui ei⁹ supuẽtus bon⁹ est siue fit spasmus siue nõ fit: sed timetur euẽtus eius. Et cã huius ẽ ꝓpterea qz tũc febris nõ accidit nisi ꝓpter apationẽ q̃ fit in neruo: ꝓpter qꝺ euẽtus febris significat qꝫ iã neruus incipit apari: ad hoc aũt consequitur spasmus: ꝓpter qꝺ isto mõ cõiungi febrẽ cuz spasmo nõ est aliud nisi mltiplicare duo accidẽtia molesta: ℞ aũt peius est q̃ si fit vnũ solũ: z isto mõ euẽtus febris ẽ malum signũ: qz significat neruũ apari z ẽ mala cã inq̃tuz ipsa est accidẽs qꝺdã molestum egrum affligẽs: sed alio mõ põt supuenire febris in vulnere nerui nõ vt accidens vulneris: sed supuenit p accñs: vtputa ex aliqua materia putrefacta in venis vel extra venas: z isto mõ qz febris ñ superuenit ex malitia vulneris nõ significat de se aliquã malitiã vulneris: z eius supuentus põt eẽ bonus ad euitationẽ z ꝑseruationẽ spasmi inq̃tum febris desiccat z consumat hũiditates vulneris z alias: z hoc mõ ℍyp. intelligit qꝫ bonũ ẽ febrẽ in spasmo fieri qñ ista duo non consequunt vnam egritudinẽ molestã z suspiciosam: sed sunt duo accidẽtia ꝑ se distincta nõ dependẽtia ab alia radice vel cã: z apata multa apparẽt i locis alijs: hoc ẽ dicere qꝫ ex accñtib⁹ ꝓpositis vulnera neruoꝝ est: qz i locis alijs

q̄ in loco vulnerato apparēt multa apata.i.multi tumores:qđ nō accidit i vulnere mēbri carnosi. Et rō huius ē. ppterea:q: ad vulnus nerui cōsegtur vehemēs dolor vt dictū ē.ex vehemēti dolore attrahitur mā ad locū vt dcm̄ est:z nō solū ad locū vulneratū:verū ēt ad loca vicina ex quo accidit vt multi tumores fiant i locis vicinis:z ħ contingit q̄n multa mā ad extra ꝓpellitur. Sed si ad interiora deriuaretur id nō accideret:sitis vigilie z exiccatio lingue.s.sunt ēt ex accidētib⁹ hui⁹ vulneris:z ꝑcipue quando illic est apa:ppter ea:q: q̄n est apa consegtur febris ad quā hmōi accidētia ppter caliditatē febrilem consegtur sicut de se est notum. Deinde cum dicit.

¶ Et similiter ē dispositio vulnerū chordarum lacertorum z propꝛie in latere capitis earum.

¶ In pte ista q: dixerat de vulneribꝫ neruorum:aptat etiā gbusdā alijs mēbris z dicit. Et sīl' est dispō. sm talibꝫ accidentibꝫ vulnerū chordarū z lacertoꝝ z ppꝛie in latere capitis eoꝝ:z ppꝛie si cadat ad ptez q̄ est versus caput .i. versus extremitates eoꝝ:nā in q̄cunq; extremitate cadit est similis dispō eius:musculus.n.habz duas extremitates:vna est versus mēbra q̄ mouet a q̄ oꝛit chorda. Et iō si ibi cadit vulnꝰ:tūc eius iudiciū ē sicut de vulnere cadēte in chorda:alia ē extremitas eius versus cerebrū: z i illa igreditur neruus z incipit ibi spargi:ppter qđ si cadat vulnus est iudiciū eius sicut de vulnere cadēte in neruis Intellige aūt cuz Aui.dicit. Et similiter est dispositio vulneꝝ chordaꝝ q̄ ista similitudo ē larga:nā licet ad vulnera facta in chordis sit aptꝰ cōsequi spasmus z pmixtio rōnis z accātia:alia tū nō sic sicut ad vulnera facta in neruis ppterea:q: nerui sunt mēbra plus sensibilia q̄z chorda: nam chorda ē mēbruz cōpositum ex villis neruoꝝ z ligamentoꝝ q sensuz nō habēt:ppter qđ vulnera q̄ fiūt i chordis medio mō sunt se hūtia inter vulnera neruoꝝ z vulnera ligamētoꝝ:nō eniz sic sunt suspecta et vulnera neruoꝝ:sunt tū suspecta plus q̄z vulnera ligamētoꝝ inquātum chorda ptcipat multo sensu per admixtionem villorum nerui q sunt in ea. vt vult Gal'.sexto de inge.sanita.z Aui.infra z hic insinuat. Deinde cum dicit.

¶ Et quando apostemantur nerui z que sunt eis similia aut aduenit eis frigus spasmantur:z si aduenit eis putrefactio corrumpitur membrum z augmentatur z putrefactio quidez festinat ad eos quoniam ipsi sunt creati ex humiditate quā congelauit z coagulauit frigus:z ad huiusmodi quidem properat putrefactio ex humiditate z ex caliditate humida et decoquitur in eo.

¶ In parte ista oñdit ex gbus maxime nocumētum fit vulneribus neruoꝝ:z ꝑmo in gñali oñdit q̄ sunt nocitiua eis scđo hoc in spāli de quibusdā rebus.scđa ibi.sīl' aqua. In prima parte Auic. vult dicere q: ea q̄ sunt frigida in actu nocent neruis z ꝑcipue qñ apantur:sunt.n.cā vt cito spasmentur:z hoc dicit ꝑmo Aui.cū dicit .Et qñ apantur ꝛc. Contingit aūt q: frigidum qđ aduenit neruis vulneratis ipsos spasmat ppter duas causas. Una cā est:q: frigiduz ipsius de se est cā spasmi:vt dr̄ gnta pticula affonismorum illo affo. Frigidū vero spasmos:ppterea:q: vt Aui . pōit tertio can̄.in ca.de spasmo. Ex frigido cōgelatur z tnspirsatur suba nerui z lacerti ppter que accidit cōtractio versus p̄ncipiū:z q: talis modus passiōis pducit vsq; ad cerebrū: ppter cōtinuitatē cū eo accidit q: ille spasmus posteā cōicatur toti corpori. Alia cā ē:q: frigidū ē cāvt superfluitates retineantur in ipso:z nō resoluantur abeo: hec autē ipsū spasmāt:z ēt hec hūiditas retēta ad cerebruz pducitur. vñ cōtigit ex passiōe fcā in cerebro spasmus ito to. Sīl' ēt ea q̄ sūt maxime nociua neruis sūt ea que sūt putrefactiua sicut calida z hūida. Cūm si ista approximēt in vulneratiōe ipsoꝝ sūt cā putrefactiōis in mēbro:z istō Aui. tāgit scđo cum dicit. Et si aduenit eis putrefactio.i. res putefactiēs sicut ēres calefaciēs z hūectās. Talia.n. sunt putrefactiua cū putrefactio fiat a calo z hūido:sicut pluries dcm̄ est ꝑus. Reddit tn̄ Aui.cām quare talia putrefactiua maxime nocēt neruis ꝑterea:q: nerui gñati sunt a mā aliqua humida q̄ cōgelata est a frigido:nūc autem hūidū qđ cōgelatū ē a frigido est aptū dissolui calido z ꝑcipue hūido qđ auget sensibilitatē z humectationē eiꝰ:q̄propter neruis sūt maxime nociua ea q̄ calida sunt z hūida sicut pultes molliuue z filia q̄ ignari ciurgici in vulneribꝫ neruoꝝ approximāt.z hoc est qđ Aui. vult dicere cū dicit:z ad hmōi ꝓperat putrefactio ex humectatōe z caliditate humida z decoquat in eo.i.talis caliditas decoctionē.i. caliditatē extraneā putrefactionē faciētem in neruo:vñ ex talibus cito putrefit neruus z augetur putrefactio eius.

Sed aliquis dubitabit de ħ qđ dicit q: nerui sunt creati ex mā humida quā coagulauit frigus. ꝑmo.n.non videm̄ nerui creari ex mā humida:imo ex mā sicca z terrestri:q: nerui ponunt esse frigidi z sicci in nā mēbroruz etiā suba eoꝝ est terrestris z sicca:q̄ materia ꝓportionabilis eis est mā sicca z terrestris:ppterea nō videt esse coagulata a frigido:q: Aui. ꝑmo can̄. Fen ꝑma. ponit q: frigidū nullū opus nature ingredit:ergo nō ingredit opꝰ virtutis informatiue: ppterea Ari.in scđo de gñatiōe aīa liuz ad lr̄am dicit. Ab interiori aūt caliditate fiunt nerui et ossa desiccata:quō eni fiūt a frigido cū illic videat ponere q̄ fiāt a caliditate assante z desiccāte. Cdom̄ ē:z ꝑmo ad ꝑmū qñ Aui. dicit hic q: nerui sunt creati ex mā humida nō itelligit q: in gñe mēbroꝝ materia neruoꝝ sit hūida:imo respectu materie ex q̄ generatur caro ē ficcior et densior. Sed itelligit q: sunt creati ex materia humida.i. sunt creati ab hūiditate aliqua. Corpori.n.nostro z oīb⁹ mēbris eius supponitur ꝓ materia aliqđ humiduz ligdum sicut sperma z sanguis mēstruꝰ:vt dicit Aui.i tertia Fen ꝑmi can̄.dicit q: materia cōdensatur p actionē factā in ipsa a virtute cōuertente ipsā. Cad scām dom̄ ē q: per frigidū Aui.hic nō itelligit frigidū puz eē.tale.n.frigidū non ē cōstituēs aliqđ mēbrū cū oia mēbra fint cōstituta a virtute iformatiua cuiꝰ instrm est calm naturale ineluſuz in spermate:sicut declarat phūs:z ēt medici: ſz intelligit hic p frigidū calm diminutū qđ gdē cōparatur ad id qđ cōstituit mēbra carnosa:respectu illius dr̄ esse frigidum. ¶ Ad tertiū dom̄ ē q: verba phi nō cōtradicūt verbis Aui. ppter qđ intelligi dz q: sic accidit in mēbris corporis humani sicut in rebꝰ exteriorib⁹. Videmus eni in rebꝰ exterioribus quedā gdem fieri a calido:z ꝑfici etiā a calido z talia remanēt calida:qđā aūt que q̄ztuz ad fieri in eis dominatur actio calidi q̄ztū ad factum esse ipsa cōplet frigidū:z hoc ppterea: q: euaporat ab eis humiditas subtilis cum caliditate:vñ remanēt coagulata z cōdensata a frigido z remanēt etiā frigida sicut simili mō ē in quibusdā mēbris interioribꝫ:q̄n licet ipsa q̄ztū ad fieri generētur a calido:tn̄ in fine ppter multā euaporationē humidi: euaporat etiā calidū vñ remanēt a frigido cōdensata: ppter qđ quātū ad cōplemētū eoꝝ dicūtur fieri a frigido: z isto mō nerui z ossa dicuntur coagulata eē a frigido:z hec est itētio phi scđo de gñatiōe aīalium ppter qđ nō contradicit Aui.sed idem dicit. Deinde cum dicit.

¶Et similiter aque quidem frigide nocent ex parte spasmi ⁊ calide ex hoc q̄ putrefaciunt: ⁊ similiter oleū: vel oleū quā doq̄ est necessarium scilicet illud quod est calefactum propter necessitatem sedādi dolorem aut propter subtiliandas medicinas ⁊ facere eas currere: ⁊ sunt medicine resistentes qualitati humectanti: et pungentes sole quandoq̄ perficiūt hāc operationem.

¶In parte ista in speciali ostendit de quibusdam rebus q̄ maxime sunt nocitiue vulneribus neruorum: ⁊ duo facit primo facit quod dictum est. secūdo quia dixerat q̄ oleum est nocuum vulneribus neruorum ratione vulneris ostendit ratione cuius intentionis aliquādo ipso vtimur secunda ibi: Verum oleum quandoq̄ est necessarium: qd dicat in prima parte satis est notum ex his que dicta sunt in precedenti. §. In secunda parte vult dicere q̄ oleum quandoq̄ est necessarium administrare duplici de causa scz aut gratia sedationis vehementis doloris: quoniā vehemens dolor sedatur per ea que mollitiua sunt habentia caliditatem sicut est dictum prius quare ipsum est iuuatiuum in sedatione doloris. ¶Sed tunc intellige circa hoc q̄ oleum non debet administrari intus in vulnere: sed super neruum: propterea: quia esset causa putrefactionis neruī: sed debet administrari in circuitu: ⁊ hoc dico quando neruus est discoopertus in vulnere: sed i vulnere in quo non est neruus discoopertus sicut in punctura non cures apponere ipsum in orificio vulneris: propterea: quia tunc oleum non immediate ad substantiam nerui peruenit ⁊ est aperitiuum ⁊ mitigatiuum doloris. Et ideo Salie. in. sexto de ingenio sanitatis dixit q̄ aliō facit in neruo discooperto ⁊ aliud in neruo cooperto: vulnus enim discooperium putrefacit ⁊ maculat. Alia causa propter quam potest oleuz administrari est vt per administrationem eius cum alijs medicinis que sunt grosse ⁊ terrestres possint medicine penetrare ⁊ virtus earuz currere vsq̄ ad profundum: quoniam ex administratiōe olei fiunt substantie subtiliores: vnde possunt vsq̄ ad neruuz qui positus est in profundo in substantiam etiam nerui que solida est ⁊ densa melius penetrare: ⁊ isto modo oleum admiscetur in vnguentis vulnerum neruoruz: ⁊ hāc causam Auicē. tangit cum dicit. Aut propter necessitatez subtiliandi medicinas ⁊ faciendi eas curare. Et tunc medicine cum quibus oleum admiscetur debent habere virtutem per quam resistant qualitati humectāti ipsius olei vt ex ipsis ⁊ oleo fiat medicina que sit conueniens in virtute exiccatiua ipsius: ⁊ hoc est quod dicit. Et resistentes qualitati humectanti. Subdit Auicen. Et pungentes sole quoniam perficiunt hanc operationem: hoc est dicere q̄ si medicine sine administratione alterius rei essent pūgitiue ⁊ mordicatiue ipse perficiunt hanc operationem quia scz ipse si administrantur cum oleo resistunt qualitati humectanti ipsius olei ⁊ ex oleo tollitur mordicatio istarum medicinarum: ⁊ propterea compositum ex istis duobus erit conueniens i vulnere nerui. ¶Et ex hoc apparet vna alia vtilitas ipsius olei. Nam administratio ipsius interdum cum aliqua medicina facit vt sit conueniens compositio ex eis: cum neq̄ illa medicina neq̄ oleuz per se conueniant in vulneribus neruorum sicut quādo aliqua medicina sola administrata esset pungitiua ⁊ mordicatiua nerui non esset conueniens de se vt administraretur in vulnere nerui: quia medicamen vulneris neruorum debet esse remotum a mordicatione vt inferius apparebit: ipsum tamen si administratur cum oleo sit cōueniens: propterea: quia administratione ipsius olei tollitur eius virtus mordicatiua: ⁊ ipa etiam mixta cum oleo tollit ⁊ remouet id propter quod oleum nocet quoniam resistit qualitati humectatiue ipsius olei propter sui virtutem fortem exiccatiuam: quare medicamen ex illis cōpositum erit virtutis temperate fm q̄ est conueniens in vulnere neruī: propter quod ex his apparet triplicem esse causam: quia vtimur oleo in vulneribus neruorum. Deinde cum dicit.

¶Et quandoq̄ qui ex eis vulneratus ē apostematur etiam: ⁊ est eius operatio tardior: ⁊ similiter eius maturatio ⁊ curationis susceptio est tardior. Et quādoq̄ vlcerantur nerui: ⁊ sunt vlcera tardioris consolidationis ⁊ tardioris maturatiōis

¶In parte ista Auicē. ostendit q̄ etiam alie dispositiones accidentes neruis ⁊ non solum vulnera difficilioris curationis existunt in eis q̄ in alijs membris. Si enim apostematur neruus tunc resolutio apostematis si debeat resolui tardius fit in neruo q̄ in carne. Et ratio est propterea: quia neruus est densioris substantie q̄ sit caro. Et similiter est maturatio eius si debeat procedere per viam maturationis fit tardius: propterea quia neruus est substantie dure. Et ideo dico q̄ maturatio difficilius fit in talib⁹ membris. Similiter etiam si vlcera fiant in neruis difficilioris consolidationis ⁊ digestionis existunt q̄ in mēbris carnosis: propter causam vtranq̄ que dicta est: ⁊ ad has etiam causas adiuuat vehementia doloris que consequitur amplius tales dispositiones in membro neruoso q̄ i membro carnoso: quoniam vehemens dolor ē prohibēs virtutem ab omni sua operatione cum ipsam prosternat ⁊ hoc est quod vult dicere Auicen. cū dicit. Et quandoq̄ cē. Et est eius operatio idest resolutio si apostema debeat resolui: ⁊ similiter eius maturatio scz si apostema debeat procedere in viam maturationis: vult ergo in hoc dicere q̄ apostema difficilius resoluitur ⁊ difficilius maturatur in hoc membro q̄ in membro carnoso cē. ⁊ planuz est per ea que dicta sunt. ¶Deinde cum dicit.

¶Et omne vulnus quod fit in neruis aut est punctura aut scissio. Et fissura quidez aut fit cum detectione nerui aut sine eius detectione: ⁊ illud quidem aut fit in longitudine aut latitudine.

¶In parte ista Auicen. ostēdit quot modis potest accidere vulnus in neruis: nam curatio vulnerum neruorū diuersificatur fm diuersitatem ipsorum sicut postea apparebit: ⁊ vult dicere q̄ vulnus quod fit in neruo aut ē punctura aut est scissura que est manifesta ⁊ vulnus apertum ⁊ illa scissura aliquando fit cum detectione nerui ita q̄ videtur neruus: aliquando vero sine detectiōe: ⁊ ista scissura aliquando fit per longitudinem nerui aut per latitudinem: ⁊ hoc etiam diuiditur: licet Aui. hic non exprimat sed postea exprimit: quia si fit per latitudinem aut incidit̄ neruus ex toto: aut non: sed tantum fm partem. ¶Deinde cum dicit.

¶Et vulnera quidem cadentia fm longitudinem in neruis saluiora sunt cadentibus in latitudine: villus enim sanus leditur ex vicinitate icisi ⁊ nocetur per ipz

ꝛ nocet cerebro: ꝛ facit accidere spas-
mum ꝛ egritudines magnas: ꝛ fit iterum
multotiens necessarium tunc abscindere
vulneratum ꝛ punctum cum totalitate ꝛ
prouenit ex eo quies ꝛ separantur acci-
dentia mala.

¶ In parte ista comparat vulnera neruorum adinuicem
ostendendo que sunt magis molesta ꝛ que minus: ꝛ com
parat etiam ad vulnera facta in quibusdam alijs mẽbris
que similantur neruis in sui substantia: ꝛ tria facit. Pri-
mo comparat vulnera neruorum que fiunt ꝑm longum
nerui ad vulnera que fiunt ꝑm latitudinem in quibus nõ
ex toto absciditur neruus. secundo comparat vulnera
facta in neruis ad vulnera facta in quibusdam alijs mem
bris que similantur neruis. tertio comparat vulnera ner
uorum que fiunt in latitudine quando ex toto inciditur
neruus ad alia: secunda ibi. Et vulnera quidem in pan-
niculis tertia ibi. Et non timetur de abscissione neruo-
rum. Quod in prima parte dicit manifestum est. ¶ Jux-
ta quam partem intelligendum q̃ inter vulnera nerui q̃
sunt magis suspecta ad mortem. primo est punctura: dein
de scissura in qua fit incisio nerui per latitudinem: non ta
men ex toto: deinde est fissura nerui in qua fit incisio ner-
ui per longitudinem: non habens autem suspitionem de
morte est incisio nerui ex qua ex toto neruus inciditur ꝓ
latum. Ratio quare punctura est magis suspecta est: quia
in ipsa aggregantur due cause que sunt maxime prouo-
catiue apostematis in neruo ꝛ spasmi scilicet vehemens
dolor ꝛ retentio humiditatis virulente in neruo que non
sic potest ad extra fluere sicut in aperta fissura: ꝛ ideo Ga
lie. in tegni maxime illa accidentia potuit cõsequi ad pũ-
cturam. Ratio autem quare fissura in qua neruus incidi
tur non ex toto per latum est molestior q̃ illa que solum
per longum inciditur est: quia villi neruorũ plus ledun
tur ex incisione facta per latum q̃ ex incisione facta p lõ
gum: ꝛ propterea quia plus leduntur: quando autem nõ
ex toto incidunt accidit q̃ nocumentum factum in villo
non inciso cõmunicatur villo quod remanet non inciſuꝫ
ex hoc postea cõmunicatur cerebro ex quo cõtingit spas-
mus. Et hoc est quod dicit Auicẽ. Nullus enim sanus ꝛc̃.
Et ex hoc apparet q̃ vulnera in quibus inciditur ex toto
neruus sunt minus suspecta. Nam quando omnino sepa
rantur partes neruorum nõ est possibile vt sic faciliter no
cumentum quod fit ex vulnere cõmunicetur mediantib⁹
villis neruorum vsq; ad cerebrum. propter quod in ipso
non sic timetur euentus spasmi: vt in alijs apertis fissuris
Et hinc est q̃ quando nos timemus de spasmo q̃ acci-
dat in punctura aut in scissura multotiens incidimus ner
uum ex toto: quoniam tunc minus timemus de ipso spas
mo: ꝛ hoc est quod dicit Auicẽ. cum dicit. Et necessarium
ꝛc̃. verum licet ex tali vulnere minus accidat nocumen-
tum tamen vt dicit inferius: membrum ex incisione ipsius
perdet motum: ꝛ idem dicitur etiam a Galie. sexto de in-
genio sanitatis. Item si neruus fit icisus ꝛ separatus nul
lam suspitionem vel timorem habens curabitur sicut ce
tera vulnera: sed membra que mouebantur per ipsũ mo
tum amittent. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et vulnera quidem in panniculis sũt
leniora eis que sunt in chordis nedũ eis
que sunt in neruis: ꝛ tu quidem scis pan
niculum cum testimonio ꝛ fortasse scini-
sti cum ex anatomia: ꝛ si panniculus apo
stematur non videtur in eo incessus vil-
lorum in longitudine: ꝛ in chorda panni
culari vid. tur incessus panniculorum in
longitudine: ꝛ chorda ẽ dura valde ꝛ nõ
est panniculatis in eius duritie: ꝛ panni
culus suffert futuram: ꝛ in vulneribus et
disruptionibus que aduenium ligamen
tis nascentibus ex osse ad os non est ma
lum ꝛ sufferunt vehementiorem curam
ꝛ non timetur ex abscissione neruorũ il-
lud quod timetur de eorũ conquassatio
ne ꝛ de incisione partis eorũ in latitudi-
ne q̃uis membrum contrahatur.

¶ In parte ista comparat vulnera facta in neruis ad vul
nera in quibusdam alijs membris que in substantia assi-
milantur neruis: ꝛ duo facit. primo facit hoc. secundo do
cet euitare quendam errorem qui posset contingere i co-
gnitione vulneris horum membrorum. secunda ibi. Et
si panniculus apostematur ꝛc̃. In prima parte vt intelliga
tur intentio Auicẽ. est intelligendum q̃ membra que q̃si
cõmunicant in substantia: quia omnia videntur neruosa
sunt plura scꝫ neruus chorda panniculus ꝛ ligamentum
ꝛ omnia ista membra concurrunt quasi ad constitutionẽ
vnius membri scꝫ lacerti. Nunc autem suspicio[sa] vulne-
ra sunt illa que fiunt in neruis: deide illa que fiunt i chor
dis: deinde illa que fiunt in panniculis: minime autem q̃
fiunt in ligamentis. ¶ Intelligendum tamen prout dici-
tur sexto de ingenio sanitatis. ligamentum est duplex: qõ
dam est ligamentum quod est continuatio vnius ossis cũ
altero osse. ꝛ tale ligamentum est membrum ignobile: et
vulnus in tali ligamento factum suspitionem non habet
ꝛ talia ligamenta in sui curatione tolerant vehementes
medicinas. Aliud est ligamentum quod contingitur cũ
lacerto quod peruenit ad constitutionem substãtie lacer
ti: ꝛ tale ligamentum: q; continuatur cum membro nobi
bili ꝛ neruoso: vulnus si fiat in ipso est suspiciosum: ꝛ non
debet curari: vt vulnus factuꝫ in membro carnoso. Simi
liter intellige sẽdo cum dicit hic q̃ vulnera facta in pan-
niculis sunt leniora ꝛc̃. intellige hoc de panniculis lacer
torum: non autem intellige hoc de omnibus panniculis
Sunt enim quidam panniculi in quibus si fiant sunt vul
nera valde suspecta ꝛ mortalia sicut sũt panniculi coope
rientes cerebrum: aut vt esset panniculus tegens cor. in
talibus enim panniculis vulnera facta sunt mortalia.
¶ Circa secundã partem vt intelligatur intentio Auicẽ.
nota q̃ aliquando sunt quedam chorde que assimilãtur
panniculis sicut sunt chorde que sunt late ad modum pã
niculorum: chorde enim que sunt rotunde manifestã di-
stinctionem habent a panniculis: sed chorde late non sic
manifeste distinguuntur: ꝛ propterea aliquando posset
error accidere: quia quando vulnus fit in talibus chor-
dis posset aliquis multotiens credere q̃ vulnus esset fa-
ctum in panniculis ꝛ medicaret ipsum sicut si esset factũ
in panniculo: ꝛ in hoc esset error quoniam aliam curam
tolerat vulnus factum in panniculis ꝛ vulnus factum in
chordis: ꝛ ideo Auicẽ. docet hoc distinguere per duo si-
gna. Unum est: quia si apostema apparet in tali membro
villi non discernuntur ad sensum: sed in corda que assimi
latur panniculis apparet incessus villorum manifeste ꝓ
longum: ꝛ hoc ideo quia chorda ipsa cõposita est ex vil-
lis neruorum ꝛ ligamentorum: ꝛ propterea in ipsa plus

apparent villi manifesti q̄ in panniculis: cuius signum ē quia chorda habet marorem duritiem ⁊ grossitiem q̄ habeat panniculus. ¶His ergo premissis facile est intelligere que Auicē. dicit in isto pānculis dicens. Et vulnera quidem in panniculis sunt leuiora eis que sunt ī chordis: propterea quia panniculi non sunt ita membra sensibilia sicut chorde: ⁊ ideo nocumentum ipsorum nō communicatur cerebro vt illarum nocumentum. Et chorda est dura valde ⁊ non est panniculus in eius duritie: illud dupliciter potest intelligi siue exponi: vno modo vt ostē dat differentiam inter panniculum ⁊ chordaz que assimilatur panniculo sicut dictum est. Alio modo potest exponi vt hoc dictum referatur ad diuersos modos chordaz. nam chorda quedam est rotunda quedā lata valde. ¶Modo vult dicere q̄ differentia est inter istas: quia chorda rotunda est valde dura: sed pannicularis est minus dura. ¶Secundum ergo istum modum loquendi pr⁹ posuisset differentiam inter chordam pannicularez ⁊ chordam rotundam. Et panniculus sufferri futuram ⁊ in vulneribus que aduenunt ligamentis ⁊c. Et causa huius ē quia vt dictum est panniculus non est tante sensibilitatis vt est neruus ⁊ chorda: ⁊ propterea vulnera facta in ipo curantur vt vulnera facta in carne. ¶Et nota q̄ ex hoc quod dicit in ligamentis nascentibus ex osse ⁊c. innuat q̄ in ligamentis que sunt coniungentia ossa ⁊ coniuncta ossibus non est suspitio quando accidit vulnus. ⁊ propterea in tali vulnere possumus procedere suendo ⁊ incarnando sicut fit in vulnere carnoso. Sed in ligamento q̄ peruenit ad lacertum necessarium est vt maior adhibeatur cautela cum in ipso fit suspitio: ⁊ hoc est q̄ dicit Gal. in sexto de ingenio sanitatis. Si vero ligamentum patiatur eorum scilicet qui coniunguntur cuz lacerto molestū est ⁊ non preter suspitionem erit nisi caute ⁊ diligēter curetur. Alia que Auicen. dicit manifesta sunt.

¶Canō curatiōis solonis cōmunitatis neruoz. Cap. ij.

Medicamen vulnerum neruorum m est illud quod est calidum siccum subtilium partiuz equalis caliditatis ita vt non mordicet ⁊ sit eius exiccatio vehemens valde cum attractione nō cum stipticitate omnino: ⁊ omne in quo est caliditas subtilis cum exiccatione vehementi: subtilis substantie non euacuatur ab attractione: et caueatur stipticum in eis et proprie in principio rei nisi sit cum abstersione sicut es vstum et scoria eris.

¶Primus Auicē. ostendit propter quid ista vulnera neruorum dicuntur esse suspecta ⁊ diuersitatem vulnerum cōtingentium in neruis. In parte ista. Aui. dat modos curationis vulnerum que fiunt in neruis penes illud in quo differt curatio eorum a curatione vulnerum que fiunt in membris carnosis: ⁊ duo facit. In prima parte ostēdit qs est modus curationis talium vulnerum: ⁊ etiam accidēntium que sequuntur talia vulnera ⁊ qualis virtutis debet esse medicamen ipsorum. in secūda parte in speciali exēplificat medicinas conuenientes in vulneribus neruorū secunda ibi. Glutinū albotin est de melioribus. In primo ergo capitulo Aui. sic procedit: quia primo ponit modū curationis talium vulnerum per quem docet prohibere ne accidant accidentia molesta talibus vulneribus. secūdo docet curam talium vulnerum quando in eis sunt accidentia molesta: sicut spasmus ⁊ apostema. secunda ibi Et quandoq; accidit spasmus ex vulneribus ⁊c. Prima in duas. primo ostendit qualia medicamina conueniunt in vulneribus neruorum. secundo ostendit qualia maxime oz in eis. cauē. secūda ibi. Et de vulneribus a quibus magis necesse est ⁊c. Prima in duas. in prima parte ostēdit qualis modus curationis est conueniens curationibus vulnerum que fiunt in neruis: ⁊ sub hoc comprehēdit vulnera chordarum. secundo comparat modum curationis vulnerum que fiunt in ueruis ad modum curationis vulnerum que fiunt in ligamentis. vt per hoc ostēdat modum curationis qui conuenit vulneribus ligamētorum. secunda ibi. Et si neruus est discoopertus ⁊c. prima in duas. in prima parte in generali ponit modum curationis horum vulnerum. in secunda parte in speciali ponit curam ipsorum sm diuersitatem horum vulneruz secunda ibi. Quod si neruus ille fuerit discoopertus ⁊c. Prima in duas. In prima parte in generali ostendit qualis virtutis ōbet esse medicina que competit vulneri neruī: vnde vulnus est factum in neruo. secūdo ponit modū curationis generalem qui obseruari debet in vulneribꝰ neruorum ⁊ cum alijs medicaminibus. secunda ibi. Et si neruus fuerit detectus. Prima in duas. primo ostendit i generali qualis virtutis debet esse medicina que competit vulneri neruorum vnde vulnus nerui est factum in tali membro. secundo ipse modificat dictum suum. secūda ibi. Et si necessaria est fortis caliditas. Prima in duas. ꝓmo ostendit in generali qualis virtutis debet esse medicina vulnerum neruorum. in secunda parte: quia dixerat q̄ tale medicamen debet esse subtilis: cum tamen aliquando medicamen grosse substantie habeat alias virtutes conuenientes ostendit qualiter subtilitas i tali medicamie possit fieri. secunda ibi. Et quod est huius generis substantie. In prima parte vult dicere Auicē. q̄ medicamen vulnerum neruorum debet habere has proprietates quoniam debet esse calefaciens ⁊ exiccās: ⁊ habens etiam virtutem attractiuam: propter quod non debet esse medicamen habens virtutem stipticam que est contraria virtuti attractiue: ⁊ precipue ōbet caueri ponere stipticum medicamen in principio nisi contingat q̄ in medicamine stiptico sit virtus abstersiua ⁊ mundificatiua: sicut es vstum ⁊ scoria eris. In calefactione autēm et exiccatione sic debet se habere vt sit calefactionis tēperate. Exiccationis autem fortis debet esse. quantum autem ad modum substantie debet esse subtilis substantie: tale enim medicamē: quia est caliditatis temperate ⁊ exiccationis fortis ⁊ subtilis substantie est quod habet virtutem attractiuam. Causa autem quare medicamina que conueniunt vulneribus neruorum ratione vulnerum: inquantum sunt in neruis: debent habere has proprietates: est quia vt dictum est in vulneribus neruorum maxime timetur euentus spasmi ⁊ apostematis ⁊ putrefactionis: sicut apparet ex dictis: propter quod medicina debet habere tales virtutes vt per ipsam prohibeatur aduentus horum accidentium que faciunt vulnus esse molestum ⁊ prohibens ipsum a consolidatione. Nunc autem spasmꝰ ⁊ apostema vt dictum est accidit maxime ex dolore ⁊ ex retentione humiditatis in neruo. quare propter hoc requiritur vt medicamen quod administratur ī neruis nō sit prouocans dolorem imo mitigatiuum: ⁊ cum hoc etiā sit attrahens humiditatem ad exteriora non condensans eam in neruo: putrefactio autem accidit in ipso maxime ex humiditate substantie ipsius: quare oportet vt caueatur vt medicina ipsa sit contraria mollificationi ⁊ humectationi in vulnere neruī: hoc autem habet perficere medicina que has habet proprietates: naz medicina ex hoc q̄ est caliditatis temperate habet mitigare dolorem: nō tamen est causa retentionis humiditatis in loco: imo est causa attractionis eius ad extra: calidum enim superfluum: quia mordicat non est mitigatiuum doloris: sed pro

uocatiuum doloris: vnde non est conueniens: frigidum autem est prohibituum egressionis humiditatis: z ē retentiuum ipsius in neruo: z cum hoc etiam spasmantur nerui: propter quod medicina ipsius non debet esse calida neq; frigida superflue: vt non mordicet: sed caliditatis temperate: verum etiam ex hoc q medicina est vehemētius exiccationis ipsum prohibet ne putrefactio accidat in ipso: z est conueniens complexioni nerui: quoniam neruus in genere membrorum suorum est. Quapropter in medicamine vulnerum neruorum debet esse exiccatio vehemens: ex hoc etiam q medicina virtutem habet attractiuam prohibet ne humiditas aggregetur i neruo: z qz illud quod habet virtutem attractiuam est quod caliditatem habet cum subtilitate substantie: in tali enim medicamine est proprietas vt humiditates ad exteriora moueat sicut dicitur ab Auicen. secundo canone. capitulo de operationibus medicinarum singularium: hinc est q illud medicamen ōbet esse subtilis substantie: z precipue hoc medicamen conuenit subtilis substantie: tum quia neruꝰ positus est in profundo: tum quia neruus est substantie dense z dure vt ergo penetrare possit virtus medicaminis oportet vt medicamen sit subtilū partium: ex quo patet q debet caueri in eis stipticum medicamen: z precipue superflue stipticitatis: quoniam hoc prohibet extractionem humiditatis ad exteriora z condensat eam in loco. Et precipue debet caueri in principio maxime aggregatio humiditatis in neruo propter humiditatez que exstit in vulnere ex diminutione z cutis z carnis z venarū ex quibus humiditas egreditur z retinetur in loco vulneris nisi accideret q in tali medicamine stiptico esset virtus abstersiua. Nullum enim est inconueniens vt in aliquo medicamine stiptico sit virtus abstersiua propter diuersitatem partium sicut virtus stiptica z abstersiua vt ē in scoria eris. Sicut ponitur a Gal. tertio de simplici medicina: tunc talis medicina est conueniens: nam tunc stipticitas nō ē impediens attractionem humiditatis ad exteriora: sed tamen hoc adiuuat ex eo quod prohibet fluxum humorum ad locum propter ergo omnia ista concurrere ad curationem vulnerum neruorum debet medicina habere has proprietates que administrantur in vulneribus neruorum. ¶ Tu tamen intellige circa hoc q fm quod instat magis nobis necessitas magis ad intētionem vnam q̄z ad aliam fm hoc debet medicina augeri in virtute plus que in intentionem illaz respicit: vt verbi gratia: quando vides q in vulnere nerui est maximꝰ timor de euentu spasmi z apostematis propter retentionem humiditatis in loco sicut accidit in punctura: z tunc medicina debet augeri maxime in virtute attractiua humiditatis ad exteriora z in virtute exiccatiua: z multum esse de virtute mitigatiua doloris. Si autem vides q in vulnere est maximus timor de his propter dolorem vementem: non autem est timor multus de his propter retētionez humiditatis in loco sicut est i manifesta fissura: tūc debes cauere maxime a medicamine mordicatiuo z prouocatiuo doloris z plus de exiccatione curare q̄z de alia intentione vt non accidat putrefactio in vulnere. Et propterea vt apparebit postea in talibus apostematibus medicamina que sunt vehementis exiccationis z modice caliditatis non mordentia vt mineralia lota z calx lota z similia. Si autē times propter vtrunq; ne accidat sicut multotiens: quia cum punctura aggregatur vehemētissimꝰ dolor: z tunc intendimus ad vtrunq;: z ideo in tali vulnere in orificio imponitur medicamē attractiuum vehemēter: z in partibus alijs ponuntur ea que dolorem mitigāt sicut calida mollitiua sicut totum hoc inferius ōclarabit.

Sed circa istam materiam est dubitatio duplex. Una dubitatio est: quia Auicen. dicit siue ponit q medicamen vulneris neruorum debet esse calidum. ¶ Dices tu tunc illud videtur falsum: quoniaz dictum fuit supra q medicina que apponitur in vulnere i caliditate z frigiditate debet assimilari complexioni ipsius membri: vnde ipse dicit supra. in quarta fen huius. Et assimilatur calidum valde calido: z frigido valde frigidum. Cum igitur neruus in genere membrorum sit cōplexionis frigide videtur q medicina sibi conueniens debeat esse complexionis frigide. Firmatur autem argumētum hoc ex illo: qz regula est z canon: q in omni egritudine complexio naturalis membri debet conseruari: sicut declaratum est per totum de ingenio sanitatis. Cōseruatio autem fit a sibi similibus: ergo cum nerui sint frigidi ad conseruationem complexionis eorum debent medicamina que administrantur frigida esse.

Secunda dubitatio est qz aliquis dicet videtur q aliquando competant medicamina fortis caliditatis: quoniam ita ipse docet administrare in vulneribus neruorum euforbium z sulphur: omnia autem hec sunt vehementis caliditatis: non ergo solum indigent ea que sunt temperate caliditatis. ¶ Ad primum dubium dicendum est q dubium illud non querit aliud nisi propterea quid est q frigidum ponitur maxime esse nocituum neruis: cum tamen nerui ponantur membra frigida. ¶ Ad cuius solutionem intelligendum est q loqui de calido z frigido est dupliciter. Uno modo de calido z frigido fm q sunt talia in actu: alio modo est loqui de ipsis fm q sunt talia in virtute vel potentia: sicut isto modo loquimur de medicaminibus dicentes aliquando quod est frigidū i actu vel calidum in actu: z aliquando dicimus q est calidum z frigidum fm q virtus eius calefacit: z infrigidatur. Similiter etiam est loqui de neruis dupliciter: vno modo ē loqui de ipsis scilicet prout sunt in dispositione naturali: alio modo prout sunt in dispositione preternaturaz que est vulneratio eis accidens: modo tunc si loq̄mur de neruis prout sunt in dispositione naturali: tunc ea que frigida sunt in actu sunt eis nociua: calida autem temperata i actu sunt eis iuuatiua: sed ea que frigida essent in virtute z potentia essent eis iuuatiua: calida autem nocitiua. Ratio autem huius est hec quia hec est differentia inter ea que sunt talia in actu z ea que sunt talia in potentia: quia talia in actu operantur in prima obuiatione ad corpus: quia non indigent a calore corporis reduci ad actum: talia autem in potentia non operantur in prima obuiatione ad corpus fm q sunt calida in potentia. Sed prius fz fialiquid patiuntur a calido naturali: etiaz talia i actu sūt talia absolute: vt frigidum in actu etiam est frigidum absolute: z similiter calidum in actu. Talia autem in potentia non dicuntur talia nisi ex comparatione: z relatione ad aliud: z precipue ad corpora temperata: vt apparet tertio de complexionibus. ¶ Tunc igitur statim ex hoc manifestum est q frigida in actu nocent membris frigidis z maxime neruis z cerebro: quoniam ista membra non dicuntur frigida: quia sint frida in actu: omne enim corpus quod viuum existit calidum est in actu. Sed dicuntur frigida: quia parum habent caliditatis in actu. Et ppterea quia omnia membra corporis calida sunt in actu ea que sunt eis amica sunt calida in actu: ideo ea que frigida sūt in actu nocent eis: illis ergo membris sunt magis inimica frigida in actu: a cuius nocumento minus possunt tueri: sed membra frigida minus possunt tueri a nocumento frigido propter modicam caliditatem ipsorum: congelātur enim statim a frigido in actu: z ideo spasmantur. Cuius etiam simile videmus in corporibus perambulantibus per vehemens frigus: nam si talia corpora siue mē-

bra modicum habeant caloris valde leduntur ab ipo frigore adeo q quandoq; congelantur ab ipso. Sed membra calida propter fortem caliditatem resistentem non sic patiuntur a frigido in actu: non enim sic cito congelatur ab eo: immo videmus: q quia inter membra calida est quoddam quod vehemens est caliditatis in quo quidem calidum intenderetur nisi infrigidaretur: sicut fuit cor q in tali membro non solum frigidum non est nocituum: immo frigidum est iuuatiuum: vnde z natura motu anhelitus constituit ei per quē cōtinue attrahitur aer frigidus ad refrigerium eius: sed frigida que sunt calida in potentia: non tamen actu bene essent amica neruis que sc̄z non sint amplius frigidiora respectu medicine temperate q̄z sint nerui respectu cutis que temperata est. Calida autē que forent calidiora q̄z sint nerui nocerent. Et iō est q vnumquodq; cōseruatur in sua tēperantia a sibi simili. Supposito ergo q nerui habeant propriā tēperātiam cū temperantia ipsorū in genere mēbrorum sic q sint frigida: manifestum est q ea que conseruant ipsos inter ea que sunt calida in potētia erūt frigida: non autem calida cuz calida remouerēt eos a propria tēperātia. Et ideo q̄ auctores dicūt q frigidum est inimicū neruis intelligunt de frigido in actu: z propterea sicut apparebit illō Aui. maxime ostēdit q frigidū nocet neruis quod est frigidū in actu: z tunc oīa medicamina que quidē administrant neruis sub actu caliditatis: docet Aui. administrare ea. Si aūt loquamur de neruis put sunt in dispositōe extra naturam: tūc eis sunt nocitiua z frigida in actu z frigida in potentia: frigida quidez in actu maxime nocēt ppter causam iam dictā. Vnde Aui. ibi maxime dicit de talibus frigidis que nocēt nernis: frigida autē in potentia nocēt propterea q medicina vulnez neruorū vt dictū est debet eē mitigatiua doloris z dz esse attractiua eruginis ad extra dissolutiua humiditatis attracte ad locuz ex dolore: has aūt proprietates nō habet frigidū: sed calidum: ppter qō medicamen vulneris neruorū debet esse calidum in virtute saltem tēperate: z hoc quidē maxime attendim⁹ circa principiū: cū est dolor z humiditas in loco. in processu autē non sic curamus: sed solū curamus de exiccatiōe fortī: z dato q tale medicamē nō sit calidū in virtute: dūmodo sit calidū in actu: z fortis exiccatiōis est cōueniēs: sicut Aui. infert⁹ docet administrare tutiā confectā cū oleo rosaceo in vulneribus neruorū: z hec est veritas in hac dubitatione. Et ex his apparet solutio ad argumēta diligēter intuenti. ¶ Ad scōm dōm est sicut extrahit ex quodā §. quē infra subdit. Et si necessaria est fortis caliditas z̄. q illud dictū qō dicitur hic q medicina vulnerū neruorum dz esse caliditatis tēperate: intelligitur vt ei⁹ impressio in caliditate ad substātiā nerui pertingit: quoniā substantia nerui non sustinet vehemēter calidū: sicut neq; frigidū vt postea dicet. Ea ergo que sunt vehemēter calida vt euforbiū z similia nō administrant vt eoz vehemens caliditas ad neruuz pertingat: Sed vt propter vehemētem caliditatē virtus eoz penetret ad profundū z humiditatē cōtentam in profundo extrahat ad superficiē orificiuz vulneris aperiēdo: ea propter talia medicamina: vt postea dicet nō essent bona in neruo discooperto: sed sūt bona in punctura. Mā q: tunc neruus coopertus ē z positus est in pfundo talis medicine caliditas nō pōt peruenire ad substantiā nerui sub vehementia caliditatis: sed peruenit ad ipsū refracta z tēperata: licz ergo in se medicina hec sit vehemētis caliditatis: tamē impressio que ad neruū peruenit est tēperata: ergo illud dictū quod hic dicitur debet intelligi de caliditate medicine sm q ei⁹ impressio ad neruū peruenit: z illud infinuat Aui. in illo §. allegato: vbi ostendit propter qd aliquando ē necessaria fortis caliditas in medicamine vulnerū neruorū. His ḡ bene preintellectis multa illius capituli faciliter possūt intelligi. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et quod est huius generis substantie subtilia ipsum cum trituratione in aceto in quo non est stipticitas: z quandoq; timetur ex aceto z subtiliatione eius pcessio caliditatis subtilis in re spissa.

¶ In parte ista Aui. q: aliqñ cōuenit q medicina habeat pprietates predictas: est tñ grosse substantie: sicut scoria eris: vult ostēdere qualiter tale medicamē possumus facere cōueniēs in substātia: z vult dicere q pmixtio talis medicaminis qō est hui⁹ generis. i. grosse substātie cū aceto in quo nō est stipticitas: qñ stipticitas phibet sm aliquid eius penetrationē: facit vt virtus hui⁹ medicaminis penetret ad pfundum: accidit enī q ex pmixtiōe aceti propter subtilitatē substātie aceti possit penetrare caliditas medicaminis qō est grosse substātie subtiliari ex pmixtiōe aceti in rem sube dure z spisse qualis ē substātia nerui. Et ls est qō vult dicere Aui. cū dicit. Et qñq; cōtinet z̄. q tamē prius penetrare nō poterat ppter grossitudinē sube in q̄ fundat. Vel erū etiā q illud dictū pōt exponi: alio modo vt vellet dicere q nō solū aceti confert admixtū cum istis medicaminib⁹ q: adiuuat ad penetrationē eorū: verū ēt confert ex hoc: q: ex aceto aliqñ pcedit aliqua caliditas debilis que adiuuat ad penetrationē eoz: z pcipue in rē spisse substantie: z id est quod Aui. dicit.

Tunc ad remotionem dubij: aliquis eni posset dicere: quare doces tu administrare acetū in medicaminibus neruorū: cū acetū sit valde frigidū. ¶ Ad hoc est dicēdū q aliquādo ex aceto fit in respisse substātie aliqua caliditas debilis z nō frigiditas: iuxta qō intellige: sicut apparet per istū. scōo canone. ca. de aceto: z per Gal'. pmo de simplici medicina. Acetū ē cōpositum ex duplici substantia. s. frigida: z hec ē substāna que ex vino remansit frigida ppter exalationē partis calide vinose qñ vinū cōuertitur in acetū z est cōpositū ex substātia calida: z hec ē illa que caliditatem accidētalē acq̄uit pec putrefactionez que accidit in vino quādo cōuertitur in acetum: lz tamen sit cōpositū ex tali duplici substantia: tamen q: exuberat ibi pars frigida: ideirco acetū a predominio ponitur frigidū: si ergo cōtingat q pars que ē calida in aceto ptranseat in substantiam membri plus q̄z frigida: tunc ex aceto peruenit in membro aliqua caliditas debilis: z quia i membro spisse substantie facilius preoccupat transitum pars calida: difficilius autem pars frigida: hic ē q Aui. dixit q in talibus mēbris substantie spisse: sicut sunt nerui peruenit aliquādo processio caliditatis subtilis. i. debilis. z vtraq; expositio vera est z potest saluari: ¶ Intellige autem circa hoc q vsus aceti in medicaminibus vulnerum neruorum non est bene tutus: propterea q: acetum est inimicum neruis: sicut ponitur ab Aui. tertio canone capitulo de paralisis cura. z a Galie. in commento tertij pronosticorum. Acetum enim mordicatiuum est: z vtplurimū infrigidat: que ambo sunt nocitiua neruis: et preterea: quia acetum de se nocituum est neruis in medicaminibus vulnerum neruorum discoopertorum q immediate apponuntur super neruos: z reputo tuti⁹: vt caueatur ab operatione aceti. Sed in medicaminibus vulnerum neruorum in quibus nerui non sunt discooperti vt in punctura: quia ibi medicina non ponitur imediate super neruum neq; ad ipsum peruenit virtus nisi valde refracta: quia in talibus indiges vt virtus medicaminis maxime profundetur: possumus vti aceto: quoniā tūc nō nocet ratione sue mordicationis: z iuuat ad exiccationez quia ipsum exiccatiuum est: z ad penetrationem virtutis medicaminis. ¶ Deinde cum dicit.

¶Et si necessaria est fortis caliditas: quãdoq; tunc necessaria est vt non sit profundans tantum: sed vt frangatur ⁊ declinetur cum ea ex eo quod ei admisceatur ad qualitatem vt calefaciat cum mensura et exiccet cum fortitudine.

¶In parte ista: quia dixerat q̃ medicina vulnerum neruorum debet esse equalis caliditatis: ita vt non mordicet modificat dictum suum: quoniam aliquando est necessaria vehemens caliditas: ⁊ vult dicere q̃ aliquando ẽ necessaria fortis caliditas in medicamine propter alteram duarum causarum aut quãdo indigemus vt medicamẽ vehementer penetret ad profundum sicut indigemus i puntura. aut est necessaria propter refractionẽ virtutis aliarum rerum cum quibus admiscetur. vt si sint quedã res que sint calide: aut minus frigide vel econuerso: quas si conueniant neruis ⁊ volumus eas administrare: quia in eis reperiuntur alie virtutes conuenientes: tunc miscemus res illas cum aliqua medicina vehementer calida nam ex administratione eius fit medicina operans ꝑ q̃ conuenit: ⁊ hoc vult dicere Auicẽ. ⁊ expositio eius perfecte haberi potest ex his que dicta sunt.

¶Deinde cum dicit.

¶Et si fuerit neruus detectus non sufficit aliquid cui sit acuitas omnino ⁊ ẽ nocumentum illius cum eo magnuz: ⁊ similiter si inuenerit medicamen aut pannuz quod administratur super vulnus cui obuiat dum est frigidum actu: tũc leso neruo ab eo est vehemens: ⁊ quãdo accidũt vulnera in neruis: tunc non oportet vt ꝓperent ad incarnationem: sed oportet vt incipiatur a sedatione doloris vaporando cum pannis calidis ⁊ cum oleis calidis: ⁊ cum oleo onfacino proprie: quoniam in ipso est stipticitas quedam ⁊ cum adipibus iterum: ⁊ sit eorum calefactio supra tepidum propter frigida: ⁊ similiter sit tua intentio in sedatione apastematis. Et de illis que administrantur etiaz tunc sunt emplastra facta cuz syrupo acetoso ⁊ cum aqua cineris: ⁊ ex cibis ⁊ potibus sicut farina fabaruz ⁊ herbi ⁊ ciceris ⁊ lupini amari: ⁊ sauic ordei ⁊ alijs: imo ista iterum administrantur antequã apostementur: ⁊ quandoq; confert administrare illud quod est leue. Cum ergo fit i eis illud ⁊ accidit securitas ex superfluitatibus que effunduntur per illud quod administratur de flebotomia ⁊ euacuatione: tunc incarna.

¶In parte ista cum ostendit Auicenna in generali qualis virtutis debet esse medicina vulnerum neruorum ostendit modum generalem quem obseruare oportet in curatione cuiuscunq; vulneris neruorum: nam ostendit que est intentio generalis curatiua que habetur in vulneribꝰ neruorum in qua intentione est differens curatio vulneris facta in neruo a curatione vulneris facta in carne: et ostendit etiam in generali ꝑm quem modum intentio illa perficitur: ⁊ tria facit primo enim in genere ipse ostendit que maxime debent caueri in eis. secundo in genere ostendit que oportet obseruari in ipsis. secunda ibi. Et quando accidunt vulnera in neruis. tertio quoddam q̃ dixerat confirmat per illud quod experientia videtur accidere. terna ibi. Et multotiens quidem cõuenit ⁊ẽ. Q̃ in prima parte dicit manifestum est ex his que dicta sunt prius. Pars autem secunda diuiditur in partes duas. in prima parte in generali ostendit que est intentio curatiua que debet haberi in vulneribus neruorum: ⁊ etiaz cũ gbus medicinis: ⁊ ꝑm quem modum illa intentio perficitur. secundo ostendit que medicamina sunt ad hoc conuenientia. secunda ibi. Et non sedes dolorem cum aqua calida ⁊ẽ. Circa primam partem aduerte q̃ intentio curatiua que est in vulneribus neruorum est ad duo in genere: nam vna intentio est ad incarnationez: ⁊ ista intentio sumitur ab esse vulneris: vnde vulnus est. secunda intẽtio que habetur in eis est prohibitio ⁊ remotio accidentium que consequũtur ⁊ apta sunt accidere ad talia vulnera que accidentia maxime sunt doloris vehementia apostema ⁊ spasmus: quia ista accidentia sunt molestiora q̃z fit vulnus: quoniam ex eis accidit interitus: ⁊ ideo est vt appareat tertio ⁊ quarto de ingenio sanitatis q̃ quando duo morbi coniunguntur q̃ habemus diuersas intentiones: debemus incipere ab his que respiciunt illud quod est molestius: hinc est q̃ in vulneribus neruorum ꝑmuz quod intendimus est ad sedationem doloris ⁊ prohibitionem apostematis ⁊ spasmi ne accidant etiam ad remotionem eorum si acciderint: deinde dum adest securitas ne accidant oportet hec vulnera incarnare: ⁊ propter hoc dixit Auicenna. Et quando accidunt vulnera: tunc non oportet vt properetur ad incarnationem: sed oportet vt incipiatur ⁊ẽ. Et subdit postea infra: cum ergo fit id i eis ideꝫ securitas ⁊ẽ. tunc incarna. ⁊ hoc est primum quod Auicenna insinuat. secundo insinuat cum quibus perficitur sedatio doloris ⁊ prohibitio apostematis ne accidat: ⁊ per consequens spasmi ⁊ curationem eorum cum iam incipiunt accidere: nam sicut Auicenna insinuat in principio istius. §. Sedatio quidem doloris fit cum his que vere dicuntur sedatiua doloris: hec aũt sicut declaratum fuit supra in tractatu de vlceribus sunt que calefaciunt tẽperate ⁊ mollificant hec autem sunt sicut olea calida adipes ⁊ similia administrata sub actu caliditatis: ⁊ hoc est quod dicit Salic. sexta particula de ingenio sanitatis. Cuncq; talia cognoueris non ponatur in fozamine pũcture medicamen solidatiuum: sed doloris mitigatiuum ⁊ẽ. prohibitio autem apostematis ⁊ spasmi: ⁊ etiam remotio eorum cum iam incipiunt accidere fit duplex: ista enim aut acciderunt maxime ꝓpter doloris vehemẽtiã plus q̃z ex aggregatione humiditatis retẽte: ⁊ tunc ꝓhibitio istorum fit cum predictis que dolorẽ sedant sic q̃ prius premittãtur ea que humores distrahunt ⁊ diuertũt: ⁊ prohibent fluxum humoꝝ ad locum. s. flebotomia ⁊ solutio vẽtris: aut ista accidunt ꝑncipaliter propter aggregationẽ humiditatis retente in neruo: propter quã accidit in neruo multar repletio: quare oportet vt administrẽtur ea que remo

uent humiditatē ꝛ virtutem habentē penetratiuā ad profundum ꝛ absterſiuā ꝛ attractiuam humiditatis ad exteriora: cum hoc etiam ꝙ reſoluant poros membri aperiēdo. ¶Sed talia quidē ſunt emplaſtra facta ex farina fabarum ꝛ orobi ꝛ lupinoꝝ ꝛ ordei ꝛ aqua ciceris ꝛ cum ſirupo acetoſo qō fit ex melle. hec enī prohibent apoſtema accidere ab illa cauſa: ꝛ conferunt etiā quando accidunt. et hoc Aui. inſinuat in illa particula cum ſubdit. Et ſimilit fit intentio tua ꝛc. Ex quo manifeſtum eſt ꝙ cum in punctura ſit maxime aptitudo preuenīdi apoſtema ex aggregatione humiditatis retente in loco ꝙ talia medicamina que ſiunt cum ſirupo acetoſo ꝛ aqua ciceris ꝛ farina orobi ꝛ aliis deſiccantibus maxime debent intelligi adminiſtrari in ipſa. In aperta aūt fiſſura quia plus accidit ex doloris vehementia melius eſt adminiſtrare illa que ſunt mollificatiua ꝛ calida temperate. ꝛ ideo Aui. in illa particula ſubdit poſtea. Et quādoq; confert adminiſtrare illō quod eſt leue ꝛc. adeſt quādoq; ad phibitionē apoſtematis et remotionē eius oportet adminiſtrare ea que ſunt leuia nō fortiter exiccatiua ꝛ attractiua: ſicut ſunt emplaſtra p̄dicta: ꝛ hoc eſt ſpecialiter magis in vulneribus in quibus indigemus remotione apoſtematis ꝛ mitigatione doloris q̄ alia intentiōe: ſicut ſunt vulnera aperta ꝛ manifeſta. propter quod vſus illorū emplaſtrorū que ponit tutior ē in vulnere nerui habente cecitatē: ꝛ quando nō eſt doloris vehemētia: ſed plurima eſt repletio humiditatis i neruo. neq; indifferēter in quocūq; vulnere adminiſtrari oꝫ ſicut quidā faciunt nō diſtinguentes id dictis auctorum.

¶Dis ergo premiſſis facilimū eſt intelligere litterā Aui. Dicit ergo. Et quando ꝛc. cum alijs calefactiuis. intelligē ꝙ ſi vulnus diſcoopertū eſt ꝙ nō debet poni intus quod putrefaciat ſicut iſte adeps: ſed extra in circuitu. Quādo autē eſt punctura poſſumus apponere vbicunq; quia ibi nō timemus ꝙ ex ipſo accidat neruo putrefactio: ſicut dictum eſt prius auctoritate Gal. Et ſicut etiā infra Aui. inſinuat: ꝛ cum oleo onfacino proprie. Oleum onfacinum dicitur eſſe oleum: quia fit ex oliuis expreſſis nō perfecte maturis: ſicut patet per Aui. ſecundo canone capitulo de oleo. modo hoc oleū ipſum aliqua caliditate participat: licet modica. vnde eſt mitigatiuū doloris: ꝛ cum hoc etiā mollificatiuū eſt abſq; hoc ꝙ humectat ſubſtantiam nerui: quia ipſum ſiccitate aliqua participat et ſtipticitate. et ideo dixit Auicen. quoniā in ipſo eſt ſtipticitas. quaſi per hoc Auicen. volens innuere ꝙ participat aliqua ſtipticitate non ſic humectat: quoniam humectatio eſt contraria ſubſtantie nerui. Iterum etiā ſtipticitas adiuuat in q̄ntum ſm aliquid prohibet fluxum humorū ad locum. Intelligē tamen ꝙ nimia ſtipticitas eſſet mala ꝓpter conſtrictionem quam facit in poris. ꝛ ideo dicit in fine Auicen. ꝙ ſedes doloꝛem ipſorū cum aliquo ſubtiliū partium in quo non ſit ſtipticitas: aut ſaltem ꝙ non ſuperfluat. ¶Secundo intellige ꝙ oleum quod adminiſtratur non debet eſſe nimis debilis caliditatis: quoniā hoc non eſſet ſufficiens. Unde licet Auicenna dicat oleum onfacinum: non intelligas ꝙ hoc oleum onfacinū fiat ex oliuis multum acerbis: quoniam eſſet nimis ponticum ꝛ frigidum: ſed intelligas ꝙ fiat ex oliuis vicinis maturitati. ideo Galen⁹ ſexto de ingenio ſanitatis dixit. Sed locus ex oleo fomentetur mōſtrans ꝙ oleum frigidum corporis poros opilat et calidum diſſoluit ꝛ aperit. fugiendum eſt oleum ponticum: quia illaudabile eſt. ¶Tertio intellige ꝙ oleum qō adminiſtratur ſiquidem adminiſtratur ꝓcipaliter gratia ſedandi doloꝛem: tunc non debet eſſe nimis calidum neq; vetus. hoc enim magis ſedatiuum doloris exiſtit. Si autem non ſolum gratia huius adminiſtratur: ſed etiam gratia diſſolnendi ꝛ aperiendi: ſic dicimus ꝙ in puncturā tunc amplioris debet eſſe caliditatis ꝛ vetuſtatis. ꝛ hoc eſt quod Galenus dicit etiam ibi. bonum eſt autem vt ſit duorum vel trium annorum: eo ꝙ magis q̄z recens diſſolutiuum eſt. vnde quanto vetuſtius tanto diſſolubil⁹ erit. doloꝛem tamen nō adeo mitigabit. ¶Et de illis que adminiſtrantur ſunt emplaſtra ꝛc. intelligē ꝙ iſta emplaſtra vt dictum eſt maxime conueniunt quando cōuenit remotio apoſtematis contingentis plus ex aggregatione retētē humiditatis in neruo abſq; magno doloꝛe ſicut eſt in punctura: aut aliquādo ſicut eſt in fiſſura manifeſte in qua neruus eſſet repletus humiditate. ꝓpter quam etiam videtur tendere in putrefactionem. tunc enim maxime illa conueniunt. Quecunq; alia que dicit manifeſta ſunt ex predictis.

¶Deinde cum dicit:

¶Et non ſedes doloꝛem eorum cum aqua calida omnino imo cum oleo ſubtilium partium in quo non eſt ſtipticitas calida vſq; ad terminum non ſuperfluū: calidum enim ſuperfluē ꝛ frigidum non conueniunt ei.

¶In parte iſta Auicenna oſtendit qualia ſunt medicamina que non conueniunt ad ſedatiōnem doloris eorū: quia enim dixerat ꝙ debentur ea que calefaciunt ꝛ mollium: vult oſtendere qualia mollitiua cōueniunt. non enim cōueniunt mollitiua pure humectantia ſicut eſt aqua calida: quoniam illa putrefacereut ſubſtantiam nerui: ſed debent eſſe mollitiua que ad ſiccuatem vel humiduatem tēperatam declinent: ſicut eſt oleum calidum ſubtiliū partiū: ꝛ in quo tamen nō ſit ſuperfiua ſiccitas. Deide cū dic̄:

¶Et multotiens quidē contingit ꝙ vulnus iam appropinquat ſanitati et nocet ei frigus et fit vehemens doloꝛ ꝛ redit leſio: quare fit neceſſarium vt ſuccurratur ſtatim cum ſedatione et cum oleis calefactis embrocando cum eis.

¶Id quod dixerat demonſtrat ex eo quod experientia videtur contingere. Dixerat enim qualiter omnia medicamina debent neruis ſub actu caliditatis approximari: et ꝙ vehementer caueantur a frigido: ꝛ ideo oſtendit qualiter frigidum nocet neruis: ꝛ quomodo id nocumentuꝫ remouetur per ea que calefaciunt. Et manifeſtum eſt id quod dicit ex predictis.

¶Qō ſi neruus ille fuerit diſcoopertus et fuerit inciſio in longitudine: tunc ſtude vt cooperias ipſum caruc et pone ſup ipſum medicinas pungitiuas quas dixi mus. Et ſtringe ipſum cum pannis longis ſtrictura colligente ꝛ aggregāte ſemper rem magnam loci ſani.

¶Cum docuit Aui. modū curatiōis vulnerū neruoꝝ i ꝑgenerali: ꝛ oſtendit i ſpiali q̄lis vtuti debēt eē medicamia neruoꝝ: i pte iſta docet Aui. modū curatiōis vulneꝝ neruoꝝ i ſpāli ſm diuerſitatē vulneꝝ q̄ fiūt i eis. ſm em̄ ꝙ ē diuerſa cauſa ꝛ eſt aptum accidere apoſtema et ſpaſmus i vno modo vulneris: ſm hoc diuerſificatur curatio. ꝛ ēt ſm ꝙ

in vno modo vulneris est maior suspitio z in alio minor: ꝑm etiam hoc diuersificatur modus curationis. z sic procedit. quia in prima parte facit quod dictū est. secūdo ponit quosdā canones qui obseruari debent in administratione medicaminis taliū vulnerū. secunda ibi. Et oportet vt obserues. ¶Prima in tres. ¶Primo ponit curam vulneri facti in neruo qō est aperta fissura ꝑm longitudinē. secundo ponit curā vulneris facti in neruo qō est aperta fissura ꝑm latitudinem. tertio ponit curam vulneris quod est punctura. secunda ibi: Si autem disrumpatur in latitudine. tertia ibi: Cum ergo est in eo strictura zc. ¶Circa primam partē intellige q̄ iste modus curationis quē ponit: debet intelligi fieri quādo. s. sumus securi ne accidat apostema: z quādo etiam sedata est doloris vehemētia. tamē quia in vulnere isto nō est multa suspitio propterea: quia in tali vulnere nō accidit multa lesio in neruis: sicut dcm̄ est prius: iccirco Auicen. solum expressit modum curationis qui debetur vulneri ratione vulneris vt est factum in neruo. Secundo intelligit cum dicit: Et pone sup ipsum medicinas pungitiuas quas diximus: q̄ hoc non debet intelligi sicut sonat superficies verboꝝ: quia dictum ē prius q̄ debet caueri medicamen pungitiuū z mordificatiuum in vulnere neruoꝝ: z precipue quando neruꝰ discoopertus est. sed expone q̄ aut per medicinas pungitiuas ipe intelligit medicinas exiccatiuas vehementer: qm̄ tales medicine competūt in vulnere nerui respectu vulneris facti in mēbro carnoso: quia neruus est ficcior multo plus q̄z caro. Aut intelligit q̄ administrent medicine pungitiue nō sole: sed cōmixte cū eo quod remouet mordicationem ipārum z reducit eas ad temperamētū sicut est oleum. sicut supra dictū est ꝓmo cap̄. Et constringe ipsum zc. ¶Hoc enim est dicere: stringe hoc vulnus cum ligamento quod reuoluatur super magnā partē loci sani. Quō autē ista ligatura fiat que fit ad incarnationē: dictū est supra in capitulo de cura vlceꝝ. z etiam in capitulo de qualitate ligandi vulnera: vnde hic non est necesse repetere. ¶Deinde cum dicit:

¶Si aūt disrūpat in latitudine tunc necessarium est suere ipsū z nō cōglutinat.

¶In ista parte ponit curā vulneris quod est aperta fissura facti in neruo per latū. Et duo facit. ¶Primo ponit modum curationis illius quod fit in neruo per latum exquo in toto neruus inciditur. secūdo ponit modū curationis per latum in quo neruus ex toto non inciditur. secunda ibi: Et quando properat res. ¶Circa primā partē intellige q̄ iste modus curationis quē ponit per suitionem vulneris est conueniens vulneri in quo ex toto incidit neruus. Dicit enī Galie. sexto de inge. sani. et dictū est prius q̄ si neruus sit ex toto incisus z sepatus: eger nullaz suspitionē z timorem habebit. Et ꝓpterea curabitur illud vulnus sicut curantur alia vulnera simplicia per incarnationē z suitionē: membrū tn̄ qō motū recipiebat ab illo neruo ipm̄ pdit. z ibi glosa dictū Aui. Si aūt neruus disrūpat in latitudine supple ex toto: tūc necessariū est suere ipm̄: nō intelligo neruū: q̄ neruus nō suitur: quia nō est vnibilis per suitionē sicut caro: pp modū subē quā hz. Sed expone necessariū est ipm̄ suere. i. tale vulnus: z si non suple suitur: nō conglutinat. i. nō incarnat hoc vulnus. nō enī in tali vulnere ꝓpter multā sepationē partiū z distantiā que fit in ipo qñ inciditur neruꝰ ex toto ꝓpter multam cōtractionē partiū nerui que cōtrahūtur est possibile fieri incarnationē solū cū mō ligature: sed oꝝ suere vt ptes idemet melius possint cōduci z seruent cōducte. z ibi si nō fiat suitio nō cōglutinatur: sed transibit in vlcus qō postea distabit tpe lōgioꝝ ad cōsolidationē. Vel pōt exponi. q̄ si non fiat hoc nō cōglutinat. s. neruus incisus: quasi p hoc velit dicere q̄ tale vulnus debet sui: qm̄ p suitionē ptes nerui inciſi melius adinuicē vniūtur. vñ in corpib⁹ in quib⁹ potest restaurari vera solo cōtinuitatis in neruis p suitionem talis vulneris poterūt partes nerui vniri. Si aūt non fiat suitio: q̄ ptes iste multū abinuicē distant pp cōtractionem ipsaꝝ nō vniētur adinuicē. z isto mō legēdo nō haberet hoc locū nisi in quibusdā corpibus puerilib⁹ exūtib⁹ in etate puerili: sicut supra dictū fuit in capitulo de vulneribus. nā z in alijs corpib⁹ z si suatur hoc vulnꝰ: tn̄ solo cōtinuitatis in neruo nō vere restauratur. ¶Deide cū dic:

¶Et si qñ ꝓperat res et times putrefactionē succurre q̄ztū tibi ē possibile. Qō si apostemet z adueniat frigus: pueniet ei spasmus: et putrefactio cōtrahit membrū: quapter nō oꝝ vt incarnet caput vulneris: neq̄ colligatur nisi post sanitatē.

¶Ponit Aui. modū curatiōis vulneris qō fit p latū qñ nō ex toto neruꝰ inciditur. z dicit. Et qñ ꝓpat res zc. i. q̄ qñ vulnꝰ ē tale q̄ ad ipm̄ puenatur euēt⁹ rei. i. apatis z repletionis multe in neruo pp vehemētē dolorē: z ex ꝫ etiam timetur ne accidat putrefactio in neruo pp hūiditatē attractuā replentē neruū. z ꝫ gdē timet: sicut. ē. appuit in vulnere nerui qō fit p latū qñ nō ex toto incidit neruꝰ succurre q̄ztum possibile ē. i. tūc intēde prius ad ea que phibent aduēt⁹ istoꝝ: z sic in tali vulnere nō oꝝ ꝓcedere statim cū his que incarnāt z adtuuāt ptes vulneris: sed ꝑius oꝝ phibere aduēt⁹ istoꝝ vel remouere ipa si incipiūt appere. q̄ ꝓ q̄: q̄ si apāt. s. tale vulnꝰ: z aduenat ei frigꝰ z putrefactio cōtrahit mēbrū: z pdit motū suū: q̄ qñ aduenūt sibi illa: aut ex toto sperāt sicut si putrefiat: aut necriū est nos ex toto incidē vt phibeam⁹ aduētū spasmi: sic dcm̄ fuit ꝓ⁹ in cap̄. alio. hec aūt ē cā q̄re remanet mēbrū cōtractū sine motu. z ꝺ subdit Aui. Quapter nō oꝝ vt incarnet zc. ni si post sanitatē. i. nisi postq̄z locꝰ sanꝰ ē totꝰ ab illis accūtib⁹ que suspectioza sūt q̄z fit ipm̄ vulnꝰ. ¶Deinde cum dicit.

¶Cum ergo est in eo strictura ampliet: quoniā illud perducit ad putrefactionē vulnerū per illud quod aggregatur ī eis de viris et alijs: et cum hoc dolor sit vehemens: quare nō oportet vt incarnetur oīno nisi postq̄z exiccatur exiccatione decenti: z securitas fit ex omni apostemate z putrefactione. Et ꝓpter illud oportet vt soluatur strictura super medicamē et medicamen vt festinet ex alio. Et fortasse soluitur in die: aut in nocte bis: aut ter. Et fortasse est necessariū vt facias illud iterū in nocte illius diei: aut die illi⁹ noctis si fuerit in longitudine: et ꝓprie quando illic est mordicatio. Qō si nō fuerit tunc necessitas illius erit minor: et sufficiet bis facere illud mane et vespe.

¶In parte ista Aui. ponit curā vulneris siue modū curationis que debetur vulneri quod est punctura. et patet qō dicit. Et ꝓpter illud. s. vt strictura super medicamen: et medicamen. i. vt reiteratio fiat ligature: z remoueat medicamen: sicut patet per ea que dicit. Et ꝓpue quādo est illic mordicatio. i. quādo sentitur post medicamen appo

fitum mordicatio. hec enī mordicatio est propter saniem aggregatam circa orificiū quā medicamen attraxit: vnde ne sanies ibi remaneat oportet deficcare ⁊ abstergere sanem: ⁊ deinde apponere medicamen. Et ex hoc habet manifeste qꝫ aggregatio sanei facit necessitatē vt medicamen in die sepius renouet super vlcus. ¶ Deinde cū dic.

¶ Et oportet vt obserues ī medicinis eorum ne calefaciant vltra q̄ sit necesse neqꝫ abbreuietur in calefactione necessaria et similiter in absterſione ⁊ exiccatione ⁊ in contrario vtriusqꝫ. Cum ergo viderꝫ quod iam calefactū est: tunc infrigida ipsum. s. membrū cum mensura que minuat additionē ab eo quod est necessarium.

Et quandoqꝫ experiunt cerata facta cuꝫ euforbio super cruꝫ hominis sani similis īfirmo in cōplexione sua et ipsius forma et considerat an supfluant in calefactiōe eius: an non calefaciant ipsum in aliquo de quo sit curandū: aut calefaciant ipsuꝫ calefactione tēperata: et tūc fm illā quantitatem postea administrant super infirmum: et experiunt super ipsum secundo verū vt experiātur super alium de illis q similantur ei in primis est melius vt non sit necessaria in experientia eorum super ipsum alteratio plurima.

¶ In parte ista ponit quosdā canones obseruandos in administratione medicaminū in vulneribus neruoꝝ. ⁊ duo facit. Primo ponit quosdam canones speciales circa administrationē medicinarū que specialiter administrant in punctura: ⁊ circa administrationē etiam medicaminū que administrant in aperta fissura. secūdo ponit canones generalē in omni vulnere neruoꝝ circa administratiōes cuiusdā medicaminis specialis. secunda ibi: Et de eo qō rectum est. Prima in duas. Primo ponit quendā canonē circa administrationē medicaminū que ponunt in punctura. Secūdo ponit quosdā can. circa administrationes medicaminū que ponuntur in manifesta fissura. secunda ibi. Et cum hoc toto. Prima in duas. primo ponit canoq̄ obseruare oportet in virtutibus medicaminis qō ponitur in punctura. ⁊ docet corrigere peccatuꝫ quod aliqñ contingit ex approximatione medicaminis circa hoc. Secundo circa hoc exponit experientiā quandā per quam docet cognoscere conuenientiā. ⁊ inconuenientia talis medicaminis qō approximatur. secunda ibi: Et quādoqꝫ experiunt cerota ⁊c: Que dicit in his partib⁹ manifesta sūt. Non enī est nostrū ppositum verba que per se possunt intelligi exponere. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et cum hoc toto cum neruus est viscoopertus et vulnus amplū valde non suffert aliquid valde calidū sicut euforbiuꝫ et sulphur et eis similia: īmo indiget medicamine quod est sicut tutia: et iterū medicamine facto ex calce abluta ablutione vltima in hora vna. Et oportet vt sit oleum quod administrat in ceratis eius et eius linimentis sicut oleū rosa. et myrtinum quod nō tetigit sal: et glutinum iterum quando administratur in istis medicinis oportet vt sit ablutum. et mel iterū oportet vt sit ablutum: et tutia oportet vt sit abluta: et nō oportet oīno vt sit in eis de acuitate et mordicatione. Et si fuerit in eis stipticitas parua in curatione viscooperti: licet cū virtute resoluente sine mordicatione et proprie quando infirmus est debilis complexionis.

¶ In parte ista ponit cañ. qui obseruari debet circa administrationē medicaminū in vulneribus neruoꝝ que sunt aperte fissure. ⁊ tria facit. Primo ponit cañ. circa ea que eis cōueniunt ratione vulneꝝ vnde vulnera sunt neruoꝝ Secūdo ponit cañ. quem ex dictis infert circa ea que eis conueniunt. Tertio ostendit quales sunt medicine ad q̄s possumus transcēdere quādo in eis queritur fortis ⁊ vehemens exiccatio: aut vehemens ⁊ fortis absterſio. secūda ibi: ¶ Dembra itaqꝫ digniora. tertia ibi. Q. si fuerit illic virtus aliqua. In prima parte intentio Aui. in genere nō est aliud dicere nisi qꝫ medicina que conuenit vulneribꝰ viscoopertis debet esse deficcatiua fortiter absq; mordicatione et cum aliquali abstersione. ⁊ quia vehementer calida sicut euforbium mordicant: iccirco talia eis nō conueniunt. ⁊ quia etiam maxime debent esse remota a mordicatione: iccirco bonū est vt medicamina que in eis administrantur fint abluta: quoniā per ablutionē remouet ab eis pars acuta in qua existit mordicatio. ¶ Caue tamē circa hoc vt ea que abluuntur bene exiccentur ad solem vt nō remaneat cum eis aquositas: quoniā ipsa est vehementer neruis nocitiua: sicut dictum est prius. Et propterea quia sic timetur de nocumēto aque. hinc est etiam qꝫ aliquando abluimus cum aqua maris: aut cum lixiuio: quoniam non sunt putrefactiua: neq; sic neruis nocitiua. Oleū autē quod administratur in cerotis florum nō debet esse caliditatis quasi alicuius: sed plus debet declinare ad ficcitatem cum aliquali stipticitate: ita tamen vt nō phibeatur resolutio a medicamine. Et propterea oleum bonum ad hoc est oleū roseum ⁊ myrtinū oleum sine sale: quoniā sal nō est cōueniens cum mordicet. Dixit autē signāter de oleo ro. quod administratur in cerotis: quia de oleo quod administratur gratia sedandi dolorez: hoc verum nō esset: immo oportet qꝫ tale oleum sit calidum mollitiuum: vt dictū est supra. sed tale oleum nō administratur intus in vulnere: sed circa partes circūstantes. sedato autē dolore debent administrari medicamina exiccatiua modica caliditate participantia. ⁊ propterea oleū quod administrat: tunc nō administratur nisi gratia vt misceatur cum alijs medicinis vt fiant vnguenta ⁊ cerota. hoc aūt melius est qō ficcitate aliqua ⁊ stipticitate participet: sicut est oleū roseū ⁊ myrtinū. ¶ Deinde cū dic.

¶ Dembra itaqꝫ digniora elongari a frigido et aquositate et ventositate vl vnctuositate et eis similib⁹ sunt cuꝫ sunt viscooperta: non enī est eoꝝ nocumentum in viscooperto cui obuiat et quod ledūt

ficut est eorum nocumentū in eo cui non obuiat nisi parū et nō obuiat nisi ei quod continet ipsum et ipsum sequitur: et si nō fuerit excusatio tunc ſm q̄ diximus.

¶In parte ista Aui. ponit alium canonē circa ea que eis non cōueniunt: ꝛ iste canon ex dictis infertur. ¶Manifestum est enim q̄ ea que sunt nocitiua neruis plus nocent quādo ad ipos immediate perueniunt ꝛ eos contangūt q̄ quādo non perueniunt ad ipos immediate. nunc autē quādo nerui sunt discooperti hoc eis accidit citius: non autē sic quādo non sunt discooperti. quare ꝛc. hoc est qđ vult dicere Auicēna. Et subdit. Et si non fuerit excusatio non refertur hoc ad frigidā aquosa: sed refertur hoc ad vnctuosa sicut ad oleum: vnde expone. Et si non fuerit excusatio: supple ad administrandū oleum. s. propter dolorem aut propter subtiliare medicinas: tunc ſm q̄ diximꝰ supple administretur: quia cum administret in circuitu membri vulnerati quādo administratur gratia sedatiōis doloris: aut administratur permixtum cum eis que resistunt qualitati humectanti quādo administrantur gra alterius intētōis: sicut dictū fuit i pmo cap̄. ¶Deide cū dic.

¶Qđ si fuerit illic virtus aliqua in creatione tunc nō erit malum si administres trociscos de colcotar: et trociscos andronij et prassium cum vino cocto: aut cum oleo: in hyeme quidem cum oleo subtili: sed in estate cum oleo ro. et thus et glutinum albotin et albezard cum quantitate minore q̄ de medicinis discooperti.

¶In parte ista Aui. ostendit ad quas medicinas liceat transcendere quādo querimus multā exiccationē aut abstersionem. ꝛ dicit. Qđ si fuerit illic virtus aliqua in curatione: hoc est dicere: si in modo curationis nostre fuerit necessaria virtus. i. fuerit necessaria fortior virtus: vt quia sit necessariū fortiter exiccare: vt propterea: quia vulnus est in membro siccō: ꝛ in corpore siccō: ꝛ cum hoc sūt ibi humiditates multe: aut necessariū sit fortiter abstergere. propter eandē etiā causam non est malum ꝛc. q. d. tunc si queris exiccationē vehementē potes peruenire ad administrandū trociscos de colcotar qui sunt trocisci quasi similati in virtute emplastri quod dicitur dyapalma trociscos andaron. Si autem queris vehementē abstersionē potes administrare prassium coctum cum vino aut cum oleo: vt oleo oliue in hyeme: ꝛ oleo ro. in estate: quia propter caliditatē aeris indicatur vt nō sic oleū calidū administretur. aut potes administrare thus ꝛ glutinū albotin idest terbentinā: ꝛ albezedar. i. galbanum cum quantitate minori q̄ de medicinis discooperti. q. d. administrētur illa in minori quātitate q̄ alie medicine que dicte sunt cōpetere vulneribus neruī discooperti. ꝛ hoc ideo: quia vt dictum est nerui cum sint discooperti non sic sufferūt medicamina fortia: ꝛ ideo si peruenim⁹ ad aliqua administrādum que sint aliquantulū fortia debent administrari in modica quantitate vt non accidat ex eis mordicatio et lesio in neruo. illud vult dicere Aui. in hac parte lz obscure loquatur: ¶Deinde cum dicit:

¶Et de eo quod rectū ē qualiacūq̄ sint vulnera est vt ponat sup medicamē methabazalenis infusus in oleo.

¶In parte ista Auicen. ponit quendā canonē generalem q̄tum ad administrationē alicuius medicaminis quod competit in vulneribus neruorū omnibus. Causa autem quare ullius medicaminis conuenientia est in quolibet vulnere siue sit pūctura siue fissura est: quia saltem in pncipio bonum est intendere in quolibet ad mitigationem doloris: propterea quia vulnera neruorum qualiacunq̄ sint est aptus consequi dolor vehemens. Nunc autem hoc medicamen ipsum est mitigatiuū doloris cum sit medicina calefaciens temperate ꝛ mollitiuū aliquantulum: talia autē sunt mitigatiua doloris sicut habitū est prius: propter quod illud medicamē in pncipio administrare ē cōueniens in quocunq̄ vulnere: quodcūq̄ fit illud medicamen. ¶Methabazalon idest lane sucide vel lana ysopi quod idem est. ¶Deinde cum dicit:

¶Et sicut neruus discoopertus est digni or aliis neruis vt alleuiatio fiat in eo: similiter ligamenta que nascuntur inter ossa sunt figurarū dignioꝝ vt operetur super ea cum medicamine forti. Ligamēta autem que continuantur cum lacertis sunt inter vtraſq̄ res.

¶In parte ista Aui. cum posuit modū curationis vulnerū neruoꝝ cōprehendendo sub neruis chordas comparat modum curationis vulneꝝ neruoꝝ ad vulnera ligamentorum: ꝛ cum hoc ostendit quis ē modus curationis vulnerum que in illis accidūt. et patet quod dicit ex his que dicta sunt prius. Ligamenta autē que continuātur lacertis sunt omnino inter vtraſq̄ res. i. inter vulnera neruorum et inter vulnera ligamentoꝝ que coniungunt ossa adinuicem: ꝛ sic etiam modus medicaminis eoꝝ est medius. et totum hoc quod dicitur hic manifestum est ex his que dicta fuerūt circa finē pmi capli. ¶Deinde cum dicit:

¶Et de vulneribus a quibus necesse est magis elōgare aquā est vulnus nerui: et similiter frigus q̄uis minoreſ: tamen est de rebus nocibilioribus ei: et oleū iterū nocet: et nō est nisi apud sedationē doloris calidū. Et nō oportet vt abluat vulnus neq̄ cum aqua neq̄ cū oleo: immo sollicitus sis vt abstergas humiditatem cum pānis: aut lana i fine lenitatis: neq̄ etiā cum vino cocto nisi sis securus a nocumento humiditatis eius. Et quando exigit aliqua egritudinū vt super ipsam ponatur et ppie sup illud quod ē discooperтum oleum: tunc oportet vt transeat super ipsum in primis vinum coctū deinde oleum. Inquit Gal. Accidit cuidam homini punctura cum ferro minuti capitis et disrupta est cutis et continuata est quibusdam neruis manus eius. medicꝰ ergo posuit emplastrū quod iam expertus fuerat in incarnatione vulnerū magnoꝝ in carne: quare apostematus est locus. Et postq̄ apostematus fuit posuit

desuper medicinas mollificãtes sicut emplastꝝ de farina tritici ⁊ aqua ⁊ oleo: q̃re putrefacta ẽ manus hois ⁊ mortuus est.

¶ In parte ista Aut. ostẽdit qualia medicamina conueniunt in vulneribus neruoꝝ. ⁊ ostendit ex dictis qualia maxime in eis debent caueri. ⁊ totum hoc manifestũ est ex dictis prius. et p̃mo facit hoc. secũdo idem quod dixerat affirmat per quedã experimenta Galie. secunda ibi: Jngt Gal. ⁊c. Q̃ dicit in oĩb⁹ ptib⁹ patet. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Et quãdo accidit spasmus ex vlceribꝰ in eis tunc de eo quod necessariũ est si iã stricta fuerit fissura cutis est vt aperiatur et administrent medicine cõferentes illis vlceribus exiccãtes ea subtiles valde. Et vt sit sollicitudo in hoc vt perueniat ad pfundũ. Et quãdo est vulneris disruptio et punctura et nõ est apostema: tunc curatio est curatio localis. Et oportet vt sit fortioris caliditatis ⁊ fortioris exiccationis q̃ illud quod administrat sup scissuram: quoniam illud penetrat ad egritudinem facilius.

¶ In parte ista componit modũ curationis vulnerũ neruorum per quem docuit prohibere ne eis superueniãt accidentia molesta sicut spasmus ⁊ apostema. ponit modũ curationis per quem docet remouere ista cuꝫ accidunt. ⁊ duo facit hic. quia primo facit hoc. secundo ostendit quid fiendum cum accidit apostema. secunda ibi: Et cũ dolor facit accidere ⁊c. In prima parte quia spasmus maxime accidit ex retẽtione humiditatis in neruo que non potest respirare ad extra: ⁊ hoc maxime accidit in punctura. iccirco Aut. hunc modũ curationis spasmi applicat ad pũcturam. Primo ergo dat modum cõuenientẽ curationis huius q̃tum ad localia q̃e debent administrari in ipsa. secundo q̃tum ad modũ diete quẽ obseruare oportet. secunda ibi: Et oportet vt sit ⁊c. Quod in prima parte dicit notum est ex p̃dictis: Dicit ergo. Et quando accidit spasmus ⁊c. quoniã vulnus est disruptio ⁊ punctura. i. est disruptio que est punctura. Et nõ est apostema: tunc curatõ est cura localis quia tunc solũ oportet intendere ad ea que cõueniunt vulneri vnde vulnus est nerui. nec oportet aliam intentionẽ habere que respiciat accidentia vulneris. hoc vult dicere. Reliquum q̃ dicit planũ est. Tũc cũ dic̃

¶ Et oportet vt sit regimen vulnerati in neruis subtile ⁊ vt sit in vltio subtiliatõis.

¶ Ostendit qualis modus diete conuenit quando supuenit vulneri accidens molestum quod est spasmus. debet enim esse regimẽ subtile in vltimo subtiliationis: quoniã tale accidens facit egritudinẽ peracutã materialẽ in qua competit dieta vltima tenuis: sicut ostẽsum est in p̃mo regiminis acutoꝝ in p̃ma particula affor. Et intellige q̃ talis modus dietationis nõ solum obseruari debet quãdo superuenit accidens molestum: verumetiã debet obseruari ne adueniat. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et cum dolor facit accidere apostema tunc necessariũ est dare cibum: ⁊ proprie quãdo vulnera sunt in latitudine: nã necessaria est flebotomia vene sine sollicitudine et sine timore sincopis. verbi gratia et oportet vt sit stratus eius humidus. Et obseruet mẽbra ꝓpinqua vulneribꝰ cuꝫ inunctione: et similr caput eius ⁊ collũ ⁊ subascellas ipius cum inunctione si fuerit vulnus in supioribus: ⁊ similr pectinẽ et inguina et ꝓprie si fuerit vulnus in inferioribus et partibus cruris.

¶ Ostendit modum qui cõuenit quando superuenit apostema: ⁊ omnia que dicit sunt nota ex predictis si ipa bene consideres. non etiã est vtile idem multotiens reiterare. Sed id verbum quod dicit in principio: ⁊ quando dolor facit accidere apostema: tunc necessarium est dare cibuꝫ scz talem quẽ diximus: vtputa qui sit vltime tenuis: quoniam et in hoc conuenit etiam dicta que est vltime tenuis aut propinqua sit illi donec apostema sedetur. vnde non intelligit q̃ sit necessarium dare cibum sicut videtur ira sonare: sed expone vt iam dictum est.

¶ Medicine vulneꝝ neruoꝝ ⁊ vlceꝝ ipsoꝝ. Cap. iij.

§ Lutinũ albotin est de melioribus medicinis vulneꝝ neruoꝝ: verũ illis qui sunt sicut infantes et mulieres ⁊ cuius complexio est vehemẽtis humiditatis sufficit quod est sicut glutinum albotin solũ puluerizatũ cum pauco oleo quod ipm leniat ⁊ viscosum faciat si fuerit siccũ et resina loco eius. Jn illo autem cuius complexio est siccior ⁊ caro durior oportet vt misceat cũ eo euforbiũ: et quod est ei simile aut vetus aut recẽs aut parũ aut multũ ꝼm cõplexionẽ corporis et eius calefactionẽ. Et sit summa eius q̃ dat̃ de forti recẽti. xij. ps kerat: aut de glutino albotin: aut ei simili sit tertia ps kerat: aut eius cum quo miscetur. Et q̃ q̃ admisceꝫ ei preter euforbiũ de lacte titimali q̃n ẽ mirabile: ⁊ de assa ⁊ de serapino ⁊ de oppoponaco: ⁊ q̃ ẽ debilis. s. baurach ⁊ spuma eius: ⁊ sulphur calefactum cum oleo ꝼm quãtitatem sorditiei balnei ⁊ flos lapidis assus et omne attractiuum humiditatum ad exteriora et dragantũ iterum ⁊ cinis purgationis eris et cõglutinatio auri: ⁊ fortasse nõ reperitur in principijs vulnerũ neruorum nisi fermentum et administrat̃ et confert eis et attrahit ex profundo attractione bona: ⁊ multotiens sumat̃ cum sorditie vasorum apum cum nõ est presens euforbiuꝫ: aut farina lolij cum aqua cineris emplastra/

ta:et administratio glutini albotin ē me/lioꝛ res cum qua incipitur: et poſt ipſum ſicut emplaſtrum baſilicon confoꝛtatum cum eo cum quo oporꝛtet vt confoꝛtetur de illis que dicta ſunt:ꝛ forꝛtaſſe permiſce tur cum ceratis et calefacit ea. et oporꝛtet vt ſit ablutum:et quod eo melius eſt:ꝛ il lud quod eſt ablutum cuꝫ aqua maris in ſole calido:et q̄ꝫto plus abluitur fit ma gis inuatiuū. Et de medicinis bonis eſt medicamen. Salie. compoſitum ex cera ꝛ euforbio ꝛ pice et oleo groſſo:et de vno quoq; ſit pars media et de oleo ps vna: et oleum balſami cum ſubtilitate ſua nō eſt multe calefactionis:dico propter ve/locitatem ſue reſolutionis. Et cum vul/nera fuerint gauziratum:aut punctura ꝛ non aſſociatur eis apoſtema neqꝫ putre/factio:tunc oporꝛtet vt adminiſtretur em/plaſtrum cum euforbio: aut ſimo colum bino:ponatur in coꝛpoꝛe ſubtiliore euforꝛ bium et in ſpiſſioꝛe ſimus columbinus: et adde et minue ſm q̄ vides de diſpoſi/tione coꝛpoꝛis et eius forma:et dilata ſi ſunt ſtricta. Et ſcias q̄ medicamē quod neceſſarium eſt in gauzi neceſſariū eſt vt ſit forꝛtius eo qō eſt neceſſarium in ſciſſio ne. Et cum accidit in vulneribus putre/factio tunc ſerapinum eſt bonum et fari/na herbi. verum cum accidūt apoſtema/ta tunc farina oꝛdei et farina fabarum et farina herbi iterum que iam decocte ſūt cum aqua cineris:aut aqua pura in qua ſit virtus ſerapini. Et cum vides vulne/ra ad ſanitatē peruenire non timeas tunc adminiſtrare deſuper vinuꝫ coctū: oporꝛ tet ergo vt adminiſtres medicinas infuſas in eo:deinde calefac ipſum et accipe ipm cū pannis infuſis ꝛ ſtringe deſup.

¶ Primus Auicen. poſuit modū curationis vulnerum neruoꝝ.in parte iſta in ſpeciali ponit medicamina ſimplicia et compoſita que ſunt conuenientia eis ſm predictas intentiones. Et diuiditur pars illa in duas. In prima pte ponit medicamina que ſunt cōuenientia vulneribus neruoꝝ et ratione vulnerum ꝛ ratione accidentium ꝛ conſequentiū vulnera. In ſecunda parte narrat in ſpeci ali quaſdam medicinas ſm dicta Galieni que adminiſtrantur in his vulneribus ratione accidentium ſuperue nientium eis.ſecunda ibi: Jam ſcitur ex eis que premiſi mus ⁊c. Prima pars diuiditur in duas. Primo narrat medicamina que ſunt cōuenientia eis dum ſunt in ſuſpe/ctione.ſecundo narrat medicamina que conueniunt eis dum procedunt in viam ſanationis.ſecunda ibi: Et cum vides vulnera ad ſanitatem ⁊c. Prima in duas. Primo narrat medicamina que conueniūt vulneribus ratione ipoꝛ vulnerū. Secundo narrat medicamina que conue niunt vulneribus cum in eis iam ſuperueniunt acciden tia vtputa putrefactio aut apoſtema: ꝛ precipue quando illa contingunt ex retentione humiditatis in neruo vul/nerato. Secunda ibi: Et cum accidit vulneribus putre/factio. Prima in duas. Primo ipe narrat medicamina di uerſa conuenientia vulneribus neruoꝝ ſm diuerſita/tem coꝛpoꝝ ꝛ ſm diuerſitatem vulnerum. In ſecunda parte in generali docet diſtinguere inter medicamina q̄ conueniunt in punctura:ꝛ medicamina que conueniunt in aperta fiſſura:vt per hoc ſciamus q̄ medicamē quod ponit eſt cōueniens in punctura: ꝛ q̄ eſt conueniens in fi xura.ſecūda ibi: Et ſcias q̄ medicamen quod neceſſariū eſt. Prima pars poſſet diuidi in tot partes quot ſunt me/dicamina que ponit.et patent. Et ſi bene conſideraſti ea que dicta ſunt in precedenti capitulo: ꝛ iſta que dicit hic manifeſta ſunt q̄ꝫtum ad intentiōnem principalē. ꝛ etiam ſi bene conſideraſti ea que ſunt dicta tu ſcies diſtinguere quod medicamen eſt conueniens in punctura:ꝛ quod eſt conueniens in fiſſura:ꝛ propterea q̄ꝫtum ad hoc nō oporꝛ tet inſiſtere:ſed ſolum ſunt quedam exponēda. Glutinuꝫ albotim ideſt terbentina eſt de melioribus medicinis vul nerum neruoꝝ:propterea quia in ſe aggregat oēs con/ditiones predictas.prius eſt enim calida nō multe calidi tatis ſicca ꝛ attractiua ꝛ ſubtilis ſubſtantie.et propterea ē quaſi ſicut medicamen cōmune ad omnia vulnera neruo rum ſiue ſit vulnus quod dicitur punctura ſiue ſit aperta fiſſura. verū quia in punctura requiritur forꝛte medicamē in fiſſura non ſic. Etiā quia medicamen in vno coꝛpoꝛe re quiritur forꝛtioris exiccationis ꝛ caliditatis forꝛtioris q̄ꝫ in altero coꝛpoꝛe. hinc eſt q̄ ipa permiſcetur cum alijs me/dicinis denſis que ipam reddunt forꝛtioris virtutis. neqꝫ adminiſtratio eius ſolus ſufficit ſemper:ſed in quibuſdā coꝛpoꝛibus in quibus nō forꝛti indigemus exiccatione et attractione:ſicut ſunt coꝛpoꝛa mulierꝛia ꝛ infantū:ꝛ coꝛ/poꝛa mollia ſufficit adminiſtratio eius ſoli⁹. in alijs oporꝛ tet ei admiſcere alia medicamina:vt poſtea ponit. Pul/uerizatum ⁊c. illud verbū dupliciter poteſt exponi: vno modo ſic:ꝛ conſtruatur ſic:tamē retinū puluerizatū ideſt mixtum cum pauco oleo quod ipm lenat ꝛ viſcoſum faci at:ſi fuerit ſiccum.ſ. coꝛpus eſt in loco eius quaſi per hoc vult dicere q̄ in coꝛpoꝛe aliquantulū ficcioꝛi adminiſtra tur reſina:quia ſicut glutinū albotim ſolum conuenit in coꝛpoꝛe humido:ꝛ ita in coꝛpoꝛe aliquantulū ficcioꝛi ſuf ficit raſina.nam raſina eſt plus exiccatiua q̄ꝫ glutinū. ꝛ iō in coꝛpoꝛe quod ſit parum ſiccus eſt cōuemens reſina:ſi cut ſi eſſet adhuc ſiccius oporꝛtet miſcere euforꝛbiū: quod plus exiccat. Alio modo poteſt illud verbū ſic exponi:ta/men retinum reſina ſi fuerit ſicca.i. ſi fuerit ſubſtantie ſic/ce et dure:quia hoc gummi aliquādo induraſ. puluerīza tum.i. mixtum cum pauco oleo quod ipm facit viſcoſum: et lenat.eſt loco eius.quaſi per hoc vult dicere q̄ ſi non inuenitur glutinū accipiatur reſina et miſceatur cum ali quantulo olei:ꝛ hoc eſt loco glutini.ꝛ hoc etiā eſt verum. nam cum retinū non ſit multū ſiccus glutino albotim: ſi miſceatur cū aliquantulo olei remittitur exiccatio eius ꝛ efficitur hoc medicamē ſim:le glutino in virtute albotim quando ſolum adminiſtratur. Et iſta expoſitio videt cō/cordare ei qđ dicit Gal.ſexto.de inge.ſa. Dicit eñ q̄ ſi gū ma fuerit ſicca:ſicut reſina aliquantulū olei tumeſcebit: et ſit ſumma eius quod datur de forꝛti recenti.ſ. euforꝛbio. xij ps ceroti.ꝛ de glutino albotim aut ei ſili ſit ʒ⁸ ps ceroti ⁊c. vbi gꝛa. hec ꝓportio ſic pōt fieri in hac pmixtiōe euforꝛ biij.ʒ.j. glutini.ʒ.iiij.cere.ʒ.vij. Uel ſi miſceas tūc potespo

nere olei.ʒ.v.cere.ʒ.ij.fiat cerotū.ꝛ post ipm sicut emplin basilicon confortatū. Emplin basilicon est illud qō fit ex resina pice nigra colofonia cera ꝛ oleo partib⁹ equalib⁹: vt dicit Serapio in suo antidotario cap̄.de vnguētis.ꝛ dicitur cōfortatū quādo permiscent cum eo de his que dicta sunt vt glutinū albotum: aut serapinū: aut euforbium ſm diuersitatē vulneꝝ ꝛ etiā corpoꝝ. Et forte misceat cū cerotis vt calefaciat ea id potest referri ad glutinum: qm̄ glutinū calidū est:ꝛ sermo suus immediate fuit de glutino. Sed melius videt vt referat ad euforbiū: qm̄ h̄ melius cōpetit et cū euforbiū calidissimuꝫ sit.ꝛ oportet vt sit ablutū. illud verbū refert ad glutinū:ꝛ hoc intelligē.ſ.q̄ debet esse ablutū qn̄ administrat sup neruos discooptos: qm̄ tunc medicina maxime debet esse a mordicatione remota: vt habitum est prius. sed si deberet administrari in punctura nō deberet ablui: qm̄ in tali cōpetit medicina ꝫ esse fortē. Et nota q̄ docet abluere cū aqua maris: qm̄ ipsa exiccatio est vehemēs: vnde nō est nociua neruis ratione humectatōis sicut aqua simplex ꝛ pura ꝛ oleo grosso. vbi Aui. dicit de oleo grosso. B. sexto de inge. sani. fm Iſam que cōmuniter habet dicit oleū sepinū. sed credo q̄ illa littera sit mala:ꝛ q̄ Auic. habuit malā trāslationē. ga vbi dicit oleū sepinū: credo q̄ debeat dici oleū sabuinuꝫ. quia illud oleū pre ceteris laudat inter olea q̄ fiunt ex oliuis. quia tū Aui. forte habuit litterā sicut ꝛ nos habemus exposuit illud verbū q̄ per oleū sepinū intelligeret oleū grossum. per oleū autē grossum intelligamus nō sicut sonat vocabulū oleū grossaꝝ partiū ḡtū ad virtutē: sicut ē oleū putrefactū ponticū frigidū: qm̄ illud oleū sicut apparet ponit in medicamine qō est cōueniēs puncture: vt apparet per ea que ingrediunt cōpositionē huius medicine. Oleū autē qō in hac cōpetit debet esse calidū penetratiuum ꝛ exiccatiuū. ppter qō dices q̄ per oleū grossū intelligit Aui. fecem olei. qm̄ vt Serapio ponit in suo libro de simplicib⁹ in cap̄. de oleo. tū quidē est calefactiua ꝛ exiccatiua ꝛ resolutiua ꝛ cōueniēs in vulneribꝰ corpoꝝ ficcoꝝ. aut per oleum grossum intelligit oleū vetus. Nā oleū quādo vetustū fit ingrossat. tale aūt oleū. ſ. vetus est cōueniens in punctura:ꝛ debet administrari cū medicinis que ponunt ad punctura.ꝛ ppterea Serapio in passignato ca. dicit q̄ si nō habes oleū vetus ꝛ indiges ipso coque oleū donec fiat sicut mel ꝛ vtere ipo:qꝛ virtus eius est sicut virtus veteris. ppter qō oleum per ingrossatiōez factā a calido ipm efficit virtutis fortioris.ꝛ isto modo videtur hic intelligere oleū grossum:qꝛ intelligit oleuꝫ qō ingrossatū est ex antiquitate: aut oleū qō factū est grossū per decoctionē: vt etiā in hoc assimilet oleo antiquo. oleū enī qō sic grossum est: est calidū ꝛ magis aperitiuū ꝛ magis deiccatiuū:ꝛ virtus etiā eius est potentioꝛ penetrare ad pfundū. oia autē hic cōuenīt medicamina q̄ debent administrari in punctura.ꝛ ista videt esse eius intētio per ea que subdit:ꝛ oleū balsami cū subtilitate sua tē. et vult dicere q̄ bonū est accipere in tali medicamine qō debet calefacere oleū qō est ita grossum: qꝛ oleum qō est multū subtile in substātia dato q̄ sit multe caliditatis in virtute sicut oleū balsami: tū tale oleū qꝛ velociter euaporat ꝛ resoluit ipius suba a mēbro. ppter subtilitatē nō multū calefacit. Et propterea qn̄ querim⁹ vt multa sit virtus calefactiua in medicamine melꝰ est admiscere sibi oleū grossū illo modo: qm̄ ipm nō sic resoluit ſm substātiā: sed virtus eius plus pdurat in mēbro:ꝛ per cōsequēs tale amplius calefacit.ꝛ hec est etiā intētio Auicē. Et cū vulnera fiunt aguzezi: aut p̄ideſt: punctura: aut p̄ideſt tergumaꝫ ideſt punctura stricta:ꝛ cū accidit vulneribꝰ putrefactio: tunc serapinū est bonū: qm̄ serapinū exiccat ꝛ abstergit ꝛ putrefactionē remouet:ꝛ farina etiā ordei exiccatiua est vehementer. Verūtamē cū accidūt apata tē. illud quidem maxime refert ad apostemata que accidūt ex retētiōe humiditatis in neruo: sicut apparet ex dictis prius. si autez causa principaliter in hoc esset doloꝛ tunc oportet p̄cedere sicut supius dictū est cū his que doloris mitigatiua existant. Alia que dicit Aui. in isto cap̄. satis nota sunt.

¶ De apatibus que accidūt neruis vulneratis. Cap̄. iiij.

Am scitur ex eis q̄ p̄misim⁹ et scire fecimus ex canone curationis neruoꝝ quis sit modus curatōis apostematū que accidūt eis cū vulnerāt et oportet vt iteremus illud explanādo: Dico ergo illud qō Gal. dixit i libro catagenis. Inquit. Cū accidit in vulneribus neruoꝝ ꝛ mēbroꝝ neruosoꝝ flegmō et flegmon ē fortis inflāmās valde tūc oꝛ vt administrent in curatiōe eiꝰ medicine facte cū aceto ꝛ lapidib⁹ mineralib⁹ quas dixit: et plurimū eoꝝ est in tractatu scōo catagenis: quaꝝ vna hec est. Ry. calcadis ʒ.j.ꝛ quartā. et dragāti.ʒ.ix. et.ſ. ꝛ quartā et scorie plumbi.ʒ.ij. et.ʒ.ij.ſ. et corticum thuris.ʒ.j.ſ. bezrad.ʒ.j.ꝛ cere.ʒ.vij.ꝛ olei ix.ʒ. et aceti fortis lib.ij. et quartā: terantur medicine sicce et infundant cū accto x. diebꝰ et soluant ea que soluunt ꝛ infrigidant: et misceant in olla et misceātur motu exquisitissimo donec equent: et oꝛ vt distilletur sup mēbrū infirmū ex oleo bis aut ter in die. Et cū ponit hoc medicamen desup oꝛ vt ponat sup ipm defforis lana iā infusa in aceto ꝛ oleo calefactj equali caliditate. Nā nō est aliquid nocibilius oīno neruis infirmis neqꝫ deterius sup eos q̄ illud qō est frigidū. Qō si necessariū sit emplastrare ista mēbra in dispositiōe emplastro facto cum aceto et melle et cinere: tūc oꝛ vt emplastrū sit coctum ꝛ vt sit farina eius farina herbi. Si autem non fuerit tibi presens tunc administra farinam fabarum aut ordei.

¶ In isto cap̄: sicut dictū est Aui. in speciali ponit quasdaꝫ medicinas que ponite sunt a Gal. que cōueniunt vulneribus ratōne accidentiū que superueniūt aliquādo neruis vulneratis maxime aūt illa accidētia q̄ supueniūt neruis vulneratis maxime videntur esse duo: aut apostema caliduū aut est putrefactio accidēs eis.ꝛ apostema molle generatur ex aggregatiōe humiditatis in neruo mollificando substantiā nerui ꝛ faciendo ipam cadere in putrefactionem. ppter quod Aui. duo facit. Primo narrat quedaꝫ specialia medicamina que cōueniunt vulneribꝰ neruoꝝ qm̄ in eis accidūt apostemata calida. secundo narrat q̄dā medicamina que cōueniunt vulneribꝰ neruoꝝ qm̄ in eis accidit putrefactio aut apostema in quo laxatur ꝛ mollifi

eatur substãna nerui ⁊ tendit in viã putrefactõis. scda ibi Q. si necessariũ fuerit emplastrare. Circa primã partem intellige q illud medicamẽ qõ ponit Aui. hic. positũ est a Gal. catagenis. i. in libro compositax medicinax: quia debet ministrari in vulnere nerui quando superuenit calidũ apostema inflãmans valde: non imediate sup neruum. timor em̃ esset valde de mordicatõe ipius: sed debz poni sup orificiũ vulneris extra: qm̃ desiccatiuũ est vt cõuenit cõplexioni nerui ⁊ rõne aceti infrigidatiuũ etiã p. hibens apostema: ⁊ q; ad tale apa cõsequit dolor: iccirco debet fieri inunctio in circuitu mẽbri cũ eo qõ est molliatuũ ⁊ sedatiuũ doloris mixtũ cũ eo qõ phibet inflãmationem sicut est oleũ oliue cõmixtũ cũ aceto: ⁊ ꝓpterea subdit Aui. Oportet vt distillet supra membrũ infirmum ex oleo bis vel ter in die ⁊c. ⁊ sic debet exponi. Bedezar. i. galbani. ¶ In secũda parte Aui. dicit q; si necessariũ fuerit emplastrare illa mẽbra in dispõne apatis: qõ sic debet expoi: q; si sit necessariũ ẽplastrare mẽbra hec in dispositione. s. putrefactionis: aut in dispositõe apatis qõ ꝓiungit ex aggregatõe humiditatis mollificatiꝫ ⁊ laxatiꝫ substantiã nerui ⁊ factiꝫ eã tendere in viã putrefactionis. tũc em̃ bonũ est emplastrũ factũ ex farina orobi cũ aceto et melle ⁊ aqua cineris que adinuicẽ coquanf vt vniatur virtus eoꝝ. hoc em̃ emplastrũ desiccat hũiditatez: remouet mollificationẽ ⁊ laxationẽ factã in substãna nerui et putrefactionẽ etiã tollit. ⁊ hoc mõ debet intelligi dictum Aui. sic etiã. Et hec oia satis manifesta sũt ex his q̃ multotiẽs dicta sunt in cap̃. p̃dicto de curatiõe vulneꝝ neruoꝝ.

¶ De attritione neruoꝝ ⁊ eoꝝ torsione. Capln. v.

Cum neruis aduenit attractio tũc si non fuerint cũ eo vulnera neqꝫ apostemata ad hoc curetur cũ eo qõ sedat dolorem: et similiter qñ accidit apa tũc nõ cures ipm cũ eo qõ rũpit sicut aqua cineris et silia: ĩmo cura ipm cũ sedãtibus dolorẽ: et silr oz vt embrocetur mẽbrũ cũ oleo calefacto embrocatiõe cõtinua: et sint in virtute illius olei mollificatio et resolutio et de oleis bonis in hoc est oleũ anetinũ ⁊ oleũ de alachoen ⁊ oleum de ruta. et silr emplastra cõuenientia ad illud. et silr maluauiscus est mirabilis cũ teriẽ et poniẽ sup neruos tritos. et caro verneriarũ est mirabilis: ⁊ fortasse curatur cũ cepe bis cocta. Qõ si fuerit illic apostema tũc in sedatiõe apatis eiº est vt administreẽ desup cõgelatũ vue cũ vino et pauco aceto et oleo cũ quãtitate cõueniente et calefiat cũ equalitate. ⁊ submergaẽ lana sordida ⁊ ꝓpriẽ lana isopi ⁊ ponatur desup. et si fuerit hec lesio in iũcturis tũc illic ẽ melius vt sedeẽ dolor et ponaẽ medicamẽ fortius et cõpositũ cũ eo qõ maturat et resoluit: sed cũ stipticitate tempata: et opponaẽ p id apati et nõ addat in eo. et cõsidera in dolore et apate et intẽde ad id ex eis qõ ẽ vehemẽtioris intẽtionis. et qñ nõ est dolor tũc pforta ⁊ administra id qõ est forte sicut aqua cineri ⁊ et acet ũ et vinũ itex. Et qñ apa iam plõgatũ e st tunc conforta medicamen factuꝫ cũ aq̃ cineris: et qõ sit cũ sorditie balnei.

¶ Supius Aui. docuit modũ curatiõis solute cõtinuitatis accidẽtis in neruis: que solutio cõtinuitatis est manifesta fissura: ⁊ que est inter attritionẽ ⁊ torsionez que appellat vulnus. mõ in parte ista docet modũ curatiõis solute continuitatis accidẽtis in neruis: que solutio cõtinuitatis nõ est solutio manifesta que fit manifeste fissura: ⁊ hec solutõ cõtinuitatis dicit attritio ⁊ contorsio. Est autẽ differẽtia inter attritionẽ ⁊ cõtorsionẽ: quoniã sicut extrahitur ex his que dicta sũt supra in tractatu secundo istius quarte Fen circa p̃cipiũ. ⁊ ex his que dicũtur auctoritate Aui. Fen secũda: primi canonis in capõ de spẽbus solutiõis continuitatis: Attritio est quãdo accidit neruis solutio cõtinuitatis que nõ est manifesta: sed occulta inter partes nerui. quod eni accidit carni in cõtusione accidit neruo in attritione. vnde sicut in carne quãdo ꝓtundit fit solutio ꝓtinuitatis ⁊ multi nerui inter ptes carnis que nõ est sensibilis: ita ⁊ fit in neruo quando atterit. ⁊ propterea dictũ est supra q ꝓtusio ẽ accidẽs lacertis ꝑm mediũ ipsorum quod ẽ pars carnosa: sed attritio accidit ptibº extremis ipsorũ que sũt neruose: propter quod in carne ꝓtusio vocat: in neruo accidẽs vocatur attritio: sed torsio vel contorsio dicit quãdo mẽbrũ separatur a iunctura: nõ tamẽ separatione integra ⁊ manifesta: sed occulta ꝑpter extensionẽ que aduenit ligamẽto ꝑpter quã extensionẽ accidit cõmotio ligamẽti in iunctura ⁊ in eo quod cõtinet de ipo in carne. vnde accidit aliquãtulũ separationis. licet nõ integra separatio sicut fit in dislocatiõe. Et sub torsione quidẽ cõprehendit hic quedã dispositio que vocatur euguamen que ẽ infra torsionem que est dispositio in qua solũ accidit attritio in ligamẽto ꝑter qõ fiat aliqua separatio mẽbri a iũctura. Et ex hoc appet q attritio ẽ dispositio quedã q̃ põt accidere neruis ⁊ chordis ⁊ ligamẽtis: sed torsio cũ sit dispõ in qua fiat separatio aliqua mẽbri a iunctura. licet nõ integre ipa ꝓprie ẽ dispositio q̃ accidit ligamẽtis q̃ ꝓiungũt ossa adinuicẽ. ¶ Ulteriº appareꝫ q cũ attritio nõ fit solo ꝓtinuitatis manifesta intẽtio curatiua in ipo nõ sumit ab ipsa solutione ꝓtinuitatis: q̃ niã cũ solo q̃ in ipa accidit fit numerº multus ⁊ parue q̃titatis q̃tũ ẽ ex se p seipsã ꝓsolidaret. Sed q; cum hac dispositiõe ꝓiungit dolor ꝓiũgit etiã effusio humiditatis multotiẽs inter ptes circũstãtes q̃ adinuicẽ separantur: idcirco intẽtio curatiua in ipsa ab illis sumit. puta a sedatiõe doloris ⁊ phibitiõe apatis ⁊ resolutiõe eiº qõ effusũ est inter ptes nerui sicut appet infra in illo capõ ꝓsequẽdo curam eius. ⁊ ideo dicebat Auicen. supra in tractatu quarte Fen i illo capitulo de ꝓtusione. Et nõ oportet vt administratio fiat in attritione cũ reductione continuitatis villorum incisorum: sed ad sedandũ dolorẽ ⁊c. ¶ Hoc ergo ꝓintellecto qõ est vtile ad intelligendũ ea que dicentur dicemus q; id capitulum diuiditur in partes duas. In ꝓma parte ponit curã attritionis. in secunda parte ponit curã torsionis que est dispositio magis respiciens ligamenta iuncturarũ. secũda ibi: Et oportet vt caueatur in torsione neruoꝝ. ¶ Prima in duas. Nam attritio aliquãdo fit in neruis absq; vulneratione: aliqñ fit cũ vulnere. primo ergo docet curã attritõis qñ nõ ꝓiungit cũ ea vulnus. secũdo docet curã attritõis qñ cũ ea cõiungit vulnº secũda ibi: Q. si fuerint vulnera in cute ⁊c. ¶ Prima in duas: In ꝓma parte quia vt dictũ est intẽtio curatiua sumit

in attritione ex phibitiõe doloris z apostematis ne accidat ex curatione eius quãdo accidit: z sumitur etiã ex resolutione eius qõ effusum est inter ptes nerui. z iõ Auicẽ. docet modũ curatiõis qui est ad resoluendũ ꝓncipaliter id qõ effusum est inter partes neruorũ. scda ibi: Et cõsidera in dolore z apate zc. ¶Prima in duas. ꝓmo ponit modũ curatiõis ꝑ quẽ docet sedare dolorẽ z phibere ne accidat apa. scdo docet modũ curatiõis si cõtingat ꝙ accidat apa. scda ibi: Q si fuerit illic apa zc. Quod in ꝑma parte dicit notũ ẽ ex dictis nisi ꝙ intelligas ꝙ Aui. in his verbis insinuare vult cũ in attritiõe intẽtio fit ad sedationẽ doloris et phibitionẽ apatis z ad resolutionẽ illius qõ est effusũ est ꝙ ꝓus oportet incipe a sedatiõe doloris z phibitione apatis q̃ a resolutione vehemẽti illius qõ est effusum in membro. Et hoc iõ: qz stante dolore nõ põt resolutio fieri: qm̃ dolor est attrahẽs: quare oportet ꝓus sedare dolorẽ. et ꝓpterea etiã subdit Auicẽ. qõ dicit ꝙ quãdo apa accidit nõ debet curari. s. in ꝓncipio apa: cum in eo qõ rumpit. i cum eo qõ fortiter resoluit z exiccat sicut est aqua cineris. qm̃ hoc esset causa augẽdi apa. ꝓpterea qz amplꝰ ad locum attraheret q̃ resolueret. sed adhuc debet procedere cũ his que dolorẽ mitigant: deinde sicut postea apparebit cessato dolore si remaneat aliquid fixũ collectum in membro possumus ꝓcedere ad ea que fortiter resoluũt et exiccant: sicut est aqua cineris z acetũ z vinũ: vt postea dicet: z hoc est qõ dicit Aui. z per hoc etiã manifestũ ẽ id quod dicit in parte secũda z tertia q̃tũ ad intẽtionẽ quã innuit ꝓncipaliter habere. Et si fuerit hec lesio. i. talis attritio in iuncturis: qz. s. accidat in ligamẽtis ponat, medicina fortis: quia vt dictũ est ꝓus: ligamenta sunt absq; sensu z sunt durtora z ficciora q̃ nerui: z ideo indiget fortiori medicina. Et cõsidera in dolore z apostemate: z intende. s. ꝓus in istis ad illud qõ est vehemẽtis intentionis. i. ad illud qõ vehemẽter molestat: vnde quia dolor et apostema molestãt longe magis q̃ aggregatio hũiditatis est fuse inter partes nerui. Iccirco prius oportet intendere ad ꝓhibitionem z remotionem ipozum. deinde postea ad resolutionẽ eius qõ remanet in mẽbro cũ his que fortiter resoluunt sicut sunt illa q̃ ponit in littera.

¶Deinde cum dicit:

¶Qõ si fuerint illic in cute vulnera etiaz tũc necessaria sunt illa in quibꝰ sunt exiccatio fortis z aggregatio z strictura quibus colligant partes sicut farina sabarũ et acetũ et mel et est medicamen bonuz. Et si vis vt sit fortioris exiccatiõis pone in eo farinã herbi: et si adest voluntas vt sit fortius iterũ ponat in ipo radix lilij. z si fuerint vulnera taliter vt nõ curetur de eis: tũc curent nerui cũ eo quod ꝓhibet apostemationẽ neruorũ et nõ sit occupatio cũ eis: et caro ostrearũ est mirabilis: z qñqz curatur cũ cerato ex sale: z emplastrũ cum olibano: et myrra est cõis iuuamenti in vtrisqz dispositionibꝰ. et si fuerit cũ vtrisqz rebus dolor clamosus: tunc oportet vt misceatur cum medicinis pix z emplastretur cum illo calido.

¶In ista parte Aui. ponit modũ curatiõis attritiõis quãdo cõiungit cũ vulnere facto in cute. z vult dicere ꝙ qñ accidit attritio z cũ hoc est illic vulnus oz ꝓcedere cũ eis que vehemẽter exiccant z aggregãt ptes in vnũ sicut sũt illa medicamina que ponit. z hoc ideo: quia cũ ibi sit vulnus intẽtio curatiua nõ solũ sumit ex attritiõe sed etiã ex vulnere. z quia ea q̃ humectãt sũt cõtraria vulneri: z ꝑcipue vulneri facto in neruo. iccirco nõ oz ꝓdicta mollitiua apponere: sed ea q̃ vehemẽter exiccant. Intelligẽ aũt h vez ẽ sup ipm vulnꝰ. nãm sr loco vulneri oz apponẽ ea i ptibꝰ circũstãtibꝰ ozponẽ ea q̃ sũt mollitiua z sedatiua doloris fiẽt supra dictũ est multotiẽs qõ fieri oz in vulneribꝰ neruoz: vnde hic nõ est differẽtia curationis a predicta nisi quia hic cõiungit vulnus: ỹ rõne vulneris nõ possumꝰ apponere supra locũ vulneratũ ea q̃ mollitiua sunt z mitigatiua doloris sicut possumꝰ apponere qñ ẽ attritio sola sine vulnere. Et ꝓpterea etiã subdit Aui. ꝙ si illa vulnera sint ita parua z modica vt de ipis nõ curemus: quia sunt talia ꝙ de i is nõ est curandũ: z tũc solũ curatur cũ ꝓdictis in ꝓncipio q̃ apostemationẽ phibẽt: z nõ fit occupatio cũ eis. i. cũ istis fortiter exiccãtibꝰ: z resoluẽtibus. s. in ꝓncipio: quia illa nõ cõueniũt in ꝓncipio: vt dictũ ẽ prius gratia sedãdi dolorẽ z phibẽdi apa. z hec est sua intentio quã in hoc. §. intendit. et caro ostreaz est mirabilis. s. qm̃ est attritio cũ vulnere in neruo. Vñ Aui. ca. de ostraco dixit: Et ostracũ quidẽ cõfert vulneribus cũ carne sua et ꝓprie illis q̃ sunt sup neruos cõtritiõis precipue cũ thure z myrrha zc. Et qñqz curant. s. vulnera cũ attritiõe cũ ceroto z sale. i. cũ ceroto in quo ponit sal: qm̃ sal est vehemẽter exiccatiuũ hũiditatis q̃ aggregat i loco. z emplastrũ factũ ex myrrha z olibano est iuuamẽtũ cõis: in vtrisqz dispositionibꝰ. i. habet ad dispositiões vtrasqz iuuamẽtũ cõe: puta z ad attritionẽ neruoz z ad vulnus qõ cũ ipa cõiungit. est em̃ cõueniẽs attractioni qm̃ risolutiuũ ẽ eiꝰ qõ effusum est in suba nerui zc. z etiã vulneri vtile: qm̃ exiccatiuũ est z aggregatiuũ partiũ disruptaz. z si fuerit cũ vtrisqz rebus. i. cũ attritiõe z vulnere: dolor clamosus scz dolor vehemẽs misceat cũ medicinis. s. cũ emplastro ꝓdicto qõ fit ex farina fabaz aceto z melle: pix. s. liquida qm̃ pix virtutẽ habet aliquo mõ sedatiuã doloris: quoniam pix ipa est calida: nõ tm̃ multe caliditatis: z cũ hoc ipsa nõ declinat multũ ad siccitatẽ: immo quasi aliquo mõ habet virtutẽ mollitiuã. vñ z ipa ponit a Serapiõe aliq̃ modo virtutẽ maturatiuã habere. qz ergo pix liquida hz plus de virtute sedatiua doloris: z cũ hoc nõ nocet vulneri: iccirco ꝑcipit admisceri medicinis ꝓdictis picẽ: z istud etiã ꝑcipit Gal. sexto de inge. ¶Hec en de cum dicit:

¶Et oportet vt caueat in torsione neruorũ aqua et non approximet neqz calida neqz frigida: imo administrent olea quibus est virtꝰ aromaticoz stipticoz cale facta z specierũ cũ quibꝰ ẽ hec dispositio.

¶In parte ista ponit modũ curatiõis torsionis neruoruz. Quid aũt sit torsio manifestũ est ex dictis ꝓus. z dicit: Et oz vt caueat in torsione neruoz. intelligẽ hic ꝙ nerꝰ nõ accipit hic ꝓprie: qz vt ex dictis manifestũ est torsio est ꝓprie dispositio ligamẽtoz continentiũ ossa z nõ nervoz sed accipit hic neruus cõiter fm ꝙ alij dicũt: z etiã Gal. tertio de interioribꝰ. Et nerui extẽdunt ad tria. s. neruuz chordã z ligamentũ. oia em̃ ista pũt large appellari nerui. ꝓpterea qz oia mẽbra ista filitudinẽ q̃ndã habẽt i suba Exponẽ q̃ in torsiõe neruoz. i. ligamẽtoz. z nõ approximet ei aqua neqz calida neqz frigida. z aqua qdez frigida nõ cõuenit: qm̃ aqua frigida spasmatiua ẽ z non sedatiua doloris: imo ꝓuocatiua ipius sicut dictũ est ꝓus. aq̃ autẽ calida nõ cõuenit: qz mollificat z relaxat iuncturã. nec autẽ hec nõ cõuenit in torsiõe: qm̃ vt dictũ est in torsiõe ẽ extensio ligamẽti ꝑ quã fit aliqua separatio in iũctura: iz nõ

integra.nō ergo cōuenit id qō disponit membruz ad integram separationē:hoc aūt est illud qō humectat ⁊ mollit sicut est aqua calida:imo ꝓuenit illud qō coadunat ⁊ cōstringit partes ūcture cū ligamēto ⁊ cū hoc habeat virtutē aliquā sedatiuā doloris.tale aūt est oleū in quo ē virtus calefactiua.nam rōne huius est sedatiua doloris q in torsione cōtingit.⁊ etiā fit in ipo stipticitas.nam rōne huius habet cōstrēngere ⁊ coadunare iunctura ⁊ partes ligamenti.talia aūt sunt olea que fiūt ex aromatib⁹ in qbus est aliqua virtus calefactiua ⁊ stiptica sicut est oleum de spica:oleū masticinū:⁊ similia.Et p hoc apparet differentia inter curationē attritōis ⁊ torsionis: qm̄ aqua calida ad sedationē doloris nō est incōueniens in attritione q̄ esset sine vulnere.ibi em̄ nō curatur de partiū vnione ⁊ cōstrictione:sed est ibi intēto alia sicut dictū est prius.⁊ propterea multotiens aliqō membruz attractū ponim⁹ in aq̄ calida:⁊ confert vt ad sensum appareat:sed ipa nō est conueniens in torsiōe pp cām q̄ dicta est.⁊ ista ē intētio Auic.

¶De iudicijs neruorum corruptorum. Cap'm.vi.

Q Uandoq; accidit frustis neruoꝝ corruptio:⁊ est necessariū vt extrahatur.oportet ergo vt extrahat̄ extractione vene ciuilis.

¶Cum docuit Auu.curationis modū solute cōtinuitatis in neruis:modo docet modū curationis quarundā dispositionū que aliquādo cōsequunt neruos in solutiōe cōtinuitatis eorū.hę aūt sunt due dispōnes:quedā est que consequitur neruos in solutiōe continui que est vulnus.⁊ illa dispositio est corruptio ⁊ putrefactio eius ex toto vnde indiget vt extrahatur.quedā aūt est que consequit neruos plus in modo solutionis continui que fit in attritiōe magis sicut est eliquādo q̄ fit duricies multa in neruo accidens ex casu vel percussione ⁊ silibus causis.ꝓterea quidem Auu.duo facit.primo enī docet modū curationis qñ accidit eis dispositio ꝑma.secūdo docet modū curationis quando accidit eis dispositio.secūda ibi:Hoc multotiens accidit ⁊c̄ Quod in istis duob⁹ capl'is dicit Auu.manifestū est quia ꝑ curatiōe ipoꝝ perfecta remittit nos ad curaz quarundā dispositionū:de quarū cura ꝓius facta est mentio qñ silis cura istarū ⁊ illarū.legę ḡram ⁊ intelliges.

¶De neruorū duritie ⁊ eorū torsione. Cap'm.vij.

H Oc multotiēs accidit a verberatione aut casu:⁊ qñ ꝑmitur sentit̄ cū eo stupor ⁊ cura duritiei neruorū ꝓrima est curatiōi apostematū durorū ⁊ alrosbot:⁊ nos dixim⁹ in tabulis medicinaꝝ singulariū ⁊ in antidotario qō necessariū est rememorari de medicinis eius.Et qō narrauim⁹ hic sunt medicīe expte in eo de qbus sunt leues:sicut vt sumatur bdelij iudaici pondus.z.r.et infūdat̄ in aqua et soluat̄ in ea ⁊ cōficiat̄ cuz eo q̄ztū ipm est de radice maluauisci contriti valde:⁊ emplastret̄ cū eo.Et silr radix lilij cōtecta cū cōgelato vue.Et iterū armōiacū ⁊ galbanū ⁊ euforbiū aggregata cū fece olei.⁊ itez sumat̄ semē almaru et fiat emplastrū cū vino cocto:⁊ itez medicamē diaquilon cum medietate sui de stercore capīno est vltimum.

¶Et patet totum quod dicit.

¶De rememoratōne egritudinum ossium. Cap'. viij.

N Ossibus aūt accidūt egritudines ex corruptiōe cōplexiōis ⁊ ex solutione singulari et fractura et dislocatiōe ē putrefactiōe ⁊ vlceratione: ⁊ excoriatiōe. Et nos quidē loquemur de fractura ⁊ dislocatiōe que indiget restauratiōe post hūc locū.illas aūt que de eis indiget alijs medicinis dicemus hic querentes auxilium a deo.

¶Primus Auu.docuit modū curationis solute cōtinuitatis in mēbris carnosis ⁊ mēbris neruosis: in parte ista Auic. docet modū curatiōis egritudinū cōtingentiū in ossibus que vtplurimū cōsequunt ossa ⁊ in vulneribꝰ ⁊ vlceribꝰ. nam in vlceribꝰ ⁊ vulneribꝰ multotiēs accidit q̄ fit corruptio in osse per quā necesse est illud os extrahere vel cuz operatiōe manuali vel cū medicinis: qz ergo hec dispositio accidit in ossibus precipue in vlceribus: ꝑ tanto Auu. post modū curatiōis quē tradidit vulnerū ⁊ vlceruz tractauit modū curationis cuiusdā dispōnis que in osse accidit que fit in ipo cum corruptiōe ipius.Et ex hoc apparet ꝓpter quid est q̄ ista parte Auic. nō cōiunxit cū sermone sequēti in quo tractat de dislocatiōe ossiū ⁊ de solutiōe cōtinuitatis accidēs in ossibus:qm̄ hec dispositio quaz hic tractat vtplurimū in osse cōsequitur in vlceribus sicut ex dictis apparuit.vnde merito Auu. post sermonē de cura vlcerū ⁊ vulnerū istū sermonē in quo docet modū curationis quādo in osse accidit corruptio cōiunxit ⁊ determinauit etiā ꝓter hoc hic modū curatiōis fracture ossis mājtū cū medicaminib⁹ dependet. Nam vt sicut modus curationis eius est cōueniēs cū mō curatiōis solute cōtinuitatis facte in carne ⁊ neruo:ꝓpter qō adhuc in hoc sermōe posuit modū curationis fracture ossis mājtum ex medicinis dependet.in sequēti aūt Fen q: solū dat ibi modū curationis qui dependet ex restauratiōe ossis que fit cū manu determinat curā fracture que accidit in osse mājtū dependet ex restauratiōe facta cū manu.Et circa hoc Auu. sic ꝓcedit.primo em̄ ipe ꝓmittit modos egritudinū que possūt ossibus accidere:quarū tractatio spectat ad hūc librū vt eligat de quarū curatiōe in hoc libro determinare intendit.secūdo ꝓsequit modū curationis illarū de qbus hic determinare intēdit.scda ibi:Tētositas spine ⁊c̄.Ea que in isto capl'o dicit satis nota sunt.Ex solutiōe singulari:⁊ ꝑ ga.i. fractura.Et nos quidē ⁊c̄. ex isto verbo vult ꝓbare q̄ in hoc loco determinat de curatiōe dispōnis ossis in quo accidit corruptio ⁊ putrefactio:⁊ de curatiōe fracture mājtum illa curatio ex medicinis dependet.

¶De tētositate spine ⁊ corruptione ossis. Cap'm.ix.

T Entositatis spine causa sūt humores acuti penetrantes in os corrodentes ipm.⁊ incessus tētositatis spine ē incessus doloris iūcturaꝝ: verūtamen materia in dolore iūcturaꝝ ē in carne:⁊ materia in tētositate spine est in osse ⁊ eius additio corrūpit ossis partē vnam post aliā.Direxit qdē q: spina ē spasm⁹ i toto corpe ꝓpter vlcus ⁊ nō affirmatur.

¶In parte ista Auu. exequit de curatiōe dispositionū os-

fium quoꝝ determinatio spectat ad hunc locum. Primo ergo docet modū curationis dispositiōis ossis in qua accidit eius corruptio. secundo docet modū curatiōis fractu re ossis inq̄tum illic modus curationis eius ex medicis dependet. secunda ibi: Fracture est curatio cū manu. Pri ma pars diuidit in ptes tres. In pma pte q̄ corruptio os sis nō solū fit in vlceribꝰ ꝛ vulneribus: licet vtplm fiat in eis: sed etiam fit in osse incipiendo ex mala dispositione q̄ oritur ab ipo pncipio in osse: ppter quā dispositionē acci dit ossis corruptio vniꝰ. s. partis eius post aliā ptē. Ideir co Aui. notificat nobis hanc dispositionē in qua hoc é pos sibile nobis accidere. s. q̄ ex dispōne incipiēte mala i osse fiat in ipo corruptio. ꝛ ostēdit q̄ est cā illius dispōnis. ꝛ cō parat ipam ad quandā aliā dispositionē q̄ videt accidere in ossibus. In secūda pte ponit nobis signa q̄ significāt su pra corruptionē ossis generalē ꝛ in omni dispōne ꝛ i omni vlcere. Tertio docet modū curatiōis corruptiōis ossis ex quacūq; causa cōtingat. secūda ibi: Cū ossi accidit cor ruptio. tertia ibi: Curatio corruptiōis ossis. Prima i tres. primo notificat illā dispōem in qua accidit ossis corruptō ab ipo pncipio ppter malā dispōem existentē in osse ꝛ no tificat ipm: ꝛ q̄tū ad modū ꝛ q̄tū ad causam. secōo compa rat illā dispōem ad quandā aliā que videt accidere in os sibus: nō tñ accidit sicut est dolor iunctuꝝ. ꝛ tertio. circa hanc dispōem vt illo noīe noiauit ponit opinionē quarū dam. secōa ibi: Et incessus vētositatis spine. tertia ibi: Dixe runt quidā q̄ spina est spasmus. Ea q̄ Aui. hic dicit satis manifesta sunt. Nullū eñ est impossibile nec incōueniēs q̄ in subam ossis penetrēt humores acuti ex ḡbus accidit corruptio ossis q̄ pcedit de vna parte ad aliā partē: ꝛ illa talis dispō vocat vētositas spine. de illo aūt q̄ illi dixerūt q̄ vētositas spine est spasmus in corpe toto ppter vicus. dicit Aui. q̄ nō affirmat: quasi vult dicere q̄ nō sic intelli gunt cōiter medici vētositatē spine. Sed intelligūt esse il lud q̄ dictū est. Utrū aūt vētositas spine possit significa re id q̄ ipi dicūt de hoc nō est questio: q̄m de significatis vocabuloꝝ nulla potest esse ꝓbatio nisi ex cōi vsu eoꝝ: sic declaratū est in sententijs prioribus.

¶ De signis corruptionis ossis. Capm. x.

¶ Cum ossi accidit corruptio vides carnē sup ipm mollescere ꝛ mol lem fieri: ꝛ incipit in via fetoris ꝛ virus. et penetrat p eā tenta facillime ad os. Cūq; puenit ad os nō inuenit ipm le ne ita vt lubricet ab eo: imo adheret ei pa rūper: et quasi inuenit rē nō firmā in seip sa: imo habētē fracturā: aut putrefactōez et fortasse destruit et lenit: ꝛ ppie q̄n nō est corruptio in pncipio. nā in hora pnci pij nō appet illud cū tēta. et q̄q; significat lubricitas eiꝰ supflua corruptionē eiꝰ ex hoc q̄ q̄n lubricat in eo tēta in omni la tere significat sepationē pāniculi ab eo ꝛ illud ppter corruptionē q̄ incepit ꝛ illa q̄ incipiet cū corrūpet caro supra ipm: ꝛ cū discoopueris eā ab eo inuenies ipm ma li coloris. et multotiēs qdē antecedit ip sum apa ꝛ corruptio carnis ꝛ mēbri in p mis et moꝛs: deinde venit ad ipsum.

¶ In isto caꝑ. Aui. ponit signa corruptiōis ossis. ꝛ primo ponit signa que sumunt ab accidētibus cōsequētibus cor ruptionē ossis. scōo ex accidētibꝰ q̄ aliq̄n antecedūt corru ptionē eius. scōa ibi: Et multotiēs quidē antecedit. Qō p mo dicit q̄tū ad litterā manifestū est. Causa aūt q̄re mol lescit caro q̄ est sup os q̄n os incipit corrūpi: est: quia caro etiā ppter vicinitatē incipit tēdere ad viā putrefactionis. qō aūt putrescit mollescit in pncipio ꝛ laxat. ꝛ cā sue mol litiei ꝛ laxitatis tenta faciliter penetrat ad os: ꝛ q̄n ad os puenit nō lubricat ab ipo imo adheret: ꝛ hoc ppter mol litiem q̄ fit in osse q̄n incipit putrefieri. vnde nō habet su perficiem tēsam ꝛ asperā in qua tēta sic adherere possit: fortasse destruit ꝛ lenit. i. fortasse per intromissionē tente destruit cōtinue os: q: penetrat tēta per ipm ꝛ lenit. i. ac si inueniret rem mollē ꝛ lenē: ꝛ hoc q̄n iam putrefactio est confirmata in osse. in pncipio aūt nondū est sic corruptū: iō nō accidit id. Reliqua que dicit manifesta sunt.

De curatione eius. Caꝑ. xj.

¶ Curatio corruptiōis ossis est eius fricatio ꝛ ipius destructio: aut eiꝰ abscissio et ipius serratura siue sit fistula siue nō sit. Nā necesse ē fricare ip sum et radere aut cauterizare perueni endo ad vltimū corruptiōis eiꝰ vt cadāt cortices corrupti et remaneat sanum. Et q̄q; cadūt cortices ossiū per medicinas itez sicut cadūt cortices capitis et aliozꝝ. Et de illis est medicamē cuiꝰ hec ē descri ptio. Ry. aristologiā ireos myrrhā aloez cortices plante oppoponaci cambil adu stum scoriā eris cortices plani aggreget et ē mirabile faciēs cadere cortices ossiū et nasci carnē bonā sup ea. et si fuerit cor ruptio ossis profūdioꝛ illa tūc necesse est ꝓcauare ipm. Qō si corruptio iā psecuta est medullā nō ē excusatio q̄n assumatur illud os cū medulla sua. ꝛ si corruptio fue rit de illis quas nō sanat nisi abscissio: et serratura totius ossis mēbri: aut plm eiꝰ quod circundat ipm: tūc sciat locum in quo oportet vt incidat ita vt reuoluatur tēta vsq;quo ꝓsequat locū in quo ūenit adherētia ossis vltimā: q̄n illic ē termi nus. vez q̄n ē os corruptū ex capite coxe et anche et sicut spondilis dorsi: tūc fuge re ab eius curatiōe ē melius propter nu cham. et si timet q̄ corruptio ossis sequa tur corruptionē carnis cuius casus acci dit pus: tūc infrigidare et accipe carnez ab eo ē ꝓueniēs et est eius cura. et oꝛ vt i frigidet membꝝ sanū cū epithimatibus que sciuisti in caplo corruptionis carnis

discooperte ab eo etiaz t cū eoz silibus:
¶In parte ista docet Aui. modū curatiōis corruptiōis ossis. t duo facit. pmo facit hoc qō dictū est. scōo qz multotiens remanēt in vlceribus cortices t frusta ossiū ꝓpter tēsionē aliquā q̄ accidit ossibus: vnde ossa exeoriant: aut ꝓpter scissionē q̄ accidit eis vnde sepat altqō frustū ab eis nō pfecta sepatiōe t remanet in vicere: docet modū exiccatiōis illoz. scōa ibi: Illud qō melius ē tc. Prima in duas. qz pmo docet modū curatiōis ossis corrupti. scōo ga vnus modus curatiōis eiº est serrare ipm cū serra: docet modū serrādi os corruptū. scōa ibi: Inquit eleuetur tc. Prima in duas. primo docet absolute modum curatōnis corruptiōis ossis. secundo docet modū curatiōis qñ accidit cū incipit ossis corruptio ex malitia cōplexionis carnis. secūda ibi: Et si timetur q̄ corruptio ossis. Prima in duas. pmo docet modū curatiōis corruptiōis ossis. secundo ostēdit vbi modus curatiōis eiº debet caueri t ab ipsa medici fugere. secūda ibi: Et qñ os est corruptū. Prima in duas. pmo ostēdit modū curatiōis corruptiōis ossis qñ nō est multū pfundatū in osse. secūdo ostēdit modū curę eius qñ iā est amplº pfundata in osse. secūda ibi: Et si fuerit ossis corru. pfun. Prima in duas. pmo docet modus curatiōis cū opatione manuali. secūdo docet modū curationis eius cū medicinis qñ cū eis possibilis est hec curatio: secūda ibi. Et qñ cadūt cortices tc. Totū qō dicit i his capitulis manifestū est nō indigens expone. Dez qñ os est corruptū ex capite coxe t sicut spondiles dorsi tunc fugemus tc. Et cā huiº est: qz nō est possibilis talis curatio ꝓpter magnitudinē ossis corrupti: t ꝓpter ꝓpinquitatez ad membrū nobile sicut est nucha. Illūc aūt morituri solis pnosticis sunt relinquēdi: vt dicit in cōmēto illiº affo/rismi pme particule qñ in statu est egritudo tc.

¶De modis curātibus os corruptum. Cap. xij.

Aquit eleuet caro ab osse ita vt
i ponat in extremitate eius filū cū quo tendat ad supioza vitte: ergo tēdat cū eo mēbrū: aut aliud ex illo loco ad inferioza vt nō associent ei dētes t serra ipm. Et qñ est tibi necessariū serrare costā: aut os sub quo est tunica: aut aliqd nobile sicut tunica costaruz nuche: pone sub serra laminā qua cōseruet mēbrū nobile. Qō si caro fuerit pm rotūditatē suaz tota discoopta: tūc serra ipz qñ ozit caro sup os qō iā discooptū est ex oībus lateribus suis. Qō si ptes ossis corrupti fuerit prime iūcture tūc extrahe ipm ex iunctura: et si corrūpit os brachij totū aut crurj tūc auferat totū. Caput aūt anche t coxe et spondiles dorsi qñ corrūpunt tūc fugiatur ex curatiōe eoz ꝓpter locuz anche.

¶In ista pte qz aliqñ oz nos seruare os: docet Aui. modū serrature eiº. Et pmo facit hoc. secūdo oñdit vbi talis modus obseruari nō debet. secunda ibi: Caput aūt coxe t anche. Que dicit manifesta sunt.

¶De eo quod remanet de frustis ossium t corticum eorū in vlceribus consolidatis. Capitulum. xiij.

Lud qō ē meliº est vt nō festinet
i in extractiōe eoz: imo dimittant neture t adiuuentur t illud cum attracti one pauca coz que extrahūt i spacio nō festio. Et non moueant cū medicinis et opatōe manº: nā qō extractū ē violēt nō euacuat qn faciat accidere vlcera tistulosa. Cū ergo expellit ea natura ad cutez t incipiūt exire t iā sepata sūt tūc incarna et cura vulnº. Et sil'r ē iudiciū in frustis eoz et pāniculis de quoz veritate est vt manifestent. nā cū tu ꝓperas et extrahis ea violēter tūc ē in eis timoz spasmi et pmixtiōis et febriū. Qō si fiat sanioſa nō ē i eis magnū nocumētū. si aūt vis scire medicinas illiº tūc de illis ē medicamē huiusmodi. sumant oleū vetº t cera citrina et sozdities vasoz apū que vtreq; sint q̄n tū ē oleū: deinde soluant oia. deinde sumat ps vna euforbij et ps vna lactis titimalli t tres ptes aristologie t fiat ex eis sicut ceratū. Et sumant itez armoniacū et bdeliū et liniant cū oleo de lilio: deinde aggregādo totū cū cōtritione fiat emplastrū et ponat desup ipm eñ ē de illis q̄ extrahūt ossa cū velocitate t facilitate.

¶In isto cap. docet Aui. modū curatiōis t extractiōis corticum ossiū t frustoz que aliqñ t nō pfecte sunt separata a carne t osse. t pmo ostēdit modū cōuenientē extractionis ipoz. t ostendit etiā quis est modus inconuenies. secundo ipe narrat medicinas in spāli per quas fit extractio hec. secunda ibi: Si aūt vis scire. Manifestū est.

¶De medicinis fracture ossis. Capitulum. xiij.

Racture est curatio cū manu quā
f dicemº: t curatio cum medicinis quas dicemº ꝓferētibº fracture ossiū t torsioni. Epithima ad fracturā t torsionē. ℞. mugath mes excorticatoz añ. x. aloes maluauisci albi. acatie añ. v. luti xx. liniant cū albumine oui si fuerit apa cal'm. Item folia alethil t cupressi et myrthi t salicis terant t exꝓmant t sumant galie. t rose t cepa narcisci ē de illis q̄ dicta sūt. t de sandalis rub. t bolusar. t laudanū et fanfel t kamaha t altea et mes t acatia t melilotū et sansucū: et adde in eo si indiges calefactiōe sansucū et emplā et cupressum. Ad fracturā et torsionē cū apāte calido. ℞. mes excorticatoz. z. xx. mugat balaustie acatie emplastret et ē forte valde. et de medicinis eiº sūt folia myrthi

et laudanū et gallia et crocus et lutū ē bo
nū attritioni. et oleū itez ē iuuatiuuz ad
fracturā et ad dislocationē ⁊ ad torsionē.
Jterū mugath et mes altea acatia lutuz
aloes myrrha liniāt cuz aqua myrthi.

¶In illo cap. Aui. ponit modū curatiōis fracture ossium
in q̄ltū talis modus curatiōis ex medicinis dependet. et in
hoc cap. nihil facit nisi q̄ medicinas vtiles in fractura os
sium q̄ adiuuāt ad cōsolidationem ipoz pōit. Jdugath. i.
bdelliū mes i. salsioli rubei. luti. i. boli armeni. vel potest
intelligi p lutū terra sigillata. alethil. i. folia tamariscinia
sculi. gallia pōt esse gūma egrediēs ab arboze mirabola
noz citrinoz. altea. i. maluauisc⁹. oia alia q̄ dicē plana sūt.

Hic finitur expositio tertie Fen et quarte quar
ti can. Aui. in q̄ltū est spectās scientie
cyrugie p quā principalis facta est hec expositio. in diuer
sis aūt tpib⁹ hoc opus pfecim⁹. Nā vsqz ad tractatū de vl
cerib⁹ hoc opus fecimus dū eramus adhuc iuuenis i sci
entia medicine. Studueramus em̄ Bononie vno anno i
scientia medicine. deinde ppter guerrā que tūc Bononie
erat discessim⁹ de studio ⁊ adhesim⁹ patri qui in hac scien
tia pre ceteris erat exptus: ⁊ cū eo cōmorans adhuc iuue
nis sic videns ipm quotidie opari: motus fui ad scribēdū
aliquid super istā partē quarti canonis Aui. ⁊ exposuim⁹
vsqz ad tractatū de vlceryb⁹. ibi vero tunc supsedimus et
reuersi fuimus ad studiū Bonon. ⁊ stu duim⁹ continue q̄
tuor annis in scientia medicine. in quarto vero anno⁹ dei
gratia mihi cōcedēte fuimus doctorati in ista scientia: ⁊ le
gimus cōtinue duob⁹ annis. Postmodū vero quia pua
tum fuit studiū Bonon. coacti recessim⁹ a studio illo ⁊ ve
nimus ad ciuitatē Senaz: ⁊ venim⁹ ibi ad salariū ⁊ voca
ti. ibi vero ex rogamine quoꝝdā scholariū amicoz nro
rum reincepim⁹ opus hoc. hic autē incepimus ad tracta
tum de vlceribus. ⁊ hoc opus pfecimus. ⁊ quia p̄mā ptez
fecimus cū adhuc eramus iuuenis etate ⁊ scientia valde.
Sic si aliqua essent impfecte dicta q̄ bene rationabiliter
excusatio mihi fiet. volum⁹ em̄ mutare illa dicta aliter q̄
fecerimus: vt nulli appareat esse mirabile si sic i breui tē
pore sit possibile alicui homini puenire in scientia ad ea
de quib⁹ multis apparet esse mirabile: sed potius de illis
que scripsimus tūc gr̄as deo agemus. De istis aūt que se
cundo scripsim⁹ dū iam eramus docti in scientia medicine
si aliqua sint min⁹ dicta q̄ bñ vel omissa q̄rim⁹ idulgētiā.

¶Ego Bin⁹ de Florētia medicine minim⁹ hec oia scripsi.
¶Fen quinta incipit de restauratione. ⁊ est tractatus tres.
¶Tractatus primus de dislocatione ⁊ restauratione.
¶De sermone vniuersali de dislocatione. Capitulum j.

D Jslocatio est egressio ossis
ex loco suo qui ē per naturā
apud illud qō ei vicinū exi
stit integra. Si aūt nō egre
diat integre noiat separatō
iūcture ad partē pfundam:
aut pcedētē aut eminentē que cognoscit
sensu. Et ē sepatio nō integra quā quidā
nomināt torsiōez. Cū ergo ē lesio que nō
mouet os sed attrahit qō cōtinet ipz: tūc
est alguaenu et nō ē ex genere torsiōis: et
qñqz accidit iūcture res tertia: et ē vt elō
gat et addat sup lōgitudinē suā naturalē
et vt ꝓsequit ad hoc dislocationez: verū
tamen fit facilis dislocatiōis: et illō q̄dez
multotiens accidit i adiutorio et coxa.

¶Clarissim⁹ doctoris Gentilis de Florentia sup p̄mū ⁊ se
cundū tractatū Fen quinte quarti canonis Auicēne. s. de
dislocationibus ⁊ fracturis: quos Bin⁹ nō exposuit: ex
positio incipit feliciter.

p Ostquam Auicē. in supiori Fen de
terminauit de solutōne
cōtinuitatis ⁊ cura eius: ⁊ in ista quita Fen
determinauit de restauratiōe. ¶Notandū
q̄ ossa dislocant ⁊ frangunt: ⁊ differētia in
ter dislocationē ⁊ fracturā est ista: q̄ disloca
tio est ppria iūcturis: vt q̄n os egredit a iunctura sua. Fra
ctura est ppria cōtinēti ossiū: vt q̄n os frangit nō in iū
ctura. ⁊ ideo ista Fen diuidit in ptes duas: q̄ p̄mo determiat
dē dislocatiōe. secūdo de fractura. secūda ibi: Farctura est
solutio continuitatis. Prima in duas. q̄ p̄mo determinat
Aui. de dislocatiōe in generali. secūdo in particulari. secū
da ibi: Accidit mādibule inferiori. Prima in tres. q̄ primo
ponit capl̄m generale de dislocatione. secūdo ponit
capl̄m de signis dislocationis. tertio ponit capl̄m de cura
dislocatiōis in vlt. secūda ibi: Accidit in iūctura. tertia ibi
Non euacuatur q̄n dislocatio. Prima in duas. q̄ primo
Aui. ostēdit quid est dislocatio. secūdo ponit duos can̄. se
cunda ibi: Et p̄tauior dislocatiōe. Prima in tres. q̄ p̄mo
Aui. ostēdit quid ē dislocatio. secūdo ostēdit hoies q̄ sunt
magis apti vt patiant dislocationē. tertio ostēdit que iun
cture sunt faciles ad dislocandū. secūda ibi: Et de hoib⁹
sunt. tertia ibi: Et de iūcturis quidē sunt. Dicit sic de p̄ma
pte: q̄ dislocatio est integra egressio ossis a loco ⁊ situ suo
q̄ locus ē p naturā apud illud. s. os qō ē alteri ossi vicinū.
Et si tale os nō egrediat integre a iūctura sua noiatur se
paratio. ⁊ talis sepatio aut pōtfieri aut ad ptē ossis pcedē
tem. s. superiorē: q̄ sepatio cognoscitur sensu. i. ad visuz ⁊ ad
tactū: quā sepationē quidā noiant torsionē. Et subdit: q̄
qñ est lesio nō mouēs locū ⁊ situ ossium: sed accidit illud
qō cōtinet os noiatū alguaenu. ⁊ hoc nō est de genere tor
sionis: ⁊ qñqz iūcture accidit res tertia. ⁊ est. s. ista res ter
tia: vt elongetur secz iūctura: ⁊ fiat maior q̄ sit p̄ma lōgitudi
nem naturalē: ⁊ nō adhuc est dislocatio: verūtā est facilis
ad dislocandum. Et istud accidit multotiens i adiutorio
et coxa. ¶Deinde cum dicit:

¶Et de hoib⁹ est qdā q̄ ꝓparat⁹ est dislo
cationi in iūcturis suis: qm̄ ꝓcauitates ol
siū iūcturarū suarū non sūt profūde: ⁊ bu
celle que ingrediunt eas non sūt intran
tes: et ligamentū qō ordinat inter ea am
bo non est firmū: imo debile in creatione
sua minutū. Aut humidū suscipiens ex
tensionez. Aut iā effuse sūt ad ipm̄ hūidi
tates viscose lubricare facientes. Aut fa
cti sunt margines ꝓcauitatuz ossiū i quas
ingrediūt de ossib⁹ iūcturarū: q̄re fiūt cō
cauitates pstrate sup q̄s nō est distinctio.

¶Ostēdit hoies q̄ sunt magis apti ad dislocationē. ⁊ dicit
sic: q̄ de hoibus est quidā q̄ est ꝓparat⁹ dislocatiōi in iun
cturis suis. Et rō est: q̄ cōcauitates ossiū siue iūcturaruz
nō sunt pfunde: ⁊ bucelle que ingrediūtur istas cōcauita
tes nō sunt intrātes in creatiōe sua in illas iūcturas. ⁊ sic

os minutū.aut p sed:z humidū est suscipiēs extēsionē.s. faciliter.aut.s.isti hoies sūt apti ad dislocationē.ppter q3 multe humiditates viscose sunt effuse ad iuncturas isti⁹ hominis:aut.i.sunt apti ad dislocandū:ppter q3 margines concauitatis ossium istorum hominū sunt fracti:quare si unt concauitates prostrate.i.plane:super quas non est distinctio. ¶Deinde cum dicit:

¶Et de iūcturis quidē sunt iūcture facilis dislocationis. ⁊t de eis sunt iuncture praue dislocatiōis: et de eis sunt medie. Facilis ergo sicut iunctura poplitis propter lenitatē ligamēti sui:qm ipa ē creata lenis ligamenti propter iuuamēta scita ī anathomia.ergo fit ppter illō facilis dislocatiōis:ēt ppter illud sustētat cū pila.et fit iterū facilis reditiōis ad salutem nā facilitas reditionis est fm quantitatē facilitatis dislocationis:z difficultas ei⁹ est fm difficultatē ei⁹.z iūctura humeri ē prima ei in macilētis nō in pinguibus. Praue vero dislocationis sunt sicut iunctura digitorū:ipse eīn fortasse nō dislocant:īmo frangunt anteq3 dislocent. et sicut iūctura cubiti:z ppter illud reditio eius est praua. Medie vero sūt sicut iuncture anche. Et q̄nq3 accidit vt fiat facilis dislocationis que nō est facilis dislocationis ppter aliquā causarū:quare fit etiā facilis reditionis sicut accidit vt fiat pixis anche plena humiditate. quare fit facilis eius dislocatio:z cū hoc fit facilis ei⁹ reditio sīē accidit hūtib⁹ venā vese:q̄re ei omni hora dislocat ei⁹ ancha et redit p quēlibet laborē:deinde dislocatur postea redit z hoc indiget cauterio ⁊ non alio remedio. Deinde cum dicit:

¶Ostendit que iuncture sunt faciles ad dislocandū.z dicē sic:q̄ de iūcturis quedā sūt q̄ sunt facilis dislocatōis: z q̄dam sunt medie: vt q3 nō sic faciliter dislocant. Et facilis dislocatōis est.s.iūctura poplitis.i.geniculi:z hoc est:q3 ista iūctura est ligata cū leui ligamēto ppter iuuamenta scita in anathomia:z sic ppter hoc fit facilis dislocatōis sc3 ista iunctura:z ē facilis restauratōis: q3 oīe membrū quod faciliter dislocatur faciliter restauratur:et facilitas restaurationis ē fm q̄ntitatē facilitatis dislocatōis:z difficultas restaurationis est fm difficultatē dislocatōis:z iunctura humeri est prima iūcture poplitis ad restaurandum. et subdit q̄ membrū q̄ est praue dislocationis q̄ istud membrū est facilis dislocatōis ppter aliquā cām:tunc fit etiā istud membrū facilis restaurationis. Exemplū:sicut accidit vt pixis anche fuit plena hūiditate:z fit facilis ei⁹ dislocatio:z cū hoc faciliter restauratur: sicut accidit habentib⁹ venā vase.i.varices ppe anchā:quare ancha illius dislocatur vna hora post aliā z redit faciliter. deinde iterū dislocatur postea redit: z talis in cura indiget cauterio z non alio remedio. Deinde cum dicit:

¶Et prauior dislocatio est cū qua abscindunt capita frustorū ossis qō cōglutinat os cū osse et parū reuertit ad dispōz suam naturalē:et p̄mū illius fit in capite anche:deinde in capite adiutorij et i duobus focilib⁹ duorū pedū apud calcaneū. Et dislocatio quidē est fedior q3 fractura cum neq3 redit dislocatio neq3 restauratur fractura.

¶Ponit duos canones z dicit sic de p̄mo: q̄ illa est prauior dislocatio cū qua capita ossiū abscindunt:qō caput cōglutinat os cū osse.z ista dislocatio nō redit ad suā dispositionē naturalē.z talis dislocatio plurimuz fit in capite anche z in capite adiutorij vt in cubito: z in duob⁹ focilibus duoz pedū apud calcaneū. Et subdit de secūdo cāno. q̄ fedior dislocatio q3 p fractura est illa cum neq3 dislocatio redit:neq3 fractura restauratur.

¶De signis dislocationis vniuersalibus. Capm.ij.

Accidit in iunctura inclinatio z p
a funditas insolita sicut accidit accidens apparēs in magnitudie carnis spatule et in dislocatione iūcture pedis et magis apparēs q3 illa que est iunctura colli.et coparatio est ex illis que extrahūt illud extractiōe sana.et est vt cōsideres locū infirmū cū sorore sua sana illius infirmi eiusdē nō alteri⁹.et cū videris iuncturā nō moueri:tūc iudica q̄ dislocata est dislocatione integra: sicut q̄n monetur motu suo ad oēs ptes et peruenit ad omnes fines suos non est cum ea egritudo pendens cum separatione.

¶Postq̄ capto vū de dislocatōe ponit signa dislocationis.z diuiditur in ptes tres:quia p̄mo ponit signa dislocationis vlis.secūdo ponit signa cotorsionis. tertio ponit signa additiōis lōgitudinis iūcture.secūda ibi. Et vt videatur.tertia ibi:Signa aūt eius.Dicit sic de p̄ma pte: q̄ si iūctura dislocatur accidit in ea inclinatio z pfunditas insolita:sicut accidit in magnitudine carnis spatule z in dislocatione iuncture pedis:z magis apparens q3 illa q̄ accidit in iunctura colli:vt q̄n os dislocatur ad partē exteriorē facit gibbositatē:z si vis cognoscere partē infirmam os te cōparare ad partē sanā:vt consideres iuncturā infirmam cu sorore sua sana illi⁹ eiusdē infirmi z nō alterius. Et si tu videris iūcturā nō moueri iudica q̄ est dislocata dislocatiōe integra:sicut si iūctura moueret motu suo ad oēs partes:z puenit ad oēs fines suos:nō est tunc in iuncture egritudo pendens cum sepatione.i. dislocatione.

¶De signis declinationis. Capitulum.iij.

Et vt videat cōcauitas cum au
e gmento alterius lateris et puet ī sensu augmēto: qō fuit sensatum ad interiora in huiusmodi cum hoc q̄ q̄dam motus est possibilis.

¶Ponit signa cōtorsionis.z dicit sic:q̄ signū declinatōis

idest cõtorsiõis: est vt videat cõcauitas cũ augmẽto lateris alteri⁹: et illud augmentũ qõ fuit sensatũ in iunctura p uetur sensu. i. quia nõ videatur nec tangatur: et cũ tali declinatione est motus quidã membri possibilis.

¶De signis additionis longitudinis iuncture absq; dislocatione. Capitulum.nij.

Signũ ei⁹ est vt sit sicut suspensa: cũ ergo cõpresseris eã ad mẽsurã suã naturalẽ absq; labore: si vero dimiseris eã redit ad mẽsurã suã accidentalẽ: et accidit ꝓfunditas in quã fortasse ingreditur digitus: vbi non est caro vehementis multitudinis sicut humerus.

¶Ponit signa additiõis lõgitudinis iũcture. et dicit sic. q signũ additiõis lõgitudinis iuncture absq; dislocatione ẽ vt iũctura sit sicut suspensa: et cũ cõpresseris cõprimendũ istã iuncturã redit ad mensurã suã naturalẽ: et qñq; in iũctura accidit ꝓfunditas in quã ingreditur digitus: et hoc in illis iuncturis vbi non est caro vehementis multitudinis sicut humerus.

¶De curatione declinationis et dislocationis. Ca.v.

On euacuat qn dislocatio: aut peruenit ad modicũ singularis: aut cõposita cum egritudine alia ex vlcere et vulnere et apostemate et alijs.

¶Ponit capitulũ vle de cura dislocationis. et duo facit. quia primo ponit curã vlem de dislocatõne. secundo ponit curã de ꝓtorsiõe. tertio ponit curã elõgatiõis iũcture secũda ibi: Et declinatõi iterũ. tertia ibi: Oportet vt reducatur. Prima in duas. quia ꝑmo Auic. ꝑmittit intẽtiõez suã. secũdo exequitur ponẽdo curã. secũda ibi. Q; si fuerit cũ alia. Dicit sic de ꝑma parte: q; dislocatio nõ eũatur quin perueniat ad modicũ singularis. i. simplex aut composita egritudine alia vt si esset composita dislocatio cuz vlcẽ aut cũ apãte: aut cũ vulnere aut alijs. Deide cũ dic:

¶Qõ si fuerit cũ alia: tũc oportebit vt cõsideres: qñ si dislocatio fuerit ex illis q̃ redeũt cũ tẽsione leui nõ faciẽte dolere vlcus dolore vehemẽti q̃ pducit ad apãa nõ tolerabile fac redire dislocationem: et si res fuerit ecõtrario tũc oportet vt curet in ꝑmis vlcus: aut vuln⁹: deinde cura dislocationẽ et ꝓprie in iũcturis difficilib⁹. Cũ vero volum⁹ curare dislocationẽ tũc fortasse pducit illud ad spasmũ maximũ fm pl'm. et proprie qñ dislocatio est i mẽbris proximis mẽbris ꝓncipalib⁹: et sil'r est dispositio ĩ apatib⁹ in qb⁹ est regimen fm q nos exprimur. Nã si res fuerit facilis et non cõmouet ex ea dolor. neq; reditio cũ ea est difficilis restauram⁹ dislocationez et nõ curam⁹. Si aũt accidit dolor tũc oportet vt nõ ꝑsumam⁹: et si fecerimus tũc oportet vt destruam⁹ ligaturã si fuerit dolorosa. Qõ si ingrediat cũ facilitate curabim⁹ apostema iterum et vlcus.

¶Exequitur ponẽdo curã: et duas facit. qz ꝑmo ponit curam. secũdo cano. curatiuos dislocatiõis simplicis. secunda ibi: Dislocatiõis aũt. Prima in duas: quia ꝑmo Auic. ponit cañ. curatiuũ qñ dislocatio esset cõposita cũ vulnere aut apãte. secũdo ponit cañ. curatiuũ qñ dislocatio eẽt cõposita cum fractura. secunda ibi: Et si fuerit dislocatio fractura. Dicit sic de prima parte: q; si dislocatio fuerit composita cum alia egritudine: tũc oportet vt tu consideres: quoniam si dislocatio fuerit ex illis dislocationibus que restaurãtur faciliter et cũ tẽsione leui nõ faciẽdo dolere vlcus dolore vehemẽti: q dolor ꝓducat ad apãa intolerabile tũc fac redire dislocationẽ: deinde cura aliã egritudinem. Et si dislocatio fuerit ex illis dislocationib⁹ que restaurãtur cũ difficultate et cũ tẽsione forti: oportet anteqũ curetur dislocatio vt curetur in ꝑmis vlcus aut vulnus: deinde cura dislocationẽ: qñ si volum⁹ ꝑmo curare dislocationẽ istã tũc fortasse ꝓducit ad spasmũ: et ꝓprie qñ esset dislocatio prima mẽbri ꝓncipalis⁹. Et sicut dictũ est de dislocatõe cõposita cũ vulnere: ita oportet vt itelligat de dislocatõe cõposita cũ apãte. nã si dislocatio cõposita cũ apãte fuerit de dislocationib⁹ q̃ faciliter restaurantur sine extẽsione vehemẽti restauretur ꝑmo dislocatio: deinde curetur ipa. Si aũt accidit ꝓpter restaurationẽ dolor. tũc nõ ꝑsumam⁹ ad curandũ dislocationẽ. Et subdit. q; si nos fecerimus: vt qz curam⁹ dislocationẽ oportet vt soluatur ligatura si fuerit dolorosa. Et subdit q; si iuncturа ingrediatur cum facilitate curabimus iterum apostema et vlcus. ¶Deinde cum dicit:

¶Et si fuerit dislocatio et fractura simul et fuerit tensio ĩ parte vna ꝑmittens regimen vtriusq; rei fiat. Et sapiẽs quidem narrauit q; cecidit lapis sup extremitatez humeri bois: et vulnerata est cutis et caro donec appuit extremitas lacerti nuda: et iam dislocatũ erat subtus eã caput furcule. tunc ergo qdã stolido⁹ experimentator rũ occupat⁹ est i equãdo os et reduxit sup ipm carnẽ et cutẽ: et ẽplastrauit et strinxit: quare accidit vt feteret caro et corrumpet ꝓpter vicinitatẽ suã os donec factũ est viride. Et nõ sciuit q; oz vt huiusmodi caro abscindat et coquat ille locus cũ oleo feruente. et sili si fuerit illic apa magnum opz vt curet apostema in primis.

¶Ponit cañ. curatiuũ qñ dislocatio fuerit cõposita cum fractura. et dicit sic: q; si dislocatio fuerit cõposita cum fractura ita q; si fuerit taliter in vna parte q; ꝑmittat curam fracture simul cũ dislocatione fiat. et subdit q; quidã sapiens dixit q; quidã narrauit q; lapis cecidit supra extremitatẽ humeri homis et vulnerata est cutis et caro donec appareret extremitas lacerti nuda: et sub humero erat dislocatũ caput furcule: tũc quidã medicus stolidus est occupatus in restaurãdo os et reduxit super os carnẽ et emplastrauit et restrinxit: quare accidit vt feteret caro: et corrũperet donec factũ est os viride: et nõ sciuit iste medicus curare istã corruptionẽ ossis: ita vt coquerer locũ cum oleo calido: et ettã nescuit q; qñ est apostema magnũ oportet vt in primis curetur apostema: deinde dislocatio.

¶Deinde cum dicit:

¶In dislocationis aūt singularis ⁊ simplicis rectificatiōe regimen est vt tendat ad contrariū ꝓtis a qua sepatū est donec opponat extremitas ossis extremitati ossis alteri⁹: deinde reducat ad locū a quo exiuit: et tūc redit. Et multotiēs quidē significat illud vox que audit. deinde ligetur et in ligatura est securitas ab apāte aut adiutoriū ne apostemet. et necessitas ad prohibēdū apā laboriosum est maior et abhorret vt mēbro obuiēt pāni calidi qñ ipsi calefaciūt ⁊ addūt in apāte. imo opz vt sint infusi cerato ifrigidato: aut vino pōtico. verūtī ¶Hypo. iussit vt tardet tensio et reditio vsq; ad diē tertiū ⁊ quartum nisi in diebus exceptis.

¶Ponit cañ. curatiuos dislocatiōis simplicis. ⁊ dicit sic: ꝙ in rectificatione dislocatōis singularis simplicis est regimen ⁊ est vt iūctura extēdatur ad partē cōtrariā ab illa a qua est sepata donec reducat ad locū a quo exiuit. et tūc redit: ⁊ multotiēs significat reditionē iuncture vox q̄ auditur. deinde postq̄z reducta ē ligetur: qñ ligatura adiuuat ne membrū apostemetur. Et subdit ꝙ maior necessitas q̄ sit: est vt ꝓhibeatur ne in iūctura accidat apā laboriosum: et iō abhorretur ne mēbro obuiēt pānculi: qñ ipi calefaciunt ⁊ addūt in apāte: imo oportet vt isti pāni sint infusi ceroto infrigidato: aut vino pontico. i. stiptico. Sed ¶Hypo. iussit vt tardetur restauratio vsq; ad diē tertiū vel q̄rtum: nisi in dieb⁹ exceptis. i. in certis iuncturis in quibus oportet vt immediate fiat restauratio.

¶Et declinatiōi itez necessaria sunt huiusmodi: deinde ligēt. et qñ mēbrū dislocat in omni motu et quotiēs redit dislocatur: tunc illud est ꝓpter mollificationem ⁊ humiditatē: q̄re indiget cauterio.

¶Ponit curā torsionis. ⁊ duo facit. quia ꝓmo facit hoc. secundo subiūgit quoddā. secūda ibi: Et qñ remanet. Dicit sic de ꝓma ꝑte: ꝙ declinatōi itez sunt necessaria hmōi. i. supius dicta. Et subdit ꝙ qñ membrū dislocatur ex omni motu: ⁊ quotiēs redit dislocatur: tūc illud est ꝓpter mollificationē ⁊ humiditatē quare indiget cauterio ⁊ nō alio: et hoc vt deficcetur illa humiditas. ¶Deinde cum dicit:

¶Et qñ remanet post reditionē dislocationi: aut sepationi durities et quasi apa administra epithimata ⁊ embrocas lenificantia. In inceptiōe vero indiget epithimatib⁹ et embrocis cōfortātib⁹. ⁊ melius est vt embrocet sup strictūrā ꝑculdubio: in hyeme quidem cū oleo calefacto quod sit ex oleis confortantibus: et i estate cum aqua frigida.

¶Subiūgit quddā ⁊ dicit sic: ꝙ si post restaurationē remanet durities in iunctura ⁊ quasi apa: debes ministrare epithimata ⁊ embrocas lenificatiuas: ⁊ in primo indiget embrocis confortātibus: ⁊ melius est vt membrū embrocetur in hyeme cū oleo calefacto: ⁊ in estate cum aqua frigida. ¶Deinde cum dicit:

¶Et oportet vt sit cibatio in dislocatis cū eo qō cōfortat iūcturā et ligat eam ꝓm similitudinem necessitatis.

¶Subiūgit aliud ⁊ dicit sic: ꝙ cibatio in dislocatione oportet vt fit cum eo qō cōfortat sicut essent extremitates a alium. ⁊ est quod confortat iunctura ⁊ ligat eā ꝓm firmitudinem necessitatis.

¶De curatione elongationis iuncture. Capl'm. vj.

Portet vt reuocet os mollificatū
o ad interiora illius in quo quiescit
a quo mollificatū est: ⁊ emplastretur cū emplastris in quib⁹ est virtus stipti
ca cōmixtis cū eis que habent virtutem calefactiuā sicut si misceāt galle: et balaustie et acatia et similia sicut cū aliquātulo camphore et costi ⁊ vnce. Et itez suffi
ciat qō est sicut nux cupressi et iuniperus et reliqua que cadūt in emplastris ruptu
re: deinde stringatur sicut caput.

¶Ponit curā elongatōis iuncture. ⁊ dicit sic: ꝙ os mollificatū. i. elongatū oportet vt reducatur ad interiora illius a quo est mollificatū: ⁊ postea empl'etur cū emplastris in quibus sit virtus stiptica cōmixtis cū eis illis que habent virtutē calefactiuā: ⁊ ponit ea ⁊ sunt nota ad litteram.

¶De dislocatione mandibule. Capl'm. vij.

Cidit mādibule inferiori vt dis
a locet ab ordine suo: quare remanet os apertū q̄zuis sit illud de illis que paz fiūt et non accidit casu cōplet
o. Et cū dislocat: inclinat ad anteriora ex cōtrario ei⁹ quod accidit apud mollificationē que fortasse accidit ei apud saltum et est applicatio vni⁹ coz ad aliā difficilis licet nō priuet motu cū lacertis sius qui veniunt ei a posteriorib⁹. Et qñq; accidit dislocatio ex latere vno: est ergo tunc forma significās ipam cū declinatio mādibule ē ad anteriora cū trāsuersatōe.

¶Posito cap. vñ de dislocatiōe ⁊ cura eius: determinat ꝺ dislocatiōe magis ꝑticulari. et diuidit in ꝑtes tot de q̄t membris determinat. partes patēt inferius. ¶Istud cap. est de dislocatione mādibule. ⁊ duo facit. quia ꝓmo ꝓsit signa dislocatiōis mādibule. secūdo ponit curā. secda ibi: Et curatio quidē vna. Dicit sic de ꝓma parte: ꝙ mādibule inferioi accidit vt dislocetur ab ordine suo: quare os manet apertū: licet talis dislocatio paz accidat. Et sic tale membrū nō dislocatur pfecte. Et qñ mādibula relaxatur que relaxatio fortasse accidit ei apud saltū. ⁊ subdit ꝙ applicatio vni⁹ mādibulaz ad aliā est difficilis: licet ista mandibula dislocetur ex vno latere. Et est forma significans istam dislocationem: quia mandibula est transuer-

sata ad anteriora. ¶Deinde cum dicit:

¶Et curatio quidē ē vna. Et est de sūma ei⁹ qō indiget vt festinet ad reducēdum ip̄m: et si nō: pducet ad egritudines et nocumēta: et cū hoc fit prava ei⁹ reditio. nā facilior reditio ei⁹ ē illa que ē velocior. q̄ si differat indurat z apostemat z extēdit lacertos et cōmouet febres insepabiles z dolorē capitis stantē ꝓpter illud qō associat ei ve vehemētia tensiōis lacertoꝝ. z fortasse fit res prava donec interficit i decimo. Et q̄nq̄ accidit vt soluat ei venter cū supfluitatib⁹ colericis multis puris et enomat sīle eis: quare oportet vt festinetur ad curam.

¶Ponit curā dislocatiōis mandibule. z tria facit. q̄ ꝑmo dicit. ꝑmittit illud. scō ponit curā. tertio subiūgit quēdaz cāa. scā ibi: Et mod⁹ ei⁹ ē. tertia ibi: Et signū eōtiōis ei⁹. Dicit sic de ꝑma pte. q̄ q̄luercūq̄ fit dislocatio mādibule curatio est vna: z talis dislocatio indiget vt festinet ad reducendū: q̄n si nō reducit festināter pducet ad egritudines z nocumēta: z prava fiet reductio ei⁹. nā facilior ei⁹ reductio est illa q̄ fit velociter. nā si differat indurat z apat et extēdit lacertos: z cōmouet febrē z dolorē capit: firmū et fortasse fit res prava donec interficit in decimo. Et q̄nq̄ soluit ei vēter cū supfluitatib⁹ colericis z vomit⁹ fīlis supfluitatib⁹ colerici: q̄re oz vt festiet ad curā ei⁹. Deiū cū dic:

¶Et modus regiminis ei⁹ ē vt teneat vn⁹ caput ei⁹: deinde intromittit restaurator pollicē suū in os et cōuenit infirmo mollificare mādibulā suā ex oī modo. nā illic sunt lacerti qui iā trāsuersati sūt ꝓpter vehemētiā dislocatiōis: postea moueat mādibulā dextrā et sinistrā: deinde extendat eā subito: deiīde reducat eā. Et ipa quidem nō intrat ad illud a quo sepata est nisi retro: quare oportet vt extēdat eam ita vt equet ꝑm illam preparationem.

¶Ponit curā z dicit sic: q̄ modus dislocationis dislocate mādibule est: vt vn⁹ hō teneat caput infirmi z restaurator intromittat pollicē suū in os infirmi ita q̄ ꝑmo infirmus mollificauerit mādibulā p oēm modū: nā illic sunt lacerti qui iā sūt trāuersati ꝓpter vehemētiā dislocatiōis. postea restaurator moueat mādibulā dextrā z sinistrā. deide restaurator extēdat mādibulā subito: postea impellat eam ad locū suū. Et subdit q̄ mādibula nō intrat ad locū suū nisi retro: z sic oz vt mādibula extēdat: z reducat ꝑm istā ꝓparationē. s. dictam. ¶Deinde cum dicit:

¶Et signū equatiōis ei⁹ est equatio quadruplex et cooptura et clausio oris: deinde sustentet cū pululliis et cerato ex cera et oleo ro. deinde dimittit eā q̄n sanabit q̄ velociꝰ est possibile. Si aūt nō festinet fiat et iā acciderit durities oportebit tūc vt incipias et lenias duritiē cū embrocis ex aqua calida et oleo in balneo embrocatiōe plurima donec leniat. deinde sede at restaurator post infirmū z trahat mādibulā ei⁹ ad posteriora dōec locet z stringat.

¶Subiūgu quosdā cāa. ꝑmo ponit ꝑmū. scō ponit cōm scōa ibi: Et post illud. Dicit sic de ꝑmo cāa. q̄ signum q̄n mādibula est equata ē: quia quattuor ossa mādibulaꝝ sūt equata: z infirmus claudit os: deinde post reductionem mādibule oz vt fiat strictura z sustētet cū pululliis z cerato z cera z oleo ro. deinde dimittat eā q̄n sanabit q̄ velocius est possibile. Et subdit q̄ si restauratio mādibule nō fiat festine: z iā acciderit durities: oz tūc vt lenias duritiez cū embrocis cū aqua calida z olco in balneo embrocatione plurima donec leniat. Et restaurator debz sedere post infirmū et trahat mandibulā ad posteriora donec diligēter ligetur z stringatur. ¶Deinde cum dicit:

¶Et oportet post illud vt resupinet eger sup puluinar cui⁹ impletio fit lenis z tenet at vn⁹ caput eius vt non moueatur vsq̄ quo compleatur sanatio.

¶Ponit aliū cāa. z dicit sic: q̄ postq̄ mādibula restaurata fuerit eger resupinet sup puluinar: impletio cui⁹ fit ex re humili z leni: z vnus teneat caput eius: z nō moueatur caput vsq̄ quo compleatur sanatio.

¶De dislocatione furcule. Caplm. viij.

¶Aquit: furcula non sepatur a latere interiore: q̄n ipsa est cōtinuata cū pectore nō sepata ab eo. et propter hoc nō mouet ex hoc latere. et si percutiatur deforis pcussione vehementi et stringat: tūc ipsa equat et curat curatōe qua curat si frangit. Verūtamen extremitas ei⁹ que sequit humeꝝ et sepat ex eo nō dislocat plurimū: q̄n lacert⁹ qui habet duo capita phibet eā ab hoc: z phibet eā iteꝝ caput spatule: et nō mouet iterū furcula motu vehemēti q̄n ipsa nō est posita nisi vt sepet pectus z amplificet ipsum. z propter hoc est furcula facta homini soli inter aliqua animalia.

¶Posito capitulo de dislocatiōe mādibule: ponit caplm de dislocatione furcule. z duo facit: q̄ ꝑmo ostēdit quō dislocat furcula. scō ostēdit curā dislocationis furcule. scā ibi: Et si accidat ei dislocatio ex luctamine. Dicit sic de ꝑma pte: q̄ furcula nō sepatur a latere superiori: q̄n furcula ē cōtinuata cū pectore: z sic pectus nō ꝑmittit eā dislocari. Et subdit: q̄ si furcula dislocat a pte exteriori z cōprimatur deforis cōpressione vehemēti z stringat: tūc equat z curatur eadē cura cū qua curat si frangit. Et subdit q̄ extremitas furcule que sequit humerū nō dislocatur sed sepatur ab humero: q̄n lacertus habēs duo capita phibet eā ab ista dislocatiōe: z phibet eā iteꝝ caput spatule: z etiaz furcula nō mouet motu vehementi quo possit dislocari. furcula nō est posita ꝓpter aliud nisi vt āplificet pect⁹. et nō inter oīa aīalia soli hoī ē facta furcula. ¶Deide cū dic:

¶Et si accidit ei dislocatio ex luctamine

aut ex re alia simili huic tūc ipsa equatur et ingredit ad locum suū cum manu aut puluillis plurimis qui ponūtur super eā cum ligatura que necessaria est. Et rectificat hec cura extremitates humeri iterū cum separant et reducit eas ad locū suū: et illud quo ligant furcula et humerus ē os cartilaginosum: et ipsum ingrossatur in macilentis. et quādo remouetur existimat ille cui nō est experiētia q caput adiutorij iam separatū sit aut exiuit de loco suo: et q caput spatule videtur tunc acutius et videtur locus qui est ea inferior cōcauus: verū oportet vt distinguatur cum significationib⁹. De curatiōe ei⁹ ē vt nullo mō applicet ad caput: et sil⁹ humerus.

¶ Ponit curam furcule. z dicit sic: q si furcule accidat dislocatio ex luctamine aut ex re alia simili huic: tunc p̄mo oportet q equetur z ingrediatur ad locum suum cū manu aut cum puluillis plurimis qui ponuntur super furculas cuz ligatura necessaria: z hec cura rectificat etiam extremitatē humeri cum separatur. Et subdit q illud q̄ humerus z furcula ligantur est os cartilaginosum. z tale os ingrossatur in macilētis. Et quādo remouetur os istō a loco suo: extimat ille cui non est experientia q sit dislocatum caput adiutorij: qm̄ caput spatule videtur tūc acutum z locus qui est inferior eo videtur concauus: verum oportet vt distinguatur cum significatōmbus. Et subdit: q quando extremitas furcule vel humeri dislocatur nullo modo humerus debet eleuari ad caput qm̄ prohibet restaurationem z debitam cōiunctionem partium.

¶ De dislocatione humeri. Cap'm. ix.

Humerus quandoqz dislocat: aut in dislocatione spatula ambigit z magnificatur si dislocatur: veruz quandoqz accidit iuncture humeri z adiutorio vt dislocetur facile: quoniā eius concauitas nō est profunda et ligamēta eius non sunt firma: immo sunt leuia subtilia posita p̄pter illud facilis motus.

¶ Ponit capitulū de dislocatione humeri. z tria facit: q̄ primo ostendit quot modis humerus dislocatur. secūdo ponit signa dislocationis humeri. tertio ponit eius curā. secunda ibi: Signū eius est. tertia ibi: Curatio quidem illius. Prima in duo. quia primo facit quod dictum est. secundo ponit duos canones: secūda ibi: Et quandoqz accidit. Prima in duo. quia primo Alu. premittit. secundo exequitur. secunda ibi: Et eius dislocatio. Dicit sic de p̄ma parte q̄ humerus quandoq; dislocatur: z dubitatur nunquid spatula dislocetur: z si dislocatur est dislocatio magna. Et subdit q quandoqz accidit iuncture humeri vt facile dislocetur ex adiutorio eius: z ratio: quia iuncura in quam ingreditur adiutorium non est profunda: z ligamenta istius facilis non sunt firma: immo sunt lenia subtilia apposita: Et propter id oportet vt adiutorium fit facilis motus. Et notandū q̄ humerus habet duas partes quarum vna alligatur cum furcula z cum spatula: z est pars superior: z alia est pars inferior que nominatur focile: q̄ intrat in partem superiorem: z ambe iste partes possunt dislocari. ¶ Deinde cum dicit:

Et eius dislocatio est res in qua nō accidit in eo quod scimus nisi ſm partem vnam exitus apparens plurim⁹: ipsa eñ non dislocatur ad superiora: quoniā eminentia humeri prohibet ipsam: neqz ad posteriora quoniā spatula prohibet eam: neqz ad partem ventris quoniā lacertus habens duo capita ex anteriori non permittit eam cū prohibitōne capitis humeri. Verum nō dislocatur nisi ad latus domesticum aut siluestre. Et separatur ad illud separatione parua. Ad latus vero interius ingreditur quandoqz exitu plurimo et proprie in extenuatis macilētis. in istis enim cadit dislocatio adiutorij et eius reditio per quamlibet causam: z res vtreqz sunt in pinguib⁹ praue valde.

¶ Ostendit q̄ modis potest humerus dislocari. z dicit sic: q̄ humerus non dislocatur nisi ſm vnam partē: z ad talem par. ē est exitus eius plurimus z apparens: z humerus non potest dislocari ad superiora: quoniam iuncura superior humeri prohibet istam dislocationē: z non dislocatur humerus ad posteriora: quoniam spatula prohibet istam dislocationē: neqz humerus dislocatur ad partem ventris ex anteriori: quoniā lacertus habens duo capita prohibet dislocationē istā. Verū humerus nō dislocatur nisi ad latus domesticuz aut siluestre: z separat ad ista latera separatione parua: sed ad latus inferius egreditur exitu plurimo z proprie in macilētis: qm̄ in macilētis cadit dislocatio z reditio humeri p̄pter quālibet causam: z in pinguibus talis dislocatio z reductio sunt praue. ¶ Deinde cum dicit:

Et quandoqz accidit adiutorio dislocatio in hora partus difficilis et apud sectionem ab embrione: deinde si nō redit velociter non crescit post illud in longitudine et remanet post illud cubitus paru⁹ q̄uis rectificet: z quandoqz non recipit etiaz in quibusdam eorū: immo remanet breuis minutus minutū habens adiutorium: et brachiū in pluribus eorum recipit et fit bone dispositionis in pluribus eor: sed est ſm dispositionē breuē similis pedi mustele. Cora vero nō euacuatur a duobus diminutionibus simul.

¶ Ponit duos canō. ibi ponit sēm: Et qñqz accidit adiutorio. Dicit sic de p̄ma parte. quandoqz in hora partus difficilis accidit dislocatio adiutorio embrionis apud separationem eius a matrice: si talis dislocatio nō restaurat velociter: tunc nō crescit illud membrū dislocatū in longitudine. Et dato q̄ rectificetur cubitus si dislocatur remanet paruus: et in pluribus eor adiutoriū si dislocat non recipit restaurationē: immo remanet breuis minutus ha

bene minutū adiutoriū ⁊ brachiū. Et subdit q̄ si adiutoriū recipit restaurationē: ⁊ sit bene disponis tū remanet adiutoriū breue simile pedi musteli: ⁊ si in tali hora dislocat coxa nō euacuat gn remaneat diminuta: vel si restauratur: vel si nō restaurat. Deinde cum dicit.

¶ Et qñ accidit adiutorio fractura in latitudine sua deide restauratur tūc nō est possibile reducere dislocationez eius nisi ⁊ frangatur restauratio.

¶ Ponit scōm cañ. ⁊ dicit sic: q̄ qñ adiutoriū frangit in latitudine: deinde restaurat tunc si dislocat nō est pole reducere dislocationē: nisi frangat restauratio.

¶ De signis dislocatiōis adiutorij. Cap. x.

Signuz ei⁹ est vt videat cōcauitas apō caput hūeri ⁊ i firmamēto verū istud nō est ppriū isti: imo ē itez pp̄ uersionē capitis spatule ⁊ vī extremitas hūeri alteri⁹ acutior hac extremitate si nō acciderit ei itez separatio in seipa aut i osse qō est caput ei⁹ p offēsionē aut p aliud. Et qñq̄z sedat cū curatiōe lesio ei⁹ ⁊ existimat q̄ nō sit lesio cuz eo. Et vī capiti adiutorij dislocatio cū eminētia plima i pte subascelle ad iferiora: ⁊ fortasse est pole in ifantib⁹ vt equet caput adiutorij ⁊ videat adiutoriū nō bñ annexū lateri bonitate ānexiōis man⁹ sane ad quā nō appropinq̄t nisi cū labore ⁊ dolore vehemēti. Qō si desiderat eleuare manū ad supiora ⁊ tāgere aurē suā nō p̄parat ei: ⁊ difficiles fūt ei mot⁹ alij. Et ista signa iterum quādoq̄z accidunt propter torsionē ⁊ apostema ⁊ percussionem.

¶ Ponit signa dislocatiōis hūeri ⁊ sic dicit: q̄ signū p q̄ō cognoscit dislocatio adiutorij ē vt videat cōcauitas apō caput humeri ⁊ videat ifirmatio: verūtū ista concauitas apud caput hūeri nō ē ppriū signū dislocatiōis adiutorij ⁊mo accidit ista cōcauitas ppter cōuersionē spatule ⁊ vī extremitas humeri sam acutior. i. altior extremitate hūeri ifirmi nisi sana dislocet aut accidit dislocatio in osse qō est caput spatule aut p offensionē aut p aliud. Et subdit q̄ qñq̄z curatiōe sedat lesio istius ossis ⁊ extimat q̄ nō sit lesio in eo. Et qñ adiutoriū dislocat in pte subascelle vī dislocatio magna. Et subdit q̄ fortasse ē possibile vt i ifantibus caput adiutorij equet: ⁊ tū nō videat bene annexum sicut ē pars sana: ad quā partē sanā nō appropiquat ps lesa nisi cū labore ⁊ dolore vehemēti: ⁊ si desiderat eleuare manū suā ad supiora ⁊ velit tangere aurē suā nō possit et etiā difficulter mouet illā ptē alijs motib⁹: ⁊ hmōi signa qñq̄z accidūt p torsionē ⁊ apostema aut p̄cussionē.

¶ De cura dislocatiōis adiutorij. Cap. xj.

Cratio qdez illi⁹ q̄ de illa est facil ⁊ i corpib⁹ infātiū ⁊ q leuia hūt corpora est vt extēdat cū manu ⁊ intromittat sub titillico apō ppingatē capitis adiutorij: deide teneat illā ppinquitatē ⁊ ipellat eā ad supiora ⁊ man⁹ alt̄a extēdat adiutoriū ad iferiora. Et fortasse ē pole i ifātib⁹ vt equet caput adiutorij cū digito medio ⁊ extēdat cū illa eadē mānu

¶ Posito ca. de dislocatiōe hūeri ⁊ signis ei⁹ ponit capitulū de cura: ⁊ duo facit: q: p̄mo ponit modū curatiōis istius dislocatiōis q̄ accidit corpib⁹ fortib⁹: scōa ibi. Que āt est vehemētioris. dicit sic de p̄ma pte: q̄ curatio illi⁹ dislocatiōis q̄ ē facilis ⁊ est i corpib⁹ ifantiū ⁊ coz q hūt corpora humida: ē vt extēdat illud os cū manu ⁊ caput adiutorij itromittat i locū suū ita q̄ vna man⁹ extēdat adiutoriū ad iferiora ⁊ reliq̄ man⁹ restauratoris intromittat caput adiutorij ad locū suū. Et fortasse ē pole vt adiutoriuz equet cū manu vt q: cū digito medio p̄emat caput adiutorij ⁊ cū alia manu extēdat adiutoriū. Deinde cū dicit.

¶ Que āt est vehemētioris dislocatiōis i corpib⁹ fortib⁹: leuioz mōz i illo est vt restauratoz itromittat pedē suū i lat⁹ ifirmi ⁊ locet calcaneū suū ppe caput adiutorij: aut pillā siccā: aut inūctā si fuerit apa ad herēs ppe caput adiutorij ifirmo resupino. Et extēdat manū manib⁹ suis fm rectitudinez q̄si velit eradicare eā ex spatula ⁊ inclinet manū suaz parūper ad interiora: ⁊ ingredietur: et iste est rectioz modoz oium et leniorum eorum.

¶ Ponit modū curatiōis isti⁹ dislocatiōis adiutorii qñ accidit in corpib⁹ fortib⁹. ⁊ duo facit: q: p̄mo facit qō dcm ē 2⁹. oñdit qd ē fiendū postq̄z redierit dislocatio ad locū suum. scōa ibi. Cū q redit dislocatio. p̄ma ps diuidit in ptes q̄ttuor: sic̄ q̄tuoz modos curatiōis ponit. scōa ibi. Et itez q̄rit vir fortis. tertia ibi. Et qñ fit puū. q̄rta ibi. Et medicatur. qnta ibi. dicit sic de p̄ma pte q̄ illa dislocatio q̄ ē vehemētioris dislocatiōis i corpibus fortib⁹ leuioz modorum equatiōis ē vt restauratoz itromittat pedē suū. i. calcaneū sub titillico ppe caput adiutorii: aut itromittat pillā siccā Et si fuerit apa i adiutorio mitte pillā aut pedē inūctum ⁊ restauratoz extēdat manū ifirmi manib⁹ suis ita q̄ infirmus iaceat resupine: ⁊ declinet parumper manū suaz ad interiora: ⁊ ille modus est rectioz modus oium modorū ⁊ leniorum eorum. Deinde cum dicit.

¶ Et itez q̄rat vir fortis lōgus lōgioz ifirmo ⁊ itromittat humez suū subascella infirmi ⁊ eleuet ipz a terra suspensū ab hūero suo ⁊ iā extendit manū ei⁹ ad ventrem ipsius. Qō si ifirm⁹ fuerit leuis pōderis cui⁹ corp⁹ nō grauet supmanuz ei⁹ suspendat cū eo aliq̄ō qō grauet ipm: ⁊ qñq̄z ponit loco pedis ppēdicularis eleuata sup terrā: ⁊ est sup caput ei⁹ pila ex pānis ⁊ ex corijs stans in opatiōe loco humeri viri: ⁊ restauratoz extendit manuz a latere alio et grauet virū si necessariū est ei illud cuz pondere: aut suspensione.

¶Ponit aliū modū curatiōis ⁊ dicit sic. q3 oz cē vnus vir fortis longus plusq3 ifirm⁹: ⁊ iste vir itromittat humerū suū subascella ifirmi ⁊ leuet ifirmū suspēsum a terra ⁊ extēdat manū ifirmi ad ventrē. Et si ifirm⁹ fuerit leuis ponderis apponat ad corp⁹ ifirmi aliqd qō grauet ipm ⁊ qñ q3 ponit pila sicca in hūero ifirmi: ⁊ facit opationē quam faciebat humerus viri. Et ali⁹ restaurator qñq3 grauet in istū virū sm q3 est necessariū. Deinde cum dicit.

¶Et qñ fit p3auū aut fit difficile ⁊ plōgat tps tūc fortasse idiges eo qō ē forti⁹ p⁹em brocatiōes ⁊ balneatiōes: ⁊ sit qñq3 istr3 sile manubrio sarculi: ⁊ ē vga breuis cui⁹ lōgitudo ē lōgitudo adiutorij: aut pl⁹ aut min⁹ sup cui⁹ caput ē pila: ⁊ ipsi⁹ pila facilior ē vt sit ex pānis ⁊ corijs: ⁊ ipellit cū illa vga illa spera sub titillico: ⁊ oz tūc cum volūtas ē vt fiat vt annectat vir forti istr3 titillico ipellēdo ip3 cū eo ad supiora aut duo viri donec resistāt restauratiōi extēdēti manū ⁊ teneat vir ali⁹ hūerū ei⁹ altērū vt nō sepet subito: aut ipellat illū hūerū ⁊ restaurator ille iā icepit extēdere manū ei⁹ ⁊ trahere eā ac si volūtate ei⁹ sit vt sepet eā a spatula eradicādo ⁊ sit illud ad añriora parūp. Et qñ fit illō cadit adiutoriū i iūctura sua: deiñ pila annectat titillico ānexiōe forti sustētādo ad supiora caput adiutorij: ⁊ oz vt sit sustētatio sm ip3 ⁊ spera sit sup illō qō seqt caput adiutorij in ifirmo: ⁊ opz vt i fine qō ē sub eo vt nō frangat adiutoriū: qñ nō ē pole post restaurationē eius vt redeat ad locuz suum ppter illud quod sciuisti.

¶Ponit 3m modū curatōis: ⁊ sic dic: q3 si dislocatio sit p3a ua ad reducēdū: ⁊ iā plōgatū fuerit ips tūc debes balnea re ⁊ embrocare mēbrū: deiñ ōbes hre vnū istr3 sicut vnū manubriū ⁊ ōbes hre vnā pilā scāz ex corijs aut pānis ⁊ ōbes ponē istā pilā sub titillico ⁊ ōbes ponē eā cū isto manubrio ⁊ vn⁹ oz stare ad equādū humer ⁊ alter oz extēdē manū ⁊ p3ahē eā fortiter ad iferiora. Deinde cū dicit.

¶Et medicat qñq3 cū scala itaut ponat caput adiutorij sup gradū scale q iā lenificat⁹ ē ⁊ ppar⁹ cū iuolutiōib⁹ sm formā ꝓueniētē: ⁊ suspēdit vir ex alio latere et extēdit man⁹ ⁊ igredit caput adiutorij in locū suū. Vel oz vt sit suspēsio ⁊ gradus scale pp caput adiutorij vt nō frāgat ⁊ fortasse pōit loco gradus ⁊ glomeris spicires potens ex illo eodez loco ⁊ nō remouetur ab eo ad locum aliuz: qñ timet ex hoc fractura adiutorij. Et curat qñq3 aliis modis deriuatis ex istis modis: ⁊ melior modoꝝ est modus primus.

¶Pōit 4m modū ⁊ sic dicit. q3 caput adiutorij oz pōi sup gradū scale q sit ppar⁹: ⁊ lenificat⁹ ⁊ iuolut⁹ pānis: ita vt nō ledat ⁊ ab alio latē oz extendi manus et igredi in locū suū. Et oz vt gradus scale bñ ponat iuxta caput adiutorij vt nō ledat aut vtat restrictor aliis mōis deriuatis ab istis: ⁊ melior modoꝝ ē modus primus. Deide cū dicit.

¶Cū ergo redit dislocatio ad locū suuz tūc melior ligatura ei⁹ ē vt liget pila cuz hūero ligatura fcā cū vittis latis, phibētibus sepationē ei⁹ qō redit: ⁊ opz vt penetret vitta sup ip3 aut vitta alia desup sm mōz cruris vsq3 ad hūer alter: ⁊ qñq3 cadit crux sup hūer ifirmū: deide ligat adiutoriū cū latere ad iferiora ⁊ ligat cubit⁹ ⁊ extremitas man⁹ ad supiora ex pte colli ⁊ nō resoluit vsq3 ad septimū aut p⁹ ip3 ⁊ ciba ip3 sic scis. Qō si assiduatio fiat quotiēs redit tūc necessariuz est cauteriū

¶Oñdit qd fiendū postq3 redit dislocatio: ⁊ dic sic. q3 cū redit dislocatio ad locū suū: tūc melior ligatura ē vt liget pila cū hūero. Et pōit modū ligatiōis q est not⁹ ad ifram

¶De dislocatiōe spatule. Cap. xij.

i Am dictū ē illō: ⁊ ē de illis quoꝝ casus non accidit ⁊ mirātur ex ea tales quales Hyp. ⁊ Gali.

¶Posito cap⁹: ō dislocatiōe humeri. ponit capl3 de dislocatiōe spatule: ⁊ dic sic. q3 de dislocatiōe spatule iā dictū est. s. i. ca⁹ de dislocatiōe humeri. Et spatula ē de illis quorū casus. i. dislocatio ñ accidit ⁊ de dislocatiōe spatule mirantur tales quales sunt Hyppo. ⁊ Gal.

¶De dislocatiōib⁹ ossis parui apud humerū. Cap. xiij.

a Cidit qñq3 ossi puo quod est caput hūeri vt separetur a loco suo. quare accidit etiam concauitas sicut in dislocatione.

¶Ponit ca⁹ de dislocatiōe ossis parui existētis apō hūeruz. 2. 2. facit q3 ꝑmo facit: qō dcm ē. 2° ponit ei⁹ curā. ibi. 2ª. Nō oz: dicit sic de ꝑma pte: q3 qñq3 accidit vt os puum qō ē caput humeri separet a loco suo: quare accidit concauitas sicut dislocaret. ¶De cura. Cap. xiij.

n Onoz vt extēdat tēsiōe fracti sed coartet ⁊ stringat cū digitis ⁊ inclinet ad locū suū ⁊ stringat sicut stringit furcula cū puluillis. Nā ipa ligatura iteꝝ qñq3 facit ip3 redire ad locū suū violenter: ⁊ nō curatur de illo qō est de vehementia illius ligature ⁊ seruatione eius sicut curat de eo in furcula.

¶Ponit curā ⁊ dicit sic: q3 nō oz qñ istō os ē separatuz vt extēdatur ac si eēt fractū: ip3 coartetur ⁊ cōstringat cuz digitis ⁊ inclinetur ad locū suū ⁊ istringat sicut stringit furcula cū puluillis qm ligatura qñq3 facit redire ip3 os ad locum suū violenter ⁊ nō curat in separatiōe istius ossis de ligatura vehemēti: sicut curatur de ligatura vehemēti in fractura furcule. ¶De dislocatiōe cubiti. Cap. xv.

Alius mẽbri dislocatio fit difficilis ⁊ fit difficilis ipsi⁹ reditio propter vehemẽtiã ligamẽtoꝝ contiⁿ nentiũ ipz ⁊ eoꝝ breuitatẽ ⁊ ꝓpter suam cõtrarietatẽ cõcauitati: ⁊ qñq; accidit ei separatio parua: ⁊ accidit ei dislocatio integra i quibusdã horis. Et qñ dislocatur significat ei⁹ dislocationẽ gibbositas i latere ⁊ arcuatio in latere: ⁊ deterior ei⁹ ẽ q; dislocaꝫ ad posteriora: qñ ẽ iobedientis curatiõis valde. Et plurima qdẽ dislocatio nõ accidit nisi i focili iferiori ⁊ ẽ turpior ⁊ fedior ꝓpter illõ qõ accidit ei de reditiõe: focili vero supiori paꝝ accit: et nõ ẽ cũ feditate dislocatõis iferior]: qñ ipz ẽ vehemẽtioris ꝓtinuitat] cũ vola ⁊ ẽ lõgigus ab hoc vt remoueaꝫ: ⁊ nõ est poſe vt dislocet vnũ duoꝝ fociliũ nisi elõgetur a secundo elongatione aliqua.

¶ Ponit capz de dislocatõe cubiti: ⁊. 2. facit: q; ꝑmo ꝑmittit capz. 2°. ponit caᵐ de cura. scõa ibi. Opz vt festinetur. dicit sic de ꝑma pte q; dislocatio cubiti fit difficilis ⁊ reditio ei⁹ fit difficilis ꝓpter vehemẽtiã ligamẽtoꝝ cõtinẽtiũ ipz ⁊ eoꝝ breuitatẽ: ppea: q; ꝓcauitas istiⁿ iũcture est ꝓtraria. Et subdit q; qñq; accit cubito sepatio pua: ⁊ qñq; dislocaꝫ cubitⁿ integre in qbusdã horis. Et qñ cubitⁿ dislocaꝫ figfiat dislocationẽ ei⁹ gibbositas in latere cubiti ⁊ arcuatio in latere. Et deterior dislocatio est illa q; fit ad posteriora: qñ est iobediẽtis reditõis valde. Et ꝑlima qdẽ dislocatio nõ accidit nisi in focili iferiori: ⁊ talis dislocatio ẽ fedior ⁊ turpior: ppea: q; est difficile istud mẽbrũ ad reducẽdũ: sz focili supiori paꝝ accidit vt dislocef: ⁊ qñ dislocatur nõ est ita feda ⁊ turpis dislocatio focilis iferioris: ⁊ focile supi⁹ est bñ ꝓtinuatũ cũ vola manⁿ ⁊ est ab hoc lõgingus vt moueaꝫ: ⁊ nõ est poſe vt dislocef vnũ duoꝝ fociliũ nisi dislocef a focili 2° aliq; dislocatiõe. ¶ De cura. Laꝑ. xvi.

Portet vt festinef ad ei⁹ curatiõnẽ qñ ꝑperat ad ipz apa calm ꝓhibẽs a curatiõe: qñ extẽdere ad equãdũ ipz tũc ꝓducit ad ꝓditionẽ: lz iterñ nõ sit poſe vt equef apate illic exñte. Et separatiõi qdẽ parue succurritur cuz qualibet difficultate: imo adiũgat volaz cuz reditione eius ad locũ suum.

¶ Ponit curã dislocatõis cubiti: ⁊ duo facit: q; ꝑmo ꝑmittit qõdã. scõo exeg̃ ponendo curã: scõa ibi. Et dislocatio cõpleta dicit sic de ꝑma pte: q; opz vt ad curationẽ istiⁿ dislocationis festinef: qñ ad istũ mẽbrũ qñ dislocaꝫ ꝑperat apa calm qõ ꝓhibet curationẽ. Nã extẽdere qñ est apa i isto mẽbro vt equef ꝓducit ad ꝓditionẽ: ⁊ nõ ẽ poſe vt eꝫtur existẽte illic apate. Et subdit q; dislocatio parua reducitur cũ qlibet difficultate: imo adiungit volã cum reditione ad locum suũ. Deinde cum dicit.

¶ At dislocatio cõpleta si ẽ ad anteriora est regimẽ: ⁊ si est ad posteriora ẽ ei regimen aliud: ⁊ illa que ẽ ad anteriora redit ad locũ suũ cũ percutit vola sua humerũ qui opponitur ei percussionibus aliquibus manu iã ꝑparata sicut oportet: ⁊ ad iuuaꝫ manu altera ⁊ ingreditur.

¶ Exegtur ponẽdo curã: ⁊ ꝑ⁹ põit curã dislocatiõis cubiti q; ẽ ad añriora. 2° põit curã dislocatiõis cubiti q; ẽ ad posteriora. scõa ibi. Dislocatio vero ad posteriora. dicit sic ꝑma pte: q; si dislocatio cõpleta fuerit ad anteriora aut ad posteriora vnaq̃z hz regimẽ: ⁊ dislocatio q; ẽ ad anteriora redit ad locũ suũ cũ restaurator volã manⁿ ad hũeruz qui opponitur ei percutit percussionibⁿ aliquibus: ⁊ manus ꝑparetur: sicut opz ⁊ adiuuatur cum manu altera ⁊ ingreditur. Deinde cum dicit.

¶ Dislocatio vero ad posteriora oz vt extẽdaꝫ tẽsiõe vehemẽti: deiñ ꝓcutiat eam ad posteriora. Qõ si nõ obedit ꝓ illõtenent adiutoriũ ⁊ brachiũ duo fortes ⁊ liniat restaurator manũ suã cũ oleo ⁊ ĩcipiat abstergẽdo iungeꝫ cubitũ cũ vehemẽtia võec igrediaꝫ: deiñ oz vt strigat ipz ⁊ ponat brachio suspẽsoriũ dimittẽs cubituz angulatũ ꝑm q̃ztitatẽ quã tolerat i prima hora: deide nõ cesset cõstrigere suspẽsoriũ paulatiz donec cõstrigaꝫ angulus.

¶ Ponit curã dislocatiõis cubiti qñ cubitⁿ dislocaꝫ ad posteriora: ⁊ dicit sic: q; dislocatio q; fit ad posteriora oz vt extẽdaꝫ mẽbrũ extẽsione vehemẽti: deide oz ꝓcutere ad posteriora: q; si ꝑ istõ nõ eꝫtur duo viri fortes debent tenere brachiũ ⁊ adiutoriũ: ⁊ restaurator leniat manũ suaz cum oleo: ⁊ ĩcipiat restaurator abstergere ⁊ strigere cubitum cũ vehemẽtia donec igrediaꝫ deinde oz vt suspendat brachiũ: ⁊ ponat cubito suspensioriũ vt dimittat cubitum angulatũ ꝑm q̃ztitatem quã tolerat in ꝑma hora: deinde nõ debet cessare constringere suspensoriũ paulatiz donec ille angulus constringatur.

¶ De dislocatõe iuncture rascete. Laꝑ. xvij.

Anctura rascete ẽ facil dislocatio i nis ⁊ difficilis vnitiõis: nã qñ extẽdit extẽsiõe ꝓua ⁊ opponit vnũ duoꝝ mẽbrorũ alteri redit: sz ei⁹ bucellatio ẽ ꝓtaua: qñ illõ qõ cõtinet ipsã õ corporib⁹ apaꝫ ⁊ ꝓhibet bonitatẽ vnitiõis.

¶ Ponit caᵐ de dislocatiõe rascete iũcture: ⁊. 2. facit q; ꝑmo ꝑmittit de dislocatiõe ei⁹. 2° ponit curã. Et modus extensionis. Dicit sic de ꝑma pte: q; iũctura rascete ẽ facilis dislocatiõis ⁊ est difficilis equationis: naz qñ ista iuncturа extenditur parua extẽsione ⁊ vnuz os opponitur alteri redit: sz bucellatio eius. s. iunctura ẽ parua qñ rascета continet multa ossa. Deinde cum dicit.

¶ Et modus extensionis eius est vt extẽ dat vir facile ad posteriora ⁊ extendat restaurator volã ad cõtrariũ illi⁹ partis: imo ad anteriora: ⁊ extendat vnũquẽq; digitũ incipiens a pollice ꝓ ꝓueniens ad

minimū:nā equatur per illud ⁊ redit: de inde emplastret ipsam ⁊ stringat.

¶Ponit curā ⁊ dicit sic:q̄ modus extēsiōis istius mēbri vt reducat ē iste:vt vir extēdat focile ad posteriora ⁊ restaurator extēdat volā ad contrariū ipsi⁹:imo extēdat ad anteriora ⁊ extēdat vnūquēq; digitū:ita vt incipiat extēdere a pollice puenies ad minimuz.s.digitū:q̄m;p hoc eq̄tur ⁊ redit deinde emplastret ipsam ⁊ stringat.

¶De dislocatiōe digitoz ⁊ signis ei⁹. Cap. xviij.

Cādo dislocant digiti inclinant q ad anteriora ⁊ apparet illic eminētia i interioribꝰ ⁊ apparet cōcauitas dorsi ⁊ silr fit in ossibꝰ rascete.

¶Ponit capm ō dislocatiōe digitoz:⁊.2.fac:q: pⁿo facit ꝑ 2° ponit curā.2ª ibi.In reditiōe digitoz:dicit sic de pma pte q̄ q̄n digiti dislocant inclinātur ad partes interiores ⁊ apparet illic eminētia in interioribꝰ ⁊ cōcauitas appareti dorso:etiā fit sicut q̄n dislocantur ossa rascete.

¶De cura. Cap. xix.

In reditōe digitoz a dislocatiōe i ē difficultas q̄dā ⁊ nō opz vt extē dant extēsiōe equali:imo oz vt expectes sup eos ⁊ eleues radicez ex manu tua sub q̄ cadit radix ei⁹ q̄n strigis sup eū ad iferiora ac si tu eradices ipsuz ex loco suo:⁊ tunc videbis dislocationem iam intrasse ⁊ rectificari.

¶Ponit curā ⁊ dicit sic:q̄ i reditiōe digitoz a dislocatione ē q̄dā difficultas:⁊ nō oz vt si vis reducere vt extēdas equalr:imo opz vt expectes ⁊ debes eleuare indicem ex manu tua ita vt strigas cū eo trahēdo ad superiora ac si tu eradicares digitū a loco suo:⁊ tunc videbis dislocationez iam intrasse in alio ⁊ clamauisse.

¶De separatiōe ossium rascete. Cap. xx.

Portet vt in ea fiat q̄ posse ē de p eq̄tiōe ⁊ ipulsiōe ois declinatōis ⁊ eminētie ad cōtrariū ptz illiꝰ ⁊ positōe astellaz ⁊ strictura eaz desup vt dimittat sup eā ⁊ vt ponat loco eaz sup eā plūbū eq̄tū ꝓseruās locū cū grauitate sua vez oz vt anteq̄z ponat desup astella aut plumbū vt emplēs cum emplastro cōfortatiuo de illis que scis ⁊ nō moueatur.

¶Ponit curā separatiōis ossiū rascete:⁊ dicit sic:q̄ i separatiōe ossiū rascete opz vt fiat illō q̄ ē posse de equatione ois declinatōis ⁊ emi nētie ad cōtrariū ptis ⁊ ponas astellas ⁊ strictura desup ⁊ vt ponat loco astellaz plūbū equatuz:q̄n cū grauitate sua cōseruat locū:sz oz q̄ anteq̄z ponatur astella desuper aut plūbū vt emplēs locū cum emplastro cōfortatiuo ⁊ membrū non moueatur.

¶De dislocatiōe spōliū ⁊ sepatiōe eaz. Cap. xxj.

Cādo spōdiles dislocant dislo q catiōe cōpleta iterficit pculdubio ⁊ nō cōpleta itez q̄n remouet remotiōe plurima quāuis sit minº q̄z cōpleta ē mortalis:q̄n pculdubio coartat nuchaz coartatione forti si resistit ⁊ non obedit. Et si ē spondilis ꝑma colli ⁊ que sequntur eā priuat aial anhelitu ⁊ mozit statiz: q̄n nerui anhelitº coartant quare nō faciunt opationē suā. Et si ē de spōdilibꝰ doz si ⁊ dislocat ad ptē iteriorē non ē posse vt curet ⁊ ē de illꝰ q̄ iterficiūt velociter. Et si morat ⁊ nō ē posse taliter q̄ prohibeat anhelitū retinet stercus ⁊ vrinā ⁊ interficit. Et si morat ⁊ non coartat nuchā coartatione vehemēti:aut coartat ⁊ nō apat: aut sedat qō est cū eo de apate non ē excusatio qn nocumentū igrediat nuchā ⁊ neruos q̄ sūt sub illo loco ⁊ facit supfluitates exire iuolūtarie. Et si est ad posteriorem tūc nocumentū qō facit nucce est minus verū necessariū est nocumentū iterum:⁊ coartatio neruorum que debilitat pedes debilitat lacertos vesice ⁊ ani.

¶Ponit capm de dislocatiōe spōdiliū:⁊.2.facit:q: pⁿo ponit capm de dislocatiōe eoz.2° ponit curā.ibi 2ª. In illa q̄dem pª in.2.q: pⁿo pmittit quoscdā cañ.de dislocatiōe spōdilis 2° oñdit quot modis dislocat spōdil.ibi scda. Et q̄n̄q; dislocant.pª i.2.q: pⁿo oñdit accūta q̄ sequūt ad dislocationē spōdiliū 2° oñdit cañ.vlez curatiuū spōdilis.ibi scda.q̄re nēcia ē vtus fortis:dicit sic de pma pte:q̄ q̄n dislocāt spō diles dislocatiōe cōpleta iterficit pculdubio. Et iā si non ē cōpleta dislocatio spōdilis ⁊ ē mīta iterficit:q̄n pculdubio coartat nuccā coartatiōe fortī:⁊ sic resistit ⁊ non obedit.s.restauratiōi:⁊ si ē spōdilis pma colli.s.illa q̄ dislocatur siue sit illa q̄ sequit pmā spōdilē colli.s. illa q̄ dislocat puat aial anhelitu ⁊ mozit statī:q̄n nerui anhelitº coartāt: ⁊ sic nō faciūt opationē suā:⁊ si dislocat spondilis doꝛsi ad ptē añriorē nō ē posse vt curet ⁊ velocit iterficit:⁊ si morat sz ifirmº q̄ nō moriat ⁊ nō ē talis dislocatio q̄ prohibeat anhelitū retinet sterc⁹ ⁊ vrinā ⁊ interficit. Et rō: q: ledit neruos eūtes ad illas ptes:⁊ si dislocatio nō coartat nuccā coartatione vehemēti aut coartat nuccā:⁊ nō apat nō ē excusatio qn nocumētū igrediat nuccā ⁊ neruos q̄ sunt in illo loco ⁊ tūc supfluitates.s.sterc⁹ ⁊ vrina egrediūtur iuolūtarie:⁊ ē nēciū nocumentū qō debilitat pedes ⁊ lacertos vesice ⁊ ani:q: debilitantur ⁊ leditur nucca que ē pmū pncipiū neruoz. Deinde cum dicit.

Quare necessaria virtº fortis ⁊ ipulsio vehemens ⁊ pcussio magna que fere frā get simenia eius donec redeat ad locum suū:et antequā redeat ad locum suū:iam fracta sunt p illud eius simenia.

¶Pōit q̄dā cañ.curatiuū ⁊ diē sic.q̄ i dislocatiōe spōdil nēcia ē vtus forti ⁊ ipulsio vehemens ⁊ pcussio magna q̄ fere frāgat simenia.i.ligamēta eiº ⁊ añq̄z redeat ad locuz suū tā aptata sint eius ligamēta. Deinde cum dicit.

Et q̄nq; dislocant ad duo latera et ad superiora. Et in huius quidem capituli diuisionibꝰ iaz locuti fuimꝰ vbi locuti fuimus de gibbositate:ergo compleat illic.

Et signū illius ē q vides illic aut eminē tiaz in posteriorib⁹ aut arcuationem i pectore ac si fractū sit simeniū: sed in ei⁹ fractura nō ē magnū malum. Et in dislocatione spondilis ē timor mortis.

¶ Dixit quot modis dislocat spondilis. t dicit sic: q q̄q; spōdilia dislocant ad duo latera t nō locuti fuim⁹ de gibbositate: ergo hoc cōpleatur illis. s. in illo ca. Et signum q spōdiles sint dislocati est quia illic vides aut eminenti am: aut arcuationē ac si eēt fractū ligamētū. Et in fractura istaz partiū nō ē magnū malū: sed in dislocatiōe spōdilis ē timor. ¶ De cura. Cap. xxij.

In illa q̄dē q̄ ē ad iteriora ex dorso spes ē pua t pu⁹ ꝓfect⁹ ē i ei⁹ cu ratioe. Illa q̄ ē ad posteriora idiget cōplone cū genib⁹ t fortitudie sicut ē opatio balneatoz: t ponāt sup eā cū foz titudie aut faciat ipz iacere sup vētrē suū t stet sup eū cū calcaneis suis aut fricet ip suz cū aliobich fricatiōe asini lisfazaracti

¶ Dixit cura dislocatiōis spōdilii. t. 2. fac: q ꝑ primū q dā. 2⁹ pōit mōz curatiuū. 2ª ibi. Et si res fuerit vehemētioz. dic de ꝑª pte: q puus ꝓfect⁹ ē i illa dislocatiōe spōdilii q est ad anteriora. i. iteriora ex dorso t ē talis dislocatio valde praua. Illa aūt dislocatio q ē ad posteriora idiget cōplsiōe cū genib⁹: sitē ē opatio balneatoris t ponant fortit ꝑ eā: aut infirm⁹ iaceat sup vētrē suuz t restauratio fiet sup eū cū calcaneis aut fricet infirm⁹ cū aliobich. Notandum q aliobich ē quoddā istrm in forma rotūda inuolutū pānis t stuppa cū quo cōprimit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Qō si res fuerit vehemētioz illa t fuerit recēs: dixit ꝓ. q oz vt sumat lignū cui⁹ lōgitudoz latitudo sit tāte q̄ntitatis q capiat infirmū t terminet ita vt sit ꝑm hāc mēsurā ꝑpe parietē extēsū ad lat⁹ parietis lōgitudine t nō sit elōgatio ei⁹ a pariete pl⁹ q̄ntitate vni⁹ pedis: t ponat sup ipsuz strat⁹ plan⁹ ad corp⁹ infirmi: deiñ balneet: t applanet sup lignū aut sup podiale sup facie suā: deiñ inuoluant sup pect⁹ infirmi ligature ample duab⁹ vicibus t eaz extremitates egredient de subascellis t ligent ītēr duas spatulas t ligent extremitates ligaturaz lataz ad lignū lōgū sīle manubrio mortarij t eleuet hoc lignum sup lignū positū aut podiale t det mistro istati apō caput infirmi vt teneat ipm vt fiat extremitas iferior inuoluta ad aliqd t extendat supioz q̄ ē apō caput i hora qua oz et fiat ꝑ illō extenso. Et ligent itez pedes ābo sīl cū ligatura āpla alia sup gēua t supra duas spatulas itez: ligādo itez loca que eleuent ex loco i quo aggregāt due core cū ligamēto alio. Et aggregent extremitates hoz ligamētoz t ligent ad lignū aliqō sīle manubrio mortarij: sicut ē lignū cui⁹ ꝓcessit narratio: t eleuet ipsuz apō extremitatē ligni ꝑmi: deinde ꝑcipe mistris vt extēdāt cū hoc ligno extēsiōe q̄ fit ꝑm cōtrariū. Et de hoib⁹ sūt q faciunt hāc extēsionez cū istrīs t sunt sicut sagitte sup lignū erectū apō extremitatem h⁹ ligni magni aut podialis. s. duas extremitates q̄ sequūtur caput t pedes q̄ reuoluūt ille sagitte inuoluunt cū eis ligatura q extēdūt: t oz q̄ fit extēsio vt ipulsio fiat apō gibbositatē cū radice volaz manuū. Qō si fuerit nob necesse sedere sup ipz faciem⁹ illō t nō timebim⁹ aliqd:

¶ Exequat ponēdo curā q̄ dislocato ē forti: t. 2. fac: q ꝑ mo pōit mōz curatiōis q̄ dislocatio spōdilii dorsi ē forti 2⁹ pōit modū curatiōis dislocatiōis fcē a duolatura. 2ª ibi Et si dislocat. ꝑª i. 2. q: ꝑ⁹ Aui. ponit q̄ deiñ ē. 2⁹ docz ad mistrare cibū. 2ª ibi. Et ad mistret cib⁹. dicit sic de ꝑª pte tota Aui. pōit talē modū curatiōis dicēdo sic q oꝑz vt sumat vnū lignū q̄ sit q̄ntitatis tāte ꝑm lōgitudinē t latitudinē q̄ntis ē infirm⁹: t ponat ꝓpe parietē aliquē istō lignū ita q istō lignū sit elōgatū a pariete ꝑ vnū pedez t ponat sup istō lignū lect⁹ plan⁹ q̄ntus ē infirm⁹: deinde balneet infirm⁹ t applanet sup lignū. deide infirm⁹ oz ligari cū ligamētis amplis sup pect⁹ ei⁹ t extremitates istarū ligaturarum debēt ligari ad lignū: t istas extremitates ligaturaz debēt tenere ministri. Et itez ligēt pedes infirmi cū ligatura alia. Et extremitates istaz ligaturaz ligent ad aliō lignū t dēt mistris iste extremitates. Et extēdāt mistri fortiter. Et multi hoies sūt q ponūt sup istō lignū q̄ inuoluunt t reuoluūt pānū sup ea. Et q̄n fit extēsio oz vt locus dislocat⁹ restaurēt t cōprimat: ita q̄ si sit necesse sedere sup locū dislocatū faciemus. Deinde cum dicit.

¶ Et si nō eq̄tur spōdilis cū istis reb⁹ t infirm⁹ fuerit tolerās cōpressionē: tūc opz vt ꝓcauet fouea i pariete q ē ꝓpinqu⁹ cū lōgitudine simil ānali recipiēs gibbositatē cū mēsura q̄ sit lōgitudo fouee quātitatis vni⁹ brachij t nō sit altioz spōdili infirmi neq; inferioz ea pl'm: imo oz vt iā primū sit fcā. Dez ad hāc egritudinem ad quā dirim⁹ i ꝓncipio vt sit lignū positū ꝑpe parietē: deiñ sumat tabula eq̄lis mēsure t ponat vna extremitatū ei⁹ i foueā q ē i pariete t ponat mediū loci q ꝓsequitur ea sup gibbositatē: deiñ ipellat extremitas ei⁹ alia iferi⁹ donec videas q spondilis iā eq̄ta ē eq̄tiōe manifesta. Et hyp.

qdē iā dixit q ꝓcauatio sola absqz tabula rectificat hāc rē: t dixit itez q ꝓssio cū tabula sola facit illō. Q̄ō si illō ē vez: tūc nō ē polē vt admīstret extēsio quaz dixi mus i pricipiō spēi q̄ noiaī tepatio spōdi liū ad anteriora absqz cōpssiōe. Et opz vt post eq̄tionē admīstres tabulaz de ligno cui⁹ latitudo sit quātitas triū digitoz: et ei⁹ lōgitudo quātitas q̄ cōphēdit gibbo sitatē t qōdā ptis sane: t inuoluanī sup eā pānī linei aut stuppa icisa vt nō sit dura t ponaī sup gibbositatē t ligetur cuz liga mento quod est necessariū.

¶ Ponit aliū modū curatiōis t dicē sic: q si spōdilis nō eq̄ tur p ista: tūc oz vt fiat fouea i pariete ita q gibbositas in gredīaī i illā foueā: t tūc sup gibbositatē ponaī tabula q̄ dā q ponaī i fouea t ab alia pte fouee ipellaī dōec restau reī. Et subdit q Hypo. dixit q sola cauatio curat hāc rē vt ipellēdo cū manu aut cū alio istro. Et dixit itez Hyp. q cōpssio cū sola tabula eq̄t: t si ꝑ nō dicē Hyp. é vez: tūc ñ oz vt admīstreī extēsio quā dixim⁹. Et qñ spōdilis é eq̄ ta tūc oz vt admīstres tabulā ō ligno q̄ sit tāta q ꝓphēdat gibbositatē t aliqd pt̄ sane t inoluaī sup eā pān⁹ aut stup pa t ponat ur stuppa sup gibbositatē t ligetur stuppa li gamento quod est necessariū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et admīstreī ifirmo cib⁹ sbtil. Et si re māserit sup illō rsiduū ex gibbositate tūc oz admīstrare curationē q̄ fit cū medicis q̄ mollificāt t leniūt cū admīstratōe tabu le quā narrauim⁹ tpe lōgo. Et quidē ho mines admīstrāt tabulam de plumbo.

¶ Docet admīstrare cibū t dicit sic: q cib⁹ q admīstraī oz vt sit subtil. Et subdit q si ō gibbositate remanserit aliqd residuū: tūc oz admīstrare curationē cū modis q̄ mollifi caī t dimittaī ōsup tabula quā narrauim⁹ tpe lōgo: t qdā ꝓ hoies sūt q admīstrāt tabulā de plūbo. Deinde cū dicit.

¶ Et si dislocaī ad vnū duoz latez eq̄t cū astella aut astellis duabus t stringit

¶ Ponit modū curatiōis dislocatiōis facte ad duo latera t dicit sic: q si fiat dislocatio ad duo latera tūc equatur t stringatur cum astella. Deinde cum dicit.

¶ In fcā vero ex hoc i collo ad posterio ra t ē illa q̄ curaī oz vt resupineī infirm⁹ deiñ extēdaī caput ei⁹ ad supioza cū faci litate t equeī spōdilis ei⁹ cū compssiōe t absterſione: t qñ equaī ponaī sup eā em plastrū ꝓfortatiuū t vela sup ipz cū pan nis t stringe desup astellā cū mēsura colli t lōgitudine ei⁹ t liga eā ad caput t adiu toriū ita vt nō cadat ligamētū ad guttur t resoluaī i nūero diez t ponāī fila cū q b⁹ strigis ꝑz formā vittaz ex marginibus pannoz qñ illa q̄ rotondant ledunt.

¶ Ponit curā dislocatiōis facte i collo ad posteriora t dicē sic: q i dislocatiōe fcā in collo ad posteriora. Et cū illa dis locatio q̄ curaī: oz q infirm⁹ resupineī: deide caput ei⁹ extē dat ad supioza cū facilitate t equeī spōdilis cū cōpressiōe t absterſiōe t qñ eq̄tur ponaī desup emplm cōfortatiuū t coopt cū pānis t stringe desup astellā cū mēsura colli t liga eam ad caput t adiutoriū t ponantur fila que rotun da t plana procedant super spondiles.

¶ De dislocatiōe alhoſos. i. tūctur e ossis caude. Cap. xxiij.

Alhoſos qñ dislocaī tūc illō scieī a sensu. Oz magnitudinē dislocati onis scies p sensum itez t q eger nō expandit pedē neqz in loco dislocatiōnis neqz apō genu: imo ē plicatio genu ei laboriosior. Regimē vo illi⁹ est qñ cū vis equare illō opz vt intromittas medi um digitū in anū vsqzquo opponaī loco ōinde pme cū eo ad supioza cū fortitudi ne. Et obtua cū manu tua alia locū alho ſos donec eqs ipz deinde empla ipm et stringe: t eger minoret cibū t minorabiī egestio: t sumat cū hoc qō leniat naturā.

¶ Posito ca. de dislocatiōe spōdiliū ponit ca^m de dislocati one alhoſos qñ dislocaī tunc illō scieī sensu t magnitudo dislocatōis ei⁹ scieī sensu itez: q eger ñ ꝑt expādē pedē neqz apō genu: imo plicatio genu ē laboriosior: t pōt re gimē t curā: t dicē sic q regimē illi⁹ ē: qñ cū tu vis redu cē illō os oz vt intromittas digitū mediū i anū vsqzq̄ appo naī loco: deide pme ad supioza t cū alia manu obtua do nec equeī ipz: deide empla ipz t strige t eger minoret ci bū t egestio minorabiī t oz sumē cū h qō leniat. i. hūectet nām. ¶ De dislocatiōe anche. Cap. xxiij.

Oxe qñqz accidit simile ei qō ac c cidit adiutorio de dislocatiōe ad iteriora sicut mollificare: t nō est pole si dislocaī coxa vt expandatur pes neqz iuxta dislocationē apō genu: imo ē illō i genu magis prauū. Et ei⁹ qdez dis locatio qñqz fit ad iteriora: t qñqz fit ad exteriora: vez plm dislocationis ei⁹ ē ad exteriora: t minoraī ei⁹ dislocatio ad ite rioza: t dislocaī itez ad añrioza t ad po steriora t p illas easdem cās. Et qñ acci dit i dispōne ptus strictura sup embryo nez q̄ dislocaī ille pes: tūc facit eū habe re crus minutū deficiens a declinatione corpis: q̄re debilitaī t non corrūpitur.

¶ Ponit capl̄m de dislocatiōe coxe. t primo ponit illō capi tulū. scdo ponit signa. tertio curā. ibi scda. Accidit ex dislo catiōe: tertia. ibi. Opz vt ad curandū. dicit sic de ꝑma pte q coxa qñqz mollificaī sicut aduiuatoriū: t si coxa dislo caī nō ē polē vt pes extēdaī aliquo: imo genu nō pōt mo ueri: t coxa dislocaī ad interioza t exterioza: t dislocatio eius ad iteriora minoraī. Et dislocatio sit ad anteriora et posteriora: t p illas easdē cās p quas dislocaī ad interio,

ra ⁊ exteriora p easdē dislocaf an anteriora ⁊ posteriora: ⁊ si ppter partū ⁊ strictura pes embryonis dislocaf tunc facit embrionē hre crus minutū deficiēs a dilatiōe corporis qz illud crus debilitatur ⁊ nō corrūpitur.

¶De signis. Cap. xxv.

Accidit ex dislocatiōe ache ad anteriora vt videas pedē dislocatū lōgiorē altero ⁊ genu eminētius ⁊ nō pōt duplicare pedē suū apud inguē iflatū apatū: qm caput coxe ia itrauit i ipsum. Et si dislocaf ad exteriora abbreuiatur pes ⁊ appet i iguine pfunditas: ⁊ accidit in eo qō opponit ei a posterioribus eminētia ⁊ iflatio: ⁊ genu ē q si ipz sit submersū ad anteriora. Et si dislocaf ad anteriora pes est lōgior ⁊ nō ē pole ifirmo vt extēdat crus suū: ⁊ nō fit ei pole vt plicet ipsū nisi cū dolore: ⁊ nō pparaf ei deābulatio penit⁹. ⁊ si vult ambulare ambulat sup calcaneum: ⁊ accidit ei multotiēs ex hoc vt apet iguē ei⁹ ⁊ retineaf ei⁹ vrina. Et si dislocaf ad posteriora abbreuiatur pes ei⁹ ⁊ fit sup eū expulsio difficilis ⁊ apparet i ipsi⁹ inguine mollificatio: ⁊ est caput coxe decliue ad obliquationem.

¶Ponit signa dislocatōis anche ⁊ dicit sic: q si ancha dislocaf ad anteriora vides pedē dislocatū lōgiorē altero ⁊ genu ē eminēs: ⁊ pt duplicare pedē ⁊ iguē apparet inflatum apatū qm ia itrauit in illū locū caput anche. Et si ancha dislocaf ad exteriora pes abbreuiaf ⁊ i iguine apparet pfunditas: ⁊ i parte alia apparet eminētia ⁊ iflatio: ⁊ genu ē plicatū ⁊ si ancha dislocaf ad anteriora pes ē longior ⁊ est ipossibile ifirmo vt expādat crus suū: ⁊ nō pōt plicare crus nisi cū dolore: ⁊ penu⁹ nō pōt ambulare: ⁊ si vult ambulare ambulat sup calcaneū: ⁊ multotiēs apaf i guis ⁊ retinef ei⁹ vrina. Et si ancha dislocaf ad posteriora pes est curtus ⁊ nō pōt infirmus expandere pedem et caput coxe est obliquatum.

¶De cura. Cap. xxvi.

Portet vt ad curādū sit festinatio Nā si non redit velociter fortasse effundenf ad eā hūiditates ⁊ putrefiēt ⁊ pducēt ad corruptionem mēbri toti⁹ ⁊ segtur illō de timore id qō scis. Regimē vero dislocatiōis coxe ad iferiora ē vt extēdas pedē. deide faceū redire cū vehemētia postqz moueris cū dextra ⁊ sinistra donec oppōaf ei ad qō redit: ⁊ pone pedi q si stafaz: ⁊ stringe sup crus: deide strige sup coxā ⁊ sup genu strictura q fuet eā deide suspēdaf ex hūero suspēsione ne fit pole cruri cū hoc vt extendatur.

¶Ponit curā mollificatiōis anche. scdo ponit curā qn ancha dislocaf ad anteriora. tertio ponit curā qn dislocatur ad anteriora ⁊ posteriora. qrto ponit curā qn dislocatur ad exteriora. gnto ponit curā qn ancha dislocaf ad posteriora. scda ibi. Qn vero dislocaf. tertia ibi. Et i illa q ē ex illo. quarta ibi. Et si fit dislocatio coxe. gnta ibi. Et quando dislocatio est. dicit sic de pma parte q si ancha dislocatur opz q ad curandū fit festinatio: quoniā si nō redit velociter fortasse effundenf ad eam humiditates ⁊ putre fit ⁊ pducunt ad corruptionē membri ⁊ sequef apostema ⁊ mors: ⁊ tūc Aui. ponit regimen dislocatiōis anche ad i feriora vt quando mollificatur ⁊ est vt extēdas pedē: deide reducas pedem donec redeat ad locum suum. Et postea fac ligaturam conuenientem per quam retineatur i loco suo. ¶Deinde cum dicit.

¶Quādo vero dislocaf ad iteriora tunc pcipit vt flectat genua: ⁊ teneat eū hō fortis ex latere emūctorij: ⁊ capiat restaurator manu sua caput coxe apō genu ⁊ trahat ipz ad aūriora: ita vt ipellat extremitatē aliā ⁊ ipellat ipsū ipulsione tendente ad supiora: ⁊ exteriora: ⁊ si adiuuat eū alius ab extremitate alia ex cōtrario mot⁹ ei⁹: ⁊ ia ligauit eā cū vitta aut cū funis erit bene: deinde ligetur cum ligamento.

¶Ponit curā anche qn dislocaf ad anteriora: ⁊ dicit sic: q qn ancha dislocaf ad anteriora opz vt ifirm⁹ plicet genua: ⁊ vn⁹ hō fortis teneat eū ex latere emūctorij ⁊ restaurator capiat caput coxe apō genu ⁊ trahat ipsū ita vt eqt coxā: deinde ligef cū ligamento. Deinde cum dicit.

¶Veruz qn dislocaf ad exteriora oz tūc vt firmet restauratoz extremitatem coxe que est apud genu: ⁊ moueat eā ex cōtrario mot⁹ predicti: ⁊ sit alius tenens ab extremitate alia mouēs eaz ex cōtrario motus primi ⁊ iaz ligauit vittā aut funez.

¶Ponit curā qn ancha dislocaf ad exteriora: ⁊ dicit sic. q qn ancha dislocaf ad exteriora: tunc opz vt reducaf cōtrario modo mō predicto. Deinde cum dicit.

¶Et in illa q est ex illo ad anteriora aut posteriora stringat restauratoz radicem coxe cuz ligatura lata: ⁊ capiat sup humerum ad ptē que opz fm declinationē dislocatiōis. ⁊ accipiant viri duas extremitates ligature ample: deinde extendant eaz oēs simul extensione qua suspēdunt infirmuz in aere. Et cū hmōi itez ē pole vt redeāt modi pdicti ad rectificatiōez.

¶Ponit curā cōmunē a dislocatione anche ad auteriora ⁊ posteriora. ⁊. ⁊. facit: sicut duos modos restaurationis ponit. scda ibi. Et ē itez modus ali⁹. Circa totā pmā ptez ponit duos modos equatiōis: ⁊ ponit scdm. Et medicat eam qnqz cū tybten dicit sic de prima parte: q opz vt restauratoz liget anchā ligatura lata ⁊ capiat sup humerū ad partē que oportet fm q est dislocata. Et deinde extendatur ⁊ equetur. Deinde cum dicit.

¶Et medicant eā qñq; cum thibren. Et modus aliꝰ est ſm q; retulit de eo qdā eorum ⁊ bñ egit. Inqt: oz vt caues foueam lōgaz in ligno toto ſilem aqueductibꝰ: ⁊ nō ſit lōgitudo fouee ⁊ pfūditas eiꝰ plus q̄titate triū digitorū: ⁊ nō ſit longitudo eorū adinuicē plus q̄tuor digitis: ⁊ ponatur extremitas althibrē in ptē illiꝰ fouee ⁊ ſuſtētēt cū eo: ⁊ ſit ipulſio eiꝰ ad ptez ad quā opz ipellere: ⁊ opz vt ſuſtētētur ī medio ligni magni aut podialis lignū aliqō erectū cuiꝰ lōgitudo ſit quātitas vniꝰ pedis ⁊ groſſitudo eiꝰ quātitas manubrij foſſorij vt qñ reſupinat ſup dorſū reuoluatur hoc lignū i eo qō eſt iter alhafegi: ⁊ caput coxe: qñ phibz ſeq illud qō extendit ipz a pte pedū: lz illud itez multotiens ī digeat extenſiōe q̄ fit a ſupioribus ⁊ cū hoc cū corꝑ ipellit ad iferiora ipellit hoc lignū caput anche ad exteriora: ⁊ oz vt ſit manꝰ ad iferiora ſm modū quez dixim⁹ añ hoc p̄cipue ex pede. Qō ſi caput coxe nō ingredit p hāc ſpēz curationis tūc oz vt auferat lignū erectū ſuſtētatuz: ⁊ vt figant duo ligna alia ſup duo domicilia loci illiꝰ ligni. ſ. in oī latere eius lignū vt ſint ſicut poſtes portę ⁊ nō ſit vnū qōq; eoꝝ minus pede: deinde eqtet ſup ea lignū aliud ſicut eqtat lignū ſcalevt ſit figura ſex lignoꝝ ſiliſ lr̄e q̄ noiat grece bitaneu: hec. n. figura fit cū ponit lignuz trinū in medio inferiꝰ duobus extremis parūper: deinde opz vt reſupinet infirmus ſup latꝰ ſanū ⁊ extēdat coxā ſanaz in eo qō eſt iter hos duos poſtes ſub ligno qō eſt ſimile gradui ſcale ⁊ ponat coxa infirma ſup hūc poſtez vt ſit caput coxe eq tans ſup ip̄m poſtquā expāſi fuerint ſup poſtes pānī plicati plicatiōe plurima vt nō ledat poſtis coxā: poſtea ſumat lignū aliud equalis latitudinis cuiꝰ longitudo ſit tante quantitatis q̄ cōprehēdat ex capite coxe vſq; ad locū calcanei ⁊ ponat ī lōgitudine ſub coxa ab interiori pte vt retineat caput coxe ad calcaneū ⁊ liget cuz eo: deinde adminiſtretur in gibboſitate.

Verū ſm q; dixim⁹ in eo quod p̄eceſſi oz tūc vt extendat crus ad inferiora cum ligno ligato cū eo vt fideat caput coxe ad locū ſuū cū hac extenſione vehementi.

¶Ponit aliū modū: ⁊ dicit ſic: q; opz vt ſumat tybrē: ⁊ tybren ē qddā inſtrm cōcauū qō ponit i capite oſſis diſſocati: ⁊ tūc opz vt ſumat vnū lignū cōcauū ⁊ in capite iſtius ligni ponat iſtud tybrē ⁊ ipellat cap. coxe cū iſto ligno ſz q; opz. Et ſi p hāc ſpēm curatiōis nō egredit: tunc opz vt accipiat illud lignū cōcauū ⁊ ponat ſup iſtud duo ligna ad modū ſcale: tūc intromittat coxa infirma in vno ⁊ poſtea coxa ſana in alio: ita q; ſuper iſtos poſtes expandant panni plicati vt non ledant: ⁊ ſic ſumat vnū aliud lignuz quod capiat totum pedem: ⁊ ſic extendat ⁊ reducetur ſz meliorem modum poſſibilitatis.

¶Et ē iterū modus aliꝰ cū quo ingredit caput coxe abſq; extenſiōe infirmi ſup lignū: ⁊ ē modus quez laudat Hyp. ⁊ ille exiſtimat q; oz vt ligent manꝰ infirmi ſil cū ligamēto lato leni ⁊ ligent pedes eiꝰ ambo cū ligamēto lato forti leni ſup duos calcaneos ⁊ ſup duo genua: ⁊ ſit lōgitudo cuiuſq; eoꝝ a cōpari ſuo quātitas q̄tuor digitoꝝ: ⁊ ſit crus infirmū extēſum plus altero quātitate duoꝝ digitoꝝ ⁊ ſuſpēdat infirmꝰ ſup caput: ⁊ ſit elongatio eiꝰ a terra quātitas duoꝝ cubitoꝝ: deinde currat adoleſcēs hñs experientiā puber cū brachijs ſuis ⁊ extrahat coxā infirmā in groſſiore loco eiꝰ vbi ē caput coxe itez ⁊ ſuſpēdat cū infirmo ſubito: nā iunctura cū fcm fuerit illud cū ea ingredietur ad locū cū quolz ſtudio: et iſte quidē modus ē facilior alijs: qm̄ nō indiget opatione plurima. Hez plures medicantium non bene operantur in eo. quoniam ipſi ſpernunt eum ꝓpter ſuā facilitatem.

¶Poſito vno mō equādi anchā ponit aliū mōz: ⁊ dicit ſic q; ē aliꝰ modus equādi anchā quē laudat ypo. ⁊ extimat q; oz vt ligent manꝰ infirmi ligamine lato. Et ligent pedes infirmi ambo cū ligamēto lato. Et ligent ſup duos calcaneos. Et ſup duo genua ita q; infirmꝰ ſit elōgatꝰ a terra p duos cubitos: deinde adoleſcēs hñs experiētiā currat cum brachijs ⁊ extrahat coxā infirmā i groſſiori loco eiꝰ: ⁊ ſuſpēdat cū infirmo ſubito: nā cū h factū fuerit iūctura ingredietur ad locū ſuū ⁊ iſte modus ē facilior alijs: qm̄ iſte modus nō indiget opatiōe plūma: ſz plres medicātiū ñ bñ operant i iſto mō: qm̄ mltū ē facilis. ¶Deinde cum dicit.

¶Et ſi fit diſlocatio coxe ad exteriora: tūc oz vt extēdat infirmꝰ ſm q; dixim⁹ cū hac ligatura que ē ſup alhabafegi inguinis ⁊ furculā ſm q; dixim⁹: deinde ē neceſſariū medicanti vt euellat cū thibrē de foris ad interiora poſtquaz poſuerit extremitatem thibrē in aliqua pte fouee

quã diximus vt stringat sup eã: ⁊ sint alig mistroꝝ ex pte coxe sane ipellẽtes iterũ ⁊ opponat ipulsio vt nõ impellat plm.

¶ Ponit curã qñ coxa dislocat ad exterioza: ⁊ dicit sic. q; si coxa dislocat ad exterioza: tũc oꝫ vt infirmus extẽdat ⁊ ponat tibiã. s. illud instrm i capite coxe ita q; illud instrm sic positũ i forica de ligno supius dicta ⁊ stringat postea coxã sup eã ipellẽdo ſm meliorẽ modũ. Deinde cũ dicit

¶ Et cũ dislocatio est ad añrioza tũc opꝫ vt extẽdat infirmꝰ: deiñ ponat vir fortis radicẽ vole manus sue dextre sup inguẽ infirmi ⁊ coartet ipm cuꝫ manu altera: ⁊ ipe cũ hoc ponat coartationẽ extensam ad inferioza ad partẽ genu.

¶ Ponit curã qñ dislocatio est ad añrioza: ⁊ dicit sic: q; cũ dislocatio est ad anteriora: tũc oꝫ vt extẽdat infirmꝰ: deiñ cõprimat cũ manu sup caꝑ coxe infirmi ⁊ eq̃f. Deiñ cũ dicẽ

¶ Et qñ dislocatio est ad posteriora tũc nõ oꝫ vt extẽdat infirmus ad iferioza eleuat⁹ sup ẽrã: imo oꝫ vt sit posit⁹ sup aliqd durũ sicut oꝫ vt sit iterũ qñ sepat anchas ei⁹ ad exterioza sicut dixi in gibbositate. oꝫ ergo vt extendat infirm⁹ sup lignũ: aut podiale sup faciẽ suã ⁊ sint ligamẽta stricta nõ sup coxã: imo sup crus sicut diximus nup: ⁊ oꝫ itez admistrare cõpressionẽ cũ tabula ⁊ sup albahaufegi ⁊ locũ ad quẽ egredit iũctura.

¶ Ponit curã qñ dislocatio est ad posteriora: ⁊ dicit. q; si dislocatio coxe est ad posteriora: tũc nõ oꝫ vt extẽdat infirmus ad inferioza: imo oꝫ vt sit infirm⁹ posit⁹ sup aliqd durũ: ⁊ sint ligamẽta stricta sup crus ⁊ admistret cõpressio cũ tabula in illo loco vbi iũctura igredit. Deiñ cũ dicẽ

¶ Hic est sermo nr in spẽb⁹ dislocatiõis q̃ accidit anche ex cã mãifesta ante illud. Verũ q; qñq; dislocat coxa ꝓpter multitudinẽ hũiditatis accũtis ei sicut dislocat spatula. oꝫ tũc vt admistret cauteriũ sicut diximus in loco i quo diximus hoc cauterium.

¶ Cõcludit ⁊ dicẽ q; h ẽ g̃ ſmo nr i spẽb⁹ dislocatiõis ãche accũtis ex cã mãifesta. Et subdit q; qñq; dislocat coxa ꝓp multitudinẽ hũiditatis fiẽ spatula. ãre opꝫ vt cauterizet ſm q; dixim⁹. ¶ De dislocatione genu. Cap. xxvij.

Genu est velocis dislocationis. fortasse. n. dislocat absq; cã ꝓter dealbulationẽ velocẽ aut lubricat parũ sicut carnatis multotiẽs dislocat absq; cã ꝓter saltũ. Et genu qdẽ dislocat ad oẽm ptem nisi ad anteriorez ꝓpter rotulam ⁊ adiutoriũ eius.

¶ Ponit cap. de dislocatiõe poplitis. i. genu. ⁊ p⁹ facit h. 2⁹ ponit curã. 2ª ibi. Sedeat infirm⁹. dicẽ sic de pª pte. q; genu est veloci dislocatiõis. Et fortasse genu dislocat absq; cã ꝓter ãbulationẽ: vt q; ãbulatio velox põt ẽ cã dislocatiõis ⁊ genu qñq; lubricat pp hũiditatẽ exitẽ i ipo. ⁊ genu dislocat ad oẽm ptem nisi ad anteriorẽ pp rotulã ⁊ adiutoriũ q; ista phibẽt dislocationẽ ei⁹. ¶ De cura. Cap. xxviij.

Sedeat infirmus sup sedẽ ꝓpinquã terre: ⁊ eleuent pedes ei⁹ parũp: deiñ extẽdat vir fortis manũ suã desup ⁊ desubtus extensione forti ⁊ reducat restaurator iũcturã ad dispositionem suã ꝑz iudiciũ dislocatiõis vlis ⁊ liget eã

¶ De dislocatione a retrato ⁊ est rotula genu. Cap. xxix.

Elãdo accidit ei dislocatio opꝫ vt pes plane põat i ẽra ⁊ ẽducat rotula deiñ ipleat curuatura geniculi pãnis phibentib⁹ a duplicatiõe ⁊ ponãtur desup astelle resistentes ei i parte ad quã declinat. Cũ ergo restringit ⁊ adheret nõ duplicet genu cũ festinatione sed paulatim: donec alleuietur.

¶ Ponit curã ⁊ dicit sic. q; infirmus oꝫ sedere sup sedẽ ꝓpinquã terre: ⁊ pedes ei⁹ eleuent parũp: deinde vir fortis extẽdat manũ suã extẽsione forti ⁊ restaurator reducat iũcturã ad dispõnẽ suã ſm iudiciũ dislocatiõis ⁊ liget. Et subdit q; qñ genu dislocat oꝫ vt pes plane ponatur in terra ⁊ reducat rotula: deinde curuatura geniculi repleat pãnis q̃ phibeãt dislocationẽ: ⁊ desup ponãt astelle resistẽtes ei i pte ad quã declinat: cũ g̃ stringit ⁊ adhẽret nõ duplicet genu cũ festinatiõe ꝑz paulati donec alleuiet

¶ De dislocatiõe iũcture tali apud calcaneũ. Cap. xxx.

Dislocat calcane⁹. Indiget ergo si dislocat extensiõe forti ⁊ curatione vehementi ipulsione cũ fortitudie vt redeat. Deide oꝫ vt dimittat deambulationẽ circiter. xl. dies vt nõ dislocet scõo. In sepatiõe vo pauca sufficit q̃ libet extensio: deinde reducat.

¶ Ponit caplm de dislocatiõe calcanei. ⁊ duo facit. q; ꝓ⁹ ponit curã qñ calcane⁹ nõ ẽ dislocat⁹ pfecte. 2⁹ põit curã qñ calcane⁹ pfecte dislocat. 2ª ibi. Et qñ pfecte dislocat. Dicẽ sic de pª pte: q; qñ calcane⁹ dislocat idiget extẽsione forti ⁊ curatiõe vehemẽti. ⁊ ipulsiõe cũ fortitudine vt redeat ad locũ suũ. Deiñ oꝫ vt nõ ambulet ꝙ q̃dragita dies vt nõ dislocet. 2⁹ si sepat nõ pfecte sufficit q̃z extẽsio: deide reducatur. Deinde cum dicit.

¶ Et qñ cõplete dislocat oꝫ vt reducatur ſm q; dicũt antig. Inqt. Oꝑz vt extendatur infirm⁹ sup dorsuꝫ suũ sup terrã ⁊ ab eo q̃ est iter coxas ei⁹ apud albahaufegi. sit paxillus lõgus intrãs in pfunditatẽ terre non permittens corpus eius moueri cũ ꝓcedit pes ei⁹ ad inferioza: imo opꝫ vt figat iste paxillus anteq̃z resupinet infirmus. Oꝑz si pñs tibi fuerit lignũ magnũ in cuius medio diximus esse aliud lignũ

firtū tūc oportebit vt fiat extēsio sup hoc lignū: ⁊ oz vt sit mīster tenens corā ⁊ extendens eā. ⁊ mīster aliꝰ extendens pedē aut manibꝰ suis: aut ligamēto ſm ꝓtrariū extensionis mīstri ꝑmi ⁊ equet medicus manu separationē ⁊ teneat mīnister aliꝰ pedem aliū ad inferiora.

¶ Ponit curā dislocatōnis calcanei qñ pfecte dislocat. ⁊ duo facit: q: ꝑ° faē ꝫ. 2° pōit qsdā can. 2ª ibi. Et oz post eā tionē. Dicē sic de ꝑª pte ꝙ qñ calcaneꝰ dislocat cōplete: tūc oz vt reducat ſm ꝙ dicit antiq: oz vt infirmꝰ extēdat sup dorsuz suū ⁊ ponat turta caxas eiꝰ ⁊ ptes gēitales passillus lōgus intrās in pfunditatē terre: vt nō ꝑmittat coꝛpꝰ mouerī: ⁊ tūc oz vt fiat mīster extēdēs pedē manibꝰ suis: ⁊ medicus equet manibꝰ suis sepationē. Deinde cū dicit.

¶ Et oz post eātionē vt liget ligamētis fortibꝰ ⁊ vadat cū pte ligamēti ad pectinē pedis ⁊ cū pte eiꝰ ad calcaneū ⁊ liget illic: ⁊ oz vt caueat ex neruis q̄ sūt ſ taluz posterius vt nō sit sup eos ligatura vehemēs: ⁊ vt ꝓhibeat infirmꝰ a deābulatiōe xl. diebꝰ ⁊ isti si conant ābulare añ nō sanant ſm cōplementū ⁊ dissoluitur in eis membrū ⁊ coꝛrūpit curatio.

¶ Ponit q̄sdā can. ⁊ duo facit ſm ꝙ duos can. ponit. 2ª ibi. Oz si sepat. Dicit sic de ꝑ°. ꝙ postq̄z calcaneꝰ est eāt° oz vt liget cū ligamētis fortibꝰ Et caueas ne liges sup neruos tali. Et ꝓhibeas infirmū a deābulatiōe. xl. diebꝰ: ⁊ si conatur ābulare isti nō sanant ſm cōplementū. Deiñ cū dicit.

¶ Oz si sepat os tali ex saltu: nā illud accidit multotiēs: aut accidat huic membro apa calidū: oz tūc vt ꝑpareat hoc mēbruz cū resupinatiōe ifirmi sup faciē suā ⁊ extēsione mēbri ⁊ eātiōe eiꝰ ⁊ cū embrocis q̄sedāt apata cala ⁊ admīstratiōe ligamē toꝝ fortiū ⁊ vt qescat infirmꝰ ⁊ nō moueat donec rectificet mēbrū integre. ⁊ ligatura qdē tali oz vt sit ad digitos ⁊ dimittatur talus apertus.

¶ Ponit 2ᵐ can. ⁊ dicit sic. ꝙ qñ os tali sepat ꝓpter saltū: ⁊ multotiēs accidit huic mēbro apa caplm ḡ vt equet istud mēbrū ⁊ embrocet cū embrocis q̄ sedāt apata cala ⁊ admīstrent ligamēta fortia ⁊ nō meueat infirmꝰ donec mēbrū itegre rectificet. Et oz vt ligatura tali ꝓcedat vsq; ad digitos. ¶ De dislocatiōe ossis pedis. Caplm. xxxj.

Ius regimē est primū regimini dislocatiōis ossis calcanei ⁊ fortasse sufficit vt eques ita vt calces cū pede tuo sup ipm panno exīte iter ea donec equet: deide empla ⁊ stringe ſm modum quem scis.

¶ Ponit curā dislocatiōis ossis pedis: ⁊ dicit sic. ꝙ regimē dislocatiōis ossis pedis est ꝓmū dislocatiōi ossis calanei. Et fortasse sufficit vt equet istud os cum pede existēte sup ipsum panno donec equetur: deinde emplastretur ⁊ stringatur ſm modum quem scis.

¶ Tractatus secūdus de radicibus vlibus in fractura.

¶ De sermone vniuersali in fractura. Caplm. j.

Ractura ē solo ꝓtinuitatis ꝓpria ossib⁹. Et accit qñz spsa: ⁊ qñz nō ē spsa ⁊ qñz accit eqlis: ⁊ qñz accidit scissa: ⁊ eqlis qñz accit in latitudie: ⁊ qñz accit i lōgitudine: ⁊ cadēs i latitudie qñz accit diuisa: ⁊ qñz accidit nō disa: ⁊ cadēs i lōgitudie ē disio ⁊ alcasum q̄ nō accit sepata. Et qdā noiaueſt spēs fracture noibꝰ suis dicētes fracturā magnā icedentē in latitudie ⁊ pfunditate rhaphanalē ⁊ hastalē ⁊ arūdinalē. Et dicentes icedentē in lōgitudie fracturaz linealē: ⁊ dicētes incedentē in latitudine cū longitudie lunalē ⁊ nerualē. Et illā q̄ est paruarū ptiū vnā sauchiē ⁊ alierusiez cum albuberiem.

¶ Posito tractatu de dislocatiōe ponit tractatū de fractura. ⁊ duo facit: q: ꝑ° ponit ſmonē vlem de fractura. 2° ponit sermonē ptcularē in ea. 2ª ibi. ¶ Dulciōes accit vt scindat craneū. ꝑª in 2. q: ꝑ° ponit ſmonē vlem de fractura. 2° ponit ſmonē vlez i curatiōe fracture. 2ª ibi. Restaurātiōis vasis. ꝑª ps hz ptes tot q̄t ponit can. ibi ponit 2ᵐ. Et qñ fractura cōplet. ibi 3ᵐ. Et vt declinet fractura. ibi 4ᵐ Et qñ cadit fractura ibi 5ᵐ. Et qō dē de lesione medulle. ibi 6ᵐ. Et locꝰ gdē fracture. ibi 7ᵐ. Et fractura fediōz. ibi 8ᵐ. Et mēbra gdē diuersificant. ibi 9ᵐ. Et cāe ꝓpter q̄s. Dicit sic de ꝑª pte ꝙ fractura est solo ꝓtinuitatis ꝓpria ossibus. Et fractura accidit quandoq; sparsa .i. spholiata ⁊ qñq; nō spsa .i. nō spholiata. Et qñq; accidit equalis. Et qñq; accidit scissa. Et fractura eqlis qñq; accidit ſm latitudinē: qñq; ſm lōgitudinē. Et fractura cadēs i latitudie ⁊ qñq; accidit diuersa: qñq; accidit nō diuersa. Et fractura q̄ cadit in lōgitudie nō cadit sepata. Et subdit ꝙ qdā medici noiauerūt spēs fracture noibꝰ suis q̄ noia ponit Aui cē. in lra ⁊ sunt nota ad lram. Deinde cum dicit.

¶ Et qñ fractura cōplet nō est pole vt remaneāt duo ossa ſm ꝙ necesse est iter ea de oppositiōe ſm ꝓpationē ꝓtinuitatis naturalis: imo sepant necessario ab oppōne: ⁊ silr sepatio faciēs accidere pūcturā necessario i eo qđ cōtinet de velamibus ⁊ carne: ex qre accidit dolor seqns ea: ⁊ qñ est eātio rotūda sine frustis conuertit membrum cum facilitate.

¶ Ponit 2ᵐ can. ⁊ dicit sic. ꝙ qñ, est fractura totalis ⁊ cōpleta nō est pole ꝙ remaneāt duo ossa ſz ꝙ est necesse ſz oppositione eandē: imo oz ꝙ nectio separent ab oppositione. Et subdit ꝙ qñ os est sepatū .i. fractū nectio inducit in mēbro pūctura in velamibus ⁊ carne. ex qre accidit tunc dolor seqns illā fracturā. Et qñ fractura mēbri ē eqlis rotunda sine frustis membrū pueruf. .i. reducit cū eqliate. Deinde cum dicit.

¶ Et vt declinet fractura ad exteriora ſz ꝙ dixit ¶ Hyp. melꝰ ē qz vt declinet ad in

teriora: qñ illud qđ occurrit ei de neruis illic est plus quare ledit.

¶ Ponit tertiũ cañ. & dicit sic q̃ ſm q̃ dixit Hyp. melio est vt fractura declinet ad exteriora q̃ vt declinet ad interiora mẽbri. Et rõ q: versus ptes iteriores mẽbri sunt multi nerui. Deinde cum dicit.

¶ Et qñ cadit fractura apud iũcturã & restaurat remanet mot⁹ difficilis ꝓpter duritiẽ: & aralbadu qđ accidit idiget ſpatio donec declaret: & illud qdez praui⁹ accit in iũcturis ossiũ puoꝝ: & de illo iterũ est vbi est iũctura i creatõe ſtrictior sicut est iũctura cauille: & fractura praviorꝭ icarnatiõis & vnitiõis ẽ illa q̃ est ſm rotũditatẽ: deide illa q̃ declinat: nõ. n. adheret niſi ſup ipꝫ plõget ligatura hñs fabricationẽ mirabilẽ tpe lõgiſſimo & ſumat ex cibis & medicis: & ex eo qđ mittit ſanguinẽ ad illã ptẽ ſm q̃ dicem⁹: & deterior fractura ossium ad iteriora nõ ad exteriora ſm q̃ dicitur.

¶ Ponit q̃rtũ cañ. & dicit sic. q̃ qñ frangit membrũ apud iunctura & talis fractura restaurat motus mẽbri remanet difficilis ꝓpter duritiẽ q̃ euenit in iũcturis. & ꝓpter poꝝ ſarcoydẽ. Et quõ accidit porus ſarcoydes inferi⁹ declarabit. Et talis difficultas mot⁹ accidit praviorꝭ qñ ẽ fractura in iũcturis ossiũ puoꝝ: & de praviorꝭ ẽ vbi iũctura in creatiõe est ſtrictior sic̃ est iũctura cauille. Et ſubdit q̃ fractura praviorꝭ icarnatiõis & vnitiõis ẽ illa q̃ est ſm rotũditatẽ: deide illa q̃ declinat ad rotũditatẽ: qñ nõ adheret talis fractura niſi plõget ſup ea ligatura tpe lõgo. Et niſi ſumat cibos & medicias neẽtas q̃ trãſmittũt ſanguinẽ ad illã ptẽ ſm q̃ dixim⁹. Et illa fractura ossiuꝫ ẽ deterior q̃ est ad ptes interiores & nõ ad exteriores. Deinde cũ dicit.

¶ Et qđ dr̃ de icisione medulle & iterficit est itẽtio cui nõ ẽ vtilitas: medulla. n. hꝫ lenitatẽ & viſcositatẽ nõ icidit: & qñꝫ accidũt cũ fractura accñtia sic̃ vulnera & fluxus ſanguis & apa & attritio eiꝰ qđ circũdat eã ex carne q̃ ſi nõ ꝓpareť cũ phibiti one putrefactiõis. aut ſcalpelleť accidit ex eo corroſio. Et locus qdẽ fracture magnoꝝ ſcit̃ ꝑ dolorẽ & ꝑ caſum. Fracture vero puerorꝭ puoꝝ appet ꝑ dolorẽ & apa nã in ipis accñt pla iudicia restauratiõis & qñ iſta ossa redeũt ad ſitus ſuos polẽ est in ifantib⁹ & q̃ ſunt eis primi vt restaurentur villus virtutis ꝑme i eis. In etate vo adoleſcẽtie & q̃ est poſt ipaꝫ nõ restaurat imo currit ſup eã icarnatio ex mã cartilaginoſa ꝓiũgẽs iter duo oſſa de gñe eius qđ facit currere erari⁹ de duobus plũbis ſup ꝓtinuationẽ eris & alioꝝ: & oſſa magꝭ inobediẽtia ad reſtaurationẽ faciẽdã est adiutoriũ: deide brachiũ. Ampli⁹ furcula qñ frãgit ad iteriora praua fit eiꝰ cura.

¶ Ponit 5m cañ. & dicit sic. q̃ illud qđ dr̃ de incisione medulle q̃ iterficit est intẽtio cui nõ est vtilitas: qñ medulla ꝓpter ſuã lenitatẽ & viſcositatẽ nõ icidit. Et qñqꝫ cũ fractura accidũt accidentia: sic̃ vulnera & fluxus ſan. & apa & additio carnis: & ſi nõ ꝓparat ad phibẽdũ putrefactionẽ accidit corroſio mẽbri. Et ſubdit q̃ locꝰ fracture magnorũ cognoſcit ꝑ dolorẽ & ꝑ caſuꝫ. cetere fracture & fractura puoꝝ appet ꝑ dolorẽ & apa. i. tumorẽ. Et i pueris accidũt plura iudicia restauratiõis: qñ in ifantib⁹ restaurant ꝑ viã ꝑme intẽtionis: ſꝫ in adoleſcẽtib⁹ nõ restaurant oſſa ꝑ viã ꝑme intẽtionis: q̃ ꝓcurrit ad restaurationẽ ossium eoꝝ cartulago ꝓiungẽs inter duo oſſa: & hꝫ facit nã sicut facit ferrarius qñ ꝓiũgit es cũ ere. Et ſubdit q̃ oſſa magis inobediẽtia ad faciendũ restaurationẽ est adiutoriũ: deinde brachiũ. Sed qñ furcula frangit ad iteriora praua fit cura eius. Deinde cum dicit.

¶ Et fractura fedior i duobus focilib⁹ est fractura focilis iferioris eoꝝ sicut dictũ est i diſlocatõe. Res ãt coxe & crur̃ ẽ facilior: qñ restauratio ñ phibꝫ ea a dilatiõe

¶ Ponit ſeptimũ cañ. & dicit sic. q̃ fedior fractura in duobus focilibus est fractura focilis iferioris: sic̃ dcm̃ ẽ in diſlocatione. ſed fractura cruris est facilior. Deinde cũ dic̃.

¶ Et mẽbra qdẽ diuerſificant i ſpacio restauratiõis: vbi gr̃a. qñ naſus restaurat ſm q̃ dr̃ in. x. & coſta in. xx. & vlna i eo qđ approximat a. xxx. vſqꝫ ad. xl. & coxa in. l. et fortaſſe extẽdit lõge donec restaurat coxa vſqꝫ ad mẽſes tres aut q̃tuor: & qđ est ſupra hoc. Et vt decliet mẽbrũ infirmatiõe restauratõis ad vẽtrẽ eiꝰ meli⁹ est q̃z vt declinet ad dorſum ipſius: qñ fit declinatio eius in latere vrine.

¶ Ponit 8m cañ. in q̃ oñdit scõm q̃t dies mẽbra restaurãtur. & qđ dicit est notũ ad lr̃am. Deinde cum dicit.

¶ Et cãe ꝓpter q̃s nõ restaurat os sunt multitudo cẽbrocatiõis aq̃ & multitudo ſolutiõis lagamẽtoꝝ & ligatiõis eoꝝ: aut feſtinatio i motu: aut paucitas ſanguis abſolute: aut paucitas ſanguis viſcoſi i corpore: & ꝓpter illud minorat restauratio fracture colericoꝝ & qualeſcẽtiũ. Et õ illis q̃ ſignificãt restaurationẽ ẽ appitio ſãguis q vr̃ q̃ſi ipe ſit ſupfluitas quã expellit nã ex multitudie ſua cũ ſtudio ad fracturã

¶ Ponit nonũ cañ. & dicit sic. q̃ cãe ꝓpter q̃s os qñ frangit nõ restaurat ſunt qñ mẽbrũ multũ embrocaret aqua Et qñ ligamẽta multũ ſolueret. Et qñ mẽbrũ feſtinaret ad mouendũ. Et qñ in corpe eẽt pauc⁹ ſanguis viſcoſus. Et ꝓpter hꝫ minorat restauratio in corpibus colericoꝝ & qualeſcentiũ. Et rõ q: iſta corpa hñt parũ de ſanguie viſcoſo: Et ſubdit q̃ de illꝫ ſignificãt restaurationẽ est qñ

in mẽbro appet sanguis q̃ sanguis videt q̃si sit supfluitas quã supfluitatem nã expellit cũ studio ad fracturam.

¶ De radicibus restaurationis ligature. Capl'm. ii.

Restauratio basis est extẽsio mẽbri cũ q̃ztitate q̃ opz. Nã additio in ea spasmat t lesionẽ facit: t pueniũt ex ea febres: t qñz accit ex ea mollificatio t illud qdẽ in corpib⁹ hũidis est minoris nocumẽti ppter inobediẽtiã eoz ad extẽsionẽ t diminutio ei⁹ phibet bonitatẽ cõsolidatiõis t ordis: t q̃ in dislocatione t fractura ẽ eq̃le. Qd ergo extẽdit ꝑm modũ q oz est vbi fit occupatio cũ ꝓpatione duoz ossiũ ꝑm rectitudinẽ t põnẽ puluilloz t ligamẽtoz ꝑm q̃ opz t coopire ea astellis t coopire astellas ligamẽtis.

¶ Postq̃ Auic. supius posuit capl'm vle de fractura. põit capl'm de radicib⁹ restauratiõis: t diuidit in ptes tot q̃t ponit capl'a in hoc. s. in restaurãdo ptes patebũt. ꝑmũ capitulũ habet ptes tot q̃t ponit cañ. de radicib⁹ restaurationis. t ponit multos cañ. in isto ca⁹ q̃ patebũt inferius. Dicit sic in ꝑ⁹ cañ. q̃ basis restauratiõis ponit t extẽdit mẽbrũ cũ q̃ztitate q̃ oz. nam si supflue extẽdit mẽbrũ spasmat: t facit lesionẽ: t pueniũt ex ea febres. Et qñq̃ accit ppter extẽsionẽ supfluã mollificatio in mẽbro: t talis extẽsio supflua in corpibus hũidis est minoris nocumenti. ppterea q̃ sunt obediẽtia ad extẽdendũ t diminutio extẽsionis mẽbri phibet bonitatẽ ꝓsolidatiõis t ordis: t ꝓhibet illud qõ est eq̃le in dislocatiõe t fractura. Et subdit q̃ si eger extẽdit ꝑm modũ ꝓuenientẽ aut qñ fit occupatio duoz ossiũ ꝑm q̃ oz t coopire astellas ligamẽtis t apponere puluillos ꝑm q̃ oz. Deinde cum dicit.

¶ Et oz vt qescat mẽbrũ q̃ztũ est pole ni si qñz ꝑm quãtitatẽ quã tolerat cũ nõ fuerit nocumẽtũ t apa vt nõ moriat nã mẽbri. Et oz vt caueat doloratio vehemẽs apud extẽsionẽ t strictura ĩ fractura t dislocatiõe sil'. t sil'r illud qõ accidit ex strictura vehemẽti t tardatiõe solutõis. qñ illud pducit ad hoc vt moriat illud mẽbrũ t putrefiat t sit necẽariũ abscidẽ ipm

¶ Donũ scõm cañ. t dicit sic. q̃ mẽbrũ restauratũ opz vt qescat ꝑm q̃ztitatẽ quã tollerat. t ꝓ cũ nõ fuerit nocumentũ t apa vt nã mẽbri nõ moriat. t qñ extẽdis oz vt nõ phibeat ne inducat dolor. et oz q̃ timeat illud qõ accidit ex strictura vehemẽti t tardatiõe solutiõis: qñ illud pducit ad ꝓ vt moriat illud mẽbrũ t putrefiat. t sic necessarium erit abscindere ipm. Deinde cum dicit.

¶ Et intẽtio in pmo restauratiõis ẽ vt eueniat alrosboth ĩ eis q̃ nõ sũt ossa capitis. nã sup ea nõ orit alrosboth: q̃re oz vt ꝓpareť ita vt nõ eueniat siccũ neq̃ paucũ t itez grossuz plm ptrãsiens mẽsurã. Et de sicco ẽ q̃ magnitudo eius diuersificat ꝑm mẽbrũ t q̃ztitatẽ fracture ĩ magnitudie sua: aut mltitudie ipius aut ĩ ꝓtrarijs ambaz: t tu qdẽ scies ĩ diminutiõe qõ oz fieri ĩ illo q̃si apud remẽorationez ciboz t apud remẽorationẽ fracture. Et oz vt cũ accit alrosbot vt phibeat a motib⁹ cõpri mẽtib⁹ t coitu t ira t iracũdia qñ aduxt sanguinẽ t fugit locũ calz t sanguis q̃rit fridũ t adiuuat cũ emplis fortib⁹ stipticis in qb⁹ ẽ calitas q̃dã t glutinatio t ponant in eis q̃ sũt sicut nux cupressi t dragagantũ t medicie q̃ sunt ad rupturã.

¶ Donit tertiũ cañ. t dicit sic. q̃ intẽtio in pmo restauratiõis est vt eueniat pozus sarcordes in illis ossibus q̃ nõ sunt sic ossa capitis: qñ ĩ ossib⁹ capitis nõ orit alrosboth. Et sic oz q̃ ista mẽbra talr ꝓparent vt nõ eueniat ĩ eis alrosboth siccũ neq̃ paucũ t nõ eueniat grossuz plm trãsiens mẽsurã t magnitudo pozi sarcordis diuersificat ꝑm q̃ est mẽbrũ t ꝑm q̃ est fractura magna vel pua: q̃ sicut est fractura magna vel pua: sic orit magn⁹ vel pu⁹ pozus sarcordes. Et tu scies quõ alrosboth diminuit qñ erim⁹ remẽorati de cibis t strictura. Et subdit q̃ cũ accidit alrosboth oz vt mẽbrũ phibeat a motib⁹ cõpmẽtib⁹ a coitu et ira t iracũdia: qñ adurit sanguinẽ t sanguis fugit locũ calm t q̃rit frm. Et subdit q̃ gñatio alrosboth adiuuat cũ ẽplis fortib⁹ stiptici ĩ qb⁹ ẽ calitas q̃dã t glutiatio: t ponit medicias q̃ ponũt ĩ istis ẽplis t sũt note. Deiñ cũ dicẽ.

¶ Et qñ accidit fracture vt nõ restaureť restauratiõe de q̃ cureť tũc fiat ĩ ea qddã sile fricatiõi in vlcerib⁹ q̃ nõ sanãť: t ẽ vt fricať vtrisq̃ mãib⁹: donec auferať visco sitas vilis debilis q̃ ẽ q̃si ipa nõ sit aliqd q̃re accit vt eleueť ĩ locũ t ipellať ad ipm sanguis bon⁹ nou⁹ t coaguleť sup ipm alrosboth forte: t multotiẽs qdẽ egrediũť t alterať colo: ossis: res sile's corticib⁹ et squamis pp fricationẽ: t sup hmõi nõ ponant astelle: imo si fuerit necessarium sufficiat ligatura bona.

¶ Donit 4m cañ. t dicẽ sic q̃ qñ accit fracture vt nõ restaurẽt de q̃ possit curari: tũc fricẽt sicẽ fricant vlcera q̃ nõ sanant: t fricẽt vtrisq̃ manib⁹ donec auferať illa viscositas q̃ est ac si ipa non sit aliqd qñ accidit ppter fracationẽ vt veniat ad mẽbrũ sanguis bonus t gñeť alrosboth forte. Et subdit q̃ mltotiẽs egrediũť res sile's corticib⁹ t squamis p fricationẽ t ĩ hmõi dispõne nõ ponant astelle: imo sufficit ligatura bona. Deinde cum dicit.

¶ Et qñ aggregať fractura t vulnera tũc nõ ẽ pole vt differať restauratio vsq̃ quo sanent vulnera. os. n. ĩdurať t nõ recipit restaurationẽ nisi cũ prauitate t extẽsiõe vehemẽti t dispõnib⁹ maris. Et cũ hoc qñ accidũt cũ vulnere dolores t apata in q̃bus est timor tũc vt torq̃ať mẽbrũ melio est q̃z vt accidat timor magn⁹: q̃re oz vt ĩ

hmõi fractura nõ pueniat ad vltimũ i re restauratiõis. Et qñ ẽ cũ fractura attritio est cũ illo timor i corrosiõe mẽbri: ꝙre oz vt scapellet loc⁹ ad hoc vt egrediat sanguis: qñ in ipo ẽ timor t est vt moriatur mẽbrũ. t si fluat sanguis tũc oz vt retinea tur. Et mltotiẽs qdẽ fit necessariũ ꝓpter timorẽ apatis t nocumentũ vulneris vt facias aliõ ꝙz sit neciũ õ curatõe mẽbri: ꝙ re flõmas t solutis vẽtrẽ t subtilias cibũ.

¶ Ponit gntũ can. t dicit sic ꝙ qñ fractura t vulnera aggre ganf: tũc nõ est ponẽ vt differat restauratio vsq; ꝙ sanant vlcera. Et rõ est: qr si differt restauratio. tũc os nõ recipit restaurationẽ ꝓpter durities nisi cũ difficultate t prauita te t extẽsione vehemẽti. Et iõ subdit ꝙ qñ accidit in vul nere dolores t apata i ꝙbus est timor vt mẽbrũ torqueat melius est ꝙz vt accidat timor magnus: ꝙre oz vt in hmõi fractura nõ pueniat ad vltimũ i restauratõe: t subdit ꝙ qñ cũ fractura est attritio t timor ne corrodat mẽbrũ. ꝙre oz vt locus scapellet talr vt egrediat sanguis qñ est timor ne moriat mẽbrũ. t si sanguis fluat supfluus: tũc oz vt re tineat. Et subdit ꝙ mltotiẽs fit necessariũ vt soluat vẽter t fiat flõma pp timorẽ ne mẽbro eueniat apa. Deiñ cũ dicẽ.

¶ Et qñz accit ex strictura purit⁹ t ẽ ne cessariũ vt soluat: aut ẽbroceẽ mẽbr cuz aq̃ cala donec resoluãt hũiditates mordi catiue. t Hyp. qdẽ ꝓcipit ei q restaurat vt sugat aliqd de helleboro i illa hora et fuit ei⁹ intẽtio vt trahãt mãe ad iteriora t Gal. phibet hoc: imo ꝓcipit vt bibatur agaricũ. Oz si fuerit necessariũ tũc detur aliqd de sirupo acetoso in quo sit virtus acuta: t dr ꝙ illud fuit in tpe Hyp.

¶ Ponit sextũ can. t dicit sic. ꝙ qñz ꝓpter strictura accit purtus: ꝙre est necessariũ vt mẽbrũ dissoluat t ẽbroceẽ cũ aq̃ cala doec resoluant hũiditates mordicatiue. Et sub dit ꝙ Hyp. ꝓcipit ei q restaurat vt sugat aliqd de ellebo ro: t intẽtio ei⁹ fuit vt trahant mãe ad iteriora. Et Gal. p hibet h: imo ꝓcepit vt bibat agaricũ. Et dicit Aui. ꝙ si fu erit necessariũ dare h: tunc det de sirupo acetoso aliqd in quo sit virtus acuta. t dicitur ꝙ illud de ellõ fuit tempo re Hyp. Deinde cum dicit.

¶ Et supfluitas q̃ est iter duo tpa ẽ mira bil. t cũ volueris facere restaurationẽ: de ide volet t iqetat: tũc recti⁹ ẽ vt dimittas illõ t extrahe illõ qõ redire fecisti: fortasse. n. remoueb ꝓ illõ ifirmũ a doloribus.

¶ Ponit septimũ can. t dicẽ sic. ꝙ supfluitas q̃ est inter tpa ꝓncipij t tpa restauratiõis ẽ mirabil. Et subdit ꝙ tu vo lueris facẽ restaurationẽ t mẽbrũ postq̃z restauraiti dolet t iqetat: tũc recti⁹ ẽ vt dimittas restaurat: t extrahe illẽ qõ fecisti redire: qñ fortasse ꝓ h remoueb ab ifirmo dolorẽ

¶ In fractura aũt i lõgitudine sufficit vt mẽbrũ adhereat cũ strictura vehemẽti t vehemẽtiore ꝙz i alijs: in cui⁹ cõpressiõe vltiatio fiat ad iteriora. In fractura autẽ

q̃ est in osse oz vt duo ossa stẽt fm rectitu dinẽ in fine q polis ẽ obseruãdo illud ex pte situs ptiũ sanaꝝ. t ꝓsidera an sit oppõ ossis hui⁹ ad suũ cõpar ossis alteri⁹. deiñ restaura: t obserua. nã iter illud sũt res õ illis sicut frusta t additiões: t de illis sũt vacuitates: veꝝ frusta qñ nõ decẽter cõ ponũt soluũt iter os t iter restauratiõez.

¶ Positis aligbus canonib⁹ de vase restauratiõis. Ponit alios can. t iterũ diuidit in ptes tot q̃t ponit can. q oẽs ap parebũt inferi⁹. dicit sic de p⁹ can. ꝙ i fractura q̃ ẽ in osse fm lõgitudinẽ sufficit vt mẽbrũ adhereat strictura vehe mẽti: t sit strictura vehemẽtior ꝙz in alijs stricturis t cõ primat mẽbrũ versus ptes iteriores mẽbri. Et subdit ꝙ fractura q̃ est in osse oz ꝙ duo ossa stent fm rectitudinez q̃ est polis: t debes obseruare h faciẽdo cõpõez ad ptez sanã: t ꝓsidera an oppositio isti⁹ ossis sit ad suũ cõpar os sis alteri⁹: deiñ restaura t obserua. Et subdit ꝙ qñ frusta ossis nõ decenẽ cõponunt soluũt inter fracturã t restau rationẽ qr nõ pmittũt facẽ restaurationẽ. Deinde cũ dicẽ.

¶ Et qñ frãgit iteꝝ t remanẽt iter duas scissuras ossis nõ pmittũt vt adhẽat vna eaꝝ alteri t sepant: ꝙre fit vlcus i quo sp aggregat vir⁹: ꝙre accit inde q ipmmet putrefit t putrefit mẽbrũ. Ampli⁹ vnitio nõ fit fortis: fortis. n. nõ fit nisi qñ decẽter ꝓtinuant frusta t additiones in oppõne sua q̃ ei oppõit. ẽ ergo necessaria extẽsio postq̃z fuerit vificata oppõ iter duo ossa t iter additiões t meat⁹ q deglutiũt eas t verificata fuerit restauratio. Cuz ergo extẽderis t opposueris: rectũ ẽ cũ inuenis oppositionẽ verificatã vt mollifices extẽ sionẽ paulati t obserues oppõnẽ vt decli net cũ attractiõe t obserues cũ manu tua dispõnẽ ei⁹ qõ decenter cõponitur.

¶ Ponit 2m can. t dicit sic. qñ os frãgit t iter duas scissu ras ossis remanẽt ista ossa nõ pmittũt vt vna scissura ossis adhereat alteri scissure: ꝙre accidit inde putrefactio i mẽ bro. Et subdit ꝙ restauratio mẽbri in p⁹ restauratiõis nõ fit fortis: nõ. n. fit fortis nisi qñ decẽt ꝓtinuãt frusta t ad ditiões ossis in oppõne sua. Et sic postq̃z iter duo ossa est fcã oppõ ita ꝙ meat⁹ deglutiãt se: tunc est necia extensio q̃usq; verificet restauratio. Et subdit ꝙ cũ imediate extẽ deris t opposueris vnã ptẽ ossis alteri pti t vificata ẽ op positio ptiũ ossis: rectũ ẽ vt extẽsio mollificet paulatim et obseruet cũ manu tua illõ qõ decẽt cõponit. Deiñ cũ dicẽ

¶ Et si inueneris eminẽtiã aut aliud recti fica illud cũ manu: deide necessariũ est li gamẽtũ ꝓseruãs mẽbrũ fm qetẽ suã non duꝝ: qñ dolere facit valde: neq; lene qñ dimittit ꝓseruationẽ. t de reb⁹ q̃ eaꝝ est media est melior. t oz vt sit ligamentũ po situ ad illõ ad qõ ẽ iclinatio vehemẽtius.

¶ Ponit tertiũ cañ. ⁊ dicẽ sic. q̃ si tu ueneris eminẽtiã aut aliud tu debes rectificare illud cũ manu tua: deide admi ſtra ligamentũ necuz ita q̃ ligamẽtũ nõ sit multũ ſtrictũ neq; multũ molle. qm̃ melioꝛ medicia fracture est ligatio ligamẽtũ oꝫ q̃ sit positũ vehemẽu⁹ ad illud qõ magis declinat. Deinde cum dicit.

¶ Et si fractura est cõpleta tũc oꝫ vt eq̃ eq̃tione ſtrigẽte cã ex oi pte. Q; si fractura fuerit in pte pl̃s oportebit vt sit ſtrictura illic pl̃s: ⁊ si cũ fractura fuerit aliq̃d ex fruſtis ⁊ ossibus puis tũc si fuerit ledens dolorẽ facies tũc valde ad illud cũ rectificatiõe. Q; si nõ fuerit ledẽs tũc nõ cures de eo neq; appõas manũ. Q; si verbi gr̃a audita fuerit eius crepatio tũc sperat q̃ currit sup eã rosboth. Cuz ergo iecurus fuerit de illo tũc nõ oꝫ vt tardet̃ res eius

¶ Ponit quartũ cañ. ⁊ dicit sic. q̃ si fractura est cõpleta: tũc oꝫ vt fracture equet̃ eq̃tione ſtringẽte cã ex oi pte. Et si fractura fuerit plus i pte oꝫ q̃ ſtrictura sit pl̃s illic vbi est fractura. Et subdit q̃ si cũ fractura fuerit aliq̃d de fruſtis ossiũ si illud fruſtũ ledit oꝫ rectificare. Si aũt nõ ledit dimittat̃ ⁊ nõ curet̃ de eo. Et si vides os crepitare: tũc sperat̃ q̃ alrosboth venit sup ossa fracta. Deinde cũ dicit.

¶ Et q̃n accidit ex fruſtis diſruptio carnis nõ est tũc rectũ occupari i dilatatiõe diſruptõis opatiõe ſtolidoꝝ: ſz ẽ necesse vt extẽdant̃ duo ossa ad duo latera fm vltimũ finẽ rectitudis ne sit tortuoſitas ĩ eis q̃n in tortuoſitate tũc est corruptio ossis. Cũ ergo extẽderis ipz tũc redi ad fruſtũ ⁊ reduc ipſum ⁊ ſtringe illud.

¶ Ponit quintũ cañ. ⁊ dicit sic. q̃ q̃n ꝓpter fruſta ossiũ accidit diſruptio carnis nõ est rectũ occupari tũc in diſlocatione diſruptõis carnis opatiõe ſtolidoꝝ: ſz est necẽ vt restaurent̃ ossa fm vltimũ finẽ rectitudinis ne sit tortuoſitas in ossibus. qm̃ i tortuoſitate tũc est corruptio ossis cũ ergo extendes membrum tunc si esset aliquid aliqõ fruſtũ reduc ⁊ ſtringe cũ ligatura. Deinde cum dicit.

¶ Si aũt nõ redit tũc nõ dilates diſrupti onẽ: imo pñs sis vt videas mẽſurã q̃ indiges ⁊ pfora in ea fm quãtitatẽ q̃ ingrediat̃ in eã fruſtũ ⁊ cõpone sup ipz fruſtũ cutis lenis sup qõ possit esse foramẽ ſpiſſum et penetret fruſtũ in ipm: ⁊ pme sup cutez ⁊ manũ cõpreſſione grauãte eas ambas: et ꝓcedet os in foramie ꝓcessione ad radicẽ ſuã: deinde serra cũ serra opatiõis: et est serra minuta ſubtilis acuta ſicut serra facientiũ pectines. ⁊ fortasse pforat̃ radix cui⁹ pforatio est necia cũ tripano faciẽdo foramia ꝓtinua accipiẽdo locũ cui⁹ q̃rit̃ fractura: ⁊ illo nõ est auferẽs timorẽ vbi est post os corpus nobile: ſz fortasse sit sal

De admonitiõe restau.

uius q̃z inſtrumẽta mouentia motu ſuo aut ſua collectiõe aut ĩciſione ſua. Et q̃nz igeniat̃ vt ponat̃ tripanũ sup latitudinẽ ſubſtãtie nõ ꝑmittentẽ tripanũ penetrare niſi fm quãtitatẽ adiuuãtẽ: q̃re est minoris nocumẽti q̃z inſtrumẽta mouẽtia. ⁊ ꝓpter hoc oꝫ vt sint apud reſtauratoꝛes ipoꝝ tripanoꝝ spẽs plures ꝑparare.

¶ Ponit sextũ cañ. ⁊ dicẽ sic. q̃ si fruſtũ no redit tũc debes pforare fm q̃ntitatẽ q̃ fruſtũ ossis exeat extra: iſtud fruſtũ serret̃ cũ serra faciẽtũ pectines. Et subdit q̃ fortasse iſtud fruſtũ ossis auferet̃ cũ trepanis: ſz talis pforatio nõ sit auferẽs timorẽ ⁊ ꝓpte vbi post os qõ auferet̃ est aliqõ corpus nobile: sic̃ essent nerui artarie ⁊ vene: ⁊ ista ablatio cũ trepano est saluꝛ: q̃z cũ reliqs inſtrumẽtis q̃ auferũt aut collectione: sicut tenalie: aut inciſione sicut raſoꝛiuz. Et nõ ꝑmittat̃ q̃ trepanũ penetret vltra neceſſitatem. Et sic ꝓcludit q̃ ꝓpter h̃ reſtauratoꝛ debet habere' multas spẽs trepanoꝝ. Deinde cum dicit.

¶ Et fortasse nõ appet fruſtũ ſz est neceſſarium ad intus illud qõ exiccat ⁊ retinet ipm. deide fieri illud qõ opz. Q; si fuerit fruſtũ aut petia ossiũ separatũ pungẽs locũ ⁊ dolorẽ faciẽs tũc neẽe est ſcindere ⁊ vti regimie ad extrahẽdũ illud qõ egrediẽt: Et multotiẽz oꝫ ſerrare illud: ⁊ q̃n fuerit illud qõ fractũ ẽ ⁊ cõminutũ magnũ ⁊ fuerit ei⁹ cõfractio ⁊ cõminutio plima tũc neceſſe erit vt extrahat̃ totũ. Si aũt fractura nõ fuerit cũ cõminutiõe ⁊ fuerit diſlocatio ei⁹ ſciſſura capiẽs locũ plurimũ: tũc incide infirmioꝛẽ locũ ⁊ dimitte reliquũ: q̃n nõ est nocumẽtũ in eo: imo nocumẽtuz in abſcidẽdo totũ est magnũ

¶ Ponit ſeptimũ cañ. ⁊ dicẽ sic. q̃ fortasse nõ appet fruſtũ ossis: ⁊ tũc est neceſſariũ ponere exiccãtia: deinde fieri illud qõ oꝫ. Et subdit q̃ si fuerit fruſtũ ossis pungẽs aut petia ſepata ab osse: tũc neceſſariũ est ſcindere locũ ⁊ extrahere illud os. ⁊ q̃nz est neceſſariũ vt ſerret illud os. Et subdit q̃ si illud os qõ est fractũ fuerit cõminutũ: tũc opz vt extrahat̃ totũ os. Et subdit q̃ si fractura nõ fuerit cum cõminutiõe ossis: ⁊ diſlocatio ⁊ ſciſſura fuerit plima: tũc incide locũ infirmioꝛẽ: ⁊ aliũ locũ dimitte: q̃n nõ est nocumentũ in dimittẽdo: imo nocumentũ in abſcindendo totum illud est magnum.

¶ De admonitione reſtaurationis. Capl'm. iii.

Neceſſe est reſtauratoꝛ vt ꝓſideret inclinationẽ ossis: ⁊ q̃n ipe inuenit apud ptẽ ad quã inclinat̃ gibboſitatẽ ⁊ apud ptẽ a q̃ inclinat̃ cõcauitatẽ. Et plurimũ qdẽ itel ligit illud cũ tactu: ⁊ illud itez q̃n dolor fit vehemẽs in pte ad quã est inclinatio. ⁊ crepatio itez ſignificat illud ⁊ ſuper illud fabricet rem ſuam.

¶ Poſito capl'o de vaſi reſtaurationis. ponit capl'm de am

monitione restauratoris: & diuidit istud capm in tot partes quot ponit can. de restauratõe: ptes patebũt legẽdo & exponẽdo lram. dicit sic de ꝑmo canone: q restaurator debet ꝓsiderare inclinationẽ ossis: qm restauratio inuenit apud ptẽ ad quã inclinat gibbositatẽ. Et apud ptẽ a q̃ inclinat iueuit ꝓcauitatẽ: & restaurator itelligit hoc cũ tactu: & cognoscit etiã q dolor est vehemẽs in illa pte in q̃ est declinatio ossis: & etiã crepatio significat os fractum. Deinde cum dicit.

¶ Et est necessariũ restauratori vt extendat manũ suã sup locũ fracture in dispositiõe itineris ei⁹ ad supiora & inferiora cũ facilitate & subtilitate donec si viderit separationẽ aut eminẽtiã aut frustũ cognoscat ipm vt nõ liget vice altera nisi ꝑm q̃ oꝛ: qm̃ accidet ꝓfusio aut dolor: & nõ opꝛ vt ꝓfidas in eq̃tione sensata ꝑ manũ ante cõplementũ sanitatis: nã mltoties occultat apa ꝓtusionẽ & torsionẽ cũ ergo restaurator puenerit ad fracturã & iuenit illud si nõ exq̃site opat̃ in eo deturpat̃ mẽbrũ: & si exq̃site opat̃ pducit ad spasmum & febrẽ paruã: ergo meli⁹ est vt dimittat illõ & non tangat ipsum.

¶ Ponit 2m can. & dicit sic q restaurator debet extendere manũ suã sup locũ fracture tangẽdo ad supiora & inferiora cũ facilitate & subtilitate donec si viderit sepationẽ aut eminẽtiã aut frustũ cognoscat illud: & nõ liget restaurator nõ ꝑm q̃ opꝛ. imo liget ꝑm q̃ opꝛ. q: si ligaret nõ ꝑm q̃ opꝛ faceret accidere dolorẽ aut ꝓtusionẽ. Et subdit q̃ nõ oꝛ restauratorẽ ꝓsiderare in equatõe quã videt & sensata ꝑ manũ. Nã multoties apa occultat ꝓtusionẽ & torsionẽ. Et subdit q̃ cũ restaurator puenit ad fracturã & iuenit scz apa torsionẽ si nõ exq̃site operat̃ in mẽbro deturpatur mẽbrũ. & si exq̃site operat̃ pducit ad spasmũ & febrem pua vam. Ergo melius est vt dimittat illud & nõ tangat ipm. Deinde cum dicit.

¶ Cũ ergo icipit puenire ad restauratiõnẽ ptis ossiũ & nõ penetrat oꝛ vt nõ vim faciat & faciat ipam igredi cũ difficultate ꝑm oẽm dispõnẽ qm̃ ingredit sup infirmũ qõ est mai⁹ q̃ remaneat os nõ eq̃tũ. Et si dolet reditio & rectificatio valde & ẽ pole medico vt reducat illud ad dispõnẽ fracture tũc est delitie infirmo & cõcupiscẽtia magna.

¶ Ponit tertũ can. & dicit sic. q cũ restaurator puenit ad restaurandũ ptes ossium & nõ penetrat. s. vna ps ossis in aliã nõ opꝛ vt faciat fracturã ingredi cuꝛ difficultate ꝑm oẽm dispõnem qm̃ sup infirmũ fiet malus malũ q̃ vt os remaneat nõ equatũ. Et subdit q̃ si reditio & rectificatio dolet valde. & est pole q̃ medicus reducat membrum ad dispositionẽ fracture tunc infirmo est delitie & concupiscentia magna. Deinde cum dicit.

¶ Et oꝛ vt restaurator festinet ad restaurandũ illud qõ fractũ est & restauret i die suo: qm̃ quãto plus elõgat̃ tãto est ei⁹ introitus difficilior & nocumẽta i ipõ sunt plima & ꝑprie in ossibus q̃ circũdant lacerti & nerui plẽs sicut cora. & oꝛ vt adiuuet ad festinationẽ restaurationis cũ cãis in ꝓtrario cã ꝓpositã ꝓdictã & ꝑma est ꝯglutinatio sanguinis viscosi.

¶ Ponit quartũ can. & dicit sic. q̃ opꝛ vt restaurator festinet ad restaurãdũ mẽbrũ qõ est fractũ & restauret eo die quo frangit qm̃ quãto plus elongatur restauratio tanto plus introitus ossis & eius reditio fit difficilior & nocumẽta in ipõ sunt plura & ꝑprie in ossibus q̃ circundãt lacerti & nerui plures sicut cora. Et subdit q̃ ad festinationẽ restaurationis opꝛ vt adiuuet cũ causis ꝓtrarijs. s. ad faciẽdum bonũ regimen & ad generandũ poꝛ sarcoydẽ: sicut sunt cibaria viscosa.

¶ De preparatione restaurandi. Capm. iiij.

O Portet vt in oi mẽbro qõ tu restauras sit ꝑparatio cõueniens ꝓhibens dolorẽ. & melior ꝑparatio cum hoc est illa q̃ est ei ꝑ naturã: verbi gra: vt sit in manu ad furculã & sit in pede ad illud qõ impellit obseruando cõsuetudinẽ infirmi in hoc. & sicut membrũ qõ oꝛ suspendi oꝛ vt suspendat̃ ꝑm equalitatẽ: silr mẽbrũ cui⁹ dispositio significat ne suspendat̃ oꝛ vt sit eius accubitatio & ipsius locus super rem planam vt nõ suspendat̃ ps ei⁹ & restrigat̃ ps ei⁹.

¶ Ponit capm in quo oñdit quõ mẽbrũ oꝛ preparari q̃ restaurat̃. & duo facit: sicut duos can. ponit. 2⁹ ibi. Et suspẽsio qdem. Dicit sic de ꝑma pte canonis q̃ opꝛ vt mẽbrum qõ restaurat̃ sit talr ꝑparatũ vt nõ doleat: & talis ꝑparatio est vt situet membrũ ꝑm nãm suã & ꝑm ꝓsuetudinẽ infirmi & sic mẽbrũ qõ oꝛ suspendi suspendat̃ sicut est brachiũ. Et mẽbrũ qõ nõ debet suspẽdi nõ opꝛ q̃ suspendat̃ & accubitatio istius mẽbri & locus eius opꝛ q̃ sit sup rem planam. Deinde cum dicit.

¶ Et suspensio qdẽ est mala omni restaurato sicut impulsio ad supiora est illi cõueniens dum ꝓhibens nõ ꝓhibet: & cuꝛ ꝑparatio mẽbri sit ita vt sit alterius q̃ oꝛ aut magis infirmũ inclinat mẽbrum & cõtorquet ipsum ꝑm inclinationẽ suspensionis & preparationis.

¶ Ponit aliũ can. & dicit sic q̃ sicut ꝑparatio mẽbri ad supiora est ꝓuenies ita suspẽsio mẽbri ad iferiora est mala ꝓter q̃ in mẽbris debẽubus suspẽdi: q: talia mẽbra opꝛ vt suspendant̃: sicut brachia & virga. Et iõ dicit Auí. Dum ꝓhibẽs nõ ꝓhibet. Et subdit q̃ si ꝑpatur mẽbrũ aliter q̃ oꝛ: tũc mẽbrũ torquet ꝑm q̃ inclinat & suspẽdit & ꝑparat.

¶ De qualitate ligamentoꝝ & astellaꝝ. Capm. v.

O Portet vt sint pãni ligamentorum mũdi: nã sordidus est durus & facit dolorem & sit subtilis vt penetret res si linitur su/

per ipm t sit lenis vt nō grauet sup membrū infirmū. Et oz vt ligamēta capiāt de loco sano aliqd cui sit quātitas: illud.n.ē magis tenēs restauratos q̄z vt separet t magj infirmū: q̄zuis sit necessariū vt nō sit superfluitas i illo: qm̄ faciet vt mēbz hēat meatꝰ strictos nō suscipiētes nutrimētū.

¶ Posito capīo de pparatiōe restaurādi mēbra ponit capitulū de q̄litate ligamētoz: t diuidit in ptes tot quot possunt cāi. de mō ligādi cancēs oēs patebūt exponēdo eos. dicit sic de pmo. q oēs pānī ligamētoz opz vt sint mūdi: qm̄ sordidus pānus est durus. t facit dolorē: t oz q talis pānus sit subtilis. t hoc vt si timf aliqd sup istū pannū vt penetret: t oportet q talis pānus sit lenis vt nō grauet sup mēbrū infirmū: t ligamēta oz q capiāt de loco sano aliqd cui sit q̄ttas. q: illud est magis tenēs restauratos: sed nō oz vt in hoc sit superfluitas: qm̄ faceret vt mēbrū habeat meatos strictos: quare non penetrat nutrimentum.

¶ Deinde cum dicit.

¶ Et itez illō qō admonuimꝰ de strictura est magis expmēs hūiditatē effusam ad mēbrū infirmū. ad illud qō ē lōgiqus eo expellēdo t magis pbibens illud qō attrahit ad ipz t ligamētuz latū ad illud est melioꝰ: qm̄ magis facit adherē t plus dilatās: vez fm q polle est in oi mēbro: nā illud qō polle ē ex hoc i pectore nō est sicut illud qō polle ē in manu: t qō nō est ex mēbris latū: nā illud nō est polle in eo: imo qm̄ lata ē vitta nō fit bona eiꝰ ordinatio sup mēbz sic illi: imo fit feda: q ppt oz vt sit ptētus de hmōi i illa cuiꝰ āplitudo ē triū digitoz vsq; ad q̄tuor: t illa sūt sicut focile t furcula: t sic illis silia: nā nō est i eis polle illud: imo si nō ligāt cū subtili nō est polle: i furcula. n. nō puenit lata Et i hmōi qdē est necessariū mltiplicare inuolutōes vt stēt loco dilatatiōis t vitta q inuoluit sufficiēt sit latitudo eiꝰ triū digitorū aut q̄tuor t lōgitudo ipiꝰ triū cubitoz

¶ Ponit tertiū cāi. t dicit sic: q oz psiderare illud qō admonuimꝰ de strictura q̄ est magis expmēs hūiditatē effusam ad mēbrū infirmū t magis pbibēs illud qō attrahit ad ipm: t sic ligamentū latū ad stringēdū est melius: qm̄ facit magis adherere mēbra fracta t est magis dilatatū. Sz oz q ligamentū fiat latū t strictū fm q est polle in mēbro: q: in pectore nō est polle q fiat illud ligamentū latū sicut est polle in manu t alijs extremis pubꝰ corpis: qm̄ si sup pectꝰ admistrat vitta lata ligatura nō fit bona: imo fit feda: Et sic opz q in pectore sit vitta lata triū digitoz: aut q̄tuor t talis ligatura dz fieri in osse pectoris t in furcula eiꝰ: q: in furcula pectoris nō puenit ligatura lata: t sic est necessariū multiplicare inuolutiones ligature t stēt loco dilatatiōis: t sic vitta q inuoluit: oz q sit triū digitorū aut quatuor. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et pulluilloz fortitudo q̄ncq; sit vehemēs i adiutorio ligamētoz ad faciendū adherētiā. Verū pulluilloz sūt due spēs Vna eaz ē in q̄ est intētio eq̄re pcauitatē mēbri: t adhibeat studiū vt nō cadat inter ea ābo foramē t nō supponant sup positiōe diuersa t vt buccellent cū eis vlcera. Et altera est i q̄ est intētio vt coopiat cū ea ligamētū t equet eq̄tiōe scōa vt reuoluat ligamentū t adhereat fm eq̄litatē: q̄re nō erit locꝰ strictior loco t molli oz loco q̄re faciūt ea adherē astelle adherētia bona. pmū ergo eoz sunt ligamēta t vitte: t scōm sūt astelle: t ligamētū inferius pbibet materias: t scōm torsionez.

¶ Ponit tertiū cāi. t dicit sic: q fortitudo pulluilloz: qnq; sit vehemēs in adiutorio ligamētoz ad faciendū adherētiā. Sz pulluilloz sunt due spēs. vna spēs pulluilloz est q hz eq̄re pximitatē mēbrorum vt nō cadat iter mēbra foramen: t etiā vt cū istis pulullis buccellent vlcera si sunt t altera spēs pulullioz est in q̄ est intētio vt coopiat ligamentū eq̄tiōe 2ª vt reuoluat ligamentū: t adhereat fm eq̄litatē: t sic vnꝰ locꝰ nō erit strictior alio loco nec melior alio et isti pulullī facūt adherē astellas bona adherētia pmꝰ q̄ admistrat sūt ligamēta t vitte. Et 2m q̄ admistratur sūt astelle: tūc ligamētū i ferꝰ pbibet mās venire ad membrum: t scōm q̄ administrat prohibet torsionem.

¶ Deinde cum dicit.

¶ Et oz vt sint margines pulullioz: vbi polle est: t illa quātitas exigit vt sit nūerus pulullioz. Et fortasse ē necessariū admistrare pulullos puos quos cooperit pullullus vnus equans sup eos in lōgitudie ligamenti cadentis super locum.

¶ Ponit 4m cāi. t dicit sic: q margies pulullioz oz q admistrent vbi est polle: t illa q̄ttas exigit: vt sit numerus pulullioz: vt q: sicut fractura ē magna vel pua: ita admistrent pullullī. Et subdit q fortasse est necciz admistrare pulullos puos q̄s opit pullullus vnꝰ lōgus equās i longitudiez ligamēti cadētis sup locū. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et ligamentū q̄ noiat hūs duas facies: vel facies hōis: t hūs duo capita est illud qō admistrat: ita vt ponat mediuz pānī cū qua pseruat equatio loci infirmi sup locū suū: t sit illud i medio albadacati: deide accipiat cū vnaquaq; duaz medietatū ad ptē diuersaz: t fiat in inuolutione eaz cū vtriusq; manibꝰ sil fm q est famosuz qō nō est nob necessariū exponere

¶ Ponit 5m cāi. t dicit sic. q ligamētū qō noiat hūs duo capita admistrat: ita vt ponat mediū pānī cū q̄ coseruat eq̄tio loci: t fiat in mēbro albacati. i. in mēbro poli vt i eo fiat tale ligamentū: t fiat inuolutio t ligatio vtriusq; manibus simul fm q est famosuz: qō nō est neciuz exponere.

¶ De eq̄tione ligamēti cū expone t distinctiōe. Capl̄z. vj.

Portet vt incipiat cum ligamento a loco fracto et ab eo vbi declinat ad os t illic sit vehemētiꝰ strictū:

t vbi fractura ē vehemētioꝛ oꝫ vt sit ligamentū fortiꝰ ad vltimū locꝰ fracture: t locus a quo est necariū expellere mās: t est vt fuerit sup eaz sitꝰ: t illud qdē securat ab apatōe: imo fortasse resoluit apationē: et est cū securatōe ab apatiōe t putrefactōe ossis. Iterū illud qdē nō cōfert ad virus si gñaī in ipo osse pueniēs ad medullā t corrūpēs medullā t os t est necessariū vt frāgaī t ab eo diſcoopiaī: t vt fiāt vie ad pus: t ad egrediēdū. Et ē melioꝛ locoꝯ cū defensiōe eiꝰ qō venit ō eiꝰ gñe q sit: lz mēbrū inferiꝰ qñqz expellat ad supiꝰ supfluitatē suam qñ superius est debile.

¶ Posito capl'o ō qualitate ligamēti vl'r magis. Ponit capitulū ō q̄litate ligamēti magis pticulariter in q̄ oñdit distinctionē t expōnē ligamēto ꝯ. Et diuidit istud capl'm in ptes tot quot ponit in hoc cap'. ptes patebūt iferiꝰ exponēdo eas. Dicit sic de ꝑma pte. q ligamentū oꝫ vt incipiaī a loco fracto. i. vbi sit fractura: t icipiaī vbi declinat os. Et vbi os declinat sit vehemētius strictū. Et sic vbi fractura est vehemētioꝛ: oꝫ q ligamētū ibi sit fortiꝰ. Et ad vltimū locus fracture est locꝰ a quo est necessariū expellere mām in artarijs: t vt seruet sup mēbꝯ sitꝰ eiꝰ: t hoc totū securat ab apate. imo fortasse resoluit apatiōez: t inducit securationē ab apatiōe t putrefactōe ossis itez. Et subdit q hoc totū qō dcm̄ est nō ꝓfert si virus gñaī in osse pueniēs ad medullā t corrūpens medullā t os: t sic est necessariū vt fiat via vt egrediaī pus. t melioꝛ ē vt ōsendaī mēbꝯ ab eo qō est de gñe eiꝰ. i. a nutrimēto supfluo: q mēbꝯ inferius mittit supfluitatē suaz ad mēbrū superius quando est debile superius. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et nō oꝫ vt fiat vltiatio i strictura ligamētoꝯ t astellaꝯ tāta q̄ phibeat aduētū nutrimēti t sanguis: illō nāqz ē ex illis q̄ phibēt restaurationē: t ypp. qdē adiuuat ligamēta in eo q conaī de expulsiōe apat̄ cū cerot̄ repcussiuis cū oleo ōpbacio t cera: t fortasse ē necīū sedare apa cū eis q̄ sūt sic oleū camomillinū: t sic cū vio stiptico: nā ipz resoluit apa t ꝓfortat mēbꝯ. t vbi fuerit vlcꝰ nō appropiāt ceratū: t fortasse ē necīū illō in quo ē fortitudo t resolutio sic̄ oleū t mastix t āmoniacū: et ad vltimū cum ligamētū admīstraī t fractura ē recēs q̄ nōdū apaī: tūc oꝫ vt sit ex ligno t ifridatū repcussiuū: t fortasse sufficit vt liniaī cū aq̄ t aceto: t fortasse admīstraī cū ceroto t silib' ō ill' q̄ narrauim'. t si admīstraī pꝰ apa: tūc meliꝰ ē vt sit ligamētū ex lāa q̄ sit ifusa i oleo rosaceo resoluēte apa t liniēte ipm: t fm oēz dispōnē i ligamēto sup qō ponit ceratū ō subtꝰ ēsecuratio a cōmotiōe doloꝛis: t ꝑrie quando medicus non est presens.

¶ Ponit 2m cap'. t dic sic: q nō oꝫ vt fiat vltimatio ligamētoꝯ in strictura t astellaꝯ tāta q̄ phibeat aduētū nutrimēti t sanguis ad mēbrū: qm̄ talis phibitio aduētꝰ nutrimēti phibet restaurationē. Et subdit q. ypp. adiuuat ligamēta vt expellāt mām venientē ad mēbrū cū cerotis repcussiuis cū oleo onsancio t cera. Et subdit q fortasse est necīū sedare apa cū eis q̄ sunt sic oleū camomillinū: t cū vino stiptico: qm̄ hoc resoluit apa t confortat membrū t vbi fuerit vlcꝰ nō appropinquat cerotus. Et fortasse est necīū admīstrare illud in quo est fortitudo t resolutio: sicut oleū olive t mastix t āmoniacū. Et subdit q ad vltimū cū ligamētū admīstraī t fractura est recēs q̄ nondū apaī: tūc oꝫ q illud ligamētū sit ex lino. t sit ifridatū repcussiuū. Et fortasse sufficit q istud ligamentū sit linitū ex aq̄ t aceto. Et fortasse admīstraī cū ceroto t silibꝰ de illis que narrauimus. s. supius q si ligamentū admīstraī post apostema: tūc melius est vt sit ex lana que sit ifusa in oleo resoluēte apa t lenīte ipm. Et subdit q fm oēm dispōnē in ligamēto supponiī cerotū cū securatio ē a cognitōe doloris t ꝑrie qm̄ medicꝰ nō est pns. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cū ergo acciditdoloꝛ succurriī cū solone t ligatōe: t nō oꝫ vt admīstreī cerotū: t ꝑrie qm̄ ē illic vlcꝰ: fortasse. n. attrahet ad mebꝯ putredinē: t pōaī loco eiꝰ vinū nigrū t plm qdē fracture associaī vlcꝰ: q̄ ꝑter oꝫ vt elōgeī cerotū: t sit sufficiētia in vino stiptico i quo īsulus sit puluill' lōgus: t nos quidem ponemus epithymatibus fracture capl'm singulare.

¶ Pōit 3m cap'. t dic sic. q cū doloꝛ accidit: tūc succurriī cū solone ligamēti: t ligatiōe eiꝰ: t q̄n ē illic vlcꝰ: nō oꝫ vt admīstreī cerotū: t fortasse si cerotū admīnistraī attrahit ad mēbꝯ putredinē: t loco ceroti ponaī vinū nigrū. Et subdit q plimū fracture diuerse associaī vlcꝰ. q̄ꝓpter oꝫ vt cerotū elōgeī ab ista fractura: t admīstreī puluilꝰ ifusus in vino stiptico. Et nos ponemꝰ vl'e capl'm de epithymatibus inferius. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et cū icepis cū ligamēto a loco exigēte tūc īuolue ipm īuolutiōibꝰ q̄s addes fm additōez magnitudis fracture t ptē eaꝯ fm diminutiōez eiꝰ t fm apa si fuerit apparēs: deiū reduc ipm ad illū locū: deiñ vadat vsqꝯ ad locū sanū: hoc ē ergo ligamētū ꝑmū: deiñ fac pñs ligamētū scēm t īuolue ipm sup fracturaz bis aut ter: deiñ fac ipm descēdē ad iferiora mollificando paulatī: postea fac eē pñs ligamētū tertiū t fac ilr ad supiora: t tūc facies ligamēta eē paria ad expellendū supfluitates a mēbro t ad rectificādū ipm sup itentionē in ꝑparatōe huiꝰ ligamenti: t nō sis supfluꝰ itez ī elōgādo strictura ī vtrisqꝯ lateribꝰ qñ fit membrū oppilatarū venaꝯ nō suscipiens nutrimentū: et fortasse ꝓtrahiī.

¶ Ponit quartum cap'. t dicit sic: q opz vt addas in uolutionibus ligamenti fm q fractura est magna. Et oꝫ vt diminuas fm diminutionē fracture. Et dic q ꝑmū ligamē

tū oz ꝓcedere ab vna pte fracture vsq; ad locū sanū: deiñ debes admistrare 2m ligamētū qō sit iuolutū bis aut ter. Et istud ligamentū oz descēdere ad iferiora et mollificet paulati: deiñ debes admistrare tertiū ligamentū qō ꝓcedat ad supiora: et tūc debes facere ligamēta parua vt expellēt supfluitates a mēbro. Et ligamēta stent bñ situata et ꝑparata. Et subdit: q nō debēt supfluitates istoꝝ mēbrorū ligamētoꝝ supflue stringe ne vene oppleñt: et ad mēbꝝ nō possit venire nutrimentū. et fortasse mēbrū contrahit.

¶ Et qñq; nō fit ita: imo icipit cū ligamēto ascēdēdo: deinde segt cū ligamēto descēdēdo: deinde cū ligamēto icipiēte ab iferiori pte ligamēti iferioris ad supiorē ptē ligamēti ascēdēti; qsi ipm sit cōseruās duo ligamenta illa et ponat vehementior strictura ei⁹ apud fracturā: et intētio qdez in vno duoꝝ ligamētoꝝ est ꝓtraria ītentioni in ligamento quo querit attractio materiei ad mēbrū ꝙre strigit sub mēbro cum longitudine ab eo et nō cessat mollificari iuolutio et est ligamētū diuersificās Ista ergo sūt ligamēta q̄ sūt sub astellis: et hec sunt ligamēta q̄ sunt supra astellas.

¶ Positis aliq⁹ canonib⁹ de q̄litate ligamēti ponit alios cañ. et diuidit in ptes tot q̄t ponit cañ. ptes patebūt inferi⁹ exponēdo eas. dicē sic de ꝑmo cañ. q q̄q; istud ligamētū qō dicñ est supi⁹ nō fit ita. imo ꝑmo fit ligamentū vnū qō ascēdit. deinde fit ligamētū aliō qō descendit. deinde vnū ligamētū qō ꝙfuat ābo ista ligamēta. Et vehemētior strictura ligamēti oz ponī apud fracturā. Et subdit q intētio in istis ligamētis est ꝓtraria ītētioī q̄rit ad attrahendū mām ad locū. Et sic ꝑma ligamēta dicta dicunt ligamēta repulsiua: et sic istud tale ligamētū icipit sub mēbro: deiñ mollificat vsus ptē supiorē: et est ligamentū diuersificās. i. expellēs. et subdit q ista ligamēta sunt posita sub astellis.

¶ Deinde cum dicit.

¶ Ligamētū vo supius oz vt sit ita vt ponat mēbrū sic frustrū vnū cui nō sit mot⁹ et ꝓhibeat torsionē: et cū fractura est ī latitudine cōplete sit necariū vt ligamētū sit eq̄lis cōmixtōis et stricture: et si fuerit plz fracture ad pte vnā et est ex fractura oz vt sit sollicitudo vehemētior sup lat⁹ i quo ē fractura plus. et nō oz vt diuersifices sup eā figuras ligamēti faciēdo figurā ꝑ figurā qñ illō corrūpit illō qō ꝙfortauit restauratio: et dolorē qdē facit icurrere ꝓtorsio: que fortasse accidit in die et strictura ligamenti spasmās: nam si ꝓstringit facit dolorem: et cum mollificatur torquet.

¶ Ponit aliū cañ. et dicē sic. q ligamētū qō ponit sup assel' las: oz q sit ita. ꝑmo oz vt sup mēbrū ponat astella q̄ ꝓhibeat torsionē membri: supple ligeā deinde. et subdit q qñ fractura ē cōplete latitudis: tūc oz vt ligamētū sit equale et equalr strictū: et si fractura declinat plus ad vnā ptē tūc oz vt sit sollicitudo vehemētior sup latus fracture. Et subdit q nō oz vt diuersifices sup fracturā figuras ligamēti posit aliā figurā: qñ talis diuersitas: et figna corrupit illō qō ꝙfortauit restauratio: et facit tale ligamentū incurrere dolorē: et strictura ligamēti facit puenire spasmū. et sic cuz tale ligamētū stringit facit dolorē: et cū isto ligamētū mollificat torquet membrū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et Hyp. qdē facit eē rectū vt soluat ligametū vna die et vna die nō: illud enī est meli⁹ vt nō īrascat ifirm⁹ et ñ approximet euz cū palpatiōe ei⁹ et ipi⁹ fricatiōe ꝑpter illō qō necariū ē vt pueniat ad mēbꝝ de hūiditate subtili ipedēte q̄ fortasse ꝓuertit in vir⁹. Et magis ꝓuenies horaꝝ cōsuetudis bonitatis ligamēti et ꝙfuatiōis ei⁹ scōm ꝓditiōes ꝑdictas ē p⁹ fracturā ꝑ dies viginti: nā illō ē hora iceptōis alros both rubei: deinde quādo adheret os nō stringatur valde

¶ Dom tertiū cañ. et dicit sic. q Hyp. dicē q rectū est q ligamētū soluat vna die: et alia nō: qñ istō est meli⁹: et nō irascat ifirm⁹ et mēbꝝ qñ soluit nō oz palpari neq; fricari: qz talis palpatio et fricatio facit ꝓcurrere ad mēbꝝ hūiditatē subtilē q̄ ꝓuertit i vir⁹: et subdit q magis ꝓuenies horaꝝ ꝙsuetudis vt ligamētū seruet sup mēbrū ē viginti horis: quia tūc icipit gñari alros both rubeus et ligamentū nō oz valde stringi. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et respiret loc⁹ strict⁹ ei⁹ vt nō coarteť et ꝓhibeat alros both: aut ꝓhibeat eius generatio cum quātitate sufficiēte: quare nō accidet nisi subtile debile.

¶ Dom 4m cañ. et dicit sic q loc⁹ oz taľ ꝓstringi vt respiret: et nō coartet et ꝓhibeat alros both aut ꝓhibeat gñatio alros both cuz q̄titate sufficiēte: q̄re nō accidet nisi alros both subtile debile. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Nisi q̄ accidit iam alros both et icipit adherē magnitudinē q̄ nō idiget et tēdit in supfluitatē. Nā vna de ꝓuenientijs ei⁹ est strictura vehemēs: et itez admistratio stipticoꝝ ꝓhibetiū: ipa enī ꝓhibēt nutrimentū et stringūt alros both: ergo nō penetrat in ipm nutrimētū itez: Et nō opz itez vt licentia detur et permittat vt fiat ligatura in nō sua hora.

¶ Ponit 5m cañ. et dicē sic: q q̄ alros both crescit plus q̄z debeat in magnitudine: tūc oz stringi fortiter: qñ vna de cōuenientijs eius ad ꝓhibēdū alros both est strictura vehemēs. Et itez admistratio stipticoꝝ ꝓhibetiū: q̄ ipa. s. strictura vehemēs: et admistratio stipticoꝝ ꝓhibēt nutrimētū et strigūt alros both: et sic nō penetrat i alros both nutrimentū itez. Et subdit q ꝏbet ꝑmitti vt ligatura fiat in nō sua hora: quoniam valde obest.

¶ De qualitate astellaruz. Capitulum. vij.

Portet vt sit substantia de q̄ fiunt o astelle aggregās ad durtiē suā tenacitatē et lenitatē sic alchone et lignū oleandri et lignū granati et eis silia: et

opz vt sit grossi⁹ qđ est in ea loc⁹ q obuiet fracture duob⁹ laterib⁹: nā oz vt sit grossi⁹ astellaꝝ ꝓncipiū eaꝝ qđ seqt̄ lat⁹ fractu/re: aut vehementioꝛē partem fracture et sint latera earum subtilioꝛa vt sint planarum extremitatū ne opponat̄ in eis glutinatio: imo planum ligamenti.

¶ Ponit caplm in q ostēdit q̄lr debeāt esse astelle q admistrant in fractura, ꝛ diuidit i ptes tres: ſić tres ponit regulas ō q̄litate astellaꝝ. ibi ponit scđaz. (Et si ponāt astelle) ibi ponit tertiā. (Et longitudo laterū eius.) dicit sic de ꝓma pte: q suba de qua fiunt astelle: oz vt sit aggregās ad durimē suā tenacitatē ꝛ lenitatē: sicut est achoni. i. lignū de ferula ꝛ oleandri ꝛ lignū granati ꝛ eis silia. ꝛ grossius qđ ē in astellis oz q sit obuiās loco fracture a duob⁹ laterib⁹. Et subdit q grossius astellaꝝ oz q ꝓmū eaꝝ sit sequens latus fracture: ꝛ sint latera astellaꝝ planaꝝ extremitatuz ne apponat in membro ꝛ ligamentū fiat planū super eas. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et si ponāt astelle a laterib⁹ q̄ttuoꝛ: tūc est magis defēdēs: ꝛ nō ē malū si ē ei⁹ superfluitas lōgitudis: qm̄ ñ ē nocumētū i illo neq; detrimētū in hoc. s. si capiūt ꝓpe iūcturā ꝑter qđ tegat iuncturā ipam. ¶ Ponit ſcđam regulam ꝛ dicit sic: q ſie astelle ponant a q̄ttuoꝛ laterib⁹ mēbri. tūc hec est magis defendēs. Et nō ē malū si astelle sunt magne vltra q̄z oz: qm̄ nō est detrimētū in illo neq; est detrimentū in hoc dato q tangant iuncturam ipsam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et lōgi⁹ lateꝝ ei⁹ sit ad lat⁹ ad qđ ē motus iclinatōis mēbri cū hoc. s. vt ñ sit ita q grauet neq; ꝑmat vehemēter neq; coartet ꝛ vt nō minuant̄ ab eo ligamēta dimi nutiōe ꝓma qm̄ fuit astelle exꝑmētes: et cū videris aliqd de hoc oppone cū dimi nutiōe donec ſuenias eq̄litatē: ꝛ nō oz vt astelle obuiēt loco denudato sup quē nō est caro: immo est neruosus ossuosus. ¶ Ponit tertiā regulā: ꝛ dicit sic. q lōgi⁹ lateꝝ astellaꝝ: oz vt sit ad locuz iclinatōis mēbri ad hoc: vt nō sit ita astella q grauet neq; ꝑmat vehemēter: neq; coartet: ꝛ vt ligamēta diminuant̄ ab eo diminutōe ꝓma: qm̄ si sit multū fortis ligatura astelle fuit cōꝓmentes ꝛ coartātes. Et subdit q cū videris aliqd de hac appōne: tūc debes inducere eq̄litatē in ligamētis: ꝛ astelle nō oz q obuiēt loco denudato sup quē nō est caro: imo est neruosus ossuosus.

¶ De qualitate admiſtratōis astellaꝝ cum distinctione et expositione: Capitulum. viij.

Oꝛa q̄ exigit vt ponāt astelle ē p⁹ b qnq; dies ꝛ supra vsq; quo fiat ſecuritas nocumentis: et q̄nto plus magnificat timoꝛ tāto magis oz vt tardet positio astellaꝝ: ꝛ multotiēs attrahit festinatio i hoc nocumenta ex apatib⁹ et ꝓuritu ꝛ velicꝫ: veꝝ cū tardāt astelle: tūc oz vt sit illic q ſtet loco eaꝝ bonitate ligature cū vitta ꝛ de bonitate ꝓpatōis. Qz si illō nō fuerit: tūc necarie sūt astelle etiā in ꝓncipio rei. Opz ergo vt ānectāt astellis ligamēta: ꝛ puluilli ānexiōē discēdēte eq̄nte coopiēte decēter cōponēte quoꝝ grossi⁹ sit apō fracturā ꝛ ñ fortiter strigat: imo addat i strictura paulati cū expiētia ifirmi ꝛ cum dispositiōe ipius. Et si fuerint ligamenta et puluilli grauantes eam tūc nō fiat eoꝝ multiplicatio.

¶ Posito caplo de q̄litate astellaꝝ ponit caplm de q̄litate admistrationis astellaꝝ. Et diuidit istud caplm in ptes tot quot ponit cañ. i docēdo admistrare astellas. ptes oēs patebūt exponēdo ifraz. Dicit sic de ꝓma pte q astelle dēt poni post qnq; dies ꝛ supra vsq; quo fit securitas nocumētis possibilib⁹ euēire i mēbro. Et q̄sto timoꝛ nocumētoꝝ plus magnificat: tanto oz vt positio astellaꝝ tardet ꝛ festinatio pōis astellaꝝ attrahit multotiēs nocumēta ad mēbrū faciēdo euenire apata ꝓuritū ꝛ vesicas: ꝛ sic cū astelle tardant: tūc oz vt loco astellaꝝ sint ligamēta ꝛ puluilli annexi anexiōe bona coopiēte ꝛ equāte mēbꝝ decēter: et nō stringat fortiter: imo paulati addat in restringēdo cū expiētia ifirmi. Et si ligamēta ꝛ puluilli multū grauāt tūc nō fiat eoꝝ multiplicatio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et de nocumētis eoꝝ q̄ descēdūt est ligamētū molle: ꝛ oz vt nō ligent ligamēta ſupioꝛa sup astellas ligatura dissoluēte eas ꝛ remouēte ipas a decēte cōpōne sit⁹ eaꝝ. ꝛ oz vt soluāt ligamēta necitate electōis in oib⁹ duob⁹ dieb⁹ in ꝓncipio rei: ꝛ ꝓprie q̄n accidit ꝓurit⁹: ꝛ tūc qdē opz vt fiat illud qđ ꝑcepim⁹. Cū ergo ptrālit septim⁹ a strictura soluat̄ i spacio tardioꝛe ꝛ i oib⁹ q̄ttuoꝛ qnq; i hac. n. hoꝛa fit securitas a ꝓuritu ꝛ apate. Et illic iteruz fiat mollificatio ligamētoꝝ paulati vt ñ ꝓhibeat penetrationez nutrimenti.

¶ Dōit ſcđam regulā: ꝛ dic sic. q de nocumētis puluilloꝝ q̄n descēdūt est ligamētū q̄n est molle. Et ligamēta q ligātur sup astellas: nō oz vt ligent ligamēta dissoluēte eas ꝛ remouēte astellas ꝓpōne decēte sit⁹ eaꝝ: ꝛ ligamēta oz vt soluāt oib⁹ duob⁹ dieb⁹ i p⁹ fracture. Et si i fractura accit ꝓurit⁹: tūc fiat illud qđ dixim⁹. Et cū a strictura ptrāsierit septim⁹ dies soluat in spatio tardioꝛe vt in oib⁹ q̄ttuoꝛ aut qnq; dieb⁹. q: post septimū diē fit securatio a ꝓuritu ꝛ ab apate: ꝛ ueꝝ oz vt fiat mollificatio ligamentoꝝ vt nō ꝓhibeat penetratiōē nutrimēti. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et si fuerit tibi pole vt retieas astellas ꝛ nō soluas eas etiam vsq; ad viginti nō erit nocibile: deinde soluas eas. Et tam ē q̄nq; soluunt in quibusdā horis: nō ꝓpter causam apparentē: sed ꝓpter defensionem: et ad videndū illud quod ac/

eidit. ⁊ considerare ad illud quod discoo pertuz est de carne si fuerit an coꝛruptus sit coloꝛ eius: et eius dispositio.

¶ Ponit tertiā regulā ⁊ dicit sic: ꝙ si fuerit ubi poſe vt re ticeas astellas ⁊ nō ſoluas eas vsq; ad. xx. dies nō erit noli bile. deiñ post. xx. dies solue eas: ſi ꝙm astelle nō soluunt nisi ꝓpter ꝫ vt videat illō qō discoopti ẽ de carne q̄l'r se hēat: ⁊ ꝓsidera an coloꝛ carnis sit coꝛruptᵒ an nō. Et si eēt aliq̄ mala dispō scias subuenire. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et iam sciuisti ꝙ oportet vt nō fiat vltimatio cum strictura vltimatione ꝓhibente aduentuz nutrimenti: ad fracturā: ipsa enim nō restauratur nisi cum sangui ne ⁊ nutrimento forti quod venit ad eaz. Et nō sit festinatio in auferendo astellas ⁊ proꝛiciendo eas: q̄uis credatur esse co herentia: quoniā fortasse accidit inde vt sit alrosboth nō cōfirmatū adhuc: quare cōtoꝛquetur membꝛum. ⁊ vt remaneant astelle super membꝛū cuz nō sunt necessa rie est melius q̄ vt disponant ab eo ante cum nō sunt necessarie: nō ergo festines: sed tarda.

¶ Ponit 4ᵃᵐ regulā ⁊ dicit sic: ꝙ tu sciuisti ꝙ oz vt nō fiat vltimatio ligamēti cū strictura vltiatiõe ꝓhibēte aduētū nutrimēti ad fracturā. Fractura. n. ñ restaurat nisi cū san guie ⁊ nutrimēto forti qō venit ad ipaz: ⁊ q̄uis fiat coad herētia tñ nō fiat festinatio in auferēdo astellas: ⁊ ꝓhibēdo eas: qñ fortasse accidit ꝙ alrosboth nō sit ꝓfirmatū: ⁊ sic si soluit añ tps nec̄ū mēbꝝ ꝓtoꝛquet: ⁊ sic vt astelle re maneāt plusq̄ sint nec̄ie ẽ meliᵒ q̄ eleuent añq̄ sint: q̄ nō festinet ad remouendum astellas sed tarda.

¶ De fractura cum vulnere. Laplin. ix.

T quādo aggregantur fractura e ⁊ vulnᵒ: tūc restauratoꝛ vehemen ter alleuiet restaurationē: ⁊ faciat penetrare astellas a loco vulneris et po natur super vulnus quod oportet vt em plastris ⁊ proꝛie piceis. Et quidam pre cipiunt vt incipiatur cum strictura a duo bus lateribus vulneris: ⁊ dimittatur vul nus discoopertum. Et hoc quidem est melius si vulnus non fuerit super fractu ram ipsam: deinde oportet vt sit super ipsum velamen: itavt tegat ipsū ab aere.

¶ Posito capᵒ de mō administratōis astellaz. Ponit capi tulū de fractura cuz vulnere exñte. Et diuidit in ptes tot quot ponit regulas in hoc. ptes patebūt iferᵒ exponēdo eas. dicit sic de ꝑma pte. ꝙ qñ fractura. ⁊ vulnᵒ aggregan tur: tūc restauratoꝛ doz alleuiare restaurationē: ⁊ faciat ꝙ astelle remoueant a loco vulneriˢ: ⁊ sup vulnᵒ ponat illō qō oz ex emplis ⁊ ꝓpie piceis. Et gdā ꝑcepunt vt incipiat cū fractura a duobᵒ lateribᵒ vulneris ⁊ vulnᵒ dimittat dis cooptū: ⁊ ꝫ gdez ẽ meliᵒ: si vulnus nō fuerit sup fracturā ipam ⁊ sup vulnᵒ opz ꝙ fit velamen taliter: vt non tangat vulnus ab aere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Q; si fuerit sup fracturaz: tunc oportet vt ingenietur in figuratione strictureꝛ cū ingenio: ita vt mundificetur ex omni la tere ⁊ separetur parumper a vulnere ipō cum prepatiõe ꝓuenicte ad illud ⁊ ifundant puluilli in vino nigro stiptico. Et hoc ingenium est vt ponatur extremitas ligamenti sup labiū vulneris: deinde toꝛqueatur retro ⁊ firmetur cum ligamento alio: ⁊ ponatur super labiuz aliud inferi us deinde ordinetur reliquum ligamē tum ſm quod oz: ōinde toꝛqueatur ita vt remaneat vulnᵒ ipm apertū: ⁊ qō est ꝑter ipz sit firmū ex eo ita ꝙ iā ascēdit ligamē tū ⁊ descendit ligamentū ⁊ cadat sup fra cturā strictura vehemēs ⁊ remaneat vul nus aptū vt discoopiat ipm pp illō. Et oz vt ponat sup astellas foramē ecōtra rio illius vt ꝓueniat supfluitas medicine vulneris ad illō. Si posuerit sup astellas foramē oppositū illi vt ꝓueniat bonitas medicine ad vulnus. Et sit polis egres sio virᵒ ab eo et sit ita vt possit tegere sup ea vtraq; simˡ quāuis dimittere vulnus discooptū sit malū: ⁊ ꝓprie i frigoꝛe: imo oportet vt non sit coartatū tantuz: ⁊ vt cu stodiatur in nocte.

¶ Ponit 2ᵐ cañ. ⁊ dicit sic. ꝙ si vulnᵒ fuerit sup fracturam tūc oz vti figuratōe fracture igenietᵉ cū igenio: ita vt mū dificet vulnᵒ ab oī latere ⁊ ligamētū sepeᵉ parūper a vul nere ipo cū ꝑparatiõe ꝓuenīte ad illō: ⁊ ifundant puluil li in vino nigro stiptico: ⁊ admistrent. ⁊ ꝫ igeniū ligamē ti est vt extremitas ligamēti ponat sup labiū vulneris: et ordinet ligamētū talr vt vulnᵒ ipm remaneat aptuz: ⁊ qō est ꝑter vulnᵒ sit firmū ꝑpter ligamētū: qō admistrat: ⁊ in astellis fiat ꝓfoꝛatio, ecōtrario vulneris: et ligent ita vt p illas astellas ꝓfoꝛatas possit supfluitas vulneris abstergi ⁊ medicia possit venire ad vulnᵒ: q̄uis dimittere vulnᵒ totalr discooptū sit malū: ⁊ ꝓprie in frigoꝛe. imo oz vt nō sit tñ coartatū ⁊ custodiat vulnᵒ i nocte. ¶ Deiñ cū dicit

¶ Q; si vulnᵒ sañ admistrent astelle si iā est cōglutinatū: ⁊ firma astellā illi loco si ille locus fuerit declinatᵒ ab eo. Et cū vo luntas fuerit soluere illud qō tegit vulnᵒ ⁊ mane ⁊ vespe est magis poſe ꝑpter cu rationē eiᵒ ꝓpriā: ⁊ nō sit ex eo ꝓtrarietas in ligamēto restauratiōis fracture oīno.

¶ Ponit tertium cañ. et dicit sic. ꝙ si vulnus sanatur ac si ᵉst conglutinatum administrentur astelle ⁊ firma astellā ⁱlli loco si ille locus fuerit declinatus ab osse: ⁊ cū volun tas est soluere membꝝ fiat mane ⁊ vespere ꝑpter ꝑpriā curationem loci: et ligamentū restaurationis sit cōtrariū fracture. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Inqt Hy. Oz. vt liget vuln⁹ ex medio ligamēti si fuerit recēs: t si est antiquū t fecit pus post maturitatē: tunc liget ex supiori ei⁹ vsq; quo ꝓsequat mediū eius. Et de illo qō est bonus est vt ponat illud qō segt vuln⁹ ex ligamētis: t ꝓprie supi⁹ stricti⁹ vt sit politas currendi. vel ei⁹ stri ctura sit ꝑm tolerātiā: t quāto magis elō gat a vulnere ponat leui⁹: t qñ est vulne ri ꝓfunditas vehemēs stringat sup locū ꝓfūditatis ligatura ligamēti: et si ꝓuenit strictura ligamēti loco restauratiōis: tūc iā ꝓuenit itētio: t si nō: icipe velare vuln⁹ cū eo qō dixim⁹ t cuz ꝓuenit ad fracturā itez ponat ligamētū stricti⁹: t oz vt pona tur ꝑpatio mēbri ita vt facilis fiat cursus puris si aggregat in vulnere

¶ Ponit quartuz can. t dicit sic. q hyp. dicit. q si vulnus fuerit recens ligetur ex medio ligameti. Et si vulnus fue rit antiquū: t facu pus ligetur a parte superiori vulneris vsq; ad medū vulneris et versus ptē superiorē vulneris ponat ligamētū stricōs vt possit bñ currē pus. tal' strictu ra oz fieri ꝑm tolerātiā ifirmi: t qñto ligamētū magis elō gat a vulnere ponat leui⁹ q qñ esset multa profunditas vulneris stringatur sup parte ꝓfunda eius: t si talis stri ctura vulneris ꝓueniet ad restaurandū: t tunc iaz ꝓuenit intentio. s. ꝓ quā queris: t cum peruenitur ad fracturā ite rū ligamētū ponat stricti⁹: t ꝓparatio mēbri oz vt ponat ita vt cursus puris si aggregatur in vulnere fiat facilis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et oz in estate vt ifridēt ligamenta ꝓtinētia vuln⁹ etiā vt fit adiutoriū ad ꝓhi bendū apa. Et nō oz vt appropinqt loco ceratū t ꝓprie in estate: qñ fortasse putre fiet mēbrū: imo si necaria ē repcussio: tūc cuz vino stiptico ꝑm q ꝓterijt a nobis ei⁹ declaratio. t cum fracture est attritio t ti metur moꝛs mēbri: tunc scapellet.

¶ Ponit 5ᵐ can. t dicē sic. q in estate ifrigidēt ligamēta ꝓti nētia vuln⁹ vt sit adiutoriū ad ꝓhibēdū apa: t nō oz vt lo co appropinquet cerotū: t ꝓprie in estate: qñ fortasse pu trefiet mēbrū. imo si necessaria est repcussio fiat cuz vino stiptico ꝑm q ꝓterijt a nobis eius declaratio. Et subdit q cū fracture est attritio t moꝛs mēbri timet: tunc oz vt scar pellet membrū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et scias oīno q qñ vuln⁹ ligat ꝑm q cō uenit expellit ligamētū deschēōis: t si er rat in ligamento apat t ꝓprie qñ mollifi cat sup locū vulneris t stringit sup illud qō ē post ipm: t si nō fuerit ei detectio nō curret ab eo virus neq; ꝓueniet ad ipsuz medicamē. t si dimittit discooptū putre fit t infridat t accidit moꝛs mēbri t pdu cit ad dolores t febres: q̄re necariū ē me dico vt faciat aliquid iter hoc. t ꝓsideret illō qō accit et succurrat ei añq; ꝓfirmet.

¶ Ponit 6ᵐ can. t dicit sic. q debes scire q qñ vuln⁹ ligat ꝑm q ꝓuenit ligamētū expellit descēsuz mās ad lat⁹ si er rat in ligamēto apat: t ꝓprie qñ ligamentū mollificat sup locū vulneri: t stringit sup illō qō ē post vuln⁹ si nō fuerit aliqd qō ꝓhibeat. Et subdit q si vuln⁹ dimittit discooptū putrefit t infridat: t accidit moꝛs mēbri: t accīt dolores t febres: t sic ē necariū mēbro vt faciat aliqd iter ꝑ. s. qō dcm est t ꝓsideret illud qō accidit t succurrat antez ꝓfirmat.

¶ De fracura male restaurata. Capitulum. x.

Quādoq; fractura est restaurata q nō scōm q oz t est necīū vt iteret ei⁹ fractura: q̄re opz vt restauratoꝛ sciat dispōnē alrosboth q restaurauit os. Q; si fuerit magn⁹ fortis nō vadat ad frā gēdū ipm scōo. fortasse. n. nō erit pole vt frangat ex loco fracture ꝓme ꝓpter fortitudinem alrosboth: quare frangetur in alia parte loci.

¶ Ponit capm de fractura male restaurata et ponit tres regulas in ꝑ. ibi ponit 2ᵐ.) Q; si nō inuenit excusatio) ibi 3ᵐ (Et multotiēs gdē) dicē sic de ꝑª pte q qñq; fractura ē restaurata nō ꝑm q oz t est necīuz vt frāgat ite. pp quā rē opz vt restauratoꝛ sciat dispōnē alrosboth. Q; si fuerit magn⁹ et fort nō vadat ad stringēdū ipm. 2° q; fortasse fi erit pole vt frangat ex loco fracture ꝓme ꝓpter fortitudinē alrosboth: q̄re frāget in alia pte loci. ¶ Deinde cuz dicit.

¶ Q; si nō inuenit excusatio: tūc oz vt ꝓcedat et leniat donec mollificet alrosboth: t mollificātia ipm sunt medicie ꝓdicte in ca. duritiez illic: sic cutis alleliati t dacti li: t sic spēs fecū oleoz t alleile t medul le ossiū t medulle granoz cotti t eis⁹ lilia: deinde frāgat: oz vt assiduet cū hoc ēbro catio cū aq̄ cal'a t itroit⁹ tine in die multo tiēs. Q; si nō ꝓfecerit illō t expimentū t motio significauerint firmitudinē vehe mētē: tūc oportebit vt secet caro ita vt sit pole fricare alrosboth ex latere t destrue re eū cū ea: deinde frangatur t restaureꝛ t curetur vulnus curatione sua.

¶ Ponit scdaz regulā t dicē sic. q si nō inuenit excusatio qn ite mēbz male restauratū frāgat: tūc oz vt ꝓcedat t leni at donec alrosboth mollificet. t mollificantia alrosboth sunt medicie ꝓdicte in ca° duritiez sic est cutis alleliati. i. illi⁹ aial' t dacili: t ponit multa alia hūectāte. Et qñ fue rit alrosboth mollificatū frangat. Et cū toto hoc assiduet embrocatio aq̄ sup mēbrū t assiduet itroit⁹ tine multotiēs in die. Et si talis hūectatio nō ꝓfecerit. q; ꝓpter ꝑ alrosboth nō est mollificatū: tūc oz vt secet caro circūcirca t re moueat aliquid de alrosboth cum ferro t frangat. deinde restauretur. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et multotiēs quidem est possibile vt

cureꝫ fractura male restaurata absq; fractura scōa leniendo alrosboth cuꝫ eo qō scis: deinde equetur: ⁊ quando seruatur super ipsam equatur super ipsam alrosboth iterum ⁊ excusat fracturaꝫ ꝓprie in coꝛporibus lenibus.

¶ Ponit 3am regulā: ⁊ dicit sic q; multotiēs est posse vt fractura male restaurata cureꝫ aliq; eo q; fiat fractura 2a lenendō alrosboth cū eo quod scis: deinde equat alrosboth sup ipam itez: ⁊ hoc excusat fracturā scōaz: ⁊ ꝓprie in coꝛporibus lenibus sicut in coꝛporibus in fractura.

¶ De epithymatib⁹ fracture ⁊ que currūt cursu eoꝝ. Ca.xj

Epithymatū alia sunt que ꝓhibēt apostema et rectificant pruritum. Et alia sunt ad indurandū alrosboth ⁊ glutinationē faciendā in ipso. Et alia sunt ad equandū alrosboth magnū: ⁊ alia sunt ad remouendā duritiem iuncturarū que accidit post restaurationeꝫ: ⁊ alia sunt ad auferendam mollificationem si ceciderit in iuncturis.

¶ Dofitis capⁱis de fractura: ¶ Ponit capm de epithymatib⁹: ⁊ duo facit. q; ꝓmo⁹ ponit capⁱa particularia que ꝓferunt ad fracturā. 2o bi (iam diximus in capⁱo) dicit sic de ꝓma ꝑte: q; epithymatū alia sunt que ꝓhibēt apa ⁊ rectificant prurituꝫ. Et alia sunt ad indurandū alrosboth: ⁊ ad faciendum glutinationē in ipso. Et alia epithymata sunt que habēt equare alrosboth: ⁊ alia epithymata sunt que remouēt duritiē iunctuaꝝ. Et alia epithymata ad auferendū mollificationē si ceciderit in iuncturis.

¶ De epithymatib⁹ conferentibus ⁊ que currunt cursu eoꝝ in eis rectificantibus pruritum. Capm.xij.

Iam diximus in ca. ligamenti vitas ad illud quod oportet sciri in hoc ca. ⁊ dicimus cerata ⁊ embroca cum vino stiptico et illis similia. Et reiteramus nunc: et dicimus. nō oportet vt sit illud quod administratur ō cerato: aut aliꝫ ita vt aspitas sit in eo aliquo modo: imo sit leuius quanto plus esse potest et mollius. Et nō oportet vt admīstrentē cerata vbi timetur putrefactio neq; vbi multiplicantē ꝑtes fracture. huiusmodi enim ꝓparatū est ad suscipiendā putrefactionē: qm̄ plurimū est cum vlceribus. Super aquis aūt calidis ⁊ caruꝫ effusione iam locuti fuim⁹ ⁊ fecimus scire q; vtilitas in eis est resolutio materierum que incurrere faciūt pruritū ⁊ attractio materiei nutritiue: ⁊ sunt itez necessarie qñq; quia membrū iam debilitauit strictura ⁊ exiccauit ipsum: et illud quod vltimē cō sequitur est scitum.

¶ Ponit capⁱa pticularia epithymatū que cōferūt ad fracturam: ⁊ ponit mlta epithymata ⁊ vnguenta que cōferūt ad fracturā ⁊ sunt nota ad litterā. Et ideo diuidit ista ꝑ in tot partes quot ponit capⁱa de epithymatibus: et sunt nota ad litteram.

¶ De epithymatib⁹ ad indurādū alrosooth. Capm.xiij.

Es ꝓferentes in hoc sunt embroce stiptice subtiles ⁊ emplā que similanē eis sicut decoctio myrti ⁊ eius oleū si necessariū est oleum: ⁊ oleum alcane ⁊ epithyma cū aqua foliorꝫ myrti ⁊ granaꝝ eius ⁊ decoctio arboris alcoti: ⁊ decoctio radicis aldirdar: et decoctio foliorum eius est incarnatiua induratiā: ⁊ emplastrum factum ex mes ꝓprie qñ ponuntur cum eo crocus ⁊ myrrha ⁊ cōficitur cum vino odorifero est bonuꝫ valde: ⁊ distillatio spatularum palme est bona iterum.

¶ De regimine equationis alrosooth. Capitulum.xiij.

A principio quidem ⁊ dum permanet recēs stiptica predicta. qm̄ ipsa aggregant ipsum ⁊ stringunt ipsum ⁊ minorant quantitateꝫ eius: post illud vero qñ supfluit: et ꝓprie ꝓpe iuncturam est necessariū secare ab eo ⁊ fricare donec equetur. Et omnia ista cum eo quod dictum est in eo.

¶ De medicinis lenientib⁹ durities iūcture. Capm.xv.

Portet vt embroces et incipias cum aqua calida: deinde administres desuper emplastra et inunctiones que fricando fiunt lenientes facta ex mucillaginibus gummis et adipibus ⁊ oleis: ⁊ h ponatur in eis acetū forte erit magis ꝑfundatiua: ⁊ de illis quoꝝ administratio ꝓpinquat est dactili ⁊ alie liati ⁊ oleum sisaminū: quoniā est emplastrum leue: ⁊ iterum mollitiuum de lꝛerua permisceatur cum tanto butyro q̄tuꝫ est ipsi⁹ medietas: ⁊ mellis q̄tum est ipⁱ quarta: ⁊ fortasse sufficit ceratum de oleo lilij solum: ⁊ qñq; adiuuat cū oīb⁹ lenificatib⁹ p̄dictj i capⁱo sephiros: ⁊ cū sentj alteratōeꝫ ꝓplonis ad frig⁹: tūc addē eis ex castoreo ⁊ serapino ⁊ oppoponaco. Dedicamen bonum. Recipe fecem olei de lino et fecem olei sisamini et fenugreciꝫ

coctū in lacte ⁊ heil ad ipsum admīstrē ⁊ itē radices altee et radices cucumerj asīnini ⁊ bdelliū ⁊ āmoniacū ⁊ oppoponacū dissoluant cum aceto forti ⁊ liniant ⁊ vnguentū eburneū est bonū. ℚ Dedicamen bonum. ℞. mucillaginē fenugreci ⁊ semis lini ⁊ mucillagine cucumeris asīnini ⁊ ammoniacū ⁊ laudanū et yopum humidā ⁊ oleū de lilio ⁊ adipem anatis ⁊ bdelliū lene ⁊ purū ⁊ medullā vituli resoluant in oleo ⁊ fiat vnguentum. ℞. aliud forte. ℞. olei veteris lib.ij. olei ō lilio lib. ß. storacis liquide. lib. quartā cere citrine lib. ß. glutinis albotiz. ℥. ij. euforbij .ß. ij. medulle ossiuz cerui. ℥. iiij. fiat vnguētū. Vnguentū bonuz ad duritiē iunctura⁹ quā acquisuit restauratio: ammoniaci partem vnam. bdellij iudaici partē vnaz: laudani partē mediā. olei de alcanna adipis anatis ambo⁹ aā. partis quartā: solue gūmas ⁊ aggregra omnia. Vnguētū bonū ammoniaci. ℥. vj. ⁊ cere citrine tantundē gūmi albotin bdellij ⁊ galbani omnium aā. ℥. viij. olei ō alcanna. ℥. iiij. terant gūme cōtrite in aceto: deinde aggregentur in mortario inuncto cū oleo de lilio ⁊ fiāt ad spasmū ea⁹ nodationē que accidit sicut glandula vbi est. Et iam dixim⁹ eam in capīo suo: ⁊ administent vnguēta que diximus nunc: ⁊ administratio castorei ⁊ costi ⁊ fimi columbini: et sinapis emplastrando est vltima. Linitiuū bonuz. ℞. fecis olei de lilio. ℥. j. ⁊ fecis olei seminis lini. ℥. j. ⁊ storacis liquide ⁊ galbani ⁊ serapini ⁊ oppoponaci omniū aā. ℥. ß. bdellij seminis. ℥. j. adipis vrsi: aut galline: aut porci apud illum qui diligit illud ex sapientibus diuitum. fiat ex eis vnguentum

¶ De faciēdo⁹ fortitudinē mollificatiōis. Caplm. xvj.

Ꝑtentatio in curatione eius est super stiptica subtilia sicut saunina ⁊ dactili imaturi ⁊ his similia: aut sup stiptica spissa: ⁊ quādoq; miscent cū his sicut crocus ⁊ cinamomū ⁊ myrrha: ⁊ enula est bona valde ⁊ ꝓprie quādo coquitur cum ea acorus ⁊ cinis vitis cū adipe antiqua ⁊ cortices spatularuz palme: et oīa que dicta sunt indurādo alrosvoth.

¶ De administratiōe aque cale ⁊ olei. Caplm. xvij.

Ꝓpias q; aqua calida ⁊ oleuz nō cōueniut apud restaurationē: qm̄ ꝓhibent restauratione: ſz cōueniunt ante ipam: qm̄ ambo ꝓparant restauratione ⁊ cōueniunt post ipam: qm̄ ipsa abstergunt quod remanet ex apostemate ⁊ duritie ⁊ rosboth ⁊ pustulas quas euenire fecerūt ligamēta in neruis: quare fit motus cum eis nō facilis. Cū ergo administrant aqua calida ⁊ oleū ⁊ adipes ⁊ medulle succurrunt illis nocumentis: inter illud vero aqua ⁊ oleū sunt valde ꝓhibentia ab icarnatiōe

¶ Dōt caplm ō administratiōe aq̄ cale ⁊ olei. ⁊ dicit i ꝓtes tot quot ponit regulas in ℔. ꝓtes patebūt exponēdo eas. Dicit sic de ꝑma ꝑte. q; tu debes scire q; aq̄ calda ⁊ oleū nō ꝓuenūt apud restaurationē: qm̄ ista ꝓhibēt restauratiōnē: ⁊ p⁹ restaurationē ꝓuenūt ista: qm̄ ista abstergūt illō qō remanet ex apate ⁊ durītie alrosvoth. remouet pustulas q̄s faciūt euenire ligamēta in neruis: ⁊ fit mot⁹ cū eis difficilis: cū g̃ administrat aq̄ calda ⁊ oleū: ⁊ adeps ⁊ medulle e: ꝯmōd. succurrūt istis nocumētis. s. pustulis accūtib⁹ in fractura. Et subdit q; ista totū hoc aq ⁊ oleū sūt valde ꝓhibentia icarnatiōnē. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et fortasse administrant in infantib⁹ ⁊ qui sunt eis proximi nō in alijs cuz empla exiccata sunt sup eos ⁊ faciūt eis dolorez quare indigent: tunc et oleo inūgat locus qui dolet: deinde sustentetur et restauret: apud quietem vero nō datur licētia in hoc. Et medici q̄q; vtunt ēbroca ex aq̄ cala cū ipi soluūt ligamētū ꝑmū q̄rentes ex eo iuuamētū ⁊ est vt attrahāt ad ipz materiā. Et oz vt sit illa aq̄ talis vt cū cadit apud ifirmū sit tēpata: calida. n. fortasse resoluit ex corpe mundo supra illud qō attrahit ⁊ ꝓprie q̄ ꝓlongat tps effusiōis ei⁹ ⁊ attrahit ex corpe repleto supra illō qō oz et ꝓprie si abbreuiet temp⁹ ei⁹: imo oz vt sit aq̄ cum calitate ad eq̄litatē tēdēs ⁊ sit tps effusiōis ei⁹ ꝑm q̄ntitatem que videt ex augmento membri et eius inflatione ⁊ nō effundant cum incipit detumescere.

¶ Dōt 3ⁿ cañ. ⁊ dic hic. q; fortasse administrat i ifantib⁹ q̄ ꝑ empla sunt exiccatiua vt vngant aliq̄ oleo loca dolentia. Deide post ꝯ sustētet: ⁊ restauret. Sz q̄ mēbrū ē apō gētūc nō dat licētia in ℔. s. in administratiōe olei. Et subdit q; medici q̄q; vtunt ēbroca ex aq̄ cala q̄ soluūt ligamētū ꝑmū q̄rentes ꝑtalē administratiōnē iuuamentū vt attrahāt ad mēbz māz: ⁊ ista aq̄ oz q; sit talis vt cū cadit sup i-

firmū sit tpata: qz calꝫ fortasse resoluit vltraq; dēat ex cor pore mūdo qñ plogaf tps effusiōis eiꝰ: z ex corpe repleto attrahit ad mēbz vltraq; oz q̄uis paucū sit tps effusiōis aque: z sic oz vt calitas aque sit tēdēs ad eq̄litatem. Et tps effusiōis eius sit ſm quātitatē que videf de augmēto mēbzo z iflatiōe eius. Et cum membrū incipit detumescere nō effundaf aqua. ¶Deinde cum dicit.

¶Et nos qdē iam vixim⁹ de iudicijs embroce in capitulo dislocatiōis illō qō oz attēdere etiā hic: z magꝭ dilectū mihi qñ nō est illic dolor est vt nō appropinq̄t mē bzo oleū neq; aqua calida oino nisi illud quod antecedit ipm in principio rei ad defensionem. Et de illis que ponuntur super iūcturas que indurant post restaurationē super torsionem z attritionē sunt tactili z alleliati emplastrando.

¶Ponit 3m cañ. z dicit sic. q⁹ nos diximus de iudicijs embroce in capō dislocatiōis illud qō opz attendere hic. Et subdit q⁹ magis dilectū sibi est vt mēbzo nō approximet neq; oleū neq; aqua calꝫ oino. Et nō admistret nisi illō qō antecedit ipm ad defensionē. Et subdit q⁹ de illis que ponunt sup iunctura que indurat: aut est attrita aut ptor sa sunt tactili z alleliati, i. cutis illius animalis.

¶De cibatione restaurati z potiōe. Capm. xviij.

Portet vt sit cib⁹ ei⁹ ex eis que generāt sanguinē spissum z nō spissum siccū: imo spissuz viscosum vt generet alrosboth tenacē z fortem nō siccū debilē lenē: z illa sūt sicut pedes z frumentū coctū cuz multa aqua quousq; sit sicut puls et ventres et capita z cutis hedi z arietis decoeta z silia eis z vinuz stipticum. Et ex illis que dantur in secunda mensa sunt castanee et grana in quibus non est acuitas.

¶Ponit capm de cibatione restaurati: oz q⁹ sit ex eis que gñant sanguinē spissū: z nō siccū: imo spissū viscosū: z oz esse cib⁹ talis vt generet alrosboth tenacē z fortem nō siccū debilē lenē z ponit cibaria z sūt nota. ¶Deinde cū dicit.

¶Et alienet omnia que subtiliāt sanguinē z calefaciūt ipm z lōgant ipm a coagulatione sicut vinū subtile et res pfortātes valde. Et ad sūmū regimē ei⁹ sit īgrossatio nisi sit illic phibēs ex vulnere regrēte subtiliationez cibi ſm illud qō est sup ipm de magnitudine eius: aut ipsius paruitate z apō timorē doloris. Qui vero sec⁹ est ab illo dilatef in cibo z potu.

¶Ponit scdaz regulā: z dicit sic. q⁹ iste restauratus oz alleuiare omē cibarū qō calefacit: z subtiliat sanguinē z elōgat sanguis coagulationē sicut esset vinū subtile z res cō fortantes valde: z ad vltimū regimē ish⁹ restaurati sit ingrossatio nisi phibeat vuln⁹ ingrossationē: z nisi sit phibēs ingrossationē cibi dolor vulneris mēbri. Et si fueris securus ab h̄.i. q: nō times īgrossare cibū dilatef ifirmus in cibo z potu. ¶Deinde cum dicit.

¶Et qui amat defensionē icipiat cū regimine subtiliāte: vt securef a malitia apātis. Et illō est sicut si oporteat itez vt flebotomef z soluatur veter: z nō post dies paucos admistret illud quāuis sit quādoq; necessariū iterū vt dimittat hoc regimē qñ supfluit rosboth in magnitudine: z est necē phibere ipm. ¶Modus cibarij conuenientis ei quod administratur hora coagulationis.

¶Ponit tertia regulā z dicit sic q⁹ ille qui amat defensionem mēbri z icipiat cuz regimine subtiliāte quousq; securef ſōmia aut solone vētris fiat. Deinde īgrossef cib⁹ nisi phibeat magnitudo alrosboth. ¶Deinde cuz dicit.

¶Sumant panis de simula z farina rizi z sepum vacce pinguis z lac: z fiat ex eis cibariū simile frumēto cocto vt puls cuz bonitate siue consuetudinis: medicia aūt eius quā sumit ad restaurationē mumia est que est mirabilis.

¶Ponit vnum modum cibarij conuenientis restaurato: z est notus ad litteram.

¶De accidentibus que accidunt ad fracturam. Capm xix.

Candoq; accidit ex fractura disruptio carnis que non conglutinatur. q⁹ si non incidatur putrefit et putrefacit illud qō segtur eaz ex osse. ēqre ē necariū vt icidaf z coquaf: z qñq; accidit fluxꝰ sanguinis: z est necesse vt phibeaf: z qñq; accidunt ptussio z attritio fortis carni q̄ si nō curef cū scalpellatiōe aut cū medicis phibētibus putrefactionē puenit ad eſtiomenū: quare oz vt obseruef illō: et qñq; accidit apa calm in quo ē timor: ēqre oz vt regaf regimīe suo: z qñq; accidūt vlnera q̄ ñ egēt vt curēf cū eo cuiꝰ pteryt narratio. Et qñ q; accidit alrosboth supfluꝰ i fractura cuius q̄ntitas nō ē necaria: ēqre oz vt mīorez nutrimētū z phibeaf eiꝰ gñatio cū phibitiōe cibi z strictura desup z reliqs q̄ sunt dcā. Et qñq; accidit mollificā iūcturaz ex extēsiōe Et qñq; accidit vt currat virꝰ ad medullā q̄ gñaf i osse: ēqre nece est vt extrahaf os et discoopiaf via virꝰ ad itꝰ.

¶Ponit accūtia sequēta ad fracturā: z fic dicit. q⁹ qñq; accidit ppter fracturā diruptio carnis que caro nō conglutinaf: z si nō icidaf putrefit: z putrefacit os: z qñq; accidit

ppter fracturā fluxus sanguis: ꝛ ē necesse vt phibeat. Et qñq; accidit ppter fracturā ꝓtusio ꝛ attritio fortis carni q̄ si nō curet cū scalpellatōe: ꝛ cū reb⁹ phibētib⁹ putrefactio nez puenit ad mēbrū ad hestiomenū. Et qñq; ppter fracturā accidit apa calidū i quo ē timor: q̄re oz vt regat regimine suo. Et qñq; ppter fracturā accidūt vulnera que egēt vt curent cū eo cui⁹ ꝓterijt narratio. Et qñq; i fractura accidit alrosboth superfluus: q̄re opz vt minorez nutrimētū. Et phibeat generatio alrosboth faciēdo ea que dicta sūt. Et qñq; pp fracturā accidit mollificatio iūcturarū q̄re opz vt curet. Et qñq; accidit pp fracturā vt currat virus ad medullā q̄re necesse est vt discooperiat os: ꝛ discooperiatur via ad virus.

Tractatus tertius. De fractura cranei. Cap. i.

Altoties accidit vt findat cranem uz ꝛ nō findat cutis: imo apetur.

Quia videm⁹ hoc caplm multe vtilitatis ꝛ multe necessitatis existē: tū ppsuppitões que sūt in fractura talis mēbri: tū ppignorātiā cōez medicoꝝ circa modū curationis ei⁹. Et q; etiā modus fracture talis mēbri sicut ēt post Aui. ponet ꝛ ostēdet nō ē similis curatiōi aliaꝝ fracturaꝝ aliorꝝ mēbrorꝝ: non eni fit p replasmationē ꝛ restaurationē sicut fit i aliis mēbris: sed potⁱ⁹ modus curatiōis ei⁹ vicinat curatiōi magis vulneꝝ ꝛ vlcerū mēbrorꝝ carnosorū. Est enim cura fracture cranei i medio earū cyrugiaꝝ q̄ sūt ꝑm carnē ꝛ eaꝝ q̄ sunt ꝑm ossa sicut dr̄ in sexto li⁹ Paul i cap. de fracturis q̄ accidūt ossib⁹ cranei. Dto tāto i hac sen. gnta q̄ ē de restauratiōe solum circa expōnē hui⁹ capli visum fuit nobis aliquātulū esse necessariū itēdere: sup alia capla hui⁹ sen expōnez facere nō curātes. Dicim⁹ g̃ q̄ cū Auicē. determinauit de mō curatiōis fracture i gñali non descēdēdo ad curationem alteri⁹ fracture ꝑm aliq̄ aliud mēbrū. In pte ista incipit determinare i spāli modos curatiōis fracture ossiuz cuiuslibet mēbri. Incipit aūt i hoc cap. de mō curationis fracture cōtingētis i osse capitis q̄ craneū dr̄ ppterea q; caput ē ex mēbris exterioꝛib⁹ q̄ ꝓmo occurrūt: vñ ꝓmo incipit determinare de mō curatiōis fracture cōtingētis in osse capitis. Circa hoc aūt caplm. Aui. sic ꝓcedit. In prima parte: q; fractura q̄ accidit i craneo aliq̄n est occulta ad sensū ꝛ ambigit de ipsa: ostēdit necessitatē cognitiōis ei⁹ ꝛ modū etiā ꝑm quē dz cognosci. in scda pte docet modū curatiōis ei⁹. scda ibi. Vulnerū aūt capitis vsq; ad terminuz almocati. ꝓma ps diuidit i ptes duas. i ꝓma pte oñdit necessitatē cognitiōis fracture q̄ cōtingit in craneo: ꝛ ostēdit nocumēta ex ignorantia ipsi⁹. in scda pte dat modū cognitiōis ei⁹ q̄n. s. ē fissura occulta. scda ibi. Illud vero in q̄ declarat cuz estimatiōe. ꝓma pars diuidit in tres. In pria pte docet ꝑm quē modū ē possibile q; fractura in craneo aliq̄n occultatur sensui. in scda pte oñdit nocumenta que cōtingūt ex ei⁹ ignorātia ppter quā negligit modus curatiōis ei⁹. in tertia pte ex dictis inuit necessitatē modi cognitiōis ei⁹ q̄n sensui occultat. scda ibi. Cū g̃ occupatio fit. tertia ibi. Et ppterea vt ꝓsideret. In prima parte vult dicē q; multoties ꝓtingit vt findat cranaū. i. os capitis sup. ex aliq̄ cā ꝓmitiua: ꝛ tū non findat cutis: sed apat. i. tumescit caro ꝛ cutis q̄ ē supra craneū in quo accidit fissura: et tūc q̄n sic cōtingit fractura q̄ ē in craneo nō ē mānifesta ad sensum propter cooperationez carnis ꝛ cutis.

Sed aliquis dicet quō ē hoc pole. s. vt findat os ꝛ nō cutis neq; caro q̄ sūt sup ipsū: cū tū os capitis sit duri⁹ carne ꝛ cute: res aūt dura difficili⁹ vł pati q̄z mollis. Dōm ē q; hoc ē pole accidere ꝛ accidit vt sepe vł ad sensū: sed illō gdem nō accidit a re ꝓmitiua ledēte p icisionē: q̄n ex tali re obuiāte ꝓmo necessariū eēt icidere carnē ꝛ cutē q̄z os: sz hoc accidit multoties a cā ꝓmitiua q̄ ledit p cōtusionē ꝛ equalsationē: ex obuiatiōe. n. taliū rez multoties accidit q; frāgit craneū manifeste: non tū caro neq; cutis: ꝛ iō q: tales res soluūt cōtinuū cōq̄ssando p plicationē: res igit dura q̄ plicari nō pōt sine fractiōe ꝛ disrūptiōe ptū frangit ex obuiatiōe talis rei: sz res mollis q̄ plicari pōt ꝛ cedere sine disruptiōe ptū nō ē necesse vt frangat sicut ēt ad sensū in reb⁹ exterioꝛib⁹ apparet: videm⁹ eni q; res dure vt ligna ficca p plicationē frāgūtur. res aūt molliores non: q: igit craneū ē mēbrū hūs duricie: caro aūt ꝛ cutis mollia sūt: hic ē q; ex obuiatiōe rei cōtūdētis ꝛ q̄ssantis accidit multoties craneū frāgi: nō aūt carnē ꝛ cutē ꝓpue maxime hoc cōtigit q̄n craneū ē duri⁹ sicut ē i corpib⁹ iuuenū in pueris. n. ppter mollicie ossiū sicut apparet ad sensuz accidit multoties a re cōtūdēte q; os nō frāgit: sz iteri⁹ plicat sicut accidit i cute ꝛ carne: q̄z q̄z tū ex re cōtūdente tali sic obuiēte nō accidit findi carnē ꝛ cutē: sz findi craneū tū q: ex ipsa cōtigit multa passio i carne cū cute ad quā segtur vehemēs dolor q ē cā attractiōis hūoꝝ ad locū ꝛc. Jd circo dixit Aui. q̄ sz nō findat cutis: sz craneū: multoties tū apatio fit i carne ꝛ cute q̄ craneū circūdāt. Si igit dicas q; res dura difficili⁹ patit q̄z mollis. Dōm q; vez ē loq̄ndo de passiōe absolute: tū loq̄ndo de tali mō passionis nō oz. Est eni aliqs modus passiōis in quo magis patit res dura q̄z mollis: vnde q̄n craneū frāgit: sic q; cutis ꝛ caro ēt patit ab illa re obuiāte: caro ꝛ cutis citius recipit lesionē q̄z os: nō tū opz q; ab ipsa recipiat eandem lesionez quam recipit os. Deinde cum dicit.

Cum ergo occupatio fit i curatiōe apatis ꝛ nō puenit ad plagam fortasse accidit vt putrefiat os delubtus.

In ista parte oñdit nocumēta q̄ pūt cōtingere ex ignorātia talis fracture: ꝛ duo facit. ꝓmo oñdit nocumētū qđ accidit ex ignorātia fracture absolute ppter quā negligit modus curatiōis ei⁹. scdo oñdit aliud nocumentū cōtingere ex ignorātia ꝑm sui totalitatē ꝛ ꝑm oēs sui ptes scda ibi. Et vt curet fractura oportebit. In ꝓma pte oñdit Galie. q; q̄n medicus occupat in curatiōe apatis qđ fit i carne ꝛ cute. s. ponendo mollitiua ꝛ resolutiua sicut ponitur in apatibus q̄ cōsequūt cōtusionē carnis ꝛ cutis ꝛ nō peruenitur ad plagā. i. nō puenit medicus ad fissurā ossis cū detectiōe ipsi⁹ q̄n ignorās q; os sit fractū: vñ non intēdit ad curationē fracture ossis cū detectiōe ei⁹ vt post apparebit: fortasse accidit vt putrefiat os delubit⁹. i. fortasse accidit vt fiat putrefactio sub osse: accidit qdez putrefactio sub osse: q: fissura facta a re cōtundēte. ꝓmo qdē vtpluriuz accidit q; sub osse accidit disruptio: aliquaꝝ venaꝝ ex qbus hūiditas egredit remanēs sub osse ꝛ putrefit. 2° etiā hūiditas ꝛ vir⁹ q̄ sunt supra os p apationē ꝛ cōtusionez factā in carne ꝛ cute defluūt p fissurā ad locū g̃ ē sub osse: puta ad pānculū q̄ imediate est sub osse. tertio etiaz humiditas ipsa q̄ ex fissura ipsa resudat ex ptib⁹ ossis et puenit etiā ad ipsū ex aliis ptibus ppter dolorem q attrahit retinere iter ptes ossis ꝛ fissuras fixas ꝑm aliqd ꝛ ꝑm aliqd etiā defluit ad locū q est sub osse: hec aūt hūiditas ꝛ virulētia cū non mūdificat per fissurā ossis: eo q; nō ē detecta vel apta: vñ mūdificari nō pōt: ꝛ ēt q: medicus non ītēdit ad ei⁹ mūdificationē: sz occupat soluz in curatione apātis cutis ꝛ carnis ꝛ ossis: retinet aūt oē humidū retētū in aliquo loco extra naturā: ꝛ ꝓcipue cū respiratiōe ꝙat putrefit sicut apparet. tertio vel scdo de febrib⁹: ppter putrefactionē talis hūiditatis q̄ detinetur sub osse: ꝛ ēt inter partes ossis fixas accidit cū nō puenit ad detectiōez fissure q; os putrefit de subt⁹: q:. s. ex suba ossis putrefit ꝛ etiā sub osse fit putrefactio sup pāniculū qđ dura mater qui est imediate sub osse. Nota aūt q; Aui. dicit fortasse aut ex mō loquēdi qđ seruāt auctores multotiēs: nā modus eoꝝ est multotiēs vt vtant hoc vbo fortasse in mō affirmatiōis ipsoꝝ de re aliq̄. Aut dixit fortasse: q: illd vt i pluribus accidit: q: tū nō est ipole q̄n sine icisione cutis ꝛ car

nis nō accidat putrefactio de q̄ fcā est mētio: hoc āt ē possibile. s. dato q̄ nō puenīat ad fissurā cū incisiōe carnis et cutis: q̄ tū nō fiat putrefactio dicta altero duoꝝ modorū aut q̄ fissura accūs ossi ē pua ꝓpter cui⁹ puritatē accidit vt in ipsa nō aggregef hūiditas q̄ putrefiat: sed solidaf cum regeneraf pozus fact⁹ a natura: vñ ibi sufficit sola medicatio apatis facti i carne z cute: z precipue hoc accidit q̄n corp⁹ in quo hoc accidit ē bonoꝝ chimoꝝ z nō superfluoꝝ nec in q̄to nec i q̄li. In fissura aute magna aut ꝓfunda illud nō eēt pole. hoc aūt est pole si cū medicamine apatis facti in carne z cute accideret q̄ fieret putrefactio in osse tūc eni facta detectiōe carnis z cutis apparebit fissura fcā in osse: vñ z tūc medic⁹ itēdit ad curationē fracture ossis: z ēt hūiditas poterit exteri⁹ exalare: ꝓpter qō illa accidētia de quibus loquit status: postea nō contingeret anteq̄ medicus intēdat ad curationē fracture.

¶ Et accidūt ante samositatē aut p⁹ ipsaꝝ egritudines male ex febrib⁹ z tremore et destructiōe ratiōis z alijs: quare ē necessariū vt findaf z multotiēs qdem significat locū infirm⁹ ipse z q̄ tangit ipsuꝝ omni hora: z hoc ꝓprie: z tūc qdem e necessarium vt redeat vulnus ad dispōnez suam.

¶ Tūc docet q̄e nocumētū in generali cōtigeret ex ignorātia fracture occulte ꝓpter quā negligit curatio ei⁹: quaꝝ accidētia in spāli cōtingūt que accidētia sequūf putrefactionem factā sub osse dicēs. Et accidūt ante samositatē. i. ante talē putrefactionē: aut post ipsā egritudines male z cetera accūtia pessima z mortalia sicut feb. z destructio rōmis et tremor. Febris accit ꝓpterea q̄ illa putrefactio fit i mēbro nobili sicut sup pāniculū tegentē cerebrū q̄ cōicat cū corde: ad putrefactionē aūt in mēbro nobili cōicāte cū corde cōsegf febris cē. Accidit aūt tremor z ōstructio rōmis ꝓpter nocumētū qō puenit ad cerebrū ex putrefactione q̄ fit aut facta ē sup pāniculū tegētē cerebrū: z ꝓpter similē rōnē accidūt aliq̄ accūtia mala z pessima de q̄bus fiet mētio infra sicut scotomia apa z silia accūtia. Et q̄q̄ ēt ꝓpter passionē fcām ad stōm accidit vomit⁹ colere. q̄ supple vt phebeaf aduēt⁹ istoꝝ accūtiū ē necū vt findaf caro z cutis z detegaf fractura ossis vt possit fieri curatio fracture ossis ꝑm modū de quo fiet mētio. Et subdit Aui. Et multotiēs qdē significat: q̄si vult dicere Aui. q̄ nō solum significaf q̄ fit vel fiet putrefactio i osse q̄ negligaf curatio fracture ex accūtib⁹ q̄ cōsequūf in ꝓcessu de quibus fcā ē mētio. Dez ēt multotiēs significaf fractura ossis ex idicio patētis: q̄m tāgit ipse q̄re oī hora dicet ꝑ doleo ꝑ sentio lesionē: z ista ē vna ex significatiōib⁹ ꝓprijs curationis fracture ossis capitis. Tū q̄uis medic⁹ curet apa fcm in carne z cute: tū nō cessat lesio remanere ꝓpter fracturam q̄ remanet: z tūc necū ē vt nō valeat curatio apatis qō ē i carne z cute vt redeat vuln⁹ ad dispositiōez suaꝝ. i. vt vuln⁹ redeat ad dispositionē in qua dz ad hoc vt curetur fractura ossis. Et ista qdē dispō ē vt. s. icidaf caro z cutis ad hoc vt fractura fit detecta z manifesta z postmodū dz curari fractura ꝑm modū q̄ post dicef. Et ex ꝑ Aui. nō vult hse nisi q̄ nō sufficit q̄n ē fractura i osse: occuparī in curatiōe apatis carnis z cutis exteriozis: imo oz ꝓcedere ad fracturā. Si q̄ ignoraf fractura z fiat occupatio i curatiōe illi⁹ tūc nō fiet curatio imo accidet error. Et ꝓpterea vt iferi⁹ ipe ifert ē necū ꝓcognoscē q̄n fractura nō ē detecta fz mōz q̄ cognoscit ex ossis fractura. Et istō vult Aui. hse ex istis vbis q̄ dicit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et vt curef fractura oportebit vt findatur a cute cū quātitate qua nō retineat in ea vir⁹ i hoc neqz aliō oz. n. vt nō retineatur vir⁹ nisi fueris secur⁹ de additiōe apatis z iueneris apa ruptū z appeat fractura vna. Q̄ñqz. n. accidit ide error magn⁹ putaf. n. q̄ nō sit fractura nisi illa.

¶ In pte ista oñdit Aui. errorē q̄ accidit ex ignorantia fracture absolute ꝓpter occultationē ei⁹ q̄: fissura aliq̄n nō accidit i carne z cute: z tūc frāgit craneū. Tūc oñdit errorez q̄ accidit aliq̄n nō ex ignorātia fracture oio: fz ex ignorātia fracture ꝑm sui totū. Mā aliq̄n ē q̄ fractura solū apparet ad sensuꝝ ꝑm aliq̄z sui ptē: q̄: in carne z cute ē fcā alia qua icisio etiā fissure: vñ fracture i osse ē apparēs ꝑm aliquā sui partē cē. Medicus putat q̄ sufficiat fissura illa q̄ ē in carne z cute: ꝓpterea q̄: putat q̄ nō sit amplⁱ fissura in osse nisi illa q̄ apparet ad sensū. nūc āt i ꝑ aliq̄n accidit error magis: ꝓpterea q̄ fissura nō ē solū i illa ptē craneī q̄ apparet ad sensū: imo ē satis maioꝝ celata sub cute z carne. Si q̄ medic⁹ nō ampliat orificiū ita vt detegaf fractura sufficiēter errabit: ꝓpterea q̄ nō ꝓfecte poterit vir⁹ et sordes mūdificari: vñ retinebit z desuet iteri⁹ sub osse et accidet putrefactio i osse z sup pāniculū tegētē cerebrum z sic iste error differt aprioze: nā ꝓr error ꝓtigit ab ignorātia fracture: ꝓpterea q̄ nullo mō apparet ad sensū cuꝝ nō sit scissa cutis neq̄ caro: fz iste error nō accidit: q̄ nullo mō fractura apparet: nec q̄ caro z cutis nō sit scissa: fz accidit q̄ fissura fcā i carne z cute nō ē sufficiēs ita vt sufficiēter sit detecta fractura. putat. n. multotiēs medic⁹ q̄ ñ sit ibi fractura āpliꝰ nisi q̄ apparet: z sic putat sufficere illā fissurā: cū tū vo nō sufficiat ꝓpter cām dictā: fz oz ampli⁹ detegere ne i carne remaneat aliq̄d vir⁹ vel sordicies ꝑ q̄ ꝑmisso ē facile itelligere qō Aui. dicit icipiēs ꝓ⁹ oñdē cāz ꝓp quā ad curationē fracture oz ipz ōtegi a carne z cute: z ex ꝑ oñdit postea errorē q̄ aliq̄n circa ꝑ cōtingit. Dicit q̄ z vt fractura cureī oz vt findaf a cute cē. Q̄z vult dicere Aui. q̄ si oz curari fractura oz vt findaf cutis z caro z detegaf pfcē i tāta quātitate vt libere possit vir⁹ z sordicies ad extra ꝓfluē z nō retineri i ipa: z reddit cāz ist⁹ cū dicit: oz. n. vt nō retineat vir⁹: z ꝑ iō q̄ retētio vir⁹ ē cā vt vir⁹ penetret z desluat ad iferiora: ꝑ āt ē cā putrefactiōis ossis z pāniculoꝝ cerebri z alioꝝ maloꝝ accūtiū de q̄bus ꝓus facta ē mētio z de q̄b⁹ ēt fiet mētio. Subdit postea: nisi fueris secur⁹ de additiōe apatis z iueneris apa ruptuꝝ z appeat fractura vna. ¶ Circa quā ptē itellige q̄ iste exceptio nō referf ad illō qō mō dixit: opz. n. vt nō retineat vir⁹: q̄m i nullo vulnē oz vir⁹ retinē: fz i q̄li oz vt extra defluaf z mūdificef: fz referf ad illō qō ꝓ⁹ dixit. Et vt curef fractura oz vt findaf a carne z cute z cē. nō vult. n. dicē p ꝑ qō subdit nisi oñdere i q̄b⁹ casib⁹ excipit q̄. s. i eis ad curatiōez fracture nō ē necūz icisionē facere i cute z carne Et duos vf ponē casus i q̄b⁹ nō ē necū icisionē facē i cute z carne. ꝓmū casū tāgit eū dicit nisi fueris secur⁹ de additiōe apatis. 2um casū tāgit cū dicē. Et si iueneri apa ruptū cē. Ordim⁹ ḡ casus qué vult tāgere. Aui: ē q̄ oz fieri icisio cutis z carnis i fractura craneī nisi fueris secur⁹ de additiōe apatis. i. nisi fueris secur⁹ q̄ apa nō oriaf nec eueniat vel i pāniculī cerebri vel i ipo cerebro: z p ꝑ itelligit ēt de q̄li accūte malo: q̄re p ꝑ vult dicē Aui. q̄ si tu fueris securus q̄ nō accidat aliq̄d accūs malū: tūc pōt absq̄ icisione carnis z cutis ꝑtrāsire i curatiōe fracture. ¶ Sz mō aliq̄s q̄ret z q̄ cōtigit q̄ absq̄ icisiōe cutis z carnis fit pole curare fracturā absq̄ aduētu alicui⁹ accūtis mali. ¶ Dōm est q̄ ꝑ ē pole altero duoꝝ modoꝝ: aut. n. hoc ē pole: quissura fcā i craneo sic ē parua q̄ in ea nō timef de aggregatiōe hūiditatis iter ptes ossis z penetratiōe ipi⁹ ad medullā sicut supra dcm. ē. Aut ꝑ ē pole ex mō curatiōis z dispōnis fracture ossis z ex dispōne vlceris vel vulneris. s.

ex diſpoſitiõe vtutis:qñ.n.illa cõcordãt:puta q̃ corpus eſt bonoꝝ chimoꝝ ꝛ nõ ſuperfluoꝝ:ꝛ q̃ fractura oſſis non eſt magna neq; multi nũeri ꝛ q̃ ẽt fractura oſſis aliq̃ꝫ ꝑt hñe reſpirationẽ ad exteri⁹:ꝛ vt⁹ expulſiua i oſſe eſt ſatis potẽs ſuperflua ad exteri⁹ expellere ꝛ cũ h medicamia educẽtia hũiditatẽ ad extra approximẽt:tũc poſſe ẽ q̃ abſq; iciſiõe fcã i carne ꝛ cute ꝛ abſq; alta ꝺtectione oſſis curet fractura:ꝛ ꝑ hũc modũ cõtigit aliq̃n q̃ vlti exprimẽtatores curãt vulnera capitis i gb⁹ fractura cranei exiſtit abſq; iciſiõe carnis ꝛ cutis ꝛ abſq; detectiõe ꝛ eleuatiõe oſſis: et q; aliq̃n curaf:pp qꝺ accidũt aliq̃n illa q̃ dcã ſũt cõcurrẽ ꝛ ſp credũt poſſe curare. Sꝫ q; oia illa cõcurrũt raro hic eſt q̃ ꝑ ſp cũ illo mõ curatiõis curãt:imo multotiẽs egros iterficiũt:de h ãt videbiſ magis i ꝓceſſu. ¶ Scõus ãt caſus quẽ Aui. vult tangẽ i q̃ nõ ẽ neciũ facẽ inciſionem carnis ꝛ cutis ẽ q̃n apa fcm̃ i carne ꝛ cute ẽ eruptũ:ita q̃ ſic ẽ diſcoopta caro ꝛ cutis q̃ apparꝫ tota fractura:tũc ẽ ſic ꝺtectũ os q̃ nõ ẽ neciũ iciſionẽ facere carnis ꝛ cutis. Dico ãt ſi apparet tota fractura:q; i h caſu aliq̃n accidit error:nã multotiẽs apparet fractura aliq̃ i oſſe ꝛ ẽ diſcoopta ꝛ putatur q̃ nõ ſit ãplior fractura i oſſe:cũ tñ aliq̃n ẽt ſit alia fractura latẽs ſub cute i alia ꝓte oſſis q̃ ſi nõ diſcopiret fierẽt nocumẽta q̃ dcã ſũt. Nullũ.n.ẽ icõueniẽs nec ipoſſe q̃ ex aliq̃ re cõtũdẽte capiti obuiãte fiãt multe fracture i diuerſis ꝓtib⁹ oſſis:qua ꝛ vna ſit diſcoopta:alia vero occlta ſub cute:ꝛ tũc ſi ñ diſcoopiaf vſq; ad illa aggregabiſ virus iter ꝓtes oſſis ꝛ deſcẽdet iferi⁹ ſup pãniculũ ꝛ aggregabit nocumẽta de gb⁹ ꝑmo hitus ẽ. Et h eſt qꝺ vult dicẽ Auic. cũ dicit. Et iueneris apa ruptũ:ꝛ appareat fractura vna qñq;.n.accidit mihi error magn⁹:putaf.n.q̃ nõ ſit fractura niſi illa. Ex iſto ãt vltimo verbo qꝺ dicit hic Aui. gdaꝫ accipiũt ꝛ credũt q̃ poſſe ſit q̃ ex aliq̃ re cõtũdẽte obuiãte capiti ex ꝓte anteriori frãgẽte craneũ ide frãgat cranium ex ꝓte poſteriori:ꝛ ꝑ hũc modũ dicũt q̃ multotiẽs moriſ eger:ẽt dato q̃ ſanef ex fractura apparẽte. Nã dicunt q̃ fractura ẽ ſcã ex ꝓte alia:q̃ latet ẽt:q; non curaf ꝛ diſcoopif mortẽ iducit. Et ad h cõfirmãdũ dicũt ſiſle eẽ in craneo cerebri ſicut ẽ in vaſis vitreis:q; videm⁹ q̃ vas vitreum frangif i oppoſita ꝓte ꝓti q̃ cõtũdif vel obuiat rei contũdẽti. Sed illꝺ qꝺ dicũt nõ ẽ credibile neq; illꝺ vult dicere Aui. Nõ eni Aui. vult ꝑ h q̃ fractura poſſit euenire in ꝓte q̃ rei ꝓtũdẽti obuiat:ſꝫ vult dicere q̃ ẽ poſſe ab re vna ꝓtũdẽte fieri fracturã in plurib⁹ locis oſſis:ãre vna ꝑt eẽ coopta:alia vero nõ:ſꝫ tñ ñ ſit diſcoopta apparẽt aliqua ſigna q̃ nobis oñdũt eẽ fracturã in oſſe. Quia q̃ñ tãgif cuz tẽta interi⁹ iuxta os circũcirca cutis ꝛ caro nõ adherent firmiter oſſi in ꝓtib⁹ circũſtãtib⁹:imo ſepata caro reperif ab oſſe:ꝛ ẽt circa cutẽ appet manifeſte cõtuſio ꝓcedere ad ꝓtes maiorẽ q̃ꝫ ſit illa q̃ ſic ẽ diſcoopta: vñ ſꝫ fractura ñ ſit diſcoopta tñ res ꝓtũdẽs leſionẽ fecit i oſſe ꝛ cute ꝛ carne q̃ ſupponif illi oſſi neq; fractura accidit i ꝓte q̃ cõtuſionem nõ recipit:ꝛ illꝺ nõ eſt icredibile. Paulus.n.in ſuo.6. li⁹ de fractura cranei hãc opinionẽ maxime iꝓbat:ꝺicẽ eñ ad ſꝫ talia vba. Quida ãt his dñijs ꝛ aplachima adiecerũt qꝺ ẽ ſm eos ſciſſio cranei.i.caluarie ſm oppoſitas eis q̃ plagaf fiẽs ꝓtib⁹. Ecce q̃ in his vbis narrat opionem ꝓdictã. Subdit ãt poſtea. Hi ãt errant nec ſic ẽ vt in vaſis vitreis gbuſdã vt ipſi aiũt:ꝛ hoc fit:nã illa gdẽ:ꝓpterea q̃ ipſa vacua ſũt h patiũf. Craneũ ãt.i.caluaria plenũ ẽ ꝛ aliter ꝙte cũ alijs ꝓtib⁹ ꝓtib⁹ capitis plagatis nimis. Ecce q̃ h mãifeſte iꝓbat ꝓdcã opinionẽ oñdẽs nõ eẽ ſiſle h ꝛ i vaſis vitreis ꝑ triplicẽ cãm vna cã ẽ:q; illud accidit eis q̃ ſũt vacua aliq̃ corpe groſſo ꝛ ſolũ ſũt plena aere. Craneũ ãt plenũ ẽ cerebro. ¶ 2ª cã ẽ:q; vaſa illa magis ſũt ſciſſibilia:q; nõ ſunt ſic fortia: craneũ ãt ẽ forte ꝛ duꝝ. ¶ Tertia cã:q; vaſa illa ſũt continua i ꝓtib⁹ ita vt paſſio agiliter ab vna ꝓte ꝑ cõtinuitatẽ ad alterã ꝓtẽ puenit. Craneũ ãt ẽ multis ꝓtib⁹ oſſis cõtentiuũ ꝛ cõſtrictiuũ:ſicut.n.in anathomia appꝫ: craneũ ex multis ꝓtib⁹ cõponif iter q̃s ſũt mlte cõmiſſure ꝛ non eſt vnũ os cõtinuũ:q̃ ꝑ tria hec nõ accidit illud i craneo ſicut illud accidit i vaſis vitreis ꝛc. Subdit ãt poſtea cãm ꝑ quã hec deceptio aliq̃n cõtigit dicẽs. Vel ſi nõ hui⁹ vt ſoluaf cõtinuitas cutis ſicꝫ cranei.i.caluarie regia:poſtea vero ab apoſtaſi.i.abſens fit ſm cãs cuapozatiuã apparẽs viſũ ẽ eis ſm oppoſitũ fcm̃ eẽ plage:q̃ſi vult dicẽ:quia aliq̃n ab aliq̃ re ꝓtũdẽte neẽe ẽ vt findaf craneũ i duabus ꝓtib⁹:ꝛ i vna ꝓte detegif craneũ. i alia vero nõ:q; nõ findit cutis:vñ i ꝑn⁹ nõ vꝺ ibi fractura eẽ:ſꝫ ibi eẽ facta leſio poſtmodũ vero:q; in ꝓceſſu detegif:tũc idcirco credunt q̃ ex ꝓuſſiõe facta ſolũ i vna ꝓte poſſit os cranei frangi i oppoſita parte:ſed decipiũtur vt ẽ dcm̃:q; ab illa cã cõtũdẽte ſicut facta fuit cõtuſio in parte vna ita facta fuit i parte oppoſita:ſꝫ ibi nõ apparuerit detectio oſſis in principio ſicut etiã in alia parte. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et propter hoc oꝫ vt conſideret diſpoſitio fracture cõſideratione bona.

¶ In ꝓte iſta ex dictis ifert veritatẽ mõi cognitiõis fracturẽ q̃ſi ſenſui occlta:q;.n.ex ignorãtia eius ꝓpꝛ̃ quã negligif modus curatiõis eius cõſequunf manifeſta nocumẽta hic eſt q̃ opꝫ vt cõſideret diſpoſitio fracture conſideratione bona: vt dicit Aui. ¶ Tunc ſequtur illa pars.

¶ Illud vero in quo declinaf cum exiſtimatiõe de rectificatione eſt vt cõſideret cauſa fracture ꝛ vltimatio virtutis rei frãgentis in grauitate ſua aut in ſua magnitudine aut in ſua fortitudine vt per illud ſciatur vltimatio q̃ opꝫ eẽ ex fractura.

¶ In ꝓte iſta oñdit modũ ſm quẽ deuenim⁹ i cognitiõem fracture oſſis q̃ ipſa nõ ẽ ſenſui mãifeſta:ſꝫ occulta ꝓpter ea q; aut nõ ẽ ſciſſa cutis aut ẽ ſciſſura modica ꝛ ſtricta: ꝛ duo facit. Primo põit ſignificatiões q̃ſdã q̃ ſumunf ex gbuſdã q̃ antecedũt modũ operatiõis nãe. ſcõo oñdit quandaꝫ ſignificationẽ q̃ ſumif ex mõ operatiõis nãe q̃ ſignificatio oꝫ eẽ ꝓpꝛ̃ ꝓtes. ſcõa ibi. Et i hmõi gdẽ diſpõnibus ẽ neciũ icidere cutẽ ꝛc. Prima i tres ſm q̃ tria põit ſigna ſignificationũ. Primũ.n.ſignũ ſumif ex diſpõne cãe ꝑmitiue a q̃ accidit fractura. ſcõa ãt ſumif ex accidẽtib⁹ q̃ conſequitur fracturã. tertia cã ſumif ex diſpõne fracture q̃ cõtingit i cute vtpl'm q̃ frãgif craneũ. ſcõa ibi. Et ſiſſa accidẽtia. tertia ibi. Et q̃ñq; ſignificat ſiſſura cutis ꝛc. In ꝓma ꝓte vult dicẽ Aui. q̃ q̃ñ dubitaf de fractura oſſis:ꝓpterea aut q; cutis ſiſſa nõ ẽ:aut dato q̃ ſit fixa:nõ tñ appet ad ſẽ ſuꝫ. Significatio vna ꝑ quã eſtimatio tua põt declinare ad rectitudinẽ ꝛ veritatẽ ẽ cõſiderare i cã ꝑmitiua ex q̃ accidit leſio ꝛ ſiſſio puta ꝓſiderare ad vtutẽ cãe frãgẽtis puta ad grauitatẽ ad magnitudinẽ aut ad altã fortitudine:ꝑ hoc.n.eſtimam⁹ vtrũ ab illa cã ſit apta euenire fractura vel nõ:vt vbi gra:ſi os ad ſenſũ nõ apparet:dubitam⁹ tñ de fractura ipſi⁹ ſi viderim⁹ q̃ ꝓuſſio vel cõtuſio q̃ accidit craneo fuit a grandi cã:vt q; fortis fiat ꝓuſſio ꝛ valde magna:vel fuerit caſus a loco valde alto:tũc ẽ eſtimãdũ q̃ ab illa cã os fractũ fuit:vñ ꝓcedẽdũ ẽ ad diſcooptionẽ carnis ꝛ cutis vt certificem⁹ nr̃am cognitiõez ꝑ ſenſum. Si ãt cã ꝑmitiua nõ eſt magne vtutis:tũc eſtimãdũ eſt os nõ eẽ fractũ. ¶ Intellige tñ q̃ ſꝫ ita ſignificatio ꝓbabilitatẽ hẽat:nõ tñ hꝫ neceſſitatẽ. Illꝺ.n.ẽ neceſſariũ ex forti cã ꝑmitiua coꝛpi aduenienti craneũ frãgi:neq; dato etiã q̃ ſit debile nõ frãgi:videm⁹.n.i magnis caſib⁹ craneũ nõ frãgi:in puis ãt ipm frãgi:q̃ gdeꝫ diuerſitas põt cõtingere ꝓpter diuerſuꝫ modũ leſiõis quã recipit os a pua ꝛ magna cã frãgente vt in plurib⁹ tñ ſicut dcm̃ ẽ accidit:ꝛ q; hec ſignificatio oino non ẽ neceſſaria:idcirco ad maiorem certificationem ipſius oportet etiaꝫ alias ſigni

tiones adiungere que dicentur.

Dubitaret forte aliqs: q: Gal. quarto de ingenio. tertio ca. vī ponē q̄ a causis p̄mittuis nulla fiat idicatio in morbis ꝛ p̄cipue a causis p̄mittuis q̄ aduenīūt remanēte morbo. Dicit ergo Dico ergo nil p̄mittuū significationē curatiōis oīdere. Et si ab eis nulla sumīt idicatio cū cognitio in morbo nō fit nisi p curationē neq; etiā ab eis sumīt aliq̄ idicatio cognoscitiua: q̄re vī q̄ frustra sit in cognitiōe fracture ossis de dispōne cāe p̄mittue igrē. ¶ Dōz ē ad dcm̄ Gal. q̄. G. vult dicē q̄ a causis p̄mittis nō sumīt aliq̄ indicatio curatiua imediate: ppterea q: nō hīt sil'ē cū morbo: sed cessant remanēte morbo ab eis nulla sumīt idicatio curatiua: q̄ tū a causis p̄mittuis nullus modus cognitōis sumitur: istud Gal. nō negat: imo exp̄sse dicit q̄ si morbꝰ nō sit in manifesto sensu vtile ē de causis p̄mittuis igrere: ꝛ dato q̄ nō sint p̄tia nec ab eis sumat aliqua indicatio curatiua sicut si in aliquo mēbro eēt vulnꝰ factū ex morsu alicuꝰ alialis vtile ē ad cognoscēdū eēntiā illiꝰ vulneris ingrere vtrū aial q̄ mom̄ordit fuerit rabidū vel non. Sed si vulnus eēt nobis manifestū ꝛ eē ipsiꝰ nō eēt necessarium de cā p̄mittua ingrere: cognitio ḡ cāe p̄mittue ad curationem aduuat nō p se: ꝫ p accīs inquātū dat nobis aliquā do adiutoriū i cognoscēdo eēntiā morbi. Et hoc ē q̄ō. G. dicit expīse i illo ca. s. ¶ Preterea. dico q̄ oportet scire p̄mittuū: eo q̄ aliq̄ dat adiutoriū i cognoscēdo morbū: sed si locꝰ morbi sit in ꝓpatulo sensualiter ꝛ poterimꝰ sensualiter cognoscere cām nō erit necīus p̄mittuā cognoscere. ¶ Silr mō dōm ē h: q̄ q̄ nō ē apparens os: ꝛ ē dubitatio de fractura vtile ē de cā eiꝰ p̄mittua igrere. Sz si totum os ē discooptū ꝛ apparet ad sensū nō ē necesse ō cā p̄mittua ingrere. Dico āt si totū os q̄ō lesiōi rei frāgētis subnutat sit discoopertū: q̄ posse eēt a re cōtūdēte faciente lesionē in osse discooperiri os sīn aliq̄ ptē in qua nō eēt lesio. Alia vero ps in qua fissura ē eēt occulta sub carne ꝛ cute: sicut. n. est posse vt cute nō fracta frangat craneus ita est posse q̄ cutis frangat in aliqua parte i qua os nō recipiat lesionē: nō vero in illa in qua recipit lesionez: ꝫ illud raro eueniat. Et tūc q̄dez sicut dcm̄ fuit sup: a caro in fundo vulneris nō ē oss. circūcarca adherens: sed quasi tenta sub carne penetrat vsus os coopertū: ꝛ tūc oz de cā p̄mittua ꝛ aliis significatiōibꝰ p quas inquirim̄ de fractura cranei ingrere. Sed si totū os sic discoopertū ꝛ circumcarca fit caro sana adherēs ad sensū ꝛ in ipso nō appareat fractura: dico q̄ tunc medicꝰ nō oz hesitare de fractura in illo osse quātūcūq; causa p̄mittua q̄ obuiauerit in virtute fuerit maxia: ꝫ a tali causa p̄mittua fit possibile sine fractura cranei accidere nocumentum intrinsecū sup panniculos cerebri: cuiꝰ ratiōe necesse est os detegere: ꝛ dato q̄ non fit fractura in osse: sicut inferius apparebit hoc in p:cessu. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et similiter accidentia q̄ñq; significāt illud sicut apoplexia ꝛ scotomia ꝛ destructio vocis ꝛ que sunt eis similia.

¶ In pte ista ponit aliā significationē q̄ sumīt ab accīnib⁹ que cōsequunt lesionē factā in osse q̄ sunt scotomia apoplexia ꝛ ōstructio vocis ꝛ silla: que q̄dē accīntia aliq̄n̄ eueniūt i p̄nꝰ fracture cranei. Et hec q̄dē ē q̄n cōtusio sic ē magna vt ēt vsq; ad pānículos cerebri: vel ēt ips cerebrū sit cōtingēs: vel ēt si ex fractura cranei aliq̄ pars ossis cōtigat separari ab ipso osse ꝛ infigi in pelliculis ipsiꝰ cerebri ita vt in eis faciat p̄ctionē: tūc. n. ex tali p̄ctura subito cerebro cōpatiēte cānt hec accīntia pessima: ꝛ ppter hec accidēntia accidit feb. ꝛ apa aliq̄n̄. Accīntia aūt ista accidunt in p̄cessu: ꝛ hoc q̄dē accidit q̄n cōtingit ppter fracturā q̄ hūiditas virulēta defudās vel defluēs p fracturā sup panniculos cerebri nō hīs respirationē ad extra: sed ibi retē ta i sanie cōuertīt. i sanie aūt cōuersa ꝛ ēt i ꝓuersiōe ipsius ppter cōpassionē cerebri eueniūt hec accīntia: ꝛ q̄ñq; iste descēsus hūiditatis ꝛ coadunatio ē sup er pānículos cerebri: ꝛ cōuersio eiꝰ ē in sanie nō sic statz: ꝫ in p̄cessu: ꝛ ō talia accīnta nō accidūt statz a p̄nꝰ. sed in p̄cessu: ꝛ q̄sto citius fit talis putrefactio in illa mā tāto citiꝰ illa cōtingunt accīntia: q̄sto āt tardiꝰ tāto tardiꝰ illa cōtingūt. Et ppterea dicet iferiꝰ q̄ in estate nō tardet modus curationis vltra septē dies: in hyeme vero vltra. x. ¶ Aduertēdū ē aūt q̄ Gal. hic icidēter: hec accīntia mala nō p̄sit cōtingere solū in vulnere capitis cū fractura cranei. Ite ꝛ etiā ꝛ aliq̄n̄ ē posse ea cōtingere dato q̄ nō sit fractura cranei: nullū eni ē ipossē q̄ ab aliq̄ re cōtundēte obuiāte capiti accidat fieri vulnꝰ in capite sine fractura: ꝫ craneū nō frāgat: possibile ē tū vt accidat disruptio in venulis q̄ sūt sub craneo ꝛ effundat ab eis hūiditas sanguinolēta q̄ morans sup panniculos cerebri nō hīs respirationē cōuertīt in sanez: ꝛ cōuersa in sanie causat hec accīntia: ꝛ ppterea ēt: q: aliq̄n̄ ad sensuz hoc repit: sicut videm̄ in plurib⁹ q̄ in vulnere capitis i quo os detegit nulla fractura i craneo apparet: ꝛ tū cōsequunt accidēntia mala sicut feb. spasm̄ ꝛ extenuatio labioꝝ ꝛ silla: ꝛ tūc q̄dē sūt accidēntia if fractura cranei q̄ ad euitationē hoꝝ accidētiū detegim̄ os vt expiret humiditas: ita ēt cyrugici edocti apparētib⁹ his accīntib⁹ dato q̄ os fractū nō sit tū detegūt craneū: ꝛ aliq̄n̄ manifeste visuz ē in q̄busdā partib⁹ q̄ erāt sub craneo sanie cē egressam ꝛ hūiditates putrefcās: ꝛ tū euaserūt: in aliq̄b⁹ āt hoc visuz ē q̄ ex malitia magna latēte in pt̄ib⁹ interioribꝰ sunt moꝛtui in p̄cessu. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et q̄ñq; significat fissura cutis i multitudine sua ꝛ sine diuersitate i suo casu super rectitudinē vnā dispōnez fracture ite ruz licz nō sit hoc significatio significās oēm partē. Fortasse. n. est fractura interi or plurima ꝛ magna ꝛ nō ē sup cutez fissura aut ē fissura parua: quare oz tūc necessario vt cognoscatur dispō cū significationibus in quibus queritur de fractura ꝛ firmetur membrū si est possibile.

¶ Ju ista pte pōit aliā significationē q̄ sumīt ex tactu quez medicꝰ facit mediātibꝰ istris: ꝛ dicit: q̄ñq; significat: planuz est q̄ō dicit: q: illa significatio q̄ sumīt ex dispōne fracture cutis nō ē semp neēia ꝛ vā: ꝛ ō subdit tūc q̄re q̄ñ fissura ē pua i cute ꝛ interi ē fissura plurima ita q̄ p fissurā cutis nō pōt apparere fractura opz vt cognoscat dispositio supple fracture cranei cū significatiōib⁹ su. alijs que dcē sunt q̄bꝰ q̄rit. i. ingrit de fractura: alia lra hz cū istris q̄bus ꝛē. ꝛ ē lra magis cōpleta q: adiungit aliā signficationē p̄ter illas q̄ dcē sunt. Et tūc opz exponere q̄ aliq̄n̄ fissura ē sic parua in cute q̄ oz vt cognoscat dispō eius cū instris cū q̄bus ingrit de fractura: sicut q: debem̄ accipere tētā subtilē ꝛ imittere in orificiū vulneris vsq; ad os ꝛ tētare si tēta inueniat depssionē in osse an retineat in fixura q̄ ēi osse: q: tūc cōiecturamus q̄ fractura sit in osse ꝛ cū isto tali instrumēto debes bene ꝛ pluries tentare ꝛ inquirere: ꝛ hoc ē q̄ō Aui. addit cū dicit. Firmet mēbrū si ē possibile. i. firma bñ intētione tua de dispositione talis membri: vtrū. s. sit fractum vel nō: ꝛ per hoc non vult aliud habere nisi q̄ optime debes tētare ꝛ ingrere vtrū os fit fractum vel non. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et in huiusmodi dispōnib⁹ est necessariū icidere cutē dure: ꝛ discoopire donec

appareat os dubitatū totum: ⁊ si accidat fluxus sāguis impleaᵗ illō qō discooptū est pānis siccis: deide sustēta cū puluillo infuso i vino ⁊ dimitte ipsuz vsqz mane.

¶ In pte ista pōit significationē q̄ sumit ex mō curationis vel opatiōis nr̄e q̄ significatio ē ꝓ ꝑdcās significatiōes ⁊ dicit: ⁊ i hmōi gdez dispōnib⁹ ⁊c. h ē dicere q̄ qñ apparent p̄dicte significatiōes oēs vel plures p quas tu potes cōiecturare q̄ os fractū ē tūc ad certificādū cōplete tuaz cognitionē tu debes ꝓcedere cū icisione cutis ⁊ carnis ⁊ discoopire totū os de quo tu dubitas q̄ sit fractū: tūc eni ad oculū videbis vtrū sit fractū vel nō: ⁊ facto hoc si accidit fluxᵘˢ sanguinis debes iplere vulnᵘˢ aut cū pānis siccis aut si nō sufficit cū pānis ifusis in albumine ou vel i aq̄ mixta cū aceto: q⁊ ista cōstrigūt sanguinē ⁊ ꝓprie debes fassiare desup cū puluillo ifuso in aliquo vino stiptico: et sic dimittē ipsū manē: ⁊ postea vidē vtrū os sit fractū vl̄ nō sit fractū. Si vō nō sit fractū: tūc curab illō vulnᵘˢ cura q̄ dicta ē prius i tractatu de vulneribᵘˢ ⁊ vlceribᵘˢ mēbrorū carnosoz: si vero sit fractū: tūc curabis cura q̄ dicē. Ex his vbis Aui. tu debes accipe q̄ nō ē ꝓcedendū ad incisionē carnis ⁊ cutis nisi q̄n estimas p aliqs significationes cōiecturatiuas q̄ os ē fractū: vel dubitamᵘˢ de fractura ipsius. Sz si nō dubitaremᵘˢ de fractura ⁊ appeat nobis os solidū nō debemᵘˢ ꝓcedere ad icisionē cutis ⁊ carnis fiē factū stulti cyrugici ⁊ ꝑsumptuosi q̄ anteq̄z alias sigmficatiōes inquirāt in quolibet vulnere capitis cōtingente audēt statz incisionē facere magnā vt os in magna q̄ntitate detegaf dicētes q̄ in tali detectiōe ossis nullū existit peccatū nec piculū. Et isti gdē igrāt q̄ ex tali icisione pūt multa mala accidētia cōseq̄ ⁊ pericula. Primo gdem: q⁊ talis incisio nō fit fine maximo dolore: dolor aūt maximᵘˢ est cā vt multotiēs attrahaf apa: vñ dicit Gal. Laue dolorem inquātū potes: qm̄ nihil ē cā apatis sicut dolor: ignorant ēt isti q̄ talis detectio exponit os frigori: ⁊ ét alijs ex gbus pōt nocumentus ex ipso cōsequi: ⁊ p ꝓs in pāiculis cerebri: ꝓpter qō non ē agenduz sicut isti ꝑsumptuosi agūt: sed ꝓus inquirēdū est per alias significatiōes: ⁊ q̄n per illas significationes manifestas cognoscimus fracturam: tunc ꝓcedendū est ad incisionē istam ⁊c. Et ꝓpterea dixit Aui. Et in hmōi quidem significationibᵘˢ sz quādo apparent prēdicte significationes per quas estimamus q̄ os est fractū: tunc ꝓcedendū est ad talē incisionem aliter non est necessarium ipsam facere.

¶ Vulnez autē capitis vsqz ad terminū almochati cura est illa que iam dicta est in capitulo vlcerum ⁊ ante ipsum. finden tia vero os ⁊ ducentiā os ⁊ similia illis ō illis que dicuntur.

¶ Primus Aui. docuit modū cognitiōis fracture accētis in craneo q̄n ipsa est latēs ad sensum. In pte ista docet mōz curatiōis vulnez capitis in gbᵒ ē fractura cranei. Et duo facit. ꝓmo circa hoc dat suā intentionē. scdo exequit. scda ibi. Et minores dispōnes ⁊c. In ꝓma pte dicit q̄ cura vulnez capitis q̄ ꝓcedit vsqz ad craneū. i. q̄ terminanf vsqz ad pelliculā que dr̄ almocati: ista aūt pellicula ē illa q̄ tegit os capitis exterᵘˢ que alio nōie dr̄ zinzia mater. Tres eni sunt pellicule capitis: due gdē iteriores sub craneo q̄rum vna dr̄ pia mater que imediate cerebrū tāgit: alia dr̄ dura mater: que ossi adheret. tertia ē pellicula que exterᵘˢ extra craneū ē sup ipso q̄ dr̄ zinzia mater. Huc aūt cura vulnez que ꝓcedit vsqz ad zinziā matrē in gbᵒ vulneribᵘˢ nō ē aliq̄ lesio i osse dicta ē ante in cap. vlcez: ⁊ ante ipsū. i. i cap. de vulneribᵘˢ: ⁊ ꝑcipue in cap. vulnerū que fiunt i capite: ea vero que sūt recētia curanf sicut vulnera facta in mēbris carnosis: quoz cura dicta ē in tractatu ō vulneribᵘˢ: sed vulnera capitis in gbᵒ accidit lesio vel fixura i osse: aut accidit eleuatio alicuius partis ossis: aut accidit alius modus fracture in osse sunt illa quoz cura hic traditur. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et minores dispōnes fracture ossiū in capite si accidit in eis scissura parua non penetrās vsqz ad latus aliud: imo succedit apō q̄dā experimēta ⁊ similis isti magis rectū est itez vt frices illud vsqz quo non remaneat de scissura aliqd: ⁊ si amas vt festines cuz effusione humiditatis nigre donec vehemēs, fiat apparitio scissure ꝑ eam fac: ⁊ frica donec nō remaneat vestigiū: ⁊ sint apud te fricatoria diuersarum q̄ztatū ⁊ administra in primis lata eoz: deinde que sequunt illa.

¶ In pte ista oñdit curationē taliū vulnez in quibus accidit fracturā: ⁊ duo facit. ꝓmo in gñali ostēdit ꝑ qnē modum ꝓcedēdū ē p detectiōez ossis ⁊ eleuationē ipsius. in scda parte i spāli docet illū modū eleuatiōis ⁊ detectiōis ossis ꝑ modū antiquoz: ⁊ cū hoc ét modū ꝑ qnē possumus phibere accētia que aliq̄n cōtingūt. scda ibi. Et q̄ liter fit hec curatio nos dixim⁹ in hoc illud qō dixerūt p mi ⁊c. Prima in duas. In ꝓma pte ꝓposito ex ꝑdictis q̄ facta sit detectio carnis ⁊ cutis: ita q̄ os fractū sit totuz detectū oñdit modū curatiōis fracture cranei qñ fractura est in osse: non tamen penetrat ad inferius ossis. In scda parte ponit modum curationis fracture in osse quando fractura ista est penetrans ad latus aliud ossis. s. vsqz ad i ferius. Si aūt estimaueris q̄ fixura sit penetrās. Prima in duas. in ꝓma pte: q⁊ modus curatiōis istiᵘˢ fixure facte in craneo ē p remotionē talis fixure ab osse. docet moduz ꝑ qnē talis fixura siue scissura dz ab osse remoueri. In scda pte docet q̄ sunt medicamina q̄ i tali vulnere pᵒmōz illiᵘˢ opatiōis cōuenūt. scda ibi, Cūq; admistraueris ⁊c. In ꝓma pte vult dicere q̄ minor fractura q̄ pōt cōtingere in osse ē vt in ipō accidat fixura ꝓpe q̄ztatis: ⁊ cū hoc non penetret vsqz ad aliud latus: imo succedit. i. recedit appōsita q̄dā experimēta. Et ista quidē experimēta vel experimētū ponit statum post ⁊ in tali fixura ⁊ in his q̄ similanf ei magis rectū est vt fricef os totū vt non remaneat aliquid de fissura. Et hoc tō fit vt hūiditas aggregata nō remaneat iter ptes fixure q̄ retēta in eis putrefactionē in osse ꝺuceret. Et de ista cā etiā amplius videbif in illo §. in frāgētibᵘˢ vō os ⁊c. Secūdū aūt quē modū possumus cognoscere q̄ fissura ista parua q̄ dr̄ alio nōie capillaris fixura an mota sit ab osse p fricationem Aui. docet. Et si amas ⁊c. Debes eni sup ꝺa fissurā infundere aliquid ō humiditate nigra sicut ē encaustrū: q⁊ ex effusiōe ista appareat nobis manifeste ꝓs illa in qua ē fractura: ⁊ itez debes fricare donec nullū ibi remaneat vestigiū nigredinis: q⁊ tunc ex toto erit amota fixura illa: ⁊ debēt eē apud te istrumenta p que fricas diuerse quantitatis: ita vt in ꝓmis frices cū his q̄ sunt latiora: deinde cū strictioribᵘˢ: ꝓpterea: q⁊ semꝑ orificiū cuiuscunq; vulneris debet esse latum et fundū strictū: q̄n ex hoc mā melius mundificatur ⁊ munus in tali vulnere humiditas aggregatur ex qua timet putrefactio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cūq; fricaueris admistra medicinaz capitalē ⁊ sufficit tibi. Et medicine q̄dez capitales sunt sicut ireos: ⁊ farina orobi

t minutū olibani t aristolo. t cortices radicis opoponaci t myrrha t sarcocola t san. ora. t omne exiccatiuū sine mordicatione: t curent curatione vlcerum.

¶ In pte ista oñdit q̄ sūt medicamina q̄ cōuenīūt post prędictā frication̄ t remotionē fixure: t dicit. Cūq; fricaueris administra medicamina capitalia. medicamina gdē capitalia dñr q̄ cōuenientia sūt in ḡfiatiōe carnis t consolidatiōe vlcerū q̄ sūt in capite: t q: talia vlcera vel vulnera pertingūt ad mēbrū qđ ficcū est: q̄le ē os: t dictū fuit supra. In mēbro sicco cōuenit medicina q̄ sit maioris exiccatiōis q̄ in mēbro hūido: hinc ē q̄ tales medicie sūt magis exiccatiue q̄ medicine q̄ administrant in vlceribus mēbroꝝ carnosoꝝ: vel ē tū q̄ ł debeāt eē exiccatiue: nō tū intantū vt mordicēt: ppterea q: mordicatio phibet nascētiā carnis sicut dcm̄ ē supra. Causa āt quare post fricatione debēt talia medicamia admīstrari ē: q: q̄m remota est fixura: tūc nō restat nisi curare illud cura que ōbetur vlceri rōne qua vlcus ē: in quo vlcere nō ē alia intētio nisi regeneratio carnis t cōsolidatio. Et iō Aui. subdit infra q̄ post istā frication̄ curef cura vlceꝝ. Et q: medicine capitales sunt q̄ cōuenīūt in tali vlcere: hinc ē q̄ post talem frication̄ debes administrare medicamina capitalia: et sūt sufficiētes ad curationē talis vlceris: t hoc ē qđ Auic. dicit. Et sufficiūt cibi. Sed aduertēdū hic ē q̄ ł Auic. dicat absolute. Cūq; fricaueris os administra medicinam capitalē t c. nō tn̄ hoc oz intelligi absolute absq; omni conditiōe. Sed illud gdē oz intelligi cū cōditiōe: puta si nō timeā de apate: melio. ē. n. in pn̄o. attēdere ad phibitiua apatis t mitigatiua doloris sicut ē oleū rosa. de quo infra dicetur ex quo ptes circūstātes debēt unungi: postmodū cessato hoc timore debes ꝓcedere ad medicinas capitales q̄ exiccatiue existūt sicut cōuenit vlceri existēti in tali mēbro. Et q: vt in pluribꝰ ꝓpter ictiōnē q̄ dolorē facit: t ppmotū factū ex frictiōe: t ꝓpterea q: plura corpa nō sunt pfecte muda timor ē de aduentu apatis: p tāto tuti⁹ ē vt in pluribꝰ facta abstractiōe nō statim administrare medicinas capitales: sed ꝓs medicinā doloris mitigatiuam t phibitionem apatis per aliquot dies apponere: vnde medicinas capitales adducere: sed de hoc adhuc plus videbitur in processu. ¶ Deinde, cum dicit.

¶ Si aūt existimaueris q̄ fissura sit penetrās vsq; ad latꝰ aliud: tunc fricatio nō finit eā vsq; ad elōgationez: t caue ne multum procedas in fricatiōe: imo vbi iaz securus fueris et cognoueris dispositionē velaminis an sit seruās situ suum ex osse: tūc nocumētū est minus t res magis apparēs t est eventꝰ apatis minor t saluior t paruior t apparitio puris maturi velocior t magis cōpleta aut iā separauit ipz ꝓcussio ab osse: t illō est ab eo in quo ē timor plus t dolores t febres t que sequūtur ea plus t susceptio ab osse alteratiōis coloris velocior: t cursus puris virulenti subtilis in eo plus t q̄ accidit ex doloribus t febribus et tetano et sincopi et destructione rationis propter dimissionez

curationis in eo plus.

¶ In pte ista ponit modū curatiōis fracture ossis capitis q̄n penetrat vsq; ad interiora: t sic ꝓcedit. In ꝑma pte oñdit qđ i tali fractura oz gerere: oñdit. n. q̄ semp i ipa non sufficit fricatio: sed oz vti detectiōe t eleuatiōe alicui⁹ pticule ossis. In scda pte oñdit in q̄to tpe dz fieri ł eleuatio ossis. tertio oñdit qō ē cōueniēs istrm̄ cū quo oz fieri eleuatio ossis. scda ibi. Cū ḡ ỽificat necitas. tertia ibi. Et q̄nq; fit cū serra subtili. ꝑma i duas. ꝑmo facit qō dcm̄ ē. scdo q: post eleuationē ossis solēt aliq̄n accidentia timorosa t suspecta cōtigere docet illa rūpere. scda ibi. Et stude ne frigus aduenīat. ꝑma ꝑs diuidit i q̄tuor ptes. in ꝑma pte oñdit q̄n oz in tali fissura penetrāte vti eleuatiōe t detectiōe ossis. in scda pte docet q̄ntitatē ossis quā oz eleuare t detegere. in tertia oñdit cām ꝓpter quā vtimur hoc mō curatiōis. s. eleuatiōe t detectiōe ossis i fractura cranei: nō aūt vtimur ł mō curatiōis in fractura alteriꝰ ossis. in quarta pte oñdit qo ē locus cōueniētior in quo oz fieri icisionem detectionē t eleuationē ossis. scda ibi. Et nō querit in omni fissura c̄. tertia ibi. In frāgētibꝰ vero os t q̄ sūt c̄. q̄rta ibi. Et oz vt fit icisio ex loco c̄. ꝑma i duas. in ꝑma pte oñdit q̄ i tali fissura penetrāte post fricatiōez oz vti detectiōe t eleuatiōe ossis. in scda pte cōparat curatiōez vulneruz capitis i qbꝰ nō ē fractura cranei ad curationē taliuz vulnerū in qbꝰ ē fractura cranei vt oñdat q̄liter diuersificat curatio illoꝝ a curatiōe istoꝝ. scda ibi. In fissis vero i qbꝰ nō ē c̄. vez ē q̄ illa pticula pōt duplr̄ sententiari vt videbitis. ꝑma in duas. ꝑmo facit qō dcm̄ ē. scdo oñdit q̄ maxime oz caueri i talibus vulneribꝰ. scda ibi. Et i ḥmōi qđ dispōne imo c̄. In ꝑma pte Aui. vult ł dicere: q̄ si videris q̄ fissura sit penetrās ad latꝰ aliō: tūc fricatio nō finit eā. i. tūc fricatio de q̄ dcm̄ ē nō ē sufficiēs ad factēduz cessare fissurā: t iō oz amplius finire ipsam. Vel aliter exponetūc fricatio nō finit eā. i. tūc talis fricatio nō facit cessare gn fissura appareat p vestigiū talis nigredinis remanētis in ipsa. Alia aūt lra hz tūc fricatio n̄ excusat ab elōgatiōe vsq; ad elōgationē. q̄si vult dicere ꝑm istā lram q̄ si fissura sit penetrās ad aliud latꝰ: tūc fricatio non excusat ab elōgatiōe vsq; ad elōgationē. i. gn elōgemꝰ fricationem pfundando. s. eā donec appareat plus dura mr̄. Et subdit. Et caue ne multū ꝓcedas i frictiōe: q̄si vult dicere: q̄ q̄n fissura erit penetrās ad latꝰ aliud erit apparens dura mater: aut ꝓpterea q: p frictionē puēisti vsq; ad duraz matrē: aut q: sic eēt fissura lata q̄ appareret: tūc desiste a frictiōe t debes ꝓcedere ad cognitionē dispōnis pellicule q̄ ē sub osse: vtrū sit seruās situ suū quē dz seruare nāl̄r cū osse: aut ꝓpter ꝓcussionē sepata ē ab osse: t ł ē qō vult dicere cū dicit: imo vbi iā securꝰ fueris in frictiōe t cognoueris dispōnē velaminis: t istam talē sniam ponit Paulus in ꝓallegato ca. a quo iste multa huiꝰ capli accepit. Dicit enī. Si vero vsq; ad meningen fuerit supple penetrans fissura: tūc rodere t icidere debemꝰ ad cognitionem vtrū desistat ab osse nimiū vel maneat ꝓtexpomeni idest adherēs c̄. Si. n. videris velamē. i. pelliculā que ē sub osse seruare situ suū nāle cū osse t sit adherēs ossi sicut dz adherere ꝑm nām imo t in qbusdā locis alligat ossi sicut in anathomia apparet: tūc ē nocumētū minus: ppterea q: nō ē nocumētū in pellicula cerebri neq; ēt facta est disruptio i venulis q̄ sūt iter os t pelliculaz: ita vt ex eis humiditas effūdat q̄ aggregat sup pāniculum cerebri: t tūc res i ł vulnere ē magis apparēs. s. q̄ sit salua: q̄n i tali vulnere minꝰ accidit euētus apatis: t ēt febris t apparitio etiā sanie: t puris digō ē citior t cōpletior. Si āt ex ꝓcussione sit separatꝰ pāniculus ab osse: tūc i tali fractura est timor maior t periculū: q̄n tūc dolores t febres t apata cōsequūt magis ad talē fracturā. Iterū ēt os citꝰ alterat in suo colore tēdēs. s. ad corruptionē t mortificatiōez

Iterū ēt ex tali vulnere accidit plus egressio hūiditatis virulēte q̄s santei digeste ⁊ laudabilis: oia aūt hec accītia cōtingūt maxime in tali fractura in q̄ pp pcussionē sepatū ē velamē ab osse ꝓpter duplicē cām. Quaꝝ vna est: qm̄ hec ē significatio q̄ attritio ⁊ cōtusio rei nocētis puenit vsq; ad pelliculas cerebri q̄ sunt mēbra sensibilia ⁊ ꝓpinqua mēbro nobili. s. cerebro ꝓpter quoꝝ mēbroꝝ passionē illa accītia molesta cōtingūt. ¶ Scōa cā ē: q; in separatiōe velaminis ab osse accidit necessario effusio hūiditatis iter os ⁊ pānīculū: ⁊ aliq̄n accidit q̄ disrūpunt vene magis iteri⁹: vñ accidit effusio hūiditatis aut iter duos pānīculos: aut iter pānīculū ⁊ cerebrū q̄ hūiditas ibi detēta ⁊ post i putrefactionē cōuersa nocumētū igerēs pānículis ⁊ cerebro ꝟ accītia molesta causat. ¶ Et subdit postea Aui. Et qō accidit ex doloribꝰ ⁊ febribꝰ ⁊ thetano ⁊c. ꝟ est dicere q̄ qñ ē talis fractura i ipa sūt apta cōtingē ꝟ accītia mala. s. dolor ⁊ febris ⁊ spasmꝰ sincopis ⁊ permixtio rōnis ꝓp tarditatē curatiōis q̄ ē necessaria i tali fractura: q̄si ex his vbis Aui. voluit hr̄e q̄ in fractura penetrāte ē necessaria ꝓter abrasionē ⁊ frictionem detectio ⁊ eleuatio ossis ⁊ qñ ē necessitas. Mā qñ i fractura cranei separatū ē velamē ab osse: tūc necessaria ē detectio ⁊ eleuatio alicuiꝰ pticule ossis: ⁊ q̄sto plus differt hec curatio tanto magis cōtigūt accītia p̄dicta pessima. ¶ Et cā quare ꝟ ē necessaria detectio ⁊ eleuatio ossis ē: q; qñ velamē separatū ē ab osse nēcīū ē vt hūiditas effundat iter velamē et os: vt g̃ ibi nō detineat ⁊ putrescat nēcīū est vt detegat os ad ꝟ vt hūiditas ad extra possit fluere nō solū aūt ꝟ est cā quare oꝫ os discoopire ⁊ detegere aliq̄s ptē ossis: ꝫ etiā cā ē: q; qñ ꝓ pcussionē factā a re cōtūdēte separatū est velamē ab osse: signū ē q̄ attritio ⁊ cōtusio fcā ē maxima i ptibus ossis: in simplici. n. icisione nō accidit vt scidat dura mater q̄ dura mr̄ nō sepat ab osse: ꝫ ꝟ accidit in cōtusiōe ⁊ cōquassatiōe magna: in tali aūt attritiōe fcā i pubꝰ ossis nēcīū ē vt hūiditas iteriꝰ coadunet i medulla ossis inter pticulas eiꝰ: sicut videmꝰ fieri i carne qñ atteritur caro q̄ hūiditas coadunat iter pticulas eiꝰ: hec aūt hūiditas virulēta coadunat iter pticulas ossis nisi detegat os ꝑm aliq̄s pticulā: ⁊ illa hūiditas possit mūdificari ⁊ deficcari putrefit: ⁊ putrefacta totū os putrefiet. Hec enī hūiditas nō pōt p ligamētū exꝑmi a pubꝰ ossis fiē fit qñ ossa aliaꝝ mēbroꝝ frangunt: q; i alijs ossibꝰ possumꝰ vti ligamēto stricto p qō exꝑmit hūiditas ab osse ad alias ptes. In osse aūt capitis ꝓp modū cōpōnis capitis ꝟ ligamēto vti nō possumus. Iteꝝ ēt nec cū medicamine talis hūiditas pōt resoluiꝰ ꝓpter dēsitatē porꝝ ⁊ subossiū: tū etiā q; illō medicamē attractiuū eēt: sic aūt attraheret mām ex osse i ꝑncipio appositū: ita ēt attraheret mām ad hos cū in ꝑncꝰ ꝓpter fluxū mātis fic cōpetāt ea que exꝑmūt ⁊ repellūt mām ab ipso: sicut q̄ extrahūt mām cōtēta in ipso: q; ꝟ hec hūiditas mūdificari ⁊ exiccari nō pōt alio mō nisi cū detectione ⁊ eleuatiōe alicuius pticule ossis vt nō accidat putrefactio in toto osse: ⁊ etiā in pānículo cerebri nēcīū est detegere ⁊ eleuare aliq̄s pticulā ossis: ⁊ q̄sto citiꝰ fit tanto ē melius. Si aūt i fractura cranei nō desistit velamē ab osse: imo seruat situ suū cū osse tūc sufficit sola abrasio q̄ est per frictionē: qm̄ tūc nō ē sic timor de aggregatiōe humiditatis que fit effusa inter os ⁊ panniculū cerebri: nec ēt est timor de aggregatiōe hūiditatis inter pticulas ossis: vñ sufficit sola abrasio vt remoueat fissura ⁊ possit aliqualit hūiditas expirare ad exteriꝰ que ex vulnere cadit sup dura mater: ⁊ hec ē tētio quā Aui. vult hr̄e: ⁊ q̄ ista sit eiꝰ intētio appet ꝑ vba Pauli i pallegato cap. cū dicit. Si vero desiterit numū augent dolores ⁊ febres: ⁊ filr̄ os alochodi. i. alteriꝰ coloris fit ⁊ fion. i. pus subtile ⁊ idigestū egreditur. Si vero neglexerit q̄ curat ⁊ nō anathasi. i. pforatione vtek isto difficiliora fiūt sinthomata colemesia. i. colere vomitꝰ: spasmꝰ: absciso mētis: ⁊ febris acuta in qbus opꝫ refatare enchisiꝫ. i. icisionē: nō p̄ntibꝰ aūt his figdeꝫ nō desistit mirinx: rogma ꝟo. i. fissura solū fuerit ⁊ ꝓ rasoria solū curat ⁊ si vsq; in pfundū fuerit. Ecce māifeste q̄ ponit qñ sufficit sola abrasio: ⁊ quādo ꝓter abrasionē opꝫ vti pforatiōe ⁊ eleuatiōe ossis. ¶ Et nota q̄ Paulus signāter addit nō p̄ntibꝰ aūt his: q; dato q̄ nō desisteret ab osse pānículi si tñ videmꝰ accītia illa molesta p̄ntia statiꝫ vtē duꝫ ē detectiōe ⁊ eleuatiōe ossis: imo ēt vt dcm̄ fuit prius si videmꝰ accītia: ⁊ dato q̄ cranei fractum non eēt vti debemus detectiōe ⁊ eleuatione ossis: ⁊ iō signanter dixit ñ p̄ntibus aūt his ⁊c. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et in huiusmodi quidez dispositione: immo in omni dispositione oportet vt vehementer caueatur frigus: etiam in estate: qm̄ in eo est timor magnus.

¶ In ista pte ostendit qd maxime ē illud qō oꝫ cauere i talibꝰ vulneribꝰ q̄ sunt fractura cranei post abrasionē ossis ⁊ detectiōe ipsius: ⁊ dicit. Et in hmōi qdē dispōne. i. in tali vulnere in quo facta ē detectio ossis vsq; ad durā matrē: immo in ea dispōne. i. in oi vulnere capitis qō penetrat vsq; ad craneū siue sit cū fractura ipsius siue sit absq; fractura oꝫ vt vehemēter caueat frigus: p frigus qdē itelligens oē qō ē frigidū actu siue sit frigiditas aeris siue sit alteriꝰ rei q̄ approximet ad vulnꝰ ⁊ in estate. ¶ Nota g̃ ex ꝟ q̄ ñ solū in hyeme vez̄ēt in estate in qua ē caliditas aeris opꝫ vehemēter cauere frigus. Et iō Cyrugici q̄ in tali opē sūt edocti cōtinue qñ tales egros curā p̄cipiūt vt teneantur circa egrū carbones ignīti. ¶ Aduertēdū tñ ē ꝟ q̄ sīi nere ē vehemēs caliditas q̄lis mltotiēs ē in estate nō multū est sollicitādū in augēdo ampliorē calorē vel caliditatem cū igne: qm̄ etiā vehemēs caliditas nocet ꝓducendo ad estuationē ifirmū. vñ Gal. tertio de ige. sa. dixit. Iteriū cōsiderādus ē aer circūdās ifirmū: qñ afficit corꝓ sicut alficit medicina. Et ꝓpterea qñ Aui. dixit. Ins frigidatio ē timor magnus ēt in estate itellexit q̄ ēt i estate oꝫ cauere si accidat ex aliquo accidēte: puta vel ex vēto vel ex aliqua alia cā accītali: qm̄ in eo ē timor magnꝰ. Que aūt sit cā q̄re est frigus maxime nociuū cerebro ⁊ ossibꝰ ⁊ ossibꝰ mēbris neruosis dicta ē prius in cap'o de cura vulnerū neruorū. Et silr̄ qō q̄ fuit ibi facta posset hic fieri ⁊ ꝓ tanto de ꝟ hic dicere non curamꝰ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ In fissuris vero in quibꝰ nō est nisi fissura: ꝫ ē plurima ⁊ apparet cū ea illud inter quod et os nō ē nisi cortex multotiēs sufficiūt strictura et ligamentū et emplastrū et infrigidātia: verum illud qō ē rectius est vt incipiat et fundat sup scissurā oleū ros. tepidū: deinde aggregeē inter duas extremitates vulneris et sufficiat si necessariū est illud et pulueriz̄etur desup puluis capitalis et ponanē super eas pulueilli imbibiti vino stiptico cōcusso cum oleo: deinde reliqua ligamenta: et quiescat infirmꝰ ⁊ fiat delitiosus et fiat vt vomiat et flebotomeē si indiget.

¶ In pte ista ꝑm vnū modū possumꝰ dicē q̄ ipē ponit ꝓpationē iter curationē vulnerū q̄ sunt cum fractura ossis ⁊ curationez vulnerū capitis q̄ sūt sine fractura craneꝫ ostendendo hic q̄ in vulneribus que sunt sine fractura cranei simili modō procedemꝰ in curatione sicut facimus in curatione aliorꝝ vulnerꝝ simplicium. s. administrando liga-

tiões ꝛ futuras ꝛ ea q̄ icarnāt: ꝛ q̄ phibēt fluxū hūoꝝ ad locū sicut facim⁹ in vulneribꝫ alijs. Sed q̄n craneū fractū est: nō opꝫ cū tali mō curatiōis ꝓcedere: ꝑm ergo istū modum exponit illud q̄d dicit hic de cura taliū vulneruꝫ capitis in quibus nō ē lesio in osse nō dicit principaliꝫ ꝑ se: q; cura taliū vulnerū sicut ipsemet dixit ꝑius iā dicta ē sed solū hoc hic dixit vt ostēderet diuersitatē taliū vulnerum a curatiōe vulneꝝ in ḡbus accidit craneū frāgi: ꝛ ꝑꝫ hūc modū expositiōis sic exponitur lr̄a. In fissis vero i q̄bus nō ē fissura. i. in quib⁹ nō ē vulnus simplex q̄d dicit ꝓpter vulnera q̄ sunt cū cōtusione in ḡbus nō ē nisi vulnus simplex: q̄d dicit ꝓpter vulnera que sūt cū cōtusiōe i quibus nō possum⁹ ꝓcedere suēdo ꝛ incarnādo a ꝓncipio sicut habitū est supra ꝗꝫ est plurima. i. q̄uis illa fissura sit plurima. Et apparet cū ea illud iter q̄ ꝛ os nō ē nisi cortex. i. ꝛ i tali fissura iter illud q̄ apparet de vulnere: ꝛ os nō ē i medio nisi cortex. i. q̄dā pellicula corticalis sicut ḡia mater. Et ista sūt vulnera capitis de ḡbus dixit supra q̄ ipsa terminātur vsq; ad almochati. i. gingiaꝫ matrem multotiēs sufficit strictura ꝛ ligamēta ꝛ empla ifrigidantia: q̄si in his verbis Aui. velit ostendere q̄ talia vulnera curant vt vulnera simplicia fcā in carne: quoꝝ cura habita ē supra: vnde sicut in vulneribꝫ carnosis simplicib⁹ oꝫ ꝓcedere cū his que icarnāt. s. cū ligatura ꝛ cōstrictiōe ptium: ꝛ cū his que refrenāt ꝛ repellūt hūiditatē ex loco vulneris appositis i circuitu vulneris que sūt stiptica infrigidātia: ita oꝫ ēt i curatiōe hoꝝ vulnerū que sūt siue lesione ossis ꝓcedere. Et tūc Aui. oñdit ꝑm quē modū facimus hiꝫ q̄ phibemus hūiditates fluere ad loca vulnerata ꝛ cōstringim⁹ partes adiuicē dicēs. Verū illud q̄d ē rectū. i. q̄d ē rectū ad hoc vt cōpleant intēciones que dicte sūt est vt incipiat ꝛ fundat oleū ros. tepidū sup fissura: ꝓpterea q; oleū ros. ē phibitiuū fluxus materiei ad loca vulnerata: q̄n ifrigidatiōe ꝛ stipticitate pticipat rōne quoꝝ duoꝝ phibet fluxum māe. Intellige āt q̄ signāter dixit tepidū q; vt dicñ ē in oi vulnere capitis nocet q̄d ē frigidū i actu ¶ Et si dicat quō ḡ Aui. ꝓcepit vti in tali vulnere emplis infrigidātib⁹. ¶ Dicēdū ē q̄ illud q̄d ē frigidū in actu phibeat administrari i curatiōe taliū vulneꝝ capitis: illud tñ q̄d frigidū est vel declinans ad frig⁹ in virtute: actu tū tepidū vel calidū nō phibeat administrari i vulnere capitis sicut ē oleū ro. tepidū sicut etiā hoc melius declarabit i ꝓcessu. ¶ Scdo itellige cum dicit q̄ fundat oleū ros. tepidum sup fissura nō itelligit Aui. q̄ fundat itus in fissura: ꝛ postea aggregētur ptes fissure adiuicē ꝛ suanf; ꝓpterea q; sicut habitū fuit supra etiā ē auctoritas Halie. in tegni in curatiōe vulnerū simplicium: q̄n ꝓcedimus incarnādo partes ꝛ cōiungēdo in vnū debet phiberi ne inter partes vulneris cadat oleum aliquod vel puluis aut pilus aut aliqua res extranea: etiam oleū rosa. nō eēt bonuꝫ ad incarnatiōē partiū talis vulneris: q; cum tale vulnus fiat in membro ficco medicina incarnatiua ipsius debet cē valde exiccatiua. Et ꝓpterea ꝓcepit postea q̄ ponat de super puluis capitalis: qui. sc̄z est puluis factus ex rebus que conueniunt ad incarnatiōē talis vulneris quale est vulnus factū in membro ficco sicut est caput quātum ad ossa que sunt in ipso. Intellexit ergo Aui. q̄ oleum rosatum non fundatur super fissura: sed fundat in partib⁹ circunstantibus vulneri: partes aut̄ que sunt adiuicē disrupte aggregentur invnum. Et si necessarium est suanf. Est aūt hoc necessariu quando partes essent multum remote ad quarum cōseruationem in vnum non sufficeret sola ligatura: sed opꝫ vti sutura: deinde puluerizetur desuper puluis capitalis vt. s. exiccet humiditatē que est inter labia vulneris vt per sufficientē exiccationem ipsius exiccef superflua humiditas ꝛ reliqua cōuertat in rotez mediante quo partes adiuicē vniātur: ꝛ postea ponantur desuper puluilli imbibiti in vino stiptico cōcusso cū oleo rosa. Puluilli quidē ponuntur desuper ad meliorē cōseruationē partiū adiuicē: imbibunt aūt in vino stiptico ꝛ oleo ros. q̄n vinū stipticū est conueniens ratione exiccatiōis quā facit: ꝛ etiam rōne stipticitatis. Oleū aūt rosa. q; ifrigidat ꝛ stipticat: vñ est phibituū apatis ne accidat etiā est ibi cōueniēter admixtū. Et quiescat infirm⁹ q̄n motus ꝓhibet vnitionē partiū: ꝛ etiā est causa inquietatiōis ebullitionis humoꝝ que phiberi oꝫ inquantū est possibile ne accidat discursus humoꝝ ad vulnus ꝛ accidat apa. Et flebotomet si indiget. Est quidē idigētia flebotomie q̄n timem⁹ de fluxu humoꝝ ad vulnus ex quo fluxu est aptitudo vt eueniat apa: timemus aūt hunc fluxum aut ꝓpter vehemētem dolorē: aut ꝓpter corporis repletionem ꝛ impuritatē. Et q; ista plerunq; accidūt: idcirco plerūq; melius est in curatione taliū vulnerū a flebotomia incipere. Hec ē ergo expositio littere hui⁹ particule ꝑm ꝓdictū modū introducēdi istā particulā. ¶ Possumus āt alio mō hāc ꝑticulā exponere ꝑm quā expōnē dicemus q̄ Aui. oñdit differētiā inter modum curationis q̄ cōuenit vulneribꝫ que sūt cū fractura cranei in ḡbus vulneribus nō est facta ꝛ separatio pānniculi ab osse: ꝛ in quib⁹ etiā vulneribꝫ nō est facta attritio in partib⁹ ossis: ꝛ inter modum curationis qui conuenit vulneribus que sunt cū fractura cranei in quibus vulneribꝫ facta ē ꝛ separatio pānniculi ab osse ꝛ que sunt cū attritione ꝛ conquassatione facta in osse. Nam in vulneribus que sunt cum fractura cranei suppositō q̄ ibi non sit nisi fissura in osse ꝛ non sit facta ꝛ separatio pānniculi ab osse: ꝛ etiam q̄ attritio ꝛ conquassatio non sit multa facta in osse possumus procedere cū ligatura ꝛ sutura partiū vulneris: ꝛ cum his que incarnant: cum hoc etiam administrando ea que phibēt ꝛ repellunt materiā ad locum peruenire sicut est administratio olei ros. tepidi circa partes fissure. Sed quando est fissura cranei ꝛ est ꝛ separatio pānniculi ab osse facta: et etiam est facta attritio circa partes ossis nō possumus ꝓcedere cum tali modo curationis: sed oportet ꝓcedere cum detecudne ꝛ eleuatione ossis: ꝛ q̄to in tali vulnere plus differtur talis modus curatiōis tanto est perius sicut diximus prius. Et isto modo loquendo videf illud q̄d dicit hic cōtinuari ad illud q̄d dixerat prius sc̄z q̄ in vulnere q̄d est cū fractura cranei q̄n pānniculus est ꝛ separat⁹ ab osse accidit de illis accidētibus malis plus ꝓpter dispositionē curationis que est per eleuationē ꝛ detectionem ossis. Sed in vulneribꝫ in ḡbus non ē nisi fissura facta i cranco multotiēs sufficit modus curationis qui est per strcturam suitionem ꝛ incarnationem: ꝛ nō opꝫ ꝓcedere cū eleuatiōe ꝛ detecuōe ossis. Et iste modus expōnis videf magis conformis serici verborum ꝛ modo continuatiōis eorum. ¶ Secūdum ergo istam intentionez sic exponef lr̄a: in fissis vero ꝛc̄. q. d. ita dcñ est q̄uo in vulneribꝫ que sunt cum fractura cranei in quibus facta est ꝛ separatio pānniculi ab osse ꝓpter attritionem multam oportet ꝓcedere cum eleuatione ꝛ detectione ossis. Et q̄ i eis accidit plus de accidentibus malis ꝓpter diminutionem talis curationis. In fissis vero in quibus non est nisi fissura. i. sꝫ i vulneribus in quibus non est nisi soluꝫ fissura cranei: vñ non est ibi attritio ossis: nec etiam est facta ꝛ separatio pānniculi ab osse: sꝫ ē plurima. i. ꝛ dato q̄ sit plurima ꝛ apparꝫ cū ea illud iter q̄ ꝛ os nō est nisi cortex. i. ꝛ apparet q̄ solum ē lesio facta in pānniculo corticali: puta in pānniculo q̄ est supra os: nō tñ facta ē lesio in panniculo intrinseco q̄ ē sub osse: multotiēs sufficit strictura ꝛ ligatura: totū illud quod subijcitur postea est planum ex dictis.

Sed secundum hanc expositionem nō est modica dubitatio. Nūqd sit licitum in vulnere quod est solum cum fractura cranei absq; alia lesione procedere cum tali modo curationis? Et videtur q̄ sic per illud quod dicit hic Aui. ꝛ istā expositionem. Istud etiā videtur ad lr̄am ponere Serapio in sua practica. cap. de soda gſſata ex casu ꝛ ꝓcussione

Dicit enim talia verba: q̄ si vulnus fuerit magnū. ſ. in capite donec appareat os ⁊ fuerit in eo venenū: tunc oportet vt lauemus in primis cum vino stiptico calefacto ⁊ abstergatur locus cum lanalem q̄ si appareat q̄ os sit fractum: tunc nō est possibile vt redeat ad dispositionē naturalem. oportet ergo vt ingenietur in re eius cum rebus q̄ stant ei stricture incarnationis ⁊ est vt calefacias oleum rosa. ⁊ infundas ipsum super locum eius ⁊ cōnectas duo labia fissure que est in cute: aut panniculo ⁊ adinuicē suas ea cum filo sete grosse: aut lini: ⁊ post suturam administra hunc puluerē ⁊c. Ecce q̄ in his verbis Serapio ponit q̄ in cura vulneris quod est cum fractura ossis procedere possumus cum sutura ⁊ incarnatione: propterea illud videtur asserere fama que est de istis imperitis q̄ manifeste dicunt se craneum fractū cum emplastris consolidare absq; alia incisione cutis ⁊ carnis ⁊ absq; alia detectione ossis: ⁊ maxime illud asserunt pluries ad sensum se vidisse. Fama autem quā plurimi famant non omnino deperditur: vt philisophus dicit. quare videtur q̄ isti verum dicant saltem in parte. ¶ In oppositum videtur esse illud quod supra dixit Auic. in illo. §. Et in similibus isti magis rectū, est vt frices iterum ⁊c. ibi enim ad litterā ponit q̄ in fissura ossis dato q̄ nō penetret ⁊ sit capillaris rei eius est procedere cuz fricatione ⁊ abrasiōe ossis. quare eu am multo fortius hoc debemus agere quādo fissura penetrat vsq; ad duram matrē. ¶ Dicendū autē est ad hāc dubitationem q̄ non credo impossibile esse q̄ aliquādo in vulnere quod est cum fractura cranei possit accidere sanatio cum modo curationis qui est per suttionē ⁊ incarnationem absq; abrasione ossis vel eleuatione ⁊ detectione alicuius particule ossis. Quādo enim ista concurrunt' puta q̄ corpus est bonozū humorū non superfluorū in quāto nec in quali. ⁊ q̄ in craneo est parua fissura absq; attritione facta in ipo: ⁊ absq; etiā lesione facta in panniculo qui ē sub osse. Dico q̄ tale vulnus consolidari potest cum stricture per ligamenta ⁊ cū sutura: ⁊ cū his que incarnatiua sunt ponendo super locū fissure sicut sunt pulueres vel emplastra exiccatiua que habent incarnare: ⁊ in partib⁹ circūstantibus apponēdo ea que materiā phibent pueni re ad locū: sicut est effusio olei rosa. in circuitu. Et nō quare in tali vulnere hmōi modus curationis potest sufficere est: q̄z in tali vulnere nō timemus de aggregatione humiditatis sup panniculo sub osse: aut inter ptes ossis q̄ putrefiat ⁊ putrefacta putrefaciat os ⁊ panniculū. Et hoc nō ppter bonitatē humoz istius corpis ⁊ in quanto ⁊ i qualitate ⁊ etiā ppter flebotomiā q̄ fiet: cū dicat Auic. Et nōmek si indiget vt nō fit timōr de fluxu humoz ex ptibus alijs. Et ad phibitionē etiā isti⁹ iuuat apponere oleū ro. in circuitu. Itē cū in tali vulnere nō fit facta lesio in panniculo ita vt fit sepatus ab osse timor nō est vt in pluribus q̄ humiditas aliqua ex disruptiōe venaz sub osse aggregetur sup pānículo sub osse que putrefiat: ⁊ putrefacta putrefaciat os ⁊ pānículū. Et etiā cū in osse nō fit facta attritio nō est ibi timor etiā de aggregatione humiditatis de qua fit curādū inter particulas ossis: sicut est timor in attritione et cōtusiōe ossis. hūiditas aūt q̄ ē ibi ex vulnere facto i carne ⁊ cute ipa subito exiccabit illa. ſ. que erit superflua a medicina incarnatiua que ponit desup ptes vulneris: ⁊ reliqua cōuertit in carnē. ex cui⁹ cōuersione accidit ptes vulneris vniri: ⁊ iterū etiā regenerabit poz⁹ inter pticulas ossis mediāte q̄ pticule ossis adinuicē vnient. Propter qō nullū videt impossibile q̄ in vulnere qō ē cū fractura cranei suppositis istis cōditionib⁹ aliqū fieri sanationē cū tali modo curatiōis dicto. Sed in vulnere qō ē cū fractura cranei in q̄ facta ē attritio aut sepatio pānículi ab osse: talis modus curatiōis nō sufficit: imo oz festinare ad aliū modū curatiōis ppter causas q̄ dicte sūt. ¶ Sz viteri⁹ aduerte q̄ lz nullū sit impossibile aliqū accidere sanationē in vulnere qō ē cū fractura cranei illo mō q̄ dictū ē. tñ reputo tutius ⁊ sani⁹ procedere in curatiōe ei⁹ cū mō curatiōis q̄ ē p abrasionē fissure ossis: ⁊ p mūdificationē hūiditatis q̄z procedere cū mō curatiōis q̄ est p suturā ⁊ incarnationē. vii. ⁊ dixit Auic. Et in filib⁹ isti magis rectū est vt frices iterū illud vsq; quo nō remaneat de fissura aliqd. Et hō iō q: vt in plurib⁹ est q̄ nō sum⁹ securi de effusione hūiditatis supra pānículū: ⁊ etiā inter ptes ossis fissi: ⁊ hoc tō: tū q: plurima corpa sunt imūda. tū etiā q: vt in plurib⁹ nō pōt fic subita exiccatio fieri qn aliquid hūiditatis que est ibi saltez ex vulnere facto in carne defluat inter ptes fissure q̄ hūiditas nisi mundificet putrefiet: ⁊ putrefacta generabit accidentia pessima de qbus facta est prius mentio. Que qñ accidūt vt plurimū mortē inducūt. Et pcipue cōtingit etiam q̄ hum. iditas est apta defluere inter partes ossis sup pānículū: q: talia vulnera q̄ fiunt in capite ⁊ pcipue cum fractura ossis plurima trāseunt in vlcera. ppterea quia i capite ex modo cōpositionis capitis nō fic est possibile cū modo ligature partes cōstringere ⁊ tūgere sicut est hō possibile in alijs membris: quia ergo vtplurimū transeunt in vlcera: ⁊ in vlceribus cōtinue multiplicaf humiditas p̄pter causam que dicta sunt in capitulo de vlceri⁹. hinc ē q̄ existente fissura in osse: timor est de effusione talis hūiditatis inter partes ossis ⁊ super panniculū qui est sub osse ex cuius effusione generanf accidentia pessima p̄dicta. Quia ergo nō est tutus euentus illoz accidentiū. hinc ē q̄ tutius est procedere cū modo curationis qui est p abrasionem ⁊ fricationē ossis fissi q̄ fit procedere cū hoc mō curationis qui est per incarnationē. ⁊ dato q̄ aliquando esset possibile cum hoc modo curationis procedere. Et ppterea Auic. signāter dixit in littera: ¶ Multotiens sufficit strictura et ligatura ⁊c. dixit eni sub isto modo loquēdi: multotiēs sufficit. vt ostenderet q̄ talis modus curationis esset possibilis in vulneribus in quib⁹ est sola fissura cranei: et nō in illis in quibus est attritio ⁊ lesio facta in pānículo: licet tamen sit possibilis: nō tamē semp: ⁊ ideo dixit: multotiens. quasi vult dicere q̄ aliquibus vicib⁹ hoc pōt contingere. Iterū etiā licet nō sit possibilis: nō tamē in plurib⁹ est ei imitandū. ⁊ ideo dixit sub hoc modo loquendi sufficit. Et hoc est quod mihi in hac dubitatione sentiendum esse videtur. Et ex dictis apparet qualiter etiā p̄m istā expositionē. ⁊ verū dicit hic Auic. ⁊ supra cum dixit. Et in similibus isti magis rectū est ⁊c. et qualiter etiā p̄m istam expositionē nō contradicit verba eius. ¶ Ad illud autē quod dicit Serap. possumus etiā dupliciter respondere. Uno modo q̄ dixit illud verbū vt ostenderet q̄ possibile erat aliquādo in vulnere illo cum tali modo curatiōis procedere. Et quia Serapionis ibi principaliter nō erat intentio loqui de curatiōe vulnez que fiunt in capite p tanto nō curauit suū sermonē extēdere in modo curationis illoz: sed incidētaliter illud ibi dixit. Uel possumus dicere aliter q̄ illud verbū quod dicit Serapio. oportet ergo vt ingeniek in re ei⁹ cū reb⁹ que stant ei statione incarnationis non referk ad illud qō imediate dixerat: q̄ si appa ret q̄ os sit fractum ⁊c. ita q̄ velit q̄ qñ apparet ossis fractura tu incedas cū illo mō curationis: sed refertur ad illud qō dixit q̄ si vuln⁹ fuerit magnū donec appeat os ⁊c. quasi vult dicere q̄ qñ vulnus cōtingit vsq; ad os: tūc debes lauare in p̄mis cum vino stiptico ⁊ abstergere locuz a sante superflua: postea ingenia cum rebus que stāt ei loco incarnationis q̄ si os ē fractū: tūc nō est possibile vt redeat ad dispositōnē naturalē. i. tūc nō ē possibile procedere cū his que incarnāt: sed oportet cū alio mō curatiōis procedere qué modū curationis ibi nō ponit. quia nō erat ibi p̄n cipalis eius intētio tractare de curatione vulnez capitis. vt ergo nō plongaref eius sermo vltra ppositū: iccirco non tractauit illum modū curationis. Et isto mō exponēdo dictum illud Serap. nō consuluit in vulnere quod est

cum fractura cranei talem modū curationis qui est per futuram et incarnationē fieri: sed hoc tm̄ consulit in vulnere quod pertingit ad os sine fractura eius. Et isto modo exponendo concordat dictum eius cum prima expositione istius.§ sed intelligendo vt stat series verboꝝ suoꝝ cum secundo modo expositione istius.§. ¶ Ad illud aūt quod tm̄ dicis de experimentatoribus apparebit quid sit dicendū in quodam sequenti.§. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et non queritur in omni scissura et fractura vt accipiat os totū: qm̄ hoc non est possibile in omni osse verū recordare eiꝰ quod precipimꝰ in capitulo vniuersali ō fractura et restauratiōe. Verūtamē multi homines acceperūt os ex capitibꝰ eoꝝ incipiendo et fm modū: et creuerūt caro et cutis sup vulnus et euaserunt.

¶ In parte ista Aui. ostēdit qm̄ necessariū est os eleuare et detegere z quantitatē eius quod debet eleuari z detegi. z dicit: Et nō queritꝝ in omni fissura z fractura vt accipiatur os totum. i. fiat eleuatio z detectio istius ossis quod est fissum: qm̄ hoc nō est possibile in omni osse. Istud quidem non est possibile: quia aliqñ est quod fissura est valde magna z longa pettingens vsqz ad multam distantiā. vnde si quis vellet procedere cum eleuatione totius ossis fissi: oporteret facere orificiū maximū: hoc aūt nō fieret sine periculo maximo: z precipue: quia talis detectio multa pānicula exponit ipm z cerebrum vt cito recipiat nocumentuz a causa extrinseca: z hoc nō est necessariū facere. Solū em̄ sit ista detectio ossis vt mūdificetur humiditas: z non retineatur super durā matrē. Nunc aūt hec mundificatio satis conuenienter fit si solum eleuef z detegatur os fm aliquam quantitatē modicā: z ppterea nō oportet consequi os in tota fissura in eleuatione z detectione ipius. Verum recordare eius quod precepimus in capitulo vniuersali de fractura z restauratione. istud quidē quod dixit in capitulo de iudicijs restaurationis: cuius oportet hic reminisci dixit in illo.§. vltimo illius capituli.§. illo. Et quādo fuerit illud quod est fractū z cōminutū magnum z fuerit eius cōfractio cōminutio plurima: tunc necesse erit vt extrahatur totum z̄. ibi em̄ dixit qꝫ i fractura ossis oportet eleuare z auferre totū illud quod est vehemēter cōminutum. Sed si fractura nō fuerit cū cōminutione z fuerit fissura multa: tunc debes incisionē z detectionē facere in loco qui est debilior ad incidendū: z in quo facta est magis fractura: z dimittere postea reliquū: quia dimittēdo aliaz partē nō est nocumentū: imo si totū velles abscindere et remouere esset nocumentū maguū: hoc est illō cuiꝰ oportet hic recordari de quo fiet mentio in illo.§. Inquit paulus z gal. iterū nos docuit quantitatē ossiū. verūtamen pquia: quia multi homines acceperūt. i. elongauerūt: z detexerūt os ex capitibus. s. in talibus vulneribꝰ cranei fm modū predictū. s. in pallegato.§. et creuerūt caro z cutis super vulnus z euaserunt supple absqz hoc qꝫ fieret detectio z eleuatio ossis totius fissi. hoc est quod intendit docere Auicenna in hoc.§.

¶ In frāgētibꝰ vero os et que sūt post ea.

¶ Supra Aui. ostēdit qualis modus est cōueniens in vulneribus que sunt cū fractura cranei: quia ostendit qꝫ modus curatōnis cōueniens est per abrasionē ossis z per eleuationem z detectionē ipius. in parte ista est eius intentio ostendere causam ppter quā in fractura cranei pcedimꝰ cum hoc modo curationis: z nō pcedimus cū restauratōne z replasmatione partiū ossis sicut pcedimus in fracturis ossium aliorꝝ membrorꝝ. Et diuidit pars ista in partes quattuor fm qꝫ quattuor ponit causas istius diuersitatis modi curationis fracture contingēs in ossibus aliorum membrorꝝ. secundā causam ponit ibi: Quapropter vt nō effundat z̄. Tertiā causaz ponit ibi: Et de illis que vocāt ad illud z̄. Quartā causam ponit ibi: Et iteruz si accideret virus. In prima parte Aui. vult dicere qꝫ vna causa ppter quā diuersificant ossa capitis cum frangūt in modo curationis ipoꝝ ab ossibus aliorꝝ membrorꝝ cū frangunt est: quia cū frangunt ossa capitis natura ipa nō restaurat in loco fissure alrosboth forte z durum: sicut facit in alijs ossibus. z dicit alrosboth porus sarcoydes per quē vnitur partes ossis fracti. Quia sicut declaratu est alibi: ossa cum frangunt nō possunt ad verā redire vnitionem z cōtinuationē sicut caro: sed redeūt ad vnitionē z continuationem mediāte poro sarcoyde qui regenerat ibi ex alimēto quod supfluit ex alimēto ossis. qui quidē porus assimilat nature ossis: nō tamen vere existit os: vnde est quasi natura medie inter naturā ossis z carnis. Et mediante quidē isto poro alligant adinuicē z vniuntur particule ossis dirupte. illodo in ossibus capitis cū franguntur: natura nō regenerat istum porꝫ qui dicitur alrosboth. sic forte z durum sicut regenerat in alijs ossibus: immo regenerat ipsum debilem z mollem respectu eius quod generatur in alijs ossibus. Et causa huius est duplex: vna ē ex materia. altera est ex fine. Ex materia quidē: qm̄ porus qui generatur est ꝓportionalis ossi in quo regenerat z ex materia ꝓportionali materie cuius regeneratur. nunc aūt os capitis non est sic habens duritiem z grossitiē vt os pedis: aut brachij aut coxe: ppter quod etiā qui generat in ipo cum ꝓportionetur ei nō est tante duritiei z fortitudinis sicut est porus qui regeneratur in alijs ossibus. Ex fine autez causa quare nō regeneratur porus tante duritiei: sed regeneratur debilis z mollis est vt nō grauetur panniculus ab ipo z impediatur ratio motuū ipius. Si enim regenerare tur porus multe duritiei z fortitudinis: cum talis porꝰ tangat panniculū grauaret panniculū z lederet ipm z prohiberet ipm in motu eius: propter quod vt hoc non accidat natura regenerat ibi porum qui est mollis z debilis et substantiā habens raram respectu porꝰ qui regenerat in alijs ossibus fractis. In alijs aūt membris regeneratur porus durus vt partes ossis melius adinuicē vniantur: z os sit fortius ad hoc vt melius possit pati motus cōsuetos illius membri. Si enim in osse manus aut pedis: regeneraretur porus mollis z debilis tam impediretur motus manus z pedis. Non enim ista membra tunc essent fic robusta in motibus. Quia ergo hoc est necessarium in membris alijs. non aūt est hoc necessariū in osse capitis. hinc est qꝫ porus qui regeneratur a natura in fractura ossis capitis est res debilis z mollis. In fractura aūt ossium aliorum membrorꝝ regeneratur res dura z fortis. hoc vult dicere Aui. qꝫ in ossibus capitis non regeneratur res dura et fortis. neqꝫ etiam est necessitas regenerationis eiꝰ. hinc est qꝫ non multū curamus de replasmatione ossium capitis fractorꝝ. In ossibus aūt alijs: quia curamus de illo. circo curamus de replasmatione ipsorꝝ cū modo ligaturę z alijs que ad hoc requiruntur. ergo vna causa diuersificationis curationis est: quia in osse capitis ex hoc qꝫ nō replasmamus nullum sequitur nocumentū. sed in alijs ossibus si non replasmamus sequitur inde nocumentū scilz impedimentū motus illius membri. Et hanc causam primo tangit cum dicit: In frangentibus vero os z que sunt post eaz̄. ideſt in fracturis ossium z in dispositionibꝰ que sunt post fracturas: ideſt que sequuntur ad fracturas vel que similantur fracturis.

¶ Scias qꝫ ossa capitis diuersificanē ab ossibus alijs cū franguntur: qm̄ cum ipsa frangunē nō restaurat natura super ea al

ros both fortem sicut attrahit ipsum ⁊ nasci facit super reliqua ossa: imo rem debilem. Qua propter vt nō effundat pus ad interiora oportet vt extrahatur si fuerit plaga capitis completa: aut incidat si nō fuerit completa ⁊ nō fiat occupatio in restauratione eius: et oportet vt non tardetur illud in estate vltra septē dies: in hyeme vltra decē dies: et quāto fuerit velocius erit melius ⁊ longinquus ab hoc vt accidant nocumenta magna: ⁊ de illis que nocent ad illud et faciūt esse necessarium est q̄ ab ossibus alijs preter ossa capitis conuertit ligamentum reditionē: ⁊ hoc ligamentū non ē possibile sup caput. propter illud ergo necesse est accipere os et fracturā cui est quātitas donec egrediat virus sicut est necessariū. Et itez si acciderit virus inter os restauratū ligatū ligamento opprimēte expellente materiā cū iam esset generatū illud virus ex ipso loco et penetraret ad medullā esset nobis necessariū vt discooperirem⁹ ⁊ mūdificaremus: ergo qualiter in huiusmodi mēbro. non est igit excusatio de hac collectione ⁊ incisione etst etection loci et p̄hibitione incarnationis eius vsqz quo securus sis. Et si non est timor cursus vir⁹ vsqz ad interiora ossis qō incisimus.

¶ In ista parte secunda vult dicere q̄ secunda causa propter quā vtimur tali modo curationis in vulnere qō ē cū fractura cranei: puta fricatione: eleuatione ⁊ detectione ossis: est ne virus effundat interius: vt puta ad duram matrem. timor enim est ne per scissurā virulentia ⁊ humiditas defluat ad interiora que ibi retēta cum nō mundificetur putrefiet. putrefacta aūt putrefaciet os et panniculuz: et fient accidētia pessima: de ḡbus facta est mentio. Adiuuat aūt ad istam causam nō solū timor humiditatis ad interiora per fissurā: verūetiā quia timor est de humiditate virulenta que aggregat interius supra panniculū ex disruptione venarū sub osse. nam accidit aliquādo: vt dictū est prius: p̄cipue quādo peruenit lesio vsqz ad panniculū ꝓpter attritionē magnā ⁊ conquassationez: que disruptio fit in venulis q̄ sunt sub osse ex ḡbus egredit humiditas q̄ coadunat sub osse supra panniculum. ista aūt humiditas ibi detēta putrefiet: ⁊ putrefacta generabit nocumēta: de quibus sermo est habitus. Vt ergo nō effundat humiditas ad interius et retineat hec humiditas ⁊ virus sup panniculū: oportet vt si fissura fuerit completa vt extrahat illud os quod est ibi fractū ⁊ cōminutū. Aut si nō fuerit ibi orificiū completū detegat ⁊ incidatur os ita vt compleat per quod orificiū humiditas illa possit ad extra ꝓfluere: negz debes occupari in restauratiōe illius ossis fracti. Et in estate quidē ista detectio ossis nō debet retardari ad fiē dum vltra septē dies: in hyeme vero vltra decez. in estate eñ citius oportet vt fiat: qm̄ citius accidit putrefactio i tali humiditate in estate q̄ in hyeme. Et in quocūqz tēpore q̄to hoc citius fit est melius: quia tāto fit magis elōgatio ab euentu nocumentoz p̄dictoz. ergo secunda causa propter quā fit hec detectio ossis est ꝓpter timorē effusionis humiditatis super mēbra que sunt sub osse: sed in ossibus aliozz membrozz quia nō est talis timor: ꝓpterea quia nō sunt sub eis talia membra: hinc est q̄ in eis nō vtimur hoc modo curationis. ¶ In tertia parte vult dicere q̄ vna ex causis ꝓpter quā fit necesse vti tali modo curationis ⁊ nō vtimur replasmatione ficut facim⁹ in alijs ossib⁹ fractis ē: quia in fractura ossis replasmatio partiū ossis fracti maxime fit per modū ligature. Et causa huius est vt dicitur sexto de inge. sani. finali capitulo: quia per modū ligature primo cōseruant partes ossis fracti in suo plasmate: que si nō cōseruarent nō vnirentur nec replasmarētur. Secūdo quia per modū ligature ꝓhibetur humiditas superflua peruenire ad os fractū. ⁊ illa que est in partibus ossis fracti exprimit ab eis versus alias partes. Et hoc ē maxime necessariū in curatione ossis fracti. nisi eñ humiditas ꝓhibeatur peruenire ad os. ⁊ nisi etiam humiditas que iam aggregata est ibi exp̄matur ad alias partes os illud non poterit replasmari: imo accidit in ipso putrefactio: vt verbi gratia: si os brachij sit fractū vsqz ad medullā ⁊ nō ligetur sm̄ q̄ oportet ligari: nos videmus q̄ humiditas aggregatur in mēbro illo ex cuius aggregatione accidit primo putrefactio in medulla ossis: deinde putrefiet totum os ⁊ vltimo totū membrū. Et sicut replasmatio maxime partium ossis fracti fit per conuenientē modū ligature: ⁊ prohibitio eius fit quādo non fit cōuenies modus ligature quādo nō cōuenienter os ligatur: tunc accidit putrefactio eius. nunc aūt talis modus ligature qui fit per replasmationē partiū ossis fracti nō est possibile fieri in osse caput quia sicut apparuit in p̄cedenti tractatu in capitulo de q̄litate ligamēti fracture: ⁊ sic etiā apparet sexto de ingemo sani. ¶ Modus ligature qui conuenit ad replasmationem et restaurationē partiū ossis fracti est ille qui incipit cum pluribus unolutionib⁹ in loco īfirmo: ⁊ fit ibi bona ⁊ fortis constrictio: ita tamē vt dolorem nō generet. postea vero tendit versus locū sanum mollificando sp̄m paulatim hic eñ modus ligature: vt dicit sexto de inge. sani. prohibet euentū humoz ab alijs membris ⁊ exprimit humiditates a loco infirmo ad alias partes. Nunc aūt talem modum ligature nō est possibile fieri sup caput propter modum cōpositionis ⁊ situationis capitis. quare cū talis modus ligature non fit possibilis super caput si vellemus intendere cum replasmatione ⁊ restauratione accideret aggregatio humiditatis superflue in illo osse. propterea quia nō potest per modū ligature exprimi illa humiditas. aggregata aūt ibi ⁊ detenta putrefiet: ⁊ putrefacta putrefaciet os ⁊ panniculū qui est sub osse. Vt ergo nō accidat hec putrefactio necesse est accipere os fractū ⁊ detegere sp̄m sm̄ aliquā quantitatē ad hoc vt humiditates virulēte nō detineantur: sed egrediantur ad extra. ¶ In quarta parte in qua ponit aliam causam vult dicere Auicenna q̄ in alijs ossibus aliquādo est cum modo ligature cōuenientis per quam exp̄mitur materia contenta ⁊ repellitur illa que est apta ad membrū fluere: accidit q̄ nō possumus prohibere quin aggregef virulētia ⁊ humiditas in membro illo que postea penetrat ad medullā ossis: ⁊ tunc vt nō accidat putrefactio vel corruptio illius mēbri tot⁹ necessariū est discoopire ⁊ mūdificare virulentiā ⁊ hūiditatem ibi aggregatā. Ergo cū hoc accidat aliqñ in alijs ossibus similiter accidet etiā aliqñ i craneo. Et si in craneo accidat multo fortiꝰ: tūc erit nobis necessariū discoopire ⁊ virus mūdificare vt nō accidat putrefactio os⁹ ⁊ pānicu li: ⁊ p̄ cōsequēs interit⁹ ⁊ mors. Quasi per hoc vult dicere

Aut̃. q̃ in alijs ossibus. Licet aliquãdo illud accidat: tamẽ nos pcedimus semp ibi qñ possumus cum replasmatiõe quia et si illud contingat nõ est suspitio de aduentu mortis. vnde possumus postea pcedere ad discooperiendum et mundificandũ absq; q̃ mors perueniat. Sed in osse capitis si illud contingat: tunc est suspitio de euentu mortis ꝓpter membra nobilia que sunt sub craneo que tunc nocentur. Ergo quia medicus semp debet eligere viã curationis z saluiorem dato q̃ quasi nõ timeret de penetratione virus ad interiora: tamen melius est vt pcedat cũ incisione z detectione ossis z ꝓhibitione incarnationis vsq; q̃ sit securus q̃ perfecte tota humiditas virulenta fit mundificata exterius: quia isto modo pcedendo erit securꝰ: ne accidat putrefactio ossis z panniculi qui est sub osse. et hoc est quod vult dicere Aui. cum dicit: Non est igitur excusatio de hac collectione. Sic ergo ex dictis apparet q̃ quattuor ponit causas Auicẽna ꝓpter quas in curatione talium fracturarũ non incedimus cum replasmatiõe sicut facimus in fracturis ossium aliorum mẽbrorũ: quarꝝ vna causa fundatur super hoc q̃ nõ est ibi multũ necessaria replasmatio sicut in alijs ossibꝰ. Secunda causa fundatur super hoc q̃ esset nocituar adducens nocumenta mortalia. Tertia causa fundatur super hoc: quia nõ esset bene possibile fieri. Quarta causa fundaf super hoc q̃ sẽper modus curationis securior z saluior eligi debet a medico. Ille aũt in quo est suspitio debet euitari.

Sed modo circa dicta emergit dubitatio non modica. et est dubitatio: Utrũ sit possibile q̃ vulnus quod est cũ fractura cranei possit curari alio modo cõuenienter q̃z cum incisiõe et detectione alicuius particule ossis. Et videtur q̃ sic. ꝓmo quia cõmuniter diffamaf q̃ per emplastra multi curantur absq; incisione z detectione ossis. Fama aũt quã multi famant nõ videtur esse omnino falsa. ¶ Secundo hoc videtur probari posse ratione: quia sicut ex dictis apparet detectio z eleuatio ossis fit aliquã quantitatẽ non fit nisi vt virus z humiditas bene mũdificetur z nõ aggregetur super panniculũ: neq; inter particulas ossis fracti z̃c. Unde si hic timor nõ esset nõ pcederemus cum ossis eleuatione z detectione. Si igitur pbabitur q̃ sit possibile cõueniẽter mũdificari ab humiditate z virulentia non facta eleuatione ossis z detectione: videtur q̃ talis modꝰ curationis nõ sit necessarius: sed potiꝰ ille alter modus curationis debet precipue eligi: quia in modo curatiõis qui fit cum tali eleuatione z detectione ossis est timor et suspitio multotiens de euentu apostematis in panniculo: et est suspectio. Unde Aui. ita dicit: Multotiens accidit in ſiphac post curationẽ cum ferro apostema calidum z̃c. Q. aũt sit possibile cõueniẽter mundificari humiditatẽ et virulentiam absq; detectione z eleuatione ossis. pbaf quia quedam res sunt ex quibus possunt fieri emplastra q̃ hñt vehemẽtẽ virtutem attrahendi ad exteriora non solum humiditatẽ z virulentiã: immo etiam habent virtutem attrahendi frusta ossium decisa que remanent in vulneribus: sicut recitat Auicenna quinto canone de virtute cuiusdam emplastri quod fuit relatum ab Andromacho Igitur si reperiunt talia emplastra: tunc cum talibꝰ emplastris poterit fieri sufficiens mundificatio virus absq; alia detectione z eleuatione ossis partis. ¶ Aiuuat autem ad confirmandũ hanc rationẽ: quia nos videmus sicut apparet quinto de interioribus in isto capitulo hoc mẽbrum sicut z alia membra patiũtur z̃c. ¶ Si illo. Sed tamen pellicule costarꝝ sicut Arebistratus dixit z̃c. q̃ multotiens in fracturis ossium sanguis qui ex pcussione erat effusus interius inter partes ossis: z etiã inter partes carnis que circudat os exterius expellitur a natura per cutẽ que sic est grossa z densa: immo aliquãdo adeo sic expellitur ad extra q̃ ligamentũ tingitur ab ipo: sicut ad sensũ videmus. ¶ Et isti dicto concordat illud quod dicit particula septima afforismoꝝ in cõmento illius afforis. Quibuscũq; z̃c. Dicit enim ibi ad litterã q̃ fortitudo nature nil repugnat in expulsione etiam dato q̃ materia sit grossa et vie sint stricte. videmus enim vt dicit q̃ materia apostematis cum a quibusdã locis natura eam expellat ossa etiam tranſit. Si ergo ex operatione nature hoc fit multo fortius poterit virus z hũiditas in vulnere qõ ẽ cũ fractura cranei mundificari ad exteriora absq; detectione z eleuatione partis ossis: z precipue quãdo in hoc fieret aduotium cum emplastris que virtutẽ habent attractiuã vehementẽ eruginis ad extra. quare tale vulnus cõuenienter cũ ẽplastris curari potit fieri se asserũt facere isti empirici.

In oppositũ vero arguitur: quia nullꝰ auctorum famosoꝝ ponit istũ modum curationis cũ emplastris solũ expressis: immo omnes dicunt solũ curare cũ incisione z detectione z eleuatiõe alicuius partis ossis. Mirabile aũt est q̃ omnes antiqui hũc modũ curationis cũ emplastris ignorant. Etiã Galie. sexto de inge. sanita. ad litterã dicit: q̃ si velimus inquirere medicamen huius actionis: puta q̃ mũdificet z humiditatem exicet: nullũ repimus sufficiens in fracturis ossiũ absq; modo ligature cõuenienti: qui modus ligature nõ potest fieri in osse capitis: quare ad litterã videtur ponere q̃ cum solis medicinis talis modus curationis non potest esse sufficiens. ¶ Dicendũ est ad hoc q̃ credimus cognoscere que sunt emplastra ex quibus etiã cõponuntur et cum quibus isti empirici dicunt se curare talia vulnera que sunt cum fractura cranei absq; alio modo curationis. Et credimus etiã vidisse effectus quos cũz eis agere possunt. Et ideo ex ratione motus z etiam ex his alijs q̃ experientia vidi dico audacter ad istã dubitationẽ q̃ nõ credimus impossibile esse quin aliquãdo sit possibile fieri curationẽ vulneris talis quod est cum fractura cranei per hec emplastra absq; alio modo curatiõis: puta absq; q̃ fiat detectio z eleuatio ossis. Licet aũt talis modus curationis sit possibilis: tamẽ dico q̃ in pluribus non sufficit. et dico etiã q̃ tutior est modus curationis quẽ docent auctores q̃z sit iste. ¶ Q. aũt sit possibile istũ modũ curationis aliquãdo fieri isto modo declarat maxime ratio ꝑdicta. Si enim in vulnere quod est cum fractura cranei tota intentio in principio: est vt humiditas nõ aggregetur inter partes ossis fracti: nec etiã sub osse super panniculũ et detineatur z putrefiat cũ sit possibile talem humiditatẽ aliquando perfecte extra educi z absq; alia incisione z detectione ossis. manifestum est q̃ tale vulnus sanari poterit absq; tali eleuatione z detectione particule ossis. Est aũt hoc possibile qñ ista precipue cõcurrunt: sicut supius etiam aliquid de hoc dictũ fuit puta q̃ corpus est bonorum chimoꝝ in quãto z in quali. ꝓpter quã bonã dispositionẽ nõ est timor de fluxu humoꝝ ad locũ vulneris de quo fluxu multũ fit curandũ: z cũ hoc orificiũ in cute z in carne est bene amplũ: z fractura etiã ossis sit bene ampla z non valde stricta. ista enim faciũt ad hoc vt humiditas possit restaurationẽ habere ad extra: z cũ hoc etiã fractura illa fit absq; attritione factam partibus ossis z absq; attrictione facta in ipo panniculo. attritio enim est constrictionis z conculcationis humiditatis causa inter partes ossis pãniculi que postea in saniem cõuertitur. Utrꝰ etiã expulsiua ossis z pãniculi fortis est potẽs humiditatẽ superfluaz ad exteriora ꝓpellere: z cũ hoc exterius approximantur medicamina educẽtia humiditatẽ ad extra. quãdo enim oia ista cõcurrunt: dico q̃ nullũ est impossibile vulnꝰ qõ est cum fractura cranei curari per emplastra absq; alia incisione z detectiõe alicuius particule ossis: tamẽ talis modus curatiõis vt in pluribus sufficiẽs non est: ꝓpterea q̃ raro accidit q̃ oia ista simul concurrãt. Aliqñ enim est q̃ corpus est immũdũ. vnde emplastra attractiua posita ꝑcipue in ꝓncipio sunt causa vt amplꝰ attrahaf de materia

q̄ educaf: vnde sicut apparebit sicut oēs auctores: ꝓpter timorē effusionis humiditatis intra vulnus: ⁊ ne accidat apostematio in principio docent apponere ea que virtutē hūt infrigidatiuā ⁊ repercussiuā sicut oleū ros. ⁊ phibet calida apponi. aliq̄n etiā est q̄ orificū vulneris q̄n est in carne ⁊ cute est strictū valde: ⁊ similiter etiā fissura facta ī osse est stricta valde: ꝓpter q̄n humiditas nō sufficienter tota ad extra potest educi: licet eius aliqua pars educaf. Itez vt in pluribus accidit q̄ fissura q̄ fit in osse fit cuz attritione partiū ossis: ⁊ cum ista attritione aliq̄n deprimit aliqua particula ossis super panniculū: ꝓpter quā est necesse: tunc oīmo auferre illam partē ossis: nec esset sufficiens ad curationē talis appositio emplastroꝝ. Quia igitur raro omnia ista concurrūt: imo vt in pluribus contraria euenūt. hinc est q̄ ille modus curatōis absq; incisiōe et detectione ossis vt in plurib⁹ nō est sufficiēs. hinc est q̄ isti empirici qui cū talibus emplastris ꝓcedūt aliquādo curauerūt semp credētes posse curare ꝓterea quia nesciunt distinguere dispositiones vulnez indifferēter administrantes talia emplastra in quocūq; vulnere: multos interficiunt. Si aūt scirent distinguere nō sic interficerēt: licet aūt talis modus curationis absq; defectione ⁊ eleuatione partis ossis fit possibilis: Dico tū q̄ tutior est modus curationis qui fit per eleuationē ⁊ detectionē ossis: ⁊ potius medicus rationalis debet ei adherere. Et ratio est: quia ista emplastra per que ꝓcedunt in curatione isti empirici: aut ipa habent virtutē attractiuā eruginis ⁊ humiditatis ad exteriora: aut habent virtutē incarnatiuam: aut habent virtutē repercussiuam ⁊ cōfortatiuam. sub plurib⁹ em̄ intētionibus nō administrant emplastra vel vnguēta in principio talīū vulnez. Si quidē ipsa habent virtutē attractiuam: dico q̄ in principio vsus talīū est suspectus: ꝓpterea quia timor est vt plures attrahant humores ad locum: ⁊ fint causa apostematis q̄n ex loco cuacuent: ꝓcipue quia in principio talis vulneris fluxus est: tum ꝓpter dolorem: tum ꝓpter debilitatē partis: tum etiā quia plura corpora sunt immūda: ꝓpter quā oportet plus fluxum intendere in principio ad ea que repellunt ⁊ partē cōfortant q̄n ad ea que attrahūt: sicut dictum est. ⁊ ꝓpter illud omnes auctores ꝓcipiūt in principio ⁊ docēt administrare oleū ro. Si autē talia emplastra habent virtutē incarnatiuam: tūc vsus eoꝝ est suspectus: ꝓpterea quia in principio ꝓcedere in tali vulnere cum incarnatiuis est suspectuz sicut declaratū fuit supra ī illo. ℌ. In fixis vero in quibus nō est nisi fixura ⁊c. ꝑcipue autē ista medicamina incarnatiua nō sufficiūt ad deficcationē humiditatis aggregate in loco. quia dictū est prius auctoritate Gal. sexto de inge. sani. Nullū talīū medicaminū inuenimus sufficiēs ad deficcationē nisi cum modo ligature conueniens ⁊c. Per modū em̄ ligature adiuuaf vt exprimatur humiditas quā exiccat tale medicamen. vndevidemus q̄ si illa vulnera non cōuenienter ligentur q̄ nullum medicamē appositum sufficiet ad exiccationē ipoꝝ: imo transeunt in vlcera. Et quia talis modus ligature qui conueniēter in ossibus fractis fieri nō potest in vulneribus que sunt cum fractura cranei: vt dictū est prius. hinc est q̄ talia medicamina in eis non sufficiūt. ¶ Si autem talia emplastra haberent virtutem repercussiuam ⁊ cōfortatiuam: tūc vsus talium emplastroꝝ absq; ossis detectione esset causa retentionis humiditatis que tam in loco est aggregata. Nec autem humiditas detenta generabit accidentia mortalia ⁊ molesta ⁊ suspecta: de quibus facta est prius mentio. propter quod vsus talīū emplastroꝝ absq; alio modo curationis esset incōueniens. quia ergo talis modus curatōis vt in pluribus nō sufficit: quia etiam nō est tutus: imo est suspectus. hinc est q̄ dato q̄ quasi esset possibile per talē modum curationis curare talia vulnera: tamen tutius esset ⁊ melius cum illo modo curationis quē ponunt auctores ꝓcedere q̄n cum isto. Et quia medicus semper eligit viam salutis ⁊ tutiorem. hinc est q̄ auctores tractātes modum curationis talium vulnerum posuerunt modum curationis qui est per incisionem ⁊ detectionem ossis ⁊ non illum alium. Et ꝓpterea Auicen. dixit signanter in litera. Non est ergo excusatio de hac collectiōe detectione ⁊ incisione ⁊ phibitione incarnationis quousq; securus fis. Etsi idest q̄n tutus non est tumor cursus virus vsq; ad interiora ossis quod incidimus. Ecce quomodo ponit aliquando possibile esse q̄ non decurrat virus ad interiora: ⁊ tamen tutius est ad huc cum illo modo curationis procedere. Et hoc est qđ mihi in hac dubitatione sentiēdū esse videtur. ¶ Et ex his que dicta sunt faciliter possumus soluere obiecta. quando enim dicitur q̄ cōmuniter diffamatur q̄ per talia emplastra multi curanf. Dicendum q̄ ad famam quā dant laici ⁊ vulgares qui nō cognoscunt ea q̄ sunt artis medicine sufficit q̄ solum illud quandoq; accidat. Nam vulgares quādo aliquid vident semel accidere: quia rationē ignorant: postea diffamant q̄ illud semp accidat. Et quia vt dictū est illud est possibile aliquando accidere pro tanto postea laici sic locuti cōmuniter diffamant: sed istud iudiciū laicoꝝ ⁊ diffamatio vt in plurib⁹ ē mendosa. iudicant enim de his que non cognoscunt: nec bene sciunt distinguere: talium autē nullus est bonus iudex. Unusquisq; enim vt dicit p̄mo ethicoꝝ solum bene iudicat que cognoscit ⁊ nō alia. Adiuuat autem ad deceptionem laicorū iudiciū ⁊ vulgarium. ꝓpterea quia decipiunf ab istis empiricis. nam isti empirici: quia sagaces sunt in decipiendo quodlibet vulnus capitis: quāticūq; sit leue dicunt ⁊ faciunt credere vulgaribus q̄ sit cum fractura cranei: ⁊ dato q̄ nō sit. Et quia talia vulnera capitis que sunt absq; fractura cranei faciliter curanf: vulgares credunt ipos curare faciliter omnia vulnera que sunt cū fractura cranei cum talibus emplastris: ⁊ iccirco sic ipos diffamant. sed istud iudiciū est falsum: vt est dictum. Et ideo Hypo. in lib. regimīs acutoꝝ dicebat de ipis. Sed vulgus peritum ab imperito huiusmodi cognoscere ⁊ discernere nequeunt vnū laudantes ⁊ alia vituperātes ⁊c. ¶ Ad illud autē quod tu probas per rationē apparet solutio per ea que dicta sunt si bene ipsa consideres.

¶ Deinde cum dicit:

¶ Et oportet vt sit incisio ex loco cōuenientiore: et cōuenientior quidē est aggregans ad oppositionē quā existimas q̄ virus currat ex eo melius et ad facilitatem incisiōis et paucitatē necessitatis ad hoc vt moueatur et extendaf secundo: et ē cū hoc longinquior locus a neruis sicut sinciput. Nam medium eius non obuiat origini neruorum.

¶ In parte ista docet quis est locus conuenientior in quo oportet fieri incisionē ⁊ eleuationē ⁊ detectionē ossis fracti: ⁊ vult dicere q̄ ille locus est conuenientior in quo aggregantur tres cōditiones aut plures ex eis. Prima conditio est q̄ fiat incisio in tali loco qui sit in situ in quo melius estimas q̄ humiditas virulenta ex ipo defluat: ⁊ iste ē locus qui est magis inferior: ⁊ istud vult dicere Auicen. cum dicit: Et cōuenientior quidē. ſ. locus est aggregans: ad oppositionē idest ad talem situm quez estimas ⁊c. Secunda conditio est q̄ in illo loco os sit facilioris incisionis: quia quanto citius ⁊ facilius incidiūr tanto fit commotio minor ipius cerebri: ⁊ tanto etiam minor necessitas vt secūda vice fiat cōmotio ⁊ incisio: q̄ q̄n faciliter fit incisio in vna vice pōt cōueniēter compleri detectio istaz

eleuatio ossis.hic aũt locus est in quo os est magis tenue et subtile.vnde Gal.vj.de inge.sa.dicit q in quodã habẽte fracturã cranei dimisit os incidere in parte inferiori:t incisit in parte superiori licet locus inferior esset cõueniẽtior ad effluenniã saniei.ppterea quia os in parte inferiori erat nimis durũ ⁊ grossum.t hoc est qõ vult dicẽ Aui. cum dicit:ad facilitatẽ incisionis tẽ. Tertia cõditio est:q locus ille sit lõginquior q̃tum est possibile ab origine neruoz.detegere enĩ in loco ppinquo origini neruoz est timorosum ppter nocumentũ qõ posset neruis aduenire:t per cõsequẽs cerebro:sic est in sincipite:quia securius possumus ibi incidere t abscindere q̃ in ossibus: lateraliter existẽtibus:ppterea quia locus ille ꝑm sui motuz obutat origini neruoz:sed a latere multi nerui diffundunt circa partes illas.t sic etiã dr 6° de inge.sani. Et hoc est quod vult dicere Aui. cum dicit:Et est cũ hoc lõginquior locº a neruis tẽ. Deinde cum dicit:

¶ Et stude ne frigus aduenìat velamini qm̃ est malũ t timorosum: t subtilia regimen t assidua effusionẽ olei tepidi.

¶ In parte ista Aui.quia post eleuationẽ ossis solẽt aliqñ accidẽtia molesta cõtingere docet illa remouere: t docet etiam post curationẽ illoz accidentiũ qualia medicamia debent administrari: ista aũt accidẽtia in quibº est suspectio inter cetera maxime videnf esse duo.s. apostema qõ posset contingere post talẽ eleuationẽ ex cõmotione t dolore in pãniculo t nigrefactio ipius pãniculi. Primo ergo docet phibere euentũ ꝑmi accidẽtis.secũdo quid sit faciendũ qñ euenit scõm accidens.scda ibi:Et apparet supza velamen nigredo tẽ. Primũ ergo accidens docet phibere ne eueniat per duo ꝑm q duplex in genere potest esse causa apatis: vna causa potest esse extrinseca:t ió istã causam ꝑmo docet remouere per remotionẽ causarũ extrinsecarũ q̃ sunt apte facere accidere apata . t quia inter istas causas maxime nocitiua ꝓuocans apa maxime ẽ frigus:ppterea qz frigus est maxime nocens t ꝓuocãs apa in vulneribº oim membroz neruosoz. Iccirco Aui.maxime fecit mentionẽ de frigore suadẽdo vt caueas ne frigus aduenìat velamini:qm̃ ipm est maxime ipi nociuum. vnde t supza dixit:Et in omni quidẽ dispositione: immo in omni dispõne oportet vt vehemẽter cauaãt frigus etiã in estate tẽ.per hoc etiã Aui.intelligit vt tu caueas a qua cunq; causa extrinseca q̃ aduenìes velamini posset inducere apostemata.de istis aũt talibus causis pfectius dicet inferius.Alia aũt causa apatis põt esse intrinseca puta fluxus humoz ad locũ:t ist ã docet remouere per duo. primo quidẽ per ea que subtrahũt materiã que fluit: et hoc est regimẽ subtiliare valde vsqz quo simus securi de prohibitione apatis.t per hoc ipe intelligit oẽm alĩ modũ subtractionis materie:sicut per solutionẽ vẽtris et flebotomiã:licit nõ exprimat hoc cũ supius exprresserit: ꝑm aliquid tamẽ dixit.Et flebotomeꝯ si indiget.tum etiã:qz inferius hoc pfectius est dicturus.secũdo docet remouere per localia medicamina que materiã fluentẽ ab illo loco versus alia loca repellunt quale medicamẽ est assiduatõ effusionis olei ro.tepidi.oleũ enim ro.tepidum est repellens materias fluentes ad locũ vulneratũ:qm̃ infrigidat et stipticat t partẽ cõfortat. De ista aũt effusione olei roß. tepidi adhuc perfectius videbiꝯ in ꝓcessu.Deinde cũ dicẽ:

¶ Et si apparet super velamẽ nigredo: et est fortasse in eo qõ apparet de ipso et nõ est nocens.et fortasse causa eius sunt medicine:tunc cura ipam cũ melle concusso cũ triplo sui olei ro. donec remoueaꝯ nigredo etꝯ pulueriza desuper medicinam capitalem: t si nigredo fuerit confirmata tunc fuge.

¶ In parte ista docet remotionẽ alterius accidẽtis quod ẽ nigredo apparẽs sup panniculũ.t cũ hoc etiã q̃ medicie cõueniunt post remotionẽ taliũ accidẽtium. Et vult dicere q si nigredo est apparẽs super velamen.i.super pãniculũ:si ista nigredo fuerit tm̃ in illo qõ apparet de panniculo.i.fuerit tm̃ superficialis:tunc nõ est nocens nocumentum de quo sit curandum:qm̃ causa ipius:aut est aliquid sanguinis congelati t nigrefacti t dispersi circa superficiem panniculi:aut fortasse in hoc causa est aliqua medicina: puta quia effusa est humiditas nigra super panniculum quãdo fit per ipam experimentũ in fixura capillari:vtrũ sit penetrãs ad interiora nec ne.Et tũc cura talis nigredinis est cũ medicamine qõ fit ex oleo ro. t melle:sic q oleum ro.sint partes tres:mel vero pars vna:t accipiaꝯ pãnus t infundaꝯ in hoc medicamine t ponaꝯ sup panniculum:hoc enĩ medicamẽ ad hoc cõueniẽs est:qm̃ hoc medicamen rõne mellis habet extergere: qm̃ extergit illud nigrũ qõ adheret superficiei pãniculi.ratione aũt olei rosa.habet repellere humores fluentes ad vulnus t ꝓhibere ne accidat apostema t contẽperat etiã caliditatẽ et attractionẽ mellis.Et quia in ꝓncipio plus timemus de fluxu t apostematis euentu q̃ de alio accidente. hinc est q in isto medicamie ponit q maioz quãtitas sit olei q̃ mellis.Et pulueriza desup medicinam capitalẽ.s. cum retẽta est nigredo:neq; etiam est tumor amplius de enentu apostematis.Que aũt sint medicine capitales:dictum est de ipis supza. Si vo nigredo fuerit cõfirmata tẽ. quia.s. nigredo nõ sit solũ circa superficiẽ panniculi:imo etiam circa totã substantiã panniculi:ita q eius panniculi substantia denigretur:tũc fuge.s.a tali infirmo:quia non ꝓcures de curatione ipius.hec enĩ egritudo tũc significat cõsumptionẽ t mortificationẽ calozis innati: t per consequens significat corruptionẽ accidentẽ substantie panniculi: et etiam substãtie cerebri.Quando aũt hec accidit significatur illud esse mortale:t q moz etam accidet in ꝓpinquo:morituri aũt solis ꝓnosticis sunt relinquẽdi:vt testatur Gal.in cõmento illius affonismi prime particule quãdo in statu tẽ. Deinde cum dicit:

¶ Cum ergo verificaꝯ necessitas extẽdẽdi aliquid t incidendi illud:aut extrahẽdi ipm:tunc festinẽ et nõ expectẽ cõplementũ generationis pus in loco.Et hoc quidem nõ toleraꝯ nisi vbi nõ est panniculus nominatº mater coartatus aut punctus: qm̃ punctura facit in dispositione apostema et spasmuz: et fortasse perducit apoplexiã:quare oportet vt extrahaꝯ illud os statim et redibit sensus si fuerit apoplexia statim. Si autẽ fuerit foramen tunc res erit vehemẽtioris festinationis et quãdo frangitꝯ craneum et infrigidaꝯ velamẽ t apostemaꝯ: t nominatur illud futraten:et tunc tibi inest in eo quod dixi mus cũ huiusmodi festinatione:aut si fuerit necessaria expectatio tunc sit vsqz ad duos dies aut tres. In plurimo rei oportet vt curẽ in secũdo cum incisione.

¶In parte ista cum ostēdit q̄ in fractura oportet vti detectione ⁊ incisione ossis ⁊ eleuatione: docet in quanto tempore post fracturā accidentem craneo debemus hoc agere: ⁊ vult dicere q̄ quando verificatur tibi p signa supra dicta q̄ necessariū est extēdere. i. fricare os: aut incidere scz aliquā partē ossis aut extrahere: puta quia fiūt ibi aliqua frusta ossis disrupta: tunc debes festinare in factēdo hoc q̄z citius potes: neqz debes expectare vt ibi fiat completa generatio saniei: ⁊ hoc ideo quia in generatione saniei que fit sub osse accidūt accidentia predicta: de quib⁹ facta est mentio multotiens: in quib⁹ est timor ⁊ suspectio de morte. quia igitur malus est superuētus accidentiū illoꝝ: Iccirco expectare nō debes illud in factēdo illa: sed festinare q̄z citius potes. potest autem expectatio tolerari plus in illo vulnere in quo panniculus qui dicitur dura mater: nō est punctus ab aliquo frusto ossis: aut nō est cōstrictus vel compressus ab osse depressio: sed si pānculus pungatur ab aliquo frusto ossis: tūc statim debes festinare in detectione ⁊ extractione illius particule ossis. Propterea quia ex pūctura accidit apostema ⁊ spasm⁹. ⁊ quādoqz ad apoplexiā. i. ad perditionē sensus perducit ⁊ motus in corpore toto ꝓpter vehemens nocumentū q̄ participat cerebro. ꝓpter quod vt ista accidentia cessent debet statim illud os extrahi: quia ad extractionē illius aliquando quādo. s. nō est confirmatū apostema in panniculo cessant accidētia illa statim ⁊ redit sensus et motus. Si autē fuerit foramen. i. pānculus: nō solum pungatur ab aliquo frusto ossis: verūetiam pforet: tunc adhuc vehemētius oportet festinare in extrahēdo os illud: ⁊ tunc est causa maioris nocumenti q̄z quādo solum pungit. Et subdit etiam Aui. aliud nocumentū in quo oportet festinare talem modū curationis dicēs: Et qñ frangitur craneū et infrigidatur velamen: ⁊ apostematur. i. quādo accidit post fracturā cranei q̄ apostemat panniculus: propterea quia occurrit sibi frigus: eo q̄ vna ex causis apostematis est frigus. ⁊ per hoc intelligit occursum cuiuslibet alteri⁹ cause exterioris: sed expressit de frigore ꝓpter causam dictam prius nominat illud frustraten: quasi vult dicere q̄ tunc hec dispositio est talis i qua frustra medicus tendit ⁊ laborat in cura. Et hoc ideo: quia vt in pluribus quando accidit panniculo apa est mortale: licet tū vt in pluribus sit mortale: quia tū aliqñ cōtingit adhuc ab ipo euadere. Iccirco ad hoc oportet insistere curatōi istius. Et p tanto Aui. subdit q̄ tūc in tali casu oz etiā festinare: aut ad plus si fuerit necessaria expectatio: vt qz infirm⁹ sit debilis vel habeat accidēs aliqd̄ qd̄ phibeat fieri: debet tūc expectatio fieri vsqz ad duos dies vel tres vt in pluribus. tū melius est vt curetur die secundo cum incisione. hoc est qd̄ Aui. vult dicere. ¶Deinde cum dicit:

¶Et qñqz fit cum serra subtili p̄dicta. et qñqz fit ita vt fiant foramina parua similia foraminib⁹ que fiūt ab acubus quib⁹ subassellia suunt̄ vbi oportet vt cadat ex eis: licet in eis sit timor: qñ forte penetrāt subito vsqz ad panniculū vbi igenietur cū instrumēto qd̄ diximus: qñ ē salui⁹.

¶In parte ista cum docuit quādo debet fieri incisio ⁊ eleuatio ossis: ⁊ in quanto tempore post fracturā hoc debet fieri: ostendit in generali que sunt instrumēta cōuemētia per que facimus. ⁊ dicit: Et qñqz fit talis incisio ⁊ eleuatio ossis cum serra subtili. i. cū incisione subtili de qua facta ē mentio: quare dicit incisorii subtile: quia incidit os per hoc q̄ fricationē facit in osse: ⁊ fricando cū ipo os remouetur aliqua particula ossis: ⁊ iste quidē modus eleuationis sufficit qñ os est p̄cipue lenis ⁊ facilis in cisionis. sed si os est forte valde tunc oz prius ipm pforare in diuersis locis vt cū trepanis. ⁊ hoc est quod dicit. Et qñqz fit ita. s. ista incisio ⁊ eleuatio ossis vt fiant foramina parua: liez in eis. i. in talibus instrumētis sit timor. qñ forte. s. qñ medicus cū instrumētis istis sic perforat penetrat subito vsqz ad pānniculū: ⁊ sic pānculus aut purgitur aut pforatur in quo est maximū nocumētū: vt dictū fuit supra. ergo ingenietur cum illo qd̄ diximus. i. ergo ingeniare vt tu eleuationē istam ⁊ incisionē facias cum predicto instrumento et licet difficilius hoc fiat cum eo: qñ est saluius qm̄ i ipō modo est timor de lesione panniculi sicut in trepanis. et ꝓpterea etiā medici moderni nunquā in eleuatione ossis vtuntur trepanis sed solū rasorijs: ⁊ in hoc ipos laudant⁹ quia tutiori ⁊ securiori modo se adhereut.

¶Qualiter vero fit curatio nos dicemus in hoc illud quod dixerūt p̄mi. Inquiunt: oportet vt radat̄ in p̄mis caput vulnerati ⁊ fiant in eo due fissure se secantes orthogonaliter: et secet vna earū alteram ſm figurā crucis: et oportet vt sit vna duarū sectionū secatio p̄ma que fuit ex pcussione. deinde oportet vt excoriet̄ sub angulis quattuor: vt discoopiatur os totuz: cuius concauatio debet fieri. Qō si accidat inde fluxus sanguinis: tunc oportet vt impleat̄ panno infuso in aqua ⁊ in aceto: et si nō: imple ipm panno sicco. deinde pone super cum puluillū infusum i vino ⁊ oleo: et administretur ligamentum quod conuenit ad illud

¶In precedētibus Aui. docuit ſm quē modū in generali oportet ꝓcedere in curatione vulnerū que sunt cum fractura cranei. ⁊ docuit quomō ꝓcedendū est in sectione et detectione ⁊ eleuatione alicuius particule ossis. In parte ista in speciali ſm verba antiquoꝝ docet modum ſm quē debet fieri ista incisio ⁊ detectio ossis. ⁊ cum hoc etiā ſm verba antiquoꝝ docet modū curationis quorūdā accidētium que aliquando consequūtur post detectionē ⁊ eleuationē ossis. Primo ergo per verba Pauli ⁊ Gali. docet ista que dicta sunt. secūdo iuxta hec verba recitat quedaz exempla ſm verba Pauli ⁊ Gali. ⁊ ad confirmationem quorundā que prius dixerat. secūda ibi: Ego vidi quēdā cui accidit ⁊c̄. Prima in duas. ꝑmo dat modum ſm quem debet fieri hec eleuatio ⁊ incisio ossis. secūdo docet modū curatiōis illoꝝ accidentiū que aliquādo cōsueuerunt accidere post talē detectionē ⁊ eleuationē ossis. secunda ibi: Inquit Paulus multotiēs accidit ⁊c̄. Prima in duas. ꝑmo docet modū eleuationis ⁊ detectiōis ossis fracti. secūdo ostēdit qualia medicamina cōueniunt in vulnere post detectionē ⁊ eleuationē ossis. secūda ibi: Amplius oportet post curationē cum ferro. Prima i duas. primo docet modū ſm quē debet fieri detectio ⁊ eleuatio ossis. secundo ostendit quātū est illud qd̄ debet auferri ⁊ incidi de osse. secūda ibi: Inquit paulus ⁊ gali. iteꝝ ⁊c̄. Prima in duas. ꝑmo facit qd̄ dictū est. secūdo finē dictis imponit generalisando sermonē dictū ad oēs species fracturaꝝ. secunda ibi: Hic est sermo in curatiōe ossis capitis. Prima i duas. in parte ꝑma quia vt dictū est ꝓpus accidit frangi craneum: ⁊ tamē non detegitur de cute ⁊ carne: ostendit ſm quem modum debet fieri detectio carnis ⁊ cutis: et per quam incisionem. Secundo modo detectione facta in

carne ⁊ cute: docet modū secundū quem debet fieri detectio ⁊ eleuatio ossis fracti. secunda ibi: Ita vt cum fuerit mane si non accidat aliquod ⁊c. Que dicit in prima particula satis nota sunt. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Ita vt cū fuerit mane si nō acciderit aliquid ex accidētibꝰ malis: tunc oportebit vt incipias cōcauare os fractū ⁊ illud est: qñ oportet vt facias sedere īfirmū: aut p̄cipias ei vt resupinet ꝓm figurā que conuenit fracture: deinde oppila aures eius cū lana aut coto vt nō ledat ex voce p̄cussionis et solue ligamentū vulneris et aufer pannū ex eo et absterge ip̄m. deinde precipe duobꝰ ministris vt teneāt cū pannis subtilibꝰ quatuor angulos cutis que iam scissa fuit et extendant eā ad supiora scz cutem que est super os fractuz. et si os fuerit debile ex natura sui aut ex fractura que accidit ei: tunc oportebit vt auferas ip̄m cum incisorijs ponendo quedā contra alia ⁊ incipiendo ab eo quod ex eis est latius fiat permutatio ex eis ad incisoria subtilia. deinde perueniās ad capillaria et administra facilitatē in p̄cussione parua et magna vt nō ledat caput et inquietet ip̄m. ¶ Et si caput fuerit forte tūc oportebit in primis vt perforet cū tripanis que nominant nō ꝓfundantia: et sūt perforatorie quibus est eminētia parua interius ex locis acutis eorꝫ vt prohibeat ea illa eminētia ꝓfundare et p̄uenire de siphac donec cōcaues cū eis os scissum ⁊ eradices ip̄m ⁊ nō subito: īmo paulatim. et si fuerit nobis possibile vt eradicemus ip̄m cum digitis tunc illud est bonū: et si non tunc cū tenalijs: aut cū forpicibꝰ: aut his similibus. et oportet vt sit inter illud ex foraminibꝰ exitus quātitate stili ita vt fiant prope superficiē ossis interioris. ¶ Et oportet vt remaneat tactui foraminis aliquid ex siphac. et propter hoc oportet vt sint perforatoria ꝓm mensurā essentie ossis: et vt administrent in hoc pforatoria plurima. cū ergo fractura nō est nisi in loco originis ossis tñ: tunc oportet vt fiat p̄mutatio ad illas res tñ ita vt cum cauaueris os tunc oportebit vt eques asperitatem ossis capitis que fit ex incisione et cōcauatione: aut cū nouacula: aut cuz aliquo incisorioꝝ que similatur acici ensis postꝙ posueris instrumentū qō cooperit siphac et seruat ip̄m. ¶ Et si remanserit aliquid ex ossibus paruis aut frustis: tūc oportebit vt accipiant cum facilitate. deinde perueniat in curatiōe cū operatiōe: aut vnguentis. Nā iste est facilior qui fit ex modis curatiōis ⁊ minoris nocumēti. Inquit Gal. cū tu discoopueris partem ossis capitis: tūc pone sub eo incisoriū in fine cuius est ps que assimilat lenti eminens si est lenis ⁊ est acuitas in lōgitudine donec fit latitudo lenti silis sustentata super siphac. ¶ Et oportet vt p̄cutiat desuper cū malleo paruo et incidat os capitis. Cū ergo fecerimꝰ illud erit ex eo totū illud quo indigemus et illō est: qñ siphac nō mouet tunc. neqz si medicās esset dormiens: qñ siphac opponit alteri lato instrumēti silis lenti. ¶ Et si p̄uenit hoc instrumentū ad os capitis: tunc ip̄um eradicat illud absqz lesione. ¶ Et illud ideo qñ postremū figure similis lenti circūdās hoc incisoriū retro incidit os capitis: et nō ē possibile vt inueniat species alia ad eradicandū hoc os facilius: neqz velocioris opationis q̄z hec species. ¶ Curationē vero que fit cū ferris ⁊ instrumētis que nominant moderni vitupauerūt ꝓpter malitiā eius. Hec est ergo sermo noster in curatiōe ossis capitis: cū accidit ei scissura. ¶ Et cōuenit hec eadē curatio īreliquis speciebus fracture que incidit ossi capitis q̄zuis nos nō dixim⁹ nisi curationem fissure: et posuim⁹ eā exemplū alijs: Inquit Paulus: ⁊ Gal. iterū docuit nos quātitatē ossiū que oportet incidi: et iste est sermo eius. Nō oportet vt incidat ex osse nisi illud qō est infirmū. nā illud qō ex eo est cōminutū vehemēter oportet vt auferat totū. In illo aūt ex quo extendūtur scissure extēsione plurima. nam illud qñ accidit nō oportet tunc vt cōsequaris fissuras vsqz ad finem earꝫ. ¶ Et vt scias ꝙ nō accidit ꝓpter hanc causam res nociua quādo in reliquis operationibus que

oportet ipsum facere est ꝺm q̃ opꝛ.

¶ In ista pte docet modū ꝺm quē oꝛ fieri detectio ⁊ eleuatio ossis: ⁊ diuidit ista ps i duas. ꝓ°. n. ondit mōꝛ ꝙ quem oꝛ detegi os ⁊ icidi. 2° qꝛ post ꝺtectiōez ossis remāet aspitas fosse q̃ nocet pūgēdo pāniculū: ⁊ aliq̃n ēt remanēt ali q̃ frusta acuta q̃s aspitates oꝛ adeq̃re ⁊ q̃ frusta oꝛ remouē docet mōꝛ ꝙ quē debem° adeq̃re aspitates ⁊ remouē hec frusta. 2ª ibi. Ita vt cū cauaueris os totū opꝛ vt eq̃s aspitates ossis. ꝓª pō diuidit i ptes tres. In ꝓª pte ondit ꝺm quē modū oꝛ fieri ℔. 2° narrat aucītatē Gal. qō ē istꝺm magis aptū p qō oꝛ fieri sine nocumēto ℔ opatio. 3° ēt ondit q̃ sūt ista iepta ⁊ mala i quoꝝ vsu ē timoꝛ ⁊ suspectio ⁊ docet ipa euitare. 2ª ibi. Ingt Gal. cū tu discoopuerī. 3ª ibi. Curatiōez vero q̃ fit cū ferris q̃ ꝺicē Aui. i oib° istis pticulis ⁊ i pticulis ēt q̃ sequunt vsq; ad locū illū. Ampli° oꝛ pleuratione cū ferro ⁊c. nota sūt. Quedā gdē illi sūt nota q vidit in expientia hūc mōꝛ opatiōis: si gs. n. vidit agile erit sibi itelligē pla eoꝝ q̃ ꝺicē: qdā aūt sūt nota ex his q̃ ꝺcā sūt in p̄cedētib°: ⁊ p tāto i istoꝝ vboꝝ expōne isistē nō curam° nisi q̃dā lr̄a alia exponētes. Et itelle q̃ oia ista vba q̃ ponē tur ēt vsq; ad finē capli sūt vba Pauli ad lr̄az sic apparet i cap. qō fecē de hac cura expsse. Et oꝛ vt sit iter illō ex fora mināb° exit° q̃stitate subtili ita vt fiat ppe supficiē ossis ite riorꝰ ⁊c̄. vult ꝺicē Aui. q̃ iter foramia q̃ fiunt cū istis trepanis mediū spaciū ꝺ ē ad quātitatē grossitiei stili vel sculce: vt ꝺicē Paulus: pfūditas āt ipsoꝝ ꝺ p̄cedē vsq; ad supficiē ossis itrisecā: nō ꝺ. n. oino pforari: caueat pāniculus ne pforet a trepāo. Et ꝓpterea oꝛ ista trepana esse diuersa i tali foramine ipsoꝝ ꝺm diuersitatē grossitiei ossiū: ⁊ q̃ istō itelligat Aui. i hac pte appet pba Pauli: vñ istō accepit: ꝺicē. n. sic medū āt foraminū locū spaciū hēat lōgitudinē puās maxie mille x. i. grossitiē sculce: pfunduz āt vsq; ꝙ ppe supficiē ossis q̃ itrofiat cauētib° nobis tangē terebella mitigāt: tōq; ad grossitiē ossis oꝛ terebella esse plurib° i eo paratī ⁊c̄. Et subdit postea Aui. Cuz g̃ fractura nō ē nisi i loco ozgis ossis tñ oꝛ tñ vt pmutatio fiat ad alias res tñ ⁊c̄. Vult ꝺicē Aui. i his vbis q̃ si fractura solū penetraueꝛit vsq; ad locū iteriozē ossis: puta vsq; ad supficiē iteriozē: nō tñ penetraueꝛit vsq; ad durā matrē: tūc solū ē auferēda illa pticula ossis vsq; ad locū illū: ⁊ nō amplⁱ. p̄cedēdū ē: ⁊ q̃ istō ꝺicat appet pba Pauli: ꝺicē. n. sic Si vo vsq; ad diploȳ. i. duplā cranei. i. caluaria solū fuerit lzatagia. i. fractura vsq; ad hāc ē solū pforāduz: ꝺicē postea ita: nō g̃ icidat ex osse nisi illō qō ē ifirmū. i. vehemēter comunitū. Et hoc ē qō ipe expōit cū subdit. Nā illud qō ex eo ē cōmunitū ⁊c̄. Lā āt isti° ꝺicit ꝺicta ē supꝛa vbi ēt de hoc mētiōem fecit Aui. ¶ Deinde cum ꝺicit.

¶ Ampli° opꝛ post curationē cū ferro vt accipias pānū lini extēsum q̃titate ossis vulneris ⁊ ifūde ipꝛ i oleo ro. ⁊ coopi cuz eo os vulneris: deide accipe pānū dupli catū aut triplicatū ⁊ ifūde ipꝛ i vio ⁊ oleo ro. Et lini vuln° totū oleo ro. deide pone sup ipꝛ pānū quāto leui° potes vt nō graꝰ net siphac: deide admistra desup ligamētū latū ⁊ nō strigas ipꝛ nisi cū quātitate q̃ teneat pānos tñ: deide admistra regimē qō remoueat iflāmatiōez ⁊ ōstruat febrē ⁊ hūecta velamē desup cū oleo rosa. i oi hoza ⁊ solue ipꝛ i ꝺie tertio ⁊ absterge ipꝛ Et cura ipꝛ curatōe q̃ creat carnē ⁊ sedat

iflatōez ⁊ puluerīza sup siphac puluerez ex medicis siccis q̃ noiant medicie capitis dōec oriat caro i qbusdā hoꝛis sup os si idiguerim° hoc cū ossa sē eminētia ⁊ vt nascat caro velocit: ⁊ cura ipm cū reliqs medicis q̃s dixim° in curatōe vulneruz.

¶ In pte ista cū ondit mōꝛ ꝺm quē oꝛ fieri ꝺtectio ⁊ eleuatio ⁊ icisio ossis: ondit q̃lia medicamia ꝺbēt admistrari sancta hac icisiōe ⁊ ꝺtectiōe ⁊ eleuatiōe ossis: ⁊. 2. facē. ꝓ° ondit q̃lia medicamia ꝙuemūt vsq; ad ꝺiē 3ᵐ. 2° ondit q̃lia cōuenūt post ꝺiē 3ᵐ. 2ª ibi. Et solue ipꝛ i ꝺie 3°. In tota ista pte Aui. vult ꝺicē ꝙ q̃ tu pfecisti pdcm̄ mōꝛ curatiōis cū ferro: puta qꝛ eleuasti ⁊ ꝺtexisti os ꝺm aliq̃s pticulā vsque ad durā matrē ꝺbes accipe pānū lini tāte q̃ntitatī hūtē extēsionē q̃ntas ē q̃ntitas oꝛificij qō fcm̄ ēi ipō osse ⁊ ifundē ipsuz i oleo ro. ⁊ ponē ipsū i oꝛificio itus sup pāniculū vt cooꝛiat pāniculū ꝺm illā pte ꝺm quā ē ꝺiect°: postea accipias alū pānū duplicatū vl triplicatū ⁊ ifūdas ipm i oleo ro. ⁊ vio: deide supꝛaponem° toti oꝛificio vulneris exteriozis ⁊ liniem° totū vuln° oleo ro. deinde postea ponaꝛ alter pān° sice° supꝛa ipꝛ q̃nto leui° ē pone vt nō grauek siphac: postea admistrek desup ligamētū latū neq; ꝺ ꝓstrigi nisi solū itātū vt retineat pānos ꝺsup: ⁊ admistrek cuz ℔ regimē qō sit ꝺtrarīū iflāmatōi ⁊ febri: ⁊ sit valde tenue ꝺ clinās ad ifrigidationē ⁊ ꝓtinue plib° vicib° i ꝺie oꝛ ifūdere ⁊ hūectare ligamētū oleo ro. ita vt penetret vsq; ad pāniculū. Et ℔ ē qō vult ꝺicē Aui. cū ꝺicē. Et hūecta velamē desup cū oleo ro. oi hoza. itelligas gdez p velamē aut ligamētū vt velut ꝺicē ꝙ tu sup ligamētū i tali tpe anteq̃ dissoluas debes ifundē mlotiēs oleū ro. desup. Aut itelligit p velamē pāniculū cerebꝛi vt velut ꝺicē ꝙ tu ꝺbes ipsum hūectare sepe cū oleo ro. Et vtraq; expō ē vā: qꝛ oꝛ pāniculus hūectari cū oleo ro. ſz ista hūectatio oꝛ fieri n dissoluēdo ligaturā: qm̄ ligatura n oꝛ dissolui vsq; ad ꝺiē 3ᵐ. ſz oꝛ fieri sup ligaturā: ita ꝙ penetret vsq; ad durā matrē: postea dissolue ligaturā i ꝺie 3°: ⁊ absterge ipꝛ: ⁊ cura postea cū curatōe q̃ curak caro: cū ℔ tū ꝙ sp sedēk iflāmatio ⁊ calitas vt qꝛ. ſ. i circuitu oꝛ ēt fieri iunctio cū oleo ro. supꝛa siphac: aut ibi sup pāniculū debes puluerizare aliq̃s medicinas ꝺsiccatiuas q̃ facūt nasci carnē q̃ noiantur medicie capitales. Et q̃nq; ēt refricabim° os si idiguerimus: vel qꝛ sint aliq̃ eminētie: q̃s oꝛ auferri vl vt velociꝰ ⁊ fortiꝰ nascak caro sup os. Et subdit ꝙ vl oꝛ tale vulnus curare. ꝓ° mō curatiōis quē dixim° i curatōe vulneꝛ intelligēdo p vulnera: vulnera ꝓpe ꝺcā: ⁊ ēt oia vicera: hoc ē qō Aui. vult ꝺicē i tota ista pte. ¶ Restat āt vidē cāz istoꝝ ꝓcessuꝰ curatiōis quē pōit. Lā gdē q̃re ꝑcipit administrari oleū ro. ē pp tumoꝛē de aduētu apatis: ⁊ pp dolorem ⁊ pp cōmotionē ⁊ ebullitionē fcām i hūoꝛib° ex mō curationis cū ferro g ꝓcessit. Oleū āt ro. ē doloꝛis mitigatiuū: ē ēt sedatiuū ebullitiōis ⁊ iflāmatiōis hūoꝝ: ē ēt repcussiuū hūoꝝ a loco vulneris ad alia loca. Est ēt ꝓfortatiuū ptis ꝓpter stipticitatē q̃ ꝑticipat: pticula āt ꝓfortata repellit a se hūoꝛes fluētes: ⁊ p ꝓs oleū ro. ē phibitiuū euēt° apatis. Et iō vt apa phibeak docet p° admistrare oleū ro. ⁊ quia maxie tumoꝛ ē i euētu apatis i pāniculo: qm̄ apa euentens i pāniculo ē mortale: idcirco docet admistrare oleū rosa. purū sup pāniculū ⁊ ꝓtinue vsq; ad tres ꝺies ipꝛ oleo ro. ifundē. Sup oꝛificiū āt ipsi° vulneris totū docet apponē pānū lini ifusū i vino mixto cū oleo ro. ifundak qdē i oleo ro. pp cāmiā dcām: sed admiscek ibi vinū gra exiccatiōis q̃ cōpetit vulneri: vñ vuln° ē: ⁊ pcipue oꝛ eē ℔ vinū stipticitate pticipās vt ex stipticitate adiuuet ad phibitiōez fluxus hūoꝝ. Supꝛa istū aūt pāniculū oꝛ poni alⁱ pān° ficcus: tū vt ꝓseruek melⁱ hūiditas vim ⁊ oleī ro. ⁊ tpe lōgi oꝛi in panno g ē sub eo: tū ēt qꝛ isti vulneri maxime nocet

frigº iuuat iquãtũ ꝓhibꝫ penetrare frigº:ꝛ tꝫ locũ calidi ozẽ. Et ꝓpterea cirugici cõmuniter apponunt ibi plũa ceolos de stupa sed isti pãni dicunt potest quanto leuius ẽ poſe vt nõ grauetur ſiphac:qm̃ exꝰ grauatiõe gn̄atur apa nã vt iferiº dicet ꝟ ẽ vna ex cãis apatꝰ pãniculi:ꝛ pp eãdẽ cãꝫ ligatura nõ dꝫ eẽ cũ aliq̃ ſtrictura:ꝛ dꝫ eẽ lata vt melº ſuenẽ ibi illi pãni ꝛ cũ mioꝛ cõpſſiõe:ꝛ ẽt qꝛ meliº tuet ab aere frido ne pueniat ad pãniculũ. Regimẽ ãt qõ admiſtrak dꝫ eẽ dſtructiõ iflãmationẽ ꝛ febrẽ i pnº:ppea qꝛ i pnº vt dcm̃ ẽ tioꝛ ẽ õ euentu apatꝰ:ꝛ p ꝓñs feb. q̃ ꝓſegk apa pp ebulitõez ꝛ cõmotõez fcãꝫ i hũoꝛibº. Utq̃ ꝟ nõ accidat ꝑ tãto dꝫ admiſtrari tale regimẽ i pnº:ſꝫ pº pnm̃ qm̃ timoꝛ ñ eẽt ãpliº euẽtu apatꝰ ꝛ itẽderem̃ ad regñatiõez poꝛi loco oſſis depditi. tũc nõ oꝫ vti regimie ſubtili: ſꝫ potº regimie dclinãte ad groſſiciẽ ꝛ viſcoſitatẽ:qm̃ ex tali nutrimẽto gn̄ak mã q̃ ẽ ꝓportiõal regñatiõi ipſiº poꝛi ſiẽ ꝟ dr: ꝛa Gal. 6. õ ige. ſa. Uſq; ãt i 3m diẽ ſolui nõ idiget ligamẽtuꝫ pp cõmotionẽ q̃ ẽ i hũoꝛibº ꝛ ebulitiõez: vñ vt getek ebuli tioꝛ ꝛ cõmotio q̃ ẽ i hũoꝛibº dꝫ pmitti ligatura vſq; i 3m diẽ ꝛ i iſto tpe medio ꝟbem̃ ꝓtinue ifundẽ cũ oleo ro. ligamẽ tis vt ſedek ebulitio fcã i hũoꝛibº:ꝛ ꝓhibeak euẽtº apatis cali:ꝛ ẽt pãi g poſiti ſũt i vulnẽ ꝛ ſupra ẽt vulnº nõ exiccẽ tur ꝛ idurẽf: qm̃ eẽt cã doloris ꝛ igetatiõis ifirmi. Die ãt 3º dꝫ ſolui vt abſtergaf hũiditas q̃ ẽ ibi ꝓtẽta ꝛ vt nõ acci dat q ibi remanẽs putrefiat:ꝛ ſup pãniculũ dñt pulueri zari medicie ſicce:qm̃ cũ pãniculus ꝛ os ſint ꝓpõis ſic ce medicie regñantes carnẽ i tali vulnẽ dñt eẽ ſicce ſicut ꝺclaratũ ẽ ſupra i tractatu ꝺ vulneribº:ꝛ vlceribº:ꝛ qꝛ ad huc poſt 3m. vſ ad 7m ẽ aliq̃ mõ tioꝛ õ fluxu hũoꝛ ꝛ ebulli tiõe ipoꝛ: iſte modus curatiõis dꝫ eẽ cõmuꝛº cũ his q̃ in flãmatiõez ſedãt ꝛ feb. õſtruũt ꝛ ebulitõez hũoꝛ. Et ꝓpea adhuc bonũ ẽ ſaltẽ i circuitu vlnert facẽ linimẽtũ cũ oleo ro. deide qm̃ ſumº ſecuri ne ãpliº ſit aptũ accidẽ apa debe mº itẽdẽ ſolũ ad illa q̃ carnẽ gn̄ant:ꝛ curare ꝟ vulnº ſm mõꝫ curatiõis q̃ ẽ dictº i tractatu curatiõis vulneꝛ ꝛ vlceꝛ Et q̃nq; i ꝟ mõ curatiõis ꝟbemº os refricare aut cã remo uẽdi aliq̃s eminẽtias ꝛ barbulas ſi ſũt ibi: qm̃ ſup ꝟ non naſcif caro:aut ẽt vt citiº ꝛ velociº naſcak caro:fricatio. n. oſſis ẽ cã vt caro velociº naſcak ſup os pp duplicẽ cãꝫ: vna ẽ:qꝛ fricatio ẽ cã attractiõis nutrimẽti ad locũ ex q̃ caro re gn̄atur. 2ª cã ẽ:qꝛ fricatio fit vt aliq̃ aſpitas fiat i oſſe ꝑpter quã meliº ſup ipſꝫ adhereat nutrimẽtũ ex q̃ regñak caro:ꝛ iõ fricatio ẽ cã vt citiº ꝛ velociº regñetur caro ſup oſſa.

Sed mõ cõtra dicta ẽ dubitaº. vtꝛ. ſ. ſit ꝓueniẽs to nẽs admiſtrare illꝰ qõ toties. A. reiterat puta vtꝛ pº ꝺtectiõez ꝛ eleuatiõez oſſis ſit ꝓueniẽs appo nere oleũ ro. ſup pãniculũ itº i vulnẽ ꝛ toties vulnº ifudẽ cũ oleo ro. Et vꝝ q ꝓueniẽs ſit ꝓcedẽs ad medicamĩa alia q̃ ſint exiccatiua ꝛ abſterſiua. ꝓº. n. illꝰ vꝝ aſſerẽ Gal. 6. de ige. ſa. Dicẽ. n. ſic i ſa finali ca. ſ. q ꝺ his erat dꝫ reſtat ꝛẽ q̃rit. n. i illo. ſ. vtꝛ meliº ſit i oſſe capit: iciſo ꝛ ꝺtecto medi cinã doloꝛis mitigatiuã iponẽ ſiẽ facit ꝑles medici: aut medicinã vehemẽt exiccatiuã ſiẽ faciebat qdã medicus q vt diẽ ſupra pãniculũ q ẽ ſub craneo qñ erat denudatº ab oſſe maxie apponebat vnguẽtũ qꝺ appellak ethilios:ꝛ ſu pra ꝟ vnguẽtũ ponebat poſtea mel mixtũ cũ aceto:ꝛ ſubꝺit poſtea dicẽs: de ꝟ tũ ſuº añ deũ ero teſtis: qm̃ ꝑles ab eo cũ hac medicia curati ſũt i aſia q̃s ab illis g medicinaꝫ doloꝛis mitigatiuã iponebãt: iſta ẏba ſũt ſua ad lr̃aꝫ. q̃re ſi ſm ipſꝫ ꝑles curabãk ab illo meliº ẽ cũ tali medicia ici dere i pnº q̃s cũ medicia mitigatia doloꝛ:: q̃le ẽ oleuꝫ ro. Idẽ ẽt ad lr̃aꝫ diẽ. A. 3º. cañ. Fen ꝑº. tractatu 3º ca. ꝺ plaga ꝛ iciſiõe capit. illo. ſ. Et medici i fractura cranei de q̃ ex trahẽda ſũt ꝛẽ. Preterea aſ. rõne:qꝛ i vulnẽ mẽbri qꝺ ẽ ſicciſſimũ cõpetit medicia valde exiccatia ſicut ꝺclaratũ ẽ mltiẽs i poꝛib. Nũc ãt pãniculus q̃ ꝺr dura mr̃ eſt mẽ bꝛũ ſiccitſſimũ ſiẽ dr. 6. de ige. ſa. q̃re i vulnẽ qꝺ ptigit vſq; ad duraꝫ matrẽ ꝛ ꝑcipue ſupra dura matrẽ ꝺꝫ appõi medi cia q̃ valde ſit ſicca: medicia ãt q̃ modice erit exiccatiõis ipꝫ putrefaciet. Et ꝓfirmat ꝟ rõ ex alio: nã pãniculus q ꝺr dura mr̃ aſſimulak i ſuꝫ ſuba ipſis mẽbꝛis neruoſis: tũ qꝛ neruoſa ẽ: tũ ẽt qꝛ ipſa ꝟ duricie ſiẽ alia mẽbꝛa neruoſa Nũc ãt i vulnẽ mẽbꝛi neruoſi qõ ẽ cũ ꝺtectiõe neruꝝ ꝛ da to q attẽdam̃ ad ꝓhibitõez apatis nũq̃ iponim̃ oleuꝫ aliqꝺ itº i vulnẽ: qm̃ i apto vulnẽ ipꝫ putrefaceẽt ꝛ macula ret ſiẽ dr. 6. ꝺ ige. ſa. Sꝫ ſi appõim̃: appõim̃ extra i circui tu g̃ ſiſi mõ i iſto vulnẽ ſaltẽ ñ ꝺbemº ipꝫ itro ponẽ ſiẽ ꝑci pit. A. ꝛ Pau. Preterea ſupra ẽ poſitũ q̃ vehemẽt ca uẽdũ ẽ ne frigº ſupueniat ad velamẽ: qꝛ qñ ifrigidak ẽ cã apatꝰ eiº:ſꝫ oleũ ro. ẽ fridũ q̃re poſitũ ſupra velamen erit cã vehemẽt nocũmẽti i ipo. Et ſi dicak q̃ oleũ ro. ꝟ ſit fridũ i vtute tñ nõ appõit fridũ i actu:ſꝫ calꝫ: ꝺ tali ãt fri do. ſ. qꝺ ẽ fridũ actu ſupra. itellectũ ẽ qꝺ dcm̃ ẽ nocet vehe mẽt pãniclo. Iſta rñſio ñ valet. Nã ꝟ oleũ ro. apponak calꝫ actu cũ ipꝫ ſit fridũ i vtute:ꝛ illꝰ qꝺ ẽ tale i vtute: et põit i coꝛpe hũano reducik ad actũ a caloꝛe nãli oleũ ro. vltio ꝟ appõak calꝫ actu cũ ſit fridũ i vtute reducik ad ac tũ fridutat: q̃re i vltio puẽret fridꝛitas actual ex oleo ad pã niculũ: ſꝫ fridꝛitas actual ẽ nocia valde iſta g̃ admiſtratio oleꝛ ro. ſupra pãniculũ erit nocua valde. In oᵐ ẽ. A. ꝛ Pau. ꝛ breuit oẽs alij auctoꝛes loq̃ntes de curatiõe huꝰ vulnerꝝ: ꝺicẽtes q̃ meliº ẽ icipe obſuare vꝝ i plibº illꝰ qõ docet. A. ꝛ Pau. puta q̃ meliº ẽ pº iciſionẽ ꝛ ꝺtectiõez oſ ſis icipe ab admiſtratiõe medicie mitigatie doloꝛ ꝛ pro hibitie apatꝰ q̃le medicamẽ ẽ oleũ ro. q̃s icipe ab admini ſtratiõe medicinaꝝ valde exiccãtiũ q̃les ſũt medicie capi tales. Et rõ ẽ: qꝛ ſiẽ appet 3º õ ige. ſa. illo ca. Ait cũ ꝟ bñ: et rõ vt video bñ ꝺffinita ſit a me illo. ſ. iõq; ſi quẽ ꝟ moꝛbũ cũ alijs moꝛbis cõpoſitũ. Idẽ ẽt repetit. 6. õ ige. ſa. Et Au. ẽt idẽ põit 4ª Fen. pnm̃ Lañ. vltio ca. q̃ adiuuẽ duo con iũgunk moꝛbi aũt ẽ ſuſpitiõe ꝓiũgank adiuuẽ icipiẽdũ ẽ a curatiõe illiº vꝝ a ꝓhibitiõe illiº qõ ẽ ſuſpectioꝛ ꝛ timo roſioꝛ:: ꝛ ẽt ſine cui curatiõe aliº curari nõ põt ſiẽ dcm̃ fu it i tractatu de vulneribº neruoꝝ qõ ẽ qꝛ ad vulnera ner uoꝝ ẽ ſuſpectio õ euẽtu apatꝰ ꝛ ſpaſmi. Idcirco i talibus vulneribº nõ itẽdim̃ a pñ ad curatõez q̃ ꝺbeẽ vulnerivt vulnº ẽ ſiẽ facim̃ i vlneribº mẽbꝛoꝝ carnoſoꝝ: ſꝫ itẽdim̃ ad mõꝫ curatiõis p quẽ ꝓhibeẽ euẽtº apatꝰ ꝛ ſpaſmi q̃ ſũt piculoſioꝛa q̃s vulnº:ꝛ ſine q̃ꝝ curatõe ſi acciderit vulnº ẽt curari ñ poſſet. Nũc ãt ad vulnera q̃ fiũt cum fractura cranei ptigẽtia vſq; ad duraꝫ mr̃ez ꝑcipue pº ꝺtectionẽ ꝛ i ciſionẽ oſſis aptitudo ẽ vt eueniat apa i pãniclo coopiẽte cerebꝝ ad qõ ꝓſegk ſpaſmº ꝛ alia accñtia moleſta ꝺ ꝙbus ſcã ẽ mẽtio ſupra: q̃ ſũt moleſtioꝛa q̃s vulnº: qm̃ ſũt accñtia moꝛtalia: ẽ qꝺ aptitudo ꝓueniẽdi apa ad tale vulnº qõ p tigit vſq; ad duraꝫ mr̃ez: qm̃ talꝭ pãmculº ꝑº qꝺ ẽ neruoſus. Uñ ſiẽ ad vulnera ſcã i neruis pp doloꝛs vehemẽtiã ẽ aptitudo vt accidat apa: ita ẽt ad vulnera q̃ ptingũt vſq; ad pãniculũ iſtũ ẽt q ẽ neruoſus ꝛ ſenſibilitatꝭ mlte. Cº talis pãniculº ꝟ mltã ꝓpingtatẽ ad cerebꝝ cũ iter ipſũ ꝛ cerebꝝ nõ ſit niſi qdã alter pãniculus ſubtil valde qui ꝺr pia mr̃: qõ pp ꝓtinuitatẽ ipſiº ꝛ ꝓpigtatẽ: nocumẽta ẽt modica: qꝛ cõicãf cerebꝛo ſũt ꝓuẽtenuai toto:ꝛ p ꝓñs mole ſtiſſima ꝛ picloſiſſima ꝑcipue ãt ꝟ nocumẽta ꝛ maxie apa ſk apta accidẽ pº talẽ curatõez q̃ ſit cũ ferro i q̃ ſit iciſio ꝛ ꝺtectio oſſis:ꝛ ꝟ iõ qm̃ i talꝭ mõ curatiõis ſit magꝭ ꝓmotio circa ptes cẽbꝛi: ex cõmotõe ãt accit ebulitio ꝛ iflã°. i hũo ribº: ad ꝟ ãt ſegk fluxº ipoꝝ ad locũ vlneratũ ad q̃ꝝ fluxũ ẽ aptitudo vꝝ i pãniclo puentat apa:ꝛ qꝛ hũoꝛes g maxie fluũt ex cõmotõe ꝛ ex doloꝛe maxie ſũt hũoꝛes calꝭ. idcir co maxie aptitudo ẽ vꝝ i pãniculo puẽtat apa calm:ꝛ pro pterea ꝺcẽ i ſeq̃nti. ſ. mltiẽs accit pº curatõez cũ ferro i ſiphac apa calꝫ ꝛẽ. Et qꝛ g̃ ad tale vlnº ꝛ ꝑcipue pº cura tiõez ferro ẽ aptitudo vt accidat apa qõ ẽ accñs moꝛtale: hic ẽ q̃ i tali vulnẽ pº ꝺtectiõez ꝛ eleuatiõez oſſis ẽ meliº admiſtrare ea q̃ ꝓhibẽt euẽtũ apatꝰ tal vſq; q̃ ſim̃ ſecuri ꝺ

ßtiore ⁊ p⁹ mȯz ītēdē ad admiſtratiōez eo⁹ q̄ valde exic cāt vt regīef caro ⁊ vlc⁹ cōſolidef. Et qr i pdcō vulnē p⁹ talē curatiōez ē aputudo vt pueniat apa pcipue pp duo: p⁹ gdē pp dolorē. 2⁹ āt pp fluxū hūo⁹ ex cōmotiōe ⁊ ebulitiōe fcā i eis: idcirco medicia q̄ admiſtrāf i pn⁹ dz eſſe adhuc ēt doloris mitigatia ⁊ phibitiua fluxus hūo⁹ ⁊ ſedatia cōmotiōis ⁊ ebulitiōis eo⁹: oēs āt ītētiōes pñt ole um ro. ipz gdē ē mitigatiuū doloris: qr ipz iquātū ē oleū ē molliſtcatiuū quodāmō ⁊ pcipue lz ſit fridū: nō tñ ē mlte friditatis: lz q̄ſi ad caltatē ōcliat ſiē appz p. A. 2⁹ cañ. i ca. ō oleo. Talia āt ſūt q̄ ſūt mitigatia dolous. Jte⁹ ēt ē phi bituū flux⁹ hūo⁹ iquātū ifridatōe ⁊ ſtipticitate pticipat. Mā talia ſūt q̄ fluxū hūo⁹ refrenāt: ēt ipz ē ſedatiuū ꝛmo tiōis ⁊ ebulitiōis fcē i hūoūb⁹ pp ifridatōez quā fac. Et h ē cā q̄re auctores pcipūt oleū ro. admiſtrari plus q̄z alī ud medicamē: cōpetit. n. pl⁹ q̄z alīō medicamē vl' emplm qō ē repcuſſiuū: vt vbi gra: pl⁹ q̄z aq̄ roſacea ⁊ ſilia. qr ipz magis mitigatiuū exiſtit dolor: ⁊ qr ipz magis ad tpamē tū accedit: ea. n. q̄ ſūt i exceſſu frigatis nō ſic ſūt pueniētia mēbris neruoſis ⁊ cerebro. Ipz ēt magis cōpetit q̄z oleuz alīō fridū: puta vt oleū vio. ⁊ ſilia: qm ipz alīq̄ exiccatiōe pticipat pp quā plus cōpettt ꝛpl'oni pānículi q̄ ē ficca: et cū h ēt ſtipticitate pticipat pp quā plus ⁊ meli⁹ mēbrū cō fortat ad repulſionē flux⁹ hūo⁹. Inſuper ēt ꝑter oia h vī magis ꝛpueire admiſtratio olei ro. qr ipz vī ex ꝓpetate q̄ dāmō mēbra capitis pcipue cerebꝝ ꝛſortare. Dīē. n. Au. 2⁹ cañ. ca. ō oleo ō ipo qr oleū ro. ē valde bonū iflāmatōi cerebri i pn⁹ appitōis apatis cerebri: ⁊ ſubdit qr augmen tū facꝫ i vtriūb⁹ cerebri ⁊ i itellectu: qr g̃ h oia i ſe hz oleuz ro. lō h ē cā q̄re auctores pl⁹ docēt eligē tale medicamen q̄le ē oleū ro. q̄z alīō medicamē. Cāduertēduz ē tñ circa h qr lz tutu⁹ ⁊ melī⁹ ſit icipē i curatōe tal' vulneris p⁹ dre ctiōez ⁊ eleuatōez oſſis ab admiſtratōe olei ro. pp cās p̄ dcās: tñ i admiſtratiōe illi⁹ ē attēdēdū vt q̄ſto ꝓle pl⁹ eſt mior fiat vſus ipſi⁹ ⁊ pauciori tpe q̄ ē ꝓle. lz. n. oleū roſ. ſit ꝓueniēs pp itētiōes ꝓdcās: tñ ipz vulneri vt vuln⁹ ē nō ꝓuēit: ēt ipz cōpl'oni pānículi nō ē ꝓueniēs: ꝓpea qr pāni culus ē ſiccitatis vehemētis rōne cui⁹ ē idigēs medicina q̄ pticipat exiccatione vehemēti. Et hīc ē q̄ infuſio multa ipſi⁹ ⁊ mlta cōtinuatio i admiſtratiōe itus i vulnere pdu cit aliq̄n ad putrefactōez ipſi⁹ ſiē faciūt mlti cirugici q̄ di cta auctoꝝ ſuperficialr ſolū itelligūt. Et ꝓpea. Auí. ⁊ alij au ctores ſolū ad 3ᵐ diē docēt ipz itus admiſtrare p⁹ 3ᵐ diez īcipe ab admiſtratiōe medicia⁹ exiccātiū. Et ad hāc iten tiōez volūt ire Gal'. 6. ō ige. ſa. ⁊ A. 3⁹. cañ. nō. n. voluit di cere q̄ nō eēt bōa admiſtratio olei ro. i pn⁹ curatiōis tal' vulneris p⁹ ōtectiōez ⁊ eleuatōez oſſis: lz voluit p illō oñ dere q̄ caueri dz mltiplicatio vſus ei⁹ q̄ſtū ē ꝓle. Et p ꝑtea qr forte illi medici ſuis tpib⁹ mltiplicabāt vſū ei⁹ valde ⁊ pcipue itus i vulnē. Idcirco dīē q̄ pl'es vidit ſa natos ab illo medico ſene cū ſua medicia exiccatiua q̄z a medicis alijs q ſolū intēdebāt admiſtratiōem medicine mitigatiue doloris: ñ tñ p h vult dicē q̄ nullo⁹: cōpet ad miſtratio ei⁹: qr qñ ē ſuſpitio ō euētu apatis: tūc admiſtra re ipz oz. ⁊ ꝓpterea dixit i fine illi⁹ capli. l. ñ. ē miz: g̃ ſi du ra pellicula ablatis oſſibz forte nō fugiat medicamē ſi ma gnū nō hēat apa. i. ſi nō ſit ſuſpectio ō euētu apatis magni ⁊ qr i pn⁹ vt i plīb⁹ ſuſpectio ē ō h p tāto ē meli⁹ vt i plīb⁹ h admiſtrare hz mȯz q̄ dict⁹ ē cauēdo. l. ſupfluitatez vſus eius: ⁊ ex his facile pñt ſolui oba. Cād illō. n. q̄ tu dicis auēte Ga. 6. ō ige. ſa. appz ſolo ad ea q̄ dcā ſūt q̄r illud di ctū dz itelligi. Cād rōnē āt q̄ p⁹ ar: illō nō ōbē admiſtra ri appz ēt ſol'o: vex. n. ē q̄ rōne vulneris: vñ vuln⁹ ē i tali mēbro illud nō cōpetit: lz rone accītis: cui⁹ timek euētus apatis ō q̄ ē ſuſpectio maior ⁊ tiōr q̄z ſit ō vulnē ſiē dctī ē ꝓus. Cād illō āt q̄ tu arguis ⁊ dicis q̄ h nō facim⁹ i vul neribꝰ neruoꝝ ⁊ dato q̄ i ipſis ſit ſuſpi⁹ ō euētu apatis. Cdōz q̄ nō ē ſile oīno de vulnē nerui ⁊ ō vulnē q̄ ē cū fractura cranei i q̄ ōtegit os. p⁹ q: i vulnē nerui ēt timor ō euētu apatis nō ſolū pp dolorē ⁊ fluxū hūo⁹: imo ēt pp re tētiōez hūiditatis i neruo: oleū āt lz iuuaret rōne doloris noceret rōne hūiditatis retēte i neruo: i tali āt vulnē pl⁹ ē timor ō euētu apatis pp cōmotiōez ⁊ ebulitionē q̄ accit i hūoūb⁹ q̄z ex alio. Jte⁹ ēt nerui nō ſūt poſiti ſub oſſe: lz ſub carne q̄ qr rara ē porosa pōt ſufficiēter vt⁹ olei pene trare ad neruos ſi fiat iūctio i circuitu vulneris ⁊ dato q̄ ſuba olei nō ponat ſup neruū: pānículus āt q̄ dr dura mr: qr poſit⁹ ē ſub oſſe ſi fieret iūctio ex oleo ro. ſolū i cir cuitu nō ſic poſſet vt⁹ ei⁹ penetrare ad pānículū pp ſpiſſi tudinē ⁊ duriciē oſſis: ⁊ tō qr i admiſtratōe olei ro. i circu itu fieret modica vtilitas: hic ē q̄ auctores docēt nō ſolū i circuitu ve⁹ ēt ſup pānículū admiſtrari: q̄ſtū tñ ad h ſi milant h vulnera: qr ſicut neru⁹ cōpl'onis ē ſicce: ita ēt pā nicul⁹ q̄ ē ēt neruoſus: ⁊ p tāto ōbem⁹ cauere i ipo multi plicatione ei⁹ vſus q̄ſtū poſſum⁹: ⁊ q̄z citu⁹ poſſum⁹ acce dere ōbem⁹ ad medicamē exiccās. Cād aliō āt: tu dicis oleū ro. ē fridū ⁊ frida phibent. Cdōz ē q̄ ea q̄ ſūt frida i actu phibent ipon: oleū āt ro. nō appōit frm i actu: imo appōit calz i actu: lz ſit fridū i vtute. Et tu dicis poſtea il lud nō valē: qr reducit ad friditatē i actu. Cdōz ē q̄ me⁹ frigida q̄ reducit ad actū nō itelligit q̄ reducat ad actū friditatis qual' ē friditas i re q̄ ē actu frida: lz reducit ad ac tū friditatis p quē actū ē potēs agē i cor⁹ nr̄z: ꝛgs āt ſit iſte act⁹: ⁊ hz quē mȯz ad hūc actū reducat nō ſpectat pñti p posito i grē: cū h ſubtiliſima pſcrutatiōe idigeat: ⁊ h eſt qō mihi vī i hac qōne tenēdū. Cdeīde cum dicit.

¶ Et igt Pau. Multotiēs accit i ſiphac capitis p⁹ curatōez cū ferro apa calz ita q̄ ſupueīet ſpiſſitudi oſſis capitis ⁊ ſpiſſitu di cutis ite⁹: ⁊ ē cū hoc grauitas ⁊ phibi tio mot' ei⁹ nāl'. Et mltotiēs accīt iſtis ex tēſio ⁊ accītia alia mala: ⁊ ſeqtur hac res mors. Et ñ accit apa cal'm ſiphac niſi aut pp os eminēs ſub eo: aut pp grauitatem tēta⁹: aut pp frig⁹: aut mltitudie cibi aut mltitudine vini: aut pp cāz aliā occultam

Supra. A. oñdit mȯz hz quē ñt icīto oſſis ⁊ q̄lia medi camia ꝓueniāt p⁹ icīſiōez ⁊ ōtectōnē oſſis. In pte iſta do cet mȯz curatōis q̄rūdā accītiū q̄ ꝓſueuerūt ꝓſeq ⁊ appa rere p⁹ icīſiōez ⁊ ōtectiōez oſſis: hec āt accītia q̄ pl'z ꝓſue uerunt ꝓſeq ſūt duo. Unū ē ſupueī⁹ apatis cal' i pānículo 2ᵐ ē nigredo appens i pānículo: p⁹ g̃ docet mȯz curatōis apatis cal' qō accit i pānículo. 2⁹ oñdit mȯz curatōis ni gredis fiēdis i ipo: ⁊ oia h docet p vba Pauli ad lr̄am. 2ª ibi. Jngt Pau. ſi ōnigrat ſiphac. pᵐ i tres. p⁹ oñdit q̄ eſt maxia ſignificatio apatis cal' euentūs i pānículo. 2⁹ oñē dit q̄ ē mā feſta cā euēt⁹ ei⁹. 3⁹ docet mȯz curatōis ei⁹. ſe cūda ibi. Et nō accit apa. 3ª ibi. Qō ſi apatis cal' cā ⁊c. Di cit g̃ p⁹ multotiēs accit i ſiphac. itelligit pānículū coopiē tez cerebrū: ⁊ pōt p h itelligi vter q̄z pānículus. l. dura mr ⁊ pia mr. nā i vtroq̄ pōt accidē apa: imo ꝓpigtate ipſorū adiuicē ē raro q̄ ꝓtigat i vno gn ēt accidat alteri. P⁹ cu ratiōez cū ferro: itlle q̄ lz dicat p⁹ curationē cū ferro: nul lū tñ ē ipole ipſū accidē ad curatōez cū ferro maxie tñ ac cidit p⁹ curatiōez cū ferro pp cōmotōez q̄ fit i hūoūb⁹ i ta li curatōe q̄ ē cā fluxꝰ hūo⁹ ad locū: ⁊ p ꝓns apatis apa ca lidū: nota dicit apa cal'z q̄ cū illō ꝓtigat ex fluxu hūoruz pp cōmotiōez ⁊ ebulitiōez fcāz i hūoūb⁹ pp dolorē: hū res āt g ſūt patī ōſtuere pp h ſūt maxie hūores cal': idcir co apa q̄ gīiak pp h vt i plīb⁹ ē calm apa ita q̄ ſupeminet ſpiſſitudini cutis: itē ⁊c. in his vbis. A. docēt q̄ ſūt maxi me ſigna p q̄ cogſcit apa eē ortū i pānículo: ⁊ iſta ſigna ſūt

duo: Unū ē qz pānic⁹ pp apa tumescit z istaf adeo g supemin⁹ extra os: imo ēt supra cutē. Et aliō signū ē: ga phibent ei⁹ mot⁹ nāles: vñ aut nō mouef aut cu difficultate: z ꝫ ptigit pp grauatiōez q̄ fit i pānic⁹ ex mā apatis apante: z pp ꝫstrictōez q̄ fit in arterijs ēt ex mā apatis: vñ ex ꝫstrictiōe z ꝛculcatiōe fcā in eis phibef mot⁹ eoꝝ. z p ꝑs phibef ēt mot⁹ pānicli: cū mot⁹ nō ē nisi p motōez arteriaꝝ q̄ i ipo z sub ipo. Et mlotiēs accit istis extēio rē. idest spasm⁹ ita ēt hꝫ lra z text⁹ Pault z alia accīta mala fiē. s. pmixtio rōnis z febris aut apa z filia: z qz ista accīta cū aduenīūt significāt maximū nocumētū raz ad cerebrū puenisse: idcirco cū accīta puenīūt vt i plib⁹ mors cōsegt. Et nō accidit rē. pōit b cās apatis q̄ i gīe reducunt ad hec: qz cāe ei⁹ apatis aut sūt extrinsece hē aliq̄ eminētia ossis q̄ remanet pūgens sipha: hec enim ē cā doloris ad quē ꝓcedt apa: aut ē aggrauatio sup pānicul⁹ ex cōpssione tentaꝝ aut licinioꝝ aut ē frig⁹ qō inimicū ē omnibus mēbris neruosis vt supra habitū ē: aut mlitudo pot⁹ vinū. he. n. sūt cāe q̄re facilr cerebrū replef: q̄ repletio ē cā apatis pānicli aut cāe ei⁹ apatis sūt occulte: z p cās gdē occultas itelligit cās iteriores q̄ sūt cāe hūorales: vt puta repletio aut cachochimia hūoꝝ: z sub cā gdē occulta cōphēdit q̄cūq; cā hūoral⁹ siue corpal⁹ vt puta malicia cōplonis exītis i loco: vel dolor q̄ sūt cāe attractiōis hūorū ad locū ex qb⁹ apa causat. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Qō si apatis calī cā est manifesta: tunc opꝫ vt abscīdas illā cāz velociter. Qō si ē ex cā occulta tūc studе i separatiōe ei⁹ et administra flōmiā venē si nō fuerit phibens ad hoc z miorationē cibi z regimē qō ꝓuenit apatib⁹ calīs sicut embrocatio cū oleo ro. calo aut cū aq̄ i qua bullita sūt altea z fenugrecū z semc lini z camomilla z eis filia: z administra emplm ex farina ordei fcm̄ cū aqua ca. z oleo z semie lini z administra adipē galline i lana z humecta cū ea caput z ceruicē z spōdiles et distilla in aures aliqō ex oleis q̄ sedāt caliditates z fac sedere ifirmū in aqua calda i domo z inūge ipm. Qō si apa calm per seuerat z nō est aliqd qō probibeat sumere medicamē solutiuū soluēs semel fiat illud: nā Hypo. precipit illud.

¶ In pte ista docet modū curatiōis ipsi⁹ apatis: z p⁹ oñdit modū curatiōis apatis q̄ debef cāe apatis. 2⁹ pōit modū curatiōis apatis q̄ debef ipsi apati. 2ª ibi. Et regimen qō cōuenit ipsis apanb⁹ calīs. p⁹ in duas. p⁹ oñdit modū curatiōis apatis q̄ debef qñ accidit a cā ꝓmitiua z mālesta 2⁹ ponit modū curatiōis q̄ debef qñ cōtigit ex cāis iteriorib⁹ z occultis. 2ª ibi. Et si ē cā occulta. Et itellige circa hꝫ q̄ diuersitas modi curatiōis in vtraq; nō ē nisi q̄tū ad remotionē cāe que facit apa: sed curatio que debef apati qō incipit eē in mēbro aut qō ia fcm̄ ē q̄tū ad localia eadez ē Dicit ḡ. Qō si apatis calī cā ē manifesta. i. extrinseca z ꝓmitiua: tūc⁹ oꝝ vt abscindas illā cām velociter: vt vbi gra si cā sit aliq̄ eminētia ossis pūgēs auferaf: si grauitas tēta rū aut licinioꝝ fuerit auferaf ēt. Si frig⁹ calefac cū pānis calidis euaporādo ēt cū calefactiuis si multitudo cibi vel pot⁹ diminue vtrūq;. Et si ē ex cā occulta. i. ex cā intrinseca z corpali q̄lis ē maxime cā humoralis: tūc ēt studе i separatiōe ei⁹: qz vtranq; cām ꝑus oꝝ abscindere: vnde venire ad egritudinē que facta e ab illa cā: vt Gal⁹ dicit i tegni. Et administra flōmiā vene si nō fuerit aliqd phibēs vt puta etas vel debilitas multa vtilis aut alia ex cāis q̄ phibēt ipsā fieri oīno: ꝑcipit aūt maxime ad remouēdum cām occultā flōmiā: lꝫ eni aliq̄ faciat mentionē inferi⁹ de farmacia: qz vt plus est q̄ apa accidit ex fluxu sa. ad locū q̄ ex fluxu alterius hūoris: ꝓpterea qz sanguis ē maxime aptus fluere: tū ēt ꝓpter abūdantiā ipsi⁹ maiorē: tum etiā ꝓpter mobilitatē ipsius. Item ēt flōmia est euacuatio maxime distrahēs: hoc aūt a ꝓncipio: qz apa gīatur maxime ex fluxu hūoris: iō cōpetit maxime distractionē fieri ad ptē oppositā: z qz hoc maxime facit flōmia: z cito ēt facit: p tāto plus mentiōem facit de flōmia q̄ꝫ de alio mō eūonis. Et minoratiōe cibi. Et minoratio qdē cibi ē vt fiat dieta subtilis: aut si vtus tolerat i vltimo tenuitatis talis eni modus diete cōpetit apati calido pānicli cum sit egritudo acuta. Et regimē qō cōpetit apatib⁹ calidis sup. dꝫ administrari in tali apate: hoc aūt itelligit. Aui. eē regimē q̄tū ad modū curatiōis p localia que cōpetūt apati calido. Et iste qdē modus curatiōis ē vt in ꝓncipio administrent ea que vtutē hūt infrigidatiuā z repcussiuā: z cū hoc habeat vtutē aliqualē mitigatiuā: quale ē oleū ro. vt ꝑus dcm̄ ē. in ꝓcessu aūt qñ incipit humor iam figi in apate debēt administrari ea que vtutē hūt aliqualē resolutiuam z sūt mollitiua z mitigatiua doloris qualia sunt illa que Aui. tāgit in lra ficut ē embrocatio facta cū aq̄ in qua decocta sūt altea fenugrecū z semē lini z camomilla z istis filia: z sicut sunt empla ex farina ordei z aqua z oleo: z semen lini: z fit ēt administratio adipis galline ita vt cuz ea vngaf caput z collū z spōdiles dorsi: z nō solū hec iuuāt administrata circa ptes capitis veꝝēt circa totū: sicut est balneare infirmū totū cū aqua calida aut cū oleo aliquo vtutē mollificatiuā z resolutiuā hūte. Jn aurib⁹ aūt distillandū ē aliqō ex oleis que caliditatē z ebullitionē sedant in hūoribus sicut oleū ro. vel vio. vel onfacinuz z filia: ista enim posita i auribus sedāt inflāmationē hūoꝝ cōtentoruz sup cerebrū. Et subdit Aui. q̄ si apa calidū pseuerat z nō est aliqd phibēs sumere medicamē solutiuū rē. Jn gb⁹ vbis. Aui. tria insinuat. vnū ē de tpe administrationis medicaminis solutiui: z illud tāgit cū dicit ꝑmo q̄ si apa calidū pseuerat: ex hꝫ. n. innuit q̄ medicamē solutū ē ꝓueniēs maxime pseuerāte apate: z iō ē ꝓueniēs in ꝓcessu. Nō aūt q̄re ei⁹ cōpetētia plus ē i ꝓcessu sicut cōpetētia flōmie pl⁹ ē in ꝓncipio ē: qz i ꝓcessu euacuatio que cōpetit ē eūo que ex loco hūoꝝ iam fluxū eradicat. Illa aūt eūo que cōpetit i ꝓncipio ē eūo que ex loco magis hūorem deriuat ad partē cōtrariā vt nō moueat z figat i loco: nūc aūt eūo cū farmacia: qz farmacū eūat eligēdo ē eūo que maxie eradicat hūorē. Sed eūo cū flōmia: qz eligēdo nō eūa ē eūo in qua maxime fit distractio oīuz hūoꝝ q̄ sunt in motu ad ptem aliq̄ꝫ: ꝓpter qō cōpetētia flōmia maxime ē in ꝓncipio i quo q̄rif p eūonē plus distractio z hūoꝝ diuersio q̄ꝫ aliud. Cōpetētia aūt farmacie plus ē apate pseuerāte: ga tūc p eūonē q̄rif eradicatio hūmoris q̄ in mēbro apato est cōtēt⁹. 2⁹ aūt ifinuat timorē vsus eūonis cū farmaco: z hꝫ ifinuat cū dicit. 2⁹. Et nō ē aliqd phibēs sumere medicamē solutiuū rē. Et i hoc q̄ sic dixit ifinuat q̄ plura sūt ē phibētia vsū ei⁹ q̄ꝫ vsum flōmie. Et hoc iō: qz sic apparet p Gal⁹. i cōmēto scdi regiminis acutoꝝ. Ulr tutius possumus flōmiā facere q̄ꝫ farmaciā in passiōib⁹ acutis exhibere: in vsu. n. farmacie ē timor ꝓpterea qz nos nō possum⁹ dū volum⁹ cōstrigere eūonem sicut i flōmia possum⁹: vñ nō sic in ptāte ē mēsuratio eūonis eius sicut ē mēsura flōmie: ꝓpter qō timor magis ē i vsu ei⁹: z precipue i acutis egritudinib⁹ in q̄bus nocumētū ē cauendū q̄ꝫ sit in vsu flōmie. Et etiaz timor in exhibitiōe farmacie plus ꝓpter cōmotiōez quā facit humorib⁹ z inflāmatōem quaz facit

in eis que nō sic hz facere flōma. Et qz illa maxime cauemus in passiōib⁹ acutis z pcipue in illis q̄ sūt cū apate illius mēbri: hic est q̄ plus timem⁹ vsum farmacie i eis q̄z vsuz flōme. Tertio Aui. isinuat q̄le ē hoc farmacū qō dz exhiberi z hoc isinuat cū dicit soluēs semel: i hoc .n. vbo voluit isinuare q̄ farmacū illud qō exhibef dz eē farma cum soluēs cū facilitate vt ex sui facilitate nō augeat iflāmationē z furiā i hūoribus quale farmacū ē cassia fistula z māna z tamarindi z similia: vbū aūt Pauli loco ei⁹ qō h dicit Aui. soluens semel hz: z colagogo. i. colere eductiuo farmaco. i. purgare eos iubet: z vex etiā ē illud vbū cum hoc apa fit calidū qō fit ex sanguine declināte ad nāz colere: ex tali .n. sanguine ē apt⁹ aparī pāniculus: q̄m talis sanguis ppter sui subtilitatē ē apt⁹ imbibi in subaz pāniculi q̄ ē depressa z solida: vñ videmus q̄ pleuretis qō est apa pāniculi vtplurimū fit ex tali sang. talis etiā hūor est maxime mobilis: vñ maxime est apt⁹ fluere ad locū qui apatur: hinc ē q̄ farmacū qō huic cōuenit maxime dz eē colere eductiuū cū facilitate vt inflāmationē in humoribus non augeat z furiā qualia sunt farmaca p̄dicta colere solutiua. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Jngt⁹ Paulus. Denigrat siphac z nigredo ē i supficie ei⁹: z illud est i medicamine itez quo curat: naz medicamen nigrū fortasse facit illud: tūc opz vt sumas ex melle z oleo ro. iij. ptes: z pmisceas et linias cū eo pānū z ponas sup siphac: q̄ si accidit in siphac nigredo ex scipso z puenit vsqz ad oculū p̄cipue cū signis aliis malis: tūc opz vt ōspes de salute hui⁹ infirmi qm̄ est significatio cōsumptiōis caliditatis innate z destructionis eius.

¶ In pte ista oñdit modū curatiōis denigratiōis q̄ aliqñ apparet i pāniculo post icisionē z detectiōez z eleuatiōez ossis: z qz istō qō hic dr̄ totū dctm̄ ē supra: idcirco i expositiōe hui⁹. ℌ. isistere nō curam⁹. Intellige hic vnū circa illud vbū qō dicit. Qō si accidat siphac nigredo ex seipo z puenit vsqz ad oculū. s. nigredo pcipue cum signis aliis malis: tūc opz vt despereś z̄c. Dixit aūt Aui. signanter z pcipue cū signis aliis malis. Ista .n. nigredo q̄ puenit vsqz ad oculū pōt cōtigere duplici de cā: aut .n. primo cōtingit i pāniculo z puenit vsqz ad oculū ppter mortificatiōem z destructionē caloris nālis. tūc ē signū mortis. Et cū ipsa cōiungunf alia accidētia pessima z mortalia. Aut cōtigit aliqñ nō ppter hoc: sed ppter expulsionē sanguinis attracti ex pcussiōe z casu versus partē exteriorē sicut videm⁹ etiā in aliis fracturis ossiū q̄ in p̄ncipio circa cutē nō apparēte aliq̄ nigredine z liuiditate post modū ipsa appet ppterea q̄z sanguis attract⁹ expellit⁹ a nā ad supficiē cutis z resoluit cōsimili mō aliqñ nigredo i hoc vulnē cōtigere pōt q̄ ptingit vsqz ad oculū: z qñ gdē ipsa fic euenit pos sibilis est auasio illi⁹ infirmi sicut manifeste nos in quodā hūte vulnus cū fractura z detectiōe cranei vidim⁹ istam nigredinē apparētem z ptingētem vsqz ad oculum tamē euasit infirm⁹: sed tñ cū ista nigredine nō erant alia mala signa cōiuncta. Et pro tanto Aui. dixit. Et pcipue cum signis aliis malis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et ego iā vidi quēdā cui accidit fractura i capite suo z concauatū est os capitis ei⁹ post annū z sanat⁹ ē: z illud iō: qm̄ fractura fuit in sincipite: z fuit ex pcussiōe sagitte: z erat ei cursus: z propter hoc non aduenit siphac aliquid: imo saluatuz est a corruptiōe. Jnquit Galie. Accidit homini vt frangeretur sinciput ei⁹: z iteruz os tpis fractura extensa: z cōpositā ē fractura cū dispositione rez ossis sincipitis z icidimus ipm ad itentionez notā: z sufficit illud z sanatus est vir.

¶ In pte ista que fuit ēt puz diuisa Aui. p q̄dā exēpla ex experiētia supta approbat q̄dā pus dcā. Et duo facit ꝑm q̄ duo recitat exēpla: quoz vnū ē Pauli: aliū vero Gal'. 2m exēplū: ponit ibi. Jngt Gal'. accidit homini z̄c. Primū q̄ dem exēplū pbat qūo incisio z detectio ossis i loco iferiori ex quo sanies melius possit habere fluxū: qz tūc custodit magis ipassibilis sicut dicit ꝑm verba Pauli q̄ vidit quēdā cui accidit fractura i capite suo: z pcauatū ē os capitis eius post annū z sanat⁹ est: z hoc iō qz fractura erat in sincipite: vt dicit Aui. i ira. Sed littera text⁹ Pauli dic̄ q̄ fractura erat in occipitio z vtrūq; pōt eē verū: z ista fractura fuit ex pcussiōe sagitte z fuit facta in loco iferiori ex quo sanies poterat habere cōtinue effusionē: vñ nō remanebat sup pānīculū: z ppter hoc pāniculus saluatus est a corruptiōe z sanatus ē: postea qñ fuit facta cōcauatio et detectio ossis: hoc ē qō vult dicere Aui. Cū istud verbuz qō dicit in p̄ncipio huius. ℌ. Et ego iam vidi quendā z̄c. nō refertur ad illō qō imediate dixerat in p̄cedēti. ℌ. sicut videf sonare serties vboz littere Aui. sed ē quidaz. ℌ. p se hns illā sniam que dicta ē: z ē totū verbuz Pauli. Cū dz expoī: ego. s. paulus: ita .n. est scriptū i illo capīo qō fecit Paulus. Dicit enī. noui .n. aliquē z post annū passiōis z̄c. Scōm aūt exēplum qō ponit ē exēplum Gal'. z pōt legi ad duplicē intentionē. Una intētio ꝑm quā pōt legi est vt velit ostēdere illud qō dctm̄ fuit supra. s. q̄ qñ ē aliqua fractura hns longitudinē multā nō opz i eleuatiōe ossis cōsequi totā fracturā: sed sufficit eleuare z auferre aliq̄z partē ossis que magis ē cōminuta z confracta: sicut dicit Gal'. q̄ accidit cuidā homini vt frangeret os in sincipite fractura extensa z lōga z incisimus ad intētionē notā: puta qz solū icisimus aliquā partē que erat debilior z magis cōminuta z nō secuti fuimus in incisiōe totā fracturā. Et sufficit illō z sanat⁹ est vir: z ꝑm istā intentionē nō inuenitur illud exēplū positū a Gal'. 6. de inge. sani. sed forte deficit ppter defectū illius translatiōis. Alia intētio secūdum quā pōt legi ē vt cōcordat in idē cū p̄dicto exemplo qō posuit Pau. vt p hoc velit oñdere qual⁹ dato q̄ fractura pertingat vsqz ad locū supiorē: sufficit tñ incisionez z detectionē ossis facere in loco inferiori cuz ex illo loco cōuenienter sanies effluat z remaneat pāniculus custoditus a putrefactiōe. Sicut ingt Galie. accidit cuidā homi z̄c. z incisimus ad itentionē notam. s. ad istam intentionē vt sanies possit ad extra ꝑfluere: vnde incisimus in loco p quē liberius poterit effluere: puta in loco inferiori z sufficit illud z sanatus ē vir: supple absq; incisione maiori: z secūdū istam intētionē bene iuenit illud exēplū positum a Galie. sexto de inge. sani. capi. vltimo. ℌ. illo: scio nanq; quoniam cuidam caput vidimus z̄c. Et in hoc terminatur expositio istius capituli.

¶ Explicit expositio clarissimi artium z medicine doctoris magistri Dini de Florētia super tertia z quarta Fen Auicen. z super parte quinte.

¶Gentilis Florentini sup ea parte tractatus tertij Fen gn te: De fracturis quam dominus non exposuit. Expō incipit.
¶De fractura mandibule. Cap. ij.

Anquit sapiens cum inciditur ad i interiora frangitur.

¶Supi⁹ Aui. ōtermiauit de fractura craneo: in pte ista ōtermiat ō fractura mādibule: ⁊. 2. facit qr p⁹ pmittit. 2⁹ pōit, curā. 2ª ibi. Q̄m si frāgit mādibula: dicē sic ō p̄mapte q̄ sapiēs dixit q̄ cū mādibula icidit ad i teriora. i. iclinat ad iteriora frāgit. ¶Deinde cum dicit.

¶Q̄ō si frāgit mādibla ōxtra tūc itromit te idicē ⁊ mediū man⁹ sinistre i os infirmi: ⁊ si frāgit mādibla sinistra tē itrōitte ma n⁹ ōxtre ⁊ eleua cū eis margine fracture exteri⁹ ⁊ iteri⁹ ⁊ oppōe eas ābas cū manu altera ō fortis ⁊ eq̄ eā ⁊ cognosces equatiōnē eius ex equatione dētiū q̄ sunt in ea.

¶Pōit curā ⁊. 2. fac: qr p⁹ pōit curā qñ mādibula frāgit i vno loco. 2⁹ pōit curā qñ mādibula frāgit i diuersis locis 2ª ibi. Si āt frāgit mādibula. Dicē sic ō p⁹pte: q̄ si mādibula dexira frāgit: tūc itromitte digitū idicē ⁊ mediū man⁹ sinistre i os infirmi ⁊ restaura. Et si frangit mādibula sinistra: tūc itromitte digitos man⁹ōxtre ⁊ eleua margine fracture equādo ⁊ mouēdo iteri⁹ ⁊ exteri⁹ ⁊ cogisces eq̄tionē ei⁹ eq̄tiōe dētiū q̄ sūt in mādibula. ¶Deinde cum dicit.

¶Si āt frāgat mādibla i duob⁹ locis tūc extēde eā i duo latera ꝑz oppōnez mistro extēdēte eā: ⁊ mistro retinēte ipaz: dōm veniat medic⁹ ad equādū ipaz ꝑz q̄ dixim⁹ ⁊ liga dētes q̄ torti sūt ⁊ sepati sūt adiuicē Si āt acciat cū fractura vuln⁹ aut frustuz tūc admistra ꝓsutura ⁊ pulvillos ⁊ medicinas icarnatias post reditōez ⁊ eq̄tionē.

¶Pōit curā q̄ mādibla frāgit i duob⁹ locis: ⁊. 2. facit qr p⁹ facē h. 2⁹ doc: facē ligamētū. 2ª ibi. Jngr ⁊ ligamētū. dicē sic ō p⁹pte: q̄ si mādibla frāgit i duob⁹ locis: tūc extēde mādibulā i. 2. latera ⁊ medic⁹ eq̄t ipaz ꝑz q̄ dixim⁹ ⁊ liga dētes q̄ torti sūt: ⁊ sepati sūt adiuicē. Et subdit q̄ si cū fractura acciat vuln⁹ aut frustū ossis: tē admistra cōsutura ⁊ pullos ⁊ medicias icarnatias p⁹ditōez ⁊ eq̄tōez. Dei. ⁊c.

¶Jngr: ligamētū ei⁹ sit ꝑz hūc mōz pone medietatē vitte sup nuchā colli ⁊ vadant due extrēitates a duob⁹ latorib⁹ sup duas aures vsq̄ ad extrēitatē mādible: dōm vadāt cū eis itez ad nuchā: deiñ vsq̄ ad locū sub mādibula sup duas maxillas vsq̄ ad sinciput vadēs ex eo itez vsq̄ ad locū q̄ē sub nucha ⁊ ponat ligamētū aliud super frontez ⁊ in posterioribus capitis ⁊ stringatur tota inuolutio que inuoluta ē ⁊ ponatur desuper pannus lenis.

¶Doc: facē ligamētū: ⁊ dicē sic q̄ ligamētū sit ꝑz hūc mōz nā pōit mediū vitte sup nuchā colli: ⁊ vadāt due extrēitates ligamēti sup duas aures vsq̄ ad extrēitatē mādibule: deinde iterū vadāt ad nuchā: deinde iterū revoluat: ⁊ fiat aliud ligamētum sup frontē: ⁊ tota inuolutio q̄ inuoluta est stringat ⁊ ponat desuper pānus lenis. Deinde cū dicē.

¶Et si sepenr ābe mādibule sil'ex extrēitatib⁹ eaz tūc icipiat cū vtriscz māibus paulati: deide opponāt ⁊ ꝓtūgant ⁊ cōsiderer ad cōpositōez dētiū ⁊ liga duales cū filo auri vt nō sepet rectificatio ⁊ pōatur medicamē ligamēti sup collū ⁊ vadat caput ei⁹ ad extrēitatē mādibl'e ⁊ p̄cipiat infirmo vt qescat ⁊ sit trāqll⁹ ⁊ dimittat locuti onē ⁊ pōat cib⁹ ei⁹ sorbitōes. Et si alterat aliō ex figura tūc soluat ligamētū nisi acciat apa calz. Q̄ō si acciat tūc ñ negligas vti ēplis ⁊ ēbroc ꝙ ꝓuēiūt ad illō ex ill' q̄ sedāt ⁊ rsoluūt cū eq̄litate. Et os qdē mādibl'e strigit añ tres hebdōadas: qñ ē lene ⁊ ē in eo medulla plima replens ipsuz.

¶Pōit curā p ligamētū qñ mādibula frāgit i duob⁹ locis ⁊ dicē sic q̄ si ābe mādibl'e sepank sil'ex extrēitatib⁹ eaz tē icipiat restaurari cū vtriscz māib⁹ paulati dōm ꝓuēiāt mādibl'e: ꝓfidera q̄ dētes bñ appōank ⁊ liga dētes duales cū filo auri: ⁊ ñ sepet rectificatio. Et pōat mediū ligamēti sup collū: ⁊ vadat caput ei⁹ ad extrēitatē mādibl'e ⁊ p̄cipiat vt infirm⁹ qescat: ⁊ sit trāqll⁹: ⁊ dimittat locutōez. Et cib⁹ ei⁹ sit sorbil'. Et subdit q̄ si nō mutat aliqd ex fissura: tē nō soluat ligamētū nisi acciat apa calz. Et si apa calz acciat: tūc ñ negligas vti emplis ⁊ ēbrocis ꝙ ꝓuēiūt ad apa calz Et ex ill' q̄ sedāt ⁊ rsoluūt cū eq̄litate. Et subdit q̄ os mādibl'e rstaurat añ tres hebdōadas: qñ ē os lene: ⁊ ē medulla plia replēs istō os. ¶De fractura nasi. Cap. iij.

Asi supior ps ē os ⁊ inferior ē cartin lago: ⁊ illi qdē cartilagini ñ accit fractura: imo attritio: ⁊ q̄ cōprimēdo dilatat tota: ⁊ qō dilatat inferior ps ei⁹ superiore remanēte vt ē ⁊ sepatio ad vnū la t⁹. Superiori vō pti ossis accit qñq̄ fractura: ⁊ qñ frāgit nasus ⁊ ñ curat pducit ad casū. Et itez qñq̄ idurat ⁊ remanet ꝑm tortuositatē suā: qre nō recipit eq̄tionez.

¶Pōit cap^m ō fractura nasi: ⁊. 2. facit qr p⁹ pmittit. 2⁹ pōit curā. 2ª ibi. Oz̄g vt festinet. dicē sic ō p⁹ pte q̄ superior ps nasil'ē cartilago: ⁊ cartilagi ñ accit fractura: imo accit ei attritio ⁊ cōprimēdo dilatat tota: ⁊ ista ps inferior dilatat exīte pte superiori naso ꝑz: superiori pte nasi qñq̄ accit fractura. Et qñ nasus frāgit: ⁊ ñ curat pduc ad casū. Et qñq̄ idurat ⁊ remāet ꝑz tortuositatē suā: ⁊ ñ recipit curatōez. Deiñ. ⁊c.

¶Opz ergo vt festiet ī die pmo ⁊ ñ ptrā seat ōcimū. Et scias q̄ qñ fractura nasi cōsegt loca superiora ei⁹ magl ꝓuēiēs ē: ⁊ rectus regimē i ea ēt sumat stil⁹ ōcēt fact⁹ lenis ⁊ itrōittat cū facilitate i nasū vsq̄ ad finē alchaiasiz ⁊ teneat ipz cū manu sua ⁊ eq̄t nasū cū māu altera dōec eq̄t: dōm sub tiliet itromittēdo licinīū ꝓseruās ipz i figura eq̄tōis. Et melio⁹ ē qdē vt sit ex lino

Et cautela ē vt itromittat ī vtraſq; nares ſil: ſz ñ ſit nocumētū niſi ī latē vno. Et qñ q; pōit licinīū ī lat⁹ vnū vſq; quo ei⁹ vltia tio puēit ad ꝓfirmatiōez ⁊ reſtauratōez. Et nō cōpōat ſup naſū ligamētū: quoniā facit ipz latū niſi ſit illic eminētia magna ⁊ timeatur ſm eam deſcenſio.

¶ Pōit curā: ⁊ p⁹ pōit curā qñ naſus frāgit ī ptib⁹ ſuptoꝛi b⁹. 2⁹ pōit curā qñ frāgit ī ptib⁹ iferioꝛib⁹. 2ª ibi. Cū āt accidit ī ptib⁹. Dic ſic ꝺ p⁹ pte q; oz vt feſtiet reſtauratio naſi i die p⁹ ⁊ nō ptrāſea: ꝺcimū. Et ſcias q; qñ fractura naſi ſit ī ptib⁹ ſuptoꝛib⁹ magī ꝙueniēs ⁊ recti⁹ regimē i ea ē vt ſumat filus ꝺcēt ſcūs: ⁊ itromittat cū facilitate ī naſuz vſq; ad alchanaſez. i. ad ptes vbi ſit odoꝛat⁹ ⁊ teneat būc ñ luz cū manu ſua ⁊ cū manu altera eq̄t naſū q̄uſq; eq̄t. Deinde ſubtiliet medic⁹ itromittēdo licinīū ꝓſeruās naſuz i figura ſua. Et meli⁹ gdē ē vt iſtō licinīū fiat ex lio. ⁊ maioꝛ cautela ē vt licinīū itromittat in ābas nares: dato q; lesio ſit tm̄ ī vna nare: ⁊ pōit qñq; licinīū ī latere vno quouſq; puenit ꝓfirmatio ⁊ reſtauratio cōpleta. Et ſubdit q; ñ oz pōi ligamētū qñ facit naſū latū niſi eēt mltū magna emi nētia: ⁊ retineat naſus ſm eūdē ſenſum. Deide cū dicit.

¶ Cū āt accit ī ptib⁹ iferioꝛib⁹: tūc poſſe ē vt eq̄t cū duob⁹ digitis duaꝝ manuuz ſi cut duob⁹ idicib⁹ aut duob⁹ auricularib⁹. Et qñ accit ī hac diſpōne apa: tūt vnguē tū diaglō ē bonū valde: qm̄ ſedat apa ⁊ cō ſeruat itez figurā equatōis ⁊ ꝓfortat: ſil⁹ medicamē fcūm cū aceto ⁊ oleo ⁊ ſilīa ⁊ mīuto turis ſup qō pluerizeē cinis: ⁊ em pleē cū eo. Et qñ fractura ē attritio apta tūc nō ē poſſe vt redeat cū ea ad rectifica tionē niſi poſtq; findit ⁊ extrahit ꝓmīu tio oſſiū ⁊ cū ſutura ei⁹: ⁊ puluerizēt ōſup pulueres. Et qñ accidūt iclinatio ⁊ ſepa tio cartilagis tūc eq̄ eā violēt: ꝺīñ liga eā ligatura ꝓſeruāte eā ſup illō ⁊ ē vt ponas ligamētū extēſū ex latitudie ceruicis ſup quā ē icliatio ex eis qb⁹ ſit facile hoc liga mētū: ⁊ bonū ē vt ſumas marginē panni fort⁊: aut corrigiam cui ſit latitudo digiti vni⁹ ⁊ leni vnā extrēitatū ei⁹ cū glutio pi ſciū: ⁊ glutio coꝛuj vacci: aut cū gūma aut cū religs glutiatōez faciētib⁹: ⁊ iuiſca ip ſā ſup extrēitatē naſi ex latere ſup qō ē in cliatio dōec exiccēt ſup ipz ⁊ reducat na ſus ad ſitū ſuū cū violētia: ꝺīñ extēde illā corrigiā: aut pānū dōec eq̄t cū eo ⁊ iclina ipz ad lat⁹ diuerſū icliationi prie ⁊ reſtau ra ipz ſup collū ⁊ liga ipz ligamēto tenen te ipz ſm illā formā ⁊ emplaſtra cum em plaſtris que ſunt neceſſaria.

¶ Pōit curā qñ naſus frāgit ī ptib⁹ iferioꝛibus: ⁊ dicit ſic: q; cū fractura accit ī ptib⁹ iferioꝛib⁹ naſi: tūc poſſe ē vt eq̄ tur fractura iſta cū duob⁹ digitis ſic cū duob⁹ idicib⁹ aut cū duob⁹ auriclaꝛib⁹. Et ſubdit q; qñ ī hac diſpōne accit apa: tūc vnguētū diaglō ē bonū: qm̄ ſedat apa ⁊ conſeruat figurā eq̄tōis ⁊ ꝓfortat ⁊ pōt alia medicamia q̄ ēt ſūt bo na ⁊ ſūt nota. Et ſubdit q; qñ ī fractura accit attritio mā feſta: tūc nō ē poſſe vt redoleat cū iſta fractura naſus ad re ſtauratiōez naſi poſtq; ſcidit ⁊ extrahit cōminutio oſſiū: ⁊ conſutura ei⁹. Et puluerizet deſup pulueres ꝙueniētes ⁊ qñ accit ī naſo iclinatio ⁊ ſepatio cartilagis: tūc eq̄ iſtaz ſepationē violēter. Deide liga cū ligatura ꝓſeruāte eā re ſtauratōez ſz q; ē ꝙueniēs ⁊ ē tal ligatura vt pōas ligamen tū ⁊ ſumas marginē pānī fortis aut corrigiā cui ſit latitu do vni⁹ digiti. Et line vnā extrēitatē ei⁹ cū glutino piſciū aut cū alijs glutinātib⁹: ⁊ iuiſca iſtū pānū ſup extrēitatez naſi ex latere ſup qō ē iclinatio dōec exiccēt ⁊ reducat na ſus ad ſcitū ſuū cū violētia: ⁊ extēde corrigiā illā aut p an nū dōec eq̄t cū eo ⁊ empla cū emplis neceſſarijs.

¶ De fractura furcule. Cap. iij.

Furcula frangit: aut ꝓpter pōdus f delatū: aut ꝓpter caſū magnū: aut ꝓpter pcuſſionē vehementem.

¶ Poſito ca. de fractura naſi: pōt cap. de fractura furcule ⁊ duo facit: q: p̄mo p̄mittit. 2⁹ ponit curā. 2ª ibi. Amplius furcule reſtauratio. Dicit ſic de p̄ma pte q; furcula fran gitur aut ꝓpter pōdus dilatum aut ꝓpter curſū magnuz aut ꝓpter percuſſionē vehemētē. Deinde cum dicit.

¶ Ampli⁹ furcle reſtauratio fit difficil⁹ et idiget ſubtiliatōe. Dixerūt ī reſtauratiōe ei⁹: h ꝓtrahit ꝓpe caſſū erit ōſcēſio capitiz adiutoꝛij iferi⁹ min⁹. ingt. Et qñ ꝓtrahit furcla ī duas medietates: tē fac ſedē infir mū ſup ſedē ⁊ teneat miſter adiutoꝛiū in quo ē furcla fracta ⁊ extēdat ipz ad exte rioꝛa ⁊ ad ſuꝑioꝛa itez ⁊ extendat miſter itez ceruicē ⁊ hūez icliatū cū q̄ſtitate q; ē necia. Et eq̄t medic⁹ cū digitis ſuis illō qō ē eminēs ipellēs ipz ⁊ qō ē ꝓcauū cō moueat añ ⁊ retro ⁊ extrahat ipz. Et ſi in diget i illo extēſiōe pl'ima pōat ſub titilli co pilā magnā ō pil' ⁊ eleuet cubitū dōec appꝛoꝛiet ipz coſt⁊: qm̄ extēdet ſz q; vult ⁊ ſi icidit extrēitas furcule ad iteꝛioꝛa frā gēdo: aut ñ obedit cū attractōe medici ⁊ ñ ſuſpēdit qm̄ ē ad pfūdū pl'imū: tē pſter ne ifirmū ſup colluz ſuū ⁊ pōe ſub hūero puluīar gibboſū ⁊ ōmerge hūez ei⁹ iferi us donec eleuet ad os furcule: ꝺīñ eq̄ ip ſuz ⁊ rectifica cū digito tuo ⁊ ſtringe.

¶ Pōit curā ⁊. 2. faē: q: p⁹ facit ħ. 2⁹ oñdit quō extremitates furcule nō frāgunt. 2ª ibi. Et extrēitas vō ei⁹. Pria ī duas: q: p⁹ Aui. faē qō dcm̄ ē. 2⁹ docet curare qñ fruſtū ali qō lederet. 2ª ibi. Qō ſi ifirm⁹ iueneꝛit. Dicit ſic de p⁹ pte: q; reſtauratio furcule ſit difficilis ⁊ idiget ſubtiliatōe. Di xerūt. ſ. antig ī reſtauratiōe furcule ſi cōtrahit ꝓpe caſſū ſcz pectoꝛis erit deſcēſio capitis adiutoꝛij min⁹. Et qñ cō

trahik furcula ī duas extrēitates:tūc fac sedere ifirmū su per sedē z minister teneat adiutoriū ī q ē furcula fracta. Et extēdat adiutoriū ad supiora z iferiora:itez extendat ceruicē z humez. Et medic⁹ eāt cū digit suis illō qō est eminēs ipellēdo illō qō ē eminēs:z cōmouēdo añ z retro qō ē cōcauū. Et si idiget i illo extēsiōe pōat medic⁹ sub ti tillico pilā magnā ō pilis:vt eleuet cubitū donec appro xiet ipz costis:qm extēdet ꝑz q vult. Et subdit q si fur cula icidit ad iteriora:z ñ obedit cū attractōe medici:tūc p sterne ifirmū sup collū suū:z pōe sub hūero puluiar gib bosū:z ōmerge humez ei⁹ iferi⁹ donec eleuet ad os fur cule:deinde eq ipz z stringe. Deinde cum dicit.

¶ Qō si ifirm⁹ iuenerit pūcturā ex deambulatōe man⁹ sup ipz tūc frustū pūgit ipz ꝑz scitū ergo scinde z aufer frustū z fiat illud a te cū facilitate:z ꝓpe si fuerit frustū subt⁹:z vt nō disrūpas siphac pectoris in tromitte istrm ꝓseruans siphac pectoris sub osse:ōiñ frāge os. Qō n nō acciderit apa calz:tūc sue scissurā z icarna eā. Et si accit apa calz tūc ifūde pluillos cuz oleo aliquo:z si dittit caput adiutorij apō fractura cū frusto furcle ad iteriora:tūc opz vt suspēdat adiutoriū cū ligamēto lato z eleuet ad ptē ceruicis:z si frustū furcule fuerit iclinatū ad supiora:z illō qdē paz fit:tūc nō suspēdat adiutoriū:z resupina illū cui⁹ ē furcla fracta sup dorsum suū: z subtilia regimē ei⁹ z striget furcula ī mēse z min⁹. De furcla āt dixerūt q furcula nō seiūgit ex latere itriseco: qm ānexa ē pectori nō seiūcta ex eo:z pp hoc nō mo uet ex hoc latere:z si pcutiat exteri⁹ vehe mēter z sepet:tūc ipa equet z curat cura tiōe qua curatur cum frangitur.

¶ Dōit curā qñ frustū aliqō lederet:z dic sic:q si ifirm⁹ i uenerit pūcturā ex deambulatōe man⁹ sup pect⁹: tūc frustū pūgit:ḡ strige z aufer illō frustū:z talis ablatio fiat cū facilitate:z pone istrm qō custodit siphac pectoris:ōiñ in cide os z extrahe:z si nō accit apa calm:tūc sue fissurā z i carna eā. Et ſ acciat apa calidū:tūc ifūde pulullos i oleo ro. Et subdit q si caput adiutorij dimittit .i. ōprimit apō fracturā:tūc oz vt suspēdat cū ligamēto lato:z eleuet ad ptē cerucis. Et si frustū furcule fuerit iclinatū ad supiora tūc oz vt nō suspēdat adiutoriū:z resupina ipz cui⁹ furcu la ē fracta sup dorsū suū. Et subtilia regimē:z restaurabit furcula i mēse z min⁹. Et subd. q qdā antiq dixerunt q furcula nō strigit a latē itrise co:qm ē ānexa pectori: ñ se iūcta a pectore:z pp hō ñ mouet furcla. i. ñ dislocat ex hō la tē:z si sepet z pcutiat exteri⁹ tūc apa equat. Deiñ cū dicit.

¶ Extrēitas vero ei⁹ q segtur hūez z sepa rat ab eo nō dislocat plimū: qm lacer tus q hz duo capita phibet eā ab hoc z ꝓ hibet eaz itez caput spatule:z nō mouet furcula motu vehemēti:qm ipa nō ē posi ta nisi vt sepet pect⁹ tm̄ z dilatet ipm:z ꝓ pter hoc fcā ē furcula hoi soli inter reliq aialia. Qō si acciat ei dislocatio ex luctā mie:aut re alia sili huic:tūc ipa eqē z itro mittat ad locū suū cū māu z pulull pluri mis q ponūt sup eā cū ligamēto qō opz. Et ꝙuēit hec curatio extrēitati hūeri ite rū cū sepat:z reducit eā ad locū suuz. Et illō quo ligat furcula hūero ē hūer⁹ z os cartilaginosū:z ipz igrossat ī macilētis z cū remouet existimat ille cui nō ē expiē tia q caput adiutorij iā sepatū ē:z exiuit de loco suo:caput.n. spatule vī tūc vnū et vī loc⁹ a quo ꝓmutatū ē ꝙcauū:vez oz vt distiguat significatōib⁹ ꝗs expiemur p⁹.

¶ Ondit quomō extrēitas furcule nō dislocat:z dic sic: q extrēitas furcule q segt hūez z sepat ab hūero nō dislocatur plimū. qm lacert⁹ hus duo capita phibet eā dislocari Et caput spatule phibet eā z furcula mouet motu vehemēti qm furcula nō ē posita nisi vt separet pect⁹ z dilatet ipz:z ꝛō facta ē furcula hoi soli iter reliqua aialia. Et subdit:q si furcule accidat dislocatio aut ex luctamine aut ex re aliq:tūc ipa furcula equat z itromittit ad locū suū cuz manu z pulullis plumis q ponūt sup eā cū ligamēto qō oz:z h curatio ꝙuēit extrēitati hūeri cū separat. Et subdit q illō quo ligat furcula hūero ē os cartilaginosū: z tale os igrossat ī macilētis:z cū istud os remoueat a loco suo extimat ille cui nō ē expiētia q caput spatule sit dislocatū z exiuit de loco suo:verūm oz vt distiguat significatōib⁹ ꝗs expiemur p⁹.

¶ De fractura spatule. Cap v.

Patule qdē loc⁹ latus paz frāgit.

Plimū.n.qō accit ō fractura eius accit margib⁹ z lateri⁹ z frustis z qñ accit cognoscit tactu:z p illō qō segt ea de pūctura. Tez plimū accit ei scissu ra quā significat asperitas q cognoscit tactu z dolore locali:z pūctura si fuerit: lz nō sint flq signa:z fortasse accit fractura ad iteriora z significat ipaz icisio accidens z crepitatio lenis quā pcipit audit⁹ cuz cre pitat miser cū ea:z iuenit p attractionez manus qua cōsegtur eā z dolorem.

¶ Posito cap⁹ ō fractura furcule: ponit cap⁹ ō fractura spatule:z duo facit:q⁹ pmo pmittit.2⁹ pōit curā.2ª ibi.Cu ra ei⁹ ē. Dicit sic ō pma pte:q⁹ loc⁹ lat⁹ spatule paz frangi tur:plimū.n.qō accidit de fractura spatule accidit i marginib⁹ z lateri⁹ spatule z frustis ei⁹. Et qñ fractura spatule accit cognoscit tactu p illō qō segt eā de pūctura. Terū plimū accit ei scissura quaz significat asperitas q asperitas cognoscit tactu z dolore locali:z pūctura: dato q nō sint reliquie fissure z subdit q fortasse accit spatule fractura ī iteriora:z significat ipsā crepitatio quā recipit audu⁹: et iuenit dolor in loco. Deinde cum dicit.

¶ Et cura ei⁹ itez est subtiliatio manus z bonitas ꝙuenietie ipulsiōis ab iferioribꝰ

et equatiōis: ⁊ fortasse idiget vētosis ſm q̄ existimo donec attrahat ad ſupiora et equet cū cautela a nocumēto in aggrega tiōe materici. Frustula aūt ſpatule cū frā gunt si sūt ingetātia pūgentia ⁊ ledentia tūc neceſſariū ē extrahere ea: et si sūt geta equent ⁊ ligent ligamētis silib⁹ ligamē tis furcule. Et oz vt dormiat habens fra cturā ſpatule ſup latus ſanū: nō ſup aliud

¶ Ponit curā. ⁊ dicit hic: q̄ cura fracture ſpatule eſubtilia tio man⁹ ⁊ cōuenīēter equare: ⁊ fortaſſe indiget ventoſis ſm q̄ extimo donec ſpatula attrahat ad ſupiora: ⁊ equet cū cautela ne accidat nocumētū de aggregatōe materiei. Frustula aūt ſpatule cū frāgunt si sūt ingetātia pūgentia ⁊ ledētia: tūc ē neceſſariū extrahere ea. et si ista frusta sint quieta tūc ligent ligamētis silib⁹ ligamētis furcule. ⁊ ha bens fracturā ſpatule: oz vt dormiat ſuper latus ſanum.

¶ De fractura caſſi thoracis. Capm. vi.

Cidit caſſo ſciſſio ſicut ligno⁹ ac
a cidit fractura ad iteriora. Et pri mū qdē cognoſcit ſonitu ſenſato p tactū et auditū: ⁊ q̄q̄z iuenis ipam ma nifeſtā cui⁹ due ptes sūt manifeſte: ⁊ cum extēſiōe doloris. Scōm vero ſequūt ac cidētia mala ex ꝓſtrictiōe anhelit⁹ ⁊ tuſſi ſicca: ⁊ fortaſſe patiēs illud ſpuit ſāguiem ⁊ q̄q̄z gñat ex eo putrefactio velaminis.

¶ Ponit ca^m de fractura caſſi pectoris. ⁊ duo facit. q: ꝑmo ꝑmittit. ſcō ponit curā. ſcā ibi: Et cura iſtoꝝ ē cura. Dic ſic de ꝑma ꝑte: q̄ caſſo pectori accidit ſciſſio ſicut ligno. i. ſicut ſcindit lignū ita pōt ſcindi caſſum pectoris. ⁊ accidit q̄ frāgit ad interiora. ⁊ ſciſſio cognoſcit ſonitu ſenſato p tactū ⁊ auditū. ⁊ q̄q̄z inuenis ſciſſurā manifeſtā: cui⁹ sūt due ptes manifeſte: ⁊ cū dolore extēſiuo. Scōm vo. i. fra cturā ad interiora ſequūtur accidētia mala ex cōſtrictiōe anhelit⁹ ⁊ tuſſis. et q̄q̄z patiēs iſtā fracturā ſpuit ſangui nem: ⁊ q̄q̄z generatur ſup iſtā fracturā putrefactio vela minis. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et cura iſtoꝝ eſt cura illi⁹ q̄ hz illud i humero: ⁊ ſi inclinat inferi⁹ tūc cura ē illa q̄ deſcripta ē in cōpreſſiōe furcule depſſe p fracturā. ⁊ ſi ingrediunt coſte adminiſtra ſup eas ligamentū factū ex lana cū reuolutiōe poſt ligamēta poſita ſup eas deſubtus cū rectitudie. deinde aggrega extremitates duoꝝ ligamentoruꝝ: ⁊ liga eas adinuicem: q̄n ipe ꝓhibent ligamē ta reuoluta a ſolutione.

¶ Ponit curā. ⁊ dicit ſic: q̄ cura iſtoꝝ. ſ. patiētiū fracturaꝝ in pectore eſt cura illoꝝ q̄ habēt fracturā i hūero. et ſi caſ ſum pectoris inclinat inferi⁹: tūc cura ē illa q̄ dicta ē in cō preſſiōe furcule depſſe ꝑpter fracturā. ⁊ ſi coſte ingrediū atur ad interiora: tūc adminiſtra ligamēte cōuenīētia. de inde adminiſtra ligamēta factū cū lana ex reuolutiōe. de inde aggrega extremitates duoꝝ ligamentoꝝ ſimul: q̄n ꝓhibēt ligamēta reuoluta a ſolutōe.

¶ De fractura coſtarum. Capitulum. vij.

Oſtis veris ſeptē accidit fractura
c duob⁹ lateribꝰ. Falſis vo accidit fractura a latere dorſi. et q̄n extre mitas alia ē cartilago hypocūdrioꝝ ſm q̄ ſciuiſti nō accidit ei attritio. Cognitio aūt fracture coſtaꝝ ē facilis q̄ nō occulta tur tactui ꝑpter illud qō ſentit de aſperi tate et motu in nō ſuo loco: et fortaſſe au ditur ſi auſcultatur crepitatio occulta.

¶ Ponit ca^m de fractura coſtaꝝ. ⁊ duo facit. q: ꝑmo ꝑmit tit. ſcō ponit curā. ſcā ibi: Q⁹ ſi fuerit inclinatio. Dicit ſic de ꝑma ꝑte: q̄ coſtis veris q̄ ſunt ſeptē accidit fractura a duob⁹ lateribus: ſed coſtis falſis accidit fractura a latere dorſi. ⁊ q: extremitas alia iſtaꝝ coſtaꝝ eſt cartilago: ſicut ſciuiſti. iō nō accidit ei niſi attritio. Sed cognitio fracture coſtaꝝ eſt facilis q̄ nō occultat tactui: ⁊ fortaſſe ſi auſculta tur ſentitur crepitatio occulta. Deinde cum dicit:

¶ Q⁹ ſi fuerit inclinatio coſte ad interiora: ⁊ ſignificāt eā accidētia pleureſis: et eſt fortaſſe cū ea ſputū ſanguis: tūc nō audēt re ſtauratores curare ipaz cū extenſiōe ād exteriora ꝑpter defectū ingenij: q̄n illō eſt difficile abſq̄z vētoſis: et q̄n ex vētoſis timet q̄ aggregēt materia pluria ad iteriorē locū et ē in ea illud qō ē de corru ptiōe. Q⁹ ſi expellis eas et nō plōgas re tētionē eaꝝ nō ē malū. Elexꝝ q̄q̄z cibāt infirmū cibis inflatiuis valde: vt infletur vēter ei⁹ et cōprimat inflatio fracturā ⁊ im pellat eā ad exteriora: et hoc q̄zuis sit de illis a qb⁹ i qbuldā horis nō ē excuſatio. eſt tū cā magna ad faciēdū vt accidat apa Inqt qdā ſapiētū: Opz vt coopiat locus cū lana iſuſa i oleo calo: et ponat puluilli i eo qō ē iter coſtas donec repleat vt sit li gamētū eq̄le q̄n iuoluit ſm rotūditatē: ſi cut narrauim⁹ in pectore. vcide ponat sic ponit in hūtib⁹ pleureſim ſm q̄ntitatem ꝓueniētē oſſi. et ſi oppſſerit nos res vehe mēs et os pūgit velamen pūctura ledēte tūc oz vt findat cutis et diſcoopiat illud qō diſcooptū ē ō coſta. vcide ponat ſub eo inſtrumentū qō cōſeruat ſiphac vt nō egrediat ſiphac ⁊ icidāt cū facilitate oſſa q̄ pūgūt ⁊ exire facias. vcide ſi nō accidit apa calidū aggregent fiſſure ⁊ medicent cū vnguēto. Et ſi accidit ei apa calidū co

opiat cū puluillis infusis i oleo: et cibet infirm⁹ z curet cū eo quod sedat apa calidū z resupinet sup lat⁹ qō leue ē sup ipm.

¶ Ponit curā. z dicit sic: q si inclinatio coste fuerit ad interiora: z significāt talē inclinationē accidētia pleuresis: tūc restauratores nō audēt curare ipam ppter defectum ingenij: qm talis curatio ē difficilis absq vētosis: z ex vētosis timet q aggreget materia plūma: z ē timor ne apostemet. Et si expellas istas vētosas siue curas: z nō retineas eas: nō ē malū. Sed qdā medici qnq cibāt infirmū cibis inflatuis vt inflet vēter infirmi: z inflatio comprimat fractura ad exteriora: z talis cura ejus sit de illis a qbus nō fit excusatio: est tn magna cā vt accidat apa. Et subdit q quidā sapiētū dixit q oz vt loc⁹ fracture cooptet cū lana infusa in oleo calido: z ponant pululli i eo vacuo qō est inter costas vt ligatura fiat eqlis sicut narrauim⁹ i pectore. deinde ponat ligamētū sicut ponit i patiēte pleuresim scōm qntitatē cōuenientē. z si res veheme's. i. fractura vehemēs oppīlit vocē z os pūgit velamē pūctura ledēte: tūc oz vt scindat cutis z discooptet illud qō discooptū est de costa. deinde ponat sub costa instrumētū qō ꝑseruat si phac. Et incidant cū facilitate ossa q pūgūt exire faciens. deinde si nō accidit apa calidū aggregent scissure z medicent cū vnguēto. z si accidit apa calidū cooptet cū pululli is infusis i oleo: z cibet infirm⁹: z curet cū eo qō sedat apa calidū: z resupinet sup illud lat⁹ qō est leue infirmo.

¶ De eo qō accidit spōdilib⁹ de fractura. Cap. viij.

Inquit paul⁹: Rotūditatib⁹ spondiliū accidit qnq attritio: sed fractura pauc accidit: et tūc minuit si phac: z nucbe: et nucha ipsa: z cōicant eis ambab⁹ nerui in nocumēto: et sequit ea vtraq mors si accidat illud spōdili colli. et ppter hoc oz vt p̄mittam⁹ sermonez z enūciem⁹ pditōem factā. Et si ē possibile vt p̄sumam⁹ et auferam⁹ os ledēs cū scissione: tūc illud ē. et si nō: oz vt visitem⁹ eos cuz regimine qō sedat apata calida. Et si remanet aliqd ex ptib⁹ eminētib⁹ spondilis ex q sūt q noiant spine. Nā illud qō cadit velociter sub dies cū volum⁹ ei⁹ cōminutionē: qm illud qō cōiūctū ē movet et separat a loco suo: tūc oz vt auferat illud scindēdo cutē exteri⁹: deide aggreget cū sutura z admistret i eo curatio incarnatiua.

¶ Posito ca⁹ de fractura costarum: ponit ca^m de fractura spōdiliū. z duo facit. q: p̄mo pōit curā fracture spōdiliū. scōo ponit curā qn frāgit os ab albuthil. scōa ibi: Et frangit os albuthil. Dicit sic de p̄ma pte: q ¶ Paul⁹ dixit q rotūditatib⁹ spōdiliū qnq accidit attritio: sed fractura parū accidit spōdilib⁹: tūc minuunt siphac z nucha: z ledit nerui: z aduenit mors. Et si accidit fractura spōdilib⁹ colli tūc oz vt p̄sumam⁹ z p̄mittam⁹ pductionē infirmi. et si ē possibile vt auferam⁹ os ledēs cū scissiōe: tūc illa ē cura: z si nō: tūc visitem⁹ infirmū cū eo qō sedat apa calidum. Et subdit q si remanet aliquid de ptibus eminētib⁹ spōdiliū tūc equa. z si ē aliqd cōminutū tūc oz vt scindat z extrahatur os cōminutum. deinde aggreget scissura z administret curatio incarnatiua. ¶ Deinde cum dicit:

De fractura adiutorii

¶ Et si frāgit os alkaeil in inferiore pte alchatim: et alohosos: tūc intromittatur digit⁹ index sinistre manus i anū: et equetur os fractū cū eo z cū manu altera ꝑm q possibile ē. z si senserimus os fractū iā separatuz eē: tūc oportebit itez vt auferat cū scissiōe sicut diximus: deinde administret ligamentū quod cōuenit ano et curatio conueniens ei.

¶ Ponit curā qn frāgit os ani. z dicit sic: q qn frangit os alkacil. i. os existēs in pub⁹ inferiorib⁹ ani: tūc intromittat digit⁹ index sinistre man⁹ in anū: z equet os fractū ꝑm q est possibile. z si senserim⁹ os fractū iā separatū esse tūc oz itez vt auferat cū scissiōe. deinde administret ligamētuz qō ꝓuenit z curatio ꝓueniēs.

¶ De fractura adiutorij. Capitulum. ix.

Si adiutorij cū spargit ꝑm plurimū nō declinat nisi ad exteriora: ēre oz vt tu facias illud qō oz fieri in reditiōe fracture eius sicut ē ꝑm q sciuisti: z tāge ipsā manu tua: et equa eētiōe vltima: z liga eā cū ligamēto ascēdēte etiam vsq ad hūez: z stringe cū eo si ē pria illi. deide ligamēto cōi ꝑm q sciuisti etiā vsq sub cubito si fuerit fract⁹ ppinq cubito. postea liga ipsā ligamēto tertio ascēdēte ab inferiori vsq supius. z suspende manū angulariter ne multiplicet eius suspēsio extēdēdo: qm ē malū. z melius qdē est vt stringat adiutoriū ad pectus ꝑm angularitatem in cubito vt nō moueatur: z ppie qn fractura est prope cubitum.

¶ Ponit ca^m de fractura adiutorij. z dividit in ptes tot ēt ponit regulas de fractura adiutorij: ptes erūt note legēdo ī am. Dicit sic de p̄ma pte: q os adiutorij cū frāgit scōm plurimū nō decliuat nisi ad exteriora. ēre oz vt tu medice facias redire fractura. et tange fractura: z equa eā manu tua eētiōe bona z vltima: z liga eā cū ligamēto ascēdēte vsq ad hūez: z stringe cū eo. deinde liga alio ligamento cōi vsq ad cubitū. postea liga ligamēto tertio ascēdēte ab inferiori ad sup⁹: z suspēde manū angulariter ad colluz: et ne multū suspēdat extēdendo: qm est malū. z meli⁹ qdē est vt adiutoriū stringat ad pectus scōm angularitatez in cubito vt nō moueatur: z ppie qn fractura est prope cubitum. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Ergo pone sup ligamenta: aut aquā et acetū: aut aquā solā si fractura adhuc non apat z fac ipsā ex lino cui⁹ latitudo sit ēqtu oz digitoz nō pl⁹. Et si iā supuenit ei spaciū z apa ē. tūc pone ipsā ex lana et ablue ipsā i oleo si tibi possibile ē: z si nō fuerit aliqd ꝓhibēs nō solues vsq ad septē: et qō ē p⁹ eos vsq ad decē: tūc solue et liga

cū astell'.ꝛ si defēsio vocat te ad aliud: tūc solue ī tertio:ꝛ ē illō ad qō iclinat' ille ypp. qñ aufert nocumēta lz noceat restaurationi. Nec ī q̄litate ponēdi astellas: oz vt sufficiat tibi illō qō tibi declarauim⁹ i capitulo suo. et non separes ab ea strictura ad minus vsq; ad quadraginta dies.

¶ Ponit scdam regulā.ꝛ dicit sic: q; tu debes ponere sup ligaturā aquā sup. aut aliqd repcussiuū vt phibeat apa: et hoc si fractura nō adhuc apat.ꝛ fac ligaturā ex lino: cui⁹ latitudo sit q̄ttuor digitoꝝ nō pl⁹. Et si iam supuenit a'a tūc pone ligaturā ex lana infusa in oleo calido.ꝛ si nō fuerit aliqd phibēs nō solues ligaturā vsq; ad septimū:ꝛ qō est post septimū vsq; ad decimū: tunc solue ꝛ liga cū astellis. Et subdit q; si defensio vocat te ad illud qō p̄cipit ille ypo. s. vt pon' ā astelle ante ōcimū diē sup. lz noceat restauratiōi sed in q̄litate ponēdi astellas: oz vt sufficiat tibi illō qō declarauim⁹ in cap. suo. Et nō separes strictura vsq; ad minus q̄z decem dies. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et qñ idiges fm ꝓsuetudinē extensiōe vehemēti:ꝛ nō obedit tibi ꝛ nō excusaris auxilio alicui⁹ adiuuātis te: tūc fac sedere īfirmū sup sedē subleuatā:ꝛ sit ad stātē pl⁹ declīuis q̄z ad sedētē:ꝛ appodiet sup gradū scale: aut qō sile sit ex eis q̄ sciuisti i capitulis locatiōis.ꝛ loc⁹ ille sit plan⁹ fact⁹ꝛ mollificat⁹ et linit⁹. deide suspēde in hūero e⁹ aliqd graue extēdē ipm ad iferiora. cū ergo extenderis extensiōe q̄sita: tūc liga cū vitta forti sub fractura ꝛ supra illam:ꝛ fac dormire īfirmū resupinū ꝛ extede illō qō ligasti vitta cū fortib⁹ vittis vsq; subt⁹ et ad supiora. in illo enim est sufficientia.

¶ Ponit tertiā regulā.ꝛ dicit sic: q; qñ tu medice indiges extēsiōe vehemēti vt restaures adiutoriū: q̄re non obedit tibi:ꝛ nō excusaris auxilio alicui⁹ iuuātis.ꝛ tūc fac sedere infirmū sup sedē subleuatā:ꝛ sit infirm⁹ pl⁹ declīuis ad stātē i pedib⁹ q̄z ad sedētē.ꝛ appodiet ifirm⁹ sup gradū scale aut sup aliqd qō sit sile gradui scale: fm qō dictū ē in cap. de dislocatiōis adiutorij. Et ille loc⁹ sup qué ponit infirmus sit lenificat⁹ꝛ plan⁹. deinde extēde ad inferiora.ꝛ cū extēderis tūc eq̄ꝛ liga cū vitta forti.ꝛ fac dormire infirmū resupinum.ꝛ extende illud qnod ligasti cum vitta forti vsq; ad sufficientiam. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et qñ fractura ē in medio adiutorij pone ligamētū cū lōgitudie vna a duab⁹ extremitatib⁹ iūcture.ꝛ si fuerit ꝓpinquior ad lat⁹ pone ligamētū vehemētioris ꝓpinquitatis extremitati lōginq̄ q̄z alij.ꝛ si fuerit scissura sola tūc cura ē curatō scissure et stringat' super eam ligamentum.

¶ Ponit aliā regulā.ꝛ dicit sic: q; qñ fractura est in medio adiutorij: pone ligamētū lōgitudis a duab⁹ extremitatib⁹ vitte. Et si fractura fuerit ꝓpingor ad latus tūc pone ligamētū magis ꝓpinquū illi extremitati lōginq̄ q̄z alie extremitati.ꝛ si fractura adiutorij fuerit sola scissura tūc curatio ei⁹ ē curatio scissure:ꝛ stringat' sup istā scissurā ligamētū fm q; ē ꝓuenies. ¶ De fractura brachij. Cap.ꝛ

a Accidit qñq; vt frāgāt' duo focilia sil':ꝛ qñq; accidit vt frāgat' vnum eoꝝ:ꝛ fractura focilis inferioris ē vehemētior ꝛ torpior q̄z fractura focilis supioris: qñ singulis fit fractura vni⁹ eoꝝ et illud iō qñ focile inferi⁹ ē brachiū deferēs: q̄re ei⁹ fractura ē deterior:ꝛ tq̄ est nudū carne: tūc ē fractura turpior:ꝛ iterū supi⁹ focile suscipit curatōz ꝛ sufficit ei extēsio pua:ꝛ ñ sil'r ē iferi⁹ꝛ ꝓpe si frāgāt' sil'

¶ Positio ca⁹ de fractura adiutorij: ponit ca⁹ de fractura brachij.ꝛ diuidit in ptes tot quot ponit cañ. siue regulas de fractura brachij. ptes patebūt exponēdo lr̄az. Dicit sic de p⁹ pte: q; qñ accidit vt frāgāt' duo focilia brachij.ꝛ qñq; accidit vt frāgat' vnū duoꝝ focilū.ꝛ fractura focilis inferioris ē vehemētior ꝛ turpior q̄z fractura focilis superioris: qñ fractura vni⁹ eoꝝ fit singularis: ꝛ iō ē q; fractura focilis inferioris ē fedior ꝛ turpior q̄z focile inferi⁹.ꝛ brachiū ē deserēs. i. sustētās brachiū:ꝛ qz ē nudū carne: iō ei⁹ fractura ē turpior.ꝛ iterū qz focile supi⁹ suscipit curatōez et sufficit ei ad restaurādū extensio parua:ꝛ nō similiter ē inferius. s. focile. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et oz vt sustētet' apud extēsionē adiutorij sup alchol: et ē radix vole: et cognoscit' strictura ligamēti: qñ si accidit ex ea in digito apa puū aut dolor paru⁹ tūc ligamētū ē eq̄le:ꝛ si nū ē tūc ē molle. q; si ē plim supfluū tūc ē vehemēs:ꝛ oz vt mollificet'. Positio aūt astellaꝝ nō ē ex illis q̄ occultēt tibi: sed oz vt nō cōseq̄nt' cū lōgitudine sua volā ꝛ radices digitorū: imo abbreuient' ab hoc parūp: nisi necessariū faciat illud ꝓpinqtas fracture iūcture ra scete tali. Nec ierū tunc iterū oportet vt non tangat albaragi digitorum.

¶ Ponit scdam regulā.ꝛ dicit sic: q; qñ restaurat' focile oz vt sustētet' sup radicē vole:ꝛ cognoscit' strictura ligamēti: qñ si q̄pter ligaturā accidit in digito apa puū aut dolor pu⁹ tūc ligamētū nō ē eq̄le.ꝛ si nō: tūc ligamētū ē molle.ꝛ si ligamētū ē mltū strictū oz vt mollificet'. Sz positio astellaꝝ nō ē ex illis q̄ occultent tibi: sed oz vt astelle nō ꝓseq̄ntur cū lōgitudie sua volā ꝛ digitoꝝ: imo abbreuient' astelle: nisi ꝓpinqtas fracture sit cōseq̄ns rasetā:ꝛ tūc ueꝝ nō oz vt astelle consequant' albaragi digitoꝝ. i. extremitates digitorum. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Et cū restaurat' ꝛ ligat' oz vt suspēdat' ad collū fm figurā angularē:ꝛ oz vt sit suspēsio ei⁹ ꝓprie si ē ei⁹ fractura ad inferiora cū pāno cuius latitudo capiat longitudinē brachij totius: qñ si fuerit obuiatio suspensori prope fracturam et reliquum eius separatum a sustentatione: accidet tortuositas ꝑ culdubio ꝛ declinatio super

illud qō facit ipsam sicut volā: imo oz vt sit vola:z plurimū brachij i suspensorio.

¶Ponit tertiā regulā.z dicit sic:q cū brachiū restauraf z ligaf oz vt suspēdaf ad collū ſm figurā angularē. Et opz vt sit suspēsio brachij cū pāno:cui⁹ latitudo capiat totum brachiū:qñ si brachiū nō fuerit equalr suspēsū tūc efficit tortū:z sic oz vt vola:z plimū brachij sit i suspēsorio: et hꝫ qñ fractura brachij fuerit ẋsus ptes iferiores. Deiñ cū dic

¶Ātēo si fractura fuerit ad supiora oportebit vt suspēsio sit ita vt videaf fractura z eleuet duas extremitates ex latere vole et ex latere cubiti. Qō si sepaf qō ē inter illud erit adiuuās ipm ad eqtionē figure et sit suspēsoriū pān⁹ lenis:z sit suspēsio taliter ne vllo mō sit possibile moueri. et vt nō dilatet ipm dilatatiōe laboriosa. et fortasse accidit brachio vt restaureť in latitudine circiter viginti et octo dies.

¶Pōit aliā regulā.z dicit sic:q si fractura fuerit ad supiora:tūc oportebit vt suspēsio sit ita vt fractura videaf z eleuet duas extremitates ex pte vole z cubiti:z fiat bona eq̄tio figure.z pān⁹ sit suspēsoriū ei⁹:z sit taliter suspēsio ne vllo mō sit possibile moueri:z brachiū fortasse restauraf vsqz ad.xxviij.dies. De fractura rascete. Lapim.xi.

Sīsb⁹ istis paẋ accidit fractura: qñ ipa sūt dura valde. et qñ aduenit eis causa aliq̄ remouet ea a locis suis z nō frāgit ipa:q̄re sūt vltia ad curatōez:quēadmodū dixim⁹ i dislocatōe.

¶Ponit ca. de fractura rascete.z dicit sic:q ossib⁹ rascete paẋ accidit fractura:qñ ipa ossa sūt dura valde:z qñ aduenit eis cā aliq̄ remouet illa ossa a loco suo:z nō frāgit ea q̄re sūt vltima ad curationē quēadmodū dixim⁹ i dislocatiōe. ¶De fractura ossium digitorum. Ca.xij

Stis itex paẋ accidit fractura:i mo accidit sepatio. Dixerūt qdā: Si accidit eis fractura oz vt sedeat infirm⁹ sup sedē eleuatā:z pcipiaf ei vt ponat volā sup sedē equalē:z extēdat ossa fracta minister z equet ea medic⁹ cum pollice z īdice. Qꝫ si pollex fuerit iclinat⁹ ad īferiora tūc oportebit administrare ligamētū desup z fortasse accidit apa calidū Et ad locū mollificatōis hoẋ ossium aggregaf supfluitas plima z coagulaf velociter: q̄re strigif.z si accidat fractura sulemi:aut digito si est pollex oz vt ligef ligamēto ppio ei:z vt ligef itex cū volavt firmef et nō moueaf. Et si accidit fractura alicui reliquoẋ digitoẋ si fuerit īdex aut auricularis tūc ligef cū illo q̄ apximat ei. Et si ē de digitis medijs tūc ligef cuz illo q̄ ē ex latere ei⁹:aut ligēf oēs ſm cōtinuitatē adiuicē qñ ē meli⁹. firmāf enim et nō mouenť:z sunt tunc quasi ligati sunt cum astellis.s.ossa fracta.

¶Pōit ca⁹ de fractura ossiū digitoẋ.z dicit sic:q ossium digitoẋ itex paẋ accidit fractura:imo accidit eis sepatio Et qdā dixerūt:si istis ossib⁹ accidit fractura:oz vt sedeat infirm⁹ sup sedē eqlē z minister extēdat ossa fracta:z medic⁹ equet.z si pollex fuerit iclinat⁹ ad iferiora:tūc oportebit administrare ligamētū desup. Et qñq̄ accidit apa calidū:q̄re curef cura ei⁹. Et si pollici accidit fractura tūc oz vt ligef ligamēto ppio:vt ligef itex cū vola:z firmef: et nō moueaf. Et si fractura accidit alicui alteri digitoẋ tūc ligef digit⁹ cū alio:aut cū oib⁹ aliis ſm ꝓximitatē:qñ est meli⁹ z firmāf meli⁹:z nō mouēf:z sic tūc quasi erūt ligati cū astell:z ita fūt firmi. ¶De fractura ossis āche. Ca.xiij

Sanche qñq̄z frāgif ꝛraro cum o dispōne fortitudis sue:z accidit illud ei ꝛz semitā cōminutōis extremitatū:z qñq̄z findif i lōgitudie:z qñq̄z īpellif int⁹ ad ventrē.z accidit post istas dispōes itex ex dolore z pūctura z stupore cruris z coxe primū ei qō accidit adiutorio ex fractura hūeri.z qñ frāgif os latū qō ē supra alobosos:aut findunť vt ligna lacerti ei⁹ fit res difficilis in rectificatione eius:quare fit vna duarū anchaꝛz decliuis ad diminutionem.

¶Posito ca⁹ de fractura ossiū digitoẋ:ponit ca⁹ de fractura ossis lati anche. Et nota q̄ os anche pōt cōsiderari duplr:vno⁹ p osse qō intrat i piscide. altero p piscide ipa quoẋ vnūqdq̄ pōt frāgi.z diuidit istud ca⁹ in duas ptes q̄z primo ꝓmittit.2⁰ ponit curā.2ª ibi: Et cura ei⁹ ē. Dicit sic de pª pte:q̄ os anche qñq̄ frāgif:sed raro pp dispōez firmitudis sue.z accidit fractura ossi ſm semitā ſm quā extremitates cōminuūf.i.ꝛfrāgūf. z qñq̄z istud os scindif i latitudie.z qñq̄ pellif istud os intus ad vētrē:z post istas dispōes accidit punctura. Et pximū ei qō accidit adiutorio ex fractura hūeri accidit coxe. z subdit q̄ qñ frangif os latū qō est sup anchas.i.os qō intrat in piscidē: aut scindunf lacerti: tūc fit res difficilis in rectificatōne: z sic vna duaẋ anchaẋ efficitur parua. Deinde cum dicit:

¶Et cura eius est vt iaceat infirm⁹:z incipiāt duo hoies fortes extendere duas coxas ei⁹.s.q̄sq̄ eoẋ extendat coxā: et iā ante tenuerim⁹ man⁹ ei⁹ vt nō festinet ad expellendū illū q̄ extendit coxā ei⁹:z incipiāt duo restauratores cōprimere anchā ei⁹ cū vehementia z fortitudine donec eq̄tur. deinde ꝑparent sup eā emplastrum. postea resupineť sup aliquid qō sit sicut glomer ex pāno aut ei silē ex illis que habent duritiez. Et hoc qō est pximū ei cū quo curaf spatula itex:z qñ frāgif ex latere anche:tūc cura ei⁹ est cura humeri:z oz vt administreť humectatio sup ligamentū:et equenť puluilli sicut oz:z est ne

ceſſe vt ſit ſuſtentatū ſup locū planum.

¶ Ponit curā. ⁊ dicit ſic: ꝙ cura iſtius fracture eſt vt infirmus iaceat. ⁊ duo hoīes fortes incipiāt extēdere coxas infirmi ita vt vnuſquiſq; extēdat coxā ſuā: ⁊ alius teneat manum infirmi: vt ille ꝙ extēdit coxas nō poſſit trahere infirmum. ⁊ reſtauratores incipiāt cōprimere anchā cū vehementia ⁊ fortitudine done c equetur. deinde ponatur ſup coxam emplaſtrū: ⁊ reſupinetur patiens ſup glomere qō habeat duritiē: ⁊ hoc eſt primū et cū quo curatur ſpatula. ⁊ qñ coxa frangitur ex latere anche: tunc cura eſt cura humeri. ⁊ oꝫ vt ſup ligamentum adminiſtretur humectatio: ⁊ pululli equentur ſm ꝙ oportet: ⁊ os oportet vt ſuſtentetur ſuper locū planum.

¶ De fractura coxe. Capitulum. xiiij.

Am coxa frangit̄ neceſſaria ē extenſio vehemens: deinde equet̄ ſm formā naturalē q̄ eſt ei: ⁊ ē gibboſitas ſilueſtris ꝑs eius ⁊ cōcauitas pauca in eiº domeſtico ſm ambulatiōem forme q̄ eſt ei in ſanitate: ⁊ obſeruent̄ in diſpoſitione fracture medij eiº aut extremitatis eiº ſupioꝛa et inferioꝛis diſpoſitiōis que decem ſunt in cap̄. adiutoꝛij: et ſit ſtrictura ad ſupioꝛa cōſeruās et retinens.

¶ Ponit curā de fractura coxe. ⁊ diuiditur i ptes tot quot ponit regulas de fractura coxe. Partes patebūt exponēdo ſtram. Dicit ſic de ꝓma pte ꝙ cū coxa frāgitur ē neceſſariū vt vehemēter extēdatur: deinde equetur ſm formam naturalē: que forma nālis coxe eſt vt ſit gibboſa a parte ſilueſtri: ⁊ ſit cōcaua a pte domeſtica ſm ꝙ eſt in ſanitate. et obſeruetur in diſpoſitione fracture que pars coxe eſt fracta ſm eſt in capitulo adiutoꝛij. ⁊ fractura verſus partes inferioꝛes ſit cōſeruās ⁊ retinens. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Dixerūt: qñ frangit̄ conuertit̄ ad loca anterioꝛa et ad exterioꝛa: ⁊ illud iō ē: qñ ipa eſt lata ab hac pte ꝑ naturaz: et equet̄ manibº et ligamentis: et ſpecibº extēſionis que ſunt ſm equalitatē: aut cū ſtrictura vniº duaꝝ ligaturaꝝ ſupra fracturā in medio. Si aūt fractura fuerit inclinata a medio: et fuerit ꝓpinqua capiti coxe: tūc ſumat̄ ligamentuz et inuoluat̄ in medio eiº lana vt nō incidat carnez: et ponat̄ mediū eiº ſup pectinez: et aſcendāt extremitates eiº ad ꝓtez capitis et dent̄ miniſtro vt retineat eas ad inferioꝛa. et ſi fractura fuerit in eo qō ſequit̄ genu tūc nō ponemus ligamentū in ſupioꝛi pte fracture: ⁊ eleuabimº extremitates eiº ad illud ꝙ extendat eas ad ſupioꝛa. et teneat genu cū ligamento inuoluens ipm deſuper. et eq̄tur membrū iſtud infirmo iacente ſuper faciem ſuā: et crure eius extenſo.

¶ Donu ſecundā regulā. ⁊ dicit ſic: ꝙ quidā dixerunt: qñ coxa frangit̄ cōuertit̄ a loco inferioꝛi ad exterioꝛa: et equetur fractura manibus ⁊ ligamētis ⁊ ſpēbus extenſionis ſm equalitatē ſtringēdo ligaturā ſup mediū fracture Et ſi fractura fuerit ꝓpe caput coxe: tūc ſoluatur ligamētum: ⁊ in medio coxe inuoluatur lana vt nō incidat carnē. Et ponat̄ mediū ligamēti ſup pectines ligādo verſus ptes ſupioꝛes ⁊ inferioꝛes: ⁊ ſi fuerit fractura in eo qō ſequitur genu: tunc ligamentū ꝓcedat verſus partes ſupioꝛes et inferioꝛes plus: ⁊ equetur mēbrū iſtud infirmo iacente ſup faciē ſuā: ⁊ crure eiº extenſo. Deinde cum dicit:

¶ Et ſi fuerint oſſa pungentia tunc oꝫ vt equent̄ ſicut diximus multotiens. ⁊ q̄ ex eis eleuant̄ capiāt. Regimen vero ſit ſm ꝙ diximº in curatiōe adiutoꝛij. et os qdē coxe ſtringit̄ in qnquaginta noctibus.

¶ Ponit tertia regulam. ⁊ dicit ſic: ꝙ ſi aliqua oſſa fuerint pungētia: tunc equētur ſm ꝙ diximus multotiens. ⁊ oſſa que eleuātur coaptantur. ⁊ regimen ſit ſm ꝙ diximus in curationē adiutoꝛij. os coxe ſtringit̄ in quinquaginta diebus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et ego enūciabo quō oꝫ vt ſit ſitus eiº poſtq̄ aggregat̄ curatio cruris. Et oꝫ vt ponat̄ inter duas coxas tūc pila de ligno et ei ſilibus ſeruās eā ad formā ſm quam equata ē: et reſtaurēt̄ reſtauratiōe cognita ſm ꝙ intelligit̄ ꝓpter illud qō accidit de apate et ꝓritu. Et qñ accidit ſup coxam: nā eſt apa forte: et eſt ex eis que feſtinant ad coxā tūc oꝫ vt ꝓprie ꝓueniat̄ ad ſoluendū vt reſpiret: et extendat̄ apa. ⁊ tu qdem iā ſciuiſti embrocas ꝓprias. Vtere in caugualib et albarauach: et ſūt tabule magne in quibº eſt paꝝ cōcauitatis vt de center cōponant̄ ſup inuolutiōes et capiant longitudinē pedis: qñ ſi breuiant̄ et nō reſtaurant̄ ſup crus: et abſcindūt ifra illud vtilitas: et nō eſt vtilitas queſita. et ſi ꝓlongant̄ erit infirmº ex eis in labore: licz ſi ipe abbreuient̄ nō erit expers laboris: et vtilitas elōgatiōis eaꝝ eſt vt phibeāt itez ꝓtem ſanā pedis moueri cū fuerit motus illius quātitatis nociuus fracture. et ꝓprie in diſpoſitōne dormitationis et ſomni. et neceſſitas horum inſtrumentorum non eſt niſi in fractura magna valde: ⁊ nō eſt poſſibile cum hoc vti eis: niſi anteq̄ apoſtemet̄: quoniā apoſtema nō tolerat hmōi. Et ad vltimū eſt grauitas et malitia ⁊ labor: ⁊ opꝫ vt fugiat̄ ab eis vū exceptio pſeuerat cū ingenijs alijs. Situs aūt reſtaurate coxe oꝫ vt ſit ſm ꝙ

fuit cõsuetudo eiº in sanitate de assiduati one cõstrictiõis ⁊ dilatatõis: ⁊ illud qõ ẽ magis vincẽs ẽ dilatatio. ⁊ scias q ille cu ius coxa ⁊ ancha sũt fracte parũ denudaꝫ a claudicatiõe: ⁊ qñ abscindũꝫ frusta la certoꝝ eiº mãdat priº: deide minuiꝫ scõo

¶ Ponit aliã regulã: ⁊ dicit sic: Oꝛ ego annũciabo quõ oꝛ vt sit situs cruris qñ aggregaꝫ curatio eiº. qñ oꝛ vt ponatur inter duas coxas pila retinẽs coxã restauratã ꝑm figuram: ꝑm quã equata est: ⁊ restaureꝫ coxa restauratiõe cognita ꝑm q intelligiꝫ de apate ⁊ pruritu. Et qñ sup coxaꝫ accidit apa forte: tũc oꝛ vt festine veniaꝫ ad soluẽdũ ligamentũ vt respiret: ⁊ apa capiat locuꝫ. Et tu gdẽ iã sciuisti embrocas ꝓprias apati. Sed tabule q ponunꝫ ad restaurandũ oꝛ vt decẽter cõponanꝫ vt nõ sint maiores qꝫ oporet. Et non est possibile vti istis tabulis nisi anteqꝫ locus apef: qñ apa nõ tolerat hec: ⁊ dũ inceptio apatis perseuerat fugiaꝫ ab istis tabulis: ⁊ cura cũ ingenijs alijs: sed fitº coxe restaurate oꝛ q sit ꝑm quod ẽ cõsuetudo coxe in sanitate. Et scias q ille cuiº coxa ⁊ ancha ẽ fracta parũ denudaꝫ a claudicatiõe. Et qñ frusta lacertoꝝ coxe scindunꝫ. natura mandat materiã ad membrũ: deinde mã minuiꝫ.

¶ De fractura rotule poplitis. Capl̃m.xv.

r Rotula paꝛ frãgiꝫ: ⁊ ꝑm plurimũ cõteriꝫ. Et cognoscitꝫ illud qõ accidit cũ tactu et aspitate: et cũ vacuitate que intelligiꝫ cũ tactu et audiꝫ aure. Et oꝛ in curatõe eius vt extẽdaꝫ crus: deinde intromittaꝫ rotula in locũ suum. et si separata fuerit aggregetur priꝰ: deinde intromittatur.

¶ Ponit curã de fractura rotule. ⁊ dicit sic: q rotula parũ frangiꝫ: ⁊ ꝑm plurimũ cõtrahiꝫ ⁊ cognoscitur hoc tactu ⁊ auditu. Et in curatiõe eius oꝛ vt extendaꝫ crus: deinde intromittatur rotula ad locũ suũ: ⁊ si rotula fuerit separata priꝰ aggregetur: deinde intromittatur.

¶ De fractura cruris. Capl̃m.xvi.

q Cãdo frãgiꝫ os paruũ cruris est salui qꝫ si frangaꝫ os magnum. ⁊ qñ frangiꝫ harũdo parua supiꝰ est inclinatio ad exteriora ⁊ ante: et ẽ ambulatio cũ hoc possibilis. et si frangiꝫ harũdo magna inferiꝰ declinat crus ad exteriora: ⁊ qñ frangunꝫ vtreqꝫ harũdines simul: tũc est deteriº: et tũc quidẽ accidit cruri inclinatio ad oñes ptes. Et scias q curatio fracture cruris est ꝑm cõsideratõnem curatiõis adiutoꝝ: ⁊ in eiº sititudine tõ ẽ dispositio cruris ĩ tortuositate que accidit figure sue naturali sicut dispositõ adiutoꝝ: ĩmo est rectũ: quare oꝛ vt sit extẽsio eiº ad hoc vt redeat ad rectitudinẽ.

¶ Ponit curã de fractura cruris parui. ⁊ dicit sic: q quando os paruũ cruris frangiꝫ est salusº qꝫ si frangaꝫ os magnũ. ⁊ si harũdo parua supiꝰ frangiꝫ: declinatio ossis est ad exteriora ⁊ ante: ⁊ est motus cũ hoc possibilis. Et si harundo magna frangiꝫ: declinat crus ad exteriora. ⁊ quando vtreqꝫ harũdines frãgũtur tunc est deterius: ⁊ tũc quidem crus inclinatur ad omnes partes. Et scias q crus curatur si frangaꝫ sicut adiutoꝝ: sed dispositio ⁊ figura cruris est recta ⁊ dispositio adiutoꝝ est tortuosa: ⁊ sic oꝛ vt crus extendatur ad rectitudinem.

¶ De fractura calcanei. Capl̃m.xvii.

c Alcaneº est excusatº a fractura ꝓpter duritiẽ suã ⁊ ꝓ circũdatiõem defensionũ et plurimũ eiº qõ accidit ei nõ ẽ nisi dislocatio: ⁊ iã dictũ ẽ de ea.

¶ Ponit curã de fractura calcanei. ⁊ dicit sic: q calcaneus nõ frangitur ꝓpter duritiẽ suã: ⁊ ꝓpter defensionẽ eiº plurimũ quod accidit calcaneo nõ est nisi dislocatio. Et tam dictum est de ea. s. dislocatione calcanei.

¶ De fractura tali. Capl̃m.xviii.

f Ractura tali est pua: et eiº curatio est difficilis. et plurimũ quidem frangiꝫ cuꝫ cadit hõ ex loco alto: qñ conteriꝫ supius pedis. ⁊ fortasse accidit cũ eo attritio ossis cũ cursu sanguinis ad ventres qui coagulaꝫ in eis: ⁊ qñqꝫ ꝓducit ad egritudines magnas ex febre et ꝑmixtiõe rõnis ex tremore ⁊ spasmo pedis. Cũ ergo accidit in eo apa cõgelatuꝫ qõ nõ appet ⁊ nõ egrediꝫ: ⁊ appet iã tenebrositas que nõ fuit est signũ malũ: significãs q est in via putrefactiõis. Si aũt ẽ apa appens ipellens manũ: tũc est meliº et fortasse fit facilis eiº eruptio. ⁊ qñ talus restauraꝫ deambulatio est dolorosa sup ipsum. et quando non restauratur talus ꝑm q oporꝛet destruitur iuuamentum.

¶ Ponit capl̃m de fractura caulis pedis. ⁊ dicit sic: q fractura tali. i. caulis pedis est prava: ⁊ curatio eiº ẽ difficil. Et plurimũ quidẽ frangiꝫ. s. talus cũ cadit homo ex loco alto: qñ ps supiꝰ pedis cõuertiꝫ. ⁊ fortasse cum isto casu accidit attritio ossis cũ cursu sanguinis ad venas qui sanguis coagulaꝫ in venis: ⁊ pducit qñqꝫ ad magnas egritudines vt ad febrẽ ⁊ pmixtionẽ mẽtis: ⁊ silia. Et subdit q cũ accidit apa cõgelatũ: ⁊ appet tenebrositas in membro tũc est signũ significãs q membrũ est in via putrefactõnis. si aũt est apa apparẽs tũc est meliº. ⁊ fortasse eruptio istiº apatis fit facilis. ⁊ cum talus restauraꝫ ꝑm q oꝛ: tũc iuuamentũ ambulationis destruitur.

¶ De fractura digitorum pedis. Capl̃m.xix.

c Ratio eoꝝ ĩ fractura et dislocatiõe est curatio digitoꝝ manº. Et qñqꝫ restauratoꝛ equat eos pede suo calcando eos cum eo.

¶ Ponit curã dislocatõnis digitoꝝ pedis. ⁊ dicit sic q curatio istoꝝ digitoꝝ in fractura ⁊ dislocatõe est curatio digitoꝝ manus. ⁊ qñqꝫ restauratoꝛ equat istos digitos pede suo: ⁊ sic equat ⁊c.

¶ Gentilis florentini sup tractatũ tertiũ gnte fen quarti canonis Auicẽne de fracturis expositio explicit.

¶ Incipit tractatus Dini de ponderibus ⁊ mensuris. Et primo de incipientibus a littera A.

Astinctio mēsuraꝝ ⁊ pōderꝝ diuersificat ſm Aui. ⁊ Seraꝑ.
d duplr. vno° rōne diuersaꝝ puinciaꝝ ⁊ locorū. ſcdo mō rōne reꝝ diuersaꝝ q̄ mēſurant vt lrist apud romanos. i. grecos: ⁊ apud ita
Aben vel alben mel (licos vel egyptiacos. lis ſm Seraꝑ. eſt pondus duarum eminarum ſcſlicet italicaꝝ que ſunt due libre ⁊ octo vncie.
Aben olei vl albē ē pōd° emine. i. ⁊ ſ. q̄ ſūt lib. ii. ſm seraꝑ.
Acſunef vel acſunefum ſcōm seraꝑ. eſt pondus. xviii. ʒ.
Acleti vel acluteros eſt menſura. ℨ. iii. ſcōm Aui. in capitulo de ſequnantia: vbi dicit vini dulcis acleti. iii.
Accetabulū eſt quarta pars emine ſcōm Iſidoꝝ. vel. xii. ʒ.
Accetabulū ē mēſura vt teſta oui. Alcoat° ē coat°. vide infra
Acantus ſcōm Auicen. eſt pondus. ℨ. i. ſ. vel alcantus.
Acſimeſi vel acſumeſi mellis ſcōm alſeir eſt. ℨ. iii. ⁊ quarta
Acſimeſi vini ē. ℨ. ii. ⁊ grana. xxii. (et octaua ⁊ auſ. xviii. ſed olei ē dar lzimie. xvi. vel auſ. xvi. ſed ſcōm Aui. ⁊ sera.
Adarchimi ſcōm seraꝑ. eſt pon (ſolū ē pondus. xviii. auſ. dus. vi. obolorum. ⁊ ſunt. lxxii. grana ordei.
Adurih ſm seraꝑ. vl adorat ē pōd°. lib. iii. vl aldorat ℔ʒ. A.
Aeſimeſum ſcōm ſerapionem eſt pondus. xviii. ʒ.
Alchi ſcōm ſerapionem et Ani. eſt pondus. ℨ. iii.
Albemine vel albemien ſcōm seraꝑ. eſt pondus. xxvi. ſext.
Aldeguarid vel dauguarid ſcōum Aui. eſt pondus. iiii. ℨ.
Aldorach ſcōm Aui. in 5° ca° de pōderib° ē lib. iii. ⁊ ē aliud
Alemini vel haemeni ſcōm Aui. ē ſext. v. ⁊ ʒ. xx (adorait. et auſ. iiii. q̄ ſūt grana. xxxvi. Et q̄ illa mēſura bñ capi nō potest: dicunt quidam q̄ eſt. vi. ſextarū que ſcōm Auicennam. poſſunt facere. ʒ. xxix. vel. ʒ. xxx. ⁊ ſ. vel auſ. ii.
Almuniciſi vel almunicisu eſt. ℨ. i. ⁊ ſ. ⁊ eſt idem qđ ſupra.
Almulus ſcōm aliquos eſt pondus. xl. granorum ordei.
Anoloſat vel anuluſat ē idē q̄ obolus. ſ. pōdus. xii. ḡnorū.
Anuluſeth vt colligit ab Aui. ca° de agarico dicēte: Doſis ei° anuluſet. iii. Et seraꝑ. q̄ ponit ei° doſim. ʒ. ii. ⁊ ſic colligi tur q̄ treo anuluſet. ſint. ʒ. ii. ⁊ hoc in medicinis: ſed in vi
Alſulef olei ſcōm alſeir ē pōd° (no oleo ⁊ melle eſſet pl°. dar lzimie. xvi. vel auſ. xvi. vel. ℨ. iii. vini ſcōm eūdē ē. ℨ. ij. et q̄rta darchimie qđ ē. ℨ. ij. ℑ. i. gra. ij. ⁊ ſ. mellis ē pōdus ℨ. iii. ⁊ quarta ⁊ octaua. ℨ. i. ſiue. xviij. auſ. qui ſunt. xxij. ʒ.
Alſatis vel aſſatis ſcōm Aui. ē pōd°. ij. ſext. q̄ ſcōm ip̄m ſūt ʒ. xii. ⁊ dauic. iiii. vel in ſūma. ℨ. i. ⁊ ſ. ⁊ gra. ordei. xxxij. Et
Alſacraiati magna ſm Aui. ⁊ (ſcōm seraꝑ. eſt etiā. ſext. ij. parua ē lra falſa. ſed lra ſerapiōis ē melior q̄ dixit aſſa daſati vel aſſa daſa magna ē ſumenet. xiii. q̄ ſūt ʒ. v. ⁊ grana xxxvi. pua ē ſeptē ſumenet. i. ʒ. ij. ⁊ ſ. ⁊ grana. xviij. ⁊ meli°
Alſacraiati ſcōm Aui. eſt pondus. vi. (ſm rōnē ſumenet. ſext. ⁊ quarta. ⁊ ſcōm ſerapionem. ʒ. lxxii. ⁊ ſ. idem eſt.
Arſat ſcōm Auicennam eſt pondus. ℨ. cxx.
Aſadaffati vel aſadafa ſcōm ſerapionem dictum eſt.
Aſanguinū ſm nico. ⁊ cōem opinionē ē pōd°. ʒ. i. ⁊ ſ.
Auellana ſcōm Aui. ē dar lzimie. i. vel auſ. i. qđ ē. ʒ. i. ſ. ⁊ ſm seraꝑ. ē dar. ⁊ eſt. ʒ. i. licet auellana ſcōm Aui. ſit. ʒ. i. ⁊ ſ. vel auſ. i. ⁊ ió intelligēdū q̄ auellana ſicut ⁊ aure° in medicis ꝑcipue magne vtutis ē ſolū. ʒ. i. ⁊ q̄ñq̄ min° q̄ñ. ʒ. vt infra
Aure° ſm nico. ē. ʒ. i. ⁊ ſ. ⁊ ſm seraꝑ. ⁊ Aui ſimil r. (dictū ē. Sed in medicinis magne vtutis ſm eos aur. ē min° q̄ñ. ʒ. vel q̄ntū. ʒ. nā Aui. de cura aſclitis dixit de pillulis futuruus: ſi ſit debilis deſ aure° vn°: ⁊ ſi ſit fortis deſ. ʒ. i. Aliqs tñ dicet q̄ lra ē corrupta: ſed ſm seraꝑ. aure° i medicis ē ʒ. i. vel minus. ⁊ ſil r auellana in medicinis fortibus.
Aureum ſm Serapionem eſt aureus.
Auruli eſt pondus granorū ordei. ix.
Augueti ſm nicolaum ⁊ aliquos ē. ʒ. ix. ⁊ ſm serapionem ē aur. ſed ſm Iſidorum eſt menſura. lxxii. ſext.
Amphora vt eſt menſura rei ltquide eſt cōtinens quadratum pedum: ſed rei ſicce eſt modi. iii. ſcōm italicos ⁊c.

Riola ē pōd° q̄ttuoꝝ ℨ. ⁊ ió in caꝑ. de regimine
b aq̄ ⁊ vini: vbi Aui. in lra nſa dixit ſiellas. alia ir ſſ latio hꝫ briellas: ideo debet poni tale pondus.
Batus hebraice eſt mēſura quinquaginta ſextariorum ſcōm Iſidorum.
Aſſutus vel caſſaci° ē pōdus ℨ. xv. ⁊ ſcōm aliqs
c ℨ. xi. vel ſm aliqs ē mēſura cheulcati. infra in lz.
Cadus ſcōm ſerapionem eſt vas cōtinens. ℨ. iii.
Ciatus ſcōm iſidorum eſt. ʒ. x. ⁊ eſt menſura.
Ciatus ſcōm quādā gloſā i lib. A. de collirio expto: vbi ponit mellis ciatos. vi. ⁊ exponit. ℨ. ix. ⁊ ſic ciat° eſſe videt. ℨ. i. ⁊ ſ. ſed poſſet dici q̄ ciatus magn° eſt. ℨ. ii. ⁊ pu°. ℨ. i. ⁊ ſ.
Ciſenini ſcōm quoddam eſt lib. iii.
Coatus ſcōm ſerapionem eſt pondus. ℨ. i. ⁊ ſ.
Cohatus vel coatus olei ſcōm almāſo. ē darchimie. 12. que ſūt aur. 112. vel. ʒ. xviii. vel ſcōm seraꝑ. xii. darchimie ſunt lxxii. oboli q̄ ſūt. 864. grana. credēdū ē tñ ſcōm almāſo. q̄
Cohat° vini ē. ℨ. i. ⁊ medrete darchimie: ⁊ (ſint. ℨ. ii. ⁊ ʒ. ii. tertia. que ſunt. ℨ. i. ʒ. i. ⁊ quarta vnius. ʒ.
Coclear mellis ſcōm seraꝑ. caꝑ. de aboriſu. ⁊ Aui. in fine gnti eſt. iiii. aur. vel. ʒ. vi. ſed coclear medicine ē aur. i. ⁊ ʒ. i.
Coclear ſcōm iſido. ē minima mēſura: ⁊ ē tertia ps cotille
Coe eſt pondus lib. ix. (vel. ʒ. ſ. vel ſilique. ix.
Contulia eſt menſura continens. ʒ. i. ⁊ ſ.
Cōgiū ē nomen mēſure ligdoꝝ. ⁊ ē ſext. vi. ⁊ ſextari° ē lib. ii
Chous olei ſcōm almanſorem eſt pondus libr. viii. mellis lib. xviii: ⁊ ſ. vini lib. x.
Conos interdum ꝓ ciato ponitur. ⁊ ē. ℨ. i. ⁊ ſ.
Carinet: nomē pōderis ſcōm. A. ē. vi. lzirat. infra in lzerinet
Carbē olei ſcōm almāſo. ē. ℨ. ix. viii. ℨ. x. mell. ℨ. xiii. ⁊ ſ.
Corus ē mēſura. xxx. modioꝝ que hebraice cōra dicitur.
Cotilla vel cotillū ſcōm seraꝑ. vel Aui. eſt pondus. ℨ. ix.
Cotolla ſcōm iſido. ē ciati. vi. ⁊ ciat° ſm eū ē. ʒ. x. ſed cotulla vt ē menſura ſcōm iſido. ē emina que eſt lib. i.
Cina ſcōm aliquos ē pondus. ℨ. iiii.
Chimari ſcōm aliquos putatur acetabulū pōdus vt ſupra.
Calculus ſcōm iſido. ē minimū pondus. ſ. ii. grana lentis: vel quarta pars oboli.
Cerat° vel medietas oboli vl filiq̄. i. ⁊ ſ. ſiue q̄ttuoꝝ ḡna lēti.
Cadus greca mēſura: ē mēſura triū vinaꝝ ſcōm iſidorum.
Auic. ſcōm. A. ⁊ seraꝑ. ē pōd°. i. lzirat vel. viii. granoꝝ: vel ſcōm aliqs ē pōdus octaue partis. ʒ.
d Dar ſcōm Aui. ⁊ seraꝑ. eſt pondus. ʒ. i. ⁊ eſt auellana ſcōm seraꝑ. ⁊ eſt. ʒ. i. ſ.
Danguarech eſt pōdus. ℨ. iiii. ʒ. in alāguarich: ſed deguarcha ſcōm diuiſiones almāſoris dicūt quidā eſſe lib. iiii.
Darchimi ſcōm seraꝑ. ⁊ Aui. eſt pondus aur. i. vel. ʒ. i. ⁊ ſ. ſed adarchimi eſt pōdus. vi. oboloꝝ: ⁊ ſupra in darchimi.
Darchimie vel darlzimet eſt. vi. oboloꝝ: ⁊ obol° ē lzirat. iii et lzirat. ē. iii. ⁊ ſic. vi. oboli ſunt. lxxii grana ordei.
Daurach ſm. A. i 5° vī eſſe lib. i. ſed dorat ē aliud: vt infra.
Derat ſm aliquos eſt pondus. lxiiii. granorum ordei.
Denariuo ſm aliquos eſt pondus. viii. granoꝝ frumenti.
Dozath italicum eſt pondus. 120. ℨ.
Dragma ē. ix. ps vncie ſm ātiqs: ſed ſm modernos ē octaua ps. ℨ. vel pōd° ſm aliqs. vii. denarioꝝ. ⁊ ſ. Sed ſm iſidor. ē octaua ps. ℨ. trib° cōſtās. ℑ. vel. xviii. filiqs: vl. xlviii. granis lēti: ⁊ ē ſm eū pōdus denarii argēti: ⁊ ē ſm aliqs lxiiii. q̄ diuerſitas forte ꝓuenit ex diuerſitate pōderis or deivel fruméti: nā forte pl° pōderāt. lx. grana fruméti q̄ñ ordei: ⁊ plus ponderat fruméti ⁊ ordeū in vna regiōe et vna ꝑte q̄ñ in alia: ⁊ ió forte ꝑ grana nō pōt haberi ita ꝑci ſe quātitas pōderū ſicut crederet: ⁊ ió forte nō bñ opinat° eſt magiſter Guilermus placentinus. Potest autē error colligi per ſiliquas ⁊ grana lentis.
Duella ſm iſido. eſt due ſextulle: vel tertia ps. ℨ. vel. xlviii.
Dureth ſeu daugma ſm seraꝑ. caꝑ. de ſyru (ſiliquarum. pomirti eſt menſura lib. ix.
Duruch: vel duruch ital. ſm seraꝑ. ⁊ Aui. ē pōd°. 120. ℨ.

Denari⁹ argēti scōm isido.ē.ʒ.i.siue.viij.ps.ʒ.sed scōm magistros bonos.ē pōdus.viij.granoꝝ frumēti.z cōcordant cū iso.si.ʒ.est.et.lxij.grana frumēti vel ordei. ℳina scōm isido.ē lib.i.qz est medietas sextarij qō scōm ipm est lib.ij. sed ꝑm Aug. emina ē sext.xl.z lib.i.ē sext.xx:z sext.est.ʒ.vi. Et dauic.ij.aut auſ.iiij.z sic videſ qꝫ emina sit libra.ii. Et credo qꝫ lra Aug.sit corrupta:sed scōm sinonima mūdini emina ē medietas sext.cōtinet aūt ciatos.ix. qui sunt.xiij. ʒ.z.s.Uel scōm isido.solū sunt.xi.ʒ.z.ii.ʒ.sed mina ē alibi

ℳdigon grece est.ʒ.s. (pondus lib.ii.

e Erub mellis scōm Aug.est pondus lib.i.et.s.

Alba greca scōm serap.z Aug.ē sumene.ii.z oboli.ii.ꝫ sunt in sūma.lxxii.grana:vl.ʒ.i.z.xii. grana.et scōm aliquos.ʒ.i.z.viii.grana:

Faba alexandrina scōm serap. est sumene.iii.z oboli.iii.ꝫ sunt.108.grana.vel.ʒ.i.z.s.et.xii.grana.

Faba egyptiaca scōm Aug.z serap.sunt simene.iiii.z oboli iii.qui sunt.ʒ.ii.z grana.xxiiii.

Faba basaria vel melus assyria.

Oma scōm Aug.ē pōd⁹ q̄rte ptis.ʒ. vsqꝫ ad duo

g dauic:z est.xv.grana vsqꝫ ad.xvi.grana scōm sinonima est quarta.ʒ.z.s.z credo qꝫ sit falsū.

Gomor ꝑm isido.ē mēsura.v.sext.sūt.x.lib:ꝑz ipz Gomos scōm ipm est mēsura.xv.modioꝝ. sed apud alios vbi dicit.v.sext.vel paulomin⁹:z sic vī idē qꝫ gomor.

Grana frumēti octo sūt pōd⁹ vni⁹ denarii scōm magistros.

Armech vel lzarmi scōm serap. est quarta pars

b ʒ.vel grana.xvi.

Actus scōm q̄ndā glosā est pondus.iii.ʒ.

i Ohen ꝑm Aug.ē pōd⁹.120.ʒ.qz ē arsat romane:

Arat vel lzirat vel lzaratos scōm almasorē z.Al.

lz est pondus quatuor granoꝝ ordei.

Karme vel harmech scōum serap.est quarta pars ʒ.i.vel dauich.ii.vel grana.vi.

Karmet vel lzermet ē pōd⁹.vi.lzirat q̄ sūt.xxiiii.gna ordei.

Kerlotati vel lzelati scōm Aug. quinto can.cap. de diaglon est pondus.ʒ.iii.

Keilati est pondus iʒ.vni⁹ z.s.sed scōm alios solum.i.et.s.

Kemarasi alexādrina ē pōd⁹.iiii.obol.vl.xxxvi.granoꝝ.

Kise in secretis galieni scōm q̄sdā ē pōdus lib.xxiii.

Kise vel lzile scōz aliōs ē mēsura cōtinēs vini lib.i.z meli⁹.

Kist scōm serap.z Aug.apud grecos vel romanos ē pond⁹ ʒ.xx.sed scōm serap.in septimo in electuario de citonijs:

Kist romanū est.xviii.ʒ.sed in fine libri est.ʒ.xx.

Kist italicū scōm Ra.z serap.z Aug.ē lib.i.z.s. vl.ʒ.xviii.

Kist mellis scōm serapionem est lib.ii.z.s.

Kist olei scōm alsear.ē pōd⁹.xviii.lib.vini.lxxx.lib.melus

Koan scōm serap.est pondus idem qꝫ ciatus z (108.lib. est.ʒ.iii.s.magnus.

Libra sōm isido.z scōm omnes ē pondus.xii.ʒ.

l qz tot sūt mēsure ani.Et q: ꝑm ipm.ʒ.est.viii.ʒ.libra ē.96.ʒ.et qz.ʒ.ē pōd⁹.lx.granoꝝ:libra erit pōdus.5760.granoꝝ.sed si.ʒ.sit.lx.grana.libra erit 6144.grana.sed si.ʒ.esset.ix.ʒ.scōm nicola.tunc lib.erit 108.ʒ.vel.6480.grana.

Enstron magnū scōm Aug.ē pōdus.ʒ.iii.paruū est darlzimie.vi.q̄ sunt.ʒ.vii.z grana.xiii.vl parum est aur.vi.q̄ sunt.ʒ.i. vel noue vel solū.ʒ.i.

m z mellis.nam scōm isido.auſ. est sexta pars.ʒ.i. et sic auſ.vi.sunt.ʒ.i.vel.xxiii.ℨ.

ℳenstron magnū olei scōm Almasorē ē.ʒ.iii.z vini.ʒ.ii. et gozme.viii.q̄ sunt.ʒ.iii.et.ʒ.ii.qz gozmia ē q̄rta vn⁹.ʒ. et mellis.ʒ.iii.et.s.z sic videſ qꝫ mēstrō sit aliud a mestū: vec lre sunt corrupte:z hoc etiā apparet in mulstron.

ℳestron vl mestron magnū olei scōm alsear ē darlzimie vi.vel auſ.vi.z computa vt supra.sed vini ē gozme.xx.q̄ sunt.ʒ.v.z grana.v.sed mellis est darlzimie.vii. vel auſ.

ℳulstron magnū ꝑm Serap.ē pō (vii.que sunt.x.ʒ.i.s. dus.ʒ.iij.z sic videſ idē qꝫ mēstron ꝑm.Al.

ℳulstron parūū ꝑm serap.ē darlzimie.vj.vl auſ.vj.vt ʒ in mēstron: vel ꝑm sinonima est.ʒ.

ℳina romana vel greca ē aliō ab emi (vj.z grana.xlviij. na q̄ ē mēsura z vna ē pōdus.ʒ.xx.ꝑm Aug.z serapio.

ℳina italica vel egyptiaca ꝑm eos est pondus.xvj.

ℳina greci dicūt mina vel minas ꝑm Papiā est pondus 200.ʒ.sed scōm Plinium est pōdus.100.Deū.et scōm Isiō. ē pōd⁹.100.ʒ.q̄ sūt.1800.siliq̄ vl stateres.xxv.vel.xij.ʒ.et.s.

ℳodi⁹ ꝑm Isiō. ē mēsura.xxij.sext.ꝑm hebre.vl.xliij.lib.

n Ux scōm Aug.ē.z serap.est pondus.iij.lzirat.vel.xij. grana ordei.

o Bolus scōm Isido.est pondus.iij.siliquaꝝ vl.viij granorum lentis.

Oxitallus scōm Isido.est mensura ponderans.xv.ʒ.

p Ugillus scōm serap.est mensura.iij.ʒ.

q Uadrans scōm Isido.est quarta ps.ʒ.hebraice. Atum scōm Isi.apud palestinā est mensura vni-

ſ Scripulus vel scropulus scōm (us modij.z.s. cōem opinionē ē pōdus tertie ptis.ʒ.vel pōdus duoꝝ denariorꝝ z.s.Sed scōm Isido.est siliq̄ꝝ vj.vel duoꝝ obuloꝝ:vel.xvj.granorum lentis.

Sextarij scōm isido.ē mēsura lib.ij.q bis assumpt⁹ dī bilibus.ter dī genix.gnges cōplicat⁹.q̄rt⁹ seu gomer reddit. aude sextū congiū facit:vnde sextari⁹ dicitur quasi sexta pars congij:quod conugium est sex sextarij.

Sextari⁹ scōm antiquū nomē mēsure ē.ij.lib.vel.ij.lib.z.s. z ita ē scōm Nico.sed scōm papiā ē vini lib.ij.z.ʒ.viij.olei lib.mellis.lib.iij.sed scōm Aug.in cap.de mollicatōe linguē:sextari⁹ ē.ʒ.vj.z.s.sed scōm eū in fine gnti z scōm serap.z rasim in receptiōib⁹ suis ē.ʒ.vj.z dauic.ij. siue grana.xvj.vel ē.auſ.iiij.z.s.z iō in receptis tm̄ ponē debem⁹.

Sextulla ē sexta ps.ʒ.vel.viij.ℨ.z idē qō solid⁹ scōm isiō.

Solidus scōm isido.alio noie sextulla dī qz ē sexta ps.ʒ.siue.iiij.ℨ.vel.xxiiij.siliquē.sed scōm nicol.z cōem opinionem est.ʒ.j.s.z sic videſ qꝫ.ʒ.sit.ix.ʒ.vt voluit laternitani si ipa.ʒ.est.vj.solidi.z iō melior ē sentēa isido.qꝫ est.iij.ℨ.

Siliqua est pondus quatuor granoꝝ ordei: z est idem qꝫ lzirat.z scōm isido.est vicesima quarta pars solidi.

Simene ē harme.j.z.s.q̄ sūt.xxiij.gna ordei.qz harme est pōd⁹.xvi.gnoꝝ.ſz scōm Aug.sumene ē mine.x.z.s.sed credi

Stater scōm isido.est medietas constās (tub corruptum. iij.solid⁹.vel aurei.iij.

Sicel vel siclus scōum eundem est hebraice.ʒ.j. sed apud latinos z grecos est quarta pars.ʒ.siue.ʒ.ij.

Sexaginta grana ordei vel frumē i ꝓstituūt.ʒ.j. z scōm alios.lxiij.z scōm guilermū placentinū.lxxij.qz.ℨ.scōm eū ē.xxiij.gna.z.ij.ℨ. ꝓstituūt.ʒ.i.scōm oēz scōm isido. qz.ℨ.ē pōdus.vi.siliq̄ꝝ:z siliqua est pōdus.iiij.granorum ordei vī qꝫ.ʒ.constituat solū ex.iiij.gnis ordei vl frumēti.

Simula idest flos farine scōm Aluicennam.

Satureg scōm quandā glosā i secretis Gal.ē pōd⁹.ʒ.i.z.s.

Sauich idest farina ordei.

Suse vl trise i secretis scōm eos ē mēsura ꝓtinēs vini.lib.i.

Semuliti scōm aliqs ē pōdus.ℨ.i.vel granoꝝ.xxiij.

Semuncie scōm aliquos est pondus.ʒ.i.z.s.z granoꝝ.iiij.

Usuch scōm aliqs in diuisiōib⁹ Rasis de sonitu

t et tinnitu auris est pōdus.ij.granoꝝ z.s.

Refugi el refugi scōm Aug.in gnto ē pōd⁹.i.grani ordei:vt dicūt aliq:sed forte nō est verum.

Talentū scōm isido.apud romanos magnum est poudus.lib.120.paruum.50.medium.lxxij.

Meia scōm isido.est pōdus.viij.ʒ.vel.xxiij.ℨ.qz tot sunt horze diei:vel ē pōdus.144.siliquaꝝ q̄

v sunt.576.grana:z ita scōm maiorē opinionē:z ē lxxx.grana ordei vel frumēti:sed scōm salernitanos est.xciij.

Uola magna scōm Aug.est.ʒ.ij.p.rua,est.ʒ.i.z̄.

Explicit tractatus Dini de Ponderibus.

¶Incipit compilatio emplastrorū ⁊ vnguentorum m̃a magistri Dini florentini artiū ⁊ medicine doctoris excellentissimi. Et primo de repercussiuis.

¶Memoratio quarundā medicinarū que sūt apte cyrugie ꝑm sē tentiā Galie. in libro de simplicib⁹ medicinis particula quita ⁊ vltima dicti libri ⁊ scōm Auicennā in secundo. Et primo dicamus de repercussiuis.

Repercussiua sūt ista q̄ a parte patiēte repellunt frigiditatē sua ac stipticitate sua ꝓstringēdo mēbrū ⁊ retinēdo spūm ⁊ virtutē retētiuā ꝓfortant. Quoꝝ exēplū ē solatri spēs. succus cucurbite. endiuia. virga pastoris. sempreuiua. protulaca. succus psilij coriandri. aq̄ fria. ⁊ sandali. ⁊ cortices granatorum. et sumach. decoctū cū aceto ⁊ cū sumach. ⁊ lens aquez rodoleon cū aceto ⁊ sandalis. ⁊ vmbilic⁹ veneris ⁊ similia. succi. s. ⁊ substātia cū aceto vel sine eo. Hec enī ⁊ filia in principio repercutiūt apata calida ⁊ mēbrū oīe recuperant ⁊ cōfortāt. Que vero frigida repercutiūt sunt q̄ cuz stipticitate attinēt caliditati vt squinātum. absinthium et blacce. ⁊ bisantie ⁊c.

¶Emplastrū cōe discrasie calide.

Emplastrum vnū multū cōe male cōplexiōi calide ⁊ apati calo in ꝓncipio et ad palpebras tumefactas rubeas ⁊ i palpebris a frigido etiā valet id si adiungis cū istis folia absinthij: ⁊ folia vtice ⁊ apij ⁊ calamētū ⁊ filia: cōbustiōi ignis herisipile ⁊ apostemati a cā ꝓmitua ⁊ multis alijs. Re. foliorum maluarū ⁊ rosaꝝ. aā. ⁊ coque in aqua ⁊ exprimant ab aqua ⁊ terantur cū gladio in modū vnguēti. ⁊ q̄nq̄ spargit i eo terendo paꝝ aceti ⁊ parū olei rosati. Et q̄nq̄ ponit in decoquēdo de absinthio. Et q̄nq̄ de floribus camomille. ⁊ similibus temperatis. ¶De medicine aperitiue.

Medicine que aperiūt poros cutis. i. id qō est incute de meatibus ⁊ poris noiant rarificantes. i. resoluētes: quaꝝ natura ē tpate caliditatis et eaꝝ exiccatio parua. quaꝝ exēplū ē camomilla ⁊ ei⁹ oleū ex vtriscz ⁊ oleū cucumeris asinini. ⁊ oleū antiquū. anetū ⁊ fenugrecū. ⁊ semē lini. ⁊ oleū raphani. ⁊ absinthiuz et radix sambuci furfur. ⁊ aq̄ calida. ¶Emplastrū cōe.

Emplastrum vnū cōe qō optime aperit ⁊ rarificat poros. ⁊ pp̄ h̄ mitigat dolorē in cōtusionibus ⁊ in sanguine mortuo. ⁊ etiā maturat fluxiones ⁊ resoluit oia ꝓstricta. Et ē mirabile emplastrū in ꝓtusionib⁹ sine vulnere ⁊ cū vulnere. s. in pricipio et mūdificat pustulas ⁊ escaras a flate salso que sūt multotiens i cruribus. Re. foliorum malue. absinthij aā. ptes duas et coquātur in aqua: deinde exprimant ⁊ terant in modū vnguēti. deinde cū decoctiōe eaꝝ cōficiant ad modū pultis cū farina ordei ⁊ puluere fenugreci ⁊ semie lini ⁊ floribus camomille ⁊ parū furfuris subtilis ⁊ paꝝ olei camomille. ⁊ coquat ad spissitudinē. Et q̄nq̄ coquūtur ibi de ros. ⁊ paꝝ furfuris sil ⁊ paꝝ olei camomille. ⁊ q̄nq̄ ponit ibi paꝝ de melle. ¶De mollificatib⁹ apata dura

Medicinarum aūt virt⁹ mollitiuū apata dura ē calefactia ex gradu scōo aut tertioꝝ exiccatia ex gradu ꝑmo. Et oz vt i istis medicinis sit aliqd cōglutinatiōis sicut in aperitiuis sz min⁹ eis: quoniā apata dura sclirotica fiūt ex flate duro viscoso ⁊ colera nigra terrestri ⁊ frigida q̄n exiccatur. Verum non oportet vt sit nimie siccitatis ne exiccet subtile ⁊ indureturz grossum ⁊ putrefiat ⁊ fiat i termio qō nō sanat. Quarū exemplū est aqua calida ⁊ adeps caprarū in parua duritie ⁊ galline. anatis. hyrcoꝝ. ⁊ boū. ⁊ eoꝝ medulle ⁊ medulle cerui. ⁊ bdellij ⁊ armoniaci. Et medulle recentes sunt meliores q̄z antique. ⁊ oleū antiquū ⁊ oleuz de lilio. Radix eusci cocta cum oleo ⁊ radix cucumeris asinini cocta cum aqua. et folia malue cocta ⁊ non decocta. ⁊ fenugrecum semen lini ⁊ cepe coctum cū oleo. Et ex compositis sunt dyaquilon ⁊ triafarmacon commixta cum adipibus ⁊ similia.

¶Exemplū mollitiuū duritierum.

Emplastrum vnum mollitiuū duritierū optimum. R. radices maluauisci decoctas in aqua vel in oleo camomille ⁊ est melius ⁊ contere multum. Deinde misce cum bdellio prius in aceto mollificatum vel in oleo de camomilla quod melius est cum eo. Et ex alia pte tolle ficus siccas pingues ⁊ contere in modum electuarij cū adipe caprino. cōgrega iterū cū maluauisco ⁊ impingua totū cum assungia de porco recenti vel de gallina vel cū butyro. Vel fac id sine ficubus ⁊ est optimū. sed assungia est melior ⁊ oīa bene ꝑcoꝝ potentur. hoc ei est pfectū emplastrū in oī duritie.

¶De resoluentibus vaporez.

Et proprietas earū que resoluunt vapores quoniā aut ipsa abstergūt aut ipsa calefaciūt calefactiōe vehemēti. ⁊ ē vt excicēt ⁊ nō vt aperiāt ossa cruda propter viscositatē ventosam que ē in vaporibus. Quoꝝ exemplū est emplastrū de farina ordei ⁊ tritici ⁊ ciceris ⁊ fabe ⁊ fenugreci ⁊ magis vltimum ē ex farina lolij ⁊ lupini ⁊ panici ⁊ milij ⁊ filia.

¶Emplastrum resolutiuum.

Emplastrum vnum quod resoluit tumorem ventosum. Re. farine ciceris et fabe ⁊ pulueris cimini: mellis: farine fenugreci: coquātur cum decoctione ruthe ⁊ agnicasti.

¶De medicinis resolutiuis.

Resolutiua vero ventositatis flegmatice debēt esse ca. vesicantia vt aqua cineris. ⁊ aqua salis. s. acetū cū rodoleon ⁊ spōgia noua ifusa i eis.

¶Exemplum resolutiuum.

Emplastrum vnum quod valet in apostema te flegmatico cū viscositate vbi remanet digitorū impressio. ⁊ si sit ibi aliqd vaporis. i. ventositatis. Re. cineris cribellati partē vnā. salis partē. s. farine fabe partē j. furfuris subtilis. partē vnā aceti ciatum vnum. mellis lib. s. lixiuij quod sufficit. coquatur vsq̄ ad spissitudinem. Et melius est in istis spongia noua i fusa in lixiuio sorti ⁊ pauco aceto ⁊ parum salis posita et ligata sepe stricta sup membrum vbi est timor talis.

¶Distinctio maturatiuarum.

Medicine autē qualitas siue ꝓpō que adiuuat ad generationē sanici debet esse tēperata similis nature corporis in quo admīstrat. Et q̄m natura corporis ē cala ⁊ hu. oportet etiā hanc medicinam caliditatē ⁊ humiditatē habere. ita q̄ etiā actualem qō extrahitur ex dictis Gal. cū dicit. Qō male digerētes applicabāt sibi ad stōm infantes: vt ab eoꝝ calore actuali iuuarēt eoꝝ digō. Itē debet esse opilatiua cū viscositate vt ꝓpter hoc retineant vapores ⁊ spūs. Et sanguis ad locum collectus adiutorio caloris natural ⁊ accītalis. s. medicamine insanie alterēt. nam spēs ei⁹ qō in corpe alteratur tres sūt. Una ē alteratio que fit sm̃ cursū naturalem. ⁊ a solo naturali calo. sicut digō cibi i stō. chilis in epe. ⁊ sanguis in oībus mēbris ⁊c. Altera vero ē alteratio que ē nō sm̃ cursū nature. imo fit ab extraneo ⁊ ab accedentali calore. sicut accidit i oībus rebus q̄ putrefiūt. et iste spēs sūt ꝓrarie. Spēs aūt tertia ē pmixta ex istis i tus vtraszq naturas: et accidit hoc apud sanioſitatē quoniā fit ptim a calore naturali ⁊ ptim ab accidentali. Et iō naturalis, caliditas nō vincit materiā ve. ⁊ id ē ēt q̄m est alteratio accīs nō bona bonitate pura. ⁊ sanies q̄ min⁹ est fetēs ⁊ ē pls alba ⁊ in liquore magis tpata est melioꝝ. q̄m ꝓpter hoc intēdit calorē naturalē ibi pls opari q̄z accidētalē. ⁊ ipe semp conek inq̄stū pōt nutrimētū. i. sanguinē membris radicalibus assimilare q̄ alba sūt. Et exem

plum harū medicinaꝝ que ad sanguinē gest in apate ad iuuant ad digerēdum est oleū tepetatū in caliditate sua. et aqua tepida cū eo.⁊ farina or.⁊ fruméti semicocta cuz aqua ⁊ oleo ⁊ croco.⁊ his que sūt magne caliditatis ⁊ farina tritici cū istis bene cocta.in istis q̄ sunt parue caliditatis ⁊ cū mlto ol&.⁊ farina fenugreci.⁊ seminis lini mixta cū ea.⁊ medulla panis etiā sit decocta. Triticū masticatū ⁊ medulla fermēti cū butyro vel cū ficub⁹ siccis vel passis. Et de adipibus humidis sicut adeps porci ⁊ vitulorum mixtis cū suprādictis:⁊ oia calida ⁊ humida:sicut terafarmacō.⁊ similia cito festināt sanē in eis.

Medicine maturatiue apostematū. R. farine cribrate.electi fruméti cū pauco croco ⁊ aqua calida et oleo cōmuni efficiantur vt pulmolis ⁊ coquantur spaciose miscendo.

¶Item aliud in materia mixta. Re.radices maluauisci ⁊ pauca folia malue et coquant optime. deinde exprimesse ab aqua terantur cū medulla fruméti et farina fenugreci.seminis lini ⁊ foliorū camomille et terantur simul.et impinguetur cū assungia nō multū veteri sed recenti vl vnius anni:Si autē ista apostemata fierent ppe membrū aliquod principale.vt ē stomacus vel epar vel véter cū immaturatiuis aliquid stipticorū misceatur ne virtus talis membri dissoluatur per mollia.

Medicine aperientes apata siue exiturag. Has medicinas oportet esse vehemēter calidas ⁊ siccas.s. putrefactiuas vt sua pfozent caliditate. Sed que rumpūt apostemata minus oportet esse siccas de quibus sunt qui apostemata rūpunt.adeps porci ⁊ vituli cum fermēto ⁊ resina.⁊ cepe narcisci decocta cū oleo et calx decocta cū melle.⁊ fermētū cum aceto ⁊ cātaridibus. Et cātarides puluerizate cū pice ligda ⁊ melle ana cardi. Et putrefactiua sapo cū calce ⁊ sputo vel capitello pfectus. Et fex vini cōbusta cū croco ⁊ fermēto cōfecta. ⁊ vlceratiua cutī sunt magis vritiua.vt allia.cepe sinapiz et ista cōfecta cū ficubus ⁊ suprādicta similiter.

¶Eructiue causticatiue. Re.calcē viuā ⁊ tere cum sapone albo molli ⁊ capitello in modum paste.⁊ fac pastillum ⁊ molle cum sputo et loco appone.

¶Aliud. Re.resine ⁊ confice cum cantaridibus in modū paste et loco appone.

¶Aliud nō ita' causticum. Re.ficus siccas pingues cum sinapi tritas optime in modū electuarij.confice optime ⁊ loco appone.⁊ ipsū si vis molliaꝝ cum aceto.

¶Medicine attractiue ⁊ mundificatiue.

Attractiua sunt calida cum siccitate ⁊ sunt lenia vt glutinū, albotin.mel.⁊ fex eius ⁊ folia caulis ⁊ vnguenta attractiua cōposita.⁊ galbanuz et similia. Et quedā plus mūdificāt in grossa materia et tempore frigido:vt glutinū ⁊ serapinū.⁊ ipsum galbanum ⁊ mel decoctum in omnib⁹. Et ea que abstergunt plus alio modo mordicant ⁊ grossā materiā mūdant.vt yreos ⁊ prassiū.cuz melle coctū ⁊ succus eius.⁊ armonta cum.et terbentina teraf cum melle:⁊ similia.

¶Aliud bonū. Re.medulle fermēti ⁊ multū cū butyro.

¶Aliud cōe multorū in omni de medicinis corrosiuis ⁊ carnis minutiuis. Re.armōiaci.galbani.resiue pini.aā ℥.i.terbentine. ℥.ij.picis nigre.℥.i.oīa ad ignē liquefiant ⁊ colenf ⁊ fiat vnguētū.⁊ si vis adde cere.⁊ paꝝ olei.

¶De medicinis corrosiuis ⁊ carnis minutiuis.

Corrosiua carnis vel minutiua debent esse cuz siccitate vehemēter calida: ꝛ minus putrefactiuis. Ex quib⁹ sūt ciniar calcātū vstū ⁊ nō vstū costus amarus.hermodactili.galle.licet nō sint corrosiue p se.q: nō sunt calide.sūt p accidēs ꝓpter siccitatē minutiue ⁊ cōsumptiue carnis mollis.⁊ isto mō ⁊ corrosiuuz ex vstū ⁊ spongia ⁊ ciclamē. hec tū solū exāpliauit. Caro etiā salita carnē mollē cōsumit aliqñ: ⁊ alumen et alia exiccatiua liquefacientia carnē mollem sm diuersa corpora quibus administrātur. Et de his etiā sūt mirra limacie combuste cornu combustum abrasum.⁊ ista etiā consolidant multotiēs vlcera sm diuersa corpora.

¶Aliud de ciniar. Re.ciniar ⁊ subtiliter puluerizetur ⁊ dyaltea incorporetur in modū vngnentu. ¶Mūdificatiua siue abstersiua sequi pñt post ista. Verūtamē capitulum eorum positum est supra.

¶De medicinis putrefactiuis.

Putrefactiua acutiora sūt q̄z corrosiua.⁊ vlceriuz imprimētia ac incēsiua que in filtrationibus opponūtur.⁊ idcirco putrefactionem in carne accidere faciūt ⁊ eoꝝ escara in longiorē pore cadit ex gbus sūt sicut calx:⁊ sandaracha:⁊ ex eis cōpositā.⁊ sicut ē puluis affodilloꝝ g est in trocisis g dicentur infra.

¶Aliud. Re.calcis viue ⁊ incorpora cum sapone cum capitello ⁊ membro appone cum saliua.

¶De generatiuis carnis.

Carnis generatiua oportet esse calida ⁊ ficca vt humiditatem subtilem que in oñi vlcere euenit exiccent ⁊ humectationē grossam mūdificent. decet ergo eas esse exiccatiuas in primo gradu vt nō sanguinē exiccēt vehemētē ad locū.sed supfluitates tantū: ex gbus sunt thus.aristol. rotun.farina fabe.yreos.⁊ farina lupinoꝝ:⁊ farina ordei:⁊ farina fabe aduste.farina orobi.puluis rosaꝝ.cachimia.tucia.farina milij.⁊ panicij.⁊ puluis radicis arnogloisse ⁊ similia. Que oīa habito respectu ad corpus vl ad vlcus in gbus administrant exiccent in primo gradu.vel parū plus. Vnguēta tū ⁊ puluere generātia carnē in vlceribꝰ infra dicētur.

¶De medicinis incarnatiuis.

Decet ergo ea esse ficciora generatiuis carnis qnasi in secūdo gradu.vt solū humiditates exiccent.verū etiā ⁊ sanguinē:⁊ etiā sint viscosa vt partes retineāt inuiscatas.ex quibus sūt sarcocolla:aloes:sanguis draconis. ⁊ cortices thuris.⁊ amillum:folia cypressi:et myrti:⁊ infra dicētur vnguēta:⁊ puluere incarnatiue.

¶De medicinis cicatriçatiuis:

Licatrizatiua oportet etiā esse ficciora incarnatiuis plus q̄z in secūdo gradu.⁊ cū hoc etiā habeāt stipticitatē vt nō solū supfluitates exiccent:sed etiā sanguinē existentem in carne.⁊ de ipsa carne cutis fiat. Ex quibus sunt sicut es vstum lotū galle:alumen balaustie:spodium cortices pomigranati pumex aduste.et plumbum adustum. aloes.⁊ papirus adusta.litargirum. ⁊ ceruse ⁊ medicamina.⁊ vnguenta composita que infra dicentur:

¶Distinctio mitigantium dolores.

Mitigatiua doloris huiusmodi duo sunt genera. Sūt ei mitigatiua que vere sūt mitigatiua.⁊ hec debent esse temperata.s. in caliditate sicut rodoleon tepidum.⁊ etiā que dicta sūt in capitulo rarificantiū pozos:vt oleū tepidum:⁊ aqua tepida:⁊ vitelus ouī:⁊ eius albumē cum eo camomilla:et cera. Alia sunt mitigatiua cum alteratione complexionis lapse in calore.vt sunt repcussiua sicut solatrum:⁊ cetera: que de parte patiente repellunt materiā.⁊ hec in principio apostematis administrantur. Deinde si res nō perficitur ad minis trantur aperientia pozos:vt supra dicta vel cum alteratione complexionis lapse infirmi.⁊ hec sunt calida temperata:vt dyaltea.tetrafarmacō ⁊c. Sunt ⁊ alia mitigantia que sua frigiditate in vltimo stupefaciūt membra vnde tā dolorē ex frigido q̄z ex calore videnf auferre. Ex quibus sūt opiū mandragora iusquiamus.papauer nigrum:⁊ similia.que nullo modo sunt apponenda nisi cuz calor et dolor fuerit intollerabilis:et reliqua auxilia nō valent:sed pericūlū mortis imminet:quoniam nisi iter sus fuerit calor maius est periculum qō ex eis de stupefactione accidit membris quandoq; fit perfectus. Vnde

Gal. in libro de ingenio sanita. Et si eger per vigilias ducatur ad morte sommifera damnabis. Illodo ponemus vnguenta et pulueres. trociscos epithimata. decoctiões et alia cõposita que in cyrugico opere p̃m diuersos auctores experta sunt.

Medicamina maturatiua composita.

A carbunculis et bothor que fiunt in lachrymali maturatiuũ.

Re. butyrum ℥ cõfice cũ farina fruméti. Et nota q̃ oé emplastrũ maturatiuũ dz iterũ apponi alio die sup apã post incisionẽ si cũ ferro incidat vt digerátur labia incisa ℥ mundat dolorez.

¶ Aliud in apate calido nõ multũ. Re. farine cribrate ele cti fruméti. vel farine ordei in apate plus calo ptes. ij. et croci hurat. j. cum aqua calida ℥ coque ad ignẽ vt fiat tenax. ℥ q̃q; ponit ibi de oleo cõi coquẽdo ℥ vtere.

¶ In apate magis calido. Re. folia maluarũ ℥ coque i aq̃ et exprie ab ea ℥ tere. ℥ trita cõgrega cũ farina ordei. ℥ fenugreci. ℥ seminis lini. ℥ farina. flozis camomi. in modũ pulmis ℥ parũ butyri vl̃ olei ro. vel camõille. cũ assungia pulli. ℥ confer in vulnere contusiuo. ℥ coquatur ad spissitudinem ℥ ponatur calidum.

¶ Aliud bonum in emunctorijs. Re. radices eusci ℥ parũ malue ℥ coquanf in aqua ℥ exprmanf ℥ teranf cũ farina fenugreci ℥ seminis lini. ℥ florũ camomille. ℥ medulla fermẽti. ℥ oia teranf cum assungia porci vnius anni:

¶ Aliud in materia pfunda grossa. Re. cepas albas coctas in aqua ℥ oleo. vel sub pruna ℥ munda ℥ tere cũ medulla fermenti ℥ cum assungia ℥ pone calidum.

Emplastrum serapinum ad apata testiculoz ca. Re. farine fabaz cribrate et

coquaf cũ oleo rosato: ℥ aqua et limatur sup ipsum.

¶ Aliud simile. Re. folia alizel zengi. recentia ℥ misceanf cum farina ordei ℥ oleo ro. ℥ vitellis ouorum ℥ cum eo epithimetur.

¶ Aliud in apate flegmatico q̃ etiã vulneri siue vlceri cõfert. Re. radicis maluauisci ℥ frondes opij: ℥ bene in aq̃ coquantur. ℥ si est ibi vulnus vel vlc9 cũ apate vel i mẽbro neruoso. etiã oportet poni emplastz maturatiuũ. vt q; apa nõ est i pricipio: imo quasi in statu: tũc ista coquãtur in lixiuio vel in aqua mellis vbi coctũ fit serapinum et exprimatur ab aqua ℥ teratur cum supradictis aliis.

¶ Aliud quo vti possumus vbi sit vulnus ℥ disruptio. R. farine ordei cribrate ℥ cũ aqua ℥ melle incorporentur et coquantur donec equef ℥ spissum fiat. Et nota q̃ omnia emplastra q̃ dicunf maturatiua possunt esse resolutiua diuersis respectibus.

Emplastrum cõferẽs in apate testiculoz ℥ du

ritie paucaḥabẽte malã pplonẽ ca. Re. folia malue ℥ parũ de rosis ℥ coquantur in aq̃: ℥ postea exprimanf ℥ teranf cũ ista decoctiõe ℥ oleo ro. ℥ farina fabe cõficianf ad modũ pulmis ℥ coquãtur ad spissitudinẽ ℥ tepide apponaf. Et si remanet duricies: tunc remoue cum cuisco cũ supradictis. Hoc eodẽ modo valet in apate in mamillis facto simili modo.

¶ Aliud in eodẽ tempore bonũ ad idẽ. Re. farine ordei pugillos duos. farine fenugreci. ℥ semis lini pugillum vnũ vl̃ parũ min9. coquaf simul. ponaf cũ eis oleũ rosa. ℥ si idiges maiori resolone pões oleũ aneti vl̃ camõille.

Emplastrum siue vnguẽtũ dyaglon magnũ q̃ dicit arabice colnõde gũmis

expertũ ad resoluendũ ℥ maturationẽ oĩs duricies ℥ inflationis. cuius pmixtio hec é. Re. lutargiri mũdi trim et cribellati. ℥. xij. olei hircini. olei camomilli. olei aneuni. aã. ℥. vi. mucillaginis fenugreci. ℥ seminis lini. ℥ mucillaginis ficuũ pinguũ. ℥ passulaz. ℥ altee. ℥ succi yrcos ℥ succi squille ℥ ysopi humide. glutini. alçanac. ana. ℥. xij. et. ʒ. terpẽtine. ℥. iij. resine pini. ℥ cere citrine. aã. ℥. ij. Cõficiank sicut dictũ é. ℥ est exptuz. Inquit filius çacharie: ℥ acquirit et in decoctione vt descendat ad molliciem cere ℥ accedat ad spissitudinem vnguẽtorum ℥ limatur in panno ℥ ponatur vbi oportet. Et q̃q; ponitur apostoli con cum dyaquilone ℥ facit duas operationes simul.

Emplastra repercussiua.

Emplastrum repercussiuũ ℥ cõfortatiuũ mẽbri

ne recipiat humorẽ i apostemate calido sanguineo in principio ℥ in colerico. similiter possumus vti istis cũ succo lactuce ℥ rasure cucurbite et sempuiue ℥ similibus. Re. solatri. folioz portulace. ℥ sẽperuiue: ℥ vermicularis. et cimbalarie. simul oĩes vel aliqua istarũ teranf in modũ salsamenti: ℥ misce parum aceti ℥ olei rosati ℥ sup locũ ponaf. ℥ si siccaf remoueaf. vel ex eis extrahatur succus ℥ cũ farina ordei. ℥ ol. rosa. et aceto fiat emplastruz.

¶ Jtẽ aliõ valde cõe in calida pplone. Re. ro. foliorz maluarũ coquãtur in aqua ℥ exprimantur ℥ teranf in moduz vnguenti. ℥ sup locum ponaf. ℥ est valde cõe emplastrũ et ẽ mirabile in oĩbus mala cõplexiõe calida. Tel accipe farine ordei. ℥. vi. ℥ sãdali citrini albi ℥ rubei. ana. ℥. iij. et pulueris rosaz. ℥. ʒ. boli armeni. ℥. iij. misce cũ aqua rosata ℥ aceto. ℥ epithimef locus. Tel recipe rosaz rubeaz et parum cãphore. ℥ folia malue et fac decoqui in aqua et decocta exprime ℥ tere. Deinde ptere cũ farina ordei et tere cũ aqua vbi fit cocta ℥ põe olei rosa. ℥. ij. ℥ aceti. ℥. iij. ℥ oia coque ad spissitudinẽ. ℥ pone sup locũ frigida.

Emplastrum quod valet ad dolorẽ stomaci

calidũ: ℥ epatis ℥ colerice passionẽ herupile. et althorm. epithimatũ sup cor et pulsus cordis calido ℥ oĩ apostemati calido ℥ in pricipio. R. sãdalorũ vnuscuiusq; generis. boli armeni. rosarũ rubearum seminis psilij. ana. ℥. ij. seminis portulace: ℥ seminis lactuce. ana. ℥. ij. ℥ cãphore. ℥ ʒ. teranf oĩa et confice ad modum vnguenti cum aqua rosata et agresta. et aceto et farina ordei q̃tum omnia.

Emplastrum maturatiuũ in carbunculis. R.

ficus siccas pingues ℥ passulas ℥ decoque i aq̃. vel nõ coquas teras in modũ vnguẽti cũ medulla fermẽti ℥ butyro vl̃ axũgia porcina recẽti ꝑfice

Emplastrum partum resolutiuũ ℥ partum re

percussiuũ q̃ ꝑuenit apostemati calido in augmẽto. R. rosarũ absinthij. maluarũ. ℥ coquantur in aqua ℥ expressis ex aqua teranf ℥ cum farina ordei misceanf cũ decoctione istarum et cum oleo camomille et rosato donec inspissentur ℥ coquantur.

Emplastrum q̃ ꝑuenit in statu apostematis

Re. farine ordei. ℥. vi. ℥ fenugreci ℥ semis lini. ana. ℥ j. florũ camomille ℥ foliorz apij. et rosarũ ℥ furfuris subtilis. ana parte vnã. Si vis coquãf folia apij prius. deinde pone rosas ℥ exprime ista ab aq̃ et tere ℥ cõfice simul ista. et pulueres cũ farina ordei ℥ cũ decoctione et cum. ℥. j. ʒ. camomillini in modum vnguẽti et vtere.

¶ Aliud q̃ ꝑuenit in declinatione apostematis. R. farine fabarum vel ordei. ℥. vi. et q̃q; ingimus farinã fenugreci ℥ semis lini. et florũ camomille et de butyro ℥ mellis. ℥. iij. distemperatum cum vino et aqua. et aceto ℥ coquantur in modum vnguenti et vtere.

¶ Item in his casibus valet paritaria calefacta in testis calidis infusa cum oleo camomillino. Et si vis parũ aceti ℥ folia apij et vrtice et spargula et folia porri adde. et etiã si illa coquanf cum lixiuio et cũ furfure subtili ℥ mele et sale et similibus exiccatiuis ℥ incisiuis.

Emplastrum repercussiuũ in pncipio mẽbri confortatiuum ne recipiat mate

riam in apostemate frigido flegmatico et a flegmate subtili vbi digitorum impressio seruatur.

Re. ceneris cõis cribrati vel vitis. furfuris subtilis. ana.

partes.ij.⁊ pulueris gallarū cypressi ptem vnā. Conficiā
tur cum melle ⁊ vino.⁊ coquantur ad spissitudinem.

Emplastrum in apate flatico subtili ⁊ grosso R. pulueris calamēti et cimini et cineris cribrati.⁊ furfuris subtilis.⁊ pulueris ruthe.et mellis.⁊ salis.⁊ oīa incorpa cū lixiuio ⁊ pauco aceto⁹ co que ad spissitudinē. Et ꝑpōgia noua sepe infusa in aqua cineris cal'⁊ expssa sup tale apa valet vl' excusat hec om nia et melius.

Emplastrum in apate vētoso. Re. peciā ple nā sale ⁊ milio ⁊ calefac i testis et pone sup locū ventosū. vel accipe ciminū ⁊ calamentum et ruthā pulueriçatam ⁊ furfurem subtilem ⁊ mel et salem. et omnia coque in vino ⁊ emplastra.

Emplastrum maturatiuū ⁊ mollitiuū qđ con uenit in oīi duricie. R. radicū coctarū maluauisci et ꝑritarū. li.ij. sepi hyrcini. bdellij. ana.ℨ.iij. mucillaginis fenugreci.ℨ.ij. Et dissolue bdel liū ad ignē cū oleo de lilio. deinde cū alijs optie incorpa.

Emplastrum optimū mollitiuū oim duritie rū. Re. sepi hyrcini.⁊ optime cō tere ad modū vnguenti. deinde cū ficub⁹ ficcis pīguib⁹ incorpa i modum emplī ⁊ loco duricie appone et optimum inuenies.

Emplastrum maturatiuū ⁊ resolutiuū i materia flatica grossa. Re. maluauisci. li.ß. farine fenugreci. seīs lini. aā.ℨ.iij. olei lilioꝝ.ℨ.ij. medullē crucis vaccini.ℨ.iiij. Fiat emplastrum.

Emplastrum mollitiuū doloris mitigatiuū ⁊ maturatiuū i pectore ⁊ i oī loco ꝑter loca vbi oꝝ misceri ꝑfortatia rōe nāe mēbri sic epar vbi miscere absinthiū cē. Re. radices maluauisci ⁊ folia malue ⁊ coquantur ⁊ terant cū puluere fenugreci: seīs lini et floꝝ camomille.⁊ impingue cū butyro⁹ assungia poꝝ ci recenti.⁊ qñq; ponitur medulla fermenti.

Emplastruꝫ optimū oim duritieꝫ mollitiuū et resolutiuū in quocunq; loco ⁊ spē egritudinis vbi fit duricies. Re. radices maluauisci bene coctas et bdellium ꝑius mollificatū cū oleo camo mille ⁊ assungia anseris vel anatis vel galline vel porci ne recentis.⁊ optime incorpa oīa in modum emplastri et est optimū. Et quandoq; ponim⁹ ficus siccas. Et quā doq; loco assungie anseris ponimus sepum caprinum.

Emplastruꝫ qđ optime ꝑfert vlcerib⁹ apostis ad deficcandū ⁊ in locis neruo sis. optie ei deficcat ⁊ mūdificat. Re. farine ordei ⁊ fabe et cōfice cū aceto ⁊ melle.⁊ etiā ꝑfert i apate flatico qđ su peruenerit mēbro vulnerato neruoso.⁊ qñq; addif cinis cribratus.⁊ qñq; puluis oꝝobi ⁊ ꝓreos: si vis vt magis de ficcet.⁊ ꝑuenit etiā ꝑtusioni sup neruos. Et sī dolor sit ni mius addif pix. Et ꝑuenit etiā ibidē si est sepatio tunctu re in fine rei:⁊ quocūq; mō fiat sit coctū in olla.

Emplastrum optimū qđ cōfert formice coꝝ rosiue ⁊ miliari ⁊ vlcerib⁹ cali dis ⁊ virulentis exflate falso factis vehemētibus ⁊ igni perfico vlcerato.⁊ breuiter oīi vlceri ambulatiuo supfi ciali ⁊ podagre cal'e. R. rosarū.ℨ.j. lentiū partes.iiij. fa rine ordei ptes.ij. rose coquant in aq̄ ⁊ exprimant ⁊ te rantur.⁊ lētes mollificent ꝑius vna die. deinde coque lentes bene. deinde pistent vt ꝑus ⁊ cum rosis ꝑficiant simul cum farina ordei cū illa decoctiōe lentiū ⁊ rosarū ⁊ pone i olla ⁊ adde olei ro.ℨ.ij. vel plus coquāt ad ignē ⁊ fiat sicut emplastrū ⁊ vterē. Et i fine taliū vlcerum po natur sola plantago fictrita sicut sal sa.⁊ qñq; addif pul uis corticū granatoꝝ.⁊ qñq; ponit plantago ad decoq̄n dum cū rosis. plātago tñ maiorē sustinet decoctionem.⁊ qñq; additur puluis mirtillo⁹ vl' puluis oꝝobi ⁊ similia. Pulueres tamen subtiliter pulueriçentur et cribellent.

Emplastrum ꝑferēs igni pfico ⁊ prune ⁊ fimi libus. Re. arnoglosse ⁊ optime teratur.⁊ coquat in aqua cū pauco rosa. Deinde exp̄mā tur ab aqua ⁊ terātur ⁊ ꝑficiant cū aqua illa ⁊ cū medul la panis furfurei ⁊ cum lentib⁹ bñ coctis ⁊ pistatis ꝑficiā tur sīl' in modū pultis.⁊ iūgatur ibi puluis gallaꝝ ⁊ coq̄ tur ad spissitudinē ⁊ liniantur sup peciam ⁊ ponat super locum siue sit ibi vulnus vel non.

Emplastrum bonū herspille vlcerate. Re. ro. et maluas ⁊ coquant simul in aqua: deinde exprimātur ⁊ terant cū pauco oleo ro.⁊ pauco aceto ⁊ misceat ibi puluis lentiū ⁊ corticū grana torū.⁊ similia exiccatiua ⁊ portulaca cōrita et cocta.

Emplastrum multū deficcatiuū in vlceribus et apostematib⁹ ⁊ tumoribus ⁊ adimpetiginē ⁊ albaras virulētas squalidas factas cace sijs aquosis ⁊ in hernia aquosa ⁊ maxime in pueris. R. baccarū lauri.ℨ.iij. fimi colūbini: alumīnis tamenti. ana. ℨ.ß. terbētine li.ℨ. vl'.li.j. pulueris gallarū.ℨ.j.ß. liquefiāt omnia pl'ueriçādo cū lixiuioꝝ coquāt ad spissitudiem

Ald idē. Re. tartari alūnis ⁊ gallaꝝ. aā.ℨ.ij. terbentine. ℨ.vi. vitrioli viridis.ℨ.j. oīa pulueriçent ⁊ cum lixiuio ⁊ aceto cōficiantur ⁊ ad spissitudinem decoquantur.

Emplastrum qđ confert in vlcerib⁹ apostis et apostemati flatico malo humi do sine dolore. Re. mellis li.j. tartari pulueriç ati.ℨ. iiij. aceti.ℨ.ij. sulfuris subtilis.p.j. stercoris capīni.ℨ.ij. lixiuij ciatum vnum. omnia coquātur ad spissitudinem.

Emplastrum dolorē mitigās et locū lenies tumidū et digerēs qđ ponit su per locū vbi cadit vulnus sic in vulnere penetrāte in pe ctore posito ꝑus stuello in orificio cū mellicrato qđ nō ca dat inter stuellū qđ sui nō pōt: vel vbi cadit saguta q̄ ha beri nō pōt restricto ꝑus sanguie cū albumīe oui. Re. fo liorū absinthij ⁊ rosarū rubearum. ruthe et maluas pau cas. aā. p.ij. Coquant in vino albo: deinde exprimantur et in modū pultis conficiantur cū mellis.ℨ.vi.⁊ farine or dei et puluere fenugreci ⁊ semis lini ⁊ florū camomille. ana.ℨ.j. Cōficiant et cū decoctiōe ist̄ius vini in modum pultis et ponatur in olla: ⁊ ponat ibi oleum camomille ana.ℨ.ij. vel butyrū.ℨ.x. et coquant ad spissitudinem: et aliq̄ die⁹ tepidū apponat et est bonū etiaꝫ in ꝑtusioib⁹.

Emplastrum deficcans et cōsumēs flaticum tumorē in quocūq; loco sit. R. stercoris caprini pulueriçati: mellis et farine fabe vl' oꝛo bi ⁊ aceti: et oīa coquant ad spissitudinē.

Emplastruꝫ mediocre inter resolutiuū ⁊ al teratiuū: doloris mitigatiuū: fa mem in vulneribus cōtusis vel doloꝛosis vel alteratis i casu aliquo mō inducēs. Re. ro.ℨ.j. et lixiuij deinde exp̄s se ab aqua exp̄mant ⁊ terant in parastide cū duobus pu gillis farine ordei et olei rosati.ℨ.ij. Et in illa decoctiōe dicta ꝫ rosaru m sīl' incorpa i olla ⁊ coquantur ad spissi tudinem.

Emplastrum qđ lenit nodositatē neruoꝝ. R. scrapini.ℨ.iij. castorei.ℨ.ij. eu forbij.ℨ.j.ß. bdellij armoniaci. aā.ℨ.iij. terant ⁊ liniantur cū aq̄ cal'a et sumant cere.ʒ.xv. et olei sambuci.ʒ.iij. Liq̄ fiant ⁊ misceant cū medicinis ist̄is: ⁊ ꝑl'ef loc⁹ les⁹ cū eo.

Emplastrum qđ ꝑfert ad apata emoꝛroydaꝫ ⁊ doloꝛē earū. positis si ind get sanguinis. Re. cepas albas ⁊ coque in igne et munda eas: deinde tere optie cū pauca farina fenugreci ⁊ se. lini et florū camomille et ipigua cū butyro et empl'etur tepi dum. Et confert multū hoc emplastrū ad doloꝛē auris ad ventositatē ex humoꝛibus grossis.

Emplastrum ad podagrā calidā ⁊ etiā in vl ceribus virulētis. vꝫ. si adiun gis ibi çeçi.ℨ.vi. ⁊ est optimū. Re. rosa.ℨ.iij. lentiū.ℨ.vi. farine ordei.ℨ.iiij. Coquātur rose ⁊ lentes et terant mul tum cū sua decoctione ⁊ cum farina ordei in modum vn guenti. Et qñq; ponit olei rosati et paruū aceti.

Emplastrum ad podagrā fridā. R. mirre. ℥.ſ aloes. ℥.j. croci. ℥.j. farine lupinorū p.ij. ſalis p.j. furfuris ſubtilis. p.iij. mell' li.ſ. decoq̄n tur i aq̄ cineris: ⁊ extēdant in pānos ⁊ vtere cal'o ſup locū.

Eymach .i. emplastrū ſtomaticū cōferēs ad dolorē ſtomachi: ⁊ epis ex fridate ⁊ ad matutinā digōnis ⁊ vētositatē. Re. croci ⁊ aloes. aā. ʒ.j. maſtichis. ʒ.iij. abſinthij. ʒ.ij. et ficus. ʒ.j.ſ. gūmi ara. ʒ.vij. ol'. de ſpica q̄tū eſt neceſſe: miſceantur ⁊ adminiſtrentur.

Eymach aliud cū melliloto ad apata dura in ſtō et epe ⁊ ſplene. ⁊ reſoluit apata cal'a et apata dura. Re. melliloti: fenugreci: floꝝ cāomil'. baccaꝝ lauri: aloes cupatorij. ana. ʒ.iiij. abſinthij. ʒ.ij. armoniaci bdellij ana. ʒ.ij. ficuū ſiccarū nūero. x. Fic⁹ ⁊ fenngrecū decoq̄nt i aceto ⁊ admiſceāt ⁊ pcutiāt ⁊ fūdāt ſup illō ali

Emplaſtrum (gd ex butyro vaccio: ⁊ fiat ēplʒ. reſolutiuū in ꝓtuſionib⁹: reſolut eni ſanguinē mortuū groſſū. R. farine ordei fenugreci ſemis lini: ⁊ florū camomille: ⁊ parū ſulfuris: ſubtilis ⁊ arſenici ſubtiliter cribrati. oīa coquāt cū decoctiōe ca-

Emplaſtrum (lamēti et oleo camomillino. facies ad alopiciā. Re. euforbij. ʒ.v. ruthe mōtane. ʒ.iij. nigelle cōbuſte. ʒ.i. ſeis armel'. ꝓbuſti. ʒ.iij. cortic⁹ arboris fici. ⁊ foliorū ei⁹. ſpume maris ꝓbuſte. ana. ʒ.ij. teranf ⁊ conficiant cū aqua ſepe ſgllet: et epithimet cū eo. xx. vicib⁹: donec loc⁹ rubeat ⁊ ſanguinolentus fiat ⁊ epithimet rurſus ſup eū ar. ro. ⁊ laudanuʒ ⁊ abſinthiū cōbuſtū ⁊ ſiſimbriū ⁊ licū de oi eq̄lit cū aqua ſolatri.

Epithima exptū qō ꝓfert ipetiginē ⁊ pruritum totius corpis ⁊ ſcabiē. Sumātur ſcoria argenti: ⁊ duo arſenici: rubee tinctoꝝ ⁊ ҫedoarie: ⁊ ſulfur citrinū ⁊ albū: ⁊ merdaſengi: ⁊ galle: ⁊ ҫeҫi: ⁊ cōduſi equali mēſura ⁊ ꝓficiant cū aceto ⁊ oleo q̄tū ſufficit.

Epithima aliud ad ipetiginē ⁊ ſcabiē hūidam. Accipe folia oliuarū ⁊ ſūmitates oleandri recētes. teranf ⁊ exp̄mant: ⁊ ſumāt ex ſucco eorū ꝓtes. ij. ⁊ olei. p.i. ⁊ decoquātur ſup prunas donec ꝓſumatur ſuccꝰ ⁊ remaneat oleū et colef ⁊ pijciatur ſup ipſum arſenicū ⁊ ſulfur q̄tum neceſſe eſt ⁊ liniaf cum penna.

Emplaſtrum qō delet ipetiginē ⁊ verrucas. R. calcē viuā ⁊ fecē vini cōbuſtaʒ ⁊ opume ꝓtere ⁊ cū viſco diu miſce: ⁊ verrucis appo

Emplaſtrum (ne: deſiccat eni eas ⁊ extrahit: ad ſcabiē ⁊ ipetiginē humidam. R. alchāne. ℥.v. fuliginis furni. ℥.ſ. coriandri ſicci combuſti. ℥.vij. ſcorie argenti: merdaſēgi. ana. ℥.iiij. teratur ⁊ cribellet ur ⁊ liniatur cum aceto ⁊ oleo roſato.

Epithima ad ipetiginē ⁊ aſaphati bonū. ſumāf merdaſengi: et ceruſe plūbi venarū tinctorū et ſcorie argenti equali mēſura ⁊ teranf ⁊ cribrē tur ⁊ cōficiantur cū oleo ro. ⁊ aceto ⁊ liniatur cum eo.

Epithima aliud ad ſaphati ficcā ⁊ hu. Re. thucie. ʒ.x. ſceba ꝓbuſti. ʒ.ij. merdaſengi ʒ.ij. teranf ⁊ ꝓficiant ⁊ cribellenf cū olo ro. ⁊ ſtet ifirmꝰ ad ſolem parum.

Epithima ad ipetiginē hūidā ⁊ alopiciam. Sumanf ſpuma maris: tartarū cōbuſtū et fruſtrū lauri: ptes eq̄les: terāf oīa ⁊ ꝓficianf cuʒ aceto

Epithima (et illuminantur cum eo. ſublime: qō abradit pillos ⁊ lenit corpus. R. amili. ʒ.x. in deſcriptiōe alia. ʒ.c. calcis ſubtilis. ʒ v. arſenici ſubtilis. ʒ.xx. teranf vnūqq; p ſe ⁊ cum aqua conficiantur ⁊ adminiſtretur.

Epithima ad cōbuſtionē ignis ⁊ vlcera cal'a deſiccat eni ſine modicatōe ad oīa ſilia valet excoriatiōi puſtule male ⁊ vlceratiōi naſi. Sumaf ſubtilis calx ⁊ abluaf decies cū aqua ⁊ ꝓficiaf cum oleo roſato ⁊ ceruſa plūbea ⁊ albumine ouī ⁊ liniatur cū eo.

Epithima ad fixuras que fiūt in ano. R. medulle oſſiū vaccarū ⁊ medulle fermenti. Et oiu ſil in modū vnguēti incorpef ⁊ in ano fiſſo appo

Epithima (ne cum pecia ſubtili. ad pruritū ⁊ apa ani. Sumāf ro. ru. et lentes excorticate ⁊ mollite ⁊ pmiſce coctas vtraq; ſimil cū aq̄ ſolatri: ⁊ oleo ro. Et in modū peſte emplef locus.

Epithima aliud ad apa in ano ⁊ iteſtino. Re. ſol. maluarū ⁊ coquanf cū aqua ⁊ exprimanf et ex ea teranf. Et iterū cū ſua decoctiōe decoquantur cū oleo ro. ⁊ cū medulla panis: ⁊ cū fuerit groſſū tolle ab igne: ⁊ cū fuerit tepidū cōmiſce vitellos ouoꝝ ſex.

Epithima ad ſciſſuras q̄ fiunt in manib⁹ ⁊ pedibus ex colera nigra ⁊ citrina. R. butyri vaccini ⁊ cerā equalit et liqueñāt ſil' ⁊ impleaf locꝰ ſiſſurarū: liqueñat ol eū roſatū ⁊ cera alba adminiſtra.

Epithima qō abſtergit faciē ⁊ eradicat pannū. Re. lupinoꝝ ficcoꝝ ⁊ fabaꝝ ſiccarū: ⁊ excoriataꝝ ⁊ ſemis bathece olum. ana. p.i. ciceris excoriati ptē. ſ. cribellentur ⁊ ꝓficiantur cū aq̄ bathece.

Epithima aliud ad pannū in facie. Re. corticis ouī vīnee cāpeſtris. farine or. radicis cāne pſice: fabe ſpume maris ana. ſumanf ⁊ cribrata conficiantur cū lacte recenti iuncto ⁊ liniatur facies.

Epithima ad puſtulas duras in facie ex humore groſſo: ſtercus galline teraf ⁊ ꝓficiatur cum melle. et ſumanf fabe excoriate puluerizen

Epithima (tur ⁊ teranf ⁊ ꝓficiāf cū ipo melle. qō ꝓfert oculo ad quē deſcendit materia ⁊ ꝓfert ad apata. R. aloes ſuccotrini. ſief. mentithe lilij: mirre acacie: croci: opij: equali menſura ſumanf ⁊ terantur ⁊ conficiantur cum aqua ſolatri ⁊ adminiſtrenf.

Epithima qō dormire facit. R. ſeis lactuce: opium: ſemē iuſq. albi mādra. teraf ⁊ cō ficiantur cū aq̄ decoctiōis papaueris: ⁊ liniant ſupcilia.

Epithima ad pulſationē timpoꝝ. R. acacie mirre gūmi ara. ana. ʒ.ſ. balauſtiarū. ʒ.iij croci. ʒ.ſ. terantur ⁊ conficiantur cū aceto ⁊ liniantur.

Epithima ad lūbricos ⁊ aſcarides i vētrib⁹ infantiū. Sumanf lupini ⁊ puluerizē tur: ⁊ ſi vis humectenf ⁊ ꝓficianf cū felle thauri vel cum melle et liniatur vēter vſq; ad vmbilicū et ſup ipm.

Epithima ad fetorē aſcellaꝝ. Re. alumis amen. ʒ.ij. mirre. ʒ.ſ. mirtillorū ⁊ ro. aſſ. ʒ.iij. merdaſengi. ʒ.ij. terantur cribellentur ⁊ ꝓficiantur cum aqua decoctionis roſarum.

Epithima maturatiuū ⁊ circa gulā ꝓpter ſgnantiā optimū attractiuū. Re. ficꝰ ſiccas pigues. xx. ⁊ coquanf: ⁊ cocte teranf ⁊ ſiē eſarium ꝓficiantur cū ſua decoctiōe: ⁊ cū farina ordei ⁊ cū medulla fermēti: ⁊ ponātur ꝓpter ſgnantiā ſup pecia circa gutt.

Epithima ad ſcabiē ⁊ pruritū jet ē optimū. Re. terbē. ij. ʒ.oſi. cōſ. ʒ.iiij. ⁊ mittū ſil' cū piſtello in mortario ducāf: deinde accipe de terra quam ſpeciarie appellāt terrā camelli ⁊ cribref ⁊ incorporetur cum predictis in mortario donec equetur et vngatur mēbrum ſcabioſum ex iſto.

Emplaſtrum optimū qō maturat: ⁊ valet i carbuculis maturādis iuuat ad maturatōēʒ apatis qñ iā maturū ē ⁊ digeſtū ⁊ attrahit ⁊ ptes circūdātes rectificat ⁊ mūdificat. Re. ficꝰ ſiccas ⁊tere bñ: ⁊ cepas lilij decoctas i aqua ⁊ pauco oleo: ⁊ medullā fermenti et butyrū: et oīa ſimul incorpora ⁊ ꝓtere ſicut vnguentum et appone tepidum ⁊ etiā pluribus diebꝰ poſt apertionem apoſtematis.

Emplaſtrū qō abſcindit ⁊ deſiccat lac coagulatū ⁊ in mamil' mltiplicatū. Re. ſeis albedoragi. ℥.ij. ⁊ puluerizenf ſubtil' farine or. ⁊ farina fabarū ana pugillos. iiij. ⁊ cōficiātur ita cū decoctō

ne mẽte. calamẽti ⁊ ruthe cũ oleo camo. vl terak ẽt ſba ꝑ dictarum herbarum coctarũ et conficiantur cum farina ordei ⁊ fabarum ⁊ puluere ſeminis albedoragi et decoctione predictarum herbarũ coctarum: ⁊ cuz oleo camo mlle et melle ſi ſit vlcus.

¶Rubrica de dentifricijs.

Dentifricium qđ dentes abſtergit ⁊ ꝓcauitatẽ eorum remouet. Re. cipi. ſalis gẽme cõbuſti in furno ⁊ ſpume maris ⁊ alumis cõbuſti ana. ptes equales terantur ⁊ vtere.

¶Dentifriciũ bonũ: ſal mineralis ſal maſſe terantur ⁊ cribrent ⁊ conficiant cũ melle mũdo et confecta in uoluantur cũ foljs fici aut cũ cartis ⁊ comburant ſuper pruna: vel in furno ⁊ fumak ex eo paro. i. ex fructu thamariſci cõbuſto ⁊ cribellato paro. ſ. ⁊ ſpuma maris ꝑtes. iiij. totũ ſic teratur ⁊ cribelletur ⁊ adminiſtretur.

Dentifricium bonũ. R. laterĩ rubei noui frustum vnũ et puluerizetur non multũ tritũ ſed groſſo modo coquant cũ melle ad ſpiſſitudinem ⁊ ponak in piſcide: ⁊ ex hoc dentes fricentur.

¶Sequitur rubrica de trociſcis.

Rociſci ad eũ q ſpuit ſanguinẽ. R. acacie roſa ℥. gũmi arabici ℈ hrabe aã. ʒ. iij. amili: ſpodij: cozalli: ligritie terre ſigillate: balauſtie: oiuz eq̃r ꝓficiant cum mucillagine pſilij ⁊ adminiſtrentur.

Trociſci ad eũ qui ſpuit ſanguinẽ. Re. acacie. ʒ. iiij. roſa. balauſtie: ana. ʒ. viij. gũmi arabici. ʒ. iiij. dragaganti: terre ſigillate ana. ʒ. iij. terank ⁊ cõficiãtur cum aqua pluuiali ⁊ adminiſtretur.

Trociſci ad illũ q mingit ſanguinez. Re. alumis tamen. ʒ. i. dragagant i. ʒ. ij. terre ſigillate: ſemis portulace: balauſtie. aã. ʒ. iij. terãk ⁊ fiãt trociſci.

Trociſci andron: q excecãt vlcera puluerizati qñ cõficiunk cũ aceto ⁊ oleo ro. ſi vis. valẽt eni vlceribus multe humiditatis ⁊ calis alijs. Re. cortices cum pomo ℥ granato ℥ vel capitũ. ʒ. x. gallarum nõ pforatarum. ʒ. iiij. mirre: ariſtologie ro. aã. ʒ. iiij. dragagã. alumĩs tamen: aã. ʒ. ij. ʒ ez. ʒ. iiij. conficiank cũ rob qñ ſubtiliter ſũt puluerizati ⁊ exiccentur. Et qñ eſt neceſſe teratur vnus ex eis cũ ſucco cũ quo oz in modũ vngnẽti: vel cũ ſucco arnogloſſe: vl cũ aceto vel cũ aliquo liquore. ⁊c.

¶Iſti trociſci andaron qñ terunk in aceto vel oleo roſa. vel mirtino in modũ vnguenti liniunk ſup impetiginem vlcerosam ⁊ ſup cruſtas vlcerosas et vlcera virulenta et formicalia valde cito conferũt ⁊ in capitibus mamillaz virulentarũ ⁊ cruſtarum ⁊ ſaphati humidi capitis.

¶Alij trociſci ad idem. Re. cortices granatorũ. ʒ. x. ariſtologie gallarũ nõ perforatarũ. aã. ʒ. viij. ſalis armoniaci thuris aluminis. tament: aã. ʒ. iiij. calcanti ⁊ mirre: aã. ʒ. ij. ⁊ terantur ⁊ ꝓficiantur cum vino dulci: ⁊ quandoq; cũ oleo roſato: vel mirtino ⁊ aceto.

Trociſci calidicon carnẽ mollẽ corrodẽtes ⁊ fiſtulis: ⁊ emorroydib⁹: ⁊ putrefactioni que eſt in toto corpe ⁊ in gingiuis putrefactis: ⁊ herpeſtiomeno. Re. calcis viue ptẽ. i. arſenici rubei ⁊ citrini lzalli. acacie: ana. p. ſ. oĩa hec tria cũ aqua que vocat ꝑma terantur. ¶Aqua autẽ ꝑma ſic fit. Re. calcis viue ⁊ lzalt. ptes eqnales ⁊ terãtur: ⁊ ſexcuplum ꝓcedens ipſorum ex aqua eis admiſceatur ⁊ p tres dies ibi mozẽtur quotidie agitando: ⁊ poſtea coletur: ⁊ ex ea ꝓficiank ⁊ fiant trociſci et reponant vbi ab humiditate tangi nõ poſſunt.

¶Trociſci alij calidicon. Re. calcis nõ extincte. ʒ. xx. ex arſenicis tribus. ʒ. xx. acacie: ſedeguarã. ana. ʒ. ij. ⁊ conficiãtur cum aceto vini: ⁊ moueank in ſole diebus aliquot.

Trociſci ad gingiuas mollificatas ⁊ nolank trociſci de arſemco: debẽt poni qñ ex eis remota eſt mala ꝓpõ cũ decoctiõe ſumach ⁊ roſa. ⁊ qñ mũdificata eſt lues cum melle roſa. Re. arſenici rubei ⁊ citrini calcis gallarũ alumis oĩm aã. ptes equales. Ex quib⁹ puluerizatis: et cũ aceto mixtis fomentur trociſci: et cuz neceſſe fuerit puluis ex aliquo eorum fiat: ⁊ gingiue corroſe fricentur ex eo.

¶Sequitur rubrica de pulueribus.

Uluis qui motos dentes cadere phibet ⁊ eos cõfirmat. Re. balauſtie: alumis gallarũ: acacie. ypoquiſtidos: aã. iſta teranf ⁊ ex eis radices dẽtiũ fricẽt.

¶Aliud. Re. gallarũ: emblicoz: mirabolanorũ citrinorũ: alumis ptes eq̃les: ſumak et tere cũ aceto cõficiank ⁊ ex eis fiãt trociſci. Et cũ neceſſe fuerit motorũ dẽtiũ radices ex eis foueank: ⁊ ſi hec nõ proſunt cum filo aureo vel ſerico extrahank.

Puluis qui cõfert ad vlcera hũida ⁊ ad ſorditiez: et facit naſci carnẽz incarnat vlcera valẽ et abſcondit eruptionẽ ſanguis in oi loco. Re. ſarcocolle ʒ. xx. balauſtie: thuris maſculi ſanguis dra. oiuz ana. ʒ. v terantur ⁊ cribellenk ⁊ ꝓficiank ſimul ⁊ adminiſtrentur.

Puluis qui facit naſci carnẽ ⁊ indurat eã icarnat vlcera. Re. ſarcocolle farine lzeſue. ã. ozobi. ana. ʒ. iiij. ariſtologie: radicis lilij celeſtis: thuris: aã. ʒ. i. roſa ℥ almarubi. ʒ. i. terãk ⁊ cribrenk ⁊ adminiſtrenk.

Puluis qui corrodit carnẽ additã ⁊ confert ad corroſiuã. Re. colcotar cõbuſtũ galle ciniar. calcadis: çeçi: equaliter ſumak ⁊ adminiſtrek.

Puluis conferẽs ad vlcera quoz ꝓſolidatio ẽ difficilis. Re. aloes ptes duas: thuris. ptem. i. balauſtie ptẽ mediam: terank ⁊ adminiſtrentur.

Puluis ad vlcera quoz conſolidatio eſt difficilis. Re. aloes ptes duas: thuris. ptem. i. balauſtie ptẽ mediam: terank ⁊ adminiſtrentur.

Puluis ad vlcera quoz tardatur ꝓſolidatio. Re. mirre: plumbi vſti: gallarũ: merdaſengi: climie ceruſe: ana. ʒ. i. terantur ⁊ adminiſtrenk.

Puluis de ſarcocolla retinẽs ſanguinẽ ⁊ iuuat ad ꝓcuſſionẽ factã cũ enſe ⁊ ad vulnera capitis. Re. ſarcocolle ptes duas: balauſtie: ſanguis dra. aã. ptẽ. i. thuris. p. ſ. terantur ⁊ adminiſtrentur ⁊ premantur cum palma manus ⁊ ſtringatur ⁊ fiat trociſcus.

Puluis valens ad corroſionẽ ⁊ ẽ exptus. Re. arſenici rub. ⁊ citrini. aã. ʒ. iij. calcis acacie. aã. ʒ. v. colcotar adufti. ʒ. iiij. terãtur cũ ſucco arnogloſſe: ⁊ aceto ⁊ exiccentur vel fiant ex eis trociſci.

Puluis qui ſit ad puſtulã corroſiuã q̃ ſit ĩ oze. R. folioz lauri ramorũ recẽtiũ ⁊ folioz oliuarũ ⁊ acacie. ana. ʒ. xx. alumis: tamen: ʒez: ⁊ colcotar. aã. ʒ. iiij. terank cũ ſucco arnogloſſe ⁊ aceto ⁊ admiſtrek.

Puluis qui carnẽ generat ⁊ recentia vulnera icarnat. Spargitur eni ſup vulnus ſutũ ⁊ icarnat. Jtẽ ſtuellus factus de pilis lepozis ⁊ albumie oui intinctus: deinde in dicto puluere inuolut⁹ mirabilr de venis ſanguinẽ fluentẽ ſtrigit. Re. aloes ſanguis dra. olibani: ſarcocolle. ana. p. equales. Eſt tñ efficaciz cũ artificialiter apponit ſm diuerſa corpa: ⁊ qñq; cõponitur ſolum ex duobus. ſ. ex thure ⁊ aloe.

Puluis qui vlcera cõſolidat ⁊ carnẽ humanam in eis creat. Re. aloes: balauſtie cachimie argenti: calcech acumenõ triti ⁊ lauati: ptes eq̃les ⁊ vtere.

Puluis fortis. Re. aloes: venarũ curcume: balauſtie mirre: gallarũ: ptes equales: ſumank ⁊ fiat puluis et vtere. Conuenit eni vlceribus multum humidis et corporibus ſiccis.

Puluis qui datur ad bibẽdũ illi cui caſus aut fortt accidit ꝓcuſſio. Re. reuba. ʒ. i. rubee: lacce mũdate: bolt armeni: terre ſigillate. aã. ʒ. ſ. doſ iſti⁹ puluris ẽ a. ij. ʒ. vſq; ad. iiij. cũ aqua in qua cicer infuſũ fuerit. huic autem dentur ad comedẽdũ mes rizi cicera ⁊ lẽtes

Puluis alius q ad forte valet casu. R. mumie. boli armen: et terre sigillate. ana. ʒ.ij. ℞ denq ad potandum cum vino albo stipt̃co. ʒ.ij.

Puluis qui datur ad potandū ei a quo multitudo sanguis ex p̃cussione aut casu fluit. R. lazarobe: boli armen: balaustie: sang. draco. lacce. añ ptes eq̃les. Ex his puluerizatis. ʒ.ij. ad potandū tribuantur cū ʒ.i. aque i q̃ fuerit sumach infusū ℞ opij sexta p̃s. ʒ.i. Istō eni stringit sanguinē: patiēs stiptica comedat.

Puluis ad lenē carnē mortuā ℞ debilitatā p̃fortat et dolorē mitigat. et locus cū oleo ro. inunguatur cui desup puluis mirti aspgatur ℞ mediocriter ligef.

℄ Epithima ad casū q̃n cū eo febris ℞ apa calm fuerit. R. rosa. ru. lentiū excorticata ʒ. boli armeni. seric. memithe. sādali. saufel. Ex his oīb̃us cū aqua coctis ℞ parū oli rosati vsq; ad spissitudinem fiat epithima.

Epithima ad omnē spēm scabiei: ℞ est optimus vnguētum. R. succi lapacij: scabiose celidonie. enule cāpane: fumiterre: añ. ʒ. vi. ℞ ferueat cū ʒ. vi. olei cōis ℞ salis cōis. ʒ.ij. tantū q̃ succi p̃sumant: et remoueatur oleū: deinde cola ℞ accipe id oleū ℞ cere. ʒ.i et liquefac ad ignē simul: deinde tolle ab igne ℞ misce ibi aloes. galbani puluerizati ℞ argenti viui mortificati. añ. ʒ.i. ℞ misce donec equetur. Et si vis magis deficcare adde vitrioli. ʒ.ʃ. et inunguatur.

Unguentum ad flegma salsū. R. argēti vi. ui extincti. ʒ.i. litargiri. ʒ.ij. plūbi vsti. ii.ʃ. ceruse. li.i. thuris. ʒ.i. cineris vitis. ʒ. iiij. arsenici. ʒ.iij. aceti ℞ olei. q.ſ. ℞ terant ℞ incorporent cū aceto diu agitando in mortario postea p̃ficiant cum oleo.

Puluis ad fistulas deficcādas. R. elli albi. arist. ro. cētauree: radicis scolopēdrie. yreos. farine orobi ana. Fiat ex eis puluis ex quo fistula ipleat.

Item puluis ad idem. R. calcis viue q̃tum vis. mittas eā multotiens in succo celidonie: ℞ exiccet et puluerizetur ℞ vtere. ℄ Item puluis caroli vel ligni corrosi de castanea mirabiliter exiccat.

Item puluis ad deficcandū fistulas. R. calcis viue q̃tū vis et tere multū cū melle in modū empli et pone in testis in furno: ℞ dimitte ibi donec exiccentur: et q̃n vis puluerisa ex eis ℞ vtere. ℄ Add idē aristol. rotūda puluerizetur ℞ ex ea cū vino potet: vel fiant ex ea pillule ℞ sumant ℞ mirabiliter p̃dest ad deficcādas fistulas.

℄ Item succus celidonie ℞ ciclaminis cū melle decoctum valet ad curādas fistulas.

Puluis ad sanandū oīa vlcera q̃ sanant cū labore. R. farine orobi. ʒ.iij. aristol. rotūde rosa ʒ. añ. ʒ.i. thuris. ʒ.ʃ. terantur ℞ cribellentur ℞ vtere.

Puluis ad vlcera deficcanda. R. yreos. ʒ.iij. aristol. rotunde. ʒ.iiij. thuris sarcocolle. ana. ʒ.ij. farine orobi. ʒ.iiij. sang. draco corticum granatorum. et colcotar adusti. ana. ʒ.i.

Puluis ad bocū siue hernīā gutturis. R. spōgie p̃uste: li.i. palee marine p̃uste. ʒ.iij. piperis. ʒ.ij. gallarū cipressi. ʒ.ij. celidonie. ʒ.i. radicis ūcciare. ʒ.v. ciclamis. ʒ.iij. agni casti. ʒ.ij. piretri. ʒ.iij. bedeguar. ʒ.ij. sepie. ʒ.v. ficcent ℞ fiat puluis: ℞ oīi sero ℞ mane teneat ante cibum ex eo sub lingua.

℄ Alius puluis ad idem. R. piperis piretri. ana. ʒ.ʃ. spongie marine: aduste: seminis saxifragie. ana. ʒ.ʃ. ponatur sub lingua facto p̃us gargarismate cum aceto.

℄ Alius puluis ad idē exptus. R. piperis. ʒ.ʃ. palee marine aduste: piretri: sepie: nodi rosarū: ana. ʒ.i. fiat puluis. et ex eo ponatur sub lingua.

Puluis vlcera deficcans. R. ceruse rosa ℥: balaustiarum. añ. ʒ. vuj. semis rosa ℥: aluminis: gallarū: ana. ʒ.iij. aristologie aduste. ʒ.ij. thuris. ʒ.i.

℄ Add idē. R. rubee tincto ℥: ossiū adusto ℥: merdasengi. ana. ʒ.ij. thuris aloes: san. dra. ana. ʒ.iij. sarcocolle. ʒ.j.

℄ Pulus ad idē. R. aloes. olibani: sang. dra. sarcocolle. ana. ʒ.iij. aristol. aduste ceruse: corticū arboris spini: centauree minoris: ana. ʒ.i. gallarum: balaustiarum: ana. ʒ.ij fiat puluis ℞ est optimus.

Puluis optimus ad fistulas. Spargitur ei in fistulis: et quādoq; linitur tenta cū melle ℞ involuntur in puluere ℞ imittitur in fistulis ℞ vbicunq; sint deficcat eas. R. aloes thuris: sarcocolle: sang. dra. balaustie: antimonij: aluminis: añ. ʒ.ʃ. florīs eris q̃tū est quarta pars vnius: et fiat puluis vt fiant trocisci. Cunq; necesse fuerit puluerizetur vnus ex eis. valet eni in vlceribus et fistulis humidis et corpore ficco.

℄ Sequitur rubrica de oleis.

Leum de nucib⁹ est resolutiuū grossarū ventositatū ℞ p̃fert tumoribus et ptusionib⁹ ℞ neruorū punctur. i. vulnerum eorum ℞ p̃pue cum calce lota et confert scabiei.

Oleum de amigdalis amaris est aperitiuum opilationum ℞ carminatiuū ventositatū ℞ resolutiuum et confert doloribus auriū: et surditati ℞ sibilo et confert doloribus neruorum ℞ duritiem eorum lenit

Oleum de semine lini confert ad spasmū ℞ lenit duritiem neruorum et iuncturarum: et est egritudinibus ani ℞ maxima medicina ℞ egritudinibus emorroydarum et ragadijs: et dolori pulsanti.

Oleum de vitellis ouorū in multis expertū est: cutim mūdificat ℞ serpigines ℞ alios morbos cutis curat: et cōfert fistulis et alijs vlceribus malis. ℄ Do duos compositionis ei⁹ est. R. ouorū elixatorū vitella citer. xo. et move vitella manibus vt aqua exeat: postea pone in sartagine lapidea et frige sup ignē et pone ℞ move vitella cum ligno aut cocleari ferreo. Et q̃d emanabit erit oleum: ℞ scias q̃ abundanter emanabit.

Oleum de frumēto impetigines ℞ cutis asperitates sanat: et fit leuiter isto modo. R. pugillum frumēti et pone sup incudē ℞ accipe palā de ferro calidā temperate ℞ preme cum ea super frumentū ℞ egredietur oleum super incudem: et tu collige cum spongia.

Oleum de iumperio p̃fert infectiones cutis ℞ malo mortuo tibiarū ℞ serpigini ℞ cācro ℞ malis

Oleum de frasino valet sicut oleū de (vlceribus. iumpero in oīb̃us suis operationibus.

Oleum costinū neruos ℞ lacertos calefacit stupo rem tollit ℞ opit opilatiōes eorū ℞ p̃fortat oia neruosa ℞ p̃fert stō ℞ epi frigidis eos p̃fortat capillos et p̃hibet canicie ℞ facit colorē ℞ odorē corpis esse bonū.

Oleum camomillinum est benedictum expertorū iuuamentorū: est enim resolutiuum ℞ sedatiuum dolorum. Et est in eo p̃hibitio cursuum materierum: ℞ ppter eius stipticitatē modicā p̃fortat neruos: et confert doloribus eorū: et confortat loca neruosa oīa.

Oleum rosatum cōpletū. ſ. quod fit ex rosis cōpletis ex olco ex oliuis cōpletis ē cōfortatiuum ℞ resolutiuū cōuenienter sedatiuū et lenitiuū: Illud vero quod fit ex rosis incōpletis est extinctiuū inflāmationum p̃fortatiuū aggregatiuū inspissatiuū ℞ p̃hibitiuum cursui materierū. Nota q̃ ex oleis potest p̃fici vnguentū isto modo. Accipe ex oleis q̃ vis. ʒ.iij. cere. ʒ.ʃ. et liquefac ambo ad ignem et congelabitur ad modum vnguenti et nihilominus habebit virtutē olei.

Trituratura merdasengi que valet ad variolā et cicatrices reaptādas et albificādas ſi sunt rubee et adustionem cum igne ℞ veficas que accidunt pueris ex caliditate et abscindunt humores superfluos valde. R. merdasengi ℄ dia. i. teratur ℞ fundatur super ipsum ℄ die. ij. salis et fundatur super vtraq; de aq̃ dulci cum q̃titate que submergat vtraq;. iiij. digitis et dimittetur sic. v. diebus ℞ move id oīi die. S. move id ℞ fu

de illâ aquâ ab eo: & funde sup illud aquâ aliâ similiter q̄ draginta diebus & muta aquâ oñi die semel donec dulce scat aqua & albificet merdasengi: & fiat sicut cerusa & exic cetur & fiant sicut trocisci. Cumq; fuerit necesse compone ex eis & oleo ro. & vtere.

Oleum de tartaro qđ valz ad clarificandū facie ex panno & impetigine & oñi fedtati. & valet etiã imissū i istis fistulis: q; vesicat & fit isto°. Accipe tartari q̄tū vis & iuolue i pecia balneata: & põe ib pruna ignis et dimitte aduri: deiñ pone eū i sacculo & suspẽde i q̄dã fouea & ciatū de subt° & distillabit siẽ aq̄ clara. Ita aduritur sex vini qñ q̄rit aliqđ opus.

¶ Rubrica de aquis.

Aqua cū qua clisteriçãtur vlcera ĩterio ra pectoralia siue vulnera & exic cat & abstergit & ponat tepida. R. yreos et arist. ro. capilli ve. & ysopi. aã. ℈.ß. prassij ℥.ij. balaustie mirti. aã. ℥.j. furfuris. ℥.ß. & similia sicut plãtago teranť & coquãtur cum vino albo acerbo & col nt. & in colatura coq̄t mel bona hora & vtere tepida. ¶ Itẽ põt poni ibi alumẽ & aq̄ cineris & filia: & ponere filtrũ & balneatũ: & qñ ẽ apa nõ ꝓuenit aliqđ ex eis. ¶ Itẽ aq̄ que fit cũ vino distillato q̄ vulgo dicit aqua ardẽs valet in fistulis deficcandis & in doloribus mẽbrorũ frigidoꝝ corpore euacuato.

Aqua que cauteriçat siẽ cauterũ & dr capitellũ. Maz si inuenit cuti eruptã & distillat gutta vna sup carne cũ pẽna in fistula vel alibi cõburit cito & escara cadit: & si nõ iuenit cuti ruptã & ponit cũ massa cere vl gussio auellane cauteriçat siẽ ignis facit: vesicat ei & vlcerat locũ: & fit isto°. Sume salẽ alkali: & si no iuenit accipe salẽ armoniacũ & calcẽ viuã. aã. li.j. & tere vtraq; & pone in ollam nouã pforatã siẽ colatoriũ & ꝑme illã multũ vt non colet aq̄ cito & pone sup eã ex aqua tñ q̄ cooperiat eũ p digitũ & dimitte colari: & pone iferi° ollã vitreatã: & cũ fuerit colata renoua calcẽ & salẽ: & ite cola id qđ ẽ colatũ et reconde & vtere. ¶ Itẽ alio° fieri põt sic. R. calcis nõ exticti sextarium medium ad mẽsurã frumẽti & cinerẽ de cerro q̄ vtunť tinctores & funde sup aquã vt submergat bene et ꝑme bñ illã: & dimitte colari & ipa colata renoua calcẽ et cinerẽ ite; qđ colatũ ẽ recola & fac ita. & erit capitelluz fortissimũ. Et si de tali capitello accipias ciatũ vnũ: & oct ciatũ vnũ & simul ferueãt donec ꝓsumeť capitellũ lento igne remanebit siccũ vnguentũ & forte comburens.

Aqua siue decoctio optia in exiccando fistulas post q̄z eradicata ẽ corruptio ossis & nõ ẽ ibi supcalefactio nec apa. R. cinerẽ cõez cribratũ & fac fieri cum aqua siẽ fit cinerata: & ea decocta tepefiat & ponit vbi mẽbrũ vlceratũ vl fistulatũ ẽ cũ vlcere viruleto: & diu & sepe ea sup tepefacta teneat. Deficcat enĩ mirabiliť & rectificat vlcera & squalida mẽbra: valet talis decoctio in stupore mẽbri cũ dolore & etiã cũ ẽ dolor mẽbri q vulgo dr grãfo.

Emplastrum relatũ ab ádromaco qđ ꝓuenit vbi vult aliqs q̄ frangat aliqđ ex eo: frãgit ei ipm & extrahit ossa corrupta & frustulos & spinas & ꝓfert ad venã sciaticã & sanies & ad duricie viscerũ & torsionẽ mẽbrũ sup mẽbrũ & figillationẽ vulnerũ. R. granoꝝ q̄ inueniũtur i fructu palme q̄ dr armeli vel anthelli & baurach ru. salis armoniaci. aristologie cretice: radicis cucumeris asinini & gluti alboti: aãmaure. ℈x. piperis macropipis: armõiaci: ãmomi. xilobalsami. aã. aure. ℈x. thimi: masti. mirre. refine ficce. & aladabac. i. viscus querci°: aã. auf. ℈x. cere. aur. ℈xx. adipis capzini: aur. ℈v. fecis olei de lilio. q.s. ad ꝓponendũ medicias: terank medicie ficce & cribzent & fricent: & vngat q fricat eas man° suas cũ fece olei de lilio: itavt cũ pmixta fuerit oñia bene reponanť & ꝓseruẽtur. Et cũ necesse fuerit vti eo ad auferendũ lapsitudinẽ ẽt sumãť de eo. ℥.iij. & de oleo de alchana. ℥.iij. misceank & admistrẽt. ¶ Medicie facientes vesicas sũt siẽ si ꝓterať allea & ptrita fassiata sup locũ & reiterato.

¶ Itẽ cãtarides puluerizate ꝓferũt cũ medulla vitis albe que est inter primũ cortice et medullum. Item framula trita idem facit.

Ruptoriũ quod vehemẽter cuti vrit sicut ignis & cõsumit & deficcat oẽm corruptionẽ et cauernã cũ cute nõ adherẽte & antracẽ & venenũ & herpetem & similia. R. calcẽ viuã optime tritã & ꝓfice cum sapone albo & molli & cũ spuio in modũ pastilli: Et si vis fortius facere cõfice cũ capitello: & q̄sto fort° erit capitellũ tanto fort° erit ruptoriũ & ꝓsumet oẽz carnositatem.

¶ Ruptoriũ & vesicatoriũ & cãtarides subtilissime puluerizatos & ꝓfice cũ medulla fermẽti q̄tum capere põt: & in fine paꝝ aceti & supponaf mẽbro & tũc pma vice vesicat & multis vicibus appositũ frãgit carnẽ. ¶ Itẽ puluis cantaridarũ misceaf cũ pigola lota appositã vesicat & reseruatur optie & nõ induraf. ¶ Itẽ rasura flãmule vl vitis albe eleuato ꝑus cortice vesicat locũ: & multa vnguẽta posita que vesicant & adurũt. ¶ Itẽ vnguẽta que sunt posita in multis capitulis vesicant & adurunt locum.

Emplastrũ apostolicũ cyrugicũ valet ad consolidãdũ & cicatricẽ inducit & attrahit et mũdificat: valet ad splenẽ durũ & post ossis ꝓsolidationez. & valet ad inguis relaxationẽ: & si cũ stipticis misceatur melius erit ad id: valet etiã ad dolorẽ ex fractura pectoris q̄ fit ex cõtusione & pcussiõe: & valet ad scissuras in quacũq; pte corpis sint: & attrahit sagittas & ossa capitis puerorũ plicata ad ꝑfectũ reducit statũ. Re. picis nauall. ℈.ß. picis grece. li.j. galbani. bdellij. serapini. armoni. opoponaci: ana. ℥.ß. rase pini. ℥.ij. cere. ℥.iij. aceti vel vini li.ß. masticis thuris: aã. ℥.ß. terben. ℥.ij. olei. ℥.i. Fiat aũt sic gũme. ℈. pix nauallis: galbanũ: serapinũ: armoniacum oppoponacũ parũ cõquassent: & vna die ponent ad molendum in aceto ꝓdicto vel vino: deinde sic liquefiãt ad ignẽ. ℈. cũ illo aceto vbi steterũt: & cũ illo oleo qđ ẽ. ℥.j. et colent: deinde liquefiat cum eis cera & terbentina: & deinde ponet picẽ grecã olibanũ: & masticẽ: puluerizata tñ misce donec vniantur: & ita liquefacta ꝓijce sup aquã frigidã et diu malassa & magdaleones informa. Et si vis ponere litargirum pone parũ olei veteris. ℥. iij. litargiri. ℥.i.ß. & simul coque donec gutta in aqua coagulet: deinde misce gummas & est melius.

Puluis optimus corrosiuus qui in parua quãtitate positus sup carnẽ durã & fraudulentaz nedum mollem multũ adurit: & postea cuz butyro cadit. Et si vis vt butyrũ nõ ita cito destruaf sup membrũ & maxime in estate pone in quattuor. ℥. butyri duas assungie & non plus: quia liquefieret durum: vel solum liquefiat ad ignem: et dimitte congelari.

Arsenicum sublimatũ quod ita fit. Recipe arsenici citrini: squamme rami & cerusse: ana. ℥.ß. teratur subtiliter & ponatur in testo ꝑmo facto in ipso quodam solamine salis cocti in clibano ita q̄ puluer es ponantur super istum salem fine aliquo liquore & cooperiatur aliquo testo vitreato i quo fit quoddam foramen superius vt fumus donec coquatur egrediatur. Deinde deficiente fumo obturetur: et fiat ignis sub testis ita q̄ non ascendat super testum inferiorem: et sit ignis in primus leuis donec fumus egrediatur. Deinde vigoretur ignis tota die: deinde infrigidatis testis discooperi et rade q̄ ascendit & misce cum fecibus et trita bene. iterum sublima tota die donec tu videris in cooperto album adherere. Deinde discooperi: habebis vas de album id quod ascendit & est fortissim° ita q̄ tantilluz comburit carnez. Et si illud album volueris facere crystallinũ pone id in ampulla coopta cũ stricto collo: & pone illã in olla vbi sit cinis cribzat° & sepelias ãpullã sub cinere asq; ad medium & fac ignẽ subt° tpatũ & ascendet et adherebit ãpulle siẽ glacies. Et ita sublimãť oẽs spẽs: siẽ

argentū viuū: ⁊ sal armoniacū: ⁊ sulfur: arsenicū. Nisi ꝙ qū argētū viuū sublimaf debet ita vas obturari ꝙ nullo modo exalet. ⁊ sic non totum receder per fumum.

Puluis alius corrosiuus bonꝰ leuis ⁊ securus vbi cūqꝫ ⁊ valet etiā gingiuis corruptis cancerat⁹ ⁊ eas deficcat ⁊ remouet corruptū. ℞. alumnis çuc carum. thuris ⁊ arsenici. aā. ʒ. ij. calcis viue. ʒ. vj. oia ista pulueriçata optime pone in sacculo vno: ⁊ suspende in medio olle plene aque ⁊ bullitat vsqꝫquo ꝓsumaf aqua vsqꝫ ad mediu sacculū ⁊ plus. Deinde reple ollam aqua tepida vel frigida. ⁊ iterū feruear tantundē. ⁊ iteruꝫ fac fiꝛ donec fiat nonies. Deinde tolle sacculū ⁊ pone ad solem ⁊ indurabiꝛ. ⁊ qū vis opari tere de hoc. est em̄ mirabilis puluis in corrodendo carnem nō duram multū ⁊ dē dura corrodit ⁊ proprie neruos ⁊ vbicūqꝫ ista sint in cancrenis ossis ⁊ gingiuis.

Puluis leuis ꝙ minuit carnē mollē solū deficcando ⁊ est bonꝰ in vulneribꝰ capitis ⁊ est vt nat ex hermodactilis. ⁊ etiā caries ligni valet deficcādo.

Puluis corrodēs ſʒ euitādus ē sup neruos ꝓpter nimiā stipticitatē ⁊ ē vt fiat puluis de çeçi. ⁊ ſi aduriꝛ ē lōge melioꝛ i carnē gingiuaꝫ putridaꝫ ⁊ restringit ⁊ cicatriçat qūꝫ ⁊ abſcindit verrucas ictiſas vbicūqꝫ ⁊ est optimus puluis in multis ſi ꝙ vt oꝫ admiſtref. et qūqꝫ admiſtraf cū alijs pulueribus deficcatiuis.

¶ Aduriꝛ çeçi isto modo: pulueriçef bene ⁊ ponaf in ciato: ⁊ ciatus ponaf sup cinerē calidū. feruear em̄ donec deſiccetur ⁊ coagulef. Et eodē modo aduriꝛ alumē tritum.

Expertus fui ꝙ solū cerotū ex oleo ro. ⁊ cera et ſucco plātagis ꝓsolidauit vlcꝰ corroſiuū cum quo cōtinue fiebat corroſio circa pectinē in radice virgi vt vidiſti in quodā notario dñi Simonis poteſtatis bononie quem non vidi.

Item expiētia optia i fiſtulis ⁊ vlceribꝰ fiſtulatis q̄ tollit carnē totā durā filtratā. ℞. armoniacū ⁊ funde i aceto fortiſſime ⁊ tere: deiñ ſubtiliſſimū pulueriçā ſimiliar deſup cōmiſce tm̄: ita vt ex toto cōmixto poſſint inde fieri forme lōge ad modū tētarū ⁊ ficca in vmbra. Deinde vnā istaꝫ tētaꝫ mitte in orificiū. ⁊ ista adherebit ⁊ nunqꝫ eradicabiꝛ de loco niſi cū tota carne dura infiltrata.

Medicine ad gingiuas vlceratas ⁊ ſanguinolētas: ⁊ cū ꝓcauanf dētes ⁊ agitanf. ℞. aluminis roche aſſi. ʒ. ij. ⁊ roſaꝫ. ʒ. j. corticis grana. ʒ. ij. ſanguinis dra. ʒ. ſ. malticis. ʒ. ſ. ⁊ ſpodij. ʒ. ſ.

Puluis mirabilis in replēdo gingiuas carne ⁊ in cācrenis gingiuaꝫ ⁊ mollicie. ℞. oſſium dactiloꝫ combuſtoꝫ. oſſiū oliuarū combuſtoꝫ: ⁊ cācros fluuioꝫ cōbuſtos in furno ana. ʒ. ij. ⁊ parū bolꝰ ⁊ thuris ſanguinis draconis ⁊ aluminis vſti parum ficcioꝛa paꝫ ficcioꝛibus debent adiuuari.

Aqua mirabilis in ꝓsolidādo oia vlcera in oi parte corꝓris ⁊ maxime non putrida. ℞. roſarum ʒ. ſ. lentiuꝫ. ſumach. ana. ʒ. iij. balauſtie. ʒ. ij. oia contuſa coque in aceto liquefacto.

Puluis deſiccatiuus ⁊ cōſolidatiuus oſſis. ℞. alumen çuccarinū ⁊ tere. ⁊ pone in ciato vel ampulla: ⁊ fac ferueri ita ꝙ coaguletur.

Puluis ꝙ minuit carnē mollē in corꝓe molli et in bona q̄ſtitate poſitus in corꝓe ⁊ mēbꝛo ſico. ⁊ est vt fiat ex gallis ⁊ corticibus granatoꝫ. Itē ſpongia minuit carnem mollem ſine dolore.

¶ Capitulum de vnguentis.

Primis vnguētū de ceruſa faciēs ad cōbuſtionē ignis ⁊ ad vesicationē ⁊ ad excoriationē herniſipillā vlcerotā ⁊ vlcera calā ⁊ sciaticam ⁊ puſtulas calas ⁊ ad malā cōplexionē q̄ est circa vulnus. ℞. merdaſengi. ʒ. ij. ceruſe lote. ʒ. x. cere albe. ʒ. xiij. olei ro. ʒ. iij. ſ. luanf cera ⁊ oleum ro. ⁊ pīciantur ſuper eaꝫ ceruſe ⁊ merdaſengi in mortario: ⁊ terant bene ⁊ miſceanf cū duobus albuminibus ouī. ⁊ cū iam infrigrdata est cera cum illis teraf iterū ⁊ miſceantur ⁊ vtere.

Unguentum ad idē. ℞. ceruſe lote. ʒ. vij. litargiri. ʒ. iij. ſcorie argenti vel cattinie. ʒ. ij. ozagag. ʒ. j. cere albe. ʒ. j. olei ro. ʒ. iij. ⁊ liq̄fiat cera cū oleo ⁊ alta cribrata p ſyndonē in mortario miſceaf.

Unguentum baſilicō maius nigrū noiatuꝫ tetrafarmacō. Et ꝰ intētio ē medicame ex. 4. medicis. i. ꝓter oleū: qꝛ oleū ⁊ cera ⁊ litargirū dūr istra vnguētoꝫ. Ꝯ nō cōputāt oleū q̄ dicūt ē medicamē ex q̄tuoꝛ rebus faciēs ad apata dura: ⁊ mudificat sanē quodāmodo ⁊ generat eā in ꝓtusionibꝰ ⁊ vulneribus alteratis. i. nō recētibꝰ ⁊ recalefacit vulnꝰ infridatū ⁊ facit nasci carnē ⁊ valet ad vlcera q̄ fiūt in calcaneis ⁊ manibus ex frigore ⁊ in oibꝰ scissuris in manibꝰ ⁊ pedibꝰ ēt ⁊ resoluit apata ⁊ durities labioꝫ eoꝫ ⁊ vulneꝝ ⁊ vlceꝫ fiꝛ. Et q̄ ponif cū eo ⁊ liq̄fit ad ignē glutinū ꝓ mediam partē vel minus dicif baſilicon ꝓsoratū: ⁊ tūc mūdificat attrahit ⁊ ꝓsolidat plus q̄ baſilicon ſimplex. ⁊ valet etiā in vulneribꝰ ⁊ plagis neruosoꝫ mēbꝛoꝫ. ℞. cere reſine pini mollis vel ficce: picis nigre: ſepi vaccini: olei cōis. aā. ʒ. iij. Soluanf oia ad ignē in capīa ⁊ colenf ⁊ vtere. Et ſi vis id albū facere. i. ciirinū: ⁊ q̄ſi munus huectās. pone loco picis nigre colofonią. Et etiā gdā in hyeme ponūt galbanū in eo ad q̄ſtitatē vnius altaꝫ rerū: ⁊ ſcias ꝙ cera est medicina inter calitatē ⁊ frigiditatē: ⁊ ꝓpter hoc noiaf istud cerotū cuius intētio est ipſius pmixtio. Et reſina est cala in primo gradu: ⁊ pix est cala ⁊ ficca in 3° ḡ. ⁊ ē reſolutiua. ⁊ ꝓpter ꝯ noiant medici greci ferſeſculei. cuius intētio est preſtās digeſtionē. Et ſepū vaccinū est cal'm in ꝑmo gradu. donec ptrāſit annū. ⁊ noiaf hec cōpoſitio tota calida reſoluēs apoſtemata.

Unguentū baſilicō min⁹. ℞. reſine pini. picis nigre vel colofonie cū ista pice grēca ſit prim ⁊ curinū. ⁊ ſi ponis ꝯ raſinā ſiccā ſicut granum thuris erit melius ⁊ sepi ⁊ olei ptes eq̄les. liqueſiant ad ignē ⁊ colenf: ⁊ ſi ponis colofoniā pone in fine ſubtiliter pulueriçatā ullis colatis ⁊ miſce donec infrigidef.

Unguentū tabernidati carnis creatiuū faciēs nasci carnē in vlceribꝰ ⁊ mūdificat ea ⁊ incarnat ⁊ ꝓfert ad pcuſſionē enſis vel cutelli q̄ nō sūt ſanguinoleta vlcera. Et ſi dicē ꝙ nō sūt ſanguinoleta bū vꝫ dicē. qꝛ illa est ꝓ⁹ intētio. ſ. reſtringē ſanguinē ⁊ est mirabile. ℞. merdaſēgi. ʒ. 6. ſ. olei lib. ij. ſanguis dra. radi cū lilij celeſtis. ſarcocolle. armōiaci ariſtol. lon. aā. ʒ. vj. teraf merdaſengi. ⁊ decoquaf cū oleo lēto igne donec liq̄fiat bū ⁊ teraf armoniacū ⁊ infundaf pauco aceto. ⁊ teranf alie medicie: ⁊ poſtq̄ videris merdaſengi liq̄factū dimitte donec infridef paꝫ: deide pīce sup ipm armoniacū infuſuꝫ in aceto. ꝙ ſi pīcis ipm merdaſengi feruēs ⁊ nō accīt inde qō vis de medicis reduc ad ignē ⁊ decoq̄ donec coagulef merdaſengi. Et ſignū ꝙ gutta poſita ſuper ferrū vel sup lapidē aliquomodo coagulaf. deinde tepefiat ⁊ pīce reliq̄s medicias ⁊ miſce bene.

Unguentū lucis ad apata rupta mūdificāda ⁊ emōroydas vlceratas: mūdificat vlcera peſſima ⁊ ea ſanat ⁊ liq̄facit carnē mollē ſine morſura ⁊ trahit ⁊ cicatriçat. ℞. litargiri aurei. ʒ. iij. armo. ʒ. iij ſ. cere. ʒ. viij. colofonie ⁊ est ratinegi ficta. ʒ. ix. galbani mirre: çimiar: ariſtol. lō. aā. ʒ. j. bdelij: ſtoꝛa. thuris. aā. ʒ. j. ſ. thubel. i. ſquama eris. ʒ. j. olei antiq i hyeme lib. ij. in eſtate lib. i. liq̄fiant oēs gūme ⁊ tere ꝑ⁹ i aceto vel aqua in aliq̄ ꝑte olei ꝑdicti ⁊ litargirū coq̄tur tunc cū aliq̄ ꝑte. Demū iterū litargirū teraf cū oleo: ⁊ decoquaf ⁊ tepefiat. deinde gūme sic liq̄facte colenf sup litargirū ⁊ cera iterū coquaf donec gutta in terra vel in ferro aliquomodo coagulef. deinde pone alios pulueres ⁊ diu miſce.

Unguentum de çimar faciēs ad fiſtulas ⁊ vlcera antiqua. ℞. çimar. ʒ. ij. cere, reſine ana. ʒ. v. olei quod ſufficit,

Dimus ſup ſen ⁊c. Autice.

Unguentum dyaglon ꝛ eſt vnguentū de mucillaginib⁹ qđ facit ad oēz duritiem ꝛ cicatricē a vulnere vel vlcere factā poſt tēpus reaptat ꝛ dealbat ꝛ applanat: ſed nō nouiter facta cicatrice ponaſ qz calefacit. Et memoz eſto ponere ibi ō yreos. qz eſt mirabile ꝛ ꝑcipue ſi ponaſ de amurca olei multum. ℞. mucillaginis: fenugreci. ꝛ ſe. lini. ꝛ altee. ana. lib. j. de coquanſ donec inſpiſſenſ. deinde ſumaſ lib. ſ. merdaſengi. ꝛ decoquaſ cū lib. j. olei: deinde ꝑiciatur ſup ipm iam parū infrigidatū mucillagines ꝛ miſceanſ ſil' ꝛ decoq̄nſ ꝛ fiāt res vna. Et de puluē yreos ſubtil' puluerizati cū tā appzopinq̄t decoctiōi miſceb: erit vltimū i eo qđ dcm eſt

Unguentum de calce. valens ad vlcera cōbuſtionis ignis cū dolōe iam quieuit ꝛ veſice ſunt fracte ꝛ locus eſt vlceratus ꝛ inducit carnem ſup vlcera in neruis diſcooptis mediantibus filis ꝛ ponatur tunc calm actu ꝛ maxime in hyeme. ꝛ valet oīni excoziationi ꝛ flegmati ſalſo vbi fuerint vlcera cum eſcaris ꝛ vulneribus narū ꝛ in oze. licet attribuaſ combuſtioni ignis tñ omnia vlcera viruleta ꝛ varicoſa exiccat puſtulas ꝛ vlcera ſupficialia ꝛ ambulatiua ꝛ carnē mollē minuit ſine dolōe. Et valet etiam confricationibus q̄ fiunt iter agentibus tpe magni caloris. ꝛ ſi vis miſcere parum fuligīs domus vt intingatur parum potes vel de ſucco ficle ꝛc̄. Et non cognoſcef poſtea ꝛ nō nocebit. ꝛ ſi vis facere vnguentū cum oleo loto potes ꝺūmodo oleum ſeparetur ab aqua bene. ita q̄ eo loto potius ejiciaſ de oleo q̄ ibi de aq̄ remaneat. Accipe ex calce q̄ſtū vis ꝛ fūde ſup ipaz aquā frigidā ꝛ pcute cā manu ꝛ pmitte deficcare donec fiat clara. Et funde iterum ꝛ laua ſepties: deinde exicetur: deinde ad modū vnguenti cum oleo ro. in eſtate ꝛ cum cōmuni in hyeme. diu in mozt̄ario ducatur ꝛ ſuper locum cōbuſtum inungatur vel cum petia ſponatur. Et ſi vis facere cum cera vel ſup petiam extendaſ fiat ita. ℞. cere albe. ℥. i. olei roſa. ℥. iij. calcis lote exiccate ꝛ ſubtilit per pannū cribzate. ℥. i. oleum ꝛ cera liquefiant. deinde miſce calcem. ꝛ incoꝛpora.

Unguentum de merdaſengi valens ad vlcera hūida ſupficialia ꝛ ad puſtulas ꝛ ad ſaphatim hūidā ꝛ ſcabiē ꝛ excoziationē coxaz ꝛ renū ꝛ eaz cōfricationē tpe calido. ℞. merdaſengi cribzetur ſubtiliter ꝛ in mozt̄ario cuz fortiſſimo aceto ꝛ oleo. ſ. q̄ñq; cū vino q̄ñq; cū oleo diu fricando ꝛ incoꝛporeſ. Et ſi admiſceris parū ceci vſti: vel plumbi vſti fortius deficabit. ꝛ ſi parum de yreos, mūdificabit cū tantillo cere. ꝛ ſi vis coque q̄ñ ponis in eo ceraz ꝛ erit melius. ¶ Nota q̄ q̄ñcūq; vis facere aliq̄ō vnguentuz qđ extendaſ in petia vbi eſt litargirū. opz vt ponas ceram vel aliquā gūmam Si aūt vis ſolū vngere nō oz vt ponaſ cera vel gūma aliqua: qz tunc fit viſcoſum ꝛ tenax.

Unguentum de calcadis qđ noīat Gal. conlzi cuius intēto eſt faciēs ad vlcera difficilis ꝓſolidatiōis ſi ad ea vlcera ī q̄bus ē ſanguis velnō ſanguinoleta ꝛ mūdificat ꝛ cicatriçat apata rupta que fiūt in materijs diuerſis oībus. ℞. adipis antiq lib. ij olei antiqui lib. iij. merdaſengi lib. iij. calcadis ℥. iij. mūdificeſ adeps a velaminibus ſuis ꝛ teraſ reſidūum eius donec liq̄fiat velociter. deinde liq̄fiat id ſup ignez: ꝛ cola ipm donec fiat clarū mundū ꝛ pondera ex ipſo lib. ij. ꝛ tere. ℥. iij. calcadis ꝛ miſceanſ cū eis in mozt̄ario: ꝛ cū adipe deinde pone ea in captia ſup ignem ꝛ cōmoue ea cū ſpatula recenti de palma: qđ eſt qz ſpatula exiccaſ ſm ſpaciū quare cōſumitur humiditas eius: ꝛ incidatur ſpatula illa ex palma anteq̄z id fiat ꝑ diez ſi eſt hyems: ꝛ ſi eſt eſtas tunc incide in eadem die in qua decoq̄tur medicina cum radice eius groſſa ſil' glomeri magno ꝛ nominant rem cum qua noīatur id qđ accipiſ ꝛ relinquil: aut ſpatula q̄ eſt poſt longum groſſum eius ꝛ ꝑiciunt id deinde ꝛ abſcidūt in parte ꝛ ſeparāt eas in corticibus ſuis ꝛ ſubmergunt eas in medicina donec cadat in eam illud qđ incluſuz eſt ꝛ recipiāt humiditatē que eſt in eo: qz in medicina eſt virtus reſolutiua ꝛ refrenatiua. qm̄ olei antiqui ꝛ adipis eſt virtus reſolutiua ꝛ calcadis ꝛ aque palme eſt virtus refrenatiua ſubtilitatē facies. cū calcadis vero nō eſt multum qđ uuet medicias in refrenatiōe materie ꝛ q̄ currūt neq; in mēbris ꝛ groſſitudine: verū eſt vtus exiccatiua parū. ꝛ tñ nō ponit in hac medicia niſi ꝓpter id qđ eſt in eo exiuuamēto ꝛ cōuenietia ꝛ aptitudie ad cōpoſitiōe vnguēti. ꝛ decoqtur cū medicinis q̄s dixim⁹ donec fiat ſpiſſitudo. ꝛ qđ nō reſoluit aq̄ adeps. aut oz vt ſit ſalita in antiqua q̄ſtū poſ'e eſt et fil' plurimū oz vt ſit oleū antiquū ſm hanc formā.

Unguentum qđ corrodit carnē additaz aperit apata abſq; dolōe vehemēti Sumāt de lyac ꝛ friganſ ꝛ excorienſ. ꝛ ſumaſ ſm pōdus ex aqua ſaponis fozti ꝛ teranſ ſil' ꝛ miſceanſ: ꝛ ꝑiçe ſup quartā parte ponderis ſui de venis tincto ꝛ cum iam liniſ tur dabalx. i. incidens ſicut raſoziū ꝛ ponaſ ſup locum.

Unguentū ad emoꝛroydas ꝛ pulſationez ꝛ vētoſitatem in ano ꝛ tumoꝛem earum ℞. aque poꝛri ꝛ aque ruthe. aā. partem. ſ. ꝛ ponantur in captia: ꝛ ſumanſ deinde minue. ꝛ cere albe. aā. partem. ſ. ꝑiçe ſuper illa ꝛ ꝑiçe etiam adipem capꝛarum ꝛ adipē que eſt in ſirbo camelli. ꝛ conterantur ambo multuz donec fiant ſicut maſſa ꝛ ponantur in capice. ꝛ ſumanſ iterū pixꝛ romana ꝛ oleū ſābucini: ꝛ oleū de nuce ꝛ fundaſ ſup ea: ꝛ fiat ignis cum facilitate donec liquefiant: ꝛ fiant res vna. Cum ergo neceſſitas ꝓocat: accipe ex eo ꝛ calefac ad ignē ꝛ inuolue coctū ſm ſimilitudinē glandule ꝛ vnge ipſum ex medicina ꝛ intromitte ipm in anū. ¶ Aliud ad idem. Sumatur adeps vacce vel equarū ꝛ liquefiat ꝛ colet̄ur cere albe. aā. ℥. v. ſoluanſ ſup ignem ꝛ q̄ñ liquefacta ſunt ꝑiçe ſuper ea picis romane. ℥. ſ. litericā. ℥. i. aque poꝛri. ℥. ſ. ꝛ bulliant donec miſceantur. ꝛ deponantur ab igne ꝛ adminiſtretur ſicut primum.

Unguentū ad ſaphati in cute capitis hūidam vlceroſam. ℞. cartam de bombice: ꝛ combure. deinde fac puluerē ſubtilez: ꝛ cum aceto diu in mozt̄ario cōpone in modū vnguenti. ꝛ caput inunge omni die bis. ꝛ ſi fricabiſ prius caput cū cepe erit melius

Unguentū aliud magnum ad idem deficcans. ℞. cartarum combuſtarū calcis viue argenti viui. aā. ℥. i. confice cum aceto ꝛ oleo ro.

Unguentū ad ſaphati ſiccam ꝛ ad furfures. ℞. mucillaginis fenugreci ꝛ aſſungie pulli cere ꝛ ſanguinis poꝛci. aā. ℥. ij. ꝛ argenti viui extincti miſce ꝛ fiat vnguentum.

Unguentum aliud ad ſaphati in capite ſiccaz ꝛ humidā. ℞. ſang. columbini collati lib. ſ. cere. ℥. ij. argēti viui extincti. ℥. ſ. ſucci ruthe ℥. ſ. ꝛ ſi vteris eo in hūido adde ſalis armoniaci. ℥. i.

Emplaſtrum expertum qđ facit detumescere emoꝛroydas ꝛ mutigat dolorem ꝛ exiccat ꝛ ꝓſoliddt eas qñ incidunf. ꝛ valet in fixuris ani ſi ponaf ſup eas tepidum cum digitis vel cum pecijs. ℞. boli armē. gūmi ara. ſāg. dra. maſt. aā. ℥. iij. myrre balauſtiarū. roſa. ſiccarū. aā. ℥. ij. Hec omnia puluerizenſ ꝛ ꝑ pannū cribzenſ. deinde accipe butyri. ℥. i. olei roſ. ℥. iij. cere. ℥. ij. ſucci ſolſoz poꝛroz colati. ℥. ij. liquefiant ad ignem ꝛ miſce illa alia diu ꝛ vtere.

Unguentum Adel. qđ dicitur ꝓpter deſcriptiōe. Ba. qđ valet ad duritiem ꝛ nodoſitatē mēbroz duritierū ſplenis ꝛ epatis et dolōe eoz: ꝛ dolōe matricis ꝛ duritie tūctuaz. lenit. n. eas cui⁹ hec eſt pmixtio. ℞. cere citri. olei. camomillini et yrini. ana. ℥. vj. maſt. ℥. i. reſine. ℥. ſ. ſpice. ℥. ij croci. ℥. i. ſ. terebentine. ℥. j. ꝓpi hu. ℥. 8o. Et nota q̄ ꝓpis hu. dicit q̄ñ inuenitur poni in vngnentis: vnctuoſitas lane ſucci de piguis q̄ ita extrahiſ de tali aqua. vz. ℞. lanaz ſucci

darū outū circiter.90.⁊ sup eas aquā calaz.q.s.ad ifundē duz.⁊ dimitte p horas.iiij.deinde bulliat bullitiōe vna ⁊ cōprimat.⁊ coquatur illa aqua lanaꝫ cum facilitate agitando semper super fundum vasis in vase stagneo cum ligno amplo:ne recipiant vestigia adustionis aliquid:et coquat donec fiat sicut mel currens.

Unguentum dyafinicon'cōferens ad vlcera difficilis ꝓsolidatiōis et vlcera fraudulenta ⁊ spēs herpetis et vlcera flatus salsi et vlcera sanguinolenta ⁊ fistulas ⁊ apata pestilentie ⁊ apata diuersarum materieꝫ.℞.adipis zirbi antiqui colati.⁊ adipis vituli recentis colati ⁊ mundi añ.lib.v.ʒ.colcotar.ʒ.viij. olei antiqui.litargiri mundi.añ.lib.ij.Terant litargiruz ⁊ colcotar cōtritōe vltima.⁊ mundētur ꝑ pannū subtilez ⁊ spissuz.deinde pmisceat ⁊ teratur cū oleo bene añ paꝫ addendo ⁊ fiat illud.deinde colet sup id adeps ⁊ coquat cum facilitate agitādo semp ro.cuz ramo palmaꝫ grossō abiecta cute eius ⁊ sint de nouo incisi.et quotiens aduriē humiditas a medicamine iterum alterius humidi extremitas agitet nec nō earū extremitates et partes minores et humidiores incidantur in frusta ⁊ ponant in medicamine.deinde incidantur dum exiccātur.et hoc fiat donec ꝑficiatur eius decoctio h.quia si fit in fine horē:⁊ sit ignis prune:aut parua flamma ignis.

Unguentū nobile relatuz a Nicodemo valens ad vulnera put.et gñat in eis carnē ⁊ ngillat ⁊ attrahit ⁊ ꝓhibet in eis putrefactionē.Hoc vnguentū est optimū.⁊ etiā ad albuginē oculi subtiliandaz. cum iam in fine oculus est clarus ⁊ securus ab omni dolore.℞.aloes.mirre sarcocolle.añ.p.i.mellis spumati duplum ponderis omniū ⁊ terebentine.par.i.⁊ melius si vis vini albi.q.s.decoquantur cuz facilitate vsq; dum habeat spissitudinē.⁊ q̄nq; addit huic circit ꝑ.s.vitrioli:et ꝑprie ad cōsumptionē carnis addute ⁊ est expertum.

Unguentuz ad idē Nicodem.℞.mirre aloes añ.vim albi.q.s.teratur ad modū alcocol.⁊ ꝓiciat sup vinū ⁊ tere:cū eo miscendo ⁊ iterum funde vinū añ modicū terendo id.⁊ sic donec fiat ligduz sicut mel ⁊ administret.⁊ sunt q addūt vitrioli.ꝑ.i.q̄rtum Et sunt q conficiunt cum vino ⁊ oleo myrtino vicissim:parumq; de vtroq; infundendo.

Unguentum ceraseos magnū rectificans vlcera maligna ⁊ viscosa ⁊ est attractiuū oīnū ⁊ mundificat apata rupta ⁊ fistulas difficiles ⁊ mundificat a carne molli ⁊ a mala putrefactione et perficit eoꝫ sigillationē laudabilē.℞.armoni.ʒ.i.bdelij. olibani masculi aristolo.rotū.vel lōge.sarcocolle.añ ʒ.v. mirre galbani.añ.ʒ.iij.litargiri.ʒ.xv.aloes.oppoponacī. ana.ʒ.ij.⁊.ʒ.flozis eris.ʒ.iij.rasine.ʒ.xiiij.Fiat sic.gūme.ſ. bdelū oppoponacū.armoni.et galbanum cōteranſ ⁊ in aceto infundanſ vel in aliqua ptē illius olei ⁊ resina liq̄fiant ad ignē ⁊ coletur ⁊ alia subtilissume puluerizenſ.⁊ ꝑ pannū cribrentur;⁊ his pactis coque litargirū cū oleo.et cum iam incipit coagulari paruz gutta sup ferrū tolle ab igne ⁊ tepefiat.et tunc liquefac gūmas ad ignē et resinam ⁊ ceram et cola super litargirum et coque iterū sup ignē parū valde ne incendantur gūme.et ꝓba si gutta incipit coagulari super ferrū.et tūc tolle ab igne et dimitte tepefieri et cōmisce altos puluereꝫ ita q̄ in fine ponatur viride es et diu misce et vtere super tentam de petia et mitte in plagam.et similiter pone super petiam:

Unguentum paruum ceraseos facies nasci carnem in vulneribus et mundificat et incarnat ea.et cōfert vlceribus recentibus et antiquis.℞.aristo.longe.radicis yreos.sang.draco.armo. sarcocolle.añ.ʒ.ſ.litargiri triti.ʒ.v.olei.lib.i.decoquaſ litargirū cū oleo et deponatur ab igne ⁊ fiat tepidū.demū armoniacū mollificatū in aceto liquefiat ad ignē et colet sup litargirū.et iterum coque parum donec gutta posita super ferruz se tenuerit:deinde pone puluereꝫ depositō vase ab igne et tepefacto diu misce simul et vtere.et si vis ponere de cera pone de ea.ʒ.ſ.

Unguentum de lino quod scripsit Alexāder mirabile ad implendū vulnera carne et ꝑprie eis ꝙbus videtur difficilis incarnatio et sanat fistu.et vlcera fraudulenta.℞.oppoponacis.p.i.rasure panni.de lino subtilis antiqui mūdi.p.ſ.vini mellis et olei ro.vel mirti.añ.p.v.litargiri aloes sarcocolle.p.i. tertiā.añ.fiat vnguentū sic terendo nunc oleū nunc vinū ifundetur ⁊ administret.et q̄nq; cogtur litargirū cū oleo demū oppoponacū mollificatum in vino.postea ponuur cere.ʒ.ſ.demum misceantur et alta.

Unguentū alchymel.i.cātaridaꝫ qō est efficiēs opationē cauterij lunif sup membrū ⁊ facit vesicatiōes ⁊ excoriatiōes.⁊ ꝓfert morphee ⁊ filiū pāno ⁊ lēgumbꝰ cutis ⁊ etꝰ maculis ⁊ ipetigini.℞.charaliel recētū.ʒ.x.assungie porci.ʒ.xlv.terāt ſil⁊ dimittāt marcescere p.vij.dies:deinde bullitāt ⁊ colentur et ꝙenturin vase vitreo et administretur vbi oportet.

Unguentū basilicon magnū qō ꝓfert in vulneribus in quibus non est calefactio ⁊ ꝑprie neruoꝫ ⁊ membrorū neruosoꝫ.mūdificat.n.et incarnat ea.℞.cere albe:resine.sepi vaccini.picis gluteni alumbat.olibani mirre ana.ʒ.i.olei.ʒ.i.ſ.

Cerotum de sandaliꝭ vitumū ad sedandū iflāmationes ⁊ apata ea.⁊ sup calefactōes q̄ fūt in stō epe ⁊ vga ⁊ i oibꝰ mēbris.℞.rosaꝫ.ʒ.xij.sandalorū ru.ʒ.x.sandaloꝫ al.⁊ curt.añ.ʒ.vj.boli arme.ʒ.vij.spodij ʒ.iij.cāphore.ʒ.ij.cere albe.ʒ.xxx.olei ro.lib.i.ꝓficiant et administrent.Et quidā sunt q̄ lauant oleū ⁊ ceram ⁊ postea miscent cū aliꝭ:⁊ est melꝰ.¶Item aliud ad idem de sandaliꝭ.℞.sandalorum ru.al.⁊ citrinoruz.añ.ʒ.iij.rosarum.ʒ.viij.boli.ar.ʒ.iiij.puluerizentur cum aqua rosata ⁊ oleo ro.et parum aceti.

Cerotum Ba.⁊ est optimū in infrigidatione valens ad fe.acutas ⁊ ad sodā calaz ⁊ apata virge cuz caliditate.⁊ etiā si nō est magna caliditas:valet id cerotuz in priapismo.q̄ aliq̄ modo digerit. Unde priapismus est nomē cōe ad omne apa in virga.vñ si est cuz inflāmatione valet id cū sandaliꝭ.⁊ si est quasi sit mā mixta valet id simplex cerotū.⁊ etiā sine aceto et ad priapismū et ad pulsationē.℞.cere al.ʒ.i.olei onfacini.ʒ.iij. aque clare vehementis frigoris.q.ſ.⁊ vbi lauent lauatiōibus plibus.⁊ quāto magis laborabis in lauando id fiet magis excellentius.vltimo vero cōquassando cum aceto claro albo et pauco reseruetur.hoc enim vnguentum in omnibus inflammationibus valet.

Unguētum de bdelio q̄ valet ad paralysim et ad spasmū ⁊ ad egritudines neruorū ifrigidatos ⁊ lenit nodositates neruoꝫ.℞.bdelij.ʒ.vj. euforbij.ʒ.iiij.castorei.ʒ.ij.serapini.ʒ.iiij.cere.ʒ.xv.olei sambuci.aut de ben.aut ō lilio.ʒ.x.bdelū ⁊ serapinū soluantur in aqua ruthe agrestis ⁊ cera.leniaſ cū aqua calida et fiat vnguentum et liniatur cum eo.

Unguētum aureū q̄ cōsolidat ⁊ curat plagas ⁊ est expertū.℞.cere citrine.ʒ.vj. olei boni lib.ij.ſ.terben.ʒ.i.resine et colofonie.ana.ʒ.i.ſ. olibani masti.croci.ana.ʒ.i.

Unguentū de ceruſa faciens ad vlcera ca.excoriationes que fiunt de colera adusta et flegmate salso et ad fe.et ignis combustionem et herisipillam.℞.ceruse lote merdasengi.ana.ʒ.vj.plumbi viti et scorie argenti.ana.ʒ.iiij.mast.olibani.ana.ʒ.ij.et ſ.olei rosa.⁊ aceti al.quātū.i.Terantur in mortario:prius oleum:deinde infundendo acetum ita q̄ sine mora terat.Si autem eo indiget ꝓpter pruritum habens argenti viui extincti optime cum saliua.ʒ.v.adde.et administra q̄nq; ꝓpter necessitatem plus exiccandi ꝙniar vel ꝯcī.

Unguétum stricinũ qđ valz ad vlnera z vlcera z ad cõbustionẽ z ad excoriationẽ ignis. super vnguentuz de ceruſa adde ſirici. ℥.i.ſ. aloes. mirre. añ. ℥.iij. z adminiſtra.

Unguétum egipciacũ magnũ cõferens ad vlcera antiqua z fiſtulas q̃ indigẽt mũdificatioe z exiccatiõe. mundificat enĩ ea a carne mortua. ℞. floris eris aur. v. mirre aure. viij. z aceti fortis auř. vij. coque oia ſup ignẽ donec iſpiſſenť. Et ſunt q addũt oliba ni maſculi ſubtiliſſime triti aur. ij. z. ſ. Et ſunt qui addunt vitrioli combuſti aure. iij. Et ſunt qui addũt olei partem vnam z coquantur omnia ad ſpiſſitudinem.

Unguentũ tetrafarmacon faciẽs naſci carnem in vulneribus z conſolidat ea. ℞. litargiri puluerizati ſicut alcocol p. i. argenti viui p. ß. olei antiqui par. ij. z coquantur cum facilitate donec fiat ex eis ſpiſſitudo z adminiſtra.

Unguentũ alfoſerine relatum ad Alexandruz mundificans cutim z ſanans ſcabiẽ ſiccam z aſperitates cutis z ipetiginẽ z ſ'ia ſalſũ. ℞. ceruſe litargiri. alfoſiri ℈. aloes. croci argẽti viui extincti añ. olei ỏ oleandro z aceti. q. ſ. z fac ſicut vnguentum de ceruſa.

Unguentũ de ceruſa qđ cõfert ad cõbuſtionem ignis z excoriatõi z herifipille vlcerate z vlceriby ſupercalefactis. ℞. ceruſe lote. ℥.v. litargiri. ℥.i. cere al. ℥.vij. olei ro. ℥.ij. liquefiant ad ignẽ cera et oleũ z pẽ̃eať ſup ceruſa z litargiz i mortario miſceanť ſimul anteq̃z infrigidenť. z in fine cum incipit coagulari miſceať cum eis albumen vnius ouiz vtere.

Unguẽtũ ad idẽ. ℞. ceruſe lote. ℥.v. litargiri. ℥.ij. ſcorie argenti vel climie argẽti aure. i. dragãu. ℥.i. cere albe. ℥.i. olei ro. ℥.iij. z fiat ſicut primum.

Unguentũ baſilicon magnũ p̃feres ad vlcera z cõuenit locis carnoſis z vlceriby in quibus nõ eſt calefactio. z poteſt dici confortatiuuz. ℞. cere albe lib. ſ. picis. ℥.iij. z. ſ. mirre refine añ. ℥.ij. glutinis albotin. ℥.ij. olei lib. i.

Unguentũ ỏ floze eris ad vlcera ãtiqua q̃ ſunt difficilis cõſolidationis. ℞. floris eris. ℥.ij. cere refine. añ. ℥.v. liquefiat cera cum oleo. q. ſ. deinde reſina coletur z cõmiſceatur viride eris quod ſufficit. ſimiliter. ℥.v. vel etiam ſi vis vt aliquo modo ſit corroſiuũ ſit viride eris plus z mundificat optime vbicunq;. Et ſi facis iſto modo eſt optime compoſitiõis. ℞. floris eris cere et refine colate. añ. ℥.v. olei. ℥.i. deinde reſine colef: deinde miſceať viride eis.

Unguentũ de calcadis qđ noiauit Ga. muchuz conferens ad apa peſtilẽtie z conſolidat. vel que difficulter ſanantť. ℞. adipis zirbi antiqui lib. ij. olei antiqui lib. iij. calcadis. ℥. viij. liquefiat adeps z teratur calcadis z miſceatur cum tribus lib. olei z terať litargiri lib. iij. et miſceatur cum eis in mortario. deinde ponatur in freſino mundo ad ignẽ z pmiſce ea cum ſpatula que ſit abſciſa ex palma donec equetur et adminiſtretur factis magdaleonibus.

Unguentũ apoſtoloz z ẽ vnguentũ veneris rectificãs cũ facilitate fiſtũ. difficiles et ſcroffulas vlceratas et eradicat eas et mundat vulnera ex carne put. ſine dolore. z inungitur tenta cum eo. nec ei ſimile inueniť. Et dicit vnguentũ apoſtolozũ. qz in eo ſunt. xij. medicine. Reci. cere al. reſine. añ. ℥.xxiij. oppopo. floris eris. añ. ℥.ij. armo. ℥.iij. ariſto. lon. thu. maſc. añ. ℥.vj. mirre. galbã. añ. ℥.iij. bdelij. ℥.vj. litargiri. ℥.viij. olei lib. ij. Fiat iſto modo. Accipe gummas. ſ. oppopo. galb. armonia. z bdelũ cõtrita in mortario z infundantur in aceto. z iterum cõtunde has ſi opus eſt z pone eas in aliqua parte illius olei donec incipiat ſe tenere et ſit tepidũ. litargirũ vo ſup ignẽ: tũc cõmiſcent gũme. z cũ cõmixte fuerint liq̃fac cerã z reſinã z liq̃fac ſup gũmas et litargirũ qđ cõmiſcuiſti. z repone ſup ignez: z coq̃ in lẽto igne donec gutta ſup ferrũ icipiat coagulari. deinde tolle ab igne z pulueres cũ eis diu miſceant. ſz viride eis pone in fine. z ſi fiet dux z tu vis miſce parũ de terbentina.

Unguentũ de vzifur. cõferens ad vlcera mala et ad ſcroffu. z ad cãcrenas et apoſtemata teſticuloz vlcerata. ℞. litargiri z gal. ana. ℥.v. olibani. armonia. ana. ℥.ß. glutinis albotin. ℥.vj. cere. ℥.x. vzifur. ℥.viij. olei. q. ſ. ad libitum.

Unguentũ ad pũcturas neruoz. z eſt ab Auic. narratum. z eſt Ga. ℞. cere reſine picis euforbij. añ. ℥.i. olei. ℥.ij. z fiat vnguentum. Et ſi vis eo vti in corpe leni pone euforbij. ℥.ſ. terbentine. ℥.ij. cere reſine. picis. ana. ℥.j. olei. ℥.i. z miſce.

Unguentũ de calce qđ valet vlceriby cõbuſtionis ignis z vlceribus neruoz diſcooperioz ſi ponit tepidũ mediãtibus filis z deſiccat alia vlcera cruſtoſa ſuperflua. ex gbus aquoſitas colať z reſidet. z cũ oleo diu cõficias. z ſi miſcebis zezi vſti z litargiri et parum aceti plus deſiccabit z plus valebit niſi in neruis di ſcoopertis. qz nõ eſſet bonũ cũ zezi z cum aceto.

Unguentũ vule qđ carnẽ corrodit z mũdificat in vlceriby putri. z crãcrenis z herpetiſmeno z cõſeruat loca illa in eis z exiccat virulẽtiaz z phibet in eis corroſionẽ futurã. ℞. floris eris. alũ. mellis puri. añ. p eq. multũ fiat in mortario incorporeť poſtq̃z alumẽ z flos eris ſunt vltime pulrita. z alig cũ coquũt et nt rubeum.

Unguétum de calce. abluať calx fiẽ ſcis et fiat vnguẽtũ ex ea cũ ſucco ficle z ſucco caulium z oleo ro. z cera pauca. z fit ỹ mõ. ℞. cere. ℥.i. olei ro. ℥.ſ. alioz ſuccoruz. ℥.i. puluris calcis ſupradicte ℥.i.ſ. puluis iſte fit bñ cribratus. valet hoc vnguẽtũ vlceribus cõbuſtionis ignis. z valet etiã apoſtemanibus caldis z vlceribus cum cruſtis virulentis a flate ſalſo factis.

¶ Item fit alio modo vnguentum de calce. ℞. calcem nonies lotam z bene cicatrizatã. cõfice in mortario multum fricãdo cum oleo ro. vel cõi. z iterũ fricet modo ponẽdo calcẽ z mõ oleũ vt equeť z pone in vaſe vitreo vl in piſcide vitreata. z hic valet cõbuſtionib⁹ ignis z breuiter omnibus vlceribus virulentis et cruſtoſis et mundat in eis carnem z ſuper neruos detectos ponendo repetactũ mediantibus filis z flegmati ſalſo. z infinitas habet laudes z effectus.

Unguétum optimũ in cõbuſtiõe ignis z aque bullitis vtiur poſtq̃z coctura pluribus diebus curata eſt cũ ifrigidatiuis z vtimur eo ad mitigãduz doloꝛẽ z añ vexicationẽ z herpetis vexicas extiliẽte doloꝛe. z ſi eſſet in guttere doloꝛ boli calidi. tũc cum nõ poſſum⁹ mitigare doloꝛẽ facim⁹ loco ei⁹ gargariſma cum decoctiõe roſ. z oꝛdei. deinde cũ melle roſato: deiñ cũ decoctiõe ſumach. ℞. vitellos ouoz. octo vel plꝰ z miſce cũ oleo ro. z pauca farina oꝛ. z diu miſce. efficiť. n. vnguẽtuz z valet hic etiam ad priapiſma ſuper virgam quaſi in augmento z ſtatu z doloꝛe mitigato in cõbuſtione ignis dico vtimur vnguento de calce. valet etiam ad mitigandum doloꝛem ex calido.

Unguétum optimũ ad pũcturã neruoz̃ z nõ habeť aliud ꝓpriũ z in vlceribus z mẽbris neruoſis z aliis. z attrahit optime z mundificat carbũculos z apata rupta. ℞. terbẽtine z medulle fermenti. z hec duo ſimul in modũ vguenti incorporentur.

Unguentũ ad ſcabiẽ fic. z maxime in pueris et mulieribus humidas carnes habẽtibus. ℞. terbẽ. z olei cõis vel laurini. z paꝛ ſalis z fil cõcutiant donec ſil' incorporanť z dealbanť z inungať locus: z ſi parũ argẽti viui extincti cũ ſaliua admiſceať: erit optimuz in omni ſpecie ſcabiei. ſed in emunctoꝛijs nõ inũgatur. Et ſi cingulum ex hoc inungatur z carne nuda ſerať

non producentur pediculi secum id ferenti.

Unguentum ad scabiem magis deficcatiuum sine argento viuo. Re. terre cimolii ℥ olei cōis vel laurini qđ est melius et in modū vnguenti simul incorporetur.

Unguentum cōe qđ est optimū ad scabiē humectā ℥ siccā. ℥ est mirabile valde purgato corpore et balneato. Re. radices teneras enule ℥ elixa in aqua: deinde bene munda ab omni duricie ℥ eas contere in modum vnguenti: deinde admisce assungiam salitam bene tritam: deinde misce parū argenti viui extincti et omīa simul incorpora in modū vnguenti: hoc eni valet mirabiliter scabiem mundificat corpore mundato et balneato. Caue tamen ne ꝑpe stomachū inungatur: et si vis sophisticare tinge id ℥ pone parum pulueris croci: et potes ponere de zezi ℥ est optimū. Vel pōt fieri id vnguētum pulcrius sicut quando est enula ita cocta. Re. tā tundem assungie ℥ tere cum ea et fac ambo feruere cum vino albo: deinde cola comprimēdo id qđ coagulabitur et misce cum argento viuo.

Unguentum conferens excoriationi coxarum cū ab equitatiōe accidit. Re. litargiri cum aqua ro. ℥ parū olei ro. fiat vnguentum: vel bolum ar. cum eisdem vel pulueres rosas asperge.

Unguentum ad fixuras pedis ℥ calcanei. R. dragganti. et gallarum: ℥ pulueriz entur subtilissime ℥ misceantur cum cera vel sepo caprino vel bouino vel pauco oleo.

Unguentū ad arsurā ℥ ariditatē in membro cū nō est ibi multa virulēta ℥ adustio nē puerorū in ter coxas ℥ filia. Re. vnguenti populeōis et vnguēti de ceruſa aā. ℥ iij. ℥ incorporent simul bene.

Unguentum cōferēs q̄si in omni spē scabiei. Re. fulginis domꝰ. ℥ j. terre cimoli. ℥ iij. litargiri. ℥ ij. terbentine. ℥ j. vitrioli. ℥ j. olei cōmunis. q. s. pulueriçentur subtiliter ℥ cribellentur: deinde oleum cum terbentina incorporentur: deinde alia ducantur diu.

Unguentū nigrū qđ cōfert morsibus ℥ pforationibus q̄ fiunt ex vngubꝰ autum et apum puncturis: ℥ confert oīibus vulneribus cuz gbus accidit attritio aut sepatio vl' incisio ℥ magis auxiliatur: ℥ est vtile etiā morsui canis ℥ homis si a principio cū isto vnguēto curef: et confert vlceribus factis ex frigore Re. sepi arietini: picis: galbani: asa ptes equales: et si in media parte ponatur glutinis albotin: id est si accipiatur pars vna de isto ℥ tantundē de glutino et liquefiant simul in captia ℥ recōde ℥ erit cōfortatiuū bonū ℥ erit optimus vnguentū ad consolidandū vulnera alcerata ℥ in neruis et alijs locis et attrahit ℥ mūdificat ℥ optimū est in omnibus et pluribus complexionibus: ℥ si tale vnguentuz fit li. j. misceatur cum eo euforbij pulueriçati. z. ij. et erit bonum in puncturis neruorum ℥ mundificat sanies grossam coagulatam ex vlcere vbi non est neruus detectus in paucis vicibus.

Unguentum ad scabiē humidā. Re. argēti viui extincti oleandri cachimain argēti conditi alumē vetus ℥ litargiri: ex his oīibus cū aceto ℥ oleo mixtis fiat epithima vel vnguentum et p noctē totam sic pmaneat: ℥ si vis ponere tantillus de cera ad hoc vt vnguentum melius componatur coque litargirum prius cum oleo: deinde alia incorporent fil.

Unguentum aliud ad scabiē bonū existēs valde neq; ampullas neq; adustiones facit. Re. litargiri calcanti ana. partes equales: hoc enim cū aceto ℥ oleo ro. per hebdomadā vnam ad solez frequēter fricef modo cum oleo rosato modo cum aceto.

Unguentum qđ valet scabiei sicce. Re. baurach costi sal' conditi assungie. ana. ℥ viij. aceto ℥ olei. q. s. ad hoc vt corpꝰ in balneo epithimari possit. Confert preterea in pruritu sicco omni die corpus ex aqua calida balneari.

Unguentum ad safati capitis cū est recens ℥ est cū humiditate. R. radicis cucumeris. alcane aristologie. litargiri: corticis granatorū ex his eni valet tritus ℥ cribratis p pannū ℥ aceto ℥ oleo ro. diu fiat pritio in modū vnguēti ℥ locus inungatur.

Unguentum ad safati vetustā ℥ humidā multū vlceratā. Re. salis ℥ calcanti adusti sulfuris terre: argēti viui galle radicū cane litargiri. aristologie longe. asa. ptes equales: omnia hec trita et cribellata subtiliter cum aceto ℥ oleo misceantur.

Unguentum ad safati siccā et cum squamis siccis ℥ albis similibus furfuris: sed nō est in ea latitudo sicut in squamis furfuris. R. adipis galline vel anatis. ℥ iij. cere albe. ℥ j. ℥ misceat et quottidie inūgat caput eo loto ℥ abraso cū mucillagibꝰ.

Unguentum leniēs duriciē in iuncturis siue remanēs ꝑpter vulnus siue aliter faciēs impedimētū in motu: ℥ vbi sūt fracture restaurate: ℥ est optimus both duz ℥ mollit omne durū. Re. cere citrine ℥ adipis anatis resolute ℥ colate. asa. ℥ j. olei de lilio. ℥ vj. medulle vaccini cruris. ℥ ij. ex his fiat vnguentum.

Unguentum ad idem bonum habēs odorē et conuenit delicatis. Re. fecis olei de luto: fecis olei de semie lini: bdellij. ana. ℥ j. storacis galbani oppoponacis armoniaci. ana. ℥ s. adipis vrsi. ℥ v. et si nō inuenitur accipe gallinē vel anatis: aut porcine ℥ gumme: postea in pauco aceto dissoluantur et fiat vnguentum.

Unguentum ad stricturam ℥ duriciem que ē in neruo vel chorda ℥ tensionē lemens: Re. cere citrine. ℥ j. olei de beē. ℥ vj. masticis mirre storacis ana. ℥ s. fiat vnguentum.

Unguentum mirabile in generatiōe carnis et vulnera ꝑsolidans. Re. litargiri. ℥ j. olei. ℥ ij. coquantur ambo donec dissoluat litargirum postea olibani. sarcocolle. sang. dra. galbani colati: colofonie vel picis ficce oīum. ana. ℥ ij. sumātur ℥ ꝑdicte decoctiōi admixta coquātur donec inspissent ℥ medicentur cum eo vulnera cū non fuerint sanguinolenta.

Unguentum qđ remouet humiditatem ℥ salsositatem ℥ virulentiā in vlceribus. Re. litargiri triti. ℥ j. olei roſ. aceti mellis ana. ꝑ. equa. litargirum tritum inbibaf cuz eis ℥ teratur donec albescat ℥ infletur: deinde. Re. alumis dragāti adusti balaustiarum gallarum. ana. z. v. al. li. j. et cum dictis vnguētum incorporetur.

Unguentū generatiuū carnis in estate ℥ cuz in vulnere calor ℥ ardor fuerit ℥ tempus calidū ℥ in cicatricibus vulnerū est vtendū. Sumatur litargiri triti vi alcofol. ℥ v. que in aceto donec dissoluatur ℥ mollescat teratur: deinde olei ro. desūper infundatur ℥ teratur donec ingrossetur: dum aūt sic teritur sēl ex aceto alia vice ex oleo ro. est infundendū donec insiccetur ℥ ad magnitudinē deueniat ℥ fiat vnguentuz cui postea. s. ceruse lote. ℥ v. ℥ camphore parum adde et cū eis misce et in curatione vtere.

Unguentū nigrum quo vtendum est cum vulnus est siccuz. Re. cere olei. viscī picis ꝑ. equa. Sumanf ℥ resoluantur ℥ quod ex eis est vnguentum nigrum.

Unguentum optimū qđ leuiter corrodit et vlcera sanioſa mūdificat ℥ oīi bus fistulis auri ℥ vlceribꝰ subuenit ℥ carnē corrodit mollem. Re. ziniar mellis puri. asa. ℥ j. sarcocolle armoniaci asa. ℥ s. fiat sic. Armoniacū in aceto mollificef. Deinde ei alijs tritis in mortario cū predicto melle ducaf subtiliter

et cõterendo est enī optimū vnguētū ad ea que dicta sūt in residuo scroffularū et in aliis vbi indiget.

Unguentum qđ vlcera ꝓsolidat ꝛ in vlceribus mltū humidis carnē creat et pustulas crustosas deficcat q̄ scabiei assimilant ꝛ vlcera facta a cõbustione ignis: ꝛ oēm remouet in vlceribus humerositatē vbicūq; sit virulentia. Re. litargiri vt alcofol puluerizati ℥tū vis: ꝛ ex aceto ꝛ aqua ro. vel oleo ro. simul i mortario imbibāt donec tumescat ꝛ albificet: deinde calcechumenon anthimonij balaustiaꝝ venarū curcume gallaꝝ sang. draco. syrici alumis cachimie argēti oim ℥tū est sexta pars totius vnguēti sumat: post hec oīa illa puluerizata mittant in mortario ꝛ donec minuta sint agueni: deinde ex hoc vnguēto vulneri cū coto imponatur quo caro putrida nata est: hoc autē vnguento tam diu in curatiõe est vtendum donec generetur in eo cōstitas que ipsum induret ꝛ cutem pfecte indurat.

Unguentū qđ extirpat sine ferro rūpit. R. mellis anacardi ꝛ picis liquide. aā. partes equa. que in cochlear ferreo mixta calefiant donec misceantur: ꝛ vbi apostema aperire volueris ipone ꝛ dimitte per medium diem ꝛ aperiet illud.

Unguentum qđ cõfert cācro nō vlcerato: ꝛ etiā si timet ne locꝰ vlceretur inunctum ibi ꝛ ꝓfert vlceribꝰ humidis ꝛ ignipsico vlceratis ꝛ similibus. Re. cerusse lote ꝛ mtie lote p. equa. terātur ista cum oleo ro. ꝛ succo portulace aut succo solatri et mucillagine psilij aut cucurbite aut succo citrioli: ꝛ diu i mortario terant. ꝛ si fiat vas ex plūbo ꝛ pistellū ꝛ in tali vase fiat vnguentū id valebit etiā cācro vlcerato ne vlterꝰ vlcerek ꝛ vbiq; valz: ꝛ ēt i alijs vlceribꝰ corrosiuis mal.

Unguentum optimū qđ oīm vlcus sanioſuz putridum virulentū ꝛ apostema ruptū ꝛ carbunculū mūdificat. Re. mellis colati. ſ. pus cocti li. i. sarcocolle. ℥. ij. ꝛ optime incorpora ꝛ si ponis ibi medullam fermēti ꝛ terbentinā erit melius ꝛ vltimū. et solū etiā mel coctū est perutile in hoc. Et quidā accipiunt mel coctū ꝛ colatū ꝛ sarcocollā. aā. ℥. vi. ꝛ diu misceat

Unguentū ad ragadias i ano ꝛ vbicūq; fuerit. Re. cere citrine olei fisamini vſe. lini adipis anatis medulle cruris vaccini: adipis bouz. bdellij. aā. ꝙ. eq. bdellū ꝑmitꝰ i mucillagie se. lini dissoluatur: deinde oīa misceant: hoc enī optimū existit.

Unguentum quo si vngat cingulū de lana ꝛ postea nuda carne interficit pediculos ꝛ ꝓhibet ne amplius generētur. Re. olei. ℥. iij. cere. ℥. ſ. argēti viui nūmatas quattuor argēti viuū optime extinguat ꝛ cū alijs misceat: ꝛ fiat vnguentū ex quo cingulum vngatur et nuda carne deferatur: vel etiā locus vbi fit vngatur et maxime cum aqua calida lauetur bene fricando.

Unguentum qđ valet scissuris malis que in carnem penetrant. Re. litargiri. ℥. v. olei. ℥. xx. coquantur simul quibus decoctis addatur galbani. ℥. iij. et fiat vnguentum de quo super scissuras gutta distilletur vel vngatur.

Unguentum ad ſafati ficcam et recentem et furfures in capite. Re. olei dulcis adipis galline ꝛ mucillagi. altee vl fenugre. ꝛ se. li. aā. ℥. ij. cere. ℥. ſ. et inungatur sepe caput ꝛ sepe abradatur ꝛ sepe lauetur: ꝛ si erit antiqua fricetur donec currat ex ea sanguis deinde inungatur.

Unguentū ad ſafati humidā ꝛ non antiquā. R. merdaſengi olei ro. corticū granatorum ꝛ acetum ꝛ fiat vnguentū ꝛ confert et quottidie liniri cū psilotro abradente pilos donec siccetur: deinde liniatur cum eis que dicta sunt in ſicca.

Unguentum qđ ꝺr psilotrū quo inuncto in loco capillis en pili cadūt. Re. calcis ſortis supra quā ponat septuplū aq̄: ꝛ ꝑ tres dies sic dimissa coletur postea in hac aqua. vj. pars calcis ponat et ꝑ tres dies mozentur: his gestis sexta pars arsenici in predicta aqua mittatur et taz diu ad ſolem dimittatur donec penna immissa depiletur cum extrahitur postea vel locus fricetur: id enim cito abradit pilos.

Unguentum qđ confert formice miliari: et etiā corrosiue: ꝛ etiā vlceribꝰ corrosiuis i circuitu punctū pambulet ꝛ alijs malis vlceribus ſupficialibus. Re. boliar. ꝛ diu cū aceto ꝛ aqua ro. teratur: ꝛ si vis ponere oleū ro. paꝝ in mortario incorporentur: ꝛ in corrosiua melius est vt galle cū eis ponātur.

Unguentum egiptiacū mūdificās ꝛ exiccās fistulas ꝛ vlcera ꝓtiaꝝ cauernosa ꝛ volcunq; sint exiccat vlcera auris mūdificata quā do liquefit cū aqua ꝛ melle ꝛ sepe imponit tepidū. R. floris eris. ℥. iij. mellis. ℥. vij. aceti. ℥. viij. tere ꝛ pmisce eas adinuice: deinde bullias sup igne dōec inſpiſſet ꝛ viere.

Unguentū ad vesicas et alia vlcera ca. et mala aduſta. Re. cerusse clumie argenti litargiri ꝛ boli ar. ꝛ parum cāphore ꝛ agitetur cum mucillagine psilij ꝛ fiat vnguentum. Et si vis misce parum acēti ꝛ olei ros.

Unguentū aliud egiptiacum magis exiccans. Re. ęmar ꝛ olei ꝛ aceti: aā. partes equales misceantur ꝛ coquantur simul in captia donec rubeant ꝛ inſpiſſentur.

Unguentuz aliud optimū vlcera mūdificans et attrahit ꝛ mūdificat ꝛ attrahit sanie. Re. mellis ru. li. ſ. terbē. ℥. iij. aggregent simul et liquefiāt ad ignē ꝛ bulliāt parū ꝛ colent. Et si vlcus nimis est sordidum adde parum de ſreos ꝛ erit melius.

Unguentum aliud qđ optime mūdificat ꝛ attrahit: ita q̄ etiā valet in pūctū ra nei oculi. Re. medulle fermenti et terbentine et butyri ꝛ simul misce optime.

Unguentum mirabile inūctū circa herpetismenū: nō enīz permittit vlcus ambulare ꝛ inunctū sup locum herſipilatū aut flegmoncū. vel sup quēcunq; doloze ꝛ tumoze apostematū ex calido apate mirabiliter ꝑdest ꝛ vlcera humida ſupficialia et a flate salso excoriationē curat. Re. boli ar. in modum vnguenti diu cum aceto ducas ꝛ valet in priapismo.

Unguentum qđ cõfert herſipille vlcerate: et etiā non vlcerate ꝛ igni ꝓsico et formicis vulneribus ꝛ vlceribus crustosis ex flate salso ꝛ similibꝰ. Re. litargiri radicū tunctoꝝ: aā. ℥. ſ. corticū granatorum gallarum aristo. longe boli ar. ℥. iij. cere. ℥. i. ℥. ſ. olei ro. ℥. ij. et incorporentur et alia mixta per pannum simul misceantur.

Unguentum ad ſcissuras labioꝝ. Re. cere. ℥ j. adipis anatis. ℥. j. olei. ℥. ſ. terben. ℥. ij. dragaganti. ℥. j. gallarum. ℥. ſ. liquefiat cera cuz adipe oleo et terbentina ꝛ alia subtiliter trita ꝛ per findonem cicatriçata misceantur ꝛ fiat vnguentum.

Unguentum ad fussuras in palmis manuum et corticcs que ibi sunt. ꝛ valet etiā oibus ſcissuris ꝛ oīa ista vnguenta plus valent si membrū fixum diu ꝛ sepe in aqua calida teneatur vel cū spongea balneek siue labia siue aliud mēbrū sit. Re. terben. ℥. ij. adipis anatis. ℥. ij. mucilla. draga. ℥. ij. cere. ℥. i. dragagā. puluerizati. ℥. ij. et fiat vnguentum.

Unguentum ad ragadias i ano ꝛ matrice ꝛ ꝓbustionē ignis ꝛ aq̄ bullitis: ē et bonū ad vlceras ꝛ ragadias cū calitate ꝛ adustione et oēz caliditatē ꝛ acuitatē. R. cere colate. ℥. ij. olī ro. ℥. x. plūbi vsti cōdti. ℥. ij. ꝛ antī vl cāphore vl dragaganti opij. aā. ℥. i. ꝛ albumis vni⁹ ou: aggregent cera cū oleo ro. ad ignem: ſ3 pusq; aliq̄ postius olei coquat plumbū vstū vſ

tantundem de litargiro loco plumbi vsti: deinde alia pomedia istius olei cum cera liquefacta misceatur cum plumbo vel litargiro sic condito cum oleo & tepefcant: deinde pulueres alios subtilissime trita & misce simul.

Unguentum aliud qđ est vtile fornice corrosiue et omnibus alijs vlceribus ambulatiuis et corrosiuis. Re. rosarum arnoglosse ficce ana. pt. eq. puluerizа subtilissime ista & cum sufficieti olo et pauca cera liquefiant. ¶ Et pro sorore Joanna q̃ patiebatur sequestrationē vnguium fuit factū tale vnguentum. Re. mucilla. malua. pauce cere olī viol. dragagāti & super locū ponatur cum pinguedine capre.

Unguentum ad ragadias ani cū dicitur esse dolor vehemēs & arsura. Re. cere al. lot olei viol. succi plāta. hec ꝓficiant in mortario cū aqua frigida paulatiz incorporando: & hoc habeas tecū.

Epithima ad scissuras que fiunt in ano. R. mer dasengi ablutū cerā al. oleū ro. liqfiant et pjciatur sup eas vitellum vnius ou aut duorum et pmisce bene omnia adinuicem & ex eo imple scissuras et est bonum.

Unguentum ad safati recentē in capite & in corporibus teneris. R. veneti ctorū alcāna aristo. lot. litargiri corticū granatoꝝ teranтur oīa et cribrentur p pannū & liniant cū aceto et oleo ros. Et si ponit aloes erit magis tenax & magis viscosū. ¶ Puluis de cartis bombacinis cōbustis multum ductis in mortario cum aceto in modum vnguenti curat oīem safati humidam in capite.

Unguentum ad safati antiquā in capite. R. salis attramēti adusto ana sulfur et argenti viui et galle et venas tinctorū litargirum & aristologiam & fiat vnguentum sicut prius.

Unguentum quod valet ad albaras nigras putrefactas virulētas. R. aluminis cochini. ʒ. ij. & ʒ. ß. piperis nigri. ʒ. i. auripigmēti. ʒ. i. ß. tartari cōbusti iter duas petias balneatas. ʒ. iiij. oīa puluerizata misce cum succo affodilorum et pauca cera et oleo laurino.

Unguentuz ad limiditatē & sanguinē mortuū ex pcussiōe. Re. cere. ʒ. i. olei camomille. ʒ. iij. succi matorane. ʒ. ß. arsenici triti & cribrati per pannū. ʒ. ij. cera cū oleo & succo liquefiat: deinde arsenicum misceatur donec vniantur & fiat vnguentum.

Unguentum ad safati faciei: & ē rubor q̃si rubor ꝑncipij lepre. Re. puluerē carbonū de salicib⁹ siccis & triti & cribrati p pānū & vnias cū melle in modū vnguenti: et vngas faciē & sero & mane lauetur cū decoctione furfuris vel violarum: deinde vngatur cum vnguento citrino qđ est in particulari.

Unguentum ad pannū faciei. Re. ireos. ʒ. ij farine ciceris & fabe: ana. ʒ. i. boracis. ʒ. ß. cum oleo amigdalarum dulcium et multo melle in modum vnguenti.

Unguentū qđ reparat cicatrices rubeas post tē pus si cicatrix remāet roborosa vtatur diaquilon: deinde accipiatur litargirum: ceterum ducatur cū oleo ros. in mortario donec dealbetur et congeletur et ponatur ad solem donec exiccetur in massa & reseruetur sic: deinde quandoq; accipe de illo litargiro sic preparato: et ducas cum oleo rosato in modum vnguenti & vtere super cicatrices.

Epithima ad scissuras que fiūt in ano & labijs. Re. cere: olei firicini butyri vaccini: olei violati omnium: ana. ʒ. i. permisce ea in sartagine: & frige ea donec liquefiat cera & fiat res vna & reconde et conserua ipsum: cū ergo necessitas puocat vtere eo.

Unguentū ad equos qui habēt pedes siue vngulas nimis fortes paruas ac ramosas & ascoglonsas. Re. assūgie porcine li. ij. & ß. rasine. li. ij. sepi castrati. li. ij. picis li. i. ß. cere li. ß. dialtee. ʒ. viij. terbentine li. i. olei rosa. li. i. ß. lardi. li. ß. & est vtile hoc in omnibus contusionibus in hyeme precipue.

Unguentum ad equos qui habent pedes nimis teneros qui nō possunt tenere clauos. Re. serapini armoniaci: galbani: rasine: masticis thuris: pegole hispanie: picis naualis cere olei assungie: ana. ʒ. i. sepi castrati li. i. & pone omnes gummas in aceto fortī: et fac mollire p vnam diem et vnge circa corонam pedis equi: & est vnguentū attractiuuz.

Unguentū multū deficcatiuū in fistulis & vlceribus fraudulētis & vnctuosis. Re. calcis viue pies duas: arsenici citrini: sulfuris viui: ana. partē. i. et oīa tere: et cum volueris operare incorpora cum aqua cineris fabarū: et est illa que vocatur aqua saponis aut aqua cineris ylicis donec fiat sicut vnguentum et vtere in fistula inuncto licinio.

Unguentum optimū i sanguie mortuo subcute. Re. succi matorane arsenici citrini & olei camōille et cere: aā. fiat vnguētū molle.

Unguentū magistri anselmi de tanua qđ cōsolidat ossa fracta: & sanguinem extrahit de subcraneo conficitur sic. Re. terbentine. ʒ. vi. ablue cuz vino bene & pjice vinum: deinde cere liquefacte cum ista terbētina ad ignē per sedatium colata. ʒ. iij. & misce simul: deinde misce ista cū fortissimo aceto & dimitte per vnā diem & malassa multū remouēdo cum aceto: postea ex aceto cōprime et pjice in lacte mulieris vel vacce et confice cū isto lacte bene: deinde adde cum succo betonice et de puluere herbe quā habem⁹ de tunisi: et in isto puluere est virtus & ponatur incorporando. Iste puluis solum est de cortice & de radice huius herbe. & videntur radices valde bone nisi q; meditullū istī⁹ tēdit ad colorē croceū parū et sūt aromatice sed valde bona nō. Et ita assimilatur q̃ quidā dicunt q̃ est ipsa: & quidā dicūt q̃ nō est &c. et vtere eo sicut istis que sūt hic: & quādo nō habemus istam herbā facimus sine ea: et est mirabile incarnatiuum: et est vnguentū fratris bonacursij qui facit illud sine radice: immo nihil fit de radice: et ē quasi tale vnguētū sicut emplastrum & istud vnguentum est infra.

Unguentū de gummis calidū qđ inuncto membro valet. et cōfert doloribus factis ex humoribus frigidis et male cōplexioni frigide: et est vnguentum vnctuosum molle. Re. euforbij serapini masticis oppopon acis: galbani asse fetide oīuz ana ad libitum et liquefiant in aqua ros. & vino cocto: & postea ferueant & colentur: deinde misce cum oleo veteri. & terbentina: et dialtea. agripa et cera et vnguento de medullis & ponantur ibi species iste. Re. cardamomi. gar. ameos. galange: cinamomi omnia ad libituz. ¶ Item si accipiatur oleū costinum. ʒ. iij. et cere. ʒ. ß. valet ad idē et ad dolorem factum in neruoso membro: et frigoꝛi & spasmo et mollificationi alicuius membri.

Unguentum quo inuncto mēbro doloribus confert ex attenuatione & inanitione. Re. cere. ʒ. i. olei vio. camōill'. ana. ʒ. i. ß. adipis galline & anseris. ana. ʒ. i.

Unguentum attractiuum in carbunculis ruptis. Re. terben. & medulle fermēti et simul multū incorporentur. et si vis plus mūdificare pone parum mellis.

Unguentum mirabile in cōsolidādo vlhera Re. terben. ʒ. iij. cere. ʒ. i. liqfiant simul in captia & liquefacta proijce sup acetū al. et dimitte per malassa. deinde iterū liquefac ad ignē. et si nō vis liquefacere nisi ꝑma vice satis est: ne ꝓpter liquefactiōes plꝰ induretur: sed malassando bene fiat in istis liquoribꝰ: et proijce super succum betonice & dimitte per malassa. deinde utꝰ

liquefac ꝛ funde iterū sup lac et acetum ꝛ succum betoni ce simꝫ aggregatos ꝛ diu malassa et vtere super petiā p fozatam et est optimum incarnatiuum.

Unguentum optimū i ꝓsolidatiõe vulnez et dicūt fabulatozes qꝫ vnguē tum id ꝛ alia similia cõsolidat vulnus cranei fracti ꝛ vbi cunqꝫ sit. Et est vꝰ talis: petia perforef et inungatur et ponatur sup vulnus a quo sanguis non fluit plus. Deinde super istā petiam ponatur alta petia balneata in vino deinde plumazoli ꝛ dimittatur duobus vel tribus diebus. Re. resine pini. ℥.i. terben. ℥.iij. cere. ℥.i. Ista bulli ant in vino in quo sit cocta betonica ꝛ cētaurea ꝛ sit colatū deinde sic liquefacta in tali vino coletur in parascide et dimitte infrigidari donec fiat sicut massa: deinde pjce vinum et liquefac massam istam in capite inuncto oleo ro. Et si non vis liquefacere istam massam ne indureſ sicut emplastrum: immo remaneat sicut vnguentum sufficit solum qꝫ malassetur cum aceto et succo betonice ꝛ lacte i capite inuncto oleo ro. ꝛ liquefac et funde super acetum al. et malassa cum manibus: deinde simul ducas cu lacte mulieris: deinde malassa cum succo betonice.

¶ Item aliud simile. Re. cere. ℥.i. terben. ℥.iij. liquefiant et dum sūt tepida et depositā ab igne misce lac vaccinuz. ℥.vi. ꝛ iterū feruēat donec gutta posita in aqua coagulet: deinde totū proijciatur super acetū et malassetur pluribus diebus renouādo acetum: ꝛ si ponis coquendo in eodem succo betonice erit optimum.

¶ Item aliud simile. Re. herbā que vocatur sanataglia: ꝛ est illa quā tenēt puelle in ollis ꝛ faciūt inde serta ꝛ sunt laſ puiche: ꝛ accipe betonice ꝛ centauree minoris folia ꝗtum vis: et terantur bene ꝛ coquātur multū in vino albo: deinde cola et huic decoctioni adde terben. ℥.xij. resine. ℥.iij. cere al. ℥.iij. mast. ℥.i.s. san. dra. ℥.i. Bullitā oia satis in vino isto colato: deinde colenſ sup acetum albū ꝛ dimitte coagulari et malassa. Et quidā ponūt i fine decoctionis lactis mulieris. ℥.ij. ꝛ vtere: et dicit qꝫ tale vnguentū cõsolidat ossa cranei ꝛ trahit sanie de subesse. Et ego credo qꝫ plus valet in vulneribus alteratis non sanguinolentis et qꝫ si cum aliquo istoꝝ vnguentoꝝ teratur de fermēto qꝫ omnia infixa attraheret.

Unguentum qõ est quodāmõ saniem faciēs et mūdificās ꝛ faciēs nasci carnē. Re. sepi vaccini li.s. olei roſ. ℥. iiij. cere. ℥.ij. yre. roſ. siccarum. ana. ℥.ij. thuris sarcocolle. ana. ℥.s. aristo. rotū. aloes succotrini. aā. ℥.ij. ma. ℥.i. terben. ℥.ij. fiat vnguētū.

Unguentum al. ad scabiez siccam prurigino sam: et excoriationem calidam et arida que tenet quantitatē multam in corpore. Re. pouleon. ℥.iiij. olei rosa. ℥.i. succi plantaginis. ℥.i.s. cere. ℥ i. et incorpora omnia ad ignem ꝛ fiat vnguentum.

Unguentū conferēs vlceribus malis ca. et ambulatiuis et combustiõi ignis. Re. olei rosa. ℥.iiij. cere. ℥.i. et.s. succi semperuine. ℥.ij. vel solatri ceruse lote. ℥.ij. plūbi vsti ꝛ loti spodij: olibani. aā. ℥.i. liqueſat cera cū oleo et fiat vnguentum.

Unguentū conferens morphee curabiliꝫ omni impetigini. Re. sulphuris viui saponis iaracen: saponis gallici. nucis bene trite. ana. ℥ iij. tartari fuliginis. ana. ℥.ij. auripigmēti: salis comunis ellebori al. et nigri. ana. ℥. i. alumins scissi: fumiterre et succi lapacij: et herbe flaure aā. ℥.i. et fiat vnguentū incorporando puluere cum succis.

Unguentū ad duriciē que remanet i apatibꝰ ruptis mollificādā. R. galba. ℥.i. arm. ℥.i. terbe. resine. aā. ℥.i. picis. ℥.s. aloes. ℥.s. mast. thuris. alumis: litargiri oppopo. aā. ℥.s. bdellij. fenugreci. aā. ℥ viij. aceti. q.s. ad mollificādū gūmas: olei antiqui qõ. s.

Unguentū ad safati hu. et vlceribus prurigino sis in cute nõ profundis ꝛ inflate salso ꝛ in morphea hu. ꝛ in omnibus vlcerosis aquosis cum rubedine et sine rubedine. Re. assungie porci cole te. ℥.iij. ꝛ pluries lauenſ cum aqua frigida vbi addantur viride eris ꝛ ceruse. ana. ℥.iij. argēti viui extincti. ℥.s. succi caulis. ℥.i. succi plantaginis. ℥.i. cere. ℥.ij.

Unguentum contra vlcera ꝛ pustulas cal. et hu. Re. succi plantaginis. ℥.i. aceti. ℥.i. olei rosa. ℥.i. populeon. ℥.i. salis. ℥.ij. vnguenti albi. ℥.iij. cere. ℥.s. fiat vnguentum.

Unguentuz aliud ad idem. Re. cortices granatorum. ℥.ij. subtiliter pulueriçatorum. ℥ezi. similiter pulueriçati. ℥.i. vel minus de istoz et cum assungia salita colata li.s. et pauca cera. s. ℥.i. et incorporetur.

Unguentū depillatiuum pillorū. Re. saponis li.ij. tartari li.s. auripigmenti. ℥.iij. succi gigeri al. zizanie li.s. cere ꝛ assungie veteris. ana. ℥. iiij. calcis viue. ℥.ij. capitelli. ℥.iij. Lax ponatur in aqua i. in capitello illo et colatura misceatur cum alijs: ꝛ si nõ vis vt renascantur post depillationē frica locum cū mucillagine psilij et similibus.

Unguentū producens saniē in vlceribus contusis. Re. sanguinis liquefacti ꝛ colati ℥.iij. cere al. ℥.ij. olei ro. ℥.i. sed melius est in cura huius mitigare dolorē primo solum cum oleo ro. deinde digestiuum.

Unguentum attractiuuz ꝛ mūdificat saniem grossam. R. galbani armo. re sine. terben. sepi vaccini: picis: cere: ꝛ olei ana. Galbanū et armoniacum prius mollificentur in aceto ꝛ terantur: deinde liquefac ad ignem ꝛ fac vnguentum.

Unguentum ad impetiginē quasi vlcera pruriginosa emittens virus subtile aquosum in superficie. Re. cathimie: colcotar adusti: litargiri: ceruse. ana. ꝛ salis vsti tantillum. confice cum oleo ꝛ aceto. Et si vis pone alumē vstū. ꝛ si vis vt sit viscosū pone aloes et sarcocol. Et si vis confice solum cuz assungia ꝛ tale vnguentū ꝛ omnia similia ducantur in testo de plūbo et satis sūt meliora: ꝛ etiā pistillo de plumbo. Et omne vnguentum in quo ponant mineralia ꝛ si est fracta cutis non ponas colcotar. quia nimis adurit.

Unguentum Dyascordis curās vlcera difficilia ꝛ fist. ꝛ apata rupta squalida et cõsumit carnē mollem ꝛ additam ꝛ extrahit furunculos et oē id qõ ifigitur i carne ꝛ ꝓfert morsui canis rabidi. R. litargiri li.s. ꝛ ita fecꝛ fuit optimū olei. li.ij. i esta te: in hyeme vero lib.ij.s. ꝛ ℥.iiij. galbani. ℥.i.s. eruginis eris. ℥.i. arm. ℥.iij.s. aris. rotū. ℥.s. mirre. ℥.i. et.z.ij. cere.z vij. thuris cum cortice suo. resine bdellij: oppopona. aā. z.xv. colofonie. z.xlv. vel. z.l. ꝛ ita feci: ꝛ si vis terben. ℥.ij litargirum cum oleo tepido miscebis per tres dies ꝛ cuz aceto gummas mollifica aā. et in mortario postea conq̃ſa et litargirum cum oleo bulliat sub igne paruo: postea addatur cera: deinde vase depositō ab igne post paululū addantur gumme liquefacte ad ignem colate cuz captia fozata vel sedatio super litargirum ꝛ bulliat: deinde fiat donec gutta parum super lapidem ingrossetur: deinde adde pulueres alios et diu misce depositō vase ab igne: deinde addatur in fine erugo eris ꝛ diu misce: hoc enim vnguentum est mirabile.

Unguentum dyapomphilogos: qõherisipilata vulnera et cancrenas ꝛaz vlceratas et sozdidas curat et tibiarum vlcera fine dolore concaua et disperata loca replet: confert ignis combustioni cū sit vlcus ꝛ cicatrizat. Re. olei ro. cere al. aā. ℥.iij succi grauatoꝝ rubeoꝝ solatri. ℥.iij. ceruse lote. ℥.ij. plūbi vsti ꝛ loti: pōphilogos vl spodij: olibani puri. aā. ℥.i. Confice fic: in oleo cerā liquefac cuz lento igne vase depositō specieꝫ pulueꝛe subtilr cicatrizatū decoctōi ad

de in mortario semper fūdēdo diu misce et sepius supra dictū succū diu commisce: cumq; per sex horas ad solem decoctū fuerit, tunc dimitte. et si de succo supernatauerit proijce. et si nō potest haberi succus granatoꝝ solatri accipe succum foliorū eius.

Unguentum ad punctura neruorū ꝛ ē forte ꝛ est Gal. qō in corpibus hu. dz misceri cū terbentina. Re. cere. ʒ. xij. bictie. picis euforbij ana. ʒ. viij. cera pix ꝛ litumē liquefāt ad ignē et eis liquefactis tolle ab igne ꝛ misce euforbiū et est vnguētum solidū durū: q; nō est tbi oleū. vnde si vis eū magis esse tēperatū et erit optimū pone olei. ʒ. j. q; si vis eū esse adhuc magis tēperatū tolle de isto ꝛ liquefac cū terbentina. q. s.

Unguentum viride temperatū solidū q; sine dolore tēperate carnē minuit cōsolidat ꝛ cicatriçat ꝛ ē Ga. mirabile. Re. viridis eris cere olei. ana. ʒ. j. liquefac cerā cū oleo ꝛ tolle ab igne: deinde mitte viride es p pānū cribratū ꝛ diu simul misce.

Unguentum aliud viride quod corrodit carnē superfluā. Re. lardi colati ʒ. ij cere. ʒ. j. pulueris viridis eris. ʒ. ij. Item post misceri viride es cum dyaltea.

Unguentum fortissimū corrosiuū. Re. arsenicum sublimatum q̄tum vis et misce cuꝫ lardone colato ꝛ coagulato vel abrāso et diu misce simꝫ et vtere.

Unguentum corrosiuū nō multū forte. Re. mellis. ʒ. ij. terbē. ʒ. ʃ. ꝛ misce cū ʒezi donec sit quasi sicut vnguentū: ꝛ cū induraf adde parum mellis: vel sic tolle ʒezi pulueriçatū ꝛ cū vnguento egiptiaco diu misce: et ē mirabile in extirpando infiltratione fist. ꝛ carnes bauosas q̄s in eis pulueris nō corrodit.

Unguentum attractiuū quo mūdif. canf apostemata ca. post apertionē. Re. mellis rubei puri li. ij. terbentine. ʒ. vi. dyaltee. ʒ. iij. vitellorū ouoꝝ. xxiij. sarcocolle olibani. ana. ʒ. ij. ꝛ. ʃ. farine optime cicotriçate. q. s. ad factēdū ita q; nō fit nimis durum nec nimis molle: ꝛ sic ducatur multis diebus.

Unguentū attractiuū in materia grossa ꝛ tēpore frigido ita q; attrahu fixa in mēbro. Re. rasine galbani. ana. ʒ. j. terbentine. ʒ. ij. resoluantur ad ignem et colentur.

Unguentuz viride qō plagas veteres mūdificat ꝛ sanat ꝛ carnē suauiter cō sumit superfluam. Re. celidō. plantag. scabiose vrtice leuistici agrestis centruz galli. ana. m. ʃ. ꝛ terantur cū lib. ʃ. ʃ. olei misceantur ꝛ dimittant sic in oleo sex diebus: deinō ad ignem ferueri donec herbe trite petant fundum: deinde cola et exprime bene ꝛ in expressione pone cere. ʒ. ij. terbentine. ʒ. vi. et resine pini. ʒ. ij. et ferueat donec gutta posita sup ferrum parū coaguletur: deinde tolle ab igne deinde misce thuris aloes ꝛ sarcocolle. ana. ʒ. ʃ. aristo. floris eris. ana. ʒ. vi. misce diu donec coaguletur. sed in fine pone viride es.

Unguentū siue emplastrū rubeū grecū rectificans vlcera mala difficilis ꝑsolidationis et deficcans ꝛ cicatriçans ꝛ replēs vlcera vetera carne. R. ol. li. ij. aceti li. ij. litargiri li. j. ʒ. iij. floreri vsti. ʒ. j. zinziar. ʒ. viij. Acetū et oleū coque litargirū simul donec deficcetur acetum ꝛ ab igne deponatur et accipe litargirum et proijce in oleum et ad ignē reponas: coque donec ingrossetur gutta in aqua posita: saluo q; i fine pones çiniar: et si vis inde emplastruz facere et informare magdaleones satis coque. Et si vis vnguentum facere minus coque.

Unguentum cantarides causticū optimū ad deficcandū malos humores in quocūq; loco iunctū fuerit illic attrahit hūores facta vesica et sciaticis ꝛ podagricis simuliter sup patiētia loca in unctum auxiliatur. et verrucas ex cirpat facta vesica. R. cineris vitis. pulueris sterconis colūbini. cere resine. olei ana. ʒ. ij. cantaridarū. ʒ. iij. auripigmēti. ʒ. ij. ellebori al. ʒ. j. ʃ. aceti fortis. q. s. Confice sic pulueres terēdo in mortario cū aceto tere ꝛ cerā cū oleo coque ꝛ resinā liquefaciēs desup mitte ꝛ oib⁹ istis mixtis vsū reserua: ꝓbatū ē.

Unguentum aliud causticū ad lapides podagrozū ꝛ potos soluendos in quocūq; loco corpis abiq; ferro rumpere volueris: ꝛ sine apostema siue alia duricies potissimū est. Re. lixiuij primi a saponario. ʒ. xxx. olei veteris. ʒ. xx. affroniti terben. saponis gallici ꝛ cere. ana. ʒ. vi. pul. nitri auripigmēti calcis viue. an. ʒ. ij. Confice sic. pulueré affroniti cū lixiuio ꝛ oleo coque: deinde saponē adde: postea ceram: postea terben.: deinde alios pulueres et fiat coquendo vnguentum.

Unguentum aliud ad idem. Re. cere olei veteris cantaridarū lixiuij fortis capitelli. ana. ʒ. ij. alluen arsenici calcanti saponis: mell. al. gumi hedere. ana. ʒ. j. Confice sic pulueres terendo cū lixiuio diu tere. ꝛ postea cerā cū oleo liquefactā desuper mitte. deinde terendo alia misce ꝛ vtere.

Unguentum qō sicut emplastrū fit: q; efficit et redditur substātia eius sicut dyaquilon qō ꝓsolidat ꝛ cicatriçat. Re. cere. ʒ. iij. ceruse. ʒ. viij. olei rosati li. j. misce ꝛ fiat vnguentum.

Emplastrum optimū ꝛ expertū ad relaxationem inguis: ꝛ ad fracturā dum modo nō descendant intestina ꝛ ad vētositatē eius. Re. nucū cypressi. acacie. gallaꝝ. balaust. ana. ʒ. v. dragaganti mirre: sarcocolle: thuris: gumi ara. ana. ʒ. iij. sang. dra. co. mumie. ana. ʒ. ij. aloes. ʒ. j. oīa pulueriçent ꝛ subtilissime cribrata cū aceto ꝓficiant ita vt fiant magdaleones ita vt possint extendi sup petiam sicut apostolicon: ꝛ cum oportet vt emplastrum remoueatur: tunc si magdaleōes sint exiccati terantur iterū subtiliter ꝛ cum aceto reficiantur: vel vt diutius conseruentur morbidi sicut apostolicon. Accipe de visco. q. s. ꝛ eis pulueriçatis confice pulueres cum eo et fac magdaleones: et cum opus fuerit accipe quantū vis et deducas manibus tuis et fiet tenerum ꝛ extende in pecia vel potes facere fiscum ad ignem et misce pulueres simul: ꝛ malassa cum aceto et est optimum vel confice pulueres ꝛ est plus exiccatiuum.

Electuarium optimū ad idē: ꝛ ad supfluū fluxum sanguis ab ore vel ab ano vel ab emorroydibus Comedat bis in die. ʃ. mane ꝛ sero et ieiuno stomaco ante cenam. Re. radicis consolide maioris et radicis acori. ana. li. ʃ. mumie in. ʒ. ʃ. nucis cipressi. ʒ. ij. zinzi. ʒ. ij. ʃ. masticis. ʒ. ij. pipis. ʒ. ij. gario. ʒ. j. cinā. ʒ. ij. nucis inde. ʒ. ʃ. pili leporis minutiz incisi pugillū. ʃ. mellis dispumati. lib. iij. ʃ. Radices optime coquantur: deinde terantur ꝛ cum melle coquantur optime: deinde misceantur alia et fiat electuarium cū his medicinis optime consolidatur fractura inguinis fine desensu intestinorum tenendo emplastrum cum lumbare duob⁹ mēsib⁹.

Pulvis ad botium gutturis. Re. zinz. ʒ. j. piperis ʒ. ij. gario. cinamomi. bzonie. ana. ʒ. ij. piretri. ʒ. j. ʃ. serpilli. matersilue. ana. ʒ. ʃ. foliorum olive benedicte. ʒ. ʃ. ʃ. pis gemme. ʒ. ʃ. ossis sepie. palee marie spōgie combuste. ana. ʒ. ij. ꝛ fiat pulvis.

Unguentum quod habuit Comes Gulielmus a papa: et dicitur q; papa habuit a magistro Anselmo de ianua. Re. betonice pinpinelle melongrane berbene vermicule. ana. m. v. bulliant omnia in vna metreta cum dimidia boni vini greci veteris vel alterius generis vini: et bulliant in vna caldaria noua donec de vino remaneat tertia pars: deinde colef vino accepto ꝛ herbe eiecti: mitte de nō vinū i caldaria de ramo stagnato nouo. ꝛq̄ incipit bulire vinū. R. ffi. li. j

terbentine. li.ʒ. cere albe nouē li.ʒ. masticis. ℥. .iij. ℈ illas res mitte in dicto vino vnam post aliam immediante sē per miscendo vinuʒ et agitando donec fiat bona mixtio et postq̄ miscuisti: recipe duos ciatos lactis mulieris ℈ misce sup dictas res sp miscendo et cogitando donec fiat bona mixtio: deinde eleua ab igne ℈ est factum et mitte in pisside: quia ibi melius conseruatur. Et quādo vis illud operari pone peciam nō nimis grossam ℈ retineat aliquantulum plus q̄ sit latitudo vulneris. Et scias q̄ istud emplastrum multum bene conseruatur.

Unguentum quod vlcera calida refrigerat conueniens in membris genitalibus ℈ aliis. Re. tucie lote. calcecaumenon lotuʒ: cathimiam lotam. et ceruſam lotam: aloes omnia subtilissime terantur ℈ in modum vnguenti cum oleo ros. vel mirtino ducantur in mortario multum: ℈ si vis ponere ceram vt sit magis tenax. fac in forma vnguenti.

Unguentum multum vnke q̄ cōsolidat vulnera et mūdificat ℈ attrahit potenter ossa fracta et omnia infixa: et habet multas alias laudes. Re. bethon. viridis. radices ℈ folia berbene. centauree mi. sigillum sancte vldarie. millefolij. ℈ si nō possunt haberi omnes. habeant saltem ille tres priores radices. ſ. ℈ folia ℈ terant et extrahant succi ex eis cum istrumento apto ita vt hēas li. vi. ℈ pone ad solem ℈ mitte in spissari: vel coque ad ignem: sed illud est melius: deinde accipe cere libras. ij. terbentine libras. ij. et liquefiant ad ignem: ℈ ea liquefacta proijce super acetum ℈ simul ducas cum aceto. deinde in medulam fermenti ℈ misce cuʒ succo illo et ducas. et cum ingrossatur misce cū lacte mulieris vel vacce et incorpora: ℈ si de succo beto. et cētauree sit ibi tāto melius et de puluere cribrato cū syndone.

Confectio alfasuriem q̄ est medicamen bonuʒ ad fistulas et ad cancrū et ad malum mortuū et delet additionē carnis put. et sanat scabiem ficam cuius permixtio hec est. Re. litargiri. auri. calcanti. ana. p. i. floris eris. par. ʒ. terantur cū aceto fortissimo tē pore estiuo fortiter per vnum diem sp modicum addendo acetum et modicum addendo de oleo ro. et administretur vbi oportet.

Confectio vnguenti sanantis vlcera difficilis consolidationis. ℈ est medicamē expertū. Re. aloes. murre. ana. par. eq. deinde tere vehemēter cum succo absint. et succo plantagi. vsq; quo fiat sicut mel. et administretur cum coto aut panno subtili.

Unguentum seu emplastrum Andromaci vlcerans et cauterizans vlcera Re. aquā saponarie que extrahitur ex arte saponis. Vel Re. optimi capitelli facti ex multa calce pluribus vicibus colati. li. .iij. mīi frumēti excorticati. ana. ℥. viij. ponat in vase vitreo ℈ stringat orificiū eius vehemēter ℈ dimittatur die atq; nocte: deinde agitetur cū ligno. et sic fiat oīni die ac nocte vsq; dum grana dissoluant ℈ totū factum sit mucillago deinde reseruent. Dum autem vti oportet accipiatur de eo in cortice auellane aut in vacuitate arundinis: aut in cera preparata et dimissum in loco tribus horis aut plus si oportet.

Unguentum seu emplastrū de sinapi munda. descriptione Democriti cōferens ad venā sciaticam ℈ podagrā ℈ dolorē ossiū et arthēticā ℈ cōfortās ad pass. frigiditas et ad emigrancā et ad oblitionē et litargiam et catarrum.

℈ Si fiat emplastrū super sinciput tūc confectio talis est. Re. sinapis cōtrite par. i. ℈ pone in aceto forti. ficuū sic. par. i. ℈ pone i aceto forti. ēt similiter funde in aqua die ac nocte. deinde exprime fortiter vt nullus humor remaneat in eis: deinde sinapim contritam cum eo miscebis diligenter concutiēdo. et sic sit sinapis. pars. i. sicut ficus Si aūt vehementioris virtutis vis facere fac ex sinapi par. ij. si autem minus pone de ficubus p. ij. ℈ de sinapi par. i. Cum autē apponet loco dimittatur in eo ℈ auferetur antequā vulneret. ℈ proprie quando soluit calefactionem plusq̄ oportet. Et quādo dimittit vsq; dum vlceretur ℈ ꝓprie quando ꝓfundarū materierū excussiones queris in talibus. In defectu vero sinapis scybale capri ne ponant pridie in aceto infuse. ℈ est ad ydropisim ℈ duritiem splenis et dolorē eius efficax. Et quandoq; additur eis fimus columbin⁹ ℈ radix enule agrestis. semē nasturcij etiā gūma lauri. ℈ ꝓferūt ad egritudies frigidas viscerum ℈ ydropsim et ad duriciem splenis ℈ similia.

℈ Ité oportet fieri emplastr̄ vl̄ vnguētū de sinapi qō optime vesicat in sciatica ℈ sincipite ꝓpter catarrū capite ꝓ pus abrasō. Re. sinapim tritā subtiliter et tere cum ficibus ficcis ℈ piguib⁹ ℈ pauco aceto fortissimo ℈ fiat i modū electuarij. ℈ fricef locus cū pāno aut pecia ℈ emplastretur locus. deinde rumpantur vesice ℈ ponantur folia cauliū calefacta et remoueatur emplastrum.

Emplastrum de fermēto descriptione Democriti. Inquit enim ē nobilis medicina. et illud ex eo q̄ antiquius ē melius cū melle dist̄perato ℈ sint partes eius equales et sexta ps ex visco querci no. ℈ octo partes ex armoniaco dissoluto in aqua fenugreci ℈ modico fecis olei antiqui. Adhuc accipe fermenti: mellis. olei. ℈ lactis mulieris et vitelli ouoꝝ partes eq̄les. ℈ fiat ex eis emplastrū. maturat eni ℈ rumpit apostemata ℈ dubeleth. Si aūt fortius facere volueris adde eis galbanū circuter par. ʒ. ℈ dissolue cum eis barach.

Emplastrum vel vnguentū filij zacharieq̄ le mit duriciem ℈ nodositatem iunc turarum et lenit pectus et habilitat materiā in eo et in pulmōe difficilis expulsionis. Re. cere citrine. ℥. iij. olei lilij. q. ſ. medulle crucis vacce. adipis galline. mucillagi nis se. lini. ana. ℥. iij. Si aūt id fortius facere volueris ad de mucillaginis altee ℈ fenugreci. par. eq. ℈ ꝓ oleo de lilio pōt poni oleū de lerua aut oleū citrinū aut vtrumq;.

Virtura siue potio ad vulnera intrinseca sanan da. Re. radicis arthemisie pimpinelle garionilate piloselle. herbe violarū. herbe veteri caulis ru. sumitatum canepis. senationū ana. m. i. rubee tinctoꝝ quantum vis de omnibus scabiose. m. i. Si vis hec omnia bulliāt in vino vsq; ad medietatem. postea cola ℈ colature adde tertiam partem mellis ℈ cum eo bulliant: deinde cola et vsui serua. ℈ da omni mane ieiuno stomaco ciatum vnum.

Unguentum palme al̄. emplastrū ꝓsolidās vulnera difficilia ad sanandū et consolidandū. Re. litargiri. ℥. iij. pinguedinis porci li. iij. vitri oli viridis. ℥. iij. teneritatum palmarum ad libitum. coquantur ℈ semp agitando cum spatula palme fiat et loco palme potes poni radices cāne et est optimū et vtere.

Unguentum expertum ad scabiem. Re. assū gie porci. olei laurini. argenti viui. thuris albi. cere. masticis. ana. ℥. ij. salis cōis. ℥. iij. succi plantag. succi fumisterre. ad libitum. sic confice. accetum assungiam nouam purgatam a pelliculis suis. ℈ oleum laurinum mitte in vase stanneo cum succis et bullient ad ignem donec liquefiant. et adde puluerez salis cōmunis et masticis et bulliant vsq; ad predictam decoctionem. et postea depone ab igne et adiunge argentum viuum exunctum cum pauco oleo sup: radicto. et misce bene cum spatula. et vnge palmaʒ manus siccam fortiter in fero vsq; ad octo dies. Et argentum viuum sic extinguit ponas ipsum in mortario et ducas ipsum cum pistello ℈ cum multa saliua: ℈ etiā extinguatur sicut dictum est. ℈.

Unguentum ad furfures capitis. Re. farine ciceris. ʒ. viij. farine fenugreci bauracy panis furfuris. mirti contriti. sinapis contriti.

panis furfureus: mirti cõtriti: sinapis contriti.ana.ʒ.xv. aloes.ʒ.x Conquassentur cum pauco aceto ⁊ aquaꝫ fricetur cum eis caput bene ⁊ lauetur omni hebdomada bis aut ter et assiduet munctionem cum oleo cocto cum gariofilis et oleo: et balneum. Item fricatio cum succo corticum nucũ recentium eradicat furfures et est expertuꝫ.

Unguentũ ad scabiem. Re. salis cõmunis.ʒ.ij assungie porcine.ʒ.j.ʒ.ij.argenti vi ui extincti.ʒ.j.cere.ʒ.s.olei laurini.thuris.ana.ʒ.s. succi plantaginis.succi fumiterre.ana.ʒ.j.et fiat vnguentum. et in pinctura est optimuꝫ et expertum. Et sic est finis huius opusculi.Ad laudẽ dei omnipotentis.

Collige triticibus medicine pondera granis.
Grana quater quinq; scropulum pro pondere sume.
In scropulis tribus furgit dragma multiplicatis.
Si solidum queris tres dragmas dimidiabis.
Exagium solidum distant in nomine solo.
Ex octo fieri dinoscitur vncia dragmis.
At bis sex vncie cõputant pro pondere libre.
Quotilla a sextario distat in nomine solo.
Si queris pondus quod habet sextarius vnus.
Librarum quinq; pondus debes dimidiare.
Finis

¶Expliciunt vnguenta Dini Florentini artium et medicine doctoris famosissimi ad laudem dei omnipotentis: Impressa Uenetijs cõmissione ⁊ expensis prudi viri domini Andree de Torresano de Asula: p.M. Johannem Herzog alemanum de Landaw. Anno salutis domini: 1499.die vero Decembris.4.

Registrum

a
¶Expositio di.
¶Clarissimi
isflatio membri
sanguinis.Sicr

b
flegmonis a cã
ti quantum ad
nigredinẽ autẽ
cõstricti in apo.

c
id est competit
¶De pruna et
et motus.Tunc
i hac egritudi.

d
nullꝰ euadebat
fortari cũ frigi.
apostema alt/
non debeꝫ face.

e
sputum saniei
administrẽtur
¶In parte ista
declaratur per

f
⁊ stipticis:⁊ de.
rum:aut res
eruptione cutis
¶De cura

g
ti deforis.i. vt
rimũ quidẽ etꝰ
¶Dic Aui.assi.
et possibile fuit

b
nã q̃uis prima
inungatur oleis
uationi cõferẽs
de vlceribus et

i
dendo quõ fiãt
ciuꝫ. Et circa ꝟ
autem dolor ad
tũc formẽtetur

l
dicinas specia.
de eo etiã et ag.
stiptico ⁊ẽ.hoc
et coerceat in

l
dio eoꝝ ⁊ attri.
taurea maior
attritio ꝟz qꝫ etꝰ
tas bona in fra.

m
sꝛz aꝑa leue ex
nat ad nigredi.
¶Retinẽs aũt
lateribus manꝰ

n
ligaturã deinõ
dispositio.i.
su currũt sunt i
In pte ista Aui.

o
rius:tunc talia
tẽ ⁊ ipsoꝝ mar.
ergo ꝓpter ar.
dignus in hoc l.

p
Secundo oñdit q̃re
q̃stũ ad vnam causã
¶Et similiter aque
apparẽt villi mani.
bra modicũ habeant

q
sium quoꝝ determi.
⁊ laudanuꝫ ⁊ galba.
id est contorsionis ẽ
sata ad anteriora

r
quam diximus vt
teriora: quoniam
huiusmodi fractura
monitione restaura.

s
ꝓpter fracturã fluxus
ex dispositione virtu.
appareat os dubita.
Iterum etiã ex tali.

t
oportet ipm facere
hoc tinore ⁊postmo.
in eis que non
Et cautela est

v
¶Incipit cõpilatio
Gali.in libro de ing.
Emplastrũ ad poda.
Pulus alius qui ad
argentum viuum: et

Finis tabule cartaꝝ.

DINUS
DE
GARBO

1499